ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στο σχέδιο νόμου «Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης – Εμβάθυνση της Δημοκρατίας – Ενίσχυση της Συμμετοχής – Βελτίωση της οικονομικής και αναπτυξιακής λειτουργίας των Ο.Τ.Α. [Πρόγραμμα «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι»] - Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των ΦΟΔΣΑ - Ρυθμίσεις για την αποτελεσματικότερη, ταχύτερη και ενιαία άσκηση των αρμοδιοτήτων σχετικά με την απονομή ιθαγένειας και την πολιτογράφηση – Λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ – ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Με το άρθρο 5 του ν. 4368/2016 (Α΄ 21) προβλέφθηκε η σύσταση, στο Υπουργείο Εσωτερικών, Επιτροπής για την αναθεώρηση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Έργο της Επιτροπής ήταν ιδίως «η καταγραφή και αξιολόγηση του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου που διέπει την οργάνωση και θεσμική και οικονομική λειτουργία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης συνολικά και τις σχέσεις της με την Κεντρική και την Αποκεντρωμένη Δημόσια Διοίκηση, καθώς και η επεξεργασία και εισήγηση προς τον αρμόδιο Υπουργό πρότασης για την αναμόρφωσή του». Σύμφωνα με τη συστατική της διάταξη, η Επιτροπή συγκροτήθηκε με την υπ' αριθμ. πρωτ. 19976/9.6.2016 (ΥΟΔΔ 318/17.6.2016) απόφαση του τότε Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και στελεχώθηκε από εγνωσμένους κύρους επιστήμονες και εμπειρογνώμονες σε θέματα συναφή με το αντικείμενο και το έργο της, εκπροσώπους της πολιτικής ηγεσίας και στελέχη όλων των οργανικών μονάδων του Υπουργείου Εσωτερικών που είναι αρμόδιες επί θεμάτων οργάνωσης, λειτουργίας, προσωπικού, οικονομικών και αναπτυξιακών λειτουργιών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, από εκπροσώπους της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ), της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας (ΕΝΠΕ), καθώς και από εκπροσώπους των αντιπροσωπευτικότερων φορέων συνδικαλιστικής εκπροσώπησης των εργαζομένων και στους δύο βαθμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Η Επιτροπή [ύστερα από επιμέρους τροποποιήσεις στη σύνθεσή της, σύμφωνα με τις υπ' αριθμ. πρωτ. 24218/25.7.2016 (ΥΟΔΔ 422/2.8.2016), 27720/8.9.2016 (ΥΟΔΔ 496/20.9.2016) και 41032/20.12.2016 (ΥΟΔΔ 712/23.12.2016) Αποφάσεις] παρέδωσε στον Υπουργό Εσωτερικών, το Φεβρουάριο του 2017, την υπ' αριθμ. πρωτ. 5/28.2.2017 «Πρόταση Αναθεώρησης του Θεσμικού Πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης». Το κείμενο της πρότασης της Επιτροπής, δομημένο σε τρία (3) βασικά μέρη (Αρμοδιότητες και Διαφορετικά «μοντέλα» Ο.Τ.Α. / Θεσμική Συγκρότηση και Λειτουργία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης / Οικονομικά και Αναπτυξιακή Προοπτική της Τοπικής Αυτοδιοίκησης) και σε επί μέρους γενικές και ειδικές θεματικές ενότητες, αποτύπωσε μία ενδελεχή και εμπεριστατωμένη ανάλυση του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, κατέγραψε προβλήματα, δυσλειτουργίες και εγγενείς οργανωτικές και λειτουργικές αδυναμίες και προχώρησε στην επεξεργασία και τη διατύπωση σειράς προτάσεων για την αναμόρφωσή του. Χωρίς να παραγνωρίζει την παρούσα συνταγματική, οικονομική, πολιτική, διοικητική και κοινωνική συνθήκη και με συνείδηση των ορίων που αυτή συνεπάγεται, έναντι κάθε μεταρρυθμιστικού εγχειρήματος που θα μπορούσε σήμερα να αναληφθεί με αξιώσεις ριζικής αναμόρφωσης των θεσμών και των υποκειμένων που συγκροτούν το «αυτοδιοικητικό κεκτημένο», η πρόταση της Επιτροπής αποτέλεσε τη βάση και την αφετηρία για μία εκτεταμένη και πολυεπίπεδη διαβούλευση, αναφορικά με την παρούσα κατάσταση και τις δυνατότητες υπέρβασής της.

Η διάρκεια και το εύρος της διαβούλευσης που ακολούθησε και κυρίως η ισότιμη και ανοιχτή συμμετοχή σε αυτήν θεσμών και φορέων της αυτοδιοίκησης, τόσο σε κεντρικό όσο και ιδίως σε περιφερειακό επίπεδο, δύσκολα μπορεί να απαντηθεί στην προεργασία οποιουδήποτε μεταρρυθμιστικού εγχειρήματος μέχρι σήμερα. Η πρόταση που επεξεργάστηκε η Επιτροπή, δεν προβλήθηκε με αξιώσεις ενός δεδομένου και προσχεδιασμένου μεταρρυθμιστικού προγράμματος ούτε καν ως ενσωμάτωση βασικών επιλογών, που προτείνονται με στόχο τη διατύπωση επ' αυτών επιμέρους βελτιωτικών ή διορθωτικών μόνο προτάσεων. Αντίθετα, με αφορμή την εμπεριστατωμένη καταγραφή προβλημάτων και αδυναμιών του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου και την εισφορά γόνιμων και επεξεργασμένων προτάσεων, αποτέλεσε πεδίο αναστοχασμού και αφορμή για τη διατύπωση θέσεων και προβληματισμών που εκκινούν από διακριτές αφετηρίες και διαπιστώσεις ή και προτάσεων που κατατείνουν σε διαφορετικές προγραμματικές στοχεύσεις, εκ μέρους όσων από τους φορείς και τους αιρετούς εκπροσώπους της αυτοδιοίκησης εκδήλωσαν τη διάθεση και τη βούληση ενεργούς συμμετοχής σε ένα νέο μεταρρυθμιστικό εγχείρημα και ταυτόχρονα τη γνώση και τη συνείδηση της παρούσας συγκυρίας, των δυνατοτήτων, των ευκαιριών, αλλά και των ορίων που αυτή συνεπάγεται.

Τόσο η πρόταση της Επιτροπής όσο και οι σκέψεις, οι προτάσεις και οι προβληματισμοί που αναπτύχθηκαν κατά τη διαβούλευση, δεν διατυπώθηκαν, όπως είναι ευνόητο, σε συνθήκες θεσμικού κενού, ούτε χωρίς τη γνώση και τη συνείδηση ότι κάθε μεταρρυθμιστική προσπάθεια αναπτύσσεται στο έδαφος της δεδομένης θεσμικής πραγματικότητας, η υπέρβαση της οποίας προϋποθέτει θεσμική μνήμη, αξιολόγηση του βαθμού ωρίμανσης και των αδυναμιών προηγούμενων μεταρρυθμίσεων, γνώση των διαθέσιμων μέσων, πόρων, συνταγματικών προδιαγραφών και διοικητικών εργαλείων, μέριμνα για τη διασφάλιση της θεσμικής συνέχειας και συνείδηση της παρούσας οικονομικής, πολιτικής και κοινωνικής συγκυρίας. Στο πλαίσιο αυτό, ο ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» ήταν, εκ των πραγμάτων, το κατ' εξοχήν αντικείμενο μεταρρυθμιστικής παρέμβασης. Οι παραδοχές επί των οποίων στηρίχθηκε η νέα αυτή «αρχιτεκτονική», οι στοχεύσεις που προδιέγραψε και ο βαθμός εκπλήρωσής τους, η αξιολόγηση των νέων θεσμών που διαμόρφωσε υπό το φως των αντικειμενικών συνθηκών υπό τις οποίες αυτοί δοκιμάστηκαν, αποτελούν παράγοντες που λήφθηκαν υπ' όψη, για το σχεδιασμό και την προώθηση αναγκαίων και ώριμων μεταρρυθμιστικών παρεμβάσεων, όχι ως βημάτων θεσμικής και λειτουργικής ολοκλήρωσης του «Καλλικράτη» ούτε όμως και ως μέτρων αποδόμησής του, αλλά με την προγραμματική δέσμευση να αποτελέσουν οι παρεμβάσεις αυτές την αφετηρία μιας διαρκούς μεταρρυθμιστικής προσπάθειας, με στόχο την αναμόρφωση των αυτο-

διοικητικών θεσμών και την επιδίωξη του αποκεντρωτικού προτάγματος -όχι ως αυτοσκοπού, αλλά- ως μέσου εμβάθυνσης της δημοκρατίας και διεύρυνσης της συμμετοχής των πολιτών.

Η νέα αρχιτεκτονική του «Καλλικράτη». Αποφασιστικά βήματα διοικητικής ανασυγκρότησης – δυσανάλογη συμμετοχή και αντιπροσώπευση. Επανεξέταση παραδοχών, επανεκτίμηση μέσων και θεσμικών εργαλείων, επανασχεδιασμός στόχων και προοπτικών.

Κεντρική προγραμματική στόχευση του ν. 3852/2010 (του προγράμματος «Καλλικράτης»), που διατρέχει οριζόντια τις βασικές δικαιοπολιτικές του επιλογές και νοηματοδοτεί τις περισσότερες από τις διοικητικές και οργανωτικές του τομές, ήταν αναμφίβολα η δημιουργία νέων, λιγότερων σε αριθμό και μεγαλύτερων σε μέγεθος Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με στόχο τη συγκρότηση ισχυρότερων τοπικών διοικητικών, επιχειρησιακών και διαχειριστικών μονάδων, ικανών να αναλάβουν την τοπική διεκπεραίωση αρμοδιοτήτων που συνιστούν αποστολή του κράτους. Όπως αναλυτικά περιγράφεται ήδη από τις πρώτες σελίδες της αιτιολογικής έκθεσης του ν. 3852/2010, η μεταρρύθμιση του προγράμματος «Καλλικράτης» εκτυλίχθηκε -τουλάχιστον ως προς τον α΄ βαθμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης- με άξονα την παραδοχή ότι το μέγεθος και η επιχειρησιακή ικανότητα των νέων Ο.Τ.Α., που θα προέκυπταν από τη δραστική μείωση του αριθμού των δήμων σε όλη τη χώρα και τη συγκρότησή τους σε πληθυσμιακά και χωρικά μεγαλύτερες γεωγραφικές μονάδες, ικανές να διευκολύνουν την ανάπτυξη ενός ισχυρότερου διοικητικού συστήματος, θα ήταν και οι παράγοντες που θα προσέδιδαν, αφ' εαυτών, «ουσιαστικό περιεχόμενο στην πολιτική εντολή και την εκλογική νομιμοποίηση της τοπικής πολιτικής ηγεσίας».

Πρέπει να αναγνωριστεί ότι το πρόγραμμα «Καλλικράτης» έθεσε, σε μεγάλο βαθμό, τις βάσεις και διαμόρφωσε εν μέρει τις διοικητικές και οργανωτικές προϋποθέσεις, προκειμένου να καταστεί, όντως, δυνατή η συγκρότηση ισχυρότερων τοπικών και περιφερειακών επιχειρησιακών μονάδων και, όπως ο ίδιος ο νομοθέτης του ν. 3852/2010 προδιαγράφει, να προετοιμαστούν οι «θεσμικές υποδοχές» ενός τοπικού και περιφερειακού διοικητικού μοντέλου, που θα μπορεί να αποτελέσει αντίβαρο ή αντιπαράδειγμα απέναντι σε ένα συγκεντρωτικό κεντρικό κράτος. Παρ' όλα αυτά και χωρίς να μπορεί να παραγνωριστεί ή να υποτιμηθεί το γεγονός ότι το πρόγραμμα «Καλλικράτης» επρόκειτο να δοκιμαστεί υπό συνθήκες πρωτοφανούς, για τα δεδομένα της μεταπολίτευσης, οικονομικής κρίσης, που προκάλεσε -και συνάμα ανατροφοδοτήθηκε από- μια άνευ προηγουμένου δημοσιονομική προσαρμογή (άλλωστε και η ορθή εκτίμηση του χρονισμού και της θεσμικής επικαιρότητας κάθε νομοθετικής πρωτοβουλίας προδιαγράφει, εν μέρει, και το βαθμό επιτυχίας της), ήδη προεισαγωγικά θα πρέπει να τονιστεί μία σοβαρή μεθοδολογική αστοχία, που πολιτικά δεν υπήρξε ουδέτερη:

Η εύλογη, κατά βάση, παραδοχή ότι προϋπόθεση μιας υγιούς και βιώσιμης τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης είναι η συγκρότηση ισχυρών, αντίστοιχα, τοπικών και περιφερειακών αυτοδιοικητικών οργανισμών, δεν μπορεί να οδηγεί άνευ ετέρου στο συμπέρασμα ότι η επιχειρησιακή ισχύς και ο λειτουργικός εκσυγχρονισμός προσδίδουν αφ' εαυτών και ουσιαστικό περιεχόμενο στην πολιτική εντολή και εκλογική νομιμοποίηση των τοπικών και περιφερειακών αρχών. Αντίθετα, η οργάνωση ενός νέου διοικητικού μοντέλου στη βάση λιγότερων σε αριθμό και μεγαλύτερων σε πληθυσμό και σε έκταση οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, οφείλει να περιέχει και τα αντίστοιχα θεσμικά αντίβαρα ενίσχυσης της αντιπροσωπευτικότητας στην έκφραση τόσο του εκλογικού σώματος, των ίδιων των πολιτών, όσο και των τοπικών κοινωνιών, των οικισμών, των κοινοτήτων και των δήμων, που, συνενούμενοι, θα συγκροτούσαν τους νέους, μεγαλύτερους και ισχυρότερους Ο.Τ.Α.. Εάν, δηλαδή, οι διοικητικές συνενώσεις και το εγχείρημα διαμόρφωσης ισχυρότερων επιχειρησιακών μονάδων αυτοδιοίκησης δεν συνοδεύονται από θεσμούς πύκνωσης της αντιπροσωπευτικότητας και της δημοκρατικής έκφρασης και συμμετοχής των πολιτών, εάν δεν διασφαλίζουν ικανά εχέγγυα ταυτόχρονης ενδοδημοτικής αποκέντρωσης και ισότιμης συμμετοχής στο τοπικό και περιφερειακό αναπτυξιακό εγχείρημα όλων των «κυττάρων» που συγκροτούν τις νέες αυτοδιοικητικές μονάδες, τότε η προσπάθεια υπέρβασης του συγκεντρωτισμού της κεντρικής διοίκησης είτε καθίσταται εγγενώς αλυσιτελής (ιδίως σε συνθήκες ύφεσης και περιοριστικών δημοσιονομικών πολιτικών), αποστερημένη από ουσιαστική πολιτική νομιμοποίηση και αδύναμη έτσι να κινητοποιήσει τις τοπικές κοινωνίες και τις παραγωγικές τους δυνάμεις, είτε (σε συνθήκες ανάπτυξης και αύξησης της οικονομίας) κινδυνεύει να εκφυλιστεί σε υποκατάσταση, απλώς, του συγκεντρωτισμού του κράτους από πολλούς παράλληλους τοπικούς και περιφερειακούς συγκεντρωτισμούς, δηλαδή σε αποτυχία συγκρότησης ενός ολιστικού, πολύπλευρου αλλά συνεκτικού, αποκεντρωτικού αναπτυξιακού προτύπου.

Στο πλαίσιο αυτό, το πρόγραμμα «Καλλικράτης», ενώ προχώρησε σε μια θαρραλέα (αν και με επιμέρους αστοχίες) προσπάθεια αναδιάταξης του «χάρτη» της τοπικής αυτοδιοίκησης και ακολούθησε με συνέπεια την κεντρική του επιλογή για συγκρότηση μεγαλύτερων και ισχυρότερων αυτοδιοικητικών μονάδων, διατήρησε εντούτοις ένα εκλογικό σύστημα που, στο όνομα της αποτελεσματικότητας και της επιχειρησιακής αυτοδυναμίας, υποβαθμίζει μέχρι λειτουργικού εκμηδενισμού, σχεδόν, κάθε έννοια αντιπροσωπευτικότητας στην έκφραση του εκλογικού σώματος και απονέμει στον επιτυχόντα συνδυασμό τον απόλυτο έλεγχο του αυτοδιοικητικού οργανισμού, με αξιώσεις πλήρους εφαρμογής του πολιτικού του «προγράμματος», ανεξάρτητα μάλιστα από το βαθμό υπερψήφισής του από το εκλογικό σώμα, χωρίς καμία θεσμική πρόνοια και καμία ουσιαστική προοπτική για προγραμματικές συνθέσεις ή για έκφραση των υπόλοιπων αυτοδιοικητικών δυνάμεων, ακόμα και όπου αυτές συγκροτούν αθροιζόμενες – όπως στην πλειονότητα των περιπτώσεων – την πλειοψηφία του εκλογικού σώματος. Η οργάνωση, εξ άλλου, ενός συστήματος διακυβέρνησης δομημένου στη βάση του μονοπαραταξιακού πλήρους ελέγχου, όχι μόνο των οργάνων διοίκησης του δήμου ή της περιφέρειας (με συνήθη συνέπεια την υποβάθμιση, κατ' αποτέλεσμα, του δημοτικού και του περιφερειακού συμβουλίου, αλλά και των επιτροπών, σε επικουρωτικά όργανα της πολιτικής βούλησης του δημάρχου ή του περιφερειάρχη), αλλά και των όποιων θεσμών ενδοδημοτικής ή ενδοπεριφερειακής αποκέντρωσης, αποθάρρυνε τη συμμετοχή στο αυτοδιοικητικό – αποκεντρωτικό εγχείρημα ζωντανών τοπικών κοινωνικών και παραγωγικών δυνάμενων και επέτεινε τη δυσπιστία και την απομόνωση οικισμών, κοινοτήτων ή και πρώην δήμων ή νομών, που αποκλήθηκαν «κύτταρα» των νέων ισχυρών αυτοδιοικητι-

κών οργανισμών, σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

Παράλληλα, η ορθή, ως προγραμματική στόχευση εφαρμοστική ρητών συνταγματικών επιταγών, αλλά και ως οργανωτική και διοικητική συνθήκη, αποκέντρωση λειτουργιών και αρμοδιοτήτων, με κατεύθυνση από το κεντρικό κράτος προς τους φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης α΄ και β΄ βαθμού, υπονομεύθηκε από μεθοδολογικές αστοχίες και εγγενείς οργανωτικές αδυναμίες, χωρίς και πάλι να παραγνωρίζει ή να υποτιμά κανείς τους σοβαρούς δημοσιονομικούς περιορισμούς, που -και ως προς το ζήτημα αυτό- έθεσαν και εξακολουθούν να θέτουν σοβαρούς και δυσυπέρβλητους φραγμούς. Το εγχείρημα της αποκέντρωσης αρμοδιοτήτων, παρά τις περί του αντιθέτου εξαγγελίες της αιτιολογικής έκθεσης του ν. 3852/2010, οργανώθηκε με βάση τις υφιστάμενες ήδη, κατά το χρόνο ψήφισης του νόμου αυτού, σχετικές νομοθετικές ρυθμίσεις, περιοριζόμενο έτσι σε μία εν πολλοίς ανεπεξέργαστη αλληλομετάθεση ψηφίδων μόνο δημόσιων πολιτικών, διαδικασία που απείχε από το να συγκροτεί την ανάθεση συνεκτικών και ολοκληρωμένων πεδίων ευθύνης, από το κεντρικό κράτος προς την αυτοδιοίκηση.

Η ορθή εξάλλου και επιβεβλημένη θεσμική αναγνώριση, για πρώτη φορά, των αδήριτων ιδιαιτεροτήτων των νησιωτικών και ορεινών δήμων, από το πρόγραμμα «Καλλικράτης», υπηρετήθηκε με την απονομή μεγαλύτερης ευθύνης στους δήμους αυτούς, χωρίς εντούτοις την ταυτόχρονη παραχώρηση των μέσων για τη λυσιτελή ανταπόκρισή τους στην ευθύνη αυτή. Η αντικειμενική γεωγραφική και συγκοινωνιακή απομόνωση των δήμων αυτών, θεωρήθηκε ως λόγος εναπόθεσης στους τοπικούς αυτοδιοικητικούς θεσμούς λειτουργιών και αρμοδιοτήτων της κεντρικής διοίκησης που το κράτος αδυνατούσε να παρέχει με επάρκεια στις τοπικές αυτές κοινωνίες, χωρίς ωστόσο να ληφθεί υπόψη η ένδεια οικονομικών και ανθρώπινων πόρων των δήμων αυτών και η πραγματική αδυναμία τους να ανταποκριθούν ακόμα και σε βασικές λειτουργίες που ανήκαν ήδη στην ευθύνη της αυτοδιοίκησης. Σε κάθε περίπτωση και παρά την αναντίρρητη σημασία έστω και της αναγνώρισης καθ' αυτήν της ιδιαιτερότητας των νησιωτικών και ορεινών δήμων, το πρόγραμμα «Καλλικράτης» δεν προχώρησε σε μια γενικευμένη παραδοχή και θεσμική αναγνώριση διακριτών επιμέρους κατηγοριών ή «μοντέλων» δήμων, υπολαμβάνοντας αβάσιμα ότι κάθε πρωτοβάθμιος οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης καλείται εν πολλοίς να ανταποκριθεί στις ίδιες τοπικές ανάγκες έχοντας στη διάθεσή του τα ίδια περίπου μέσα.

Η συγκρότηση των αιρετών περιφερειών από το πρόγραμμα «Καλλικράτης» και η ανάθεση σε αυτές (με τις όποιες μεθοδολογικές επιφυλάξεις αναπτύχθηκαν ήδη) ενός σοβαρού μεριδίου θεσμικής ευθύνης από το κράτος (και ιδίως από τα αποκεντρωτικά, περιφερειακά όργανα αυτού) υπήρξε, χωρίς αμφιβολία, ένα σημαντικότατο βήμα προς την κατεύθυνση της αποκέντρωσης, αλλά και της εναρμόνισης με το αντίστοιχο ευρωπαϊκό αποκεντρωτικό κεκτημένο και της προσαρμογής στις ανάγκες ανταπόκρισης στην αξιοποίηση διαρθρωτικών αναπτυξιακών εργαλείων, τόσο εθνικών όσο και -ιδίως- ευρωπαϊκών. Η θεσμική αναγνώριση της περιφερειακότητας και η προσπάθεια αντιστοίχισης του αναπτυξιακού – παραγωγικού υποδείγματος με τις περιφερειακές ιδιαιτερότητες και τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που αυτές συνεπάγονται, έχουν ήδη καταγράψει (παρά τα ανυπέρβλητα προσκόμματα που επέβαλλε η δυσμενής οικονομική συνθήκη) το θετικό τους αποτύπωμα και συγκροτούν αναμφίβολα έναν από τους βασικούς θεσμικούς -διοικητικούς και κυρίως αναπτυξιακούς- πυλώνες της χώρας. Πέρα, όμως, από το έλλειμμα αντιπροσώπευσης και δημοκρατίας που καταγράφηκε ήδη, ως απότοκο ενός δυσανάλογου εκλογικού συστήματος και συστήματος διακυβέρνησης και πέρα από το γεγονός ότι, παρά τη θεσμοθέτηση των αιρετών περιφερειακών αρχών ως Β΄ βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης, η εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας εξακολούθησε να περιορίζεται στον α΄ μόνο βαθμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης, η παράλληλη μετάβαση από τις κρατικές περιφέρειες στο μοντέλο των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και μάλιστα με την επιλογή του μετακλητού Γενικού Γραμματέα, διαμόρφωσε ένα, σε πολλές περιπτώσεις, ανταγωνιστικό (ενίοτε ακόμα και πολιτικά) προς τις αιρετές περιφέρειες επίπεδο διοίκησης, που συχνά λειτούργησε ως τροχοπέδη στη θεσμική τους ολοκλήρωση και στην άσκηση του αναπτυξιακού τους ρόλου. Και, όσο και αν οφείλει να αναγνωρίσει κανείς την ύπαρξη σαφών -και ισχυρών σήμερα- συνταγματικών περιορισμών ως προς τη μετάθεση συγκεκριμένων πεδίων δημόσιας πολιτικής από το κράτος προς τις αιρετές περιφέρειες, για λόγους διαφύλαξης της ενότητας και της ομοιογένειας στις πολιτικές υπεράσπισης και προαγωγής σημαντικών πεδίων του δημοσίου συμφέροντος, όσο και αν διακρίνει κανείς, στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, σοβαρά βήματα εκσυγχρονισμού του αναχρονιστικού μοντέλου των κρατικών περιφερειών, η άκριτη εναπόθεση σε αυτές σημαντικών τομέων ευθύνης του κράτους (όπως κατ' εξοχήν είναι η εποπτεία, ο έλεγχος νομιμότητας των πράξεων των Ο.Τ.Α.) και η αδυναμία συγκρότησης και ενεργοποίησης αυτοτελών θεσμών αποτελεσματικής, λυσιτελούς και ομοιογενούς άσκησής τους (παρά την πρόβλεψη, από το πρόγραμμα «Καλλικράτης» της συγκρότησης της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. και του Ελεγκτή Νομιμότητας), αποτέλεσε χωρίς αμφιβολία ένα ακόμη σοβαρό πρόσκομμα στην αποκέντρωση και στην αυτοτέλεια των θεσμών που την ενσαρκώνουν.

Εξάλλου, η σοβαρή, μεθοδική και συνεκτική προσπάθεια αναδιοργάνωσης του θεσμικού πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των νομικών προσώπων και επιχειρήσεων των Ο.Τ.Α., με τον εξορθολογισμό των όρων ίδρυσης και λειτουργίας τους και με την πρόβλεψη θεσμικών εγγυήσεων για τη χρηστή και διαφανή λειτουργία τους, που πράγματι σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε σε σημαντικό βαθμό με το πρόγραμμα «Καλλικράτης», συνεπέφερε (χωρίς κάτι τέτοιο να αποτελεί αναγκαία συνθήκη του εγχειρήματος εξορθολογισμού) το λειτουργικό αποκλεισμό, σε πολλές περιπτώσεις, της αυτοδιοίκησης από πεδία δραστηριότητας στα οποία θα μπορούσαν -ή θα έπρεπε να μπορούν- να δραστηριοποιηθούν οι αυτοδιοικητικοί φορείς, προς όφελος του δημοσίου συμφέροντος και της προστασίας και της ανάπτυξης τοπικών δημόσιων αγαθών. Στην πραγματικότητα, ωστόσο, η πρόβλεψη της θεσμικής δυνατότητας και η παροχή των απαραίτητων εργαλείων στην αυτοδιοίκηση να δραστηριοποιηθεί στα πεδία αυτά, όχι ως επιχειρηματίας ούτε -πολύ λιγότερο- ως συμπράττων με την επιχειρηματικότητα παράγοντας, αλλά ως δημοκρατικά νομιμοποιημένος φορέας και ως πόλος τοπικής ανάπτυξης σε όφελος της κοινωνίας, θα μπορούσε, υπό προϋποθέσεις, να αποτελέσει παράγοντα προστασίας δημόσιων αγαθών και ανά-

σχεσης της προϊούσας συρρίκνωσης του δημόσιου χώρου έναντι μιας απορρυθμισμένης και μη ωφέλιμης κοινωνικά επιχειρηματικότητας.

Από τον «Καλλικράτη» στον «Κλεισθένη Ι». Από την οργανωτική ανασυγκρότηση, στην εμβάθυνση της δημοκρατίας, την ενίσχυση της αντιπροσωπευτικότητας και τη διεύρυνση της συμμετοχής.

Αξιοποιώντας την εμπειρία μίας δεκαετούς σχεδόν εφαρμογής του ν. 3852/2010 και προϊόν της μακράς και εκτεταμένης διαβούλευσης που περιγράφηκε ήδη, το παρόν σχέδιο νόμου επαναξιολογεί βασικές παραδοχές του προγράμματος «Καλλικράτης» και, χωρίς να αποδομεί σημαντικές και ώριμες πλέον, μεταρρυθμιστικές παρεμβάσεις του (χωρίς, με άλλες λέξεις, να αναιρεί τη «νέα αρχιτεκτονική» της αυτοδιοίκησης), επιχειρεί να καλύψει ένα σοβαρό έλλειμμα που χαρακτήρισε την εκτεταμένη διοικητική και οργανωτική ανασυγκρότηση της προηγούμενης μεταρρύθμισης, διαμορφώνοντας όρους δημοκρατικότερης συγκρότησης και λειτουργίας των αυτοδιοικητικών θεσμών, αναλογικότερης εκπροσώπησης, τόσο του εκλογικού σώματος και των αυτοδιοικητικών δυνάμεων όσο και των τοπικών κοινωνιών που συνθέτουν τους οργανισμούς και των δύο βαθμών αυτοδιοίκησης, αλλά και διευρύνοντας τη συμμετοχή και τον κοινωνικό έλεγχο σε όλα τα επίπεδα της οργάνωσης και της λειτουργίας τους. Παράλληλα, το προτεινόμενο νομοσχέδιο επιχειρεί συγκεκριμένες τομές σε καίρια πεδία εντοπισμού παραγόντων περιοριστικών ή ανασταλτικών της διοικητικής, οικονομικής και λειτουργικής αυτοτέλειας των Ο.Τ.Α., αναμετράται με καταγεγραμμένες και υπαρκτές λειτουργικές αδυναμίες των αυτοδιοικητικών οργανισμών, που σχετίζονται είτε με την αντικειμενική υστέρηση αυτών σε οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους (ιδίως σε ό,τι αφορά μικρούς δήμους της περιφέρειας) είτε με διαπιστωμένες πια αστοχίες του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου και ανοίγει το δρόμο για την αυτοδιοίκηση σε νέα πεδία αναπτυξιακής δράσης, όχι με όρους ενός παράλληλου και ανταγωνιστικού προς τον ιδιωτικό τομέα πεδίου «επιχειρείν», αλλά με στόχο την προστασία δημόσιων αγαθών και την αξιοποίηση τοπικών πόρων, σε όφελος και για λογαριασμό των ίδιων των τοπικών κοινωνιών.

Η συνείδηση των δεδομένων και αντικειμενικών ορίων που τίθενται από συγκεκριμένους συνταγματικούς περιορισμούς (ιδίως σε ό,τι αφορά τις αρμοδιότητες και το βαθμό διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε σχέση τον συνταγματικά προδιαγεγραμμένο ρόλο του κράτους, σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο), από την υφιστάμενη δημοσιονομική συνθήκη και από παρόντες, ακόμη, θεσμικούς και δημοσιονομικούς περιορισμούς της δυνατότητας των Ο.Τ.Α. να προχωρήσουν σε επαρκή στελέχωση νευραλγικών υπηρεσιών και τομέων δραστηριότητάς τους, εύλογα θέτουν υπό διερώτηση ακόμα και τον ίδιο τον ορολογικό προσδιορισμό ως «μεταρρύθμισης», κάθε νομοθετικής προσπάθειας αναμέτρησης με τα σοβαρά προβλήματα και τις δυσχέρειες που αντιμετωπίζουν σήμερα οι αυτοδιοικητικοί θεσμοί στην εκπλήρωση του ρόλου τους. Στο βαθμό, ωστόσο, που ο όρος «μεταρρύθμιση» δεν προσδιορίζεται μόνο από κριτήρια ποσοτικά ή εκτατικά, ως προς το μέγεθος ή το εύρος επιχειρούμενων θεσμικών τομών, αλλά μπορεί να αποτυπώσει και σοβαρές ποιοτικές μεταβολές στη φιλοσοφία ή στη φυσιογνωμία θεσμικών συστημάτων, η αντιμετώπιση σοβαρών ελλειμμάτων αντιπροσώπευσης, η εμβάθυνση της δημοκρατίας και της συμμετοχής στους αυτοδιοικητικούς θεσμούς και η πρόβλεψη νέων δυνατοτήτων -ή ακόμα και νέων προσανατολισμών- στην αναπτυξιακή τους δράση, μπορούν να συνιστούν μεταρρύθμιση.

Αντίστοιχες ποιοτικές μεταβολές στην ίδια τη φυσιογνωμία του θεσμικού πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας της τοπικής αυτοδιοίκησης, επιχειρεί το προτεινόμενο σχέδιο νόμου, προς την κατεύθυνση, αφενός της διαμόρφωσης θεσμικών προδιαγραφών ανάδειξης και σύνθεσης των δημοτικών και περιφερειακών αρχών, που θα αποτυπώνουν με ακρίβεια, αντιπροσωπευτικότητα και χωρίς εξωγενείς παραμορφώσεις τη βούληση, τις επιλογές και την εντολή του εκλογικού σώματος και αφετέρου της διευκόλυνσης και της απελευθέρωσης λειτουργιών των Ο.Τ.Α. αναγκαίων για τη λυσιτελή εκπλήρωση του θεσμικού τους ρόλου. Έτσι, ενώ η ριζική οργανωτική αναδιάταξη των φορέων και των λειτουργιών που συγκροτούν το αυτοδιοικητικό οικοδόμημα αποκλήθηκε συμβολικά, στο ν. 3852/2010, με το όνομα ενός εμβληματικού αρχιτέκτονα, ως «Πρόγραμμα Καλλικράτης», το προτεινόμενο σχέδιο νόμου επιγράφεται ως «Κλεισθένης», σε αναφορά προς τον εισηγητή της μεγάλης μεταρρύθμισης που θεμελίωσε, στα τέλη του 6ου π.Χ. αιώνα, το διαχρονικό και οικουμενικό πολιτειακό πρότυπο της δημοκρατίας. Η συμβολική αυτή αναφορά σηματοδοτεί, ως βασική δικαιοπολιτική επιλογή που διατρέχει το παρόν σχέδιο νόμου, την πλήρη ευθυγράμμιση του συστήματος ανάδειξης των αυτοδιοικητικών αρχών, του συστήματος διακυβέρνησης των Ο.Τ.Α. και μίας σειράς από βασικές τους λειτουργίες, με τη δημοκρατική αρχή, την αποκατάσταση της αντιπροσωπευτικότητας και την ενίσχυση, σε κάθε επίπεδο, της συμμετοχής και του κοινωνικού ελέγχου.

Παράλληλα, ο αριθμητικός δείκτης "Ι" που συμπληρώνει τη συμβολική ονοματοδοσία αυτού του μεταρρυθμιστικού προγράμματος, υποδηλώνει την παραδοχή ότι οι ρυθμιστικές παρεμβάσεις του προτεινόμενου νομοσχεδίου συνιστούν το πρώτο βήμα και τη βάση για την προώθηση και την υλοποίηση ενός συνολικού, προοδευτικού μεταρρυθμιστικού σχεδίου για την τοπική αυτοδιοίκηση, που θα υλοποιείται παράλληλα με την εκπλήρωση των αναγκαίων προς τούτο θεσμικών και πραγματικών προϋποθέσεων. Κεντρική σημασία μεταξύ των προϋποθέσεων αυτών, καταλαμβάνουν η ολοκλήρωση μιας, πρωτοφανούς σε βάθος και έκταση, επεξεργασίας και διαμόρφωσης των όρων για μία σύγχρονη, αποτελεσματική και προοδευτική κατανομή της ευθύνης των επιμέρους πεδίων δημόσιας πολιτικής μεταξύ των επιπέδων διοίκησης (διαδικασία που έχει ήδη εκκινήσει και που, με το παρόν σχέδιο νόμου, τίθενται οι διοικητικές και οργανωτικές βάσεις για την ολοκλήρωσή της), η διαμόρφωση συνθηκών που θα επιτρέπουν στην τοπική αυτοδιοίκηση να αποκτήσει τους αναγκαίους οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους, προκειμένου να μπορέσει να επωμιστεί και να ασκήσει λυσιτελώς έναν πιο ουσιαστικό ρόλο στη διοίκηση των δημόσιων υποθέσεων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο και στην προώθηση ενός δίκαιου, συμπεριληπτικού και κοινωνικά ωφέλιμου αναπτυξιακού προτύπου και τέλος η διαμόρφωση των αναγκαίων συνταγματικών προδιαγραφών για την ολοκλήρωση της διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας της τοπικής αυτοδιοί-

κησης.

Μία τέτοια, ωστόσο, διαρκής και συνεκτική προγραμματική δέσμευση δεν μπορεί να αναληφθεί, παρά στο έδαφος ενός δημοκρατικά οργανωμένου, αντιπροσωπευτικού και πραγματικά συμμετοχικού αυτοδιοικητικού συστήματος και είναι γι' αυτό το λόγο που η διαμόρφωση ενός τέτοιου θεσμικού περιβάλλοντος αποτελεί και την κεντρική στόχευση αυτής της μεταρρυθμιστικής προσπάθειας.

Με αυτή τη βασική δικαιοπολιτική επιλογή και ρυθμιστική μέριμνα, το προτεινόμενο σχέδιο νόμου, στα επιμέρους κεφάλαιά του που αφορούν την οργάνωση και λειτουργία των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης (δηλαδή στα κεφάλαια, ιδίως, του πρώτου μέρους του), επεκτείνει την ισχύ του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας και στους Ο.Τ.Α. β΄ βαθμού, ενώ επιφέρει σημαντικές τομές στην κατηγοριοποίηση των δήμων, στο εκλογικό σύστημα ανάδειξης των δημοτικών και των περιφερειακών αυτοδιοικητικών αρχών, στο σύστημα διοίκησης των Ο.Τ.Α., στην εποπτεία των Ο.Τ.Α., στην εισαγωγή θεσμών άμεσης συμμετοχής και δημοκρατικής έκφρασης των πολιτών μέσα από δημοτικά και περιφερειακά δημοψηφίσματα, αλλά και θεσμών δημοτικής και περιφερειακής διαμεσολάβησης, στην αναπτυξιακή δράση και την οικονομική λειτουργία των Ο.Τ.Α., αλλά και στην οργάνωση και τον σχεδιασμό της κατανομής αρμοδιοτήτων και διαδικασιών, ανάμεσα στην κρατική διοίκηση (κεντρική και αποκεντρωμένη) και την αυτοδιοίκηση.

Ι. Επέκταση της ισχύος του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας στους Ο.Τ.Α. β΄ βαθμού.

Με τη διάταξη του Κεφάλαιου Α΄ επεκτείνεται και στις περιφέρειες η εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας, που μέχρι σήμερα περιοριζόταν, σύμφωνα με το αντικαθιστώμενο άρθρο, στους Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού και υλοποιείται, ως προς το ζήτημα αυτό, η σύσταση του Συμβουλίου της Ευρώπης 372 (2015), με την οποία υιοθετήθηκε η τρίτη έκθεση του Κογκρέσου των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών, που αφορά την παρακολούθηση της τοπικής και περιφερειακής δημοκρατίας στην Ελλάδα [CG/2015 (28) 8PROV. 25.2.2015].

Η επέκταση και στους Ο.Τ.Α. β΄ βαθμού του πεδίου εφαρμογής του Χάρτη κρίνεται απαραίτητη, καθώς οι περιφέρειες φέρουν αμιγώς αυτοδιοικητικά χαρακτηριστικά και εντάσσονται στο ίδιο ακριβώς συνταγματικό πλαίσιο με τους δήμους, χωρίς το Σύνταγμα να προβλέπει ξεχωριστές διατάξεις για αυτές. Ως εκ τούτου, τριάντα (30) σχεδόν έτη μετά την κύρωση του Χάρτη (νόμος 1850/1989), δεν υφίσταται λόγος εξαίρεσης των περιφερειών από το πεδίο εφαρμογής του, εξαίρεση η οποία έχει άλλωστε θεωρηθεί αδικαιολόγητη και δυσερμήνευτη και από το Συμβούλιο της Ευρώπης. Ήδη με τη Σύσταση 247 (2008), η ελληνική κυβέρνηση κλήθηκε να επιβεβαιώσει ότι, με τη μετεξέλιξη των νομαρχιών σε αυτοδιοικητικές αρχές, ο βαθμός αυτός τοπικής αυτοδιοίκησης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Χάρτη. Δέκα (10) έτη μετά, η σύσταση αυτή υλοποιείται, σύμφωνα με τα ανωτέρω, και γίνεται ένα ακόμη ουσιαστικό βήμα αναβάθμισης του επιπέδου συμμόρφωσης της χώρας προς τις σχετικές διεθνείς της υποχρεώσεις και εντέλει προς τις σχετικές συνταγματικές επιταγές.

ΙΙ. Η πρόβλεψη κατηγοριών δήμων.

Μία κεντρική προβληματική που απασχολεί διαχρονικά τη θεωρία της διοικητικής επιστήμης και το δημόσιο διάλογο, στη χώρα, ιδίως ενόψει του προγραμματισμού ή της προώθησης οποιασδήποτε οριζόντιας παρέμβασης στην οργάνωση, τη δομή και τη λειτουργία των θεσμών που συγκροτούν τα επίπεδα διοίκησης [κρατική διοίκηση (κεντρική και αποκεντρωμένη), τοπική και περιφερειακή διοίκηση], είναι ο βαθμός κατά τον οποίο το εύρος και η σημασία της γεωμορφολογικής ποικιλομορφίας της Ελληνικής Επικράτειας και οι αντίστοιχες σοβαρές γεωοικονομικές και κοινωνικές και άλλες ιδιαιτερότητες που αυτή συνεπάγεται, λαμβάνονται υπόψη και αντιστοιχούνται επαρκώς με τις εκάστοτε προβλεπόμενες νομοθετικές, διοικητικές και δημοσιονομικές κατατάξεις. Ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά το πεδίο της τοπικής αυτοδιοίκησης, έχει κατά κόρον και πολύπλευρα επισημανθεί ότι η όμοια οργανωτική, διοικητική και δημοσιονομική αντιμετώπιση, περιοχών της χώρας με ουσιωδώς ανόμοια χαρακτηριστικά, διακριτές ανάγκες και διαφορετικές οργανωτικές και οικονομικές δυνατότητες, αναπαράγει και διαιωνίζει τις ανισότητες μεταξύ των γεωγραφικών περιοχών και των τοπικών διοικητικών μονάδων και δημιουργεί το έδαφος για ένα ετεροβαρές, ασύμμετρο και εντέλει αναποτελεσματικό αναπτυξιακό πρότυπο.

Είναι αλήθεια ότι με το Πρόγραμμα Καλλικράτης έγινε ένα πρώτο βήμα αναγνώρισης των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών και αντίστοιχα της ανάγκης ιδιαίτερης νομοθετικής αντιμετώπισης της νησιωτικότητας και της ορεινότητας, παράλληλα προς την – έστω ως πρώτο βήμα – καθιέρωση της μητροπολιτικής διακυβέρνησης στα μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας. Οι μεθοδολογικές, εντούτοις, παραδοχές και ο σχεδιασμός βάσει του οποίου καταστρώθηκε η διακριτή αυτή νομοθετική μεταχείριση των νησιωτικών και ορεινών δήμων, πέραν του ότι περιορίστηκε στην αναγνώριση αυτών μόνο των -όντως σημαντικότερων- δύο γεωμορφολογικών ιδιαιτεροτήτων, όχι μόνο δεν κατέστησε δυνατό το μετριασμό της ανισότητας που απορρέει από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των αντίστοιχων οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, αλλά, πολύ περισσότερο οδήγησε σε ρυθμίσεις που, σε μεγάλο βαθμό, δεν στάθηκε δυνατό να εφαρμοστούν (είναι απολύτως χαρακτηριστικό ότι, στην υπ' αριθμ. 372/2015 Σύσταση του Κογκρέσου των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών του Συμβουλίου της Ευρώπης (6.i), η Ελλάδα καλείται να εφαρμόσει επειγόντως τις υφιστάμενες προβλέψεις για τους νησιωτικούς και ορεινούς δήμους και να διαμορφώσει ένα ειδικό καθεστώς για τις περιοχές αυτές, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τη χρηματοδότησή τους).

Αυτό συνέβη κυρίως γιατί η βασική επιλογή του ν. 3852/2010 ήταν η προσπάθεια αντιμετώπισης των ιδιαίτερων αναγκών των νησιωτικών και ορεινών δήμων μέσα από την απονομή σε αυτούς πρόσθετων αρμοδιοτήτων (πέραν, δηλαδή των βασικών αρμοδιοτήτων με τις οποίες είναι επιφορτισμένος κάθε πρωτοβάθμιος Ο.Τ.Α.), οι οποίες, αν και όντως αφορούσαν αντίστοιχες, ιδιαίτερες σε ένταση και σε ποιότητα, ανάγκες των νησιωτικών και των ορεινών πληθυσμών, συνεπάγονταν, ωστόσο, ένα πρόσθετο και δυσανάλογο με τις πραγματικές δυνατότητες των δήμων αυτών διοικητικό βάρος, η ανταπόκριση στο οποίο θα προϋπέθετε οικονομικούς πόρους και ανθρώπινο δυναμικό, που, σε καμία περίπτωση, οι δήμοι αυτοί δε διαθέτουν. Επίσης, ορολογικές ασάφειες ή αστοχίες ως προς τον χαρακτηρισμό ιδίως των ορεινών δήμων (το εύρος του σχετικού ορισμού και η γενικευμένη ένταξη σε αυτόν και της έννοιας της μειονεκτικότη-

τας) και η μη λήψη υπόψη σημαντικών επιμέρους διαφορών μεταξύ των νησιωτικών και μεταξύ των ορεινών δήμων, υποβάθμισαν, κατ' αποτέλεσμα, την ίδια τη σημασία της γεωμορφολογικής ιδιαιτερότητας και της πραγματικής ανάγκης για διακριτή νομοθετική μεταχείριση.

Με το δεύτερο κεφάλαιο του προτεινόμενου σχεδίου νόμου τίθενται οι βάσεις για μία γενικευμένη αναγνώριση της διαφορετικότητας και διακριτότητας των δήμων της χώρας, με βάση, όχι μόνο τα γεωμορφολογικά τους χαρακτηριστικά, αλλά μία σειρά επί μέρους κριτηρίων, ενώ προσδιορίζονται οι τομείς και τα πεδία στα οποία θα πρέπει να εντοπιστεί το κανονιστικό αντίκρισμα μιας τέτοιας διαφοροποίησης. Προσδιορίζονται έτσι έξι (6) κατηγορίες δήμων με βάση τον πληθυσμό, το βαθμό αστικοποίησης και τα γεωοικονομικά χαρακτηριστικά τους, τη γεωμορφολογική τους ιδιαιτερότητα και τη θέση τους στο διοικητικό χάρτη της χώρας, ανάλογα με το εάν αποτελούν ή όχι έδρες περιφερειών ή περιφερειακών ενοτήτων. Συγκεκριμένα, οι δήμοι της χώρας διακρίνονται σε: α) Δήμους Μητροπολιτικών Κέντρων, β) Μεγάλους Ηπειρωτικούς Δήμους και Πρωτεύουσες Νομών, γ) Μεσαίους Ηπειρωτικούς Δήμους, δ) Μικρούς Ηπειρωτικούς και Μικρούς Ορεινούς Δήμους, ε) Μεγάλους και Μεσαίους Νησιωτικούς Δήμους και στ) Μικρούς Νησιωτικούς Δήμους. Επισημαίνεται ότι η κατηγοριοποίηση αυτή, σε καμία περίπτωση δεν εισάγει διαφορετικές «ταχύτητες» δήμων, αλλά θέτει τις βάσεις για μια πιο δίκαιη διοικητική και δημοσιονομική μεταχείριση των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α., η οποία θα λαμβάνει υπόψη τις ιδιαίτερες δυνατότητες και, κυρίως, τις ιδιαίτερες ανάγκες των δήμων, με βάση τα ανωτέρω διακριτά χαρακτηριστικά τους.

Από την επισκόπηση των συγκεκριμένων δήμων που υπάγονται σε καθεμία από τις κατηγορίες αυτές, διαπιστώνεται ότι η προτεινόμενη κατηγοριοποίηση αποτυπώνει μία ισόρροπη αριθμητικά κατανομή των δήμων της χώρας στις εν λόγω κατηγορίες και κυρίως ότι καθεμία από αυτές περιλαμβάνει δήμους με παρόμοια χαρακτηριστικά, όχι μόνο πληθυσμιακά ή γεωγραφικά, αλλά και σε αναφορά προς τις λειτουργικές τους ανάγκες και το επίπεδο της διοικητικής και οργανωτικής τους συγκρότησης.

Ενδεικτικά θα μπορούσε να αναφερθεί ότι οι Δήμοι Μητροπολιτικών Κέντρων λ.χ. είναι δήμοι κατεξοχήν αστικοποιημένοι, με εξ' ολοκλήρου αστικό πληθυσμό, ενώ, δεδομένου ότι σε σημαντικούς τομείς κοινής ωφέλειας (όπως ύδρευση-αποχέτευση, συγκοινωνίες κ.α.) καλύπτονται από μητροπολιτικές λειτουργίες, οι δυνατότητες και αντίστοιχα οι ανάγκες τους, διαφοροποιούνται σημαντικά από τους δήμους της περιφέρειας. Αντίστοιχα, οι Μεγάλοι Ηπειρωτικοί Δήμοι προέρχονται, κατά κύριο λόγο, από τη συνένωση ενός μεγάλου πληθυσμιακά πρώην δήμου (συνήθως πρωτεύουσα νομού ή μεγάλη πόλη) με μικρότερους γειτονικούς Ο.Τ.Α.. Αναφορικά με τους Μεσαίους Ηπειρωτικούς Δήμους, θα μπορούσε να σημειωθεί ότι το πληθυσμιακό όριο των 10.000 κατοίκων υπήρξε βασικό κριτήριο για τον ανασχεδιασμό των διοικητικών ορίων των δήμων σύμφωνα με το πρόγραμμα Καλλικράτης. Με την εφαρμογή του προγράμματος, προέκυψε ένας σημαντικός αριθμός δήμων με πληθυσμό από 10.000 έως 25.000 κατοίκους (94 δήμοι). Οι δήμοι αυτοί προέρχονται συνήθως από τη συνένωση πρώην Ο.Τ.Α. οι οποίοι δεν είχαν αναπτυγμένες υπηρεσίες, όμως το πληθυσμιακό μέγεθος του νέου Δήμου και οι συνέργειες που προέκυψαν από τη συνένωση, δημιούργησαν τη δυνατότητα συγκρότησης και στελέχωσης ενός επαρκούς υπηρεσιακού μηχανισμού. Οι δήμοι αυτοί συνήθως περιλαμβάνουν ημιαστικούς οικισμούς (από 2.000-10.000 κατοίκους) ή παρουσιάζουν μεγάλη διασπορά του πληθυσμού τους σε αγροτικούς οικισμούς κάτω των 2.000 κατοίκων. Η κατηγορία των Μικρών Ηπειρωτικών και Ορεινών Δήμων, περιλαμβάνει δήμους κάτω των 10.000 κατοίκων οι οποίοι είναι συνήθως μικροί αγροτικοί και ορεινοί δήμοι, χωρίς αναπτυγμένες υπηρεσίες. Συνήθως οι δήμοι αυτοί έχουν μεγάλη έκταση, μεγάλη διασπορά αγροτικών οικισμών που δεν ξεπερνούν τους 2.000 μόνιμους κατοίκους και πολλές τοπικές κοινότητες που δύσκολα συνδέονται συγκοινωνιακά μεταξύ τους και με την έδρα. Η κατηγορία των Μεγάλων και Μεσαίων Δήμων περιλαμβάνει δήμους που παρουσιάζουν τις δεδομένες ιδιαιτερότητες των νησιωτικών δήμων ως προς τη συγκοινωνιακή σύνδεσή τους με την ηπειρωτική χώρα, αλλά που, κατά κύριο λόγο, παρουσιάζουν έντονη τουριστική ανάπτυξη και σημαντικά εν γένει αναπτυξιακά πλεονεκτήματα. Τέλος, στην κατηγορία των Μικρών Νησιωτικών Δήμων, απαντώνται δήμοι που, πέραν της δεδομένης γεωμορφολογικής τους ιδιαιτερότητας και των συνεπαγωγών της, χαρακτηρίζονται συνήθως από σοβαρά ελλιπή υπηρεσιακή στελέχωση, ενώ ταυτόχρονα η πρόσβαση των πληθυσμών τους σε κοινωφελείς και δημόσιες υπηρεσίες (ακόμα και της κεντρικής διοίκησης) είναι σαφώς δυσχερέστερη από εκείνη των υπολοίπων κατηγοριών.

Πέραν της ως άνω κατηγοριοποίησης των δήμων της χώρας, με το παρόν σχέδιο νόμου καθορίζονται με σαφήνεια οι – σε κάθε περίπτωση, ενδεικτικά απαριθμούμενοι – τομείς στους οποίους η εν λόγω κατάταξη θα πρέπει υποχρεωτικά να λαμβάνεται υπόψη, προκειμένου η νομοθετική αναγνώριση των υπαρκτών και σοβαρών ιδιαιτεροτήτων της κάθε κατηγορίας, να μην περιορίζεται απλά σε διακηρυκτικό επίπεδο. Συγκεκριμένα προβλέπεται ότι οι κατηγορίες αυτές, λαμβάνονται υποχρεωτικά υπόψη για τον καθορισμό των αρμοδιοτήτων των δήμων (και με την έννοια αυτή δίνεται σαφής προγραμματική κατεύθυνση στο έργο του ανακαθορισμού των αρμοδιοτήτων μεταξύ των επιπέδων διοίκησης, που αναλύεται σε επόμενο κεφάλαιο), για την κατάρτιση των Οργανισμών Εσωτερικής Υπηρεσίας των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού, για την κατανομή των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (ΚΑΠ), καθώς και για την κατανομή και αξιοποίηση των πάσης φύσεως προγραμμάτων χρηματοδότησης των δήμων από εθνικούς ή ευρωπαϊκούς πόρους. Με τον τρόπο αυτό, τίθενται οι κανονιστικές βάσεις για την οφειλόμενη, κατά τα ανωτέρω, διακριτή νομοθετική, διοικητική και δημοσιονομική μεταχείριση των δήμων της χώρας, ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, τις ανάγκες και τις δυνατότητές τους και γίνεται ένα σημαντικό βήμα (ενόψει ιδίως και της αναγνώρισης, στις οικείες διατάξεις του παρόντος σχεδίου νόμου, της νησιωτικότητας και της ορεινότητας μεταξύ των κριτηρίων κατανομής των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων), για τη συμμόρφωση της χώρας στην προαναφερθείσα σχετική Σύσταση του Κογκρέσου των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών του Συμβουλίου της Ευρώπης.

ΙΙΙ. Εκλογική διαδικασία – εκλογικό σύστημα για την ανάδειξη των δημοτικών και περιφερειακών αρχών.

Α. Αποσύνδεση του χρόνου διεξαγωγής των αυτοδιοικητικών εκλογών από τις ευρωεκλογές

Μία από τις αλλαγές που επέφερε το Πρόγραμμα Καλλικράτης, τα προβλήματα στην εφαρμογή της οποίας αναφάνηκαν σχεδόν αμέσως, είναι η σύνδεση του χρόνου διεξαγωγής των αυτοδιοικητικών εκλογών με τις ευρωεκλογές. Αφενός, σε ό,τι αφορά το τεχνικό διοικητικό σκέλος, η ταυτόχρονη πραγματοποίηση στην πραγματικότητα τριών εκλογικών διαδικασιών (δημοτικές εκλογές – περιφερειακές εκλογές – ευρωεκλογές), οι οποίες αφορούσαν διαφορετικές εκλογικές περιφέρειες, με διαφορετική νομοθεσία και εκλογικό σύστημα και με βάση διαφορετικούς εκλογικούς καταλόγους, υπήρξε εξαιρετικά δύσκολη στη διαχείρισή της και δημιούργησε ακόμα και πιθανούς κινδύνους στην εγκυρότητα και των δύο διαδικασιών. Είναι ενδεικτικό το πρόβλημα που ανέκυψε, λόγου χάρη, σχετικά με το θεσμό των ετεροδημοτών, ο οποίος προβλέπεται για τις ευρωεκλογές, όχι όμως, όπως είναι λογικό, για τις αυτοδιοικητικές εκλογές, με αποτέλεσμα να φαλκιδεύεται η σχετική πρόβλεψη και να δημιουργούνται προφανείς τεχνικές δυσχέρειες. Κυρίως όμως σε πολιτικό επίπεδο, η ταυτόχρονη διεξαγωγή δύο εκλογικών διαδικασιών με εντελώς διαφορετικό χαρακτήρα, οι οποίες αφορούν εξίσου σημαντικά αλλά ασύμπτωτα πολιτικά διακυβεύματα, αφού, παρά τη συνθετότητα των προβλημάτων και την εισαγωγή της έννοιας και των διαδικασιών της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης, σε καμία περίπτωση δεν νοείται όχι μόνο η ταύτιση, αλλά ούτε και η άθροιση του υπερεθνικού με το τοπικό, συνεπάγεται την υποβάθμιση τελικά της σημασίας και των δύο διαδικασιών.

Άλλωστε, και το επιδιωκόμενο οικονομικό όφελος, αφ' ενός δεν επιτρέπεται από θέση αρχής να υπερτερεί άλλων εξίσου σημαντικών ή σημαντικότερων δικαιοπολιτικών επιδιώξεων και να ανάγεται σε μοναδικό κριτήριο της όποιας επιλογής, αφετέρου, από τα μέχρι σήμερα διαθέσιμα στοιχεία, δεν έχει υπάρξει τόσο μεγάλο, ώστε να δικαιολογεί τη διατήρηση της ταυτόχρονης διεξαγωγής ευρωεκλογών και αυτοδιοικητικών εκλογών, με όλα τα αρνητικά στοιχεία που προαναφέρθηκαν. Εξάλλου, σημειώνεται ότι ήδη κατά τα χρόνια που μεσολάβησαν από την ψήφιση του ν. 3852/2010 μέχρι σήμερα το Υπουργείο Εσωτερικών έχει εξορθολογίσει δραστικά με άλλους τρόπους τις εκλογικές δαπάνες, με αποτέλεσμα τη μείωση του κόστους των εκλογών κατά περίπου 40% (το κόστος των βουλευτικών εκλογών του Ιανουαρίου του 2015 ανήλθε σε 55 εκατομμύρια ευρώ, έναντι 33 εκατομμυρίων ευρώ τον Σεπτέμβριο του ίδιου έτους).

Για τους λόγους αυτούς, με το παρόν σχέδιο νόμου αποσυνδέεται ο χρόνος διεξαγωγής των αυτοδιοικητικών εκλογών από τις ευρωεκλογές και, ως εκ τούτου, επανέρχεται το προϊσχύον καθεστώς της τετραετούς θητείας των αυτοδιοικητικών αρχών και της διενέργειας των εκλογών τον Οκτώβριο κάθε έτους, ούτως ώστε οι νέες δημοτικές και περιφερειακές αρχές να εγκαθίστανται την 1η Ιανουαρίου του επόμενου των εκλογών έτους.

Β. Καθιέρωση του εκλογικού συστήματος της απλής αναλογικής.

Όπως προαναφέρθηκε, ο εκδημοκρατισμός του τρόπου οργάνωσης και λειτουργίας των αυτοδιοικητικών αρχών αποτελεί κεντρική δικαιοπολιτική επιλογή του παρόντος σχεδίου νόμου και έρχεται να απαντήσει σε ένα από τα κεντρικότερα αιτήματα των τελευταίων ετών, που αναδείχθηκαν μέσα και από την εμπειρία της πολύπλευρης κρίσης, η οποία δοκίμασε την ελληνική κοινωνία, και αφορά το ζήτημα της ποιότητας της σύγχρονης δημοκρατίας και της εξασφάλισης των ουσιαστικών προϋποθέσεων διαφάνειας, κοινωνικού ελέγχου και προάσπισης του δημόσιου κοινωνικού συμφέροντος.

Στη βάση των ανωτέρω, το ισχύον εκλογικό σύστημα στις αυτοδιοικητικές εκλογές παρίσταται εξαιρετικά πλειοψηφικό, ακόμα και συγκρινόμενο με το, προ του ν. 4406/2016, εκλογικό σύστημα των εθνικών εκλογών, όπου οι ανάγκες της αποτελεσματικής διακυβέρνησης παρίστανται πιο σύνθετες και πιο σημαντικές, ενόψει των τιθέμενων διακυβευμάτων. Ωστόσο, στην περίπτωση των αυτοδιοικητικών αρχών, ο νομοθέτης είχε επιλέξει να αποδίδει στον συνδυασμό του εκάστοτε δημάρχου ή περιφερειάρχη τουλάχιστον τα 3/5 των εδρών του οικείου συμβουλίου, ανεξαρτήτως της επίδοσής του μεταξύ των εκλογέων, γεγονός που δημιουργούσε σοβαρά ελλείμματα και στρεβλώσεις στην εκπροσώπηση.

Η ισότητα της ψήφου, η οποία ναι μεν δεν θεσπίζεται ρητά στο ισχύον Σύνταγμα ούτε για τις αυτοδιοικητικές ούτε όμως και για τις εθνικές εκλογές, απορρέει ωστόσο από τη δημοκρατική αρχή υπό τη μορφή της λαϊκής κυριαρχίας, δηλαδή ως απόλυτη-αριθμητική ισότητα, έχει συνέπειες και ως προς τη διαμόρφωση του εκλογικού συστήματος και συνεπώς δεν μπορεί να γίνουν συνταγματικά ανεκτές περιπτώσεις εμφανούς δυσαναλογίας ανάμεσα στο ποσοστό των ψήφων που λαμβάνει κάποιος συνδυασμός και στο ποσοστό των εδρών που καταλαμβάνει στο οικείο δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο.

Επίσης, αρετή κάθε εκλογικού συστήματος, εκτός της αναλογικότητάς του, είναι η απλότητά του – πολλώ δε μάλλον όταν αυτό αφορά τη συμμετοχή σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, όπου η συμμετοχή των πολιτών στα κοινά θα πρέπει να διευκολύνεται έτι περαιτέρω. Για το λόγο αυτό, κεντρική επιλογή του παρόντος σχεδίου νόμου είναι η καθιέρωση του εκλογικού συστήματος της απλής αναλογικής των υπολοίπων, του πλέον κλασικού και απλού αναλογικού συστήματος, σύμφωνα με το οποίο αφού κατανεμηθούν οι έδρες κάθε συμβουλίου στους οικείους συνδυασμούς με βάση το εκλογικό μέτρο που προκύπτει από τη διαίρεση των έγκυρων ψήφων προς τις προς διάθεση έδρες, εν συνεχεία τυχόν αδιάθετες έδρες κατανέμονται στους συνδυασμούς με βάση τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπά τους.

Περαιτέρω δε, και με δεδομένη τη διαίρεση των Περιφερειών, καθώς και των Δήμων που προήλθαν από συνένωση σύμφωνα με το ν. 3852/2010 σε περισσότερες της μίας εκλογικές περιφέρειες, λαμβάνεται ειδική μέριμνα για το σεβασμό και των τοπικών εκλογικών αποτελεσμάτων, ιδιαίτερα στις μονοεδρικές εκλογικές περιφέρειες, και την αποφυγή – στο μέτρο του δυνατού – τοπικών στρεβλώσεων.

Σε ό,τι αναφορά το ζήτημα της αποτελεσματικής διοίκησης των Δήμων και των Περιφερειών, το οποίο συχνά προβάλλεται ως αντίλογος στην κατ' αρχήν καθολικής αξίας και αποδοχής δημοκρατική αρχή και ισότητα της ψήφου, τις οποίες θεραπεύει η απλή αναλογική, θα πρέπει να σημειωθεί ότι στην πραγματικότητα οι δύο έννοιες δεν τελούν σε αντιδιαστολή. Η αποτελεσματική διοίκηση και, βέβαια, η χρηστή διοίκηση, είναι έννοιες πρωτίστως πολιτικές, αφού η στήριξη των επιλογών και των προτεραιοτήτων της εκάστοτε δημοτικής ή περιφερειακής αρχής δεν εξαρτάται και δεν θα έπρεπε να εξαρτάται από την – πάντοτε υπό αίρεση, όπως έχει καταδείξει η πολιτική και αυτοδιοικητική ιστορία– κατοχή της πλειοψηφίας του οικείου συμβουλίου και, επομένως, την μονομε-

ρή ικανότητα του Δημάρχου ή του Περιφερειάρχη να επιβάλει τις επιλογές του. Αντίθετα, είναι άμεσα συνυφασμένες με την πραγματική κοινωνική αποδοχή που συναντούν οι επιλογές αυτές, η οποία με τη σειρά της εξασφαλίζει, με τον έναν ή τον άλλο τρόπο, και την αναγκαία υποστήριξή τους εντός του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου.

Μάλιστα, η αναλογική συγκρότηση των δημοτικών και περιφερειακών συμβουλίων αναμένεται να λειτουργήσει παιδευτικά για το σύνολο των παρατάξεων που θα μετέχουν σε αυτά, καταργώντας στην ουσία την έννοια των συμπολιτευόμενων και των αντιπολιτευόμενων συμβούλων. Έτσι, αφενός οι δημοτικές και περιφερειακές αρχές θα υποχρεωθούν να μπουν στη βάσανο του δημοκρατικού διαλόγου και της αναζήτησης προγραμματικών συμβιβασμών και συνθέσεων, στοιχείο που κατά τεκμήριο βελτιώνει την ποιότητα των λαμβανόμενων αποφάσεων, ενώ αφετέρου θα αυξηθεί συνολικά το αίσθημα ευθύνης και η άσκηση ουσιαστικής και εποικοδομητικής κριτικής από το σύνολο των δημοτικών και περιφερειακών συμβούλων, καθώς πια δεν θα υφίσταται η ασφαλής και απαλλαγμένη από την υποχρέωση της κατάθεσης συγκεκριμένων προτάσεων θέση της αντιπολίτευσης.

Επίσης, η απλή αναλογική αναμένεται να ενεργοποιήσει τις ίδιες τις τοπικές κοινωνίες, καθώς πλέον δεν θα υπάρχει η πλήρης μετάθεση της ευθύνης στον εκάστοτε Δήμαρχο ή Περιφερειάρχη, αλλά θα αναλάβει και η ίδια η τοπική κοινωνία – εξ ου και οι ρυθμίσεις περί επαύξησης των διατυπώσεων δημοσιότητας και διαφάνειας που περιλαμβάνονται στο παρόν σχέδιο νόμου – να παρακολουθεί και να κρίνει τη στάση όλων των παρατάξεων και το κατά πόσον αυτές λειτουργούν συνθετικά και προωθητικά κατά τη λήψη κρίσιμων για το Δήμο ή την Περιφέρεια αποφάσεων.

Από τα παραπάνω συνάγεται σαφώς ότι η αποτελεσματική διοίκηση συναρτάται πρωτίστως, αν όχι αποκλειστικά, με τις πολιτικές προϋποθέσεις που διασφαλίζουν τη συναίνεση και τη σύνθεση των απόψεων, πάνω στη βάση της κοινωνικής αποδοχής των εκάστοτε προτεινόμενων λύσεων.

Ωστόσο, είναι νοητή – στοιχείο που δεν παραλείπεται ούτε στο παρόν σχέδιο νόμου – η προτίμηση κάποιων θεσμικών επιλογών, έναντι άλλων, οι οποίες διευκολύνουν τη συζήτηση και τη σύνθεση των απόψεων, αποτρέπουν τον κατακερματισμό των αυτοδιοικητικών δυνάμεων και τελικά, επιτρέπουν τη διαμόρφωση των αναγκαίων πλειοψηφιών, τουλάχιστον για τα πιο κρίσιμα για την ομαλή λειτουργία των Δήμων και των Περιφερειών θέματα. Σε επίπεδο εκλογικού συστήματος, τέτοιες είναι λόγου χάρη οι ρυθμίσεις που απαγορεύουν την κατάθεση μεμονωμένων υποψηφιοτήτων, η υποχρέωση ενός συνδυασμού, προκειμένου να συμμετάσχει έγκυρα στις εκλογές, να προτείνει κατ' ελάχιστο υποψήφιους για το σύνολο των προς εδρών του οικείου δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου κ.λπ., ενώ αντίστοιχες ρυθμίσεις προβλέπονται και στο πλαίσιο του συστήματος διοίκησης των Δήμων και των Περιφερειών, το οποίο αναλύεται στη συνέχεια.

Γ. Διατήρηση της άμεσης εκλογής του Δημάρχου ή του Περιφερειάρχη ως επικεφαλής του οικείου (επιτυχόντος) συνδυασμού σε δύο γύρους

Αν και θεσμικά πιο συνεπής προς την απλή αναλογική είναι η έμμεση εκλογή του Δημάρχου ή του Περιφερειάρχη, ο οποίος εξάλλου –σύμφωνα με τα παγίως ισχύοντα– είναι τύποις εκτελεστικό όργανο των αποφάσεων του οικείου συμβουλίου, στο παρόν σχέδιο νόμου προκρίθηκε η διατήρηση του υφιστάμενου τρόπου άμεσης, τρόπον τινά, εκλογής του Δημάρχου ή του Περιφερειάρχη, ως επικεφαλής του αντίστοιχου συνδυασμού, είτε στον πρώτο γύρο, εφόσον ο συνδυασμός του λάβει τουλάχιστον το 50% των έγκυρων ψήφων συν μία, είτε, εφόσον η πλειοψηφία αυτή δεν επιτευχθεί, στο δεύτερο γύρο που διεξάγεται μεταξύ των επικεφαλής των δύο πρώτων συνδυασμών.

Ο λόγος για την επιλογή αυτή είναι διττός: Αφενός, ιστορικά και συμβολικά, δεν πρέπει να αγνοηθεί η ιδιαίτερη θέση που κατέχει στις τοπικές κοινωνίες ο Δήμαρχος και ο Περιφερειάρχης (παλαιότερα, ο Νομάρχης), ως ο «πρώτος πολίτης» του τόπου και ο πολιτικός εκπρόσωπος της τοπικής κοινωνίας, ανεξάρτητα από την τυπική και νομική περιγραφή της θέσης του. Δεν θα πρέπει δε να συγχέεται το γεγονός αυτό –το οποίο σε μεγάλο βαθμό είναι αντικειμενικό και προέκυψε από τον καθοριστικό ρόλο που έπαιξαν στη διαδρομή του θεσμού μεγάλες αυτοδιοικητικές προσωπικότητες– με την ύπαρξη ενός δημαρχοκεντρικού ή περιφερειαρχοκεντρικού μοντέλου, το οποίο κυρίως απέρρεε μέχρι σήμερα από την απόλυτη αριθμητική κυριαρχία του εκάστοτε Δημάρχου ή Περιφερειάρχη στο δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο και, επομένως, τη δυνατότητά του να επιβάλλει μονομερώς τις αποφάσεις του, μετατρέποντας τη διαδικασία εντός του οικείου συμβουλίου σε απλή επικύρωση των αποφάσεών του.

Αφετέρου, η έμμεση εκλογή έχει σε πολλές περιπτώσεις συνδυαστεί με φαινόμενα παραταξιακής ή προσωπικής συναλλαγής, που καταλήγουν στην ανάδειξη προσώπων που δεν έχουν νομιμοποιηθεί για την κατάληψη ενός τόσο σοβαρού δημόσιου αξιώματος από το εκλογικό σώμα. Έτσι, κρίθηκε ότι η μεσολάβηση της επιλογής των εκλογέων, οι οποίοι μάλιστα κατά το δεύτερο γύρο θα γνωρίζουν τη δυναμική που θα έχει ήδη διαμορφωθεί εντός του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, θα αποτρέψει τέτοια φαινόμενα και θα λειτουργήσει προωθητικά για την αποτελεσματική εφαρμογή της απλής αναλογικής, καθώς ένα από τα κριτήρια επιλογής του Δημάρχου ή του Περιφερειάρχη θα είναι, αυτονόητα, και η ικανότητά του να επιτυγχάνει συναινέσεις και συγκλίσεις εντός του οικείου συμβουλίου, με τους εκάστοτε δεδομένους συσχετισμούς.

Δ. Δημοκρατική και συλλογική λειτουργία των Δήμων και των Περιφερειών – Θεσμικές δικλείδες διασφάλισης της αποτελεσματικής διοίκησης.

Όπως είναι ευνόητο, το σύστημα διακυβέρνησης των Δήμων και των Περιφερειών ακολουθεί, σε μεγάλο βαθμό, το εκάστοτε ισχύον εκλογικό σύστημα και τη βασική –πλειοψηφική ή αναλογική– φιλοσοφία αυτού. Αντιστοίχως, λοιπόν, το σύστημα διακυβέρνησης των Δήμων και των Περιφερειών, όπως διαμορφώνεται με το παρόν σχέδιο νόμου, είναι θεσμικά και πολιτικά προσαρμοσμένο στην υιοθέτηση της απλής αναλογικής και, επομένως, κατατείνει, μέσω ρυθμίσεων για την ενίσχυση της συλλογικής λειτουργίας των οργάνων των Δήμων και των Περιφερειών και της αυξημένης δημοσιότητας των συνεδριάσεων, στη δημοκρατικότερη και πιο συμμετοχική λειτουργία τους. Στο πλαίσιο αυτό, κεντρικού χαρακτήρα είναι η κατάργηση της παντοδυναμίας του επιτυχόντος συνδυασμού, δηλαδή της παράταξης του Δημάρχου ή του Περιφερειάρχη και η διάχυση των ρόλων και σε συμβούλους προερχόμενους από άλλες παρατάξεις, είτε

πρόκειται για την επιλογή των Αντιδημάρχων και των Αντιπεριφερειαρχών είτε για τον τρόπο συγκρότησης των επιτροπών του Δημοτικού και του Περιφερειακού Συμβουλίου.

Ταυτόχρονα, και ως αντιστάθμισμα, εισάγονται δικλείδες, οι οποίες, όπως προαναφέρθηκε και σχετικά με το εκλογικό σύστημα, διευκολύνουν τη συζήτηση και τη σύνθεση των απόψεων, αποτρέπουν τον κατακερματισμό των αυτοδιοικητικών δυνάμεων και, τελικά, επιτρέπουν τη διαμόρφωση των αναγκαίων πλειοψηφιών, τουλάχιστον για τα πιο κρίσιμα για την ομαλή λειτουργία των Δήμων και των Περιφερειών θέματα. Τέτοιου είδους ρυθμίσεις είναι, ιδίως, η πρόβλεψη ειδικής διαδικασίας έγκρισης του προϋπολογισμού και του τεχνικού προγράμματος και η θέση σε ψήφιση, κατ' αντιπαράθεση, εναλλακτικών προτάσεων, ο μη συνυπολογισμός της λευκής ψήφου στο σχηματισμό πλειοψηφίας (υπέρ-κατά) επί μίας απόφασης κ.α..

Ε. Ενδοδημοτική και ενδοπεριφερειακή αποκέντρωση.

Όπως προαναφέρθηκε, κεντρική επιλογή του «Καλλικράτη» υπήρξε η εκτεταμένη συνένωση δομών, ώστε, αφενός στην πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση να συντελεστεί η μετάβαση, από τους περίπου 1.000 Δήμους και Κοινότητες πριν το 2010 σε 325 Δήμους σήμερα, αφετέρου στη δευτεροβάθμια αυτοδιοίκηση να διαμορφωθεί το σημερινό μοντέλο περιφερειακής συγκρότησης σε 13 αιρετές Περιφέρειες, στη θέση των προγενέστερων 54 Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων.

Η επιλογή αυτή πράγματι δημιούργησε επιχειρησιακά και πολιτικά ισχυρότερες δομές, ωστόσο υπονόμευσε το αίσθημα εγγύτητας των πολιτών προς την Τοπική Αυτοδιοίκηση –στοιχείο εγγενές του συγκεκριμένου θεσμού – και, ως απότοκο αυτού, ενίσχυσε φυγόκεντρες τάσεις, είτε υποκινούμενες, σε κάποιες περιπτώσεις, από τοπικιστικά κίνητρα είτε, όμως, και όντως εδραζόμενες σε πραγματικές αντικειμενικές δυσκολίες και λάθη του Χωροταξικού σχεδιασμού των διοικητικών ορίων των Ο.Τ.Α..

Προϋπόθεση, επομένως, για τη διαφύλαξη της ενότητας των νέων πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων Ο.Τ.Α. και την σταδιακή καλλιέργεια ενιαίας δημοτικής και περιφερειακής ταυτότητας, είναι η ταυτόχρονη αποκατάσταση του αισθήματος εγγύτητας των πολιτών προς τις αυτοδιοικητικές δομές, μέσω της αναβάθμισης του ρόλου κυρίως των κοινοτήτων, ως θεσμού ενδοδημοτικής αποκέντρωσης, και δευτερευόντως των περιφερειακών ενοτήτων, στο πλαίσιο της ενδοπεριφερειακής αποκέντρωσης.

Στην κατεύθυνση αυτή, το παρόν σχέδιο νόμου, πρώτον, αποσυνδέει την ανάδειξη των οργάνων διοίκησης των κοινοτήτων (πρόεδροι και συμβούλια κοινοτήτων) από τους συνδυασμούς που μετέχουν στις δημοτικές εκλογές, ώστε να είναι δυνατή η ενεργοποίηση αποκλειστικά τοπικών πρωτοβουλιών ή και μεμονωμένων υποψηφίων (στις κοινότητες έως 300 κατοίκων), στο μικροεπίπεδο της κοινότητας, που διαχειρίζεται κυρίως θέματα καθημερινότητας. Με τον τρόπο αυτό περιορίζεται δραστικά, τουλάχιστον σε πολιτικό καταρχήν επίπεδο, η πολιτική εξάρτηση των αιρετών οργάνων διοίκησης των κοινοτήτων από την εκάστοτε δημοτική αρχή και, επομένως, αναβαθμίζεται το περιθώριο αυτόνομης δράσης τους και ενεργοποίησης των τοπικών κοινωνιών. Παράλληλα, με τη θέσπιση του ενιαίου ψηφοδελτίου μεμονωμένων υποψηφιοτήτων στις μικρές κοινότητες (έως 300 κατοίκων), δίδεται η δυνατότητα σε τοπικές κοινωνίες με μικρό πληθυσμό, να επιλέξουν –αποδεσμευμένες από την αποκλειστικότητα του πολιτικού ή παραταξιακού κριτηρίου- ως αντιπροσώπους τους, τα πλέον δραστήρια και ικανά τους στοιχεία. Τέλος, με το παρόν σχέδιο νόμου αποδίδονται στα αιρετά όργανα των κοινοτήτων νέες αρμοδιότητες, οι οποίες, χωρίς να υπονομεύουν ή να θέτουν σε αμφισβήτηση τη διοικητική και επιχειρησιακή ενότητα του δήμου ως αυτοτελούς και ενιαίου αυτοδιοικητικού οργανισμού, παρέχουν εντούτοις το περιθώριο στα όργανα των κοινοτήτων να αναλάβουν στοιχειώδεις ευθύνες προγραμματισμού και υλοποίησης ζητημάτων που τις αφορούν.

Δεύτερον, σε περιφερειακό επίπεδο, καταργείται η αυτοδίκαιη εκλογή των χωρικών Αντιπεριφερειαρχών, ως μέρος του ψηφοδελτίου του αντίστοιχου Περιφερειάρχη και προβλέπεται ο υποχρεωτικός ορισμός τους μεταξύ των Περιφερειακών Συμβούλων που εκλέγονται στην αντίστοιχη Περιφερειακή Ενότητα ή Νομό, ούτως ώστε να έχει λόγο επί των προσώπων που θα αναλάβουν τη διοίκηση της κάθε περιοχής η αντίστοιχη τοπική κοινωνία. Επίσης, θεσμοποιείται η, σε πολλές περιπτώσεις ήδη εφαρμοζόμενη ατύπως, δυνατότητα του χωρικού Αντιπεριφερειάρχη, να συγκαλεί τους περιφερειακούς συμβούλους της οικείας περιφερειακής ενότητας και να διαβουλεύονται για κάθε θέμα που αφορά την οικεία περιφερειακή ενότητα.

ΣΤ. Δημοτική και περιφερειακή επιτροπή διαβούλευσης

Η θέσπιση δημοτικών και περιφερειακών επιτροπών διαβούλευσης υπήρξε μία από τις σημαντικές θεσμικές επιλογές του «Καλλικράτη», η οποία ωστόσο έτυχε περιορισμένης αξιοποίησης και εφαρμογής, καθώς η λειτουργία των εν λόγω επιτροπών περιορίστηκε μόνο στο της υποχρεωτικότητας της σύγκλησής τους, ενώ το περιεχόμενο των συνεδριάσεών τους παρέμεινε σε μεγάλο βαθμό τυπικό. Με το παρόν σχέδιο νόμου, στο πλαίσιο της κεντρικής δικαιοπολιτικής επιλογής για την ενίσχυση της δημοκρατίας και της συμμετοχής στους αυτοδιοικητικούς οργανισμούς, αναβαθμίζεται ο θεσμός των δημοτικών και περιφερειακών επιτροπών διαβούλευσης, καθώς : Πρώτον, προβλέπεται η δυνατότητα συγκρότησή τους και στους μικρότερους Δήμους (με πληθυσμό μεγαλύτερο των 5.000 κατοίκων). Δεύτερον, η συγκρότηση γίνεται με απόφαση του οικείου δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, η οποία πλέον λαμβάνεται με απλή πλειοψηφία των μελών του, ενόψει και της καθιέρωσης της απλής αναλογικής. Τρίτον, η επιλογή, με κλήρωση, των πολιτών που θα μετέχουν ως μέλη στις εν λόγω επιτροπές, θα γίνεται κατόπιν εγγραφής σε ειδικό κατάλογο, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι κληρωθέντες δημότες έχουν πράγματι την βούληση να συμμετέχουν στην Επιτροπή Διαβούλευσης. Τέταρτον, στις Επιτροπές Διαβούλευσης αποδίδονται δύο επιπλέον σημαντικές αρμοδιότητες: η εισήγηση στο δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο, αντίστοιχα, σχετικά με τη αναγκαιότητα διεξαγωγής δημοτικού ή περιφερειακού δημοψηφίσματος, αλλά και η διατύπωση γνώμης επί του προσχεδίου του προϋπολογισμού. Πέμπτον, προβλέπεται δημοσιοποίηση των προσκλήσεων για συνεδρίαση, αλλά και των αποφά-

σεων των Επιτροπών Διαβούλευσης, καθώς και η υποχρεωτική εισαγωγή τους προς συζήτηση στο οικείο δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο.

IV. Εποπτεία Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Με τις διατάξεις του παρόντος σχεδίου νόμου που ρυθμίζουν τη συγκρότηση και λειτουργία των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας Ο.Τ.Α., μεταρρυθμίζονται βασικές πτυχές του συστήματος οργάνωσης και διεξαγωγής της κρατικής εποπτείας επί των Ο.Τ.Α. και των νομικών προσώπων που ανήκουν σε αυτούς, σύμφωνα με ρητή συνταγματική επιταγή (άρθρο 102 παρ. 4 του Συντάγματος), η οποία έχει παράδοση σχεδόν ενός αιώνα (άρθρο 107 του Συντάγματος του 1927). Η κρατική – διοικητική εποπτεία επί των Ο.Τ.Α. συνίσταται στην παρακολούθηση και τον έλεγχο της δράσης τους εκ μέρους των οργάνων του κράτους, ο οποίος συνίσταται αποκλειστικά σε έλεγχο νομιμότητας και δεν επιτρέπεται να εμποδίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση τους. Ο έλεγχος αυτός είναι αυτονόητος για ένα δημοκρατικό κράτος δικαίου και εξασφαλίζει τη συνοχή της έννομης τάξης, την ενότητα της δημόσιας διοίκησης ως απόρροια της αρχής της λαϊκής κυριαρχίας και εν τέλει την αποτελεσματική προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών. Ως εκ τούτου, η άσκηση εποπτείας ουδόλως θίγει τη διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια των Ο.Τ.Α., που επίσης κατοχυρώνεται στο άρθρο 102 παράγραφος 2 του Συντάγματος, και συνίσταται στο δικαίωμα των Ο.Τ.Α. να αποφασίζουν κυριαρχικά για τις τοπικές υποθέσεις, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους και του υφιστάμενου κάθε φορά θεσμικού πλαισίου. Δεν μπορεί επομένως να θεωρηθεί υπερβολική η θέση ότι η εποπτεία συνιστά και στη χώρα μας στοιχείο της νομικοτεχνικής έννοιας της «αυτοδιοίκησης».

Εξυπακούεται, ότι η ρύθμιση της παραγράφου 2 του άρθρου 108 αποτυπώνει απλώς σε κανονιστικό κείμενο το αυτονόητο, δηλαδή τη δυνατότητα ερμηνείας και διασαφήνισης δια της έκδοσης ερμηνευτικών εγκυκλίων από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών της κείμενης νομοθεσίας σχετικά με τους Ο.Τ.Α. είτε αυτοβούλως είτε κατόπιν υποβολής ερωτημάτων από τους Ο.Τ.Α. ή τα νομικά τους πρόσωπα σχετικά με την αληθή έννοια διατάξεων που τους αφορούν, τον τρόπο εφαρμογής τους κ.λπ.. Ως εκ τούτου δεν μεταβάλλεται, κατ' ουδένα τρόπο, με τη διάταξη αυτή, ποιοτικά ή εκτατικά το ασκούμενο πλαίσιο κρατικής εποπτείας επί των Ο.Τ.Α. (το οποίο συνίσταται και εξαντλείται στην άσκηση ελέγχου νομιμότητας) ούτε τα κρατικά όργανα αποκτούν κάποια νέα, μη υφιστάμενη μέχρι σήμερα αρμοδιότητα.

Το σχέδιο νόμου «Κλεισθένης Ι» λαμβάνει υπόψη τη σημαντική μεταρρύθμιση της σχετικής ύλης, που πραγματοποίησε ο «Καλλικράτης». Πράγματι, το σύστημα εποπτείας μέχρι το 2010 έπασχε ως προς την αποτελεσματικότητά του, έφερε δε τη σφραγίδα του εκάστοτε Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, ο οποίος διοριζόταν από την εκτελεστική εξουσία χωρίς τα εχέγγυα της αξιοκρατικής και αμερόληπτης επιλογής του προσώπου. Η ίδρυση επομένως μιας αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. στην έδρα κάθε Αποκεντρωμένης Διοίκησης, με την κατάλληλη στελέχωση και όλα τα απαραίτητα εργαλεία για την εκπλήρωση της αποστολής της, όπως επιχειρήθηκε από τον «Καλλικράτη», κινείται αναμφίβολα στη σωστή κατεύθυνση. Εντούτοις, 8 έτη μετά τη θέση σε ισχύ του ν. 3852/2010, εφαρμόζεται ακόμα μεταβατικά το σύστημα εποπτείας του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, ο δε έλεγχος νομιμότητας ασκείται από τον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Τεχνικές δυσκολίες αλλά και η σοβούσα δημοσιονομική κρίση δεν επέτρεψαν την πλήρη και αποτελεσματική λειτουργία του Ελεγκτή Νομιμότητας, όπως προβλεπόταν στο άρθρο 216 του ν. 3852/2010 ως ανώτατος επί θητεία υπάλληλος αυξημένων προσόντων.

Η βασική επιλογή του παρόντος σχεδίου νόμου είναι η απεμπλοκή των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων από την εποπτεία επί των Ο.Τ.Α., καθότι συνιστά έργο που δεν εντάσσεται αρμονικά στη φύση τους και στο λόγο ίδρυσής τους ως αποκεντρωμένων κρατικών υπηρεσιών. Για το λόγο αυτό, συστήνονται ανεξάρτητες από τις αποκεντρωμένες διοικήσεις Αυτοτελείς Υπηρεσίες Εποπτείας Ο.Τ.Α. ως αποκεντρωμένες υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών με βασική αποστολή την άσκηση του ελέγχου νομιμότητας των πράξεων των δήμων, των περιφερειών και των νομικών προσώπων αυτών, καθώς και του πειθαρχικού ελέγχου των αιρετών. Εντούτοις, οι υπηρεσίες ορίζονται ρητά ως αυτοτελείς και διαθέτουν το δικό τους προσωπικό, το οποίο δεν είναι προσωπικό του Υπουργείου Εσωτερικών. Το Υπουργείο Εσωτερικών αναλαμβάνει εντούτοις την στήριξη τους με την Κεντρική του Υπηρεσία, προκειμένου να επιτευχθούν οικονομίες κλίμακος και το προσωπικό των υπηρεσιών αυτών να ασχολείται απερίσπαστο με το κύριο έργο του, που είναι ο έλεγχος νομιμότητας των Ο.Τ.Α..

Ο προϊστάμενος των ανεξάρτητων αυτών υπηρεσιών είναι πλέον ο Επόπτης Ο.Τ.Α. και όχι ο Ελεγκτής Νομιμότητας. Η ορολογική αυτή διαφοροποίηση αντικατοπτρίζει ακριβέστερα το εύρος των καθηκόντων και τη φύση του οργάνου αυτού, το οποίο είναι αυξημένων προσόντων και επιλέγεται με διαφανή αξιοκρατική διαδικασία από το Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Διοικήσεων με τη διαδικασία που προβλέπεται στο νόμο περί Μητρώου Επιτελικών Στελεχών Δημόσιας Διοίκησης (ν. 4369/2016).

Το όργανο αυτό θα υποστηρίζεται στο έργο του από ειδικό – και εξειδικευμένο - Τμήμα Νομικών Συμβούλων. Τούτο, διότι έλεγχος νομιμότητας χωρίς στέρεα νομική παιδεία και κατοχή της μεθόδου δεν μπορεί να γίνει ορθά και αποτελεσματικά. Η αποσπασματική ή εμπειρική προσέγγιση των ποικίλης φύσης νομικών ζητημάτων που μπορεί να ανακύψουν κατά τον έλεγχο της δράσης των Ο.Τ.Α. δεν δίνει πάντα το σωστό αποτέλεσμα. Ως εκ τούτου κρίνεται απαραίτητη η δημιουργία ξεχωριστού τμήματος νομικών που θα επικουρεί τον Επόπτη και την Υπηρεσία στο έργο τους.

Σημαντική καινοτομία είναι ο συντονισμός των ελεγκτικών μηχανισμών του κράτους μέσω της Επιτροπής Συντονισμού και Ελέγχου Εποπτείας Ο.Τ.Α., στην οποία στην οποία συμμετέχουν ο Υπουργός Εσωτερικών, ως πρόεδρος, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου Εποπτών Ο.Τ.Α., ένας Αντιπρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που ορίζεται από τον Πρόεδρο αυτού, ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων, ο Συνήγορος του Πολίτη, ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης, ο Ειδικός Γραμματέας του ΣΕΕΔΔ, ο Πρόεδρος του Παρατηρητηρίου Οικονομικής Αυτοτέλειας Ο.Τ.Α., ο Τομεακός Γραμματέας Δημοσιονομικής Πολιτικής, ο Πρόεδρος της ΚΕΔΕ και ο Πρόεδρος της ΕΝΠΕ ή οι υπ' αυτών οριζόμενοι αναπληρωτές τους. Είναι

πράγματι αληθές, ότι πολλές φορές οι Ο.Τ.Α. υφίστανται ομοειδείς ελέγχους από περισσότερα ελεγκτικά σώματα για την ίδια πράξη ή πεδίο δράσης, με αποτέλεσμα να μειώνεται η αποτελεσματικότητα της δράσης τους και η παραγωγικότητα του έργου των ελεγκτικών μηχανισμών. Η Επιτροπή αυτή, πέραν όλων των άλλων, θα μπορεί να αποτελέσει ένα βήμα συντονισμού των ελέγχων στο πλαίσιο της υφιστάμενης νομοθεσίας και να αναβαθμίσει ποιοτικά την ασκούμενη εποπτεία.

Βασική επιλογή του προγράμματος «Κλεισθένης Ι» είναι και η μείωση των πράξεων και αποφάσεων που ελέγχονται υποχρεωτικά ως προς τη νομιμότητά τους από τον Επόπτη Ο.Τ.Α.. Η επιλογή αυτή είναι επιλογή εμπιστοσύνης προς την Τοπική Αυτοδιοίκηση και εντάσσεται στο γενικότερο πλαίσιο ελάφρυνσης των υποχρεωτικών προληπτικών ελέγχων των διοικητικών οργάνων από άλλα διοικητικά όργανα. Άλλωστε, για πληθώρα πράξεων των Ο.Τ.Α. η έγκρισή τους από το αρμόδιο όργανο ήταν, μέχρι σήμερα, ούτως ή άλλως, τεκμαιρόμενη, λόγω της παρόδου άπρακτης της σχετικής προθεσμίας που έτασσε ο νόμος. Ασφαλώς κάποιες πράξεις, λόγω της βαρύτητάς τους, οικονομικής ή άλλης, κρίθηκε αναγκαίο να παραμείνουν ενταγμένες σε ένα σύστημα υποχρεωτικού ελέγχου. Σε κάθε περίπτωση διατηρείται ο αυτεπάγγελτος έλεγχος και ο έλεγχος που μπορεί να προκληθεί από οιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον δια της ειδικής διοικητικής προσφυγής. Επομένως το σύνολο της δράσης των Ο.Τ.Α. μπορεί να ελεγχθεί ως προς τη νομιμότητά του, όπως επιτάσσει το κράτος δικαίου και η αρχή της λαϊκής κυριαρχίας. Η διενέργεια δειγματοληπτικών ελέγχων με τη χρήση μεθόδων εκτίμησης κινδύνου (risk analysis) εκτιμάται ότι θα αναβαθμίσει την ποιότητα της ασκούμενης εποπτείας και θα αναδείξει δομικά ή συχνά εμφανιζόμενα προβλήματα στη δράση των Ο.Τ.Α., τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπιστούν από το νομοθέτη, τη διοίκηση και τους ίδιους τους Ο.Τ.Α. στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους.

Άλλη βασική επιλογή του προγράμματος «Κλεισθένης Ι» είναι η ενίσχυση των οργάνων που συμμετέχουν στον πειθαρχικό έλεγχο των αιρετών δια της προσθήκης δύο (2) επιπλέον δικαστικών λειτουργών και δύο (2) εκπροσώπων της αυτοδιοίκησης στο πειθαρχικό συμβούλιο του άρθρου, ενώ επανέρχεται σε ισχύ η ιδιάζουσα δωσιδικία για τα πταίσματα και τα πλημμελήματα των δημάρχων, των περιφερειαρχών και των προέδρων των συνδέσμων.

Το παρόν σχέδιο νόμου θέτει σύντομες αλλά ρεαλιστικές προθεσμίες για τη στελέχωση και τη λειτουργία των νέων αποκεντρωμένων υπηρεσιών και το διορισμό των Εποπτών Ο.Τ.Α.. Εντός τριών μηνών από τη θέση σε ισχύ του νόμου προβλέπεται η ολοκλήρωση των σχετικών διαδικασιών, οπότε και δια της έκδοσης διαπιστωτικής πράξης από τον Υπουργό Εσωτερικών διαπιστώνεται η έναρξη λειτουργίας της κάθε Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας.

V. Ενίσχυση των θεσμών συμμετοχής στην Τοπική Αυτοδιοίκηση – Δημοτικά και περιφερειακά δημοψηφίσματα.

Στο πλαίσιο της κεντρικής δικαιοπολιτικής επιλογής του προγράμματος «Κλεισθένης Ι» για περαιτέρω εκδημοκρατισμό του συστήματος των αυτοδιοικητικών θεσμών και για ενίσχυση της συμμετοχής, το παρόν σχέδιο ρυθμίζει ευθέως (και όχι κατ' εξουσιοδότηση στην κανονιστικώς δρώσα διοίκηση), τη δυνατότητα, το πλαίσιο και τους κανόνες διεξαγωγής, σε δημοτικό και περιφερειακό επίπεδο, δημοψηφισμάτων, του κατ' εξοχήν δηλαδή αμεσοδημοκρατικού θεσμού. Η πρόβλεψη της δυνατότητας δημοψηφισμάτων, τόσο με απόφαση των αυτοδιοικητικών θεσμών όσο και κατόπιν λαϊκής πρωτοβουλίας αποτελεί τομή για το πεδίο της αυτοδιοίκησης, ενός θεσμικού πεδίου, όπου, λόγω της φύσης, των αρμοδιοτήτων και της εγγύτητας προς τον πολίτη, η συμμετοχή και ο κοινωνικός έλεγχος αποτελούν βασικά ζητούμενα.

Θεσμοί κοινωνικής συμμετοχής και ελέγχου προβλέφθηκαν διαχρονικά σε όλα τα καταστατικά νομοθετήματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, καθώς και σε ειδικούς νόμους, χωρίς ωστόσο, στην πλειονότητά τους, να έχουν εφαρμοστεί επιτυχώς. Το άρθρο 216 του ν. 3463/2006 (Α΄ 11), με το οποίο προβλέφθηκε η διενέργεια διεξαγωγής δημοψηφίσματος σε τοπικό επίπεδο δεν έχει μέχρι σήμερα ενεργοποιηθεί, καθώς ουδέποτε εκδόθηκε το απαραίτητο για τη ρύθμιση ειδικότερων θεμάτων του και την εφαρμογή του προεδρικό διάταγμα.

Με το παρόν σχέδιο νόμου, θεσμοθετείται και ρυθμίζεται πλήρως το δημοψήφισμα, τόσο σε δημοτικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο, με αποτέλεσμα να είναι δυνατή η άνευ άλλου, άμεση εφαρμογή των συναφών διατάξεων. Σύμφωνα, λοιπόν, με το γενικό πνεύμα και τη φιλοσοφία του προγράμματος «Κλεισθένης Ι», ενισχύεται έτσι η λαϊκή πρωτοβουλία και κυριαρχία με στόχο την ενεργή και ουσιώδη συμμετοχή των πολιτών στις τοπικές υποθέσεις και την καλλιέργεια της κοινωνικής και πολιτικής τους συνείδησης. Μέσω δε της συνδυαστικής εφαρμογής των προτεινόμενων διατάξεων, διασφαλίζονται επαρκώς τα καίρια ζητούμενα του δίκαιου και διαφανούς τρόπου διενέργειας του δημοψηφίσματος και της, προηγούμενης της ψηφοφορίας, σφαιρικής και πολύπλευρης ενημέρωσης των εκλογέων σχετικά με το αντικείμενο του δημοψηφίσματος, όροι αναγκαίοι ώστε να επιτελέσει ο θεσμός τους προαναφερθέντες στόχους του.

Επιπλέον, δυνάμει των σχετικών ρυθμίσεων του Κεφαλαίου Η΄, πέραν της αποσύνδεσης της διενέργειας δημοτικού ή περιφερειακού δημοψηφίσματος από την έκδοση προεδρικού διατάγματος και επομένως από τη βούληση της κεντρικής εξουσίας, αλλά και την εξαντλητική ρύθμιση κάθε σχετικού θέματος, στο πλαίσιο της παρούσας νομοθετικής πρωτοβουλίας, εισάγονται ακόμη τα εξής καθοριστικά: (α) η θεσμοθέτηση της δυνατότητας διεξαγωγής τοπικού δημοψηφίσματος, όχι μόνο μετά από πρωτοβουλία του αρμόδιου Δημοτικού ή Περιφερειακού Συμβουλίου, αλλά και κατόπιν λαϊκής πρωτοβουλίας, με αίτημα ενός ικανού, όχι όμως απαγορευτικού, αριθμού εκλογέων του οικείου Ο.Τ.Α.,(β) η επέκταση του θεσμού του δημοψηφίσματος σε επίπεδο όχι μόνο Δήμου, αλλά και Περιφέρειας, (γ) η διεύρυνση των περιπτώσεων κατά τις οποίες μπορεί να διεξαχθεί έγκυρα δημοτικό ή περιφερειακό δημοψήφισμα, ακόμα και για θέματα που δεν ανάγονται στη με τη στενή έννοια αρμοδιότητα των Ο.Τ.Α., ώστε να είναι δυνατή η διεξαγωγή (συμβουλευτικού υποχρεωτικά στην περίπτωση αυτή) δημοψηφίσματος για κάθε θέμα τοπικού ενδιαφέροντος, και (δ) η καθιέρωση θεσμικών αντιβάρων, εγγυήσεων και μηχανισμών ελέγχου, ώστε το δημοτικό ή περιφερειακό δημοψήφισμα να αποτελεί γνήσιο μέσο έκφρασης της ανόθευτης λαϊκής εντολής, άρρηκτα συνδεδεμένο και λειτουργικά συμπληρωματικό του θεσμού της αντιπροσώπευσης.

VI. Δημοτική και Περιφερειακή Διαμεσολάβηση.

Ο θεσμός του Συμπαραστάτη, που εισήχθη με τις διατάξεις του Προγράμματος «Καλλικράτης», αποτέλεσε ένα σημαντικό θεσμό διαμεσολάβησης, μεταξύ του πολίτη και των αυτοδιοικητικών αρχών και υπηρεσιών, ο οποίος αποσκοπούσε στον έγκαιρο εντοπισμό και την αποτελεσματική αντιμετώπιση φαινομένων κακοδιοίκησης, ορθής εφαρμογής των νόμων, στη διασφάλιση της αμεροληψίας των δημοτικών και περιφερειακών αρχών και στην αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών της τοπικής αυτοδιοίκησης προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής και διαφανούς διοίκησης. Επιπλέον, μέσω του εν λόγω θεσμού, ο νομοθέτης αποσκοπούσε στην αποσυμφόρηση των ελεγκτικών μηχανισμών, στην εξοικονόμηση διαδικασιών, πόρων, χρόνου και χρήματος, μέσω της επίλυσης προβλημάτων κακοδιοίκησης στο πλαίσιο του ίδιου του Δήμου ή της Περιφέρειας.

Η εμπειρία από τη λειτουργία του θεσμού του Συμπαραστάτη, μέχρι σήμερα, κατέδειξε ότι αυτός δεν έτυχε της προσδοκώμενης ανταπόκρισης και, για μεγάλο αριθμό Ο.Τ.Α. και των δύο βαθμών, παρέμεινε ανενεργός ή ανεφάρμοστος. Το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο αποδείχθηκε, συνεπώς, ελλιπές και γι' αυτό κρίνεται επιτακτική η ανάγκη περαιτέρω ρύθμισης του θεσμού. Επιπλέον, εντοπίστηκαν προβλήματα και αδυναμίες στην εφαρμογή του, τα οποία συνίστανται κυρίως στον τρόπο επιλογής του Συμπαραστάτη, ήτοι στη νομοθετική πρόβλεψη της αυξημένης πλειοψηφίας για την επιλογή του, στο γεγονός ότι πολλοί Δήμοι και Περιφέρειες δεν εκκίνησαν καν τη διαδικασία για επιλογή Συμπαραστάτη, το γεγονός ότι δεν αναδείχθηκε η ύπαρξη και η σημασία του θεσμού, όσο θα έπρεπε, η έλλειψη ενημέρωσης του πολίτη για το θεσμό, η σύγχυση του Συμπαραστάτη με το Συνήγορο του Πολίτη και η σύγχυση ανάμεσα στις αρμοδιότητες των δύο θεσμών.

Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα ανωτέρω προβλήματα του θεσμού, τις ευρωπαϊκές κατευθύνσεις περί διαμεσολάβησης σε τοπικό επίπεδο, τις θέσεις του Συνηγόρου του Πολίτη σχετικά με τη λειτουργία του, αλλά κυρίως την ανάγκη για αποτελεσματική προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών σε όλα τα επίπεδα διοίκησης, κρίνεται επιβεβλημένη η αναμόρφωση του θεσμού, κατόπιν επαναξιολόγησής του, με σκοπό να αποδώσει τα αναμενόμενα για τη διοίκηση αποτελέσματα.

Στο σχετικό Κεφάλαιο Θ΄ προβλέπεται η μετεξέλιξη του θεσμού του Συμπαραστάτη του Δήμου και της Επιχείρησης και του Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης σε Δημοτικό και Περιφερειακό Διαμεσολαβητή αντίστοιχα, με βασικές κατευθύνσεις τη θέσπιση ελάχιστων τυπικών προσόντων του Διαμεσολαβητή, την πρόβλεψη περαιτέρω κωλυμάτων και ασυμβίβαστων, τη βελτιστοποίηση της διαδικασίας επιλογής του και την πρόβλεψη μικρότερης πλειοψηφίας για την εκλογή του, την αποτελεσματικότερη οργανωτική δομή του θεσμού, την ενίσχυση της λειτουργικής ανεξαρτησίας του Διαμεσολαβητή, μέσω της σύστασης Αυτοτελούς Γραφείου Δημοτικού/Περιφερειακού Διαμεσολαβητή, και τη σύσταση Εθνικού Συμβουλίου Διαμεσολαβητών. Τέλος, καθιερώνεται η συνεργασία και η αλληλοσυμπλήρωση του Διαμεσολαβητή και του Συνηγόρου του Πολίτη, αλλά και η σαφής οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων τους με σκοπό να αποτραπεί η αλληλοεπικάλυψη των δύο θεσμών και να προστατευθεί η ανεξαρτησία τους.

VII. Ενίσχυση της αναπτυξιακής δράσης και βελτίωση της οικονομικής λειτουργίας των Ο.Τ.Α..

Παράλληλα με τη βασική δικαιοπολιτική μέριμνα και επιλογή του προγράμματος «Κλεισθένης Ι», για την εμβάθυνση της δημοκρατίας, της αντιπροσωπευτικότητας και της συμμετοχής και με σκοπό την ενίσχυση, εντέλει, της ίδιας της διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας της αυτοδιοίκησης, προς όφελος του πολίτη, το παρόν νομοσχέδιο περιλαμβάνει, στο Κεφάλαιο Ι΄, ένα εκτεταμένο πλέγμα ρυθμίσεων, για την ενίσχυση της αναπτυξιακής δράσης και τη βελτίωση της οικονομικής λειτουργίας των αυτοδιοικητικών οργανισμών, προϋποθέσεις αναγκαίες για τη διαμόρφωση ενός σύγχρονου αποκεντρωτικού και συμπεριληπτικού αναπτυξιακού υποδείγματος.

Με τις διατάξεις σχετικά με τα Τετραετή Επιχειρησιακά Προγράμματα και Ετήσια Προγράμματα Δράσης Ο.Τ.Α. αποκαθίσταται ο ενιαίος πολιτικός χαρακτήρας του προγραμματισμού, σχεδιασμού και υλοποίησης έργων και υπηρεσιών, η οργανική ένταξη των ετήσιων προϋπολογισμών και τεχνικών προγραμμάτων σε μια ενιαία και συνεκτική αναπτυξιακή στρατηγική. Η αναβάθμιση και ανάπτυξη αυτοδιοικητικών υποδομών και λειτουργιών, που θα υλοποιούν στην τοπική κλίμακα συλλογικά και κοινωνικά δικαιώματα και θα διασφαλίζουν τον δημόσιο χαρακτήρα κοινωνικών αγαθών, ανήκουν στον πυρήνα των αρμοδιοτήτων των Ο.Τ.Α.. Ο συσχετισμός έργων, υπηρεσιών και λειτουργιών σε ένα ενιαίο, συνεκτικό και δυναμικά εξελισσόμενο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα επαναφέρει τα σχετικά αντικείμενα στο πεδίο της πολιτικής, της κοινωνικής φύσης τους, σε αντίθεση με φαινόμενα τεχνικοδιοικητικών προσεγγίσεων, αποσπασματικών και αντιφατικών επιλογών.

Για την ανάπτυξη, εξάλλου, μιας νέας θεσμικής αντίληψης για τον συσχετισμό στρατηγικού σχεδιασμού και ετήσιων προϋπολογισμών και τεχνικών προγραμμάτων προτείνεται η συγκρότηση Επιτροπής Παρακολούθησης και Υλοποίησης Χωρικού και Αναπτυξιακού Σχεδιασμού Περιφερειακού και Τοπικού Επιπέδου στο Υπουργείο Εσωτερικών, κατόπιν κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Οικονομίας και Ανάπτυξης, με έντονη τη συμμετοχή εκπροσώπων των συλλογικών φορέων εκπροσώπησης της αυτοδιοίκησης, επαγγελματικών, επιστημονικών και κοινωνικών φορέων, αλλά και εξειδικευμένων εμπειρογνωμόνων. Μέσω της προτεινόμενης Επιτροπής σκοπείται η παρακολούθηση του βαθμού υλοποίησης του χωρικού και αναπτυξιακού σχεδιασμού σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, η ενημέρωση και υποστήριξη των Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού σε θέματα εναρμόνισης του σχεδιασμού τους με τον χωρικό και αναπτυξιακό σχεδιασμό των άλλων επιπέδων διοίκησης και η προώθηση του συντονισμού του χωρικού και αναπτυξιακού του τοπικού και περιφερειακού αναπτυξιακού σχεδιασμού με στόχο τη διαμόρφωση συνεκτικών πολιτικών χωρικού και αναπτυξιακού σχεδιασμού σε επίπεδο εθνικό.

Η αποσπασματικότητα, οι αλληλοαναιρούμενες επιλογές, η επικράτηση του μερικού έναντι του ειδικού, της ανταπόκρισης σε εφήμερες αναγκαιότητες – ενίοτε επίπλαστες ή συγκυριακές– έναντι των σχεδιασμένων στρατηγικών παρεμβάσεων αποτέλεσαν συστημικά και συστηματικά στοιχεία μίας αναχρονιστικής διοικητικής - και πολιτικής- αντίληψης και της γενικευμένης κρίσης που αυτή τροφοδότησε. Η διαμόρφωση των όρων για την προσαρμογή και την εναρμόνιση των επιμέρους προ-

γραμματισμών έργων, υποδομών και λειτουργιών στις ιεραρχήσεις του χωρικού και αναπτυξιακού σχεδιασμού, αποσκοπεί στην αναίρεση του ασύμβατου των διαφορετικών επιπέδων και πεδίων σχεδιασμού – κυρίως στο πεδίο της υλοποίησης και εφαρμογής. Πρόκειται για ένα θεσμικό βήμα για την ανάπτυξη μιας καθολικής, συνεκτικής αναπτυξιακής οπτικής και την ακύρωση του κανόνα της απορρύθμισης, καθώς και στον πολιτικό συντονισμό των επιμέρους και διακριτών φορέων σχεδιασμού και εφαρμογής.

Παράλληλα, η αντιμετώπιση και υπέρβαση υπαρκτών σήμερα λειτουργικών δυσχερειών των Ο.Τ.Α. στο σχεδιασμό, τη μελέτη και την υλοποίηση έργων, απόρροια, τόσο ενός δυσλειτουργικού θεσμικού πλαισίου, όσο και –κυρίως- των περιορισμένων ανθρώπινων και οικονομικών πόρων της τοπικής αυτοδιοίκησης, αποτελεί επίσης βασική ρυθμιστική μέριμνα του προγράμματος «Κλεισθένης Ι». Μέσα από την πρόβλεψη της δυνατότητας συμπράξεων των αυτοδιοικητικών οργανισμών με φορείς όπως η ΜΟΔ και η ΕΕΤΑΑ, με σκοπό την κάλυψη της τεχνικής ανεπάρκειας πολλών Ο.Τ.Α. (ιδίως μικρών δήμων, με ανεπαρκείς τεχνικές υπηρεσίες), τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου σύναψης και εκτέλεσης προγραμματικών συμβάσεων, την πρόβλεψη της δυνατότητας δημιουργίας κοινής τεχνικής υπηρεσίας, με συνένωση των δυνάμεων μικρών δήμων της ίδιας περιφερειακής ενότητας, ακόμα και την αποσαφήνιση του πλαισίου συγκρότησης, στελέχωσης και λειτουργίας των Υπηρεσιών Δόμησης των δήμων, διαμορφώνονται οι προϋποθέσεις αντιμετώπισης ή και άρσης αδυναμιών και προσκομμάτων στην εκπλήρωση, από τους αυτοδιοικητικούς οργανισμούς, του αναπτυξιακού τους ρόλου και στην παροχή στους πολίτες, βασικών και απολύτως αναγκαίων υπηρεσιών.

Με το παρόν νομοσχέδιο, εξάλλου, ανοίγει και για την αυτοδιοίκηση το θεσμικό πεδίο δραστηριοποίησης σε τομείς αναπτυξιακής δράσης, από τους οποίους, μέχρι σήμερα ήταν αποκλεισμένη. Η ορθή επιλογή του προγράμματος «Καλλικράτης» για εξορθολογισμό και εξυγίανση των νομικών προσώπων της αυτοδιοίκησης ερμηνεύθηκε συχνά, εσφαλμένα, ως μία a priori θεσμική επιφυλακτικότητα ή και άρνηση έναντι της προοπτικής δραστηριοποίησης των αυτοδιοικητικών οργανισμών σε πεδία, από τα οποία μία σύγχρονη τοπική αυτοδιοίκηση δεν μπορεί να απουσιάζει. Η θεσμική δυνατότητα αναπτυξιακής δραστηριότητας των Ο.Τ.Α. περιορίσθηκε, έτσι, αισθητά, ως αποτέλεσμα ισχυρής κριτικής, που εντοπίσθηκε στα πεδία της χρηστής διαχείρισης και διαφάνειας, του συλλογικού θεσμικού ελέγχου και της κοινωνικής αποτελεσματικότητας. Η στρέβλωση των κοινωνικών, δημοκρατικών και αναπτυξιακών χαρακτηριστικών των αυτοδιοικητικών νομικών προσώπων πραγματοποιήθηκε στο έδαφος της κρίσης του πολιτικού συστήματος και οριοθετήθηκε από τις σχετικές ιδιοτέλειες και παθογένειες του αναπτυξιακού υποδείγματος που κυριάρχησε.

Παράλληλα οι ευρωπαϊκές εξελίξεις τις τελευταίες δεκαετίες – θεσμικές και οικονομικές - τροφοδότησαν ριζικές αλλαγές στο ευρύτερο πεδίο των υπηρεσιών κοινής ωφέλειας και εν γένει του κρατικού τομέα της οικονομίας. Η κατάρρευση του ιστορικού προτύπου των κρατικών μονοπωλίων και η μετάβαση σε συνθήκες απελευθέρωσης της αγοράς αμφισβήτησε αυτή καθ' αυτή την έννοια των κοινωνικών υπηρεσιών και δημόσιων αγαθών. Η εμπορευματοποίηση υπηρεσιών και υποδομών κοινωνικού οφέλους, δημόσιων αγαθών αποτέλεσε την πολιτική απάντηση στην αποτυχία των κρατικών μονοπωλίων να λειτουργήσουν με όρους κοινωνικής αποτελεσματικότητα και δικαίου.

Ωστόσο η σύγχρονη αντιπαράθεση, κοινωνική, πολιτική και επιστημονική τείνει να υπερβεί το δίπολο «κρατική/ιδιωτική» επιχειρηματικότητα αναδεικνύοντας το πεδίο της κοινωνικής οικονομίας. Οι κλασικές προσεγγίσεις (κράτος - αγορά) εμφανίζουν σημαντικούς περιορισμούς ανταπόκρισης στις συνθήκες που δημιουργεί η ανάδυση νέων ή ανανεωμένων κοινωνικών σχημάτων δημόσιας ιδιοκτησίας, ελέγχου, ρύθμισης και διακυβέρνησης των επιχειρήσεων και των κλάδων κοινής ωφέλειας.

Ήδη στην Ευρώπη, κατά την τελευταία εικοσαετία, καταγράφεται μια ισχυρή τάση «(επανα)δημοτικοποίησης» ακολουθώντας διαφορετικά μοντέλα δημόσιας ιδιοκτησίας και διαφορετικά επίπεδα εμπλοκής πολιτών, εργαζόμενων και τοπικών θεσμών αυτοδιοίκησης. Έναντι του μονόδρομου της εμπορευματοποίησης και πλήρους ιδιωτικοποίησης αναδύεται η εναλλακτική της σύστασης αποτελεσματικών, δημοκρατικών και μη κερδοσκοπικών δημόσιων/κοινωνικών μορφών επιχειρηματικότητας σε συγκεκριμένους κλάδους και τομείς οικονομικών δραστηριοτήτων.

Οι σχετικές διατάξεις του παρόντος σχεδίου νόμου, προσδιορίζουν με σαφήνεια τα νέα πεδία αναπτυξιακής δραστηριότητας των Ο.Τ.Α., ενισχύοντας τον ρόλο τους στην τοπική αναπτυξιακή διαδικασία και την ειδικότερη συνεισφορά τους στο αιτούμενο της παραγωγικής ανασυγκρότησης. Η έννοια του δημόσιου ελέγχου, της διαχείρισης και ιδιοκτησίας, σε συνδυασμό με την τοπική κλίμακα και τους αυτοδιοικητικούς θεσμούς μπορεί να προσδώσει στην αναπτυξιακή διαδικασία μια νέα δυναμική τόσο σε ότι αφορά τα υποκείμενα της όσο κυρίως στο «δίκαιο» του κοινωνικού προσήμου της.

Το εισαγόμενο πλέγμα διατάξεων δημιουργεί τον θεσμικό χώρο για την συμβολή της Αυτοδιοίκησης στην συγκρότηση των όρων για τον συσχετισμό της ενδογενούς τοπικής ανάπτυξης με την ικανοποίηση των κοινωνικών αναγκών στην τοπική κλίμακα, την ενίσχυση και διεύρυνση τοπικών παραγωγικών και εργασιακών εξειδικεύσεων την χωρική συνοχή, τη περιβαλλοντική βιωσιμότητα, τη προστασία δικαιωμάτων.

Οι νέες δε δυνατότητες μορφών και πεδίων συνεργασίας μεταξύ διαφορετικών αυτοδιοικητικών και δημόσιων φορέων ανταποκρίνονται στην πολύμορφη και δυναμική εναλλακτική Ευρωπαϊκή εμπειρία.

Οι προβλεπόμενες δυνατότητες στο πεδίο της ενέργειας και ειδικότερα σε δραστηριότητες παραγωγής, αποθήκευσης, ιδιοκατανάλωσης ή πώλησης - προμήθειας και διανομής ενεργειακών προϊόντων και υπηρεσιών καθώς και παρεμβάσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης λειτουργούν συμπληρωματικά με το νέο θεσμικό πλαίσιο των ενεργειακών κοινοτήτων. Η αξιοποίηση των νέων δυνατοτήτων από τους Ο.Τ.Α. διαμορφώνει νέους όρους συμμετοχής εταιρειών με κοινωνικό πρόσημο στο υπό μετασχηματισμό τοπίο της αγοράς ενέργειας. Η ενίσχυση της αποκεντρωμένης παραγωγής και της αυτοπαραγωγής, δεν δημιουργεί μόνον άμεσα οφέλη για τις τοπικές κοινωνίες, αλλά, αποκλιμακώνοντας τις απαιτήσεις μεγέθους των ενεργειακών επενδύσεων, περιορίζει τις εντάσεις από ιδιοτελείς κερδοσκοπικούς ανταγωνισμούς στην εξέλιξη του μετασχηματισμού της αγοράς ενέργειας.

Προωθείται έτσι μια δημοκρατική και συμμετοχική διαδικασία που καθιστά για πρώτη φορά τις τοπικές κοινωνίες, μέσω των Ο.Τ.Α., συμμέτοχες στον ενεργειακό σχεδιασμό και ενεργούς παράγοντες της ενίσχυσης της διείσδυσης των ΑΠΕ στο ενεργειακό μείγμα, στο πλαίσιο της διαδικασίας μετάβασης στην καθαρή ενέργεια και της ενεργειακής εξοικονόμησης.

Ειδικό βάρος στην αντιμετώπιση του φαινομένου της ενεργειακής φτώχειας μπορεί να προσδώσει η τοπική κλίμακα των υπό σύσταση αυτοδιοικητικών εταιρειών, η ισχυρή δέσμευση της κοινωνικής αντιπροσώπευσης που ενσωματώνουν οι Ο.Τ.Α., καθώς και η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, σε άμεση εξάρτηση με τοπικές κοινωνικές ανάγκες και ιεραρχήσεις, παρά με τις προτεραιότητες του οικονομικού ανταγωνισμού μεγάλων επιχειρηματικών ομίλων.

Η προβλεπόμενη δυνατότητα απόκτησης πλειοψηφικού ή μειοψηφικού μετοχικού κεφαλαίου εταιρειών κοινής ωφέλειας ή εταιρειών αξιοποίησης και διαχείρισης υποδομών ή εταιρειών εκτέλεσης μεταφορικού έργου αποτελεί καινοτομία στο πεδίο των νέων αρμοδιοτήτων των Ο.Τ.Α.. Με την εμβάθυνση της δημοκρατικής λειτουργίας των Ο.Τ.Α., την ισχυροποίηση των όρων κοινωνικής αντιπροσώπευσης διαμορφώνονται οι πολιτικές και θεσμικές εγγύησεις για την άμεση εμπλοκή των Ο.Τ.Α. στον μετασχηματισμό της φυσιογνωμίας κρατικών εταιρειών σε δημόσιες επιχειρήσεις με ενισχυμένα κοινωνικά χαρακτηριστικά στη μετοχική συγκρότηση τους. Η ευρωπαϊκή εμπειρία έχει πλούσια παράδοση στη πολυμορφία της «δημόσιας» συμμετοχής σε εταιρείες κοινής ωφέλειας: κεντρικό κράτος, Δήμοι και Περιφέρειες, κοινωνικοί φορείς και εργαζόμενοι. Με τις σχετικές διατάξεις προσαρμόζεται το νομικό πλαίσιο στα διαρκή αιτήματα της Αυτοδιοίκησης και των κοινωνικών κινημάτων, ενώ οι απαιτήσεις που προκύπτουν από το ευρύτερο πλαίσιο δημοσιονομικών δεσμεύσεων της χώρας για την αξιοποίηση των κρατικών συμμετοχών σε εταιρείες κοινής ωφέλειας και υποδομών απεγκλωβίζεται από μονοδιάστατες εκδοχές ιδιωτικοποίησης και εμπορευματοποίησης.

Με την προβλεπόμενη δυνατότητα αξιοποίησης τοπικών φυσικών πόρων ή περιοχών ή εγκαταστάσεων σημαντικής τουριστικής ή αναπτυξιακής αξίας οι Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού αποκτούν για πρώτη φορά τη δυνατότητα να αναβαθμιστούν σε κομβικούς παράγοντες τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης, προς όφελος των τοπικών κοινωνιών, δεδομένου ότι έτσι παραμένει ο ευρύτερος δημόσιος και δημοκρατικός έλεγχος επί των σημαντικών αυτών πόρων και υποδομών. Ταυτοχρόνως δε ενισχύεται η οικονομική θέση των Ο.Τ.Α. με αποτέλεσμα την αντίστοιχη βελτίωση των παρεχόμενων προς τους πολίτες υπηρεσιών.

Τέλος, με το σχετικό κεφάλαιο προωθείται ένα πλέγμα ρυθμίσεων που απλοποιούν, εκσυγχρονίζουν και καθιστούν πιο αποτελεσματικό το πλαίσιο οικονομικής λειτουργίας, ελαφρύνουν τα συλλογικά αιρετά όργανα της αυτοδιοίκησης από διαδικαστικού χαρακτήρα τυπικές αρμοδιότητες και δημιουργούν τις προϋποθέσεις εντοπισμού του πολιτικού και προγραμματικού διαλόγου στα ουσιώδη, ενώ ρυθμίζονται με τρόπο συνεκτικό, αποτελεσματικό και σύμφωνο προς τις κεντρικές δικαιοπολιτικές επιλογές του παρόντος σχεδίου νόμου, τα ζητήματα που σχετίζονται με το ενιαίο ανταποδοτικό τέλος καθαριότητας και φωτισμού, τους προϋπολογισμούς και τα ετήσια τεχνικά προγράμματα των Ο.Τ.Α.. Δεν επιχειρείται έτσι μία κωδικοποίηση των διάσπαρτων διαχρονικά σχετικών διατάξεων αλλά εισάγεται μια ουσιαστική αναμόρφωση του περιεχομένου και των διαδικασιών κατάρτισης και έγκρισης των σχετικών μέσων άσκησης οικονομικής πολιτικής.

Ειδικότερα για το ενιαίο ανταποδοτικό τέλος καθαριότητας και φωτισμού εισάγονται νέες και ανεξάρτητες μεταξύ τους κατηγορίες γενικών και ειδικών συντελεστών, ανάλογα με τη χρήση κάθε ακινήτου και τον βαθμό επιβάρυνσης των ανταποδοτικών υπηρεσιών και γενικότερα της λειτουργίας της πόλης. Πρόκειται για ρυθμίσεις που ενισχύουν την ουσιαστική πολιτική διάσταση των σχετικών αποφάσεων για το οικονομικό αποτύπωμα των ανταποδοτικών υπηρεσιών.

Σε συνδυασμό με τις νέες διατάξεις εκδημοκρατισμού του τρόπου οργάνωσης και λειτουργίας των αυτοδιοικητικών οργάνων και ενίσχυσης του κυρίαρχου πολιτικού ρόλου των αντιπροσωπευτικών συλλογικών οργάνων οι διατάξεις του Τμήματος Δ' του συγκεκριμένου κεφαλαίου αποσκοπούν στην διαμόρφωση μιας ουσιαστικής δημοκρατικής νομιμοποίησης αποφάσεων που σχετίζονται με την οικονομική λειτουργία των Ο.Τ.Α.. Η διατύπωση προτάσεων και η λήψη απόφασης επί του ενιαίου ανταποδοτικού τέλους καθαριότητας και φωτισμού, του προϋπολογισμού και του ετήσιου τεχνικού προγράμματος των Ο.Τ.Α. δεν θα αποτελούν αντικείμενα μίας μηχανιστικής, επικυρωτικής διαδικασίας υπό την ευθύνη και τον απόλυτο έλεγχο μίας, συχνά τεχνητής πλειοψηφίας, αλλά οφείλουν να είναι το επιστέγασμα δημοκρατικού διαλόγου, ύστερα από την αναζήτηση του μέγιστου δυνατού βαθμού συναινέσεων και συνθέσεων. Η διαδικασία που καθιερώνεται δεν ακυρώνει την αναγκαιότητα αποτελεσματικών συλλογικών διαδικασιών εν ονόματι διαφορετικών και ενδεχομένως ανταγωνιστικών αυτοδιοικητικών πολιτικών, αλλά εγκαθιστά νέους όρους πολιτικής ευθύνης για το σύνολο των παρατάξεων που θα μετέχουν στα συλλογικά όργανα. Χωρίς την αναπαραγωγή, ως προς τα ζητήματα αυτά, προδιαγεγραμμένων, μονοδιάστατων και δεδομένων πάντοτε ρόλων πλειοψηφιών και μειοψηφιών, αποκαθίσταται η ουσιαστική πολιτική λειτουργία των συλλογικών οργάνων με την άμεση αντιπαράθεση ενδεχόμενων διαφορετικών ή εναλλακτικών προτάσεων, με την ταυτόχρονη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας, της άρσης των αδιεξόδων και της λήψης, σε κάθε περίπτωση, απόφασης επί των σημαντικών αυτών ζητημάτων οικονομικής λειτουργίας των Ο.Τ.Α..

Έτσι, στη διαδικασία κατάρτισης, συζήτησης και απόφασης επί του ενιαίου ανταποδοτικού τέλους καθαριότητας και φωτισμού, του προϋπολογισμού και του ετήσιου τεχνικού προγράμματος των Ο.Τ.Α. εισάγονται ειδικές ρυθμίσεις που ταυτόχρονα εμβαθύνουν την δημοκρατική λειτουργία των συλλογικών οργάνων, αλλά και θωρακίζουν την αποτελεσματικότητα της όλης διαδικασίας. Προβλέπεται η διατύπωση γνώμης επί του προσχεδίου του προϋπολογισμού από τις αντίστοιχες Επιτροπές Διαβούλευσης, προς ενίσχυση της συμμετοχικής διαδικασίας. Κατοχυρώνεται η διαφάνεια και η παροχή πλήρους πληροφορίας στο σύνολο των μελών και παρατάξεων

των Δημοτικών και Περιφερειακών συμβουλίων, αλλά και λειτουργικής υποστήριξης από τις αρμόδιες υπηρεσίες για τη διατύπωση εναλλακτικών προτάσεων. Δίνεται η δυνατότητα (χωρίς να θεσπίζεται και αντίστοιχη υποχρέωση) αναλυτικής και διακριτής συζήτησης και απόφασης επί κατατεθειμένων εναλλακτικών προτάσεων που εξειδικεύονται ανά συντελεστή του ενιαίου ανταποδοτικού τέλους, ανά κατηγορία εσόδων και δαπανών του προϋπολογισμού μέχρι τεταρτοψήφιου κωδικού αριθμού, ανά έργο. Με τη διαδικασία αυτή αποφεύγονται αδιέξοδα που δημιουργούνται από διλημματικού χαρακτήρα απαιτήσεις υπερψήφισης η καταψήφισης του συνόλου της πρότασης της οικονομικής επιτροπής, διαμορφώνονται ευρέα πεδία συναινέσεων και επιτρέπεται η αναζήτηση συνθέσεων σε σημεία αρχικών αποκλίσεων και αντιθέσεων. Σε κάθε περίπτωση, για τις αποφάσεις επί των οικονομικών λειτουργιών των Ο.Τ.Α. διαμορφώνονται οι θεσμικές εγγυήσεις για την ανάπτυξη της συλλογικής ευθύνης του συνόλου του Δημοτικού η Περιφερειακού Συμβουλίου και την αποτύπωση του εκάστοτε βαθμού πολιτικής ωριμότητας σε συνθετικές πλειοψηφικές αποφάσεις.

VIII. Σχεδιασμός και οργάνωση της διαδικασίας ανακαθορισμού αρμοδιοτήτων και διαδικασιών μεταξύ κρατικής διοίκησης (κεντρικής και αποκεντρωμένης) και τοπικής αυτοδιοίκησης.

Μεθοδολογική προϋπόθεση, αλλά και λογικά προηγούμενο βήμα κάθε προσπάθειας μεταρρύθμισης –μείζονος ή και ελάσσονος, ριζοσπαστικής ή απλά επανορθωτικής- της οργάνωσης και λειτουργίας της διοίκησης και πάντως κάθε εγχειρήματος αναδιάταξης των σχέσεων κεντρικής διοίκησης και τοπικής αυτοδιοίκησης, είναι η αναμέτρηση με τη σύνθετη προβληματική, αλλά και εντέλει με την ίδια την έννοια της αρμοδιότητας.

Και αν η οργάνωση και η διάρθρωση των αρμοδιοτήτων ως πρόβλημα συνδέεται συνήθως με το –ούτως ή άλλως- μεθοδολογικά ακανθώδες και πολιτικά επίδικο ζήτημα της κατανομής αυτών μεταξύ των διαφορετικών επιπέδων διοικητικής δράσης (κεντρική διοίκηση – αποκεντρωμένες διοικήσεις – α΄ και β΄ βαθμός τοπικής αυτοδιοίκησης) και συνακόλουθα με εκείνο της κατανομής των αντίστοιχων πόρων, η επισκόπηση της διοικητικής πράξης, από συστάσεως ίσως του ελληνικού κράτους και η εμπειρία των ορίων στην αποτελεσματικότητα, στην ποιότητα και στους ρυθμούς άσκησης των αρμοδιοτήτων σε όλα τα επίπεδα της διοίκησης, καταδεικνύουν ότι το πρόβλημα είναι πιο σύνθετο. Είναι, δηλαδή, σαφές πλέον ότι κάθε μεταρρυθμιστική απόπειρα που εκδηλώνεται ως απλή ανακατανομή υφιστάμενων αρμοδιοτήτων ή που περιλαμβάνει και την απόδοση νέων (ανεξαρτήτως κατεύθυνσης), στο βαθμό που δεν συνοδεύεται από ουσιαστική επανεξέταση του εύρους, του περιεχομένου και των ποιοτικών χαρακτηριστικών της ίδιας της έννοιας της αρμοδιότητας, εξαντλεί τη μεταρρυθμιστική της δυναμική σε μια αλληλομετάθεση υφιστάμενων δυσλειτουργιών, στην καλύτερη περίπτωση, ή συνηθέστατα και σε επίταση της σύγχυσης και της αναποτελεσματικότητας.

Λαμβάνοντας υπόψη κανείς το εύρος του κατακερματισμού αρμοδιοτήτων και τις αλληλεπικαλύψεις που διατρέχουν οριζόντια όλα τα επίπεδα της διοίκησης –ακόμη και σε πεδία που παραδοσιακά τοποθετούνται στον πυρήνα της κεντρικής διοίκησης ή σε άλλα που εξ ορισμού παρουσιάζουν τοπικό χαρακτήρα και συνδέονται εγγενώς με θεσμούς αυτοδιοικητικούς- αντιλαμβάνεται ότι μία απλή ανακατανομή ψηφίδων μόνο δημόσιας εξουσίας, δύσκολα μπορεί να σηματοδοτήσει ουσιώδεις μεταβολές στην ποιότητα της ασκούμενης διοίκησης, εάν δεν συνοδεύεται από νέες, πλήρως οριοθετημένες κατατάξεις, αποσαφήνιση του ρόλου κάθε επιπέδου της διοίκησης και παραχώρηση σε καθένα από αυτά ενός πλήρους και καθαρού πεδίου οργάνωσης και χειρισμού των αντίστοιχων τομέων δημόσιας πολιτικής. Ο κατακερματισμός, η ασάφεια και οι αλληλεπικαλύψεις αρμοδιοτήτων, εξάλλου, δεν αποτελούν μόνον την απόρροια κατάσπαρτων, αποσπασματικών και συχνά αντιφατικών μεταξύ τους διατάξεων, αλλά συχνά και παραγωγικό αίτιο νέων τέτοιων ρυθμίσεων, οι οποίες, ενώ θεσπίζονται για την άρση αντινομιών ή επιμέρους λειτουργικών προβλημάτων, συνήθως επιτείνουν εντέλει και διαιωνίζουν το φαύλο κύκλο της ασάφειας, της σύγχυσης και της αναποτελεσματικότητας.

Η εικόνα αυτή, αν και, κατά γενική παραδοχή, συνιστά κατ' αποτέλεσμα μια παραμόρφωση του καταστατικού ρόλου και της θεσμικής λειτουργίας όλων των επιμέρους επιπέδων διοίκησης (δεν πρόκειται δηλαδή απλά για ένα πρόβλημα ανισοκατανομής δημόσιας εξουσίας ή για μία υπερτροφική διόγκωση του ρόλου του ενός επιπέδου διοίκησης έναντι των άλλων) τείνει να καταστεί συνώνυμη με τη φυσιολογία της ελληνικής διοικητικής πραγματικότητας. Συνέπεια αυτής είναι η αδυναμία κάθε επιπέδου της διοίκησης να ασκήσει λυσιτελώς ακόμη και αρμοδιότητες ήδη ανατεθειμένες νομοθετικά και να εκπληρώσει έτσι το θεσμικό ρόλο του και, στην περίπτωση των αιρετών οργάνων, τη νομιμοποιητική του εντολή. Η πληθώρα ρυθμίσεων που συχνά οργανώνουν τους όρους άσκησης μίας και μόνης αρμοδιότητας και ο κατακερματισμός διαδικασιών δημιουργεί έτσι, κατ' αποτέλεσμα, πεδία πρακτικά αρρύθμιστα (αφού κανένα μοντέλο περιπτωσιολογικών και λεπτομερειακών ρυθμίσεων δεν μπορεί να καλύψει πλήρως και εξαντλητικά το φάσμα των έννομων σχέσεων και καταστάσεων που η διοικητική πράξη καλείται να αντιμετωπίσει). Οι ρυθμιστικές αντινομίες, τα κενά και η σύγχυση που προκύπτουν, αντιμετωπίζονται συνήθως με ατυπικές διοικητικές πρακτικές, που κατ' ανάγκη επιστρατεύονται από τις συναρμόδιες υπηρεσίες, συχνά όμως δίνουν χώρο στην εμφάνιση θυλάκων καταστρατήγησης της αρχής της νομιμότητας και, κατ' επέκταση, φαινομένων διαφθοράς.

Ενόψει των παραπάνω, οποιαδήποτε μεταρρυθμιστική πρόταση αναπροσδιορισμού των σχέσεων κρατικής διοίκησης – τοπικής αυτοδιοίκησης, στο επίπεδο της διάρθρωσης των ασκούμενων από αυτές αρμοδιοτήτων και μάλιστα στο δεδομένο, σήμερα, συνταγματικό πλαίσιο που προσδιορίζεται από τα άρθρα 101 και 102 του Συντάγματος, δεν μπορεί να εκκινεί αλλά ούτε και να εξαντλείται σε μια πρόταση ανακατανομής των υφιστάμενων σήμερα αρμοδιοτήτων, όπως περιγράφονται στις σχετικές νομοθετικές διατάξεις, στη βάση απλά ενός δεδομένου αποκεντρωτικού προτάγματος ή ακόμη και στη βάση της αποτίμησης των υπηρεσιακών δυνατοτήτων των υφιστάμενων σήμερα δομών ή της επάρκειας των πόρων που αποδίδονται σε κάθε επίπεδο διοίκησης. Όπως επισημάνθηκε, κάθε ριζικός –και πάντως, στοιχειωδώς αποτελεσματικός- αναπροσδιορισμός των σχέσεων κράτους – τοπικής αυτοδιοίκησης προϋποθέτει μία ολιστική προσέγγιση του κάθε επιμέρους πεδίου δημόσιας

πολιτικής και συνακόλουθα το σχεδιασμό των αντίστοιχων επιμέρους αρμοδιοτήτων με κανονιστικές προδιαγραφές τέτοιες, που θα επιτρέπουν την ουσιαστική και λυσιτελή άσκησή τους από το προσήκον επίπεδο διοίκησης, χωρίς κατακερματισμούς, λεπτομερειακές και περιπτωσιολογικές προβλέψεις και περιττές αλληλεπικαλύψεις. Τότε και μόνο θα είναι δυνατή μία ουσιαστική και τελεσφόρα ανακατανομή των αρμοδιοτήτων, κατά τρόπο μάλιστα που θα καθιστά εφικτή την προτυποποίηση διαδικασιών και τη βελτιστοποίηση των διοικητικών πρακτικών.

Στο πλαίσιο αυτό, με τις διατάξεις του, σχετικού με το ζήτημα αυτό, Κεφαλαίου οργανώνεται νομοθετικά ο προγραμματισμός –που έχει ήδη εκκινήσει σε διοικητικό επίπεδο- της διαδικασίας ενός σαφούς, λυσιτελούς και σύμφωνου προς συγκεκριμένες αρχές (της εγγύτητας, της επικουρικότητας και της αποτελεσματικότητας) ανακαθορισμού αρμοδιοτήτων και διαδικασιών, μεταξύ των τριών επιπέδων διοίκησης. Η διαδικασία αυτή θα εναρμονιστεί και θα αλληλοτροφοδοτηθεί με την πορεία υλοποίησης της προγραμματικής συμφωνίας μεταξύ Υπουργείου Εσωτερικών – ΚΕΔΕ – ΕΝΠΕ για την «Αναδιοργάνωση και διοικητική μεταρρύθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης α΄ και β΄ Βαθμού – Απλούστευση και προτυποποίηση διαδικασιών λειτουργίας Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού – Πιλοτική λειτουργία», με τη σύμπραξη και συμμετοχή εκπροσώπων και των δύο βαθμών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και θα ολοκληρωθεί με την προτυποποίηση και την ψηφιοποίηση εγγράφων και διαδικασιών.

Τέλος, με τις διατάξεις του ίδιου κεφαλαίου, προβλέπεται η σύσταση Μόνιμης Επιτροπής Ελέγχου Αρμοδιοτήτων Τοπικής Αυτοδιοίκησης, στο Υπουργείο Εσωτερικών, με τη συμμετοχή εκπροσώπων και των δύο βαθμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, που θα εξετάζει και διατυπώνει γνώμη για κάθε σχέδιο νόμου, το οποίο περιέχει διατάξεις σχετικές με την απονομή αρμοδιοτήτων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση ή τροποποιεί το νομοθετικό πλαίσιο σχετικά με την κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ κεντρικής διοίκησης, αποκεντρωμένης διοίκησης και τοπικής αυτοδιοίκησης. Ιδρύεται έτσι, για πρώτη φορά, ένα διαρκές πεδίο διαβούλευσης μεταξύ κράτους και τοπικής αυτοδιοίκησης για όλα τα θέματα που άπτονται της κατανομής και προσδιορισμού των θεσμικών τους ρόλων, ενώ συντελείται, κατά τούτο, ένα σημαντικό βήμα για την εναρμόνιση της χώρας με τις σχετικές αναφορές που περιέχονται στο εδάφιο 6 d της Σύστασης 372/2015 του Κογκρέσου Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών του Συμβουλίου της Ευρώπης.

ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ – ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ
ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
Άρθρο 1
Επέκταση του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας στους Ο.Τ.Α. β΄ βαθμού

Με τη διάταξη του άρθρου 1, επεκτείνεται το πεδίου εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας και στους Ο.Τ.Α. β΄ βαθμού. Αίρεται με τον τρόπο αυτό μία πολυετής εκκρεμότητα ως προς το βαθμό συμμόρφωσης της χώρας προς τις σχετικές συστάσεις του Κογκρέσου Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών του Συμβουλίου της Ευρώπης και αποκτούν οι αιρετές περιφέρειες μία πρόσθετη θεσμική θωράκιση του θεσμικού τους ρόλου και της –ούτως ή άλλως συνταγματικά κατοχυρωμένης- διοικητικής και οικονομικής τους αυτοτέλειας. Οι ισχύουσες, σύμφωνα με το άρθρο πρώτο του ν. 1850/1989, επιφυλάξεις που έχει θέσει η χώρα, αφορούν εξίσου και τους δύο βαθμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΗΜΩΝ΄

Άρθρο 2
Κατηγορίες Δήμων

Με τις διατάξεις του άρθρου 2 κατατάσσονται, για πρώτη φορά, οι δήμοι της χώρας σε κατηγορίες, λαμβανομένων υπόψη των γεωμορφολογικών και γεωοικονομικών χαρακτηριστικών τους, του πληθυσμού τους, του βαθμού αστικοποίησής τους, της θέσης τους στο διοικητικό χάρτη της χώρας (ως προς το εάν αποτελούν ή όχι έδρες περιφερειών ή περιφερειακών ενοτήτων) και του δυναμικού τους σε ανθρώπινους και υλικοτεχνικούς πόρους. Συγκεκριμένα, οι δήμοι της χώρας διακρίνονται, πλέον, στις εξής έξι κατηγορίες: α) Δήμοι Μητροπολιτικών Κέντρων, β) Μεγάλοι Ηπειρωτικοί Δήμοι και Πρωτεύουσες Νομών, γ) Μεσαίοι Ηπειρωτικοί Δήμοι, δ) Μικροί Ηπειρωτικοί και Μικροί Ορεινοί Δήμοι, ε) Μεγάλοι και Μεσαίοι Νησιωτικοί Δήμοι και στ) Μικροί Νησιωτικοί Δήμοι.

Οι κατηγορίες αυτές των δήμων λαμβάνονται υπ' όψη, σύμφωνα με την παράγραφο 2, κατά ενδεικτική αναφορά, για τον καθορισμό των αρμοδιοτήτων των δήμων, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, για την κατάρτιση των Οργανισμών Εσωτερικής Υπηρεσίας των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού, για την κατανομή των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (ΚΑΠ), καθώς και για την κατανομή και αξιοποίηση των πάσης φύσεως προγραμμάτων χρηματοδότησης των δήμων από εθνικούς ή ευρωπαϊκούς πόρους.

Σημειώνεται, ότι σύμφωνα με την παράγραφο 3, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ), οι ανωτέρω κατηγορίες μπορούν να διακρίνονται περαιτέρω σε υποκατηγορίες, προκειμένου να εξυπηρετηθούν επιπλέον ειδικότερες λειτουργικές, οικονομικές ή αναπτυξιακές ανάγκες των δήμων.

Άρθρο 3
Ορεινοί δήμοι

Σύμφωνα με το άρθρο 209 του ν. 3852/2010, όπως ισχύει, με τον όρο «ορεινοί ή μειονεκτικοί» δήμοι εννοούνται οι δήμοι στους οποίους περιλαμβάνονται, ως Δημοτικές ή Τοπικές Κοινότητες, οι Ο.Τ.Α. που αναφέρονται στην Οδηγία 85/148/ΕΟΚ, περί τροποποίησης της Οδηγίας 81/645/ΕΟΚ περί του κοινοτικού καταλόγου των μειονεκτικών γεωργικών περιοχών, κατά την έννοια της Οδηγίας 75/268/ΕΟΚ, συμπεριλαμβανομένων και των ρητά χαρακτηριζομένων ως ορεινών δήμων της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του ν. 3852/ 2010.

Ο ανωτέρω ορισμός, αν και αποκατέστησε σε αξιοσημείωτο βαθμό και σε πολλές περιπτώσεις τον πραγματικό γεωμορφολογικό χαρακτηρισμό πολλών δήμων– δε-

δομένου ότι πολλοί «αμιγώς» ορεινοί δήμοι υπό την προηγούμενη διοικητική οργάνωση (του ν. 2539/1997) είχαν ενσωματωθεί σε μη ορεινούς– έχει δημιουργήσει, ωστόσο, ερμηνευτικές αμφισβητήσεις και ασάφειες και έχει επιφέρει την υπαγωγή στο καθεστώς των ορεινών ή μειονεκτικών δήμων, της πλειονότητας των δήμων της χώρας, κατά μείζονα λόγο των περιφερειών Αττικής και Θεσσαλονίκης. Οι αμφισβητήσεις αυτές εγέρθηκαν ιδίως λόγω της εφαρμογής της Οδηγίας 85/148 (τροπ. με την Οδηγία 93/66, όπου γινόταν προσθήκη επί πλέον περιοχών), στο πλαίσιο και της Οδηγίας 75/268/ΕΟΚ, που αφορούσε τη χορήγηση των εξισωτικών αποζημιώσεων, στο πλαίσιο εφαρμογής της Κ.Α.Π., και προέτασσε τον όρο, έστω και μία Τοπική ή Δημοτική κοινότητα, να χαρακτηρίζεται ως ορεινή, προκειμένου να χαρακτηριστεί ως ορεινός ολόκληρος ο δήμος.

Με αφορμή τις ερμηνευτικές αυτές αμφισβητήσεις, αναπτύχθηκε ο προβληματισμός αναφορικά με τη σκοπιμότητα διατήρησης του εν λόγω ορισμού ή της ανάγκης αναπροσδιορισμού των κριτηρίων υπαγωγής στην κατηγορία του ορεινού ή/και του μειονεκτικού Δήμου, χωρίς πάντως να θιγεί ο βαθμός εφαρμογής της Οδηγίας. Ένα από τα ζητήματα που εξετάστηκαν σχετίζεται με το γεγονός ότι πολλές από τις ιδιαιτερότητες που συνδέονται με τον ορεινό χαρακτήρα ενός δήμου απαντούν μεν και στην έννοια της μειονεκτικότητας, πλην όμως δεν συμβαίνει απαραιτήτως και το αντίστροφο, καθώς στην έννοια της μειονεκτικότητας, θα μπορούσαν ή θα έπρεπε να υπαχθούν, βάσει και άλλων κριτηρίων μη γεωγραφικών (ήτοι κριτηρίων κοινωνικών, οικονομικών, πολιτισμικών) και άλλοι δήμοι, μη ορεινοί. Προς επίλυση του ζητήματος αυτού, αλλά και λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω ζητήματα, ειδικά για τον προσδιορισμό των ορεινών (και όχι, κατ' ανάγκη μειονεκτικών) δήμων, τέθηκε το κριτήριο που χρησιμοποιείται από την ΕΛΣΤΑΤ (κατά τις απογραφές για την κατανομή των εκτάσεων της χώρας σε κατηγορίες χρήσεων γης), όπου διακρίνονται οι δήμοι της χώρας σε πεδινούς, ημιορεινούς και ορεινούς, ανάλογα με το επικρατούν ανάγλυφο των εκτάσεών τους. Ειδικά για την ορεινότητα, το κριτήριο που ετίθετο ήταν «η ανώμαλη και πολύ κεκλιμένη επιφάνεια, χωριζόμενη από χαράδρες ή καλυπτόμενη από ορεινούς όγκους που δημιουργούν πολλαπλές και βαθιές εδαφικές πτυχώσεις με υψομετρικές διαφορές μεγαλύτερες από 400 μέτρα και επίσης οι κοινότητες και οι δήμοι που η εδαφική τους επιφάνεια ή το μεγαλύτερο μέρος της βρίσκεται σε υψόμετρο μεγαλύτερο των 800 μέτρων από την επιφάνεια της θάλασσας».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'
ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ- ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ – ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

ΤΜΗΜΑ Α΄
ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Άρθρο 4
Συγκρότηση δήμων - Αντικατάσταση άρθρου 2 του ν. 3852/2010

Καταργείται η διάκριση –βάσει πληθυσμιακών κριτηρίων– των θεσμών ενδοδημοτικής αποκέντρωσης σε Δημοτικές Κοινότητες και Τοπικές Κοινότητες και ορίζεται, ως μοναδικός ενιαίος θεσμός ενδοδημοτικής αποκέντρωσης, η Κοινότητα, όρος με ιδιαίτερο σημασιολογικό φορτίο για την ελληνική διοικητική, κοινωνική και πολιτισμική ιστορία.

Άρθρο 5
Κοινότητες – Όργανα διοίκησης κοινοτήτων – Αντικατάσταση άρθρου 8 του ν. 3852/2010

Ορίζονται τα όργανα διοίκησης των Κοινοτήτων, τα οποία διαφοροποιούνται ανάλογα με τον πληθυσμό τους. Ειδικότερα, στις μεγαλύτερες πληθυσμιακά κοινότητες, με μόνιμο πληθυσμό άνω των 300 κατοίκων, προβλέπεται η ύπαρξη συλλογικού οργάνου (συμβούλιο της κοινότητας), ο αριθμός των μελών του οποίου διαφοροποιείται ανάλογα με τον μόνιμο πληθυσμό της κάθε κοινότητας, καθώς και μονοπρόσωπου οργάνου (πρόεδρος του συμβουλίου κοινότητας). Αντίθετα, στις πολύ μικρές κοινότητες, με μόνιμο πληθυσμό κάτω των 300 κατοίκων, όπου τα πληθυσμιακά μεγέθη, αλλά και οι πραγματικές ανάγκες και δυνατότητες είναι τέτοια που δεν επιτρέπουν τη σύσταση συλλογικού οργάνου, προβλέπεται μόνο ένα μονοπρόσωπο όργανο (πρόεδρος της κοινότητας κάτω των 300 κατοίκων).

ΤΜΗΜΑ Β΄
ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ – ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Άρθρο 6
Διάρκεια δημοτικής περιόδου – Αντικατάσταση άρθρου 9 του ν. 3852/2010

Η διάρκεια της δημοτικής περιόδου επανέρχεται στα τέσσερα (4) έτη και η εκλογή των δημοτικών και κοινοτικών αρχών αποσυνδέεται από την ημέρα διενέργειας της ψηφοφορίας για την εκλογή των Ελλήνων μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ώστε πλέον η εγκατάσταση των αρχών που έχουν εκλεγεί να γίνεται την 1η Ιανουαρίου του επόμενου έτους από τη διεξαγωγή των εκλογών και η θητεία τους να λήγει την 31η Δεκεμβρίου του τέταρτου έτους.

Επίσης, με την παράγραφο 4, εισάγεται μεταβατική ρύθμιση σχετικά με την τρέχουσα δημοτική περίοδο, η οποία παρατείνεται κατά τέσσερις (4) μήνες, προκειμένου να επιτευχθεί η αποσύνδεση του χρόνου διεξαγωγής των αυτοδιοικητικών εκλογών από τις ευρωεκλογές, η ημερομηνία πραγματοποίησης των οποίων είναι εκ των προτέρων δεδομένη και δεν ανάγεται στη διακριτική ευχέρεια του εθνικού νομοθέτη. Σημειώνεται ότι το άρθρο 102 του ισχύοντος Συντάγματος, σε αντίθεση με το άρθρο 53 περί της ανάδειξης των βουλευτών, που καθιερώνει την τετραετή θητεία εκάστης Βουλής, δεν προβλέπει συγκεκριμένη χρονική διάρκεια για τη θητεία των δημοτικών και περιφερειακών αρχών, τη ρύθμιση της οποίας καταλείπει στον κοινό νομοθέτη. Αυτονόητο είναι ότι –λόγω της πρόβλεψης του άρθρου 102 παράγραφος 2 για άμεση δημοκρατική νομιμοποίηση των αυτοδιοικητικών αρχών μέσω καθολικής και μυστικής ψηφοφορίας, ο νομοθέτης δεν μπορεί να τερματίσει πρόωρα τη θητεία των ήδη εκλεγμένων αυτοδιοικητικών αρχών, παρά μόνο σε όλως εξαιρετικές περιπτώσεις (βλ. άρθρο 237 παράγραφος 2, με τις εκεί προβλεπόμενες εγγυήσεις). Αντίθετα, δεν κωλύεται, όταν συντρέχουν ειδικοί προς τούτο λόγοι δημοσίου συμφέροντος, όπως εν προκειμένω η ενίσχυση και διαφύλαξη κατά τρόπο διαρκή και συστηματικό της αυτοτελούς σημασίας των δημοτικών και περιφερειακών αρχαιρεσιών έναντι των Ευρωεκλογών, να παρατείνει για σύντομο χρονικό διάστημα τη θητεία αυτή,

υπό τον όρο ασφαλώς ότι η παράταση δεν θα έχει τέτοια διάρκεια που να ματαιώνει de facto την υποχρέωση άμεσης δημοκρατικής νομιμοποίησης των οργάνων των Ο.Τ.Α.. Εν προκειμένω η ολιγόμηνη παράταση της θητείας των αυτοδιοικητικών αρχών που εξελέγησαν το 2014 και η θητεία τους προβλεπόταν να λήξει την 31η Αυγούστου 2019, παρίσταται εύλογη και αναλογική προς τον επιδιωκόμενο σκοπό της επαναφοράς του αυτοδιοικητικού εκλογικού κύκλου στην προ του 2010 κατάσταση και της αποσύνδεσης των αυτοδιοικητικών εκλογών από τις ευρωεκλογές, για τους λόγους που προεκτέθηκαν. Άλλωστε, η παράταση της θητείας άμεσα εκλεγόμενου οργάνου δεν είναι ξένη προς την ελληνική συνταγματική τάξη, σύμφωνα και με τα προβλεπόμενα στα άρθρα 53 παράγραφοι 3, 48 παράγραφοι 2 και 3 και 34 παράγραφος 2 του ισχύοντος Συντάγματος.

Άρθρο 7
Τροποποίηση άρθρου 10 του ν. 3852/2010

Τροποποιείται η παρ. 2 του άρθρου 10 του ν. 3852/2010 και παραλείπεται η αναφορά των ομογενών και νομίμως διαμενόντων αλλοδαπών υπηκόων τρίτων χωρών ως εχόντων το δικαίωμα του εκλέγειν στις δημοτικές και κοινοτικές αρχές, καθώς οι σχετικές διατάξεις του άρθρου 14 και επόμενα του ν. 3838/2010 κρίθηκαν αντισυνταγματικές με την Απόφαση 460/2013 της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Άρθρο 8
Τροποποίηση άρθρου 11 του ν. 3852/2010

Γίνεται προσαρμογή των σχετικών διατάξεων άσκησης του εκλογικού δικαιώματος στη νέα ορολογία για την ενδοδημοτική οργάνωση του δήμου και για την εκλογή των νέων κοινοτικών αρχών.

Άρθρο 9
Εκλογικοί κατάλογοι – Αντικατάσταση άρθρου 12 του ν. 3852/2010

Γίνεται εννοιολογική προσαρμογή των διατάξεων σχετικά με την τήρηση των εκλογικών καταλόγων και για την εκλογή των συμβουλίων των κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων και των προέδρων των κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό έως τριακοσίων (300) κατοίκων.

Επιπλέον, απαλείφεται η σχετική διάταξη του άρθρου 12 του ν. 3852/2010 που αφορούσε τους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους για τη συμμετοχή των ομογενών και των νομίμως διαμενόντων αλλοδαπών υπηκόων τρίτων χωρών στις αυτοδιοικητικές εκλογές, για τους λόγους που προαναφέρθηκαν σε σχέση με το άρθρο 7 του σχεδίου νόμου.

Άρθρο 10
Προσόντα εκλογιμότητας για την ανάδειξη των δημοτικών αρχών – Αντικατάσταση άρθρου 13 του ν. 3852/2010

Με το προτεινόμενο άρθρο εναρμονίζονται οι διατάξεις περί προσόντων εκλογιμότητας στις δημοτικές εκλογές και ως προς το αξίωμα του δημάρχου, με τα οριζόμενα στο άρθρο 20 παράγραφος 2 περίπτωση Β΄ της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με το οποίο, οι πολίτες της Ένωσης έχουν το δικαίωμα του εκλέγει και εκλέγεσθαι στις δημοτικές εκλογές του κράτους – μέλους της κατοικίας τους, υπό τους ίδιους όρους με τους υπηκόους του κράτους αυτού.

Επίσης, γίνεται εννοιολογική προσαρμογή των διατάξεων του άρθρου 13 του ν. 3852/2010 σχετικά με τα προσόντα εκλογιμότητας και για την εκλογή συμβούλων κοινότητας με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων και προέδρου κοινότητας με μόνιμο πληθυσμό έως τριακόσιους (300) κατοίκους.

Επιπλέον, απαλείφεται η σχετική διάταξη του άρθρου 13 του ν. 3852/2010 που αφορούσε το δικαίωμα του εκλέγεσθαι στους ομογενείς και τους νομίμως διαμένοντες αλλοδαπούς υπηκόους τρίτων χωρών στις αυτοδιοικητικές εκλογές, για τους λόγους που προαναφέρθηκαν.

Άρθρο 11
Κωλύματα εκλογιμότητας και ασυμβίβαστα – Αντικατάσταση άρθρου 14 του ν. 3852/2010

Αντικαθίσταται το άρθρο 14 του ν.3852/2010, και εισάγονται κάποιες μεταβολές στα, σε κάθε περίπτωση ρητώς και περιοριστικά απαριθμούμενα, κωλύματα εκλογιμότητας και ασυμβίβαστα για τις θέσεις των αιρετών δημοτικών και κοινοτικών οργάνων, οι κυριότερες των οποίων αφορούν:

α) Την προσθήκη απόλυτου κωλύματος και ασυμβίβαστου για τα μέλη των Ανεξάρτητων Αρχών.

β) Την προσθήκη κωλύματος και ασυμβιβάστου και για τον περιφερειακό, πέραν του δημοτικού, διαμεσολαβητή. Ειδικότερα, κώλυμα ή ασυμβίβαστο έχει ο δημοτικός και πλέον και ο περιφερειακός Διαμεσολαβητής, εφόσον η χωρική του αρμοδιότητα αφορά ή καταλαμβάνει το δήμο για τον οποίο θέτει υποψηφιότητα, για τέσσερα (4) έτη από τη λήξη της θητείας του, με οποιονδήποτε τρόπο.

γ) Προσθήκη κωλύματος και ασυμβιβάστου και για τον Επόπτη Ο.Τ.Α., στο σύνολο των δήμων στους οποίους εκτείνεται η αρμοδιότητά του, για τέσσερα (4) έτη από τη λήξη της θητείας του, ακόμα και αν παραιτηθεί από τη θέση του πριν τη λήξη αυτής.

δ) Καθιέρωση απόλυτου τοπικού κωλύματος και ασυμβιβάστου για τους γενικούς γραμματείς των δήμων και για τους δικηγόρους με έμμισθη εντολή των δήμων, στους δήμους στους οποίους υπηρέτησαν κατά την προηγούμενη των εκλογών αυτοδιοικητική περίοδο.

ε) Πρόβλεψη σχετικού κωλύματος και ασυμβιβάστου μόνο για τους υπαλλήλους των δήμων και των πάσης φύσεως νομικών προσώπων τα οποία έχει συστήσει ή στα οποία μετέχει ο δήμος με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου και εξαίρεση από το κώλυμα/ασυμβίβαστο των υπαλλήλων με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου, ενόψει του ότι οι συγκεκριμένοι υπάλληλοι ασκούν κατά κανόνα βοηθητικά καθήκοντα και επομένως η δυνατότητά τους να επηρεάσουν το εκλογικό σώμα και την αμεροληψία της διοίκησης κρίνεται εξαιρετικά περιορισμένη, ώστε να μη δικαιολογείται –ενόψει και της εξαιρετικά σύντομης χρονικής διάρκειας της απασχόλησής τους– η υπαγωγή τους στα κωλύματα εκλογιμότητας/ασυμβίβαστα.

Άρθρο 12
Ασυμβίβαστο εξαιτίας οφειλών – Αντικατάσταση άρθρου 15 του ν. 3852/2010

Επαναλαμβάνεται η ρύθμιση του άρθρου 15 του ν. 3852/2010, με επιπλέον προϋπόθεση εφαρμογής της διάταξης, η συνολική οφειλή να υπερβαίνει το ποσό των πεντακοσίων (500) ευρώ, καθώς, κατά την προηγούμενη εφαρμογή του ισχύοντος καθεστώτος και με δεδομένες τις τρέχουσες οικονομικές δυσχέρειες μεγάλης μερίδας των πολιτών, η εφαρμογή της συγκεκριμένης πρόβλεψης ακόμα και για πολύ μικρές οφειλές κρίθηκε εξαιρετικά ανεπιεικής. Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με την παράγραφο 3, στην εξόφληση των οφειλών κατόπιν διακανονισμού εμπίπτουν όλες οι οφειλές που ορίζονται το άρθρο αυτό.

Άρθρο 13
Αντιπρόσωποι Δικαστικής Αρχής και έφοροι των αντιπροσώπων – Αντικατάσταση του άρθρου 17 του ν. 3852/2010

Αναδιατυπώνονται οι διατάξεις του άρθρου 17 του ν. 3852/2010 σχετικά με τους Αντιπροσώπους της Δικαστικής Αρχής, με την επιπλέον πρόβλεψη ότι οι αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής και οι έφοροι αυτών ψηφίζουν στις εκλογές για την ανάδειξη συμβούλων ή προέδρων κοινότητας, μόνο εφόσον είναι εγγεγραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο του οικείου δήμου. Επιπλέον, προβλέπεται ρητά ότι η ημερήσια αποζημίωση, οι ημέρες για τις οποίες παρέχεται και τα οδοιπορικά έξοδα των αντιπροσώπων ορίζονται και καταβάλλονται σύμφωνα με τις σχετικές ρυθμίσεις για τις βουλευτικές εκλογές.

Άρθρο 14
Υποψηφιότητες – κατάρτιση συνδυασμών – Αντικατάσταση άρθρου 18 του ν. 3852/2010

Ενοποιούνται οι διατάξεις των άρθρων 18 και 19 του ν. 3852/2010, όσον αφορά τις υποψηφιότητες και την κατάρτιση συνδυασμών για την εκλογή του δημάρχου και των δημοτικών συμβούλων και επαναδιατυπώνονται με τις ακόλουθες βασικές αλλαγές:

α) Ο συνδυασμός καταρτίζεται πλέον με γραπτή δήλωση που υπογράφει ο επικεφαλής του, η οποία επιδίδεται από τον ίδιο ή με δικαστικό επιμελητή, ύστερα από παραγγελία του, στον πρόεδρο του πολυμελούς πρωτοδικείου. Η προσυπογραφή του συνόλου των υποψηφίων του κάθε συνδυασμού στην κατάρτιση της δήλωσης αντικαθίσταται από την εκ μέρους τους ρητή αποδοχή της υποψηφιότητάς τους για το συγκεκριμένο κάθε φορά αξίωμα και με το συγκεκριμένο συνδυασμό στην υπεύθυνη δήλωση η οποία συνοδεύει την υποψηφιότητά τους.

β) Στη δήλωση του συνδυασμού αναγράφεται πλέον υποχρεωτικά το όνομα του συνδυασμού και δυνητικά το έμβλημα. Μεταξύ των συμβόλων ή εμβλημάτων που απαγορεύονται, με συνέπεια ο συνδυασμός να ανακηρυχθεί μόνο με το όνομά του και χωρίς έμβλημα είναι και σύμβολα ή εμβλήματα με ρατσιστικό ή ξενοφοβικό περιεχόμενο, κατά την έννοια του άρθρου 1 του ν. 927/1979 (Α΄ 139).

γ) Ο αριθμός των υποψήφιων δημοτικών συμβούλων πρέπει να είναι τουλάχιστον ίσος με τον αριθμό των εδρών κάθε εκλογικής περιφέρειας με δυνατότητα προσαύξησης έως και τριάντα τοις εκατό (30%), η δε δήλωση του συνδυασμού πρέπει να περιλαμβάνει υποψηφίους για το σύνολο των εκλογικών περιφερειών.

δ) Ο αριθμός των υποψήφιων δημοτικών συμβούλων από κάθε φύλο ανέρχεται τουλάχιστον σε ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%) του συνολικού αριθμού των υποψηφίων του οικείου συνδυασμού.

ε) Στη δήλωση του συνδυασμού κάθε υποψήφιος, εφ' όσον είναι έγγαμος ή έγγαμη ή έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, μπορεί να προσθέσει, ανεξαρτήτως σειράς, και το επώνυμο του συζύγου ή συμβιούντος.

Άρθρο 15
Κατάργηση άρθρου 19 του ν. 3852/2010

Καταργείται το άρθρο 19 του ν. 3852/2010, καθώς το περιεχόμενό του έχει ενσωματωθεί, κατά τρόπο ενιαίο, στο προηγούμενο άρθρο.

Άρθρο 16
Εκλογές κοινοτήτων άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων

Προβλέπεται η εκλογή των συμβούλων των κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων, με χωριστή κάλπη και κατά συνδυασμούς, κατ' αναλογία όσων ισχύουν για τους συνδυασμούς για την εκλογή των δημοτικών συμβούλων.

Η κατάρτιση συνδυασμών για τις κοινότητες αποσυνδέεται από τους συνδυασμούς που καταρτίζονται για το δημοτικό συμβούλιο, με την έννοια ότι αφενός ένας συνδυασμός για το δημοτικό συμβούλιο καταρτίζεται έγκυρα χωρίς να περιλαμβάνει υποψηφίους για οποιαδήποτε κοινότητα, αφετέρου ένας συνδυασμός για μία κοινότητα δεν απαιτείται να έχει οποιαδήποτε σύνδεση ή αναφορά προς συνδυασμό για το οικείο δημοτικό συμβούλιο. Ωστόσο, η διασύνδεση αυτή δεν απαγορεύεται από την προτεινόμενη διάταξη, αλλά προβλέπεται ότι επιτρέπεται να κατατεθούν (εννοείται, σε ξεχωριστά ψηφοδέλτια) συνδυασμοί με το ίδιο όνομα και έμβλημα σε περισσότερες της μίας κοινότητες του ίδιου δήμου, εφόσον αυτό ταυτίζεται με το όνομα και το έμβλημα συνδυασμού υποψηφίου δημάρχου και δημοτικών συμβούλων του ίδιου δήμου και υπό τις προβλεπόμενες διαδικαστικές προϋποθέσεις.

Άρθρο 17
Εκλογές κοινοτήτων έως τριακοσίων (300) κατοίκων

Προβλέπεται η εκλογή προέδρων των κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό έως τριακοσίων (300) κατοίκων με χωριστή κάλπη και με ενιαίο ψηφοδέλτιο, όλων των μεμονωμένων υποψηφίων. Με τον τρόπο αυτό, η εκλογική διαδικασία στις πολύ μικρές κοινότητες αποσυνδέεται από την αναγκαστική προσαρμογή της σε παραταξιακά κριτήρια και προσαρμόζεται προς την ανάγκη διασφάλισης της δυνατότητας αξιοποίησης όλων των ενεργών και ικανών στοιχείων της κοινότητας.

Άρθρο 18
‘Ενωση κοινότητας σε περίπτωση
μη υποβολής υποψηφιοτήτων

Προβλέπεται ένωση κοινότητας με όμορη του ίδιου δήμου, σε περίπτωση μη υποβολής δήλωσης συνδυασμού ή μεμονωμένων υποψηφιοτήτων σε ενιαίο ψηφοδέλτιο, μετά από επανάληψη εκλογής. Η ένωση γίνεται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών και γνώμη του οικείου δημοτικού συμβουλίου.

Άρθρο 19
Ανακήρυξη – κοινοποίηση υποψηφιοτήτων –
Αντικατάσταση άρθρου 20 του ν. 3852/2010

Αναδιατυπώνεται το άρθρο 20 του ν. 3852/2010 σχετικά με την ανακήρυξη από το πρωτοδικείο σε δημόσια συνεδρίαση των συνδυασμών, καθώς και των υποψηφίων ενιαίου ψηφοδελτίου κοινοτήτων έως και τριακοσίων (300) κατοίκων, που έχουν δηλωθεί νόμιμα.

Άρθρο 20
Αντικατάσταση υποψηφίων –
Αντικατάσταση άρθρου 21 του ν. 3852/2010

Αναδιατυπώνεται το άρθρο 21 του ν. 3852/2010 και επιπλέον προβλέπεται η περίπτωση αντικατάστασης υποψηφίου προέδρου συμβουλίου κοινότητας με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων, που παραιτήθηκε ή απεβίωσε. Σε περίπτωση θανάτου ή παραίτησης υποψήφιου δημοτικού συμβούλου ή υποψήφιου συμβούλου κοινότητας, αυτός δεν αναπληρώνεται, εκτός και αν ο θάνατος ή η παραίτηση λάβει χώρα πριν την πάροδο της προθεσμίας κατάθεσης της δήλωσης συνδυασμού. Συνδυασμός, που περιέχει αριθμό υποψήφιων δημοτικών συμβούλων ή συμβούλων κοινότητας μικρότερο από το ελάχιστο όριο που ορίζουν οι σχετικές διατάξεις, περιλαμβανομένων και των ποσοστών από κάθε φύλο, εξαιτίας παραίτησης ή θανάτου υποψηφίων του, μετά το πέρας της προθεσμίας κατάθεσης της δήλωσης συνδυασμού, θεωρείται νόμιμος.

Άρθρο 21
Δικαιώματα συνδυασμών και υποψηφίων –
Αντικατάσταση άρθρου 22 του ν. 3852/2010

Καθορίζονται τα δικαιώματα όχι μόνο των συνδυασμών, αλλά και των υποψηφίων κατά την εκλογική διαδικασία. Επίσης, ελαχιστοποιούνται στο αναγκαίο μέτρο τα κωλύματα διορισμού ως γενικών αντιπροσώπων ή αντιπροσώπων, αναπληρωτών ή πληρεξούσιων συνδυασμών.

Άρθρο 22
Πρόγραμμα εκλογής – Αντικατάσταση άρθρου 23
του ν. 3852/2010

Τροποποιείται μερικώς ο τρόπος σύνταξης του προγράμματος εκλογής. Σημειώνεται ότι η ανάρτηση του προγράμματος εκλογής στην ιστοσελίδα του δήμου δεν αποτελεί ουσιώδη τύπο της δημοσίευσης αυτού, αλλά τρόπο ευρύτερης γνωστοποίησής του, η μη ανάρτηση του οποίου δεν επιφέρει καμία ακυρότητα.

Άρθρο 23
Εκτύπωση και διανομή ψηφοδελτίων

Ορίζεται ότι τα ψηφοδέλτια των συνδυασμών υποψηφίων δημοτικών συμβούλων και τα ψηφοδέλτια των συνδυασμών υποψηφίων συμβούλων κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων εκτυπώνονται με μέριμνα του οικείου συνδυασμού, ενώ τα ψηφοδέλτια για τις εκλογές των κοινοτήτων έως και τριακοσίων (300) κατοίκων, καταρτίζονται και εκτυπώνονται με ευθύνη του οικείου δημάρχου και με πιστώσεις του δήμου.

Άρθρο 24
Περιεχόμενο ψηφοδελτίων – Αντικατάσταση
άρθρου 26 του ν. 3852/2010

Ορίζονται λεπτομερειακά τα απαραίτητα στοιχεία που πρέπει να αναγράφει ένα ψηφοδέλτιο, ώστε να είναι νόμιμο, κατά την εκλογική διαδικασία για την ανάδειξη των αρχών των νέων δήμων. Κρίθηκε απαραίτητη η διάκριση των ψηφοδελτίων σε κατηγορίες: α) για δήμους που αποτελούν ενιαία εκλογική περιφέρεια, β) για δήμους που αποτελούνται από περισσότερες εκλογικές περιφέρειες, γ) για τις εκλογές των κοινοτήτων άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων, δ) για το ενιαίο ψηφοδέλτιο κάθε κοινότητας έως και τριακοσίων (300) κατοίκων.

Άρθρο 25
Σταυροί προτίμησης – Αντικατάσταση
άρθρου 27 του ν. 3852/2010

Ρυθμίζεται το θέμα των σταυρών προτίμησης. Προβλέπεται ότι ειδικά για την εκλογή συμβουλίων κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμηση του υπέρ ενός (1) υποψηφίου συμβούλου κοινότητας στις κοινότητες που εκλέγουν 5μελή Συμβούλια και έως δύο (2) υποψηφίων συμβούλων κοινότητας στις κοινότητες που εκλέγουν 7μελή, 11μελή ή 15μελή Συμβούλια. Επιπλέον, για την εκλογή προέδρων συμβουλίων κοινότητας έως τριακοσίων (300) κατοίκων, ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ ενός (1) υποψήφιου. Τέλος, γίνεται ρητή αναφορά στις περιπτώσεις όπου, συγκεκριμένη σημείωση σταυρών προτίμησης (περισσότερων ή καθόλου), μπορεί να επιφέρει ακυρότητα ή μη των ψηφοδελτίων.

Άρθρο 26
Άκυρα ψηφοδέλτια – Αντικατάσταση
άρθρου 28 του ν. 3852/2010

Ορίζονται ρητά και περιοριστικά οι λόγοι που επιφέρουν την ακυρότητα ενός ψηφοδελτίου.

Άρθρο 27
Διατάξεις εκλογικής νομοθεσίας – Αντικατάσταση
άρθρου 29 του ν. 3852/2010

Ορίζεται ότι οι διατάξεις της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών εφαρμόζονται αναλόγως και κατά τη διενέργεια των δημοτικών εκλογών, για όσα θέματα δεν υφίσταται ειδική πρόβλεψη στις ρυθμίσεις του παρόντος.

Επίσης, ορίζεται και ρητά ότι πλέον κατά την ψηφοφορία χρησιμοποιούνται διαφορετικές κάλπες για τις δημοτικές εκλογές και για την εκλογή συμβούλων ή προέ-

δρων κοινότητας, που φέρουν κατάλληλο διακριτικό γνώρισμα.

Άρθρο 28
Εκλογικό σύστημα – κατανομή εδρών δημοτικού συμβουλίου – Αντικατάσταση άρθρου 32 του ν. 3852/2010

Καταργείται το ισχύον άκρως πλειοψηφικό εκλογικό σύστημα που ίσχυε στις δημοτικές εκλογές, που είχε ως αποτέλεσμα τη σοβαρή στρέβλωση της εκπροσώπησης των εκλογέων και, αντίθετα, καθιερώνεται το εκλογικό σύστημα της απλής αναλογικής για την ανάδειξη των δημοτικών συμβούλων για το σύνολο των εδρών του οικείου συμβουλίου. Πρόκειται για μία επιλογή η οποία μεταφέρει με τον πλέον ακριβή και γνήσιο τρόπο τη βούληση του εκλογικού σώματος στη σύνθεση του δημοτικού συμβουλίου. Επίσης, προβλέπεται ρητά – όπως ήδη ίσχυε, ερμηνευτικά συναγόμενο – ότι έδρα, με βάση τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπά τους, δικαιούνται να καταλάβουν και οι συνδυασμοί που δεν συγκεντρώνουν τις απαραίτητες για την κάλυψη του εκλογικού μέτρου ψήφους.

Άρθρο 29
Επανάληψη ψηφοφορίας – Αντικατάσταση άρθρου 33 του ν. 3852/2010

Ρυθμίζονται τα θέματα επανάληψης της ψηφοφορίας την επόμενη της πρώτης ψηφοφορίας Κυριακή, εφόσον κανείς συνδυασμός δεν συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία των εγκύρων ψηφοδελτίων, κατά την πρώτη Κυριακή, μεταξύ των επικεφαλής των δύο πρώτων συνδυασμών. Επισημαίνεται ότι το σύνολο των μελών του δημοτικού συμβουλίου (τακτικά και αναπληρωματικά μέλη) εκλέγονται αναλογικά από τον πρώτο γύρο, ανάλογα με τους σταυρούς προτίμησης που συγκέντρωσε κάθε υποψήφιος, ενώ τα αποτελέσματα του δεύτερου γύρου κρίνουν αποκλειστικά το πρόσωπο του Δημάρχου και δεν επηρεάζουν με κανέναν τρόπο τον αριθμό των εδρών που καταλαμβάνει κάθε συνδυασμός στο δημοτικό συμβούλιο.

Άρθρο 30
Κατανομή εδρών δημοτικού συμβουλίου ανά εκλογική περιφέρεια – Αντικατάσταση άρθρου 34 του ν. 3852/2010

Προβλέπεται ο τρόπος κατανομής των εδρών, σε δήμους με περισσότερες της μιας εκλογικές περιφέρειες, με δεδομένο, ωστόσο, τον συνολικό αριθμό εδρών που καταλαμβάνει κάθε συνδυασμός, ο οποίος προκύπτει οριστικά κατά το άρθρο 27. Για την κατανομή, λαμβάνεται ιδιαίτερα υπόψη η τυχόν ύπαρξη μονοεδρικών περιφερειών, προκειμένου να διασφαλιστεί –στο μέτρο του δυνατού– ο σεβασμός στην επιλογή του τοπικού εκλογικού σώματος και να αποφευχθούν τοπικές στρεβλώσεις, όπου μία εκλογική περιφέρεια θα έχει αναδείξει κάποιον συνδυασμό πρώτο, αλλά η μοναδική έδρα θα καταλαμβάνεται από κάποιον άλλο συνδυασμό.

Άρθρο 31
Παραίτηση ή θάνατος υποψηφίου δημάρχου σε περίπτωση επαναληπτικής ψηφοφορίας - Τροποποίηση άρθρου 35 του ν. 3852/2010

Σε περίπτωση παραίτησης ή θανάτου υποψήφιου δημάρχου, πριν από την επαναληπτική ψηφοφορία (β' γύρος), εκείνος που έχει επιλεγεί ως υποψήφιος από την παράταξή του, αφαιρείται από τη σειρά κατάταξης των υποψήφιων δημοτικών συμβούλων του συνδυασμού του. Στην περίπτωση που δεν εκλεγεί δήμαρχος, θεωρείται πρώτος επιτυχών σύμβουλος του συνδυασμού του. Επίσης, για λόγους καλής νομοθέτησης, η ρύθμιση της καταργούμενης με το άρθρο αυτό παράγραφος 6, έχει τεθεί στο σχετικό, άρθρο 33 του ν. 3852/2010, όπως τροποποιείται.

Άρθρο 32
Κατάργηση άρθρου 36 του ν. 3852/2010

Καταργείται το άρθρο 36 του ν. 3852/2010, καθώς οι σχετικές ρυθμίσεις ενσωματώνονται στο τροποποιούμενο άρθρο 37.

Άρθρο 33
Κατανομή εδρών συμβούλων κοινότητας – Αντικατάσταση άρθρου 37 του ν. 3852/2010

Η κατανομή των εδρών των συμβουλίων κοινότητας με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων, πραγματοποιείται ανάλογα με την εκλογική δύναμη κάθε συνδυασμού στην οικεία κοινότητα και ανεξάρτητα από τα αποτελέσματα των συνδυασμών για το δημοτικό συμβούλιο, με το σύστημα της απλής αναλογικής.

Άρθρο 34
Εκλογή προέδρου κοινότητας κάτω των τριακοσίων (300) κατοίκων

Η εκλογή προέδρου κοινότητας κάτω των τριακοσίων (300) κατοίκων, διενεργείται με ενιαίο ψηφοδέλτιο. Πρόεδρος εκλέγεται ο υποψήφιος που θα συγκεντρώσει τους περισσότερους σταυρούς, ενώ οι υπόλοιποι λογίζονται ως αναπληρωματικοί κατά φθίνουσα σειρά με κριτήριο τους σταυρούς προτίμησης που έλαβαν. Σε περίπτωση ισοψηφίας το αρμόδιο δικαστήριο διενεργεί κλήρωση.

Άρθρο 35
Τροποποίηση άρθρου 38 του ν. 3852/2010

Ως τακτικοί δημοτικοί σύμβουλοι εκλέγονται, από τους υποψηφίους καθενός από τους συνδυασμούς, κατά σειρά, αυτοί που έλαβαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, στην οικεία εκλογική περιφέρεια.

Άρθρο 36
Κατάργηση άρθρου 39 του ν. 852/2010

Καταργείται το άρθρο 39 του ν. 3852/2010, καθώς οι σχετικές ρυθμίσεις έχουν ενσωματωθεί στο ενιαίο πλέον άρθρο 40 αυτού, όπως αντικαθίσταται.

Άρθρο 37
Τακτικοί και αναπληρωματικοί σύμβουλοι κοινότητας – Αντικατάσταση άρθρου 40 του ν. 3852/2010

Ως τακτικοί σύμβουλοι του συμβουλίου κοινότητας με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων ε-

κλέγονται, από τους υποψηφίους καθενός από τους συνδυασμούς, κατά σειρά, αυτοί που έλαβαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, ενώ οι λοιποί υποψήφιοι λογίζονται ως αναπληρωματικοί κατά φθίνουσα σειρά με κριτήριο τους σταυρούς προτίμησης που έλαβαν. Οι υποψήφιοι πρόεδροι του συμβουλίου κοινότητας των συνδυασμών που καταλαμβάνουν μία ή περισσότερες έδρες στο συμβούλιο, λογίζονται ως οι πρώτοι σε σταυρούς σύμβουλοι των συνδυασμών τους.

Άρθρο 38
Κατάργηση άρθρου 41 του ν. 3852/2010

Καταργείται το άρθρο 41 του ν. 3852/2010, καθώς η σχετική ρύθμιση ενσωματώνεται στο άρθρο 33, όπως αντικαταστάθηκε.

Άρθρο 39
Επικύρωση εκλογής – Αντικατάσταση
άρθρου 44 του ν 3852/2010

Αναδιατυπώνεται το άρθρο 44 του ν. 3852/2010 και προσαρμόζεται ανάλογα η ανακήρυξη του πολυμελούς πρωτοδικείου με χωριστή πράξη, όσον αφορά τους τακτικούς και αναπληρωματικούς συμβούλους των κοινοτήτων κάθε συνδυασμού και τους προέδρους των κοινοτήτων έως τριακοσίων (300) κατοίκων με τους αναπληρωματικούς τους.

Άρθρο 40
Τροποποίηση άρθρου 52 του ν. 3852/2010

Γίνονται οι αναγκαίες εννοιολογικές προσαρμογές στους νέους όρους «σύμβουλοι κοινότητας» και «πρόεδροι των κοινοτήτων».

Άρθρο 41
Παραίτηση αιρετών – Αντικατάσταση
άρθρου 54 του ν. 3852/2010

Απλοποιείται η διαδικασία παραίτησης του δημάρχου, των δημοτικών συμβούλων, των συμβούλων κοινοτήτων και των προέδρων κοινοτήτων, καθώς και των αιρετών των δήμων από τις θέσεις που κατέχουν, ως εκ της ιδιότητας τους. Στις ανωτέρω περιπτώσεις, η παραίτηση καθίσταται οριστική την επομένη της κατάθεσης της σχετικής δήλωσης στο πρωτόκολλο της οικείας υπηρεσίας, αντί μετά την πάροδο μηνός που ίσχυε με το πρόγραμμα «Καλλικράτης», χωρίς να απαιτείται αποδοχή της από οιονδήποτε. Επίσης ορίζεται ρητά ότι η αντικατάσταση των παραιτηθέντων γίνεται για το υπόλοιπο διάστημα της θητείας των παραιτηθέντων.

Άρθρο 42
Αντικατάσταση – αναπλήρωση μελών –
Αντικατάσταση άρθρου 55 του ν. 3852/2010

Ορίζεται πλέον και ρητά ότι οι κενές έδρες του δημοτικού συμβουλίου καταλαμβάνονται από τους αναπληρωματικούς του αυτού συνδυασμού της ίδιας εκλογικής περιφέρειας. Αν εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών δημοτικών συμβούλων του συνδυασμού αυτού, στην ίδια εκλογική περιφέρεια, θα καταλάβουν τις θέσεις που έμειναν κενές, για οποιονδήποτε λόγο αναπληρωματικοί δημοτικοί σύμβουλοι από άλλους επιλαχόντες συνδυασμούς της ίδιας εκλογικής περιφέρειας, με τη σειρά της εκλογικής τους δύναμης και με τη σειρά που έχουν ανακηρυχθεί. Αντίστοιχα τις έδρες των συμβούλων των κοινοτήτων άνω των 300 κατοίκων που μένουν κενές καταλαμβάνουν οι αναπληρωματικοί του ίδιου συνδυασμού στην ίδια κοινότητα και, αν εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών συμβούλων, καλούνται αντίστοιχα αναπληρωματικοί σύμβουλοι κοινότητας από άλλους επιλαχόντες συνδυασμούς, με τη σειρά της εκλογικής τους δύναμης και με τη σειρά που έχουν ανακηρυχθεί στην ίδια κοινότητα.

Αν μείνουν κενές έδρες δημοτικών συμβούλων των συνδυασμών και δεν υπάρχουν αναπληρωματικοί κανενός συνδυασμού, ο Συντονιστής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, και όχι πλέον ο Περιφερειάρχης, προκηρύσσει σε δύο (2) μήνες το αργότερο την εκλογή τόσων συμβούλων όσες είναι οι κενές έδρες και ισάριθμων αναπληρωματικών. Στην αναπληρωματική εκλογή οι κενές θέσεις κατανέμονται ανάμεσα στους συνδυασμούς, αναλόγως με την εκλογική δύναμη του καθενός από αυτούς.

Άρθρο 43
Εκλογή εξαιτίας διάλυσης συμβουλίων –
Αντικατάσταση άρθρου 56 του ν. 3852/2010

Αναδιατυπώνεται το άρθρο 56 του ν. 3852/2010 και οι διατάξεις προσαρμόζονται προς τις έννοιες «συμβούλιο κοινότητας» και «πρόεδρος κοινοτήτων έως τριακοσίων (300) κατοίκων». Επιπλέον, προβλέπεται ότι, σε περίπτωση διάλυσης δημοτικού συμβουλίου, ο Συντονιστής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης αναλαμβάνει τα σχετικά με τη διεξαγωγή της εκλογής νέου δημοτικού συμβουλίου και δύναται να αναθέτει σε υψηλόβαθμο δημόσιο υπάλληλο τα καθήκοντα του δημάρχου που σχετίζονται με τη διεκπεραίωση των επειγουσών υπηρεσιακών υποθέσεων. Στην περίπτωση διάλυσης συμβουλίου κοινότητας, μέχρι τη νέα εκλογή, οι αρμοδιότητες του συμβουλίου ασκούνται από το δημοτικό συμβούλιο και οι αρμοδιότητες του προέδρου του συμβουλίου ασκούνται από τον δήμαρχο.

ΤΜΗΜΑ Γ΄

Άρθρο 44
Τελικές – Μεταβατικές διατάξεις Κεφαλαίου Γ΄

Με τις τελικές και μεταβατικές διατάξεις του παρόντος άρθρου, προβλέπεται ότι, όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρονται δημοτικές ή τοπικές κοινότητες ή πρόεδροι και σύμβουλοι δημοτικών ή τοπικών κοινοτήτων, νοούνται, κατ' αντιστοιχία, οι κοινότητες και οι σύμβουλοι του άρθρου 3 του παρόντος. Όπου αναφέρονται εκπρόσωποι τοπικής κοινότητας νοείται ο πρόεδρος της κοινότητας έως τριακοσίων (300) κατοίκων. Οι διατάξεις του Κεφαλαίου Β΄ ισχύουν από την έναρξη της επόμενης αυτοδιοικητικής περιόδου. Οι διατάξεις των άρθρων 6 έως και 39 ισχύουν και για τις εκλογές για την ανάδειξη δημοτικών αρχών της 13ης και 20ής Οκτωβρίου 2019.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΑΡΧΕΣ- ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ
– ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

ΤΜΗΜΑ Α΄
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Άρθρο 45
Τροποποίηση άρθρου 113 του ν. 3852/2010

Αντικαθίσταται η παρ. 2 του άρθρου 113 του ν. 3852/2010. Με τη νέα διάταξη του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, καταργείται η προηγούμενη πρόβλεψη περί αυτοδίκαιης εκλογής των χωρικών αντιπεριφερειαρχών με ενιαίο τρόπο μαζί με τον περιφερειάρχη και προβλέπεται ο –σε κάθε περίπτωση υποχρεωτικός– ορισμός τους από τον περιφερειάρχη, κατ' αναλογία με τα ισχύοντα για τους θεματικούς αντιπεριφερειάρχες. Ο ελάχιστος αριθμός τους είναι σε αντιστοιχία με τον αριθμό των περιφερειακών ενοτήτων εκτός από τις περιφέρειες Βορείου Αιγαίου, Νοτίου Αιγαίου, Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Θεσσαλίας και Ιονίων Νήσων, όπου ο ελάχιστος αριθμός των αντιπεριφερειαρχών είναι ίσος με τον αριθμό των νομών της οικείας περιφέρειας. Ο αριθμός των αντιπεριφερειαρχών μπορεί να προσαυξάνεται κατά έως έξι (6), με απόφαση του περιφερειάρχη.

ΤΜΗΜΑ Β΄
ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ – ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Άρθρο 46
Διάρκεια περιφερειακής περιόδου –
Αντικατάσταση άρθρου 114 του ν. 3852/2010

Αντικαθίσταται το άρθρο 114 του ν. 3852/2010 και ορίζεται η διάρκεια της περιφερειακής περιόδου στα τέσσερα (4) χρόνια, ενώ ρυθμίζεται και η ημερομηνία διεξαγωγής των εκλογών, εγκατάστασης και λήξης της θητείας των περιφερειακών αρχών, κατ' αναλογία όσων αναφέρθηκαν για τις δημοτικές εκλογές στο άρθρο 5 του παρόντος.

Άρθρο 47
Κατάργηση άρθρου 115 του ν. 3852/2010

Καταργείται το άρθρο 115 του ν. 3852/2010.

Άρθρο 48
Εκλογικό δικαίωμα – Αντικατάσταση
άρθρου 116 του ν. 3852/2010

Αναφέρονται οι προϋποθέσεις για το δικαίωμα εκλογής των περιφερειακών αρχών, το οποίο επεκτείνεται και στους πολίτες των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους των δήμων αυτών. Η ρύθμιση αυτή εντάσσεται στο πλαίσιο της συμμετοχής της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την πρόβλεψη για την ύπαρξη ιθαγένειας της Ένωσης στη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ε.Ε. και αποσκοπεί στη διευκόλυνση της μετακίνησης και της εγκατάστασης πολιτών των κρατών-μελών της Ε.Ε. στη χώρα, με ανάλογα δικαιώματα και υποχρεώσεις με αυτά που ισχύουν για τους Έλληνες πολίτες.

Άρθρο 49
Εκλογικοί κατάλογοι

Προστίθεται στο ν. 3852/2010 άρθρο 116Α, το οποίο ρυθμίζει θέματα εκλογικών καταλόγων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο προηγούμενο άρθρο.

Άρθρο 50
Κωλύματα εκλογιμότητας και ασυμβίβαστα –
Αντικατάσταση άρθρου 117 του ν. 3852/2010

Τροποποιούνται τα κωλύματα εκλογιμότητας και τα ασυμβίβαστα προς τις θέσεις των αιρετών οργάνων των περιφερειών που προβλέπονται στο άρθρο 117 του ν. 3852/2010, κατ' αναλογία όσων ισχύουν για τις δημοτικές εκλογές.

Άρθρο 51
Υποψηφιότητες – Συνδυασμοί –
Αντικατάσταση άρθρου 120 του ν. 3852/2010

Αντικαθίσταται το άρθρο 120 του ν.3852/2010 σχετικά με την υποβολή των υποψηφιοτήτων και τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για τη νομιμότητα της δήλωσης ενός συνδυασμού, κατ' αναλογία όσων προβλέπονται για τις δημοτικές εκλογές.

Άρθρο 52
Κατάργηση άρθρου 121 του ν. 3852/2010

Καταργείται το άρθρο 121 του ν. 3852/2010, καθώς οι σχετικές ρυθμίσεις έχουν ενσωματωθεί στο τροποποιούμενο, ενιαίο πλέον, άρθρο 120.

Άρθρο 53
Περιεχόμενο ψηφοδελτίων στις περιφερειακές εκλογές
– Αντικατάσταση άρθρου 129 του ν. 3852/2010

Ενοποιούνται διατάξεις του ν. 3852/2010 που αφορούν στο περιεχόμενο των ψηφοδελτίων.

Άρθρο 54
Σταυροί προτίμησης

Προστίθεται άρθρο 129Α στο ν. 3852/2010 όπου αναφέρονται αναλυτικά ο αριθμός των σταυρών προτίμησης ανά εκλογική περιφέρεια όπως και τα θέματα εγκυρότητας των ψηφοδελτίων.

Άρθρο 55
Άκυρα ψηφοδέλτια – Αντικατάσταση
άρθρου 130 του ν. 3852/2010

Ενοποιούνται διατάξεις του ν. 3852/2010 σχετικά με τα άκυρα ψηφοδέλτια.

Άρθρο 56
Εκλογικό σύστημα – Κατανομή εδρών
περιφερειακού συμβουλίου –
Αντικατάσταση άρθρου 138 του ν. 3852/2010

Εισάγεται το εκλογικό σύστημα της απλής αναλογικής για την κατανομή του συνόλου των εδρών του περιφερειακού συμβουλίου στους συνδυασμούς που μετείχαν

στις εκλογές, η οποία ολοκληρώνεται και οριστικοποιείται στον πρώτο γύρο, ανεξάρτητα από την τυχόν διεξαγωγή και δεύτερου γύρου, κατ' αναλογία με όσα προβλέπονται για τις δημοτικές εκλογές.

Άρθρο 57
Επανάληψη της ψηφοφορίας –
Αντικατάσταση άρθρου 139 του ν. 3852/2010

Περιγράφεται η διαδικασία που ακολουθείται, εάν κανένας συνδυασμός δεν συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των έγκυρων ψηφοδελτίων, περίπτωση κατά την οποία η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή (Β΄ γύρος), ανάμεσα μόνο στους υποψήφιους περιφερειάρχες των δύο συνδυασμών που έλαβαν τις περισσότερες ψήφους, κατ' αναλογία προς όσα προβλέπονται και για τις δημοτικές εκλογές.

Άρθρο 58
Κατανομή εδρών ανά εκλογική περιφέρεια –
Αντικατάσταση άρθρου 140 του ν. 3852/2010

Ορίζεται αναλυτικά η διαδικασία κατανομής των εδρών του περιφερειακού συμβουλίου, ανά εκλογική περιφέρεια, με ιδιαίτερη μέριμνα για το σεβασμό της τοπικής εκπροσώπησης στις τυχόν μονοεδρικές εκλογικές περιφέρειες, σύμφωνα με όσα ορίζονται και για τις δημοτικές εκλογές.

Άρθρο 59
Τροποποίηση άρθρου 141 του ν. 3852/2010

Ορίζεται ότι ο υποψήφιος περιφερειάρχης που έχει επιλεγεί, από την πλειοψηφία των υποψηφίων συμβούλων του συνδυασμού σύμφωνα με την παράγραφο 2, προς αντικατάσταση του αρχικώς ορισθέντος και παραιτηθέντος ή αποβιώσαντος υποψηφίου περιφερειάρχη του συνδυασμού, εφόσον δεν εκλεγεί, θεωρείται ως πρώτος επιτυχών σύμβουλος του συνδυασμού.

Άρθρο 60
Τροποποίηση άρθρου 142 του ν. 3852/2010

Καταργείται η παρ. 3 του άρθρου 142 του ν. 3852/2010 η οποία αναφερόταν σε υποψήφιους χωρικούς αντιπεριφερειάρχες οι οποίοι δεν προβλέπονται στο παρόν σχέδιο νόμου, αφού πλέον αυτοί ορίζονται υποχρεωτικά με απόφαση του Περιφερειάρχη.

Άρθρο 61
Κατάργηση του άρθρου 143 του ν. 3852/2010

Καταργείται το άρθρο 143 του ν. 3852/2010, καθώς η σχετική ρύθμιση έχει ενσωματωθεί, για λόγους καλής νομοθέτησης, στο τροποποιούμενο άρθρο 139.

Άρθρο 62
Τροποποίηση άρθρου 146 του ν. 3852/2010

Διαγράφονται οι λέξεις «τους αντιπεριφερειάρχες» στο εδάφιο α΄ της περίπτωσης Α΄ της παρ. 1 του άρθρου 146 του ν. 3852/2010 το οποίο αναφέρεται στην επικύρωση εκλογής των αντιπεριφερειαρχών από Πολυμελές Πρωτοδικείο, εφόσον στο παρόν σχέδιο νόμου δεν προβλέπεται η εκλογή αντιπεριφερειαρχών, σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν.

Άρθρο 63
Τροποποίηση άρθρου 154 του ν. 3852/2010

Διαγράφονται οι λέξεις «οι αντιπεριφερειάρχες των περιφερειακών ενοτήτων» στην παρ. 1 του άρθρου 154 του ν. 3852/2010 που αφορά στη ορκωμοσία των περιφερειακών αρχών, εφόσον πλέον στο παρόν σχέδιο νόμου δεν προβλέπεται η εκλογή αντιπεριφερειαρχών αλλά ορίζονται από τον περιφερειάρχη μεταξύ των περιφερειακών συμβούλων.

Άρθρο 64
Τροποποίηση άρθρου 155 του ν. 3852/2010

Διαγράφονται οι λέξεις «ή αντιπεριφερειάρχης περιφερειακής ενότητας» στην παρ. 1 του άρθρου 155 του ν. 3852/2010 που αφορά στην αποποίηση εκλογής, για τους ίδιους ανωτέρω λόγους.

Άρθρο 65
Παραίτηση αιρετών – Αντικατάσταση άρθρου 156
του ν. 3852/2010

Απλοποιείται η διαδικασία παραίτησης των αιρετών, κατ' αναλογία με όσα προβλέπονται για τις δημοτικές αρχές.

Άρθρο 66
Τροποποίηση του άρθρου 158 του ν. 3852/2010

Αντικαθίσταται η παρ. 2 του άρθρου 158 του ν. 3852/2010, που αφορά στο μεταβατικό διάστημα μέχρι την προκήρυξη εκλογών μετά τη διάλυση του περιφερειακού συμβουλίου, σύμφωνα με το άρθρο 237 του ν. 3852/2010. Σύμφωνα με τη προτεινόμενη διάταξη, σε περίπτωση διάλυσης περιφερειακού συμβουλίου, ο Συντονιστής της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης αναλαμβάνει τα σχετικά με τη διεξαγωγή της εκλογής και μπορεί να αναθέτει σε υψηλόβαθμο δημόσιο υπάλληλο τα καθήκοντα του περιφερειάρχη που σχετίζονται με τη διεκπεραίωση των επειγουσών υπηρεσιακών υποθέσεων

ΤΜΗΜΑ Γ΄

Άρθρο 67
Τελικές – Μεταβατικές διατάξεις Κεφαλαίου Δ΄

Με τις τελικές και μεταβατικές διατάξεις του Κεφαλαίου Δ΄, προβλέπεται ότι οι ρυθμίσεις που περιλαμβάνονται στο εν λόγω Κεφάλαιο ισχύουν από την έναρξης της επόμενης αυτοδιοικητικής περιόδου, ενώ, κατ' εξαίρεση, τα άρθρα 46 έως και 61 ισχύουν και για τις εκλογές για την ανάδειξη περιφερειακών αρχών της 13ης και 20ής Οκτωβρίου 2019.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΔΗΜΩΝ - ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

ΤΜΗΜΑ Α΄
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΔΗΜΩΝ

Άρθρο 68
Αντιδήμαρχοι – Αντικατάσταση άρθρου 59
και τροποποίηση του άρθρου 207 του ν. 3852/2010

Ως απόρροια της αναλογικής συγκρότησης των δημοτικών συμβουλίων, είναι εύλογο ότι, στην πλειονότητα των δήμων, θα υπάρξει συνεργασία διαφορετικών δημοτικών παρατάξεων, παρ' όλο που στην τοπική αυτοδιοίκηση δεν ισχύει η αρχή της δεδηλωμένης, άρα δεν τίθεται θέμα «εμπιστοσύνης» του δημοτικού συμβουλίου προς την δημοτική αρχή. Έτσι είναι δυνατόν να υπάρχουν δημοτικές αρχές μειοψηφίας, αφού η πλειοψηφία του δημοτικού συμβουλίου που θα υποστηρίζει κάθε επιμέρους απόφαση μπορεί να είναι κάθε φορά διαφορετική. Ωστόσο, προκειμένου να μπορεί να αποτυπώνεται και σε επίπεδο διοίκησης η τυχόν σταθερή συνεργασία περισσότερων της μίας παρατάξεων, προβλέπεται ότι ως αντιδήμαρχοι μπορούν πλέον να οριστούν δημοτικοί σύμβουλοι όχι μόνο από την παράταξη του δημάρχου, όπως γινόταν μέχρι τώρα, αλλά από όλες τις δημοτικές παρατάξεις. Και μάλιστα, προκειμένου να αποφευχθούν φαινόμενα προσωπικής συναλλαγής και διάλυσης των παρατάξεων εξαιτίας προσωπικών στρατηγικών, ο ορισμός αυτός θα πρέπει να εγκρίνεται από την πλειοψηφία των συμβούλων της παράταξης στην οποία ανήκει ο οριζόμενος αντιδήμαρχος, εφ' όσον φυσικά η παράταξη αυτή αριθμεί πάνω από δύο (2) μέλη, κατ' αναλογία των οριζόμενων για τη διαγραφή δημοτικού συμβούλου.

Επίσης, με την προτεινόμενη ρύθμιση αναμορφώνεται ο αριθμός των αντιδημάρχων με βάση τον πληθυσμό του δήμου, ενώ προβλέπεται αύξηση του αριθμού των αντιδημάρχων σε δήμους που προήλθαν από συνένωση, ανάλογα με τον αριθμό των δημοτικών ενοτήτων. Ιδιαίτερη μέριμνα λαμβάνεται για τους νησιωτικούς δήμους, αφού ορίζεται ότι αν ο αριθμός των αντιδημάρχων που αναλογεί βάσει του πληθυσμού είναι μικρότερος από τον αριθμό των δημοτικών ενοτήτων τότε αυτός προσαυξάνεται ανάλογα, στους δε μικρούς νησιωτικούς δήμους, δίνεται η δυνατότητα ορισμού ενός επιπλέον αντιδημάρχου.

Άρθρο 69
Εκλογή νέου δημάρχου – Αντικατάσταση άρθρου 60
του ν. 3852/2010

Καθορίζεται η διαδικασία εκλογής νέου δημάρχου, στην περίπτωση που η θέση μείνει κενή για οποιονδήποτε λόγο και προβλέπεται ότι νέος δήμαρχος εκλέγεται σύμβουλος που προέρχεται είτε από τον πρώτο είτε από τον δεύτερο σε εκλογική δύναμη συνδυασμό.

Άρθρο 70
Τροποποίηση του άρθρου 62 του ν. 3852/2010

Αναδιατυπώνεται η πρόβλεψη του άρθρου 62 του ν. 3852/2010 αναφορικά με την υποχρεωτική συμμετοχή του προέδρου κοινότητας ή προέδρου συμβουλίου κοινότητας στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου, προσαρμοζόμενη στα νέα όργανα διοίκησης των κοινοτήτων. Επίσης, προστίθεται η υποχρέωση κλήσης στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου του πρόεδρου νομικού προσώπου του δήμου και άλλων υπηρεσιακών παραγόντων, όχι υποχρεωτικά, αλλά όποτε τούτο κριθεί αναγκαίο.

Άρθρο 71
Εκλογή προεδρείου δημοτικού συμβουλίου –
Αντικατάσταση άρθρου 64 του ν. 3852/2010

Περιγράφεται αναλυτικά η διαδικασία ανάδειξης των μελών του προεδρείου του δημοτικού συμβουλίου. Προβλέπεται, ειδικότερα, ότι ο υποψήφιος πρόεδρος προέρχεται από την παράταξη του εκλεγέντος δημάρχου, είτε αυτή αναδείχθηκε πρώτη είτε δεύτερη σε εκλογική δύναμη, ο αντιπρόεδρος προέρχεται από την παράταξη που αναδείχθηκε, αντίστοιχα, δεύτερη ή πρώτη σε εκλογική δύναμη, αλλά δεν ανέδειξε τον δήμαρχο, ενώ ο γραμματέας προέρχεται από την τρίτη σε εκλογική δύναμη παράταξη.

Η διαδικασία διαρθρώνεται σε δύο φάσεις: κατά την πρώτη φάση η οικεία παράταξη εκλέγει τον υποψήφιό της, ενώ στην περίπτωση που από κάποια παράταξη δεν υπάρξει υποψηφιότητα, ο προτεινόμενος για το αξίωμα εκλέγεται από το σύνολο του δημοτικού συμβουλίου. Κατά τη δεύτερη φάση, η υποψηφιότητα για το κάθε αξίωμα επικυρώνεται από το σύνολο του δημοτικού συμβουλίου. Σημειώνεται ότι οι υποψήφιοι για τα αξιώματα που αναδείχθηκαν κατά την διαδικασία της πρώτης φάσης, εκλέγονται στη Β΄ φάση, έστω και αν οι θετικές ψήφοι είναι λιγότερες από τις αρνητικές, εκτός και αν υπάρξει διαφορετική πρόταση με βάση τα κατωτέρω.

Ειδικότερα, στη δεύτερη φάση, και ενώ έχουν ήδη προκύψει οι υποψήφιοι για τα αξιώματα του προεδρείου δημοτικού συμβουλίου από τις οικείες παρατάξεις είναι δυνατόν να υποβληθεί διαφορετική πρόταση, από μέλος του συμβουλίου, τηρουμένων ωστόσο των προϋποθέσεων της παραγράφου 2, αναφορικά με την παράταξη από την οποία θα πρέπει να προέρχεται ο υποψήφιος, ανάλογα με τη θέση που διεκδικεί. Στην περίπτωση αυτή, διεξάγεται εκλογή με μυστική ψηφοφορία μεταξύ των μελών του δημοτικού συμβουλίου, στην οποία μετέχει οπωσδήποτε και ο αρχικώς υποδειχθείς υποψήφιος. Σύμβουλος που έθεσε υποψηφιότητα κατά τη δεύτερη φάση εκλέγεται μόνο αν λάβει τα 2/3 του συνολικού αριθμού των μελών του δημοτικού συμβουλίου. Αν δεν λάβει την προαναφερθείσα πλειοψηφία, εκλέγεται ο αρχικά υποδειχθείς υποψήφιος, ακόμα και αν έχει λάβει λιγότερες θετικές ψήφους από τον συνυποψήφιό του.

Αν για οποιοδήποτε λόγο δεν επιτευχθεί εκλογή, θεωρείται ότι εκλέγονται οι σύμβουλοι της οικείας παράταξης που έχουν λάβει τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης στις δημοτικές εκλογές.

Άρθρο 72
Αρμοδιότητες δημοτικού συμβουλίου – Τροποποίηση άρθρου 65 του ν. 3852/2010

Με την τροποποιητική αυτή διάταξη, προβλέπεται η δυνατότητα του δημοτικού συμβουλίου να μεταβιβάζει στην οικονομική επιτροπή και στην επιτροπή ποιότητας ζωής θέματα αρμοδιότητάς του σχετικές με το αντικείμενο της κάθε επιτροπής.

Άρθρο 73
Δημοτικές παρατάξεις – Αντικατάσταση άρθρου 66 του ν. 3852/2010

Επέρχεται σημαντική μεταβολή στη μέχρι τώρα λειτουργία των δημοτικών παρατάξεων. Έτσι, προβλέπεται καταρχήν ότι τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου ανήκουν σε δημοτικές παρατάξεις ανάλογα με το συνδυασμό με τον οποίο έχουν εκλεγεί. Σε αντίθεση με το ισχύον καθεστώς, παρέχεται η δυνατότητα σε μέλος που ανεξαρτητοποιείται ή διαγράφεται από την παράταξη με την οποία εκλέχθηκε, να ενταχθεί σε άλλη παράταξη, με δήλωσή του προς το προεδρείο, η οποία υπογράφεται από το ίδιο και τα 2/3 τουλάχιστον των μελών της παράταξης στην οποία προσχωρεί, εφόσον αυτή έχει περισσότερα από τρία μέλη ή από όλα τα μέλη, εφ' όσον αυτή έχει λιγότερα από τρία (3) μέλη. Επιπλέον, δίνεται η δυνατότατα στις υπάρχουσες παρατάξεις να συνενώνονται δημιουργώντας νέα παράταξη.

Οι προτεινόμενες αλλαγές είναι στενά συνυφασμένες με το γεγονός ότι οι παρατάξεις αποτελούν ιδιόμορφα (sui generis) ιδιωτικά σχήματα, οι δε αποφάσεις που σχετίζονται με την ανεξαρτητοποίηση ή διαγραφή μελών τους αποτελούν ζήτημα εσωτερικής τους λειτουργίας, ζήτημα δηλαδή που αφορά στη σχέση της παράταξης με τα μέλη της, ενώ η προσχώρηση σε νέα παράταξη καθώς και η συγχώνευση υπαρχουσών παρατάξεων και η δημιουργία νέας, αποτελούν πρωτίστως πολιτική απόφαση. Σκοπός των νέων ρυθμίσεων που εισάγονται είναι να αποτυπώνονται και σε επίπεδο παραταξιακής ένταξης οι πολιτικές εξελίξεις που τυχόν μεσολαβούν από την εκλογή των δημοτικών συμβουλίων και μετά, κατά τη διάρκεια της δημοτικής περιόδου, κατ' αναλογία όσων ισχύουν σε εθνικό επίπεδο για τις κοινοβουλευτικές ομάδες των κομμάτων.

Άρθρο 74
Σύγκληση δημοτικού συμβουλίου – Αντικατάσταση άρθρου 67 του ν. 3852/2010

Ρυθμίζονται αναλυτικά τα θέματα που αφορούν τη σύγκληση του δημοτικού συμβουλίου και τις γνωστοποιήσεις προς τα μέλη του. Επίσης, προβλέπεται ότι αν μέλος του συμβουλίου αρνηθεί ψήφο ή δώσει λευκή ψήφο, λογίζεται παρόν στη συνεδρίαση, μόνον ως προς την ύπαρξη απαρτίας. Στην ίδια περίπτωση, η ψήφος δεν υπολογίζεται στον σχηματισμό της απαιτούμενης πλειοψηφίας ενώ δεν προσμετράται ούτε στις θετικές ούτε στις αρνητικές ψήφους. Με τον τρόπο αυτό, δεδομένης αφενός της αναλογικής συγκρότησης των δημοτικών συμβουλίων, αφετέρου της ανάγκης επίτευξης θεσμικών ισορροπιών και αποτροπής αδιεξόδου στη λήψη αποφάσεων, δίνεται στα μέλη του δημοτικού συμβουλίου και στις παρατάξεις η ευκαιρία να ασκήσουν δημιουργική αντιπολίτευση. Αυτό γιατί μπορούν να μετέχουν στη συζήτηση ενός θέματος, εφόσον όμως δεν έχουν πεισθεί για την ορθότητα μιας πρότασης, να αρνηθούν ψήφο ή να δώσουν λευκή ψήφο, μη εμποδίζοντας όμως τη δημοτική αρχή να πετύχει την απαιτούμενη υπέρ της πρότασης πλειοψηφίας.

Άρθρο 75
Επιτροπές του δημοτικού συμβουλίου – Αντικατάσταση άρθρου 70 του ν. 3852/2010

Επέρχονται επιμέρους αλλαγές στις διατάξεις που αφορούν τη συγκρότηση και λειτουργία επιτροπών του δημοτικού συμβουλίου.

Άρθρο 76
Συγκρότηση – Εκλογή Οικονομικής Επιτροπής και Επιτροπής Ποιότητας Ζωής – Αντικατάσταση άρθρου 74 του ν 3852/2010

Η θέσπιση της απλής αναλογικής αναπόφευκτα οδηγεί και στην αναμόρφωση της σύνθεσης και της διαδικασίας εκλογής των μελών της Οικονομικής Επιτροπής και της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής, η θητεία των οποίων είναι πλέον διετής, προσαρμοζόμενη στη νέα διάρκεια θητείας της δημοτικής αρχής. Αξιοσημείωτη αλλαγή αποτελεί η πρόβλεψη για συμμετοχή δύο αντιδημάρχων ως μέλη των επιτροπών, με στόχο να ενισχυθεί, προς όφελος της καλής και αποτελεσματικής λειτουργίας του οργάνου, η σύνδεση ανάμεσα στο κυρίαρχο και αποφασιστικό όργανο του δήμου, το δημοτικό συμβούλιο και τα εκτελεστικά όργανα του δήμου που είναι επιφορτισμένα με την καθημερινή διοίκηση των υποθέσεων και των υπηρεσιών του. Επιπλέον, η διαδικασία εκλογής των υπολοίπων μελών του δημοτικού συμβουλίου (περιλαμβανομένων και των ανεξαρτήτων) δεν αφορά πλέον τη διάκριση απλώς μεταξύ επιτυχόντος και επιλαχόντων συνδυασμών, αλλά διενεργείται κατά τρόπο αναλογικής κατανομής των εδρών σύμφωνα με τη δύναμη των δημοτικών παρατάξεων, με διακριτά ψηφοδέλτια.

Άρθρο 77
Λειτουργία Οικονομικής Επιτροπής – Επιτροπής Ποιότητας Ζωής – Αντικατάσταση άρθρου 75 του ν. 3852/2010

Περιγράφεται διεξοδικά ο τρόπος λειτουργίας της Οικονομικής Επιτροπής και της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής. Σημαντική αλλαγή, σε αντιστοιχία και με τον τρόπο λειτουργίας του δημοτικού συμβουλίου, αποτελεί η πρόβλεψη ότι, αν μέλος του συμβουλίου αρνηθεί ψήφο ή δώσει λευκή ψήφο, λογίζεται παρόν στη συνεδρίαση μόνον ως προς την ύπαρξη απαρτίας. Επίσης, ως νέες ρυθμίσεις εισάγονται, μεταξύ άλλων, η πρόβλεψη για υποχρεωτική πρόσκληση των πρόεδρων κοινοτήτων και των πρόεδρων συμβουλίων κοινοτήτων όταν συζητείται θέμα που αφορά την κοινότητά τους, καθώς και η δυνατότητα παροχής λόγου σε εκπρόσωπους φορέων ή πολίτες.

Άρθρο 78
Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης – Αντικατάσταση άρθρου 76 του ν. 3852/2010

Ενισχύεται και αναβαθμίζεται ο θεσμός της Δημοτικής Επιτροπής Διαβούλευσης. Έτσι, Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης μπορεί να συγκροτείται σε δήμους με πληθυσμό μεγαλύτερο των 5.000 κατοίκων με απόφαση η οποία λαμβάνεται πλέον με απλή πλειοψηφία των μελών

του δημοτικού συμβουλίου. Καινοτομία αποτελεί η συμμετοχή δημοτών, μετά από κλήρωση μεταξύ των εγγεγραμμένων σε ειδικό κατάλογο που τηρείται στο δήμο και στον οποίο μπορεί να εγγράφεται κάθε δημότης που είναι εγγεγραμμένος στους εκλογικούς καταλόγους του δήμου. Οι δημότες αυτοί, δεν συνυπολογίζονται στο σχηματισμό απαρτίας της Επιτροπής, έχουν όμως δικαίωμα ψήφου κατά τις συνεδριάσεις. Επιπρόσθετα, στη Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης αποδίδονται δύο επιπλέον σημαντικές αρμοδιότητες: η εισήγηση στο δημοτικό συμβούλιο σχετικά με τη αναγκαιότητα διεξαγωγής δημοτικού δημοψηφίσματος και η διατύπωση γνώμης επί του προσχεδίου του προϋπολογισμού. Τέλος, οι αποφάσεις της Επιτροπής Διαβούλευσης εισάγονται υποχρεωτικά προς συζήτηση στο δημοτικό συμβούλιο εντός μηνός από τη λήψη τους.

Άρθρο 79
Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων – Αντικατάσταση άρθρου 78 του ν. 3852/2010

Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, σκοπείται η ενίσχυση και η διαμόρφωση όρων αποτελεσματικής λειτουργίας, ενός σημαντικού οργάνου που εισήγαγε για πρώτη φορά το πρόγραμμα «Καλλικράτης». Το Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών που προβλέφθηκε με το άρθρο 78 του ν. 3852/2010, θεσμοθετήθηκε ως αναγνώριση της σημασίας που έχει για τις τοπικές κοινωνίες η διευκόλυνση της ένταξης και η λυσιτελής ανταπόκριση σε σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες των μεταναστών. Παρά ταύτα, για λόγους που σχετίζονται και με τους όρους συγκρότησης και λειτουργίας του οργάνου αυτού, όπως ρυθμίστηκαν με το ν. 3852/2010, το σημαντικό αυτό βήμα παρέμεινε, στις περισσότερες των περιπτώσεων μετέωρο, καθώς, στη μεγάλη πλειονότητα των δήμων, είτε δεν συγκροτήθηκε καθόλου είτε περιορίστηκε σε μια αμιγώς τυπική ή διαπιστωτική των σχετικών προβλημάτων λειτουργία.

Με την παρούσα τροποποιητική διάταξη, σε μια περίοδο όπου το μεταναστευτικό και κυρίως το προσφυγικό ζήτημα αποκτά δραματική επικαιρότητα, λαμβάνονται πολλαπλές πρόνοιες για μια πιο ουσιαστική και αποτελεσματική συγκρότηση και λειτουργία του οργάνου αυτού. Συγκεκριμένα, η αρμοδιότητα του οργάνου επεκτείνεται και στα αντίστοιχα ζητήματα των προσφύγων, ενώ λαμβάνεται πρόνοια για μια πιο αντιπροσωπευτική, αλλά και ουσιαστική, εκπροσώπηση των μεταναστών και των προσφύγων, μέσω συγκεκριμένων ρυθμίσεων για την ανάδειξη εκπροσώπων αυτών, από αναγνωρισμένους φορείς συλλογικής τους εκπροσώπησης, που δραστηριοποιούνται, κατά το καταστατικό τους, κατ' αρχήν σε τοπικό επίπεδο και ελλείψει τέτοιων, σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Επίσης, θεσπίζεται η υποχρεωτική υποβολή από το Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων, εντός του μηνός Δεκεμβρίου κάθε έτους, ετήσιας έκθεσης με την οποία θα καταγράφονται οι διαπιστώσεις του οργάνου αναφορικά με τα ζητήματα της αρμοδιότητάς του και θα προτείνονται συγκεκριμένα μέτρα για τη βελτίωση των όρων ένταξης μεταναστών και προσφύγων στην τοπική κοινωνία και του βαθμού εξυπηρέτησης αυτών από τις δημοτικές και δημόσιες υπηρεσίες. Τέλος, προκειμένου να διασφαλιστεί ο ουσιαστικός ρόλος του Συμβουλίου στην αντιμετώπιση των ζητημάτων αρμοδιότητάς του, προβλέπεται η υποχρεωτική εισαγωγή της ετήσιας έκθεσής του προς συζήτηση στο δημοτικό συμβούλιο και μάλιστα εντός πολύ συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος (στην αμέσως επόμενη, από την υποβολή της έκθεσης, συνεδρίαση).

ΤΜΗΜΑ Β΄
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Άρθρο 80
Πρόεδρος συμβουλίου κοινότητας άνω των 300 κατοίκων – Αντικατάσταση άρθρου 79 του ν. 3852/2010

Ορίζεται η διαδικασία εκλογής του προέδρου συμβουλίου κοινότητας άνω των 300 κατοίκων. Πρόεδρος εκλέγεται ο επικεφαλής ενός από τους δύο πρώτους συνδυασμούς, σύμφωνα με την εκλογική τους δύναμη. Η θητεία του προέδρου εκτείνεται σε όλη τη διάρκεια της δημοτικής περιόδου, ενώ προβλέπεται ότι, σε περίπτωση κένωσης της θέσης του, η διαδικασία εκλογής επαναλαμβάνεται. Δεδομένου ότι ως πρόεδρος εκλέγεται ο επικεφαλής ενός από τους δύο πρώτους συνδυασμούς, στην παράγραφο 4 προβλέπεται ότι, σε περίπτωση ανεξαρτητοποίησης του προέδρου, αυτός εκπίπτει και επαναλαμβάνεται η διαδικασία εκλογής μεταξύ δύο υποψηφίων που θα υποδειχθούν, αντίστοιχα, από τους δύο πρώτους, κατά σειρά εκλογής, συνδυασμούς.

Άρθρο 81
Πρόεδρος κοινότητας με πληθυσμό έως και 300 κατοίκων – Αντικατάσταση άρθρου 80 του ν. 3852/2010

Πρόεδρος κοινότητας κάτω των 300 κατοίκων εκλέγεται ο υποψήφιος ο οποίος έλαβε τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης στην κοινότητα.

Άρθρο 82
Αρμοδιότητες προέδρου συμβουλίου κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων– Αντικατάσταση άρθρου 81 του ν 3852/2010

Προσδιορίζονται οι αρμοδιότητες του προέδρου συμβουλίου κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων.

Άρθρο 83
Αρμοδιότητες προέδρου κοινότητας έως και 300 κατοίκων – Αντικατάσταση άρθρου 82 του ν. 3852/2010

Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού περιγράφονται αναλυτικά οι αρμοδιότητες του προέδρου των κοινοτήτων έως και τριακοσίων κατοίκων, με μία δέσμη ρυθμίσεων που απονέμουν έναν ουσιαστικό ρόλο εκπροσώπησης της κοινότητας, στο πλαίσιο της ενδοδημοτικής αποκέντρωσης. Αξιοσημείωτη είναι η αποφασιστική αρμοδιότητα που αποκτά το αιρετό όργανο διοίκησης της κοινότητας, σύμφωνα με την περίπτωση Β΄ της παραγράφου 2, σε σχέση με την κατανομή του αναλογούντος, στην κοινότητα, ποσοστού των κεντρικών αυτοτελών πόρων που προορίζονται για τις επενδυτικές ανάγκες του δήμου.

Άρθρο 84
Αρμοδιότητες συμβουλίου κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων – Αντικατάσταση άρθρου 83 του ν. 3852/2010

Στο άρθρο αυτό περιγράφονται, αντίστοιχα προς τη διάταξη του προηγούμενου άρθρου, επικαιροποιούνται και ενισχύονται οι αρμοδιότητες του προέδρου των κοινοτήτων άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων. Και ως προς τις κοινότητες αυτές ισχύει επίσης η αποφασιστική αρμοδιότητα της κοινότητας, στην κατανομή του αναλογούντος, στην κοινότητα, ποσοστού των κεντρικών αυτοτελών πόρων που προορίζονται για τις επενδυτικές ανάγκες του δήμου.

Άρθρο 85
Δημοσίευση – εκτελεστότητα αποφάσεων οργάνων διοίκησης κοινοτήτων

Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού ενοποιούνται σε ένα κοινό άρθρο οι όροι δημοσίευσης και εκτελεστότητας αποφάσεων των αιρετών οργάνων διοίκησης των κοινοτήτων, ενώ προβλέπεται ότι και οι αποφάσεις αυτές, εφόσον είναι εκτελεστές, προσβάλλονται με ειδική διοικητική προσφυγή, ενώπιον του Επόπτη Ο.Τ.Α..

Άρθρο 86
Γενικές διατάξεις για τη λειτουργία των κοινοτήτων – Αντικατάσταση άρθρου 84 του ν. 3852/2010

Αξιοσημείωτη πρόβλεψη αποτελεί ότι ο δήμαρχος και τα δημοτικά συμβούλια μπορούν να μεταβιβάζουν αρμοδιότητές τους στα συμβούλια και στους προέδρους των κοινοτήτων, γεγονός που – έστω δυνητικά – ευνοεί την περαιτέρω αποκέντρωση αρμοδιοτήτων στο εγγύτερο προς τον πολίτη επίπεδο.

Άρθρο 87
Συνέλευση κατοίκων κοινότητας – Αντικατάσταση άρθρου 85 του ν. 3852/2010

Ο θεσμός της συνέλευσης κατοίκων επεκτείνεται σε όλες τις κοινότητες, ανεξαρτήτως πληθυσμού, προκειμένου να ενθαρρυνθεί η άμεση ενημέρωση και η συμμετοχή των πολιτών στις τοπικές υποθέσεις. Προς διευκόλυνση της διαδικασίας, σε κοινότητες άνω των δύο χιλιάδων (2000) κατοίκων, προβλέπεται ότι οι συνελεύσεις μπορούν να γίνονται και ανά συνοικία, ενορία ή άλλη πρόσφορη υποδιαίρεση. Για την ανωτέρω διαδικασία τηρούνται πρακτικά, τα οποία με ευθύνη του προέδρου ή του συμβουλίου κοινότητας αποστέλλονται στο πρόεδρο του δημοτικού συμβουλίου, προκειμένου να τα θέσει υπόψη των μελών του.

Άρθρο 88
Υλοποίηση αποφάσεων προέδρου ή συμβουλίου κοινότητας – Αντικατάσταση άρθρου 87 του ν. 3852/2010

Αναδιατυπώνεται η διαδικασία υλοποίησης αποφάσεων προέδρου ή συμβουλίου κοινότητας, προσαρμοζόμενη στα νέα όργανα διοίκησης των κοινοτήτων.

Άρθρο 89
Σύγκληση του συμβουλίου κοινότητας – Αντικατάσταση άρθρου 88 του ν. 3852/2010

Καθιερώνεται η δυνατότητα σύγκλησης του συμβουλίου όποτε το ζητήσει το 1/3 τουλάχιστον των μελών του, καθώς και όταν το ζητήσουν τουλάχιστον εκατό (100) κάτοικοι της κοινότητας με γραπτή αίτηση τους.

Άρθρο 90
Λειτουργία συμβουλίου κοινότητας – Αντικατάσταση άρθρου 89 του ν. 3852/2010

Αξιοσημείωτη αλλαγή συνιστά ότι αν κάποιο μέλος του συμβουλίου αρνηθεί ψήφο ή δώσει λευκή ψήφο, υπολογίζεται ως παρόν μόνο για τον σχηματισμό της απαρτίας, ενώ η ψήφος δεν προσμετράται ούτε στον σχηματισμό της πλειοψηφίας ούτε στην καταμέτρηση θετικών και αρνητικών ψήφων, κατ' αναλογία προς τα ισχύοντα για το δημοτικό συμβούλιο και τις επιτροπές του.

ΤΜΗΜΑ Γ'
Διατάξεις για τη συγκρότηση διοικήσεων νομικών προσώπων των δήμων

Άρθρο 91
Συγκρότηση διοικήσεων των νομικών προσώπων των δήμων

Η υποχρεωτική εκπροσώπηση της μειοψηφίας στα ΔΣ των νομικών προσώπων της αυτοδιοίκησης α΄ βαθμού, θεσπίστηκε με το ν. 3463/2006, στο πλαίσιο ενός εκλογικού συστήματος που προέβλεπε την απονομή των 3/5 των εδρών των δημοτικών – κοινοτικών συμβουλίων στον επιτυχόντα συνδυασμό, ανεξαρτήτως ποσοστού και μόλις των 2/5 στους υπολοίπους –επιλαχόντες- συνδυασμούς. Αντίστοιχα και με το ν. 3852/2010 οι ρυθμίσεις για την κατανομή των εδρών των συμβουλίων μεταξύ του επιτυχόντος και των επιλαχόντων συνδυασμών παρέμειναν αλώβητες. Στο πλαίσιο μιας τέτοιας κατανομής εδρών, που διασφάλιζε την απόλυτη κυριαρχία του επιτυχόντος συνδυασμού ήταν ευνόητη η αναγκαιότητα ύπαρξης κάποιων, στοιχειωδών έστω, δικλείδων, που διασφάλιζαν την παρουσία στα διοικητικά συμβούλια των δημοτικών νομικών προσώπων εκπροσώπων της μειοψηφίας, για λόγους διαφάνειας και ελέγχου.

Στο σύστημα διακυβέρνησης των Ο.Τ.Α. που εισάγεται με το παρόν σχέδιο νόμου, δεν υφίστανται πλέον οι έννοιες «πλειοψηφία» και «μειοψηφία» με το περιεχόμενο που αυτές έχουν στο ισχύον σύστημα, αλλά το δημοτικό συμβούλιο αποτελεί πλέον το συλλογικό αιρετό όργανο διοίκησης του δήμου, στο οποίο όλες οι δημοτικές δυνάμεις εκπροσωπούνται κατ' αναλογία προς την εκλογική τους δύναμη. Στο πλαίσιο αυτό, η αναλογική εκπροσώπηση των δημοτικών παρατάξεων, άρα και η αποτύπωση των πραγματικών συσχετισμών που έχουν διαμορφωθεί στο ίδιο το εκλογικό σώμα, διασφαλίζονται από την ίδια τη σύνθεση του δημοτικού συμβουλίου. Με την έννοια αυτή, η υποχρεωτική εκ του νόμου κατανομή των εδρών των διοικητικών συμβουλίων μεταξύ του επιτυχόντος και των επιλαχόντων συνδυασμών, παραμένει κενή ουσιαστικού περιεχομένου και στερείται ύπαρξης.

Κατά συνέπεια, με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, προβλέπεται ότι οι αιρετοί εκπρόσωποι του δημοτικού συμβουλίου στις διοικήσεις των δημοτικών νομικών προσώπων, από την επόμενη δημοτική περίοδο, θα ορίζονται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η οποία θα λαμβάνεται με τη συνήθη διαδικασία και θα αποτυπώνει εξ ορισμού την αναλογική εκπροσώπηση του σώματος.

Σε συμφωνία με τα ανωτέρω, με τις διατάξεις των παραγράφων 2 και οι 3, αναπροσαρμόζονται αντίστοιχα στην αρχή της αναλογικής εκπροσώπησης και οι ρυθμίσεις που διέπουν τη συγκρότηση των διοικητικών συμβουλίων των Δ.Ε.Υ.Α., οι οποίες, λόγω της ιδιαίτερης φύσης και λειτουργίας των συγκεκριμένων επιχειρήσεων, είχαν πάντοτε τη δική τους, διακριτή σε σχέση με τα λοιπά νομικά πρόσωπα των δήμων, εσωτερική λογική και τελεολογία. Στο πλαίσιο αυτό και δεδομένης της σημασίας διασφάλισης, σε κάθε περίπτωση, της επιχειρησιακής αποτελεσματικότητας και λειτουργικότητας των νομικών προσώπων αυτών, η οποία πρϋποθέτει μια στοιχειώδη –και, σε κάθε περίπτωση, αναλογική- σύνδεση μεταξύ των εκτελεστικών οργάνων του δήμου και της επιχείρησης, προβλέπεται ότι πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου των επιχειρήσεων αυτών είναι ο δήμαρχος ή ο οριζόμενος από αυτόν δημοτικός σύμβουλος και ότι ένα ακόμη μέλος, μεταξύ των αιρετών εκπροσώπων του δήμου στη διοίκηση της επιχείρησης, ορίζεται από τον δήμαρχο.

ΤΜΗΜΑ Δ΄

Άρθρο 92
Έναρξη ισχύος Κεφαλαίου Ε΄

Η έναρξη ισχύος των διατάξεων του Κεφαλαίου Ε΄ «Σύστημα διακυβέρνησης Δήμων- Κοινοτήτων (άρθρα 68- 91) είναι η 1η Ιανουαρίου 2020, ημερομηνία εγκατάστασης των αυτοδιοικητικών οργάνων που θα αναδειχθούν από τις εκλογές του Οκτωβρίου 2019.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Άρθρο 93
Αντιπεριφερειάρχες – Αντικατάσταση άρθρου 160 του ν. 3852/2010

Εισάγονται μεταβολές στον ορισμό των αντιπεριφερειαρχών, χωρίς να μεταβάλλεται ο δυνητικός μέγιστος αριθμός τους, όπως προέκυπτε από την παρ. 1 του άρθρου 160 του ν. 3852/2010. Διατηρείται ο θεσμός του χωρικού αντιπεριφερειάρχη για κάθε περιφερειακή ενότητα, με εξαίρεση τις περιφέρειες Βορείου Αιγαίου, Νοτίου Αιγαίου, Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Θεσσαλίας και Ιονίων Νήσων, όπου οι χωρικοί αντιπεριφερειάρχες είναι ίσοι σε αριθμό με τους νομούς της οικείας περιφέρειας και επιλέγονται μεταξύ των συμβούλων οι οποίοι έχουν εκλεγεί, με οποιαδήποτε παράταξη, στην οικεία περιφερειακή ενότητα. Οι θεματικοί αντιπεριφερειάρχες δεν μπορούν να είναι πάνω από 6 σε κάθε περιφέρεια και ορίζονται και ανακαλούνται με απόφαση του περιφερειάρχη μεταξύ όλων των περιφερειακών συμβούλων. Δηλαδή, προσφέρεται η δυνατότητα για αξιοποίηση συμβούλων από όλες τις παρατάξεις του περιφερειακού συμβουλίου και όχι μόνον από την παράταξη του περιφερειάρχη εφόσον ο ορισμός εγκριθεί από την πλειοψηφία των συμβούλων της παράταξης στην οποία ανήκει ο σύμβουλος αυτός. Οι διατάξεις για τις αρμοδιότητες των χωρικών και των θεματικών αντιπεριφερειαρχών παραμένουν αμετάβλητες σε σχέση με το ν. 3852/2010, όπως και η διάταξη για την αναπλήρωση του περιφερειάρχη. Επιπλέον, προβλέπεται ότι η θητεία τους δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δύο (2) ετών, εκτός εάν ο περιφερειάρχης ανακαλέσει τον ορισμό τους με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση. Κατά τη διάρκεια της θητείας τους οι αντιπεριφερειάρχες δεν μπορούν να εκλεγούν μέλη του προεδρείου του περιφερειακού συμβουλίου.

Άρθρο 94
Αναπλήρωση – αντικατάσταση περιφερειάρχη – Αντικατάσταση άρθρου 161 του ν. 3852/2010

Καταργείται η παρ. 4 του άρθρου 161 του ν. 3852/2010, διότι αναφερόταν σε αναπλήρωση του αιρετού αντιπεριφερειάρχη λόγω έκπτωσης, παραίτησης, θανάτου ή ακύρωσης της εκλογής του, καθώς, με το παρόν σχέδιο νόμου, δεν προβλέπεται πλέον άμεση εκλογή αντιπεριφερειάρχη. Κατά τα λοιπά, παραμένουν αμετάβλητες οι ρυθμίσεις για τις περιπτώσεις αναπλήρωσης ή αντικατάστασης του περιφερειάρχη.

Άρθρο 95
Εκλογή νέου περιφερειάρχη σε περίπτωση κένωσης της θέσης– Αντικατάσταση άρθρου 162 του ν. 3852/2010

Η εκλογή του νέου περιφερειάρχη σε περίπτωση κένωσης της θέσης γίνεται πλέον με απόφαση που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία επί του συνόλου των μελών του περιφερειακού συμβουλίου, το οποίο εκλέγει ως περιφερειάρχη, έναν σύμβουλο, που εξελέγη με τον πρώτο ή δεύτερο σε ψήφους συνδυασμό. Στη συνέχεια περιγράφεται αναλυτικά η διαδικασία εκλογής.

Άρθρο 96
Αποφασιστικού χαρακτήρα επιτροπές περιφερειακού συμβουλίου – Αντικατάσταση άρθρου 164 του ν. 3852/2010

Γίνεται προσαρμογή της υπάρχουσας διάταξης στα δεδομένα της αναλογικής συγκρότησης του περιφερειακού συμβουλίου.

Άρθρο 97
Γνωμοδοτικού χαρακτήρα επιτροπές περιφερειακού συμβουλίου

Με τη νέα διάταξη και με σκοπό την αποδοτικότερη λειτουργία του περιφερειακού συμβουλίου, παρέχεται η αρμοδιότητα στον πρόεδρο του περιφερειακού συμβουλίου να εισηγείται τη συγκρότηση ad hoc επιτροπών, προκειμένου να επεξεργάζονται και να εισηγούνται στο περιφερειακό συμβούλιο ζητήματα που αφορούν στις αρμοδιότητες της περιφέρειας.

Ορίζεται η διαδικασία με την οποία το περιφερειακό συμβούλιο, η οικονομική επιτροπή, οι επιτροπές του άρθρου 164 και ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου μπορούν να παραπέμπουν θέματα προς εξέταση από τις επιτροπές του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 98
Συγκρότηση – εκλογή προεδρείου περιφερειακού συμβουλίου – Αντικατάσταση άρθρου 165 του ν. 3852/2010

Ρυθμίζεται η εκλογή του προεδρείου του περιφερειακού συμβουλίου, του οποίου η θητεία αντιστοιχεί χρονικά με το ήμισυ της περιφερειακής περιόδου, κατ' αναλογία όσων προεκτέθηκαν για το προεδρείο του δημοτικού συμβουλίου.

Άρθρο 99
Παραίτηση μελών του προεδρείου του περιφερειακού συμβουλίου – Αντικατάσταση άρθρου 166 του ν. 3852/2010

Ρυθμίζονται τα θέματα παραίτησης και αντικατάστασης μελών του προεδρείου του περιφερειακού συμβουλίου, με γνώμονα την απλοποίηση και επιτάχυνση της διαδικασίας.

Άρθρο 100
Σύγκληση περιφερειακού συμβουλίου – Αντικατάσταση άρθρου 167 του ν. 3852/2010

Ρυθμίζονται τα θέματα σύγκλησης του περιφερειακού συμβουλίου, με κατάλληλη προσαρμογή των ισχυουσών ρυθμίσεων στο δεδομένο της αναλογικής συγκρότησης των περιφερειακών συμβουλίων.

Άρθρο 101
Λειτουργία – παρατάξεις περιφερειακού συμβουλίου – Αντικατάσταση άρθρου 168 του ν. 3852/2010

Δίνεται η δυνατότητα, πέραν του περιφερειάρχη και της οικονομικής επιτροπής, να προτείνει θέματα ημερήσιας διάταξης του περιφερειακού συμβουλίου και η εκτελεστική επιτροπή. Περαιτέρω, εισάγονται νέες διατάξεις στο θεσμό των περιφερειακών παρατάξεων, προκειμένου να αποτυπώνονται και στη συγκρότηση του περιφερειακού συμβουλίου πολιτικές μεταβολές που λαμβάνουν χώρα κατά τη διάρκεια της αυτοδιοικητικής περιόδου, κατ' αναλογία προς όσα προεκτέθηκαν για τις δημοτικές παρατάξεις.

Άρθρο 102
Τροποποίηση άρθρου 169 του ν. 3852/2010

Με την τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 169 του ν. 3852/2010, προβλέπεται πλέον ότι το μέλος που θα αρνηθεί να ψηφίσει ή που θα δώσει λευκή ψήφο κατά τη διαδικασία της ψηφοφορίας, λογίζεται ως παρόν για τον υπολογισμό της απαρτίας, αλλά ούτε η άρνηση ψήφου ούτε η λευκή ψήφος προσμετρώνται μεταξύ των θετικών και αρνητικών ψήφων, προκειμένου να διευκολύνεται έτσι η λήψη απόφασης από το συμβούλιο.

Άρθρο 103
Οικονομική Επιτροπή – Αντικατάσταση άρθρου 175 του ν. 3852/2010

Αντικαθίσταται το άρθρο 175 του ν. 3852/2010, που αφορά στην εκλογή των μελών της οικονομικής επιτροπής, κατ' αναλογία των όσων προβλέπονται για τους δήμους.

Άρθρο 104
Λειτουργία Οικονομικής Επιτροπής – Αντικατάσταση άρθρου 177 του ν. 3852/2010

Κατ' αντιστοιχία με τη σχετική διάταξη για τη λειτουργία του περιφερειακού συμβουλίου, προσαρμόζονται οι διατάξεις περί της λειτουργίας της Οικονομικής Επιτροπής, στο δεδομένο της αναλογικής συγκρότησής της.

Άρθρο 105
Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης – Αντικατάσταση άρθρου 178 του ν. 3852/2010

Τροποποιείται ο θεσμός της Περιφερειακής Επιτροπής Διαβούλευσης, ως προς τη σύνθεσή του, τα καθήκοντα και τη λειτουργία της. Στόχος είναι η ισχυροποίησή της ως θεσμού, η καλύτερη οργάνωση, η διασφάλιση της διαβουλευτικής διαδικασίας και η ενίσχυση του ρόλου της ως γνωμοδοτικού οργάνου, κατ' αναλογία προς όσα προεκτέθηκαν για τις Δημοτικές Επιτροπές Διαβούλευσης.

ΤΜΗΜΑ Γ΄
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Άρθρο 106
Ρυθμίσεις για τη συγκρότηση της διοίκησης των νομικών προσώπων των περιφερειών

Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, προσαρμόζονται προς το σύστημα της απλής αναλογικής οι διατάξεις για τη συγκρότηση των διοικητικών συμβουλίων των νομικών προσώπων των περιφερειών, κατ' αντιστοιχία προς τα όσα εκτέθηκαν ως προς τη σχετική διάταξη για τα δημοτικά νομικά πρόσωπα.

Άρθρο 107
Έναρξη ισχύος Κεφαλαίου ΣΤ΄

Προβλέπεται ως χρόνος έναρξης ισχύος των διατάξεων του Κεφαλαίου ΣΤ΄ η επόμενη αυτοδιοικητική περίοδος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄
ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΤΜΗΜΑ Α΄
ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΕΠΙ ΤΩΝ Ο.Τ.Α.

Άρθρο 108
Αρχές – έκταση – περιεχόμενο κρατικής εποπτείας – Αντικατάσταση άρθρου 214 του ν. 3852/2010

Διατυπώνονται κατά τρόπο σαφή οι γενικές αρχές που διέπουν την εποπτεία των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης από το κράτος, όπως αυτές καθιερώνονται στο άρθρο 102 παράγραφος 4 του Συντάγματος. Ειδικότερα η κρατική εποπτεία των Ο.Τ.Α. συνίσταται σε έλεγχο νομιμότητας και σε πειθαρχικό έλεγχο των αιρετών. Αναφορικά με την άσκηση των επιμέρους αρμοδιοτήτων, την ερμηνεία και την εφαρμογή του εκάστοτε ειδικού θεσμι-

κού πλαισίου, αρμόδιο είναι το κατά περίπτωση καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργείο, ενώ ο επιτελικός ρόλος του Υπουργείου Εσωτερικών συνίσταται ιδίως στην έκδοση εγκύκλιων οδηγιών για την ορθή και ομοιόμορφη εφαρμογή της ισχύουσας θεσμικής νομοθεσίας περί Ο.Τ.Α., ήτοι της νομοθεσίας περί οργάνωσης, συγκρότησης και λειτουργίας των οργάνων τους, του προσωπικού και των οικονομικών τους.

Όπως είναι γνωστό, βασικό διαχωρισμό της δράσης των διοικητικών οργάνων αποτελεί ο διαχωρισμός της «καθ' ύλην» αρμοδιότητας, που συνίσταται στον καθορισμό του αντικειμένου της δραστηριότητας του διοικητικού οργάνου, καθώς και αυτός της "κατά κλάδο" αρμοδιότητας, που συνίσταται στην οργανωτική ενότητα μέσα στην οποία ασκείται η αρμοδιότητα, η οποία συνήθως είναι ένα Υπουργείο.

Τα καθ' ύλην αρμόδια Υπουργεία δεν αποξενώνονται από τον έλεγχο και την εποπτεία του τρόπου άσκησης των αρμοδιοτήτων τους, που έχουν εκχωρήσει στις Δ/νσεις των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων ή στις αντίστοιχες των Περιφερειών και των Δήμων της χώρας.

Εξάλλου, μια τέτοια «αποξένωση» θα αντέβαινε στην έννοια της «ενιαίας διοίκησης», καθώς και στον εποπτικό ρόλο των Υπουργείων για την εφαρμογή της εθνικής πολιτικής.

Ιδιαίτερα, σε ότι αφορά στην άσκηση κρατικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται σε φορείς της αυτοδιοίκησης, το Κράτος υποχρεούται να ασκεί εποπτεία στις πράξεις τους, η οποία συνίσταται σε έλεγχο νομιμότητας, είτε προληπτικό είτε κατασταλτικό, εφόσον το Σύνταγμα δεν διακρίνει (ΣτΕ 1716/2014).

Βάσει των ανωτέρω, παρατίθενται τα ακόλουθα παραδείγματα:

- το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας είναι αρμόδιο να δίνει κατευθύνσεις και οδηγίες ως προς τον τρόπο εφαρμογής του ν. 4067/2012 (Νέος Οικοδομικός Κανονισμός) ή του ν. 4495/2017 (Έλεγχος και Προστασία του Δομημένου Περιβάλλοντος και άλλες διατάξεις) από τα πολεοδομικά γραφεία των Υπηρεσιών Δόμησης των Δήμων,

- το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για το ν. 4039/2012 (Για τα δεσποζόμενα και τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς και την προστασία των ζώων από την εκμετάλλευση ή τη χρησιμοποίηση με κερδοσκοπικό σκοπό) και

- το Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης για το ν. 4442/2016 (Νέο θεσμικό πλαίσιο για την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας και άλλες διατάξεις) και ειδικότερα για το Κεφάλαιο Ζ΄ αυτού, αναφορικά με την «απλούστευση πλαισίου Λειτουργίας Καταστημάτων Υγειονομικού Ενδιαφέροντος, Θεάτρων και Κινηματογράφων», δεδομένου ότι πρόκειται για νομοθεσία που θεσμοθετήθηκε, κατά περίπτωση, με πρωτοβουλία των προαναφερόμενων υπουργείων και ως εκ τούτου εμπίπτει στο πεδίο της «καθ' ύλην» αρμοδιότητάς τους.

Άρθρο 109
Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. –
Αντικατάσταση άρθρου 215 του ν. 3852/2010

Με το άρθρο 109 προβλέπεται ότι η κρατική εποπτεία των Ο.Τ.Α. ασκείται από τις κατά τόπο αρμόδιες Αυτοτελείς Υπηρεσίες Εποπτείας Ο.Τ.Α., οι οποίες υπάγονται απευθείας στον Υπουργό. Ειδικότερα συστήνονται επτά (7) Αυτοτελείς Υπηρεσίες, ήτοι: α. Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. Αττικής, β. Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας, γ. Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας, δ. Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου, ε. Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. Αιγαίου, στ. Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. Κρήτης και ζ. Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. Μακεδονίας – Θράκης.

Η αρμοδιότητα της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. συνίσταται στην άσκηση του ελέγχου νομιμότητας των πράξεων των Ο.Τ.Α. και των νομικών τους προσώπων, του πειθαρχικού ελέγχου των αιρετών καθώς και στη διαβίβαση εγκύκλιων οδηγιών και γενικών κατευθύνσεων που δίδει το Υπουργείο Εσωτερικών ή τα κατά περίπτωση καθ' ύλην αρμόδια Υπουργεία, στο πλαίσιο του επιτελικού τους ρόλου. Επιπλέον προβλέπεται η δυνατότητα αυτεπάγγελτης έκδοσης οδηγιών προς διασφάλιση της νομιμότητας στη δράση των Ο.Τ.Α., οι οποίες σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να είναι σύμφωνες με τις γενικές κατευθύνσεις του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργείου.

Άρθρο 110
Επόπτης Ο.Τ.Α. – Αντικατάσταση άρθρου 216
του ν. 3852/210

Στο άρθρο 110, προβλέπεται η σύσταση της θέσης του προϊσταμένου της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Ο.Τ.Α., ο οποίος ονομάζεται «Επόπτης Ο.Τ.Α.». Ο όρος αυτός κρίνεται ορθότερος από τον όρο «Ελεγκτής Νομιμότητας», που χρησιμοποιείται στο νόμο 3852/2010, καθώς αντικατοπτρίζει ακριβέστερα το εύρος των καθηκόντων του οργάνου αυτού και εναρμονίζεται και με την συνταγματική ορολογία της παραγράφου 4 του άρθρου 102. Λαμβάνεται ιδιαίτερη πρόνοια για τα αυξημένα προσόντα του Επόπτη και την εξοικείωση με τη νομική επιστήμη, κατά προτίμηση με το δημόσιο δίκαιο. Τούτο, διότι η εποπτεία συνιστά έλεγχο νομιμότητας και ο έλεγχος αυτός ασκείται κατά τεκμήριο ορθότερα από πρόσωπα με νομική παιδεία. Η επιλογή του Επόπτη γίνεται κατόπιν αξιοκρατικής και διαφανούς διαδικασίας, η οποία έχει ήδη δοκιμαστεί στο πλαίσιο του Μητρώου Επιτελικών Στελεχών Δημόσιας Διοίκησης. Ταυτόχρονα θεσπίζονται κωλύματα με σκοπό την διασφάλιση της λειτουργικής ανεξαρτησίας του οργάνου και την με αντικειμενικό τρόπο άσκηση των καθηκόντων του. Προβλέπεται παράλληλα η αναπλήρωσή του από τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Εποπτείας Ο.Τ.Α., όταν αυτός απουσιάζει ή κωλύεται ή εάν η θέση του είναι κενή.

Άρθρο 111
Προσωπικό Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α.

Με την προτεινόμενη διάταξη ρυθμίζονται θέματα στελέχωσης της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α.. Συστήνονται θέσεις μονίμων υπαλλήλων καθώς και δικηγόρων με σχέση έμμισθης εντολής, ενώ θεσπίζονται τα ελάχιστα απαιτούμενα προσόντα για το προσωπικό που θα πλαισιώσει την αυτοτελή αυτή υπηρεσία. Δίνεται έμφαση στην εξειδίκευση στο δημόσιο δίκαιο ή στη διοικητική επιστήμη των δικηγόρων με έμμισθη εντολή, καθώς το μεγαλύτερο μέρος των θεμάτων που θα κληθούν να αντιμετωπίσουν αφορά κατά κανόνα σε κάποιο επιμέ-

ρους κλάδο του δημοσίου δικαίου. Σημειώνεται, ότι οι υπάλληλοι της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. είναι μόνιμοι υπάλληλοι αυτής και δεν αποτελούν προσωπικό του Υπουργείου Εσωτερικών. Επίσης είναι δυνατή η στελέχωση των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας Ο.Τ.Α. με απόσπαση ή μετάταξη προσωπικού από άλλους φορείς του δημόσιου τομέα, όπως αυτός οριοθετείται. Εξαιρούνται πάντως από τους ως άνω φορείς οι Ο.Τ.Α. και τα νομικά πρόσωπα αυτών. Τέλος τίθεται ο περιορισμός της παραμονής του προσωπικού στις Αυτοτελείς Υπηρεσίες Εποπτείας Ο.Τ.Α. επί πενταετία από τον διορισμό, ώστε να διασφαλιστεί η εμπειρία και η τεχνογνωσία που θα αποκτηθεί για επαρκές χρονικό διάστημα προς όφελος των ως άνω Υπηρεσιών.

Άρθρο 112
Διάρθρωση – οργάνωση Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. – Αντικατάσταση άρθρου 218 του ν. 3852/2010

Με το άρθρο 112 αντικαθίσταται το άρθρο 218 του ν. 3852/2010 , στο οποίο προβλέπεται η διάρθρωση και η οργάνωση της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. και συνιστάται στο Υπουργείο Εσωτερικών (Τομέας Εσωτερικών) οργανική μονάδα επιπέδου Διεύθυνσης, η οποία υποστηρίζει διοικητικά και οικονομικά την λειτουργία των επτά Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας Ο.Τ.Α..

Η οργανωτική διάρθρωση κάθε Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. συνιστάται από τον Επόπτη Ο.Τ.Α., την Διεύθυνση Εποπτείας Ο.Τ.Α. και το Τμήμα Νομικών Συμβούλων, το οποίο στελεχώνεται από νομικούς συμβούλους με σχέση έμμισθης εντολής και υπάγεται στον Επόπτη.

Το Τμήμα Νομικών Συμβούλων καθοδηγεί και συνεπικουρεί το έργο της Διεύθυνσης Εποπτείας Ο.Τ.Α. και του Επόπτη διατυπώνοντας γνώμη για κάθε νομικό ζήτημα που του τίθεται.

Παράλληλα, σε κάθε νομό της χωρικής περιφέρειας κάθε Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α., εκτός από τον νομό της έδρας, συστήνεται οργανική μονάδα επιπέδου Γραφείου με τίτλο «Γραφείο Εποπτείας Ο.Τ.Α. και την ονομασία του νομού» ως αποκεντρωμένη μονάδα της Διεύθυνσης Εποπτείας Ο.Τ.Α. ή των Τμημάτων της, προκειμένου να διαχειρίζεται και να παρακολουθεί επιτόπια τα ζητήματα του ελέγχου των πράξεων Ο.Τ.Α. του νομού.

Η Διεύθυνση εποπτείας Ο.Τ.Α. συγκροτείται σε επιμέρους οργανικές μονάδες επιπέδου Τμήματος ή Γραφείου με κριτήριο την καθ' ύλη ή την κατά τόπο αρμοδιότητα κάθε οργανικής μονάδας.

Η διάρθρωση κάθε Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. καθορίζεται με τον οργανισμό που γίνεται με προεδρικό διάταγμα κατόπιν πρότασης των Υπουργών Εσωτερικών, Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Οικονομικών. Στο ίδιο διάταγμα ρυθμίζονται τα θέματα οργάνωσης και λειτουργίας, καθορισμού των οργανικών μονάδων και των αρμοδιοτήτων τους, σύστασης και κατανομής οργανικών θέσεων, κατηγοριών, κλάδων και τυπικών προσόντων για την επιλογή των προϊσταμένων των οργανικών μονάδων αυτών.

Με τις παραγράφους 5 και εξής προβλέπεται η σύσταση, διάρθρωση και στελέχωση στο Υπουργείο Εσωτερικών νέας Διεύθυνσης Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης των ΑΥΕ Ο.Τ.Α., υπαγόμενη στην Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών και Διοικητικής Υποστήριξης του Υπουργείου Εσωτερικών, με σκοπό την διοικητική, τεχνική και οικονομική υποστήριξη των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας Ο.Τ.Α..

Η Διεύθυνση αυτή αναλαμβάνει την διοικητική, οικονομική και πληροφορική υποστήριξη όλων των ΑΥΕ Ο.Τ.Α.. Με τον τρόπο αυτό αποτρέπεται η δημιουργία αντίστοιχων μονάδων στο επίπεδο κάθε Αυτοτελούς Υπηρεσίας Ελέγχου Ο.Τ.Α., οι οποίες εκ των πραγμάτων θα ήταν πολυάριθμες με δεδομένη και την υποχρέωση διακριτών μονάδων άσκησης αρμοδιοτήτων οικονομικού περιεχομένου, λόγω των ασυμβιβάστων που έχουν θεσπισθεί με την ισχύουσα νομοθεσία για την οικονομική διοίκηση και διαχείριση και τα θέματα προμηθειών. Συνεπώς διασφαλίζεται σημαντική δημοσιονομική εξοικονόμηση και συγκέντρωση των διαθεσίμων μέσων και ανθρώπινου δυναμικού για την αποτελεσματικότερη διαχείριση των θεμάτων αυτών. Παράλληλα διασφαλίζεται και η κεντρική παρακολούθηση και πληροφόρηση των αρμοδίων φορέων για την εξέλιξη των οικονομικών μεγεθών, υπό την ευθύνη ενός κεντρικού Γενικού Διευθυντή Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών. Ομοίως διασφαλίζεται η εξειδίκευση των θεμάτων αυτών από μία στοχευμένη οργανική μονάδα.

Συνεπεία των ανωτέρω προβλέπεται η κατάρτιση ενιαίου προϋπολογισμού για όλες τις ΑΥΕ Ο.Τ.Α. με κεντρική διαχείριση από το Υπουργείο Εσωτερικών διά της ως άνω Διεύθυνσης, επιτυγχάνοντας με τον τρόπο αυτό οικονομίες κλίμακος. Οι πιστώσεις που διατίθενται για την εν γένει λειτουργία των ΑΥΕ Ο.Τ.Α. εγγράφονται στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών και παρακολουθούνται από ειδικούς κωδικούς έχοντας ως αποκλειστικό σκοπό την εξυπηρέτηση των συγκεκριμένων αναγκών. Η εξειδίκευση και συγκέντρωση μέσων και πόρων για τους συγκεκριμένους σκοπούς είναι συμβατός με την αποκεντρωμένη οργανωτική μορφή που επιλέγει ο νομοθέτης, αποτρέποντας κατατμήσεις και υψηλές δημοσιονομικές επιβαρύνσεις.

Στην παράγραφο 9 προβλέπεται εξαιρετική διαδικασία στελέχωσης της νέας Διεύθυνσης Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης των ΑΥΕ Ο.Τ.Α., με αποσπάσεις, μετατάξεις ή προσλήψεις κατ εξαίρεση κάθε άλλης διάταξης με μόνη απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών. Οι πράξεις αυτές είναι υποχρεωτικές για τους φορείς προέλευσης των υπαλλήλων που μετακινούνται στο Υπουργείο. Η πρόβλεψη αυτή είναι αναγκαία, προκειμένου να στελεχωθεί άμεσα η Διεύθυνση και να ευρίσκεται σε ετοιμότητα ενόψει της σκοπούμενης ταχείας θέσης σε εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου άσκησης του ελέγχου των πράξεων των Ο.Τ.Α. που γίνεται με τον παρόντα νόμο.

Άρθρο 113
Υπηρεσιακές μεταβολές – πειθαρχικός έλεγχος – Αντικατάσταση άρθρου 220 του ν. 3852/2010

Με την προτεινόμενη διάταξη ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τις υπηρεσιακές μεταβολές και τον πειθαρχικό έλεγχο τόσο του Επόπτη Ο.Τ.Α. όσο και των υπαλλήλων που υπηρετούν στην Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α.. Συγκεκριμένα, προβλέπονται ρητά οι πειθαρχικές ποινές και η πειθαρχική εξουσία του Υπουργού Εσωτερικών.

Ο Υπουργός Εσωτερικών μπορεί να επιβάλλει στον Επόπτη Ο.Τ.Α. μέχρι την ποινή αποδοχών τριών (3) μηνών. Αρμόδιο για την ποινή της οριστικής παύσης είναι το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο.

Ο Επόπτης Ο.Τ.Α. επίσης παύεται από τον Υπουργό Εσωτερικών στην περίπτωση αντικειμενικής αδυναμίας άσκησης των καθηκόντων του, είτε λόγω υποβολής παραίτησης. Κατά της απόφασης Υπουργού που επιβάλει πειθαρχική ποινή ασκείται προσφυγή ουσίας στο Συμβούλιο της Επικρατείας. Παράλληλα, το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο κρίνει, στην περίπτωση που ο υπό παύση Επόπτης Ο.Τ.Α. είναι δημόσιος υπάλληλος, εάν η σοβαρότητα του πειθαρχικού παραπτώματος επιβάλλει και την απόλυση του από την θέση του δημοσίου υπαλλήλου ή την επιβολή σε αυτόν άλλης πειθαρχικής ποινής. Αρμόδιο υπηρεσιακό συμβούλιο για τα θέματα του προσωπικού των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας Ο.Τ.Α. ορίζεται το οικείο Συμβούλιο του Υπουργείου Εσωτερικών. Στην συνέχεια καθορίζονται οι πειθαρχικοί προϊστάμενοι του προσωπικού αυτού. Η λοιπή πειθαρχική διαδικασία είναι αυτή που προβλέπεται στις σχετικές διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα.

Άρθρο 114
Συμβούλιο Εποπτών Ο.Τ.Α.

Συστήνεται Συμβούλιο Εποπτών Ο.Τ.Α. με σκοπό το συντονισμό του έργου άσκησης της κρατικής εποπτείας, την ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών καθώς και την από κοινού αντιμετώπιση σημαντικών ζητημάτων που αναφύονται κατά την άσκηση εποπτείας των Ο.Τ.Α. Το Συμβούλιο λαμβάνει αποφάσεις εισηγητικού και γνωμοδοτικού χαρακτήρα, οι οποίες δεν δεσμεύουν τα μέλη του κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, και δύναται να εισηγείται στον καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργό την υποβολή ερωτήματος στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους. Προβλέπεται δε ότι το Συμβούλιο εκλέγει εκ των μελών του Πρόεδρο για θητεία δύο (2), ενώ διοικητικά υποστηρίζεται από την αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών.

Η σύσταση του Συμβουλίου αποσκοπεί η κρατική εποπτεία επί της αυτοδιοίκησης να περιβληθεί με το κύρος της ομοιόμορφης αντιμετώπισης ομοειδών υποθέσεων ανά την επικράτεια, εξαλείφοντας, στο μέτρο του δυνατού, αποφάσεις της αυτοδιοίκησης σε μία ΑΥΕ να επικυρώνεται και όμοιου περιεχομένου απόφαση σε άλλη ΑΥΕ να θεωρείται νομίμως ληφθείσα.

Άρθρο 115
Επιτροπή Συντονισμού και Ελέγχου Εποπτείας Ο.Τ.Α.

Συγκροτείται για πρώτη φορά στο Υπουργείο Εσωτερικών με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Επιτροπή Συντονισμού και Ελέγχου Εποπτείας Ο.Τ.Α., στην οποία συμμετέχουν ο Υπουργός Εσωτερικών, ως πρόεδρος, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου Εποπτών Ο.Τ.Α., ένας Αντιπρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων, ο Συνήγορος του Πολίτη, ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης, ο Ειδικός Γραμματέας του ΣΕΕΔΔ, ο Πρόεδρος του Παρατηρητήριου Οικονομικής Αυτοτέλειας Ο.Τ.Α., ο Τομεακός Γραμματέας Δημοσιονομικής Πολιτικής, ο Πρόεδρος της ΚΕΔΕ και ο Πρόεδρος της ΕΝΠΕ ή οι υπ' αυτών οριζόμενοι αναπληρωτές τους.

Αποστολή της εν λόγω Επιτροπής είναι ο περιοδικός έλεγχος του επιπέδου συμμόρφωσης των Ο.Τ.Α., η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του μηχανισμού εποπτείας, η αμοιβαία ενημέρωση όλων των διοικητικών και δικαστικών φορέων για τα θέματα αρμοδιότητάς τους που αφορούν την Τοπική Αυτοδιοίκηση, καθώς και η παρακολούθηση και μέριμνα για τη διαρκή αναβάθμιση της αποτελεσματικότητας της κρατικής εποπτείας επί των Ο.Τ.Α..

Για πρώτη φορά, λοιπόν, όλοι οι κρίσιμοι ελεγκτικοί μηχανισμοί της ελληνικής πολιτείας μπορούν να συντονίζουν τις δράσεις τους και να επεξεργάζονται τα συμπεράσματα από τις ήδη διενεργηθείσες έρευνες άλλων ελεγκτικών μηχανισμών, ώστε να μειωθεί το φαινόμενο των ομοειδών ελέγχων για την ίδια ελεγχόμενη περίοδο σε έναν Ο.Τ.Α. από διαφορετικά ελεγκτικά σώματα. Μπορεί, επομένως, σε έναν δήμο να διενεργούνται έλεγχοι και έρευνες από διαφορετικά ελεγκτικά σώματα που προσανατολισμένα σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο αρμοδιοτήτων του Ο.Τ.Α. θα εξαντλούν πλήρως την ελεγκτική τους δράση. Σκοπός είναι να γίνεται σαφές στους ελεγχόμενους φορείς ότι η πολιτεία σχεδιασμένα προσπαθεί, με ενδοδιοικητικούς μηχανισμούς, να εφαρμόσει τη νομιμότητα στη δράση των οργάνων της, εξασφαλίζοντας ποιότητα στην προσφορά των υπηρεσιών της και την αίσθηση του δικαίου στη κοινωνία.

ΤΜΗΜΑ Β΄
ΕΛΕΓΧΟΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΤΩΝ Ο.Τ.Α.

Άρθρο 116
Υποχρεωτικός Έλεγχος Νομιμότητας – Αντικατάσταση άρθρου 225 του ν. 3852/2010

Αναπροσδιορίζονται οι αποφάσεις των συλλογικών οργάνων των Ο.Τ.Α. που αποστέλλονται υποχρεωτικά για έλεγχο νομιμότητας στην Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. Εν προκειμένω, αποστέλλονται οι αποφάσεις που αφορούν: α) ρυθμίσεις κανονιστικού περιεχομένου, β) ανάθεση έργων, υπηρεσιών, μελετών και προμηθειών, εάν το τίμημα υπερβαίνει το ποσό των εκατόν είκοσι χιλιάδων (120.000) ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α., γ) αγορά και εκποίηση, λόγω πώλησης ή δωρεάς κατά κυριότητα, ακινήτων, δ) κήρυξη αναγκαστικών απαλλοτριώσεων, ε) μίσθωση ακινήτων από τρίτους, στ) σύναψη πάσης φύσεως δανείων, ζ) ίδρυση πάσης φύσεως νομικών προσώπων, συμμετοχή σε υφιστάμενα νομικά πρόσωπα, καθώς και λύση ή θέση σε εκκαθάριση νομικών προσώπων σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, η) σύναψη προγραμματικών συμβάσεων, με την επιφύλαξη του τελευταίου εδαφίου της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 100 και θ) διεξαγωγή δημοτικού ή περιφερειακού δημοψηφίσματος.

Προς έλεγχο νομιμότητας αποστέλλονται και οι αποφάσεις των κοινωφελών επιχειρήσεων, των ΔΕΥΑ και των μονομετοχικών ανωνύμων εταιρειών Ο.Τ.Α. που αφορούν: α) αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, β) εκποίηση παγίων περιουσιακών στοιχείων, γ) αγορά και εκποίηση ακινήτων, δ) σύναψη δανείων και ε) ανάθεση έργων, υπηρεσιών, μελετών και προμηθειών, εάν το τίμημα υ-

περβαίνει το ποσό των εκατόν είκοσι χιλιάδων (120.000) ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α στ) μίσθωση ακινήτων από τρίτους και ζ) τη σύναψη προγραμματικών συμβάσεων, με την επιφύλαξη της περίπτωσης Α΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 100.

Στον υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 225 του ν. 3852/2010 περιλαμβάνονται και οι αποφάσεις των Περιφερειακών Ταμείων Ανάπτυξης. Επιπλέον, προς έλεγχο νομιμότητας αποστέλλεται και ο προϋπολογισμός των εν λόγω Ταμείων, ενώ έχουν την υποχρέωση κοινοποίησης των ετήσιων οικονομικών καταστάσεών τους στην οικεία Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α..

Η νομιμότητα των ανωτέρω αποφάσεων ελέγχεται από τον Επόπτη Ο.Τ.Α. μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την περιέλευσή τους στην Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α.. Η έκδοση ειδικής πράξης, με την οποία διαπιστώνεται η νομιμότητα ή μη των αποφάσεων, είναι υποχρεωτική. Η μη έκδοσή της συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα του Επόπτη Ο.Τ.Α..

Οι εκθέσεις τακτικού ή έκτακτου διαχειριστικού ελέγχου σε Ο.Τ.Α. ή νομικά πρόσωπα αυτών, από ορκωτούς ελεγκτές ή από υπηρεσίες εσωτερικού ελέγχου, διαβιβάζονται υποχρεωτικά στον Επόπτη Ο.Τ.Α. για την παρακολούθηση και υλοποίηση των σχετικών συστάσεων ή πορισμάτων.

Άρθρο 117
Αυτεπάγγελτος έλεγχος νομιμότητας – Αντικατάσταση άρθρου 226 του ν. 3852/2010

Προβλέπεται, καθ' όμοιο τρόπο με τη διάταξη του άρθρου 226 του ν. 3852/ 2010, η δυνατότητα του Επόπτη Ο.Τ.Α. να ασκεί αυτεπάγγελτο έλεγχο νομιμότητας, εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών και να ακυρώνει για λόγους νομιμότητας οποιαδήποτε απόφαση των συλλογικών ή μονομελών οργάνων των δήμων, των περιφερειών, των νομικών προσώπων αυτών και των συνδέσμων τους.

Ουσιώδης καινοτομία της διάταξης της παραγράφου 3 είναι η πρόβλεψη έκδοσης υπουργικής απόφασης για τη διενέργεια δειγματοληπτικού ελέγχου, τη διαδικασία μέσω της οποίας η Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. θα λαμβάνει γνώση των εκδιδόμενων πράξεων, τη μέθοδο ανάρτησης ή ηλεκτρονικής διακίνησης της σχετικής αλληλογραφίας, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την άσκηση του δειγματοληπτικού ελέγχου.

Άρθρο 118
Ειδική διοικητική προσφυγή - Αντικατάσταση άρθρου 227 του ν. 3852/2010

Με τις διατάξεις του άρθρου 118 διατηρείται η πρόβλεψη περί άσκησης ειδικής διοικητικής προσφυγής ενώπιον του Επόπτη Ο.Τ.Α. από οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον κατά των αποφάσεων των συλλογικών ή μονομελών οργάνων των δήμων, των περιφερειών, των νομικών προσώπων αυτών, καθώς και των συνδέσμων τους, για λόγους νομιμότητας. Η προθεσμία άσκησης του εν λόγω δικαιώματος ορίζεται σε δεκαπέντε (15) ημέρες από τη δημοσίευση της απόφασης ή την ανάρτηση της στο διαδίκτυο ή από την κοινοποίηση της ή αφότου ο ενδιαφερόμενος έλαβε γνώση αυτής.

Προσφυγή επιτρέπεται και κατά παράλειψης οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας των οργάνων της προηγούμενης παραγράφου. Στην περίπτωση αυτή η προσφυγή ασκείται εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την άπρακτη παρέλευση της ειδικής προθεσμίας που τυχόν τάσσει ο νόμος για την έκδοση της οικείας πράξης, διαφορετικά μετά την παρέλευση τριμήνου από την υποβολή της σχετικής αίτησης του ενδιαφερομένου.

Ο Επόπτης Ο.Τ.Α. αποφαίνεται επί της προσφυγής μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών από την άσκησή της. Σε περίπτωση παρέλευσης της ανωτέρω αποκλειστικής προθεσμίας η προσφυγή θεωρείται σιωπηρώς απορριφθείσα. Σημειώνεται δε, ότι διατηρείται η ρύθμιση με την οποία η άσκηση διοικητικής προσφυγής αποτελεί προϋπόθεση για την άσκηση ένδικων βοηθημάτων ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων.

Επισημαίνεται ότι, με τις διατάξεις της παραγράφου 3, καθιερώνεται για πρώτη φορά η αναστολή των προβλεπόμενων για την άσκηση της ειδικής διοικητικής προσφυγής προθεσμιών από την υποβολή αίτησης θεραπείας κατά των αποφάσεων ή των παραλείψεων των μονομελών ή συλλογικών οργάνων της παραγράφου 1. Η εν λόγω αναστολή ισχύει μέχρι την έκδοση απόφασης επί της αίτησης θεραπείας ή την άπρακτη παρέλευση της σχετικής προθεσμίας.

Για την επίλυση των προβλημάτων που ανέκυψαν κατά την εφαρμογή του ν. 3852/2010 και σε συμμόρφωση με την αριθμ. 270/2017 Γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ., η οποία έγινε αποδεκτή από τον Υπουργό Εσωτερικών, ορίζεται ότι έννομο συμφέρον για την άσκηση της ειδικής διοικητικής προσφυγής έχουν όλοι οι αιρετοί του οικείου Δήμου ή Περιφέρειας, ανεξάρτητα από το εάν έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση κατά την οποία ελήφθη η προσβαλλόμενη απόφαση. Επιπλέον, έννομο συμφέρον έχουν και οι συνδικαλιστικές οργανώσεις εργαζομένων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, καθώς και νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που επιδιώκουν περιβαλλοντικούς, πολιτιστικούς και εν γένει κοινωνικούς σκοπούς.

Τέλος, ορίζεται ότι, από την έναρξη λειτουργίας της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α., η άσκηση ειδικής διοικητικής προσφυγής αποτελεί προϋπόθεση για την άσκηση ενώπιων των αρμόδιων δικαστηρίων.

Άρθρο 119
Αναστολή εκτέλεσης – Αντικατάσταση άρθρου 228 του ν. 3852/2010

Ο Επόπτης Ο.Τ.Α. δύναται να αναστείλει με απόφασή του την εκτέλεση πράξης κατά της οποίας ασκήθηκε ειδική διοικητική προσφυγή, εφόσον υποβληθεί σχετικό αίτημα (περί αναστολής εκτέλεσης της εν λόγω πράξης). Στην περίπτωση αυτή ειδοποιείται από την Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. ο φορέας έκδοσης της προσβαλλόμενης πράξης, προκειμένου να εκθέσει τις απόψεις του σχετικά. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις ο Επόπτης δύναται να αναστείλει την προσβαλλόμενη πράξη και πριν από την υποβολή των εν λόγω απόψεων. Το αίτημα αναστολής γίνεται δεκτό εφόσον κριθεί ότι η προσφυγή είναι προδήλως βάσιμη ή σε περίπτωση που ο προσφεύγων κρίνεται ότι θα υποστεί ανεπανόρθωτη ή δυσχερώς επανορθώσιμη βλάβη μέχρι την εξέτασή της ειδικής διοικητικής προσφυγής.

Η αναστολή ισχύει μέχρι την έκδοση απόφασης επί της προσφυγής ή την πάροδο της προθεσμίας διμήνου, εντός της οποίας ο Επόπτης οφείλει να αποφανθεί επ' αυτής. Ειδικότερα ζητήματα περί της διαδικασίας ενώπιον του Επόπτη για την αναστολή εκτέλεσης αποφάσεων των Ο.Τ.Α. δύνανται να ρυθμιστούν με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών. Υπό το κράτος των αντίστοιχων ρυθμίσεων του άρθρου 228, παρ. 5 του ν. 3852/ 2010 είχε εκδοθεί η υπ' αριθμ. 74529/29.12.2010 (Β΄ 2029, διόρθωση σφάλματος Β΄ 2096, και ΑΔΑ: 4ΙΙΞΚ-8) απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών.

Άρθρο 120
Επιτόπιοι έλεγχοι – Αντικατάσταση άρθρου 229 του ν. 3852/2010

Προβλέπεται η δυνατότητα της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. να διενεργεί επιτόπιους ελέγχους προς διευκόλυνση του έργου της στους Ο.Τ.Α. και τα Νομικά τους Πρόσωπα, στα όρια της χωρικής αρμοδιότητάς της και στο πλαίσιο άσκησης τόσο του υποχρεωτικού όσο και του αυτεπάγγελτου ελέγχου νομιμότητας. Ειδικότερα ζητήματα περί της διαδικασίας διεξαγωγής επιτόπιων ελέγχων στους Ο.Τ.Α. δύνανται να ρυθμιστούν με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών. Υπό το κράτος των αντίστοιχων ρυθμίσεων του άρθρου 229, παρ. 2 του ν. 3852/2010 είχε εκδοθεί η υπ' αριθμ. 74531/29.12.2010 (Β΄ 2044 και ΑΔΑ: 4ΙΙΞΚ-Ψ) απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών

Άρθρο 121
Δημοσίευση αποφάσεων Επόπτη Ο.Τ.Α. – Αντικατάσταση άρθρου 230 του ν. 3852/2010

Στο προτεινόμενο άρθρο προβλέπεται η κοινοποίηση όλων των αποφάσεων του Επόπτη που εκδίδονται στο πλαίσιο του υποχρεωτικού και του αυτεπάγγελτου ελέγχου, στον φορέα έκδοσης των ελεγχόμενων πράξεων, καθώς και στον οικείο Δημοτικό ή Περιφερειακό Διαμεσολαβητή. Στην περίπτωση δε άσκησης διοικητικής προσφυγής του άρθρου 227 ή υποβολής αιτήματος αναστολής του άρθρου 228, οι σχετικές αποφάσεις του Επόπτη κοινοποιούνται εκτός των ανωτέρω φορέων και στον ασκήσαντα την ειδική διοικητική προσφυγή.

Όλες οι προαναφερόμενες αποφάσεις του Επόπτη κοινοποιούνται κατά τα ανωτέρω εντός πέντε (5) ημερών από την έκδοσή τους και δημοσιεύονται υποχρεωτικά εντός δύο (2) ημερών από την έκδοσή τους στην επίσημη ιστοσελίδα της οικείας Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. καθώς και στην ιστοσελίδα του προγράμματος «Διαύγεια». Παράλειψη της σχετικής υποχρέωσης συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα για τον Επόπτη Ο.Τ.Α..

Άρθρο 122
Ετήσια Έκθεση

Διατηρείται η υποχρέωση του Επόπτη Ο.Τ.Α. περί σύνταξης στο τέλος κάθε έτους έκθεσης, στην οποία καταγράφεται το έργο της οικείας Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α.. Ειδικότερα, καταγράφεται ο αριθμός των πράξεων που ελέγχθηκαν, οι επιτόπιοι έλεγχοι που διενεργήθηκαν, οι προσφυγές που εξετάσθηκαν, καθώς και τα ζητήματα που απασχόλησαν την υπηρεσία κατά τη διενέργεια της εποπτείας (π.χ. αναφορές και καταγγελίες που υποβλήθηκαν για θέματα νομιμότητας). Στην ίδια δε έκθεση, μπορεί να προτείνονται μέτρα τα οποία κρίνεται ότι πρέπει να ληφθούν για την αποτελεσματικότερη διενέργεια του ελέγχου νομιμότητας.

Η έκθεση υποβάλλεται εντός Ιανουαρίου κάθε έτους στον Υπουργό Εσωτερικών και κοινοποιείται τόσο στο Συμβούλιο Εποπτών Ο.Τ.Α. όσο και δια του Υπουργού Εσωτερικών στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής των Ελλήνων. Εντός της ίδιας δε προθεσμίας υποβάλλεται στην Επιτροπή Συντονισμού και Ελέγχου Εποπτείας Ο.Τ.Α., η οποία συζητά υποχρεωτικά, εντός μηνός από την υποβολή της τελευταίας έκθεσης, επί των υποβληθεισών εκθέσεων και δύναται να συντάσσει σχετικό πόρισμα.

Άρθρο 123
Υποχρέωση συμμόρφωσης – Αντικατάσταση άρθρου 231 του ν. 3852/2010

Στο παρόν άρθρο προβλέπεται η υποχρέωση όλων των οργάνων των δήμων και των περιφερειών, καθώς και των νομικών τους προσώπων και συνδέσμων περί συμμόρφωσης, χωρίς καθυστέρηση, προς τις αποφάσεις του Επόπτη Ο.Τ.Α. που εκδίδονται σύμφωνα με τα άρθρα 225 έως 228. Την ίδια υποχρέωση έχει και το προσωπικό των ανωτέρω νομικών προσώπων. Η μη τήρηση της εν λόγω υποχρέωσης συνιστά σοβαρή παράβαση καθήκοντος.

ΤΜΗΜΑ Γ΄
ΕΥΘΥΝΗ – ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΩΝ Ο.Τ.Α.

Άρθρο 124
Αστική ευθύνη – Αντικατάσταση άρθρου 232 του ν. 3852/2010

Ως προς την αστική ευθύνη των αιρετών επαναλαμβάνονται οι διατάξεις του Προγράμματος «Καλλικράτης» με τρεις διαφορές:

α) Η τριμελής ελεγκτική επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και αποτελείται από τον Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, τον Επόπτη Ο.Τ.Α. της οικείας Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. και έναν αιρετό εκπρόσωπο κατά περίπτωση. β) Η επιτροπή εξετάζει υποθέσεις ύστερα από αίτημα, εκτός των άλλων, του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης. γ) Κατά των πράξεων της επιτροπής δύναται να προσφύγει στο Διοικητικό Εφετείο, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται η έδρα της οικείας Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α., εκτός από τον βλαπτόμενο και ο Επόπτης Ο.Τ.Α..

Άρθρο 125
Πειθαρχική ευθύνη – Αντικατάσταση άρθρου 233 του ν. 3852/2010

Αρμόδιο όργανο για τον πειθαρχικό έλεγχο των αιρετών προσώπων είναι πλέον ο Επόπτης Ο.Τ.Α. και προσδιορίζονται περιοριστικά τα αιρετά αυτά πρόσωπα που υπόκεινται σε πειθαρχική ευθύνη. Επιπλέον, προσδιορίζονται και περιγράφονται με σαφήνεια τα παραπτώματα για τα οποία διώκονται πειθαρχικά οι αιρετοί (παράγραφος 3) και ορίζονται οι πειθαρχικές ποινές που μπορεί ο Επόπτης να επιβάλει σε βάρος των αιρετών οργάνων (παράγραφος 2).

Άρθρο 126
Πειθαρχική διαδικασία – Αντικατάσταση άρθρου 234 του ν. 3852/2010

Η διαδικασία αναζήτησης πειθαρχικής ευθύνης που πρέπει να τηρείται, και η οποία περατώνεται πάντοτε με την έκδοση από τον Επόπτη Ο.Τ.Α. αιτιολογημένης απόφασης, με την οποία ο αιρετός είτε απαλλάσσεται από οποιαδήποτε πειθαρχική ευθύνη είτε του επιβάλλεται πειθαρχική ποινή, σύμφωνα πάντα με τη γνωμοδότηση του οικείου Πειθαρχικού Συμβουλίου.

Η σύνθεση του ανωτέρω Συμβουλίου, αναπροσδιορίζεται και πλέον αποτελείται από: α) έναν (1) πρόεδρο Εφετών του Διοικητικού Εφετείου στο οποίο υπάγεται η έδρα της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α., ως πρόεδρο, β) δύο (2) δικαστές με το βαθμό του Εφέτη που υπηρετούν στο ανωτέρω Διοικητικό Εφετείο, γ) δύο (2) δικαστές με το βαθμό του Εφέτη που υπηρετούν στο Εφετείο στο οποίο υπάγεται η έδρα της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α., δ) έναν (1) Προϊστάμενο Διεύθυνσης του Υπουργείου Εσωτερικών, και ε) (3) τρεις αιρετούς εκπροσώπους κατά περίπτωση. Η αύξηση του αριθμού των εκπροσώπων της δικαστικής εξουσίας στην σύνθεση του ανωτέρω Συμβουλίου παρέχει αυξημένες εγγυήσεις αντικειμενικότητας και ανεξαρτησίας και αντισταθμίζει την αύξηση του αριθμού των αιρετών εκπροσώπων, μέσω της οποίας ενισχύεται η δημοκρατική νομιμοποίηση του Συμβουλίου.

Για πρώτη δε φορά στην παράγραφο 4 ορίζεται, ότι το παραπεμπτήριο έγγραφο του Επόπτη Ο.Τ.Α., με το οποίο εκκινεί η πειθαρχική διαδικασία και το οποίο σε καμιά περίπτωση δεν ανακαλείται, πρέπει να είναι αιτιολογημένο και να διαλαμβάνει και πρόταση επί της ποινής, αφού ληφθεί υπόψη η απολογία του πειθαρχικώς διωκόμενου. Το πειθαρχικό συμβούλιο δύναται είτε να παράσχει σύμφωνη γνώμη ως προς την πρόταση του Επόπτη είτε να μην, στην περίπτωση που κρίνει ότι δεν συντρέχει πειθαρχική ευθύνη του ελεγχόμενου. Επιπλέον, θεσπίζεται η δυνατότητα εισήγησης στον Επόπτη της επιβολής ηπιότερης ή αυστηρότερης ποινής, η οποία σε κάθε περίπτωση είναι υποχρεωτική για αυτόν (παράγραφος 5).

Οι πράξεις με τις οποίες ασκείται πειθαρχική εξουσία είναι δεκτικές ουσιαστικού δικαστικού ελέγχου ως επιπλέον εγγύηση που διασφαλίζει την συνταγματικά κατοχυρωμένη θέση των αιρετών οργάνων της τοπικής αυτοδιοίκησης έναντι της κρατικής εξουσίας. Ειδικότερα, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 10, κατά της απόφασης επιβολής πειθαρχικής ποινής, δύναται ο πειθαρχικά διωκόμενος αιρετός να ασκήσει προσφυγή ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ). Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής στην περίπτωση αυτή αναστέλλει την εκτέλεση της απόφασης που επιβάλλει την ποινή. Αν ασκηθεί η προσφυγή στο Συμβούλιο της Επικρατείας, η Επιτροπή Αναστολών του δικαστηρίου, ύστερα από αίτηση του προσφεύγοντος, κρίνει για τη χορήγηση αναστολής εκτέλεσης της ποινής σταθμίζοντας και τη συνδρομή του δημόσιου συμφέροντος. Σε περίπτωση κατάθεσης αίτησης αναστολής, η ποινή που έχει επιβληθεί δεν εκτελείται μέχρι να εκδοθεί η απόφαση της επιτροπής αναστολών. Επισημαίνεται, ότι η άσκηση της προσφυγής κατά της πράξης επιβολής πειθαρχικής ποινής δεν έχει αυτοδίκαια ανασταλτικό αποτέλεσμα, καθόσον για την χορήγηση της αναστολής κρίνει η Επιτροπή Αναστολών του δικαστηρίου, ύστερα από την κατάθεση σχετικής αίτησης αναστολής.

Άρθρο 127
Ιδιάζουσα δωσιδικία – Εξαίρεση από συνοπτική διαδικασία

Επαναφέρονται σε ισχύ οι σχετικές προβλέψεις περί της ιδιάζουσας δωσιδικίας των αιρετών, που είχαν καταργηθεί με το άρθρο 21 του ν. 4257/2014 (Α΄ 93). Οι διατάξεις του παρόντος δεν εφαρμόζονται για πράξεις που φέρονται ότι τελέσθηκαν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νομοσχεδίου.

Άρθρο 128
Έκπτωση εξαιτίας καταδίκης – Αντικατάσταση άρθρου 236 του ν. 3852/2010

Ορίζονται, ρητώς, τα αιρετά πρόσωπα τα οποία δύνανται να εκπέσουν από το αξίωμά τους καθώς και οι λόγοι έκπτωσης αυτών. Για την έκπτωση εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Επόπτη Ο.Τ.Α., εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τότε που έλαβε γνώση της σχετικής δικαστικής απόφασης, η οποία ανατρέχει στην ημερομηνία κατά την οποία η εν λόγω δικαστική απόφαση κατέστη τελεσίδικη ή αμετάκλητη.

Για τα ποινικά αδικήματα της περίπτωσης γ΄ της παραγράφου 1 εγκαθιδρύεται η υποχρέωση της αρμόδιας Εισαγγελίας να κοινοποιήσει στον οικείο Επόπτη Ο.Τ.Α. κάθε καταδικαστική απόφαση σε βάρος των προβλεπόμενων αιρετών προσώπων. Ο Επόπτης Ο.Τ.Α. δύναται να λαμβάνει από την Εισαγγελία κάθε αναγκαία πληροφορία σχετικά με την πορεία της υπόθεσης, όπως η τελεσιδικία ή το αμετάκλητο αυτής, καθώς και αντίγραφα των αποφάσεων και των πρακτικών.

Άρθρο 129
Διοικητικά μέτρα - Αργία

Διατηρούνται εν μέρει σε ισχύ οι διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 4368/2016 (Α΄ 21), σύμφωνα με τις οποίες εάν εκδοθεί τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση ποινικού δικαστηρίου, για τα πλημμελήματα της περίπτωσης γ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 236 ή καταδικαστική απόφαση σε πρώτο βαθμό για κακουργήματα, ο Επόπτης Ο.Τ.Α. οφείλει να θέσει τον καταδικασθέντα σε κατάσταση αργίας. Η αυτοδίκαιη θέση σε αργία επιβάλλεται με την ίδια διαδικασία και σε περίπτωση αμετάκλητης παραπομπής για κακούργημα, εφόσον έχουν επιβληθεί περιοριστικοί όροι ή προσωρινή κράτηση. Εάν εκδοθεί τελεσίδικη αθωωτική απόφαση, αίρεται αυτοδικαίως η αργία και το διοικητικό μέτρο θεωρείται ως ουδέποτε επιβληθέν. Στην περίπτωση αυτή καταβάλλεται αναδρομικά η αντιμισθία του αποκατασταθέντος από του χρόνου εκδόσεως της διαπιστωτικής σε βάρος του πράξης.

Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 236 του ν. 3852/ 2010. Ως εκ τούτου, για την επιβολή του διοικητικού μέτρου θέσης σε αργία εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Επόπτη Ο.Τ.Α., εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τότε που έλαβε γνώση του βουλεύματος ή του κλητήριου θεσπίσματος, με το οποίο παραπέμπεται στο ακροατήριο η υπόθεση. Η διαπιστωτική πράξη θέσης σε αργία ανατρέχει στην ημερομηνία του βουλεύματος ή του κλητήριου θεσπίσματος.

Άρθρο 130
Παύση – Αντικατάσταση άρθρου 237
του ν. 3852/2010

Οι αιρετοί δήμων και περιφερειών δύνανται να παυθούν για σοβαρούς λόγους δημόσιου συμφέροντος, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, ύστερα από ειδικά αιτιολογημένη έκθεση του οικείου Επόπτη Ο.Τ.Α. και σύμφωνη γνώμη πειθαρχικού συμβουλίου. Το εν λόγω πειθαρχικό συμβούλιο αποτελείται από: α) έναν(1) πρόεδρο Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, ως πρόεδρο, β) δύο (2) εφέτες του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, με τριετή τουλάχιστον υπηρεσία στο βαθμό αυτό, γ) δύο (2) εφέτες του Εφετείου Αθηνών, με τριετή τουλάχιστον υπηρεσία στο βαθμό αυτό, δ) έναν (1) προϊστάμενο Γενικής Διεύθυνσης του Υπουργείου Εσωτερικών, και ε) τον πρόεδρο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, προκειμένου για τους αιρετούς των δήμων, ή τον πρόεδρο της Ένωσης Περιφερειών, προκειμένου για τους αιρετούς των περιφερειών. Το πειθαρχικό συμβούλιο συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών με θητεία δύο (2) ετών.

Για τον ίδιο λόγο και με την ίδια διαδικασία, μπορεί να διαλυθεί ένα δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο. Η διάλυση αυτή συνεπιφέρει και τη διάλυση των συμβουλίων των κοινοτήτων. Στην περίπτωση αυτή γίνεται νέα εκλογή σύμφωνα με το άρθρο 56, εφόσον πρόκειται για δημοτικό συμβούλιο, ή το άρθρο 158, εφόσον πρόκειται για περιφερειακό συμβούλιο.

Κατά της απόφασης της παραγράφου 1 που διατάσσει την παύση, ο παυθείς μπορεί να ασκήσει προσφυγή στο Συμβούλιο της Επικρατείας εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση της σε αυτόν.

Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις των παραγράφων 1, 3 και 10 του άρθρου 234.

Άρθρο 131
Αντικατάσταση άρθρου 238 του ν. 3852/2010

Στο προτεινόμενο άρθρο ορίζεται ότι μέχρι την έναρξη λειτουργίας της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. ο έλεγχος νομιμότητας των πράξεων, κατά τα άρθρα 225 έως 228, ασκείται από τον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης και τις Ειδικές Επιτροπές του άρθρου 152 του Κ.Δ.Κ., που βρίσκονται στις έδρες των περιφερειών που ανήκουν στην ανωτέρω Αποκεντρωμένη Διοίκηση, καθώς και τις Επιτροπές Ελέγχου των Πράξεων του άρθρου 68 του Κώδικα Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης (π.δ. 30/1996), που βρίσκονται στην έδρα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Όπου αναφέρεται ο Επόπτης Ο.Τ.Α., κατά το μεταβατικό διάστημα, νοείται ο Συντονιστής της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Όπου αναφέρεται ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Εποπτείας Ο.Τ.Α. της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α., νοείται ο Προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικής Λειτουργίας ή της αντίστοιχης Διεύθυνσης στην οποία υπάγεται η εποπτεία των Ο.Τ.Α. της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Όπου αναφέρεται υπάλληλος της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α., νοείται υπάλληλος της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Το προσωπικό που υπηρετεί σε κάθε Αποκεντρωμένη Διοίκηση και που, στα υπηρεσιακά του καθήκοντα, περιλαμβάνονταν, κατά την 1.1.2018, ο έλεγχος νομιμότητας των πράξεων των Ο.Τ.Α. και τα θέματα της πειθαρχικής ευθύνης των αιρετών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης μετατάσσεται αυτοδίκαια, με τη δημοσίευση της διαπιστωτικής πράξης της επόμενης παραγράφου, σε συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις στις οικείες Αυτοτελείς Υπηρεσίες Εποπτείας Ο.Τ.Α. και στα αντίστοιχα Γραφεία αυτών, ακόμα και αν δεν διαθέτει τα προσόντα της παραγράφου 2 του άρθρου 217 του ν. 3852/2010. Στο προσωπικό που μετατάσσεται κατά το προηγούμενο εδάφιο περιλαμβάνεται και το πενήντα τοις εκατό (50%) τουλάχιστον των υπαλλήλων που, κατά την 1.1.2018, ασκούσαν, παράλληλα με τα καθήκοντα της οργανικής τους θέσης και καθήκοντα ελέγχου νομιμότητας των πράξεων των Ο.Τ.Α.. Κριτήριο για τον προσδιορισμό των μετατασσόμενων, κατά το προηγούμενο εδάφιο, υπαλλήλων είναι ο μακρότερος χρόνος άσκησης των παράλληλων καθηκόντων. Οι υπάλληλοι που μετατάσσονται σύμφωνα με την παράγραφο αυτή καθορίζονται με απόφαση του οικείου Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης, εντός ενός (1) μήνα από τη θέση σε ισχύ του παρόντος. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης μπορούν να ρυθμίζονται λεπτομέρειες εφαρμογής της παραγράφου αυτής.

Η έναρξη λειτουργίας κάθε Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. διαπιστώνεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, αφού προηγηθεί η επιλογή των Εποπτών Ο.Τ.Α. και του λοιπού προσωπικού.

Οι σε εκκρεμότητα κατά το χρόνο έναρξης λειτουργίας της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. πράξεις των Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού, των νομικών τους προσώπων, των συνδέσμων, τυχόν προσφυγές και πειθαρχικές διώξεις, διαβιβάζονται στην Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. και οι σχετικές προθεσμίες αρχίζουν από την περιέλευσή τους στην εν λόγω Υπηρεσία.

Μέχρι την έναρξη λειτουργίας της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. δεν εφαρμόζεται η διάταξη της παράγραφος 6 του άρθρου 227, σύμφωνα με την οποία η άσκηση ειδικής διοικητικής προσφυγής αποτελεί προϋπόθεση για την άσκηση ενώπιων των αρμόδιων δικαστηρίων, διότι η προϋπόθεση αυτή έχει τεθεί λόγω της εξειδίκευσης και των εγγυήσεων που παρέχει η Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α..

Ρυθμίζονται επίσης με λεπτομερειακό τρόπο ζητήματα αστικής ευθύνης και πειθαρχικής διαδικασίας κατά το μεταβατικό στάδιο μέχρι την έναρξη λειτουργίας της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α..

Άρθρο 132
Τελικές – Μεταβατικές διατάξεις Κεφαλαίου Ζ΄

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται τα άρθρα 221, 222 και 225 του ν. 3852/2010, η παρ.10 περίπτωση ιζ΄ του άρθρου 18 του ν. 3870/2010, καθώς και κάθε διάταξη που ρυθμίζει διαφορετικά τον υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας. Κατά την πρώτη εφαρμογή του εδαφίου Β΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 214 του ν. 3852/2010, το σχετικό προεδρικό διάταγμα μπορεί να εκδοθεί και χωρίς τη γνώμη της Επιτροπής Συντονισμού και Ελέγχου Εποπτείας Ο.Τ.Α. του άρθρου 223Α του ν. 3852/2010.

Οι προκηρύξεις για την πρώτη επιλογή των Εποπτών Ο.Τ.Α., καθώς και των δικηγόρων με έμμισθη εντολή των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας Ο.Τ.Α. εκδίδονται από τον Υπουργό Εσωτερικών, ενδεικτικά, εντός ενός (1)

μήνα από την έναρξη ισχύος του παρόντος σχεδίου νόμου και οι διαδικασίες πρόσληψης αυτών ολοκληρώνονται εντός τριών (3) μηνών από την έκδοση των προκηρύξεων.

Τέλος, οι διατάξεις του άρθρου 235 του ν. 3852/2010 εφαρμόζονται για πράξεις που φέρονται ότι τελέσθηκαν μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΘΕΣΜΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ – ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ

Άρθρο 133
Αντικείμενο του δημοτικού και περιφερειακού δημοψηφίσματος

Στην παράγραφο 1 του άρθρου ορίζεται ότι αντικείμενο του δημοτικού και περιφερειακού δημοψηφίσματος δύναται να αποτελέσει κάθε θέμα, ακόμη και αν δεν υπάγεται στην αρμοδιότητα των Ο.Τ.Α.. Εξαιρούνται, ωστόσο, τα ζητήματα που σχετίζονται με την εθνική ασφάλεια, την εξωτερική ή μεταναστευτική πολιτική, την ερμηνεία και εφαρμογή διεθνών συνθηκών, τα ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα, την ελευθερία της θρησκευτικής συνείδησης και λατρείας ή τη θεσμική οργάνωση όλων των γνωστών θρησκειών, τη δημοσιονομική διαχείριση των Ο.Τ.Α., την επιβολή τελών και τη διοικητική διαίρεση της χώρας. Τα παραπάνω ζητήματα λόγω της ίδιας της φύσης τους δεν δύνανται να τίθενται στην κρίση των εκλογέων, διότι ανήκουν στον πυρήνα είτε των βασικών και αδιαπραγμάτευτων ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ελευθεριών είτε των εξουσιών των κρατικών ή αυτοδιοικητικών οργάνων. Σκοπός του θεσμού του δημοψηφίσματος είναι η ενίσχυση της δημοκρατίας, με την οποία συνδέεται αδιάρρηκτα, και άρα δεν μπορεί να λειτουργεί σε ένταση ή αντίθεση με αυτήν. Το δημοψήφισμα, λοιπόν, δεν μπορεί να χρησιμοποιείται για να πλήξει τις αρχές του κράτους δικαίου, της διάκρισης των εξουσιών και της προστασίας θεμελιωδών δικαιωμάτων. Διότι και το ανώτατο όργανο του κράτους, ο λαός, παραμένει όργανο που δεσμεύεται από τον συνταγματικό χάρτη και τον κεκτημένο νομικό και πολιτικό πολιτισμό. Σύμφωνα δε με τη δεύτερη παράγραφο του προτεινόμενου άρθρου, το δημοψήφισμα δύναται να έχει είτε αποφασιστικό είτε συμβουλευτικό χαρακτήρα, ανάλογα με τα οριζόμενα στην απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου που το προκηρύσσει. Στην περίπτωση, ωστόσο, που αντικείμενο του δημοψηφίσματος αποτελεί ζήτημα που δεν ανάγεται στην αποφασιστική αρμοδιότητα του οικείου Ο.Τ.Α., το δημοψήφισμα έχει αποκλειστικά συμβουλευτικό χαρακτήρα, καθώς οι πολίτες δεν είναι δυνατό να κληθούν να αποφασίσουν επί ζητήματος που εκφεύγει των αρμοδιοτήτων του Δήμου ή της Περιφέρειας όπου ψηφίζουν.

Άρθρο 134
Πρωτοβουλία για τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος

Σύμφωνα με τα ειδικότερα προβλεπόμενα στις διατάξεις της παραγράφου 1 του προτεινόμενου άρθρου, την πρωτοβουλία για τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος δικαιούται να αναλάβει είτε το αρμόδιο Δημοτικό ή Περιφερειακό Συμβούλιο, μετά από απόφαση της πλειοψηφίας των δύο τρίτων (2/3) των μελών του, είτε το δέκα τοις εκατό (10%) τουλάχιστον των εγγεγραμμένων εκλογέων του οικείου Δήμου ή Περιφέρειας. Στην δεύτερη ως άνω περίπτωση, όπως ρητά ορίζεται στην παράγραφο 2 του άρθρου, ο πρόεδρος του αρμόδιου Συμβουλίου υποχρεούται να εισαγάγει σε αυτό το θέμα προς συζήτηση και ψήφιση μέσα σε ένα μήνα από την υποβολή του. Στην περίπτωση αυτή και εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του παρόντος, το Συμβούλιο εγκρίνει, με απλή πλειοψηφία, την προκήρυξη του δημοψηφίσματος και αποφασίζει για τα θέματα που περιγράφονται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 136. Η μη εισαγωγή προς συζήτηση και ψήφιση του αιτήματος δημοψηφίσματος εκ μέρους του προέδρου του οικείου Δημοτικού ή Περιφερειακού Συμβουλίου συνιστά σοβαρό πειθαρχικό αδίκημα (παράγραφος 3).

Άρθρο 135
Περιορισμοί στη διεξαγωγή δημοτικού και περιφερειακού δημοψηφίσματος

Καθιερώνονται χρονικοί περιορισμοί στη διεξαγωγή του δημοψηφίσματος και, συγκεκριμένα, ορίζονται οι περίοδοι κατά τις οποίες δεν επιτρέπεται να διεξαχθεί δημοψήφισμα, για λόγους τόσο πρακτικούς όσο και αποφυγής του ενδεχομένου καταχρηστικής άσκησης των συναφών δικαιωμάτων. Δημοτικό ή περιφερειακό δημοψήφισμα, ειδικότερα, δεν διεξάγεται κατά τη διάρκεια είτε της προεκλογικής περιόδου για την ανάδειξη των μελών του εθνικού ή του ευρωπαϊκού κοινοβουλίου ή των αυτοδιοικητικών αρχών, ή για τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος σε εθνικό επίπεδο, είτε του έτους διενέργειας των αυτοδιοικητικών εκλογών (παράγραφος 1). Μέσα στο ίδιο δωδεκάμηνο, ακόμη, μπορεί να διεξαχθεί ένα μόνο δημοψήφισμα σε κάθε Δήμο ή Περιφέρεια (παράγραφος 2).

Άρθρο 136
Διαδικασία προκήρυξης του δημοτικού ή περιφερειακού δημοψηφίσματος – Ερώτημα

Στο προτεινόμενο άρθρο περιγράφεται η διαδικασία προκήρυξης του δημοψηφίσματος. Στην απόφαση του αρμόδιου Συμβουλίου που το προκηρύσσει πρέπει ειδικότερα, με ποινή ακυρότητας, να περιέχονται όλα τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1 στοιχεία. Σε αυτά ανήκουν, μεταξύ άλλων, το ερώτημα ή τα ερωτήματα που πρόκειται να τεθούν σε ψηφοφορία, και τα οποία, σύμφωνα με την παράγραφο 2, μόνο στην εξαιρετική περίπτωση κατά την οποία το υποβληθέν κατά την παράγραφο 1 περίπτωση Β΄ και 2 του άρθρου 134 αίτημα είναι διατυπωμένο ασαφώς ή προφανώς μεροληπτικά, μπορούν να αναδιατυπώνονται με απόφασή της πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των μελών του αρμόδιου Συμβουλίου. Η σαφήνεια και η αμεροληψία στη διατύπωση του ερωτήματος αποτελούν προϋποθέσεις αναγκαιότατες, έτσι ώστε το δημοψήφισμα να μην μετατραπεί σε προαποφασισμένη απόφαση του οικείου Συμβουλίου, εκφρασμένης απλώς μέσω του λαού. Τα ερωτήματα που αποτελούν αντικείμενο δημοψηφίσματος, προκειμένου το τελευταίο να παραμένει συμβατό με την ιδιοσυστασία της δημοκρατίας, δεν επιτρέπεται να τίθενται με τρόπο που προκαταλαμβάνει την έκφραση της λαϊκής βούλη-

σης. Από την άλλη πλευρά, και σε κάθε περίπτωση, η από το οικείο Συμβούλιο ενδεχομένως απαραίτητη αναδιατύπωση πρέπει να είναι πιστή και σύμφωνη με το νόημα και το σκοπό του αρχικώς υποβληθέντος από του εκλογείς αιτήματος. Επιπλέον, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 136, για λόγους εξοικονόμησης χρόνου και δαπανών, το οικείο Συμβούλιο μπορεί, με απόφαση που λαμβάνεται με πλειοψηφία των 2/3 των μελών του, να προκηρύσσει την ταυτόχρονη διεξαγωγή δημοψηφίσματος για περισσότερα του ενός ζητήματα. Με κύριο στόχο τη διευκόλυνση των εκλογέων, τα ερωτήματα επί των οποίων καλούνται να απαντήσουν οι εκλογείς πρέπει να είναι πλήρη, σύντομα και σαφή, οι δε επ' αυτών προκαθορισμένες απαντήσεις είναι πάντοτε δύο (παράγραφος 3). Η απόφαση προκήρυξης δημοψηφίσματος δημοσιεύεται εντός τριήμερης προθεσμίας και κοινοποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 4 και 5.

Άρθρο 137
Υποχρεωτικός έλεγχος νομιμότητας απόφασης περί διενέργειας δημοτικού ή περιφερειακού δημοψηφίσματος

Η απόφαση του Δημοτικού ή Περιφερειακού Συμβουλίου περί διεξαγωγής δημοψηφίσματος υπόκειται υποχρεωτικά σε έλεγχο νομιμότητας από τον Επόπτη Ο.Τ.Α., σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού. Συνοδευόμενη από τα απαραίτητα για την έκδοση της έγγραφα, αποστέλλεται προς έλεγχο εντός προθεσμίας τριών ημερών από την επομένη της συνεδρίασης του αρμόδιου Συμβουλίου (παράγραφος 1). Εντός επτά (7) ημερών από την παραλαβή της από τον Επόπτη Ο.Τ.Α., ο τελευταίος οφείλει να εκδώσει ειδική πράξη με την οποία επικυρώνεται ή ακυρώνεται η ελεγχθείσα από αυτόν απόφαση (παράγραφος 2). Επιπλέον, ενώπιον του Επόπτη Ο.Τ.Α. δικαιούται να προσβάλει την απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον, για λόγους νομιμότητας και εντός τριών ημερών από τη δημοσίευση της απόφασης ή την ανάρτησή της στο διαδίκτυο (παράγραφος 3), η δε απόφαση του Επόπτη εκδίδεται υποχρεωτικά εντός αποκλειστικής προθεσμίας επτά (7) ημερών από την υποβολή της προσφυγής (παράγραφος 4) και ελέγχεται μόνο δικαστικά (παράγραφος 5). Η τήρηση όλων των ανωτέρω σύντομων προθεσμιών κρίνεται απαραίτητη λόγω της ανάγκης ταχείας εφαρμογής της περί δημοψηφίσματος απόφασης.

Άρθρο 138
Ψηφοφορία – Δικαίωμα εκλέγειν

Ρυθμίζεται ο τρόπος (παράγραφος 1) και ο χρόνος (παράγραφος 3) διεξαγωγής της ψηφοφορίας, η οποία διεξάγεται σύμφωνα με τις θεμελιώδεις εκλογικές αρχές του με γνώμονα τη διασφάλιση της γνησιότητας του αποτελέσματος της. Αντίστοιχα, επίσης, με τα ισχύοντα στις λοιπές εκλογικές διαδικασίες, η ψηφοφορία, σύμφωνα με την παράγραφο 2, διεξάγεται εντός τριάντα (30) ημερών από τη δημοσίευση της απόφασης προκήρυξης του δημοψηφίσματος. Ορίζεται επίσης, στην τελευταία παράγραφο του εν λόγω άρθρου, ότι δικαίωμα ψήφου στο δημοτικό ή περιφερειακό δημοψήφισμα έχουν όσοι έχουν δικαίωμα ψήφου στις αντίστοιχες αυτοδιοικητικές εκλογές.

Άρθρο 139
Δημόσιος διάλογος

Στην πρώτη παράγραφο του προτεινόμενου άρθρου απαριθμούνται οι φορείς που δύνανται να συμμετέχουν στον περί του αντικειμένου του δημοψηφίσματος δημόσιο διάλογο. Σκοπό της διάταξης αποτελεί η σφαιρική και έγκυρη πληροφόρηση των εκλογέων. Σύμφωνα δε με τις ρυθμίσεις της δεύτερης παραγράφου, οι εν λόγω φορείς, όπως και οι ίδιοι οι ψηφοφόροι, μπορούν να συγκροτούν Επιτροπές Πρωτοβουλίας για την υποστήριξη και προβολή ορισμένης απάντησης, η συγκρότηση και ο νόμιμος εκπρόσωπος των οποίων γνωστοποιούνται στον Πρόεδρο του αρμόδιου Συμβουλίου. Προς εξασφάλιση της επαρκούς και πολύπλευρης ενημέρωσης των ψηφοφόρων, στην παράγραφο 3 ρητά ορίζεται ότι η λήψη κάθε συναφώς απαραίτητου μέτρου αποτελεί υποχρέωση του οικείου Συμβουλίου. Επιπλέον, το Δημοτικό ή Περιφερειακό Συμβούλιο, διασφαλίζοντας πάντοτε την ισότιμη και πλουραλιστική προβολή και έκφραση των διαφορετικών απόψεων, δύναται να προβαίνει στις προβλεπόμενες στην παράγραφο 4 ενέργειες, προς περαιτέρω ενίσχυση του δημόσιου διαλόγου.

Άρθρο 140
Προεκλογική περίοδος – Χρηματοδότηση και δαπάνες των μετεχόντων στο δημοψήφισμα

Στο άρθρο περιέχονται οι αναγκαίες για την απαραίτητη διαφάνεια και αμερόληπτη διεξαγωγή του δημοψηφίσματος ρυθμίσεις σχετικά με τη χρηματοδότηση, τα έσοδα και τις δαπάνες όσων συμμετέχουν στο δημοψήφισμα κατά την προεκλογική περίοδο. Προεκλογική περίοδος ορίζεται η περίοδος από την επομένη της προκήρυξης έως την ημέρα διεξαγωγής του δημοψηφίσματος (παράγραφος 1). Τα έσοδα και οι δαπάνες όσων μετέχουν στο δημόσιο διάλογο για το δημοψήφισμα κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου θεωρούνται εκλογικές, ενώ στους μετέχοντες στο δημοψήφισμα, συμπεριλαμβανομένων των Επιτροπών Πρωτοβουλίας του άρθρου 136 παράγραφος 2, δεν επιτρέπεται να διατεθεί κρατική χρηματοδότηση (παράγραφοι 2 και 3). Δεν επιτρέπεται, ακόμη, η προς αυτούς χρηματοδότηση και κάθε άλλου είδους παροχές ή διευκολύνσεις από τα φυσικά και νομικά πρόσωπα της παραγράφου 4. Επιπλέον, κάθε φυσικό πρόσωπο δικαιούται να χρηματοδοτεί τις εν λόγω Επιτροπές ή τους μετέχοντες μέχρι το συνολικό ποσό των εκατό ευρώ (παράγραφος 5). Στις παραγράφους 6 και 7 προβλέπονται τα επιβαλλόμενα στους παραβάτες των ανωτέρω διατάξεων πρόστιμα. Σύμφωνα με την παράγραφο 8, προκειμένου να διασφαλιστεί περαιτέρω η δίκαιη διεξαγωγή του δημοψηφίσματος, επιβάλλεται σε όλους τους συμμετέχοντες κοινό όριο δαπανών, το οποίο για κάθε φορέα είναι ίσο με το τριάντα τοις εκατό (30%) του ορίου δαπανών που ίσχυσε κατά τις τελευταίες πριν τη διεξαγωγή του δημοψηφίσματος δημοτικές ή περιφερειακές εκλογές, για το συνδυασμό με τους περισσότερους υποψηφίους συμβούλους. Η υπέρβαση του ορίου αυτού τιμωρείται με πρόστιμο ίσο με το πενταπλάσιο του ποσού της υπέρβασης (παράγραφος 9). Όταν οι παραβάσεις των διατάξεων του άρθρου διαπράττονται από τις Επιτροπές Πρωτοβουλίας οι προβλεπόμενες ποινές και πρόστιμα βαρύνουν το πρόσωπο που έχει οριστεί ως νόμιμος εκπρόσωπό τους (παράγραφος 10).

Άρθρο 141
Κανόνες οικονομικής διαχείρισης

Η ευρύτερη οικονομική διαχείριση κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν. 3870/2010 (Α΄ 138), που αφορά τις εκλογικές δαπάνες συνδυασμών και υποψηφίων και τον έλεγχο τους κατά τις περιφερειακές και δημοτικές εκλογές (παράγραφος 1). Οι δε μετέχοντες στη διενέργεια δημοψηφίσματος φορείς, οι οποίοι αναφέρονται στην παράγραφο 2, υποχρεούνται στη σύνταξη ειδικής έκθεσης εσόδων και δαπανών, η οποία αποστέλλεται στον Επόπτη του οικείου Ο.Τ.Α. και στον Πρόεδρο του οικείου Δημοτικού ή Περιφερειακού Συμβουλίου, μέσα σε ένα μήνα από τη διεξαγωγή του δημοψηφίσματος και αναρτάται με ευθύνη του τελευταίου στην ιστοσελίδα του οικείου Ο.Τ.Α..

Άρθρο 142
Δημόσια προβολή - Απαγορεύσεις κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου –Δημοσκοπήσεις

Το προτεινόμενο άρθρο περιέχει περαιτέρω ρυθμίσεις για τη διατήρηση ανόθευτης της λαϊκής θέλησης. Με την παράγραφο 1 ορίζεται ότι οι σε αυτήν αναφερόμενοι ραδιοφωνικοί και τηλεοπτικοί σταθμοί, διαδικτυακοί τόποι και λοιποί φορείς οφείλουν να κατοχυρώνουν την απαραίτητη για τη δίκαιη και ισότιμη διεξαγωγή του δημοψηφίσματος πολυφωνία και αντικειμενικότητα. Παράλληλα ισχύουν οι προβλεπόμενες στο άρθρο 46 του π.δ. 26/2012 απαγορεύσεις (παράγραφος 1), ενώ ως προς τη δημοσιοποίηση δημοσκοπήσεων ισχύει αναλόγως το άρθρο 49 του π.δ. 26/2012 (παράγραφος 2).

Άρθρο 143
Επιτροπή Ελέγχου Δαπανών
και Εκλογικών Παραβάσεων

Την εφαρμογή όλων των ανωτέρω ελέγχει η Επιτροπή Ελέγχου Δαπανών και Εκλογικών Παραβάσεων που συστήνεται δυνάμει του άρθρου αυτού, κατά τα ειδικότερα σε αυτό οριζόμενα.

Άρθρο 144
Αντιπρόσωποι και έφοροι δικαστικής αρχής –
Εφορευτικές επιτροπές

Με το προτεινόμενο άρθρο ρυθμίζονται τα θέματα που σχετίζονται με τον ορισμό, τα καθήκοντα, τις εξουσίες και την καταβολή της αμοιβής των αναγκαίων για τη διεξαγωγή του δημοψηφίσματος αντιπροσώπων και εφόρων της δικαστικής αρχής και των εφορευτικών επιτροπών.

Άρθρο 145
Εκλογικά τμήματα – Καταστήματα ψηφοφορίας

Προς διευκόλυνση τόσο των ψηφοφόρων όσο και των αρμόδιων αρχών, στο προτεινόμενο άρθρο ορίζεται ότι το δημοτικό ή περιφερειακό δημοψήφισμα διεξάγεται στα ίδια εκλογικά τμήματα στα οποία διεξήχθησαν οι τελευταίες αυτοδιοικητικές εκλογές στον οικείο Ο.Τ.Α..

Άρθρο 146
Ψηφοδέλτια

Στο προτεινόμενο άρθρο περιγράφεται η μορφή των ψηφοδελτίων και των φακέλων, τα οποία κατασκευάζονται με επιμέλεια και δαπάνη του οικείου δήμου ή περιφέρειας (παράγραφοι 1 και 3). Ορίζεται, ακόμη, ο τρόπος αναγραφής επί των ψηφοδελτίων ερωτήματος και απαντήσεων, όπως ακριβώς έχουν προσδιοριστεί στην απόφαση προκήρυξης του δημοψηφίσματος (παράγραφος 2). Προβλέπεται, τέλος, ότι επαρκής αριθμός ψηφοδελτίων και φακέλων πρέπει να βρίσκεται στη διάθεση του αρμόδιου δημάρχου ή αντιπεριφερειάρχη της περιφερειακής ενότητας της έδρας κάθε νομού ή, για την Περιφέρεια Αττικής, στον Περιφερειάρχη, το αργότερο πέντε (5) ημέρες πριν από τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας.

Άρθρο 147
Τρόπος ψηφοφορίας

Τον τρόπο ψηφοφορίας καθορίζει η πρώτη παράγραφος, κατά την οποία η προτίμηση των εκλογέων εκφράζεται δια σταυρού μαύρης ή κυανής απόχρωσης που τίθεται παράπλευρα μίας εκ των δύο επί των εντύπων ψηφοδελτίων, προκαθορισμένων βάσει της απόφασης προκήρυξης του δημοψηφίσματος, απαντήσεων. Εάν δεν τεθεί σταυρός επί του ψηφοδελτίου κατά τα ανωτέρω, το ψηφοδέλτιο θεωρείται, μόνο ως προς το συγκεκριμένο ερώτημα, λευκό (παράγραφος 2). Σύμφωνα με την παράγραφο 3, αναφορικά με τις αλλοιώσεις του περιεχομένου και την ακυρότητα των ψηφοδελτίων ισχύουν αναλόγως οι σχετικές διατάξεις του περί της εκλογής βουλευτών προεδρικού διατάγματος.

Άρθρο 148
Διαλογή των ψήφων – Επικρατούσα απάντηση

Με την προτεινόμενη διάταξη καθιερώνεται ως επικρατούσα απάντηση στο ερώτημα εκείνη που συγκεντρώνει την απόλυτη πλειοψηφία των έγκυρων ψηφοδελτίων (παράγραφος 1), η μη προσμέτρηση των λευκών ψηφοδελτίων στα έγκυρα, κατά τα ισχύοντα τόσο για τις βουλευτικές εκλογές όσο και για το εθνικό δημοψήφισμα (παράγραφος 2) και η κατά τα άλλα αναλογική εφαρμογή των άρθρων 89-94 του π.δ. 26/2012 (παράγραφος 3).

Άρθρο 149
Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας

Οι προτεινόμενες διατάξεις αφορούν τη συγκέντρωση και εξαγωγή των αποτελεσμάτων της ψηφοφορίας (παράγραφος 1) και τη σύνταξη, δημοσίευση και δημοσιοποίησή του πίνακα αποτελεσμάτων από το αρμόδιο Πρωτοδικείο (παράγραφοι 2 έως 5). Προκειμένου δε να είναι έγκυρο το αποτέλεσμα του δημοτικού ή περιφερειακού δημοψηφίσματος, στην ψηφοφορία πρέπει να έχει συμμετάσχει ποσοστό τουλάχιστον σαράντα τοις εκατό (40%) των εγγεγραμμένων στους οικείους εκλογικούς καταλόγους (παράγραφος 6). Το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος που πραγματοποιείται κατά τις διατάξεις του παρόντος είναι δεσμευτικό για το αντίστοιχο δημοτι-

κό ή περιφερειακό συμβούλιο, το οποίο οφείλει να εκδώσει σχετική απόφαση ως προς το αντικείμενο του δημοψηφίσματος (παράγραφος 7).

Άρθρο 150
Έλεγχος του κύρους του δημοψηφίσματος
και του αποτελέσματος της ψηφοφορίας

Στην πρώτη παράγραφο ορίζεται ως αρμόδιο για τον έλεγχο του κύρους του δημοψηφίσματος και του αποτελέσματος της ψηφοφορίας, λόγω της σπουδαιότητας του υπό κρίση ζητήματος, το Διοικητικό Εφετείο στο οποίο υπάγεται η έδρα του οικείου Ο.Τ.Α.. Ρυθμίζονται ακόμη, οι κανόνες υποβολής της συναφούς ένστασης ενώπιον του αρμόδιου Πρωτοδικείου (παράγραφος 2), το ελάχιστο περιεχόμενο για το παραδεκτό της τελευταίας (παράγραφος 3), ο τρόπος διαβίβασης της στο αρμόδιο για την εκδίκαση της δικαστήριο (παράγραφος 4) και οι προθεσμίες της σχετικής κατά προτίμηση συζήτησης και έκδοσης απόφασης (παράγραφος 5).

Άρθρο 151
Τελικές – Μεταβατικές διατάξεις Κεφαλαίου Η΄

Στο τελευταίο άρθρο του κεφαλαίου Η΄ περιλαμβάνονται οι περί του δημοτικού και περιφερειακού δημοψηφίσματος τελικές και μεταβατικές διατάξεις. Πιο συγκεκριμένα, προβλέπεται η αναλογική εφαρμογή των διατάξεων του π.δ. 26/2012 επί των θεμάτων που δεν ρυθμίζονται ειδικά στον παρόντα νόμο, η κατάργηση του έως σήμερα ανενεργού υπ' αρ. 216 άρθρου του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006) περί τοπικού δημοψηφίσματος και της περίπτωσης η΄ της παρ. 1 του άρθρου 225 του ν. 3852/2010 και η έναρξη ισχύος του συνόλου των διατάξεων του κεφαλαίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ΄

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ

Ο θεσμός του Συμπαραστάτη, που εισήχθη με τις διατάξεις του Προγράμματος «Καλλικράτης», αποτέλεσε ένα θεσμό διαμεσολάβησης, ο οποίος αποσκοπούσε στον έγκαιρο εντοπισμό και την αποτελεσματική αντιμετώπιση φαινομένων κακοδιοίκησης, ορθής εφαρμογής των νόμων, στη διασφάλιση της αμεροληψίας των δημοτικών και περιφερειακών αρχών και στην αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών της τοπικής αυτοδιοίκησης προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής και διαφανούς διοίκησης. Επιπλέον, μέσω του εν λόγω θεσμού, ο νομοθέτης αποσκοπούσε στην αποσυμφόρηση των ελεγκτικών μηχανισμών, στην εξοικονόμηση διαδικασιών, πόρων, χρόνου και χρήματος, μέσω της επίλυσης προβλημάτων κακοδιοίκησης στα πλαίσια του ίδιου του Δήμου ή της Περιφέρειας.

Η εμπειρία από τη λειτουργία του θεσμού του Συμπαραστάτη μέχρι σήμερα απέδειξε, ότι αυτός δεν έτυχε της προσδοκώμενης ανταπόκρισης και ότι στην ουσία ο θεσμός αδρανοποιήθηκε και στους δύο βαθμούς της τοπικής αυτοδιοίκησης. Το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο αποδείχθηκε ελλιπές, γι' αυτό κρίνεται επιτακτική η ανάγκη περαιτέρω ρύθμισης του θεσμού. Επιπλέον, εντοπίστηκαν παθογένειες κατά την εφαρμογή του, οι οποίες συνίστανται κυρίως στον τρόπο επιλογής του Συμπαραστάτη, ήτοι στη νομοθετική πρόβλεψη της αυξημένης πλειοψηφίας για την επιλογή του, στο γεγονός ότι πολλοί Δήμοι και Περιφέρειες δεν εκκίνησαν καν τη διαδικασία για επιλογή Συμπαραστάτη, το γεγονός ότι δεν αναδείχθηκε ο θεσμός, όσο θα έπρεπε, η έλλειψη ενημέρωσης του πολίτη για το θεσμό, η σύγχυση του Συμπαραστάτη με το Συνήγορο του Πολίτη και η επικάλυψη των αρμοδιοτήτων τους.

Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα ανωτέρω προβλήματα του θεσμού, τις ευρωπαϊκές κατευθύνσεις περί διαμεσολάβησης σε τοπικό επίπεδο, τις θέσεις του Συνηγόρου του Πολίτη σχετικά με τη λειτουργία του, αλλά κυρίως την ανάγκη για αποτελεσματική προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών σε όλα τα επίπεδα διοίκησης, κρίνεται επιβεβλημένη η αναμόρφωση του θεσμού, κατόπιν επαναξιολόγησής του, με σκοπό να αποδώσει τα αναμενόμενα για τη διοίκηση αποτελέσματα.

Στο παρόν κεφάλαιο προβλέπεται η μετεξέλιξη του θεσμού του Συμπαραστάτη του Δήμου και της Επιχείρησης και του Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης σε Δημοτικό και Περιφερειακό Διαμεσολαβητή αντίστοιχα, με βασικές κατευθύνσεις τη θέσπιση ελάχιστων τυπικών προσόντων του Διαμεσολαβητή, την πρόβλεψη περαιτέρω κωλυμάτων και ασυμβίβαστων, τη βελτιστοποίηση της διαδικασίας επιλογής του και την πρόβλεψη μικρότερης πλειοψηφίας για την εκλογή του, την καλύτερη οργανωτική δομή του θεσμού, την ενίσχυση της λειτουργικής ανεξαρτησίας του Διαμεσολαβητή, μέσω της σύστασης Αυτοτελούς Γραφείου Δημοτικού/Περιφερειακού Διαμεσολαβητή, και τη σύσταση Εθνικού Συμβουλίου Διαμεσολαβητών. Τέλος, καθιερώνεται η συνεργασία και η αλληλοσυμπλήρωση του Διαμεσολαβητή και του Συνηγόρου του Πολίτη, με σκοπό να αποτραπεί η αλληλοεπικάλυψη των δύο θεσμών και να προστατευθεί η ανεξαρτησία τους.

Άρθρο 152
Σκοπός της δημοτικής
και περιφερειακής διαμεσολάβησης

Στην προτεινόμενη διάταξη αναλύεται ο σκοπός της δημοτικής και περιφερειακής διαμεσολάβησης, ο οποίος συνίσταται στην αντιμετώπιση φαινομένων κακής, ελλιπούς ή αναποτελεσματικής διοίκησης στους Ο.Τ.Α. και τα νομικά πρόσωπα αυτών. Μέσω της λειτουργίας του θεσμού της Διαμεσολάβησης, η επίλυση των διαφορών μεταξύ πολιτών με τις δημοτικές και περιφερειακές αρχές λαμβάνει χώρα σε τοπικό επίπεδο, μειώνοντας την επιβάρυνση των δικαιοδοτικών οργάνων (διοικητικές και δικαστικές διαδικασίες) και αναβαθμίζοντας τη σχέση πολιτών με την τοπική αυτοδιοίκηση και την αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών της τελευταίας. Ο θεσμός του Συμπαραστάτη που εισήχθη με το Πρόγραμμα «Καλλικράτης» και ο οποίος μετεξελίσσεται με το παρόν σχέδιο νόμου στον θεσμό του Διαμεσολαβητή, είχε τον ίδιο ακριβώς σκοπό με τον τελευταίο, δεν απέδωσε, όμως, τα αναμενόμενα αποτελέσματα και κρίθηκε αναγκαία η αναμόρφωσή του. Ο νέος θεσμός διέπεται από πληρέστερο σε σχέση με το εισαχθέν με τον «Καλλικράτη» θεσμικό πλαίσιο, γεγονός που αυξάνει τις πιθανότητες επιτυχίας της αποστολής του.

Άρθρο 153
Γενικές αρχές που διέπουν την τοπική
και περιφερειακή διαμεσολάβηση

Στο προτεινόμενο άρθρο μνημονεύονται οι αρχές που διέπουν την τοπική και περιφερειακή διαμεσολάβηση, οι οποίες πρέπει να τηρούνται προκειμένου να πραγματωθεί ο σκοπός του θεσμού.

Άρθρο 154
Όργανα δημοτικής και περιφερειακής διαμεσολάβησης

Στην προτεινόμενη διάταξη ορίζονται τα όργανα της δημοτικής και περιφερειακής διαμεσολάβησης, τα οποία είναι οι Δημοτικοί και Περιφερειακοί Διαμεσολαβητές που αντικαθιστούν τους υπό το ισχύον καθεστώς Συμπαραστάτες του Δήμου και της Επιχείρησης και Περιφερειακούς Συμπαραστάτες του Πολίτη και της Επιχείρησης αντίστοιχα. Στο άρθρο 77 του ν. 3852/2010 προβλέπεται ότι ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης εκλέγεται σε δήμους άνω των είκοσι χιλιάδων (20.000) κατοίκων, ενώ με την προτεινόμενη διάταξη διευρύνεται η κατά τόπον αρμοδιότητα του θεσμού που διαδέχεται τον Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης, καθώς πλέον ο Δημοτικός Διαμεσολαβητής εκλέγεται σε κάθε νομό, εξαιρουμένου αυτού της Αττικής, όπου εκλέγεται ένας Δημοτικός Διαμεσολαβητής ανά περιφερειακή ενότητα. Με την προτεινόμενη διάταξη ο Δημοτικός Διαμεσολαβητής αποκτά αρμοδιότητα σε όλους τους πρωτοβάθμιους Ο.Τ.Α. του νομού και μέσω της αύξησης της χωρικής αρμοδιότητάς του θα καταστεί πιο αποτελεσματικό και ευρύ το έργο του. Επίσης, η εκλογή Δημοτικού Διαμεσολαβητή ανά νομό και όχι ανά δήμο κατοχυρώνει ότι όλοι οι δήμοι θα διαθέτουν έναν αρμόδιο Διαμεσολαβητή, σε αντίθεση με το υπάρχον καθεστώς του Συμπαραστάτη, σύμφωνα με το οποίο εκλέγεται Συμπαραστάτης μόνο σε δήμους άνω των είκοσι χιλιάδων (20.000) κατοίκων, με αποτέλεσμα οι πολίτες δήμων κάτω των είκοσι χιλιάδων (20.000) κατοίκων να στερούνται της δυνατότητας προσφυγής στον εν λόγω θεσμό.

Άρθρο 155
Προσόντα του Δημοτικού
και Περιφερειακού Διαμεσολαβητή

Με την προτεινόμενη διάταξη καθορίζονται τα ελάχιστα προσόντα που πρέπει να διαθέτει ο Δημοτικός και Περιφερειακός Διαμεσολαβητής, τα οποία κρίνονται απαραίτητα προκειμένου να ανταποκριθεί στις αυξημένες απαιτήσεις του ρόλου του. Υπό το ισχύον καθεστώς δεν απαιτείται να διαθέτει ο υποψήφιος Συμπαραστάτης συγκεκριμένα προσόντα, παρά μόνο οι διατάξεις των άρθρων 77 και 179 αρκούνται στην αόριστη αναφορά περί επιλογής προσώπου με εγνωσμένο κύρος και εμπειρία. Δεδομένης της δυσχέρειας επαρκούς προσδιορισμού της έννοιας του εγνωσμένου κύρους και εμπειρίας, κρίνεται προτιμητέα η θέσπιση αντικειμενικών κριτηρίων κατά την επιλογή του Διαμεσολαβητή, που θα βοηθήσουν στην τήρηση της διαφάνειας και της αμεροληψίας. Με αυτόν τον τρόπο οι πρόσθετες εγγυήσεις της προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας εξετάζονται με την θέσπιση τυπικών και ουσιαστικών προσόντων για τους υποψήφιους Συμπαραστάτες.

Άρθρο 156
Κωλύματα και ασυμβίβαστα

Με το προτεινόμενο άρθρο καθιερώνονται, πέρα από τα κωλύματα και ασυμβίβαστα των άρθρων 14, 15 και 117, 118 του ν. 3852/2010 που είναι τα μόνα που ισχύουν για τον Συμπαραστάτη, επιπλέον κωλύματα και ασυμβίβαστα για τον Διαμεσολαβητή. Συγκεκριμένα συνιστά αρνητική προϋπόθεση για την εκλογή του Διαμεσολαβητή η κατοχή έως και πέντε (5) χρόνια πριν την έκδοση της σχετικής προκήρυξης οποιουδήποτε αυτοδιοικητικού αξιώματος στον οικείο νομό, ακόμα και αν προηγηθεί παραίτηση. Δικαιολογητικός λόγος θέσπισης του εν λόγω κωλύματος είναι η αποτροπή επηρεασμού του λειτουργήματος του Διαμεσολαβητή από την πρόσφατη ιδιότητά του ως αιρετού της αυτοδιοίκησης στον οικείο νομό. Ακόμη, λόγω της σπουδαιότητας της θέσης του Διαμεσολαβητή, απαγορεύεται ο υποψήφιος να έχει καταδικαστεί για οποιοδήποτε από τα αδικήματα που αποτελούν κώλυμα διορισμού βάσει του Υπαλληλικού Κώδικα. Η εξαίρεση των διατελεσάντων λειτουργών αποσκοπεί στη διαφύλαξη του διαμεσολαβητικού χαρακτήρα του θεσμού έναντι ενός δικαιοδοτικού. Τέλος, καθιερώνεται απόλυτο επαγγελματικό ασυμβίβαστο του Διαμεσολαβητή, όσο κατέχει τη θέση αυτή, προκειμένου να αποτρέπεται η δυνατότητα αλλά και η δημιουργία της εντύπωσης ότι μπορεί να χρησιμοποιηθεί η ιδιότητα του Διαμεσολαβητή προς εξυπηρέτηση ιδιωτικών συμφερόντων. Γι' αυτό μάλιστα ορίζεται ότι δικηγόροι, λοιποί ελεύθεροι επαγγελματίες και καθηγητές ΑΕΙ και ΤΕΙ, τίθενται σε υποχρεωτική αναστολή άσκησης καθηκόντων για όσο χρόνο διαρκεί η θητεία τους ως Δημοτικών ή Περιφερειακών Διαμεσολαβητών. Όλα τα ανωτέρω κωλύματα/ασυμβίβαστα που σχετίζονται με το ρόλο του Διαμεσολαβητή κατατείνουν στην ενίσχυση των εγγυήσεων αμεροληψίας του και στην εξασφάλιση της προσωπικής και λειτουργικής του ανεξαρτησίας.

Άρθρο 157
Ευθύνη του Δημοτικού
και Περιφερειακού Διαμεσολαβητή

Στο προτεινόμενο άρθρο θεσπίζεται αφενός ακατα-δίωκτο υπέρ του Διαμεσολαβητή για γνώμη που διατυπώνει στην άσκηση των καθηκόντων του, ο οποίος πρέπει να διαθέτει προσωπική ανεξαρτησία και αφετέρου αστική ευθύνη του μόνο για δόλο ή βαριά αμέλεια. Ο Διαμεσολαβητής δεν υποχρεούται να καταβάλλει αποζημίωση σε οποιοδήποτε πρόσωπο για υλική ζημιά ή ηθική βλάβη, η οποία προκαλείται σε αυτό από τον τρόπο άσκησης των καθηκόντων του και οφείλεται σε ελαφρά αμέλεια του.

Άρθρο 158
Αντιμισθία

Στην προτεινόμενη διάταξη προβλέπεται η αντιμισθία που λαμβάνουν ο Δημοτικός και Περιφερειακός Διαμεσολαβητής. Η προβλεπόμενη αντιμισθία κρίνεται επαρκής ενόψει του εύρους της αρμοδιότητας των Δημοτικών Διαμεσολαβητών (εκλογή ανά Νομό) και διαφοροποιείται ανάλογα με τον πληθυσμό του νομού και εν όψει του εύρους αρμοδιότητας των Περιφερειακών Διαμεσολαβητών. Επιπλέον, δικαιολογείται από τη θέσπιση

απόλυτου επαγγελματικού ασυμβίβαστου στο άρθρο 153 του παρόντος.

Άρθρο 159
Θητεία του Δημοτικού
και Περιφερειακού Διαμεσολαβητή

Στο προτεινόμενο άρθρο ορίζεται η θητεία του Δημοτικού και Περιφερειακού Διαμεσολαβητή και προβλέπεται τι συμβαίνει, εάν δεν έχει ολοκληρωθεί η ανάληψη καθηκόντων από τον νέο Διαμεσολαβητή και έχει λήξει εν τω μεταξύ η θητεία του απερχόμενου, καθώς και τι συμβαίνει εάν ο Διαμεσολαβητής παραιτηθεί ή εάν αποβιώσει ή εάν αδυνατεί να ασκήσει τα καθήκοντά του για περισσότερους από έξι (6) μήνες.

Άρθρο 160
Διαδικασία επιλογής του Δημοτικού Διαμεσολαβητή

Στην προτεινόμενη διάταξη περιγράφεται η διαδικασία επιλογής του Δημοτικού Διαμεσολαβητή, η οποία διαφοροποιείται από την προβλεπόμενη υπό το ισχύον καθεστώς. Συγκεκριμένα το άρθρο 77 του «Καλλικράτη» απαιτεί για την εκλογή του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης ειδική πλειοψηφία 2/3 του συνόλου των μελών του δημοτικού. Η πρόβλεψη της αυξημένης αυτής πλειοψηφίας δυσχέρανε τη διαδικασία εκλογής του Συμπαραστάτη και συντέλεσε στην αδρανοποίηση του θεσμού και στη μη προσδοκώμενη ανταπόκρισή του. Για το λόγο αυτό με την προτεινόμενη διάταξη βελτιστοποιείται η διαδικασία επιλογής του, η οποία λαμβάνει χώρα σε περισσότερα στάδια. Συγκεκριμένα, προβλέπεται προκήρυξη της θέσης του Διαμεσολαβητή από τον δήμαρχο της έδρας του οικείου νομού έξι (6) μήνες πριν από τη λήξη της θητείας του απερχόμενου, με δημοσίευση της προκήρυξης, και με προθεσμία τριάντα (30) ημερών για υποβολή αιτήσεων από τους ενδιαφερόμενους. Ακολουθεί απόφαση του δημάρχου της έδρας του νομού με πίνακα των τυπικά δεκτών αιτήσεων και παρέχεται δεκαήμερη προθεσμία για υποβολή προσφυγών κατά της απόφασης αυτής. Για τον Δημοτικό Διαμεσολαβητή συνιστάται εκλεκτορικό σώμα από τους εκπροσώπους των δημοτικών συμβουλίων του νομού στην οικεία Περιφερειακή Ένωση Δήμων (ΠΕΔ), πλην του Δημάρχου. Εντός εξήντα (60) ημερών από την απόφαση του δημάρχου και του περιφερειάρχη με τον πίνακα των τυπικά δεκτών αιτήσεων το αρμόδιο όργανο εκλογής καλείται σε δημόσια συνεδρίαση, στην οποία λαμβάνει χώρα ακρόαση των υποψηφίων. Ακολουθεί μυστική ψηφοφορία για την εκλογή του Διαμεσολαβητή, ο οποίος εκλέγεται αφού συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του οργάνου. Σε περίπτωση μη επίτευξης απόλυτης πλειοψηφίας, η συνεδρίαση για την εκλογή Διαμεσολαβητή επαναλαμβάνεται υποχρεωτικά άλλες δύο φορές, σε συνεδριάσεις που δεν μπορεί να απέχουν λιγότερο από πέντε (5) και περισσότερες από δεκαπέντε (15) ημέρες η καθεμία από την προηγούμενη. Στην τρίτη μυστική ψηφοφορία, Διαμεσολαβητής εκλέγεται ο υποψήφιος που συγκέντρωσε τις περισσότερες ψήφους. Τέλος, με τις προτεινόμενες διατάξεις προσδίδεται στο θεσμό υποχρεωτικότητα, γι' αυτό και ορίζεται στην τελευταία διάταξη αυτών ότι η παραβίαση των διαδικαστικών ενεργειών για την εκλογή του Διαμεσολαβητή συνιστά σοβαρή παράβαση καθήκοντος για το Δήμαρχο όσο και για τα μέλη του αρμόδιου για την εκλογή του Δημοτικού Διαμεσολαβητή σώματος. Γενικότερα η προβλεπόμενη με τις προτεινόμενες διατάξεις διαδικασία κατατείνει στην εξασφάλιση μίας ελάχιστης απαιτούμενης διαφάνειας/αμεροληψίας στη διαδικασία.

Άρθρο 161
Διαδικασία επιλογής
του Περιφερειακού Διαμεσολαβητή

Στην προτεινόμενη διάταξη περιγράφεται η διαδικασία επιλογής του Περιφερειακού Διαμεσολαβητή, η οποία διαφοροποιείται από την προβλεπόμενη υπό το ισχύον καθεστώς. Συγκεκριμένα το άρθρο 179 του «Καλλικράτη» απαιτεί για την εκλογή του Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης ειδική πλειοψηφία 2/3 του συνόλου των μελών του περιφερειακού συμβουλίου. Η πρόβλεψη της αυξημένης αυτής πλειοψηφίας δυσχέρανε τη διαδικασία εκλογής του Συμπαραστάτη και συντέλεσε στην αδρανοποίηση του θεσμού και στη μη προσδοκώμενη ανταπόκρισή του. Για το λόγο αυτό με την προτεινόμενη διάταξη βελτιστοποιείται η διαδικασία επιλογής του, η οποία λαμβάνει χώρα σε περισσότερα στάδια. Συγκεκριμένα, προβλέπεται προκήρυξη της θέσης του Διαμεσολαβητή από τον Περιφερειάρχη έξι (6) μήνες πριν από τη λήξη της θητείας του απερχόμενου, με δημοσίευση της προκήρυξης, και με προθεσμία τριάντα ημερών για υποβολή αιτήσεων από τους ενδιαφερόμενους. Ακολουθεί απόφαση του οικείου περιφερειάρχη με πίνακα των τυπικά δεκτών αιτήσεων και παρέχεται δεκαήμερη προθεσμία για υποβολή προσφυγών κατά της απόφασης αυτής. Για τον Περιφερειακό Διαμεσολαβητή αρμόδιο όργανο για την επιλογή του είναι το οικείο Περιφερειακό Συμβούλιο. Εντός εξήντα (60) ημερών από την απόφαση του περιφερειάρχη με τον πίνακα των τυπικά δεκτών αιτήσεων το αρμόδιο όργανο εκλογής καλείται σε δημόσια συνεδρίαση, στην οποία λαμβάνει χώρα ακρόαση των υποψηφίων. Ακολουθεί μυστική ψηφοφορία για την εκλογή του Διαμεσολαβητή, ο οποίος εκλέγεται αφού συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του οργάνου. Σε περίπτωση μη επίτευξης απόλυτης πλειοψηφίας, η συνεδρίαση για την εκλογή Διαμεσολαβητή επαναλαμβάνεται υποχρεωτικά άλλες δύο φορές, σε συνεδριάσεις που δεν μπορεί να απέχουν λιγότερο από πέντε (5) και περισσότερες από δεκαπέντε (15) ημέρες η καθεμία από την προηγούμενη. Στην τρίτη μυστική ψηφοφορία, Διαμεσολαβητής εκλέγεται ο υποψήφιος που συγκέντρωσε τις περισσότερες ψήφους. Τέλος, με τις προτεινόμενες διατάξεις προσδίδεται στο θεσμό υποχρεωτικότητα, γι' αυτό και ορίζεται στην τελευταία διάταξη αυτών ότι η παραβίαση των διαδικαστικών ενεργειών για την εκλογή του Διαμεσολαβητή συνιστά σοβαρή παράβαση καθήκοντος για τον Περιφερειάρχη όσο και για τα μέλη του Περιφερειακού Συμβουλίου. Γενικότερα η προβλεπόμενη με τις προτεινόμενες διατάξεις διαδικασία κατατείνει στην εξασφάλιση μίας ελάχιστης απαιτούμενης διαφάνειας/αμεροληψίας στη διαδικασία.

Άρθρο 162
Παύση Διαμεσολαβητή

Στο προτεινόμενο άρθρο ορίζεται ότι το αρμόδιο για την παύση του Διαμεσολαβητή όργανο είναι το ίδιο που είναι αρμόδιο για την εκλογή του. Στην παράγραφο 3

προβλέπεται η σύνθεση της επιτροπής, η οποία προηγουμένως παρέχει σύμφωνη γνώμη για την παύση του Διαμεσολαβητή. Το ως άνω αρμόδιο όργανο οφείλει να διαπιστώσει αιτιολογημένα, κατόπιν προηγούμενης σύμφωνης γνώμης της επιτροπής της παραγράφου 3, εάν ο Διαμεσολαβητής έχει υποπέσει σε σοβαρή πλημμέλεια στην άσκηση των καθηκόντων του. Με απόφαση της επιτροπής της παραγράφου 3 διαπιστώνεται η αντικειμενική αδυναμία του Διαμεσολαβητή να ασκήσει τα καθήκοντά του, για λόγους ανωτέρας βίας, όπως ιδίως λόγοι υγείας.

Άρθρο 163
Καθ' ύλην αρμοδιότητα

Στην προτεινόμενη διάταξη αναλύεται η καθ' ύλην αρμοδιότητα του Διαμεσολαβητή. Σύμφωνα με την προτεινόμενη διάταξη δίνεται η δυνατότητα τόσο σε φυσικά όσο και σε νομικά πρόσωπα, εφόσον θίγονται από φαινόμενα κακοδιοίκησης των υπηρεσιών του δήμου ή της περιφέρειας, των νομικών τους προσώπων και των επιχειρήσεών τους, να υποβάλουν σχετική αναφορά στον Διαμεσολαβητή. Ανώνυμες αναφορές δεν γίνονται δεκτές προς αποφυγή υπερφόρτωσης του έργου του Διαμεσολαβητή. Τέλος, παρέχεται η δυνατότητα στον Διαμεσολαβητή να επιλαμβάνεται υποθέσεων αυτεπαγγέλτως, όταν προφανώς κρίνει ότι υφίσταται εκτεταμένο και εξόφθαλμο φαινόμενο κακοδιοίκησης που χρήζει άμεσα αντιμετώπισης.

Άρθρο 164
Επιμέρους αρμοδιότητες – Τρόπος επίλυσης υποθέσεων

Στο προτεινόμενο άρθρο προβλέπονται πιο αναλυτικά οι τρόποι με τους οποίους ο Διαμεσολαβητής επιλύει τις υποθέσεις που αναλαμβάνει. Είναι σαφές ότι ο Διαμεσολαβητής οφείλει να λειτουργεί με αμερόληπτο και αντικειμενικό τρόπο, διασφαλίζοντας και προάγοντας το κύρος του θεσμού. Με αυτό το δεδομένο, οι αρμοδιότητές του κωδικοποιούνται με την προτεινόμενη διάταξη στις τρεις κατηγορίες ενημέρωση, διαμεσολάβηση και δημοσιότητα. Πιο αναλυτικά, με σκοπό την προαγωγή του θεσμού, οφείλει να πληροφορεί το κοινό και τους πολίτες ατομικά για τα δικαιώματά τους, να εκδίδει σχετικό πληροφοριακό υλικό, να παραλαμβάνει καταγγελίες και να αλληλογραφεί ή/και να επισκέπτεται τις υπηρεσίες του οικείου Ο.Τ.Α. κατά την εξέταση της αναφοράς. Στα πλαίσια της αμεροληψίας και της αντικειμενικότητάς του, κοινοποιεί έγγραφες αναφορές στον αρμόδιο Επόπτη Ο.Τ.Α. ή και στον Υπουργό Εσωτερικών, συντάσσει και δημοσιεύει ετήσια έκθεση και ειδικές εκθέσεις για συγκεκριμένα θέματα που προκαλούν μεγαλύτερα προβλήματα και χρήζουν διακριτής αντιμετώπισης.

Άρθρο 165
Σχέσεις του Διαμεσολαβητή με τους πολίτες

Στο προτεινόμενο άρθρο περιγράφονται οι σχέσεις του Διαμεσολαβητή με τους πολίτες. Συγκεκριμένα ο Διαμεσολαβητής έχει 30ήμερη προθεσμία από την υποβολή της σχετικής καταγγελίας ή αναφοράς να απαντήσει εγγράφως ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στον/στους ενδιαφερόμενους. Η εν λόγω προθεσμία είναι ενδεικτική, διότι η ενδεχόμενη αποκλειστικότητα αυτής θα παραβίαζε το καθεστώς λειτουργικής και προσωπικής ανεξαρτησίας του Διαμεσολαβητή και θα δυσκόλευε το έργο του, το οποίο χαρακτηρίζεται από αυξημένο φόρτο εργασίας, δεδομένης μάλιστα της αύξησης της χωρικής αρμοδιότητας του Δημοτικού Διαμεσολαβητή. Υποχρεούται, παρ' όλα αυτά, να εκθέσει τους λόγους καθυστέρησης και τον εκτιμώμενο χρόνο ολοκλήρωσης της υπόθεσης. Τέλος, γενικώς παρέχεται η δυνατότητα απόκρυψης των στοιχείων του καταγγέλλοντος, εκτός και αν με αυτόν τον τρόπο παρεμποδίζεται η διερεύνηση της υπόθεσης.

Άρθρο 166
Σχέσεις του Διαμεσολαβητή
με τις αυτοδιοικητικές υπηρεσίες

Στο προτεινόμενο άρθρο περιγράφονται οι σχέσεις του Διαμεσολαβητή με τις αυτοδιοικητικές υπηρεσίες. Συγκεκριμένα προς διευκόλυνση του έργου του προβλέπεται η υποχρεωτική συνεργασία των υπηρεσιών των Δήμων, των Περιφερειών και των νομικών προσώπων αυτών με τον Διαμεσολαβητή και η υποβοήθηση του έργου του. Ο λόγος που αυτοί έχουν αποκλειστική προθεσμία τριάντα (30) ημερών για να απαντούν εγγράφως ή προφορικά σε ερωτήματα και αιτήματα του Διαμεσολαβητή, είναι η ανάγκη επιτάχυνσης του διαμεσολαβητικού έργου διερεύνησης της καταγγελίας του ενδιαφερόμενου. Για να μπορέσει ο Διαμεσολαβητής να εξάγει ασφαλή συμπεράσματα σχετικά με την ύπαρξη η μη φαινομένου κακοδιοίκησης, πρέπει να διεξάγει εμπεριστατωμένη έρευνα στην οποία αρωγοί είναι οπωσδήποτε οι Δήμοι και οι Περιφέρειες. Συγκεκριμένα οι υπηρεσίες των Δήμων, των Περιφερειών και των νομικών προσώπων αυτών οφείλουν να παρέχουν οποιαδήποτε πληροφορία, έγγραφο ή άλλο στοιχείο τους ζητά ο Διαμεσολαβητής και αφορά την εξεταζόμενη υπόθεση, διαφορετικά δεν θα μπορεί να πραγματωθεί ο σκοπός του θεσμού. Για το λόγο αυτό, άλλωστε, ορίζεται στην προτεινόμενη διάταξη ότι η άρνηση του υπαλλήλου να συνεργαστεί με το Διαμεσολαβητή συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα. Στο ίδιο πνεύμα κινείται και η υποχρέωση της εκάστοτε υπηρεσίας να ενημερώνει εγγράφως τον Διαμεσολαβητή εντός 60ήμερης προθεσμίας από την παραλαβή της έκθεσης ή του πορίσματος για τα μέτρα που έχει λάβει σε σχέση με τις προτάσεις του.

Άρθρο 167
Αυτοτελές Γραφείο Δημοτικού Διαμεσολαβητή

Με την προτεινόμενη διάταξη συστήνονται υποχρεωτικά Αυτοτελή Γραφεία Δημοτικού Διαμεσολαβητή. Σκοπός των εν λόγω γραφείων είναι να υπάρχουν κάποιες ελάχιστες ασφαλιστικές δικλείδες, οι οποίες θα εξασφαλίσουν την ελάχιστη αυτονομία του Διαμεσολαβητή από τους οικείους Ο.Τ.Α.. Στην προτεινόμενη διάταξη προβλέπεται η στελέχωση των εν λόγω γραφείων με τρεις (3) υπαλλήλους των δήμων και των νομικών προσώπων αυτών, καθώς αυτοί οι υπάλληλοι διαθέτουν την πλέον κατάλληλη γνώση και σχετική εμπειρία για να βοηθήσουν αποτελεσματικά τον Διαμεσολαβητή στο έργο του. Δεδομένου του αυξημένου κύρους του θεσμού, η προτεινόμενη διάταξη απαιτεί οι δύο (2) αποσπασμένοι υ-

πάλληλοι να είναι κατηγορίας ΠΕ και ο ένας (1) κατηγορίας ΔΕ. Οι εν λόγω υπάλληλοι επιλέγονται από τον Διαμεσολαβητή και αποσπώνται με απόφαση του Δημάρχου της έδρας του νομού, για χρονικό διάστημα ισάριθμο με τη θητεία του Διαμεσολαβητή, κατά παρέκκλιση κάθε ειδικής ή γενικής διάταξης, προκειμένου να καταστεί σύντομα εφικτή η λυσιτελής λειτουργία του νέου θεσμού. Προβλέπεται, τέλος, ότι η δαπάνη μισθοδοσίας των υπαλλήλων που απασχολούνται στο Γραφείο του Δημοτικού Διαμεσολαβητή, η δαπάνη της αντιμισθίας των Διαμεσολαβητών, καθώς και το λειτουργικό κόστος του Γραφείου αυτών, βαρύνουν τον προϋπολογισμό του δήμου της έδρας του οικείου νομού.

Άρθρο 168
Αυτοτελές Γραφείο Περιφερειακού Διαμεσολαβητή

Με την προτεινόμενη διάταξη συστήνονται υποχρεωτικά Αυτοτελή Γραφεία Περιφερειακού Διαμεσολαβητή. Σκοπός των εν λόγω γραφείων είναι να υπάρχουν κάποιες ελάχιστες ασφαλιστικές δικλείδες, οι οποίες θα εξασφαλίσουν την ελάχιστη αυτονομία του Διαμεσολαβητή από την οικεία Περιφέρεια. Στην προτεινόμενη διάταξη προβλέπεται η στελέχωση των εν λόγω γραφείων με τρεις (3) υπαλλήλους των οικείων Περιφερειών και των νομικών προσώπων αυτών, καθώς αυτοί οι υπάλληλοι διαθέτουν την πλέον κατάλληλη γνώση και σχετική εμπειρία για να βοηθήσουν αποτελεσματικά τον Διαμεσολαβητή στο έργο του. Δεδομένου του αυξημένου κύρους του θεσμού, η προτεινόμενη διάταξη απαιτεί οι δύο (2) αποσπασμένοι υπάλληλοι να είναι κατηγορίας ΠΕ και ο ένας (1) κατηγορίας ΔΕ. Οι εν λόγω υπάλληλοι επιλέγονται από τον Διαμεσολαβητή και αποσπώνται με απόφαση του Περιφερειάρχη, για χρονικό διάστημα ισάριθμο με τη θητεία του Διαμεσολαβητή, κατά παρέκκλιση κάθε ειδικής ή γενικής διάταξης. Προβλέπεται, τέλος, ότι η δαπάνη μισθοδοσίας των υπαλλήλων που απασχολούνται στο Γραφείο του Περιφερειακού Διαμεσολαβητή, η δαπάνη της αντιμισθίας των Διαμεσολαβητών, καθώς και το λειτουργικό κόστος του Γραφείου αυτών, βαρύνουν τον προϋπολογισμό της Περιφέρειας.

Άρθρο 169
Σύσταση Εθνικού Συμβουλίου Διαμεσολαβητών

Στο προτεινόμενο άρθρο προβλέπεται η σύσταση στο Υπουργείο Εσωτερικών του Εθνικού Συμβουλίου Διαμεσολαβητών, ενός εθνικού συντονιστικού και γνωμοδοτικού φορέα σε θέματα τοπικής και περιφερειακής διαμεσολάβησης. Είναι σαφές ότι για την αποτελεσματικότερη λειτουργία του θεσμού, είναι κομβικής σημασίας ο συντονισμός και η αλληλοενημέρωση των Διαμεσολαβητών, ώστε να δημιουργείται μία αίσθηση «corpus».

Άρθρο 170
Αρμοδιότητες

Στην προτεινόμενη διάταξη αναλύονται οι αρμοδιότητες του Εθνικού Συμβουλίου Διαμεσολαβητών, οι οποίες κατατείνουν στην ενίσχυση της συνεργασίας αυτών, στην ενιαία αντιμετώπιση των φαινομένων κακοδιοίκησης και των εν γένει προβλημάτων της Διοίκησης, στη διατύπωση προτάσεων για τη βελτίωση του θεσμού και τη λειτουργία της τοπικής αυτοδιοίκησης και στη συνεργασία με το αρμόδιο Υπουργείο και όλους τους συναρμόδιους φορείς.

Άρθρο 171
Συγκρότηση και λειτουργία

Στο προτεινόμενο άρθρο ορίζεται η συγκρότηση και η λειτουργία του Εθνικού Συμβουλίου Διαμεσολαβητών. Συγκεκριμένα προβλέπεται ότι η Ολομέλεια αυτού εκλέγει τον Πρόεδρο και τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής του, καθώς και τους εκπροσώπους των Διαμεσολαβητών στην ειδική επιτροπή της παραγράφου 3 του άρθρου 162. Στα πλαίσια της συνεργασίας του θεσμού του Διαμεσολαβητή και του Συνηγόρου του Πολίτη, ορίζεται ότι στο Συμβούλιο δύναται να καλείται και να παρίσταται και ο τελευταίος. Με την προτεινόμενη διάταξη προβλέπεται η διοικητική υποστήριξη του Συμβουλίου από τη Διεύθυνση Οργάνωσης και Λειτουργίας Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών, η οποία είναι η πλέον αρμόδια να προσφέρει αρωγή στο Συμβούλιο.

Άρθρο 172
Γενικές αρχές

Στην προτεινόμενη διάταξη προβλέπεται η συνεργασία του Διαμεσολαβητή με άλλα όργανα και φορείς Διαμεσολάβησης και ελέγχου, η οποία κατατείνει στην αλληλοβοήθειά τους και κατ' επέκταση βελτίωση του έργου τους.

Άρθρο 173
Σχέσεις με το Συνήγορο του Πολίτη

Στο προτεινόμενο άρθρο περιγράφονται οι σχέσεις του Διαμεσολαβητή με το Συνήγορο του Πολίτη. Με βάση τις συστάσεις του Συμβουλίου της Ευρώπης και τις επισημάνσεις του Συνηγόρου του πολίτη, είναι σημαντικό να οριοθετηθούν οι σχέσεις και οι αρμοδιότητες αφενός του Διαμεσολαβητή αφετέρου του Συνηγόρου του πολίτη, με τρόπο που να διαχωρίζονται οι αρμοδιότητες, να μειώνονται οι αλληλοεπικαλύψεις και ταυτόχρονα να δημιουργείται ένα πλαίσιο τέτοιο που να καθιστά εφικτή τη συνεργασία των δύο θεσμών. Η σύγχυση του Συμπαραστάτη του Δημότη με το Συνήγορο του Πολίτη και η επικάλυψη των αρμοδιοτήτων τους ήταν, άλλωστε, ένας από τους λόγους που οδήγησαν στην αδρανοποίηση του θεσμού του Συμπαραστάτη. Γι' αυτό με την προτεινόμενη διάταξη ορίζεται σαφώς, ότι ο Διαμεσολαβητής είναι ανεξάρτητος από το Συνήγορο του Πολίτη και ότι η άσκηση των αρμοδιοτήτων του Διαμεσολαβητή δεν θίγει τις αρμοδιότητες του Συνηγόρου του Πολίτη ως ανεξάρτητης και συνταγματικά κατοχυρωμένης αρχής. Στο πνεύμα αλληλοβοήθειας των δύο φορέων προβλέπεται, ακόμη, ότι ο Διαμεσολαβητής υποχρεούται να κοινοποιεί την ετήσια έκθεσή του στον Συνήγορο του Πολίτη και μπορεί αν υποβάλλει ερωτήματα και να ζητεί τις απόψεις του Συνηγόρου του Πολίτη. Αντιστρόφως, ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να ζητεί τη συνδρομή του κατά τόπο αρμόδιου Διαμεσολαβητή για υποθέσεις που χειρίζεται ο ίδιος, να παρίσταται στις συνεδριάσεις του Εθνικού Συμβουλίου Διαμεσολαβητών και να επιλαμβάνεται ο ίδιος υποθέσεων που έχει ήδη χειριστεί ο Διαμεσολαβητής, μόνο εφόσον διαπιστώνει αστοχίες ή πλημμέλειες και μόνο κατόπιν αιτήματος του ενδιαφερόμενου πολίτη ή

Ο.Τ.Α., ώστε να μην επικαλύπτει την αρμοδιότητα του Διαμεσολαβητή.

Άρθρο 174
Τελικές – μεταβατικές διατάξεις Κεφαλαίου Θ΄

Στο προτεινόμενο άρθρο προβλέπονται οι τελικές και μεταβατικές διατάξεις του Κεφαλαίου Θ΄.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι΄
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ Ο.Τ.Α.

ΤΜΗΜΑ Α΄
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Άρθρο 175
Τετραετή Επιχειρησιακά Προγράμματα – Ετήσια Προγράμματα Δράσης δήμων – Τροποποίηση άρθρου 266 του ν. 3852/2010

Η χρονική διάρκεια των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Δήμων αναπροσαρμόζεται σε τέσσερα (4) έτη, ώστε να συμπίπτει με την τετραετή θητεία των δημοτικών αρχών. Περαιτέρω, ειδικά για την ψήφιση και εκτέλεση του προϋπολογισμού και του τεχνικού προγράμματος, επισημαίνεται ότι ο πρώτος ετήσιος προϋπολογισμός και το αντίστοιχο τεχνικό πρόγραμμα λογίζονται ως προσχέδιο του Ετήσιου Προγράμματος Δράσης. Το Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης του πρώτου έτους της δημοτικής περιόδου οριστικοποιείται με την κατάρτιση και έγκριση του Τετραετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Με την παράγραφο 2 αποκαθίσταται ο ενιαίος χαρακτήρας του σχεδιασμού, καθώς τίθεται ως σκοπός των επιχειρησιακών προγραμμάτων, μεταξύ άλλων, η παρακολούθηση του βαθμού υλοποίησης του Χωρικού και Αναπτυξιακού σχεδιασμού σε τοπικό επίπεδο. Επιπλέον, τα τετραετή επιχειρησιακά προγράμματα των δήμων οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη το χωρικό σχεδιασμό υπερκείμενων επιπέδων. Με τον τρόπο αυτό τα επιχειρησιακά προγράμματα των δήμων αποτελούν τμήμα του γενικότερου χωρικού σχεδιασμού ανάπτυξης με ειδικότερες μέριμνες για τις ιδιαιτερότητες κάθε περιοχής. Προβλέπεται επίσης, δυνατότητα διαβούλευσης με τους πολίτες πριν την κατάρτισή τους ώστε να έχουν τη δυνατότητα να συμπεριλάβουν όσο το δυνατό περισσότερες προτάσεις δημοτών ή φορέων της τοπικής κοινωνίας.

Άρθρο 176
Τετραετή Επιχειρησιακά Προγράμματα – Ετήσια Προγράμματα Δράσης περιφερειών – Τροποποίηση άρθρου 268 του ν. 3852/2010

Τα Τετραετή Επιχειρησιακά Προγράμματα των περιφερειών, έχουν όπως και τα δημοτικά, τετραετή διάρκεια και οφείλουν να είναι συμβατά με τον υπερκείμενο χωρικό σχεδιασμό. Ειδικότερα, τα περιφερειακά έχουν ενιαία δομή και συγκρότηση, που διέπει το σύνολο των περιφερειακών ενοτήτων και περιλαμβάνουν: α) στρατηγικό σχέδιο, β) επιχειρησιακό σχέδιο και γ) δείκτες παρακολούθησης και αξιολόγησης. Για την κατάρτισή τους, λαμβάνονται απαραίτητα υπόψη οι κατευθύνσεις του υφιστάμενου χωρικού σχεδιασμού Εθνικού, Περιφερειακού και Τοπικού Επιπέδου, η μακροπεριφερειακή και διαπεριφερειακή στρατηγική, οι προτεραιότητες που απορρέουν από χρηματοδοτικά και αναπτυξιακά προγράμματα, καθώς και ιδιαιτερότητες της περιφέρειας. Κατά την κατάρτιση και υλοποίηση τους, αξιοποιούνται όλες οι διαθέσιμες μορφές δημοσιοποίησης και δημόσιας διαβούλευσης, με σκοπό την ενίσχυση της διαφάνειας και της συμμετοχής.

Άρθρο 177
Επιτροπή Παρακολούθησης και Υλοποίησης Χωρικού και Αναπτυξιακού Σχεδιασμού Τοπικού και Περιφερειακού Επιπέδου

Για την ανάπτυξη μιας νέας θεσμικής αντίληψης για τον συσχετισμό στρατηγικού σχεδιασμού και ετήσιων προϋπολογισμών και τεχνικών προγραμμάτων, προτείνεται η συγκρότηση Επιτροπής Παρακολούθησης και Υλοποίησης Χωρικού και Αναπτυξιακού Σχεδιασμού Περιφερειακού και Τοπικού Επιπέδου στο Υπουργείο Εσωτερικών, κατόπιν κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Οικονομίας και Ανάπτυξης. Μέσω της προτεινόμενης Επιτροπής σκοπείται η παρακολούθηση του βαθμού υλοποίησης του χωρικού και αναπτυξιακού σχεδιασμού σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, η ενημέρωση και υποστήριξη των Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού σε θέματα εναρμόνισης του σχεδιασμού τους με τον χωρικό και αναπτυξιακό σχεδιασμό των άλλων επιπέδων διοίκησης και η προώθηση του συντονισμού του χωρικού και αναπτυξιακού του τοπικού και περιφερειακού αναπτυξιακού σχεδιασμού με στόχο τη διαμόρφωση συνεκτικών πολιτικών χωρικού και αναπτυξιακού σχεδιασμού σε επίπεδο εθνικό.

ΤΜΗΜΑ Β΄
ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΕΡΓΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ - ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΤΗΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑΣ ΣΥΝΑΨΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ Ο.Τ.Α. – ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΟΜΗΣΗΣ ΔΗΜΩΝ

Άρθρο 178
Υποστήριξη των Δήμων από τη Μ.Ο.Δ. Α.Ε.

Με την προτεινόμενη ρύθμιση δήμοι, οι οποίοι είτε δεν έχουν επαρκή τεχνική υπηρεσία είτε στερούνται του αναγκαίου προσωπικού των απαιτούμενων ειδικοτήτων, θα μπορούν να επικουρούνται σε μία σειρά από διαδικασίες σχετικές με τη μελέτη και εκτέλεση έργων από την ανώνυμη εταιρία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με την επωνυμία «Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων (Μ.Ο.Δ. Α.Ε.)». Η Μ.Ο.Δ. Α.Ε. η οποία διαθέτει την απαιτούμενη τεχνογνωσία αλλά και εξειδικευμένα στελέχη, θα αναλαμβάνει την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών στις διαδικασίες εκπόνησης, ανάθεσης και επίβλεψης μελετών και στη ωρίμαση ή δημοπράτηση έργων, όπως ιδίως τη σύνταξη τευχών δημοπράτησης, διακηρύξεων μελετών και έργων, ακόμα και αν οι μελέτες ή τα έργα αυτά είναι μη συγχρηματοδοτούμενα. Το αίτημα για την ανάθεση των υπηρεσιών αυτών θα υποβάλλεται κατόπιν απόφασης του οικείου δημοτικού συμβουλίου και θα εγκρίνεται από το Δ.Σ. της Μ.Ο.Δ. Α.Ε..

Άρθρο 179
Προγραμματικές συμβάσεις - Τροποποίηση του άρθρου 100 του ν. 3852/2010

Με την παράγραφο 1 τροποποιείται το άρθρο 100 του ν. 3852/2010 και διευκολύνονται σημαντικά, ιδίως οι μικροί και μεσαίοι δήμοι, να αξιοποιήσουν συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα και να υλοποιούν σημαντικά έργα υποδομών. Με την επαναδιατύπωση της παραγράφου 1α μπορούν πλέον οι Ο.Τ.Α. και οι επιχειρήσεις τους να συμβάλλονται με φορείς όπως η ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε. και η ΜΟΔ Α.Ε., οι οποίοι διαθέτουν τη σχετική διαχειριστική επάρκεια και είναι σε θέση να αναλαμβάνουν την ωρίμαση μελετών αλλά και διενέργεια διαγωνισμών. Με τον τρόπο αυτό διευρύνονται τα αναπτυξιακά εργαλεία, τα οποία έχουν στη διάθεσή του οι αυτοδιοικητικοί οργανισμοί και παρέχονται νέες θεσμικές δυνατότητες συμπράξεων, προκειμένου να ανταποκριθούν σε βασικές τους ανάγκες.

Με την παράγραφο 2 εισάγεται περίπτωση ε΄ στο άρθρο 100 του ν. 3852/2010 και δίνεται η δυνατότητα στην Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ) να συμβάλλεται με τους Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού, στο πλαίσιο προγραμματικής συμφωνίας. Η ΕΕΤΑΑ αποτελεί θεσμοθετημένο τεχνικό και επιστημονικό σύμβουλο της Αυτοδιοίκησης ήδη από την ίδρυσή της το έτος 1985. Η σύνθεση του μετοχικού της κεφαλαίου (34% κεντρικοί φορείς του Δημοσίου, 55% φορείς της Αυτοδιοίκησης και 11% φορείς του κοινωνικού τομέα), βεβαιώνει τον προσανατολισμό της στον ρόλο υποστήριξης της Αυτοδιοίκησης σε όλο το εύρος των θεμάτων που την αφορούν. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕΤΑΑ μπορεί να υποστηρίξει τους Ο.Τ.Α. για την υλοποίηση αναπτυξιακών προγραμμάτων. Η προτεινόμενη ρύθμιση εντάσσεται στο γενικότερο πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, προκειμένου να διευκολυνθεί, μέσω της σύναψης προγραμματικών συμβάσεων, η σύναψη και επίβλεψη δημοσίων συμβάσεων ανάθεσης τεχνικών μελετών από δήμους, οι οποίοι δεν έχουν τεχνική υπηρεσία, ή η υφιστάμενη είναι ανεπαρκώς στελεχωμένη.

Με την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου τροποποιείται η παράγραφος 2 του άρθρου 100 του ν. 3852/2010, προκειμένου να εξειδικευτεί το περιεχόμενο των προγραμματικών συμβάσεων και να ευθυγραμμιστεί με το στόχο της ομαλής εκπλήρωσης των εκατέρωθεν αναλαμβανόμενων υποχρεώσεων.

Άρθρο 180
Διαδημοτικός σύνδεσμος τεχνικής υπηρεσίας

Με την προτεινόμενη ρύθμιση προβλέπεται η δυνατότητα σύστασης νέων διαδημοτικών σχημάτων εκ μέρους των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης α΄ βαθμού, με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών τεχνικής υπηρεσίας, στο πλαίσιο μιας προσπάθειας αντιμετώπισης του χρόνιου, για την πρωτοβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση, ζητήματος της μη επάρκειας σημαντικού αριθμού δήμων της χώρας να προβαίνουν με ίδια μέσα στη μελέτη και εκτέλεση των τεχνικών τους έργων. Προτείνεται για το σκοπό αυτό, η δυνατότητα σύστασης διαδημοτικού συνδέσμου τεχνικής υπηρεσίας από δύο ή περισσότερους Δήμους του ίδιου νομού, καθώς και όμορων νομών της ίδιας Περιφέρειας, έπειτα από απόφαση των δημοτικών τους συμβουλίων, λαμβανόμενη με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών τους. Οι προς σύσταση διαδημοτικοί σύνδεσμοι διαθέτουν υποχρεωτικά, κατ' ελάχιστο, μία Διεύθυνση Τεχνικής Υπηρεσίας με ένα ή περισσότερα τμήματα και ένα τμήμα Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών, ενώ σε περίπτωση που, για οποιονδήποτε λόγο, δεν είναι δυνατή η λειτουργία Τμήματος Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών, οι αρμοδιότητες του Τμήματος αυτού ασκούνται υποχρεωτικά από την αντίστοιχη υπηρεσία του δήμου της έδρας του συνδέσμου. Οι εν λόγω διαδημοτικοί σύνδεσμοι, μετά τη δημοσίευση της απόφασης σύστασής τους, υποκαθιστούν εξολοκλήρου τις αρμοδιότητες της τεχνικής υπηρεσίας των συνεργαζομένων δήμων, συμπεριλαμβανομένων και των εκκρεμών υποθέσεων των υπηρεσιών υπηρεσιών τους. Με την προτεινόμενη διάταξη ρυθμίζονται ακόμη ζητήματα που σχετίζονται με το υπηρετούν στους συμπράττοντες δήμους προσωπικό, από το οποίο και πρόκειται να στελεχωθούν οι οικείοι σύνδεσμοι, καθώς και ζητήματα περί ανανέωσης των εν λόγω σχημάτων με την αποχώρηση ή την προσχώρηση νέων Δήμων-μελών.

Άρθρο 181
Υπηρεσία Δόμησης

Με το ν. 3852/2010, στο πλαίσιο μιας προσπάθειας αντιμετώπισης του χρόνιου, για την πρωτοβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση, ζητήματος της αδυναμίας σημαντικού αριθμού δήμων της χώρας να παρέχουν με ίδια μέσα στους δημότες τους Υπηρεσίες Δόμησης, προβλέφθηκε ρύθμιση με αντικείμενο την υποχρέωση παροχής διοικητικής υποστήριξης σε δήμους στους οποίους δεν υφίστανται υπηρεσίες με επάρκεια υλικοτεχνικής υποδομής και προσωπικού, για την άσκηση των συγκεκριμένων αρμοδιοτήτων, από το δήμο της έδρας του οικείου νομού ή από άλλον εγγύτερο δήμο. Με την εν λόγω ρύθμιση δεν επιτεύχθηκε η αποτελεσματική και διαρκής επίλυση του προβλήματος και κατέστη ήδη εμφανής η ανάγκη παροχής νέων θεσμικών εργαλείων για την υπέρβασή του. Με την προτεινόμενη διάταξη και προκειμένου να αντιμετωπιστεί το φαινόμενο δήμων που, ενώ διαθέτουν το απαραίτητο προσωπικό, δεν προβαίνουν εντούτοις στη συγκρότηση υπηρεσίας δόμησης, επαφιέμενοι στις υπηρεσίες που απολαμβάνουν από άλλους δήμους, μέσω διοικητικής υποστήριξης, θεσμοθετείται η υποχρεωτική λειτουργία υπηρεσίας δόμησης από τους δήμους, εφόσον αυτοί είτε πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια, που καθορίζονται από σχετικό προεδρικό διάταγμα, είτε διαθέτουν, σε άλλες οργανικές μονάδες, πλην της Υ.Δομ. ή των τεχνικών τους υπηρεσιών, προσωπικό με τις ειδικότητες και την αριθμητική επάρκεια που προβλέπονται στο ανωτέρω προεδρικό διάταγμα. Στην περίπτωση αυτή, το εν λόγω προσωπικό μετακινείται υποχρεωτικά στην Υ.Δομ., σε θέση αντίστοιχου ιεραρχικού επιπέδου, λαμβανομένων υπόψη, για τη μετακίνησή τους αυτή, συγκεκριμένων κριτηρίων που καθορίζονται από τη διάταξη.

Με την προτεινόμενη ρύθμιση, οι Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού θα προστρέχουν στο καθεστώς της διοικητικής υποστήριξης μόνον εφόσον, με απόφαση δημάρχου, διαπιστώνεται αιτιολογημένα η αδυναμία συγκρότησης αυτοτελούς Υ.Δομ., σύμφωνα με τις θεσμοθετούμενες με το παρόν

προϋποθέσεις, ενώ, στην περίπτωση αυτή, τα παράβολα που αντιστοιχούν στην έκδοση οικοδομικών αδειών για ακίνητα κείμενα εντός της επικράτειας των υποστηριζόμενων δήμων θα αποδίδονται στο Δήμο που παρέχει τη διοικητική υποστήριξη.

ΤΜΗΜΑ Γ΄
ΝΕΑ ΠΕΔΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ – ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ Ο.Τ.Α.

Άρθρο 182
Επέκταση της δυνατότητας συμμετοχής Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού σε νομικά πρόσωπα αναπτυξιακού χαρακτήρα

Χορηγείται η δυνατότητα στους Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού, κατ' εξαίρεση των αριθμητικών περιορισμών του άρθρου 107 του ν. 3852/2010 και του άρθρου 194 του ν. 3852/2010, να συνιστούν νομικά πρόσωπα του ευρύτερου δημοσίου τομέα, με αντικείμενο δραστηριότητες του τομέα της ενέργειας. Ενδεικτικά, τα εν λόγω νομικά πρόσωπα μπορούν να έχουν ως σκοπό δραστηριότητες τόσο συμβατικών όσο και εναλλακτικών μορφών ενέργειας με έμφαση στην βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας.

Με τον τρόπο αυτό, οι Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού αποκτούν τη δυνατότητα να δραστηριοποιηθούν, μέσω των προτεινόμενων εταιρικών σχημάτων, στον ενεργειακό τομέα με σκοπό την καταπολέμηση της ενεργειακής ένδειας, την προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, τη βιώσιμη και αειφόρα ανάπτυξη, καθώς και την ενεργειακή αυτονομία και αυτάρκεια.

Άρθρο 183
Συμμετοχή Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού σε νομικά πρόσωπα με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών κοινής ωφέλειας ή την αξιοποίηση δημόσιων αγαθών

Με την προτεινόμενη ρύθμιση, οι Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού αποκτούν για πρώτη φορά τη δυνατότητα να αναβαθμιστούν σε κομβικούς παράγοντες τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης, μέσω της συμμετοχής τους σε σχήματα αξιοποίησης είτε βασικών υποδομών κοινής ωφέλειας είτε φυσικών πόρων ή περιοχών ή εγκαταστάσεων σημαντικής τουριστικής ή αναπτυξιακής αξίας, προς όφελος των τοπικών κοινωνιών και της διασφάλισης, με τον τρόπο αυτό του δημόσιου και δημοκρατικού ελέγχου επί των σημαντικών αυτών πόρων και υποδομών, σε όφελος των τοπικών κοινωνιών. Ταυτόχρονα, διαμορφώνονται, με τις ρυθμίσεις αυτές, δυνατότητες βελτίωσης της οικονομικής θέσης των Ο.Τ.Α. και αναβάθμισης, έτσι, του επιπέδου παροχής υπηρεσιών προς τους πολίτες.

Άρθρο 184
Σύσταση δημοτικών μονομετοχικών Α.Ε. λειτουργίας πρατηρίου καυσίμων, για την κάλυψη των αναγκών μικρών νησιωτικών δήμων

Με την προτεινόμενη ρύθμιση επιλύεται ένα χρόνιο πρόβλημα των μικρών νησιωτικών δήμων, δεδομένου ότι ο πολύ μικρός πληθυσμός τους καθιστούσε απαγορευτική την εγκατάσταση πρατηρίων υγρών καυσίμων, με τις δυσχέρειες που αυτό συνεπάγεται ως προς τους όρους διαβίωσης και τις παραγωγικές δυνατότητες των τοπικών κοινωνιών. Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, οι μικροί νησιωτικοί δήμοι αποκτούν τη δυνατότητα, προς εξυπηρέτηση των αναγκών των κατοίκων τους, να συνιστούν μονομετοχικές ανώνυμες εταιρείες, με μοναδικό αντικείμενο την λειτουργία πρατηρίου υγρών καυσίμων εντός της χωρικής τους εμβέλειας, υπό την προϋπόθεση ότι δεν λειτουργεί αντίστοιχη ιδιωτική επιχείρηση εντός των ορίων τους.

ΤΜΗΜΑ Δ΄
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ Ο.Τ.Α. – ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΑ ΤΕΛΗ – ΚΕΝΤΡΙΚΟΙ ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΠΟΡΟΙ - ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ – ΔΑΝΕΙΑΚΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

Άρθρο 185
Έννοια, περιεχόμενο και τρόπος καθορισμού ανταποδοτικών τελών

Με την παράγραφο 1, προς εναρμόνιση της υφιστάμενης νομοθεσίας με την παγιωθείσα νομολογία του ΣτΕ και τις Εκθέσεις του Συνηγόρου του Πολίτη σχετικά με την έννοια της ανταποδοτικότητας των δημοτικών τελών, αποσαφηνίζεται ότι η αιτιολόγηση της απόφασης του δημοτικού συμβουλίου για την επιβολή του ενιαίου ανταποδοτικού τέλους οφείλει να είναι ειδική, επίκαιρη και πλήρως στοιχειοθετημένη. Επιπρόσθετα, ορίζεται πλέον ρητά ότι απαγορεύεται η με οποιονδήποτε χρήση ή δέσμευση των πόρων που προέρχονται από την είσπραξη του ενιαίου ανταποδοτικού τέλους καθαριότητας και φωτισμού για την κάλυψη οποιονδήποτε άλλων δαπανών και υποχρεώσεων. Με την ίδια παράγραφο οριοθετείται ο τρόπος συζήτησης και ψηφοφορίας για τη λήψη της συγκεκριμένης απόφασης του δημοτικού συμβουλίου, ώστε να επιτυγχάνεται, η δημιουργική και ουσιαστική αντιπαράθεση μεταξύ των τυχόν εναλλακτικών προτάσεων με σεβασμό όμως στην έννοια της ανταποδοτικότητας, ήτοι στην ισοσκέλιση του κόστους των παρεχόμενων ανταποδοτικών υπηρεσιών με τα έσοδα από τα ανταποδοτικά τέλη.

Για τον καθορισμό του ανταποδοτικού τέλους, με την παράγραφο 2, εισάγονται τρεις (3) γενικοί συντελεστές, ενώ με απόφαση δημοτικού συμβουλίου μπορούν να καθορίζονται και ειδικοί συντελεστές για τις διαφορετικές κατηγορίες ακινήτων. Συγκεκριμένα, οι τρεις (3) γενικοί συντελεστές αφορούν σε: α) ακίνητα που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για κατοικία, β) ακίνητα που χρησιμοποιούνται για κοινωφελείς, μη κερδοσκοπικούς και φιλανθρωπικούς σκοπούς και γ) ακίνητα που χρησιμοποιούνται για την άσκηση πάσης φύσης οικονομικής δραστηριότητας. Οι ειδικοί συντελεστές, εφόσον θεσπιστούν, θα λειτουργούν ως διαβαθμίσεις των γενικών συντελεστών, για συγκεκριμένες κατηγορίες ακινήτων, υπό την προϋπόθεση ότι αυτό αιτιολογείται ειδικώς λόγω της επιφάνειας, της χρήσης τους ή της γεωγραφικής ζώνης στην οποία βρίσκονται ή άλλων ιδιαίτερων αντικειμενικών χαρακτηριστικών τους.

Ιδιαίτερης σημασίας κριτήριο, το οποίο οφείλει να λαμβάνεται υπόψη και για τους γενικούς και για τους ειδικούς συντελεστές είναι ο βαθμός κατά τον οποίο τα ακίνητα εκτιμάται ότι θα επιβαρύνουν τις παρεχόμενες από τον οικείο δήμο ανταποδοτικές υπηρεσίες.

Προς διασφάλιση δε της ισότητας και της διαφάνειας ως προς τον καθορισμό του ύψους του συνόλου των γενικών και ειδικών συντελεστών, προβλέπεται ότι ο εκά-

στοτε ανώτατος σε ύψος γενικός ή ειδικός συντελεστής δεν μπορεί να οριστεί πέραν του δεκαπλασίου του κατώτατου γενικού συντελεστή.

Άρθρο 186
Κριτήρια κατανομής Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (ΚΑΠ)

Με την προτεινόμενη διάταξη αποκαθίσταται η κοινωνικά δίκαιη και αναπτυξιακά ορθολογική κατανομή των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων προς τους Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού από το Υπουργείο Εσωτερικών, καθώς ως κριτήρια κατανομής θα λαμβάνονται στο εξής κοινωνικές παράμετροι και ιδιαιτερότητες κάθε Ο.Τ.Α., όπως το ποσοστό ανεργίας στον οικείο Ο.Τ.Α. και η οικονομική ανάπτυξη κάθε Ο.Τ.Α.. Αξιοσημείωτη είναι η λήψη υπόψη της κατηγορίας στην οποία υπάγεται ο κάθε δήμος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2, με ιδιαίτερη έμφαση στη νησιωτικότητα και την ορεινότητα.

Άρθρο 187
Τροποποίηση άρθρου 259 του ν. 3852/2010

Στην παράγραφο 1 της προτεινόμενης διάταξης αποσαφηνίζεται ότι, πέραν των κριτηρίων που εισάγονται με το προηγούμενο άρθρο του παρόντος σχεδίου νόμου, συνεκτιμάται ως προς την κατανομή των ΚΑΠ στους Δήμους και το στοιχείο της διοικητικής υποστήριξης που παρέχεται από δήμο προς εξυπηρέτηση λειτουργικών αναγκών άλλων δήμων και σταθμίζονται ιδιαίτερα οι πάγιες ανάγκες εξυπηρέτησης των νησιωτικών και ορεινών δήμων.

Με την παράγραφο 2 προβλέπεται η αναβάθμιση και η ενίσχυση των κοινοτήτων με πόρους μέσω των πιστώσεων από τους κεντρικούς αυτοτελείς πόρους, με τους οποίους επιχορηγούνται οι δήμοι, για την κάλυψη επενδυτικών αναγκών τους (πρώην ΣΑΤΑ), με την επιφύλαξη τυχόν έργων, προμηθειών, μελετών και λοιπών δράσεων που υλοποιούνται μέσω χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, ή σε βάρος των παραπάνω πιστώσεων ή ιδίων πόρων, αλλά αφορούν περισσότερες της μίας κοινότητες. Προβλέπεται επίσης ότι με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, θα καθοριστεί η διαδικασία, τα κριτήρια, το ποσοστό επιμερισμού των ανωτέρω πιστώσεων στις κοινότητες, ο τρόπος αναπλήρωσης των αναλογούντων ποσών σε περίπτωση εκχώρησης, ενεχυρίασης ή δέσμευσης με οποιονδήποτε τρόπο των προς επιμερισμό πιστώσεων.

Άρθρο 188
Τροποποίηση άρθρου 260 του ν. 3852/2010

Με την προτεινόμενη διάταξη ενιαιοποιούνται το κριτήρια κατανομής των ΚΑΠ μεταξύ Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού στη βάση της ισόρροπης και δίκαιης ανάπτυξης των περιφερειών σύμφωνα με τις ειδικότερες ανάγκες και συνθήκες εκάστης εξ αυτών. Προτείνονται έτσι ως κριτήρια κατανομής των ΚΑΠ στις περιφέρειες τα κριτήρια της παρ. 5 του άρθρου 25 του ν. 1828/1989, ήτοι τα κριτήρια που κατ' αντιστοιχία εφαρμόζονται και στους δήμους, με επιπρόσθετο, πλην όμως κομβικό κριτήριο, την άμβλυνση των περιφερειακών ανισοτήτων.

Άρθρο 189
Συζήτηση και ψήφιση προϋπολογισμού δήμων

Με την προτεινόμενη ρύθμιση διαφοροποιείται η διαδικασία ψήφισης του προϋπολογισμού των δήμων, η οποία στοχεύει στην εμπέδωση του δημιουργικού κατ' αντιπαράθεση διαλόγου εντός του δημοτικού συμβουλίου στο νέο θεσμικό περιβάλλον της απλής αναλογικής, με μέριμνα για τη διαφύλαξη της ομαλής λειτουργίας του εκάστοτε δήμου. Ειδική ρύθμιση υπάρχει για την ουσιαστική συμμετοχή των πολιτών, η οποία επιτυγχάνεται με την υποχρεωτική διατύπωση γνώμης της δημοτικής επιτροπής διαβούλευσης επί του προσχεδίου του προϋπολογισμού.

Ως προς τη διαδικασία, η σχετική συζήτηση και ψηφοφορία διεξάγεται αναλυτικά μέχρι τεταρτοψήφιου κωδικού αριθμού εσόδων και δαπανών και τυχόν αναπτύξεων αυτού, επί της εισήγησης της οικονομικής επιτροπής και επί εναλλακτικών προτάσεων. Διευκρινίζεται ότι συζητούνται και ψηφίζονται χωριστά, όχι το σύνολο των κωδικών αριθμών, αλλά μόνο εκείνοι για τους οποίους υπάρχουν διαφωνίες και έχουν κατατεθεί εναλλακτικές προτάσεις. Οι τυχόν εναλλακτικές προτάσεις κατατίθενται είτε στην οικονομική επιτροπή κατά το στάδιο σύνταξης του σχεδίου του προϋπολογισμού, είτε στο δημοτικό συμβούλιο κατά την πρώτη συζήτηση επ' αυτού. Με τον τρόπο αυτό εντοπίζονται τα σημεία διαφωνίας επί συγκεκριμένων κωδικών αριθμών, για τους οποίους πρέπει να έχουν διατυπωθεί εναλλακτικές προτάσεις και γίνεται συζήτηση επ' αυτών για την εξεύρεση πεδίου συμφωνίας. Όλες οι εναλλακτικές προτάσεις που κατατίθενται, μπορούν να έχουν τύχει επεξεργασίας από τις υπηρεσίες του Ο.Τ.Α., προκειμένου κάθε μία από αυτές να μπορεί, εφόσον ψηφιστεί να ενταχθεί στον προϋπολογισμό.

Αντιμετωπίζεται, έτσι η παθογένεια της ενιαίας διαδικασίας ψήφισης του προϋπολογισμού, η οποία ακόμα και σήμερα με το πλειοψηφικό εκλογικό σύστημα έχει δημιουργήσει προβλήματα και δεν μπορεί να εγγυηθεί την ψήφιση του προϋπολογισμού, φαινόμενο που έχει παρατηρηθεί.

Στην σχετική ψηφοφορία που ακολουθεί τη συζήτηση, έγκυρες θεωρούνται οι ψήφοι είτε υπέρ της κατατεθείσας από την οικονομική επιτροπή είτε υπέρ εναλλακτικών προτάσεων, ενώ οι λευκές ψήφοι δεν λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της πλειοψηφίας. Σε περίπτωση που καμία πρόταση δεν συγκεντρώνει την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών του δημοτικού συμβουλίου, τότε η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται μεταξύ των δύο πρώτων σε ψήφους προτάσεων. Με τον τρόπο αυτό αποκλείεται οποιαδήποτε περίπτωση αδυναμίας ψήφισης προϋπολογισμού και διασφαλίζεται η αδιατάρακτη και ομαλή συνέχεια της λειτουργίας του δήμου. Συνοπτικά, με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, επιτυγχάνεται ο αρμονικός συγκερασμός της δημοκρατικής επεξεργασίας, με όρους σύνθεσης και προγραμματικών συγκλίσεων και η μέριμνα για την αποτελεσματικότητα και τη διαφύλαξη της ομαλότητας στην οικονομική λειτουργία των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α..

Συνοπτική κατάσταση της απόφασης έγκρισης του προϋπολογισμού του δήμου αναρτάται στην ιστοσελίδα του οικείου δήμου ενώ προβλέπεται και η δημοσίευσή του σε μία (1) τουλάχιστον ημερήσια ή εβδομαδιαία εφημερίδα τοπικής εμβέλειας.

Άρθρο 190
Συζήτηση και ψήφιση προϋπολογισμού Περιφερειών

Με το προτεινόμενο άρθρο ρυθμίζεται η διαδικασία της ψήφισης του προϋπολογισμού, προσαρμοσμένη στο νέο εκλογικό σύστημα. Η διαδικασία που ακολουθείται είναι αντίστοιχη με εκείνη που περιγράφηκε ανωτέρω για τους δήμους. Ειδικότερα, προβλέπεται ότι η συζήτηση διεξάγεται αναλυτικά μέχρι τεταρτοψήφιου κωδικού αριθμού εσόδων και δαπανών για όσους κωδικούς έχουν διατυπωθεί εναλλακτικές προτάσεις, επί της εισήγησης της οικονομικής επιτροπής. Έγκυρες ψήφοι θεωρούνται οι ψήφοι υπέρ της πρότασης της οικονομικής ή κάποιας εναλλακτικής πρότασης ενώ οι λευκές ψήφοι δεν λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της πλειοψηφίας. Η πρόταση που συγκεντρώνει την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών του περιφερειακού συμβουλίου συνιστά και την εγκεκριμένη εγγραφή πίστωσης του προς ψήφιση προϋπολογισμού. Αν καμία πρόταση δεν συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών του περιφερειακού συμβουλίου, τότε η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται μεταξύ των δύο πρώτων σε ψήφους προτάσεων.

Ιδιαίτερη μνεία γίνεται για τις επιτρεπόμενες πληρωμές μέχρι την έναρξη ισχύος του νέου προϋπολογισμού, οι οποίες μπορούν να συνεχίσουν κανονικά μέχρι την ψήφιση του νέου προϋπολογισμού και σε κάθε περίπτωση, όχι μετά το τέλος Μαρτίου του επόμενου οικονομικού έτους. Πρόκειται για δαπάνες μισθοδοσίας του προσωπικού και βασικές δαπάνες για τη λειτουργία του οικείου Ο.Τ.Α., καθώς και δαπάνες για την συνέχιση της υλοποίησης έργων.

Ειδικότερη αναφορά γίνεται στις αποδοχές του προσωπικού του οικείου Ο.Τ.Α. και στην καταβολή ορισμένων κοινωνικών επιδομάτων, η πληρωμή των οποίων συνεχίζεται κανονικά ακόμα κι αν η διαδικασία ψήφισης του προϋπολογισμού δεν ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος Μαρτίου.

Άρθρο 191
Συζήτηση και ψήφιση Τεχνικού Προγράμματος δήμων – Τροποποίηση άρθρου 208 του ν. 3463/2006

Στην προτεινόμενη διάταξη προβλέπεται μία ειδική διαδικασία συζήτησης και ψήφισης του Τεχνικού Προγράμματος των δήμων, κατ' αντιστοιχία με τα όσα προβλέπονται στο προηγούμενο άρθρο για τον προϋπολογισμό. Πιο συγκεκριμένα, επιλέγεται η συζήτηση και ψήφιση του Τεχνικού προγράμματος να γίνεται ανά έργο στη βάση των προτάσεων που κατατίθενται. Ο τρόπος αυτός ευνοεί την κατάθεση απόψεων και προτάσεων από όλες τις πολιτικές δυνάμεις, έτσι ώστε η ψήφιση του Τεχνικού Προγράμματος να είναι απόρροια μίας πιο δημοκρατικής διαδικασίας. Από τις προτάσεις που θα κατατεθούν κατά τη συζήτηση του Τεχνικού Προγράμματος, αυτή που θα συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών του Δημοτικού Συμβουλίου θα αποτελέσει και το εγκεκριμένο έργο του προς ψήφιση Τεχνικού Προγράμματος. Προβλέπεται, τέλος, επανάληψη της διαδικασίας μεταξύ των δύο πρώτων σε ψήφους προτάσεων, εάν καμία πρόταση δεν συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών του Δημοτικού Συμβουλίου στην πρώτη ψηφοφορία. Επειδή η ψήφιση του Τεχνικού Προγράμματος είναι ζήτημα κομβικό για την ορθή λειτουργία του Δήμου, κρίνεται αναγκαίο να προηγείται της έγκρισής του μία παραγωγική συζήτηση σε ενιαία βάση για όλα τα έργα που θα ενταχθούν στο Πρόγραμμα και, για κάθε έργο που προκύπτει διαφωνία, να εισφέρονται εναλλακτικές προτάσεις που θα οδηγούν στη διαμόρφωση νέων απόψεων.

Άρθρο 192
Συζήτηση και ψήφιση Τεχνικού Προγράμματος Περιφερειών

Με την προτεινόμενη διάταξη προβλέπεται μία ειδική διαδικασία συζήτησης και ψήφισης του Τεχνικού Προγράμματος των περιφερειών, κατ' αντιστοιχία με τα όσα προβλέπονται στο προηγούμενο άρθρο για το Τεχνικό Πρόγραμμα των δήμων.

Άρθρο 193
Διευκόλυνση της είσπραξης ιδίων εσόδων των Ο.Τ.Α.

Με την προτεινόμενη διάταξη προβλέπεται ότι αυτοί που υποχρεούνται σε καταβολή τέλους παρεπιδημούντων ή τέλους επί των ακαθαρίστων εσόδων υποβάλλουν τη σχετική δήλωση, μέσω της ηλεκτρονικής εφαρμογής «TAXISnet» ταυτόχρονα με την υποβολή δήλωσης Φ.Π.Α., εφόσον υπόκεινται στο τελευταίο. Τα εν λόγω τέλη βεβαιώνονται αυτομάτως μέσω της ίδιας ηλεκτρονικής εφαρμογής και κοινοποιούνται με τον ίδιο τρόπο στον οικείο δήμο, καθώς, κατόπιν σχετικών ελέγχων Επιθεωρητών Δημόσιας Διοίκησης, εντοπίστηκαν περιπτώσεις στρεβλώσεων στην είσπραξη του τέλους παρεπιδημούντων και του τέλους επί των ακαθαρίστων εσόδων, που στέρησαν ρευστότητα από τους δήμους. Με στόχο την ενίσχυση των εσόδων των δήμων, καθιερώνεται με την προτεινόμενη ρύθμιση, μία διαφανής διαδικασία είσπραξης των τελών παρεπιδημούντων και των τελών επί των ακαθαρίστων εσόδων μέσω της ηλεκτρονικής εφαρμογής «TAXISnet». Είναι σαφές, ότι πρόκειται για μία διαδικασία που θα αντιμετωπίσει δραστικά φαινόμενα αναποτελεσματικότητας και αδιαφάνειας που έχουν εντοπιστεί στην είσπραξη των ως άνω τελών.

Άρθρο 194
Ηλεκτρονική Βάση Καταγραφής Ακίνητης Περιουσίας

Η προτεινόμενη διάταξη προβλέπει τη δημιουργία μίας βάσης δεδομένων στο Υπουργείο Εσωτερικών με τίτλο «Καταγραφή Ακίνητης Περιουσίας Ο.Τ.Α.», στην οποία οι Περιφέρειες, οι Δήμοι και τα νομικά τους πρόσωπα δημοσίου δικαίου υποχρεούνται να καταχωρούν όλα τα στοιχεία των ακινήτων τους, καθώς και τις μεταβολές αυτών. Η λειτουργία της εν λόγω βάσης κρίνεται αναγκαία, προκειμένου να αξιοποιηθεί με το βέλτιστο τρόπο η ακίνητη περιουσία των Ο.Τ.Α.. Η κεντρική διοίκηση μπορεί ευχερέστερα, ανατρέχοντας στην ενιαία αυτή βάση, να συνδράμει την τοπική αυτοδιοίκηση στο σχεδιασμό της πολιτικής και των δράσεών της.

Άρθρο 195
Σύσταση Επιτροπής για την εκπόνηση ολοκληρωμένου θεσμικού πλαισίου για την ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων του πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα παραγωγής σε δημοτικές εκτάσεις

Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, προτείνεται η δημιουργία Επιτροπής στο Υπουργείο Εσωτερικών, η οποία θα εκπονήσει ένα ολοκληρωμένο θεσμικό πλαίσιο για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την παραχώρηση δημοτικών εκτάσεων για βιομηχανικούς ή βιοτεχνικούς σκοπούς, κτηνοτροφικές και αγροτικές εκμεταλλεύσεις, ίδρυση και επέκταση σταυλικών εγκαταστάσεων, εγκαταστάσεων θερμοκηπίων και μονάδων στους τομείς αλιείας. Τίθεται μάλιστα και συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης των εργασιών της, ήτοι ένα έτος από τη συγκρότησή της. Το θεσμικό πλαίσιο που θα δημιουργηθεί από την Επιτροπή θα ενισχύσει τους πρωταρχικούς τομείς οικονομικής δραστηριότητας στη χώρα μας (πρωτογενής και δευτερογενής τομέας παραγωγής), συμβάλλοντας στη διαμόρφωση και την προώθηση ενός δίκαιου και συμπεριληπτικού αναπτυξιακού υποδείγματος.

Άρθρο 196
Εκμίσθωση ακινήτων των δήμων – Παραχώρηση χρήσης κινητών και ακινήτων των δήμων σε φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας

Με την παράγραφο 1 της προτεινόμενης διάταξης συστηματοποιούνται οι περιπτώσεις κατά τις οποίες επιτρέπεται η εκμίσθωση δημοτικών εκτάσεων χωρίς δημοπρασία, με σκοπό την βέλτιστη και ταχύτερη αξιοποίησή τους, την οικονομική ενίσχυση των δήμων και την προαγωγή της διαφάνειας ως προς τις σχετικές διαδικασίες. Προστίθενται ακόμη, νέες περιπτώσεις και συστηματοποιούνται οι υφιστάμενες, κατά τις οποίες επιτρέπεται η μακροχρόνια μίσθωση δημοτικών εκτάσεων, ακάλυπτων και μη, με έμφαση στην ενίσχυση των τουριστικών και των αθλητικών δραστηριοτήτων, στην ανάπτυξη των δραστηριοτήτων της πρωτογενούς παραγωγής, στην ίδρυση ή επέκταση βιοτεχνικών και βιομηχανικών εγκαταστάσεων, καθώς και των επενδύσεων σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Η μακροχρόνια μίσθωση δημοτικών εκτάσεων βοηθά τους Δήμους να αξιοποιούν αναπτυξιακά την ακίνητη περιουσία τους προς όφελος μάλιστα των τοπικών κοινωνιών, χωρίς να είναι αναγκασμένοι να καταφεύγουν σε επαχθείς λύσεις, πουλώντας την περιουσία τους. Προβλέπεται, επιπλέον, ότι υπεκμίσθωση δημοτικής έκτασης επιτρέπεται για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει το χρόνο λήξης της μίσθωσης. Εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια των συμβαλλομένων μερών εάν θα δοθεί δυνατότητα υπεκμίσθωσης στον μισθωτή, γι' αυτό και ορίζεται ρητά ότι ο σχετικός όρος που παρέχει την ευχέρεια αυτή πρέπει να συμπεριληφθεί στη διακήρυξη και στη σύμβαση. Η εν λόγω δυνατότητα υπεκμίσθωσης σε τρίτους ενδιαφερόμενους, αποτελεί κίνητρο για τον επένδυση μισθωτή και βοηθά την ανάπτυξη και τις επενδύσεις. Η δυνατότητα υπεκμίσθωσης κατά τα ανωτέρω χορηγείται και στις υφιστάμενες συμβάσεις εκμίσθωσης δημοτικών ακινήτων, κατόπιν συναίνεσης του δήμου και τροποποίησης των σχετικών όρων της σύμβασης. Τέλος, προσαρμόζεται η εκμίσθωση δημοτικών εκτάσεων για την εκμετάλλευση λατομικών ορυκτών με τις νεοεισαχθείσες διατάξεις του άρθρου 54 του ν. 4512/2018 (Α΄ 5).

Με την προτεινόμενη στην παράγραφο 2 διάταξη παρέχεται η δυνατότητα δωρεάν παραχώρησης της χρήσης δημοτικών ακινήτων σε φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας που πληρούν τις προϋποθέσεις του ν. 4430/2016, για τη στέγαση και την εκπλήρωση των καταστατικών τους σκοπών βάσει της σχετικής νομοθεσίας. Η ενίσχυση των εν λόγω συνεργατικών παραγωγικών μονάδων και δομών κοινωνικής αλληλεγγύης κρίνεται σκόπιμη, στο βαθμό που η λειτουργία και οι δραστηριότητές τους παράγουν πολλαπλά οφέλη σε τοπικό και ευρύτερο επίπεδο και δημιουργούν δυναμική μετασχηματισμού των τοπικών οικονομικών μοντέλων με έμφαση στην κοινωνική ισότητα και στο σεβασμό του κοινωνικού και φυσικού περιβάλλοντος. Στο πλαίσιο αυτό, το δημοτικό συμβούλιο αξιολογεί κάθε φορά τα ανωτέρω κριτήρια σε συνδυασμό με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες κάθε περιοχής. Η διάρκεια της δωρεάν παραχώρησης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα πέντε (5) έτη, ενώ μετά τη λήξη της πενταετίας παρέχεται η δυνατότητα απευθείας εκμίσθωσης του παραχωρηθέντος ακινήτου, προκειμένου να συνεχιστεί ομαλά η λειτουργία και οι δραστηριότητες του φορέα.

Με την προτεινόμενη στην παράγραφο 3 διάταξη παρέχεται η δυνατότητα δωρεάν παραχώρησης της χρήσης κινητών πραγμάτων των δήμων σε φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας που πληρούν τις προϋποθέσεις του ν. 4430/2016, για την εκπλήρωση των καταστατικών τους σκοπών, στο πλαίσιο της ενίσχυσης σχετικών δράσεων και πρωτοβουλιών κοινωνικής ωφέλειας.

Η προτεινόμενη, στην παράγραφο 4, διαγραφή κρίνεται αναγκαία ενόψει της ρύθμισης των συναφών ζητημάτων με τις προαναφερθείσες διατάξεις των παραγράφων 2 και 3.

Άρθρο 197
Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης – Τροποποίηση άρθρου 4 του ν. 4111/2013

Με την παρούσα διάταξη επέρχονται τροποποιήσεις στο σκοπό, στις αρμοδιότητες, στη συγκρότηση και στον τρόπο λειτουργίας του Παρατηρητηρίου Οικονομικής Αυτοτέλειας των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με στόχο να προσδοθεί ένας περαιτέρω διαφανής, συμμετοχικός, επιβοηθητικός και ενισχυτικός των Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού χαρακτήρας στη λειτουργία του. Το τελευταίο επιχειρείται μέσω της αποσαφήνισης και εμπλουτισμού των εργαλείων, των μέσων και των όρων δράσης και λειτουργίας του, στο πλαίσιο πάντα σεβασμού της συνταγματικά κατοχυρωμένης αυτοτέλειας της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Προς ενίσχυση μάλιστα της συμμετοχής των εκπροσώπων της τοπικής αυτοδιοίκησης προβλέπεται ότι στο Παρατηρητήριο θα συμμετέχουν τρεις (3) εκπρόσωποι της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ), εκ των οποίων ο ένας (1) υποχρεωτικά από τη μειοψηφία του Διοικητικού Συμβουλίου αυτής, ή, προκειμένου για περιφέρειες, τρεις (3) εκπρόσωποι της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας (ΕΝΠΕ), εκ των οποίων ο ένας (1) υποχρεωτικά από τη μειοψηφία του Διοικητικού Συμβουλίου αυτής, οι οποίοι και θα ορίζονται με απόφαση των οικείων Διοικητικών Συμβουλίων.

Άρθρο 198
Παρακολούθηση κατάρτισης και εκτέλεσης προϋπολογισμών Ο.Τ.Α.

Με τις ρυθμίσεις της προτεινόμενης διάταξης συστηματοποιούνται και αποσαφηνίζονται τα οικονομικά στοιχεία τα οποία καταγράφονται στην έκθεση του Παρατηρητηρίου για τους Ο.Τ.Α., στους οποίους παρατηρείται αδυναμία ισοσκέλισης του προϋπολογισμού τους, όπως λόγου χάρη ο συνολικός δανεισμός, το ανεξόφλητο κεφάλαιο και το ετήσιο κόστος εξυπηρέτησης της δημόσιας πίστης, τυχόν εγγυήσεις που έχει παραχωρήσει ο Ο.Τ.Α. για τη συνομολόγηση δανείων και για ρυθμίσεις οφειλών από νομικά του πρόσωπα, καθώς και άλλα, αναλυτικά περιγραφόμενα στην παρούσα.

Πρόσθετα, με την προτεινόμενη ρύθμιση περιγράφεται η διαδικασία χρηματοδότησης των Ο.Τ.Α. από τον προβλεπόμενο Λογαριασμό Οικονομικής Ενίσχυσης των Ο.Τ.Α., για το μέρος ή το σύνολο του υπολειπόμενου για την ισοσκέλιση του προϋπολογισμού του ποσού, υπό τον όρο ότι αυτό δεν μπορεί να καλυφθεί με συνομολόγηση δανείου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 43 του ν.4325/2015 (Α΄47). Η εν λόγω χρηματοδότηση εγκρίνεται κατόπιν υποβολής πρότασης συγκεκριμένων μέτρων εκ μέρους του Ο.Τ.Α., αξιολόγησης αυτών από το Παρατηρητήριο και σύναψης της προβλεπόμενης στο άρθρο 197 του σχεδίου νόμου Προγραμματικής Συμφωνίας Οικονομικής Υποστήριξης μεταξύ του Ο.Τ.Α. και του Υπουργείου Εσωτερικών.

Άρθρο 199
Λογαριασμός Οικονομικής Ενίσχυσης Ο.Τ.Α.

Δυνάμει της πρώτης παραγράφου του παρόντος άρθρου συστήνεται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ο «Λογαριασμός Οικονομικής Ενίσχυσης Ο.Τ.Α.» με σκοπό τη χρηματοδότηση των Ο.Τ.Α. και την ισοσκέλιση του προϋπολογισμού τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του κεφαλαίου Β΄ του ν. 4111/2003 (Α΄18). Το λογαριασμό αυτό διαχειρίζεται η αρμόδια Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών. Στην παράγραφο 2 περιγράφεται ο τρόπος υπολογισμού του ποσού της ετήσιας από τους ΚΑΠ χρηματοδότησης του Λογαριασμού και περιέχεται εξουσιοδοτική διάταξη βάσει της οποίας με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών το ποσοστό της από τους ΚΑΠ χρηματοδότησης μπορεί υπό όρους να διαφοροποιείται. Ο Λογαριασμός είναι έντοκος, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην παράγραφο 3, ενώ για τα ποσά που κινούνται μέσω του Λογαριασμού, δεν επιβάλλεται προμήθεια υπέρ του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων. Στην παράγραφο 4 προβλέπεται η κατάργηση του συσταθέντος με το άρθρο 76 παρ. 8 του ν. 4316/2014 (Α΄ 270) «Λογαριασμού Εξυγίανσης των Ο.Τ.Α.» και η μεταφορά του υφιστάμενο υπόλοιπου του στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, από την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος, στον κατά τα ανωτέρω νεοσυσταθέντα Λογαριασμό. Τέλος, βάσει της τελευταίας παραγράφου του προτεινόμενου άρθρου δύνανται με κοινή απόφαση των προαναφερθέντων αρμόδιων Υπουργών να ρυθμίζονται ειδικότερα ζητήματα λειτουργίας του Λογαριασμού και εφαρμογής του άρθρου.

Άρθρο 200
Προγραμματική Συμφωνία Οικονομικής Υποστήριξης

Με την παράγραφο 1 της προτεινόμενης διάταξης ορίζεται ότι, προκειμένου να χρηματοδοτηθεί Ο.Τ.Α. και νομικό του πρόσωπο από τον συσταθέντα κατά τις διατάξεις του αμέσως προηγούμενου άρθρου Λογαριασμού Οικονομικής Ενίσχυσης Ο.Τ.Α., απαιτείται η σύναψη Προγραμματικής Συμφωνίας, της οποίας προϋποθέσεις αποτελούν η απόφαση του οικείου δημοτικού, περιφερειακού ή διοικητικού συμβουλίου και η αποτυχία της διαδικασίας προσφυγής του ενδιαφερόμενου φορέα σε δανεισμό κατά το άρθρο 43 του ν. 4325/2015 (Α΄ 47). Κατ' αυτόν τον τρόπο διασφαλίζεται η συνταγματικά κατοχυρωμένη αυτοτέλεια των Ο.Τ.Α., καθώς εναπόκειται στις αποφάσεις των συλλογικών τους οργάνων η λήψη των απαραίτητων εκείνων μέτρων για την ισοσκέλιση των προϋπολογισμών τους.

Στην παράγραφο 2 εξειδικεύεται το ελάχιστο περιεχόμενο της ανωτέρω Προγραμματικής Συμφωνίας, στην παράγραφο 3 διασφαλίζεται η αξιολόγηση της υλοποίησής της από το Παρατηρητήριο, το οποίο είναι αρμόδιο για την παρακολούθηση της εφαρμογής της κατά τα σε αυτήν ειδικότερα προβλεπόμενα, και στην παράγραφο 4 ρυθμίζονται οι κανόνες της αναγκαίας, με ποινή ακυρότητας, δημοσιότητάς της και ορίζεται ότι δεν υπόκειται σε προσυμβατικό έλεγχο.

Άρθρο 201
Εκθέσεις του Παρατηρητηρίου

Με την προτεινόμενη ρύθμιση θεσπίζεται η διαδικασία σύνταξης περιοδικών τακτικών εκθέσεων από το Παρατηρητήριο σχετικά με τα αποτελέσματα εκτέλεσης των προϋπολογισμών των Ο.Τ.Α. και ενδεχόμενων Προγραμματικών Συμφωνιών και εξειδικεύεται το, αποτελούμενο τόσο από δεδομένα όσο και από προτάσεις, περιεχόμενο των εκθέσεων τους. Με την παράγραφο 3 προβλέπεται, επιπλέον, η υποβολή της ανωτέρω ετήσιας έκθεσης του Παρατηρητηρίου στη Βουλή των Ελλήνων και ο τρόπος και ο χρόνος της συζήτησής της.

Άρθρο 202
Ολοκληρωμένο Πλαίσιο Δράσης

Στην παράγραφο 1 του προτεινόμενου άρθρου ορίζεται, ότι η παρακολούθηση από το Παρατηρητήριο της ορθής εκτέλεσης των προϋπολογισμών και της γενικότερης οικονομικής πορείας των Ο.Τ.Α. και των νομικών τους προσώπων που εντάσσονται στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης πραγματοποιείται βάσει του «Ολοκληρωμένου Πλαίσιο Δράσης» (Ο.Π.Δ.). Το Ο.Π.Δ., που απαραιτήτως περιλαμβάνει τα στοιχεία του ετήσιου προϋπολογισμού του Ο.Τ.Α. και των νομικών του προσώπων, το οικονομικό αποτέλεσμα και τις ανεξόφλητες υποχρεώσεις, εγκρίνεται από τον αρμόδιο Επόπτη Ο.Τ.Α. και υποβάλλεται στη συνέχεια ηλεκτρονικά στο Υπουργείο Εσωτερικών. Στο Υπουργείο Εσωτερικών αποστέλλεται, επίσης, το τελικώς εγκριθέν Ο.Π.Δ., προκειμένου το Παρατηρητήριο να ελέγξει την ορθή εκτέλεση των προϋπολογισμών. Κάθε Ο.Π.Δ., στο οποίο υποχρεωτικά περιέχονται μηνιαίοι και τριμηνιαίοι στόχοι κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 70 του ν. 4270/2014 (Α΄ 143) και το περιεχό-

μενο που ορίζεται με την κοινή υπουργική απόφαση του άρθρου 149 παράγραφος 3 του ίδιου ως άνω νόμου, αναρτάται στην ιστοσελίδα τόσο του Υπουργείου Εσωτερικών όσο και του οικείου Ο.Τ.Α.. Στην παράγραφο 2 του άρθρου προβλέπονται τα δεδομένα βάσει των οποίων αξιολογείται και ελέγχεται η εκτέλεση του προϋπολογισμού των Ο.Τ.Α. από το Παρατηρητήριο.

Άρθρο 203
Διατάκτης στους Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού

Με το προτεινόμενο άρθρο αντικαθίσταται η περίπτωση ε΄ της παρ. 1 του άρθρου 58 του ν. 3852/2010, με τρόπο ώστε να απονέμεται στον δήμαρχο η αρμοδιότητα να αποφασίζει για την έγκριση των δαπανών και τη διάθεση όλων των εγγεγραμμένων στον προϋπολογισμό πιστώσεων (συμπεριλαμβανομένων των πιστώσεων που εγγράφονται με αναμόρφωση).

Ορίζεται επίσης ρητά ότι, για την άσκηση της αρμοδιότητας αυτής, δεν απαιτείται προηγούμενη απόφαση συλλογικού οργάνου, παρά μόνο εάν κάτι τέτοιο είναι απαραίτητο προκειμένου να επιτευχθεί η απαιτούμενη εξειδίκευση της πίστωσης. Ως χαρακτηριστικό παράδειγμα θα μπορούσε να αναφερθεί το άρθρο 202 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, περί παροχής επιχορηγήσεων και βοηθημάτων: η αρχική εγγραφή στον προϋπολογισμό καθορίζει το ύψος του συνολικού προς διάθεση χρηματικού ποσού, όμως από τη φύση της δεν μπορεί να καθορίζει τους τελικούς δικαιούχους. Οπότε, εν προκειμένω, απαιτείται προς τούτο απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, πριν τη διάθεση πίστωσης από τον δήμαρχο.

Στην τελευταία αυτή περίπτωση, πριν από την απόφαση του δημάρχου, προηγείται σχετική απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Εξειδικευμένη θεωρείται η πίστωση, όταν κατονομάζεται ρητά η συγκεκριμένη δαπάνη για την οποία προορίζεται και προσδιορίζεται στο αναλυτικότερο δυνατό επίπεδο κωδικοποίησης του προϋπολογισμού

Με τον τρόπο αυτόν καθίσταται αποτελεσματικότερη η οικονομική λειτουργία του δήμου και επιταχύνονται οι σχετικές διαδικασίες, χωρίς επ' ουδενί να επηρεάζεται δυσμενώς η τήρηση της νομιμότητας κατά τη διεξαγωγή των διαδικασιών αυτών, καθώς η βούληση του συλλογικού αποφασιστικού οργάνου του δήμου έχει ήδη εκφραστεί κατά τη διαδικασία ψήφισης του προϋπολογισμού και κρίνεται μάλλον περιττό διοικητικό βάρος να καλείται αυτό να αποφασίσει εκ νέου για διάθεση πιστώσεων, ή έγκριση πραγματοποίησης των σχετικών δαπανών, τις οποίες έχει ήδη ψηφίσει. Η έγκριση δαπάνης/διάθεση πίστωσης, συντελείται με την σχετική απόφαση ανάληψης υποχρέωσης που θα εκδίδει ο δήμαρχος, η οποία αποτελεί ουσιαστικά εκτελεστική πράξη της ήδη εκδοθείσας απόφασης του δημοτικού συμβουλίου με την οποία έχει ψηφιστεί ο προϋπολογισμός.

Με το ίδιο άρθρο ρυθμίζονται διαδικαστικά ζητήματα όπως ότι, σε διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας όπου ορίζεται το δημοτικό συμβούλιο ως όργανο αρμόδιο για την έγκριση της δαπάνης και τη διάθεση της πίστωσης, νοείται εφεξής ο δήμαρχος. Επίσης, καταργούνται προϊσχύουσες διατάξεις που ρυθμίζουν με τρόπο διαφορετικό τα επίμαχα ζητήματα (αυτές των άρθρων 11, 12, 13, 14, 15 και 16 του β.δ. της 17.5/15.6.1959, των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 158 του ν. 3463/2006, της περίπτωσης ε΄ της παρ. 1 του άρθρου 86 του ν. 3463/2006).

Τέλος, προστίθεται περίπτωση γ1 στην παρ. 1 του άρθρου 176 του ν. 3852/2010, ώστε να περιληφθεί στις αρμοδιότητες της οικονομικής επιτροπής και η λήψη απόφασης για μία και μόνο τροποποίηση έως πέντε τοις εκατό (5%) του φυσικού ή οικονομικού αντικειμένου συμβάσεων ποσού έως εκατόν είκοσι χιλιάδων (120.000) ευρώ, πλέον Φ.Π.Α.. Σκοπός της νέας διάταξης είναι η επιτάχυνση της διαδικασίας τροποποίησης των εν λόγω συμβάσεων.

Άρθρο 204
Ρυθμίσεις σχετικές με την εκκαθάριση δαπανών – Εντολή πληρωμών στους δήμους

Με το άρθρο αυτό ορίζεται ρητά ότι, από την έναρξη ισχύος του, ο δήμαρχος παύει να έχει την ιδιότητα του εκκαθαριστή των δαπανών και του εντολέα των πληρωμών και ότι, όπου σε κείμενες διατάξεις ορίζεται ότι ο δήμαρχος υπογράφει ή συνυπογράφει πράξεις εκκαθάρισης και χρηματικά εντάλματα πληρωμής ή ότι εκδίδει χρηματικά εντάλματα, νοείται στη θέση του ο Προϊστάμενος Οικονομικών Υπηρεσιών ή τα ιεραρχικώς υφιστάμενα όργανα που εξουσιοδοτούνται από αυτόν.

Με τον τρόπο αυτόν υπηρετείται στο ακέραιο η βασική δημοσιολογιστική αρχή του σαφούς διαχωρισμού του διατάκτη από τον εκκαθαριστή υπόλογο και της μη σύμπτωσής τους στο ίδιο φυσικό πρόσωπο.

Ειδική μέριμνα λαμβάνεται για τους μικρούς δήμους και για τα δημοτικά Ν.Π.Δ.Δ. που δεν διαθέτουν διοικητικό προσωπικό και ταμειακή υπηρεσία. Ειδικότερα, ορίζεται ότι στους μικρούς δήμους που λόγω έλλειψης προσωπικού και οργανικών μονάδων δεν διαθέτουν προϊστάμενο οικονομικών υπηρεσιών, οι πράξεις εκκαθάρισης, τα χρηματικά εντάλματα πληρωμής και η βεβαίωση δέσμευσης της πίστωσης που συντάσσεται επί της απόφασης ανάληψης της υποχρέωσης, υπογράφονται μόνο από τον υπάλληλο που ορίζεται για το σκοπό αυτό με απόφαση δημάρχου, ενώ στα ως άνω δημοτικά νπδδ (που η ταμειακή τους υπηρεσία διεξάγεται από το δήμο που τα έχει συστήσει), οι αρμοδιότητες ανάληψης των υποχρεώσεων, εκκαθάρισης και εντολής των δαπανών ασκούνται από τις αντίστοιχες υπηρεσίες του δήμου και οι σχετικές πράξεις υπογράφονται από τα ίδια όργανα που είναι αρμόδια για τις δαπάνες του δήμου.

Επίσης, καταργούνται προϊσχύουσες διατάξεις που αφορούσαν την ιδιότητα του δημάρχου ως υπολόγου και τον καταλογισμό του μόνο για δόλο ή βαριά αμέλεια. Οι διατάξεις αυτές ούτως ή άλλως δεν επιτύγχαναν να προστατεύσουν τους αιρετούς της τοπικής αυτοδιοίκησης από καταλογισμούς, καθώς οι αρμόδιες προς τούτο αρχές, εφαρμόζοντας γενικότερες διατάξεις, επέρριπταν τις σχετικές ευθύνες σε όλα τα φυσικά πρόσωπα που εμπλέκονται στην οικονομική διαχείριση εκάστου φορέα, υπηρεσιακούς ή αιρετούς

Τέλος, με το ίδιο άρθρο ρυθμίζονται και σχετικές διαδικαστικές λεπτομέρειες όπως:

- ο χειρισμός περιπτώσεων έγγραφης άρνησης του προϊσταμένου οικονομικών υπηρεσιών,
- η υπογραφή της πράξης ακύρωσης χρηματικών ενταλμάτων διαρκούντος του έτους,
- η απονομή της αρμοδιότητας στον δήμαρχο να καταλογίζει με πράξη του αχρεωστήτως καταβληθείσες αποδοχές σε βάρος των λαβόντων υπαλλήλων (άρθρο 24 παρ. 3 του ν. 4354/2015 (Α΄ 176),

- η απαγόρευση έκδοσης ή συνυπογραφής ή παραλαβής ή εξόφλησης επιταγών από το δήμαρχο για λογαριασμό του δήμου και γενικά της ανάμιξής του σε διαχειριστικές ενέργειες της ταμειακής υπηρεσίας.

Άρθρο 205
Προϊστάμενος οικονομικών υπηρεσιών στους Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού

Με το άρθρο αυτό ορίζεται ρητά ποιος υπάλληλος του δήμου θεωρείται προϊστάμενος Οικονομικών Υπηρεσιών αυτού, κατά περίπτωση, ενώ γίνεται ειδική πρόβλεψη και για τους μικρούς δήμους που, λόγω έλλειψης προσωπικού και οργανικών μονάδων, δεν διαθέτουν προϊστάμενο οικονομικών υπηρεσιών.

Άρθρο 206
Διαδικαστικού χαρακτήρα ρυθμίσεις σχετικές με την οικονομική λειτουργία των δήμων

Με το άρθρο αυτό ρυθμίζονται διαδικαστικά ζητήματα σχετικά με την οικονομική λειτουργία των δήμων, η οποία διευκολύνεται με αυτόν τον τρόπο ουσιωδώς και εξαλείφονται περιττά γραφειοκρατικά εμπόδια. Επίσης διευκολύνεται η ορθή και ομοιόμορφη υλοποίηση της νόμιμης, κατά περίπτωση, διαδικασίας. Έτσι ρυθμίζονται ζητήματα, όπως:

Για την εκκίνηση της διαδικασίας ανάθεσης δημόσιας σύμβασης έργου, προμήθειας ή γενικής υπηρεσίας δεν απαιτείται εκ νέου απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, καθώς αυτή έχει επί της ουσίας ληφθεί κατά την κατάρτιση του προϋπολογισμού και του τεχνικού προγράμματος.

Δεν θίγονται οι διατάξεις που αφορούν την αυτεπιστασία (παρ. 1 του άρθρου 11 και 1 του άρθρου 15 του π.δ. 171/1987, όπως ισχύουν).

Με εξαίρεση τις ρυμοτομικές απαλλοτριώσεις, στις λοιπές περιπτώσεις απαλλοτρίωσης η απόφαση του δημάρχου για την ανάληψη της υποχρέωσης εκδίδεται πριν από τη απόφαση του δημοτικού συμβουλίου για την κήρυξη της απαλλοτρίωσης, καθώς κάτι τέτοιο αποτελεί προαπαιτούμενο από τη νομοθεσία που διέπει τις απαλλοτριώσεις.

Άρθρο 207
Πάγια προκαταβολή δήμων

Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 173 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006) και 266 του ν. 3852/2010, στους δήμους συνιστάται πάγια προκαταβολή, σε βάρος του σχετικού κωδικού αριθμού του προϋπολογισμού του οικείου δήμου, με υπόλογο διαχειριστή δημοτικό υπάλληλο που ορίζεται με απόφαση της οικονομικής επιτροπής.

Ήδη από τις διατάξεις του άρθρου 37 του β.δ. της 17-5/15.6.1959 «Περί οικονομικής διοικήσεως και λογιστικού των δήμων και κοινοτήτων» προεβλέπετο η κατάθεση του ποσού της πάγιας προκαταβολής στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος ή στο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο.

Από την εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων, καθώς και των πρόσφατων νομοθετικών διατάξεων για τις τραπεζικές συναλλαγές προέκυψαν τα παρακάτω προβλήματα στη διαχείριση της πάγιας προκαταβολής από τους κατά νόμο υπολόγους:

α) Το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο έχει περιέλθει στην ιδιοκτησία ιδιωτικής τράπεζας η οποία δεν έχει υποκαταστήματα σε όλες τις έδρες των δήμων.

β) Η κατάθεση του ποσού της πάγιας προκαταβολής γίνεται σε προσωπικό τραπεζικό λογαριασμό του υπολόγου και για το λόγο αυτό δεν εμπίπτει στους ακατάσχετους λογαριασμούς, με αποτέλεσμα σε περίπτωση προσωπικής οφειλής να κατάσχεται μέρος ή όλο το ποσό της πάγιας προκαταβολής, παρά το γεγονός ότι αυτή δεν αποτελεί προσωπική περιουσία του υπολόγου αλλά παρέχεται για συγκεκριμένες δαπάνες, που σχετίζονται με την αντιμετώπιση ειδικά προσδιορισμένων αναγκών των δήμων και των δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων.

γ) Σε περίπτωση θανάτου του υπολόγου διαχειριστή ο οικείος δήμος δεν μπορεί να αναζητήσει τα ποσά που έχει καταβάλει, με αποτέλεσμα τη δικαστική διεκδίκηση τους από τους κληρονόμους του θανόντος ή άλλους δικαιούχους όπως ελληνικό δημόσιο, τράπεζες, κ.λπ..

Για τους λόγους αυτούς και για την αντιμετώπιση των προεκτεθέντων προβλημάτων, με τις προτεινόμενες διατάξεις επικαιροποιείται το ρυθμιστικό πλαίσιο της πάγιας προκαταβολής, ως προς τον τρόπο φύλαξης του χρηματικού ποσού αυτής από τον εκάστοτε υπόλογο.

Άρθρο 208
Δανεισμός των Ο.Τ.Α. για δράσεις βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας

Με την προτεινόμενη διάταξη δίδεται η δυνατότητα στους Ο.Τ.Α. να συνάπτουν δάνεια, κατά παρέκκλιση των προϋποθέσεων που ορίζονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 264 του ν. 3852/2010 (Α΄ 87), για την υλοποίηση δράσεων βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας εγκαταστάσεων, μηχανημάτων ή οχημάτων τους και εν γένει επενδυτικών σχεδίων, με την προϋπόθεση ότι, από τις ανωτέρω δράσεις και σχέδια, επέρχεται μείωση του κόστους λειτουργίας τους και ότι, από την εξοικονόμηση αυτή, καλύπτεται και το κόστος εξυπηρέτησης των σχετικών τοκοχρεολυσίων.

Η συνδρομή των ανωτέρω προϋποθέσεων προβλέπεται ότι θα προκύπτει από σχετική μελέτη που θα συντάσσουν οι ενδιαφερόμενοι Ο.Τ.Α. και η οποία θα αξιολογείται και εγκρίνεται από το αρμόδιο για τη χορήγηση του δανείου πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικό οργανισμό.

Με τη δυνατότητα αυτή θα προκύψει σημαντικό οικονομικό όφελος για τους δήμους, που θα την αξιοποιήσουν, από την εξοικονόμηση που θα επιτευχθεί συνολικά.

ΤΜΗΜΑ Ε΄

Άρθρο 210
Μεταβατικές - Τελικές διατάξεις Κεφαλαίου Ι΄

Με τις επιμέρους διατάξεις του άρθρου αυτού, ρυθμίζονται επιμέρους ζητήματα μεταβατικότητας και καθορίζεται ο χρόνος έναρξης ισχύος συγκεκριμένων διατάξεων του κεφαλαίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ΄
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΑΝΑΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ – ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΝ – ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Άρθρο 211

Διαδικασία και χρονοδιάγραμμα ανακαθορισμού της κατανομής αρμοδιοτήτων και διαδικασιών Κεντρικής Διοίκησης – Αποκεντρωμένων Διοικήσεων - Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού καταστρώνεται οργανωτικά η διαδικασία και προσδιορίζεται το χρονοδιάγραμμα για έναν λυσιτελή ανακαθορισμό αρμοδιοτήτων και διαδικασιών μεταξύ των επιπέδων διοίκησης, προκειμένου να καταστεί εφικτή η απόδοση σε καθένα από αυτά αυτοτελών και ενιαίων πεδίων δημόσιας πολιτικής, χωρίς αλληλεπικαλύψεις και κατακερματισμούς, σύμφωνα με τις μεθοδολογικές παραδοχές και τις αρχές που περιγράφηκαν στην οικεία ενότητα του γενικού μέρους.

Άρθρο 212
Μόνιμη Επιτροπή Ελέγχου Αρμοδιοτήτων Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Αποτελεί συνήθη νομοθετική και διοικητική πρακτική η αποσπασματική ρύθμιση ζητημάτων που σχετίζονται με τις αρμοδιότητες της αυτοδιοίκησης, κατά τρόπο που δε λαμβάνει υπόψη τους όρους συνεκτικής άσκησης δημόσιων πολιτικών και κυρίως τις πραγματικές δυνατότητες των Ο.Τ.Α., όπως αυτές προσδιορίζονται από το επίπεδο οργανωτικής και λειτουργικής τους συγκρότησης και ιδίως από τους διαθέσιμους οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους. Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού προβλέπεται η σύσταση ενός διαρκούς οργάνου ελέγχου και παρακολούθησης αντίστοιχων παρεμβάσεων, με την κεντρική συμμετοχή των εκπροσώπων της αυτοδιοίκησης, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι, σε κάθε περίπτωση ρυθμιστικών μεταβολών στις αρμοδιότητες των αυτοδιοικητικών οργανισμών, θα λαμβάνονται προηγούμενα υπόψη, οι θέσεις της τοπικής αυτοδιοίκησης επί των προωθούμενων παρεμβάσεων. Έτσι, το επισπεύδον οποιαδήποτε αντίστοιχη νομοθετική πρωτοβουλία υπουργείο θα πρέπει να διαβιβάζει στη συνιστώμενη με το παρόν άρθρο Επιτροπή το σχετικό νομοσχέδιο, προκειμένου το όργανο αυτό να διατυπώσει γνώμη.

Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, γίνεται ένα σημαντικό βήμα συμμόρφωσης της χώρας, προς τις επανειλημμένες σχετικές συστάσεις του Κογκρέσου Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών του Συμβουλίου της Ευρώπης, αναφορικά με την ανάγκη εμβάθυνσης και θεσμικής κατοχύρωσης, κατά τρόπο μόνιμο και αποτελεσματικό, της ουσιαστικής διαβούλευσης ανάμεσα στην κεντρική διοίκηση και την αυτοδιοίκηση, για κάθε ζήτημα που εμπίπτει στο πεδίο ευθύνης της τελευταίας, με σκοπό τη διαφύλαξη και προαγωγή της διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας των αυτοδιοικητικών θεσμών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ΄
ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

ΤΜΗΜΑ Α΄
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Άρθρο 213
Ειδικοί Σύμβουλοι – Επιστημονικοί Συνεργάτες – Ειδικοί Συνεργάτες στους δήμους

Με την προτεινόμενη διάταξη, επικαιροποιούνται και εντάσσονται σε ενιαίο άρθρο οι διατάξεις που διέπουν τις θέσεις ειδικών συμβούλων - επιστημονικών συνεργατών –ε ιδικών συνεργατών στους δήμους και προσαρμόζονται στις υφιστάμενες σήμερα ανάγκες των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης α΄ βαθμού για εξειδικευμένο και έμπειρο στο χώρο της τοπικής αυτοδιοίκησης ανθρώπινο δυναμικό, λαμβανομένης υπόψη και της δραματικής υποστελέχωσης και της ανεπάρκειας των Δήμων της χώρας σε ανθρώπινους πόρους αναγκαίους για τη λυσιτελή άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, σε όφελος των πολιτών και των τοπικών κοινωνιών.

Άρθρο 214
Ειδικοί Σύμβουλοι – Επιστημονικοί Συνεργάτες – Ειδικοί Συνεργάτες στις περιφέρειες

Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αιρετές Περιφέρειες συγκροτήθηκαν με το ν. 3852/2010 «Πρόγραμμα Καλλικράτης», τα θέματα προσωπικού ειδικών θέσεων των υπηρεσιών αυτών ρυθμίστηκαν για πρώτη φορά με τις προβλέψεις του εν λόγω νόμου, χωρίς να έχουν ενταχθεί σε ενιαίο κωδικοποιητικό κείμενο, όπως κατ' αρχήν συνέβη για το αντίστοιχο προσωπικό των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού, με τις σχετικές προβλέψεις του Κώδικα Κατάσταση Δημοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007). Επιπροσθέτως, ήδη έχουν σημειωθεί μεταβολές στο θεσμικό πλαίσιο που διέπει το εν λόγω προσωπικό, όπως ενδεικτικά ο μέγιστος αριθμός προσλαμβανόμενων και η διαδικασία πλήρωσης των θέσεων με απόσπαση, στοιχεία τα οποία κρίνεται σκόπιμο να συμπεριληφθούν σε ενιαίο κείμενο χωρίς παραπομπές σε επιμέρους διατάξεις, στο πλαίσιο της καλής νομοθέτησης αλλά και της ευθείας αντιστοίχισης με τις διατάξεις που διέπουν το αντίστοιχο προσωπικό των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α., ήτοι το άρθρο 163 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών Υπαλλήλων.

Άρθρο 215

Με την ανωτέρω ρύθμιση επικαιροποιούνται οι διατάξεις που αφορούν στην κατάρτιση των Οργανισμών Εσωτερικής Υπηρεσίας των Περιφερειών και αναδιαμορφώνεται η διαδικασία ψήφισης και τροποποίησής τους.

Άρθρο 216
Αναπλήρωση Εκτελεστικού Γραμματέα – Τροποποίηση του άρθρου 242 ν. 3852/2010

Με την προτεινόμενη ρύθμιση προβλέπεται η δυνατότητα άσκησης των αρμοδιοτήτων του Εκτελεστικού

Γραμματέα των Περιφερειών από τον οικείο Περιφερειάρχη σε περίπτωση κένωσης της θέσης του πρώτου για οποιονδήποτε λόγο. Η παρούσα ρύθμιση ανταποκρίνεται στην ανάγκη για ακώλυτη άσκηση των αρμοδιοτήτων που έχουν ανατεθεί στον Εκτελεστικό Γραμματέα, ιδίως δε στην ανάγκη άσκησης της αρμοδιότητας της παραγράφου 6 περίπτωση α΄ (υπογραφή των αποφάσεων χορήγησης αδειών και μετακίνησης εκτός έδρας των υπαλλήλων της Περιφέρειας) που ανήκει αποκλειστικά στον Εκτελεστικό Γραμματέα.

Άρθρο 217
Διαδικασία πρόσληψης προσωπικού Περιφερειών – Αντικατάσταση άρθρου 244 του ν. 3852/2010

Με την προτεινόμενη διάταξη αφαιρούνται από το άρθρο 244 του ν. 3852/2010 με τίτλο «Πρόσληψη προσωπικού – Διαδικασία προσλήψεων», οι διατάξεις που ρυθμίζουν θέματα των δικηγόρων των Περιφερειών με σχέση έμμισθης εντολής και τυποποιούνται σε ξεχωριστό άρθρο, ήτοι στο άρθρο 244Α στο ν. 3852/2010 που προστίθεται με το άρθρο 218 του παρόντος. Επίσης με το προτεινόμενο άρθρο συστηματοποιείται το άρθρο 244 του ν. 3852/2010 και ορίζεται σαφώς ότι η απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου, για την πρόσληψη, περιλαμβάνει τις οργανικές θέσεις, για τις οποίες προορίζεται το προσωπικό, τον αριθμό των προκηρυσσόμενων θέσεων κατά κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα.

Άρθρο 218
Δικηγόροι Περιφερειών

Με την προτεινόμενη διάταξη εισάγεται ξεχωριστό άρθρο για τους δικηγόρους των Περιφερειών, καθόσον αποτελούν ιδιαίτερη κατηγορία προσωπικού σε σχέση με το προσωπικό των περιφερειών, τα θέματα των οποίων ρυθμίζονται με το άρθρο 217 του παρόντος που τροποποιεί το άρθρο 244 του ν. 3852/2010. Επίσης, με την προτεινόμενη διάταξη αποσαφηνίζεται ότι, ως προς το καθεστώς αντιμισθίας των δικηγόρων των Περιφερειών, εφαρμόζεται η παρ. 10 του άρθρου 9 του ν. 4354/2015 (Α΄ 176) και όχι το άρθρο 166 του ν. 3584/2007 (Α΄ 143). Με την εν λόγω αλλαγή συστηματοποιείται η αμοιβή των δικηγόρων των Περιφερειών και εναρμονίζεται με τα γενικώς ισχύοντα για το ενιαίο μισθολόγιο των υπαλλήλων.

Άρθρο 219
Προϊστάμενοι – τοποθετήσεις – μετακινήσεις υπαλλήλων των Περιφερειών – Αντικατάσταση άρθρου 245 του ν. 3852/2010

Με την προτεινόμενη ρύθμιση επικαιροποιούνται οι διατάξεις του άρθρου 245 του ν. 3852/2010, καθώς οι προϋποθέσεις επιλογής προϊσταμένων οργανικών μονάδων ρυθμίζονται, πλέον, από τις πάγιες και γενικές διατάξεις περί επιλογής προϊσταμένων.

Επίσης, με τη ρύθμιση της παραγράφου 5, τίθενται συγκεκριμένες προϋποθέσεις για τη μετακίνηση υπαλλήλων των περιφερειών, προς κάλυψη υπηρεσιακών αναγκών, σε περιφερειακές ενότητες άλλες από εκείνες στις οποίες ανήκει η οργανική τους θέση. Με την προτεινόμενη ρύθμιση επιχειρείται ο συγκερασμός του υπηρεσιακού συμφέροντος για κάλυψη οργανικών αναγκών που δεν μπορούν να καλυφθούν με διαφορετικό τρόπο, αλλά και της εύλογης προσδοκίας των υπαλλήλων να μην απομακρύνονται από την έδρα τους και να μην ανατρέπεται ο οικογενειακός, οικονομικός και εν γένει βιοτικός προγραμματισμός τους, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη τα –ενδεικτικώς αναφερόμενα στη διάταξη- κοινωνικά κριτήρια.

ΤΜΗΜΑ Β΄
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ Τ.Α.

Άρθρο 220
Ρυθμίσεις ειδικών θεμάτων σχετικών με τη λύση επιχειρήσεων Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού

Με την παράγραφο 1 της προτεινόμενης ρύθμισης, παρατείνεται η δυνατότητα που δόθηκε στους Ο.Τ.Α. και τους λοιπούς φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης που κατέχουν την πλειοψηφία ή το σύνολο των μετοχών ανωνύμων και αναπτυξιακών εταιρειών Ο.Τ.Α. να καταβάλουν τις οφειλές των εταιρειών αυτών προς το Ελληνικό Δημόσιο, τα ασφαλιστικά ταμεία και προς τρίτους, περιλαμβανομένων και δεδουλευμένων αποδοχών του μεταφερόμενου προσωπικού τους, εφόσον αυτές τελούν υπό εκκαθάριση ή λυθούν και τεθούν υπό εκκαθάριση μέχρι τις 31.12.2018. Επιπλέον, ορίζεται ότι το ύψος των οφειλών που μπορεί να αναλάβει ο κάθε φορέας προκύπτει από το λόγο συμμετοχής του στο εταιρικό κεφάλαιο. Δεδομένου, λοιπόν, ότι κάποιοι Ο.Τ.Α. είτε δεν πρόλαβαν, είτε δεν έλαβαν γνώση της σχετικής διάταξης, κρίνεται απαραίτητη η επέκταση της σχετικής προθεσμίας.

Περαιτέρω με την παράγραφο 2 δίνεται η δυνατότητα στο προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου ανωνύμων εταιρειών Ο.Τ.Α., περιλαμβανομένων των ανωνύμων αναπτυξιακών εταιρειών πρώην Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, που λύονται, να μεταφέρεται με την ίδια σχέση εργασίας σε μέτοχο φορέα τοπικής αυτοδιοίκησης α΄ ή β΄ βαθμού, εφόσον αφενός η συμμετοχή του οικείου φορέα στην εταιρεία αυτή είναι ίση ή υπερβαίνει το 90% του μετοχικού κεφαλαίου και αφετέρου η εταιρεία έχει ήδη λυθεί και τεθεί υπό εκκαθάριση, η οποία όμως δεν έχει περατωθεί, ή λυθεί και τεθεί υπό εκκαθάριση μέχρι 31.12.2018. Σε κάθε περίπτωση διευκρινίζεται ότι ο χρόνος λύσης δεν μπορεί να είναι προγενέστερος της έναρξης ισχύος του ν. 3852/2010.

Προς αποφυγή ερμηνευτικών προβλημάτων διευκρινίζεται ότι το προσωπικό που μεταφέρεται με την ως άνω διαδικασία κατατάσσεται σε προσωποπαγείς θέσεις, αντίστοιχες των τυπικών προσόντων του, με απόφαση του αρμοδίου προς διορισμό οργάνου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, λαμβανομένης υπόψη της προϋπηρεσίας του για κάθε μισθολογική, βαθμολογική και ασφαλιστική συνέπεια. Επιπλέον, οφειλές των επιχειρήσεων που λύονται και των οποίων το προσωπικό μεταφέρεται στον οικείο Ο.Τ.Α., προς το Ελληνικό Δημόσιο και τα ασφαλιστικά ταμεία, περιλαμβανομένων των δεδουλευμένων αποδοχών του μεταφερόμενου προσωπικού τους, μπορούν να καταβάλλονται από τον οικείο Ο.Τ.Α., μετά από αιτιολογημένη απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του.

Με την παράγραφο 3 παρέχεται η δυνατότητα σε αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες Περιφερειών, στο μετοχι-

κό κεφάλαιο των οποίων συμμετέχει η οικεία Περιφέρεια με ποσοστό 100%, να εκκαθαρίζονται κατ' εξαίρεση των κειμένων διατάξεων του κ.ν. 2190/1920, με απόφαση του οικείου Περιφερειακού Συμβουλίου, που λαμβάνεται εντός οκτώ μηνών από την ισχύ του παρόντος, με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του. Οι εν λόγω εξαιρετικές διατάξεις επιτρέπουν στις οικείες περιφέρειες οι οποίες θα αναλάβουν τις οφειλές των εν λόγω εταιρειών, να αποκτήσουν και τα τυχόν ακίνητα που έχει στην ιδιοκτησία της η ανώνυμη εταιρεία.

Η προτεινόμενη ρύθμιση της παραγράφου 4 κρίνεται απαραίτητη, προκειμένου να ολοκληρωθεί η διαδικασία αναδοχής των οφειλών λυθεισών επιχειρήσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 109 του ν. 3852/2010 και του άρθρου 15 του ν. 4483/2017 όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν. Αντιμετωπίζεται το ζήτημα που προέκυψε σε ελάχιστες επιχειρήσεις, όπου συνεταιρισμοί κατείχαν πολύ μικρά ποσοστά του μετοχικού τους κεφαλαίου και οι οποίοι τώρα είναι ανενεργοί ή υπολειτουργούν, με αποτέλεσμα, οι Ο.Τ.Α. να έχουν αναδεχτεί τις οφειλές που τους αναλογούν, αλλά να παραμένει, για χαμηλού ύψους οφειλές, η σχετική εκκρεμότητα στις Δ.Ο.Υ. και τα ασφαλιστικά ταμεία και ο κίνδυνος επιβολής αναγκαστικών μέτρων είσπραξης σε βάρος των φυσικών προσώπων που διετέλεσαν διευθύνοντες σύμβουλοι των επιχειρήσεων, χωρίς ουσιαστικά να ευθύνονται οι ίδιοι.

Άρθρο 221
Τροποποίηση του άρθρου 1 παρ. 2
του ν. 3852/2010 (Α΄ 87)

Με την προτεινόμενη επιχειρείται η αντιμετώπιση πρακτικών δυσχερειών που ανέκυψαν, κατά την εφαρμογή της τροποποιούμενης διάταξης, ως προς συγκεκριμένους Ο.Τ.Α.. Ειδικότερα, η αντικατάσταση του άρθρου 115 του ν. 4316/ 2014 κρίνεται αναγκαία λόγω των προβλημάτων που ανέκυψαν κατά την εφαρμογή του και αφορούν, κυρίως, τον ορισμό επιπλέον αντιδημάρχου, το τεχνικό πρόγραμμα και τον προϋπολογισμό του Δήμου, καθώς και τον τρόπο διεξαγωγής των επικείμενων εκλογών δεδομένου ότι οι δημοτικές ενότητες ταυτίζονται με τις εκλογικές περιφέρειες κάθε δήμου. Με την προτεινόμενη ρύθμιση περιγράφονται σαφέστερα οι αναγνωριζόμενοι ως κοινότητες, ανάλογα με την ισχύουσα επίσημη απογραφή του πληθυσμού και των διατάξεων του άρθρου 2, παρ. του ν. 3852/2010, οικισμοί που αποτελούν τη Δημοτική Ενότητα Δηλεσίου. Επομένως, στις επικείμενες δημοτικές εκλογές η Δημοτική Ενότητα Δηλεσίου θα αποτελεί εκλογική περιφέρεια του Δήμου Τανάγρας, και οι Κοινότητες Πλάκας Δηλεσίου και Δηλεσίου θα αναδείξουν αρχές ως κοινότητες του άρθρου 2, παρ. 2 του ν. 3852/ 2010, όπως τροποποιείται με τον παρόντα νόμο.

Όπως ρητά ορίζεται στη δεύτερη παράγραφο του νέου άρθρου, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες στην κείμενη νομοθεσία ή σε κανονιστικές πράξεις της διοίκησης γίνεται αναφορά σε δήμους που καταργήθηκαν με το άρθρο 1 του ν. 3852/ 2010, νοείται ότι σε αυτούς εμπίπτει και η κατά τα ανωτέρω συσταθείσα Δημοτική Ενότητα Δηλεσίου.

Η δε αλλαγή του ονόματος των δύο Δήμων, όπως αυτή προτείνεται στις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου, κρίνεται απαραίτητη λόγω της ανάγκης ενίσχυσης των ιδιαίτερων ιστορικών και τοπικών χαρακτηριστικών τους και, λαμβανομένης υπόψη και της τρέχουσας οικονομικής συγκυρίας, της προώθησης της αναγνωρισιμότητας και της ανάπτυξής τους.

Άρθρο 222
Τροποποίηση του άρθρου 3 παρ. 1
του ν. 25/1975 (Α΄ 74)

Σκοπός της παρούσας ρύθμισης είναι η άρση της αβεβαιότητας σχετικά με το χρόνο απαλλαγής από την υποχρέωση των ιδιοκτητών μη ηλεκτροδοτούμενων και μη χρησιμοποιούμενων ακινήτων προς καταβολή δημοτικών τελών καθαριότητας και φωτισμού και των εξ αυτής προκληθεισών δυσμενών συνεπειών και ανισοτήτων, μέσω αφενός της σαφούς και ρητής οριοθέτησης των χρονικών ορίων επιβολής της δήλωσης περί μη χρήσης και αφετέρου της διαγραφής ή παράλειψης βεβαίωσης τυχόν οφειλών που έχουν μέχρι σήμερα επιβληθεί λόγω της μη έγκαιρης υποβολής της δήλωσης περί μη χρήσης από τους δικαιούχους. Ταυτόχρονα, σύμφωνα με τη νέα διάταξη, προς περαιτέρω διευκόλυνση των δικαιούχων, απλοποιείται η σχετική διαδικασία, καθώς εφεξής για την απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής των εν λόγω τελών απαιτείται μόνο η υποβολή υπεύθυνης δήλωσης περί της διακοπής ηλεκτροδότησης και της μη χρήσης του ακινήτου προς τον αρμόδιο Δήμο, ο οποίος και φέρει την ευθύνη ελέγχου της ακρίβειας του περιεχομένου της εν λόγω δήλωσης.

Ειδικότερα, στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 25/1975, όπως αυτό αντικαθίσταται, προβλέπεται απαλλαγή από την πληρωμή τελών καθαριότητας και φωτισμού για ακίνητα στα οποία διακόπτεται η ηλεκτροδότηση και δεν χρησιμοποιούνται εφόσον υποβληθεί υπεύθυνη δήλωση του ιδιοκτήτη τους ή του νόμιμου εκπροσώπου αυτού περί της συνδρομής των ανωτέρω δύο γεγονότων. Τα δύο ακόλουθα εδάφια ρυθμίζουν τον τρόπο υπολογισμού και καταβολής των τελών, καθώς και την επιβολή τέλους και προστίμου στην περίπτωση που παρά την υποβολή της δήλωσης διαπιστωθεί ηλεκτροδότηση ή χρήση του ακινήτου.

Σύμφωνα δε με τη μεταβατική διάταξη του άρθρου (παράγραφος 2), οφειλές από τέλη καθαριότητας και φωτισμού που αντιστοιχούν σε χρονικό διάστημα μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος, κατά το οποίο είχε διακοπεί η ηλεκτροδότηση ενός ακινήτου, σύμφωνα με βεβαίωση του αρμόδιου διαχειριστή δικτύου και αυτό δεν χρησιμοποιούταν, σύμφωνα με δήλωση του ιδιοκτήτη ή του νόμιμου εκπροσώπου του, ανεξαρτήτως του χρόνου υποβολής της, διαγράφονται ή παραλείπεται η βεβαίωσή τους. Ποσά που έχουν καταβληθεί, όπως ρητά ορίζεται στο τελευταίο εδάφιο της μεταβατικής διάταξης, δεν αναζητούνται.

Άρθρο 223
Τροποποίηση του άρθρου 99
του ν. 4483/2017 (Α΄ 107)

Με την προτεινόμενη διάταξη προβλέπεται, για λόγους ίσης μεταχείρισης, η επέκταση της εφαρμογής των ρυθμίσεων του άρθρου 99 του ν. 4483/2017, για την άρση δυσμενών επιπτώσεων της διαθεσιμότητας και της υποχρεωτικής κινητικότητας προσωπικού δημοτικής αστυνομίας και στις μετατάξεις ή μεταφορές υπαλλήλων

που διενεργήθηκαν σε Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού, σύμφωνα με τα άρθρα 74, 78, 181 και 182 του ν. 3584/2007 (Α΄ 143), 246 του ν. 3852/2010 (Α΄ 87) και 9 παρ. 18 του ν. 4057/2012 (Α΄ 54), εκτός αυτών περί ενδοαυτοδιοικητικής κινητικότητας. Η εξαίρεση από την περικοπή της υπερβάλλουσας μείωσης που θεσμοθετείται ισχύει αναδρομικά από την έναρξη ισχύος των διατάξεων, σύμφωνα με τις οποίες επήλθε, ανά περίπτωση, η περικοπή.

Άρθρο 224
Αστυνόμευση και καθαρισμός ρεμάτων και απαλλοτριώσεων χώρων παρά τα ρέματα

Με την προτεινόμενη ρύθμιση καταργείται η διάταξη της περίπτωσης4 της παρ. Ε΄ του άρθρου 204 του ν. 3852/2010, σύμφωνα με την οποία ο καθαρισμός και η αστυνόμευση των ρεμάτων και των απαλλοτριώσεων χώρων παρά τα ρέματα εμπίπτει στις αρμοδιότητες των νησιωτικών Δήμων και η διάταξη της περίπτωσης θ΄ της παρ.2 του άρθρου 4 του ν. 4071/2012, όπως ισχύει, σύμφωνα με την οποία οι ορεινοί δήμοι ασκούν επιπλέον και μεταξύ άλλων, είτε αυτοτελώς είτε σε συνεργασία με την οικεία περιφέρεια, την αρμοδιότητα του καθαρισμού και της αστυνόμευσης των ρεμάτων.

Οι εν λόγω αρμοδιότητες, με τη διάταξη της υποπαραγράφου ΣΤ΄ της παραγράφου ΙΙ του άρθρου 186 είχαν αποδοθεί στην Περιφέρεια, ενώ με τις ανωτέρω, καταργούμενες με την παρούσα, εισήχθησαν εξαιρέσεις εκ του νόμου με σκοπό την ευρυθμότερη ή αποτελεσματικότερη άσκηση τους. Ωστόσο, σε βάθος περισσοτέρων ετών, οι Δήμοι βρέθηκαν σε παντελή αδυναμία αυτοτελούς άσκησής των ανωτέρω αρμοδιοτήτων. Ως εκ τούτου, κρίνεται θεμιτή η διατήρηση μόνης της διάταξης που αποδίδει τις ανωτέρω αρμοδιότητες αυτοτελώς στην Περιφέρεια.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟ ΤΟΥ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ (ΦΟΔΣΑ) ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Με τις διατάξεις του Δευτέρου Μέρους, επιχειρείται να διαμορφωθεί ένα θεσμικό πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας των Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων, πλήρως εναρμονισμένο με το κοινοτικό και συνταγματικό περιβαλλοντικό κεκτημένο και αποβλέπον σαφώς στην πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων, στη μείωση της παραγωγής, στην εκ νέου εισαγωγή τους στον κύκλο των προϊόντων και σε μία, εν γένει, περιβαλλοντικά ενδεδειγμένη, διαχείριση που αφενός θα καλύπτει το σύνολο της χώρας, ερειδόμενη σε ένα συνολικό σχεδιασμό, και αφετέρου θα συμβάλλει στην εξοικονόμηση φυσικών πόρων και στην προστασία της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος.

Για το σκοπό αυτό, ήδη από το 1986, έχει εισαχθεί σειρά νομοθετημάτων στην ελληνική έννομη τάξη με κύριο θεσμικό εργαλείο τον ν.1650/1986 για την προστασία του περιβάλλοντος και με πιο πρόσφατο τον ν.4042/2012, που ενσωμάτωσε την Κοινοτική Οδηγία 2008/98/ΕΚ και αποσαφήνισε τις «απαιτήσεις» περί του κύκλου διαχείρισης των αποβλήτων. Στο πλαίσιο, μάλιστα, του τελευταίου, θεσμοθετήθηκε το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ), ήτοι το πλήρες κανονιστικό πλαίσιο για την προώθηση ενός εναλλακτικού μοντέλου διαχείρισης των αποβλήτων, με βασικό, μεταξύ άλλων, άξονα την αποκέντρωση των δράσεων στο επίπεδο της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης, την ενθάρρυνση και των μικρής κλίμακας μονάδων επεξεργασίας και ανάκτησης, την ποιοτική και ποσοτική ενίσχυση της ανακύκλωσης.

Για την ευόδωση των παραπάνω σκοπών και για την προάσπιση του δημόσιου χαρακτήρα της διαχείρισης των αποβλήτων, προβάλλει η ανάγκη για ενίσχυση της ίδιας της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης μέσα από την αναδιοργάνωση των φορέων της, ήτοι των Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων της χώρας (ΦΟΔΣΑ), με αρμοδιότητα την υλοποίηση της διαχείρισης των στερεών αστικών αποβλήτων.

Περαιτέρω, με το ν.4071/2012 θεσμοθετήθηκε η υποχρέωση αναγκαστικής συγχώνευσης των υφιστάμενων ΦΟΔΣΑ σε ένα και μόνον περιφερειακό φορέα ανά εκάστη Περιφέρεια της χώρας.

Με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου, η υποχρέωση συγχώνευσης σε ένα και μόνον φορέα καταργείται και δίνεται η δυνατότητα στους Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού να συστήνουν από έναν έως τρεις ΦΟΔΣΑ, με τη μορφή συνδέσμου ή με τη μορφή επιχείρησης των Ο.Τ.Α. με τη μορφή της ανώνυμης εταιρείας, στη βάση συγκεκριμένων πλέον τεχνικών κριτηρίων, τα οποία εγγυώνται την ολοκλήρωση της διαχείρισης εντός των διοικητικών ορίων ευθύνης καθενός ΦΟΔΣΑ, σύμφωνα με τα εγκεκριμένα Περιφερειακά Σχέδια Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ), τελούν δε σε πλήρη εναρμόνιση με την κοινοτική αρχή της εγγύτητας και το κοινοτικό περιβαλλοντικό κεκτημένο.

Στο παρόν Μέρος περιλαμβάνονται, επίσης, διατάξεις που αποσαφηνίζουν και κωδικοποιούν τις αρμοδιότητες τόσο των Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων όσο και των ίδιων των Δήμων, προκειμένου να αντιμετωπισθούν οι πολύπλευρες νομικές και πρακτικές δυσχέρειες, ως αποτέλεσμα της πολυδιάσπασης της ισχύουσας, σήμερα, νομοθεσίας.

Πρόσθετα, θεσπίζεται η υποχρέωση των ΦΟΔΣΑ να καταβάλλουν αντισταθμιστικό τέλος υπέρ των Δήμων που φιλοξενούν, ή επιβαρύνονται από τη λειτουργία εγκαταστάσεων μηχανικής – βιολογικής επεξεργασίας αποβλήτων και χώρων υγειονομικής ταφής, με σκοπό να διατίθεται από αυτούς αποκλειστικά σε περιβαλλοντικά έργα και δράσεις, ενώ ανάγεται σε πειθαρχικό αδίκημα, για τους αιρετούς της τοπικής αυτοδιοίκησης, η άρνηση ή παράλειψη έκδοσης διοικητικών πράξεων που αφορούν στην καθαριότητα όλων των κοινόχρηστων χώρων, στην αποκομιδή και διαχείριση των αποβλήτων, στην κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση συστημάτων αποχέτευσης και βιολογικού καθαρισμού, καθώς και στη λήψη προληπτικών και κατασταλτικών μέτρων για την προστασία των κοινόχρηστων χώρων και ιδιαίτερα των χώρων διάθεσης απορριμμάτων από εκδήλωση πυρκαγιάς, σύμφωνα με την κείμενη σχετική νομοθεσία.

Άρθρο 225
Διαχείριση των στερεών αποβλήτων στους δήμους της ηπειρωτικής χώρας

Με την προτεινόμενη ρύθμιση, δίνεται η δυνατότητα στους Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού να συστήνουν από έναν έως τρεις Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦΟΔΣΑ)

σε επίπεδο Περιφέρειας της ηπειρωτικής χώρας, εξαιρουμένης της Περιφέρειας Αττικής, σύμφωνα με συγκεκριμένα τεχνικά κριτήρια και να επιλέγουν τη νομική μορφή του προς σύσταση νομικού προσώπου εξαιρουμένης της Περιφέρειας Αττικής. Ειδικότερα, οι Δήμοι δύνανται να επιλέξουν μεταξύ της νομικής μορφής του συνδέσμου και της νομικής μορφής της επιχείρησης των Ο.Τ.Α. με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας. Ανεξαρτήτως δε της νομικής μορφής που επιλέγεται από την πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση, οι ΦΟΔΣΑ έχουν κοινωφελή και μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα και λειτουργούν χάριν του δημοσίου συμφέροντος. Ως προς την επιλογή του νομοθέτη να πληρουνται ορισμένες τεχνικές προυποθέσεις, για τη σύσταση των νομικών προσώπων αυτών, ήτοι η ύπαρξη ενός τουλάχιστον χώρου υγειονομικής ταφής αποβλήτων (ΧΥΤ) και μίας μονάδας μηχανικής – βιολογικής επεξεργασίας αποβλήτων ή άλλου έργου ή υποδομής, σωρευτικά με αυτές της συμμετοχής κάθε Δήμου σε έναν μόνον ΦΟΔΣΑ και της συμμετοχής, σε κάθε ΦΟΔΣΑ περισσοτέρων του ενός Δήμων οι οποίοι είναι όμοροι και ανήκουν είτε στην ίδια Περιφερειακή Ενότητα είτε σε διαφορετικές αλλά όμορες, Περιφερειακές Ενότητες της ίδιας Περιφέρειας, αυτή αποσκοπεί στο να ολοκληρώνεται η διαχείριση των στερεών αποβλήτων εντός των διοικητικών ορίων ευθύνης εκάστου ΦΟΔΣΑ και σύμφωνα με τα οικεία Περιφερειακά Σχέδια Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) και με την κοινοτική αρχή της εγγύτητας.

Με την παράγραφο 4 προβλέπονται, για τις Περιφέρειες στις οποίες, σύμφωνα με τους κανόνες του νέου θεσμικού πλαισίου, πρόκειται να συσταθεί ένας μόνον ΦΟΔΣΑ και σε περίπτωση που εκδηλώνεται από την πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση το ενδιαφέρον να δημιουργηθεί και δεύτερος ή και τρίτος ΦΟΔΣΑ, να συντρέχουν σωρευτικά, επιπλέον των προϋποθέσεων που αναπτύχθηκαν ανωτέρω, ορισμένες ακόμη, ήτοι η σύμφωνη γνώμη του αρμοδίου οργάνου διοίκησης του υφιστάμενου ΦΟΣΑ και η εκπόνηση μελέτης σκοπιμότητας και οικονομικοτεχνικής μελέτης βιωσιμότητας του τελευταίου.

Ταυτόχρονα, με την προτεινόμενη ρύθμιση προβλέπεται ότι οι ανωτέρω προϋποθέσεις απαιτείται να συντρέχουν και για τις Περιφέρειες όπου έχει, ήδη στο παρελθόν, συσταθεί «Περιφερειακός ΦΟΔΣΑ», δυνάμει του προϊσχύοντος νόμου, ήτοι του ν.4071/2012 και έχει, επίσης, δημοσιευθεί σχετική απόφαση συγχώνευσης.

Αμφότερες οι ανωτέρω προβλέψεις αποσκοπούν στη διασφάλιση της διοικητικής συνέχειας και στη μη διασάλευση του θετικού αποτυπώματος που πέτυχαν ορισμένα σχήματα που λειτούργησαν και λειτουργούν ανά τη χώρα. Στο πλαίσιο αυτό, η μελέτη σκοπιμότητας και η οικονομικοτεχνική μελέτη βιωσιμότητας ανάγονται σε εργαλείο για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων αυτών.

Με την παράγραφο 6 της προτεινόμενης διάταξης, προβλέπεται η σύσταση διακριτών νομικών προσώπων, και δη νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των Φορέων Σχεδιασμού Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΦΟ.Σ.ΠΕΣΔΑ) ανά εκάστη Περιφέρεια της χώρας, επιφορτισμένων με την αρμοδιότητα της σύνταξης, εκπόνησης ή τροποποίησης των οικείων ΠΕΣΔΑ και της συλλογής από τους ΦΟΔΣΑ εκάστης Περιφέρειας των πληροφοριών και στοιχείων, που επιβάλλεται από την εφαρμογή του Κανονισμού 2150/2001 για τις στατιστικές των αποβλήτων, με σκοπό την αποστολή αυτών στις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών και του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Με την πρόβλεψη αυτή, το θεσμικό πλαίσιο διαφοροποιείται σαφώς από το προϋφιστάμενο, δεδομένου ότι σύμφωνα με τον ν.4071/2012, η αρμοδιότητα της σύνταξης, εκπόνησης ή τροποποίησης του οικείου ΠΕΣΔΑ προβλεπόταν ως ασκούμενη από τους δεκατρείς (13) «Περιφερειακούς ΦΟΔΣΑ» της χώρας, στους οποίους υποχρεούνταν να συγχωνεύονται οι εκάστοτε, ανά Περιφέρεια, συσταθέντες ΦΟΔΣΑ. Με την παρούσα ρύθμιση προβλέπεται, πρόσθετα, η δυνατότητα των ΦΟΔΣΑ με τη νομική μορφή του Συνδέσμου να μετατρέπονται σε ανώνυμες εταιρείες του άρθρου 265 του ν. 3463/2006 και αντίστροφα, εφόσον αυτό αποφασίζεται από τα δημοτικά συμβούλια των Δήμων μελών των ΦΟΔΣΑ που αντιστοιχούν σε ποσοστό 70% του πληθυσμού του συνόλου των Δήμων – μελών. Για τη μεταβολή της νομικής μορφής των ΦΟΔΣΑ του παρόντος, πρέπει να παρέλθει μία πλήρης δημοτική θητεία, περιορισμός που δεν προβλέπεται για τους υφιστάμενους, σήμερα, ΦΟΔΣΑ. Η Περιφέρεια Αττικής εξαιρείται του ρυθμιστικού πεδίου της προτεινόμενης διάταξης.

Άρθρο 226
Διαχείριση των στερεών αποβλήτων στα νησιά

Με την προτεινόμενη ρύθμιση λαμβάνεται μέριμνα για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων στη νησιωτική χώρα λαμβανομένων υπόψη των ιδιαίτερων συνθηκών και της γεωμορφολογίας που τη χαρακτηρίζουν. Σύμφωνα με αυτή, στα νησιά της χώρας, οι σχετικές αρμοδιότητες ασκούνται εφεξής από της δημοτικές υπηρεσίες και οι ΦΟΔΣΑ νήσων που έχουν συσταθεί με τις διατάξεις της προϊσχύουσας νομοθεσίας και λειτουργούν ως τέτοιοι κατά τη δημοσίευση του παρόντος, καταργούνται ή λύονται και το προσωπικό μεταφέρεται αυτοδικαίως στους οικείους Δήμους. Για την άσκηση των συγκεκριμένων αρμοδιοτήτων, οι Δήμοι δύνανται να συνάπτουν συμβάσεις διαδημοτικής συνεργασίας, καθώς και προγραμματικές συμβάσεις με γειτονικούς νησιωτικούς Δήμους.

Ειδικά για την αρμοδιότητα της σύνταξης, εκπόνησης ή τροποποίησης του ΠΕΣΔΑ και για την αρμοδιότητα της συλλογής στοιχείων για την εφαρμογή του Κανονισμού περί στατιστικών των αποβλήτων, στις νησιωτικές Περιφέρειες, πλην της Περιφέρειας Κρήτης, προβλέπεται η σύσταση Φορέα Σχεδιασμού ΠΕΣΔΑ, σε αντιστοιχία με τις ηπειρωτικές Περιφέρειες. Ωστόσο, για τα νησιά που βρίσκονται εντός των διοικητικών ορίων ηπειρωτικής Περιφέρειας, το ΠΕΣΔΑ θα συντάσσεται, εκπονείται και τροποποιείται από τους ΦΟΔΣΑ των οικείων Περιφερειών, ενώ οι νησιωτικοί Δήμοι που μετέχουν σε αυτούς έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν στους ΦΟΔΣΑ της ηπειρωτικής χώρας, όπως αυτοί προσδιορίζονται από το Άρθρο του παρόντος σχεδίου νόμου.

Πρόσθετα, με την προτεινόμενη διάταξη, θεσπίζεται η δυνατότητα στους ΦΟΔΣΑ που έχουν συσταθεί από περισσότερους του ενός νησιωτικούς Δήμους, να συνεχίζουν τη λειτουργία τους ως έχει ή άλλως να καταργούνται ή να λύονται, ενώ οι ΦΟΔΣΑ με μέλος ένα, μόνον, Δήμο καταργούνται ή λύονται υποχρεωτικά και οι σχετικές αρμοδιότητες ασκούνται εφεξής από τις οικείες δημοτικές υπηρεσίες. Με τις παραγράφους 4 έως και 9 προβλέπεται συγκεκριμένη διαδικασία κατάργησης ή λύσης για τις προαναφερθείσες περιπτώσεις.

Άρθρο 227
Αρμοδιότητες ΦΟΔΣΑ

Στα άρθρα 225 και 228 περιλαμβάνονται, διατάξεις που αποσαφηνίζουν και κωδικοποιούν τις αρμοδιότητες τόσο των Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων όσο και των ίδιων των Δήμων, προκειμένου αφενός να αντιμετωπιστούν οι πολύπλευρες νομικές και πρακτικές δυσχέρειες, ως αποτέλεσμα της πολυδιάσπασης της ισχύουσας, σήμερα, νομοθεσίας και αφετέρου να θεσμοθετηθούν αρμοδιότητες και υποχρεώσεις που απορρέουν από το ΕΣΔΑ, με σκοπό την υλοποίησή του.

Στις αρμοδιότητες των ΦΟΔΣΑ, με τις νέες ρυθμίσεις, εντάσσεται η λειτουργία των εγκαταστάσεων επεξεργασίας των αστικών αποβλήτων καθώς και των σταθμών μεταφόρτωσης, σύμφωνα με το οικείο ΠΕΣΔΑ, ενώ προβλέπεται ως αποκλειστική αρμοδιότητα αυτών η λειτουργία χώρων υγειονομικής ταφής καθώς και μηχανικής – βιολογικής επεξεργασίας σύμμεικτων αστικών αποβλήτων.

Σε κάθε περίπτωση και οι ΦΟΔΣΑ μεριμνούν για την υλοποίηση μέτρων και έργων που προωθούν την ιεράρχηση των δράσεων και των εργασιών διαχείρισης, παρακολουθούν και εξειδικεύουν την υλοποίηση των στόχων και των δράσεων του ΠΕΣΔΑ, ενώ μέσω του ΗΜΑ παρακολουθούν την ιχνηλασιμότητα των αποβλήτων, συλλέγουν και υποβάλλουν στοιχεία για τις στατιστικές των αποβλήτων, συντάσσουν και υποβάλλουν αρμοδίως ετήσια και πενταετή έκθεση για την υλοποίηση του ΠΕΣΔΑ, υποστηρίζουν επιστημονικά και τεχνικά τους Δήμους και προσδιορίζουν την τιμολογιακή πολιτική προς αυτούς.

Τέλος υποβάλλουν αιτήσεις σε επιχειρησιακά προγράμματα για χρηματοδότηση ως τελικοί δικαιούχοι.

Οι παραπάνω ρυθμίσεις συμπληρωματικά και με τα προβλεπόμενα στη νομοθεσία για την εναλλακτική διαχείριση (ν. 2939/2001), όπως ισχύει μετά την πρόσφατη τροποποίηση αυτού με το ν. 4496/20117, αποτελούν το υπόβαθρο για τη διαχείριση στερεών αποβλήτων προς όφελος της κοινωνίας με σημαντική αύξηση της απόδοσης της ανακύκλωσης.

Άρθρο 228
Αρμοδιότητες των Δήμων

Θεσμοθετείται σε συμφωνία με το ΕΣΔΑ, η υποχρέωση του Δήμου να εκπονεί και υλοποιεί Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΤΣΔΑ) με το οποίο υποδεικνύει τις ενδεδειγμένες λύσεις για την διαχείριση των αποβλήτων. Αποτελεί ουσιώδους σημασίας νομοθετική ρύθμιση αφού ο σχεδιασμός και η εφαρμογή του ΤΣΔΑ αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο για την ποσοτική και ποιοτική αναβάθμιση της ανακύκλωσης, στο πλαίσιο και των αρχών της κυκλικής οικονομίας.

Τίθενται ειδικές διατάξεις για την υποχρέωση του Δήμου για την οργάνωση και εφαρμογή της χωριστής συλλογής για διακριτά ρεύματα ανακυκλώσιμων αποβλήτων υλικών, καθώς και της χωριστής συλλογής βιοαποβλήτων.

Οι Δήμοι οφείλουν να προωθούν την ιεράρχηση εργασιών και δράσεων διαχείρισης αποβλήτων που στοχεύουν στην ελαχιστοποίηση της τελικής διάθεσης των Αστικών Στερεών Αποβλήτων με το σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων πρόληψης-μείωσης αποβλήτων και γενικότερα μέτρων για την προώθηση της.

Πρόσθετα, για την υλοποίηση των δράσεων εκτός από τα Πράσινα Σημεία, τα οποία οι Δήμοι εξ ορισμού οργανώνουν και λειτουργούν, τους δίνεται η δυνατότητα υλοποίησης και λειτουργίας υποδομών για τη διαχείριση των αποβλήτων και ειδικότερα Κέντρων Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΚΔΑΥ) και Μονάδων Επεξεργασίας Βιοαποβλήτων καθώς και Σταθμών Μεταφόρτωσης Αποβλήτων (ΣΜΑ) (οριοθετείται το μέγεθος των εν λόγω υποδομών). Οι Δήμοι εξακολουθούν να έχουν την αρμοδιότητα της συλλογής και μεταφοράς των υπολειπόμενων συμμείκτων αστικών αποβλήτων και των προδιαλεγμένων μετά από Διαλογή στην Πηγή σε κατάλληλες υποδομές ανακύκλωσης, ανάκτησης ή διάθεσης, σύμφωνα με τις προβλέψεις του οικείου ΠΕΣΔΑ.

Άρθρο 229
Όργανα Διοίκησης ΦΟΔΣΑ με τη νομική μορφή του Συνδέσμου των Ο.Τ.Α.

Με την προτεινόμενη διάταξη προβλέπονται ως όργανα διοίκησης των ΦΟΔΣΑ με τη νομική μορφή του Συνδέσμου των Ο.Τ.Α. το διοικητικό συμβούλιο, η εκτελεστική επιτροπή και ο πρόεδρός του.

Άρθρο 230
Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου ΦΟΔΣΑ με τη νομική μορφή του Συνδέσμου των Ο.Τ.Α.

Για τη συγκρότηση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΦΟΔΣΑ, εφαρμόζονται οι διατάξεις που ισχύουν για την εκπροσώπηση στα συλλογικά όργανα των νομικών προσώπων της αυτοδιοίκησης.

Άρθρο 231
Αρμοδιότητες Διοικητικού Συμβουλίου ΦΟΔΣΑ με τη νομική μορφή του Συνδέσμου των Ο.Τ.Α.

Με την προτεινόμενη διάταξη ορίζονται ως αρμοδιότητες του διοικητικού συμβουλίου του ΦΟΔΣΑ η διαχείριση της περιουσίας του, ο καθορισμός της τιμολογιακής πολιτικής προς τους δήμους – μέλη του ΦΟΔΣΑ, η έγκριση του προϋπολογισμού και των οικονομικών καταστάσεων του, η έγκριση του τεχνικού προγράμματος, η κατάρτιση του κανονισμού λειτουργίας του, η ψήφιση του οργανισμού εσωτερικής υπηρεσίας, η γνωμοδότηση σε δημόσιες αρχές ή άλλα όργανα, η παροχή σύμφωνης γνώμης για τις περιπτώσεις που αυτό απαιτείται, σύμφωνα με το παρόν σχέδιο νόμου, καθώς και η ευθύνη της εκπόνησης, υλοποίησης και παρακολούθησης της υλοποίησης του ΠΕΣΔΑ, στην περίπτωση που ο εν λόγω ΦΟΔΣΑ είναι ο μοναδικός εντός της οικείας Περιφέρειας.

Παράλληλα, θεσπίζεται η δυνατότητα του διοικητικού συμβουλίου να μεταβιβάζει στην εκτελεστική επιτροπή, στον πρόεδρο, στον αντιπρόεδρο και στους προϊσταμένους των οργανικών μονάδων τις αρμοδιότητές του, εξαιρουμένης της απόφασης για τον καθορισμό της τιμολογιακής πολιτικής, της εισφοράς των μελών του, της απόφασης για την έγκριση του προϋπολογισμού του, της έγκρισης του τεχνικού προγράμματος και της απόφασης για τη διάλυση του ΦΟΔΣΑ.

Άρθρο 232

Λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου ΦΟΔΣΑ με τη νομική μορφή του Συνδέσμου των Ο.Τ.Α.

Με την προτεινόμενη διάταξη ρυθμίζονται θέματα λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου των ΦΟΔΣΑ που λειτουργούν με τη νομική μορφή συνδέσμου των Ο.Τ.Α., όπως ο ορισμός και η συγκρότηση του σε σώμα, η εκλογή του προέδρου, αντιπροέδρου και των μελών της εκτελεστικής επιτροπής. Με την παρούσα, θεσπίζονται ακόμη κωλύματα για τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, ήτοι προσδιορίζονται ιδιότητες που απαγορεύεται να συντρέχουν στο πρόσωπό τους παράλληλα με τη συμμετοχή τους στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Άρθρο 233
Αρμοδιότητες Εκτελεστικής Επιτροπής ΦΟΔΣΑ με τη νομική μορφή του Συνδέσμου των Ο.Τ.Α.

Με την προτεινόμενη διάταξη προσδιορίζονται αναλυτικά οι αρμοδιότητες της Εκτελεστικής Επιτροπής των ΦΟΔΣΑ που λειτουργούν με τη νομική μορφή του Συνδέσμου των Ο.Τ.Α..

Άρθρο 234
Λειτουργία της Εκτελεστικής Επιτροπής ΦΟΔΣΑ με τη νομική μορφή του Συνδέσμου των Ο.Τ.Α.

Με την προτεινόμενη διάταξη ορίζεται η σύνθεση της εκτελεστικής επιτροπής των ΦΟΔΣΑ που λειτουργούν με τη νομική μορφή του Συνδέσμου των Ο.Τ.Α., ο τρόπος εκλογής του Προέδρου και Αντιπροέδρου, η θητεία των μελών της και άλλα θέματα λειτουργίας αυτής. Με την παράγραφο 3 της προτεινόμενης διάταξης, θεσπίζονται κωλύματα για τα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής του οικείου ΦΟΔΣΑ, ήτοι προσδιορίζονται ιδιότητες που απαγορεύεται να συντρέχουν στο πρόσωπό τους παράλληλα με τη συμμετοχή τους στην Εκτελεστική Επιτροπή.

Άρθρο 235
Αρμοδιότητες του Προέδρου ΦΟΔΣΑ με τη νομική μορφή του Συνδέσμου των Ο.Τ.Α. και λοιπά θέματα διοίκησης

Με την προτεινόμενη διάταξη προσδιορίζονται οι αρμοδιότητες του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του ΦΟΔΣΑ ως εκπροσώπου του ΦΟΔΣΑ δικαστικώς και εξωδίκως, ως εκτελούντος τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, ως προϊσταμένου του προσωπικού, ως διατάζοντος την είσπραξη των εσόδων του ΦΟΔΣΑ και αποφασίζοντος για τη διάθεση των πιστώσεων του προϋπολογισμού και ως υπογράφοντος τις συμβάσεις που συνάπτει ο ΦΟΔΣΑ. Επίσης, προσδιορίζονται οι αποδοχές των Προέδρων και Αντιπροέδρων ΦΟΔΣΑ, θεσπίζεται η δυνατότητα συμμετοχής δήμου σε υφιστάμενο ΦΟΔΣΑ κατά τη διάρκεια της δημοτικής περιόδου και θεσμοθετείται αστική και πειθαρχική ευθύνη, καθώς και συγκεκριμένες υποχρεώσεις και κωλύματα συμμετοχής στις συνεδριάσεις για το σύνολο των μελών των του διοικητικού συμβουλίου και της εκτελεστικής επιτροπής του οικείου ΦΟΔΣΑ.

Άρθρο 236
Όργανα Διοίκησης, Διοίκηση και Λειτουργία των ΦΟΔΣΑ με τη νομική μορφή ανώνυμης εταιρείας.

Με την προτεινόμενη διάταξη θεσμοθετούνται τα σχετικά με τη διοίκηση και λειτουργία των ΦΟΔΣΑ με τη νομική μορφή της ανώνυμης εταιρείας. Σύμφωνα με αυτή, η συμμετοχή των Ο.Τ.Α. στο αρχικό κεφάλαιο, κατανέμεται σε κοινές, ονομαστικές, μη προνομιούχες και μη μεταβιβάσιμες μετοχές, και προσδιορίζεται λαμβάνοντας υπόψη τον πληθυσμό του κάθε Ο.Τ.Α.. Η συμμετοχή τρίτων στο μετοχικό κεφάλαιο των οικείων ΦΟΔΣΑ δεν επιτρέπεται και η χρονική διάρκεια λειτουργίας τους ορίζεται σε τριάντα (30) έτη. Δεδομένου ότι οι εν λόγω επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας λειτουργούν προς χάριν του δημοσίου συμφέροντος και έχουν χαρακτήρα κοινωφελή και μη κερδοσκοπικό, επιχειρείται με την παρούσα νομοθετική πρόταση η μέγιστη δυνατή σύγκλιση των κανόνων δικαίου που διέπουν τη λειτουργία των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου με τη μορφή συνδέσμου με αυτούς που διέπουν τη λειτουργία των επιχειρήσεων με τη μορφή της ανώνυμης εταιρείας. Κατ' αυτόν τον τρόπο, σκοπείται να επιτευχθεί μια πιο δημοκρατική λειτουργία του νομικού προσώπου της τελευταίας.

Άρθρο 237
Τιμολογιακή πολιτική- πόροι

Με την προτεινόμενη διάταξη κωδικοποιούνται, κατά πρώτον, οι προβλέψεις του άρθρου 5 της κ.υ.α. 2527/2009 (Β΄83) περί τιμολογιακής πολιτικής και του άρθρου 6 περί πόρων των ΦΟΔΣΑ. Στην παράγραφο 1 της παρούσας διάταξης, γίνεται μνεία των γενικών αρχών επί τη βάσει των οποίων διαμορφώνεται η τιμολογιακή πολιτική των ΦΟΔΣΑ, ήτοι της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει», της αρχής της ανταποδοτικότητας, καθώς και της δημιουργίας κινήτρων για τη μείωση του όγκου και της επικινδυνότητας των αποβλήτων και της ανακύκλωσης- ανάκτησής τους. Σε κάθε περίπτωση, η τιμολογιακή πολιτική των ΦΟΔΣΑ καθορίζεται στη βάση της επίτευξης των στόχων της ολοκληρωμένης διαχείρισης των Αστικών Στερεών Αποβλήτων και της κυκλικής οικονομίας, λαμβάνοντας υπόψιν τις γεωγραφικές και πληθυσμιακές, κοινωνικές και οικονομικές ιδιαιτερότητες των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Άρθρο 238
Οικονομική Διοίκηση και διαχείριση

Στο εν λόγω άρθρο, ρυθμίζονται ειδικότερα ζητήματα οικονομικής διοίκησης και διαχείρισης των ΦΟΔΣΑ.

Άρθρο 239
Εισφορές Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού υπέρ ΦΟΔΣΑ και διαδικασίες είσπραξης

Με το εν λόγω άρθρο ορίζεται ότι οι εισφορές των ΦΟΔΣΑ, που προέρχονται από τους Δήμους μέλη τους, προκύπτουν με βάση τον κανονισμό τιμολόγησης του άρθρου 9 του ν. 2939/2001 και προβλέπεται η διαδικασία είσπραξης των εισφορών αυτών.

Άρθρο 240

Εποπτεία

Με την προτεινόμενη διάταξη προβλέπεται ότι ο έλεγχος νομιμότητας επί των πράξεων των ΦΟΔΣΑ, ανεξαρτήτως της νομικής μορφής τους, ασκείται σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις περί ελέγχου νομιμότητας των Ο.Τ.Α., με ρητή εξαίρεση ειδικά για τις αποφάσεις για τις οποίες προβλέπεται εποπτεία σύμφωνα με τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920 για τους ΦΟΔΣΑ που λειτουργούν με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας.

Άρθρο 241
Οργανωτική διάρθρωση και κανονισμός προσωπικού των ΦΟΔΣΑ

Με την προτεινόμενη διάταξη ρυθμίζονται τα σχετικά με την οργανωτική διάρθρωση και τον κανονισμό προσωπικού των ΦΟΔΣΑ που λειτουργούν είτε με τη νομική μορφή του συνδέσμου είτε με τη νομική μορφή της επιχείρησης με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας των Ο.Τ.Α..

Άρθρο 242
Ενημέρωση Δημοτικών Συμβουλίων και Ο.Τ.Α.

Με την προτεινόμενη διάταξη θεσπίζεται υποχρέωση των ΦΟΔΣΑ της χώρας να παρέχουν ενημέρωση στα Δημοτικά Συμβούλια των Δήμων μελών των ΦΟΔΣΑ εντός συγκεκριμένων ημερομηνιών αναφορικά με το σχέδιο καθορισμού της τιμολογιακής πολιτικής, το σχέδιο του τεχνικού προγράμματος του ΦΟΔΣΑ, καθώς και τον ετήσιο απολογισμό και προγραμματισμό της επόμενης χρονιάς, σύμφωνα με το οικείο, πάντοτε, ΠΕΣΔΑ. Με τον τρόπο αυτό ενισχύεται περαιτέρω η ενεργή συμμετοχή κάθε Δήμου στη λήψη των σχετικών αποφάσεων.

Άρθρο 243
Αντισταθμιστικό όφελος

Με την προτεινόμενη ρύθμιση θεσπίζεται υποχρέωση των ΦΟΔΣΑ να καταβάλλουν αντισταθμιστικό τέλος υπέρ των Δήμων που φιλοξενούν, ή επιβαρύνονται από τη λειτουργία εγκαταστάσεων μηχανικής – βιολογικής επεξεργασίας αποβλήτων και χώρων υγειονομικής ταφής με σκοπό να διατίθεται από αυτούς αποκλειστικά για περιβαλλοντικά έργα και δράσεις. Το ύψος του αντισταθμιστικού οφέλους ορίζεται στο ένα τοις εκατό (1%) επί των εσόδων του ετήσιου προϋπολογισμού τους και επιμερίζεται ανά εγκατάσταση διαχείρισης κατ' αναλογία με τις εισερχόμενες ποσότητες στερεών αποβλήτων ή κλασμάτων τους ανά τις κάθε είδους εγκαταστάσεις διαχείρισης. Τα ποσά του αντισταθμιστικού οφέλους προορίζονται αποκλειστικά για περιβαλλοντικά έργα και δράσεις. Μάλιστα, διατίθενται κατά ποσοστό 60% εντός της κοινότητας όπου κείται η εγκατάσταση και κατά 40% εντός των όμορων με αυτή κοινοτήτων.

Άρθρο 244
Πειθαρχικό αδίκημα

Με την προτεινόμενη ρύθμιση τυποποιείται ως πειθαρχικό αδίκημα, για τους αιρετούς της τοπικής αυτοδιοίκησης, η άρνηση ή παράλειψη έκδοσης διοικητικών πράξεων που αφορούν στην καθαριότητα όλων των κοινόχρηστων χώρων, στην αποκομιδή και διαχείριση των αποβλήτων, στην κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση συστημάτων αποχέτευσης και βιολογικού καθαρισμού, καθώς και στη λήψη προληπτικών και κατασταλτικών μέτρων για την προστασία των κοινόχρηστων χώρων και ιδιαίτερα των χώρων διάθεσης απορριμμάτων από εκδήλωση πυρκαγιάς, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Άρθρο 245
Μεταβατικές Διατάξεις

Με την προτεινόμενη διάταξη, προσδιορίζεται με αναλυτικό τρόπο η μετάβαση από το προϊσχύον καθεστώς στο νέο θεσμικό πλαίσιο με σκοπό την ταχεία και αποτελεσματική εφαρμογή του. Ειδικότερα, προβλέπονται οι αναγκαίες διαδικασίες για τον ταχύτερο δυνατό μετασχηματισμό των υφιστάμενων, σήμερα, ΦΟΔΣΑ σε ΦΟΔΣΑ που θα διέπονται από τους κανόνες του νέου θεσμικού πλαισίου με παράλληλη αξιοποίηση των υφιστάμενων σχημάτων, αλλά και με ταυτόχρονο σεβασμό στην αυτονομία της βούλησης της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης.

Ταυτόχρονα, επειδή η διασφάλιση της προστασίας του περιβάλλοντος παραμένει αδιαπραγμάτευτη ευθύνη της Πολιτείας, θεσπίζονται με το παρόν

διοικητικές διαδικασίες και μέτρα για το ανεμπόδιστο της άσκησης της αρμοδιότητας που ο νομοθέτης έχει αποδώσει στα εν λόγω νομικά πρόσωπα και στους Δήμους μέλη τους.

Άρθρο 246
Τελικές διατάξεις

Με τη διάταξη του άρθρου 246 αποσαφηνίζεται ότι οι διατάξεις του παρόντος δεν εφαρμόζονται στους δήμους της Περιφέρειας Αττικής. Οι διατάξεις για την ίδρυση και λειτουργία του Ειδικού Διαβαθμιδικού Συνδέσμου Αττικής παραμένουν σε ισχύ, συμπεριλαμβανομένων των άρθρων 13 έως 17 του ν. 4071/2012, κατά το μέρος που αφορούν σε αυτόν. Πρόσθετα, για θέματα που διέπουν τη λειτουργία των ΦΟΔΣΑ και ΦΟ.Σ.ΠΕΣΔΑ που λειτουργούν με τη μορφή συνδέσμου και δεν ρυθμίζονται από ειδικές διατάξεις του παρόντος, εφαρμόζονται αναλογικά οι σχετικές περί συνδέσμων διατάξεις του ν. 3463/2006, ενώ το άρθρο 100 του ν. 3852/2010 εφαρμόζεται στους ΦΟΔΣΑ του παρόντος, ανεξαρτήτως της νομικής τους μορφής. Στην περίπτωση που αντικείμενο της προγραμματικής σύμβασης είναι οι αρμοδιότητες του άρθρου 228 του παρόντος, αντισυμβαλλόμενος του ΦΟΔΣΑ μπορεί να είναι μόνο Δήμος-μέλος του ή η Περιφέρεια στην οποία ανήκει. Στο σημείο αυτό, έχει σημασία να επισημανθεί ότι τα έργα με αντικείμενο σχετικό με τους σκοπούς του παρόντος, ήτοι τη διαχείριση Αστικών Στερεών Αποβλήτων, τα οποία έχουν χρηματοδοτηθεί ή υλοποιούνται από ευρωπαϊκά συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα (ΕΣΠΑ ή άλλα) δεν θίγονται, αλλά τα νέα νομικά πρόσωπα καθίστανται καθολικοί διάδοχοι αυτών και προβαίνουν σε όλες τις απαιτούμενες ενέργειες για τη βέλτιστη συνέχιση των ανωτέρω έργων.

Άρθρο 247
Καταργούμενες διατάξεις

Με την προτεινόμενη διάταξη προσδιορίζονται ως καταργούμενες από την έναρξη ισχύος του παρόντος οι

διατάξεις των παρ. 1 και 5 του άρθρου 30 του ν.3536/2007, του άρθρου 17 του ν. 4164/2013, της περίπτωσης β΄ της παρ. 2 του άρθρου 35 του ν. 4042/2012 και των άρθρων 5 και 6 της κ.υ.α. 2527/2009, οι διατάξεις των άρθρων 13 έως 17 του ν. 4071/2012 καταργούνται ως προς τα νομικά πρόσωπα του παρόντος, με την επιφύλαξη του άρθρου 231, καθώς και κάθε γενική ή ειδική διάταξη, η οποία είναι αντίθετη με τις ρυθμίσεις του παρόντος μέρους.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΕΡΗ, ΤΑΧΥΤΕΡΗ ΚΑΙ ΕΝΙΑΙΑ ΑΣΚΗΣΗ ΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΟΝΟΜΗ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΟΓΡΑΦΗΣΗ

Άρθρο 248
Μεταφορά Διευθύνσεων και Τμημάτων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων σε συνιστώμενες περιφερειακές υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών - Διατάξεις για την αποτελεσματικότερη, ταχύτερη και ενιαία άσκηση των αρμοδιοτήτων σχετικών με την απονομή ιθαγένειας και την πολιτογράφηση.

Η μεταφορά των αρμοδιοτήτων της ιθαγένειας από τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις στο Υπουργείο Εσωτερικών, θεωρείται αναγκαία, για λόγους γενικότερου συμφέροντος, συνδεόμενους ιδίως με την μεταβολή κρίσιμων για τον καθορισμό του αρμόδιου οργάνου δεδομένων, με τη σημασία και τον χαρακτήρα της μεταφερόμενης αρμοδιότητας (ΣΤΕ 2688/2007, ΣΤΕ 3357/2008).

Πιο συγκεκριμένα, στην αποστολή του Υπουργείου Εσωτερικών εντάσσεται, μεταξύ άλλων, ο σχεδιασμός και η πραγμάτωση δημόσιων πολιτικών εθνικής εμβέλειας, στις οποίες περιλαμβάνεται η κτήση ή μη της ελληνικής ιθαγένειας, τομέας κατεξοχήν σημαντικός για το δημόσιο συμφέρον, με σοβαρές επιπτώσεις για το κράτος και τη λειτουργία του πολιτεύματος, αφού σχετίζεται με το εκλογικό σώμα αλλά και με μια σειρά μείζονος σημασίας δικαιώματα όπως αυτά του εκλέγειν και εκλέγεσθαι, του διορισμού στο δημόσιο, της διπλωματικής προστασίας κλπ.

Επομένως, η επαναφορά της συγκεκριμένης αρμοδιότητας στην κεντρική διοίκηση καθίσταται αναγκαία για λόγους γενικότερου δημοσίου συμφέροντος, ιδίως δε α) για την αποσυμφόρηση της αποκεντρωμένης κρατικής διοίκησης από αρμοδιότητες που μπορούν να ασκηθούν αποτελεσματικότερα από την Ειδική Γραμματεία Ιθαγένειας του Υπουργείου Εσωτερικών, β) για την ομογενοποίηση των διαδικασιών μέσω της τυποποίησής τους, της πλήρους διασαφήνισης του θεσμικού πλαισίου και την άσκηση των αρμοδιοτήτων με ενιαία σε όλη την Επικράτεια κριτήρια, ώστε να αποφεύγεται η έκδοση αντιφατικών αποφάσεων με ελλιπή ή και εσφαλμένη αιτιολογία ή και εσφαλμένη ερμηνεία των κανόνων δικαίου από τα μέχρι στιγμής αρμόδιο όργανα της Διοίκησης, κατ' επέκταση δε η προσφυγή κατά αυτών στη δικαιοσύνη καθώς και να εξαλειφθούν περιστατικά ανισότιμης μεταχείρισης των ενδιαφερόμενων, γ) για την αναβάθμιση, τον εκσυγχρονισμό και τον εξορθολογισμό των υπηρεσιών της Δημόσιας Διοίκησης της χώρας μας μέσω της απλοποίησης των σχετικών διαδικασιών, ώστε να μην δημιουργείται σύγχυση στους επιθυμούντες να αποκτήσουν ή να διαπιστώσουν την ελληνική τους ιθαγένεια, η οποία μέχρι σήμερα προκαλείται από το πλήθος των υπηρεσιών στις οποίες πρέπει να απευθύνονται για την απόκτησή της και δ) για την επιτάχυνση της διαδικασίας δεδομένου ότι πλέον θα επρόκειτο για Περιφερειακές Διευθύνσεις οι οποίες υπάγονται απευθείας στην Ειδική Γραμματεία Ιθαγένειας του Υπουργείου Εσωτερικών, γεγονός το οποίο εξυπηρετεί αφενός τη δυνατότητα καλύτερου συντονισμού μεταξύ των υπηρεσιών αφετέρου δε την άσκηση αποτελεσματικότερης εποπτείας.

Ειδικότερα, με τις παραγράφους 1, 2 και 3 ρυθμίζεται η μεταφορά οργανικών μονάδων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και η υπαγωγή τους στο Υπουργείο Εσωτερικών, ως περιφερειακών διευθύνσεών του, από 1.1.2019.

Οι παράγραφοι 4, 5 και 6 περιλαμβάνουν τροποποιήσεις των Οργανισμών των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, οι οποίες κρίνονται αναγκαίες προκειμένου να αντιμετωπιστούν οργανωτικά ζητήματα που προκύπτουν από την μεταφορά των αρμοδιοτήτων ιθαγένειας στο Υπουργείο Εσωτερικών ενώ γίνεται ειδική πρόβλεψη για σύσταση νέων Διευθύνσεων στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις Αιγαίου και Αττικής, λόγω των ιδιαίτερων συνθηκών (νησιωτικότητα και αυξημένος πληθυσμός, αντίστοιχα).

Με τις παραγράφους 7, 8, 9 και 11 ρυθμίζονται θέματα που αφορούν στην αρμοδιότητα του Ειδικού Γραμματέα Ιθαγένειας, στις εκκρεμείς δίκες, στις συμβάσεις μισθώσεων ακινήτων και στον προϋπολογισμό των μεταφερόμενων υπηρεσιών.

Περαιτέρω, με την παράγραφο 12 ρυθμίζεται η μη μεταβολή στο καθεστώς του προσωπικού, καθώς αυτό αφ' ενός, δεν ετακινείται χωρικά, αφ' ετέρου, δε, λαβάνονται όλα τα απαραίτητα έτρα για τη διατήρηση του υπηρεσιακού και ασφαλιστικού του καθεστώτος καθώς και για τη διασφάλιση των αποδοχών του. Επίσης, προβλέπεται η κατάταξη του προσωπικού αυτοδικαίως, ε την ίδια σχέση εργασίας σε συνιστώμενες θέσεις του Υπουργείου Εσωτερικών, αντίστοιχων κατά κατηγορία, κλάδο ή ειδικότητα. Για το σκοπό αυτό εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Υπουργού Εσωτερικών. Επισημαίνεται, ότι η διάταξη αυτή αφορά προσωπικό το οποίο υπηρετούσε στις μεταφερόμενες οργανικές μονάδες των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων κατά την 1.1.2018 και εξακολουθεί να υπηρετεί σε αυτές. Ο χρονικός αυτός προσδιορισμός κρίνεται απαραίτητος, προκειμένου να διαπιστωθεί ποιο προσωπικό απασχολείτο πραγματικά και εξακολουθεί να απασχολείται στις μεταφερόμενες οργανικές μονάδες. Επίσης με την παράγραφο 10 προβλέπεται ότι για την υπηρεσιακή κατάσταση του μεταφερόμενου προσωπικού αρμόδιο είναι το Υπηρεσιακό Συμβούλιο του Υπουργείου Εσωτερικών, από 1.1.2019 και μετά την ανάδειξη των αιρετών εκπροσώπων του. Με την παράγραφο 13 προβλέπεται ότι οι υπηρετούντες υπάλληλοι, που ανήκουν στο Υπουργείο Εσωτερικών από την 1.1.2019, δύνανται να μετακινηθούν για την κάλυψη υπηρεσιακών αναγκών από την Κεντρική Υπηρεσία σε οργανικές μονάδες των Περιφερειακών Διευθύνσεων και αντιστρόφως, μόνο κατόπιν αίτησής τους.

Τέλος, με την παράγραφο 14 εξουσιοδοτείται ο Υπουργός Εσωτερικών με τον κατά περίπτωση αρμόδιο υπουργό να ρυθμίσουν ειδικότερα ζητήματα για την εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων ενώ με την παράγραφο 15 δίνεται η δυνατότητα στον Ειδικό Τομεακό Γραμμα-

τέα Ιθαγένειας να μεταβιβάζει στους προϊσταμένους των οργανικών μονάδων των περιφερειακών διευθύνσεων ορισμένες από τις αρμοδιότητές του ή το δικαίωμα υπογραφής με εντολή του.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ
ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Άρθρο 249
Θέματα ληξιαρχικών πράξεων

Οι ρυθμίσεις των παραγράφων 1 έως 7 του άρθρου 249 αποσκοπούν στην προσαρμογή διατάξεων του ν. 344/1976 Περί ληξιαρχικών πράξεων (Α΄143) στο υφιστάμενο ελληνικό θεσμικό πλαίσιο για την αποτέφρωση νεκρών στη χώρα μας. Συγκεκριμένα επεκτείνεται η εφαρμογή διατάξεων του ως άνω Νόμου που αφορούν τον ενταφιασμό και στην αποτέφρωση, ώστε η διαδικασία της τελευταίας στη χώρα μας να μη βρίσκει κανένα νομοθετικό κώλυμα ή κενό.

Ειδικότερα, με την παράγραφο 1 της προτεινόμενης ρύθμισης, προβλέπεται ότι στη ληξιαρχική πράξη θανάτου θα δηλώνεται ο ακριβής τόπος αποτέφρωσης, όπως ακριβώς δηλώνεται και ο τόπος ενταφιασμού σε αυτήν. Οι ίδιοι λόγοι δημόσιας τάξης που καθιστούν αναγκαία την αναγραφή του τόπου ενταφιασμού στη ληξιαρχική πράξη θανάτου είναι που κάνουν υποχρεωτική την αναγραφή του τόπου αποτέφρωσης, όταν αυτή έχει επιλεγεί από τον θανόντα ή τους οικείους του.

Για τους ίδιους λόγους, απαγορεύεται, με την παράγραφο 2 της προτεινόμενης ρύθμισης, η αποτέφρωση προσώπου χωρίς την προσκόμιση της ληξιαρχικής πράξης θανάτου αυτού.

Στην παράγραφο 3 του προτεινόμενου άρθρου προβλέπεται, η δυνατότητα κάθε φυσικού προσώπου να δηλώσει ενώπιον συμβολαιογράφου, εάν επιθυμεί μετά το θάνατό του την καύση του, καθώς και να ορίσει τον τόπο αποτέφρωσής του και τον τρόπο διαχείρισης της τέφρας του. Διευκρινίζεται ότι η εν λόγω δήλωση ενώπιον του συμβολαιογράφου δεν αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την αποτέφρωση του θανόντος, αλλά τίθεται ως δυνατότητα, ώστε να κατοχυρώσει τη βούληση του θανόντος απέναντι στους οικείους του, οι οποίοι, δεσμεύονται από τη εκφρασμένη ενώπιον του συμβολαιογράφου δήλωση του θανόντος. Άλλωστε, όπως ορίζει και το άρθρο 49 του ν. 4277/2014, αρκεί η έγγραφη δήλωση ή το σημείωμα αυτού ότι την αποτέφρωσή του και, ελλείψει αυτών, αρκεί η σχετική δήλωση των οριζόμενων στη διάταξη αυτή οικείων του θανόντος.

Σύμφωνα με την παράγραφο 4 της προτεινόμενης διάταξης και προς διασφάλιση τήρησης όσων προβλέπονται για την αποτέφρωση με το προτεινόμενο άρθρο, τιμωρείται κατά τις διατάξεις του άρθρου 458 του Ποινικού Κώδικα όποιος διενεργεί αποτέφρωση, χωρίς την προηγούμενη σύνταξη ληξιαρχικής πράξης θανάτου.

Με την παράγραφο 5 της προτεινόμενης ρύθμισης η φράση «η αιτία θανάτου δεν χρήσει περαιτέρω ιατροδικαστικής διερευνήσεως» του εδαφίου α΄ του στοιχείου β΄ της παρ. 1 του άρθρου 49 του ν. 4277/2014 (Α΄ 156) αντικαθίσταται από τη φράση «βάσει διενεργηθείσας νεκροψίας, πρόκειται για θάνατο που οφείλεται σε παθολογικά αίτια και όχι για βίαιο θάνατο». Η έγγραφη πιστοποίηση του ιατροδικαστή, που συνιστά δικαιολογητικό για την έκδοση της ληξιαρχικής πράξης θανάτου στην περίπτωση της αποτέφρωσης, πρέπει να μνημονεύει ρητά αφενός ότι έχει διενεργηθεί νεκροψία και αφετέρου ότι από αυτήν τεκμαίρεται ότι ο θάνατος οφείλεται σε παθολογικά αίτια. Όταν βεβαιώνονται αυτά τα δύο στην πιστοποίηση του ιατροδικαστή, συνεπάγεται ότι η αιτία θανάτου δεν χρήσει περαιτέρω ιατροδικαστικής διερευνήσεως.

Με την παράγραφο 6 του προτεινόμενου άρθρου αφαιρείται από τη διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 49 του ν. 4277/2014 (Α΄ 156) η φράση «και ο τρόπος διάθεσης της τέφρας». Επειδή απαραίτητο στοιχείο της ληξιαρχικής πράξης θανάτου θεωρείται μόνο ο τόπος αποτέφρωσης και όχι ο τρόπος διάθεσης της τέφρας και επειδή είναι αρκετά περιοριστικό να πρέπει οι οικείοι του θανόντος να έχουν ήδη αποφασίσει τη χρονική στιγμή έκδοσης της ληξιαρχικής πράξης θανάτου του πώς θα διατεθεί η τέφρα του, δεν κρίνεται σκόπιμη η αναγραφή του τρόπου διάθεσης τέφρας στη ληξιαρχική πράξη θανάτου.

Με την παρ. 7 της προτεινόμενης ρύθμισης καταργείται η υποχρέωση έκδοσης άδειας αποτέφρωσης και ορίζεται ότι αρκεί η προσκόμιση της ληξιαρχικής πράξης θανάτου στο ΚΑΝ όπου θα αποτεφρωθεί ο νεκρός. Με το άρθρο 4 της παρ. 13 του ν. 4144/2013 είχε αντικατασταθεί το άρθρο 35 του ν. 344/1976 που προέβλεπε την έκδοση άδειας ταφής για τον ενταφιασμό, καταργώντας αυτήν και ορίζοντας ότι δεν επιτρέπεται ο ενταφιασμός προσώπου χωρίς την προσκόμιση της ληξιαρχικής πράξης θανάτου αυτού. Για τον ίδιο λόγο και επειδή κρίνεται σκόπιμο οι διαδικασίες για τον ενταφιασμό και την αποτέφρωση να μην παρουσιάζουν βασικές διαφορές μεταξύ τους, αλλά και επειδή σαφώς αρκεί για την αποτέφρωση η προσκόμιση της ληξιαρχικής πράξης θανάτου, καταργείται με την προτεινόμενη διάταξη η άδεια αποτέφρωσης.

Με την παράγραφο 8 προστίθενται παράγραφοι 2, 3, 4 και 5 στο άρθρο 9 του ν. 2447/1996 (Α΄ 278). Στη σύγχρονη εποχή διευρύνονται διαρκώς οι περιπτώσεις τέκνων με έναν μόνο γονέα, ανεξάρτητα από το φύλο του γονέα ή τον τρόπο ίδρυσης της συγγενικής σχέσης (τέκνα μη υπαγόμενα σε τεκμήριο πατρότητας ή χωρίς αναγνώριση πατρότητας, υιοθεσία τέκνου από έναν γονέα). Στις περιπτώσεις αυτές, έχουν ανακύψει αμφισβητήσεις και προβλήματα ως προς τη δυνατότητα ληξιαρχικής και δημοτολογικής καταχώρισης των συγκεκριμένων προσώπων ως τέκνων με έναν μόνο γονέα, σε ό,τι αφορά τα στοιχεία πατρός ή μητρός, αντίστοιχα. Είναι δε προφανές ότι η συνολική άρνηση ληξιαρχικής και δημοτολογικής καταχώρισης των εν λόγω τέκνων, όπως λ.χ. η καταχώριση των στοιχείων του βιολογικού γονέα στην περίπτωση της υιοθεσίας, αποβαίνει εις βάρος των δικαιωμάτων και συμφερόντων των τέκνων και εισάγει εις βάρος τους ανεπίτρεπτες διακρίσεις, στο όνομα της παρωχημένης αντίληψης ότι αποτελεί κοινωνικό στίγμα για το τέκνο το να έχει μόνο έναν γονέα. Η αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού αποβαίνει επιτακτική, με γνώμονα την προστασία των δικαιωμάτων του τέκνου. Με την προτεινόμενη ρύθμιση αποσαφηνίζονται οι προϋποθέσεις και ο τρόπος ληξιαρχικής και δημοτολογικής καταχώρισης των τέκνων με έναν μόνο γονέα, ανεξαρτήτως του φύλου του γονέα. Κατ' εφαρμογή της αρχής της ισότητας και ενόψει της εσφαλμένης εφαρμογής των περί συγγένειας ισχυουσών διατάξεων, θεσπίζεται μεταβατι-

κή διάταξη, προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα διόρθωσης και τυχόν ήδη υφιστάμενων ληξιαρχικών ή/και δημοτολογικών καταχωρίσεων ανηλίκων, στις περιπτώσεις που έχει τεθεί ως πατρώνυμο ή μητρώνυμο, αντίστοιχα, το ονοματεπώνυμο του βιολογικού γονέα με τον οποίο όμως το τέκνο νομικά δεν έχει συγγενική σχέση.

Άρθρο 250
Εγκυρότητα και στοιχεία ληξιαρχικών πράξεων που έχουν καταχωριστεί μετά τη μετάπτωση στο Μητρώο Πολιτών

Με το άρθρο αυτό, προστίθεται στο ν. 4483/2017 (Α΄ 107) άρθρο 123Α με τίτλο «Εγκυρότητα και στοιχεία ληξιαρχικών πράξεων που έχουν καταχωριστεί μετά τη μετάπτωση στο Μητρώο Πολιτών». Η βάση δεδομένων του Μητρώου Πολιτών δημιουργήθηκε σε αρχικό στάδιο, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 115 του ν. 4483/2017, από τη μετάπτωση των στοιχείων που τηρούνται στο πληροφοριακό σύστημα της παρ. 3 του άρθρου 13 του ν. 3274/2004, στο πληροφοριακό σύστημα Διαχείρισης Ληξιαρχικών Πράξεων του Υπουργείου Εσωτερικών του άρθρου 8Α του ν. 344/1976, καθώς και στο πληροφοριακό σύστημα του Ειδικού Ληξιαρχείου του ιδίου Υπουργείου. Η μετάπτωση αυτή πραγματοποιήθηκε με ψηφιοποίηση των πρωτότυπων έγχαρτων ληξιαρχικών πράξεων και καταχώριση στο πληροφοριακό σύστημα των κρίσιμων και βασικών πεδίων αυτών. Με την προτεινόμενη ρύθμιση αντιμετωπίζεται το ζήτημα της έλλειψης ή της ασυμφωνίας κάποιων από τα καταχωρημένα στοιχεία των μεταπτωμένων ληξιαρχικών πράξεων με την οικεία πρωτότυπη πράξη και ανατίθεται στον αρμόδιο Ληξίαρχο η οίκοθεν διόρθωση ή συμπλήρωση των στοιχείων αυτών, χωρίς άλλη διαδικασία οποτεδήποτε και, πάντως, υποχρεωτικά πριν τη χορήγηση αντιγράφου των εν λόγω πράξεων.

Άρθρο 251
Τροποποίηση του άρθρου 3 της κοινής υπουργικής απόφασης αρ. οικ. 4932/2017 «Ρύθμιση θεμάτων τεχνικού και λεπτομερειακού χαρακτήρα για την ίδρυση και λειτουργία κέντρων αποτέφρωσης οστών νεκρών» (Β΄ 441)

Με το άρθρο αυτό, τροποποιείται το άρθρο 3 της κοινής υπουργικής απόφασης αρ. οικ. 4932/2017 «Ρύθμιση θεμάτων τεχνικού και λεπτομερειακού χαρακτήρα για την ίδρυση και λειτουργία κέντρων αποτέφρωσης οστών νεκρών», δίνοντας τη δυνατότητα ίδρυσης Κ.Α.Ο.Ν και σε ιδιώτες, μετά από τη λήψη των αδειών της παρ.3 του άρθρου 19 του ν. 3982/2011, πέρα από Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού ή Ν.Π.Δ.Δ. αυτών. Η ενεργοποίηση των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης προς την κατεύθυνση της ίδρυσης και λειτουργίας των Κέντρων Αποτέφρωσης Νεκρών έχει υπάρξει, έως σήμερα, εξαιρετικά περιορισμένη και επειδή η επιλογή της μετά θάνατον διάθεσης των οστών αποτελεί ενάσκηση ατομικού δικαιώματος, συνάδουσα με το άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος, ήτοι της κατοχύρωσης της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας, η Πολιτεία δεν μπορεί παρά να μεριμνά, προκειμένου η δυνατότητα αυτή να παρέχεται πράγματι στους πολίτες μέσα από ένα πλαίσιο πλήρες και οργανωμένο. Για το λόγο αυτό, με την προτεινόμενη ρύθμιση επεκτείνεται η ως άνω δυνατότητα και στην ιδιωτική πρωτοβουλία. Ταυτόχρονα, μέσα από τη συγκεκριμένη νομοθετική διάταξη ο νομοθέτης έχει σκοπό να συμβάλει στην εμπέδωση μίας προοδευτικότερης αντίληψης των πραγμάτων, επιβαλλόμενης, σε κάθε περίπτωση, από τη σύγχρονη πραγματικότητα, και να ενθαρρύνει σαφώς την εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου για την εγκατάσταση και λειτουργία των κέντρων αποτέφρωσης οστών νεκρών στη χώρα.

Άρθρο 252
Τροποποίηση του άρθρου 6 του ν. 2196/1994

Με το άρθρο αυτό, επιχειρείται βελτιωτική μεταβολή στο ν. 2196/1994 (Α΄ 41) ως προς το ζήτημα της ανταλλαγής πληροφοριών με τα λοιπά κράτη μέλη της Ε.Ε. σύμφωνα προς το άρθρο 1 της Οδηγίας 2013/1/ΕΕ του Συμβουλίου της 20ής Δεκεμβρίου 2012, για την τροποποίηση της Οδηγίας 93/109/ΕΚ, σχετικά με τις λεπτομέρειες άσκησης του δικαιώματος του εκλέγεσθαι κατά τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου από τους πολίτες της Ένωσης που κατοικούν σε ένα κράτος – μέλος, του οποίου δεν είναι υπήκοοι.

Με το ν. 4244/2014 εναρμονίσθηκε το εθνικό δίκαιο και απλουστεύθηκε περαιτέρω η διαδικασία υποβολής της υποψηφιότητας των πολιτών κατά τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, στην κατεύθυνση της παροχής βέλτιστων και ολοκληρωμένων υπηρεσιών προς τους υποψηφίους της Ένωσης. Με το άρθρο 3 έχουν εισαχθεί οι απαραίτητες τεχνικές λεπτομέρειες εφαρμογής της ως άνω οδηγίας, με την πρόβλεψη της διαδικασίας αποτροπής της υποψηφιότητας ευρωπαίων πολιτών, στην περίπτωση που διαπιστώνεται στέρηση του δικαιώματος του εκλέγεσθαι ή της αποτροπής της εκλογής ή της άσκησης καθηκόντων, εφόσον τα σχετικά στοιχεία αποσταλούν μεταγενέστερα από το κράτος μέλος καταγωγής. Ρητά ορίζεται ότι η Διεύθυνση Εκλογών του Υπουργείου Εσωτερικών - ως αρμόδιος φορέας - διαβιβάζει αμέσως, δηλαδή χωρίς να παρεμβάλλεται άλλη δραστηριότητα και χωρίς τη μεσολάβηση χρονικού διαστήματος, την ανωτέρω δήλωση του υποψηφίου πολίτη κράτους μέλους της Ένωσης, στο κράτος μέλος καταγωγής του.

Με την προτεινόμενη νομοθετική ρύθμιση και με στόχο την πλήρη ενσωμάτωση της Οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο, ορίζεται πλέον ρητά η υποχρέωση της Διεύθυνσης Εκλογών να διαβιβάζει εντός πέντε (5) ημερών, με βάση τα τηρούμενα σε αυτήν αρχεία, στο αντίστοιχο σημείο επαφής του κράτους μέλους, την πληροφορία περί στέρησης του εν λόγω δικαιώματος των Ελλήνων εκλογέων που προτίθενται να συμπεριληφθούν σε ψηφοδέλτια συνδυασμών κομμάτων στο κράτος - μέλος κατοικίας τους.

Άρθρο 253
Κατάργηση Υ.Α.Σ.Β.Ε.

Με το άρθρο 253 επιδιώκεται ο εξορθολογισμός των διοικητικών δομών και αρμοδιοτήτων, με αντικείμενο την άμεση αποκατάσταση των επιπτώσεων από τις φυσικές καταστροφές στη Βόρεια Ελλάδα.

Η Υπηρεσία Αποκατάστασης Σεισμοπλήκτων Βορείου Ελλάδος (Υ.Α.Σ.Β.Ε.) συστάθηκε με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 9 του ν. 867/1979 (Α΄24), αρχικά προς

αντιμετώπιση των σεισμικών καταστροφών στην περιοχή της Θεσσαλονίκης, την 20η Ιουνίου του 1978, ενώ στη συνέχεια και με την εφαρμογή του άρθρου 10 του ν. 2576/98 (Α΄25), όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 84 του ν.4313/2014 (Α΄261) ανέλαβε πρόσθετες αρμοδιότητες παρέμβασης για την αποκατάσταση κτισμάτων, που πλήττονται κι από άλλες φυσικές καταστροφές. Υπαγόταν μέχρι και την 31.10.2013 στο Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, όταν και σε εφαρμογή του άρθρου 129 του ν. 4199/2013 (Α΄216), υπήχθη διοικητικά στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας- Θράκης, διατηρουμένων εκ παραλλήλου των αρμοδιοτήτων του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, όπως αυτές προβλέπονταν στους ν. 867/1979 (Α΄24) και ν. 1190/1981 (Α΄203). Συνακολούθως, το έργο της Υπηρεσίας κατέστη δυσχερές, ενόψει διοικητικών δυσλειτουργιών, ασύμβατων με την επιταγή της ενιαίας, έγκαιρης και αποτελεσματικής αντιμετώπισης των φυσικών καταστροφών.

Ειδικότερα, αλλά και ιδίως μετά την σύσταση της Διεύθυνσης Αποκατάστασης Επιπτώσεων Φυσικών Καταστροφών – Βορείου Ελλάδος (Δ.Α.Ε.Φ.Κ. – Β.Ε.) με το άρθρο 50 του Οργανισμού του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών (π.δ. 123/2017- Α΄151), με χωρική αρμοδιότητα εκτεινόμενη στις περιοχές αρμοδιότητας των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων Μακεδονίας – Θράκης και Δυτικής Μακεδονίας-Ηπείρου, κρίθηκε επιβεβλημένη η κατάργηση της Υπηρεσίας Αποκατάστασης Σεισμοπλήκτων Βορείου Ελλάδας, ώστε να μην υπάρχουν δύο υπηρεσίες με το αυτό αντικείμενο και να αποφευχθούν επικαλύψεις ή συγκρούσεις αρμοδιοτήτων, όρος εκ των ων ουκ άνευ, για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των επιπτώσεων από τις φυσικές καταστροφές. Συναφώς, για να μην υπάρχει κενό κατά τη μετάβαση στη νέα διοικητική δομή οι αρμοδιότητες της καταργούμενης δομής μεταφέρονται εν συνόλω στην Διεύθυνση Αποκατάστασης Επιπτώσεων Φυσικών Καταστροφών – Βορείου Ελλάδος, ενώ προβλέπεται και ταχεία και απλούστατη διαδικασία για τη μετάταξη-μεταφορά του προσωπικού στη νέα δομή με την ίδια εργασιακή σχέση, το βαθμό και το μισθολογικό κλιμάκιο που κατέχει, αλλά και διατήρηση της τυχόν προσωπικής διαφοράς, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 2 του ν. 4440/2016 (Α΄ 224). Με την παράγραφο 3 παρέχεται σε περιπτώσεις εκτάκτων αναγκών για την αντιμετώπιση επιπτώσεων από φυσικές καταστροφές η δυνατότητα να συστήνονται με Απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών Τομείς Αποκατάστασης Επιπτώσεων Φυσικών Καταστροφών (Τ.Α.Ε.Φ.Κ.), οι οποίοι λειτουργούν σε επίπεδο αυτοτελών τμημάτων, υπάγονται στη Γενική Διεύθυνση Αποκατάστασης Επιπτώσεων Φυσικών Καταστροφών του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων. Με τη ρύθμιση αυτή δημιουργείται ένα «εργαλείο» ευελιξίας και προσαρμοστικότητας όσον αφορά στις διοικητικές δομές, με αντικείμενο την αποκατάσταση των επιπτώσεων από τις φυσικές καταστροφές, η οποία εξ ορισμού προϋποθέτει ταχεία και κατάλληλη- σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση- αντιμετώπιση. Τέλος με την παράγραφο 4 παρέχεται η αναγκαία εξουσιοδότηση για τη ρύθμιση τεχνικών και λεπτομερειακών θεμάτων με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών και με την παράγραφο 5 ορίζεται ότι καταργούνται οι αντίθετες, προς τις θεσπιζόμενες, διατάξεις.

Άρθρο 254
Ρυθμίσεις αρμοδιότητας της Διεύθυνσης Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών

Με το άρθρο 254 συστήνεται Γραφείο Οικονομικής Διαχείρισης Τακτικού Προϋπολογισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης στη Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών, με κύριες αρμοδιότητες αυτές του ελέγχου τήρησης των περί ανάληψης υποχρεώσεων διατάξεων και της εκκαθάριση και πληρωμής δαπανών κατά το μέρος που αφορούν στον τομέα Τοπικής Αυτοδιοίκησης έτσι ώστε να διαχωριστούν, λόγω ασυμβιβάστου, καθήκοντα και ενέργειες του διατάκτη με καθήκοντα του προϊσταμένου οικονομικών υπηρεσιών. Με τις διατάξεις του άρθρου 57 του ν. 4472/2017 (Α΄74) μεταφέρθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών η αρμοδιότητα της χορήγησης οικονομικής ενίσχυσης σε όσους περιέρχονται σε κατάσταση ανάγκης συνεπεία θεομηνίας και λοιπών φυσικών καταστροφών στο πλαίσιο της παρ.1 του άρθρου 1 του ν.δ. 57/1973, ενώ με την αριθμ. 5808/2.3.2018 (Β΄ 772) κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εργασίας καθορίσθηκε ότι η εν λόγω αρμοδιότητα ασκείται από το Τμήμα Επιχορηγήσεων Τοπικής Αυτοδιοίκησης της Διεύθυνσης Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών. Λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις του ν. 4270/2014, όπως ισχύουν, και προκειμένου να εξασφαλισθεί η αποτελεσματική λειτουργία των οργανικών μονάδων της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Τ.Α. και Αναπτυξιακής Πολιτικής στην οποία υφίσταται η εν λόγω Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής, κρίνεται απαραίτητη η σύσταση του εν λόγω Γραφείου.

Άρθρο 255

Με το ακροτελεύτιο άρθρο ορίζεται η έναρξη ισχύος, από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά από επιμέρους διατάξεις.

Αθήνα, 4 Ιουλίου 2018

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
Π. Σκουρλέτης	Ι. Δραγασάκης
ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ, ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ	ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΕΥΜΑΤΩΝ
Ν. Παππάς	Κ. Γαβρόγλου

ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ	ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
Ευτ. Αχτσιόγλου	Ν. Κοτζιάς
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
Στ. Κοντονής	Ευκλ.Τσακαλώτος
ΥΓΕΙΑΣ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ
Α. Ξανθός	Όλ. Γεροβασίλη
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
Λ. Κονιόρδου	Γ. Σταθάκης
ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
Χρ. Σπίρτζης	Δ. Βίτσας
ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
Π. Κουρουμπλής	Ευάγ. Αποστόλου
Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	Η ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
Α. Χαρίτσης	Θ. Φωτίου
Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
Γ. Χουλιαράκης	Σ. Φάμελλος

Σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών

Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης – Εμβάθυνση της Δημοκρατίας – Ενίσχυση της Συμμετοχής –

Βελτίωση της οικονομικής και αναπτυξιακής λειτουργίας των ΟΤΑ

[Πρόγραμμα «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι»]

- Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των ΦΟ.ΔΣ.Α» - Ρυθμίσεις για την αποτελεσματικότερη, ταχύτερη και ενιαία άσκηση των αρμοδιοτήτων σχετικά με την απονομή ιθαγένειας και την πολιτογράφηση – Λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας ΥΠΕΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΩΝ – ΤΡΟΠΟΠΟΙΟΥΜΕΝΩΝ – ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

	ΝΕΑ ΔΙΑΤΑΞΗ	ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΗ/ ΤΡΟΠΟΠΟΙΟΥΜΕΝΗ/ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΔΙΑΤΑΞΗ
	Άρθρο 1 **Επέκταση του πεδίου εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας στους ΟΤΑ β' βαθμού** Το άρθρο δεύτερο του νόμου 1850/1989 (Α' 114) αντικαθίσταται ως εξής: «Το πεδίο εφαρμογής του Χάρτη καταλαμβάνει τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού».	**Άρθρο δεύτερο** Το πεδίο εφαρμογής του Χάρτη περιορίζεται επί των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης της πρώτης βαθμίδας.

	Άρθρο 2 **Κατηγορίες Δήμων** **Στο ν. 3852/2010 (Α' 87), μετά το άρθρο 2, προστίθεται άρθρο 2Α ως εξής:** «Κατηγορίες Δήμων 1. Οι δήμοι, με βάση τον πληθυσμό τους, τα ιδιαίτερα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά τους, τα βασικά χαρακτηριστικά της οικονομικής δραστηριότητας εντός των ορίων τους, το βαθμό αστικοποίησής τους, την ένταξή τους ή μη σε ευρύτερα πολεοδομικά συγκροτήματα μητροπολιτικού χαρακτήρα και τη θέση τους στη διοικητική διαίρεση της χώρας, διακρίνονται στις εξής κατηγορίες: α) Δήμοι Μητροπολιτικών Κέντρων. Στην κατηγορία αυτή υπάγονται όλοι οι δήμοι των Περιφερειακών Ενοτήτων Κεντρικού, Βόρειου, Νότιου και Δυτικού Τομέα Αθηνών και της Περιφερειακής Ενότητας Πειραιώς της Περιφέρειας Αττικής, καθώς και οι Δήμοι Θεσσαλονίκης, Αμπελοκήπων – Μενεμένης, Καλαμαριάς, Κορδελιού – Ευόσμου, Νεάπολης – Συκεών, Παύλου Μελά και Πυλαίας – Χορτιάτη της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης. β) Μεγάλοι Ηπειρωτικοί Δήμοι & Δήμοι Πρωτεύουσες Νομών. Στην κατηγορία αυτή υπάγονται όλοι οι ηπειρωτικοί δήμοι, καθώς και οι δήμοι της Περιφέρειας Κρήτης και της Περιφερειακής Ενότητας Ευβοίας, με πληθυσμό άνω των 25.000 κατοίκων, με βάση τα στοιχεία μόνιμου πληθυσμού της τελευταίας απογραφής της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, καθώς και οι δήμοι που αποτελούν πρωτεύουσα νομού, περιλαμβανομένων και των νησιωτικών νομών. γ) Μεσαίοι Ηπειρωτικοί Δήμοι. Στην κατηγορία αυτοί υπάγονται όλοι οι ηπειρωτικοί δήμοι, καθώς και οι δήμοι της Περιφέρειας Κρήτης και της Περιφερειακής Ενότητας Ευβοίας, με πληθυσμό άνω των 10.000 και έως 25.000 κατοίκων, με βάση τα στοιχεία μόνιμου πληθυσμού της τελευταίας απογραφής της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής. δ) Μικροί Ηπειρωτικοί και Μικροί Ορεινοί Δήμοι. Στην κατηγορία αυτή υπάγονται όλοι οι ηπειρωτικοί δήμοι, καθώς και οι δήμοι της Περιφέρειας Κρήτης με πληθυσμό κάτω των 10.000 κατοίκων, με βάση τα στοιχεία μόνιμου πληθυσμού της τελευταίας απογραφής της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής. ε) Μεγάλοι και Μεσαίοι Νησιωτικοί Δήμοι. Στην κατηγορία αυτή υπάγονται όλοι οι νησιωτικοί δήμοι με πληθυσμό άνω των 3.500 κατοίκων, με βάση τα στοιχεία μόνιμου πληθυσμού της τελευταίας απογραφής της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής. στ) Μικροί Νησιωτικοί Δήμοι. Στην κατηγορία αυτή υπάγονται όλοι οι νησιωτικοί δήμοι, με πληθυσμό έως 3.500 κατοίκους, βάσει της τελευταίας απογραφής. 2. Οι κατηγορίες της παρ. 1 λαμβάνονται υπ' όψη ιδίως για τον καθορισμό των αρμοδιοτήτων των δήμων, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, για την κατάρτιση των Οργανισμών Εσωτερικής Υπηρεσίας των ΟΤΑ α' βαθμού, για την κατανομή των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (ΚΑΠ), καθώς και για την κατανομή και αξιοποίηση των πάσης φύσεως	

	προγραμμάτων χρηματοδότησης των δήμων από εθνικούς ή ευρωπαϊκούς πόρους. 3. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ), οι κατηγορίες της παρ. 1 μπορεί να διακρίνονται περαιτέρω σε υποκατηγορίες, σύμφωνα με τα κριτήρια του πρώτου εδαφίου της παρ. 1, προκειμένου να εξυπηρετηθούν ειδικότερες λειτουργικές, οικονομικές ή αναπτυξιακές ανάγκες των δήμων.	

	Άρθρο 3 **Ορεινοί δήμοι** Στο ν. 3852/2010 προστίθεται, μετά το άρθρο 2Α, άρθρο 2Β ως εξής: «Ορεινοί δήμοι Με την επιφύλαξη του άρθρου 209 ως προς την έννοια των ορεινών - μειονεκτικών δήμων, ως ορεινοί δήμοι νοούνται: α) Οι δήμοι που χαρακτηρίζονται ως ορεινοί στην παρ. 2 του άρθρου 1 και β) Οι δήμοι των οποίων τουλάχιστον το 50% των κοινοτήτων χαρακτηρίζονται ως ορεινές στο Μητρώο Δήμων, Κοινοτήτων και Οικισμών της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής».	

	Άρθρο 4 **Συγκρότηση δήμων - Αντικατάσταση άρθρου 2 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 2 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Συγκρότηση δήμων 1. Η εδαφική περιφέρεια του κάθε δήμου που συνιστάται με τον παρόντα νόμο αποτελείται από τις εδαφικές περιφέρειες των συνενούμενων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.). Οι εδαφικές αυτές περιφέρειες αποτελούν τις δημοτικές ενότητες του νέου δήμου και φέρουν το όνομα του δήμου ή της κοινότητας. 2. Τα τοπικά διαμερίσματα που ορίζονται στο άρθρο 2 του Κώδικα δήμων και Κοινοτήτων, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3463/2006 (Α' 114), μετονομάζονται σε κοινότητες, ανεξαρτήτως του πληθυσμού τους. Κοινότητες αποτελούν και οι δήμοι ή οι κοινότητες που καταργήθηκαν ύστερα από εθελούσια συνένωση, σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 410/1995 (Α' 231) ή συνενώνονται με τον παρόντα νόμο και δεν αποτελούνται από τοπικά διαμερίσματα. 3. Κοινότητα συγκροτούν τα τοπικά διαμερίσματα νησιών που έχουν πληθυσμό άνω των χιλίων (1.000) κατοίκων. Επίσης, συγκροτούν κοινότητα, ανεξαρτήτως πληθυσμού, πρώην κοινότητες ή τοπικά διαμερίσματα που εκτείνονται σε όλη την περιφέρεια του νησιού και δεν αποτελούν δήμο, σύμφωνα με το άρθρο 1. 4. Τα δημοτικά διαμερίσματα στα οποία διαιρούνται οι δήμοι άνω των 100.000 κατοίκων μετονομάζονται σε κοινότητες».	**Άρθρο 2** **Συγκρότηση δήμων** 1. Η εδαφική περιφέρεια του κάθε δήμου που συνιστάται με τον παρόντα νόμο αποτελείται από τις εδαφικές περιφέρειες των συνενούμενων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.). Οι εδαφικές αυτές περιφέρειες αποτελούν τις δημοτικές ενότητες του νέου δήμου και φέρουν το όνομα του πρώην δήμου ή της κοινότητας. 2. Τα τοπικά διαμερίσματα που ορίζονται στο άρθρο 2 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3463/2006 (Κ.Δ.Κ.) (ΦΕΚ 114 Α), μετονομάζονται σε τοπικές κοινότητες, εφόσον έχουν πληθυσμό έως και 2.000 κατοίκους και σε δημοτικές κοινότητες εφόσον έχουν πληθυσμό μεγαλύτερο από 2.000 κατοίκους. Τοπικές ή δημοτικές κοινότητες αποτελούν και οι δήμοι ή οι κοινότητες που καταργήθηκαν ύστερα από εθελούσια συνένωση σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 410/1995 (ΦΕΚ 231 Α) ή συνενώνονται με τον παρόντα νόμο και δεν αποτελούνται από τοπικά διαμερίσματα. 3. Δημοτική κοινότητα συγκροτούν τα τοπικά διαμερίσματα νησιών που έχουν πληθυσμό άνω των χιλίων (1.000) κατοίκων. Επίσης, συγκροτούν δημοτική κοινότητα ανεξαρτήτως πληθυσμού πρώην κοινότητες ή τοπικά διαμερίσματα που εκτείνονται σε όλη την περιφέρεια του νησιού και δεν αποτελούν δήμο σύμφωνα με το άρθρο 1. 4. Τα δημοτικά διαμερίσματα στα οποία διαιρούνται οι δήμοι άνω των 100.000 κατοίκων μετονομάζονται σε δημοτικές κοινότητες.

	Άρθρο 5 **Κοινότητες – Όργανα διοίκησης κοινοτήτων – Αντικατάσταση άρθρου 8 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 8 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Κοινότητες – Όργανα διοίκησης κοινοτήτων 1. Όργανα των κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων, με βάση τα στοιχεία μόνιμου πληθυσμού της τελευταίας απογραφής της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, είναι: α) Το συμβούλιο της κοινότητας. β) Ο πρόεδρος του συμβουλίου της κοινότητας. 2. Το συμβούλιο της κοινότητας αποτελείται από πέντε (5) μέλη σε κοινότητες με μόνιμο πληθυσμό από τριακόσιους έναν έως δύο χιλιάδες (301-2.000) κατοίκους, από επτά (7) μέλη σε κοινότητες με μόνιμο πληθυσμό από δύο χιλιάδες έναν έως δέκα χιλιάδες (2.001-10.000) κατοίκους, από έντεκα (11) μέλη σε κοινότητες με μόνιμο πληθυσμό από δέκα χιλιάδες έναν έως πενήντα χιλιάδες (10.001-50.000) κατοίκους και από δεκαπέντε (15) μέλη σε κοινότητες με μόνιμο πληθυσμό από πενήντα χιλιάδες έναν (50.001) και άνω κατοίκους. 3. Όργανο των κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό έως τριακοσίους (300) κατοίκους είναι ο πρόεδρος της κοινότητας.	**Άρθρο 8** **Δημοτικές κοινότητες - Τοπικές κοινότητες - Όργανα** 1. Τα Όργανα της δημοτικής κοινότητας είναι: α) Το συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας. β) Ο πρόεδρος του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας. 2. Όργανα της τοπικής κοινότητας είναι: α) το συμβούλιο της τοπικής κοινότητας, β) ο πρόεδρος του συμβουλίου της τοπικής κοινότητας, γ) ο εκπρόσωπος της τοπικής κοινότητας, προκειμένου για τοπικές κοινότητες μέχρι τριακόσιους (300) κατοίκους. 3. Σε δημοτικές κοινότητες με πληθυσμό έως δέκα χιλιάδες (10.000) κατοίκους το συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας αποτελείται από πέντε (5) μέλη. Σε δημοτικές κοινότητες με πληθυσμό από δέκα χιλιάδες έναν (10.001) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) κατοίκους το συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας αποτελείται από έντεκα (11) μέλη. Σε δημοτικές κοινότητες με πληθυσμό από πενήντα χιλιάδες έναν (50.001) και άνω κατοίκους το συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας αποτελείται από δεκαπέντε (15) μέλη. 3. Σε τοπικές κοινότητες με πληθυσμό έως τριακόσιους (300) κατοίκους εκλέγεται ένας (1) εκπρόσωπος τοπικής κοινότητας. Σε τοπικές κοινότητες με πληθυσμό από τριακόσιους έναν (301) έως δύο χιλιάδες (2.000) κατοίκους, το συμβούλιο τοπικής κοινότητας αποτελείται από τρία (3) μέλη.

	Άρθρο 6 **Διάρκεια δημοτικής περιόδου – Αντικατάσταση άρθρου 9 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 9 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Διάρκεια δημοτικής περιόδου 1. Ο δήμαρχος και οι δημοτικοί σύμβουλοι, οι σύμβουλοι κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων και οι πρόεδροι των κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό έως τριακοσίων (300) κατοίκων, εκλέγονται κάθε τέσσερα (4) χρόνια με άμεση, καθολική και μυστική ψηφοφορία. 2. Η εκλογή στα ανωτέρω αξιώματα γίνεται τη δεύτερη Κυριακή του μηνός Οκτωβρίου, κάθε τέταρτο έτος. Σε περίπτωση που δεν έχει αναδειχθεί επιτυχών συνδυασμός, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 33 (α' γύρος), η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή, στα ίδια εκλογικά τμήματα, με τις ίδιες εφορευτικές επιτροπές, τους ίδιους αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής και τους ίδιους εφόρους αντιπροσώπων (β' γύρος). Με την επιφύλαξη ειδικότερων ρυθμίσεων, η προεκλογική περίοδος αρχίζει δύο (2) μήνες πριν την ημερομηνία των εκλογών. 3. Η εγκατάσταση των αρχών της παραγράφου 1 γίνεται την 1η Ιανουαρίου του επόμενου έτους από τη διεξαγωγή των εκλογών και η θητεία τους λήγει την 31η Δεκεμβρίου του τέταρτου έτους. 4. Για την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, ο πρώτος γύρος της εκλογικής διαδικασίας στα αξιώματα της παρ. 1 θα διεξαχθεί την 13η Οκτωβρίου 2019 και η εγκατάσταση των νέων αρχών θα γίνει την 1η Ιανουαρίου 2020. Η τρέχουσα δημοτική περίοδος παρατείνεται μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2019 και η θητεία των δημοτικών αρχών λογίζεται πλήρης για όλες τις συνέπειες».	**Άρθρο 9** **Διάρκεια δημοτικής περιόδου** 1. Ο δήμαρχος και οι δημοτικοί σύμβουλοι, οι σύμβουλοι της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας και οι εκπρόσωποι της τοπικής κοινότητας εκλέγονται κάθε πέντε (5) χρόνια με άμεση, καθολική και μυστική ψηφοφορία. «2. Η εκλογή στα ανωτέρω αξιώματα γίνεται την προηγούμενη Κυριακή από την ημέρα διενέργειας της ψηφοφορίας για την εκλογή των Ελλήνων μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Σε περίπτωση που δεν έχει αναδειχθεί επιτυχών συνδυασμός, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 33, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή, ημέρα διενέργειας της ψηφοφορίας για την εκλογή των Ελλήνων μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στα ίδια εκλογικά τμήματα, με τις ίδιες εφορευτικές επιτροπές, τους ίδιους αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής και τους ίδιους εφόρους αντιπροσώπων. Η προεκλογική περίοδος αρχίζει με τη δημοσίευση του προεδρικού διατάγματος, κατά τα οριζόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 1180/1981 (Α` 188).» *** Η παράγραφος 2 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 10 παρ.1.1. Ν.4239/2014, ΦΕΚ Α 43/20.2.2014. 3. Η εγκατάσταση των αρχών της παραγράφου 1 που έχουν εκλεγεί γίνεται την 1 η Σεπτεμβρίου του έτους διεξαγωγής των εκλογών και η θητεία τους λήγει την 31η Αυγούστου του πέμπτου έτους. Σε κάθε περίπτωση η θητεία του συμβουλίου της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας και του εκπροσώπου της τοπικής κοινότητας λήγει με το τέλος της θητείας του δημοτικού συμβουλίου. 4. Η εκλογή των αρχών των δήμων που συνιστώνται ή συνενώνονται έως το τέλος του μηνός Μαρτίου εντός των τεσσάρων πρώτων ετών της δημοτικής περιόδου γίνεται την πρώτη Κυριακή του μηνός Ιουνίου του έτους, κατά το οποίο έγινε η αναγνώριση. Η εγκατάσταση τους γίνεται την πρώτη (1η) Σεπτεμβρίου του ίδιου έτους. Στους δήμους που συνιστώνται ή συνενώνονται από την 1η Μαρτίου έως την 31η Αυγούστου κάθε έτους της δημοτικής περιόδου, εκτός από το τέταρτο έτος, η

		εκλογή των αρχών γίνεται την πρώτη Κυριακή του μηνός Ιουνίου του επόμενου έτους μετά τη σύσταση ή συνένωση και η εγκατάσταση τους την πρώτη (1η) Σεπτεμβρίου του επόμενου έτους μετά τη σύσταση ή συνένωση. Αν η σύσταση ή συνένωση ενός νέου δήμου έγινε μετά το Μάρτιο του τέταρτου έτους της δημοτικής περιόδου και έως το τέλος Μαρτίου του πέμπτου έτους της περιόδου αυτής, τα αποτελέσματα των μεταβολών αρχίζουν από τις γενικές δημοτικές εκλογές του έτους αυτού. 5. Οι νέοι δήμοι, που συνιστώνται με το άρθρο 1 αρχίζουν να λειτουργούν από την εγκατάσταση των αρχών τους, οι οποίες θα αναδειχθούν με τις γενικές δημοτικές εκλογές της εβδόμης Νοεμβρίου 2010. Η εγκατάσταση γίνεται την πρώτη (1η) Ιανουαρίου 2011 και η θητεία λήγει την 31η Αυγούστου του έτους 2014. Η θητεία αυτή λογίζεται πλήρης για όλες τις συνέπειες.

	Άρθρο 7 **Τροποποίηση άρθρου 10 του ν. 3852/2010** **1.** Στο πρώτο εδ. της παρ. 1 του άρθρου 10 του ν. 3852/2010, μετά τη λέξη «δημοτικές» προστίθενται οι λέξεις «και κοινοτικές» 2. Η παρ. 2 του άρθρου 10 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «2. Δικαίωμα να εκλέγουν τις δημοτικές και κοινοτικές αρχές έχουν επίσης οι πολίτες των κρατών – μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους. 3. Στην παρ. 5 του άρθρου 10 του ν. 3852/2010, οι λέξεις «από την πρώτη (1η) Απριλίου» αντικαθίσταται από τις λέξεις «από την πρώτη (1η) Αυγούστου».	**Άρθρο 10** **Εκλογικό δικαίωμα** 1. Δικαίωμα να εκλέγουν τις ΔημοτικέςΑρχές έχουν όλοι οι δημότες του δήμου. Οι δημότες εκλογείς, οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους των δήμων που συνενώνονται σε νέο δήμο, έχουν δικαίωμα να εκλέγουν τιςΑρχές του νέου δήμου που προκύπτει από τη συνένωση. Οι δημότες των δήμων και κοινοτήτων που συνενώνονται σύμφωνα με το άρθρο 1 του παρόντος καθίστανται αυτοδικαίως δημότες του νέου δήμου. 2. Δικαίωμα να εκλέγουν τις ΔημοτικέςΑρχές έχουν επίσης οι πολίτες των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και οι ομογενείς και οι νομίμως διαμένοντες αλλοδαποί υπήκοοι τρίτων χωρών, σύμφωνα με το άρθρο 14 του ν. 3838/ 2010 (ΦΕΚ 49 Α), οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους. *** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Κατά το άρθρο 4 παρ.2 Ν.4244/2014,ΦΕΚ Α 60/11.3.2014: " 2. Οι διατάξεις των άρθρων 10 παρ. 2,12 και 13 παρ. 2 του ν. 3852/2010, δεν εφαρμόζονται κατά το μέρος που αφορούν στους ομογενείς και νομίμως διαμένοντες αλλοδαπούς υπηκόους τρίτων χωρών". 5. Προκειμένου να γίνει μεταδημότευση για τις δημοτικές εκλογές, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 του Κ.Δ.Κ., όπως ισχύουν, για την υποβολή υποψηφιότητας στους νέους δήμους που προκύπτουν από συνένωση δήμων και κοινοτήτων, η εγγραφή γίνεται στα δημοτολόγια του δήμου που ορίζεται ως έδρα του νέου δήμου. Το δικαίωμα αυτό μπορεί να ασκηθεί από την πρώτη (1η) Απριλίου του έτους διενέργειας των εκλογών μέχρι την προηγούμενη ημέρα της επίδοσης ή της παράδοσης στον πρόεδρο του αρμόδιου πρωτοδικείου της δήλωσης κατάρτισης των συνδυασμών.

	Άρθρο 8 **Τροποποίηση άρθρου 11 του ν. 3852/2010** Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Δικαίωμα συμμετοχής στην ψηφοφορία για την εκλογή των μελών των συμβουλίων των κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων και των προέδρων των κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό έως τριακοσίων (300) κατοίκων έχουν οι εκλογείς που είναι εγγεγραμμένοι στους αντίστοιχους εκλογικούς καταλόγους».	**Άρθρο 11** **Άσκηση του εκλογικού δικαιώματος** 1. Το εκλογικό δικαίωμα ασκούν μόνον όσοι είναι εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους και στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους του δήμου, κατά τις ειδικότερες διατάξεις της νομοθεσίας. Δικαίωμα συμμετοχής στην ψηφοφορία για την εκλογή των μελών των συμβουλίων των δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων και των εκπροσώπων των τοπικών κοινοτήτων έχουν οι εκλογείς που είναι εγγεγραμμένοι στους αντίστοιχους εκλογικούς καταλόγους.

	Άρθρο 9 **Εκλογικοί κατάλογοι – Αντικατάσταση άρθρου 12 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 12 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Εκλογικοί κατάλογοι Οι εκλογικοί κατάλογοι που ισχύουν για τις βουλευτικές εκλογές ισχύουν και για τις εκλογές των δημοτικών αρχών, των συμβουλίων των κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων και των προέδρων των κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό έως τριακοσίων (300) κατοίκων. Ισχύουν επίσης, οι ειδικοί εκλογικοί κατάλογοι των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 133/1997».	**Άρθρο 12** **Εκλογικοί κατάλογοι** Οι Εκλογικοί κατάλογοι, που ισχύουν για τις βουλευτικές εκλογές, ισχύουν και για τις εκλογές των δημοτικών αρχών, των συμβουλίων των δημοτικών ή τοπικών κοινοτήτων και των εκπροσώπων των τοπικών κοινοτήτων. Ισχύουν επίσης οι ειδικοί εκλογικοί κατάλογοι των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ενώσεως σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 133/1997 (ΦΕΚ 121 Α), όπως τροποποιήθηκε με το π.δ. 164/1997 (ΦΕΚ 145 Α), το π.δ. 320/1999 (ΦΕΚ 305 Α) και το π.δ. 130/2002 (ΦΕΚ 107 Α), καθώς και των ομογενών και των νομίμως διαμενόντων αλλοδαπών υπηκόων τρίτων χωρών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 18 του ν. 3838/2010. *** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Κατά το άρθρο 4 παρ.2 Ν.4244/2014,ΦΕΚ Α 60/11.3.2014: " 2. Οι διατάξεις των άρθρων 10 παρ. 2,12 και 13 παρ. 2 του ν. 3852/2010, δεν εφαρμόζονται κατά το μέρος που αφορούν στους ομογενείς και νομίμως διαμένοντες αλλοδαπούς υπηκόους τρίτων χωρών".

	Άρθρο 10 **Προσόντα εκλογιμότητας για την ανάδειξη των δημοτικών αρχών – Αντικατάσταση άρθρου 13 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 13 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Προσόντα εκλογιμότητας για την ανάδειξη των δημοτικών αρχών 1. Δήμαρχος μπορεί να εκλεγεί: α) ο δημότης που έχει την ικανότητα να εκλέγει και έχει συμπληρώσει το 21ο έτος της ηλικίας του κατά την ημέρα διενέργειας των εκλογών και β) ο πολίτης κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον έχει συμπληρώσει το 21ο έτος της ηλικίας του κατά την ημέρα των εκλογών και έχει την ικανότητα να εκλέγει, σύμφωνα και με τις ειδικότερες διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας. 2. Δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος κοινότητας με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων ή πρόεδρος κοινότητας με μόνιμο πληθυσμό έως τριακοσίων (300) κατοίκων μπορεί να εκλεγεί: α) ο δημότης που έχει την ικανότητα να εκλέγει και έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του κατά την ημέρα των εκλογών και β) ο πολίτης κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του κατά την ημέρα των εκλογών και έχει την ικανότητα να εκλέγει, σύμφωνα και με τις ειδικότερες διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας».	**Άρθρο 13** **Προσόντα εκλογιμότητας** 1. Δήμαρχος μπορεί να εκλεγεί ο δημότης που έχει την ικανότητα να εκλέγει και έχει συμπληρώσει το 21ο έτος της ηλικίας του κατά την ημέρα της διενέργειας των εκλογών. Δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος δημοτικής ή τοπικής κοινότητας ή εκπρόσωπος τοπικής κοινότητας μπορεί να εκλεγεί ο δημότης που έχει την ικανότητα να εκλέγει και έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του κατά την ημέρα διενέργειας των εκλογών 2. Δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας μπορεί να εκλεγεί και ο πολίτης κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο ομογενής και ο νομίμως διαμένων αλλοδαπός υπήκοος τρίτων χωρών, σύμφωνα με το άρθρο 17 του ν. 3838/2010 (ΦΕΚ 49 Α), εφόσον έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του κατά την ημέρα διενέργειας των εκλογών και έχει την ικανότητα να εκλέγει, σύμφωνα και με τις ειδικότερες διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας. *** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Κατά το άρθρο 4 παρ.2 Ν.4244/2014,ΦΕΚ Α 60/11.3.2014: " 2. Οι διατάξεις των άρθρων 10 παρ. 2,12 και 13 παρ. 2 του ν. 3852/2010, δεν εφαρμόζονται κατά το μέρος που αφορούν στους ομογενείς και νομίμως διαμένοντες αλλοδαπούς υπηκόους τρίτων χωρών".

	Άρθρο 11 **Κωλύματα εκλογιμότητας και ασυμβίβαστα – Αντικατάσταση άρθρου 14 του ν. 3852/2010** **Το άρθρο 14 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:** «Κωλύματα εκλογιμότητας και ασυμβίβαστα 1. Δεν μπορούν να εκλεγούν ή να είναι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι κοινότητας με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων ή πρόεδροι κοινότητας με μόνιμο πληθυσμό έως τριακοσίων (300) κατοίκων: α) Δικαστικοί λειτουργοί, αξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας, θρησκευτικοί λειτουργοί των γνωστών θρησκειών και μέλη Ανεξαρτήτων Αρχών. Κατ' εξαίρεση, δικαστικοί λειτουργοί και αξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας, εφ' όσον δεν υπηρέτησαν εντός των ορίων του δήμου στον οποίο επιθυμούν να θέσουν υποψηφιότητα κατά τους τελευταίους είκοσι τέσσερις (24) μήνες πριν από τη διεξαγωγή των αυτοδιοικητικών εκλογών, μπορούν να είναι υποψήφιοι υπό την προϋπόθεση να παραιτηθούν από τη θέση τους σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 30 του π.δ. 26/2012, πριν από την ημερομηνία ανακήρυξης των υποψηφίων. Ειδικές διατάξεις που απαγορεύουν την υποβολή ή την αποδοχή της παραίτησης των προσώπων αυτών ή που περιορίζουν το δικαίωμα τους να παραιτηθούν ή την αρμοδιότητα της αρχής να αποδεχθεί την παραίτησή τους εξακολουθούν να ισχύουν. β) Ο Δημοτικός και Περιφερειακός Διαμεσολαβητής, εφόσον η χωρική του αρμοδιότητα αφορά ή καταλαμβάνει το δήμο για τον οποίο θέτει υποψηφιότητα, για τέσσερα (4) έτη από τη λήξη της θητείας του με οποιονδήποτε τρόπο. γ) Ο Επόπτης ΟΤΑ, στο σύνολο των δήμων στους οποίους εκτείνεται η αρμοδιότητά του, για τέσσερα (4) έτη από τη λήξη της θητείας του με οποιονδήποτε τρόπο. δ) Διοικητές, υποδιοικητές, πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων, διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, των δημοσίων επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, καθώς και των πάσης φύσεως νομικών προσώπων των δήμων, οι οποίοι δεν είναι αιρετοί της τοπικής αυτοδιοίκησης ή δεν έχουν εκλεγεί στα ανωτέρω αξιώματα, στους δήμους στη χωρική περιφέρεια των οποίων εκτεινόταν η αρμοδιότητά τους, μέσα στο δεκαοκτάμηνο πριν από τη διενέργεια των δημοτικών εκλογών. ε) Υπάλληλοι με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου του Δημοσίου, των δήμων, των περιφερειών και των νομικών προσώπων που είναι ενταγμένα στο Μητρώο Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης του δημόσιου τομέα, όπως αυτό ισχύει δώδεκα μήνες πριν τη διενέργεια των εκλογών, οι οποίοι άσκησαν καθήκοντα προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου Διεύθυνσης ή ανώτερου, μέσα στο δωδεκάμηνο πριν από τη διενέργεια των	**Άρθρο 14** **Κωλύματα και ασυμβίβαστα** 1. Δεν μπορούν να εκλεγούν ή να είναι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας ή εκπρόσωποι της τοπικής κοινότητας: α) Δικαστικοί λειτουργοί, αξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας και θρησκευτικοί λειτουργοί των γνωστών θρησκειών. β) Γενικοί Γραμματείς και υπάλληλοι των δήμων με οποιαδήποτε σχέση εργασίας και εάν υπηρετούν, καθώς και δημοτικοί συμπαραστάτες, στους δήμους όπου υπηρετούν. γ) Πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων δημοτικών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου με εξαίρεση ταΙδρύματα, οι οποίοι δεν είναι αιρετοί, υπάλληλοι με οποιαδήποτε σχέση εργασίας δημοτικών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και ιδρυμάτων, καθώς και διευθύνοντες και εντεταλμένοι σύμβουλοι και υπάλληλοι νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, πλην αστικών εταιρειών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, τα οποία έχουν συστήσει ή στα οποία συμμετέχουν οι δήμοι, στους οποίους υποβάλλουν υποψηφιότητα. δ) Υπάλληλοι με οποιαδήποτε σχέση εργασίας των δήμων που συνενώνονται στο νέο δήμο που προκύπτει από τη συνένωση. ε) Υπάλληλοι με οποιαδήποτε σχέση εργασίας του Δημοσίου, των περιφερειών, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, των δημοσίων επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων τηΔιοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο, με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, στους δήμους στα διοικητικά όρια των οποίων άσκησαν καθήκοντα προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης ή Διεύθυνσης, μέσα στο δεκαοκτάμηνο πριν από τη διενέργεια των δημοτικών εκλογών. Στη ρύθμιση του προηγούμενου εδαφίου δεν υπάγονται οι διευθυντές σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και οι διευθυντές τμημάτων, μονάδων, κλινικών και εργαστηρίων ιατρικής υπηρεσίας του Ε.Σ.Υ..

	αυτοδιοικητικών εκλογών, στους δήμους στα διοικητικά όρια των οποίων εκτείνονταν η αρμοδιότητα των ανωτέρω οργανικών μονάδων. Στη ρύθμιση του προηγούμενου εδαφίου δεν υπάγονται οι διευθυντές σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και οι διευθυντές τμημάτων, μονάδων, κλινικών και εργαστηρίων ιατρικής υπηρεσίας του Ε.Σ.Υ., ενώ εμπίπτουν οι Περιφερειακοί Διευθυντές Εκπαίδευσης και οι Προϊστάμενοι Διευθύνσεων Εκπαίδευσης, καθώς και οι Διευθυντές ιατροί που προΐστανται της Ιατρικής Υπηρεσίας και των Κέντρων Υγείας, καθώς και ο υπεύθυνος συντονιστής επιστημονικής λειτουργίας Κέντρου Υγείας. στ) Όποιοι συνδέονται με τον οικείο δήμο, τα νομικά του πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτός συμμετέχει, με σύμβαση προμήθειας, εκτέλεσης έργου, παροχής υπηρεσιών, παραχώρησης δικαιώματος εκμετάλλευσης έργου ή υπηρεσίας με αντικείμενο αξίας πάνω από πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ ετησίως. Δεν αποτελεί κώλυμα ή ασυμβίβαστο η ιδιότητα του μέλους της διοίκησης ή του υπαλλήλου δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών κοινής ωφέλειας, που συνδέονται με τον οικείο δήμο , τα νομικά του πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτός συμμετέχει, με σύμβαση που είναι σχετική με το αντικείμενο της δραστηριότητάς τους. Δεν αποτελεί ασυμβίβαστο η σύναψη σύμβασης αγοράς, εκποίησης ή εκμίσθωσης δημοτικών ακινήτων, εφόσον η σχετική σύμβαση έχει συναφθεί ύστερα από πλειοδοτική δημοπρασία. ζ) Γενικοί διευθυντές, διευθύνοντες σύμβουλοι, πρόεδροι και μέλη διοικητικών συμβουλίων, διαχειριστές, μέτοχοι και εταίροι κεφαλαιουχικών εταιρειών, που έχουν συμβληθεί με τον οικείο δήμο, τα νομικά του πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτός συμμετέχει, εφόσον το ποσοστό συμμετοχής τους στις εταιρείες υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) του συνολικού κεφαλαίου της εταιρείας, καθώς και εταίροι προσωπικών εταιρειών και κοινοπρακτούντα πρόσωπα, που έχουν συμβληθεί με τον οικείο δήμο, τα νομικά του πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτός συμμετέχει, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της περίπτ. στ'. Αν ο οικείος δήμος συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο στην επιχείρηση με την οποία συμβάλλεται ο ίδιος, τα νομικά του πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία μετέχει, δεν υπάρχει ασυμβίβαστο για τους αιρετούς του δήμου που μετέχουν στη διοίκηση της επιχείρησης αυτής. 2. Επιπλέον των οριζόμενων στην παρ. 1, δεν μπορούν να εκλεγούν ή να είναι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι ή πρόεδροι ή σύμβουλοι κοινότητας: α) Γενικοί γραμματείς δήμων και δικηγόροι με έμμισθη εντολή των δήμων, στους δήμους στους οποίους υπηρέτησαν κατά την προηγούμενη των εκλογών αυτοδιοικητική περίοδο. β) Με την επιφύλαξη της περίπτ. ε' της παρ. 1, υπάλληλοι με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου στον ίδιο δήμο και τα πάσης φύσεως νομικά πρόσωπα τα οποία έχει συστήσει ή στα οποία μετέχει ο δήμος. Το κώλυμα αίρεται εφόσον οι υπάλληλοι αυτοί παραιτηθούν από τη θέση τους, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 30 του π.δ. 26/2012, πριν την ανακήρυξη των υποψηφίων. Στην	«στ) Διοικητές, υποδιοικητές, πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων, διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, των δημοσίων επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, οι οποίοι δεν είναι αιρετοί της τοπικής αυτοδιοίκησης ή δεν έχουν εκλεγεί στα ανωτέρω αξιώματα, στους δήμους, στους οποίους έχουν την έδρα τους τα ανωτέρω νομικά πρόσωπα, μέσα στο δεκαοκτάμηνο πριν από τη διενέργεια των δημοτικών εκλογών.» *** Η περίπτωση στ΄αναδιατυπώθηκε ως άνω με το άρθρο 24 Ν.4257/2014, ΦΕΚ Α 93/14.7.2014. 2. Κώλυμα εκλογιμότητας συντρέχει για όσους έχουν εκπέσει από το αιρετό αξίωμα τους, κατόπιν αμετάκλητης καταδίκης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο εδάφιο γ` της παραγράφου 1 του άρθρου 236 του παρόντος. Το κώλυμα αυτό ισχύει για την επόμενη της έκπτωσης δημοτική περίοδο. 3. Δεν μπορούν να εκλεγούν ή να είναι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δημοτικής ή τοπικής κοινότητας ή εκπρόσωποι της τοπικής κοινότητας: α. Όποιοι συνδέονται με το δήμο ή τα νομικά τους πρόσωπα, εκτός από τους συνδέσμους, με σύμβαση προμήθειας, εκτέλεσης δημοτικού έργου, παροχής υπηρεσιών, παραχώρησης δικαιώματος εκμετάλλευσης δημοτικού έργου ή δημοτικής υπηρεσίας με αντικείμενο αξίας πάνω από πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ ετησίως. β. Γενικοί Διευθυντές, πρόεδροι και μέλη διοικητικών συμβουλίων, διαχειριστές, μέτοχοι και εταίροι κεφαλαιουχικών εταιρειών, που έχουν συμβληθεί με το δήμο, εφόσον το ποσοστό συμμετοχής τους στις εταιρείες υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) του συνολικού κεφαλαίου της εταιρείας, καθώς και εταίροι προσωπικών εταιρειών και κοινοπρακτούντα πρόσωπα, που έχουν συμβληθεί με το δήμο, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της προηγούμενης περίπτωσης. Αν δήμος συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο στην επιχείρηση που συμβάλλεται, δεν υπάρχει ασυμβίβαστο για τους αιρετούς του δήμου που

	περίπτωση αυτή, οι εν λόγω υπάλληλοι μπορούν να επανέλθουν στην υπηρεσία, κατά τις διατάξεις του άρθρου 32 του ν. 4257/2014. 3. Η ιδιότητα και το αξίωμα του δημάρχου, δημοτικού συμβούλου ή του προέδρου ή του συμβούλου κοινότητας ή η κατοχή οποιουδήποτε άλλου αιρετού αξιώματος σε όργανα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης δεν αποτελεί λόγο ασυμβιβάστου ή αναστολής άσκησης του λειτουργήματός τους για: α) τους δικηγόρους και συμβολαιογράφους, β) τα μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.), τα μέλη Επιστημονικού Προσωπικού των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.) και το ειδικό διδακτικό και επιστημονικό προσωπικό τους. 4. Κώλυμα εκλογιμότητας συντρέχει για όσους έχουν εκπέσει από οποιοδήποτε αιρετό αξίωμα τους, ύστερα από αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτ. γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 236, καθώς και για όσους για όσους έχουν εκπέσει από το αιρετό αξίωμα τους, ύστερα από πειθαρχικό παράπτωμα, σύμφωνα με το άρθρο 233. Τα κωλύματα της παρούσας παραγράφου ισχύουν για την επόμενη της έκπτωσης αυτοδιοικητική περίοδο. 5. Δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι ή πρόεδροι κοινοτήτων που αποδέχονται οποιοδήποτε από τα καθήκοντα ή τα έργα που συνιστούν ασυμβίβαστο ή δεν εξόφλησαν την οφειλή τους σύμφωνα με το άρθρο 15 ή αποκτούν δημοτικότητα σε άλλο δήμο, εκπίπτουν από το αξίωμα τους. Το κατά τόπο αρμόδιο Διοικητικό Πρωτοδικείο με απόφαση του διαπιστώνει την ύπαρξη του ασυμβιβάστου και την έκπτωση από το αξίωμα, εφόσον υποβληθεί σχετική ένσταση από τα αναφερόμενα στο άρθρο 45, πρόσωπα. Κατά της απόφασης με την οποία διαπιστώνεται το ασυμβίβαστο χωρεί αίτηση αναίρεσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 50. 6. Υποψηφιότητα και στους δύο βαθμούς τοπικής αυτοδιοίκησης ή για περισσότερα του ενός αυτοδιοικητικά αξιώματα στον ίδιο ή σε άλλο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης δεν επιτρέπεται. Υποψήφιος ο οποίος θέτει υποψηφιότητα κατά παράβαση του προηγούμενου εδαφίου, δεν ανακηρύσσεται σε καμία από τις θέσεις για τις οποίες έχει θέσει υποψηφιότητα. Εφ' όσον, παρά τα ανωτέρω, ανακηρυχθεί, η υποψηφιότητά του, ακυρώνεται για όλες τις θέσεις με την έκδοση δικαστικής απόφασης, ύστερα από σχετική ένσταση, σύμφωνα με τα άρθρα 45 και επόμενα. 7. Δεν επιτρέπεται η σύμπτωση στο ίδιο πρόσωπο της ιδιότητας αιρετού και στους δύο βαθμούς τοπικής αυτοδιοίκησης ή δύο άμεσα αιρετών αυτοδιοικητικών αξιωμάτων. Στην περίπτωση αυτή, επέρχεται αυτοδίκαιη έκπτωση και από τα δύο αξιώματα, με διαπιστωτική πράξη του οικείου Επόπτη Ο.Τ.Α 8. Για την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, το κώλυμα που προβλέπεται στην περίπτ. α' της παρ. 1 για τα μέλη των Ανεξάρτητων Αρχών, καθώς και στην περίπτ. α' της παρ. 2 παύει να υπάρχει, αν τα πρόσωπα στα οποία συντρέχει αυτό παραιτηθούν από τη θέση τους, πριν από	μετέχουν στηΔιοίκηση δημοσίων επιχειρήσεων, καθώς και δημοτικών επιχειρήσεων. 4. Η ιδιότητα και το αξίωμα του δημάρχου, του προέδρου του συμβουλίου δημοτικής ή τοπικής κοινότητας ή του εκπροσώπου της τοπικής κοινότητας ή η κατοχή οποιουδήποτε άλλου αιρετού αξιώματος σε όργανα της τοπικής αυτοΔιοίκησης πρώτου βαθμού δεν αποτελεί λόγο ασυμβιβάστου ή αναστολής άσκησης του λειτουργήματός τους, με την επιφύλαξη του άρθρου 16 για: α) τους δικηγόρους και συμβολαιογράφους, β) τα μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.), τα μέλη Επιστημονικού Προσωπικού των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.) και το ειδικό διδακτικό και επιστημονικό προσωπικό τους. 5. Δεν αποτελεί ασυμβίβαστο η σύναψη σύμβασης αγοράς δημοτικών ακινήτων, εφόσον η εκποίηση έχει γίνει ύστερα από πλειοδοτική δημοπρασία. 6. Δεν αποτελούν κώλυμα ή ασυμβίβαστο η ιδιότητα μέλους τηςΔιοίκησης και η ιδιότητα του υπαλλήλου δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών κοινής ωφέλειας, που συνδέονται με το δήμο με σύμβαση που είναι σχετική με το αντικείμενο της δραστηριότητας τους. 7. Το κώλυμα που προβλέπεται στις περιπτώσεις α` έως και δ` της παραγράφου 1 παύει να υπάρχει, αν τα πρόσωπα στα οποία συντρέχει παραιτηθούν από τη θέση τους πριν από την ημέρα της ανακήρυξης των υποψηφίων. ΗΠαραίτηση επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή στον πρόεδρο πρωτοδικών, ο οποίος την υποβάλλει αμέσως στην αρχή που είναι αρμόδια να την αποδεχθεί. ΗΠαραίτηση θεωρείται ότι γίνεται δεκτή από την επίδοση της και δεν ανακαλείται. Ειδικές διατάξεις που απαγορεύουν την υποβολή ή την αποδοχή τηςΠαραίτησης των προσώπων που προβλέπει η παράγραφος 1 ή που περιορίζουν το δικαίωμα τους να παραιτηθούν ή την αρμοδιότητα της αρχής να αποδεχθεί τηνΠαραίτηση τους εξακολουθούν να ισχύουν. Τα πρόσωπα της περίπτωσης α` της παραγράφου 1 που παραιτήθηκαν πρέπει επιπροσθέτως να μην έχουν υπηρετήσει στα διοικητικά όρια του δήμου που υποβάλλουν υποψηφιότητα μέσα σε χρονικό διάστημα είκοσι τεσσάρων (24) μηνών πριν από την ημερομηνία ανακήρυξης των υποψηφίων. Το πρώτο εδάφιο αυτής της παραγράφου δεν ισχύει για τους θρησκευτικούς

	την ημέρα της ανακήρυξης των υποψηφίων. 9. Όσοι ασκούν καθήκοντα Δημοτικού και Περιφερειακού Συμπαραστάτη μπορούν να είναι υποψήφιοι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι ή πρόεδροι κοινότητας, στους δήμους όπου υπηρετούν, στις αυτοδιοικητικές εκλογές της 13ης Οκτωβρίου 2019, εφόσον παραιτηθούν από τη θέση τους πριν από την ημέρα ανακήρυξης των υποψηφίων».	λειτουργούς. 8. Δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δημοτικών ή τοπικών κοινοτήτων και εκπρόσωποι των τοπικών κοινοτήτων που αποδέχονται οποιοδήποτε από τα καθήκοντα ή τα έργα που συνιστούν ασυμβίβαστο ή αποκτούν δημοτικότητα σε άλλο δήμο εκπίπτουν από το αξίωμα τους. Το Διοικητικό Πρωτοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου υπάγεται ο οικείος δήμος, με απόφαση του, διαπιστώνει την ύπαρξη του ασυμβιβάστου και την έκπτωση από το αξίωμα εφόσον υποβληθεί σχετική ένσταση από τα αναφερόμενα στο άρθρο 45 του παρόντος, πρόσωπα. Κατά της απόφασης με την οποία διαπιστώνεται το ασυμβίβαστο χωρεί Αίτηση αναίρεσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 50 του παρόντος. 9. Υποψηφιότητα και στους δύο βαθμούς τοπικής αυτοΔιοίκησης δεν επιτρέπεται. 10. Σύμπτωση στο ίδιο πρόσωπο της ιδιότητας αιρετού του πρώτου βαθμού τοπικής αυτοΔιοίκησης και του δεύτερου βαθμού τοπικής αυτοΔιοίκησης αποκλείεται. 11. Στους δήμους που συνιστώνται με το άρθρο 1 του παρόντος νόμου τα ανωτέρω Κωλύματα και ασυμβίβαστα συντρέχουν στα πρόσωπα που πληρούν τις αντίστοιχες προϋποθέσεις στην εδαφική περιφέρεια του νέου δήμου. 12. Για τους υποψηφίους στις δημοτικές εκλογές του Νοεμβρίου 2010 ισχύουν αποκλειστικά τα κωλύματα του άρθρου 29 του Κ.Δ.Κ. στα διοικητικά όρια της εκλογικής τους περιφέρειας. "Ειδικά για τους υποψηφίους στις Εκλογικές περιφέρειες της περίπτωσης γ` του άρθρου 25 τα κωλύματα του προηγούμενου εδαφίου ισχύουν για τα διοικητικά όρια του δήμου." *** Το τελευταίο εδάφιο της παρ.12 προστέθηκε με την παρ.10β άρθρου 18 Ν.3870/2010,ΦΕΚ Α 138/9.8.2010. ***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Κατά το άρθρο 13 Ν.4312/2014,ΦΕΚ Α 260/12.12.2014: "Για τους εκλεγέντες Δημάρχους «ορεινών Δήμων», όπως αυτοί αναφέρονται ονομαστικά στο ν. 3852/2010 (Α`87), δεν αναστέλλεται η επαγγελματική τους

		δραστηριότητα αν ο πληθυσμός του Δήμου είναι κάτω των 10.000 κατοίκων, έστω και αν η επαγγελματική δραστηριότητα θεωρείται ασυμβίβαστη με την ιδιότητα του Δημάρχου, και κάθε αντίθετη διάταξη περί αυτού καταργείται".

	Άρθρο 12 **Ασυμβίβαστο εξαιτίας οφειλών – Αντικατάσταση άρθρου 15 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 15 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Ασυμβίβαστο εξαιτίας οφειλών 1. Δεν μπορούν να είναι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι ή πρόεδροι κοινότητας εκείνοι που είναι, από οποιαδήποτε αιτία, οφειλέτες του οικείου δήμου, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτού, των κοινωφελών επιχειρήσεών του καθώς και της δημοτικής επιχείρησης ύδρευσης και αποχέτευσης του (Δ.Ε.Υ.Α.), εφ' όσον η συνολική οφειλή τους υπερβαίνει το ποσό των πεντακοσίων (500) ευρώ. 2. Αν οφειλέτης του δήμου ή των νομικών προσώπων της παρ. 1 παραγράφου εκλεγεί δήμαρχος, δημοτικός σύμβουλος ή σύμβουλος κοινότητας, οφείλει να εξοφλήσει την οφειλή του, εφόσον αυτή υπερβαίνει το ποσό των πεντακοσίων (500) ευρώ, έως την ημέρα εγκατάστασης των νέων δημοτικών αρχών. 3. Αν τα προαναφερόμενα πρόσωπα γίνουν οφειλέτες του δήμου ή των ανωτέρω νομικών προσώπων μετά την εκλογή τους, οφείλουν να εξοφλήσουν την οφειλή τους μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών, αφότου κατέστη οριστική η βεβαίωση της οφειλής και έλαβαν γνώση αυτής ή σε περίπτωση άσκησης ενδίκων βοηθημάτων, αφότου εκδόθηκε τελεσίδικη δικαστική απόφαση. Αν η εξόφληση των οφειλών του άρθρου αυτού δεν γίνει μέσα στην ανωτέρω προθεσμία, εκτός από την περίπτωση διακανονισμού της οφειλής, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, εκπίπτουν από το αξίωμά τους».	**Άρθρο 15** **Ασυμβίβαστο εξαιτίας οφειλών** 1. Δεν μπορούν να είναι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δημοτικής ή τοπικής κοινότητας και εκπρόσωποι των τοπικών κοινοτήτων εκείνοι που είναι, από οποιαδήποτε αιτία, οφειλέτες του δήμου, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου του δήμου, καθώς και της δημοτικής επιχείρησης ύδρευσης και αποχέτευσης του (Δ.Ε.Υ.Α.) και των δημοτικών κοινωφελών επιχειρήσεων του. 2. Αν οφειλέτης του δήμου ή των νομικών προσώπων της προηγούμενης παραγράφου εκλεγεί δήμαρχος, δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος δημοτικής ή τοπικής κοινότητας ή εκπρόσωπος της τοπικής κοινότητας, οφείλει να εξοφλήσει την οφειλή του έως την ημέρα της εγκατάστασης των νέων δημοτικών αρχών. 3. Αν τα προαναφερόμενα πρόσωπα γίνουν οφειλέτες του δήμου ή των ανωτέρω νομικών προσώπων μετά την εκλογή τους, οφείλουν να εξοφλήσουν την οφειλή τους μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών, αφότου κατέστη οριστική η βεβαίωση της οφειλής και έλαβαν γνώση αυτής ή σε περίπτωση άσκησης ενδίκων βοηθημάτων, αφότου εκδόθηκε τελεσίδικη δικαστική απόφαση. Αν η εξόφληση των οφειλών του άρθρου αυτού δεν γίνει μέσα στην ανωτέρω προθεσμία, εκτός από την περίπτωση διακανονισμού της οφειλής, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, εκπίπτουν από το αξίωμα τους. Το Διοικητικό Πρωτοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου υπάγεται ο οικείος δήμος, με απόφαση του, διαπιστώνει την ύπαρξη του ασυμβιβάστου και την έκπτωση από το αξίωμα, εφόσον υποβληθεί σχετική ένσταση από τα πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 247 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Κατά της απόφασης με την οποία διαπιστώνεται το ασυμβίβαστο χωρείΑίτηση αναίρεσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 50 του παρόντος. 4. Στις οφειλές των προηγούμενων παραγράφων εμπίπτουν και αυτές που βεβαιώνονται υπέρ των δήμων και κοινοτήτων, που συνενώνονται με το άρθρο 1 του παρόντος ή των νομικών τους προσώπων της παραγράφου 1.

	Άρθρο 13 **Αντιπρόσωποι Δικαστικής Αρχής και έφοροι των αντιπροσώπων – Αντικατάσταση του άρθρου 17 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 17 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Αντιπρόσωποι της Δικαστικής Αρχής και έφοροι των αντιπροσώπων 1. Για το διορισμό των εφόρων και των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 68 του π.δ. 26/2012 (Α΄ 57). 2. Οι δικηγόροι που είναι βουλευτές, αυτοί που έχουν ανακηρυχθεί υποψήφιοι, καθώς και τα πρόσωπα της παρ. 4 του άρθρου 68 του π.δ. 26/2012 δεν διορίζονται αντιπρόσωποι. 3. Οι αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής και οι έφοροι αυτών ψηφίζουν στις δημοτικές εκλογές, μόνον αν είναι γραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο δήμου της οικείας περιφέρειας, όπου ασκούν τα καθήκοντά τους αυτά. Αν δεν είναι εγγεγραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο του δήμου, στον οποίο ανήκει το εκλογικό τμήμα, στο οποίο ασκούν τα καθήκοντά τους και είναι εγγεγραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο άλλου δήμου, υπογράφουν υπεύθυνη δήλωση στην οποία αναφέρεται ο δήμος στους εκλογικούς καταλόγους του οποίου είναι εγγεγραμμένοι και ψηφίζουν. Οι αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής και οι έφοροι αυτών ψηφίζουν στις εκλογές για την ανάδειξη συμβούλων ή προέδρων κοινότητας, μόνο εφόσον είναι εγγεγραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο του οικείου δήμου. 4. Τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη των εφορευτικών επιτροπών κληρώνονται, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών. Αν η ψηφοφορία ματαιωθεί, σύμφωνα με το άρθρο 48 Κ.Δ.Κ. ή επαναληφθεί η ψηφοφορία, σύμφωνα με το άρθρο 33 του παρόντος, οι εκλογές διεξάγονται με τα ίδια μέλη των εφορευτικών επιτροπών. 5. Η ημερήσια αποζημίωση, οι ημέρες για τις οποίες παρέχεται και τα οδοιπορικά έξοδα των αντιπροσώπων ορίζονται και καταβάλλονται σύμφωνα με τα άρθρα 108 και 131 του π.δ. 26/2012, όπως ισχύουν».	**Άρθρο 17** **Διορισμός Αντιπροσώπων** **της Δικαστικής Αρχής και των Εφόρων τους** 1. Για το διορισμό των εφόρων και των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 68 του π.δ. 26/2012 (Α` 57), όπως κάθε φορά ισχύει. 2. Οι δικηγόροι που είναι βουλευτές, καθώς και αυτοί που έχουν ανακηρυχθεί υποψήφιοι δεν διορίζονται αντιπρόσωποι. Δεν μπορούν να διοριστούν ως αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής μόνιμοι δημόσιοι πολιτικοί υπάλληλοι ή μόνιμοι υπάλληλοι της περιφέρειας στην οποία βρίσκεται ο Δήμος, οι οποίοι είναι πτυχιούχοι Νομικής με βαθμό τουλάχιστον Β` ή πτυχιούχοι άλλων σχολών και οι οποίοι κατέχουν θέση προϊσταμένου, τουλάχιστον τμήματος, που υπηρετούν σε υπηρεσία μέσα στα διοικητικά όρια του Δήμου. 3. Οι αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής και οι έφοροι αυτών ψηφίζουν στις δημοτικές εκλογές, μόνον αν είναι γραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο Δήμου της οικείας περιφέρειας, όπου ασκούν τα καθήκοντα τους αυτά. Αν δεν είναι γραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο του Δήμου που ανήκει το εκλογικό τμήμα, στο οποίο ασκούν τα καθήκοντα τους και είναι εγγεγραμμένοι σε εκλογικό κατάλογο άλλου Δήμου, τότε υπογράφουν υπεύθυνη δήλωση στην οποία αναφέρεται ο Δήμος στους εκλογικούς καταλόγους του οποίου είναι εγγεγραμμένοι και ψηφίζουν. 4. Τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη των εφορευτικών επιτροπών κληρώνονται, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών. Αν η ψηφοφορία ματαιωθεί, σύμφωνα με το άρθρο 48 Κ.Δ.Κ., ή επαναληφθεί η ψηφοφορία, σύμφωνα με το άρθρο 33 του παρόντος, οι εκλογές διεξάγονται με τα ίδια μέλη των εφορευτικών επιτροπών. *** Το άρθρο 17 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 10 παρ.1 Ν.4239/2014, ΦΕΚ Α 43/20.2.2014.

	Άρθρο 14 **Υποψηφιότητες – κατάρτιση συνδυασμών – Αντικατάσταση άρθρου 18 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 18 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Υποψηφιότητες – Κατάρτιση συνδυασμών 1. Η εκλογή του δημάρχου και των δημοτικών συμβούλων γίνεται κατά συνδυασμούς. Υποψηφιότητες εκτός συνδυασμών αποκλείονται. Κάθε συνδυασμός περιλαμβάνει: α) Τον υποψήφιο δήμαρχο και β) Τους υποψήφιους δημοτικούς συμβούλους ανά εκλογική περιφέρεια, σύμφωνα με τις παρ. 2 έως και 10. 2. Κανείς δεν επιτρέπεται να συμμετέχει σε περισσότερους συνδυασμούς. 3. Υποψηφιότητα από το ίδιο πρόσωπο για την εκλογή του και ως δημάρχου και ως μέλους δημοτικού συμβουλίου ή μέλους συμβουλίου κοινότητας ή προέδρου κοινότητας δεν επιτρέπεται. 4. Ο συνδυασμός καταρτίζεται με γραπτή δήλωση που υπογράφει ο επικεφαλής του. Στη δήλωση του συνδυασμού αναγράφονται κατά σειρά: α) Το όνομα, καθώς και το έμβλημα του συνδυασμού, εφόσον αυτό υπάρχει. β) Το επώνυμο, το κύριο όνομα και το πατρώνυμο του υποψήφιου δημάρχου, με την αντίστοιχη ένδειξη, η οποία τίθεται είτε δίπλα είτε κάτω από το όνομα του υποψήφιου δημάρχου. Αν δεν αναγραφεί ένδειξη, ο πρώτος υποψήφιος του συνδυασμού θεωρείται υποψήφιος δήμαρχος. γ) Ακολουθεί η ονομασία της εκλογικής περιφέρειας και αναγράφεται με αλφαβητική σειρά το επώνυμο, το όνομα και το πατρώνυμο των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων αυτής. Οι εκλογικές περιφέρειες αναγράφονται με την αλφαβητική σειρά της ονομασίας τους. Ο αριθμός των υποψήφιων δημοτικών συμβούλων πρέπει να είναι τουλάχιστον ίσος με τον αριθμό των εδρών κάθε εκλογικής περιφέρειας με δυνατότητα προσαύξησης έως και τριάντα τοις εκατό (30%). Τυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με μισό της μονάδας και άνω. Στις εκλογικές περιφέρειες που εκλέγονται λιγότεροι από πέντε (5) σύμβουλοι ο αριθμός των υποψήφιων δημοτικών συμβούλων μπορεί να προσαυξηθεί έως ακόμη έναν (1). Ο αριθμός των υποψήφιων δημοτικών συμβούλων από κάθε φύλο ανέρχεται σε ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%), τουλάχιστον, του συνολικού αριθμού των υποψηφίων του οικείου συνδυασμού. 5. Στη δήλωση επισυνάπτονται για κάθε υποψήφιο του συνδυασμού: α) Πιστοποιητικό εγγραφής στο δημοτολόγιο του δήμου, όπου είναι υποψήφιος. β) Υπεύθυνη δήλωση του υποψήφιου ότι αποδέχεται την υποψηφιότητα για το συγκεκριμένο αξίωμα και στη συγκεκριμένη εκλογική περιφέρεια και ότι δεν έχει στερηθεί κανένα πολιτικό του δικαίωμα ή ότι έληξε η πρόσκαιρη αποστέρηση των δικαιωμάτων αυτών ή θα έχει λήξει την	**Άρθρο 18** **Υποψηφιότητες** 1. Η εκλογή του δημάρχου, των δημοτικών συμβούλων, των συμβούλων των δημοτικών ή τοπικών κοινοτήτων και του εκπροσώπου της τοπικής κοινότητας γίνεται κατά συνδυασμούς.Υποψηφιότητες εκτός συνδυασμών αποκλείονται. 2. Κάθε συνδυασμός περιλαμβάνει: α) Τον υποψήφιο δήμαρχο. «β) Τους υποψηφίους δημοτικούς συμβούλους, σε αριθμό ίσο τουλάχιστο με τον αριθμό των εδρών κάθε εκλογικής περιφέρειας με δυνατότητα προσαύξησης έως και εκατό τοις εκατό (100%).» Τυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με μισό της μονάδας και άνω. Στις μονοεδρικές Εκλογικές περιφέρειες ο αριθμός των υποψήφιων δημοτικών συμβούλων μπορεί να προσαυξηθεί έως τρεις. *** Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης β` αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 24 Ν.4257/2014,ΦΕΚ Α 93/14.7.2014. γ) Τους υποψήφιους συμβούλους της δημοτικής κοινότητας. Ο αριθμός των υποψήφιων συμβούλων της κάθε δημοτικής κοινότητας είναι ίσος τουλάχιστον με τον αριθμό των μελών του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας, με δυνατότητα προσαύξησης κατά έναν. δ) Τους υποψήφιους συμβούλους της τοπικής κοινότητας ή τους εκπροσώπους της τοπικής κοινότητας. Ο αριθμός των υποψήφιων συμβούλων της κάθε τοπικής κοινότητας είναι ίσος τουλάχιστον με τον αριθμό των μελών του συμβουλίου της τοπικής κοινότητας, με δυνατότητα προσαύξησης κατά έναν. Ο αριθμός των υποψήφιων εκπροσώπων κάθε τοπικής κοινότητας ορίζεται μέχρι δύο. «3.α. Ο αριθμός των υποψήφιων δημοτικών συμβούλων από κάθε φύλο

	ημέρα της εκλογής, καθώς και ότι δεν συντρέχουν τα κωλύματα εκλογιμότητας του άρθρου 14 του παρόντος. Στην υπεύθυνη δήλωση δεν απαιτείται η θεώρηση του γνησίου της υπογραφής του δηλούντος. γ) Αποδεικτικό είσπραξης Δ.Ο.Υ. ή παράβολο από το οποίο προκύπτει ότι ο υποψήφιος δήμαρχος και κάθε υποψήφιος δημοτικός σύμβουλος, έχει καταθέσει υπέρ του δημοσίου ποσό των διακοσίων (200) και πενήντα (50) ευρώ αντίστοιχα. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών μπορεί να αναπροσαρμόζονται τα ποσά αυτά. 6. Επιτρέπεται να χρησιμοποιηθεί πέραν του κυρίου ονόματος του υποψηφίου ή του επωνύμου και υποκοριστικό ή ψευδώνυμο, καλλιτεχνικό ή άλλο, αυτού, εφόσον με αυτό είναι ευρύτερα γνωστός. Στην περίπτωση αυτή το υποκοριστικό ακολουθεί το κύριο όνομα ή το επώνυμο και τίθεται σε παρένθεση. Δεν επιτρέπεται να τίθεται άλλο στοιχείο πέραν του υποκοριστικού ή ψευδωνύμου, όπως κάθε είδους επαγγελματική, πολιτική ή άλλη ιδιότητα. Στην περίπτωση αυτή, η αναγραφή θεωρείται μη γενόμενη και ο υποψήφιος ανακηρύσσεται από το δικαστήριο μόνο με τα ονοματεπωνυμικά του στοιχεία. Κάθε υποψήφιος, εφ' όσον είναι έγγαμος ή έγγαμη ή έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, μπορεί να προσθέσει, ανεξαρτήτως σειράς, και το επώνυμο του συζύγου ή συμβιούντος. Γυναίκες που είναι εγγεγραμμένες στην οικογενειακή τους μερίδα με το επώνυμο του συζύγου τους, μπορούν να χρησιμοποιήσουν ως πρώτο επώνυμο είτε το πατρικό είτε του συζύγου είτε μόνο ένα από αυτά. Αν γίνει χρήση μόνο του συζυγικού επωνύμου, αντί του πατρωνύμου τίθεται το όνομα του συζύγου, με την ένδειξη «σύζυγος» ή, συντετμημένα, «συζ.». 7. Στη δήλωση ορίζεται όνομα και, δυνητικά, έμβλημα συνδυασμού. Απαγορεύεται να ορίζεται ή να χρησιμοποιείται ως όνομα ή ως έμβλημα του συνδυασμού σύμβολο θρησκευτικής λατρείας ή σημαία ή άλλο παρόμοιο σύμβολο κράτους ή σημείο ιδιαίτερης ευλάβειας, στέμμα, όνομα ή έμβλημα πολιτικής οργάνωσης, φωτογραφία οποιουδήποτε προσώπου, έμβλημα κράτους, που ίσχυε παλαιότερα ή ισχύει ακόμη, καθώς και σύμβολα ή εμβλήματα του δικτατορικού καθεστώτος της 21ης Απριλίου 1967 ή σύμβολα ή εμβλήματα με ρατσιστικό ή ξενοφοβικό περιεχόμενο, σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 927/1979 (Α' 139). Αν γίνουν περισσότερες δηλώσεις με το ίδιο όνομα ή έμβλημα από υποψήφιους συνδυασμούς για την ανάδειξη δημοτικών αρχών του ίδιου δήμου, δικαίωμα χρήσης έχει όποιος το έχει δηλώσει πρώτος. Αν γίνει παράβαση των διατάξεων του δεύτερου εδαφίου αυτής της παραγράφου και η παράβαση βεβαιωθεί από το αρμόδιο δικαστήριο, εφ' όσον η παράβαση αφορά το έμβλημα του συνδυασμού, αυτός ανακηρύσσεται μόνο με το όνομά του και χωρίς έμβλημα, ενώ εφ' όσον αφορά το όνομα του συνδυασμού, η δήλωση είναι απαράδεκτη. 8. Αν με τη δήλωση του συνδυασμού δεν προσκομίζονται τα προβλεπόμενα στην παρ. 5 δικαιολογητικά για κάποιον υποψήφιο, ο υποψήφιος αυτός δεν ανακηρύσσεται. Αντίθετα, απλά σφάλματα στην αναγραφή των ονοματεπωνυμικών στοιχείων υποψηφίου, μπορούν να διορθώνονται αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο, εφ' όσον τα ορθά στοιχεία του προκύπτουν	ανέρχεται τουλάχιστον στο ένα τρίτο (1/3) του συνολικού αριθμού των μελών του δημοτικού συμβουλίου. «β. Ο αριθμός των υποψήφιων συμβούλων δημοτικής ή τοπικής κοινότητας από κάθε φύλο πρέπει να ανέρχεται σε ποσοστό ίσο τουλάχιστον με το ένα τρίτο (1/3) του αριθμού των συμβούλων εξαιρούμενων των μονομελών οργάνων.» Το ποσοστό αυτό υπολογίζεται, με βάση τον αριθμό των συμβούλων, όπως αυτός προβλέπεται στο άρθρο 18 του ν. 3852/2010. Ειδικά για τους υποψήφιους συμβούλους δημοτικής ή τοπικής κοινότητας το ποσοστό του ενός τρίτου (1/3) υπολογίζεται επί του αριθμού των μελών του συμβουλίου των δημοτικών ή τοπικών κοινοτήτων. Ο συνολικός αριθμός των υποψήφιων των συνδυασμών, που αντιστοιχεί στο ένα τρίτο (1/3), όπως αυτό έχει υπολογιστεί κατά τα ανωτέρω εδάφια, αρκεί να υφίσταται για το σύνολο των υποψηφίων κάθε συνδυασμού, χωρίς να είναι αναγκαίο να επιμερίζεται ισομερώς σε καθεμία από τις ανωτέρω κατηγορίες υποψηφίων. *** Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης β΄ αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 181 παρ.3 Ν.4261/2014, ΦΕΚ Α 107/5.5.2014. γ. Στην περίπτωση κατά την οποία ο αριθμός των υποψήφιων μελών του δημοτικού συμβουλίου ή του συμβουλίου δημοτικής ή τοπικής κοινότητας είναι μικρότερος του συνολικού αριθμού των αντίστοιχων μελών, σύμφωνα και με την παράγραφο 2 του άρθρου 19, το ανωτέρω ποσοστό υπολογίζεται επί του αριθμού των αντίστοιχων μελών, που περιλαμβάνονται στη γραπτή δήλωση του συνδυασμού. Τυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην αμέσως επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι τουλάχιστον ίσο με το μισό της.» ***Η εντός " " παρ. 3, όπως είχε συπληρωθεί με την παρ.10γ του άρθρου 18 Ν.3870/2010,ΦΕΚ Α 138/9.8.2010, αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 2 του άρθρου 33 του Ν.4255/2014 (ΦΕΚ Α` 89/11.04.2014) 4. Υποψηφιότητα από το ίδιο πρόσωπο και για την εκλογή του ως δημάρχου, ως μέλους δημοτικού συμβουλίου, ως μέλος συμβουλίου δημοτικής ή τοπικής

	χωρίς αμφιβολία από τα λοιπά προσκομιζόμενα δικαιολογητικά. 9. Αν η δήλωση του συνδυασμού δεν περιλαμβάνει τα ελάχιστα στοιχεία της παρ. 4 του παρόντος ή δεν περιλαμβάνει έγκυρο όνομα συνδυασμού, σύμφωνα με την παρ. 7 ή υποβάλλεται εκπρόθεσμα ή περιλαμβάνει, εξαρχής ή κατόπιν εφαρμογής του πρώτου εδαφίου της προηγούμενης παραγράφου, λιγότερους υποψήφιους από τα ελάχιστα όρια της περ. γ' της παρ. 4 ή δεν περιλαμβάνει υποψηφίους για το σύνολο των εκλογικών περιφερειών ή δεν πληροί την ποσόστωση φύλου της παρ. 4 και αυτό βεβαιωθεί από το δικαστήριο, η δήλωση είναι απαράδεκτη. 10. Η δήλωση του συνδυασμού επιδίδεται από τον υποψήφιο δήμαρχο ή με δικαστικό επιμελητή, ύστερα από παραγγελία του υποψήφιου δημάρχου, στον πρόεδρο του πολυμελούς πρωτοδικείου το αργότερο είκοσι (20) ημέρες πριν από την ημέρα της ψηφοφορίας. Έως τη λήξη της παραπάνω προθεσμίας, επιτρέπεται μόνο να συμπληρωθεί ο συνδυασμός έως τον επιτρεπόμενο αριθμό των υποψήφιων συμβούλων με συμπληρωματική δήλωση του υποψήφιου δημάρχου. Μετά τη λήξη της ανωτέρω προθεσμίας καμιά μεταβολή της δήλωσης δεν επιτρέπεται, εκτός από την αντικατάσταση προσώπων που παραιτήθηκαν ή απεβίωσαν, σύμφωνα με το άρθρο 21. Στις ανωτέρω δηλώσεις επισυνάπτονται τα στοιχεία που προβλέπει η παρ. 5».	κοινότητας ή ως εκπροσώπου της τοπικής κοινότητας δεν επιτρέπεται. 5. Κανείς δεν επιτρέπεται να συμμετέχει σε περισσότερους συνδυασμούς.

	Άρθρο 15 **Κατάργηση άρθρου 19 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 19 του ν. 3852/2010 καταργείται.	**Άρθρο 19** **Κατάρτιση συνδυασμών** 1. Ο συνδυασμός καταρτίζεται με γραπτή δήλωση που υπογράφουν όλοι οι υποψήφιοι που τον αποτελούν. Στη δήλωση του συνδυασμού αναγράφονται κατά σειρά: α) Το τυχόν όνομα και έμβλημα του συνδυασμού. β) Το επώνυμο, το κύριο όνομα και το πατρώνυμο του υποψήφιου δημάρχου, με την αντίστοιχη ένδειξη, η οποία τίθεται είτε δίπλα είτε κάτω από το όνομα του υποψήφιου δημάρχου. Εάν δεν αναγραφεί ένδειξη, ο πρώτος υποψήφιος του συνδυασμού θεωρείται υποψήφιος δήμαρχος. γ) Ακολουθούν, κατά εκλογική περιφέρεια, με αλφαβητική σειρά, οι υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι του συνδυασμού, με αλφαβητική σειρά, με σημείωση παραπλεύρως και εντός παρενθέσεως της εκλογικής περιφέρειας στην οποία είναι υποψήφιοι. δ) Ακολουθούν κατά δημοτική ή τοπική κοινότητα με αλφαβητική σειρά το επώνυμο και το όνομα των υποψήφιων μελών του συμβουλίου της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας ή των υποψήφιων εκπροσώπων τοπικής κοινότητας με αλφαβητική σειρά. 2. Η δήλωση του συνδυασμού είναι νόμιμη: α) Εάν περιλαμβάνονται σε αυτήν υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι για το ένα δεύτερο (1/2) του συνόλου των εκλογικών περιφερειών και ο αριθμός των υποψήφιων δημοτικών συμβούλων είναι τουλάχιστον ίσος με τον αριθμό των εδρών κάθε εκλογικής περιφέρειας. β) Εάν περιλαμβάνονται σε αυτήν υποψήφιοι σύμβουλοι για το ένα τρίτο (1/3) του συνόλου των δημοτικών κοινοτήτων και ο αριθμός των υποψήφιων συμβούλων κάθε δημοτικής κοινότητας είναι τουλάχιστον ίσος με τα τρία πέμπτα (3/5) του αριθμού των μελών του συμβουλίου της.

		γ) Εάν περιλαμβάνονται σε αυτήν υποψήφιοι σύμβουλοι για το ένα τρίτο (1/3) του συνόλου των τοπικών κοινοτήτων που εκλέγουν τριμελή συμβούλια και εφόσον υπάρχει τουλάχιστον ένας υποψήφιος. Η μη ύπαρξη υποψήφιου εκπροσώπου τοπικής κοινότητας δεν επηρεάζει τη νομιμότητα της δήλωσης του συνδυασμού. Τυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην αμέσως επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι τουλάχιστον ίσο με το μισό της. 3. Στη δήλωση επισυνάπτεται για κάθε υποψήφιο του συνδυασμού: α) Πιστοποιητικό εγγραφής στο δημοτολόγιο του δήμου, όπου είναι υποψήφιος. β) Υπεύθυνη δήλωση του υποψήφιου ότι δεν έχει στερηθεί κανένα πολιτικό του δικαίωμα ή ότι έληξε η πρόσκαιρη αποστέρηση των δικαιωμάτων αυτών ή θα έχει λήξει την ημέρα της εκλογής, καθώς και ότι δεν συντρέχουν τα κωλύματα εκλογιμότητας του άρθρου 14. γ) Αποδεικτικό είσπραξης Δ.Ο.Υ., από το οποίο προκύπτει ότι κάθε υποψήφιος δήμαρχος, δημοτικός σύμβουλος και σύμβουλος δημοτικής κοινότητας, του άρθρου 2 της παραγράφου 4 του παρόντος νόμου, έχει καταθέσει υπέρ του Δημοσίου, αντίστοιχα, το ποσό των εκατό ευ-ρώ (100 ¤), πενήντα ευρώ (50 ¤) και πενήντα ευρώ (50 ¤). Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών μπορεί να γίνει αναπροσαρμογή των ποσών αυτών. Αντίστοιχο αποδεικτικό Δ.Ο.Υ. δεν απαιτείται για το αξίωμα του μέλους του συμβουλίου των δημοτικών κοινοτήτων του άρθρου 2 της παραγράφου 2 του παρόντος νόμου, του μέλους του συμβουλίου της τοπικής κοινότητας, καθώς και του τοπικού εκπροσώπου. "δ) Υπεύθυνη δήλωση του υποψήφιου συμβούλου της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας ότι είναι κάτοικος της περιφέρειας της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας στην οποία είναι υποψήφιος". ***Η εντός " " περίπτωση δ ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με την παρ. 1 του άρθρου 18 του

		Ν.4255/2014 (ΦΕΚ Α` 89/11.04.2014) 4. Επιτρέπεται να χρησιμοποιηθεί πέραν του κυρίου ονόματος του υποψηφίου και υποκοριστικό αυτού, εφόσον με αυτό είναι ευρύτερα γνωστός. Στην περίπτωση αυτή το υποκοριστικό ακολουθεί το κύριο όνομα και τίθεται σε παρένθεση. Για τις γυναίκες μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως πρώτο επώνυμο είτε το πατρικό είτε του συζύγου, ανεξαρτήτως με ποιο επώνυμο είναι εγγεγραμμένες στην οικογενειακή τους μερίδα. 5. Στη δήλωση μπορεί να ορίζεται όνομα και έμβλημα συνδυασμού. Απαγορεύεται να ορίζεται ή να χρησιμοποιείται ως όνομα ή ως έμβλημα σύμβολο θρησκευτικής λατρείας ή σημαία ή άλλο παρόμοιο σύμβολο κράτους ή σημείο ιδιαίτερης ευλάβειας, στέμμα, όνομα ή έμβλημα πολιτικής οργάνωσης, φωτογραφία προσώπου, που περιλαμβάνεται στο συνδυασμό, έμβλημα κράτους, που ίσχυε παλαιότερα ή ισχύει ακόμη, καθώς και σύμβολα ή εμβλήματα του δικτατορικού καθεστώτος της 21 ης Απριλίου 1967 ή φωτογραφίες προσώπων που έχουν καταδικαστεί για τη συμμετοχή τους σε αυτό. "Αν γίνουν περισσότερες δηλώσεις με το ίδιο όνομα ή έμβλημα από υποψήφιους συνδυασμούς για την ανάδειξη περιφερειακών αρχών της ίδιας περιφέρειας, δικαίωμα χρήσης έχει όποιος το έχει δηλώσει πρώτος". ***Το εντός " " τρίτο εδάφιο της παρ. 5 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 1 του άρθρου 32 του Ν.4255/2014 (ΦΕΚ Α` 89/11.04.2014) 6. Αν δεν έχει τηρηθεί κάποια από τις διατυπώσεις ή δεν υπάρχει κάποια από τις προϋποθέσεις ή κάποιο από τα στοιχεία που προβλέπουν οι παράγραφοι 1 και 3 του παρόντος άρθρου και αυτό βεβαιωθεί από το δικαστήριο η δήλωση είναι απαράδεκτη. Ειδικότερα, αν έχει συνταχθεί η δήλωση του συνδυασμού που προβλέπει η παράγραφος 1, με διαφορετικό τρόπο, δεν είναι απαράδεκτη, εφόσον περιλαμβάνει ρητή δήλωση που ορίζει τον υποψήφιο δήμαρχο. Απαράδεκτη είναι και η εκπρόθεσμη δήλωση, καθώς και η δήλωση που περιλαμβάνει

		λιγότερους υποψηφίους από τα ελάχιστα όρια της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου και της παραγράφου 3 του προηγούμενου άρθρου. 7. Η δήλωση επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή, ύστερα από παραγγελία των προσώπων που την υποβάλουν ή ενός εκλογέα δημότη ή παραδίδεται με απόδειξη στον πρόεδρο του πρωτοδικείου είκοσι (20) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ψηφοφορία. Έως τη λήξη της παραπάνω προθεσμίας, επιτρέπεται μόνο να συμπληρωθεί ο συνδυασμός έως τον επιτρεπόμενο αριθμό των υποψήφιων συμβούλων με συμπληρωματική δήλωση του υποψήφιου δημάρχου. Στη δήλωση αυτή επισυνάπτονται τα στοιχεία που προβλέπει η παράγραφος 3, καθώς και γραπτή αποδοχή του προσώπου, που προτείνεται. Μετά τη λήξη της εικοσαήμερης προθεσμίας, που απαιτείται για την επίδοση ή την παράδοση στο αρμόδιο δικαστήριο, καμιά μεταβολή της δήλωσης δεν επιτρέπεται, εκτός από την αντικατάσταση προσώπων που παραιτήθηκαν ή απεβίωσαν, σύμφωνα με το άρθρο 21 του παρόντος νόμου.

	Άρθρο 16 **Εκλογές κοινοτήτων άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων** Στο ν. 3852/2010, μετά το άρθρο 18, προστίθεται άρθρο 18Α ως εξής: «Εκλογές κοινοτήτων άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων – Υποψηφιότητες, κατάρτιση συνδυασμών 1. Η εκλογή των συμβούλων των κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων γίνεται με χωριστή κάλπη και κατά συνδυασμούς. Υποψηφιότητες εκτός συνδυασμών αποκλείονται. 2. Κάθε συνδυασμός περιλαμβάνει τον υποψήφιο πρόεδρο του συμβουλίου κοινότητας, ως επικεφαλής του συνδυασμού και τους υποψήφιους συμβούλους της κοινότητας, σύμφωνα με τις παρ. 3 έως και 9. 3. Κανείς δεν επιτρέπεται να συμμετέχει σε περισσότερους συνδυασμούς ή να θέτει υποψηφιότητα σε περισσότερες της μίας κοινότητες ή για περισσότερα του ενός αυτοδιοικητικά αξιώματα. 4. Ο συνδυασμός καταρτίζεται με γραπτή δήλωση που υπογράφει ο επικεφαλής του συνδυασμού. Στη δήλωση του συνδυασμού αναγράφονται κατά σειρά: α) Το όνομα και, αν υπάρχει, το έμβλημα του συνδυασμού. β) Το επώνυμο, το κύριο όνομα και το πατρώνυμο του υποψηφίου προέδρου του συμβουλίου, με την αντίστοιχη ένδειξη, η οποία τίθεται είτε δίπλα είτε κάτω από το όνομα του υποψηφίου προέδρου. Εάν δεν αναγραφεί ένδειξη, ο πρώτος υποψήφιος του συνδυασμού θεωρείται υποψήφιος πρόεδρος του συμβουλίου. β) Με αλφαβητική σειρά, το επώνυμο, το όνομα και το πατρώνυμο των υποψηφίων συμβούλων κοινότητας του συνδυασμού. Για τον τρόπο αναγραφής των ονοματεπωνυμικών στοιχείων των υποψηφίων εφαρμόζεται η παράγραφος 6 του άρθρου 18. 5. Ο αριθμός των υποψήφιων συμβούλων πρέπει να είναι τουλάχιστον ίσος με τον αριθμό των εδρών του συμβουλίου της οικείας κοινότητας με δυνατότητα προσαύξησης έως και τριάντα τοις εκατό (30%). άνω Αν κατά τον υπολογισμό του πιο πάνω αριθμού προκύπτει δεκαδικός αριθμός και το δεκαδικό κλάσμα του αριθμού αυτού είναι ίσο ή μεγαλύτερο του 0,5, ο ακέραιος αριθμός αυξάνεται κατά μία μονάδα. Κατ' εξαίρεση, στις κοινότητες που εκλέγουν πενταμελή συμβούλια, ο αριθμός των υποψηφίων μπορεί να προσαυξάνεται κατά έναν (1) ακόμα υποψήφιο. Ο αριθμός των υποψήφιων συμβούλων από κάθε φύλο ανέρχεται σε ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%), τουλάχιστον, του συνολικού αριθμού των υποψηφίων συμβούλων του οικείου συνδυασμού. 6. Στη δήλωση επισυνάπτονται για κάθε υποψήφιο του συνδυασμού: α) Πιστοποιητικό εγγραφής στο δημοτολόγιο του δήμου, όπου είναι υποψήφιος. β) Υπεύθυνη δήλωση του υποψήφιου ότι αποδέχεται την υποψηφιότητα για το συγκεκριμένο	

	αξίωμα και ότι δεν έχει στερηθεί τα πολιτικά του δικαιώματα ή ότι έληξε η πρόσκαιρη αποστέρηση των δικαιωμάτων αυτών ή θα έχει λήξει την ημέρα της εκλογής, καθώς και ότι δεν συντρέχουν τα κωλύματα εκλογιμότητας του άρθρου 14. Στην υπεύθυνη δήλωση δεν απαιτείται η θεώρηση του γνησίου της υπογραφής του δηλούντος. γ) Αποδεικτικό είσπραξης Δ.Ο.Υ., ή παράβολο από το οποίο προκύπτει ότι κάθε υποψήφιος σύμβουλος κοινότητας έχει καταθέσει υπέρ του δημοσίου, αντίστοιχα, το ποσό των δέκα (10) ευρώ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών μπορεί να γίνεται αναπροσαρμογή του ποσού αυτού. 7. Ως προς το όνομα και το έμβλημα του συνδυασμού ισχύουν οι περιορισμοί και οι κανόνες των παρ. 6 και 7 του άρθρου 18. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται να κατατεθούν συνδυασμοί με το ίδιο όνομα και έμβλημα σε περισσότερες της μίας κοινότητες του ίδιου δήμου, εφ' όσον αυτό ταυτίζεται με το όνομα και το έμβλημα συνδυασμού υποψηφίου δημάρχου και δημοτικών συμβούλων του ίδιου δήμου. Στην περίπτωση αυτή, η δήλωση της παρ. 4 υποβάλλεται υποχρεωτικά, για όλους τους συνδυασμούς του προηγούμενου εδαφίου, από τον υποψήφιο δήμαρχο επικεφαλής του συνδυασμού. Η ακύρωση του συνδυασμού σε μία ή περισσότερες κοινότητες δεν επιφέρει ακυρότητα ολόκληρου του συνδυασμού. 8. Η δήλωση του συνδυασμού επιδίδεται από τον υποψήφιο πρόεδρο του συμβουλίου κοινότητας ή με δικαστικό επιμελητή, ύστερα από παραγγελία του υποψηφίου προέδρου του συμβουλίου κοινότητας, στον πρόεδρο του πολυμελούς πρωτοδικείου το αργότερο είκοσι (20) ημέρες πριν από την ημέρα της ψηφοφορίας. Έως τη λήξη της παραπάνω προθεσμίας, επιτρέπεται μόνο να συμπληρωθεί ο συνδυασμός έως τον επιτρεπόμενο αριθμό των υποψήφιων συμβούλων με συμπληρωματική δήλωση οποιουδήποτε υποψηφίου. Μετά τη λήξη της ανωτέρω προθεσμίας καμιά μεταβολή της δήλωσης δεν επιτρέπεται, εκτός από την αντικατάσταση προσώπων που παραιτήθηκαν ή απεβίωσαν, σύμφωνα με το άρθρο 21. Στις ανωτέρω δηλώσεις επισυνάπτονται τα στοιχεία που προβλέπονται στην παρ. 6. 9. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται αναλόγως οι παρ. 8 και 9 του άρθρου 18».	

	Άρθρο 17 **Εκλογές κοινοτήτων έως τριακοσίων (300) κατοίκων** Στο ν. 3852/2010, μετά το άρθρο 18Α, προστίθεται άρθρο 18Β ως εξής: «Εκλογές κοινοτήτων έως τριακοσίων (300) κατοίκων – Υποψηφιότητες σε ενιαίο ψηφοδέλτιο 1. Η εκλογή προέδρων των κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό έως τριακοσίων (300) κατοίκων γίνεται με χωριστή κάλπη και με ενιαίο ψηφοδέλτιο, όλων των μεμονωμένων υποψηφίων. Οι υποψηφιότητες κατατίθενται με γραπτή δήλωση κάθε υποψήφιου, στην οποία αναγράφεται η κοινότητα για την οποία κατατίθεται υποψηφιότητα και το επώνυμο, το όνομα και το πατρώνυμο του υποψηφίου. Τα ονόματα των υποψηφίων στο ψηφοδέλτιο τίθενται με αλφαβητική σειρά. Για τον τρόπο αναγραφής των ονοματεπωνυμικών στοιχείων των υποψηφίων εφαρμόζεται η παρ. 6 του άρθρου 18. 2. Στη δήλωση επισυνάπτονται : α) Πιστοποιητικό εγγραφής στο δημοτολόγιο του δήμου, όπου είναι υποψήφιος. β) Υπεύθυνη δήλωση του υποψήφιου ότι δεν έχει στερηθεί τα πολιτικά του δικαιώματα ή ότι έληξε η πρόσκαιρη αποστέρηση των δικαιωμάτων αυτών ή θα έχει λήξει την ημέρα της εκλογής, καθώς και ότι δεν συντρέχουν τα κωλύματα εκλογιμότητας του άρθρου 14. Στην υπεύθυνη δήλωση δεν απαιτείται η θεώρηση του γνησίου της υπογραφής του δηλούντος. γ) Αποδεικτικό είσπραξης Δ.Ο.Υ., ή παράβολο από το οποίο προκύπτει ότι κάθε υποψήφιος έχει καταθέσει υπέρ του δημοσίου, αντίστοιχα, το ποσό των δέκα (10) ευρώ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών μπορεί να γίνεται αναπροσαρμογή του ποσού αυτού. 3. Αν με τη δήλωση υποψηφιότητας δεν προσκομίζονται τα προβλεπόμενα στην προηγούμενη παράγραφο δικαιολογητικά ή η δήλωση υποψηφιότητας δεν περιλαμβάνει τα ελάχιστα στοιχεία της παρ. 1 ή υποβάλλεται εκπρόθεσμα και αυτό βεβαιωθεί από το δικαστήριο, η δήλωση είναι απαράδεκτη και ο υποψήφιος αυτός δεν ανακηρύσσεται. Αντίθετα, απλά σφάλματα στην αναγραφή των ονοματεπωνυμικών στοιχείων υποψηφίου, μπορούν να διορθώνονται αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο, εφ' όσον τα ορθά στοιχεία του προκύπτουν χωρίς αμφιβολία από τα λοιπά προσκομιζόμενα δικαιολογητικά. 4. Η δήλωση υποψηφιότητας επιδίδεται από τον υποψήφιο ή με δικαστικό επιμελητή, ύστερα από παραγγελία του υποψηφίου, στον πρόεδρο του πολυμελούς πρωτοδικείου το αργότερο είκοσι (20) ημέρες πριν από την ημέρα της ψηφοφορίας. 5. Κανείς δεν επιτρέπεται να θέτει υποψηφιότητα σε περισσότερες της μίας κοινότητες ή για περισσότερα του ενός αυτοδιοικητικά αξιώματα».	

	Άρθρο 18 **'Ενωση κοινότητας σε περίπτωση μη υποβολής υποψηφιοτήτων** Στο ν. 3852/2010, μετά το άρθρο 18Β, προστίθεται άρθρο 18Γ ως εξής: «Ένωση κοινότητας με όμορη, σε περίπτωση μη υποβολής δήλωσης συνδυασμού ή μεμονωμένων υποψηφιοτήτων σε ενιαίο ψηφοδέλτιο 1. Αν σε μία κοινότητα ματαιωθεί η εκλογή συμβούλων, επειδή δεν έχει υποβληθεί δήλωση συνδυασμού υποψηφίων ή, σε κοινότητα έως και τριακοσίων (300) κατοίκων, δήλωση υποψηφιότητας μεμονωμένων υποψηφίων, ο δήμαρχος εκδίδει αμελλητί πρόγραμμα για την επανάληψη της εκλογής. 2. Αν και κατά τη νέα εκλογή δεν δηλωθεί συνδυασμός υποψηφίων ή μεμονωμένες υποψηφιότητες, η κοινότητα αυτή ενώνεται με όμορη αυτής κοινότητα του ίδιου δήμου. Η ένωση γίνεται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών και γνώμη του οικείου δημοτικού συμβουλίου».	

	Άρθρο 19 **Ανακήρυξη – κοινοποίηση υποψηφιοτήτων – Αντικατάσταση άρθρου 20 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 20 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Ανακήρυξη και κοινοποίηση συνδυασμών ή μεμονωμένων υποψηφίων ενιαίου ψηφοδελτίου 1. Τη δέκατη πέμπτη (15η) ημέρα πριν από την ψηφοφορία το πρωτοδικείο ανακηρύσσει σε δημόσια συνεδρίαση τους συνδυασμούς, καθώς και τους υποψηφίους ενιαίου ψηφοδελτίου κοινοτήτων έως και τριακοσίων (300) κατοίκων, που έχουν δηλωθεί νόμιμα. 2. Ο πρόεδρος του πρωτοδικείου κοινοποιεί αμέσως στον περιφερειάρχη τις σχετικές αποφάσεις. 3. Ο περιφερειάρχης θεωρεί και αποστέλλει αμέσως σε κάθε δήμο πίνακα των συνδυασμών και υποψηφίων που έχουν ανακηρυχθεί».	**Άρθρο 20** **Ανακήρυξη και κοινοποίηση συνδυασμών** 1. Τη δέκατη πέμπτη (15η) ημέρα πριν από την ψηφοφορία το πρωτοδικείο ανακηρύσσει σε δημόσια συνεδρίαση τους συνδυασμούς που έχουν δηλωθεί νόμιμα. 2. Ο πρόεδρος του πρωτοδικείου κοινοποιεί αμέσως στον περιφερειάρχη τις σχετικές αποφάσεις. 3. Ο περιφερειάρχης θεωρεί και αποστέλλει αμέσως σε κάθε δήμο πίνακα των συνδυασμών που έχουν ανακηρυχθεί.

	Άρθρο 20 **Αντικατάσταση υποψηφίων – Αντικατάσταση άρθρου 21 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 21 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Αντικατάσταση υποψηφίων που παραιτήθηκαν ή απεβίωσαν 1. Ο υποψήφιος δήμαρχος ή πρόεδρος συμβουλίου κοινότητας με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων μπορεί να παραιτηθεί από την υποψηφιότητά του. Η παραίτηση γίνεται με γραπτή δήλωσή του, η οποία επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή ή παραδίδεται με απόδειξη στον πρόεδρο του πρωτοδικείου την όγδοη (8η) ημέρα, το αργότερο, πριν από τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας. 2. Σε περίπτωση παραίτησης ή θανάτου του υποψήφιου δημάρχου ή του υποψηφίου προέδρου συμβουλίου κοινότητας με πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων, τη θέση του στο συνδυασμό καταλαμβάνει είτε νέος υποψήφιος είτε ένας από τους υποψήφιους συμβούλους του συνδυασμού, ύστερα από δήλωση της πλειοψηφίας των υποψηφίων που επιδίδεται με απόδειξη στον πρόεδρο του πρωτοδικείου, δύο (2) ημέρες το αργότερο πριν από τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας. Στη δήλωση επισυνάπτονται τα στοιχεία που ορίζονται στην παρ. 5 του άρθρου 18. Το αρμόδιο δικαστήριο ανακηρύσσει τον υποψήφιο που αντικαθιστά εκείνον που παραιτήθηκε ή απεβίωσε μέχρι και την παραμονή της διενέργειας των εκλογών. Αν δεν έγινε αντικατάσταση, τη θέση του δημάρχου καταλαμβάνει ο δημοτικός σύμβουλος του συνδυασμού που θα λάβει τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης στο δήμο. Αν δεν έγινε αντικατάσταση του υποψηφίου προέδρου συμβουλίου κοινότητας με πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων, υποψήφιος για τη θέση του προέδρου του συμβουλίου, σύμφωνα με το άρθρο 79, εφόσον ο συνδυασμός βρίσκεται μεταξύ των δύο συνδυασμών που έλαβαν τις περισσότερες ψήφους, είναι ο σύμβουλος του συνδυασμού που θα λάβει τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης στην κοινότητα. 3. Σε περίπτωση θανάτου ή παραίτησης υποψήφιου δημοτικού συμβούλου ή υποψήφιου συμβούλου κοινότητας, αυτός δεν αναπληρώνεται, εκτός και αν ο θάνατος ή η παραίτηση λάβει χώρα πριν από την πάροδο της προθεσμίας κατάθεσης της δήλωσης συνδυασμού, σύμφωνα με τα άρθρα 18 και 18Α, οπότε εφαρμόζονται οι διατάξεις περί συμπληρωματικής δήλωσης. 4. Θεωρείται νόμιμος συνδυασμός, που περιέχει αριθμό υποψήφιων δημοτικών συμβούλων ή συμβούλων κοινότητας μικρότερο από το ελάχιστο όριο που ορίζουν οι σχετικές διατάξεις, περιλαμβανομένων και των ποσοστών από κάθε φύλο, εξαιτίας παραίτησης ή θανάτου υποψηφίων του, μετά το πέρας της προθεσμίας κατάθεσης της δήλωσης συνδυασμού».	**Άρθρο 21** **Αντικατάσταση υποψηφίων που παραιτήθηκαν ή απεβίωσαν** 1. Ο υποψήφιος δήμαρχος μπορεί να παραιτηθεί από την υποψηφιότητα του. Η Παραίτηση γίνεται με γραπτή δήλωση του, η οποία επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή ή παραδίδεται με απόδειξη στον πρόεδρο του πρωτοδικείου την όγδοη (8η) ημέρα, το αργότερο, πριν από τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας. 2. Σε περίπτωσηΠαραίτησης ή θανάτου του υποψήφιου δημάρχου, τη θέση του στο συνδυασμό καταλαμβάνει είτε νέος υποψήφιος είτε ένας από τους υποψήφιους δημοτικούς συμβούλους του συνδυασμού, ύστερα από δήλωση της πλειοψηφίας των υποψηφίων που επιδίδεται με απόδειξη στον πρόεδρο του πρωτοδικείου δύο ημέρες το αργότερο πριν από τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας. Στη δήλωση επισυνάπτονται τα στοιχεία που ορίζονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 19, καθώς και η γραπτή αποδοχή του προσώπου που προτείνεται. Το αρμόδιο δικαστήριο ανακηρύσσει τον υποψήφιο που αντικαθιστά εκείνον που παραιτήθηκε ή απεβίωσε μέχρι και την παραμονή της διενέργειας των εκλογών. Αν δεν έγινε αντικατάσταση, τη θέση του δημάρχου καταλαμβάνει ο δημοτικός σύμβουλος του συνδυασμού που έλαβε τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης. 3. Σε περίπτωσηΠαραίτησης ή ανακήρυξης του ως υποψήφιου δημάρχου σε αντικατάσταση παραιτηθέντος ή αποβιώσαντος κατά την προηγούμενη παράγραφο ή θανάτου υποψήφιου δημοτικού συμβούλου ή υποψήφιου συμβούλου της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας ή υποψήφιου εκπροσώπου τοπικής κοινότητας, τη θέση του μπορεί να καταλάβει νέος υποψήφιος, ύστερα από δήλωση του υποψήφιου δημάρχου ακόμη και αν έχει περάσει η προθεσμία της παραγράφου 7 του άρθρου 19. Στη δήλωση επισυνάπτονται τα στοιχεία που ορίζονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 19, καθώς και η γραπτή αποδοχή του προσώπου που προτείνεται. Για την παραίτηση εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις της παραγράφου 1. Το αρμόδιο δικαστήριο ανακηρύσσει αμέσως τον αντικαταστάτη υποψήφιο. 4. Συνδυασμός, που περιέχει αριθμό υποψήφιων δημοτικών συμβούλων ή συμβούλων δημοτικής κοινότητας μικρότερο από το ελάχιστο όριο της

		παραγράφου 3 του άρθρου 18, καθώς και της παραγράφου "2" του άρθρου 19, εξαιτίας παραίτησης ή θανάτου υποψηφίων του, για τους οποίους δεν δηλώθηκε αντικατάσταση, θεωρείται νόμιμος. *** "Στην παρ.4 του άρθρου 21 η αναφορά στην παρ. 3 του άρθρου 19 αντικαθίσταται με την παρ. 2 του ίδιου άρθρου" (παρ.10δ` άρθρου 18 Ν.3870/2010,ΦΕΚ Α 138/9.8.2010).

	Άρθρο 21 **Δικαιώματα συνδυασμών και υποψηφίων – Αντικατάσταση άρθρου 22 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 22 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Δικαιώματα συνδυασμών και υποψηφίων 1. Κάθε συνδυασμός και κάθε υποψήφιος έχει δικαίωμα να διορίσει έναν αντιπρόσωπο και έως δύο αναπληρωτές του σε κάθε εκλογικό τμήμα, με γραπτή δήλωση του υποψήφιου δημάρχου. Με την ίδια δήλωση μπορεί να ορισθεί και γενικός αντιπρόσωπος και έως δύο αναπληρωτές του για συγκεκριμένο αριθμό εκλογικών τμημάτων. 2. Επίσης, κάθε συνδυασμός έχει δικαίωμα να διορίζει πληρεξούσιο με συμβολαιογραφική δήλωση του υποψήφιου δημάρχου. Ο πληρεξούσιος ενεργεί για λογαριασμό του συνδυασμού οτιδήποτε μπορεί να ενεργήσει, σύμφωνα με τη νομοθεσία για την εκλογή βουλευτών, ο υποψήφιος δήμαρχος, κατά τη διεξαγωγή της εκλογής. 3. Σε περίπτωση που ο υποψήφιος δήμαρχος έχει αποβιώσει ή παραιτηθεί, χωρίς να έχει αντικατασταθεί, ο διορισμός των αντιπροσώπων και του πληρεξουσίου γίνεται με δήλωση της πλειοψηφίας των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων του οικείου συνδυασμού που έχουν ανακηρυχθεί. 4. Οι υποψήφιοι, οι γενικοί αντιπρόσωποι, οι αντιπρόσωποι των συνδυασμών και οι αναπληρωτές τους έχουν δικαίωμα να είναι παρόντες κατά τη διάρκεια όλης της διαδικασίας της εκλογής, ώσπου να σφραγιστούν οι σάκοι και να υποβάλλουν κάθε είδους παρατηρήσεις και ενστάσεις. 5. Δεν μπορούν να διοριστούν γενικοί αντιπρόσωποι ή αντιπρόσωποι, αναπληρωτές τους ή πληρεξούσιοι συνδυασμών οι εν ενεργεία δήμαρχοι, αντιδήμαρχοι, καθώς και όποιοι δεν έχουν το δικαίωμα να εκλέγουν και όλοι όσοι δεν μπορούν να εκλεγούν».	**Άρθρο 22** **Δικαιώματα συνδυασμών** 1. Κάθε συνδυασμός έχει δικαίωμα να διορίσει έναν αντιπρόσωπο και δύο αναπληρωτές του σε κάθε εκλογικό τμήμα, με γραπτή δήλωση του υποψήφιου δημάρχου. 2. Επίσης κάθε συνδυασμός έχει δικαίωμα να διορίζει πληρεξούσιο με συμβολαιογραφική δήλωση του υποψήφιου δημάρχου. Ο πληρεξούσιος ενεργεί για λογαριασμό του συνδυασμού οτιδήποτε μπορεί να ενεργήσει, σύμφωνα με το νόμο, ο υποψήφιος δήμαρχος, κατά τη διεξαγωγή της εκλογής. 3. Σε περίπτωση που ο υποψήφιος δήμαρχος έχει αποβιώσει ή παραιτηθεί, ο διορισμός των αντιπροσώπων και του πληρεξουσίου γίνεται με δήλωση της πλειοψηφίας των υποψηφίων του οικείου συνδυασμού. 4. Οι υποψήφιοι, οι αντιπρόσωποι των συνδυασμών και οι αναπληρωτές τους έχουν δικαίωμα να είναι παρόντες κατά τη διάρκεια όλης της διαδικασίας της εκλογής, ώσπου να σφραγιστούν οι σάκοι και να υποβάλουν κάθε είδους παρατηρήσεις και ενστάσεις. 5. Δεν μπορούν να διοριστούν αντιπρόσωποι, αναπληρωτές τους ή πληρεξούσιοι συνδυασμών ο δήμαρχος, οι δημοτικοί σύμβουλοι, οι σύμβουλοι της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας και οι εκπρόσωποι τοπικής κοινότητας, όποιοι δεν έχουν το δικαίωμα να εκλέγουν και όλοι όσοι δεν μπορούν να εκλεγούν σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 14, εκτός αν παραιτηθούν από τη θέση τους πριν από την ημέρα της ανακήρυξης των συνδυασμών. Για την παραίτηση και την αποδοχή της εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου 14 του παρόντος νόμου. 6. Για τις εκλογές του Νοεμβρίου του έτους 2010 δεν μπορούν να διοριστούν αντιπρόσωποι, αναπληρωτές τους ή πληρεξούσιοι συνδυασμών και οι σύμβουλοι δημοτικού διαμερίσματος και οι τοπικοί σύμβουλοι.

	Άρθρο 22 **Πρόγραμμα εκλογής – Αντικατάσταση άρθρου 23 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 23 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Πρόγραμμα της εκλογής 1. Ο δήμαρχος εκδίδει και δημοσιεύει, με τοιχοκόλληση, σε όλες τις συνοικίες, σε όλα τα χωριά και τους οικισμούς του δήμου και αναρτά στην ιστοσελίδα του δήμου, τρεις (3) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ψηφοφορία, πρόγραμμα που αναφέρει ακριβώς την ημέρα της ψηφοφορίας, τις ώρες που αρχίζει και τελειώνει, τον τόπο και το κατάστημα της ψηφοφορίας, τις έδρες για τις οποίες γίνεται η εκλογή και τους συνδυασμούς μαζί με τα ονόματα των υποψηφίων, που συγκροτούν κάθε συνδυασμό ή τα ενιαία ψηφοδέλτια μεμονωμένων υποψηφιοτήτων κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό έως τριακοσίων (300) κατοίκων, όπως έχουν ανακηρυχθεί από το οικείο δικαστήριο. 2. Το πρόγραμμα της πρώτης εκλογής σε νέο δήμο εκδίδεται και δημοσιεύεται από τον περιφερειάρχη».	**Άρθρο 23** **Πρόγραμμα της εκλογής** 1. Ο δήμαρχος εκδίδει και δημοσιεύει, με τοιχοκόλληση, σε όλες τις συνοικίες, σε όλα τα χωριά και τους οικισμούς του δήμου και αναρτά στην ιστοσελίδα του δήμου τρεις (3) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ψηφοφορία, πρόγραμμα που αναφέρει ακριβώς την ημέρα της ψηφοφορίας, τις ώρες που αρχίζει και τελειώνει, τον τόπο και το κατάστημα της ψηφοφορίας, τις έδρες για τις οποίες γίνεται η εκλογή και τους συνδυασμούς μαζί με τα ονόματα των υποψηφίων, που συγκροτούν κάθε συνδυασμό, όπως είναι γραμμένα στον πίνακα που έχει διαβιβάσει ο περιφερειάρχης. 2. Το πρόγραμμα της πρώτης εκλογής σε νέο δήμο εκδίδεται και δημοσιεύεται από τον περιφερειάρχη. 3. Δήμαρχος για τις εκλογές του Νοεμβρίου 2010 νοείται ο δήμαρχος ή ο πρόεδρος της κοινότητας.

	Άρθρο 23 **Εκτύπωση και διανομή ψηφοδελτίων** Στο ν. 3852/2010, μετά το άρθρο 24, προστίθεται άρθρο 24Α ως εξής: «Εκτύπωση και διανομή των ψηφοδελτίων 1. Τα ψηφοδέλτια των συνδυασμών υποψηφίων δημοτικών συμβούλων και τα ψηφοδέλτια των συνδυασμών υποψηφίων συμβούλων κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων εκτυπώνονται με μέριμνα του οικείου συνδυασμού. Οι συνδυασμοί οφείλουν να τυπώσουν τα ψηφοδέλτια και να παραδώσουν, με απόδειξη, στο δήμαρχο του οικείου δήμου για τις δημοτικές εκλογές και τις εκλογές των κοινοτήτων άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων, οκτώ (8) τουλάχιστον μέρες πριν από την ψηφοφορία, ψηφοδέλτια σε αριθμό επαρκή για τις ανάγκες των εκλογικών τμημάτων του οικείου δήμου, ο οποίος δεν μπορεί να είναι μικρότερος από τον αριθμό των αντίστοιχων εκλογέων, προσαυξημένος κατά είκοσι τοις εκατό (20%). Σε περίπτωση επαναληπτικών εκλογών τα ψηφοδέλτια παραδίδονται τρεις (3) ημέρες πριν από την ημέρα της ψηφοφορίας. 2. Τα ψηφοδέλτια για τις εκλογές των κοινοτήτων έως και τριακοσίων (300) κατοίκων, καταρτίζονται και εκτυπώνονται με ευθύνη του οικείου δημάρχου και με πιστώσεις του δήμου. 3. Ο οικείος δήμαρχος οφείλει να εφοδιάσει τις εφορευτικές επιτροπές των εκλογικών τμημάτων της περιφέρειάς του με ψηφοδέλτια κάθε συνδυασμού και με ενιαία ψηφοδέλτια μεμονωμένων υποψηφίων για τις κοινότητες έως τριακοσίων (300) κατοίκων, σε επαρκή αριθμό».	

	Άρθρο 24 **Περιεχόμενο ψηφοδελτίων – Αντικατάσταση άρθρου 26 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 26 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Περιεχόμενο των ψηφοδελτίων για τις δημοτικές εκλογές και τις εκλογές των κοινοτήτων 1. Στο επάνω μέρος του ψηφοδελτίου σημειώνονται το όνομα και το τυχόν έμβλημα του συνδυασμού, όπως αναγράφονται στην απόφαση ανακήρυξης. 2. Για τις δημοτικές εκλογές : α) Σε δήμους που αποτελούν ενιαία εκλογική περιφέρεια, στο ψηφοδέλτιο μετά την ονομασία του συνδυασμού αναγράφονται, κατά σειρά, όπως αναφέρονται στην απόφαση ανακήρυξης: αα. το επώνυμο, το κύριο όνομα και το πατρώνυμο του υποψήφιου δημάρχου, με την αντίστοιχη ένδειξη, η οποία τίθεται είτε δίπλα είτε κάτω από το όνομα του υποψήφιου δημάρχου. ββ. το επώνυμο, το κύριο όνομα και το πατρώνυμο των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων, με αλφαβητική σειρά. β) Σε δήμους που αποτελούνται από περισσότερες εκλογικές περιφέρειες, στο ψηφοδέλτιο, μετά την ονομασία του συνδυασμού, αναγράφονται κατά σειρά, όπως αναφέρονται στην απόφαση ανακήρυξης: αα. το επώνυμο, το κύριο όνομα και το πατρώνυμο του υποψήφιου δημάρχου, με την αντίστοιχη ένδειξη, η οποία τίθεται είτε δίπλα είτε κάτω από το όνομα του υποψήφιου δημάρχου. ββ. το επώνυμο, το κύριο όνομα και το πατρώνυμο των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων της αντίστοιχης εκλογικής περιφέρειας, με αλφαβητική σειρά, γγ. το επώνυμο, το κύριο όνομα και το πατρώνυμο των υποψηφίων, με αλφαβητική σειρά, όλων των υπόλοιπων εκλογικών περιφερειών και, εντός παρενθέσεως, η εκλογική περιφέρεια στην οποία είναι υποψήφιοι. 3. Για τις εκλογές των κοινοτήτων άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων, στο ψηφοδέλτιο, μετά την ονομασία του συνδυασμού αναγράφονται, κατά σειρά, όπως αναφέρονται στην απόφαση ανακήρυξης: α. το επώνυμο, το κύριο όνομα και το πατρώνυμο του υποψήφιου προέδρου του συμβουλίου, με την αντίστοιχη ένδειξη, η οποία τίθεται είτε δίπλα είτε κάτω από το όνομα του υποψήφιου προέδρου. β. το επώνυμο, το κύριο όνομα και το πατρώνυμο των υποψηφίων συμβούλων της κοινότητας, με αλφαβητική σειρά. 3. Το ενιαίο ψηφοδέλτιο κάθε κοινότητας έως και τριακοσίων (300) κατοίκων φέρει τον τίτλο «Υποψήφιοι Πρόεδροι της Κοινότητας … του Δήμου...», όπου τίθεται το όνομα της οικείας κοινότητας και του οικείου δήμου και ακολουθούν με αλφαβητική σειρά τα ονόματα των υποψηφίων της κοινότητας αυτής που έχουν ανακηρυχθεί από το αρμόδιο δικαστήριο, το οποίο	**Άρθρο 26** **Περιεχόμενο των ψηφοδελτίων** 1. Στο επάνω μέρος του ψηφοδελτίου σημειώνονται το έμβλημα και το όνομα του συνδυασμού, όπως έχουν δηλωθεί και αναγράφονται στην απόφαση ανακήρυξης. 2. Σε δήμους που αποτελούν ενιαία εκλογική περιφέρεια στο ψηφοδέλτιο μετά την ονομασία του συνδυασμού αναγράφεται το όνομα του υποψήφιου δημάρχου και ακολουθούν με αλφαβητική σειρά οι υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι. Σε δήμους που αποτελούνται από περισσότερες εκλογικές περιφέρειες στο ψηφοδέλτιο μετά την ονομασία του συνδυασμού αναγράφεται το όνομα του υποψήφιου δημάρχου και: α. στο πρώτο μέρος του ψηφοδελτίου προτάσσονται, με αλφαβητική σειρά, οι υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι της αντίστοιχης εκλογικής περιφέρειας, β. στο δεύτερο μέρος του ψηφοδελτίου ακολουθούν οι υποψήφιοι, με αλφαβητική σειρά, των υπόλοιπων εκλογικών περιφερειών, με σημείωση παραπλεύρως και εντός παρενθέσεως η εκλογική τους περιφέρεια, στην οποία είναι υποψήφιοι, γ. στο τρίτο μέρος του ψηφοδελτίου ακολουθεί η ονομασία της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας και στη συνέχεια αναγράφονται τα ονόματα των αντίστοιχων υποψηφίων με αλφαβητική σειρά.

	και γνωστοποιεί αμελλητί στον οικείο Δήμαρχο τους ανακηρυχθέντες υποψηφίους. 4. Σε όσες περιπτώσεις επαναληφθεί η ψηφοφορία για την εκλογή των δημοτικών αρχών, σύμφωνα με το άρθρο 33, χρησιμοποιούνται τα ίδια ψηφοδέλτια».	

	Άρθρο 25 **Σταυροί προτίμησης – Αντικατάσταση άρθρου 27 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 27 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Σταυροί προτίμησης για την εκλογή δημοτικών αρχών 1. Ο εκλογέας εκφράζει την προτίμηση του σε υποψήφιο συνδυασμού, σημειώνοντας στο ψηφοδέλτιο σταυρό παραπλεύρως του ονόματός του. 2. Για την εκλογή δημοτικών συμβούλων, σε δήμους που αποτελούν ενιαία εκλογική περιφέρεια, ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ ενός ή δύο ή τριών υποψηφίων. Για την εκλογή δημοτικών συμβούλων σε δήμους που αποτελούνται από περισσότερες εκλογικές περιφέρειες, ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ ενός ή δύο ή τριών υποψηφίων της εκλογικής περιφέρειας στους εκλογικούς καταλόγους της οποίας είναι γραμμένος και υπέρ ενός υποψηφίου σε μία από τις άλλες εκλογικές περιφέρειες του οικείου δήμου. Στις μονοεδρικές, διεδρικές και τριεδρικές εκλογικές περιφέρειες ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του μόνον υπέρ ενός υποψηφίου της εκλογικής περιφέρειας στους εκλογικούς καταλόγους της οποίας είναι γραμμένος και υπέρ ενός υποψηφίου σε μία από τις άλλες εκλογικές περιφέρειες του οικείου δήμου. 3. Για την εκλογή συμβουλίων κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων, ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμηση του υπέρ ενός (1) υποψηφίου συμβούλου κοινότητας στις κοινότητες που εκλέγουν 5μελή Συμβούλια και έως δύο (2) υποψηφίων συμβούλων κοινότητας στις κοινότητες που εκλέγουν 7μελή, 11μελή ή 15μελή Συμβούλια. 4. Για την εκλογή προέδρων συμβουλίων κοινότητας έως τριακοσίων (300) κατοίκων, ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ ενός (1) υποψήφιου. 5. Ψηφοδέλτιο που φέρει περισσότερους από τους επιτρεπόμενους σταυρούς προτίμησης, είναι έγκυρο και προσμετράται υπέρ του συνδυασμού, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη κανένας σταυρός προτίμησης. Εξαιρούνται τα ενιαία ψηφοδέλτια υποψηφίων προέδρων συμβουλίων κοινότητας έως τριακοσίων (300) κατοίκων, όπου, ψηφοδέλτιο το οποίο δεν φέρει κανέναν σταυρό ή φέρει περισσότερους του ενός (1) σταυρούς, θεωρείται άκυρο. 6. Ο σταυρός προτίμησης σημειώνεται με στυλογράφο μαύρης ή κυανής απόχρωσης. 7. Για τον υποψήφιο δήμαρχο και τον υποψήφιο πρόεδρο συμβουλίου κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων, δεν απαιτείται σταυρός προτίμησης και αν σημειωθεί δεν συνεπάγεται ακυρότητα του ψηφοδελτίου. 8. Σε όσες περιπτώσεις επαναληφθεί η ψηφοφορία για την εκλογή των δημοτικών αρχών, σύμφωνα με το άρθρο το άρθρου 33, δεν απαιτείται σταυρός προτίμησης και αν σημειωθεί δεν συνεπάγεται ακυρότητα του ψηφοδελτίου».	**Άρθρο 27** **Σταυροί προτίμησης** 1. Ο εκλογέας εκφράζει την προτίμηση του σε υποψήφιο συνδυασμού, σημειώνοντας στο ψηφοδέλτιο σταυρό παραπλεύρως του ονόματος του. 2. Για την εκλογή δημοτικών συμβούλων σε δήμους που αποτελούν ενιαία εκλογική περιφέρεια ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμηση του υπέρ ενός ή δύο ή τριών υποψηφίων. Για την εκλογή δημοτικών συμβούλων σε δήμους που αποτελούνται από περισσότερες εκλογικές περιφέρειες ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμηση του υπέρ ενός ή δύο ή τριών υποψηφίων της εκλογικής περιφέρειας στους καταλόγους της οποίας είναι γραμμένος και υπέρ ενός υποψηφίου σε μία από τις άλλες εκλογικές περιφέρειες του οικείου δήμου. Στις μονοεδρικές, διεδρικές και τριεδρικές εκλογικές περιφέρειες ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμηση του μόνον υπέρ ενός υποψηφίου της εκλογικής περιφέρειας στους καταλόγους της οποίας είναι γραμμένος και υπέρ ενός υποψηφίου σε μία από τις άλλες εκλογικές περιφέρειες του οικείου δήμου. 3. Ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμηση του υπέρ ενός ή υπέρ δύο υποψηφίων του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας και υπέρ ενός υποψήφιου συμβούλου ή εκπροσώπου της τοπικής κοινότητας. 4. Σε δήμους που αποτελούν ενιαία εκλογική περιφέρεια, ψηφοδέλτιο που φέρει περισσότερους από τους επιτρεπόμενους σταυρούς προτίμησης, είναι έγκυρο, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη κανένας σταυρός προτίμησης. Σε δήμους που αποτελούνται από περισσότερεςΕκλογικές περιφέρειες, ψηφοδέλτιο που φέρει περισσότερους από τους επιτρεπόμενους σταυρούς προτίμησης σε κάποιο μέρος του είναι έγκυρο, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη κανένας σταυρός προτίμησης για την κατάταξη των υποψηφίων του μέρους αυτού. 5. Ο σταυρός προτίμησης σημειώνεται με στυλογράφο μαύρης ή κυανής απόχρωσης. Σε κάθε άλλη περίπτωση, ο σταυρός θεωρείται ότι δεν είναι γραμμένος και η εγκυρότητα του ψηφοδελτίου ερευνάται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 28 του παρόντος. 6. Για τον υποψήφιο δήμαρχο δεν απαιτείται σταυρός προτίμησης και αν σημειωθεί δεν συνεπάγεται ακυρότητα του ψηφοδελτίου. 7. Εγγραφές ή διαγραφές δεν επιτρέπονται και, αν γίνουν, επιφέρουν ακυρότητα του ψηφοδελτίου.

	Άρθρο 26 **Άκυρα ψηφοδέλτια – Αντικατάσταση άρθρου 28 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 28 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Άκυρα ψηφοδέλτια 1. Το ψηφοδέλτιο είναι άκυρο όταν: α) έχει σημειωθεί σταυρός προτίμησης με χρώμα διαφορετικό από τα οριζόμενα στην παρ. 6 του άρθρου 27. β) έχει σχήμα, διαστάσεις ή μορφή που διαφέρουν, κατά τρόπο εμφανή, από αυτά που ορίζει η υπουργική απόφαση της παρ. 2 του άρθρου 24. γ) έχει τυπωθεί σε χαρτί ή με μελάνι που το χρώμα του διαφέρει, κατά τρόπο εμφανή, από αυτό που ορίζεται στο άρθρο 24. δ) έχουν σημειωθεί σε οποιαδήποτε πλευρά του λέξεις, φράσεις, υπογραμμίσεις, στίγματα ή άλλα σημεία, εφόσον κριθεί ότι τα παραπάνω αποτελούν διακριτικά γνωρίσματα, που παραβιάζουν με τρόπο προφανή το απόρρητο της ψηφοφορίας. 2. Το ψηφοδέλτιο είναι επίσης αυτοδικαίως άκυρο και στις ακόλουθες περιπτώσεις : α) Αν βρεθεί στο φάκελο με ένα ή περισσότερα άλλα έγκυρα ή άκυρα ψηφοδέλτια, του ίδιου ή διαφορετικού συνδυασμού ή με λευκά. β) Αν βρεθεί μέσα σε φάκελο, που δεν είναι σύμφωνος με τις ρυθμίσεις άρθρου 46 του Κ.Δ.Κ. γ) Αν φέρει εγγραφές και διαγραφές, εκτός της περίπτωσης στην οποία κατά τις διατάξεις της εκλογικής νομοθεσίας (π.δ. 26/2012) και σύμφωνα με τις εκεί προβλεπόμενες προϋποθέσεις επιτρέπεται η χρήση λευκών ψηφοδελτίων λόγω μη επάρκειας των εντύπων».	**Άρθρο 28** **Άκυρα ψηφοδέλτια** Εκτός από την περίπτωση ακυρότητας, που προβλέπεται στην παράγραφο 7 του προηγούμενου άρθρου, το ψηφοδέλτιο είναι άκυρο μόνον στις ακόλουθες περιπτώσεις: α) Αν έχει σχήμα, διαστάσεις ή μορφή που διαφέρουν, κατά τρόπο εμφανή, από αυτά που ορίζει η παράγραφος 2 του άρθρου 24 ή η υπουργική απόφαση. β) Αν έχει τυπωθεί σε χαρτί ή με μελάνι που το χρώμα του διαφέρει, κατά τρόπο εμφανή, από αυτό που ορίζεται στις παραγράφους 1 και 3 του άρθρου 24. γ) Αν έχουν σημειωθεί σε οποιαδήποτε πλευρά του λέξεις, φράσεις, υπογραμμίσεις, στίγματα ή άλλα σημεία, εφόσον αποτελούν διακριτικά γνωρίσματα, που παραβιάζουν με τρόπο προφανή το απόρρητο της ψηφοφορίας. δ) Αν βρεθεί στο φάκελο με ένα ή περισσότερα άλλα έγκυρα ή άκυρα ψηφοδέλτια του ίδιου ή διαφορετικού συνδυασμού ή με λευκά και ε) Αν βρεθεί μέσα σε φάκελο, που δεν είναι σύμφωνος με τις ρυθμίσεις του άρθρου 46 Κ.Δ.Κ..

	Άρθρο 27 **Διατάξεις εκλογικής νομοθεσίας – Αντικατάσταση άρθρου 29 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 29 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Εφαρμογή των διατάξεων της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών 1. Οι διατάξεις της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών εφαρμόζονται αναλόγως και κατά τη διενέργεια των δημοτικών εκλογών για όσα θέματα δεν υφίσταται ειδική πρόβλεψη στις ρυθμίσεις του παρόντος νόμου και του Κ.Δ.Κ. 2. Κατά την ψηφοφορία για τις δημοτικές εκλογές και για την εκλογή συμβούλων ή προέδρων κοινότητας, χρησιμοποιούνται διαφορετικές κάλπες, που φέρουν κατάλληλο διακριτικό γνώρισμα. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καθορίζονται το διακριτικό γνώρισμα, το μέγεθος, το σχήμα της κάλπης που χρησιμοποιείται στις δημοτικές εκλογές και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα».	**Άρθρο 29** **Εφαρμογή των διατάξεων της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών** 1. Οι διατάξεις της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών εφαρμόζονται αναλόγως και κατά τη διενέργεια των δημοτικών εκλογών για όσα θέματα δεν υφίσταται ειδική πρόβλεψη στις ρυθμίσεις του παρόντος νόμου και του Κ.Δ.Κ.. 2. Όπου στις διατάξεις της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών αναφέρεται ο νομάρχης, προκειμένου για τις δημοτικές εκλογές νοείται ο περιφερειάρχης.

	Άρθρο 28 **Εκλογικό σύστημα – κατανομή εδρών δημοτικού συμβουλίου – Αντικατάσταση άρθρου 32 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 32 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Εκλογικό σύστημα - Κατανομή των εδρών του δημοτικού συμβουλίου 1. Το σύνολο των εδρών του δημοτικού συμβουλίου κατανέμεται στους συνδυασμούς που έλαβαν μέρος στις εκλογές, ανάλογα με τον αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν στον α' γύρο. 2. Η αναλογική κατανομή των εδρών γίνεται ως εξής: Το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν, σε όλα τα εκλογικά τμήματα δήμου, αθροιστικά όλοι οι συνδυασμοί που συμμετείχαν στις εκλογές διαιρείται με τον αριθμό των εδρών που αντιστοιχούν σε κάθε δημοτικό συμβούλιο και το πηλίκο αυξημένο κατά μία μονάδα, παραλειπομένου του κλάσματος, αποτελεί το εκλογικό μέτρο. Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε συνδυασμού διαιρείται στη συνέχεια με το εκλογικό μέτρο και καθένας τους καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο και το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης. Αν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί που συμμετέχουν στην κατανομή με την προηγούμενη διαδικασία είναι λιγότερες από τις προς διάθεση, όσες απομένουν κατανέμονται ανά μία μεταξύ όλων των συνδυασμών, είτε έλαβαν έδρα κατά το προηγούμενο εδάφιο είτε όχι, ανάλογα με τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπά τους. Αν οι συνδυασμοί αυτοί ή μερικοί από αυτούς έχουν ίσο αριθμό αχρησιμοποίητων υπολοίπων, διεξάγεται κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο. Αν μετά την κατανομή των εδρών με βάση τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα παραμένουν αδιάθετες έδρες, κατανέμονται ανά μία, ανάλογα με το συνολικό αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων του συνδυασμού. Σε περίπτωση ίσου αριθμού έγκυρων ψηφοδελτίων δύο ή και περισσότερων συνδυασμών, διενεργείται μεταξύ τους κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο. 3. Αν έχει ανακηρυχθεί ένας μόνο συνδυασμός υποψηφίων, ο δήμαρχος εκλέγεται από το μοναδικό συνδυασμό. Οι πρώτοι κατά σειρά σε σταυρούς προτίμησης, και εωσότου συμπληρωθεί ο αριθμός των εδρών του δημοτικού συμβουλίου, εκλέγονται τακτικοί και οι υπόλοιποι αναπληρωματικοί σύμβουλοι».	**Άρθρο 32** **Κατανομή των εδρών του δημοτικού συμβουλίου** 1. Τα τρία πέμπτα (3/5) των εδρών του δημοτικού συμβουλίου καταλαμβάνει ο επιτυχών συνδυασμός και τα δύο πέμπτα (2/5) οι επιλαχόντες, ανάλογα με τον αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 4. 2. Αν ο επιτυχών συνδυασμός συγκεντρώνει ποσοστό έγκυρων ψηφοδελτίων μεγαλύτερο από το εξήντα τοις εκατό (60%) του συνόλου τους, οι έδρες του δημοτικού συμβουλίου κατανέμονται αναλογικά μεταξύ των συνδυασμών που συμμετέχουν στις εκλογές, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 5. 3. Αν κατά τον υπολογισμό των τριών πέμπτων (3/5) και των δύο πέμπτων (2/5) του αριθμού των εδρών προκύπτει κλάσμα μικρότερο του ημίσεως της μονάδας δεν υπολογίζεται, ενώ στην περίπτωση που προκύπτει κλάσμα μεγαλύτερο του ημίσεως στρογγυλοποιείται στην επόμενη μονάδα. Με βάση τα παραπάνω, οι έδρες του δημοτικού συμβουλίου που αναλογούν στα τρία πέμπτα (3/5) και στα δύο πέμπτα (2/5) έχουν, αντίστοιχα, ως εξής: στα 13μελή συμβούλια 8 και 5, στα 17μελή συμβούλια 10 και 7, στα 21μελή συμβούλια 13 και 8, στα 27μελή συμβούλια 16 και 11, στα 33μελή συμβούλια 20 και 13, στα 41μελή συμβούλια 25 και 16, στα 45μελή συμβούλια 27 και 18, στα 49μελή συμβούλια 29 και 20. 4. Η αναλογική κατανομή των εδρών, μεταξύ των επιλαχόντων συνδυασμών, στην περίπτωση της παραγράφου 1 του παρόντος γίνεται ως εξής: Το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν σε όλα τα εκλογικά τμήματα

		του δήμου, όλοι μαζί οι συνδυασμοί που συμμετείχαν στις εκλογές, εκτός από τον επιτυχόντα, διαιρείται με τον αριθμό των εδρών που αντιστοιχεί στα δύο πέμπτα (2/5) και το πηλίκο τους αυξημένο κατά μία μονάδα, αποτελεί το εκλογικό μέτρο με παράλειψη τυχόν κλάσματος. Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε συνδυασμού διαιρείται στη συνέχεια με το εκλογικό μέτρο και καθένας τους καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο είναι το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης. Εάν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι επιλαχόντες συνδυασμοί, σύμφωνα με την προηγούμενη διαδικασία, είναι λιγότερες από τις προς διάθεση, οι έδρες που απομένουν διανέμονται ανά μία μεταξύ των επιλαχόντων συνδυασμών, ανάλογα με τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα τους. Εάν συνδυασμοί έχουν ίσο αριθμό αχρησιμοποίητων υπολοίπων διενεργείται κλήρωση. Εάν και μετά τη διανομή εδρών με βάση τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα παραμένουν αδιάθετες έδρες, κατανέμονται ανά μία κατά σειρά, ανάλογα με το συνολικό αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε επιλαχόντος συνδυασμού. (Εάν έχει απομείνει προς διάθεση μία μόνον έδρα, την καταλαμβάνει ο επιλαχών συνδυασμός που έχει καταλάβει τουλάχιστον μία έδρα και παρουσιάζει το μεγαλύτερο αχρησιμοποίητο υπόλοιπο). Σε περίπτωση ίσου αριθμού έγκυρων ψηφοδελτίων δύο ή και περισσότερων συνδυασμών, ενεργείται μεταξύ αυτών κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο. *** Το εντός ( ) προτελευταίο εδάφιο της παρ.4 απαλείφθηκε με την παρ.10κε΄ άρθρου 18 Ν.3870/2010,ΦΕΚ Α 138/9.8.2010. 5. Η αναλογική κατανομή των εδρών στην περίπτωση της παραγράφου 2 του παρόντος γίνεται ως εξής: Το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν, σε όλα τα εκλογικά τμήματα δήμου, όλοι μαζί οι συνδυασμοί που συμμετείχαν στις εκλογές διαιρείται με τον αριθμό των εδρών που αντιστοιχούν σε κάθε δημοτικό συμβούλιο και το πηλίκο αυξημένο κατά μία μονάδα, παραλειπομένου του κλάσματος, αποτελεί το εκλογικό μέτρο. Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε συνδυασμού διαιρείται στη συνέχεια με το εκλογικό μέτρο και καθένας τους καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο και το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης. Στην περίπτωση αυτή, ο επιτυχών συνδυασμός μπορεί να λάβει αριθμό εδρών που ξεπερνά το ποσοστό των τριών πέμπτων (3/5). Εάν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί που συμμετέχουν στην

		κατανομή με την προηγούμενη διαδικασία είναι λιγότερες από τις προς διάθεση, όσες απομένουν κατανέμονται ανά μία μεταξύ όλων των συνδυασμών ανάλογα με τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα τους. Εάν οι συνδυασμοί αυτοί ή μερικοί από αυτούς έχουν ίσο αριθμό αχρησιμοποίητων υπολοίπων, διεξάγεται κλήρωση. Εάν μετά την κατανομή των εδρών με βάση τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα παραμένουν αδιάθετες έδρες, κατανέμονται ανά μία, ανάλογα με το συνολικό αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων του συνδυασμού. Σε περίπτωση ίσου αριθμού έγκυρων ψηφοδελτίων δύο ή και περισσότερων συνδυασμών, διενεργείται μεταξύ τους κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο. 6. Σε περίπτωση που έχει ανακηρυχθεί ένας μόνο συνδυασμός υποψηφίων, ο δήμαρχος εκλέγεται από το μοναδικό συνδυασμό. Οι πρώτοι κατά σειρά σε σταυρούς προτίμησης, και μέχρι να συμπληρωθεί ο αριθμός των εδρών του δημοτικού συμβουλίου, εκλέγονται τακτικοί και οι υπόλοιποι αναπληρωματικοί σύμβουλοι.

	Άρθρο 29 **Επανάληψη ψηφοφορίας – Αντικατάσταση άρθρου 33 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 33 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Επανάληψη της ψηφοφορίας για την εκλογή δημοτικών αρχών 1. Αν κανένας συνδυασμός δεν συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των έγκυρων ψηφοδελτίων, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή (β' γύρος), ανάμεσα μόνο στους υποψήφιους δημάρχους των δύο συνδυασμών που έλαβαν τις περισσότερες ψήφους. Επιτυχών θεωρείται ο υποψήφιος δήμαρχος και ο συνδυασμός του που συγκέντρωσε στην επαναληπτική ψηφοφορία την απόλυτη πλειοψηφία ολόκληρου του αριθμού των έγκυρων ψηφοδελτίων. Αν στην επαναληπτική ψηφοφορία οι δύο συνδυασμοί ισοψηφήσουν, το αρμόδιο πρωτοδικείο διενεργεί κλήρωση για την ανάδειξη του επιτυχόντος συνδυασμού. 2. Σε περίπτωση ισοψηφίας στην πρώτη θέση κατά την αρχική ψηφοφορία (α' γύρος) δύο ή περισσότερων συνδυασμών, στην επαναληπτική ψηφοφορία μετέχουν οι υποψήφιοι δήμαρχοι όλων των συνδυασμών που ισοψήφησαν στην πρώτη θέση. Η παράγραφος αυτή εφαρμόζεται και αν στην αρχική ψηφοφορία (α' γύρος) μετείχαν μόνο δύο συνδυασμοί που ισοψήφισαν. 3. Σε περίπτωση ισοψηφίας στη δεύτερη θέση κατά την αρχική ψηφοφορία δύο ή περισσότερων συνδυασμών, στην επαναληπτική μετέχουν ο υποψήφιος δήμαρχος του πρώτου σε αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων συνδυασμού και οι υποψήφιοι δήμαρχοι των συνδυασμών που ισοψήφησαν στη δεύτερη θέση. 4. Στις περιπτώσεις των παρ. 2 και 3, επιτυχών θεωρείται ο υποψήφιος δήμαρχος και ο συνδυασμός του που έλαβαν στην επαναληπτική ψηφοφορία τη σχετική πλειοψηφία. Αν στην ψηφοφορία αυτή ισοψηφήσουν δύο υποψήφιοι δήμαρχοι, το αρμόδιο δικαστήριο διενεργεί κλήρωση για την ανάδειξη του επιτυχόντος δημάρχου και του συνδυασμού του. 5. Όλοι οι τακτικοί και αναπληρωματικοί σύμβουλοι εκλέγονται με βάση την πρώτη ψηφοφορία (α' γύρος), σύμφωνα με τους σταυρούς προτίμησης που έλαβε καθένας στην ψηφοφορία αυτή, όπως ορίζεται στα επόμενα άρθρα. 6. Η επαναληπτική ψηφοφορία (β' γύρος) γίνεται στα ίδια εκλογικά τμήματα, με τις ίδιες εφορευτικές επιτροπές, τους ίδιους δικαστικούς αντιπροσώπους και τους ίδιους εφόρους αντιπροσώπων».	**Άρθρο 33** **Επανάληψη της ψηφοφορίας** 1. Εάν κανένας συνδυασμός δεν συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των έγκυρων ψηφοδελτίων, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή ανάμεσα μόνο στους υποψήφιους δημάρχους των δύο συνδυασμών που έλαβαν τις περισσότερες ψήφους. Επιτυχών θεωρείται ο υποψήφιος δήμαρχος και ο συνδυασμός του που συγκέντρωσε στην επαναληπτική ψηφοφορία την απόλυτη πλειοψηφία ολόκληρου του αριθμού των έγκυρων ψηφοδελτίων. Εάν στην επαναληπτική ψηφοφορία οι δύο συνδυασμοί ισοψηφήσουν, το αρμόδιο πρωτοδικείο διενεργεί κλήρωση για την ανάδειξη του επιτυχόντος συνδυασμού. 2. Οι έδρες των δημοτικών συμβουλίων κατανέμονται, σε περίπτωση επαναληπτικής ψηφοφορίας, στους συνδυασμούς που συμμετέχουν στις εκλογές, σε δύο φάσεις, που ονομάζονται κατανομές. Στην πρώτη (Α) κατανομή κατανέμονται οι μισές έδρες του δημοτικού συμβουλίου. Το κλάσμα που προκύπτει στρογγυλοποιείται στην αμέσως μεγαλύτερη μονάδα. Στη δεύτερη (Β) κατανομή κατανέμονται οι υπόλοιπες. Με βάση τον αριθμό των εδρών των δημοτικών συμβουλίων οι έδρες που αναλογούν σε καθεμία από τις δύο αυτές κατανομές έχουν ως εξής: για τα 13μελή συμβούλια οι έδρες της Α` κατανομής είναι 7 και της Β` κατανομής 6, για τα 17μελή συμβούλια 9 και 8 αντίστοιχα, για τα 21 μελή συμβούλια 11 και 10 αντίστοιχα, για τα 27μελή συμβούλια 14 και 13 αντίστοιχα, για τα 33μελή συμβούλια 17 και 16 αντίστοιχα, για τα 41 μελή συμβούλια 21 και 20 αντίστοιχα, για τα 45μελή συμβούλια 23 και 22 αντίστοιχα, για τα 49μελή συμβούλια 25 και 24 αντίστοιχα. 3. Οι έδρες της Α` κατανομής κατανέμονται αναλογικά στους συνδυασμούς που συμμετέχουν στις εκλογές σύμφωνα με την ακόλουθη διαδικασία: Το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν σε όλα τα εκλογικά τμήματα του δήμου όλοι οι συνδυασμοί που συμμετείχαν στις εκλογές στην αρχική ψηφοφορία διαιρείται με τον αριθμό των εδρών της Α` κατανομής. Το πηλίκο της διαίρεσης, αυξημένο κατά μία μονάδα, παραλειπομένου του κλάσματος, αποτελεί το εκλογικό μέτρο της Α` κατανομής. Ο αριθμός των

		έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε συνδυασμού διαιρείται στη συνέχεια με το εκλογικό μέτρο και καθένας τους καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο είναι το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης. Εάν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί με την προηγούμενη διαδικασία είναι λιγότερες από τις προς διάθεση της Α` κατανομής, οι έδρες που απομένουν διανέμονται ανά μία μεταξύ των επιλαχόντων συνδυασμών, ανάλογα με τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα τους. Εάν συνδυασμοί έχουν ίσο αριθμό αχρησιμοποίητων υπολοίπων διενεργείται κλήρωση. Εάν και μετά τη διανομή εδρών με βάση τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα παραμένουν αδιάθετες έδρες, κατανέμονται ανά μία κατά σειρά, ανάλογα με το συνολικό αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε επιλαχόντος συνδυασμού. (Εάν έχει απομείνει προς διάθεση μία μόνον έδρα, την καταλαμβάνει ο επιλαχών συνδυασμός που έχει καταλάβει τουλάχιστον μία έδρα και παρουσιάζει το μεγαλύτερο αχρησιμοποίητο υπόλοιπο). *** Το εντός ( ) τελευταίο εδάφιο της παρ.3 απαλείφθηκε με την παρ.10κε΄ άρθρου 18 Ν.3870/2010,ΦΕΚ Α 138/9.8.2010. 4. Για τη διάθεση των εδρών της Β` κατανομής υπολογίζεται, αρχικά, πόσες από τις έδρες αυτές πρέπει να προσκυρωθούν στον επιτυχόντα συνδυασμό, ώστε να συγκεντρώσει συνολικά, συνυπολογιζομένων και των εδρών που κατανεμήθηκαν σε αυτόν από την Α` κατανομή, τα τρία πέμπτα (3/5) του συνόλου των εδρών. Οι έδρες της Β` κατανομής που απομένουν προς διάθεση, μετά την παραχώρηση των εδρών στον επιτυχόντα συνδυασμό, διατίθενται στον άλλο συνδυασμό που έλαβε μέρος στην επαναληπτική ψηφοφορία. Στην περίπτωση όπου λόγω του μικρού αριθμού εδρών που τους έχουν κατανεμηθεί από την Α` κατανομή, ο επιτυχών συνδυασμός δεν μπορεί να συμπληρώσει τον αριθμό των τριών πέμπτων (3/5) του συνόλου των εδρών, προσκυρώνονται σε αυτόν όλες οι έδρες της Β` κατανομής και δεν γίνεται καμία μεταβολή στη διάθεση των εδρών της Α` κατανομής, ανάμεσα στους υπόλοιπους συνδυασμούς. 5. Σε περίπτωση ισοψηφίας στην πρώτη θέση κατά την αρχική ψηφοφορία δύο ή περισσότερων συνδυασμών, στην επαναληπτική ψηφοφορία μετέχουν οι υποψήφιοι δήμαρχοι όλων των συνδυασμών που ισοψήφησαν.

		6. Σε περίπτωση ισοψηφίας στη δεύτερη θέση κατά την αρχική ψηφοφορία δύο ή περισσότερων συνδυασμών, στην επαναληπτική μετέχουν ο υποψήφιος δήμαρχος του πρώτου σε αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων συνδυασμού και οι υποψήφιοι δήμαρχοι των συνδυασμών που ισοψήφησαν στη δεύτερη θέση. 7. Στις περιπτώσεις των παραγράφων 5 και 6, επιτυχών θεωρείται ο υποψήφιος δήμαρχος και ο συνδυασμός του που έλαβαν στην επαναληπτική ψηφοφορία τη σχετική πλειοψηφία. Εάν στην ψηφοφορία αυτή ισοψηφήσουν δύο υποψήφιοι δήμαρχοι, το αρμόδιο δικαστήριο διενεργεί κλήρωση για την ανάδειξη του επιτυχόντος δημάρχου και του συνδυασμού του. Εάν ισοψηφήσουν περισσότεροι από δύο συνδυασμοί, το πρωτοδικείο διενεργεί κλήρωση για την ανάδειξη του επιτυχόντος δημάρχου και του συνδυασμού του και εκείνου που έχει συμμετάσχει στη Β` κατανομή κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 4. 8. Εάν κανένας από τους συνδυασμούς που συμμετέχουν στις εκλογές στην αρχική ψηφοφορία δεν συγκεντρώσει το εκλογικό μέτρο ή αν μόνον ένας το έχει συγκεντρώσει, τότε στην Α` κατανομή συμμετέχουν οπωσδήποτε οι δύο συνδυασμοί που έχουν λάβει το μεγαλύτερο αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων. Οι υποψήφιοι δήμαρχοι των δύο συνδυασμών συμμετέχουν και στην επαναληπτική ψηφοφορία. 9. Οι τακτικοί και αναπληρωματικοί σύμβουλοι εκλέγονται με βάση την πρώτη ψηφοφορία σύμφωνα με τους σταυρούς προτίμησης που έλαβε καθένας στην ψηφοφορία αυτή, όπως ορίζεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 32 και του άρθρου 38 του παρόντος.

	Άρθρο 30 **Κατανομή εδρών δημοτικού συμβουλίου ανά εκλογική περιφέρεια – Αντικατάσταση άρθρου 34 του ν. 3852/2010** **Το άρθρο 34 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:** «Κατανομή των εδρών του δημοτικού συμβουλίου ανά εκλογική περιφέρεια Οι έδρες του δημοτικού συμβουλίου που δικαιούται να καταλάβει κάθε συνδυασμός, σύμφωνα με το άρθρο 32, στους δήμους που έχουν περισσότερες από μία εκλογικές περιφέρειες, κατανέμονται ανά εκλογική περιφέρεια ως εξής: 1. Η κατανομή ξεκινά από τις τυχόν μονοεδρικές εκλογικές περιφέρειες του δήμου. Η έδρα κάθε μονοεδρικής εκλογικής περιφέρειας αποδίδεται στον συνδυασμό που έλαβε τις περισσότερες έγκυρες ψήφους στη συγκεκριμένη εκλογική περιφέρεια, εφ' όσον αυτός δικαιούται να καταλάβει έδρα σύμφωνα με το άρθρο 32. 2. Αν, κατά τη διαδικασία της παρ. 1, κάποιος συνδυασμός λάβει περισσότερες έδρες από αυτές που δικαιούται σύμφωνα με το άρθρο 32, αυτές του αφαιρούνται ανά μία ξεκινώντας από τη μονοεδρική εκλογική περιφέρεια στις οποίες ο συνδυασμός έλαβε τις λιγότερες ψήφους. 3. Έδρες μονοεδρικών εκλογικών περιφερειών, οι οποίες μετά την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου παραμένουν αδιάθετες, απονέμονται στον δεύτερο σε εκλογική δύναμη συνδυασμό στη συγκεκριμένη εκλογική περιφέρεια. Αν κάποιος από τους συνδυασμούς λαμβάνει, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, περισσότερες έδρες από αυτές που δικαιούται σύμφωνα με το άρθρο 32, εφαρμόζεται η παρ. 2. 4. Η διαδικασία των παρ. 2 και 3 εφαρμόζεται, εφ' όσον απαιτηθεί, και με τους επόμενους κατά σειρά εκλογικής δύναμης στην οικεία εκλογική περιφέρεια συνδυασμούς, μέχρι να κατανεμηθούν όλες οι έδρες των μονοεδρικών περιφερειών. 5. Στη συνέχεια, υπολογίζεται το εκλογικό μέτρο για κάθε συνδυασμό, ως το πηλίκο των έγκυρων ψηφοδελτίων του συνδυασμού στο σύνολο του δήμου προς τις έδρες που δικαιούται να καταλάβει σύμφωνα με το άρθρο 32. Το πηλίκο, μετά την παράλειψη του κλάσματος, προσαυξάνεται κατά μία μονάδα. Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων του κάθε συνδυασμού διαιρείται σε κάθε εκλογική περιφέρεια με το εκλογικό του μέτρο και ο συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο είναι το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης. Αν σε κάθε εκλογική περιφέρεια υπάρχουν τόσες διαθέσιμες έδρες όσες δικαιούται ο συνδυασμός, τις καταλαμβάνει όλες και ο αριθμός τους αφαιρείται από τις διαθέσιμες της περιφέρειας. Αν δεν υπάρχει επαρκής αριθμός, στο συνδυασμό κατακυρώνονται μόνον οι διαθέσιμες έδρες. 6. Αν, μετά και τη διαδικασία της παρ. 5, κάποιος συνδυασμός έχει λάβει συνολικά περισσότερες έδρες από αυτές που δικαιούται σύμφωνα με το άρθρο 32, αυτές του αφαιρούνται ανά μία ξεκινώντας από την εκλογική περιφέρεια, εξαιρουμένων των μονοεδρικών,	**Άρθρο 34** **Κατανομή των εδρών του δημοτικού συμβουλίου ανά εκλογική περιφέρεια** Οι έδρες του δημοτικού συμβουλίου σε δήμο που έχει περισσότερες από μία Εκλογικές περιφέρειες κατανέμονται μεταξύ του επιτυχόντος και των επιλαχόντων συνδυασμών, σύμφωνα με το αποτέλεσμα της πρώτης ψηφοφορίας, όπως καθορίζονται στο άρθρο 32 του παρόντος, ως εξής: 1. Η κατανομή ξεκινά αποδίδοντας στον επιτυχόντα συνδυασμό σε κάθε εκλογική περιφέρεια μία έδρα, εφόσον έχουν ανακηρυχθεί υποψήφιοι του στην οικεία εκλογική περιφέρεια. 2. Στη συνέχεια, αρχίζοντας από το μικρότερο σε εκλογική δύναμη συνδυασμό, ο οποίος εξασφάλισε, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 32 του παρόντος, συμμετοχή στο δημοτικό συμβούλιο, ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων του στο δήμο διαιρείται με τον αριθμό των εδρών που δικαιούται και το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης, προσαυξημένο κατά μία μονάδα, αποτελεί το εκλογικό μέτρο. Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων του διαιρείται σε κάθε εκλογική περιφέρεια με το εκλογικό του μέτρο και ο συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο είναι το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης. Εάν ο συνδυασμός εξακολουθεί να δικαιούται έδρες στο δημοτικό συμβούλιο, ο αριθμός τους συμπληρώνεται με τη διάθεση ανά μίας από κάθε εκλογική περιφέρεια, όπου διατηρεί το μεγαλύτερο, κατά φθίνουσα σειρά, αδιάθετο υπόλοιπο ψηφοδελτίων. Στην περίπτωση κατά την οποία δεν έχουν ανακηρυχθεί υποψήφιοι του σε μια εκλογική περιφέρεια, οι έδρες αυτές παραμένουν κενές, δεν προσκυρώνονται στον επιτυχόντα συνδυασμό σύμφωνα με την παράγραφο 6 του παρόντος και μειώνεται ανάλογα ο αριθμός των μελών του δημοτικού συμβουλίου. 3. Εάν σε κάθε εκλογική περιφέρεια υπάρχουν τόσες διαθέσιμες έδρες όσες δικαιούται ο συνδυασμός, τις καταλαμβάνει όλες και ο αριθμός τους αφαιρείται από τις διαθέσιμες της περιφέρειας. Εάν δεν υπάρχει επαρκής αριθμός, στο συνδυασμό κατακυρώνονται μόνον οι διαθέσιμες έδρες. Εάν μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας αυτής παραμένουν αδιάθετες για το

	στην οποία ο συνδυασμός έλαβε τις λιγότερες ψήφους. 7. Αν, μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας των παρ. 1 έως και 6, υπάρχουν αδιάθετες έδρες και συνδυασμοί που δικαιούνται να καταλάβουν έδρα σύμφωνα με το άρθρο 32, ξεκινώντας από τον μικρότερο σε εκλογική δύναμη στο σύνολο του δήμου συνδυασμό που δικαιούται να καταλάβει έδρα, διατίθενται οι διαθέσιμες έδρες ανά μία από κάθε εκλογική περιφέρεια, όπου αυτός διατηρεί το μεγαλύτερο, κατά φθίνουσα σειρά, αδιάθετο υπόλοιπο ψηφοδελτίων. Η διαδικασία της παρούσας παραγράφου επαναλαμβάνεται για όλους τους συνδυασμούς που δικαιούνται να καταλάβουν έδρα, κατ' αύξουσα σειρά εκλογικής δύναμης. 8. Αν, με την ολοκλήρωση της διαδικασίας και της παρ. 7, υπάρχουν εκλογικές περιφέρειες με αδιάθετες έδρες και συνδυασμοί που δικαιούνται να καταλάβουν έδρα σύμφωνα με το άρθρο 32, ξεκινώντας από την μεγαλύτερη σε αριθμό εδρών εκλογική περιφέρεια και επί όμοιων από εκείνη που έχει τις περισσότερες έγκυρες ψήφους και συνεχίζοντας με φθίνουσα σειρά, απονέμεται ανά μία αδιάθετη έδρα στο συνδυασμό που εξακολουθεί να δικαιούται έδρα και έχει λάβει τις περισσότερες έγκυρες ψήφους συνολικά. Η διαδικασία της παρούσας παραγράφου επαναλαμβάνεται όσες φορές χρειαστεί, μέχρι να εξαντληθούν οι διαθέσιμες έδρες ή οι συνδυασμοί που δικαιούνται να καταλάβουν έδρα σύμφωνα με το άρθρο 32. Έδρες που μετά την εξάντληση των δικαιούμενων να καταλάβουν έδρα συνδυασμών παραμένουν αδιάθετες, δεν διατίθενται, αλλά παραμένουν κενές. 9. Οι έδρες που κατανέμονται σε κάθε στάδιο, σύμφωνα με τις παρ. 1 έως και 8, αφαιρούνται από τις διαθέσιμες της εκλογικής περιφέρειας».	συνδυασμό έδρες, κατανέμονται ανά μία κατά σειρά στιςΕκλογικές περιφέρειες, όπου ο συνδυασμός διατηρεί το μεγαλύτερο, κατά φθίνουσα σειρά, αδιάθετο υπόλοιπο ψηφοδελτίων. 4. Οι έδρες που κατανέμονται σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 αφαιρούνται από τις διαθέσιμες της εκλογικής περιφέρειας. 5. Με την ίδια διαδικασία κατανέμονται οι έδρες σε κάθε εκλογική περιφέρεια για καθέναν από τους άλλους επιλαχόντες συνδυασμούς κατά αύξουσα σειρά εκλογής. 6. Οι έδρες που παραμένουν αδιάθετες σε κάθε εκλογική περιφέρεια μετά την ολοκλήρωση της παραπάνω διαδικασίας και για όλους τους επιλαχόντες συνδυασμούς καταλαμβάνονται από τον επιτυχόντα συνδυασμό, εφόσον έχουν ανακηρυχθεί υποψήφιοι του στις αντίστοιχεςΕκλογικές περιφέρειες. Τυχόν αδιάθετες έδρες δεν κατανέμονται και μειώνεται αναλόγως ο αριθμός των μελών του δημοτικού συμβουλίου.

	Άρθρο 31 **Παραίτηση ή θάνατος υποψηφίου δημάρχου σε περίπτωση επαναληπτικής ψηφοφορίας - Τροποποίηση άρθρου 35 του ν. 3852/2010** 1. Η παρ. 3 του άρθρου 35 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «3. Αν εκείνος που έχει επιλεγεί ως υποψήφιος δήμαρχος είναι υποψήφιος σύμβουλος του συνδυασμού, τότε αφαιρείται από τη σειρά κατάταξης των υποψηφίων συμβούλων του συνδυασμού βάσει των σταυρών που έλαβαν και εφαρμόζεται, εφ' όσον δεν εκλεγεί δήμαρχος, το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 38». 2. Η παρ. 6 του άρθρου 35 του ν. 3852/2010 καταργείται.	**Άρθρο 35** **Παραίτηση ή θάνατος υποψήφιου δημάρχου σε περίπτωση επαναληπτικής ψηφοφορίας** 1. Πριν από την επαναληπτική ψηφοφορία ο υποψήφιος δήμαρχος μπορεί να παραιτηθεί από την υποψηφιότητα του. Η παραίτηση γίνεται με γραπτή δήλωση του που επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή ή παραδίδεται με απόδειξη στον πρόεδρο του πρωτοδικείου την τρίτη ημέρα, το αργότερο, πριν από την επαναληπτική ψηφοφορία. 2. Αν ένας υποψήφιος δήμαρχος παραιτηθεί ή αποβιώσει, η πλειοψηφία των υποψηφίων του συνδυασμού του επιλέγει άλλον υποψήφιο δήμαρχο. 3. Αν εκείνος που έχει επιλεγεί ως υποψήφιος δήμαρχος είναι υποψήφιος σύμβουλος του συνδυασμού, η θέση του ως συμβούλου μένει κενή. 4. Η δήλωση της επιλογής για το νέο υποψήφιο δήμαρχο επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή ή παραδίδεται με απόδειξη στον πρόεδρο του πρωτοδικείου το αργότερο τη δεύτερη ημέρα πριν από την ψηφοφορία. Το αρμόδιο δικαστήριο ανακηρύσσει το νέο υποψήφιο δήμαρχο σε δημόσια συνεδρίαση ακόμη και την παραμονή της ψηφοφορίας. 5. Αν δεν υποβληθεί δήλωση επιλογής, δεν ανακηρύσσεται κανένας υποψήφιος δήμαρχος και εκλέγεται δήμαρχος ο σύμβουλος του επιτυχόντος συνδυασμού που έχει λάβει κατά την πρώτη εκλογή τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης. 6. Η επαναληπτική ψηφοφορία γίνεται από τις ίδιες εφορευτικές επιτροπές και τους ίδιους δικαστικούς αντιπροσώπους.

	Άρθρο 32 **Κατάργηση άρθρου 36 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 36 του ν. 3852/2010 καταργείται.	**Άρθρο 36** **Κατανομή εδρών των συμβούλων της δημοτικής κοινότητας** 1. Για την εκλογή των συμβούλων της δημοτικής κοινότητας εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των άρθρων 31, 32, 33, 35, 39, 41 και 42 του παρόντος. 2. Ο συνδυασμός του επιτυχόντος δημάρχου στις δημοτικές εκλογές λαμβάνει τα τρία πέμπτα (3/5) του συνόλου των εδρών των συμβούλων σε κάθε δημοτική κοινότητα και τα δύο πέμπτα (2/5) λαμβάνουν οι επιλαχόντες συνδυασμοί, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 32, 33 και 41 του παρόντος. Αν σε δημοτική κοινότητα δεν έχουν ανακηρυχθεί υποψήφιοι του συνδυασμού του επιτυχόντος δημάρχου, οι έδρες του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας κατανέμονται αναλογικά μεταξύ των υπόλοιπων συνδυασμών κατ` ανάλογη εφαρμογή της παραγράφου 4 του άρθρου 32. 3. Για την κατανομή των εδρών των συμβούλων των δημοτικών κοινοτήτων σε κάθε δημοτική κοινότητα λαμβάνεται υπόψη το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβε κάθε συνδυασμός υποψήφιου δημάρχου σε όλα τα εκλογικά τμήματα της εδαφικής περιφέρειας του δήμου.

	Άρθρο 33 **Κατανομή εδρών συμβούλων κοινότητας – Αντικατάσταση άρθρου 37 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 37 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Κατανομή εδρών συμβούλων της κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων 1. Στις εκλογές των συμβουλίων κοινότητας με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων, η κατανομή των εδρών γίνεται αναλογικά, μεταξύ όλων των συνδυασμών που συμμετείχαν στις εκλογές για το συμβούλιο της κοινότητας, με τον ακόλουθο τρόπο: Το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν στην κοινότητα όλοι μαζί οι συνδυασμοί που συμμετείχαν στις εκλογές διαιρείται με τον αριθμό των εδρών του συμβουλίου κοινότητας. Το πηλίκο που προκύπτει αυξημένο κατά μία μονάδα, παραλειπομένου του κλάσματος, αποτελεί το εκλογικό μέτρο. Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε συνδυασμού διαιρείται στη συνέχεια με το εκλογικό μέτρο και κάθε συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες, όσο και το ακέραιο πηλίκο αυτής της διαίρεσης. Αν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί που συμμετέχουν στην κατανομή με την προηγούμενη διαδικασία είναι λιγότερες από τις προς διάθεση έδρες, οι έδρες που απομένουν διανέμονται ανά μία μεταξύ όλων των συνδυασμών, είτε έλαβαν έδρα κατά το προηγούμενο εδάφιο είτε όχι, ανάλογα με τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα που έχουν. Αν οι συνδυασμοί αυτοί ή μερικοί από αυτούς έχουν ίσο αριθμό αχρησιμοποίητων υπολοίπων, γίνεται κλήρωση. Αν και μετά τη διανομή των εδρών με βάση τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα παραμένουν αδιάθετες έδρες, αυτές κατανέμονται ανά μία, ανάλογα με το συνολικό αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβε κάθε συνδυασμός. Αν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί με το εκλογικό μέτρο είναι περισσότερες από τις προς διάθεση έδρες, η πλεονάζουσα έδρα αφαιρείται από το συνδυασμό που έχει το μικρότερο σχετικώς υπόλοιπο έγκυρων ψηφοδελτίων. Σε περίπτωση ίσου αριθμού έγκυρων ψηφοδελτίων δύο ή και περισσότερων συνδυασμών, ενεργείται μεταξύ αυτών κλήρωση από το αρμόδιο πρωτοδικείο. 2. Αν έχει ανακηρυχθεί ένας μόνο συνδυασμός για το συμβούλιο της κοινότητας, οι σύμβουλοι της κοινότητας εκλέγονται από το μοναδικό αυτό συνδυασμό. Οι πρώτοι κατά σειρά σε σταυρούς προτίμησης, μέχρι να συμπληρωθεί ο αριθμός των εδρών του συμβουλίου της κοινότητας εκλέγονται τακτικοί σύμβουλοι και οι υπόλοιποι αναπληρωματικοί. 3. Αν υποψήφιοι του ίδιου συνδυασμού ισοψηφήσουν, το πρωτοδικείο ενεργεί κλήρωση».	**Άρθρο 37** **Εκλογή συμβούλων τοπικών κοινοτήτων και εκπροσώπου τοπικής κοινότητας** 1. Στις εκλογές των συμβουλίων τοπικής κοινότητας η κατανομή των εδρών γίνεται αναλογικά, μεταξύ όλων των συνδυασμών που συμμετέχουν στις εκλογές και έχουν υποψηφίους για το συμβούλιο της τοπικής κοινότητας, με τον ακόλουθο τρόπο: Το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν στην τοπική κοινότητα όλοι μαζί οι συνδυασμοί που συμμετείχαν στις εκλογές και είχαν υποψηφίους για το συμβούλιο της τοπικής κοινότητας διαιρείται με τον αριθμό των εδρών του συμβουλίου τοπικής κοινότητας, αυξημένο κατά μία μονάδα. Το πηλίκο που προκύπτει, παραλειπομένου του κλάσματος, αποτελεί το εκλογικό μέτρο. Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε συνδυασμού διαιρείται στη συνέχεια με το εκλογικό μέτρο και κάθε συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες, όσο και το ακέραιο πηλίκο αυτής της διαίρεσης. Εάν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί που συμμετέχουν στην κατανομή με την προηγούμενη διαδικασία είναι λιγότερες από τις προς διάθεση έδρες, οι έδρες που απομένουν διανέμονται ανά μία μεταξύ όλων αυτών των συνδυασμών, ανάλογα με τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα που έχουν. Αν οι συνδυασμοί αυτοί ή μερικοί από αυτούς έχουν ίσο αριθμό αχρησιμοποίητων υπολοίπων, γίνεται κλήρωση. Αν και μετά τη διανομή των εδρών με βάση τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα παραμένουν αδιάθετες έδρες, αυτές κατανέμονται ανά μία, ανάλογα με το συνολικό αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβε κάθε συνδυασμός. Αν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί με το εκλογικό μέτρο είναι περισσότερες από τις προς διάθεση έδρες, η πλεονάζουσα έδρα αφαιρείται από το συνδυασμό που έχει το μικρότερο σχετικώς υπόλοιπο έγκυρων ψηφοδελτίων. Σε περίπτωση ίσου αριθμού έγκυρων ψηφοδελτίων δύο ή και περισσότερων συνδυασμών, ενεργείται μεταξύ αυτών κλήρωση από το αρμόδιο πρωτοδικείο. 2. Αν έχει ανακηρυχθεί ένας μόνο συνδυασμός για το συμβούλιο της τοπικής κοινότητας, ο πρόεδρος του συμβουλίου τοπικής κοινότητας και οι σύμβουλοι της τοπικής κοινότητας εκλέγονται από το μοναδικό αυτό συνδυασμό. Οι πρώτοι κατά σειρά σε σταυρούς προτίμησης, μέχρι να συμπληρωθεί ο αριθμός των εδρών του συμβουλίου της τοπικής κοινότητας εκλέγονται τακτικοί σύμβουλοι και οι υπόλοιποι αναπληρωματικοί. 3. Αν έχουν ανακηρυχθεί δύο μόνο συνδυασμοί για το συμβούλιο τοπικής κοινότητας ή για τον εκπρόσωπο τοπικής κοινότητας και ισοψηφίσουν, το

		πρωτοδικείο ενεργεί κλήρωση για ανάδειξη του πλειοψηφούντος συνδυασμού. Στην περίπτωση αυτή στα τριμελή συμβούλια τοπικής κοινότητας κατανέμονται στον πλειοψηφούντα συνδυασμό δύο (2) έδρες και στον επιλαχόντα συνδυασμό μία (1) έδρα. Την έδρα εκπροσώπου τοπικής κοινότητας λαμβάνει ο συνδυασμός που πλειοψήφησε. 4. Αν ισοψηφήσουν περισσότεροι από δύο συνδυασμοί, το πρωτοδικείο ενεργεί κλήρωση. Στα τριμελή συμβούλια τοπικής κοινότητας ο πρώτος συνδυασμός εκλέγει τον πρόεδρο και οι άλλοι δύο συνδυασμοί από έναν σύμβολο τοπικής κοινότητας. Αν ισοψηφήσουν περισσότεροι από δύο συνδυασμοί για τον εκπρόσωπο της τοπικής κοινότητας το πρωτοδικείο ενεργεί κλήρωση για ανάδειξη του πλειοψηφούντος συνδυασμού, ο οποίος και λαμβάνει την έδρα του εκπροσώπου της τοπικής κοινότητας. Αν υποψήφιοι του ίδιου συνδυασμού ισοψηφήσουν, το πρωτοδικείο ενεργεί κλήρωση.

	Άρθρο 34 **Εκλογή προέδρου κοινότητας κάτω των τριακοσίων (300) κατοίκων** Στο ν. 3852/2010, μετά το άρθρο 37, προστίθεται άρθρο 37Α ως εξής: «Εκλογή προέδρου κοινότητας κάτω των τριακοσίων (300) κατοίκων Στις κοινότητες έως και τριακοσίων (300) κατοίκων, όπου η εκλογή του προέδρου του συμβουλίου διενεργείται με ενιαίο ψηφοδέλτιο κατά το άρθρο 18Β, πρόεδρος της κοινότητας εκλέγεται εκείνος που θα συγκεντρώσει τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης. Οι υπόλοιποι, κατά τη σειρά των σταυρών που έλαβαν, λογίζονται ως αναπληρωματικοί. Σε περίπτωση ισοψηφίας, το πρωτοδικείο διενεργεί κλήρωση».	

	Άρθρο 35 **Τροποποίηση άρθρου 38 του ν. 3852/2010** Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 38 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «1. Τακτικοί δημοτικοί σύμβουλοι εκλέγονται, από τους υποψηφίους καθενός από τους συνδυασμούς του άρθρου 31, κατά σειρά, αυτοί που έλαβαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, στην οικεία εκλογική περιφέρεια».	**Άρθρο 38, παρ. 1, α΄εδ.** **Τακτικοί και αναπληρωματικοί δημοτικοί σύμβουλοι - Ισοψηφία** 1. Τακτικοί δημοτικοί σύμβουλοι εκλέγονται, από τους υποψηφίους καθενός από τους συνδυασμούς του άρθρου 31, κατά σειρά, αυτοί που έλαβαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 35 του παρόντος.

	Άρθρο 36 **Κατάργηση άρθρου 39 του ν. 852/2010** Το άρθρο 39 του ν. 3852/2010 καταργείται.	**Άρθρο 39** **Τακτικοί και αναπληρωματικοί σύμβουλοι της δημοτικής κοινότητας - Ισοψηφία** 1. Τακτικοί σύμβουλοι του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας εκλέγονται από τους υποψηφίους καθενός από τους συνδυασμούς των υποψήφιων δημάρχων, κατά σειρά, αυτοί που έλαβαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης. 2. Οι λοιποί υποψήφιοι των συνδυασμών είναι αναπληρωματικοί των τακτικών συμβούλων του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας με τη σειρά των σταυρών προτίμησης. 3. Αν οι υποψήφιοι του ίδιου συνδυασμού ισοψηφήσουν, το πρωτοδικείο διενεργεί κλήρωση.

	Άρθρο 37 **Τακτικοί και αναπληρωματικοί σύμβουλοι κοινότητας – Αντικατάσταση άρθρου 40 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 40 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Τακτικοί και αναπληρωματικοί σύμβουλοι κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων-Ισοψηφία 1. Τακτικοί σύμβουλοι του συμβουλίου κοινότητας με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων εκλέγονται, από τους υποψηφίους καθενός από τους συνδυασμούς, κατά σειρά, αυτοί που έλαβαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης. 2. Οι λοιποί υποψήφιοι των συνδυασμών είναι αναπληρωματικοί των τακτικών συμβούλων του συμβουλίου της κοινότητας, με τη σειρά των σταυρών προτίμησης. 3. Αν οι υποψήφιοι του ίδιου συνδυασμού ισοψηφήσουν, το πρωτοδικείο διενεργεί κλήρωση. 4. Οι υποψήφιοι πρόεδροι του συμβουλίου κοινότητας των συνδυασμών που καταλαμβάνουν μία ή περισσότερες έδρες στο συμβούλιο, λογίζονται ως οι πρώτοι σε σταυρούς σύμβουλοι των συνδυασμών τους».	**Άρθρο 40** **Τακτικοί και αναπληρωματικοί σύμβουλοι του συμβουλίου των τοπικών κοινοτήτων και εκπρόσωποι τοπικών κοινοτήτων - Ισοψηφία** 1. Τακτικοί σύμβουλοι του συμβουλίου της τοπικής κοινότητας εκλέγονται από τους υποψηφίους κάθε συνδυασμού, κατά σειρά, αυτοί που έλαβαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης. Εκπρόσωπος τοπικής κοινότητας εκλέγεται από τους υποψηφίους του συνδυασμού που πλειοψήφησε αυτός που έλαβε τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης. 2. Πρόεδρος του συμβουλίου της τοπικής κοινότητας είναι ο υποψήφιος σύμβουλος του πλειοψηφήσαντος συνδυασμού ο οποίος έχει λάβει τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης. 3. Οι λοιποί υποψήφιοι είναι αναπληρωματικοί των τακτικών συμβούλων της τοπικής κοινότητας ή του εκπροσώπου της τοπικής κοινότητας. 4. Αν οι υποψήφιοι του ίδιου συνδυασμού ισοψηφήσουν, το πρωτοδικείο διενεργεί κλήρωση.

	Άρθρο 38 **Κατάργηση άρθρου 41 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 41 του ν. 3852/2010 καταργείται.	**Άρθρο 41** **Περιπτώσεις ισοψηφίας συνδυασμών** 1. Αν έχουν ανακηρυχθεί δύο μόνο συνδυασμοί και ισοψηφήσουν, το πρωτοδικείο διενεργεί κλήρωση για ανάδειξη του επιτυχόντος συνδυασμού. Στην περίπτωση αυτή οι έδρες των συμβούλων κατανέμονται κατά τα τρία πέμπτα (3/5) στον επιτυχόντα συνδυασμό και κατά τα δύο πέμπτα (2/5) στον επιλαχόντα. 2. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 32 και του άρθρου 38 του παρόντος.

	Άρθρο 39 **Επικύρωση εκλογής – Αντικατάσταση άρθρου 44 του ν 3852/2010** Το άρθρο 44 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Επικύρωση της εκλογής 1. Το πολυμελές πρωτοδικείο μετά από τη λήξη του πενθημέρου της παρ. 2 του άρθρου ανακηρύσσει με χωριστή πράξη: α) τον επιτυχόντα και τους επιλαχόντες συνδυασμούς, τον δήμαρχο, τους τακτικούς και αναπληρωματικούς δημοτικούς συμβούλους κάθε συνδυασμού, τους τακτικούς και αναπληρωματικούς συμβούλους των κοινοτήτων κάθε συνδυασμού, τους προέδρους των κοινοτήτων έως τριακοσίων (300) κατοίκων με τους αναπληρωματικούς τους. β) τους τακτικούς και αναπληρωματικούς συμβούλους της κάθε εκλογικής περιφέρειας κάθε συνδυασμού, και γ) τους τακτικούς συμβούλους κάθε συνδυασμού, σύμφωνα με τον αριθμό των σταυρών προτίμησης που έχουν λάβει στο σύνολο της εδαφικής περιφέρειας του δήμου. Οι σύμβουλοι των κοινοτήτων κατατάσσονται με τη σειρά της εκλογής τους, σύμφωνα με τον αριθμό των σταυρών προτίμησης που έχουν λάβει και, αν δεν υπάρχουν σταυροί, με αλφαβητική σειρά. Σε περίπτωση ισοψηφίας διενεργείται κλήρωση. 2. Ο πρόεδρος του πρωτοδικείου εκθέτει τις αποφάσεις στο κατάστημα του δικαστηρίου επί τρεις (3) συνεχείς ημέρες και αποστέλλει αντίγραφό τους στον περιφερειάρχη και στο Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Αντίγραφο των αποφάσεων αποστέλλει ο αρμόδιος Συντονιστής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης σε κάθε δήμο που ανήκει στη χωρική αρμοδιότητα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης».	**Άρθρο 44** **Επικύρωση της εκλογής** 1. α. Το πολυμελές πρωτοδικείο μετά από τη λήξη του πενθημέρου της παραγράφου 2 του προηγούμενου άρθρου ανακηρύσσει τον επιτυχόντα και τους επιλαχόντες συνδυασμούς, τον δήμαρχο, τους τακτικούς και αναπληρωματικούς δημοτικούς συμβούλους κάθε συνδυασμού, τους τακτικούς και αναπληρωματικούς συμβούλους των δημοτικών κοινοτήτων, τους συμβούλους των τοπικών κοινοτήτων, τους εκπροσώπους της τοπικής κοινότητας με τους αναπληρωματικούς τους. β. Με την ανωτέρω απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου ανακηρύσσονται οι τακτικοί και αναπληρωματικοί σύμβουλοι της κάθε εκλογικής περιφέρειας κάθε συνδυασμού. γ. Με την ίδια απόφαση ανακηρύσσονται οι τακτικοί σύμβουλοι κάθε συνδυασμού σύμφωνα με τον αριθμό των σταυρών προτίμησης που έχουν λάβει στο σύνολο της εδαφικής περιφέρειας του δήμου. Οι σύμβουλοι των δημοτικών ή των τοπικών κοινοτήτων κατατάσσονται με τη σειρά της εκλογής τους, σύμφωνα με τον αριθμό των σταυρών προτίμησης που έχουν λάβει και, αν δεν υπάρχουν σταυροί, με αλφαβητική σειρά. 2. Ο πρόεδρος του πρωτοδικείου εκθέτει τις αποφάσεις στο κατάστημα του δικαστηρίου επί τρεις (3) συνεχείς ημέρες και αποστέλλει αντίγραφο τους στον περιφερειάρχη και στον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Αντίγραφο των αποφάσεων αποστέλλει ο αρμόδιος Γενικός Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης σε κάθε δήμο που ανήκει στη χωρική αρμοδιότητα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

	Άρθρο 40 **Τροποποίηση άρθρου 52 του ν. 3852/2010** Στην παρ. 1 του άρθρου 52 του ν. 3852/2010, οι λέξεις «οι σύμβουλοι του συμβουλίου της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας» αντικαθίστανται από τις λέξεις «οι σύμβουλοι κοινότητας» και οι λέξεις «οι τοπικοί εκπρόσωποι κοινοτήτων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «οι πρόεδροι των κοινοτήτων».	**Άρθρο 52, παρ. 1** **Ορκωμοσία των δημοτικών αρχών** 1. Μετά την ανακήρυξη του επιτυχόντος και των επιλαχόντων συνδυασμών ο δήμαρχος, οι δημοτικοί σύμβουλοι, οι σύμβουλοι του συμβουλίου της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας και οι τοπικοί εκπρόσωποι κοινοτήτων πριν από την ημέρα εγκατάστασης και ανάληψης των καθηκόντων τους δίνουν τον ακόλουθο όρκο: «Ορκίζομαι να είμαι πιστός στην πατρίδα, να υπακούω στο Σύνταγμα και στους νόμους και να εκπληρώνω τίμια και ευσυνείδητα τα καθήκοντα μου».

	Άρθρο 41 **Παραίτηση αιρετών – Αντικατάσταση άρθρου 54 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 54 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Παραίτηση αιρετών 1. Η παραίτηση του δημάρχου υποβάλλεται εγγράφως στον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και γίνεται οριστική την επομένη της κατάθεσης της σχετικής δήλωσης στο πρωτόκολλο. 2. Η παραίτηση των δημοτικών συμβούλων, των συμβούλων κοινοτήτων και των προέδρων κοινοτήτων υποβάλλεται εγγράφως στον οικείο δήμαρχο. Η παραίτηση γίνεται οριστική την επομένη της κατάθεσης της σχετικής δήλωσης στο πρωτόκολλο. 3. Σε κάθε άλλη περίπτωση, η παραίτηση των αιρετών των δήμων από τις θέσεις που κατέχουν, λόγω της ιδιότητάς τους, υποβάλλεται γραπτώς στα όργανα, τα οποία τους εξέλεξαν ή τους διόρισαν και γίνεται οριστική την επομένη της κατάθεσής της στο πρωτόκολλο της οικείας υπηρεσίας. 4. Η εκλογή ή ο ορισμός αντικαταστατών τους γίνεται για το υπόλοιπο χρονικό διάστημα της περιόδου, κατά την οποία οι παραιτηθέντες ασκούσαν καθήκοντα. Ειδικές διατάξεις που ρυθμίζουν διαφορετικά τον τρόπο υποβολής ή αποδοχής παραίτησης, καθώς και αντικατάστασης των παραιτουμένων εξακολουθούν να ισχύουν».	**Άρθρο 54** **Παραίτηση αιρετών** 1. Η παραίτηση του δημάρχου υποβάλλεται εγγράφως στον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και γίνεται οριστική, αφότου ο Γενικός Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης την αποδεχθεί ή μετά την παρέλευση ενός μηνός από την κατάθεση της σχετικής δήλωσης στο πρωτόκολλο. 2. Ο δήμαρχος που παραιτείται προκειμένου να θέσει υποψηφιότητα στις βουλευτικές εκλογές μπορεί, εφόσον το επιθυμεί, να καταλάβει θέση δημοτικού συμβούλου και, στην περίπτωση αυτή, θεωρείται ότι είναι ο πρώτος σε σταυρούς προτίμησης δημοτικός σύμβουλος. Τη βούληση του αυτή γνωστοποιεί εγγράφως στον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, συνυποβάλλοντας τη δήλωση Παραίτησης του από το αξίωμα. Η θέση του δημοτικού συμβούλου καταλαμβάνεται από την ημερομηνία εκλογής του νέου δημάρχου. 3. Η παραίτηση των δημοτικών συμβούλων, των συμβούλων των δημοτικών ή τοπικών κοινοτήτων και των εκπροσώπων των τοπικών κοινοτήτων υποβάλλεται εγγράφως στον οικείο δήμαρχο και γίνεται οριστική, αφότου ο δήμαρχος την αποδεχθεί ή μετά την παρέλευση ενός μηνός από την κατάθεση της σχετικής δήλωσης στο πρωτόκολλο. 4. Σε κάθε άλλη περίπτωση η παραίτηση των αιρετών των δήμων από τις θέσεις που κατέχουν, ως εκ της ιδιότητας τους, υποβάλλεται γραπτώς στα όργανα, τα οποία τους εξέλεξαν ή τους διόρισαν. Η εκλογή ή ο ορισμός αντικαταστατών τους γίνεται για το υπόλοιπο χρονικό διάστημα της περιόδου, κατά την οποία οι παραιτηθέντες ασκούσαν καθήκοντα. Η παραίτηση θεωρείται ότι έγινε αποδεκτή μετά την παρέλευση ενός μήνα από την κατάθεση της σχετικής αίτησης στο πρωτόκολλο της υπηρεσίας. Ειδικές διατάξεις που ρυθμίζουν διαφορετικά τον τρόπο υποβολής και αποδοχής Παραίτησης, καθώς και αντικατάστασης των παραιτουμένων εξακολουθούν να ισχύουν.

	Άρθρο 42 **Αντικατάσταση – αναπλήρωση μελών – Αντικατάσταση άρθρου 55 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 55 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Αντικατάσταση και αναπλήρωση μελών 1. Τις έδρες των δημοτικών συμβούλων και των συμβούλων των κοινοτήτων άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων, που, για οποιονδήποτε λόγο, μένουν κενές, καταλαμβάνουν οι αναπληρωματικοί του ίδιου συνδυασμού της ίδιας εκλογικής περιφέρειας. 2. Τη θέση άμεσα εκλεγόμενου προέδρου κοινότητας έως και τριακοσίων (300) κατοίκων, που, για οποιονδήποτε λόγο, μένει κενή, καταλαμβάνει, ο επόμενος, κατά σειρά σταυρών προτίμησης, υποψήφιος πρόεδρος της κοινότητας. 3. Ο δήμαρχος καλεί αμέσως τους αναπληρωματικούς, με τη σειρά της εκλογής τους, και αυτοί οφείλουν να παρουσιαστούν για ορκωμοσία μέσα σε πέντε (5) ημέρες αφότου τους επιδόθηκε η πρόσκληση. Η ορκωμοσία γίνεται ενώπιον του δημάρχου. Αν δεν εμφανισθούν στην προθεσμία αυτή, αποβάλλουν αυτοδικαίως την ιδιότητα του αναπληρωματικού. 4. Αν εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών: α) δημοτικών συμβούλων του συνδυασμού αυτού, στην ίδια εκλογική περιφέρεια, ή β) συμβούλων των κοινοτήτων του συνδυασμού αυτού στην ίδια κοινότητα, καλούνται, αντίστοιχα να καταλάβουν τις θέσεις που έμειναν κενές, για οποιονδήποτε λόγο, αα) αναπληρωματικοί δημοτικοί σύμβουλοι από άλλους επιλαχόντες συνδυασμούς της ίδιας εκλογικής περιφέρειας, με τη σειρά της εκλογικής τους δύναμης και με τη σειρά που έχουν ανακηρυχθεί ή ββ) αναπληρωματικοί σύμβουλοι κοινότητας από άλλους επιλαχόντες συνδυασμούς, με τη σειρά της εκλογικής τους δύναμης και με τη σειρά που έχουν ανακηρυχθεί στην ίδια κοινότητα. 5. Στην περίπτωση θέσης σε αργία μελών δημοτικών ή συμβουλίων κοινοτήτων, εάν ο αριθμός των μελών που απομένουν είναι μικρότερος από τον αριθμό των μελών που απαιτείται για την απαρτία, ο δήμαρχος, για τον μέχρι τη λήξη της αργίας χρόνο, καλεί αναπληρωματικούς συμβούλους της ίδιας εκλογικής περιφέρειας ή της ίδιας κοινότητας από το συνδυασμό στον οποίο ανήκουν αυτοί που έχουν τεθεί σε αργία με τη σειρά της εκλογής τους. Σε περίπτωση θέσης σε αργία προέδρων συμβουλίων κοινοτήτων, ο δήμαρχος για το μέχρι λήξης της αργίας χρόνο καλεί τους αναπληρωματικούς τους. 6. Αν μείνουν κενές έδρες δημοτικών συμβούλων των συνδυασμών και δεν υπάρχουν αναπληρωματικοί κανενός συνδυασμού, ο Περιφερειάρχης προκηρύσσει, σε δύο (2) μήνες το αργότερο, την εκλογή τόσων συμβούλων όσες είναι οι κενές έδρες και ισάριθμων αναπληρωματικών. 7. Στην αναπληρωματική εκλογή εφαρμόζονται αναλόγως οι σχετικές διατάξεις του παρόντος νόμου που αφορούν την υποβολή υποψηφιότητας και την κατάρτιση συνδυασμών για	**Άρθρο 55** **Αναπλήρωση μελών** 1. Τις έδρες των δημοτικών συμβούλων και των συμβούλων των δημοτικών ή τοπικών κοινοτήτων, καθώς και τις θέσεις των εκπροσώπων των τοπικών κοινοτήτων που για οποιονδήποτε λόγο μένουν κενές, καταλαμβάνουν οι αναπληρωματικοί του ίδιου συνδυασμού. 2. Ο δήμαρχος καλεί αμέσως τους αναπληρωματικούς συμβούλους, με τη σειρά της εκλογής τους, και αυτοί οφείλουν να παρουσιαστούν για ορκωμοσία μέσα σε πέντε (5) ημέρες αφότου τους επιδόθηκε η πρόσκληση. Η ορκωμοσία γίνεται ενώπιον του δημάρχου. Αν δεν εμφανισθούν στην προθεσμία αυτή αποβάλλουν αυτοδικαίως την ιδιότητα του αναπληρωματικού. 3. Αν εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών του συνδυασμού αυτού, καλούνται να καταλάβουν τις θέσεις που έμειναν κενές, για οποιονδήποτε λόγο, αναπληρωματικοί από άλλους συνδυασμούς, με τη σειρά της εκλογικής τους δύναμης και με τη σειρά που έχουν ανακηρυχθεί οι αναπληρωματικοί κάθε συνδυασμού. 4. Στην περίπτωση θέσης σε αργία μελών δημοτικών συμβουλίων ή συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων, εάν ο αριθμός των μελών που απομένουν είναι μικρότερος από τον αριθμό των μελών που απαιτείται για την απαρτία, ο δήμαρχος για το μέχρι λήξης της αργίας χρόνο, καλεί αναπληρωματικούς συμβούλους από το συνδυασμό στον οποίο ανήκουν αυτοί που έχουν τεθεί σε αργία με τη σειρά της εκλογής τους. Σε περίπτωση θέσης σε αργία μελών συμβουλίων τοπικών κοινοτήτων ή τοπικών εκπροσώπων, ο δήμαρχος για το μέχρι λήξης της αργίας χρόνο καλεί τους αναπληρωματικούς τους. 5. Αν μείνουν κενές έδρες συμβούλων των συνδυασμών και δεν υπάρχουν αναπληρωματικοί κανενός συνδυασμού, ο περιφερειάρχης προκηρύσσει, σε δύο (2) μήνες το αργότερο, την εκλογή τόσων συμβούλων όσες είναι οι κενές έδρες και ισάριθμων αναπληρωματικών. 6. Στην αναπληρωματική εκλογή εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του παρόντος νόμου που αφορούν την υποβολή υποψηφιότητας και την κατάρτιση συνδυασμών. Οι κενές θέσεις κατανέμονται ανάμεσα στους συνδυασμούς που συγκέντρωσαν ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) τουλάχιστον του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων, αναλόγως με την εκλογική δύναμη του καθενός από αυτούς.

	τις δημοτικές εκλογές. Οι κενές θέσεις κατανέμονται ανάμεσα στους συνδυασμούς, αναλόγως με την εκλογική δύναμη του καθενός από αυτούς. 8. Στο τελευταίο, όμως, έτος της δημοτικής περιόδου γίνεται εκλογή, μόνον αν οι σύμβουλοι που έχουν απομείνει δεν αρκούν για την ύπαρξη απαρτίας. 9. Τα δημοτικά συμβούλια και τα συμβούλια κοινοτήτων λειτουργούν νόμιμα, έστω και με ελλιπή σύνθεση που δεν μπορεί πάντως να είναι κατώτερη από τον αριθμό των μελών που απαιτείται για την απαρτία, αν μέλη δημοτικού συμβουλίου ή συμβουλίου κοινότητας αποποιηθούν την εκλογή τους, παραιτηθούν, αποβιώσουν, εκπέσουν ή τεθούν σε αργία ή αν οι έδρες μείνουν κενές για οποιονδήποτε άλλο λόγο και μέχρι οι κενές θέσεις να συμπληρωθούν με αναπλήρωση ή με εκλογές ή με τη λήξη του χρόνου της αργίας. 10. Για τη λήψη αποφάσεων των δημοτικών συμβουλίων και συμβουλίων κοινότητας, η απαρτία και οι απαραίτητες πλειοψηφίες υπολογίζονται με βάση τον αριθμό των δημοτικών συμβούλων που έχουν ορκισθεί και εγκατασταθεί, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 52 και 9. 11. Όταν το δημοτικό συμβούλιο ή το συμβούλιο κοινότητας δεν μπορεί να λειτουργήσει νόμιμα, επειδή υπάρχει έλλειψη μελών του, αναστέλλονται κάθε είδους προθεσμίες, των οποίων η τήρηση εξαρτάται από απόφαση του συμβουλίου, μέχρι να καταστεί δυνατή η νόμιμη λειτουργία του».	7. Στο τελευταίο όμως έτος της δημοτικής περιόδου γίνεται εκλογή, μόνον αν οι σύμβουλοι που έχουν απομείνει δεν αρκούν για την ύπαρξη απαρτίας. 8. Τα δημοτικά συμβούλια λειτουργούν νόμιμα, έστω και με ελλιπή σύνθεση που δεν μπορεί πάντως να είναι κατώτερη από τον αριθμό των μελών που απαιτείται για την απαρτία, σε όλες τις περιπτώσεις όπου μέλη δημοτικού συμβουλίου αποποιηθούν την εκλογή τους, παραιτηθούν, αποβιώσουν, εκπέσουν ή τεθούν σε αργία ή αν οι έδρες μείνουν κενές για οποιονδήποτε άλλο λόγο και μέχρι οι κενές θέσεις να συμπληρωθούν με αναπλήρωση ή με εκλογές ή με τη λήξη του χρόνου της αργίας. 9. Για τη λήψη αποφάσεων των δημοτικών συμβουλίων η απαρτία και οι απαραίτητες πλειοψηφίες υπολογίζονται με βάση τον αριθμό των δημοτικών συμβούλων που έχουν ορκισθεί και εγκατασταθεί, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 52 και 9 του παρόντος. 10. Όταν το δημοτικό συμβούλιο δεν μπορεί να λειτουργήσει νόμιμα, επειδή υπάρχει έλλειψη μελών του, αναστέλλονται κάθε είδους προθεσμίες, των οποίων η τήρηση εξαρτάται από απόφαση του συμβουλίου, μέχρι να καταστεί δυνατή η νόμιμη λειτουργία του.

	Άρθρο 43 **Εκλογή εξαιτίας διάλυσης συμβουλίων – Αντικατάσταση άρθρου 56 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 56 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Εκλογή εξαιτίας διάλυσης συμβουλίων 1. Αν ένα δημοτικό συμβούλιο διαλυθεί σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 237, ο Συντονιστής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης προκηρύσσει εκλογές, ένα (1) μήνα το αργότερο από τη διάλυση. Κατά την εκλογή αυτή εκλέγονται και αναπληρωματικοί. 2. Η διάλυση δημοτικού συμβουλίου σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, επιφέρει διάλυση και των οικείων συμβουλίων κοινότητας, καθώς και παύση των προέδρων των οικείων κοινοτήτων. Όταν προκηρυχθεί η εκλογή νέου δημοτικού συμβουλίου, τότε, κατά την εκλογή αυτή, εκλέγονται και τα μέλη των συμβουλίων των κοινοτήτων και οι πρόεδροι των κοινοτήτων έως τριακοσίων (300) κατοίκων. 3. Ο Συντονιστής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης αναλαμβάνει τα σχετικά με τη διεξαγωγή της εκλογής και δύναται να αναθέτει σε υψηλόβαθμο δημόσιο υπάλληλο τα καθήκοντα του δημάρχου που σχετίζονται με τη διεκπεραίωση των επειγουσών υπηρεσιακών υποθέσεων. 4. Η διαδικασία της παρ. 1 ακολουθείται και στην περίπτωση διάλυσης συμβουλίου κοινότητας. Στην περίπτωση αυτή, μέχρι τη νέα εκλογή, οι αρμοδιότητες του συμβουλίου ασκούνται από το δημοτικό συμβούλιο και οι αρμοδιότητες του προέδρου του συμβουλίου ασκούνται από τον δήμαρχο».	**Άρθρο 56** **Εκλογή εξαιτίας διάλυσης συμβουλίων** 1. Αν ένα δημοτικό συμβούλιο διαλυθεί σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 237, ο περιφερειάρχης προκηρύσσει εκλογές ένα (1) μήνα το αργότερο από τη διάλυση. Κατά την εκλογή αυτή εκλέγονται και αναπληρωματικοί. 2. Αν ένα δημοτικό συμβούλιο διαλυθεί, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, συμπαρασύρει και τα μέλη των συμβουλίων των δημοτικών ή τοπικών κοινοτήτων, καθώς και τους τοπικούς εκπροσώπους κοινοτήτων. Όταν προκηρυχθεί η εκλογή νέου δημοτικού συμβουλίου, τότε, κατά την εκλογή αυτή, εκλέγονται και τα μέλη των δημοτικών ή τοπικών συμβουλίων και οι τοπικοί εκπρόσωποι.

	Άρθρο 45 **Τροποποίηση άρθρου 113 του ν. 3852/2010** Η παρ. 2 του άρθρου 113 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Οι αντιπεριφερειάρχες είναι κατ' ελάχιστο ίσοι σε αριθμό με τις περιφερειακές ενότητες και ο μέγιστος αριθμός τους μπορεί να προσαυξάνεται έως κατά έξι (6), με απόφαση του περιφερειάρχη που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ειδικά στις περιφέρειες Βορείου Αιγαίου, Νοτίου Αιγαίου, Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Θεσσαλίας και Ιονίων Νήσων ο ελάχιστος αριθμός των αντιπεριφερειαρχών είναι ίσος με τον αριθμό των νομών της οικείας περιφέρεια».	Άρθρο 113 Περιφερειακές Αρχές 1. Όργανα της περιφέρειας είναι ο περιφερειάρχης, οι Αντιπεριφερειάρχες, το περιφερειακό συμβούλιο, η Οικονομική Επιτροπή και η εκτελεστική επιτροπή. 2. Σε κάθε περιφέρεια τον περιφερειάρχη επικουρούν Αντιπεριφερειάρχες που εκλέγονται άμεσα κατ` αντιστοιχία προς τον αριθμό των περιφερειακών ενοτήτων και οι οποίοι δεν καταλαμβάνουν θέση περιφερειακού συμβούλου. Ο αριθμός των αντιπεριφερειαρχών προσαυξάνεται κατά τρεις (3), κατά την ειδικότερη ρύθμιση της παραγράφου 1 του άρθρου 160 του παρόντος. Ειδικά στις περιφέρειες Βορείου, Νοτίου Αιγαίου και Ιονίων Νήσων οι ανωτέρω Αντιπεριφερειάρχες εκλέγονται ανά ένας σε κάθε νομό. 3. Το περιφερειακό συμβούλιο αποτελείται από σαράντα ένα (41) μέλη σε περιφέρειες με πληθυσμό έως 300.000 κατοίκους, πενήντα ένα (51) μέλη σε περιφέρειες με πληθυσμό από 300.001 έως 800.000 κατοίκους, εβδομήντα ένα (71) μέλη σε περιφέρειες άνω των 800.000 κατοίκων. Το περιφερειακό συμβούλιο της περιφέρειας Αττικής αποτελείται από εκατόν ένα (101) μέλη. Το περιφερειακό συμβούλιο Νοτίου Αιγαίου αποτελείται από πενήντα ένα (51) μέλη

	Άρθρο 46 **Διάρκεια περιφερειακής περιόδου – Αντικατάσταση άρθρου 114 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 114 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Διάρκεια περιφερειακής περιόδου 1. Ο περιφερειάρχης και οι περιφερειακοί σύμβουλοι εκλέγονται κάθε τέσσερα (4) έτη, με άμεση, καθολική και μυστική ψηφοφορία. 2. Η εκλογή στα ανωτέρω αξιώματα γίνεται τη δεύτερη Κυριακή του μηνός Οκτωβρίου, κάθε τέταρτο έτος. 3. Αν δεν έχει αναδειχθεί επιτυχών συνδυασμός, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 139 (α' γύρος), η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή, στα ίδια εκλογικά τμήματα, με τις ίδιες εφορευτικές επιτροπές, τους ίδιους αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής και τους ίδιους εφόρους αντιπροσώπων (β' γύρος). 4. Με την επιφύλαξη ειδικότερων ρυθμίσεων, η προεκλογική περίοδος αρχίζει δύο (2) μήνες πριν την ημερομηνία των εκλογών. 5. Η εγκατάσταση των αρχών της παραγράφου 1 γίνεται την 1η Ιανουαρίου του επόμενου έτους από τη διεξαγωγή των εκλογών και η θητεία τους λήγει στις 31 Δεκεμβρίου του τέταρτου έτους. 6. Για την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, ο πρώτος γύρος της εκλογικής διαδικασίας στα αξιώματα της παρ. 1 του άρθρου 114 του ν. 3852/2010 διεξάγεται στις 13 Οκτωβρίου 2019 και η εγκατάσταση των νέων αρχών γίνεται την 1η Ιανουαρίου 2020. Η τρέχουσα περιφερειακή περίοδος παρατείνεται μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2019 και η θητεία των περιφερειακών αρχών λογίζεται πλήρης για όλες τις συνέπειες.	Άρθρο 114 Διάρκεια περιφερειακής περιόδου 1. Ο περιφερειάρχης, οι Αντιπεριφερειάρχες και τα μέλη του περιφερειακού συμβουλίου εκλέγονται με άμεση, καθολική και μυστική ψηφοφορία. 2. Οι εκλογές γίνονται κάθε πέντε (5) χρόνια, ταυτόχρονα με τις δημοτικές εκλογές, στα ίδια εκλογικά τμήματα, με τις ίδιες εφορευτικές επιτροπές και τους ίδιους αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής και εφόρους αντιπροσώπων, αλλά η ψηφοφορία διενεργείται σε διαφορετικές κάλπες. Οι εκλογές διενεργούνται ταυτόχρονα σε ολόκληρη την επικράτεια. «Σε περίπτωση που δεν έχει αναδειχθεί επιτυχών συνδυασμός, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 139 παρ. 1, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή, ημέρα διενέργειας της ψηφοφορίας για την εκλογή των Ελλήνων μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.» *** Το τελευταίο εδάφιο της παρ.2 προστέθηκε με το άρθρο 10 παρ. 1.2. Ν.4239/2014, ΦΕΚ Α 43/20.2.2014. 3. Η εγκατάσταση του περιφερειάρχη, των αντιπεριφερειαρχών και των μελών του περιφερειακού συμβουλίου γίνεται την 1 η Σεπτεμβρίου του έτους διεξαγωγής των εκλογών και ηΘητεία τους λήγει την 31η Αυγούστου του πέμπτου έτους. 4. Οι Ενιαίες Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, τα Νομαρχιακά Διαμερίσματα και οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις που καταργούνται κατά το άρθρο 283 εξακολουθούν να λειτουργούν μέχρι τη λήξη της διανυόμενης νομαρχιακής περιόδου 2006 - 2010. 4. Οι περιφέρειες, που συνιστώνται με το άρθρο 3, αρχίζουν να λειτουργούν από την εγκατάσταση των αρχών τους, οι οποίες θα προκύψουν από τις περιφερειακές εκλογές του Νοεμβρίου 2010. Η εγκατάσταση τους γίνεται την 1η Ιανουαρίου 2011. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου αυτού.

	Άρθρο 47 **Κατάργηση άρθρου 115 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 115 του ν. 3852/2010 καταργείται.	Άρθρο 115 Κανόνες διεξαγωγής των εκλογών «Η προεκλογική περίοδος αρχίζει με τη δημοσίευση του προεδρικού διατάγματος κατά τα οριζόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 1180/1981 (Α` 188).» Κατά τη διάρκεια της εφαρμόζονται οι διατάξεις του πρώτου μέρους του ν. 3202/2003 (ΦΕΚ 284 Α), όπως ισχύει. *** Το πρώτο εδάφιο του άρθρου 115 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 10 παρ.1.3. Ν.4239/2014,ΦΕΚ Α 43/20.2.2014.

	Άρθρο 48 **Εκλογικό δικαίωμα – Αντικατάσταση άρθρου 116 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 116 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Εκλογικό δικαίωμα – Εκλογείς - Εκλόγιμοι 1. Δικαίωμα να εκλέγουν τις περιφερειακές αρχές έχουν όλοι οι δημότες εκλογείς των δήμων της οικείας περιφέρειας, καθώς και οι πολίτες των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους των δήμων αυτών. Οι διατάξεις του π.δ. 133/1997 (Α' 121) για τη συμμετοχή των πολιτών των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην εκλογή των δημοτικών αρχών, εφαρμόζονται αναλόγως, με την επιφύλαξη ειδικότερων ρυθμίσεων του παρόντος νόμου, και για την εκλογή των περιφερειακών αρχών. 2. Ως προς το όριο ηλικίας για την άσκηση του εκλογικού δικαιώματος εφαρμόζονται οι διατάξεις της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών. Η πρώτη (1η) Ιανουαρίου κάθε έτους θεωρείται ημερομηνία γέννησης εκείνων που έχουν γεννηθεί κατά το έτος αυτό. 3. Περιφερειάρχης μπορεί να εκλεγεί δημότης δήμου της οικείας περιφέρειας, που έχει την ικανότητα του εκλέγειν και έχει συμπληρώσει το 21ο έτος της ηλικίας του, κατά την ημέρα των εκλογών. 4. Μέλος του περιφερειακού συμβουλίου μπορεί να εκλεγεί: α) ο δημότης δήμου της οικείας περιφέρειας, που έχει την ικανότητα του εκλέγειν και έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του, κατά την ημέρα των εκλογών και β) ο πολίτης κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του κατά την ημέρα των εκλογών και έχει την ικανότητα να εκλέγει, σύμφωνα και με τις ειδικότερες διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας. 5. Οι περιπτώσεις στέρησης του εκλογικού δικαιώματος που προβλέπει η νομοθεσία για την εκλογή βουλευτών ισχύουν και για την εκλογή των περιφερειακών αρχών. 6. Ειδικά για την υποβολή υποψηφιότητας, επιτρέπεται η μεταδημότευση σε δήμο της οικείας περιφέρειας, χωρίς τη συνδρομή της προϋπόθεσης της διετούς κατοικίας, της παρ. 7 του άρθρου 15 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων. Το δικαίωμα αυτό μπορεί να ασκηθεί από την πρώτη (1η) Αυγούστου του έτους διενέργειας των εκλογών, μέχρι την προηγούμενη μέρα της κατάθεσης στο αρμόδιο δικαστήριο της δήλωσης κατάρτισης των συνδυασμών. Η απόφαση μεταδημότευσης εκδίδεται υποχρεωτικά μέσα στην ίδια προθεσμία και είναι αμέσως εκτελεστή. Η απόφαση μεταδημότευσης παύει να ισχύει μετά την παρέλευση τριών (3) μηνών από την ανακήρυξη των συνδυασμών, εφόσον αυτός που μεταδημότευσε δεν ανακηρυχθεί υποψήφιος.	Άρθρο 116 Εκλογικό δικαίωμα - Εκλογείς - Εκλόγιμοι 1. Εκλογικό δικαίωμα έχουν οι δημότες εκλογείς των δήμων της οικείας περιφέρειας. Οι δημότες εκλογείς, οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους των δήμων και των κοινοτήτων των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και Νομαρχιακών Διαμερισμάτων που συνενώνονται, σύμφωνα με το άρθρο 3, έχουν δικαίωμα να εκλέγουν τις Αρχές της περιφέρειας που προκύπτει από τη συνένωση. Κατά τα λοιπά, για την απόκτηση, τη στέρηση, την άσκηση του εκλογικού δικαιώματος, τις κυρώσεις για τη μη άσκηση του, καθώς και για τους εκλογικούς καταλόγους, ισχύουν οι διατάξεις της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών. 2. Περιφερειάρχης και αντιπεριφερειάρχης περιφερειακής ενότητας μπορεί να εκλεγεί δημότης δήμου της οικείας περιφέρειας, που έχει την ικανότητα του εκλέγειν και έχει συμπληρώσει το 21ο έτος της ηλικίας του, κατά την ημέρα διενέργειας των εκλογών. Μέλος του περιφερειακού συμβουλίου μπορεί να εκλεγεί δημότης δήμου της οικείας περιφέρειας, που έχει την ικανότητα του εκλέγειν και έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του, κατά την ημέρα διενέργειας των εκλογών. Ως προς το όριο ηλικίας, για την άσκηση του εκλογικού δικαιώματος εφαρμόζονται οι διατάξεις της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών, όπως κάθε φορά ισχύουν. Η 1η Ιανουαρίου κάθε έτους θεωρείται ημερομηνία γέννησης εκείνων που έχουν γεννηθεί κατά το έτος αυτό. 3. Ειδικά, για την υποβολή υποψηφιότητας επιτρέπεται η μεταδημότευση σε δήμο της οικείας περιφέρειας, χωρίς τη συνδρομή της προϋπόθεσης της διετούς κατοικίας. Το δικαίωμα αυτό μπορεί να ασκηθεί από την 1η Απριλίου του έτους διενέργειας των εκλογών, μέχρι την προηγούμενη ημέρα της κατάθεσης στο αρμόδιο δικαστήριο της δήλωσης κατάρτισης των συνδυασμών. Η απόφαση μεταδημότευσης εκδίδεται, υποχρεωτικά, μέσα στην ίδια προθεσμία και είναι αμέσως εκτελεστή. Η απόφαση μεταδημότευσης παύει να ισχύει μετά παρέλευση τριών (3) μηνών από την ανακήρυξη των συνδυασμών, εφόσον αυτός που μεταδημότευσε δεν ανακηρυχθεί υποψήφιος.

	7. Η άσκηση του εκλογικού δικαιώματος είναι υποχρεωτική. Κατ` εξαίρεση η άσκηση του εκλογικού δικαιώματος δεν είναι υποχρεωτική για τους κατοίκους του εξωτερικού, για όσους έχουν υπερβεί το 70ό έτος της ηλικίας τους, καθώς και για όσους βρίσκονται την ημέρα της ψηφοφορίας σε απόσταση μεγαλύτερη από 200 χιλιόμετρα από το εκλογικό τμήμα όπου ψηφίζουν. 8. Στους δικαστικούς λειτουργούς και υπαλλήλους, στους δημόσιους πολιτικούς υπαλλήλους, στους στρατιωτικούς που υπηρετούν με οποιαδήποτε ιδιότητα στις ένοπλες δυνάμεις ή στην ελληνική αστυνομία ή στο λιμενικό σώμα ή στο πυροσβεστικό σώμα, καθώς και τους υπαλλήλους οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, τραπεζών, δημόσιων οργανισμών και επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας, οι οποίοι την ημέρα της ψηφοφορίας δεν διαμένουν στο δήμο όπου ασκούν το εκλογικό τους δικαίωμα, χορηγείται, εφόσον δεν παρεμποδίζεται η ομαλή λειτουργία των υπηρεσιών, ειδική άδεια για να μεταβούν στο δήμο όπου δικαιούνται να ψηφίσουν. Τα ανωτέρω εφαρμόζονται αναλόγως και για το προσωπικό των επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα, ύστερα από σχετική απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης».	
	Άρθρο 49 **Εκλογικοί κατάλογοι** Στο ν. 3852/2010, μετά το άρθρο 116, προστίθεται άρθρο 116Α ως εξής: «Εκλογικοί κατάλογοι Οι εκλογικοί κατάλογοι που ισχύουν για τις βουλευτικές εκλογές ισχύουν και για τις εκλογές των περιφερειακών αρχών. Ισχύουν επίσης, οι ειδικοί εκλογικοί κατάλογοι των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αναλόγως προς τις διατάξεις του π.δ. 133/1997, όπως ισχύουν».	
	Άρθρο 50 **Κωλύματα εκλογιμότητας και ασυμβίβαστα – Αντικατάσταση άρθρου 117 του ν. 3852/2010** **Το άρθρο 117 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:** «Κωλύματα εκλογιμότητας και ασυμβίβαστα 1. Δεν μπορούν να εκλεγούν ή να είναι περιφερειάρχες ή περιφερειακοί σύμβουλοι:	Άρθρο 117 Κωλύματα και ασυμβίβαστα 1. Δεν μπορούν να εκλεγούν ή να είναι περιφερειάρχες, Αντιπεριφερειάρχες ή περιφερειακοί σύμβουλοι: α) Δικαστικοί λειτουργοί, αξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας και θρησκευτικοί λειτουργοί των γνωστών θρησκειών. β) Εκτελεστικοί Γραμματείς Περιφερειών και περιφερειακοί συμπαραστάτες, στις περιφέρειες όπου υπηρετούν.

	α) Δικαστικοί λειτουργοί, αξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας και θρησκευτικοί λειτουργοί των γνωστών θρησκειών, καθώς και μέλη Ανεξαρτήτων Αρχών. Κατ' εξαίρεση, δικαστικοί λειτουργοί και αξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας, εφ' όσον δεν υπηρέτησαν εντός των ορίων της περιφέρειας στην οποία επιθυμούν να θέσουν υποψηφιότητα κατά τους τελευταίους είκοσι τέσσερις (24) μήνες πριν από τη διεξαγωγή των αυτοδιοικητικών εκλογών, μπορούν να είναι υποψήφιοι υπό την προϋπόθεση να παραιτηθούν από τη θέση τους σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 30 του π.δ. 26/2012, πριν την ανακήρυξη των υποψηφίων. Ειδικές διατάξεις που απαγορεύουν την υποβολή ή την αποδοχή της παραίτησης των προσώπων αυτών ή που περιορίζουν το δικαίωμα τους να παραιτηθούν ή την αρμοδιότητα της αρχής να αποδεχθεί την παραίτησή τους εξακολουθούν να ισχύουν. β) Ο Δημοτικός και Περιφερειακός Διαμεσολαβητής, εφόσον η χωρική του αρμοδιότητα αφορά ή καταλαμβάνει την περιφέρεια για την οποίο θέτει υποψηφιότητα, για τέσσερα (4) έτη από τη λήξη της θητείας του με οποιονδήποτε τρόπο. γ) Ο Επόπτης ΟΤΑ, στο σύνολο των περιφερειών στις οποίες εκτείνεται η αρμοδιότητά του, για τέσσερα (4) έτη από τη λήξη της θητείας του με οποιονδήποτε τρόπο. δ) Διοικητές, υποδιοικητές, πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων, διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, των δημοσίων επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, καθώς και των πάσης φύσεως νομικών προσώπων της περιφέρειας, οι οποίοι δεν είναι αιρετοί της τοπικής αυτοδιοίκησης ή δεν έχουν εκλεγεί στα ανωτέρω αξιώματα, στις περιφέρειες στα διοικητικά όρια των οποίων εκτεινόταν η αρμοδιότητά τους, μέσα στο δεκαοκτάμηνο πριν από τη διενέργεια των δημοτικών εκλογών. ε) Υπάλληλοι με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των δημοσίων υπηρεσιών, των δήμων, των περιφερειών και των νομικών προσώπων που είναι ενταγμένα στο Μητρώο Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης του δημόσιου τομέα, όπως αυτό ισχύει δώδεκα μήνες πριν τη διενέργεια των εκλογών, οι οποίοι άσκησαν καθήκοντα προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου Διεύθυνσης ή ανώτερου, μέσα στο δωδεκάμηνο πριν από τη διενέργεια των αυτοδιοικητικών εκλογών, στις περιφέρειες στη χωρική περιφέρεια των οποίων εκτείνονταν η αρμοδιότητα των ανωτέρω οργανικών μονάδων. Στη ρύθμιση του προηγούμενου εδαφίου δεν υπάγονται οι διευθυντές σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και οι διευθυντές τμημάτων, μονάδων, κλινικών και εργαστηρίων ιατρικής υπηρεσίας του Ε.Σ.Υ., ενώ εμπίπτουν οι Περιφερειακοί Διευθυντές Εκπαίδευσης και οι Προϊστάμενοι Διευθύνσεων Εκπαίδευσης, καθώς και οι Διευθυντές ιατροί που προΐστανται της Ιατρικής Υπηρεσίας και των Κέντρων Υγείας, καθώς και ο υπεύθυνος συντονιστής επιστημονικής λειτουργίας	γ) Πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου με εξαίρεση τα Ιδρύματα, οι οποίοι δεν είναι αιρετοί, προϊστάμενοι υπηρεσιακών μονάδων με οποιαδήποτε σχέση εργασίας των ανωτέρω νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και ιδρυμάτων, καθώς και διευθύνοντες και εντεταλμένοι σύμβουλοι και προϊστάμενοι υπηρεσιακών μονάδων νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, πλην αστικών εταιρειών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, τα οποία έχουν συστήσει ή στα οποία συμμετέχουν οι περιφέρειες, στις οποίες υποβάλλουν υποψηφιότητα. δ) Υπάλληλοι με οποιαδήποτε σχέση εργασίας του Δημοσίου, των δήμων και των περιφερειών, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, των δημοσίων επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων τηΔιοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο, με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, στις περιφέρειες στα διοικητικά όρια των οποίων άσκησαν καθήκοντα προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης ή Διεύθυνσης, μέσα στο δεκαοκτάμηνο (18) πριν από τη διενέργεια των περιφερειακών εκλογών. «Στη ρύθμιση του προηγούμενου εδαφίου δεν υπάγονται οι διευθυντές σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και οι διευθυντές τμημάτων, μονάδων, κλινικών και εργαστηρίων ιατρικής υπηρεσίας του Ε.Σ.Υ..» *** Το τελευταίο εδάφιο της περ.δ΄προστέθηκε με το άρθρο 24 Ν.4257/2014, ΦΕΚ Α 93/14.7.2014. ε) Διοικητές, υποδιοικητές, πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων, διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, των δημοσίων επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων τη Διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, στις περιφέρειες, στις οποίες έχουν την έδρα τους τα ανωτέρω νομικά πρόσωπα, μέσα στο δεκαοκτάμηνο πριν από τη διενέργεια των περιφερειακών εκλογών 2. Κώλυμα εκλογιμότητας συντρέχει για όσους έχουν εκπέσει από το αιρετό αξίωμα τους, κατόπιν αμετάκλητης δικαστικής απόφασης, ως αυτουργοί ή συμμέτοχοι σε κακούργημα ή σε οποιαδήποτε ποινή για παραχάραξη, κιβδηλεία, πλαστογραφία, ψευδή βεβαίωση, δωροδοκία, εκβίαση, κλοπή, υπεξαίρεση, απιστία, απάτη, κατα πίεση, αιμομιξία, μαστροπεία, σωματεμπορία, παράνομη διακίνηση αλλοδαπών, παράβαση της νομοθεσίας για την καταπολέμηση των ναρκωτικών, τη λαθρεμπορία, καθώς και για παράβαση καθήκοντος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο εδάφιο γ` της παραγράφου 1 του άρθρου 236 του παρόντος. Το κώλυμα αυτό ισχύει για την επόμενη της έκπτωσης περιφερειακή περίοδο.

	Κέντρου Υγείας. στ) Όποιοι συνδέονται με την οικεία περιφέρεια, τα νομικά της πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτή συμμετέχει, με σύμβαση προμήθειας, εκτέλεσης έργου, παροχής υπηρεσιών, παραχώρησης δικαιώματος εκμετάλλευσης έργου ή υπηρεσίας με αντικείμενο αξίας πάνω από πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ ετησίως. Δεν αποτελεί κώλυμα ή ασυμβίβαστο η ιδιότητα του μέλους της διοίκησης ή του υπαλλήλου δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών κοινής ωφέλειας, που συνδέονται με την οικεία περιφέρεια, τα νομικά της πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτή συμμετέχει, με σύμβαση που είναι σχετική με το αντικείμενο της δραστηριότητας τους. Δεν αποτελεί ασυμβίβαστο η σύναψη σύμβασης αγοράς, εκποίησης ή εκμίσθωσης ακινήτων της περιφέρειας, εφόσον η σχετική σύμβαση έχει συναφθεί ύστερα από πλειοδοτική δημοπρασία. ζ) Γενικοί διευθυντές, διευθύνοντες σύμβουλοι, πρόεδροι και μέλη διοικητικών συμβουλίων, διαχειριστές, μέτοχοι και εταίροι κεφαλαιουχικών εταιρειών, που έχουν συμβληθεί με την οικεία περιφέρεια, τα νομικά της πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτή συμμετέχει, εφόσον το ποσοστό συμμετοχής τους στις εταιρείες υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) του συνολικού κεφαλαίου της εταιρείας, καθώς και εταίροι προσωπικών εταιρειών και κοινοπρακτούντα πρόσωπα, που έχουν συμβληθεί με την οικεία περιφέρεια, τα νομικά της πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτή συμμετέχει, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της περίπτ. στ'. Αν η οικεία περιφέρεια συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο στην επιχείρηση με την οποία συμβάλλεται η ίδια, τα νομικά της πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία μετέχει, δεν υπάρχει ασυμβίβαστο για τους αιρετούς της περιφέρειας που μετέχουν στη διοίκηση της επιχείρησης αυτής. 2. Επιπλέον των οριζόμενων στην προηγούμενη παράγραφο, δεν μπορούν να εκλεγούν ή να είναι περιφερειάρχες ή περιφερειακοί σύμβουλοι: α) Εκτελεστικοί γραμματείς περιφερειών και δικηγόροι με έμμισθη εντολή των περιφερειών, στις περιφέρειες στις οποίες υπηρέτησαν κατά την προηγούμενη των εκλογών αυτοδιοικητική περίοδο. β) Με την επιφύλαξη της περίπτ. ε' της παρ. 1, υπάλληλοι με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου στην ίδια περιφέρεια και τα πάσης φύσεως νομικά πρόσωπα τα οποία έχει συστήσει ή στα οποία μετέχει η περιφέρεια. Το κώλυμα αίρεται εφόσον οι υπάλληλοι αυτοί παραιτηθούν από τη θέση τους, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 30 του π.δ. 26/2012, πριν την ανακήρυξη των υποψηφίων. Στην περίπτωση αυτή, οι υπάλληλοι μπορούν να επανέλθουν στην υπηρεσία, κατά τις διατάξεις του άρθρου 32 του ν. 4257/2014. 3. Η ιδιότητα και το αξίωμα του περιφερειακού συμβούλου δεν αποτελεί λόγο ασυμβιβάστου ή αναστολής άσκησης του λειτουργήματός τους για: α) τους δικηγόρους και συμβολαιογράφους, β) τα μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) των Ανωτάτων	3. Δεν μπορούν να εκλεγούν ή να είναι περιφερειάρχες, Αντιπεριφερειάρχες ή περιφερειακοί σύμβουλοι: α. Όποιοι συνδέονται με την περιφέρεια ή τα νομικά της πρόσωπα, με συμβάσεις προμήθειας, εκτέλεσης περιφερειακού έργου, παροχής υπηρεσιών, παραχώρησης δικαιώματος εκμετάλλευσης περιφερειακού έργου ή περιφερειακής υπηρεσίας με αντικείμενο αξίας πάνω από πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ ετησίως. β. Γενικοί διευθυντές, πρόεδροι και μέλη διοικητικών συμβουλίων, διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι, διαχειριστές, μέτοχοι και εταίροι κεφαλαιουχικών εταιρειών, που έχουν συμβληθεί με την περιφέρεια, εφόσον το ποσοστό συμμετοχής τους στις εταιρείες υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) του συνολικού κεφαλαίου της εταιρείας, καθώς και εταίροι προσωπικών εταιρειών και κοινοπρακτούντα πρόσωπα, που έχουν συμβληθεί με την περιφέρεια, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της προηγούμενης περίπτωσης. Αν περιφέρεια συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο στην επιχείρηση που συμβάλλεται, δεν υπάρχει ασυμβίβαστο για τους αιρετούς της περιφέρειας που μετέχουν στη Διοίκηση δημοσίων επιχειρήσεων, καθώς και περιφερειακών επιχειρήσεων. 4. Η ιδιότητα του περιφερειάρχη ή του αντιπεριφερειάρχη ή οποιουδήποτε άλλου αιρετού αξιώματος σε όργανα της Τοπικής ΑυτοΔιοίκησης δεύτερου βαθμού δεν αποτελεί λόγο ασυμβίβαστου ή αναστολής άσκησης του λειτουργήματος τους, με την επιφύλαξη του άρθρου 119 για: α) τους δικηγόρους και συμβολαιογράφους, β) τα μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.), τα μέλη Επιστημονικού Προσωπικού των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.) και το ειδικό διδακτικό και επιστημονικό προσωπικό τους. 5. Δεν αποτελεί ασυμβίβαστο η σύναψη σύμβασης αγοράς ακινήτων της περιφέρειας, εφόσον η εκποίηση έχει γίνει ύστερα από πλειοδοτική δημοπρασία. 6. Δεν αποτελούν κώλυμα ή ασυμβίβαστο η ιδιότητα μέλους της Διοίκησης και η ιδιότητα του υπαλλήλου δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών κοινής ωφέλειας, που συνδέονται με την περιφέρεια με σύμβαση, που είναι σχετική με το αντικείμενο της δραστηριότητας τους. 7. Το κώλυμα που προβλέπεται στις περιπτώσεις α` έως και γ` της παραγράφου 1 παύει να υπάρχει, αν τα πρόσωπα στα οποία συντρέχει, παραιτηθούν από τη θέση τους πριν από την ημέρα της ανακήρυξης των υποψηφίων. Η Παραίτηση επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή στον Πρόεδρο Εφετών, ο οποίος την υποβάλλει αμέσως στην αρχή που είναι αρμόδια να την αποδεχθεί. Η Παραίτηση θεωρείται ότι γίνεται

	Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.), τα μέλη Επιστημονικού Προσωπικού των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.) και το ειδικό διδακτικό και επιστημονικό προσωπικό τους. 4. Κώλυμα εκλογιμότητας συντρέχει για όσους έχουν εκπέσει από οποιοδήποτε αιρετό αξίωμα τους, ύστερα από αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση, σύμφωνα με το εδάφιο γ' της παρ. 1 του άρθρου 236, καθώς και για όσους έχουν εκπέσει από το αιρετό αξίωμα τους, ύστερα από πειθαρχικό παράπτωμα, σύμφωνα με το άρθρο 173. Τα κωλύματα της παρούσας παραγράφου ισχύουν για την επόμενη της έκπτωσης αυτοδιοικητική περίοδο. 5. Περιφερειάρχες ή περιφερειακοί σύμβουλοι που αποδέχονται οποιοδήποτε από τα καθήκοντα ή τα έργα που συνιστούν ασυμβίβαστο ή δεν εξόφλησαν την οφειλή τους σύμφωνα με το άρθρο 118 ή αποκτούν δημοτικότητα σε δήμο εκτός των ορίων της οικείας περιφέρειας, εκπίπτουν από το αξίωμα τους. Το κατά τόπον αρμόδιο Διοικητικό Εφετείο με απόφαση του διαπιστώνει την ύπαρξη του ασυμβιβάστου και την έκπτωση από το αξίωμα, εφόσον υποβληθεί σχετική ένσταση από τα αναφερόμενα στο άρθρο 147, πρόσωπα. Κατά της απόφασης με την οποία διαπιστώνεται το ασυμβίβαστο χωρεί αίτηση αναίρεσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 152. 6. Για την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, το κώλυμα που προβλέπεται στην περίπτ. α' της παρ. 1 για τα μέλη των Ανεξάρτητων Αρχών, καθώς και στην περίπτ. α' της παρ. 2 παύει να υπάρχει, αν τα πρόσωπα στα οποία συντρέχει αυτό παραιτηθούν από τη θέση τους, πριν από την ημέρα της ανακήρυξης των υποψηφίων. 7. Όσοι ασκούν καθήκοντα Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης μπορούν να είναι υποψήφιοι περιφερειάρχες ή περιφερειακοί σύμβουλοι, στις περιφέρειες όπου υπηρετούν, στις αυτοδιοικητικές εκλογές της 13ης Οκτωβρίου 2019, εφόσον παραιτηθούν από τη θέση τους πριν από την ημέρα ανακήρυξης των υποψηφίων».	δεκτή από την επίδοση της και δεν ανακαλείται. Εξακολουθούν να ισχύουν ειδικές διατάξεις που απαγορεύουν την υποβολή ή την αποδοχή της Παραίτησης των προσώπων, που προβλέπει η παράγραφος 1 ή που περιορίζουν το δικαίωμα τους να παραιτηθούν ή την αρμοδιότητα της αρχής να αποδεχθεί την Παραίτηση τους. Τα πρόσωπα της περίπτωσης α` της παραγράφου 1 που παραιτήθηκαν πρέπει επιπροσθέτως να μην έχουν υπηρετήσει στην περιφέρεια, όπου θα υποβάλουν υποψηφιότητα μέσα στους είκοσι τέσσερις (24) μήνες, πριν από την ημερομηνία ανακήρυξης των υποψηφίων. Το πρώτο εδάφιο της παρούσας δεν ισχύει για τους θρησκευτικούς λειτουργούς. 8. Περιφερειάρχες, Αντιπεριφερειάρχες περιφερειακών ενοτήτων ή περιφερειακοί σύμβουλοι που αποδέχονται οποιοδήποτε από τα καθήκοντα ή τα έργα που συνιστούν ασυμβίβαστο ή αποκτούν δημοτικότητα δήμου, εκτός της περιφέρειας στην οποία εξελέγησαν, εκπίπτουν, αυτοδικαίως, από το αξίωμα τους. Το Διοικητικό Εφετείο, στην περιφέρεια του οποίου υπάγεται η οικεία περιφέρεια, με απόφαση του διαπιστώνει την ύπαρξη του ασυμβιβάστου και την έκπτωση από το αξίωμα, εφόσον υποβληθεί σχετική ένσταση από τα αναφερόμενα, στο άρθρο 147 του παρόντος, πρόσωπα. Κατά της απόφασης με την οποία διαπιστώνεται το ασυμβίβαστο χωρεί Αίτηση αναίρεσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 152 του παρόντος. 9. Υποψηφιότητα και στους δύο βαθμούς Τοπικής ΑυτοΔιοίκησης δεν επιτρέπεται. 10. Σύμπτωση στο ίδιο πρόσωπο της ιδιότητας αιρετού του πρώτου βαθμού Τοπικής ΑυτοΔιοίκησης και του δεύτερου βαθμού Τοπικής ΑυτοΔιοίκησης αποκλείεται. 11. Για τις περιφερειακές εκλογές του Νοεμβρίου του 2010 και για τη διανυόμενη περιφερειακή περίοδο ισχύουν τα κωλύματα και τα ασυμβίβαστα του άρθρου 21 του π.δ. 30/1996 (ΦΕΚ 21 Α), όπως ισχύει, κατ` αντιστοιχία προς τις υφιστάμενες Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και τα Νομαρχιακά Διαμερίσματα.
	Άρθρο 51 **Υποψηφιότητες – Συνδυασμοί – Αντικατάσταση άρθρου 120 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 120 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Υποψηφιότητες – κατάρτιση συνδυασμών στις περιφερειακές εκλογές 1. Η εκλογή του περιφερειάρχη και των περιφερειακών συμβούλων γίνεται κατά συνδυασμούς. Υποψηφιότητες εκτός συνδυασμών αποκλείονται. 2. Κάθε συνδυασμός περιλαμβάνει: α) Έναν υποψήφιο περιφερειάρχη. β) Υποψήφιους περιφερειακούς συμβούλους ανά εκλογική περιφέρεια σύμφωνα με τις παρ.	Άρθρο 120 Υποψηφιότητες 1. Η εκλογή του περιφερειάρχη, των αντιπεριφερειαρχών περιφερειακών ενοτήτων και των μελών του περιφερειακού συμβουλίου γίνεται κατά συνδυασμούς. Υποψηφιότητες εκτός συνδυασμών αποκλείονται. 2. Κάθε συνδυασμός περιλαμβάνει:

	3 έως και 9. 3. Κανείς δεν επιτρέπεται να συμμετέχει σε περισσότερους συνδυασμούς. 4. Υποψηφιότητα από το ίδιο πρόσωπο για την εκλογή του και ως περιφερειάρχη και ως μέλους περιφερειακού συμβουλίου δεν επιτρέπεται. 5. Ο συνδυασμός καταρτίζεται με γραπτή δήλωση που υπογράφει ο επικεφαλής του. Στη δήλωση του συνδυασμού αναγράφονται κατά σειρά: α) Το όνομα και, αν υπάρχει, το έμβλημα του συνδυασμού. β) Το επώνυμο, το κύριο όνομα και το πατρώνυμο του υποψήφιου περιφερειάρχη, με την αντίστοιχη ένδειξη, η οποία τίθεται είτε δίπλα είτε κάτω από το όνομα του υποψήφιου περιφερειάρχη. Εάν δεν αναγραφεί ένδειξη, ο πρώτος υποψήφιος του συνδυασμού θεωρείται υποψήφιος περιφερειάρχης. γ) Ακολουθεί η ονομασία της εκλογικής περιφέρειας και αναγράφεται με αλφαβητική σειρά το επώνυμο, το όνομα και το πατρώνυμο των υποψηφίων περιφερειακών συμβούλων αυτής. Για τον τρόπο αναγραφής των ονοματεπωνυμικών στοιχείων των υποψηφίων εφαρμόζεται η παρ. 6 του άρθρου 18. Οι εκλογικές περιφέρειες αναγράφονται επίσης με την αλφαβητική σειρά της ονομασίας τους. Ο αριθμός των υποψήφιων περιφερειακών συμβούλων πρέπει να είναι ίσος, τουλάχιστον, με τον αριθμό των εδρών κάθε εκλογικής περιφέρειας με δυνατότητα προσαύξησης έως και τριάντα τοις εκατό (30%). Τυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με μισό της μονάδας και άνω. Στις εκλογικές περιφέρειες που εκλέγονται λιγότεροι από πέντε (5) σύμβουλοι ο αριθμός των υποψήφιων δημοτικών συμβούλων μπορεί να προσαυξηθεί έως ακόμη έναν (1). Ο αριθμός των υποψήφιων περιφερειακών συμβούλων από κάθε φύλο ανέρχεται σε ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%), τουλάχιστον, του συνολικού αριθμού των υποψηφίων του οικείου συνδυασμού. 6. Στη δήλωση επισυνάπτονται για κάθε υποψήφιο του συνδυασμού: α) Πιστοποιητικό εγγραφής στο δημοτολόγιο δήμου της περιφέρειας. β) Υπεύθυνη δήλωση του υποψήφιου ότι αποδέχεται την υποψηφιότητα για το συγκεκριμένο αξίωμα και στη συγκεκριμένη εκλογική περιφέρεια και ότι δεν έχει στερηθεί τα πολιτικά του δικαιώματα ή ότι έληξε η πρόσκαιρη αποστέρηση των δικαιωμάτων αυτών ή θα έχει λήξει την ημέρα της εκλογής, καθώς και ότι δεν συντρέχουν τα κωλύματα εκλογιμότητας του 117. Στην υπεύθυνη δήλωση δεν απαιτείται η θεώρηση του γνησίου της υπογραφής του δηλούντος. γ) Αποδεικτικό είσπραξης Δ.Ο.Υ., ή παράβολο από το οποίο προκύπτει ότι ο υποψήφιος περιφερειάρχης και κάθε υποψήφιος περιφερειακός σύμβουλος, έχει καταθέσει υπέρ του δημοσίου, αντίστοιχα, το ποσό των διακοσίων (200) και πενήντα (50) ευρώ αντίστοιχα. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών μπορεί να αναπροσαρμόζονται	α) Έναν υποψήφιο περιφερειάρχη. β) Τους υποψηφίους Αντιπεριφερειάρχες σε αριθμό ίσο με τον αριθμό των περιφερειακών ενοτήτων. "Ειδικά για τις περιφέρειες Βορείου και Νοτίου Αιγαίου, Ιονίων Νήσων, Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και Θεσσαλίας" ο αριθμός των υποψήφιων αντιπεριφερειαρχών είναι ίσος με τον αριθμό των νομών. *** Η εντός " " φραση της παρ.2 και όχι της παρ.1 όπως εκ παραδρομής προφανώς αναφέρεται) αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 10ια΄ άρθρου 18 Ν.3870/2010,ΦΕΚ Α 138/9.8.2010. γ) Υποψήφιους περιφερειακούς συμβούλους σε αριθμό ίσο, τουλάχιστον, με τον αριθμό των εδρών κάθε εκλογικής περιφέρειας, με δυνατότητα προσαύξησης του αριθμού αυτού μέχρι πενήντα τοις εκατό (50%). Το κλάσμα που προκύπτει στρογγυλοποιείται στην αμέσως μεγαλύτερη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με μισό της μονάδας και άνω. 3. Ο αριθμός των υποψήφιων περιφερειακών συμβούλων κάθε συνδυασμού από κάθε φύλο πρέπει να ανέρχεται σε ποσοστό ίσο τουλάχιστον με το ένα τρίτο (1/3) του συνολικού αριθμού των μελών του περιφερειακού συμβουλίου. Τυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην αμέσως επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι τουλάχιστον ίσο με το μισό της. 4. Υποψηφιότητα από το ίδιο πρόσωπο και για την εκλογή του ως περιφερειάρχη ή αντιπεριφερειάρχη ή μέλους περιφερειακού συμβουλίου δεν επιτρέπεται. 5.Κανείς δεν επιτρέπεται να συμμετέχει σε περισσότερους συνδυασμούς.

	τα ποσά αυτά. 7. Η δήλωση του συνδυασμού επιδίδεται από τον υποψήφιο περιφερειάρχη ή με δικαστικό επιμελητή, ύστερα από παραγγελία του υποψήφιου περιφερειάρχη, στον πρόεδρο του πολυμελούς πρωτοδικείου το αργότερο είκοσι (20) ημέρες πριν από την ημέρα της ψηφοφορίας. Έως τη λήξη της παραπάνω προθεσμίας, επιτρέπεται μόνο να συμπληρωθεί ο συνδυασμός έως τον επιτρεπόμενο αριθμό των υποψήφιων συμβούλων με συμπληρωματική δήλωση του υποψηφίου περιφερειάρχη. Μετά τη λήξη της ανωτέρω προθεσμίας καμιά μεταβολή της δήλωσης δεν επιτρέπεται, εκτός από την αντικατάσταση προσώπων που παραιτήθηκαν ή απεβίωσαν, σύμφωνα με το άρθρο 123. Στις ανωτέρω δηλώσεις επισυνάπτονται τα στοιχεία που προβλέπει η παρ. 5. 8. Το πολυμελές πρωτοδικείο της έδρας της περιφέρειας και το Πρωτοδικείο Αθηνών στην περιφέρεια Αττικής είναι αρμόδια και για τις ενέργειες που ορίζονται στα άρθρα 122, 123, 138, 141, 142, 143, 144, 145 και 146. 9. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι παρ. 6 έως και 9 του άρθρου 18».	
	Άρθρο 52 **Κατάργηση άρθρου 121 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 121 του ν. 3852/2010 καταργείται.	Άρθρο 121 Κατάρτιση συνδυασμών 1. Ο συνδυασμός καταρτίζεται με γραπτή δήλωση την οποία υπογράφουν όλοι οι υποψήφιοι που τον αποτελούν. Στη δήλωση του συνδυασμού αναγράφονται κατά σειρά: α) Το τυχόν όνομα και έμβλημα του συνδυασμού. β) Το επώνυμο, το κύριο όνομα και το πατρώνυμο του υποψήφιου περιφερειάρχη, με την αντίστοιχη ένδειξη, η οποία τίθεται είτε δίπλα είτε κάτω από το όνομα του υποψήφιου περιφερειάρχη. Αν δεν αναγραφεί ένδειξη, ο πρώτος υποψήφιος του συνδυασμού θεωρείται υποψήφιος περιφερειάρχης. γ) Το επώνυμο, το κύριο όνομα και το πατρώνυμο των υποψήφιων αντιπεριφερειαρχών ανά περιφερειακή ενότητα, με την αντίστοιχη ένδειξη, η οποία τίθεται είτε δίπλα είτε κάτω από το όνομα του υποψήφιου αντιπεριφερειάρχη. Αν δεν αναγραφεί ένδειξη, ο πρώτος υποψήφιος του συνδυασμού σε κάθε περιφερειακή ενότητα θεωρείται υποψήφιος

		αντιπεριφερειάρχης. Ειδικά για τις περιφέρειες Βορείου και Νοτίου Αιγαίου "Ιονίων Νήσων, Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και Θεσσαλίας" τα ανωτέρω στοιχεία και οι οικείες ενδείξεις των υποψήφιων αντιπεριφερειαρχών αναγράφονται ανά νομό. Οι υποψήφιοι Αντιπεριφερειάρχες είναι επικεφαλής του συνδυασμού στην εκλογική περιφέρεια που είναι υποψήφιοι. *** Τα εντός " " της περ.γ΄προστέθηκαν με την παρ. 10ιβ΄ άρθρου 18 Ν.3870/2010,ΦΕΚ Α 138/9.8.2010. δ) Στη δήλωση ακολουθούν, κατά εκλογική περιφέρεια, με αλφαβητική σειρά, οι υποψήφιοι περιφερειακοί σύμβουλοι του συνδυασμού, με αλφαβητική σειρά, με σημείωση παραπλεύρως και εντός παρενθέσεως της εκλογικής περιφέρειας, στην οποία είναι υποψήφιοι. 2. Η δήλωση συντάσσεται σε απλό φύλλο χάρτου και επισυνάπτονται τα εξής δικαιολογητικά για καθέναν υποψήφιο: «α) Πιστοποιητικό εγγραφής του υποψηφίου στο δημοτολόγιο δήμου της οικείας περιφέρειας στην οποία είναι υποψήφιος.» *** Η περίπτωση α΄ αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 181 παρ.5 Ν.4261/2014, ΦΕΚ Α 107/5.5.2014. β) Υπεύθυνη δήλωση του υποψηφίου ότι δεν έχει στερηθεί κανένα πολιτικό του δικαίωμα ή ότι έληξε η πρόσκαιρη αποστέρηση των δικαιωμάτων αυτών ή θα έχει λήξει την ημέρα της εκλογής. γ) Αποδεικτικό είσπραξης Δ.Ο.Υ., που να αποδεικνύει κατάθεση χρηματικού ποσού εκατόν πενήντα (150) ευ-ρώ. 3. Επιτρέπεται να χρησιμοποιηθεί πέραν του κυρίου ονόματος του υποψηφίου και υποκοριστικό αυτού, εφόσον με αυτό είναι ευρύτερα γνωστός. Στην περίπτωση αυτή, το υποκοριστικό ακολουθεί το κύριο όνομα και τίθεται σε παρένθεση. Για τις γυναίκες μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως πρώτο επώνυμο είτε το πατρικό είτε του συζύγου, ανεξαρτήτως με ποιο επώνυμο είναι εγγεγραμμένες στην

		οικογενειακή τους μερίδα. 4. Ο συνδυασμός δηλώνεται νόμιμα, όταν περιλαμβάνει αριθμό υποψηφίων τουλάχιστον ίσο με τον αριθμό των εδρών κάθε εκλογικής περιφέρειας. 5. Στη δήλωση μπορεί να ορίζεται όνομα και έμβλημα του συνδυασμού. Απαγορεύεται να ορίζεται ή να χρησιμοποιείται ως όνομα ή ως έμβλημα οποιοδήποτε σύμβολο θρησκευτικής λατρείας, η σημαία ή άλλο παρόμοιο σύμβολο κράτους ή σημείο ιδιαίτερης ευλάβειας, στέμμα, όνομα ή έμβλημα πολιτικής οργανώσεως, φωτογραφία προσώπου, κάθε έμβλημα που χρησιμοποιείται ή χρησιμοποιήθηκε από το κράτος, καθώς και συμβόλων ή εμβλημάτων του δικτατορικού καθεστώτος της 21ης Απριλίου 1967 ή φωτογραφιών προσώπων, που έχουν καταδικαστεί για τη συμμετοχή τους σε αυτό. "Αν γίνουν περισσότερες δηλώσεις με το ίδιο όνομα ή έμβλημα από υποψήφιους συνδυασμούς για την ανάδειξη περιφερειακών αρχών της ίδιας περιφέρειας, δικαίωμα χρήσης έχει όποιος το έχει δηλώσει πρώτος". ***Το εντός " " γ εδάφιο της παρ. 5 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 2 του άρθρου 32 του Ν.4255/2014 (ΦΕΚ Α` 89/11.04.2014) 6. Αν δεν έχει τηρηθεί κάποια από τις διατυπώσεις ή δεν υπάρχει κάποια από τις προϋποθέσεις ή κάποιο από τα στοιχεία που προβλέπει η παράγραφος 1 του παρόντος άρθρου και αυτό βεβαιωθεί από το δικαστήριο η δήλωση είναι απαράδεκτη. Ειδικότερα, αν έχει συνταχθεί η δήλωση του συνδυασμού που προβλέπει η παράγραφος 1, με διαφορετικό τρόπο, δεν είναι απαράδεκτη, εφόσον περιλαμβάνει ρητή δήλωση που ορίζει τον υποψήφιο περιφερειάρχη και αντιπεριφερειάρχη. Απαράδεκτη είναι και η εκπρόθεσμη δήλωση, καθώς και η δήλωση που περιλαμβάνει λιγότερους υποψηφίους από τα ελάχιστα όρια της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου και της παραγράφου 3 του προηγούμενου άρθρου. 7. Η δήλωση του συνδυασμού επιδίδεται από τον υποψήφιο περιφερειάρχη ή με δικαστικό επιμελητή, ύστερα από παραγγελία του υποψήφιου

		περιφερειάρχη, είκοσι (20) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημέρα της ψηφοφορίας, στον πρόεδρο του αρμόδιου πολυμελούς πρωτοδικείου. Στη δήλωση αυτή επισυνάπτονται τα στοιχεία που προβλέπει η παράγραφος 1, καθώς και γραπτή αποδοχή των προσώπων που προτείνονται. Μετά τη λήξη της εικοσαήμερης προθεσμίας, που απαιτείται για την επίδοση στο αρμόδιο δικαστήριο, καμία μεταβολή της δηλώσεως δεν επιτρέπεται, εκτός από την αντικατάσταση προσώπων που παραιτήθηκαν ή απεβίωσαν, σύμφωνα με το άρθρο 123 του παρόντος νόμου. Αρμόδιο δικαστήριο είναι το πολυμελές πρωτοδικείο της έδρας της περιφέρειας. Το Πρωτοδικείο Αθηνών είναι αρμόδιο για την περιφέρεια Αττικής. Το πολυμελές πρωτοδικείο της έδρας της περιφέρειας και το Πρωτοδικείο Αθηνών στην περιφέρεια Αττικής είναι αρμόδια και για τις ενέργειες που ορίζονται στα άρθρα 122, 123, 138, 141, 142, 143, 144, 145 και 146 του παρόντος νόμου. 8. Συμπλήρωση του συνδυασμού επιτρέπεται να γίνει μέχρι τη λήξη της εικοσαήμερης προθεσμίας, που απαιτείται για την επίδοση της δήλωσης του συνδυασμού στο αρμόδιο δικαστήριο και μόνο προκειμένου να συμπληρωθεί ο συνδυασμός, έως τον επιτρεπόμενο αριθμό υποψήφιων συμβούλων. Προς τούτο υποβάλλεται συμπληρωματική δήλωση του υποψήφιου περιφερειάρχη, στην οποία επισυνάπτονται τα στοιχεία που προβλέπονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου. Στις περιπτώσεις αυτές απαραιτήτως επισυνάπτεται, πέραν των δικαιολογητικών που τον αφορούν, και γραπτή αποδοχή του προσώπου που προτείνεται.
	Άρθρο 53 **Περιεχόμενο ψηφοδελτίων στις περιφερειακές εκλογές – Αντικατάσταση άρθρου 129 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 129 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:	Άρθρο 129 Περιεχόμενο ψηφοδελτίων 1. Σε κάθε εκλογική περιφέρεια ο συνδυασμός εκτυπώνει ιδιαίτερο ψηφοδέλτιο, στο επάνω μέρος του οποίου σημειώνεται το τυχόν έμβλημα και το όνομα του συνδυασμού και ακολουθεί το επώνυμο, το όνομα και το πατρώνυμο του υποψήφιου περιφερειάρχη με την αντίστοιχη ένδειξη, η οποία τίθεται είτε δίπλα είτε κάτω από το όνομα του υποψηφίου, ακολουθεί το όνομα του υποψήφιου

	«Περιεχόμενο των ψηφοδελτίων για τις περιφερειακές εκλογές 1. Σε κάθε εκλογική περιφέρεια ο συνδυασμός εκτυπώνει ιδιαίτερο ψηφοδέλτιο, στο επάνω μέρος του οποίου σημειώνεται το όνομα και, εφόσον υπάρχει, το έμβλημα του συνδυασμού και ακολουθεί το επώνυμο, το όνομα και το πατρώνυμο του υποψήφιου περιφερειάρχη με την αντίστοιχη ένδειξη, η οποία τίθεται είτε δίπλα είτε κάτω από το όνομα του υποψηφίου και: α. στο πρώτο μέρος του ψηφοδελτίου τίθενται, αλφαβητική σειρά οι υποψήφιοι περιφερειακοί σύμβουλοι της αντίστοιχης εκλογικής περιφέρειας, β. στο δεύτερο μέρος του ψηφοδελτίου, ακολουθούν με αλφαβητική σειρά οι υποψήφιοι περιφερειακοί σύμβουλοι των υπολοίπων εκλογικών περιφερειών, με σημείωση, παραπλεύρως και μέσα σε παρένθεση, της εκλογικής περιφέρειας στην οποία είναι υποψήφιοι. 2. Σε όσες περιπτώσεις επαναληφθεί η ψηφοφορία για την εκλογή των περιφερειακών αρχών, σύμφωνα με το άρθρο 139, χρησιμοποιούνται τα ίδια ψηφοδέλτια».	αντιπεριφερειάρχη της συγκεκριμένης εκλογικής περιφέρειας, στη συνέχεια το επώνυμο, το όνομα και το πατρώνυμο των υποψήφιων συμβούλων της εκλογικής περιφέρειας με αλφαβητική σειρά. 2. Εγγραφές και διαγραφές δεν επιτρέπονται και αν γίνουν έχουν ως αποτέλεσμα την ακυρότητα του ψηφοδελτίου. 3. Η προτίμηση του εκλογέα εκφράζεται με σταυρό, που σημειώνεται με στυλογράφο μαύρης ή κυανής απόχρωσης δίπλα στο ονοματεπώνυμο κάθε υποψηφίου. 4. Σταυρός προτίμησης που σημειώνεται με διαφορετικό τρόπο, θεωρείται ότι δεν είναι γραμμένος και η εγκυρότητα του ψηφοδελτίου ερευνάται, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 130 του παρόντος. 5. Ο εκλογέας μπορεί να εκφράζει την προτίμηση του προς έναν (1) υποψήφιο, στις Εκλογικές περιφέρειες στις οποίες εκλέγονται έως τρεις (3) περιφερειακοί σύμβουλοι, προς έναν ή δύο υποψηφίους στις Εκλογικές περιφέρειες στις οποίες εκλέγονται από τέσσερις (4) έως και επτά (7) περιφερειακοί σύμβουλοι, προς έναν ή δύο ή τρεις υποψηφίους στις Εκλογικές περιφέρειες στις οποίες εκλέγονται από οκτώ (8) έως και δώδεκα (12) περιφερειακοί σύμβουλοι και προς έναν ή δύο ή τρεις ή τέσσερις υποψηφίους στις Εκλογικές περιφέρειες στις οποίες εκλέγονται περισσότεροι από δώδεκα (12) περιφερειακοί σύμβουλοι. Ψηφοδέλτιο συνδυασμού με περισσότερους σταυρούς προτίμησης από τους ανωτέρω κατά περίπτωση οριζόμενους είναι έγκυρο, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη κανένας σταυρός προτίμησης. 6. Για τον υποψήφιο περιφερειάρχη ή αντιπεριφερειάρχη περιφερειακής ενότητας, δεν χρειάζεται σταυρός προτίμησης. Αν σημειωθεί, δεν συνεπάγεται ακυρότητα του ψηφοδελτίου.
	Άρθρο 54 **Σταυροί προτίμησης** **Στο ν. 3852/2010 προστίθεται άρθρο 129Α ως εξής:**	

	«Σταυροί προτίμησης για την εκλογή περιφερειακών αρχών 1. Η προτίμηση του εκλογέα εκφράζεται με σταυρό, που σημειώνεται με στυλογράφο μαύρης ή κυανής απόχρωσης δίπλα στο ονοματεπώνυμο κάθε υποψηφίου. 2. Σταυρός προτίμησης που σημειώνεται με διαφορετικό τρόπο, θεωρείται ότι δεν είναι γραμμένος και η εγκυρότητα του ψηφοδελτίου ερευνάται, σύμφωνα με το άρθρο 130. 3. Ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ : α) ενός (1) υποψηφίου σε εκλογικές περιφέρειες που εκλέγουν έως τρεις (3) περιφερειακούς συμβούλους, β) ενός (1) ή δύο (2) υποψηφίων σε εκλογικές περιφέρειες που εκλέγουν από τέσσερις (4) έως επτά (7) περιφερειακούς συμβούλους, γ) ενός (1) ή δύο (2) ή τριών (3) υποψηφίων σε εκλογικές περιφέρειες που εκλέγουν από οκτώ (8) έως και δώδεκα (12) περιφερειακούς συμβούλους και δ) ενός (1) ή δύο (2) ή τριών (3) ή τεσσάρων (4) υποψηφίων σε εκλογικές περιφέρειες που εκλέγουν περισσότερους από δώδεκα (12) περιφερειακούς συμβούλους. 4. Ψηφοδέλτιο συνδυασμού με περισσότερους σταυρούς προτίμησης από τους ανωτέρω κατά περίπτωση οριζόμενους είναι έγκυρο, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη κανένας σταυρός προτίμησης. 5. Για τον υποψήφιο περιφερειάρχη δεν χρειάζεται σταυρός προτίμησης. Αν σημειωθεί, δεν συνεπάγεται ακυρότητα του ψηφοδελτίου. 6. Σε όσες περιπτώσεις επαναληφθεί η ψηφοφορία για την εκλογή των περιφερειακών αρχών, σύμφωνα με το άρθρο 139, δεν απαιτείται σταυρός προτίμησης και, αν σημειωθεί, δεν συνεπάγεται ακυρότητα του ψηφοδελτίου».	

	Άρθρο 55 **Άκυρα ψηφοδέλτια – Αντικατάσταση άρθρου 130 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 130 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Άκυρα ψηφοδέλτια 1. Το ψηφοδέλτιο είναι άκυρο αν: α) έχει σημειωθεί σταυρός προτίμησης με χρώμα διαφορετικό από εκείνα που ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 129 Α. β) έχει σχήμα, διαστάσεις ή μορφή που διαφέρουν, κατά τρόπο εμφανή, από αυτά που ορίζει η παρ. 2 του άρθρου 127 και η υπουργική απόφαση που προβλέπεται στην ίδια παράγραφο. γ) έχει τυπωθεί σε χαρτί ή με μελάνι που το χρώμα του διαφέρει, κατά τρόπο εμφανή, από αυτό που ορίζεται στις παρ. 1 και 3 του άρθρου 127. δ) έχουν σημειωθεί σε οποιαδήποτε πλευρά του λέξεις, φράσεις, υπογραμμίσεις, στίγματα ή άλλα σημεία, εφόσον κριθεί ότι τα παραπάνω αποτελούν διακριτικά γνωρίσματα, που παραβιάζουν με τρόπο προφανή το απόρρητο της ψηφοφορίας. 2. Το ψηφοδέλτιο είναι επίσης αυτοδικαίως άκυρο και στις εξής περιπτώσεις : α) Αν βρεθεί στο φάκελο με ένα ή περισσότερα άλλα έγκυρα ή άκυρα ψηφοδέλτια, του ίδιου ή διαφορετικού συνδυασμού ή με λευκά. β) Αν βρεθεί μέσα σε φάκελο, που δεν είναι σύμφωνος με τις ρυθμίσεις του άρθρου 131. γ) Αν φέρει εγγραφές και διαγραφές, εκτός της περίπτωσης στην οποία κατά τις διατάξεις της εκλογικής νομοθεσίας (π.δ. 26/2012) και σύμφωνα με τις εκεί προβλεπόμενες προϋποθέσεις επιτρέπεται η χρήση λευκών ψηφοδελτίων λόγω μη επάρκειας των εντύπων».	Άρθρο 130 Άκυρα ψηφοδέλτια Εκτός από την περίπτωση ακυρότητας, κατά την παράγραφο 2 του προηγούμενου άρθρου, το ψηφοδέλτιο είναι άκυρο μόνο στις ακόλουθες περιπτώσεις: α) Αν έχει σχήμα ή διαστάσεις που διαφέρουν, κατά τρόπο εμφανή από αυτά που ορίζει η παράγραφος 2 του άρθρου 127 του παρόντος και η υπουργική απόφαση που προβλέπεται στην ίδια παράγραφο. β) Αν έχει τυπωθεί σε χαρτί ή με μελάνι που το χρώμα του διαφέρει, κατά τρόπο εμφανή από αυτό, που ορίζεται στις παραγράφους 1 και 3 του άρθρου 127 του παρόντος. γ) Αν έχουν σημειωθεί σε οποιαδήποτε πλευρά του λέξεις, φράσεις, υπογραμμίσεις, στίγματα ή άλλα σημεία, εφόσον αποτελούν διακριτικά γνωρίσματα, που παραβιάζουν με τρόπο προφανή το απόρρητο της ψηφοφορίας. δ) Αν βρεθεί στο φάκελο με ένα ή περισσότερα άλλα έγκυρα ή¶κυρα ψηφοδέλτια του ίδιου ή διαφορετικού συνδυασμού ή με λευκά και ε) Αν βρεθεί μέσα σε φάκελο, που δεν είναι σύμφωνος με τις ρυθμίσεις του επόμενου άρθρου.
	Άρθρο 56 **Εκλογικό σύστημα – Κατανομή εδρών περιφερειακού συμβουλίου – Αντικατάσταση άρθρου 138 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 138 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Εκλογικό σύστημα - Κατανομή των εδρών του περιφερειακού συμβουλίου 1. Το σύνολο των εδρών του περιφερειακού συμβουλίου κατανέμονται στους συνδυασμούς που μετείχαν στις εκλογές, ανάλογα με τον αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν. 2. Η αναλογική κατανομή των εδρών γίνεται ως εξής: Το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν στο σύνολο της περιφέρειας όλοι μαζί οι συνδυασμοί που συμμετείχαν στις εκλογές διαιρείται με τον αριθμό των εδρών που	Άρθρο 138 Κατανομή των εδρών του περιφερειακού συμβουλίου 1. Τα τρία πέμπτα (3/5) των εδρών του περιφερειακού συμβουλίου καταλαμβάνει ο επιτυχών συνδυασμός και τα δύο πέμπτα (2/5) οι επιλαχόντες, ανάλογα με τον αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 4. 2. Αν ο επιτυχών συνδυασμός συγκεντρώνει ποσοστό έγκυρων ψηφοδελτίων μεγαλύτερο από το εξήντα τοις εκατό (60%) του συνόλου τους, οι έδρες του περιφερειακού συμβουλίου κατανέμονται αναλογικά μεταξύ των συνδυασμών που

	αντιστοιχούν σε κάθε περιφερειακό συμβούλιο και το πηλίκο αυξημένο κατά μία μονάδα, παραλειπομένου του κλάσματος, αποτελεί το εκλογικό μέτρο. Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε συνδυασμού διαιρείται στη συνέχεια με το εκλογικό μέτρο και καθένας τους καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο και το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης. Αν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί που συμμετέχουν στην κατανομή με την προηγούμενη διαδικασία είναι λιγότερες από τις προς διάθεση, όσες απομένουν κατανέμονται ανά μία μεταξύ όλων των συνδυασμών, ανεξαρτήτως εάν έλαβαν ή όχι έδρα κατά τη διαδικασία των προηγούμενων εδαφίων, ανάλογα με τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα τους. Αν οι συνδυασμοί αυτοί ή μερικοί από αυτούς έχουν ίσο αριθμό αχρησιμοποίητων υπολοίπων, γίνεται κλήρωση. Αν μετά την κατανομή των εδρών με βάση τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα παραμένουν αδιάθετες έδρες, αυτές κατανέμονται ανά μία, σε όλους τους συνδυασμούς, ανάλογα με το συνολικό αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων του συνδυασμού. Σε περίπτωση ίσου αριθμού έγκυρων ψηφοδελτίων δύο ή και περισσότερων συνδυασμών, ενεργείται μεταξύ τους κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο. 3. Αν έχει ανακηρυχθεί ένας μόνο συνδυασμός υποψηφίων, ο περιφερειάρχης εκλέγεται από το μοναδικό συνδυασμό. Οι πρώτοι κατά σειρά σε σταυρούς προτίμησης, και εωσότου συμπληρωθεί ο αριθμός των εδρών του περιφερειακού συμβουλίου, εκλέγονται τακτικοί και οι υπόλοιποι αναπληρωματικοί σύμβουλοι».	συμμετέχουν στις εκλογές σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 5. 3. Αν κατά τον υπολογισμό των τριών πέμπτων (3/5) και των δύο πέμπτων (2/5) του αριθμού των εδρών προκύπτει κλάσμα μικρότερο του ημίσεως της μονάδας δεν υπολογίζεται, ενώ στην περίπτωση που προκύπτει κλάσμα μεγαλύτερο του ημίσεως στρογγυλοποιείται στην επόμενη μονάδα. Με βάση τα παραπάνω, οι έδρες του περιφερειακού συμβουλίου που αναλογούν στα τρία πέμπτα (3/5) και στα δύο πέμπτα (2/5) έχουν, αντίστοιχα, ως εξής: στα 41 μελή συμβούλια 25 και 16, στα 51 μελή συμβούλια 31 και 20, στα 71 μελή συμβούλια 43 και 28, στα 101 μελή συμβούλια 61 και 40. 4. Η αναλογική κατανομή των εδρών μεταξύ των επιλαχόντων συνδυασμών στην περίπτωση της παραγράφου 1 του παρόντος γίνεται ως εξής: Το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν στο σύνολο της περιφέρειας όλοι μαζί οι συνδυασμοί που συμμετείχαν στις εκλογές, εκτός από τον επιτυχόντα, διαιρείται με τον αριθμό των εδρών που αντιστοιχεί στα δύο πέμπτα (2/5) και το πηλίκο τους, αυξημένο κατά μία μονάδα, αποτελεί το εκλογικό μέτρο με παράλειψη τυχόν κλάσματος. Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε συνδυασμού διαιρείται στη συνέχεια με το εκλογικό μέτρο και καθένας τους καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο είναι το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης. Εάν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι επιλαχόντες συνδυασμοί, σύμφωνα με την προηγούμενη διαδικασία, είναι λιγότερες από τις προς διάθεση, οι έδρες που απομένουν διανέμονται ανά μία μεταξύ των επιλαχόντων συνδυασμών, ανάλογα με τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα τους. Εάν συνδυασμοί έχουν ίσο αριθμό αχρησιμοποίητων υπολοίπων, διενεργείται κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο. Εάν και μετά την κατανομή εδρών με βάση τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα παραμένουν αδιάθετες έδρες, κατανέμονται ανά μία κατά σειρά, ανάλογα με το συνολικό αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε επιλαχόντος συνδυασμού.

		(Εάν έχει απομείνει για κατανομή μία μόνο έδρα, την καταλαμβάνει ο επιλαχών συνδυασμός που έχει καταλάβει τουλάχιστον μία έδρα και παρουσιάζει το μεγαλύτερο αχρησιμοποίητο υπόλοιπο). *** Το εντός ( ) προτελευταίο εδάφιο της παρ.4 απαλείφθηκε με την παρ.10κε΄ άρθρου 18 Ν.3870/2010,ΦΕΚ Α 138/9.8.2010. Σε περίπτωση ίσου αριθμού έγκυρων ψηφοδελτίων δύο ή και περισσότερων συνδυασμών, ενεργείται μεταξύ τους κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο. 5. Η αναλογική κατανομή των εδρών στην περίπτωση της παραγράφου 2 του παρόντος γίνεται ως εξής: Το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν στο σύνολο της περιφέρειας όλοι μαζί οι συνδυασμοί που συμμετείχαν στις εκλογές διαιρείται με τον αριθμό των εδρών που αντιστοιχούν σε κάθε περιφερειακό συμβούλιο και το πηλίκο αυξημένο κατά μία μονάδα, παραλειπομένου του κλάσματος, αποτελεί το εκλογικό μέτρο. Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε συνδυασμού διαιρείται στη συνέχεια με το εκλογικό μέτρο και καθένας τους καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο και το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης. Στην περίπτωση αυτή, ο επιτυχών συνδυασμός μπορεί να λάβει αριθμό εδρών που ξεπερνά το ποσοστό των τριών πέμπτων (3/5). Εάν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί που συμμετέχουν στην κατανομή με την προηγούμενη διαδικασία είναι λιγότερες από τις προς διάθεση, όσες απομένουν κατανέμονται ανά μία μεταξύ όλων των συνδυασμών ανάλογα με τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα τους. Εάν οι συνδυασμοί αυτοί ή μερικοί από αυτούς έχουν ίσο αριθμό αχρησιμοποίητων υπολοίπων, γίνεται κλήρωση. Εάν μετά την κατανομή των εδρών με βάση τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα παραμένουν αδιάθετες έδρες, αυτές κατανέμονται ανά μία, ανάλογα με το συνολικό αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων του συνδυασμού.

		Σε περίπτωση ίσου αριθμού έγκυρων ψηφοδελτίων δύο ή και περισσότερων συνδυασμών, ενεργείται μεταξύ τους κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο. 6. Αν έχει ανακηρυχθεί ένας μόνο συνδυασμός υποψηφίων, ο περιφερειάρχης εκλέγεται από το μοναδικό συνδυασμό. Οι πρώτοι κατά σειρά σε σταυρούς προτίμησης, και έως ότου συμπληρωθεί ο αριθμός των εδρών του περιφερειακού συμβουλίου, εκλέγονται τακτικοί και οι υπόλοιποι αναπληρωματικοί σύμβουλοι.
	Άρθρο 57 **Επανάληψη της ψηφοφορίας – Αντικατάσταση άρθρου 139 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 139 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Επανάληψη της ψηφοφορίας 1. Αν κανένας συνδυασμός δεν συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των έγκυρων ψηφοδελτίων, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή (β' γύρος) ανάμεσα μόνο στους υποψήφιους περιφερειάρχες των δύο συνδυασμών που έλαβαν τις περισσότερες ψήφους. Επιτυχών θεωρείται ο υποψήφιος περιφερειάρχης και ο συνδυασμός του που συγκέντρωσε στην επαναληπτική ψηφοφορία (β' γύρο) την απόλυτη πλειοψηφία ολόκληρου του αριθμού των έγκυρων ψηφοδελτίων. Αν στην επαναληπτική ψηφοφορία (β' γύρο) οι δύο συνδυασμοί ισοψηφήσουν, το οικείο πρωτοδικείο ενεργεί κλήρωση για την ανάδειξη του επιτυχόντος συνδυασμού. 2. Σε περίπτωση ισοψηφίας στην πρώτη θέση κατά την πρώτη ψηφοφορία (α' γύρο), δύο ή περισσότερων συνδυασμών, στην επαναληπτική ψηφοφορία (β' γύρο) μετέχουν μόνο οι υποψήφιοι περιφερειάρχες όλων των συνδυασμών που ισοψήφησαν στην πρώτη θέση. Η παράγραφος αυτή εφαρμόζεται και αν στην αρχική ψηφοφορία (α' γύρος) μετείχαν μόνο δύο συνδυασμοί που ισοψήφισαν.	Άρθρο 139 Επανάληψη της ψηφοφορίας 1. Εάν κανένας συνδυασμός δεν συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των έγκυρων ψηφοδελτίων, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή ανάμεσα μόνο στους υποψήφιους περιφερειάρχες των δύο συνδυασμών που έλαβαν τις περισσότερες ψήφους. Επιτυχών θεωρείται ο υποψήφιος περιφερειάρχης και ο συνδυασμός του που συγκέντρωσε στην επαναληπτική ψηφοφορία την απόλυτη πλειοψηφία ολόκληρου του αριθμού των έγκυρων ψηφοδελτίων. Εάν στην επαναληπτική ψηφοφορία οι δύο συνδυασμοί ισοψηφήσουν, το οικείο πρωτοδικείο ενεργεί κλήρωση για την ανάδειξη του επιτυχόντος συνδυασμού. 2. Οι έδρες των περιφερειακών συμβουλίων κατανέμονται, σε περίπτωση επαναληπτικής ψηφοφορίας, στους συνδυασμούς που συμμετέχουν στις εκλογές, σε δύο φάσεις, που ονομάζονται κατανομές. Στην πρώτη (Α) κατανομή κατανέμονται οι μισές έδρες του περιφερειακού συμβουλίου. Το κλάσμα που προκύπτει στρογγυλοποιείται στην αμέσως μεγαλύτερη μονάδα. Στη δεύτερη (Β) κατανομή κατανέμονται οι υπόλοιπες. Με βάση τον αριθμό των εδρών των περιφερειακών συμβουλίων οι έδρες που

	3. Σε περίπτωση ισοψηφίας στη δεύτερη θέση, κατά την αρχική ψηφοφορία (α' γύρο) δύο ή περισσότερων συνδυασμών, στην επαναληπτική μετέχουν ο υποψήφιος περιφερειάρχης του πρώτου σε αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων συνδυασμού και οι υποψήφιοι περιφερειάρχες των συνδυασμών που ισοψήφησαν στη δεύτερη θέση. 4. Στις περιπτώσεις των παρ. 2 και 3, επιτυχών θεωρείται ο υποψήφιος περιφερειάρχης και ο συνδυασμός του που έλαβε στην επαναληπτική ψηφοφορία τη σχετική πλειοψηφία. Αν στην ψηφοφορία αυτή (β' γύρο) ισοψηφήσουν δύο ή περισσότεροι υποψήφιοι περιφερειάρχες στην πρώτη θέση, το Πρωτοδικείο διενεργεί κλήρωση για την ανάδειξη του επιτυχόντος περιφερειάρχη και του συνδυασμού του. 5. Οι τακτικοί και αναπληρωματικοί σύμβουλοι εκλέγονται με βάση την πρώτη ψηφοφορία (α' γύρο) σύμφωνα με τους σταυρούς προτίμησης που έλαβε καθένας στην ψηφοφορία αυτή. 6. Η επαναληπτική ψηφοφορία (β' γύρος) γίνεται στα ίδια εκλογικά τμήματα, με τις ίδιες εφορευτικές επιτροπές, τους ίδιους δικαστικούς αντιπροσώπους και τους ίδιους εφόρους αντιπροσώπων».	αναλογούν σε καθεμία από τις δύο αυτές κατανομές έχουν ως εξής: - για τα 41 μελή συμβούλια οι έδρες της Α` κατανομής είναι 21 και της Β` κατανομής 20, - για τα 51 μελή συμβούλια 26 και 25 αντίστοιχα, - για τα 71 μελή συμβούλια 36 και 35 αντίστοιχα, - για τα 101 μελή συμβούλια 51 και 50 αντίστοιχα. 3. Οι έδρες της Α` κατανομής κατανέμονται αναλογικά στους συνδυασμούς που συμμετέχουν στις εκλογές σύμφωνα με την ακόλουθη διαδικασία:  Το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν στο σύνολο της περιφέρειας όλοι οι συνδυασμοί που συμμετείχαν στις εκλογές στην αρχική ψηφοφορία διαιρείται με τον αριθμό των εδρών της Α` κατανομής. Το πηλίκο της διαίρεσης, αυξημένο κατά μία μονάδα παραλειπομένου του κλάσματος, αποτελεί το εκλογικό μέτρο της Α` κατανομής. Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε συνδυασμού διαιρείται στη συνέχεια με το εκλογικό μέτρο και καθένας τους καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο είναι το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης. Εάν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί με την προηγούμενη διαδικασία είναι λιγότερες από τις προς διάθεση της Α` κατανομής, οι έδρες που απομένουν διανέμονται ανά μία μεταξύ των επιλαχόντων συνδυασμών, ανάλογα με τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα τους. Εάν συνδυασμοί έχουν ίσο αριθμό αχρησιμοποίητων υπολοίπων, διενεργείται κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο. Εάν και μετά τη διανομή εδρών με βάση τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα παραμένουν αδιάθετες έδρες, κατανέμονται ανά μία κατά σειρά, ανάλογα με το συνολικό αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε επιλαχόντος συνδυασμού.

		(Εάν έχει απομείνει προς διάθεση μία μόνο έδρα, την καταλαμβάνει ο επιλαχών συνδυασμός που έχει καταλάβει τουλάχιστον μία έδρα και παρουσιάζει το μεγαλύτερο αχρησιμοποίητο υπόλοιπο). *** Το εντός ( ) τελευταίο εδάφιο της παρ.3 απαλείφθηκε με την παρ.10κε΄ άρθρου 18 Ν.3870/2010,ΦΕΚ Α 138/9.8.2010. 4. Για την κατανομή των εδρών της Β` κατανομής, υπολογίζεται, αρχικά, πόσες από τις έδρες αυτές πρέπει να προσκυρωθούν στον επιτυχόντα συνδυασμό, ώστε να συγκεντρώσει συνολικά, συνυπολογιζομένων και των εδρών που του απονεμήθηκαν από την Α` κατανομή, τα τρία πέμπτα (3/5) του συνόλου των εδρών. Οι έδρες της Β` κατανομής που θα απομείνουν προς κατανομή, μετά την παραχώρηση των εδρών στον επιτυχόντα συνδυασμό, διατίθενται στον άλλο συνδυασμό που πήρε μέρος στην επαναληπτική ψηφοφορία.  Στην περίπτωση, όπου λόγω του μικρού αριθμού εδρών που τους έχουν απονεμηθεί από την Α` κατανομή, ο επιτυχών συνδυασμός δεν μπορεί να συμπληρώσει τον αριθμό των τριών πέμπτων (3/5) του συνόλου των εδρών, προσκυρώνονται σε αυτόν όλες οι έδρες της Β` κατανομής και δεν γίνεται καμία μεταβολή στην κατανομή των εδρών της Α` κατανομής, ανάμεσα στους υπόλοιπους συνδυασμούς. 5. Σε περίπτωση ισοψηφίας στην πρώτη θέση κατά την πρώτη ψηφοφορία, δύο ή περισσότερων συνδυασμών, στην επαναληπτική ψηφοφορία μετέχουν οι υποψήφιοι περιφερειάρχες όλων των συνδυασμών που ισοψήφησαν. 6. Σε περίπτωση ισοψηφίας στη δεύτερη θέση, κατά την αρχική ψηφοφορία δύο ή περισσότερων συνδυασμών, στην επαναληπτική μετέχουν ο υποψήφιος περιφερειάρχης του πρώτου σε αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων συνδυασμού και οι υποψήφιοι περιφερειάρχες των συνδυασμών που ισοψήφησαν στη δεύτερη θέση. 7. Στις περιπτώσεις των παραγράφων 5 και 6, επιτυχών θεωρείται ο υποψήφιος περιφερειάρχης και ο συνδυασμός του που έλαβε στην επαναληπτική ψηφοφορία τη σχετική πλειοψηφία.

		Εάν στην ψηφοφορία αυτή ισοψηφήσουν δύο υποψήφιοι περιφερειάρχες, το Πρωτοδικείο διενεργεί κλήρωση για την ανάδειξη του επιτυχόντος περιφερειάρχη και του συνδυασμού του. Εάν ισοψηφήσουν περισσότεροι από δύο συνδυασμοί, το Πρωτοδικείο διενεργεί κλήρωση για την ανάδειξη του επιτυχόντος περιφερειάρχη και του συνδυασμού του και εκείνου που θα συμμετάσχει στη Β` κατανομή σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 4.  8. Εάν κανένας από τους συνδυασμούς που συμμετέχουν στις εκλογές στην αρχική ψηφοφορία δεν συγκεντρώσει το εκλογικό μέτρο ή αν μόνο ένας συνδυασμός το έχει συγκεντρώσει, τότε στην Α` κατανομή συμμετέχουν οπωσδήποτε οι δύο συνδυασμοί που έχουν λάβει το μεγαλύτερο αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων. Οι υποψήφιοι περιφερειάρχες των δύο συνδυασμών συμμετέχουν και στην επαναληπτική ψηφοφορία. 9. Οι τακτικοί και αναπληρωματικοί σύμβουλοι εκλέγονται με βάση την πρώτη ψηφοφορία σύμφωνα με τους σταυρούς προτίμησης που έλαβε καθένας στην ψηφοφορία αυτή, όπως ορίζεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 138 και του άρθρου 142 του παρόντος.
	Άρθρο 58 Κατανομή εδρών ανά εκλογική περιφέρεια – Αντικατάσταση άρθρου 140 του ν. 3852/2010 Το άρθρο 140 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Κατανομή των εδρών του περιφερειακού συμβουλίου ανά εκλογική περιφέρεια Οι έδρες του περιφερειακού συμβουλίου που δικαιούται να καταλάβει κάθε συνδυασμός, σύμφωνα με το άρθρο 138, κατανέμονται ανά εκλογική περιφέρεια ως εξής: 1. Η κατανομή ξεκινά από τις τυχόν μονοεδρικές εκλογικές περιφέρειες της	Άρθρο 140 Κατανομή των εδρών του περιφερειακού συμβουλίου ανά εκλογική περιφέρεια Οι έδρες του περιφερειακού συμβουλίου ανά εκλογική περιφέρεια κατανέμονται μεταξύ του επιτυχόντος και των επιλαχόντων συνδυασμών, όπως καθορίζονται στο άρθρο 138 του παρόντος, ως εξής: 1. Ο επιτυχών συνδυασμός λαμβάνει καταρχήν μία (1) έδρα σε κάθε εκλογική περιφέρεια. 2. Η κατανομή συνεχίζεται αρχίζοντας από το μικρότερο σε εκλογική δύναμη συνδυασμό, ο οποίος εξασφάλισε, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 138 του

	περιφέρειας. Η έδρα κάθε μονοεδρικής εκλογικής περιφέρειας αποδίδεται στον συνδυασμό που έλαβε τις περισσότερες έγκυρες ψήφους στη συγκεκριμένη εκλογική περιφέρεια, εφ' όσον αυτός δικαιούται να καταλάβει έδρα σύμφωνα με το άρθρο 138. 2. Αν κατά τη διαδικασία της παρ. 1 κάποιος συνδυασμός λάβει περισσότερες έδρες από αυτές που δικαιούται σύμφωνα με το άρθρο 138, αυτές του αφαιρούνται ανά μία ξεκινώντας από τη μονοεδρική εκλογική περιφέρεια στις οποίες ο συνδυασμός έλαβε τις λιγότερες ψήφους. 3. Έδρες μονοεδρικών εκλογικών περιφερειών, οι οποίες μετά την εφαρμογή της παρ. 2 παραμένουν αδιάθετες, απονέμονται στον δεύτερο σε εκλογική δύναμη συνδυασμό στη συγκεκριμένη εκλογική περιφέρεια. Αν κάποιος από τους συνδυασμούς λαμβάνει, βάσει του προηγούμενου εδαφίου, περισσότερες έδρες από αυτές που δικαιούται σύμφωνα με το άρθρο 138, εφαρμόζεται η παρ. 2. 4. Η διαδικασία των παρ. 2 και 3 εφαρμόζεται, εφ' όσον απαιτηθεί, και με τους επόμενους κατά σειρά εκλογικής δύναμης στην οικεία εκλογική περιφέρεια συνδυασμούς, μέχρι να κατανεμηθούν όλες οι έδρες των μονοεδρικών περιφερειών. 5. Στη συνέχεια, υπολογίζεται το εκλογικό μέτρο για κάθε συνδυασμό, ως το πηλίκο των έγκυρων ψηφοδελτίων του συνδυασμού στο σύνολο της περιφέρειας προς τις έδρες που δικαιούται να καταλάβει σύμφωνα με το άρθρο 138. Το πηλίκο, μετά την παράλειψη του κλάσματος, προσαυξάνεται κατά μία μονάδα. Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων του κάθε συνδυασμού διαιρείται σε κάθε εκλογική περιφέρεια με το εκλογικό του μέτρο και ο συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο είναι το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης. Αν σε κάθε εκλογική περιφέρεια υπάρχουν τόσες διαθέσιμες έδρες όσες δικαιούται ο συνδυασμός, τις καταλαμβάνει όλες και ο αριθμός τους αφαιρείται από τις διαθέσιμες της περιφέρειας. Αν δεν υπάρχει επαρκής αριθμός, στο συνδυασμό κατακυρώνονται μόνον οι διαθέσιμες έδρες. 6. Αν, μετά και τη διαδικασία της παρ. 5, κάποιος συνδυασμός έχει λάβει συνολικά περισσότερες έδρες από αυτές που δικαιούται σύμφωνα με το άρθρο 138, αυτές του αφαιρούνται ανά μία ξεκινώντας από την εκλογική περιφέρεια, εξαιρουμένων των μονοεδρικών, στην οποία ο συνδυασμός έλαβε τις λιγότερες ψήφους. 7. Αν, μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας των παρ. 1 έως και 6 υπάρχουν αδιάθετες έδρες και συνδυασμοί που δικαιούνται να καταλάβουν έδρα σύμφωνα με το άρθρο 138, ξεκινώντας από τον μικρότερο σε εκλογική δύναμη στο σύνολο της περιφέρειας συνδυασμό που δικαιούται να καταλάβει έδρα, διατίθενται οι διαθέσιμες έδρες ανά μία από κάθε	παρόντος, συμμετοχή στο περιφερειακό συμβούλιο. Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων του συνδυασμού αυτού στην περιφέρεια διαιρείται με τον αριθμό των εδρών που δικαιούται και το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης, προσαυξημένο κατά μία μονάδα, αποτελεί το εκλογικό μέτρο. Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων του συνδυασμού αυτού διαιρείται σε κάθε εκλογική περιφέρεια με το εκλογικό του μέτρο και ο συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες σε κάθε περιφέρεια όσο είναι το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης. Εάν ο συνδυασμός εξακολουθεί να δικαιούται έδρες στο περιφερειακό συμβούλιο, ο αριθμός τους συμπληρώνεται με τη διάθεση ανά μίας από κάθε εκλογική περιφέρεια, όπου διατηρεί το μεγαλύτερο, κατά φθίνουσα σειρά, αδιάθετο υπόλοιπο ψηφοδελτίων. 3. Εάν στην πρώτη κατά σειρά εκλογική περιφέρεια υπάρχουν τόσες διαθέσιμες έδρες όσες δικαιούται ο συνδυασμός εκεί, τις καταλαμβάνει όλες και ο αριθμός τους αφαιρείται από τις διαθέσιμες της περιφέρειας. Εάν δεν υπάρχει επαρκής αριθμός, στο συνδυασμό κατακυρώνονται μόνο οι διαθέσιμες. Εάν μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας αυτής παραμένουν αδιάθετες για το συνδυασμό έδρες, κατανέμονται ανά μία κατά σειρά στιςΕκλογικές περιφέρειες, όπου ο συνδυασμός διατηρεί το μεγαλύτερο, κατά φθίνουσα σειρά, αδιάθετο υπόλοιπο ψηφοδελτίων. 4. Οι έδρες που κατανέμονται σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 αφαιρούνται από τις διαθέσιμες της εκλογικής περιφέρειας. 5. Με την ίδια διαδικασία κατανέμονται οι έδρες σε κάθε εκλογική περιφέρεια για καθέναν από τους άλλους επιλαχόντες συνδυασμούς κατά αύξουσα σειρά εκλογής. 6. Οι έδρες που παραμένουν αδιάθετες σε κάθε εκλογική περιφέρεια μετά την ολοκλήρωση της παραπάνω διαδικασίας και για όλους τους επιλαχόντες συνδυασμούς καταλαμβάνονται από τον επιτυχόντα συνδυασμό.

	εκλογική περιφέρεια, όπου αυτός διατηρεί το μεγαλύτερο, κατά φθίνουσα σειρά, αδιάθετο υπόλοιπο ψηφοδελτίων. Η διαδικασία της παρούσας παραγράφου επαναλαμβάνεται για όλους τους συνδυασμούς που δικαιούνται να καταλάβουν έδρα, κατ' αύξουσα σειρά εκλογικής δύναμης. 8. Αν, με την ολοκλήρωση της διαδικασίας και της παρ. 7, υπάρχουν εκλογικές περιφέρειες με αδιάθετες έδρες και συνδυασμοί που δικαιούνται να καταλάβουν έδρα σύμφωνα με το άρθρο 138, ξεκινώντας από την μεγαλύτερη σε αριθμό εδρών εκλογική περιφέρεια και επί όμοιων από εκείνη που έχει συνολικά τις περισσότερες έγκυρες ψήφους και συνεχίζοντας με φθίνουσα σειρά, απονέμεται ανά μία αδιάθετη έδρα στο συνδυασμό που εξακολουθεί να δικαιούται έδρα και έχει λάβει τις περισσότερες έγκυρες ψήφους συνολικά. Η διαδικασία της παρούσας παραγράφου επαναλαμβάνεται όσες φορές χρειαστεί, μέχρι να εξαντληθούν οι διαθέσιμες έδρες ή οι συνδυασμοί που δικαιούνται να καταλάβουν έδρα σύμφωνα με το άρθρο 138. Έδρες που μετά την εξάντληση των δικαιούμενων να καταλάβουν έδρα συνδυασμών παραμένουν αδιάθετες, δεν διατίθενται, αλλά παραμένουν κενές. 9. Οι έδρες που κατανέμονται σε κάθε στάδιο, σύμφωνα με τις παρ. 1 έως και 8, αφαιρούνται από τις διαθέσιμες της εκλογικής περιφέρειας».	
	Άρθρο 59 Τροποποίηση άρθρου 141 του ν. 3852/2010 1. Η παρ. 3 του άρθρου 141 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «3. Αν εκείνος που έχει επιλεγεί ως υποψήφιος περιφερειάρχης είναι υποψήφιος σύμβουλος του συνδυασμού, τότε αφαιρείται από τη σειρά κατάταξης των υποψηφίων συμβούλων του συνδυασμού βάσει των σταυρών που έλαβαν και εφαρμόζεται, εφ' όσον δεν εκλεγεί περιφερειάρχης, το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 142». 2. Η παρ. 6 του άρθρου 141 του ν. 3852/2010 καταργείται.	Άρθρο 141 Παραίτηση ή θάνατος υποψήφιου περιφερειάρχη σε περίπτωση επαναληπτικής ψηφοφορίας « 3. Αν εκείνος που έχει επιλεγεί ως υποψήφιος περιφερειάρχης είναι υποψήφιος σύμβουλος του συνδυασμού, η θέση του ως συμβούλου μένει κενή.» «6. Η επαναληπτική ψηφοφορία γίνεται από τις ίδιες εφορευτικές επιτροπές και τους ίδιους δικαστικούς αντιπροσώπους.»
	Άρθρο 60 Τροποποίηση άρθρου 142 του ν. 3852/2010 Η παρ. 3 του άρθρου 142 του ν. 3852/2010 καταργείται.	Άρθρο 142 Τακτικοί και αναπληρωματικοί περιφερειακοί σύμβουλοι - Ισοψηφία 3. Οι υποψήφιοι Αντιπεριφερειάρχες των επιλαχόντων συνδυασμών θεωρούνται επιτυχόντες σύμβουλοι του συνδυασμού τους στην εκλογική περιφέρεια στην

		οποία ήταν υποψήφιοι, εφόσον ο συνδυασμός τους έλαβε έδρα. Ειδικά για τις περιφέρειες Βορείου και Νοτίου Αιγαίου " Ιονίων Νήσων, Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και Θεσσαλίας" οι υποψήφιοιΑντιπεριφερειάρχες των επιλαχόντων συνδυασμών καταλαμβάνουν θέση περιφερειακού συμβούλου στην εκλογική περιφέρεια που ήταν υποψήφιοι και ο συνδυασμός τους έλαβε τις περισσότερες έδρες. Σε περίπτωση ίσου αριθμού εδρών σε περισσότερες Εκλογικές περιφέρειες, τότε λαμβάνει την έδρα αυτής στην οποία ο συνδυασμός έλαβε τις περισσότερες ψήφους. *** Η εντός " " φράση της παρ.3 προστέθηκε με το άρθρο 51 παρ.5 Ν.3905/2010,ΦΕΚ Α 219/23.12.2010.
	Άρθρο 61 **Κατάργηση του άρθρου 143 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 143 του ν. 3852/2010 καταργείται.	Άρθρο 143 Περιπτώσεις ισοψηφίας συνδυασμών 1. Αν έχουν ανακηρυχθεί δύο μόνο συνδυασμοί και ισοψηφήσουν το πρωτοδικείο διενεργεί κλήρωση για ανάδειξη του επιτυχόντος συνδυασμού. Στην περίπτωση αυτή οι έδρες των συμβούλων κατανέμονται κατά τα τρία πέμπτα (3/5) στον επιτυχόντα συνδυασμό και κατά τα δύο πέμπτα (2/5) στον επιλαχόντα. 2. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 138 και του άρθρου 142 του παρόντος. ¶ρθρο 146 Επικύρωση εκλογής 1 .α. Το πολυμελές πρωτοδικείο μετά τη λήξη του πενθημέρου του προηγούμενου άρθρου ανακηρύσσει, με απόφαση του, τον επιτυχόντα και τους επιλαχόντες συνδυασμούς, τον περιφερειάρχη, τουςΑντιπεριφερειάρχες και τους τακτικούς και αναπληρωματικούς περιφερειακούς συμβούλους κάθε συνδυασμού που εκλέγονται. Αν ο υποψήφιος περιφερειάρχης του επιτυχόντος συνδυασμού απεβίωσε ή παραιτήθηκε πριν από την εκλογή και δεν έγινε αντικατάσταση του σύμφωνα με το άρθρο 141 παράγραφος 4, περιφερειάρχης ανακηρύσσεται ο πλειοψηφήσας σύμβουλος του επιτυχόντος συνδυασμού. β. Με την ανωτέρω απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου ανακηρύσσονται οι τακτικοί και αναπληρωματικοί σύμβουλοι της κάθε εκλογικής περιφέρειας κάθε

		συνδυασμού, σύμφωνα με τον αριθμό των σταυρών προτιμήσεως που έχουν λάβει. Σε περίπτωση ισοψηφίας διενεργείται κλήρωση. γ. Στην ίδια απόφαση ανακηρύσσονται οι τακτικοί σύμβουλοι μόνο κάθε συνδυασμού σύμφωνα με τον αριθμό των σταυρών προτίμησης που έχουν λάβει. 2. Ο πρόεδρος του πρωτοδικείου αναρτά αντίγραφο των πράξεων στο κατάστημα του δικαστηρίου επί τρεις (3) συνεχείς ημέρες και αποστέλλει αντίγραφο τους στον περιφερειάρχη και στον Γενικό Γραμματέα της ΑποκεντρωμένηςΔιοίκησης.
	Τροποποίηση άρθρου 146 του ν. 3852/2010 Στο πρώτο εδάφιο της περίπτ. α' της παρ. 1 του άρθρου 146 του ν. 3852/2010, διαγράφονται οι λέξεις «τους αντιπεριφερειάρχες».	Άρθρο 146 Επικύρωση εκλογής 1 .α. Το πολυμελές πρωτοδικείο μετά τη λήξη του πενθημέρου του προηγούμενου άρθρου ανακηρύσσει, με απόφαση του, τον επιτυχόντα και τους επιλαχόντες συνδυασμούς, τον περιφερειάρχη, **τους Αντιπεριφερειάρχες** και τους τακτικούς και αναπληρωματικούς περιφερειακούς συμβούλους κάθε συνδυασμού που εκλέγονται. Αν ο υποψήφιος περιφερειάρχης του επιτυχόντος συνδυασμού απεβίωσε ή παραιτήθηκε πριν από την εκλογή και δεν έγινε αντικατάσταση του σύμφωνα με το άρθρο 141 παράγραφος 4, περιφερειάρχης ανακηρύσσεται ο πλειοψηφήσας σύμβουλος του επιτυχόντος συνδυασμού.
	Άρθρο 63 Τροποποίηση άρθρου 154 του ν. 3852/2010 Στην παρ. 1 του άρθρου 154 του ν. 3852/2010, οι λέξεις «οι αντιπεριφερειάρχες περιφερειακών ενοτήτων» διαγράφονται.	Άρθρο 154 Ορκωμοσία των περιφερειακών αρχών 1. Μετά την Επικύρωση της εκλογής και ανακήρυξη του επιτυχόντος και των επιλαχόντων συνδυασμών και πριν από την ημέρα εγκατάστασης και ανάληψης των καθηκόντων τους, ο περιφερειάρχης, **οι Αντιπεριφερειάρχες περιφερειακών ενοτήτων** και οι περιφερειακοί σύμβουλοι δίνουν τον ακόλουθο όρκο: απόφαση.

	Άρθρο 64 **Τροποποίηση άρθρου 155 του ν. 3852/2010** **Στην παρ. 1 του άρθρου 155 του ν. 3852/2010, οι λέξεις «ή αντιπεριφερειάρχης περιφερειακής ενότητας» διαγράφονται.**	Άρθρο 155 Αποποίηση εκλογής 1. Ο ανακηρυχθείς **περιφερειάρχης ή αντιπεριφερειάρχης περιφερειακής ενότητας** ή περιφερειακός σύμβουλος που δεν αποποιείται την εκλογή του με γραπτή δήλωση του προς τον Γενικό Γραμματέα της οικείας ΑποκεντρωμένηςΔιοίκησης έως την παραμονή εγκατάστασης τους θεωρείται ότι την έχει αποδεχθεί.
	Άρθρο 65 **Παραίτηση αιρετών – Αντικατάσταση άρθρου 156 του ν. 3852/2010** **Το άρθρο 156 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:** **«Παραίτηση αιρετών** **1. Η παραίτηση του περιφερειάρχη υποβάλλεται εγγράφως στον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και γίνεται οριστική την επομένη της κατάθεσης της σχετικής δήλωσης στο πρωτόκολλο.** **2. Η παραίτηση των περιφερειακών συμβούλων υποβάλλεται εγγράφως στον οικείο περιφερειάρχη. Η παραίτηση γίνεται οριστική την επομένη της κατάθεσης της σχετικής δήλωσης στο πρωτόκολλο.** **3. Σε κάθε άλλη περίπτωση η παραίτηση των αιρετών των περιφερειών από τις θέσεις που κατέχουν, λόγω της ιδιότητάς τους, υποβάλλεται γραπτώς στα όργανα, τα οποία τους εξέλεξαν ή τους διόρισαν. Η παραίτηση γίνεται οριστική την επομένη της κατάθεσής της στο πρωτόκολλο της οικείας υπηρεσίας.** **4. Η εκλογή ή ο ορισμός αντικαταστατών τους γίνεται για το υπόλοιπο χρονικό διάστημα της περιόδου, κατά την οποία οι παραιτηθέντες ασκούσαν καθήκοντα. Ειδικές διατάξεις που ρυθμίζουν διαφορετικά τον τρόπο υποβολής ή αποδοχής παραίτησης,**	Άρθρο 156 Παραίτηση αιρετών 1. ΗΠαραίτηση περιφερειάρχη υποβάλλεται εγγράφως στον Γενικό Γραμματέα της οικείας ΑποκεντρωμένηςΔιοίκησης. ΗΠαραίτηση γίνεται οριστική, αφότου ο Γενικός Γραμματέας της οικείας ΑποκεντρωμένηςΔιοίκησης την αποδεχθεί, άλλως από την παρέλευση μηνός από την κατάθεση της στο οικείο πρωτόκολλο. 2. ΗΠαραίτηση των αιρετών αντιπεριφερειαρχών υποβάλλεται εγγράφως στον οικείο περιφερειάρχη, η οποία γίνεται οριστική, αφότου ο περιφερειάρχης την αποδεχθεί, άλλως από την παρέλευση μηνός από την κατάθεση της στο οικείο πρωτόκολλο. Η πλήρωση της θέσης που κενώνεται διενεργείται σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 162 του παρόντος. 3. ΗΠαραίτηση των περιφερειακών συμβούλων υποβάλλεται εγγράφως στον οικείο περιφερειάρχη. Γίνεται οριστική, αφότου ο περιφερειάρχης την αποδεχθεί, άλλως από την παρέλευση μηνός από την κατάθεση της στο οικείο πρωτόκολλο. 4. Σε κάθε άλλη περίπτωση ηΠαραίτηση των αιρετών των περιφερειών από τις θέσεις που κατέχουν, ως εκ της ιδιότητας τους, υποβάλλεται γραπτώς στα όργανα, τα οποία τα εξέλεξαν ή τα διόρισαν. Γίνεται οριστική αφότου τα όργανα αυτά την αποδεχθούν, άλλως από την παρέλευση μηνός από την κατάθεση της στο πρωτόκολλο της οικείας υπηρεσίας.

	καθώς και αντικατάστασης των παραιτουμένων εξακολουθούν να ισχύουν».	Η εκλογή ή ο ορισμός αντικαταστατών τους γίνεται για το υπόλοιπο χρονικό διάστημα της περιόδου, για το οποίο θα ασκούσαν καθήκοντα οι παραιτηθέντες. Εξακολουθούν να ισχύουν διατάξεις που ρυθμίζουν διαφορετικά τον τρόπο υποβολής και αποδοχής Παραίτησης, καθώς και αντικατάστασης των παραιτουμένων.
	Άρθρο 66 **Τροποποίηση του άρθρου 158 του ν. 3852/2010** **Η παρ. 2 του άρθρου 158 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:** **«2. Ο Συντονιστής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης αναλαμβάνει τα σχετικά με τη διεξαγωγή της εκλογής και δύναται να αναθέτει σε υψηλόβαθμο δημόσιο υπάλληλο τα καθήκοντα του περιφερειάρχη που σχετίζονται με τη διεκπεραίωση των επειγουσών υπηρεσιακών υποθέσεων».**	Άρθρο 158 Εκλογή εξαιτίας διάλυσης συμβουλίων 2. Ο Γενικός Γραμματέας της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης αναθέτει σε υψηλόβαθμο δημόσιο υπάλληλο τα καθήκοντα του περιφερειάρχη, τα σχετικά με τη διεξαγωγή της εκλογής, καθώς και τη διεκπεραίωση των επειγουσών υπηρεσιακών υποθέσεων.

	Άρθρο 68 **Αντιδήμαρχοι – Αντικατάσταση άρθρου 59 και τροποποίηση του άρθρου 207 του ν. 3852/2010** **1. Το άρθρο 59 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:** **«Αντιδήμαρχοι** **1. Το δήμαρχο επικουρούν οι αντιδήμαρχοι. Αντιδήμαρχοι είναι οι σύμβουλοι που ορίζει ο δήμαρχος και στους οποίους μεταβιβάζει την άσκηση αρμοδιοτήτων καθ` ύλην και κατά τόπο. Οι κατά τόπον αρμοδιότητες ασκούνται στα όρια μιας ή περισσότερων δημοτικών ενοτήτων της παρ. 1 του άρθρου 2. Αντιδήμαρχος δεν μπορεί να οριστεί σύμβουλος που ανήκει σε διαφορετική δημοτική παράταξη από αυτή του δημάρχου, εάν ο ορισμός δεν εγκριθεί από την πλειοψηφία των συμβούλων της παράταξης στην οποία ανήκει ο σύμβουλος αυτός.** **2. Ο αριθμός των αντιδημάρχων ορίζεται ως εξής: Σε δήμους με πληθυσμό έως πέντε χιλιάδες (5.000) κατοίκους ορίζονται έως δύο (2) αντιδήμαρχοι, ενώ σε δήμους με πληθυσμό πάνω από πέντε χιλιάδες έναν (5.001) και έως είκοσι χιλιάδες (20.000) κατοίκους ορίζονται έως τέσσερις (4). Σε δήμους που έχουν πληθυσμό από είκοσι χιλιάδες έναν (20.001) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) κατοίκους ορίζονται έως πέντε (5) αντιδήμαρχοι, ενώ σε δήμους από πενήντα χιλιάδες έναν (50.001) έως εκατό χιλιάδες (100.000) κατοίκους ορίζονται έως έξι (6) αντιδήμαρχοι. Σε δήμους από εκατό χιλιάδες έναν (100.001) κατοίκους και άνω ορίζονται έως οκτώ (8) αντιδήμαρχοι. Σε δήμους που προήλθαν από συνένωση, ο αριθμός των αντιδημάρχων αυξάνεται κατά έναν (1), εάν ο αριθμός των δημοτικών ενοτήτων που συνενώθηκαν είναι από πέντε (5) έως και επτά (7), κατά δύο (2) εάν ο αριθμός των δημοτικών ενοτήτων είναι από οκτώ (8) έως και εννέα (9) και κατά τρεις (3) εάν ο αριθμός των δημοτικών ενοτήτων είναι δέκα (10) και ανώτερος. Αν, στους νησιωτικούς δήμους, ο αριθμός των αντιδημάρχων που ορίζεται βάσει του πληθυσμού είναι μικρότερος από τον αριθμό των δημοτικών ενοτήτων, αυτός προσαυξάνεται ισάριθμα, αφού ληφθεί υπόψη η παρ. 1 του άρθρου 207. Στους μικρούς νησιωτικούς δήμους, κατά την έννοια της περ. στ' της παρ. 1 του άρθρου 2Α, μπορεί να ορίζεται ένας αντιδήμαρχος επιπλέον των οριζόμενων σύμφωνα με τα προηγούμενα εδάφια.** **3. Στους αντιδημάρχους, εκτός των καθ' ύλην αρμοδιοτήτων, ο δήμαρχος μπορεί να μεταβιβάζει αρμοδιότητες που αφορούν τη δημοτική ενότητα και ιδίως:** **α) Την ευθύνη της λειτουργίας των δημοτικών υπηρεσιών που είναι εγκατεστημένες στη δημοτική ενότητα.** **β) Την παρακολούθηση της εξέλιξης των έργων και των εργασιών που εκτελούνται στη δημοτική ενότητα.** **γ) Τη μέριμνα για τη διατήρηση του εξοπλισμού, που βρίσκεται στη δημοτική ενότητα, σε κατάσταση καλής λειτουργίας.**	**Άρθρο 59** **Αντιδήμαρχοι** 1. Το δήμαρχο επικουρούν οι Αντιδήμαρχοι. Αντιδήμαρχοι είναι οι σύμβουλοι της πλειοψηφίας που ορίζει ο δήμαρχος και στους οποίους μεταβιβάζει την άσκηση αρμοδιοτήτων καθ` ύλην και κατά τόπο. Οι κατά τόπον Αρμοδιότητες ασκούνται στα όρια μιας ή περισσότερων δημοτικών ενοτήτων της παρ. 1 του άρθρου 2 του παρόντος. 2. Ο αριθμός των αντιδημάρχων στους δήμους που προέρχονται από συνένωση κατά τον παρόντα νόμο ορίζεται ως εξής: Σε δήμους με πληθυσμό έως πέντε χιλιάδες (5.000) κατοίκους ορίζονται έως δύο (2)Αντιδήμαρχοι, ενώ σε δήμους με πληθυσμό πάνω από πέντε χιλιάδες έναν (5.001) και έως είκοσι χιλιάδες (20.000) κατοίκους ορίζονται έως τέσσερις (4). Σε δήμους που έχουν πληθυσμό από είκοσι χιλιάδες έναν (20.001) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) κατοίκους ορίζονται έως πέντε (5)Αντιδήμαρχοι, ενώ σε δήμους από πενήντα χιλιάδες έναν (50.001) έως εκατό χιλιάδες (100.000) κατοίκους ορίζονται έως έξι (6) Αντιδήμαρχοι. Σε δήμους από εκατό χιλιάδες έναν (100.001) κατοίκους και άνω ορίζονται έως οκτώ (8)Αντιδήμαρχοι. Ο αριθμός των αντιδημάρχων αυξάνεται κατά έναν (1), εάν ο αριθμός των δημοτικών ενοτήτων που συνενώθηκαν είναι από πέντε (5) έως και επτά (7), κατά δύο (2) εάν ο αριθμός των δημοτικών ενοτήτων είναι από οκτώ (8) έως και εννέα (9) και κατά τρεις (3) εάν ο αριθμός των δημοτικών ενοτήτων είναι δέκα (10) και ανώτερος. «Σε περίπτωση που στους νησιωτικούς δήμους ο αριθμός των αντιδημάρχων που ορίζεται βάσει του πληθυσμού είναι μικρότερος από τον αριθμό των δημοτικών ενοτήτων, τότε αυτός προσαυξάνεται ισάριθμα με την επιφύλαξη της παραγράφου 1 του άρθρου 207 του παρόντος.» *** Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 όπως είχε αντικατασταθεί με την παρ.1 άρθρ.44 Ν.3979/2011,ΦΕΚ Α 138/16.6.2011, (το άρθρο 44 παρ. 1 καταργήθηκε με τη παρ.1 του άρθρου 21 του Ν. 4071/2012 (ΦΕΚ Α΄ 85/11.04.2012), αντικαταστάθηκε ως άνω με τη παρ.2 του άρθρου 3 του Ν. 4071/2012 (ΦΕΚ Α΄ 85/11.04.2012) 3. Ο αριθμός των αντιδημάρχων στους δήμους που δεν προέρχονται από συνένωση Ο.Τ.Α. κατά τον παρόντα νόμο ορίζεται ως εξής: Σε δήμους με

	δ) Την υπογραφή, με εξουσιοδότηση του δημάρχου, βεβαιώσεων, πιστοποιητικών και λοιπών διοικητικών εγγράφων, που εκδίδονται από τις δημοτικές υπηρεσίες που λειτουργούν στα όρια της δημοτικής ενότητας. **ε) Τη συνεργασία με τους προέδρους των κοινοτήτων για την επίλυση των προβλημάτων τους.** **4. Η θητεία των αντιδημάρχων δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δύο ετών. Κατά τη διάρκεια της θητείας τους, οι αντιδήμαρχοι δεν μπορούν να εκλεγούν ή να είναι μέλη του προεδρείου του δημοτικού συμβουλίου. Η ανάκληση του αντιδημάρχου πριν τη λήξη της θητείας του είναι δυνατή με ειδικώς αιτιολογημένη απόφαση του δημάρχου.** **5. Η απόφαση του δημάρχου με την οποία ορίζονται οι αντιδήμαρχοι και τους μεταβιβάζονται αρμοδιότητες, κατά την παράγραφο 1, δημοσιεύεται σε μία ημερήσια εφημερίδα και, αν δεν υπάρχει ημερήσια, σε μία εβδομαδιαία εφημερίδα της πρωτεύουσας του νομού και αναρτάται και στην ιστοσελίδα του δήμου.** **6. Αν ο αντιδήμαρχος απουσιάζει ή κωλύεται, τις αρμοδιότητες του ασκεί άλλος αντιδήμαρχος που ορίζεται από τον δήμαρχο ή, αν δεν έχει οριστεί τέτοιος, ο ίδιος ο δήμαρχος».** **2. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 207 του ν. 3852/2010 οι λέξεις «της πλειοψηφίας» διαγράφονται.**	πληθυσμό έως δύο χιλιάδες (2.000) κατοίκους ορίζεται ένας (1) αντιδήμαρχος. Στους δήμους με πληθυσμό από δύο χιλιάδες έναν (2.001) έως δέκα χιλιάδες (10.000) κατοίκους ορίζονται έως δύο (2)Αντιδήμαρχοι. Στους δήμους με πληθυσμό από δέκα χιλιάδες έναν (10.001) έως είκοσι χιλιάδες (20.000) κατοίκους ορίζονται έως τρεις (3)Αντιδήμαρχοι. Από είκοσι χιλιάδες έναν (20.001) έως σαράντα χιλιάδες (40.000) κατοίκους ορίζονται έως τέσσερις (4)Αντιδήμαρχοι. Στους δήμους με πληθυσμό σαράντα χιλιάδες έναν (40.001) κατοίκους έως εκατό χιλιάδες (100.000) ορίζονται έως πέντε (5)Αντιδήμαρχοι. Στους δήμους με πληθυσμό εκατό χιλιάδες έναν (100.001) κατοίκους και άνω που διαιρούνται σε δημοτικές κοινότητες ο αριθμός των αντιδημάρχων είναι ίσος με τον αριθμό των δημοτικών κοινοτήτων και μπορεί να αυξηθεί κατά τρεις (3). *** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Βλ.σχ. και άρθρο 3 Ν.4051/2012,ΦΕΚ Α 40/29.2.2012. 4."Στους αντιδημάρχους, εκτός των καθ` ύλην αρμοδιοτήτων, ο δήμαρχος μπορεί να μεταβιβάζει και τις ακόλουθες κατά τόπον αρμοδιότητες." ***Το εντος "" πρώτο εδάφιο αντικαταστάθηκε ως άνω με τη παρ.1α του άρθρου 6 του Ν.4071/2012 (ΦΕΚ Α΄ 85/11.04.2012) α) Έχουν την ευθύνη της λειτουργίας των δημοτικών υπηρεσιών που είναι εγκατεστημένες στη δημοτική ενότητα. β) Παρακολουθούν την εξέλιξη των έργων και των εργασιών που εκτελούνται στη δημοτική ενότητα. γ) Μεριμνούν για την καλή κατάσταση και λειτουργία του εξοπλισμού που βρίσκεται στη δημοτική ενότητα. δ) Υπογράφουν με εξουσιοδότηση του δημάρχου, βεβαιώσεις, πιστοποιητικά και λοιπά διοικητικά έγγραφα που εκδίδονται από τις δημοτικές υπηρεσίες που λειτουργούν στα όρια της δημοτικής ενότητας. ε) Συνεργάζονται με τους προέδρους των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων και τους εκπροσώπους των τοπικών κοινοτήτων για την επίλυση των προβλημάτων τους.

		στ) Ασκούν κάθε άλλη αρμοδιότητα που μπορεί να τους μεταβιβάζει με απόφαση του ο δήμαρχος, που αφορά τη δημοτική ενότητα. 5. Η θητεία των αντιδημάρχων δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δυόμισι ετών. Κατά τη διάρκεια της θητείας τους δεν μπορούν να εκλεγούν μέλη του προεδρείου του δημοτικού συμβουλίου. Η ανάκληση αντιδημάρχου πριν τη λήξη της θητείας του είναι δυνατή με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του δημάρχου. 6. Η απόφαση του δημάρχου με την οποία ορίζονται οι Αντιδήμαρχοι και τους μεταβιβάζονται αρμοδιότητες κατά την παράγραφο 1 του παρόντος δημοσιεύεται σε μία τουλάχιστον ημερήσια εφημερίδα και, αν δεν υπάρχει ημερήσια, σε μία εβδομαδιαία εφημερίδα της πρωτεύουσας του νομού και αναρτάται και στην ιστοσελίδα του δήμου. 7."Αν ο αντιδήμαρχος απουσιάζει ή κωλύεται, τις αρμοδιότητες του ασκεί άλλος αντιδήμαρχος που ορίζεται από τον δήμαρχο ή ο ίδιος ο δήμαρχος." ***Η παρ.7 αντικαταστάθηκε ως άνω με τη παρ.1β του άρθρου 6 του Ν.4071/2012 (ΦΕΚ Α΄ 85/11.04.2012)

		Άρθρο 207 **Νησιωτικές Δημοτικές Κοινότητες** "1. Στη δημοτική κοινότητα που εκτείνεται στην εδαφική περιφέρεια ενός νησιού ο δήμαρχος ορίζει αντιδήμαρχο σύμβουλο της πλειοψηφίας, ο οποίος έχει εκλεγεί στην εκλογική περιφέρεια όπου ανήκει η νησιωτική δημοτική κοινότητα και σε περίπτωση που δεν υπάρχει στην πλησιέστερη εκλογική περιφέρεια. Ο αντιδήμαρχος της παρούσας παραγράφου είναι αρμόδιος:

	Άρθρο 69 **Εκλογή νέου δημάρχου – Αντικατάσταση άρθρου 60 του ν. 3852/2010** **Το άρθρο 60 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής :** **«Εκλογή νέου δημάρχου** **1. Αν η θέση του δημάρχου κενωθεί για οποιονδήποτε λόγο, το δημοτικό συμβούλιο εκλέγει νέο δήμαρχο, μεταξύ των συμβούλων που έχουν εκλεγεί με τον πρώτο ή δεύτερο σε ψήφους συνδυασμό. Προς τούτο, το δημοτικό συμβούλιο συνεδριάζει εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την κένωση της θέσης, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου του. Η πρόσκληση αυτή επιδίδεται με οποιοδήποτε δημόσιο όργανο ή όργανο του δήμου, έως την παραμονή της ημέρας της συνεδρίασης. Η εκλογή του νέου δημάρχου γίνεται με μυστική ψηφοφορία. Δήμαρχος αναδεικνύεται ο σύμβουλος που συγκεντρώνει την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του δημοτικού συμβουλίου.** **2. Αν κατά την ψηφοφορία δεν αναδειχθεί δήμαρχος, διενεργείται δεύτερη ψηφοφορία. Αν και κατά τη δεύτερη ψηφοφορία κανένας σύμβουλος δεν συγκεντρώσει την πλειοψηφία που απαιτείται στην παρ. 1, διενεργείται και τρίτη ψηφοφορία, κατά την οποία δήμαρχος εκλέγεται ο σύμβουλος που συγκεντρώνει τη σχετική πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του δημοτικού συμβουλίου. Σε περίπτωση ισοψηφίας, διενεργείται κλήρωση μεταξύ των συμβούλων που ισοψήφησαν και συντάσσεται σχετικό πρακτικό.** **3. Αν δεν επιτευχθεί εκλογή για οποιονδήποτε λόγο ή αν η συνεδρίαση ματαιωθεί, η διαδικασία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή και εφαρμόζονται όσα ορίζονται στις παραγράφους 1 και 2.** **4. Η απόφαση του δημοτικού συμβουλίου για εκλογή δημάρχου αποστέλλεται στον Επόπτη ΟΤΑ, το αργότερο δύο μέρες μετά την έκδοσή της. Ο Επόπτης ΟΤΑ αποφαίνεται για τη νομιμότητα της απόφασης αυτής, αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από προσφυγή δημότη και υποχρεούται να εκδώσει την απόφασή του μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την περιέλευση της απόφασης εκλογής δημάρχου σ΄ αυτόν. Αν ο Επόπτης ακυρώσει την εκλογή του δημάρχου, το δημοτικό συμβούλιο συνέρχεται πάλι για να εκλέξει τον δήμαρχο πέντε (5) ημέρες μετά την περιέλευση της ακυρωτικής απόφασης στο δήμο.** **5. Αν αυτός που έχει εκλεγεί δήμαρχος αποποιηθεί την εκλογή του, αποβιώσει ή ακυρωθεί η εκλογή του στο διάστημα που μεσολαβεί μέχρι την εγκατάσταση των αρχών του δήμου, μετά την εγκατάσταση τους και μέχρι να εκλεγεί νέος δήμαρχος, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1 έως και 4, τα καθήκοντά του εκτελεί, ο σύμβουλος του επιτυχόντος συνδυασμού, που έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους και, σε περίπτωση ισοψηφίας, διενεργείται κλήρωση. Η προθεσμία της παραγράφου 1 για την εκλογή νέου δημάρχου αρχίζει από την ημερομηνία εγκατάστασης των αρχών του δήμου. Σε όλες τις προαναφερόμενες περιπτώσεις της παρούσας παραγράφου ο Επόπτης ΟΤΑ εκδίδει**	**Άρθρο 60** **Εκλογή νέου δήμαρχου** 1. Αν η θέση του δημάρχου μείνει κενή για οποιονδήποτε λόγο, μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών αφότου κενώθηκε η θέση, οι σύμβουλοι του επιτυχόντος συνδυασμού συνέρχονται σε ειδική συνεδρίαση, ύστερα από πρόσκληση του συμβούλου του συνδυασμού αυτού, που έχει εκλεγεί με τους περισσότερους σταυρούς προτιμήσεως και, σε περίπτωση ισοψηφίας, εκείνου που είναι γραμμένος πρώτος, κατά σειρά, στην απόφαση του δικαστηρίου και εκλέγουν με μυστική ψηφοφορία και με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των συμβούλων του συνδυασμού, έναν από αυτούς, ως δήμαρχο. Στη συνεδρίαση προεδρεύει εκείνος που συγκάλεσε το συμβούλιο. Η πρόσκληση επιδίδεται με οποιοδήποτε δημόσιο όργανο ή όργανο του δήμου, ακόμη και την παραμονή της συνεδριάσεως. 2. Αν ύστερα από δύο διαδοχικές ψηφοφορίες κανείς δεν συγκεντρώσει την πλειοψηφία που απαιτεί η παράγραφος 1 γίνεται τρίτη ψηφοφορία, κατά την οποία εκλέγεται όποιος συγκεντρώνει τη σχετική πλειοψηφία. Όλες οι ψηφοφορίες γίνονται στην ίδια συνεδρίαση. Αν στην τρίτη ψηφοφορία δύο ή περισσότεροι έλαβαν ίσο αριθμό ψήφων γίνεται κλήρωση ανάμεσα τους. Για την εκλογή αυτή γίνεται λεπτομερής μνεία στα πρακτικά. 3. Αν δεν επιτευχθεί εκλογή για οποιονδήποτε λόγο ή αν η συνεδρίαση ματαιωθεί, η διαδικασία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή και εφαρμόζονται όσα ορίζονται στις παραγράφους 1 και 2. 4. Αν και στη δεύτερη συνεδρίαση δεν επιτευχθεί εκλογή ή η συνεδρίαση ματαιωθεί, επειδή δεν υπήρξε απαρτία, διενεργείται τρίτη συνεδρίαση κατά την οποία εκλέγεται αυτός που θα λάβει το μεγαλύτερο αριθμό ψήφων και σε περίπτωση ισοψηφίας διενεργείται κλήρωση. 5. Κάθε απόφαση σχετική με την εκλογή του δημάρχου υποβάλλεται μέσα σε προθεσμία δύο (2) ημερών στον Ελεγκτή Νομιμότητας, ο οποίος αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από προσφυγή ενός δημότη δήμου ελέγχει τη νομιμότητα της και εκδίδει απόφαση μέσα σε πέντε (5) ημέρες το αργότερο, αφότου την έλαβε. Αν ο Ελεγκτής Νομιμότητας ακυρώσει την εκλογή του δημάρχου, οι σύμβουλοι συνέρχονται πάλι για να εκλέξουν τον δήμαρχο πέντε (5) ημέρες μετά την περιέλευση της ακυρωτικής αποφάσεως στο δήμο. 6. Αν αυτός που έχει εκλεγεί δήμαρχος αποποιηθεί την εκλογή του, αποβιώσει ή ακυρωθεί η εκλογή του στο διάστημα που μεσολαβεί μέχρι την εγκατάσταση των

	διαπιστωτική πράξη.»	αρχών του δήμου, μετά την εγκατάσταση τους και μέχρι να εκλεγεί νέος δήμαρχος, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1 έως και 4, τα καθήκοντα του εκτελεί, ο σύμβουλος του επιτυχόντος συνδυασμού, που έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους στο πολυπληθέστερο διαμέρισμα και, σε περίπτωση ισοψηφίας, διενεργείται κλήρωση. Η προθεσμία της παραγράφου 1 για την εκλογή νέου δημάρχου αρχίζει από την ημερομηνία εγκατάστασης των αρχών του δήμου. Σε όλες τις προαναφερόμενες περιπτώσεις της παρούσας παραγράφου ο Ελεγκτής Νομιμότητας εκδίδει διαπιστωτική πράξη.

	Άρθρο 70 **Τροποποίηση του άρθρου 62 του ν. 3852/2010** Το τρίτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 62 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Στις συνεδριάσεις καλείται υποχρεωτικά ο πρόεδρος του συμβουλίου της κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων ή ο πρόεδρος της κοινότητας έως τριακοσίων (300) κατοίκων, όταν συζητούνται θέματα που την αφορούν ειδικά, καθώς και οι πρόεδροι των νομικών προσώπων του δήμου και άλλοι υπηρεσιακοί παράγοντες, όποτε τούτο κρίνεται αναγκαίο».	**Άρθρο 62** **Σύσταση και λειτουργία Εκτελεστικής Επιτροπής** 2. Πρόεδρος της εκτελεστικής επιτροπής είναι ο δήμαρχος. "Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του δημάρχου στην Εκτελεστική Επιτροπή προεδρεύει ο αντιδήμαρχος που έχει οριστεί αναπληρωτής του και σε περίπτωση μη ορισμού ο αντιδήμαρχος που εγγράφεται πρώτος στην απόφαση διορισμού των αντιδημάρχων."Στις συνεδριάσεις καλείται ο πρόεδρος του συμβουλίου της τοπικής ή δημοτικής κοινότητας, όταν συζητείται θέμα που την αφορούν ειδικά, καθώς και οι πρόεδροι των νομικών προσώπων του δήμου και άλλοι υπηρεσιακοί παράγοντες όποτε τούτο κρίνεται αναγκαίο. ***Το εντος "" εδάφιο μετά το πρώτο εδάφιο προστέθηκε με τη παρ.2 του άρθρου 6 του Ν.4071/2012 (ΦΕΚ Α΄ 85/11.04.2012)

	Άρθρο 71 **Εκλογή προεδρείου δημοτικού συμβουλίου – Αντικατάσταση άρθρου 64 του ν. 3852/2010** **Το άρθρο 64 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής :** **«Εκλογή προεδρείου δημοτικού συμβουλίου** **1. Το προεδρείο του δημοτικού συμβουλίου εκλέγεται για διετή θητεία το πρώτο και το τρίτο έτος της δημοτικής περιόδου. Την πρώτη Κυριακή του Ιανουαρίου του έτους έναρξης της δημοτικής περιόδου και την πρώτη Κυριακή του Ιανουαρίου του τρίτου έτους αυτής, το δημοτικό συμβούλιο συνέρχεται προς τούτο, ύστερα από πρόσκληση του συμβούλου του επιτυχόντος συνδυασμού που έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους και, σε περίπτωση ισοψηφίας, εκείνου που είναι γραμμένος πρώτος κατά σειρά στην απόφαση του δικαστηρίου. Στη συνεδρίαση αυτή προεδρεύει ο σύμβουλος που συγκάλεσε το συμβούλιο, ο οποίος αναθέτει τα καθήκοντα του ειδικού γραμματέα του συμβουλίου σε έναν από τους υπαλλήλους του δήμου.** **2. Το προεδρείο του δημοτικού συμβουλίου συγκροτείται από τον πρόεδρο, τον αντιπρόεδρο και τον γραμματέα, ως εξής :** **α) Ο πρόεδρος προέρχεται από την παράταξη του εκλεγέντος δημάρχου, είτε αναδείχθηκε πρώτη είτε δεύτερη σε εκλογική δύναμη.** **β) Ο αντιπρόεδρος προέρχεται από την παράταξη που αναδείχθηκε, αντίστοιχα, δεύτερη ή πρώτη σε εκλογική δύναμη, αλλά δεν ανέδειξε τον δήμαρχο.** **γ) Ο γραμματέας προέρχεται από την τρίτη σε εκλογική δύναμη παράταξη. Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν άλλες παρατάξεις, πλην αυτών των περ. α' και β', ο γραμματέας προέρχεται από την παράταξη της περ. α'.** **3. Ο πρόεδρος, ο αντιπρόεδρος και ο γραμματέας του δημοτικού συμβουλίου εκλέγοντα κατά τη συνεδρίαση της παραγράφου 1, χωριστά και με μυστική ψηφοφορία, σύμφωνα με την ακόλουθη διαδικασία :** **α) Πρώτα καλούνται οι δημοτικοί σύμβουλοι που ανήκουν στην παράταξη του δημάρχου και εκλέγουν με μυστική ψηφοφορία έναν εξ αυτών ως προτεινόμενο για το αξίωμα του προέδρου του δημοτικού συμβουλίου. Υποψήφιος για το αξίωμα αυτό εκλέγεται όποιος συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών της παράταξης. Εάν κανείς από τους ενδιαφερόμενους δεν συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία, τότε η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται. Εάν και κατά τη δεύτερη αυτή ψηφοφορία δεν συγκεντρωθεί η απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών της παράταξης ή υπάρξει ισοψηφία, τότε διενεργείται και τρίτη ψηφοφορία μεταξύ των δύο επικρατέστερων υποψήφιων. Κατά την τρίτη ψηφοφορία εκλέγεται όποιος συγκεντρώσει τη σχετική πλειοψηφία των παρόντων. Σε περίπτωση ισοψηφίας γίνεται κλήρωση. Την κλήρωση διενεργεί ο προεδρεύων σύμβουλος.** **β) Έπειτα καλούνται οι δημοτικοί σύμβουλοι που ανήκουν στην παράταξη της περίπτ. β της**	**Άρθρο 64** **Εκλογή προεδρείου δημοτικού συμβουλίου** 1. Την πρώτη Κυριακή του Σεπτεμβρίου, της έναρξης της δημοτικής περιόδου και την πρώτη Κυριακή του μηνός Μαρτίου του τρίτου έτους αυτής, το δημοτικό συμβούλιο συνέρχεται, ύστερα από πρόσκληση του συμβούλου του επιτυχόντος συνδυασμού που έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους και, σε περίπτωση ισοψηφίας, εκείνου που είναι γραμμένος πρώτος κατά σειρά στην απόφαση του δικαστηρίου. Στη συνεδρίαση αυτή, στην οποία προεδρεύει ο σύμβουλος που συγκάλεσε το συμβούλιο, το σώμα εκλέγει, χωριστά και με μυστική ψηφοφορία, τον πρόεδρο, τον αντιπρόεδρο και τον γραμματέα του. Ο πρόεδρος προτείνεται από τον πλειοψηφήσαντα συνδυασμό, ο αντιπρόεδρος προτείνεται από τη μείζονα παράταξη της μειοψηφίας και ο γραμματέας από τις λοιπές παρατάξεις της μειοψηφίας και σε περίπτωση που δεν υπάρχουν προτείνεται από την παράταξη της πλειοψηφίας. Ο σύμβουλος που προεδρεύει αναθέτει τα καθήκοντα του ειδικού γραμματέα του συμβουλίου σε έναν από τους υπαλλήλους του δήμου. 2. Για την εκλογή του προεδρείου του δημοτικού συμβουλίου τηρείται η ακόλουθη διαδικασία: Κατά τη συνεδρίαση που έχει οριστεί για την εκλογή του προεδρείου, ο πλειοψηφήσας συνδυασμός εκλέγει μεταξύ των μελών του τον υποψήφιο για το αξίωμα του προέδρου του δημοτικού συμβουλίου. Υποψήφιος για το αξίωμα αυτό εκλέγεται όποιος συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του πλειοψηφήσαντος συνδυασμού. Εάν κανείς από τους ενδιαφερόμενους δεν συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία, τότε η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται. Εάν και κατά τη δεύτερη αυτή ψηφοφορία δεν συγκεντρωθεί η απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του πλειοψηφήσαντος συνδυασμού ή υπάρξει ισοψηφία, τότε διενεργείται και τρίτη ψηφοφορία μεταξύ των δύο επικρατέστερων υποψήφιων. Κατά την τρίτη ψηφοφορία εκλέγεται όποιος συγκεντρώσει τη σχετική πλειοψηφία των παρόντων. Σε περίπτωση ισοψηφίας γίνεται κλήρωση. Την κλήρωση διενεργεί ο προεδρεύων σύμβουλος. Στην ίδια συνεδρίαση γίνεται η εκλογή για την ανάδειξη του υποψηφίου για το αξίωμα του αντιπροέδρου και του γραμματέα του δημοτικού συμβουλίου. Οι υποψήφιοι για τα αξιώματα αυτά αναδεικνύονται κατά τον ίδιο τρόπο και με την ίδια διαδικασία που ακολουθείται για την ανάδειξη του προέδρου, ο μεν

	παρ. 2 και εκλέγουν με μυστική ψηφοφορία έναν εξ αυτών ως προτεινόμενο για το αξίωμα του αντιπροέδρου του δημοτικού συμβουλίου, με την ίδια διαδικασία. **γ) Εν συνεχεία καλούνται οι δημοτικοί σύμβουλοι που ανήκουν στην παράταξη της περίπτ. γ' της παρ. 2 και εκλέγουν με μυστική ψηφοφορία έναν εξ αυτών ως προτεινόμενο για το αξίωμα του γραμματέα του δημοτικού συμβουλίου, με την ίδια διαδικασία.** **Σε περίπτωση που για οποιαδήποτε από τις ανωτέρω θέσεις δεν υπάρξει υποψηφιότητα προερχόμενη από την αντίστοιχη παράταξη, τότε καλείται το σύνολο του σώματος, προκειμένου να εκλέξει μεταξύ του συνόλου των δημοτικών συμβούλων τον προτεινόμενο για το αξίωμα για το οποίο ελλείπει υποψήφιος, με την διαδικασία της περίπτ. α'.** **δ) Μετά την εκλογή του προτεινόμενου υποψηφίου για καθένα από τα αξιώματα του προεδρείου του δημοτικού συμβουλίου, το δημοτικό συμβούλιο καλείται να επικυρώσει με ψηφοφορία την εκλογή του υποδειχθέντος υποψηφίου για κάθε αξίωμα.** **Ο υποδειχθείς υποψήφιος για κάθε αξίωμα θεωρείται ότι εκλέχθηκε, αν δεν υποβληθεί διαφορετική πρόταση ή εάν καμία από τις διαφορετικές προτάσεις που τυχόν υποβληθούν, σύμφωνα με την παρ. 2, κατά τη μυστική ψηφοφορία που διεξάγεται και στην οποία μετέχει και ο αρχικώς υποδειχθείς υποψήφιος, δεν καταφέρει να συγκεντρώσει τα 2/3 του συνολικού αριθμού των μελών του δημοτικού συμβουλίου.** **4. Αν, για οποιονδήποτε λόγο, το συμβούλιο δεν συγκληθεί, όπως ορίζει η παρ. 1, συνέρχεται χωρίς πρόσκληση, για την πρώτη θητεία του Προέδρου δημοτικού συμβουλίου, την πρώτη Κυριακή του Ιανουαρίου του έτους έναρξης της δημοτικής περιόδου, στις 10:00 π.μ., στην αίθουσα συνεδριάσεων του δημοτικού συμβουλίου και, για τη δεύτερη θητεία του Προέδρου δημοτικού συμβουλίου, την πρώτη Κυριακή του μηνός Ιανουαρίου του τρίτου έτους αυτής, στις 10:00 π.μ., στη αίθουσα συνεδριάσεων του δημοτικού συμβουλίου. Αν ο σύμβουλος του επιτυχόντος συνδυασμού που πλειοψήφησε απουσιάζει, τον αντικαθιστά ένας σύμβουλος του ίδιου συνδυασμού, κατά τη σειρά της επιτυχίας που προκύπτει από την απόφαση του δικαστηρίου.** **5. Αν δεν επιτευχθεί εκλογή για οποιονδήποτε λόγο ή η συνεδρίαση ματαιωθεί, επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, η συνεδρίαση επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή και εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων. Αν και στη δεύτερη συνεδρίαση δεν επιτευχθεί εκλογή ή η συνεδρίαση ματαιωθεί, επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, θεωρείται ότι εκλέγονται, ανάλογα με την περίπτωση, οι σύμβουλοι που έλαβαν κατά σειρά τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, σύμφωνα με τη δικαστική απόφαση που τους ανακήρυξε, από την αντίστοιχη παράταξη σύμφωνα με την παρ. 2. Αν δεν υπάρχουν σύμβουλοι των παρατάξεων που προβλέπονται στην παρ. 2, οι θέσεις καταλαμβάνονται από τους συμβούλους της παράταξης του δημάρχου, που έλαβαν κατά σειρά τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, σύμφωνα με την ίδια δικαστική απόφαση.** **6. Τα πρακτικά της εκλογής διαβιβάζονται μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ημερών από τη**	αντιπρόεδρος από τους συμβούλους της μείζονος μειοψηφίας ο δε γραμματέας από το σύνολο των συμβούλων των λοιπών δημοτικών παρατάξεων. Σε περίπτωση που η μείζονα μειοψηφία δεν υποδείξει υποψήφιο αντιπρόεδρο ή η ελάσσονα μειοψηφία δεν υποδείξει γραμματέα, αυτοί υποδεικνύονται από την ελάσσονα ή τη μείζονα μειοψηφία αντίστοιχα και σε διαφορετική περίπτωση από την πλειοψηφία. Μετά την εκλογή των υποψηφίων για τα αξιώματα του προεδρείου του δημοτικού συμβουλίου διενεργείται η εκλογή, από το σύνολο των συμβούλων, για την ανάδειξη του προέδρου, του αντιπροέδρου και του γραμματέα του οργάνου. Για να εκλεγεί ο προταθείς πρέπει να συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του δημοτικού συμβουλίου. Εάν κατά την πρώτη ψηφοφορία δεν συγκεντρωθεί η απόλυτη πλειοψηφία του προηγούμενου εδαφίου, διενεργείται δεύτερη ψηφοφορία. Εάν και κατά τη δεύτερη ψηφοφορία δεν συγκεντρωθεί η απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών, τότε διενεργείται και τρίτη ψηφοφορία κατά την οποία αρκεί η ύπαρξη πλειοψηφίας των παρόντων μελών του δημοτικού συμβουλίου. «3. Αν, για οποιονδήποτε λόγο, το συμβούλιο δεν συγκληθεί, όπως ορίζει η παράγραφος 1, συνέρχεται χωρίς πρόσκληση, για την πρώτη θητεία του Προέδρου δημοτικού συμβουλίου, την πρώτη Κυριακή του Σεπτεμβρίου της έναρξης της δημοτικής περιόδου στις 10:00 π.μ. στην αίθουσα συνεδριάσεων του δημοτικού συμβουλίου και για τη δεύτερη θητεία του Προέδρου δημοτικού συμβουλίου, την πρώτη Κυριακή του μηνός Μαρτίου του τρίτου έτους αυτής, στις 10:00 π.μ. στη αίθουσα συνεδριάσεων του δημοτικού συμβουλίου. Αν ο σύμβουλος του επιτυχόντος συνδυασμού που πλειοψήφησε απουσιάζει, τον αντικαθιστά ένας σύμβουλος του ίδιου συνδυασμού, κατά τη σειρά της επιτυχίας που προκύπτει από την απόφαση του δικαστηρίου.» *** Η παρ.3 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 1 Ν.4257/2014, ΦΕΚ Α 93/14.7.2014. 4. Αν δεν επιτευχθεί εκλογή για οποιονδήποτε λόγο ή η συνεδρίαση ματαιωθεί, επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, η συνεδρίαση επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή και εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2.

	διενέργεια της εκλογής στον Επόπτη ΟΤΑ, ο οποίος, αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από προσφυγή δημότη ενώπιον του, η οποία ασκείται εντός αποκλειστικής προθεσμίας πέντε (5) ημερών από τη διενέργεια της εκλογής, αποφαίνεται, μέσα σε πέντε (5) ημέρες το αργότερο αφότου παρέλαβε τα πρακτικά, για τη νομιμότητα της εκλογής. **7. Αν ακυρωθεί οποιαδήποτε εκλογή για τα ανωτέρω αξιώματα, επαναλαμβάνεται την πρώτη Κυριακή, μετά την παραλαβή της ακυρωτικής απόφασης.** **8. Η παραίτηση από το αξίωμα του προέδρου, αντιπροέδρου και του γραμματέα του δημοτικού συμβουλίου υποβάλλεται στο δημοτικό συμβούλιο και γίνεται οριστική, αφότου πληρωθεί η αντίστοιχη θέση. Ο παραιτούμενος παραμένει σύμβουλος.** **Στην ίδια συνεδρίαση, η οποία πραγματοποιείται την πρώτη Κυριακή μετά την υποβολή της παραίτησης, με τη διαδικασία των προηγούμενων παραγράφων, το συμβούλιο προβαίνει, κατά περίπτωση, στην εκλογή νέου προέδρου, αντιπροέδρου ή γραμματέα.** **9. Η εκλογή στη θέση του αντιπροέδρου και του γραμματέα του δημοτικού συμβουλίου δεν συνεπάγεται κώλυμα συμμετοχής στις επιτροπές του δημοτικού συμβουλίου».**	Αν και στη δεύτερη συνεδρίαση δεν επιτευχθεί εκλογή ή η συνεδρίαση ματαιωθεί, επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, θεωρείται ότι εκλέγονται, ανάλογα με την περίπτωση, πρόεδρος και γραμματέας, οι σύμβουλοι του επιτυχόντος συνδυασμού που έλαβαν κατά σειρά τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, σύμφωνα με τη δικαστική απόφαση που τους ανακήρυξε, και αντιπρόεδρος ο σύμβουλος του πρώτου επιλαχόντος συνδυασμού της μειοψηφίας που έλαβε τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, σύμφωνα με την ίδια δικαστική απόφαση. 5. Τα πρακτικά της εκλογής διαβιβάζονται μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ημερών από τη διενέργεια της εκλογής στον Ελεγκτή Νομιμότητας ο οποίος αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από προσφυγή δημότη ενώπιον του, η οποία ασκείται εντός αποκλειστικής προθεσμίας πέντε (5) ημερών, από τη διενέργεια της εκλογής, αποφαίνεται, μέσα σε πέντε (5) ημέρες το αργότερο αφότου παρέλαβε τα πρακτικά, για τη νομιμότητα της εκλογής. 6. Αν ακυρωθεί οποιαδήποτε εκλογή για τα ανωτέρω αξιώματα, επαναλαμβάνεται την πρώτη Κυριακή, πέντε (5) ημέρες μετά την παραλαβή της ακυρωτικής απόφασης. 7. ΗΠαραίτηση από το αξίωμα του προέδρου, αντιπροέδρου και του γραμματέα του δημοτικού συμβουλίου υποβάλλεται στο δημοτικό συμβούλιο και γίνεται οριστική, αφότου πληρωθεί η αντίστοιχη θέση. Ο παραιτούμενος παραμένει σύμβουλος και δεν μπορεί να επανεκλεγεί στο ίδιο αξίωμα μέσα στην ίδια διετία. Στην ίδια συνεδρίαση το συμβούλιο, μετά την αποδοχή τηςΠαραίτησης, προβαίνει, κατά περίπτωση, στην εκλογή νέου προέδρου, αντιπροέδρου ή γραμματέα κατά τον ίδιο τρόπο και την ίδια διαδικασία των παραγράφων 1 και 2. 8. Η εκλογή στη θέση του αντιπροέδρου και του γραμματέα του δημοτικού συμβουλίου δεν συνεπάγεται κώλυμα συμμετοχής στις επιτροπές του δημοτικού συμβουλίου.

	Άρθρο 72 **Αρμοδιότητες δημοτικού συμβουλίου – Τροποποίηση άρθρου 65 του ν. 3852/2010** Η παρ. 6 του άρθρου 65 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «6. Το δημοτικό συμβούλιο μπορεί με απόφασή του να μεταβιβάζει στην οικονομική επιτροπή και στην επιτροπή ποιότητας ζωής αρμοδιότητές του σχετικές με το αντικείμενό τους».	**Άρθρο 65, παρ. 6** 6. Το δημοτικό συμβούλιο μπορεί με απόφαση του να μεταβιβάζει στην επιτροπή ποιότητας ζωής, Αρμοδιότητες του σχετικές με το αντικείμενο της.

	Άρθρο 73 **Δημοτικές παρατάξεις – Αντικατάσταση άρθρου 66 του ν. 3852/2010** **Το άρθρο 66 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής :** **«Δημοτικές παρατάξεις** **1. Οι δημοτικοί σύμβουλοι έχουν απεριόριστο το δικαίωμα της γνώμης και της ψήφου κατά συνείδηση.** **2. Τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου ανήκουν σε δημοτικές παρατάξεις, ανάλογα με το συνδυασμό με τον οποίο έχουν εκλεγεί.** **3. Επικεφαλής της δημοτικής παράταξης είναι ο σύμβουλος που ήταν υποψήφιος δήμαρχος και, στην περίπτωση θανάτου, παραίτησης, ανεξαρτητοποίησης, διαγραφής ή αδυναμίας του, ο σύμβουλος που εκλέγεται από την πλειοψηφία των δημοτικών συμβούλων που ανήκουν στην παράταξη.** **4. Μέλος του δημοτικού συμβουλίου μπορεί με γραπτή δήλωση του προς το προεδρείο να ανεξαρτητοποιηθεί από τη δημοτική παράταξη, με την οποία έχει εκλεγεί.** **5. Εάν η δημοτική παράταξη έχει τουλάχιστον τρία (3) μέλη, με αιτιολογημένη απόφαση και με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) αυτών, είναι δυνατόν να διαγραφεί σύμβουλος, ο οποίος είναι μέλος της.** **6. Μέλος του δημοτικού συμβουλίου που ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε από την παράταξη του, μπορεί να ενταχθεί σε άλλη, με γραπτή δήλωση που υποβάλλεται στο προεδρείο του δημοτικού συμβουλίου και υπογράφεται από τον ίδιο και τα δύο τρίτα (2/3) τουλάχιστον των μελών της παράταξης στην οποία προσχωρεί, εφ' όσον αυτή έχει τουλάχιστον 3 μέλη, ή από όλα τα μέλη της παράταξης στην οποία προσχωρεί, εφ' όσον αυτή έχει λιγότερα από 3 μέλη.** **7. Υφιστάμενες παρατάξεις μπορούν να συνενωθούν σχηματίζοντας νέα παράταξη, με γραπτή δήλωση προς το προεδρείο του δημοτικού συμβουλίου, την οποία υπογράφει το σύνολο των μελών των συνενούμενων παρατάξεων.** **8. Το μέλος που ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε από την παράταξή του, εκτός από την περίπτωση της παρ. 7, δεν μπορεί να εξακολουθήσει να είναι μέλος του προεδρείου, όπου εκλέχτηκε ως μέλος της παράταξης από την οποία ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε. Είναι δυνατή, όμως, η επανένταξη του στην παράταξη από την οποία ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε, εφόσον τούτο γίνει δεκτό από τα δύο τρίτα (2/3) των μελών, προκειμένου για παρατάξεις που έχουν τουλάχιστον τρία (3) μέλη και από όλα τα μέλη, προκειμένου για παρατάξεις με λιγότερα από τρία (3) μέλη.** **9. Για την αποδοτικότερη λειτουργία των δημοτικών παρατάξεων η δημοτική αρχή οφείλει να παραχωρεί σε αυτές κατάλληλα εξοπλισμένο χώρο, καθώς και γραμματειακή υποστήριξη».**	**Άρθρο 66** **Δημοτικές Παρατάξεις** 1. Οι δημοτικοί σύμβουλοι έχουν απεριόριστο το δικαίωμα της γνώμης και της ψήφου κατά συνείδηση. 2. Τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου ανήκουν σε Δημοτικές Παρατάξεις, ανάλογα με το συνδυασμό με τον οποίο έχουν εκλεγεί. 3. Επικεφαλής της δημοτικής παράταξης είναι ο σύμβουλος που ήταν υποψήφιος δήμαρχος και, στην περίπτωση θανάτου, παραίτησης ή αδυναμίας του, ο σύμβουλος που εκλέγεται από την πλειοψηφία των δημοτικών συμβούλων που ανήκουν στην παράταξη. 4. Μέλος του δημοτικού συμβουλίου μπορεί με γραπτή δήλωση του προς το προεδρείο να ανεξαρτητοποιηθεί από τη δημοτική παράταξη, με την οποία έχει εκλεγεί. 5. Εάν η δημοτική παράταξη έχει τουλάχιστον τρία (3) μέλη, με αιτιολογημένη απόφαση και με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) αυτών, είναι δυνατόν να διαγραφεί σύμβουλος, ο οποίος είναι μέλος της. 6. Το μέλος του δημοτικού συμβουλίου που ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε από την παράταξη του δεν μπορεί να ενταχθεί σε άλλη παράταξη και δεν μπορεί να εξακολουθήσει να είναι μέλος του προεδρείου ή της οικονομικής επιτροπής ή της επιτροπής ποιότητας ζωής, όπου εκλέχτηκε ως μέλος της παράταξης από την οποία ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε, καθώς και να ορισθεί ή να παραμείνει αντιδήμαρχος κατά τη διάρκεια τηςΘητείας του. Είναι δυνατή, όμως, η επανένταξη του στην παράταξη από την οποία ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε, εφόσον τούτο γίνει δεκτό από τα δύο τρίτα (2/3) των μελών, προκειμένου για παρατάξεις που έχουν τουλάχιστον τρία (3) μέλη και από όλα τα μέλη, προκειμένου για παρατάξεις με λιγότερα από τρία (3) μέλη. 7. Για την αποδοτικότερη λειτουργία των δημοτικών παρατάξεων η δημοτική αρχή οφείλει να παραχωρεί σε αυτές κατάλληλα εξοπλισμένο χώρο, καθώς και γραμματειακή υποστήριξη.

	Άρθρο 74 **Σύγκληση δημοτικού συμβουλίου – Αντικατάσταση άρθρου 67 του ν. 3852/2010** **Το άρθρο 67 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής :** **«Σύγκληση του δημοτικού συμβουλίου** **1. «1. Το δημοτικό συμβούλιο συνεδριάζει ύστερα από πρόσκληση του προέδρου τουλάχιστον μία φορά το μήνα. Η συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου είναι δημόσια, εκτός αν ληφθεί απόφαση με πλειοψηφία των 3/5 του συνολικού αριθμού των μελών του, η οποία αιτιολογείται ειδικά και απαγγέλλεται σε δημόσια συνεδρίαση, ότι η συνεδρίαση πρέπει να διεξαχθεί κεκλεισμένων των θυρών.** **2. Ο πρόεδρος καλεί επίσης το συμβούλιο σε συνεδρίαση με γραπτή πρόσκληση, στην οποία αναφέρονται τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, όποτε το ζητήσει ο δήμαρχος ή η οικονομική ή η επιτροπή ποιότητας ζωής ή το ένα τρίτο (1/3) τουλάχιστον του συνολικού αριθμού των μελών του συμβουλίου. Στην τελευταία περίπτωση απαιτείται γραπτή αίτηση, στην οποία αναφέρονται τα θέματα που θα συζητηθούν. Στην ίδια περίπτωση δεν μπορεί να επανυποβληθεί αίτημα για το ίδιο θέμα, πριν παρέλθουν δύο (2) μήνες, αφότου εκδόθηκε απορριπτική απόφαση του συμβουλίου, εκτός εάν γίνεται επίκληση νεότερων στοιχείων.** **Αν κατά τον υπολογισμό του ενός τρίτου (1/3) προκύπτει δεκαδικός αριθμός, τότε ο αριθμός αυτός στρογγυλοποιείται στην αμέσως μεγαλύτερη μονάδα εφόσον πρόκειται για υποδιαίρεση μεγαλύτερη ή ίση του ημίσεως (0,5).** **Αν το συμβούλιο δεν προσκληθεί το αργότερο μέχρι την έκτη ημέρα από την υποβολή της αίτησης, συνέρχεται ύστερα από πρόσκληση εκείνων που υπέβαλαν την αίτηση και αποφασίζει για τα θέματα, για τα οποία είχε ζητηθεί η σύγκληση του.** **3. Αν ο πρόεδρος παραλείψει αδικαιολόγητα δύο συνεχείς φορές να καλέσει το συμβούλιο, μπορεί να τεθεί σε αργία και σε περίπτωση υποτροπής μπορεί να κηρυχθεί έκπτωτος από το αξίωμα του προέδρου με απόφαση του Επόπτη ΟΤΑ, σύμφωνα με την πειθαρχική διαδικασία του άρθρου 234 του παρόντος.** **4. Η πρόσκληση δημοσιεύεται αυθημερόν στην ιστοσελίδα του δήμου και κοινοποιείται στους συμβούλους, με κάθε πρόσφορο μέσο, τρεις (3) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από την ημέρα που ορίζεται για τη συνεδρίαση.** **Οι δημοτικοί σύμβουλοι αμέσως μετά την εγκατάσταση των δημοτικών αρχών οφείλουν να δηλώσουν στον πρόεδρο του δημοτικού συμβουλίου τη διεύθυνση κατοικίας τους και τη διεύθυνση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου τους. Αν δεν κατοικούν στην περιφέρεια του δήμου, οφείλουν επίσης να ορίσουν με την ίδια δήλωση αντίκλητο στην έδρα του δήμου, στον οποίο επιδίδονται οι προσκλήσεις για τις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου, καθώς και να ορίσουν με την ίδια δήλωση οποιοδήποτε, κατά την επιλογή τους, πρόσφορο μέσο για τη γνωστοποίηση των ανωτέρω προσκλήσεων. Οι προσκλήσεις για τις συνεδριάσεις του**	**Άρθρο 67** **Σύγκληση του δημοτικού συμβουλίου** 1. Το δημοτικό συμβούλιο συνεδριάζει ύστερα από πρόσκληση του προέδρου τουλάχιστον μία φορά το μήνα. 2. Ο πρόεδρος καλεί επίσης το συμβούλιο σε συνεδρίαση με γραπτή πρόσκληση, στην οποία αναφέρονται τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, όποτε το ζητήσει ο δήμαρχος ή η οικονομική ή η επιτροπή ποιότητας ζωής ή το ένα τρίτο (1/3) τουλάχιστον του συνολικού αριθμού των μελών του συμβουλίου ή το σύνολο των συμβούλων της μειοψηφίας. Στις δύο τελευταίες περιπτώσεις απαιτείται γραπτή αίτηση, στην οποία αναφέρονται τα θέματα που θα συζητηθούν. Στις ίδιες περιπτώσεις δεν μπορεί να επανυποβληθεί αίτημα για το ίδιο θέμα, πριν παρέλθουν δύο (2) μήνες, αφότου εκδόθηκε απορριπτική απόφαση του συμβουλίου, εκτός εάν γίνεται επίκληση νεότερων στοιχείων. Αν κατά τον υπολογισμό του ενός τρίτου (1/3) προκύπτει δεκαδικός αριθμός, τότε ο αριθμός αυτός στρογγυλοποιείται στην αμέσως μεγαλύτερη μονάδα εφόσον πρόκειται για υποδιαίρεση μεγαλύτερη ή ίση του ημίσεως (0,5). Αν το συμβούλιο δεν προσκληθεί το αργότερο μέχρι την έκτη ημέρα από την υποβολή της αίτησης, συνέρχεται ύστερα από πρόσκληση εκείνων που υπέβαλαν την αίτηση και αποφασίζει για τα θέματα, για τα οποία είχε ζητηθεί η σύγκληση του. 3. Αν ο πρόεδρος παραλείψει αδικαιολόγητα δύο συνεχείς φορές να καλέσει το συμβούλιο, μπορεί να τεθεί σε αργία και σε περίπτωση υποτροπής μπορεί να κηρυχθεί έκπτωτος από το αξίωμα του προέδρου με απόφαση του Ελεγκτή Νομιμότητας, σύμφωνα με την Πειθαρχική διαδικασία του άρθρου 234 του παρόντος. 4."Η πρόσκληση δημοσιεύεται αυθημερόν στην ιστοσελίδα του δήμου." Η πρόσκληση επιδίδεται ή γνωστοποιείται στους συμβούλους τρεις (3) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από την ημέρα που ορίζεται για τη συνεδρίαση. Δημοτικός σύμβουλος, που δεν κατοικεί στη διοικητική περιφέρεια του δήμου, οφείλει αμέσως μετά την εγκατάσταση των δημοτικών αρχών να δηλώσει στον πρόεδρο του δημοτικού συμβουλίου τη διεύθυνση κατοικίας του και να ορίσει με την ίδια δήλωση αντίκλητο στην έδρα του δήμου, στον οποίο επιδίδονται οι προσκλήσεις για τις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου, καθώς και να

	δημοτικού συμβουλίου και οι εισηγήσεις των θεμάτων, γνωστοποιούνται έγκυρα με οποιονδήποτε από τους παραπάνω τρόπους. **5. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις, η πρόσκληση αυτή μπορεί να επιδοθεί ή να γνωστοποιηθεί την ημέρα της συνεδρίασης. Στην πρόσκληση πρέπει να αναφέρεται ο λόγος για τον οποίο η συνεδρίαση έχει κατεπείγοντα χαρακτήρα. Πριν από τη συζήτηση το συμβούλιο αποφαίνεται για το κατεπείγον των θεμάτων.** **6. Στις συνεδριάσεις του συμβουλίου προσκαλείται ο δήμαρχος, αλλιώς η συνεδρίαση είναι άκυρη. Ο δήμαρχος μετέχει στις συζητήσεις του συμβουλίου χωρίς ψήφο. Έχει το δικαίωμα να εκφράζει τις απόψεις του κατά προτεραιότητα. Όταν ο δήμαρχος απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνεται νομίμως. Στην περίπτωση όμως αυτή ο αναπληρωτής δεν στερείται του δικαιώματος της ψήφου κατά τη λήψη αποφάσεων από το συμβούλιο. Στις συνεδριάσεις των δημοτικών συμβουλίων λαμβάνουν το λόγο, εκτός του δημάρχου και του αρμόδιου αντιδημάρχου, οι επικεφαλής των παρατάξεων και ειδικοί αγορητές ανά θέμα, που ορίζονται από τις παρατάξεις με σχετική γραπτή δήλωση τους στο προεδρείο πριν την έναρξη της συνεδρίασης. Με τον ίδιο τρόπο μπορούν να εγγραφούν ως ομιλητές και δημοτικοί σύμβουλοι που επιθυμούν να τοποθετηθούν ανά θέμα. Με τον κανονισμό λειτουργίας του δημοτικού συμβουλίου, επιβάλλονται πάντως αντίστοιχοι χρονικοί περιορισμοί για τις αγορεύσεις και τις συζητήσεις στο δημοτικό συμβούλιο, για τον δήμαρχο, τους αντιδημάρχους, τους επικεφαλής των παρατάξεων, τους ειδικούς αγορητές και τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου.** **7. Ο πρόεδρος καταρτίζει την ημερήσια διάταξη. Στην ημερήσια διάταξη αναγράφονται υποχρεωτικά και όλα τα θέματα που προτείνει ο δήμαρχος, η εκτελεστική επιτροπή, καθώς και η οικονομική επιτροπή και η επιτροπή ποιότητας ζωής. Το δημοτικό συμβούλιο έχει δικαίωμα να αποφασίζει, μετά από σχετική πρόταση-εισήγηση του προέδρου ή του δημάρχου ή συμβούλου επικεφαλής δημοτικής παράταξης και χωρίς συζήτηση, με την πλειοψηφία των παρόντων μελών του, ότι ένα θέμα το οποίο δεν είναι γραμμένο στην ημερήσια διάταξη είναι κατεπείγον, να το συζητήσει και να πάρει απόφαση γι` αυτό πριν από την έναρξη της συζήτησης των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης. Κατά προτεραιότητα και πάντα μετά τον δήμαρχο εκφράζουν τις απόψεις τους οι επικεφαλής των παρατάξεων, σύμφωνα με τη σειρά εκλογής.** **8. Στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου, όταν συζητούνται θέματα που αφορούν κοινότητα ή κοινότητες του δήμου, προσκαλούνται και οι πρόεδροι των συμβουλίων ή οι πρόεδροι των αντίστοιχων κοινοτήτων, οι οποίοι, στην περίπτωση αυτή, μετέχουν στη συζήτηση με δικαίωμα ψήφου.** **9. Με απόφασή του, η οποία λαμβάνεται με απλή πλειοψηφία των παρόντων μελών του, το δημοτικό συμβούλιο μπορεί να επιτρέπει να λάβουν το λόγο εκπρόσωποι φορέων ή πολίτες που παρευρίσκονται στη συνεδρίαση, εφ' όσον το ζητήσουν.**	ορίσει με την ίδια δήλωση οποιοδήποτε, κατά την επιλογή του, πρόσφορο μέσο για τη γνωστοποίηση των ανωτέρω προσκλήσεων. Αν δεν ορίζεται αντίκλητος ή πρόσφορο μέσο για τη γνωστοποίηση, αρκεί η δημοσίευση της πρόσκλησης στην ιστοσελίδα του δήμου. ***Το εντος "" πρώτο εδάφιο αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 6 παρ.3 του Ν.4071/2012 (ΦΕΚ Α΄ 85/11.04.2012) 5. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις, η πρόσκληση αυτή μπορεί να επιδοθεί ή να γνωστοποιηθεί την ημέρα της συνεδρίασης. Στην πρόσκληση πρέπει να αναφέρεται ο λόγος για τον οποίο η συνεδρίαση έχει κατεπείγοντα χαρακτήρα. Πριν από τη συζήτηση το συμβούλιο αποφαίνεται για το κατεπείγον των θεμάτων. 6. Στις συνεδριάσεις του συμβουλίου προσκαλείται ο δήμαρχος, αλλιώς η συνεδρίαση είναι άκυρη. Ο δήμαρχος μετέχει στις συζητήσεις του συμβουλίου χωρίς ψήφο. Έχει το δικαίωμα να εκφράζει τις απόψεις του κατά προτεραιότητα. Όταν ο δήμαρχος απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνεται νομίμως. Στην περίπτωση όμως αυτή ο αναπληρωτής δεν στερείται του δικαιώματος της ψήφου κατά τη λήψη αποφάσεων από το συμβούλιο. Στις συνεδριάσεις των δημοτικών συμβουλίων λαμβάνουν το λόγο, εκτός του δημάρχου και του αρμόδιου αντιδημάρχου, οι επικεφαλής των παρατάξεων και ειδικοί αγορητές ανά θέμα, που ορίζονται από τις παρατάξεις με σχετική γραπτή δήλωση τους στο προεδρείο πριν την έναρξη της συνεδρίασης. Με τον ίδιο τρόπο μπορούν να εγγραφούν ως ομιλητές και δημοτικοί σύμβουλοι που επιθυμούν να τοποθετηθούν ανά θέμα. Με τον κανονισμό λειτουργίας του δημοτικού συμβουλίου, επιβάλλονται πάντως αντίστοιχοι χρονικοί περιορισμοί για τις αγορεύσεις και τις συζητήσεις στο δημοτικό συμβούλιο, για τον δήμαρχο, τους αντιδημάρχους, τους επικεφαλής των παρατάξεων, τους ειδικούς αγορητές και τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου. 7. Ο πρόεδρος καταρτίζει την ημερήσια διάταξη. Στην ημερήσια διάταξη αναγράφονται υποχρεωτικά και όλα τα θέματα που προτείνει ο δήμαρχος, η εκτελεστική επιτροπή, καθώς και ηΟικονομική Επιτροπή και η επιτροπή ποιότητας ζωής. Το δημοτικό συμβούλιο έχει δικαίωμα να αποφασίζει, μετά από

	10. Αν κάποιο μέλος του δημοτικού συμβουλίου αρνηθεί ψήφο ή δώσει λευκή ψήφο, λογίζεται ως παρόν κατά τη συνεδρίαση, μόνο για το σχηματισμό της απαρτίας. Τόσο η άρνηση ψήφου, όσο και η λευκή ψήφος δεν υπολογίζονται στην καταμέτρηση θετικών και αρνητικών ψήφων. Τα μέλη του συμβουλίου που ήταν παρόντα κατά την έναρξη της συνεδρίασης και με την παρουσία τους υπήρξε απαρτία, ακόμα και αν αποχωρήσουν, λογίζονται ως παρόντα μέχρι το τέλος της συνεδρίασης, ως προς την ύπαρξη απαρτίας. Η απαρτία αυτή θεωρείται ότι συντρέχει για όλα τα θέματα που περιλαμβάνονται στην ημερήσια διάταξη της συνεδρίασης. Στην περίπτωση αυτή, για τη λήψη απόφασης για κάθε συγκεκριμένο θέμα, η απαιτούμενη πλειοψηφία δεν υπολογίζεται επί των πραγματικά παρόντων μελών κατά τη ψηφοφορία, αλλά βάσει του αριθμού των μελών που απαιτούνται για την απαρτία. Για τις συνεδριάσεις τηρούνται πρακτικά. **11. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, εκδίδεται πρότυπος κανονισμός λειτουργίας του δημοτικού συμβουλίου, ο οποίος δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.** **12. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις το δημοτικό συμβούλιο μπορεί να συνεδριάζει, εκτός της έδρας του, στην έδρα οποιασδήποτε κοινότητας του δήμου, ύστερα από απόφαση της απόλυτης πλειοψηφίας του συνόλου των μελών του».**	σχετική πρόταση-εισήγηση του προέδρου ή του δημάρχου ή συμβούλου επικεφαλής δημοτικής παράταξης και χωρίς συζήτηση, με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του, ότι ένα θέμα το οποίο δεν είναι γραμμένο στην ημερήσια διάταξη είναι κατεπείγον, να το συζητήσει και να πάρει απόφαση γι` αυτό με την ίδια πλειοψηφία, πριν από την έναρξη της συζήτησης των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης. Κατά προτεραιότητα και πάντα μετά τον δήμαρχο εκφράζουν τις απόψεις τους οι επικεφαλής των παρατάξεων, σύμφωνα με τη σειρά εκλογής. 8. Στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου προσκαλούνται οι πρόεδροι των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων, καθώς και ο εκπρόσωπος της τοπικής κοινότητας όταν στην ημερήσια διάταξη περιλαμβάνονται ειδικά θέματα, που αφορούν τις αντίστοιχες κοινότητες. Για τα θέματα αυτά, τα ανωτέρω πρόσωπα μετέχουν στη συζήτηση με δικαίωμα ψήφου. Σε περίπτωση μη πρόσκλησης, η σχετική απόφαση του δημοτικού συμβουλίου είναι άκυρη. 9. "Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης" μετά από πρόταση της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, μπορεί να εκδίδεται πρότυπος κανονισμός λειτουργίας του δημοτικού συμβουλίου, ο οποίος δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. *** Η φράση: "Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης" αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.10στ΄ άρθρου 18 Ν.3870/2010,ΦΕΚ Α 138/9.8.2010. 10. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις το δημοτικό συμβούλιο μπορεί να συνεδριάζει, εκτός της έδρας του, στις τοπικές και δημοτικές κοινότητες, ύστερα από απόφαση των τριών πέμπτων (3/5) του συνόλου των μελών του.

	Άρθρο 75 **Επιτροπές του δημοτικού συμβουλίου – Αντικατάσταση άρθρου 70 του ν. 3852/2010** **Το άρθρο 70 του ν. 3852/2010, αντικαθίσταται ως εξής :** **«Επιτροπές του δημοτικού συμβουλίου** **1. Το δημοτικό συμβούλιο μπορεί, κατόπιν εισήγησης του προέδρου του, να συγκροτεί επιτροπές για την επεξεργασία και την εισήγηση ενώπιόν του θεμάτων της αρμοδιότητάς του.** **2. Στις επιτροπές προεδρεύει δημοτικός σύμβουλος που ορίζεται με την απόφαση της συγκρότησης. Σε αυτές μετέχουν σύμβουλοι που προτείνονται από όλες τις δημοτικές παρατάξεις του δημοτικού συμβουλίου, υπάλληλοι της αρμόδιας διεύθυνσης του δήμου, καθώς και ιδιώτες εμπειρογνώμονες στα θέματα της επιτροπής και εκπρόσωποι κοινωνικών φορέων της περιοχής.** **3. Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου που λαμβάνεται με την πλειοψηφία των δυο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του, είναι δυνατή η καταβολή εξόδων κίνησης και ημερήσιας αποζημίωσης, σε ιδιώτες μέλη επιτροπών, που συγκροτούνται από το συμβούλιο, για μετακινήσεις στο εσωτερικό και στο εξωτερικό, οι οποίες γίνονται για εκτέλεση υπηρεσίας, σχετικής με το έργο τους. Το ύψος της ημερήσιας αποζημίωσης για τις μετακινήσεις στο εσωτερικό καθορίζεται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Το ύψος της ημερήσιας αποζημίωσης και τα έξοδα κίνησης στο εξωτερικό καθορίζονται σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες σχετικές διατάξεις.** **4. Θέματα που έχουν εγγραφεί στην ημερήσια διάταξη, ύστερα από πρόταση του δημάρχου ή του ενός πέμπτου (1/5) των μελών του δημοτικού συμβουλίου, μπορούν να παραπεμφθούν σε επιτροπή με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, με την οποία καθορίζεται και προθεσμία για την υποβολή σχετικής μελέτης ή εισηγήσεως. Θέματα που εισάγει προς συζήτηση η οικονομική επιτροπή ή η επιτροπή ποιότητας ζωής, παραπέμπονται σε επιτροπή μόνο αν τη σχετική απόφαση λάβει η απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του δημοτικού συμβουλίου.** **Πλην των ανωτέρω θεμάτων, ο πρόεδρος δύναται να παραπέμπει σε επιτροπή οποιοδήποτε άλλο θέμα και πριν από την εγγραφή του στην ημερήσια διάταξη».**	**Άρθρο 70** **Επιτροπές του δημοτικού συμβουλίου** 1. Το δημοτικό συμβούλιο με τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας του μπορεί να συγκροτεί επιτροπές για την επεξεργασία και εισήγηση θεμάτων της αρμοδιότητας του. Ειδικότερα στους τουριστικούς δήμους συγκροτείται επιτροπή για την επεξεργασία και εισήγηση στο δημοτικό συμβούλιο θεμάτων τουριστικής ανάπτυξης και προβολής του δήμου. 2. Στις επιτροπές προεδρεύει δημοτικός σύμβουλος που ορίζεται με την απόφαση της συγκρότησης. Σε αυτές μετέχουν σύμβουλοι που προτείνονται από όλες τις Δημοτικές Παρατάξεις του δημοτικού συμβουλίου, υπάλληλοι της αρμόδιας διεύθυνσης του δήμου, καθώς και ιδιώτες εμπειρογνώμονες στα θέματα της επιτροπής και εκπρόσωποι κοινωνικών φορέων της περιοχής. 3. Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου που λαμβάνεται με την πλειοψηφία των δυο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του, είναι δυνατή η καταβολή εξόδων κίνησης και ημερήσιας αποζημίωσης, σε ιδιώτες μέλη επιτροπών, που συγκροτούνται από το συμβούλιο, για μετακινήσεις στο εσωτερικό και στο εξωτερικό, οι οποίες γίνονται για εκτέλεση υπηρεσίας, σχετικής με το έργο τους. Το ύψος της ημερήσιας αποζημίωσης για τις μετακινήσεις στο εσωτερικό καθορίζεται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Το ύψος της ημερήσιας αποζημίωσης και τα έξοδα κίνησης στο εξωτερικό καθορίζονται σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες σχετικές διατάξεις. 4. Θέματα που έχουν εγγραφεί στην ημερήσια διάταξη, ύστερα από πρόταση του δημάρχου, μπορούν να παραπεμφθούν σε επιτροπή μόνο με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, με την οποία καθορίζεται και προθεσμία για την υποβολή σχετικής μελέτης ή εισηγήσεως. Θέματα που εισάγει, προς συζήτηση η οικονομική ή η επιτροπή ποιότητας ζωής, δεν παραπέμπονται σε επιτροπή. Πλην των ανωτέρω θεμάτων, ο πρόεδρος δύναται να παραπέμπει σε επιτροπή οποιοδήποτε άλλο θέμα και πριν από την εγγραφή του στην ημερήσια διάταξη.

	Άρθρο 76 **Συγκρότηση – Εκλογή Οικονομικής Επιτροπής και Επιτροπής Ποιότητας Ζωής – Αντικατάσταση άρθρου 74 του ν 3852/2010** **Το άρθρο 74 του ν. 3852/2010, αντικαθίσταται ως εξής :** **«Συγκρότηση και Εκλογή Οικονομικής Επιτροπής και Επιτροπής Ποιότητας Ζωής** **1. Η οικονομική επιτροπή και η επιτροπή ποιότητας ζωής αποτελούνται από τον δήμαρχο ή τον οριζόμενο από αυτόν αντιδήμαρχο ως πρόεδρο, από δύο ακόμη αντιδημάρχους ως μέλη οριζόμενα από το δήμαρχο και από έξι (6) μέλη, αν το συμβούλιο έχει έως και είκοσι επτά (27) μέλη, οκτώ (8) μέλη, αν το συμβούλιο έχει έως και σαράντα πέντε (45) μέλη και δέκα (10) μέλη, αν το συμβούλιο έχει πάνω από σαράντα πέντε (45) μέλη.** **2. Η θητεία της οικονομικής επιτροπής και της επιτροπής ποιότητας ζωής είναι διετής. Το δημοτικό συμβούλιο, μετά την εκλογή του προεδρείου κατά τις ημερομηνίες που ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 64 και κατά τη διάρκεια της ίδιας συνεδρίασης, εκλέγει μεταξύ των μελών του με μυστική ψηφοφορία τα μέλη της οικονομικής επιτροπής και της επιτροπής ποιότητας ζωής, με τη διαδικασία των επόμενων παραγράφων.** **3. Οι δημοτικές παρατάξεις καταρτίζουν ψηφοδέλτια με τους υποψήφιους για κάθε επιτροπή συμβούλους που ανήκουν στη δύναμή τους. Σύμβουλοι που δεν ανήκουν σε καμία παράταξη μπορούν να υποβάλουν επίσης την υποψηφιότητά τους σε ξεχωριστά ψηφοδέλτια. Κάθε σύμβουλος μπορεί να επιλέγει θέτοντας σταυρό προτίμησης για κάθε επιτροπή, από το ψηφοδέλτιο της επιλογής του, τους υποψηφίους της προτίμησής του και μέχρι του συνολικού αριθμού των μελών της επιτροπής, χωρίς να λαμβάνονται υπ' όψη ο δήμαρχος και οι οριζόμενοι από αυτόν αντιδήμαρχοι. Ψηφοδέλτιο στο οποίο έχουν σημειωθεί περισσότεροι σταυροί προτίμησης από τους προβλεπόμενους στο προηγούμενο εδάφιο θεωρείται έγκυρο, χωρίς να λαμβάνεται υπ' όψη κανένας σταυρός προτίμησης.** **4. Οι έδρες των επιτροπών κατανέμονται μεταξύ των παρατάξεων και των μεμονωμένων συμβούλων ανάλογα με τον αριθμό των ψήφων που λαμβάνουν. Το σύνολο των εγκύρων ψηφοδελτίων διαιρείται με τον συνολικό αριθμό των εδρών των εκλεγόμενων μελών της κάθε επιτροπής, χωρίς να λαμβάνονται υπ' όψη ο δήμαρχος και οι οριζόμενοι από αυτόν αντιδήμαρχοι και το πηλίκο της διαίρεσης παραλειπομένου του κλάσματος αποτελεί το εκλογικό μέτρο. Κάθε παράταξη καταλαμβάνει τόσες έδρες σε κάθε επιτροπή όσες φορές χωρεί το εκλογικό μέτρο στον αριθμό των εγκύρων ψηφοδελτίων που έλαβε. Μεμονωμένος σύμβουλος που έλαβε τον ίδιο ή μεγαλύτερο αριθμό ψήφων από το εκλογικό μέτρο καταλαμβάνει μία έδρα στην επιτροπή για την οποία ήταν υποψήφιος. Παράταξη στο ψηφοδέλτιο της οποίας περιλαμβάνονται υποψήφιοι λιγότεροι από τις έδρες των εκλεγόμενων μελών της επιτροπής, καταλαμβάνει τόσες μόνο έδρες στην επιτροπή όσοι είναι και οι υποψήφιοί της. Οι έδρες που μένουν αδιάθετες κατανέμονται ανά μία μεταξύ όλων των**	**Άρθρο 74** **Συγκρότηση και Εκλογή Οικονομικής Επιτροπής και Επιτροπής Ποιότητας Ζωής** 1. Η Οικονομική Επιτροπή και η επιτροπή ποιότητας ζωής αποτελούνται από τον δήμαρχο ή τον οριζόμενο από αυτόν αντιδήμαρχο ως πρόεδρο και από έξι (6) μέλη, αν το συμβούλιο έχει έως και είκοσι επτά (27) μέλη, οκτώ (8) μέλη, αν το συμβούλιο έχει έως και σαράντα πέντε (45) μέλη, και δέκα (10) μέλη, αν το συμβούλιο έχει πάνω από σαράντα πέντε (45) μέλη. Δύο (2) μέλη στις επταμελείς, τρία (3) μέλη στις εννεαμελείς και τέσσερα (4) μέλη στις εντεκαμελείς επιτροπές εκλέγονται από τις Δημοτικές Παρατάξεις της μειοψηφίας. 2. Το δημοτικό συμβούλιο, μετά την εκλογή του προεδρείου κατά τις ημερομηνίες που ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 64 του παρόντος και κατά τη διάρκεια της ίδιας συνεδρίασης, εκλέγει μεταξύ των μελών του με μυστική ψηφοφορία τα μέλη της οικονομικής επιτροπής και της επιτροπής ποιότητας ζωής. Πρώτα εκλέγονται τα μέλη της οικονομικής επιτροπής και στη συνέχεια τα μέλη της επιτροπής ποιότητας ζωής. Δεν επιτρέπεται να εκλεγεί μέλος της οικονομικής ή της επιτροπής ποιότητας ζωής ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου. 3. Κάθε σύμβουλος ψηφίζει υποψήφιους ισάριθμους με τα μέλη της αντίστοιχης επιτροπής. Εκλέγονται από την πλειοψηφία και τη μειοψηφία, αντίστοιχα, όσοι λάβουν την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων. Η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται για τις θέσεις για τις οποίες δεν επιτυγχάνεται απόλυτη πλειοψηφία. Αν δεν επιτυγχάνεται απόλυτη πλειοψηφία και στη δεύτερη ψηφοφορία, γίνεται τρίτη ψηφοφορία οπότε εκλέγονται όσοι λάβουν τη σχετική πλειοψηφία των παρόντων. Αν σε οποιαδήποτε ψηφοφορία υπάρχει ισοψηφία, ο πρόεδρος του συμβουλίου ενεργεί κλήρωση στην ίδια συνεδρίαση. Στην ίδια συνεδρίαση και με τον ίδιο τρόπο εκλέγονται για τηνΟικονομική Επιτροπή και, αντιστοίχως, για την επιτροπή ποιότητας ζωής πέντε (5) αναπληρωματικά μέλη, αν η επιτροπή αποτελείται από επτά (7) ή εννέα (9) μέλη και έξι (6) αναπληρωματικά μέλη στις ενδεκαμελείς. Από τα αναπληρωματικά μέλη δύο (2) για τις επταμελείς και τις εννεαμελείς και τρία (3) για τις ενδεκαμελείς εκλέγονται από το σύνολο των μελών των δημοτικών παρατάξεων της μειοψηφίας για την αναπλήρωση των τακτικών μελών που εκπροσωπούν τη μειοψηφία του δημοτικού συμβουλίου. Με την ίδια διαδικασία εκλέγονται νέα αναπληρωματικά μέλη σε περίπτωση που έχει εξαντληθεί ο αριθμός τούτων ανά κατηγορία.

	παρατάξεων και των μεμονωμένων υποψηφίων είτε έλαβαν έδρα κατά το προηγούμενο εδάφιο είτε όχι, ανάλογα με τα αχρησιμοποίητά υπόλοιπά τους. Σε περίπτωση ισοψηφίας ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου διενεργεί κλήρωση. **5. Μέλη της επιτροπής εκλέγονται, από κάθε παράταξη που κατέλαβε έδρα σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο οι υποψήφιοι που συγκέντρωσαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης. Σε περίπτωση ισοψηφίας, ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου διενεργεί κλήρωση. Οι λοιποί υποψήφιοι, ανά παράταξη, αποτελούν, κατά σειρά σταυρών προτίμησης, τα αναπληρωματικά μέλη της επιτροπής.** **6. Τα αναπληρωματικά μέλη, με τη σειρά της εκλογής τους, καταλαμβάνουν τις θέσεις των εκλεγέντων με το ίδιο ψηφοδέλτιο τακτικών μελών που μένουν κενές κατά τη διάρκεια της διετίας. Σε περίπτωση που έχει εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών μελών ή σε περίπτωση που παραιτηθεί ή η για οποιονδήποτε τρόπο εκλείψει μεμονωμένος σύμβουλος που έχει εκλεγεί μέλος επιτροπής, διενεργείται νέα εκλογή, για την κάλυψη των κενών εδρών της επιτροπής, με τη η διαδικασία των προηγούμενων παραγράφων. Όταν τα μέλη που εκπροσωπούν τις λοιπές παρατάξεις, πλην αυτής του δημάρχου, παραιτηθούν κατά τη διάρκεια της διετίας και δεν υπάρχει αντικαταστάτης τους, τη θέση τους καταλαμβάνουν τα μέλη της παράταξης του δημάρχου.** **7. Δεν επιτρέπεται να εκλεγεί μέλος της οικονομικής ή της επιτροπής ποιότητας ζωής ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου.** **8. Η διαδικασία εκλογής των παραγράφων 1 έως και 6 διενεργείται πρώτα για την εκλογή των μελών της οικονομικής επιτροπής και στη συνέχεια για την εκλογή των μελών της επιτροπής ποιότητας ζωής.** **9. Αν δεν επιτευχθεί εκλογή για οποιονδήποτε λόγο ή η συνεδρίαση ματαιωθεί επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, η συνεδρίαση επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή και εφαρμόζονται οι διατάξεις των παρ. 3 και 4.** **Αν και στη δεύτερη συνεδρίαση δεν επιτευχθεί εκλογή ή η συνεδρίαση ματαιωθεί, επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, θεωρείται ότι εκλέγονται εκείνοι που έλαβαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, σύμφωνα με τη δικαστική απόφαση ανακήρυξης ανάλογα με τον αριθμό εδρών που δικαιούται κάθε παράταξη σύμφωνα με την παρ. 4.** **10. Τα πρακτικά της εκλογής διαβιβάζονται μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ημερών από τη διενέργεια της εκλογής στον Ελεγκτή Νομιμότητας, ο οποίος αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από προσφυγή δημότη ενώπιον του, η οποία ασκείται εντός αποκλειστικής προθεσμίας πέντε (5) ημερών από τη διενέργεια της εκλογής, αποφαίνεται, μέσα σε πέντε (5) ημέρες το αργότερο αφότου παρέλαβε τα πρακτικά, για τη νομιμότητα της εκλογής.** **11. Οι επιτροπές στην πρώτη συνεδρίαση μετά την εκλογή τους εκλέγουν μεταξύ των μελών τους, με φανερή ψηφοφορία, τον αντιπρόεδρο. Δικαίωμα ψήφου στην περίπτωση αυτή έχει και ο πρόεδρος της επιτροπής.**	4. Αν δεν επιτευχθεί εκλογή για οποιονδήποτε λόγο ή η συνεδρίαση ματαιωθεί επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, η συνεδρίαση επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή και εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3. Αν και στη δεύτερη συνεδρίαση δεν επιτευχθεί εκλογή ή η συνεδρίαση ματαιωθεί, επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, θεωρείται ότι εκλέγονται για μεν τηνΟικονομική Επιτροπή, ανάλογα με την περίπτωση, για τις θέσεις της πλειοψηφίας, οι σύμβουλοι που έλαβαν κατά σειρά τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης στη δημοτική παράταξη της πλειοψηφίας, σύμφωνα με τη δικαστική απόφαση που τους ανακήρυξε και για τις θέσεις τις μειοψηφίας εκείνοι που στην πρώτη σε ψήφους δημοτική παράταξη της μειοψηφίας έλαβαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης σύμφωνα με την ίδια δικαστική απόφαση, για δε την επιτροπή ποιότητας ζωής οι αμέσως επόμενοι κατά σειρά, στις αντίστοιχες κατηγορίες. Αν από τιςΔημοτικές Παρατάξεις της μειοψηφίας δεν υπάρξει υποψήφιος, τότε στη θέση τους εκλέγεται σύμβουλος της δημοτικής παράταξης της πλειοψηφίας. 5. Τα πρακτικά της εκλογής διαβιβάζονται μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ημερών από τη διενέργεια της εκλογής στον Ελεγκτή Νομιμότητας, ο οποίος αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από προσφυγή δημότη ενώπιον του, η οποία ασκείται εντός αποκλειστικής προθεσμίας πέντε (5) ημερών από τη διενέργεια της εκλογής, αποφαίνεται, μέσα σε πέντε (5) ημέρες το αργότερο αφότου παρέλαβε τα πρακτικά, για τη νομιμότητα της εκλογής. 6. Οι επιτροπές στην πρώτη συνεδρίαση μετά την εκλογή τους εκλέγουν μεταξύ των μελών τους, με φανερή ψηφοφορία, τον αντιπρόεδρο, ο οποίος προέρχεται από τη μειοψηφία. Δικαίωμα ψήφου στην περίπτωση αυτή έχει και ο πρόεδρος της επιτροπής. 7. Τα αναπληρωματικά μέλη ανά κατηγορία, με τη σειρά της εκλογής τους, παίρνουν τις θέσεις των τακτικών μελών που μένουν κενές κατά τη διάρκεια της διετίας. Οταν τα μέλη της μειοψηφίας παραιτηθούν κατά τη διάρκεια της διετίας και δεν υπάρχει αντικαταστάτης τους, τη θέση τους καταλαμβάνουν τα μέλη της πλειοψηφίας.

	12. Όταν τα μέλη της οικονομικής επιτροπής ή της επιτροπής ποιότητας ζωής παύουν για οποιονδήποτε λόγο να είναι μέλη των αντίστοιχων δημοτικών παρατάξεων, εκπίπτουν αυτοδικαίως από την οικονομική επιτροπή ή την επιτροπή ποιότητας ζωής και αντικαθίστανται, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου αυτού».	8. Όταν τα μέλη της οικονομικής ή της επιτροπής ποιότητας ζωής παύουν για οποιονδήποτε λόγο να είναι μέλη των αντίστοιχων δημοτικών παρατάξεων, εκπίπτουν αυτοδικαίως από την οικονομική ή την επιτροπή ποιότητας ζωής και αντικαθίστανται, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου αυτού.

	Άρθρο 77 **Λειτουργία Οικονομικής Επιτροπής – Επιτροπής Ποιότητας Ζωής – Αντικατάσταση άρθρου 75 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 75 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής : «Λειτουργία της Οικονομικής Επιτροπής και της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής 1. Οι επιτροπές έχουν απαρτία, εφόσον τα μέλη που είναι παρόντα είναι περισσότερα από αυτά που απουσιάζουν. Οι επιτροπές συνεδριάζουν δημόσια και αποφασίζουν με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων. Σε περίπτωση ισοψηφίας επικρατεί η ψήφος του προέδρου. Αν σε δύο συνεχείς συνεδριάσεις δεν επιτυγχάνεται απαρτία ή απόλυτη πλειοψηφία, αρμόδιο να λάβει απόφαση είναι το δημοτικό συμβούλιο. 2. Αν απουσιάζει ή κωλύεται ο πρόεδρος της επιτροπής, προεδρεύει ο αντιπρόεδρος και, σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του αντιπροέδρου, το μέλος της επιτροπής το οποίο έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους. Αν απουσιάζουν ή κωλύονται τακτικά μέλη, καλούνται τα αναπληρωματικά με τη σειρά της εκλογής τους. 3. Ο πρόεδρος καταρτίζει την ημερήσια διάταξη. Στην ημερήσια διάταξη αναγράφονται υποχρεωτικά και όλα τα θέματα που προτείνει ο δήμαρχος. Η επιτροπή μπορεί να αποφασίζει με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών της ότι συγκεκριμένο θέμα το οποίο δεν έχει εγγραφεί στην ημερήσια διάταξη είναι κατεπείγον να το συζητά και να λαμβάνει απόφαση γι` αυτό με την ίδια πλειοψηφία, πριν από την έναρξη της συζήτησης των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης. 4. Αν ένα μέλος της επιτροπής απουσιάζει αδικαιολόγητα από τρεις (3) τουλάχιστον συνεχείς συνεδριάσεις, το δημοτικό συμβούλιο με πράξη του το αντικαθιστά. 5. Ο πρόεδρος της επιτροπής καλεί τα μέλη της σε συνεδρίαση με γραπτή πρόσκληση, στην οποία αναφέρονται τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, όποτε το ζητήσει ο δήμαρχος ή το ένα τρίτο (1/3) τουλάχιστον του συνολικού αριθμού των μελών της. Στην τελευταία περίπτωση, απαιτείται γραπτή αίτηση, στην οποία αναφέρονται τα θέματα που θα συζητηθούν. Στην ίδια περίπτωση δεν μπορεί να επανυποβληθεί αίτημα για το ίδιο θέμα, πριν παρέλθει δίμηνο, αφότου εκδόθηκε απορριπτική απόφαση της επιτροπής, εκτός εάν γίνεται επίκληση νεότερων στοιχείων. Αν κατά τον υπολογισμό του ενός τρίτου (1/3) προκύπτει δεκαδικός αριθμός, τότε ο αριθμός αυτός στρογγυλοποιείται στην αμέσως μεγαλύτερη μονάδα εφόσον πρόκειται για υποδιαίρεση μεγαλύτερη ή ίση του ημίσεως (0,5). Αν η επιτροπή δεν συγκληθεί το αργότερο έξι (6) ημέρες μετά την υποβολή της αίτησης, συνέρχεται ύστερα από πρόσκληση εκείνων που υπέβαλαν την αίτηση και αποφασίζει για τα θέματα, για τα οποία είχε ζητηθεί η σύγκληση της. Η αδικαιολόγητη παράλειψη του προέδρου για δύο συνεχείς φορές να καλέσει την οικονομική ή την επιτροπή ποιότητας ζωής αποτελεί σοβαρή παράβαση καθήκοντος.	**Άρθρο 75** **Λειτουργία της Οικονομικής Επιτροπής και της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής** 1. Οι επιτροπές έχουν απαρτία, εφόσον τα μέλη που είναι παρόντα είναι περισσότερα από αυτά που απουσιάζουν. Οι επιτροπές συνεδριάζουν δημόσια και αποφασίζουν με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων. Σε περίπτωση ισοψηφίας επικρατεί η ψήφος του προέδρου. Αν σε δύο συνεχείς συνεδριάσεις δεν επιτυγχάνεται απαρτία ή απόλυτη πλειοψηφία, αρμόδιο να λάβει απόφαση είναι το δημοτικό συμβούλιο. 2. Αν απουσιάζει ή κωλύεται ο πρόεδρος της επιτροπής, προεδρεύει ο αντιπρόεδρος και σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του αντιπροέδρου το μέλος της πλειοψηφίας το οποίο έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους. Αν απουσιάζουν ή κωλύονται τακτικά μέλη, καλούνται τα αναπληρωματικά με τη σειρά της εκλογής τους. 3. Ο πρόεδρος καταρτίζει την ημερήσια διάταξη. Στην ημερήσια διάταξη αναγράφονται υποχρεωτικά και όλα τα θέματα που προτείνει ο δήμαρχος. Η επιτροπή μπορεί να αποφασίζει με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών της ότι συγκεκριμένο θέμα το οποίο δεν έχει εγγραφεί στην ημερήσια διάταξη είναι κατεπείγον να το συζητά και να λαμβάνει απόφαση γι` αυτό με την ίδια πλειοψηφία, πριν από την έναρξη της συζήτησης των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης. 4. Αν ένα μέλος της επιτροπής απουσιάζει αδικαιολόγητα από τρεις (3) τουλάχιστον συνεχείς συνεδριάσεις, το δημοτικό συμβούλιο με πράξη του το αντικαθιστά. 5. Ο πρόεδρος της επιτροπής καλεί τα μέλη της σε συνεδρίαση με γραπτή πρόσκληση, στην οποία αναφέρονται τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, όποτε το ζητήσει ο δήμαρχος ή το ένα τρίτο (1/3) τουλάχιστον του συνολικού αριθμού των μελών της. Στην τελευταία περίπτωση απαιτείται γραπτή αίτηση, στην οποία αναφέρονται τα θέματα που θα συζητηθούν. Στην ίδια περίπτωση δεν μπορεί να επανυποβληθεί αίτημα για το ίδιο θέμα, πριν παρέλθει δίμηνο, αφότου εκδόθηκε απορριπτική απόφαση της επιτροπής, εκτός εάν γίνεται επίκληση νεότερων στοιχείων. Αν κατά τον υπολογισμό του ενός τρίτου (1/3) προκύπτει δεκαδικός αριθμός, τότε ο αριθμός αυτός στρογγυλοποιείται στην αμέσως μεγαλύτερη μονάδα εφόσον πρόκειται για υποδιαίρεση μεγαλύτερη ή ίση του ημίσεως (0,5). Αν η επιτροπή δεν συγκληθεί το αργότερο έξι (6) ημέρες μετά την υποβολή της αίτησης, συνέρχεται ύστερα από πρόσκληση εκείνων που υπέβαλαν

	6. Η πρόσκληση δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του δήμου. Η πρόσκληση επιδίδεται ή γνωστοποιείται στα μέλη τρεις (3) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από την ημέρα που ορίζεται για τη συνεδρίαση. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις, η πρόσκληση αυτή μπορεί να επιδοθεί ή να γνωστοποιηθεί την ημέρα της συνεδρίασης. Στην πρόσκληση πρέπει να αναφέρεται ο λόγος για τον οποίο η συνεδρίαση έχει κατεπείγοντα χαρακτήρα. Πριν από τη συζήτηση η επιτροπή αποφαίνεται για το κατεπείγον των θεμάτων. 7. Οι συνεδριάσεις των επιτροπών είναι δημόσιες και γίνονται στο δημοτικό κατάστημα. Η επιτροπή με πλειοψηφία των τριών πέμπτων (3/5) των μελών της και με αιτιολογημένη απόφαση, η οποία απαγγέλλεται σε δημόσια συνεδρίαση, μπορεί να συνεδριάζει κεκλεισμένων των θυρών. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η επιτροπή μπορεί με την πλειοψηφία του συνόλου των μελών της να αποφασίζει να συνεδριάζει κατά περίπτωση σε άλλο κατάλληλο οίκημα της έδρας, αν κρίνει ότι το δημοτικό κατάστημα είναι ακατάλληλο. 8. Στις συνεδριάσεις των επιτροπών, όταν συζητούνται θέματα που αφορούν κοινότητα ή κοινότητες του δήμου, προσκαλούνται υποχρεωτικά και οι πρόεδροι των συμβουλίων ή οι πρόεδροι των αντίστοιχων κοινοτήτων, οι οποίοι δικαιούνται να λαμβάνουν το λόγο. 9. Με απόφασή της, η οποία λαμβάνεται με απλή πλειοψηφία των παρόντων μελών της, η επιτροπή μπορεί να επιτρέπει να λάβουν το λόγο εκπρόσωποι φορέων ή πολίτες που παρευρίσκονται στη συνεδρίαση, εφ' όσον το ζητήσουν. 10. Αν κάποιο μέλος της επιτροπής αρνηθεί ψήφο ή δώσει λευκή ψήφο, λογίζεται ως παρόν κατά τη συνεδρίαση, μόνο για το σχηματισμό της απαρτίας. Τόσο η άρνηση ψήφου, όσο και η λευκή ψήφος δεν υπολογίζονται στην καταμέτρηση θετικών και αρνητικών ψήφων. Τα μέλη της επιτροπής που ήταν παρόντα κατά την έναρξη της συνεδρίασης και με την παρουσία τους υπήρξε απαρτία ακόμα και αν αποχωρήσουν λογίζονται ως παρόντα μέχρι το τέλος της συνεδρίασης, ως προς την ύπαρξη απαρτίας. Η απαρτία αυτή θεωρείται ότι συντρέχει για όλα τα θέματα που περιλαμβάνονται στην ημερήσια διάταξη της συνεδρίασης. Στην περίπτωση αυτή για τη λήψη απόφασης για κάθε συγκεκριμένο θέμα η απαιτούμενη πλειοψηφία δεν υπολογίζεται επί των πραγματικά παρόντων μελών κατά τη ψηφοφορία, αλλά βάσει του αριθμού των μελών που απαιτούνται για την απαρτία. Για τις συνεδριάσεις της οικονομικής και της επιτροπής ποιότητας ζωής τηρούνται πρακτικά. 11. Μέλος της επιτροπής δεν μπορεί να μετάσχει στη συζήτηση ενός θέματος εφόσον ο ίδιος ή συγγενής του έως το δεύτερο βαθμό εξ αίματος ή εξ αγχιστείας έχει υλικό ή ηθικό συμφέρον. Απόφαση που έχει ληφθεί κατά παράβαση της διάταξης αυτής είναι άκυρη. Το μέλος που έλαβε μέρος στη συνεδρίαση διαπράττει σοβαρή παράβαση καθήκοντος και τιμωρείται με την ποινή της αργίας. 12. Οι αποφάσεις των παραπάνω επιτροπών δημοσιεύονται σύμφωνα με τις διατάξεις για τη δημοσίευση των αποφάσεων του δημοτικού συμβουλίου και αναρτώνται στην ιστοσελίδα του δήμου με ευθύνη του προέδρου τους».	την αίτηση και αποφασίζει για τα θέματα, για τα οποία είχε ζητηθεί η σύγκληση της. Η αδικαιολόγητη παράλειψη του προέδρου για δύο συνεχείς φορές να καλέσει την οικονομική ή την επιτροπή ποιότητας ζωής αποτελεί σοβαρή παράβαση καθήκοντος. 6. Η πρόσκληση δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του δήμου. Η πρόσκληση επιδίδεται ή γνωστοποιείται στα μέλη τρεις (3) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από την ημέρα που ορίζεται για τη συνεδρίαση. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις, η πρόσκληση αυτή μπορεί να επιδοθεί ή να γνωστοποιηθεί την ημέρα της συνεδρίασης. Στην πρόσκληση πρέπει να αναφέρεται ο λόγος για τον οποίο η συνεδρίαση έχει κατεπείγοντα χαρακτήρα. Πριν από τη συζήτηση η επιτροπή αποφαίνεται για το κατεπείγον των θεμάτων. 7. Οι συνεδριάσεις των επιτροπών είναι δημόσιες και γίνονται στο δημοτικό κατάστημα. Η επιτροπή με πλειοψηφία των τεσσάρων πέμπτων (4/5) των μελών της και με αιτιολογημένη απόφαση, η οποία απαγγέλλεται σε δημόσια συνεδρίαση, μπορεί να συνεδριάζει κεκλεισμένων των θυρών. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η επιτροπή μπορεί με την πλειοψηφία του συνόλου των μελών της να αποφασίζει να συνεδριάζει κατά περίπτωση σε άλλο κατάλληλο οίκημα της έδρας, αν κρίνει ότι το δημοτικό κατάστημα είναι ακατάλληλο. 8. Αν κάποιο μέλος της επιτροπής αρνηθεί ψήφο ή δώσει λευκή ψήφο, λογίζεται ως παρόν κατά τη συνεδρίαση και τόσο η άρνηση όσο και η λευκή ψήφος λογίζονται ως αρνητικές ψήφοι. Τα μέλη της επιτροπής που ήταν παρόντα κατά την έναρξη της συνεδρίασης και με την παρουσία τους υπήρξε απαρτία ακόμα και αν αποχωρήσουν λογίζονται ως παρόντα μέχρι το τέλος της συνεδρίασης, ως προς την ύπαρξη απαρτίας. Η απαρτία αυτή θεωρείται ότι συντρέχει για όλα τα θέματα που περιλαμβάνονται στην ημερήσια διάταξη της συνεδρίασης. Στην περίπτωση αυτή για τη λήψη απόφασης για κάθε συγκεκριμένο θέμα η απαιτούμενη πλειοψηφία δεν υπολογίζεται επί των πραγματικά παρόντων μελών κατά τη ψηφοφορία, αλλά βάσει του αριθμού των μελών που απαιτούνται για την απαρτία. Για τις συνεδριάσεις της οικονομικής και της επιτροπής ποιότητας ζωής τηρούνται πρακτικά. 9. Μέλος της επιτροπής δεν μπορεί να μετάσχει στη συζήτηση ενός

		θέματος εφόσον ο ίδιος ή συγγενής του έως το δεύτερο βαθμό εξ αίματος ή εξ αγχιστείας έχει υλικό ή ηθικό συμφέρον. Απόφαση που έχει ληφθεί κατά παράβαση της διάταξης αυτής είναι άκυρη. Το μέλος που έλαβε μέρος στη συνεδρίαση διαπράττει σοβαρή παράβαση καθήκοντος και τιμωρείται με την ποινή της αργίας. "10. Οι αποφάσεις των παραπάνω επιτροπών δημοσιεύονται σύμφωνα με τις διατάξεις για τη δημοσίευση των αποφάσεων του δημοτικού συμβουλίου και αναρτώνται στην ιστοσελίδα του δήμου με ευθύνη του προέδρου τους." ***Η παρ. 10 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 6 παρ.4 του Ν.4071/2012 (ΦΕΚ Α΄ 85/11.04.2012)

	Άρθρο 78 **Δημοτική Επιτροπής Διαβούλευσης – Αντικατάσταση άρθρου 76 του ν. 3852/2010** **Το άρθρο 76 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής :** **«Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης** **1. Στους δήμους με πληθυσμό μεγαλύτερο από πέντε χιλιάδες (5.000) κατοίκους συγκροτείται, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται εντός δύο (2) μηνών από την εγκατάσταση των δημοτικών αρχών, δημοτική επιτροπή διαβούλευσης ως όργανο με συμβουλευτικές αρμοδιότητες. Η διάρκεια της θητείας της δημοτικής επιτροπής διαβούλευσης ακολουθεί τη θητεία των δημοτικών αρχών. Δημοτική επιτροπή διαβούλευσης μπορεί να συγκροτηθεί και σε μικρότερους δήμους, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Η δημοτική επιτροπή διαβούλευσης αποτελείται από εκπροσώπους των φορέων της τοπικής κοινωνίας, όπως:** **α) των τοπικών εμπορικών και επαγγελματικών συλλόγων και οργανώσεων,** **β) των επιστημονικών συλλόγων και φορέων,** **γ) των τοπικών οργανώσεων εργαζομένων και εργοδοτών,** **δ) των εργαζομένων στο δήμο και τα νομικά του πρόσωπα,** **ε) των ενώσεων και συλλόγων γονέων,** **στ) των αθλητικών και πολιτιστικών συλλόγων και φορέων,** **ζ) των εθελοντικών οργανώσεων και κινήσεων πολιτών,** **η) άλλων οργανώσεων και φορέων της κοινωνίας των πολιτών και** **θ) των τοπικών συμβουλίων νέων.** **ι) δημότες** **Ο συνολικός αριθμός των μελών της δημοτικής επιτροπής διαβούλευσης, πλην της περίπτωσης ι' και συμπεριλαμβανομένου του προέδρου, μπορεί να είναι από είκοσι πέντε (25) έως πενήντα (50) μέλη. Στη δημοτική επιτροπή διαβούλευσης συμμετέχουν και δημότες, σε αριθμό ίσο με το 1/3 του αριθμού των μελών εκπροσώπων φορέων των περιπτώσεων α' έως θ', οι οποίοι ορίζονται μετά από κλήρωση, μεταξύ των εγγεγραμμένων σε ειδικό κατάλογο που τηρείται στο δήμο και στον οποίο μπορεί να εγγράφεται κάθε δημότης που είναι εγγεγραμμένος στους εκλογικούς καταλόγους του δήμου. Έναν τουλάχιστον μήνα πριν από τη συγκρότηση της επιτροπής, ο δήμαρχος δημοσιεύει υποχρεωτικά με ανάρτηση στην ιστοσελίδα του δήμου πρόσκληση προς τους δημότες για εγγραφή στον ειδικό κατάλογο του προηγούμενου εδαφίου. Οι οριζόμενοι από τον ειδικό κατάλογο αυτό, έχουν δικαίωμα ψήφου, δεν συνυπολογίζονται όμως για την απαρτία της επιτροπής.** **Στη δημοτική επιτροπή διαβούλευσης προεδρεύει ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου. Στις συνεδριάσεις της επιτροπής καλούνται υποχρεωτικά και συμμετέχουν χωρίς δικαίωμα ψήφου ο δήμαρχος, οι αντιδήμαρχοι, οι πρόεδροι των νομικών προσώπων του δήμου, οι**	**Άρθρο 76** **Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης** 1. Στους δήμους με πληθυσμό μεγαλύτερο από δέκα χιλιάδες (10.000) κατοίκους συγκροτείται, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των μελών του και εκδίδεται εντός δύο (2) μηνών από την εγκατάσταση των δημοτικών αρχών, Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης ως όργανο με συμβουλευτικές αρμοδιότητες. Η διάρκεια της θητείας της δημοτικής επιτροπής διαβούλευσης δεν υπερβαίνει τα δυόμιση έτη. Δημοτική επιτροπή διαβούλευσης μπορεί να συγκροτηθεί και σε μικρότερους δήμους, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Η Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης αποτελείται από εκπροσώπους των φορέων της τοπικής κοινωνίας, όπως: α) των τοπικών εμπορικών και επαγγελματικών συλλόγων και οργανώσεων β) των επιστημονικών συλλόγων και φορέων γ) των τοπικών οργανώσεων εργαζομένων και εργοδοτών δ) των εργαζομένων στο δήμο και τα νομικά του πρόσωπα ε) των ενώσεων και συλλόγων γονέων στ) των αθλητικών και πολιτιστικών συλλόγων και φορέων ζ) των εθελοντικών οργανώσεων και κινήσεων πολιτών η) άλλων οργανώσεων και φορέων της κοινωνίας των πολιτών θ) εκπρόσωποι των τοπικών συμβουλίων νέων και ι) δημότες. Ο συνολικός αριθμός των μελών της δημοτικής επιτροπής διαβούλευσης, συμπεριλαμβανομένου του προέδρου, μπορεί να είναι από είκοσι πέντε (25) έως πενήντα (50) μέλη. Σε ποσοστό ένα τρίτο (1/3) του συνολικού αριθμού των μελών εκπροσώπων φορέων ορίζονται επιπλέον μέλη, μετά από κλήρωση, δημότες εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους καθώς και όσοι είναι εγγεγραμμένοι στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους. ΣτηΔημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης προεδρεύει ο δήμαρχος ή ο αντιδήμαρχος που ορίζει ο δήμαρχος με απόφαση του. Στις συνεδριάσεις της επιτροπής καλούνται κατά περίπτωση και συμμετέχουν χωρίς δικαίωμα ψήφου και εκπρόσωποι αρμόδιων κρατικών αρχών, των τοπικών οργανώσεων πολιτικών κομμάτων, καθώς και οι επικεφαλής των δημοτικών παρατάξεων που εκπροσωπούνται στο δημοτικό συμβούλιο.

	πρόεδροι των συμβουλίων των κοινοτήτων του δήμου, οι πρόεδροι των κοινοτήτων του δήμου έως τριακοσίων (300) κατοίκων, καθώς και εκπρόσωποι των τοπικών οργανώσεων των πολιτικών κομμάτων και οι επικεφαλής των δημοτικών παρατάξεων που εκπροσωπούνται στο δημοτικό συμβούλιο. Κατά περίπτωση, μπορεί να καλούνται και εκπρόσωποι αρμόδιων κρατικών αρχών. **2. Η δημοτική επιτροπή διαβούλευσης:** **α) Γνωμοδοτεί στο δημοτικό συμβούλιο σχετικά με τα αναπτυξιακά προγράμματα και τα προγράμματα δράσης του δήμου, το επιχειρησιακό πρόγραμμα και το τεχνικό πρόγραμμα του δήμου.** **β) Γνωμοδοτεί για θέματα γενικότερου τοπικού ενδιαφέροντος, που παραπέμπονται σε αυτή από το δημοτικό συμβούλιο ή τον δήμαρχο.** **γ) Εξετάζει τα τοπικά προβλήματα και τις αναπτυξιακές δυνατότητες του δήμου και διατυπώνει γνώμη για την επίλυση των προβλημάτων και την αξιοποίηση των δυνατοτήτων αυτών.** **δ) Μπορεί να διατυπώνει παρατηρήσεις επί του περιεχομένου των κανονιστικού χαρακτήρα αποφάσεων οι οποίες εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 79 του Κ.Δ.Κ..** **Η διατύπωση γνώμης από τη δημοτική επιτροπή διαβούλευσης δεν αποκλείει την παράλληλη ηλεκτρονική διαβούλευση με τους πολίτες, μέσω διαδικτύου. Οι προτάσεις της ηλεκτρονικής διαβούλευσης συγκεντρώνονται και συστηματοποιούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του δήμου και παρουσιάζονται από τον πρόεδρο της δημοτικής επιτροπής διαβούλευσης κατά την αντίστοιχη συνεδρίαση της.** **ε) Μπορεί να εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο τη διεξαγωγή δημοτικού δημοψηφίσματος.** **στ) Διατυπώνει απλή γνώμη επί του προσχεδίου του προϋπολογισμού, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 77 του ν. 4172/2013 (Α' 167).** **3. Η δημοτική επιτροπή διαβούλευσης συνεδριάζει δημόσια, μετά από πρόσκληση του προέδρου της, υποχρεωτικά μια φορά το χρόνο, πριν από τη σύνταξη των προσχεδίων του προϋπολογισμού και του ετήσιου προγράμματος δράσης και τουλάχιστον μία φορά κάθε τρεις (3) μήνες για άλλα θέματα που εισάγονται προς συζήτηση είτε από τον ίδιο τον πρόεδρο είτε από τους φορείς που συμμετέχουν στην επιτροπή σύμφωνα με τις περ. α' έως θ' της παρ. 1 είτε από το 50% συν έναν από τους δημότες που συμμετέχουν στην επιτροπή σύμφωνα με την περ. ι' της παρ. 1. Η πρόσκληση κοινοποιείται στα μέλη με κάθε πρόσφορο μέσο επτά (7) εργάσιμες ημέρες πριν τη συνεδρίαση και περιλαμβάνει την ημερήσια διάταξη, τον τόπο, την ημερομηνία και την ώρα της συνεδρίασης και συνοδεύεται από εισήγηση επί των υπό συζήτηση θεμάτων. Σε περίπτωση έλλειψης απαρτίας, η συνεδρίαση επαναλαμβάνεται την αμέσως επόμενη εργάσιμη ημέρα, οπότε θεωρείται σε κάθε περίπτωση ότι υφίσταται απαρτία. Η γραμματειακή υποστήριξη της δημοτικής επιτροπής διαβούλευσης γίνεται από τις υπηρεσίες του δήμου και τηρούνται πρακτικά. Η δημοτική επιτροπή διαβούλευσης**	2. ΗΔημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης: α) Γνωμοδοτεί στο δημοτικό συμβούλιο σχετικά με τα αναπτυξιακά προγράμματα και τα προγράμματα δράσης του δήμου, το επιχειρησιακό πρόγραμμα και το τεχνικό πρόγραμμα του δήμου. β) Γνωμοδοτεί για θέματα γενικότερου τοπικού ενδιαφέροντος, που παραπέμπονται σε αυτή από το δημοτικό συμβούλιο ή τον δήμαρχο. γ) Εξετάζει τα τοπικά προβλήματα και τις αναπτυξιακές δυνατότητες του δήμου και διατυπώνει γνώμη για την επίλυση των προβλημάτων και την αξιοποίηση των δυνατοτήτων αυτών. δ) Δύναται να διατυπώνει παρατηρήσεις επί του περιεχομένου των κανονιστικού χαρακτήρα αποφάσεων οι οποίες εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 79 του Κ.Δ.Κ.. Η διατύπωση γνώμης από τηΔημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης δεν αποκλείει την παράλληλη ηλεκτρονική διαβούλευση με τους πολίτες, μέσω διαδικτύου. Οι προτάσεις της ηλεκτρονικής διαβούλευσης συγκεντρώνονται και συστηματοποιούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του δήμου και παρουσιάζονται από τον πρόεδρο της δημοτικής επιτροπής διαβούλευσης κατά την αντίστοιχη συνεδρίαση της. 3. ΗΔημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης συνεδριάζει δημόσια, μετά από πρόσκληση του προέδρου της, υποχρεωτικά μια φορά το χρόνο, πριν από τη σύνταξη των προσχεδίων του προϋπολογισμού και του ετήσιου προγράμματος δράσης και τουλάχιστον μία φορά κάθε τρεις (3) μήνες για άλλα θέματα που εισάγονται προς συζήτηση. Η πρόσκληση κοινοποιείται στα μέλη με κάθε πρόσφορο μέσο επτά (7) εργάσιμες ημέρες πριν τη συνεδρίαση και περιλαμβάνει την ημερήσια διάταξη, τον τόπο, την ημερομηνία και την ώρα της συνεδρίασης και συνοδεύεται από εισήγηση επί των υπό συζήτηση θεμάτων. Σε περίπτωση έλλειψης απαρτίας, η συνεδρίαση επαναλαμβάνεται την αμέσως επόμενη εργάσιμη ημέρα, οπότε θεωρείται σε κάθε περίπτωση ότι υφίσταται απαρτία. Η γραμματειακή υποστήριξη της δημοτικής επιτροπής διαβούλευσης γίνεται από τις υπηρεσίες του δήμου και τηρούνται πρακτικά. ΗΔημοτική Επιτροπή

	διατυπώνει τη γνώμη της μετά από σχετική συζήτηση. Στην εισήγηση της αναγράφονται όλες οι γνώμες που διατυπώνονται. **4. Η πρόσκληση και η ημερήσια διάταξη κάθε συνεδρίασης της δημοτικής επιτροπής διαβούλευσης αναρτώνται στην ιστοσελίδα του δήμου και, με μέριμνα του προέδρου του δημοτικού συμβουλίου, δημοσιοποιούνται με κάθε πρόσφορο τρόπο, ιδίως στα τοπικά μέσα μαζικής ενημέρωσης. Οι συνεδριάσεις της επιτροπής είναι δημόσιες και η επιτροπή μπορεί με απλή πλειοψηφία των παρόντων μελών της να επιτρέπει να λάβουν το λόγο και πολίτες, πλέον των οριζόμενων, κατά την παρ. 1, ως μελών της, που παρευρίσκονται στη συνεδρίαση.** **5. Οι αποφάσεις της επιτροπής διαβούλευσης αναρτώνται υποχρεωτικά στην ιστοσελίδα του δήμου και εισάγονται υποχρεωτικά προς συζήτηση στο δημοτικό συμβούλιο εντός ενός (1) μήνα από τη λήψη τους.** **6. Το δημοτικό συμβούλιο, εντός τριών (3) μηνών από την εγκατάσταση των δημοτικών αρχών ψηφίζει ή επικαιροποιεί τυχόν υφιστάμενο κανονισμό διαβούλευσης, ο οποίος ρυθμίζει όλα τα θέματα τα σχετικά με τις διαδικασίες διαβούλευσης, τη συμμετοχή φορέων και πολιτών σε αυτή, καθώς και την παρουσίαση των πορισμάτων της διαβούλευσης στο αρμόδιο όργανο του δήμου, που δεν ρυθμίζονται στο παρόν».**	Διαβούλευσης διατυπώνει τη γνώμη της μετά από σχετική συζήτηση. Στην εισήγηση της αναγράφονται όλες οι γνώμες που διατυπώνονται. 4. Το δημοτικό συμβούλιο μπορεί να ψηφίζει σχετικό κανονισμό διαβούλευσης, ο οποίος ρυθμίζει όλα τα θέματα τα σχετικά με τις διαδικασίες διαβούλευσης, τη συμμετοχή φορέων και πολιτών σε αυτή, καθώς και την παρουσίαση των πορισμάτων της διαβούλευσης στο αρμόδιο όργανο του δήμου.

	Άρθρο 79 **Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων – Αντικατάσταση άρθρου 78 του ν. 3852/2010** **Το άρθρο 78 του ν. 3852/2010, αντικαθίσταται ως εξής:** **«Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων** **1. Σε κάθε δήμο συγκροτείται και λειτουργεί με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων, ως συμβουλευτικό όργανο του δήμου για την ενίσχυση της ένταξης των μεταναστών και των προσφύγων στην τοπική κοινωνία. Τα Συμβούλια Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων αποτελούνται από ένδεκα (11) μέλη, τα οποία ορίζονται από το οικείο δημοτικό συμβούλιο. Ως μέλη ορίζονται έξι (6) δημοτικοί σύμβουλοι και πέντε εκπρόσωποι αναγνωρισμένων φορέων συλλογικής εκπροσώπησης μεταναστών και προσφύγων, που ορίζονται με τη διαδικασία της επόμενης παραγράφου.** **2. Αν υπάρχουν αναγνωρισμένοι φορείς συλλογικής εκπροσώπησης μεταναστών ή/και προσφύγων, που, σύμφωνα με το καταστατικό τους, δραστηριοποιούνται στο επίπεδο του οικείου δήμου, το δημοτικό συμβούλιο καλεί πέντε (5) από τους φορείς αυτούς να ορίσουν από έναν (1) εκπρόσωπο. Σε περίπτωση που ελλείπουν οι φορείς του προηγούμενου εδαφίου στο επίπεδο του δήμου ή αυτοί είναι λιγότεροι από πέντε, το δημοτικό συμβούλιο καλεί επιπλέον και έναν από τους αναγνωρισμένους φορείς συλλογικής εκπροσώπησης μεταναστών ή/και προσφύγων, που δραστηριοποιούνται, σύμφωνα με το καταστατικό τους, στην οικεία περιφέρεια, να ορίσει έναν (1) εκπρόσωπό του. Σε περίπτωση που ελλείπουν τέτοιοι φορείς στην οικεία περιφέρεια ή αν και μετά τον ορισμό του εκπροσώπου τους, δεν συμπληρώνεται ο συνολικός αριθμός των πέντε (5) εκπροσώπων φορέων, το δημοτικό συμβούλιο καλεί επιπλέον την αντιπροσωπευτικότερη δευτεροβάθμια ή ομοσπονδιακού χαρακτήρα οργάνωση συλλογικής εκπροσώπησης μεταναστών ή/και προσφύγων, που δραστηριοποιείται, κατά το καταστατικό της, σε εθνικό επίπεδο, να ορίσει τους υπολειπόμενους εκπροσώπους, μέχρι τη συμπλήρωση του συνολικού αριθμού των πέντε (5) εκπροσώπων. Με την ίδια διαδικασία γίνεται η τυχόν αντικατάσταση ή η αναπλήρωση των μελών του Συμβουλίου Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων, οι οποίοι προέρχονται από τους αναγνωρισμένους φορείς συλλογικής εκπροσώπησης μεταναστών και προσφύγων.** **3. Με την ίδια απόφαση του δημοτικού συμβουλίου ορίζεται πρόεδρος στο Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων ένας εκ των δημοτικών συμβούλων μελών του. Στα παραπάνω συμβούλια ορίζονται κατά προτεραιότητα ως μέλη αλλοδαποί δημοτικοί σύμβουλοι που έχουν τυχόν εκλεγεί. Η συμμετοχή στα ανωτέρω συμβούλια είναι τιμητική και άμισθη.** **4. Αρμοδιότητες των συμβουλίων ένταξης μεταναστών και προσφύγων είναι α) η καταγραφή και η διερεύνηση προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες και οι**	**Άρθρο 78** **Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών** 1. Σε κάθε δήμο συγκροτείται και λειτουργεί με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών ως συμβουλευτικό όργανο του δήμου για την ενίσχυση της ένταξης των μεταναστών στην τοπική κοινωνία. Τα συμβούλια ένταξης μεταναστών αποτελούνται από πέντε (5) έως έντεκα (11) μέλη, τα οποία ορίζονται από το οικείο δημοτικό συμβούλιο. Ως μέλη ορίζονται δημοτικοί σύμβουλοι, εκπρόσωποι φορέων μεταναστών, εφόσον η έδρα αυτών ή παραρτήματος βρίσκεται εντός των διοικητικών ορίων του οικείου δήμου, ή εκπρόσωποι που επιλέγονται από την κοινότητα των μεταναστών που κατοικούν μόνιμα στον οικείο δήμο, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπει σχετικός κανονισμός, που εκδίδει με απόφαση του το οικείο δημοτικό συμβούλιο, καθώς και εκπρόσωποι κοινωνικών φορέων οι οποίοι αναπτύσσουν εντός της διοικητικής περιφέρειας του οικείου δήμου δράση σχετική με τα προβλήματα των μεταναστών. Με την ίδια απόφαση ορίζεται πρόεδρος στο Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών ένας εκ των δημοτικών συμβούλων μελών του. Στα παραπάνω συμβούλια ορίζονται υποχρεωτικά ως μέλη αλλοδαποί δημοτικοί σύμβουλοι που έχουν τυχόν εκλεγεί. Η συμμετοχή στα ανωτέρω συμβούλια είναι τιμητική και άμισθη. 2. Έργο των συμβουλίων ένταξης μεταναστών είναι η καταγραφή και η διερεύνηση προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες, που κατοικούν μόνιμα στην περιφέρεια του οικείου δήμου, ως προς την ένταξη τους στην τοπική κοινωνία, την επαφή τους με δημόσιεςΑρχές ή τη δημοτική αρχή, η υποβολή εισηγήσεων προς το δημοτικό συμβούλιο για την ανάπτυξη τοπικών δράσεων προώθησης της ομαλής κοινωνικής ένταξης των μεταναστών και, εν γένει, την επίλυση των προβλημάτων που αυτοί αντιμετωπίζουν, ιδίως μέσω της οργάνωσης συμβουλευτικών υπηρεσιών από τις δημοτικές υπηρεσίες, καθώς και τη διοργάνωση σε συνεργασία με τον οικείο δήμο εκδηλώσεων ευαισθητοποίησης και ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής του τοπικού πληθυσμού.

	πρόσφυγες, που κατοικούν μόνιμα στην περιφέρεια του οικείου δήμου, ως προς την ένταξη τους στην τοπική κοινωνία, την επαφή τους με δημόσιες αρχές ή τη δημοτική αρχή, β) η υποβολή εισηγήσεων προς το δημοτικό συμβούλιο για την ανάπτυξη τοπικών δράσεων προώθησης της ομαλής κοινωνικής ένταξης των μεταναστών και προσφύγων και, εν γένει, την επίλυση των προβλημάτων που αυτοί αντιμετωπίζουν, ιδίως μέσω της οργάνωσης συμβουλευτικών υπηρεσιών από τις δημοτικές υπηρεσίες και γ) η διοργάνωση, σε συνεργασία με τον οικείο δήμο, εκδηλώσεων ευαισθητοποίησης και ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής του τοπικού πληθυσμού. **5. Εντός του μηνός Δεκεμβρίου κάθε έτους, το Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων υποβάλλει προς το δημοτικό συμβούλιο Ετήσια Έκθεση, στην οποία καταγράφονται αναλυτικά τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες και οι πρόσφυγες που διαμένουν στο δήμο, τόσο ως προς το βαθμό ένταξής τους στην τοπική κοινωνία όσο και ως προς τη σχέση τους και το βαθμό εξυπηρέτησής τους από τις τοπικές δημοτικές αλλά και δημόσιες αρχές και διατυπώνονται συγκεκριμένες προτάσεις για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών και για τη διευκόλυνση, εν γένει, της ένταξης των μεταναστών και των προσφύγων στην τοπική κοινωνία. Ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου εισάγει υποχρεωτικά την Έκθεση του προηγούμενου εδαφίου προς συζήτηση, στην πρώτη συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου μετά την υποβολή της.** **6. Στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων καλείται υποχρεωτικά ο δήμαρχος ή ο αρμόδιος αντιδήμαρχος, ενώ είναι δυνατόν να καλούνται οι εκπρόσωποι των κατά περίπτωση αρμόδιων κρατικών φορέων, καθώς και εκπρόσωποι οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών που δραστηριοποιούνται σε θέματα υποστήριξης και ένταξης μεταναστών και προσφύγων».**	

	Άρθρο 80 **Πρόεδρος συμβουλίου κοινότητας άνω των 300 κατοίκων – Αντικατάσταση άρθρου 79 του ν. 3852/2010** **Το άρθρο 79 του ν. 3852/2010, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής :** **«Πρόεδρος συμβουλίου κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων** **1. Πρόεδρος του συμβουλίου κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων εκλέγεται, από το σύνολο των μελών του οικείου συμβουλίου και για το σύνολο της δημοτικής περιόδου, ο επικεφαλής ενός από τους δύο πρώτους κατά σειρά εκλογής συνδυασμούς, με τη διαδικασία της επόμενης παραγράφου.** **2. Την πρώτη Κυριακή του Ιανουαρίου του έτους έναρξης της δημοτικής περιόδου το συμβούλιο της κοινότητας συνέρχεται σε ειδική συνεδρίαση, για να εκλέξει τον πρόεδρό του, ύστερα από πρόσκληση του συμβούλου του συνδυασμού που πλειοψήφησε στην κοινότητα, ο οποίος έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους και, σε περίπτωση ισοψηφίας, εκείνου που είναι γραμμένος πρώτος κατά σειρά στην απόφαση του δικαστηρίου. Στη συνεδρίαση αυτή προεδρεύει ο σύμβουλος που συγκάλεσε το συμβούλιο, ο οποίος αναθέτει τα καθήκοντα του ειδικού γραμματέα του συμβουλίου σε ένα από τα μέλη του συμβουλίου ή σε έναν από τους υπαλλήλους του δήμου.** **Κατά τη συνεδρίαση τίθενται σε μυστική ψηφοφορία οι υποψηφιότητες, για το αξίωμα του προέδρου του συμβουλίου, των επικεφαλής των δύο πρώτων, κατά σειρά εκλογής, συνδυασμών. Κάθε μέλος του συμβουλίου έχει δικαίωμα να επιλέξει έναν μόνο υποψήφιο. Πρόεδρος εκλέγεται εκείνος που θα συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του συμβουλίου, σύμφωνα με τις παρ. 3 και 4 του άρθρου 89.** **3. Όταν ο πρόεδρος απουσιάζει ή κωλύεται, τα καθήκοντα του ασκεί μέλος του συμβουλίου της κοινότητας, που ορίζεται από αυτόν, ως αναπληρωτής του.** **4. Τα μέλη του συμβουλίου της κοινότητας μπορούν, με γραπτή δήλωσή τους προς τον δήμαρχο, να ανεξαρτητοποιηθούν από το συνδυασμό με τον οποίο έχουν εκλεγεί. Σε περίπτωση ανεξαρτητοποίησης του προέδρου, αυτός εκπίπτει από το αξίωμά του και εφαρμόζεται η διαδικασία της επόμενης παραγράφου.** **5. Αν η θέση του προέδρου του συμβουλίου της κοινότητας κενωθεί λόγω θανάτου ή παραίτησης ή έκπτωσης από το αξίωμα ή εξαιτίας οποιουδήποτε άλλου λόγου, επαναλαμβάνεται η διαδικασία εκλογής των παρ. 1 έως και 4, μεταξύ δύο υποψηφίων που θα υποδειχθούν, αντίστοιχα, από τους δύο πρώτους, κατά σειρά εκλογής, συνδυασμούς.** **6. Στον πρόεδρο συμβουλίου κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων χορηγούνται από το δήμο έξοδα κίνησης που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων».**	**Άρθρο 79** **Πρόεδρος συμβουλίου δημοτικής κοινότητας** «1. Πρόεδρος του συμβουλίου δημοτικής κοινότητας είναι ο σύμβουλος του συνδυασμού της πλειοψηφίας που έχει λάβει τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης και σε περίπτωση ισοψηφίας αυτός που είναι γραμμένος πρώτος στην απόφαση της ανακήρυξης. Όταν ο Πρόεδρος απουσιάζει ή κωλύεται, τα καθήκοντα του ασκεί μέλος του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας, που ορίζεται από αυτόν, ως αναπληρωτής του. 2. Ο Πρόεδρος και τα μέλη του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας μπορούν με γραπτή δήλωση τους προς τον Δήμαρχο να ανεξαρτητοποιηθούν από το συνδυασμό με τον οποίο έχουν εκλεγεί. Οι ανωτέρω είναι δυνατόν να διαγραφούν με αιτιολογημένη απόφαση που λαμβάνεται με την πλειοψηφία των 2/3, η οποία υπολογίζεται επί του συνολικού αριθμού των δημοτικών συμβούλων και συμβούλων δημοτικής κοινότητας στην οποία είναι μέλος ο διαγραφείς. Πρόεδρος ή αναπληρωτής αυτού, δεν μπορεί να γίνει ή να παραμείνει ο ανεξαρτητοποιηθείς ή ο διαγραφείς από το συνδυασμό με τον οποίο εκλέχθηκε. 3. Αν η θέση του Προέδρου του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας κενωθεί λόγω θανάτου ή παραίτησης ή έκπτωσης από το αξίωμα ή εξαιτίας οποιουδήποτε άλλου λόγου ή εκείνος που έλαβε τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης δεν αποδεχθεί εγγράφως τη θέση, το αξίωμα του Προέδρου καταλαμβάνει ο επόμενος, κατά σειρά σε σταυρούς προτίμησης, σύμβουλος του συνδυασμού της πλειοψηφίας και σε περίπτωση μη αποδοχής, ο πρώτος σε σταυρούς προτίμησης σύμβουλος από τους λοιπούς συνδυασμούς με τη σειρά της εκλογικής τους δύναμης στο δήμο. Αν σε δημοτική κοινότητα δεν έχουν ανακηρυχθεί υποψήφιοι του επιτυχόντος στο δήμο συνδυασμού, το αξίωμα του Προέδρου καταλαμβάνει ο πρώτος σε σταυρούς προτίμησης υποψήφιος του επόμενου σε εκλογική δύναμη συνδυασμού στο δήμο, που έχει ανακηρυχτεί σύμβουλος στη δημοτική κοινότητα. Η μη αποδοχή του αξιώματος του Προέδρου δεν οδηγεί σε απώλεια της ιδιότητας του μέλους του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας.» *** Οι παράγραφοι 1 και 2 ,όπως είχαν αντικατασταθεί με το άρθρο 6 παρ.16 Ν.4071/2012 (ΦΕΚ Α΄ 85) αντικαταστάθηκαν ως άνω με το άρθρο 2 Ν.4257/2014,ΦΕΚ Α 93/14.7.2014.

		3. Στον πρόεδρο του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας παρέχονται από το δήμο έξοδα κίνησης που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων.

	Άρθρο 81 **Πρόεδρος κοινότητας με πληθυσμό έως και 300 κατοίκων – Αντικατάσταση άρθρου 80 του ν. 3852/2010** **Το άρθρο 80 του ν. 3852/2010, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής :** **«Πρόεδρος κοινότητας έως και τριακοσίων (300) κατοίκων** **1. Πρόεδρος κοινότητας με μόνιμο πληθυσμό έως και τριακοσίων (300) κατοίκων είναι ο επιτυχών υποψήφιος, σύμφωνα με το άρθρο 37Α του παρόντος.** **2. Στον πρόεδρο της κοινότητας έως και τριακοσίων (300) κατοίκων χορηγούνται από το δήμο έξοδα κίνησης, που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων».**	**Άρθρο 80** **Πρόεδρος συμβουλίου και εκπρόσωπος τοπικής κοινότητας** 1. Πρόεδρος του συμβουλίου τοπικής κοινότητας ή εκπρόσωπος τοπικής κοινότητας είναι ο υποψήφιος του πλειοψηφήσαντος συνδυασμού στην τοπική κοινότητα που έχει λάβει τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης και σε περίπτωση ισοψηφίας αυτός που είναι γραμμένος πρώτος στην απόφαση της ανακήρυξης. 2. Αν η θέση του προέδρου του συμβουλίου της τοπικής κοινότητας ή του εκπροσώπου τοπικής κοινότητας κενωθεί λόγω θανάτου ή παραίτησης ή έκπτωσης από το αξίωμα ή εξαιτίας οποιουδήποτε άλλου λόγου, τη θέση του καταλαμβάνει ο επόμενος σε σταυρούς προτίμησης στην τοπική κοινότητα. "Σε περίπτωση της, με οποιονδήποτε τρόπο, ανεξαρτητοποίησης του Προέδρου του συμβουλίου τοπικής κοινότητας, αυτός εκπίπτει αυτοδικαίως από το αξίωμα του Προέδρου. Τη θέση του Προέδρου λαμβάνει ο επόμενος σε σταυρούς προτίμησης σύμβουλος της τοπικής κοινότητας της ίδιας παρατάξεως. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει άλλος σύμβουλος τοπικής κοινότητας να δύναται και να δέχεται να αναλάβει την άσκηση των καθηκόντων του Προέδρου ή που να έχει εκλεγεί με την ίδια παράταξη, η θέση αυτή καταλαμβάνεται από το σύμβουλο της δεύτερης σε σειρά εκλογής στη συγκεκριμένη τοπική κοινότητα, παράταξης και, σε περίπτωση κωλύματος και αυτού, τη θέση καταλαμβάνει ο σύμβουλος της τρίτης σε σειρά εκλογής στη συγκεκριμένη τοπική κοινότητα, παράταξης. Σε περίπτωση που άπαντες οι σύμβουλοι της τοπικής κοινότητας έχουν ανεξαρτητοποιηθεί, τα καθήκοντα του Προέδρου ασκεί ο πρώτος σε σταυρούς προτίμησης σύμβουλος αυτής από οποιαδήποτε παράταξη κι αν προέρχεται." *** Τα μέσα σε " " εδάφια της παρ.2 προστέθηκαν με το άρθρο 3 Ν.4257/2014, ΦΕΚ Α 93/14.7.2014. 3. Ο πρόεδρος του συμβουλίου της τοπικής κοινότητας είναι μέλος του τοπικού συμβουλίου και προεδρεύει στις συνεδριάσεις του. Ο πρόεδρος του συμβουλίου της τοπικής κοινότητας και ο εκπρόσωπος της τοπικής κοινότητας μετέχει στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου με δικαίωμα ψήφου, όταν στην ημερήσια διάταξη περιλαμβάνεται θέμα που αφορά ειδικά την αντίστοιχη τοπική κοινότητα. 4. Στον πρόεδρο του συμβουλίου της τοπικής κοινότητας και στον εκπρόσωπο τοπικής κοινότητας παρέχονται από το δήμο έξοδα κίνησης, που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων.

	Άρθρο 82 **Αρμοδιότητες προέδρου συμβουλίου κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων– Αντικατάσταση άρθρου 81 του ν 3852/2010** **Το άρθρο 81 του ν. 3852/2010, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής :** **«Αρμοδιότητες προέδρου συμβουλίου κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων** **Ο πρόεδρος του συμβουλίου κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων, πέρα από τις αρμοδιότητες εκείνες που προβλέπονται από άλλες διατάξεις, ασκεί και τις εξής αρμοδιότητες:** **α) Εκπροσωπεί το συμβούλιο της κοινότητας.** **β) Ασκεί κάθε αρμοδιότητα που του ανατίθεται από τον δήμαρχο. Μεταφέρει και παρουσιάζει στον δήμαρχο και στα άλλα αρμόδια όργανα του δήμου τα προβλήματα της κοινότητας, συνεργάζεται με τον δήμαρχο, τους αντιδημάρχους και τις αρμόδιες δημοτικές υπηρεσίες, προκειμένου να προετοιμάσει κάθε θέμα που θα συζητηθεί στο συμβούλιο της κοινότητας, παρακολουθεί την προώθηση από το δήμο των θεμάτων που αναφέρονται στις αποφάσεις του συμβουλίου που έχουν σταλεί σε αυτόν. Συμμετέχει στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου, στις οποίες καλείται υποχρεωτικά με δικαίωμα ψήφου, όταν στην ημερήσια διάταξη περιλαμβάνεται θέμα που αφορά ειδικά την αντίστοιχη κοινότητα.** **γ) Εισηγείται στο συμβούλιο θέματα της αρμοδιότητάς του και εκτελεί τις αποφάσεις του συμβουλίου που λαμβάνονται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 83 έως 84.** **δ) Ενεργεί πληρωμές από την πάγια προκαταβολή, που συνιστάται κατά τις σχετικές διατάξεις.** **ε) Συμμετέχει στη διοίκηση κληροδοτήματος, με έδρα την κοινότητα στην οποία ασκεί τα καθήκοντα του, στις περιπτώσεις που προβλέπεται, σύμφωνα με το ν. 2539/1997 (Α` 244) ή την πράξη σύστασης του, η συμμετοχή προέδρου τοπικού συμβουλίου ή δημάρχου δήμου, ο οποίος καταργείται με τον παρόντα νόμο».**	**Άρθρο 81** **Αρμοδιότητες προέδρου [και αντιπροέδρου] δημοτικής κοινότητας** *** Η φράση "και αντιπροέδρου" διαγράφηκε με το άρθρο 2 Ν.4257/2014,ΦΕΚ Α 93/14.7.2014. 1. Ο πρόεδρος του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας πέρα από τις Αρμοδιότητες εκείνες που προβλέπονται από άλλες διατάξεις, ασκεί και τις εξής Αρμοδιότητες: α) Εκπροσωπεί το συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας. β) Ασκεί κάθε αρμοδιότητα που του ανατίθεται από τον δήμαρχο. Μεταφέρει και παρουσιάζει στον δήμαρχο και στα άλλα αρμόδια όργανα του δήμου τα προβλήματα της κοινότητας, συνεργάζεται με τον δήμαρχο, τους αντιδημάρχους και τις αρμόδιες δημοτικές υπηρεσίες προκειμένου να προετοιμάσει κάθε θέμα που θα συζητηθεί στο συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας, παρακολουθεί την προώθηση από το δήμο των θεμάτων που αναφέρονται στις αποφάσεις του συμβουλίου που έχουν σταλεί σε αυτόν. Συμμετέχει στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου, στις οποίες καλείται υποχρεωτικά με δικαίωμα ψήφου, όταν στην ημερήσια διάταξη περιλαμβάνεται θέμα που αφορά ειδικά την αντίστοιχη δημοτική κοινότητα. γ) Εκτελεί τις αποφάσεις του συμβουλίου που λαμβάνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του επόμενου άρθρου. δ) Ενεργεί πληρωμές από την πάγια προκαταβολή, που συνιστάται κατά τις σχετικές διατάξεις. «ε) Συμμετέχει στη διοίκηση κληροδοτήματος, με έδρα τη δημοτική κοινότητα στην οποία ασκεί τα καθήκοντα του, στις περιπτώσεις που προβλέπεται, σύμφωνα με το ν. 2539/1997 (Α` 244) ή την πράξη σύστασης του, η συμμετοχή προέδρου τοπικού συμβουλίου ή δημάρχου δήμου, ο οποίος καταργείται με τον παρόντα νόμο.»  *** Η περίπτωση ε` προστέθηκε με το άρθρο 78 παρ.1 Ν.4182/2013, ΦΕΚ Α 185/10.9.2013.ΠΡΟΣΟΧΗ: `Εναρξη ισχύος (σύμφωνα με το άρθρο 102 του

		αυτού νόμου) ΑΠΟ 11.11.2013. 2. Στον πρόεδρο του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας παρέχονται από το δήμο έξοδα κίνησης, που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. [3. Ο αντιπρόεδρος του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας αναπληρώνει τον πρόεδρο του συμβουλίου σε όλα τα καθήκοντα του, όταν αυτός απουσιάζει ή κωλύεται]. *** Η παράγραφος 3 ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με το άρθρο 2 Ν.4257/2014,ΦΕΚ Α 93/14.7.2014.

	Άρθρο 83 **Αρμοδιότητες προέδρου κοινότητας έως και 300 κατοίκων – Αντικατάσταση άρθρου 82 του ν. 3852/2010** **Το άρθρο 82 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:** **«Αρμοδιότητες προέδρου κοινότητας έως και τριακοσίων (300) κατοίκων** **1. Ο πρόεδρος της κοινότητας έως και τριακοσίων (300) κατοίκων ασκεί κάθε αρμοδιότητα που του ανατίθεται από το δήμαρχο και συμμετέχει στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου, στις οποίες καλείται υποχρεωτικά με δικαίωμα ψήφου, όταν στην ημερήσια διάταξη περιλαμβάνεται θέμα που αφορά ειδικά την αντίστοιχη κοινότητα.** **2. Πλέον των όσων προβλέπονται στην προηγούμενη παράγραφο, ο πρόεδρος κοινότητας έως τριακοσίων (300) κατοίκων, ασκεί τις ακόλουθες αρμοδιότητες:** **α) εκφράζει γνώμη και διατυπώνει προτάσεις προς το δημοτικό συμβούλιο, για την εκτέλεση νέων έργων εντός της κοινότητας, καθώς και για τη συντήρηση και τη λειτουργία των έργων που έχουν εκτελεστεί,** **β) αποφασίζει για την κατανομή του αναλογούντος στην κοινότητα ποσοστού των κεντρικών αυτοτελών πόρων που προορίζονται για επενδυτικές ανάγκες του δήμου, σύμφωνα με την παρ. 4Α του άρθρου 259,** **γ) μεριμνά για την καλή κατάσταση του δικτύου εσωτερικής και αγροτικής οδοποιίας της κοινότητας, εποπτεύοντας τις εργασίες συντήρησης και υποβάλλοντας προς την τεχνική υπηρεσία δια του αρμόδιου αντιδημάρχου, σχετικό υπόμνημα όπου αναγράφεται το είδος των εργασιών, ο τόπος και ο χρόνος που έγιναν αυτές,** **δ) μεριμνά για την καθαριότητα των κοινόχρηστων χώρων και συνεργάζεται με την αρμόδια υπηρεσία του δήμου για την καλή τήρηση αυτής,** **ε) λαμβάνει μέτρα για την άμεση αποκατάσταση των ζημιών επείγοντος χαρακτήρα στα δίκτυα ύδρευσης και αποχέτευσης και σε εξαιρετικές περιπτώσεις αναθέτει την εκτέλεση των εργασιών αποκατάστασης ζημιών μικρής κλίμακας εάν από την καθυστέρηση αποκατάστασης δημιουργείται άμεσος κίνδυνος για την επαρκή υδροδότηση της κοινότητας, ενημερώνοντας εγγράφως για το λόγο αυτόν τον αρμόδιο αντιδήμαρχο ή τον πρόεδρο της ΔΕΥΑ,** **στ) μεριμνά για την αποκατάσταση ζημιών και την καλή λειτουργία του δικτύου δημοτικού φωτισμού και συνεργάζεται γι` αυτό με την αρμόδια υπηρεσία του δήμου,** **ζ) μεριμνά για την καλή κατάσταση και την ασφάλεια των εγκαταστάσεων των παιδικών χαρών και συνεργάζεται με τον υπεύθυνο λειτουργίας των παιδικών χαρών του δήμου,** **η) μεριμνά για την εύρυθμη λειτουργία, τη συντήρηση και την ευταξία του κοιμητηρίου της κοινότητας, προεγκρίνει την κατασκευή οικογενειακών τάφων και λοιπών ταφικών μνημείων και εκδίδει τις άδειες για την παράταση ταφής και την ανακομιδή οστών,** **θ) καταγράφει τα μέσα και το ανθρώπινο δυναμικό που μπορεί να συμβάλλει στην**	**Άρθρο 82** **Αρμοδιότητες προέδρου τοπικής κοινότητας - εκπροσώπου τοπικής κοινότητας** Ο πρόεδρος της τοπικής κοινότητας ή ο εκπρόσωπος ασκεί τις ακόλουθες Αρμοδιότητες: α) μεριμνά για την καλή κατάσταση του δικτύου εσωτερικής και αγροτικής οδοποιίας της τοπικής κοινότητας, εποπτεύοντας τις εργασίες συντήρησης και υποβάλλοντας προς την τεχνική υπηρεσία δια του αρμόδιου αντιδημάρχου, σχετικό υπόμνημα όπου αναγράφεται το είδος των εργασιών, ο τόπος και ο χρόνος που έγιναν αυτές, β) μεριμνά για την καθαριότητα των κοινόχρηστων χώρων και συνεργάζεται με την αρμόδια υπηρεσία του δήμου για την καλή τήρηση αυτής, γ) λαμβάνει μέτρα για την άμεση αποκατάσταση των ζημιών επείγοντος χαρακτήρα στα δίκτυα ύδρευσης και αποχέτευσης και σε εξαιρετικές περιπτώσεις αναθέτει την εκτέλεση των εργασιών αποκατάστασης ζημιών μικρής κλίμακας εάν από την καθυστέρηση αποκατάστασης δημιουργείται άμεσος κίνδυνος για την επαρκή υδροδότηση της τοπικής κοινότητας, ενημερώνοντας εγγράφως για το λόγο αυτόν τον αρμόδιο αντιδήμαρχο ή τον πρόεδρο της ΔΕΥΑ, δ) μεριμνά για την αποκατάσταση ζημιών και την καλή λειτουργία του δικτύου δημοτικού φωτισμού και συνεργάζεται γι` αυτό με την αρμόδια υπηρεσία του δήμου, ε) μεριμνά για την καλή κατάσταση και την ασφάλεια των εγκαταστάσεων των παιδικών χαρών και συνεργάζεται με τον υπεύθυνο λειτουργίας των παιδικών χαρών του δήμου, "στ. Μεριμνά για την εύρυθμη λειτουργία, τη συντήρηση και την ευταξία του κοιμητηρίου της τοπικής κοινότητας, προεγκρίνει την κατασκευή οικογενειακών τάφων και λοιπών ταφικών μνημείων και εκδίδει τις άδειες για την παράταση ταφής και την ανακομιδή οστών" ***Η εντός " " περίπτωση στ αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 6 του Ν. 4144/2013 (ΦΕΚ Α 88/18.4.2013) ζ) καταγράφει τα μέσα και το ανθρώπινο δυναμικό που μπορεί να συμβάλλει

	αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών και είναι υπεύθυνος της ομάδας πυρασφάλειας της κοινότητας. Για την κατάρτιση του σχεδίου πρόληψης πυρκαγιών και άλλων φυσικών καταστροφών συνεργάζεται με τα αρμόδια όργανα του δήμου ενώ κατά τη διάρκεια επιχειρήσεων αντιμετώπισης πυρκαγιών ή φυσικών καταστροφών τίθεται στη διάθεση των αρμοδίων αρχών, **ι) είναι υπεύθυνος για την προστασία της δημοτικής περιουσίας στα όρια της κοινότητας και έχει καθήκον να αναφέρει αμελλητί στον δήμαρχο ή στον αρμόδιο αντιδήμαρχο ζημίες ή προσβολές των ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων του δήμου,** **ια) ενεργεί πληρωμές από την πάγια προκαταβολή, που συνιστάται κατά τις σχετικές διατάξεις,** **ιβ) συμμετέχει στη διοίκηση κληροδοτήματος, με έδρα την κοινότητα στην οποία ασκεί τα καθήκοντα του, στις περιπτώσεις που προβλέπεται, σύμφωνα με το ν. 2539/1997 ή την πράξη σύστασης του, η συμμετοχή προέδρου τοπικού συμβουλίου ή δημάρχου δήμου, ο οποίος καταργείται με τον παρόντα νόμο,** **ιγ) στις περιπτώσεις όπου ο δήμος είναι ο αρμόδιος φορέας λειτουργίας, σύμφωνα με την παρ. 17 του άρθρου 2 και την παρ. 1 του άρθρου 26 του ν. 4497/2017 (Α' 171), ο πρόεδρος κοινότητας έως και τριακοσίων (300) κατοίκων προτείνει, ως προς την κοινότητα, τους χώρους λειτουργίας των λαϊκών αγορών, τις θέσεις όπου επιτρέπεται η άσκηση υπαίθριου στάσιμου εμπορίου, η λειτουργία εμποροπανηγύρεων, χριστουγεννιάτικων αγορών και γενικά οι υπαίθριες εμπορικές δραστηριότητες, καθώς και τους χώρους στάθμευσης οχημάτων.** **ιδ) προωθεί τον εθελοντισμό και συνεργάζεται με ομάδες εθελοντών για την εξυπηρέτηση των αναγκών της κοινότητας.** **3. Ο πρόεδρος της κοινότητας έως και τριακοσίων (300) κατοίκων διατυπώνει επίσης γνώμη στο δημοτικό συμβούλιο για:** **α) τις υπηρεσιακές μονάδες του δήμου, για τις οποίες συντρέχουν δυνατότητες λειτουργίας τους στην κοινότητα, με κριτήριο ότι θα συμβάλουν στην καλύτερη εξυπηρέτηση των δημοτών και στην ανάπτυξη της περιοχής,** **β) την αξιοποίηση των ακινήτων του δήμου, που βρίσκονται στην κοινότητα, την κάθε μορφής εκμίσθωση ή παραχώρηση εκτάσεων εντός των ορίων αυτής, καθώς και την εκποίηση, εκμίσθωση, δωρεάν παραχώρηση χρήσης, ανταλλαγή και δωρεά, περιουσιακών εν γένει στοιχείων του δήμου που βρίσκονται στα όρια της κοινότητας.** **γ) την πολεοδομική ανάπτυξη και ανάπλαση της περιοχής,** **δ) τη συντήρηση των δημοτικών και αγροτικών οδών, τη συντήρηση, καθαριότητα και λειτουργία των πλατειών, δημοτικών αλσών, κήπων, υπαίθριων χώρων αναψυχής και γενικά όλων των κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων της περιοχής της κοινότητας,** **ε) την κυκλοφορία και τη συγκοινωνία της περιοχής της κοινότητας,** **στ) την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, την αναβάθμιση της**	στην αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών και είναι υπεύθυνος της ομάδας πυρασφάλειας της τοπικής κοινότητας. Για την κατάρτιση του σχεδίου πρόληψης πυρκαγιών και άλλων φυσικών καταστροφών συνεργάζεται με τα αρμόδια όργανα του δήμου ενώ κατά τη διάρκεια επιχειρήσεων αντιμετώπισης πυρκαγιών ή φυσικών καταστροφών τίθεται στη διάθεση των αρμοδίων αρχών, η) είναι υπεύθυνος για την προστασία της δημοτικής περιουσίας στα όρια της τοπικής κοινότητας και έχει καθήκον να αναφέρει αμελλητί στον δήμαρχο ή στον αρμόδιο αντιδήμαρχο ζημίες ή προσβολές των ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων του δήμου, θ) εισηγείται στο τοπικό συμβούλιο θέματα της αρμοδιότητας του και εκτελεί τις αποφάσεις του τοπικού συμβουλίου, ι) ενεργεί πληρωμές από την πάγια προκαταβολή, που συνιστάται κατά τις σχετικές διατάξεις. «ια) Συμμετέχει στη διοίκηση κληροδοτήματος, με έδρα την τοπική κοινότητα στην οποία ασκεί τα καθήκοντα του, στις περιπτώσεις που προβλέπεται, σύμφωνα με το ν. 2539/1997 ή την πράξη σύστασης του, η συμμετοχή προέδρου τοπικού συμβουλίου ή δημάρχου δήμου, ο οποίος καταργείται με τον παρόντα νόμο.» *** Η περίπτωση ια` προστέθηκε με το άρθρο 78 παρ.2 Ν.4182/2013, ΦΕΚ Α 185/10.9.2013.ΠΡΟΣΟΧΗ: `Εναρξη ισχύος (σύμφωνα με το άρθρο 102 του αυτού νόμου) ΑΠΟ 11.11.2013.

	αισθητικής περιοχών, καθώς και για την καθαριότητα αυτών, **ζ) την προστασία της δημόσιας υγείας και την προστασία των κατοίκων από την ηχορρύπανση,** **η) την περισυλλογή και εν γένει τη μέριμνα για τα αδέσποτα ζώα,** **θ) τη διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων και γενικότερα την ανάπτυξη της περιοχής της κοινότητας σε πολιτιστικά, πνευματικά και κοινωνικά θέματα,** **ι) τη μέριμνα για την υγεία, την πρόνοια και την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών και γενικά τη φροντίδα, ώστε η λειτουργία και ανάπτυξη της περιοχής της κοινότητας, να αποβλέπει στην καλύτερη εξυπηρέτηση των κατοίκων της,** **ια) την εύρυθμη λειτουργία των δημοτικών ιδρυμάτων, δημοτικών νομικών προσώπων, εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, δημοτικών επιχειρήσεων και γενικότερα των παρεχόμενων υπηρεσιών στην περιφέρεια της κοινότητας,** **ιβ) την τροποποίηση των ορίων της κοινότητας,** **ιγ) την εξέταση γενικών ή ειδικών προβλημάτων που αφορούν τους κατοίκους και την περιφέρεια της κοινότητας, ιδίως αστέγων και ευπαθών ομάδων του πληθυσμού της περιοχής της,** **ιδ) την αξιοποίηση των τοπικών πόρων της περιοχής της κοινότητας.** **4. Με αιτιολογημένη απόφαση του, ο πρόεδρος της κοινότητας έως και τριακοσίων (300) κατοίκων εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο, σχετικά με τη λήψη απόφασης, για τη χορήγηση χρηματικών βοηθημάτων και ειδών διαβίωσης ή περίθαλψης σε οικονομικά αδύνατους κατοίκους και πολύτεκνους, καθώς και τη μείωση δημοτικών φόρων ή τελών ή απαλλαγή από αυτούς για τα προβλεπόμενα από τις ισχύουσες διατάξεις πρόσωπα, καθώς και τα πρόσωπα που χρήζουν «βοήθειας στο σπίτι» και «διοικητικής βοήθειας».** **5. Η αποδοχή κληροδοτήματος, κληρονομιάς ή δωρεάς, η οποία διατίθεται ρητά και αποκλειστικά σε κοινότητα έως τριακοσίων (300) κατοίκων, γίνεται από την οικονομική επιτροπή, μετά από σύμφωνη γνώμη του οικείου προέδρου.**	

	Άρθρο 84 **Αρμοδιότητες συμβουλίου κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων – Αντικατάσταση άρθρου 83 του ν. 3852/2010** **Το άρθρο 83 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:** **«Αρμοδιότητες συμβουλίου κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων** **1. Το συμβούλιο κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων ασκεί τις ακόλουθες αρμοδιότητες, εντός των ορίων της κοινότητας:** **α) εκφράζει γνώμη και διατυπώνει προτάσεις προς το δημοτικό συμβούλιο, για την εκτέλεση νέων έργων εντός της κοινότητας, καθώς και για τη συντήρηση και τη λειτουργία των έργων που έχουν εκτελεστεί,** **β) αποφασίζει ποια έργα και δράσεις θα εκτελεστούν στην κοινότητα, από το ποσοστό των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων που προορίζονται για επενδυτικές ανάγκες του δήμου, που της αναλογούν, σύμφωνα με την παρ. 4Α του άρθρου 259,** **γ) μεριμνά για την καλή κατάσταση του δικτύου εσωτερικής και αγροτικής οδοποιίας της κοινότητας, εποπτεύοντας τις εργασίες συντήρησης και υποβάλλοντας προς την τεχνική υπηρεσία, δια του αρμόδιου αντιδημάρχου, σχετικό υπόμνημα όπου αναγράφεται το είδος των εργασιών, ο τόπος και ο χρόνος που έγιναν αυτές,** **δ) μεριμνά για την καθαριότητα των κοινόχρηστων χώρων και συνεργάζεται με την αρμόδια υπηρεσία του δήμου για την καλή τήρηση αυτής,** **ε) λαμβάνει μέτρα για την άμεση αποκατάσταση των ζημιών επείγοντος χαρακτήρα στα δίκτυα ύδρευσης και αποχέτευσης και σε εξαιρετικές περιπτώσεις αναθέτει την εκτέλεση των εργασιών αποκατάστασης ζημιών μικρής κλίμακας εάν από την καθυστέρηση αποκατάστασης δημιουργείται άμεσος κίνδυνος για την επαρκή υδροδότηση της κοινότητας, ενημερώνοντας εγγράφως για το λόγο αυτόν τον αρμόδιο αντιδήμαρχο ή τον πρόεδρο της ΔΕΥΑ,** **στ) μεριμνά για την αποκατάσταση ζημιών και την καλή λειτουργία του δικτύου δημοτικού φωτισμού και συνεργάζεται γι` αυτό με την αρμόδια υπηρεσία του δήμου,** **ζ) μεριμνά για την καλή κατάσταση και την ασφάλεια των εγκαταστάσεων των παιδικών χαρών και συνεργάζεται με τον υπεύθυνο λειτουργίας των παιδικών χαρών του δήμου,** **η) μεριμνά για την εύρυθμη λειτουργία, τη συντήρηση και την ευταξία του κοιμητηρίου της κοινότητας, προεγκρίνει την κατασκευή οικογενειακών τάφων και λοιπών ταφικών μνημείων και εκδίδει τις άδειες για την παράταση ταφής και την ανακομιδή οστών,** **θ) καταγράφει τα μέσα και το ανθρώπινο δυναμικό που μπορεί να συμβάλλει στην αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών και έχει την ευθύνη της ομάδας πυρασφάλειας της κοινότητας. Για την κατάρτιση του σχεδίου πρόληψης πυρκαγιών και άλλων φυσικών καταστροφών συνεργάζεται με τα αρμόδια όργανα του δήμου, ενώ, κατά τη διάρκεια επιχειρήσεων αντιμετώπισης πυρκαγιών ή φυσικών καταστροφών τίθεται στη διάθεση των**	**Άρθρο 83** **Αρμοδιότητες συμβουλίου δημοτικής κοινότητας** 1. Το συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας ασκεί τις ακόλουθες αρμοδιότητες στα όρια της δημοτικής κοινότητας: α) αποφασίζει για την προέγκριση ίδρυσης ή εγκατάστασης καταστημάτων, επιχειρήσεων και λοιπών δραστηριοτήτων, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, β) αποφασίζει για τη χορήγηση της άδειας λειτουργίας μουσικής, γ) προτείνει τους χώρους λειτουργίας των λαϊκών αγορών, τις θέσεις όπου επιτρέπεται η άσκηση υπαίθριου στάσιμου εμπορίου, η λειτουργία εμποροπανηγύρεων, χριστουγεννιάτικων αγορών και γενικά οι υπαίθριες εμπορικές δραστηριότητες. Οι αποφάσεις του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας για τις περιπτώσεις αυτές, λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του και αποστέλλονται στην επιτροπή ποιότητας ζωής, προκειμένου να διαμορφώσει την εισήγηση της προς το δημοτικό συμβούλιο για την έκδοση των προβλεπόμενων σχετικών τοπικών κανονιστικών αποφάσεων. 2. Το συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας εκφράζει γνώμες και διατυπώνει προτάσεις είτε με δική του πρωτοβουλία είτε κατόπιν παραπομπής, από τα αρμόδια όργανα του δήμου, σχετικά με τα ακόλουθα θέματα: α) τις υπηρεσιακές μονάδες του δήμου για τις οποίες συντρέχουν δυνατότητες λειτουργίας τους στη δημοτική κοινότητα με κριτήριο ότι θα συμβάλλουν στην καλύτερη εξυπηρέτηση των δημοτών και στην ανάπτυξη της περιοχής, β) την αξιοποίηση των ακινήτων του δήμου που βρίσκονται στην περιοχή της δημοτικής κοινότητας, γ) την πολεοδομική ανάπτυξη και ανάπλαση της περιοχής, δ) τη συντήρηση των δημοτικών οδών, τη συντήρηση, καθαριότητα και λειτουργία των πλατειών, δημοτικών αλσών, κήπων, υπαίθριων χώρων αναψυχής και γενικά όλων των κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων της περιοχής της δημοτικής κοινότητας, ε) την κυκλοφορία και τη συγκοινωνία της περιοχής της δημοτικής κοινότητας,

	αρμοδίων αρχών, **ι) είναι υπεύθυνο για την προστασία της δημοτικής περιουσίας στα όρια της κοινότητας και έχει καθήκον να αναφέρει αμελλητί στον δήμαρχο ή στον αρμόδιο αντιδήμαρχο ζημίες ή προσβολές των ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων του δήμου,** **ια) μέλη του συμβουλίου της κοινότητας συμμετέχουν στη διοίκηση κληροδοτήματος με έδρα την κοινότητα που ασκούν τα καθήκοντα τους, στις περιπτώσεις που προβλέπεται, σύμφωνα με το ν. 2539/1997 ή την πράξη σύστασής του, η συμμετοχή μελών τοπικού συμβουλίου ή μελών του δημοτικού συμβουλίου δήμου ο οποίος καταργείται με τον παρόντα νόμο,** **ιβ) στις περιπτώσεις όπου ο δήμος είναι ο αρμόδιος φορέας λειτουργίας, σύμφωνα με την παρ. 17 του άρθρου 2 και την παρ. 1 του άρθρου 26 του ν. 4497/2017 (Α' 171), προτείνει, ως προς την κοινότητα, τους χώρους λειτουργίας των λαϊκών αγορών, τις θέσεις όπου επιτρέπεται η άσκηση υπαίθριου στάσιμου εμπορίου, η λειτουργία εμποροπανηγύρεων, χριστουγεννιάτικων αγορών και γενικά οι υπαίθριες εμπορικές δραστηριότητες, καθώς και τις χώρους στάθμευσης οχημάτων. Οι αποφάσεις του συμβουλίου της κοινότητας για τις περιπτώσεις αυτές, λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του και αποστέλλονται στην επιτροπή ποιότητας ζωής, προκειμένου να διαμορφώσει την εισήγηση της προς το δημοτικό συμβούλιο για την έκδοση των προβλεπόμενων σχετικών τοπικών κανονιστικών αποφάσεων.** **ιγ) προωθεί τον εθελοντισμό και συνεργάζεται με ομάδες εθελοντών για την εξυπηρέτηση των αναγκών της κοινότητας.** **2. Το συμβούλιο της κοινότητας διατυπώνει, επίσης, γνώμη και προτάσεις, είτε με δική του πρωτοβουλία είτε κατόπιν παραπομπής από τα αρμόδια όργανα του δήμου, σχετικά με τα ακόλουθα θέματα:** **α) τις υπηρεσιακές μονάδες του δήμου, για τις οποίες συντρέχουν δυνατότητες λειτουργίας τους στην κοινότητα, με κριτήριο ότι θα συμβάλουν στην καλύτερη εξυπηρέτηση των δημοτών και στην ανάπτυξη της περιοχής,** **β) την αξιοποίηση των ακινήτων του δήμου, που βρίσκονται στην κοινότητα, την κάθε μορφής εκμίσθωση ή παραχώρηση εκτάσεων εντός των ορίων αυτής, καθώς και την εκποίηση, εκμίσθωση, δωρεάν παραχώρηση χρήσης, ανταλλαγή και δωρεά, περιουσιακών εν γένει στοιχείων του δήμου που βρίσκονται στα όρια της κοινότητας.** **Γ) την πολεοδομική ανάπτυξη και ανάπλαση της περιοχής,** **δ) τη συντήρηση των δημοτικών και αγροτικών οδών, τη συντήρηση, καθαριότητα και λειτουργία των πλατειών, δημοτικών αλσών, κήπων, υπαίθριων χώρων αναψυχής και γενικά όλων των κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων της περιοχής της κοινότητας,** **ε) την κυκλοφορία και τη συγκοινωνία της περιοχής της κοινότητας,** **στ) την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, την αναβάθμιση της αισθητικής περιοχών, καθώς και για την καθαριότητα αυτών,**	στ) την εκτέλεση νέων έργων, τη συντήρηση και λειτουργία των έργων που έχουν εκτελεστεί, ζ) την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, την αναβάθμιση της αισθητικής περιοχών, καθώς και για την καθαριότητα αυτών, η) την προστασία της δημόσιας υγείας και την προστασία των κατοίκων από την ηχορύπανση, θ) την περισυλλογή και εν γένει τη μέριμνα για τα αδέσποτα ζώα, ι) τη διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων και γενικότερα την ανάπτυξη της περιοχής της δημοτικής κοινότητας σε πολιτιστικά, πνευματικά, κοινωνικά θέματα, ια) τη μέριμνα για την υγεία, την πρόνοια και την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών και γενικά τη φροντίδα ώστε η λειτουργία και ανάπτυξη της περιοχής της δημοτικής κοινότητας να αποβλέπει στην καλύτερη εξυπηρέτηση των κατοίκων της, ιβ) την εύρυθμη λειτουργία των δημοτικών ιδρυμάτων, δημοτικών νομικών προσώπων, εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, δημοτικών επιχειρήσεων και γενικότερα των παρεχόμενων υπηρεσιών στην περιφέρεια της δημοτικής κοινότητας, ιγ) την τροποποίηση των ορίων της δημοτικής κοινότητας, ιδ) την εξέταση γενικών ή ειδικών προβλημάτων που αφορούν τους κατοίκους και την περιφέρεια της δημοτικής κοινότητας ιδίως αστέγων και ευπαθών ομάδων του πληθυσμού της περιοχής της, ιε) την αξιοποίηση των τοπικών πόρων της περιοχής της δημοτικής κοινότητας. 3. Προωθεί τον εθελοντισμό και συνεργάζεται με ομάδες εθελοντών για την εξυπηρέτηση των αναγκών της τοπικής κοινότητας. 4. Ο πρόεδρος και τα συμβούλια των δημοτικών κοινοτήτων ασκούν και τις

	ζ) την προστασία της δημόσιας υγείας και την προστασία των κατοίκων από την ηχορρύπανση, **η) την περισυλλογή και εν γένει τη μέριμνα για τα αδέσποτα ζώα,** **θ) τη διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων και γενικότερα την ανάπτυξη της περιοχής της κοινότητας σε πολιτιστικά, πνευματικά και κοινωνικά θέματα,** **ι) τη μέριμνα για την υγεία, την πρόνοια και την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών και γενικά τη φροντίδα ώστε η λειτουργία και ανάπτυξη της περιοχής της κοινότητας, να αποβλέπει στην καλύτερη εξυπηρέτηση των κατοίκων της,** **ια) την εύρυθμη λειτουργία των δημοτικών ιδρυμάτων, δημοτικών νομικών προσώπων, εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, δημοτικών επιχειρήσεων και γενικότερα των παρεχόμενων υπηρεσιών στην περιφέρεια της κοινότητας,** **ιβ) την τροποποίηση των ορίων της κοινότητας,** **ιγ) την εξέταση γενικών ή ειδικών προβλημάτων που αφορούν τους κατοίκους και την περιφέρεια της κοινότητας, ιδίως αστέγων και ευπαθών ομάδων του πληθυσμού της περιοχής της,** **ιδ) την αξιοποίηση των τοπικών πόρων της περιοχής της κοινότητας.** **3. Τα συμβούλια των κοινοτήτων άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων ασκούν και τις αρμοδιότητες του προέδρου των κοινοτήτων έως και τριακοσίων (300) κατοίκων, που προβλέπονται στο άρθρο 82 του παρόντος.**	Αρμοδιότητες του προέδρου και των συμβουλίων των τοπικών κοινοτήτων που προβλέπονται στα άρθρα 82 και 84 του παρόντος. «4Α. Μέλη του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας συμμετέχουν στη διοίκηση κληροδοτήματος με έδρα την κοινότητα που ασκούν τα καθήκοντα τους, στις περιπτώσεις που προβλέπεται, σύμφωνα με το ν. 2539/1997 ή την πράξη σύστασης του, η συμμετοχή μελών τοπικού συμβουλίου ή μελών του δημοτικού συμβουλίου δήμου ο οποίος καταργείται με τον παρόντα νόμο.» *** Η παράγραφος 4Α προστέθηκε με το άρθρο 78 παρ.3 Ν.4182/2013, ΦΕΚ Α 185/10.9.2013.ΠΡΟΣΟΧΗ: Έναρξη ισχύος (σύμφωνα με το άρθρο 102 του αυτού νόμου) ΑΠΟ 11.11.2013. 5. Οι αποφάσεις των συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων δημοσιεύονται, σύμφωνα με τις διατάξεις για τη δημοσίευση των αποφάσεων του δημοτικού συμβουλίου. Ο πρόεδρος του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας μέσα σε οκτώ (8) ημέρες από τη συνεδρίαση διαβιβάζει στο δήμαρχο απόσπασμα των πρακτικών του συμβουλίου, το οποίο περιλαμβάνει κάθε απόφαση του συμβουλίου χωριστά, μαζί με αντίγραφο του αποδεικτικού δημοσίευσης. Οι σχετικές διατάξεις για τα κωλύματα συμμετοχής στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου εφαρμόζονται και στα συμβούλια των δημοτικών κοινοτήτων. 6. Οι αποφάσεις των συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων είναι εκτελεστές από τη δημοσίευση τους, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, με την επιφύλαξη του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 1. 7. Οι πράξεις των συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων που λαμβάνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού προσβάλλονται με ειδική διοικητική προσφυγή ενώπιον του Ελεγκτή Νομιμότητας σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 227 του παρόντος. 8. Ο δήμαρχος, με απόφαση του, που δημοσιεύεται σε μία (1) τουλάχιστον

		ημερήσια ή εβδομαδιαία εφημερίδα και στην ιστοσελίδα του δήμου μπορεί να μεταβιβάζει Αρμοδιότητες του στους προέδρους των συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων. 9. Το δημοτικό συμβούλιο με απόφαση, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, μπορεί να μεταβιβάζει συγκεκριμένες Αρμοδιότητες του στα συμβούλια των δημοτικών κοινοτήτων. Η απόφαση αυτή δημοσιεύεται σε μία (1) τουλάχιστον ημερήσια ή εβδομαδιαία εφημερίδα, και αναρτάται στην ιστοσελίδα του δήμου. Οι Αρμοδιότητες αυτές ασκούνται μέσα στα όρια της δημοτικής κοινότητας.

	Άρθρο 85 **Δημοσίευση – εκτελεστότητα αποφάσεων οργάνων διοίκησης κοινοτήτων** **Στο ν. 3852/2010 προτίθεται άρθρο 83Α ως εξής:** **«Δημοσίευση εκτελεστότητα αποφάσεων οργάνων διοίκησης κοινοτήτων** **1. Οι αποφάσεις των προέδρων των κοινοτήτων με πληθυσμό έως τριακοσίων (300) κατοίκων και οι αποφάσεις των συμβουλίων των κοινοτήτων με πληθυσμό μεγαλύτερο των τριακοσίων (300) κατοίκων δημοσιεύονται, σύμφωνα με τις διατάξεις για τη δημοσίευση των αποφάσεων του δημοτικού συμβουλίου.** **2. Οι αποφάσεις των οργάνων διοίκησης των κοινοτήτων, εκτός από τις γνωμοδοτικές, είναι εκτελεστές από τη δημοσίευσή τους.** **3. Οι εκτελεστές αποφάσεις των οργάνων διοίκησης των κοινοτήτων προσβάλλονται με ειδική διοικητική προσφυγή, ενώπιον του Επόπτη ΟΤΑ, σύμφωνα με το άρθρο 227».**	

	Άρθρο 86 **Γενικές διατάξεις για τη λειτουργία των κοινοτήτων – Αντικατάσταση άρθρου 84 του ν. 3852/2010** **Το άρθρο 84 του ν. 3852/2010, αντικαθίσταται ως εξής:** **«Γενικές διατάξεις για τη λειτουργία των κοινοτήτων** **1. Ο δήμαρχος, με απόφαση του, που δημοσιεύεται σε μία (1) τουλάχιστον ημερήσια ή εβδομαδιαία εφημερίδα και αναρτάται στην ιστοσελίδα του δήμου, μπορεί να μεταβιβάζει αρμοδιότητές του στους προέδρους ή τα συμβούλια κοινοτήτων.** **2. Το δημοτικό συμβούλιο με απόφαση, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, μπορεί να μεταβιβάζει συγκεκριμένες αρμοδιότητες του στους προέδρους ή στα συμβούλια των κοινοτήτων. Η απόφαση αυτή δημοσιεύεται σε μία (1) τουλάχιστον ημερήσια ή εβδομαδιαία εφημερίδα, και αναρτάται στην ιστοσελίδα του δήμου. Οι αρμοδιότητες αυτές ασκούνται μέσα στα όρια της οικείας κοινότητας.** **Δεν επιτρέπεται η μεταβίβαση των ακόλουθων αρμοδιοτήτων :** **α) η έκδοση κανονιστικών πράξεων,** **β) η επιβολή φόρων, τελών και δικαιωμάτων,** **γ) η σύναψη δανείων,** **δ) η σύσταση και λειτουργία δημοτικών ιδρυμάτων και λοιπών δημοτικών νομικών προσώπων, καθώς και η εκλογή των μελών των συλλογικών οργάνων που τα διοικούν και** **ε) οι αποφάσεις που κατά ειδικές διατάξεις λαμβάνονται με ειδική πλειοψηφία των μελών του δημοτικού συμβουλίου.** **Η απόφαση αυτή αναρτάται στην ιστοσελίδα του δήμου και δημοσιεύεται σε μία (1) τουλάχιστον εφημερίδα του νομού.** **3. Αν για οποιονδήποτε λόγο ο πρόεδρος ή το συμβούλιο της κοινότητας δεν ασκεί τις αρμοδιότητές του, τις ασκεί ο δήμος με τα αρμόδια όργανα του. Σχετική διαπιστωτική πράξη εκδίδει το δημοτικό συμβούλιο, μετά από σχετική εισήγηση του δημάρχου ή του τυχόν κατά τόπο αρμόδιου ορισμένου αντιδημάρχου.** **4. Με απόφαση του δημάρχου, μετά από εισήγηση της εκτελεστικής επιτροπής, ορίζονται υπάλληλοι του δήμου για τη γραμματειακή εξυπηρέτηση των οργάνων των κοινοτήτων, για τη στελέχωση των υπηρεσιών του δήμου που εδρεύουν σε κοινότητες, καθώς και για την παροχή «διοικητικής βοήθειας» των κατοίκων και διατίθενται κατάλληλοι χώροι και εξοπλισμός για τις ανάγκες των κοινοτήτων».**	**Άρθρο 84** **Αρμοδιότητες συμβουλίου τοπικής κοινότητας** Το συμβούλιο στα όρια της τοπικής κοινότητας ασκεί τις ακόλουθες Αρμοδιότητες: 1. Διατυπώνει γνώμη στο δημοτικό συμβούλιο για: α) τον ορισμό των υπηρεσιακών μονάδων του δήμου που υπάρχει ανάγκη να λειτουργήσουν στην περιφέρεια του, β) την αξιοποίηση των ακινήτων του δήμου, που βρίσκονται στην τοπική κοινότητα, γ) την πολεοδομική ανάπτυξη και ανάπλαση της περιοχής, δ) τον τρόπο διάθεσης των βοσκήσιμων εκτάσεων που βρίσκονται στην περιφέρεια της τοπικής κοινότητας, ε) την εκμίσθωση χωρίς δημοπρασία δημοτικών δασικών εκτάσεων, που βρίσκονται στην περιφέρεια της τοπικής κοινότητας, στ) για την εκποίηση, εκμίσθωση, δωρεάν παραχώρηση χρήσης, ανταλλαγή και δωρεά, περιουσιακών στοιχείων του δήμου που βρίσκονται στα όρια της τοπικής κοινότητας. 2. Προτείνει στην επιτροπή ποιότητας ζωής: α) τους χώρους λειτουργίας των λαϊκών αγορών και τις θέσεις που επιτρέπεται η άσκηση υπαίθριου στάσιμου εμπορίου, η λειτουργία των εμποροπανηγύρεων, των χριστουγεννιάτικων αγορών και γενικά των υπαίθριων εμπορικών δραστηριοτήτων στην περιφέρεια του, β) τους χώρους στάθμευσης οχημάτων. 3. Με αιτιολογημένη απόφαση του, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του, εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο, όταν ληφθεί από αυτό σχετική απόφαση, για τη χορήγηση χρηματικών βοηθημάτων και ειδών διαβίωσης ή περίθαλψης σε οικονομικά αδύνατους κατοίκους και πολύτεκνους, καθώς και τη μείωση δημοτικών φόρων ή τελών ή απαλλαγή από αυτούς για τα προβλεπόμενα από τις ισχύουσες διατάξεις πρόσωπα, καθώς και τα πρόσωπα που χρήζουν «βοήθειας στο σπίτι» και «διοικητικής βοήθειας». 4. Η αποδοχή κληροδοτήματος, κληρονομιάς ή δωρεάς, η οποία διατίθεται ρητά και αποκλειστικά για τοπική κοινότητα, γίνεται από την Οικονομική Επιτροπή μετά από σύμφωνη γνώμη του οικείου συμβουλίου. «4Α. Μέλη του συμβουλίου της τοπικής κοινότητας συμμετέχουν στη διοίκηση

		κληροδοτήματος με έδρα την κοινότητα που ασκούν τα καθήκοντα τους, στις περιπτώσεις που προβλέπεται, σύμφωνα με το ν. 2539/1997 ή την πράξη σύστασης του, η συμμετοχή μελών τοπικού συμβουλίου ή μελών του δημοτικού συμβουλίου δήμου, ο οποίος καταργείται με τον παρόντα νόμο. Εφόσον κατά τα ανωτέρω είχαν οριστεί ως μέλη της διοίκησης του κληροδοτήματος μέλη τοπικού συμβουλίου κοινότητας, η οποία κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος έχει πληθυσμό κάτω των 300 κατοίκων, για την υποκατάσταση των μελών αυτών απαιτείται η κατά τις οικείες διατάξεις τροποποίηση του Οργανισμού του κληροδοτήματος.» *** Η παράγραφος 4Α προστέθηκε με το άρθρο 78 παρ.4 Ν.4182/2013, ΦΕΚ Α 185/10.9.2013.ΠΡΟΣΟΧΗ: `Εναρξη ισχύος (σύμφωνα με το άρθρο 102 του αυτού νόμου) ΑΠΟ 11.11.2013. 5. Προωθεί τον εθελοντισμό και συνεργάζεται με ομάδες εθελοντών για την εξυπηρέτηση των αναγκών της τοπικής κοινότητας. 6. Το δημοτικό συμβούλιο στην αρχή κάθε δημοτικής περιόδου, με απόφαση του, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, μπορεί να αναθέτει στα συμβούλια τοπικών κοινοτήτων την άσκηση και άλλων αρμοδιοτήτων, εκτός από: ι την έκδοση κανονιστικών πράξεων, ιι. την επιβολή φόρων, τελών και δικαιωμάτων, ιιι. τη σύναψη δανείων, iv. τη Σύσταση και λειτουργία δημοτικών ιδρυμάτων και λοιπών δημοτικών νομικών προσώπων, καθώς και για την εκλογή των μελών των συλλογικών οργάνων που τα διοικούν και ν. τις αποφάσεις που κατά ειδικές διατάξεις λαμβάνονται με ειδική πλειοψηφία των μελών του δημοτικού συμβουλίου. Η απόφαση αυτή αναρτάται στην ιστοσελίδα του δήμου και δημοσιεύεται σε μία (1) τουλάχιστον εφημερίδα του νομού. 7. Αν για οποιονδήποτε λόγο το συμβούλιο της τοπικής κοινότητας δεν ασκεί τις παραπάνω Αρμοδιότητες, τότε τις ασκεί ο δήμος με τα αρμόδια όργανα του. Σχετική διαπιστωτική πράξη εκδίδει το δημοτικό συμβούλιο, μετά από σχετική εισήγηση του κατά τόπο αρμόδιου αντιδημάρχου. 8. Στις τοπικές κοινότητες στις οποίες εκλέγεται τοπικός εκπρόσωπος αυτός

		ασκεί και τις Αρμοδιότητες του συμβουλίου της τοπικής κοινότητας. 9. Με απόφαση του δημάρχου μετά από εισήγηση της εκτελεστικής επιτροπής ορίζονται υπάλληλοι του δήμου για τη γραμματειακή εξυπηρέτηση των συμβουλίων των τοπικών κοινοτήτων, του εκπροσώπου της τοπικής κοινότητας, τη στελέχωση των υπηρεσιών του δήμου που εδρεύουν σε τοπικές κοινότητες, καθώς και για την παροχή «διοικητικής βοήθειας» των κατοίκων και διατίθενται κατάλληλοι χώροι και εξοπλισμός για τις ανάγκες της τοπικής κοινότητας. 10. Ο πρόεδρος της τοπικής κοινότητας διαβιβάζει, μέσα σε δέκα (10) ημέρες από τη συνεδρίαση, στον δήμαρχο, απόσπασμα των πρακτικών του συμβουλίου, το οποίο περιλαμβάνει κάθε απόφαση του συμβουλίου χωριστά, μαζί με αντίγραφο του αποδεικτικού δημοσίευσης.

	Άρθρο 87 **Συνέλευση κατοίκων κοινότητας – Αντικατάσταση άρθρου 85 του ν. 3852/2010** **Το άρθρο 85 του ν. 3852/2010, αντικαθίσταται ως εξής :** **«Συνέλευση κατοίκων κοινότητας** **Με ευθύνη του προέδρου ή του συμβουλίου κοινότητας, σε συνεργασία με τον τυχόν ορισμένο κατά τόπο αρμόδιο αντιδήμαρχο, καλούνται οι κάτοικοι και οι φορείς της κοινότητας, τουλάχιστον μια φορά κατ` έτος σε συνέλευση, και προτείνουν στα αρμόδια όργανα του δήμου, ανάλογα με το χαρακτήρα των αναγκών των κατοίκων της κοινότητας και τις προτεραιότητες για την τοπική ανάπτυξη, τις δράσεις που πρέπει να αναλάβει ο δήμος ιδίως ως προς:** **α) την παροχή κοινωνικών ή άλλων υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση των κατοίκων της περιοχής τους,** **β) τη λήψη μέτρων για την προστασία των ηλικιωμένων και των παιδιών στο πλαίσιο της κοινωνικής πολιτικής του δήμου,** **γ) τα έργα που πρέπει να εκτελεστούν στην κοινότητα,** **δ) την παροχή υπηρεσιών για την τουριστική αξιοποίηση και προβολή της κοινότητας,** **ε) την εφαρμογή πολιτιστικών, ψυχαγωγικών και αθλητικών προγραμμάτων και** **στ) κάθε άλλο θέμα που αφορά την κοινότητα.** **Για την ανωτέρω διαδικασία τηρούνται πρακτικά από υπάλληλο του δήμου, τα οποία αποστέλλονται με ευθύνη του προέδρου ή του συμβουλίου κοινότητας στον πρόεδρο του δημοτικού συμβουλίου, προς περαιτέρω διανομή στα μέλη του.** **Σε κοινότητες άνω των 2000 κατοίκων, οι συνελεύσεις των κατοίκων μπορεί να γίνονται και ανά συνοικία, ενορία ή άλλη πρόσφορη υποδιαίρεση».**	**Άρθρο 85** **Συνέλευση κατοίκων τοπικής κοινότητας** Στις τοπικές κοινότητες, με ευθύνη του εκπροσώπου της τοπικής κοινότητας ή του προέδρου του συμβουλίου της τοπικής κοινότητας σε συνεργασία με τον αρμόδιο αντιδήμαρχο, καλούνται οι κάτοικοι και οι φορείς της τοπικής κοινότητας, τουλάχιστον μια φορά κατ` έτος σε συνέλευση, και προτείνουν στα αρμόδια όργανα του δήμου, ανάλογα με το χαρακτήρα των αναγκών των κατοίκων της τοπικής κοινότητας και τις προτεραιότητες για την τοπική ανάπτυξη, τις δράσεις που πρέπει να αναλάβει ο δήμος ιδίως ως προς: α) την παροχή κοινωνικών ή άλλων υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση των κατοίκων της περιοχής τους, β) τη λήψη μέτρων για την προστασία των ηλικιωμένων και των παιδιών στο πλαίσιο της κοινωνικής πολιτικής του δήμου, γ) τα έργα που πρέπει να εκτελεστούν στην τοπική κοινότητα, δ) την παροχή υπηρεσιών για την τουριστική αξιοποίηση και προβολή της τοπικής κοινότητας, ε) την εφαρμογή πολιτιστικών, ψυχαγωγικών και αθλητικών προγραμμάτων και στ) κάθε άλλο θέμα που αφορά την τοπική κοινότητα. Για την ανωτέρω διαδικασία τηρούνται πρακτικά από υπάλληλο του δήμου ενώ οι αποφάσεις για τα ανωτέρω θέματα λαμβάνονται από τους παρόντες με σχετική πλειοψηφία.

	Άρθρο 88 **Υλοποίηση αποφάσεων προέδρου ή συμβουλίου κοινότητας – Αντικατάσταση άρθρου 87 του ν. 3852/2010** **Το άρθρο 87 του ν. 3852/2010, αντικαθίσταται ως εξής :** **«Διαδικασία υλοποίησης αποφάσεων προέδρου ή συμβουλίου κοινότητας** **1. Οι αποφάσεις των οργάνων των κοινοτήτων με τις οποίες διατυπώνονται οι προτάσεις για τα θέματα της αρμοδιότητας τους, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 82, 83 και 84, διαβιβάζονται στον δήμαρχο μέσα σε προθεσμία οκτώ (8) ημερών από τη λήψη τους. Ο δήμαρχος φροντίζει να τεθούν αμέσως υπόψη των αρμόδιων οργάνων του δήμου τα οποία οφείλουν να τις μελετήσουν και να ενημερώσουν σχετικά για κάθε θέμα το αρμόδιο όργανο της κοινότητας μέσα σε ένα (1) μήνα.** **2. Τα αρμόδια όργανα του δήμου μπορούν:** **α) να επιστρέψουν την απόφαση του οργάνου της κοινότητας με παρατηρήσεις για επανεξέταση τυχόν του θέματος,** **β) να την παραπέμψουν στο δημοτικό συμβούλιο,** **γ) να τη διαβιβάσουν στις αρμόδιες υπηρεσίες του δήμου για να γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες.** **Σε κάθε περίπτωση τα αρμόδια όργανα του δήμου οφείλουν να ενημερώνουν τον πρόεδρο της κοινότητας ή του συμβουλίου κοινότητας, για τα μέτρα που λαμβάνονται για την προώθηση των θεμάτων που περιλαμβάνονται στις αποφάσεις των οργάνων της κοινότητας.** **3. Ο πρόεδρος του συμβουλίου κοινότητας στον οποίον κοινοποιούνται όλες οι ενέργειες, πράξεις και παρατηρήσεις των οργάνων και υπηρεσιών του δήμου που αναφέρονται στις αποφάσεις του συμβουλίου της κοινότητας, υποχρεούται να ενημερώνει αμέσως το συμβούλιο.** **4. Στους προέδρους και στα συμβούλια των κοινοτήτων αποστέλλεται αντίγραφο της ημερήσιας διάταξης του δημοτικού συμβουλίου και των αποφάσεων αυτού και των άλλων συλλογικών οργάνων του δήμου».**	**Άρθρο 87** **Διαδικασία υλοποίησης αποφάσεων συμβουλίου δημοτικής και τοπικής κοινότητας** 1. Οι αποφάσεις του συμβουλίου με τις οποίες διατυπώνονται οι προτάσεις για τα θέματα της αρμοδιότητας τους, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 83 και 84 του παρόντος, διαβιβάζονται στον δήμαρχο μέσα σε προθεσμία οκτώ (8) ημερών από τη συνεδρίαση. Ο δήμαρχος φροντίζει να τεθούν αμέσως υπόψη των αρμόδιων οργάνων του δήμου τα οποία οφείλουν να τις μελετήσουν και να ενημερώσουν σχετικά για κάθε θέμα το συμβούλιο της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας μέσα σε ένα (1) μήνα. 2. Τα αρμόδια όργανα μπορούν: α) να επιστρέψουν την απόφαση του συμβουλίου της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας με παρατηρήσεις για επανεξέταση τυχόν του θέματος, β) να την παραπέμψουν στο δημοτικό συμβούλιο, γ) να τη διαβιβάσουν στις αρμόδιες υπηρεσίες του δήμου για να γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες. Σε κάθε περίπτωση τα αρμόδια όργανα του δήμου οφείλουν να ενημερώνουν τον πρόεδρο της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας για τα μέτρα που παίρνονται για την προώθηση των θεμάτων που περιλαμβάνονται στις αποφάσεις του συμβουλίου της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας. 3. Ο πρόεδρος του συμβουλίου, της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας στον οποίο κοινοποιούνται όλες οι ενέργειες, πράξεις και παρατηρήσεις των οργάνων και υπηρεσιών του δήμου που αναφέρονται στις αποφάσεις γενικά του συμβουλίου της τοπικής ή δημοτικής κοινότητας, υποχρεούται να ενημερώνει αμέσως το συμβούλιο της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας. 4. Στα συμβούλια των δημοτικών ή τοπικών κοινοτήτων αποστέλλεται αντίγραφο της ημερήσιας διάταξης του δημοτικού συμβουλίου και των αποφάσεων αυτού και των άλλων συλλογικών οργάνων του δήμου.

	Άρθρο 89 **Σύγκληση του συμβουλίου κοινότητας – Αντικατάσταση άρθρου 88 του ν. 3852/2010** **Το άρθρο 88 του ν. 3852/2010, αντικαθίσταται ως εξής :** **«Σύγκληση του συμβουλίου κοινότητας** **1. Το συμβούλιο της κοινότητας συνεδριάζει ύστερα από πρόσκληση του προέδρου του υποχρεωτικά τουλάχιστον μία (1) φορά το μήνα, καθώς και όταν το απαιτούν οι υποθέσεις της κοινότητας.** **2. Ο πρόεδρος καλεί το συμβούλιο σε συνεδρίαση με γραπτή πρόσκληση ή ηλεκτρονικά, στην οποία αναφέρονται τα θέματα της ημερήσιας διάταξης. Η πρόσκληση δημοσιεύεται στο γραφείο της κοινότητας, και επιδίδεται στους συμβούλους τρεις (3) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από την ημέρα που ορίζεται για τη συνεδρίαση.** **3. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις, η πρόσκληση αυτή μπορεί να επιδοθεί την ημέρα της συνεδρίασης. Στην πρόσκληση πρέπει να αναφέρεται για ποιο λόγο η συνεδρίαση είναι κατεπείγουσα. Πριν από τη συζήτηση το συμβούλιο αποφαίνεται για το κατεπείγον των θεμάτων.** **4. Ο πρόεδρος καλεί το συμβούλιο, ύστερα από γραπτό αίτημα του ενός τρίτου (1/3) τουλάχιστον των μελών του. Στην αίτηση αναφέρονται τα θέματα που θα συζητηθούν. Εάν ο πρόεδρος δεν συγκαλέσει το συμβούλιο το αργότερο μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την παραλαβή της αίτησης, το συμβούλιο συνέρχεται με πρόσκληση των μελών του που υπέβαλαν την αίτηση.** **5. Ο πρόεδρος του συμβουλίου καλεί το συμβούλιο ύστερα από γραπτή αίτηση εκατό (100), τουλάχιστον, κατοίκων της κοινότητας. Στην αίτηση αναφέρονται τα θέματα που θα συζητηθούν. Εάν ο πρόεδρος δεν συγκαλέσει το συμβούλιο το αργότερο μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την παραλαβή της αίτησης, το συμβούλιο συνέρχεται με πρόσκληση του συμβούλου που αναδείχθηκε πρώτος σε σταυρούς και, επί ισοψηφίας, εκείνου που αναγράφεται πρώτος στην απόφαση ανακήρυξης.** **6. Αν ο πρόεδρος του συμβουλίου της κοινότητας παραλείπει αδικαιολόγητα επί δύο (2) συνεχείς μήνες ή δύο (2) συνεχείς φορές κατά τις διατάξεις των παρ. 1 έως και 5 να συγκαλέσει το συμβούλιο, μπορεί να τεθεί σε αργία και, σε περίπτωση υποτροπής, να τιμωρηθεί με την ποινή της έκπτωσης από το αξίωμα κατά την προβλεπόμενη πειθαρχική διαδικασία, σύμφωνα με το άρθρο 234».**	**Άρθρο 88** **Σύγκληση του συμβουλίου τοπικής και δημοτικής κοινότητας** 1. Το συμβούλιο της τοπικής ή δημοτικής κοινότητας συνεδριάζει ύστερα από πρόσκληση του προέδρου του υποχρεωτικά τουλάχιστον μία (1) φορά το μήνα, καθώς και όταν το απαιτούν οι υποθέσεις της τοπικής ή δημοτικής κοινότητας. 2. Ο πρόεδρος καλεί το συμβούλιο σε συνεδρίαση με γραπτή πρόσκληση ή ηλεκτρονικά, στην οποία αναφέρονται τα θέματα της ημερήσιας διάταξης. Η πρόσκληση δημοσιεύεται στο γραφείο της τοπικής ή δημοτικής κοινότητας, και επιδίδεται στους συμβούλους τρεις (3) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από την ημέρα που ορίζεται για τη συνεδρίαση. 3. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις, η πρόσκληση αυτή μπορεί να επιδοθεί την ημέρα της συνεδρίασης. Στην πρόσκληση πρέπει να αναφέρεται για ποιο λόγο η συνεδρίαση είναι κατεπείγουσα. Πριν από τη συζήτηση το συμβούλιο αποφαίνεται για το κατεπείγον των θεμάτων. 4. Ο πρόεδρος καλεί το συμβούλιο, όποτε το ζητήσει, με γραπτή αίτηση, το ένα τρίτο (1/3) τουλάχιστον των κατοίκων της τοπικής κοινότητας. Στην αίτηση αναφέρονται τα θέματα που θα συζητηθούν. Εάν ο πρόεδρος δεν συγκαλέσει το συμβούλιο το αργότερο μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την παραλαβή της αίτησης, το συμβούλιο συνέρχεται με πρόσκληση του αμέσως επόμενου πλειοψηφήσαντος συμβούλου. 5. Αν ο πρόεδρος της τοπικής ή δημοτικής κοινότητας παραλείπει αδικαιολόγητα επί δύο (2) συνεχείς μήνες ή δύο (2) συνεχείς φορές κατά τις διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων να συγκαλέσει το συμβούλιο, μπορεί να τεθεί σε αργία και σε περίπτωση υποτροπής να τιμωρηθεί με την ποινή της έκπτωσης από το αξίωμα κατά την προβλεπόμενη Πειθαρχική διαδικασία, σύμφωνα με το άρθρο 234 του παρόντος.

	Άρθρο 90 **Λειτουργία συμβουλίου κοινότητας – Αντικατάσταση άρθρου 89 του ν. 3852/2010** **Το άρθρο 89 του ν. 3852/2010, αντικαθίσταται ως εξής :** **«Τόπος συνεδρίασης, απαρτία και λήψη αποφάσεων του συμβουλίου της κοινότητας** **1. Οι συνεδριάσεις του συμβουλίου της κοινότητας είναι δημόσιες και γίνονται στο γραφείο αυτής υπό την προεδρία του προέδρου του συμβουλίου.** **2. Το συμβούλιο έχει απαρτία όταν είναι παρόντα τα δύο τρίτα (2/3) των μελών του.** **3. Το συμβούλιο λαμβάνει τις αποφάσεις του με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων, αν δεν υπάρχει άλλη διάταξη που ορίζει διαφορετικά.** **4. Αν κάποιο μέλος του συμβουλίου αρνηθεί ψήφο ή δώσει λευκή ψήφο, λογίζεται ως παρόν κατά τη συνεδρίαση, μόνο για το σχηματισμό της απαρτίας. Τόσο η άρνηση ψήφου, όσο και η λευκή ψήφος δεν υπολογίζονται στην καταμέτρηση θετικών και αρνητικών ψήφων.** **5. Τα μέλη του συμβουλίου της κοινότητας που ήταν παρόντα κατά την έναρξη της συνεδρίασης και με την παρουσία τους υπήρξε απαρτία, και αν ακόμη αποχωρήσουν, λογίζονται, ως παρόντα μέχρι το τέλος της συνεδρίασης. Ο κανόνας αυτός εφαρμόζεται όχι μόνο για τη συζήτηση κάθε συγκεκριμένου θέματος αλλά και για ολόκληρη συνεδρίαση. Στην περίπτωση αυτή, για τη λήψη απόφασης επί κάθε συγκεκριμένου θέματος, η απαιτούμενη πλειοψηφία δεν υπολογίζεται επί των πραγματικά παρόντων μελών κατά την ψηφοφορία, αλλά βάσει του αριθμού των μελών που απαιτούνται για την απαρτία.** **6. Οι διατάξεις που αναφέρονται στο κώλυμα συμμετοχής δημοτικού συμβούλου στη συνεδρίαση του συμβουλίου εφαρμόζονται και για τους συμβούλους της κοινότητας».**	**Άρθρο 89** **Τόπος συνεδρίασης, απαρτία και λήψη αποφάσεων του συμβουλίου της τοπικής και δημοτικής κοινότητας** 1. Οι συνεδριάσεις του συμβουλίου της τοπικής και δημοτικής κοινότητας είναι δημόσιες και γίνονται στο γραφείο αυτής υπό την προεδρία του προέδρου του συμβουλίου. 2. Το συμβούλιο έχει απαρτία όταν είναι παρόντα τα δύο τρίτα (2/3) των μελών του. 3. Το συμβούλιο λαμβάνει τις αποφάσεις του με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων, αν δεν υπάρχει άλλη διάταξη που ορίζει διαφορετικά. 4. Αν κάποιο μέλος του συμβουλίου αρνηθεί την ψήφο ή δώσει λευκή ψήφο, λογίζεται ως παρόν κατά τη συνεδρίαση και η ψήφος του λογίζεται ως αρνητική. 5. Τα μέλη του συμβουλίου της τοπικής ή δημοτικής κοινότητας που ήταν παρόντα κατά την έναρξη της συνεδρίασης και με την παρουσία τους υπήρξε απαρτία, και αν ακόμη αποχωρήσουν, λογίζονται, ως παρόντα μέχρι το τέλος της συνεδρίασης. Ο κανόνας αυτός εφαρμόζεται όχι μόνο για τη συζήτηση κάθε συγκεκριμένου θέματος αλλά και για ολόκληρη συνεδρίαση. Στην περίπτωση αυτή, για τη λήψη απόφασης επί κάθε συγκεκριμένου θέματος η απαιτούμενη πλειοψηφία δεν υπολογίζεται επί των πραγματικά παρόντων μελών κατά την ψηφοφορία, αλλά βάσει του αριθμού των μελών που απαιτούνται για την απαρτία. 6. Οι διατάξεις που αναφέρονται στο κώλυμα συμμετοχής δημοτικού συμβούλου στη συνεδρίαση του συμβουλίου εφαρμόζονται και για τους συμβούλους της τοπικής ή δημοτικής κοινότητας.

Διατάξεις για τη συγκρότηση διοικήσεων νομικών προσώπων των δήμων **Άρθρο 91** **Συγκρότηση διοικήσεων νομικών προσώπων των δήμων** **1. Όπου στις διατάξεις των άρθρων 227,240,243,244,246,255,266 του ν.3463/2006, όπως ισχύει, αναφέρεται ότι τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων των νομικών προσώπων των δήμων ορίζονται από το δημοτικό συμβούλιο κατά συγκεκριμένη αναλογία πλειοψηφίας –μειοψηφίας, η σχετική πρόβλεψη καταργείται από την επόμενη δημοτική περίοδο και, το σύνολο των μελών ορίζεται, με ψηφοφορία, από το δημοτικό συμβούλιο. Ο συνολικός αριθμός των μελών του διοικητικού συμβουλίου των νομικών προσώπων των δήμων δεν θίγεται.** **2. Η παράγραφος 1 του άρθρου 3 του ν.1069/80 (Α' 191), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής** **«1. Η Δ.Ε.Υ.Α. που συνιστάται από ένα μόνο Δήμο διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο, που αποτελείται από τον δήμαρχο ή τον οριζόμενο από αυτόν σύμβουλο ως Πρόεδρο, έναν ακόμη αιρετό εκπρόσωπο που ορίζεται με απόφαση του δημάρχου και πέντε έως εννέα ακόμη αιρετούς εκπροσώπους του δήμου, που ορίζονται με απόφαση του οικείου Δημοτικού Συμβουλίου. Πλέον των αιρετών εκπροσώπων του δήμου, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, ως μέλη του διοικητικού συμβουλίου ορίζονται ακόμη, ένα (1) μέλος ως εκπρόσωπος των εργαζομένων στην επιχείρηση, οριζόμενος από την πλέον αντιπροσωπευτική συνδικαλιστική οργάνωση των εργαζομένων στην επιχείρηση ή, εφόσον ελλείπει τέτοια, από το σύνολο των εργαζομένων στην επιχείρηση, τους οποίους ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου συγκαλεί σε γενική συνέλευση για το σκοπό αυτόν και ένα (1) μέλος ως εκπρόσωπος περιβαλλοντικού ή κοινωνικού φορέα της περιοχής, κάτοχος πτυχίου Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ισότιμου τίτλου της αλλοδαπής, με αποδεδειγμένη εμπειρία ή γνώσεις συναφείς με το αντικείμενο της επιχείρησης. Ο καθορισμός του περιβαλλοντικού ή κοινωνικού φορέα του προηγούμενου εδαφίου και η διαπίστωση της συνδρομής των προϋποθέσεων στο πρόσωπο του προτεινόμενου από αυτόν μέλους, γίνεται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου. Τυχόν ανεξάρτητα μέλη, εφόσον ο συνολικός αριθμός των μελών που προβλέπονται από τον οικείο Οργανισμό υπερβαίνει τον αριθμό των μελών που ορίζονται κατά τα προηγούμενα εδάφια, είναι δημότες ή μόνιμοι κάτοικοι του οικείου Δήμου, με αποδεδειγμένη εμπειρία ή γνώσεις συναφείς με το αντικείμενο της επιχείρησης και ορίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία της επόμενης παραγράφου».** **3. Η παράγραφος 3 του άρθρου 3 του ν.1069/80 όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:** **« 3. Σε περίπτωση συμμετοχής στην επιχείρηση περισσότερων του ενός Δήμων, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου προσαυξάνονται ανάλογα, με την υπόδειξη, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, τριών (3) αιρετών εκπροσώπων από κάθε Δημοτικό Συμβούλιο και, σε περίπτωση, που**	**Ν.3463/2006:Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων** **Άρθρο 227, παρ.2, εδάφια πρώτο και τρίτο εδάφιο:** «2.Μέλη του διοικητικού συμβουλίου του ιδρύματος εκλέγονται δύο τουλάχιστον δημοτικοί ή κοινοτικοί σύμβουλοι, εκ των οποίων ο ένας ορίζεται από τη μειοψηφία του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου,… 3. Σε περίπτωση που η μειοψηφία δεν υποδείξει σύμβουλο ή εκείνος που έχει υποδειχθεί παραιτήθηκε χωρίς να αντικατασταθεί εκλέγεται σύμβουλος της πλειοψηφίας». **Άρθρο 240 παρ.1 τέταρτο πέμπτο και έκτο εδάφιο:** «1… Ένα τουλάχιστον εκ των μελών του διοικητικού συμβουλίου ορίζεται από τη μειοψηφία του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου. Εάν τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου είναι περισσότερα από πέντε (5), δύο (2) τουλάχιστον από αυτά ορίζονται από τη μειοψηφία του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου. "Είναι δυνατόν η μειοψηφία αντί δημοτικού ή κοινοτικού συμβούλου να ορίσει ως εκπρόσωπο της δημότη ή κάτοικο, κατ` ανάλογη εφαρμογή του δεύτερου εδαφίου της παρούσας παραγράφου. Σε περίπτωση που η μειοψηφία δεν ορίσει συμβούλους, δημότες ή κατοίκους, ή εκείνοι που έχουν οριστεί παραιτηθούν, χωρίς να αντικατασταθούν, μετέχουν σύμβουλοι, δημότες ή κάτοικοι που ορίζονται από την πλειοψηφία." *** Το έκτο εδάφιο της παρ.1 αντικαταστάθηκε ως άνω με τη παρ.16 άρθρου 20 Ν.3731/2008,ΦΕΚ Α 263/23.12.2008. **Άρθρο 243** Για τη λειτουργία των σχολικών επιτροπών, κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 2 του άρθρου 103 του ν.3852/2010, εκδόθηκε η αριθμ.8440/2011 (318 Β΄) απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών η οποία τροποποιήθηκε με την αριθμ.οικ.1940/18 (310 Β') όμοια. Για τη διοίκηση των σχολικών επιτροπών το άρθρο 1 αυτής παραπέμπει στις διατάξεις του άρθρου 240 του ΚΔΚ. «Άρθρο 1 Τροποποιούμε την αριθμ. 8440/2011 (Β΄ 318) απόφαση ως ακολούθως:

προκύπτει άρτιος συνολικός αριθμός μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου της έδρας της επιχείρησης υποδεικνύει έναν επιπλέον αιρετό εκπρόσωπο. Στην περίπτωση διαδημοτικών επιχειρήσεων, ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου είναι ο Δήμαρχος της έδρας της επιχείρησης ή ο οριζόμενος από αυτόν σύμβουλος. Ο περιβαλλοντικός ή κοινωνικός φορέας που υποδεικνύει εκπρόσωπό του και τα ανεξάρτητα μέλη που επιλέγονται με τη διαδικασία της προηγούμενης παραγράφου ορίζονται από το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου της έδρας της επιχείρησης. Ο Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου είναι ο Δήμαρχος του μεγαλύτερου σε πληθυσμό Δήμου που συμμετέχει στην επιχείρηση, πλην του Δήμου της έδρας της επιχείρησης, ή ο οριζόμενος από αυτόν σύμβουλος».	1. Το άρθρο 1 αντικαθίσταται ως εξής: «Άρθρο 1 Λειτουργία Σχολικών Επιτροπών 1. Οι σχολικές επιτροπές που προκύπτουν από τις συγχωνεύσεις των διατάξεων του άρθρου 103 του ν. 3852/2010, όπως ισχύει, διοικούνται από διοικητικό συμβούλιο αποτελούμενο από πέντε έως δεκαπέντε μέλη, οριζόμενο με τους αναπληρωτές του κατά τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του άρθρου 240 του ν. 3463/2006, όπως ισχύει…» **Άρθρο 244 παρ.2 :** «2. Στη Διοίκηση των ανωτέρω νομικών προσώπων μεταξύ των προσώπων που ορίζονται μέλη του διοικητικού συμβουλίου, κατά τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 240, περιλαμβάνεται υποχρεωτικά και ο προϊστάμενος της λιμενικής αρχής της έδρας του νομικού προσώπου και, όπου δεν υπάρχει τέτοια αρχή, στην έδρα, ο προϊστάμενος της πλησιέστερης προς αυτήν λιμενικής αρχής.» **Άρθρο 246 παρ.6, εδάφιο δεύτερο:** «…Στην περίπτωση που ένα δημοτικό συμβούλιο εκλέγει περισσότερους από δύο (2) εκπροσώπους, ένας (1) απ' αυτούς εκλέγεται από τη μειοψηφία του δημοτικού συμβουλίου…» **Άρθρο 255 παρ.1 εδάφιο τέταρτο:** «…Στην περίπτωση των αιρετών μελών τουλάχιστον ένα μέλος εξ αυτών προέρχεται από τη μειοψηφία…» **Άρθρο 266 παρ.2 εδάφιο δεύτερο:** «…Τα οριζόμενα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, που είναι αιρετοί εκπρόσωποι του Δήμου, δεν πρέπει να υπερβαίνουν το ένα τρίτο (1/3) του συνολικού αριθμού των μελών του διοικητικού συμβουλίου, εκ των οποίων τουλάχιστον ένα εξ αυτών προέρχεται από τη μειοψηφία…» **Νόμος 1069/80, όπως ισχύει**

	Άρθρο 3 παρ.1 «Διοικητικό Συμβούλιο της Επιχείρησης 1. Η Δ.Ε.Υ.Α. που συνιστάται από ένα μόνο Δήμο διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο που αποτελείται από επτά (7) έως ένδεκα (11) μέλη, τα οποία ορίζονται με απόφαση του οικείου Δημοτικού Συμβουλίου. Από τα μέλη αυτά, πέντε (5) τουλάχιστον μέλη, είναι αιρετοί εκπρόσωποι του Δήμου, ένα (1) μέλος είναι εκπρόσωπος των εργαζομένων στην επιχείρηση, οριζόμενος από την πλέον αντιπροσωπευτική συνδικαλιστική οργάνωση των εργαζομένων στην επιχείρηση ή, εφόσον ελλείπει τέτοια, από το σύνολο των εργαζομένων στην επιχείρηση, τους οποίους ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου συγκαλεί σε γενική συνέλευση για το σκοπό αυτόν και ένα (1) μέλος είναι εκπρόσωπος περιβαλλοντικού ή κοινωνικού φορέα της περιοχής, κάτοχος πτυχίου Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ισότιμου τίτλου της αλλοδαπής, με αποδεδειγμένη εμπειρία ή γνώσεις συναφείς με το αντικείμενο της επιχείρησης. Ο καθορισμός του περιβαλλοντικού ή κοινωνικού φορέα του προηγούμενου εδαφίου και η διαπίστωση της συνδρομής των προϋποθέσεων στο πρόσωπο του προτεινόμενου από αυτόν μέλους, γίνεται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου. Τα ανεξάρτητα μέλη, εφόσον στον οικείο Οργανισμό προβλέπονται περισσότερα από επτά, είναι δημότες ή μόνιμοι κάτοικοι του οικείου Δήμου, με αποδεδειγμένη εμπειρία ή γνώσεις συναφείς με το αντικείμενο της επιχείρησης και ορίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία της επόμενης παραγράφου. Στην περίπτωση των αιρετών μελών, ένα (1) τουλάχιστον μέλος υποδεικνύεται από τη μειοψηφία. Με την ίδια απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου ορίζεται ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης. **Άρθρο 3 παρ.3** «3. Σε περίπτωση συμμετοχής στην επιχείρηση περισσότερων του ενός Δήμων, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου προσαυξάνονται ανάλογα, με την υπόδειξη, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, τριών (3) αιρετών εκπροσώπων από κάθε Δημοτικό Συμβούλιο και, σε περίπτωση, που προκύπτει άρτιος συνολικός αριθμός μελών του Διοικητικού

	Συμβουλίου, το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου της έδρας της επιχείρησης υποδεικνύει έναν επιπλέον αιρετό εκπρόσωπο. Στην περίπτωση διαδημοτικών επιχειρήσεων, ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, ο περιβαλλοντικός ή κοινωνικός φορέας που υποδεικνύει εκπρόσωπό του και τα ανεξάρτητα μέλη που επιλέγονται με τη διαδικασία της προηγούμενης παραγράφου ορίζονται από το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου της έδρας της επιχείρησης και ο Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου ορίζεται από το Δημοτικό Συμβούλιο του μεγαλύτερου σε πληθυσμό Δήμου που συμμετέχει στην επιχείρηση, πλην του Δήμου της έδρας της επιχείρησης.

	Άρθρο 93 **Αντιπεριφερειάρχες – Αντικατάσταση άρθρου 160 του ν. 3852/2010** **Το άρθρο 160 του ν. 3852/2010, αντικαθίσταται ως εξής :** **«Αντιπεριφερειάρχες** **1. Τον περιφερειάρχη επικουρούν οι αντιπεριφερειάρχες, οι οποίοι ορίζονται και ανακαλούνται με απόφασή του που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Αντιπεριφερειάρχης δεν μπορεί να οριστεί σύμβουλος που ανήκει σε διαφορετική περιφερειακή παράταξη από αυτή του περιφερειάρχη, εάν ο ορισμός δεν εγκριθεί από την πλειοψηφία των συμβούλων της παράταξης στην οποία ανήκει ο σύμβουλος αυτός.** **2. Οι αντιπεριφερειάρχες διακρίνονται σε χωρικούς και σε θεματικούς, ως εξής:** **α) Οι χωρικοί αντιπεριφερειάρχες είναι ίσοι σε αριθμό με τις περιφερειακές ενότητες της οικείας περιφέρειας, με εξαίρεση τις περιφέρειες Βορείου Αιγαίου, Νοτίου Αιγαίου, Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Θεσσαλίας και Ιονίων Νήσων, όπου οι χωρικοί αντιπεριφερειάρχες είναι ίσοι σε αριθμό με τους νομούς της οικείας περιφέρειας. Οι θέσεις των χωρικών αντιπεριφερειαρχών καλύπτονται υποχρεωτικά, με ορισμό από τον περιφερειάρχη, μεταξύ των περιφερειακών συμβούλων που εκλέγονται στην οικεία περιφερειακή ενότητα, με την απόφαση της παρ. 1.** **β) Οι θεματικοί αντιπεριφερειάρχες μπορούν να είναι έως και έξι (6) σε κάθε περιφέρεια. Ορίζονται δυνητικά από τον περιφερειάρχη, με την απόφαση της παρ. 1, μεταξύ όλων των περιφερειακών συμβούλων.** **3. Οι χωρικοί αντιπεριφερειάρχες έχουν τις εξής αρμοδιότητες:** **α) συντονίζουν και εποπτεύουν τις υπηρεσίες της περιφέρειας που λειτουργούν στα όρια της περιφερειακής ενότητας,** **β) μεριμνούν για την εφαρμογή των αποφάσεων του περιφερειάρχη, του περιφερειακού συμβουλίου και της οικονομικής επιτροπής, που αφορούν την περιφερειακή ενότητα όπου είναι κατά τόπον αρμόδιοι,** **γ) ασκούν τις αρμοδιότητες που τους μεταβιβάζει ο περιφερειάρχης** **δ) διατυπώνουν εισήγηση προς το περιφερειακό συμβούλιο για το σχεδιασμό μέτρων πολιτικής προστασίας της περιφερειακής ενότητας,** **ε) έχουν την ευθύνη της διάθεσης και του συντονισμού δράσης του απαραίτητου δυναμικού και μέσων για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των φυσικών και άλλων καταστροφών στην περιφερειακή ενότητα τους, σύμφωνα με τις οδηγίες και τις κατευθύνσεις που τους παρέχει ο περιφερειάρχης,**	Άρθρο 160 Αντιπεριφερειάρχες «1. Τον περιφερειάρχη επικουρούν οι αντιπεριφερειάρχες που εκλέγονται άμεσα, καθώς και τρεις (3) έως και έξι (6) επιπλέον αντιπεριφερειάρχες, οι οποίοι ορίζονται με απόφαση του περιφερειάρχη που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.» *** Η παρ.1 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 24 Ν.4257/2014, ΦΕΚ Α 93/14.7.2014. "2.Με όμοια απόφαση ο περιφερειάρχης αναθέτει σε όλους τους αντιπεριφερειάρχες την άσκηση τομέων αρμοδιοτήτων της περιφέρειας και μπορεί, επίσης, να τους μεταβιβάζει την άσκηση συγκεκριμένων αρμοδιοτήτων του. Οι αντιπεριφερειάρχες μπορούν για την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους οι οποίες μεταβιβάζονται σε αυτούς από τον περιφερειάρχη να παρέχουν εξουσιοδότηση υπογραφής με εντολή τους σε προϊσταμένους υπηρεσιών της περιφέρειας με εξαίρεση χρηματικά εντάλματα πληρωμών." ***Η παρ.2 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 6 παρ.11 του Ν.4071/2012 (ΦΕΚ Α΄ 85/11.04.2012) 3. Οι άμεσα εκλεγόμενοι Αντιπεριφερειάρχες έχουν και τις ακόλουθες Αρμοδιότητες: α) συντονίζουν και εποπτεύουν τις υπηρεσίες της περιφέρειας που λειτουργούν στα όρια της περιφερειακής ενότητας, β) εκτελούν τις αποφάσεις του περιφερειάρχη, του περιφερειακού συμβουλίου και της οικονομικής επιτροπής, που αφορούν την περιφερειακή ενότητα όπου είναι κατά τόπο αρμόδιοι,

	στ) προεδρεύουν του Συντονιστικού Οργάνου Πολιτικής Προστασίας της περιφερειακής ενότητας. **ζ) συμμετέχουν στη διοίκηση κληροδοτήματος, με έδρα την πρωτεύουσα της περιφερειακής ενότητας στην οποία ασκούν τα καθήκοντά τους, στις περιπτώσεις που προβλέπεται από την πράξη σύστασης του ή κατ` άλλο νόμιμο τρόπο, η συμμετοχή του Νομάρχη της καταργηθείσας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.** **Οι χωρικοί αντιπεριφερειάρχες δύνανται να συγκαλούν τους περιφερειακούς συμβούλους της οικείας περιφερειακής ενότητας και να διαβουλεύονται επί των θεμάτων που περιλαμβάνονται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους σύμφωνα με την παράγραφο αυτή, καθώς και για κάθε άλλο θέμα που αφορά την οικεία περιφερειακή ενότητα.** **4. Στους θεματικούς αντιπεριφερειάρχες ο περιφερειάρχης αναθέτει με απόφασή του την άσκηση τομέων αρμοδιοτήτων της περιφέρειας. Μπορεί, επίσης, να τους μεταβιβάζει την άσκηση συγκεκριμένων αρμοδιοτήτων του. Όμοιες αρμοδιότητες μπορεί ο περιφερειάρχης να αναθέτει, συμπληρωματικά προς τις αρμοδιότητες της παρ. 3, και στους χωρικούς αντιπεριφερειάρχες.** **5. Οι αντιπεριφερειάρχες μπορούν, για την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, οι οποίες μεταβιβάζονται σε αυτούς από τον περιφερειάρχη, να παρέχουν εξουσιοδότηση υπογραφής, με εντολή τους, σε προϊσταμένους υπηρεσιών της περιφέρειας, με εξαίρεση χρηματικά εντάλματα πληρωμών.** **6. Η θητεία των αντιπεριφερειαρχών δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δύο ετών. Κατά τη διάρκεια της θητείας τους οι αντιπεριφερειάρχες δεν μπορούν να εκλεγούν μέλη του προεδρείου του περιφερειακού συμβουλίου. Η ανάκληση του αντιπεριφερειάρχη πριν τη λήξη της θητείας του είναι δυνατή με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του περιφερειάρχη.** **7. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος αντιπεριφερειάρχη οι αρμοδιότητες του ασκούνται από τον περιφερειάρχη ή άλλον αντιπεριφερειάρχη που ορίζει ο περιφερειάρχης με την πράξη της παρ. 1».**	γ) ασκούν όλες τις Αρμοδιότητες που τους μεταβιβάζει ο περιφερειάρχης, δ) διατυπώνουν εισήγηση προς το περιφερειακό συμβούλιο για το σχεδιασμό μέτρων πολιτικής προστασίας της περιφερειακής ενότητας, ε) έχουν την ευθύνη της διάθεσης και του συντονισμού δράσης του απαραίτητου δυναμικού και μέσων για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των φυσικών και άλλων καταστροφών στην περιφερειακή ενότητα τους, σύμφωνα με τις οδηγίες και τις κατευθύνσεις που τους παρέχει ο περιφερειάρχης, στ) προεδρεύουν του Συντονιστικού Οργάνου Πολιτικής Προστασίας της περιφερειακής ενότητας. «ζ) Συμμετέχει στη διοίκηση κληροδοτήματος, με έδρα την πρωτεύουσα της περιφερειακής ενότητας στην οποία ασκεί τα καθήκοντα του, στις περιπτώσεις που προβλέπεται από την πράξη σύστασης του ή κατ` άλλο νόμιμο τρόπο, η συμμετοχή του Νομάρχη της καταργούμενης με τον παρόντα νόμο Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.» *** Η περίπτωση ζ΄ προστέθηκε με το άρθρο 78 παρ.5 Ν.4182/2013, ΦΕΚ Α 185/10.9.2013.ΠΡΟΣΟΧΗ: Έναρξη ισχύος (σύμφωνα με το άρθρο 102 του αυτού νόμου) ΑΠΟ 11.11.2013. 4. Η Θητεία των αντιπεριφερειαρχών που ορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 είναι ίση με το ήμισυ της Θητείας των περιφερειακών αρχών. 5. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος αντιπεριφερειάρχη οι Αρμοδιότητες του ασκούνται από τον περιφερειάρχη ή άλλον αντιπεριφερειάρχη που ορίζει ο περιφερειάρχης με την πράξη της παραγράφου 2.

	Άρθρο 94 **Αναπλήρωση – αντικατάσταση περιφερειάρχη – Αντικατάσταση άρθρου 161 του ν. 3852/2010** **Το άρθρο 161 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής :** **«Αναπλήρωση και αντικατάσταση περιφερειάρχη** **1. Όταν ο περιφερειάρχης απουσιάζει ή κωλύεται ή έχει τεθεί σε αργία ή η θέση του είναι κενή για οποιονδήποτε λόγο, τον αναπληρώνει ένας από τους αντιπεριφερειάρχες, με τη σειρά αναπλήρωσης που αυτός έχει ορίσει.** **2. Αν ο περιφερειάρχης παραιτηθεί, εκπέσει, αποβιώσει ή ακυρωθεί η εκλογή του, τα καθήκοντα του ασκεί, ώσπου να εκλεγεί νέος περιφερειάρχης, ένας από τους αντιπεριφερειάρχες με τη σειρά αναπλήρωσης, που αυτός έχει ορίσει.** **1. 3. Αν δεν έχει οριστεί αντιπεριφερειάρχης, η αναπλήρωση του περιφερειάρχη γίνεται από τον περιφερειακό σύμβουλο του επιτυχόντος συνδυασμού, που έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους στην πολυπληθέστερη περιφερειακή ενότητα και, σε περίπτωση ισοψηφίας, διενεργείται κλήρωση».**	Άρθρο 161 Αναπλήρωση και αντικατάσταση Περιφερειάρχη ή αιρετού Αντιπεριφερειάρχη 1. Τον περιφερειάρχη όταν απουσιάζει ή κωλύεται ή έχει τεθεί σε αργία ή για οποιονδήποτε λόγο η θέση είναι κενή, στα καθήκοντα του τον αναπληρώνει ένας από τους Αντιπεριφερειάρχες με τη σειρά αναπλήρωσης που αυτός έχει ορίσει. 2. Αν ο περιφερειάρχης παραιτηθεί, εκπέσει, αποβιώσει ή ακυρωθεί η εκλογή του, τα καθήκοντα του ασκεί, ώσπου να εκλεγεί νέος περιφερειάρχης, ένας από τους Αντιπεριφερειάρχες με τη σειρά αναπλήρωσης, που αυτός έχει ορίσει. 3. Αν δεν έχει οριστεί αντιπεριφερειάρχης, η αναπλήρωση του περιφερειάρχη γίνεται από τον περιφερειακό σύμβουλο του επιτυχόντος συνδυασμού, που έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους στην πολυπληθέστερη περιφερειακή ενότητα και, σε περίπτωση ισοψηφίας, διενεργείται κλήρωση. 4. Αν ο αιρετός αντιπεριφερειάρχης παραιτηθεί, εκπέσει, αποβιώσει ή ακυρωθεί η εκλογή του, τη θέση του καταλαμβάνει περιφερειακός σύμβουλος της πλειοψηφίας που έχει εκλεγεί στην ίδια περιφερειακή ενότητα. Η εκλογή του διενεργείται με ανάλογη εφαρμογή της διαδικασίας του επόμενου άρθρου.

	Άρθρο 95 **Εκλογή νέου περιφερειάρχη σε περίπτωση κένωσης της θέσης– Αντικατάσταση άρθρου 162 του ν. 3852/2010** **Το άρθρο 162 του ν. 3852/2010, αντικαθίσταται ως εξής :** **«Εκλογή νέου περιφερειάρχη** **1. Στις περιπτώσεις της παρ. 2 του άρθρου 161, μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών αφότου κενώθηκε η θέση, το περιφερειακό συμβούλιο συνέρχεται σε ειδική συνεδρίαση, ύστερα από πρόσκληση του προέδρου του και εκλέγει ως περιφερειάρχη, με μυστική ψηφοφορία και με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του, ένα σύμβουλο, που έχει εκλεγεί με τον πρώτο ή με το δεύτερο σε ψήφους συνδυασμό. Η πρόσκληση επιδίδεται με οποιοδήποτε δημόσιο όργανο ή όργανο της περιφέρειας, έως και την παραμονή της συνεδρίασης. Αν ύστερα από δύο διαδοχικές ψηφοφορίες κανείς δε συγκεντρώνει την πλειοψηφία που απαιτεί το πρώτο εδάφιο, γίνεται τρίτη ψηφοφορία, κατά την οποία εκλέγεται όποιος συγκεντρώνει τη σχετική πλειοψηφία. Όλες οι ψηφοφορίες γίνονται στην ίδια συνεδρίαση. Αν στην τρίτη ψηφοφορία δύο ή περισσότεροι έλαβαν ίσο αριθμό ψήφων, γίνεται κλήρωση ανάμεσα τους. Για την εκλογή αυτή γίνεται λεπτομερής μνεία στα πρακτικά.** **2. Αν δεν επιτευχθεί εκλογή για οποιονδήποτε λόγο ή αν η συνεδρίαση ματαιωθεί, η διαδικασία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή και εφαρμόζονται όσα ορίζονται στην παρ. 1.** **3. Αν και στη συνεδρίαση αυτή δεν επιτευχθεί εκλογή ή η συνεδρίαση ματαιωθεί, επειδή δεν υπήρξε απαρτία, διενεργείται τρίτη συνεδρίαση, κατά την οποία εκλέγεται αυτός που θα λάβει το μεγαλύτερο αριθμό ψήφων και, σε περίπτωση ισοψηφίας, διενεργείται κλήρωση.** **4. Η απόφαση για την εκλογή του περιφερειάρχη υποβάλλεται μέσα σε προθεσμία δύο (2) ημερών στον οικείο Επόπτη ΟΤΑ, ο οποίος αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από προσφυγή δημότη της περιοχής της περιφέρειας ελέγχει τη νομιμότητα της και εκδίδει απόφαση μέσα σε πέντε (5) ημέρες το αργότερο, αφότου την έλαβε. Αν ο Επόπτης ΟΤΑ ακυρώσει την εκλογή του περιφερειάρχη, το περιφερειακό συμβούλιο συνέρχεται πάλι για να εκλέξει περιφερειάρχη την πρώτη Κυριακή μετά πάροδο τριών (3) ημερών από την περιέλευση της ακυρωτικής απόφασης στην περιφέρεια και τηρείται η προβλεπόμενη κατά τα ανωτέρω διαδικασία.** **5. Αν αυτός που έχει εκλεγεί περιφερειάρχης αποποιηθεί την εκλογή του, αποβιώσει ή ακυρωθεί η εκλογή του ή η θέση του μείνει κενή για οποιονδήποτε λόγο, στο διάστημα που μεσολαβεί μέχρι την εγκατάσταση των αρχών της περιφέρειας, τα καθήκοντα του εκτελεί, μέχρι να εκλεγεί νέος περιφερειάρχης, σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 1 έως 3, ο**	Άρθρο 162 Εκλογή νέου Περιφερειάρχη "1. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 161, μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών αφότου κενώθηκε η θέση, οι σύμβουλοι του επιτυχόντος συνδυασμού και οι άμεσα εκλεγμένοι αντιπεριφερειάρχες αποτελούντες για το σκοπό αυτόν ειδικό εκλεκτορικό σώμα συνέρχονται σε ειδική συνεδρίαση, ύστερα από πρόσκληση του συμβούλου του συνδυασμού αυτού, που έχει εκλεγεί με τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης στην πολυπληθέστερη περιφερειακή ενότητα και, σε περίπτωση ισοψηφίας, εκείνου που είναι γραμμένος πρώτος, κατά σειρά, στην απόφαση του δικαστηρίου και εκλέγουν, με μυστική ψηφοφορία και με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του εκλεκτορικού σώματος, έναν από αυτούς, ως περιφερειάρχη. Στη συνεδρίαση προεδρεύει εκείνος που συγκάλεσε το συμβούλιο. Η πρόσκληση επιδίδεται με οποιοδήποτε δημόσιο όργανο ή όργανο της περιφέρειας, ακόμη και την παραμονή της συνεδρίασης." ***Η παρ.1 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 6 παρ.8 του Ν.4071/2012 (ΦΕΚ Α΄ 85/11.04.2012) 2. Αν ύστερα από δύο διαδοχικές ψηφοφορίες κανείς δε συγκεντρώνει την πλειοψηφία που απαιτεί η παράγραφος 1, γίνεται τρίτη ψηφοφορία, κατά την οποία εκλέγεται όποιος συγκεντρώνει τη σχετική πλειοψηφία. Όλες οι ψηφοφορίες γίνονται στην ίδια συνεδρίαση. Αν στην τρίτη ψηφοφορία δύο ή περισσότεροι έλαβαν ίσο αριθμό ψήφων, γίνεται κλήρωση ανάμεσα τους. Για την εκλογή αυτή γίνεται λεπτομερής μνεία στα πρακτικά. 3. Αν δεν επιτευχθεί εκλογή για οποιονδήποτε λόγο ή αν η συνεδρίαση ματαιωθεί, η διαδικασία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή και εφαρμόζονται όσα ορίζονται στις παραγράφους 1 και 2. 4. Αν και στη συνεδρίαση αυτή δεν επιτευχθεί εκλογή ή η συνεδρίαση ματαιωθεί, επειδή δεν υπήρξε απαρτία, θεωρείται ότι εκλέγεται απευθείας ο σύμβουλος του επιτυχόντος συνδυασμού που έχει εκλεγεί με τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης και, σε περίπτωση ισοψηφίας, εκείνος που είναι γραμμένος πρώτος κατά σειρά στην απόφαση του δικαστηρίου.

	σύμβουλος του επιτυχόντος συνδυασμού, που έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους και, σε περίπτωση ισοψηφίας, διενεργείται κλήρωση. Η προθεσμία της παρ. 1 για την εκλογή νέου περιφερειάρχη αρχίζει από την ημερομηνία εγκατάστασης των αρχών της περιφέρειας. Σε όλες τις περιπτώσεις της παραγράφου αυτής, ο Επόπτης ΟΤΑ εκδίδει διαπιστωτική πράξη».	5. Η απόφαση για την εκλογή του περιφερειάρχη υποβάλλεται μέσα σε προθεσμία δύο (2) ημερών στον οικείο Ελεγκτή Νομιμότητας, ο οποίος αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από προσφυγή δημότη της περιοχής της περιφέρειας ελέγχει τη νομιμότητα της και εκδίδει απόφαση μέσα σε πέντε (5) ημέρες το αργότερο, αφότου την έλαβε. Αν ο Ελεγκτής Νομιμότητας ακυρώσει την εκλογή του περιφερειάρχη, οι σύμβουλοι συνέρχονται πάλι για να εκλέξουν περιφερειάρχη την πρώτη Κυριακή μετά πάροδο τριών (3) ημερών από την περιέλευση της ακυρωτικής απόφασης στην περιφέρεια και τηρείται η προβλεπόμενη κατά τα ανωτέρω διαδικασία. 6. Αν αυτός που έχει εκλεγεί περιφερειάρχης αποποιηθεί την εκλογή του, αποβιώσει ή ακυρωθεί η εκλογή του ή η θέση του μείνει κενή για οποιονδήποτε λόγο, στο διάστημα που μεσολαβεί μέχρι την εγκατάσταση των αρχών της περιφέρειας, τα καθήκοντα του εκτελεί, μέχρι να εκλεγεί νέος περιφερειάρχης, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1 έως 4, ο αιρετός αντιπεριφερειάρχης της περιφερειακής ενότητας της έδρας της περιφέρειας. Η προθεσμία της παραγράφου 1 για την Εκλογή νέου Περιφερειάρχη αρχίζει από την ημερομηνία εγκατάστασης των αρχών της περιφέρειας. Σε όλες τις περιπτώσεις της παρούσας ο Ελεγκτής Νομιμότητας εκδίδει διαπιστωτική πράξη.

	Άρθρο 96 **Αποφασιστικού χαρακτήρα επιτροπές περιφερειακού συμβουλίου – Αντικατάσταση άρθρου 164 του ν. 3852/2010** **Το άρθρο 164 του ν. 3852/2010, αντικαθίσταται ως εξής :** **«Αποφασιστικού χαρακτήρα επιτροπές Περιφερειακού Συμβουλίου** **1. Με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, μπορεί να συνιστώνται μέχρι δύο (2) επιτροπές στις οποίες το συμβούλιο μεταβιβάζει αρμοδιότητες του για συγκεκριμένους τομείς περιφερειακής πολιτικής που ορίζονται από αυτό ανάλογα με τα χαρακτηριστικά και τις ιδιαιτερότητες της οικείας περιφέρειας. Μέλη των επιτροπών αυτών ορίζονται περιφερειακοί σύμβουλοι ανάλογα της δύναμης των περιφερειακών παρατάξεων. Δεν αποτελεί ασυμβίβαστο η ταυτόχρονη συμμετοχή των περιφερειακών συμβούλων στην οικονομική επιτροπή και στις επιτροπές του άρθρου αυτού. Ο αριθμός των μελών κάθε επιτροπής καθορίζεται με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου.** **2. Πρόεδρος κάθε επιτροπής είναι ο αρμόδιος σχετικά με το αντικείμενο της επιτροπής αντιπεριφερειάρχης. Αντιπρόεδρος εκλέγεται στην πρώτη συνεδρίαση ένα από τα μέλη της επιτροπής.** **3. Το περιφερειακό συμβούλιο μπορεί οποτεδήποτε να αποφασίζει ότι θα ασκήσει το ίδιο αρμοδιότητες που είχε μεταβιβάσει στις περιφερειακές επιτροπές. Οι επιτροπές, με απόφασή τους μπορούν επίσης να παραπέμπουν συγκεκριμένο θέμα της αρμοδιότητάς τους στο περιφερειακό συμβούλιο για τη λήψη απόφασης.** **4. Για τη σύσταση των επιτροπών του περιφερειακού συμβουλίου, τη σύγκληση, την απαρτία, την πλειοψηφία, τη λήψη απόφασης και κάθε άλλο σχετικό θέμα, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις για την οικονομική επιτροπή».**	Άρθρο 164 Επιτροπές Περιφερειακού Συμβουλίου 1. Με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου μπορεί να συστήνονται μέχρι δύο (2) επιτροπές, στις οποίες το συμβούλιο μεταβιβάζει Αρμοδιότητες του για συγκεκριμένους τομείς περιφερειακής πολιτικής που ορίζονται από αυτό ανάλογα με τα χαρακτηριστικά και τις ιδιαιτερότητες της οικείας περιφέρειας. Μέλη των επιτροπών αυτών ορίζονται περιφερειακοί σύμβουλοι ανάλογα της δύναμης των περιφερειακών παρατάξεων. Δεν αποτελεί ασυμβίβαστο η ταυτόχρονη συμμετοχή των περιφερειακών συμβούλων στην Οικονομική Επιτροπή και στις επιτροπές του άρθρου αυτού. Ο αριθμός των μελών της κάθε επιτροπής καθορίζεται με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου. 2. Πρόεδρος της κάθε επιτροπής είναι ο αρμόδιος σχετικά με το αντικείμενο της επιτροπής αντιπεριφερειάρχης. Αντιπρόεδρος εκλέγεται στην πρώτη συνεδρίαση ένα από τα μέλη της επιτροπής που προέρχεται από τη μειοψηφία. 3. Το περιφερειακό συμβούλιο μπορεί, για θέματα ιδιαίτερα σοβαρά, με ειδική αιτιολογία, και με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, να αποφασίζει ότι θα ασκήσει το ίδιο Αρμοδιότητες που είχε μεταβιβάσει στις περιφερειακές επιτροπές. Οι επιτροπές, με απόφαση, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών τους, μπορούν να παραπέμπουν συγκεκριμένο θέμα της αρμοδιότητας τους στο περιφερειακό συμβούλιο για τη λήψη απόφασης, εφόσον κρίνουν ότι αυτό επιβάλλεται από την ιδιαίτερη σοβαρότητα του. 4. Για τη Σύσταση των επιτροπών του περιφερειακού συμβουλίου, τη σύγκληση, την απαρτία, την πλειοψηφία, τη λήψη απόφασης και κάθε άλλο σχετικό θέμα ισχύουν αναλογικά οι διατάξεις για την Οικονομική Επιτροπή. "Το περιφερειακό συμβούλιο μπορεί, με απόφαση της απόλυτης πλειοψηφίας του συνόλου των μελών του, να συγκροτεί από τα μέλη του γνωμοδοτικές επιτροπές για την επεξεργασία προτάσεων και τη διατύπωση εισηγήσεων σε θέματα της αρμοδιότητας του με σκοπό την καλύτερη οργάνωση των εργασιών του και την εκπλήρωση της αποστολής του."

		***Η εντός "" παρ. προστέθηκε με το άρθρο 6 παρ.6 του Ν.4071/2012 (ΦΕΚ Α΄ 85/11.04.2012) Σύμφωνα δε με τη παρ.7 του άρθρου 6 του ως άνω νόμου "7. Οι περιφέρειες, δύνανται να αναθέτουν απευθείας ή με συνοπτική διαδικασία (πρόχειρο διαγωνισμό), παροχή υπηρεσιών, έργα και μελέτες που δεν υπάγονται στις διατάξεις του ν. 3316/2005 (Α` 42), σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 83 του ν. 2362/1995 (Α` 247), ως προς τα επιτρεπτά χρηματικά όρια, όπως αυτά καθορίζονται με τις εκάστοτε εκδιδόμενες αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών. Για την απευθείας ανάθεση απαιτείται απόφαση του περιφερειάρχη, χωρίς προηγούμενη απόφαση του συμβουλίου. Στην περίπτωση αυτή τα συντασσόμενα τεύχη εγκρίνονται από τον περιφερειάρχη. Για τη συνοπτική διαδικασία (πρόχειρο διαγωνισμό) απαιτείται απόφαση της οικονομικής επιτροπής που εγκρίνει και τα συντασσόμενα τεύχη."

	Άρθρο 97 **Γνωμοδοτικού χαρακτήρα επιτροπές περιφερειακού συμβουλίου** **Στον ν. 3852/2010 προστίθεται άρθρο 164Α ως εξής :** **«Άρθρο 164Α** **Γνωμοδοτικού χαρακτήρα επιτροπές Περιφερειακού Συμβουλίου** **1. Το περιφερειακό συμβούλιο, ύστερα από πρόταση του προέδρου του, μπορεί να συγκροτεί γνωμοδοτικές επιτροπές, για την επεξεργασία και εισήγηση στο περιφερειακό συμβούλιο θεμάτων της αρμοδιότητας της περιφέρειας.** **2. Στις επιτροπές προεδρεύει περιφερειακός σύμβουλος, που ορίζεται με την απόφαση της συγκρότησης. Σε αυτές μπορεί να μετέχουν σύμβουλοι που προτείνονται από όλες τις παρατάξεις του περιφερειακού συμβουλίου, υπάλληλοι της αρμόδιας διεύθυνσης της περιφέρειας, καθώς και ιδιώτες εμπειρογνώμονες στα θέματα της επιτροπής και εκπρόσωποι κοινωνικών φορέων της περιοχής.** **3. Με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου που λαμβάνεται με την πλειοψηφία των δυο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του, είναι δυνατή η καταβολή εξόδων κίνησης και ημερήσιας αποζημίωσης, σε ιδιώτες μέλη επιτροπών, για μετακινήσεις τους στο εσωτερικό και στο εξωτερικό, οι οποίες γίνονται για εκτέλεση υπηρεσίας, σχετικής με το έργο τους, με τις προϋποθέσεις της υποπαραγράφου Δ9 της παραγράφου Δ του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α' 94), όπως εκάστοτε ισχύει.** **4. Θέματα που έχουν εγγραφεί στην ημερήσια διάταξη, ύστερα από πρόταση του περιφερειάρχη ή του ενός πέμπτου (1/5) των μελών του περιφερειακού συμβουλίου, μπορεί να παραπεμφθούν σε επιτροπή με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου, με την οποία καθορίζεται και προθεσμία για την υποβολή σχετικής μελέτης ή εισήγησης. Θέματα που εισάγει προς συζήτηση η οικονομική επιτροπή ή κάποια από τις επιτροπές του άρθρου 164 παραπέμπονται σε γνωμοδοτική επιτροπή, μόνο αν τη σχετική απόφαση λάβει η απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του περιφερειακού συμβουλίου. Πλην των ανωτέρω θεμάτων, ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου μπορεί να παραπέμπει σε γνωμοδοτική επιτροπή οποιοδήποτε άλλο θέμα και πριν από την εγγραφή του στην ημερήσια διάταξη».**	

	Άρθρο 98 **Συγκρότηση – εκλογή προεδρείου περιφερειακού συμβουλίου – Αντικατάσταση άρθρου 165 του ν. 3852/2010** **Το άρθρο 165 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής :** **«Συγκρότηση – Εκλογή προεδρείου του Περιφερειακού Συμβουλίου** **1. Το προεδρείο του περιφερειακού συμβουλίου αναδεικνύεται για διετή θητεία το πρώτο και το τρίτο έτος της περιφερειακής περιόδου.** **Την πρώτη Κυριακή του Ιανουαρίου του έτους έναρξης της περιφερειακής περιόδου , το περιφερειακό συμβούλιο συνέρχεται, προς τούτο, ύστερα από πρόσκληση του συμβούλου του επιτυχόντος συνδυασμού που έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους και, σε περίπτωση ισοψηφίας, εκείνου που είναι γραμμένος πρώτος κατά σειρά στην απόφαση του δικαστηρίου. Στη συνεδρίαση αυτή προεδρεύει ο σύμβουλος που συγκάλεσε το συμβούλιο, ο οποίος αναθέτει τα καθήκοντα του ειδικού γραμματέα του συμβουλίου σε έναν από τους υπαλλήλους της περιφέρειας. Την πρώτη Κυριακή του Ιανουαρίου του τρίτου έτους αυτής, το περιφερειακό συμβούλιο συνέρχεται για την ανάδειξη νέου προεδρείου, ύστερα από πρόσκληση του προέδρου του, ενώ καθήκοντα ειδικού γραμματέα ασκεί ο γραμματέας του περιφερειακού συμβουλίου.** **2. Το προεδρείο του περιφερειακού συμβουλίου συγκροτείται από τον πρόεδρο, τον αντιπρόεδρο και τον γραμματέα, ως εξής :** **α) Ο πρόεδρος προέρχεται από την παράταξη του εκλεγέντος περιφερειάρχη, είτε αναδείχθηκε πρώτη είτε δεύτερη σε εκλογική δύναμη.** **β) Ο αντιπρόεδρος προέρχεται από την παράταξη που αναδείχθηκε, αντίστοιχα, δεύτερη ή πρώτη σε εκλογική δύναμη, αλλά δεν ανέδειξε τον περιφερειάρχη.** **γ) Ο γραμματέας προέρχεται από την τρίτη σε εκλογική δύναμη παράταξη.** **3. Ο πρόεδρος, ο αντιπρόεδρος και ο γραμματέας του περιφερειακού συμβουλίου εκλέγονται κατά τη συνεδρίαση της παραγράφου 1, χωριστά και με μυστική ψηφοφορία, σύμφωνα με την ακόλουθη διαδικασία :** **α) Πρώτα καλούνται οι περιφερειακοί σύμβουλοι που ανήκουν στην παράταξη του περιφερειάρχη και εκλέγουν με μυστική ψηφοφορία έναν εξ αυτών, ως προτεινόμενο για το αξίωμα του προέδρου του περιφερειακού συμβουλίου. Υποψήφιος για το αξίωμα αυτό εκλέγεται όποιος συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών της παράταξης. Αν κανείς από τους ενδιαφερόμενους δεν συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία, τότε η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται. Αν και κατά τη δεύτερη ψηφοφορία δεν συγκεντρωθεί η απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών της παράταξης ή υπάρξει ισοψηφία, διενεργείται και τρίτη ψηφοφορία μεταξύ των δύο επικρατέστερων υποψήφιων. Κατά την τρίτη ψηφοφορία εκλέγεται όποιος συγκεντρώσει τη σχετική πλειοψηφία των**	Άρθρο 165 Συγκρότηση - Εκλογή προεδρείου του Περιφερειακού Συμβουλίου 1. Την πρώτη Κυριακή του Σεπτεμβρίου, της έναρξης της περιφερειακής περιόδου και την πρώτη Κυριακή του μηνός Μαρτίου του τρίτου έτους αυτής, το περιφερειακό συμβούλιο συνέρχεται για την εκλογή του προεδρείου του. Κατά το πρώτο έτος συνέρχεται ύστερα από πρόσκληση του συμβούλου του επιτυχόντος συνδυασμού που έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους και, σε περίπτωση ισοψηφίας, εκείνου που είναι γραμμένος πρώτος κατά σειρά στην απόφαση του δικαστηρίου, ενώ κατά το τρίτο έτος με πρόσκληση του προέδρου του. Αν για οποιονδήποτε λόγο το συμβούλιο δεν προσκληθεί σε συνεδρίαση, τότε συνέρχεται αυτεπαγγέλτως στις 11 το πρωί της ημέρας αυτής. 2. Στην ανωτέρω συνεδρίαση προεδρεύει ο σύμβουλος που συγκάλεσε το συμβούλιο και, αν αυτός απουσιάζει, ένας σύμβουλος του ίδιου συνδυασμού, κατά τη σειρά της επιτυχίας που προκύπτει από την απόφαση του δικαστηρίου. Καθήκοντα ειδικού γραμματέα, κατά μεν τη συνεδρίαση του πρώτου χρόνου της περιφερειακής περιόδου ασκεί ο νεότερος περιφερειακός σύμβουλος κατά δε τη συνεδρίαση του τρίτου έτους ο γραμματέας του περιφερειακού συμβουλίου. Το συμβούλιο εκλέγει ανάμεσα στα μέλη του, χωριστά και με μυστική ψηφοφορία, τον πρόεδρο, τον αντιπρόεδρο και τον γραμματέα του. Ο πρόεδρος προέρχεται από την πλειοψηφία, ενώ ο αντιπρόεδρος και ο γραμματέας από τις παρατάξεις της μειοψηφίας. Σε περίπτωση που η μειοψηφία δεν υποδείξει υποψήφιο αντιπρόεδρο ή γραμματέα ή ο υποδειχθείς δεν αποδεχθεί την υποψηφιότητα, η εκλογή του γίνεται από τους συμβούλους της πλειοψηφίας. 3. Για την εκλογή του προεδρείου του περιφερειακού συμβουλίου τηρείται η ακόλουθη διαδικασία: Κατά τη συνεδρίαση που έχει οριστεί για την εκλογή του προεδρείου, ο πλειοψηφήσας συνδυασμός εκλέγει μεταξύ των μελών του τον υποψήφιο για το αξίωμα του προέδρου του περιφερειακού συμβουλίου. Υποψήφιος για το αξίωμα αυτό εκλέγεται όποιος συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του πλειοψηφήσαντος συνδυασμού. Εάν κανείς από τους ενδιαφερομένους δεν συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία, τότε η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται. Εάν και κατά τη δεύτερη αυτή ψηφοφορία δεν

	παρόντων. Σε περίπτωση ισοψηφίας γίνεται κλήρωση. Την κλήρωση διενεργεί ο προεδρεύων σύμβουλος. **β) Έπειτα καλούνται οι περιφερειακοί σύμβουλοι που ανήκουν στην παράταξη της περίπτ. β' της παρ. 2 και εκλέγουν με μυστική ψηφοφορία έναν από αυτούς, ως προτεινόμενο για το αξίωμα του αντιπροέδρου του περιφερειακού συμβουλίου, με την ίδια διαδικασία.** **γ) Ακολούθως, καλούνται οι περιφερειακοί σύμβουλοι που ανήκουν στην παράταξη της περίπτ. γ' της παρ. 2 και εκλέγουν με μυστική ψηφοφορία έναν από αυτούς, ως προτεινόμενο για το αξίωμα του γραμματέα του περιφερειακού συμβουλίου, με την ίδια διαδικασία.** **Αν, για οποιαδήποτε από τις ανωτέρω θέσεις, δεν υπάρξει υποψηφιότητα προερχόμενη από την αντίστοιχη παράταξη, τότε καλείται το σύνολο του σώματος, προκειμένου να εκλέξει, μεταξύ του συνόλου των περιφερειακών συμβούλων, τον προτεινόμενο για το αξίωμα για το οποίο ελλείπει υποψήφιος, με την διαδικασία της περίπτ. α'.** **δ) Μετά την εκλογή του προτεινόμενου υποψηφίου για καθένα από τα αξιώματα του προεδρείου του περιφερειακού συμβουλίου, το περιφερειακό συμβούλιο καλείται να επικυρώσει με ψηφοφορία την εκλογή του υποψηφίου που έχει υποδειχθεί για κάθε αξίωμα. Ο υποψήφιος που έχει υποδειχθεί για κάθε αξίωμα θεωρείται ότι εκλέχθηκε, αν δεν υποβληθεί διαφορετική πρόταση ή αν καμία από τις διαφορετικές προτάσεις που υποβληθούν, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της παρ. 2, κατά τη μυστική ψηφοφορία που διεξάγεται και στην οποία μετέχει και ο υποψήφιος που αρχικώς έχει υποδειχθεί, δεν καταφέρει να συγκεντρώσει τα 2/3 του συνολικού αριθμού των μελών του περιφερειακού συμβουλίου.** **4. Αν, για οποιονδήποτε λόγο, το συμβούλιο δεν συγκληθεί, όπως ορίζει η παρ. 1, συνέρχεται χωρίς πρόσκληση, για την πρώτη θητεία του Προέδρου περιφερειακού συμβουλίου, την πρώτη Κυριακή του Ιανουαρίου του έτους έναρξης της περιφερειακής περιόδου στις 10:00 π.μ. στην αίθουσα συνεδριάσεων του περιφερειακού συμβουλίου και, για τη δεύτερη θητεία του Προέδρου περιφερειακού συμβουλίου, την πρώτη Κυριακή του μηνός Ιανουαρίου του τρίτου έτους αυτής, στις 10:00 π.μ. στη αίθουσα συνεδριάσεων του περιφερειακού συμβουλίου.** **5. Αν δεν επιτευχθεί εκλογή για οποιονδήποτε λόγο ή η συνεδρίαση ματαιωθεί, επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, η συνεδρίαση επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή και εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παρ. 1 έως 4.** **Αν και στη δεύτερη συνεδρίαση δεν επιτευχθεί εκλογή ή η συνεδρίαση ματαιωθεί, επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, θεωρείται ότι εκλέγονται, ανάλογα με την περίπτωση, οι σύμβουλοι που έλαβαν κατά σειρά τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, σύμφωνα με τη δικαστική απόφαση που τους ανακήρυξε, από την αντίστοιχη παράταξη σύμφωνα με την παρ. 2. Αν δεν υπάρχουν σύμβουλοι των παρατάξεων που προβλέπονται στην παρ. 2, οι θέσεις καταλαμβάνονται από τους συμβούλους της παράταξης του περιφερειάρχη, που έλαβαν κατά**	συγκεντρωθεί η απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του πλειοψηφήσαντος συνδυασμού ή υπάρξει ισοψηφία, τότε διενεργείται και τρίτη ψηφοφορία μεταξύ των δύο επικρατέστερων υποψηφίων. Κατά την τρίτη ψηφοφορία εκλέγεται όποιος συγκεντρώσει τη σχετική πλειοψηφία των παρόντων. Σε περίπτωση ισοψηφίας διενεργείται κλήρωση από τον προεδρεύοντα σύμβουλο. Στην ίδια συνεδρίαση γίνεται η εκλογή για την ανάδειξη του υποψηφίου για το αξίωμα του αντιπροέδρου και του γραμματέα του περιφερειακού συμβουλίου. Οι υποψήφιοι για τα αξιώματα αυτά αναδεικνύονται από το σύνολο των συμβούλων των παρατάξεων της μειοψηφίας κατά τον ίδιο τρόπο και με την ίδια διαδικασία που ακολουθείται για την ανάδειξη του προέδρου. Μετά την εκλογή των υποψηφίων για τα αξιώματα του προεδρείου του περιφερειακού συμβουλίου διενεργείται η εκλογή, από το σύνολο των συμβούλων, για την ανάδειξη του προέδρου, του αντιπροέδρου και του γραμματέα του οργάνου. Για να εκλεγεί ο προταθείς πρέπει να συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του περιφερειακού συμβουλίου. Εάν κατά την πρώτη ψηφοφορία δεν συγκεντρωθεί η απόλυτη πλειοψηφία του προηγούμενου εδαφίου, διενεργείται δεύτερη ψηφοφορία. Εάν και κατά τη δεύτερη ψηφοφορία δεν συγκεντρωθεί η απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών, τότε διενεργείται και τρίτη ψηφοφορία κατά την οποία αρκεί η ύπαρξη πλειοψηφίας των παρόντων μελών του περιφερειακού συμβουλίου. Αν στην τρίτη ψηφοφορία δύο ή περισσότεροι λάβουν ίσο αριθμό ψήφων, ο σύμβουλος που προεδρεύει διενεργεί μεταξύ αυτών κλήρωση. 4. Αν δεν επιτευχθεί εκλογή, για οποιονδήποτε λόγο ή η συνεδρίαση ματαιωθεί, επειδή δεν σχηματίσθηκε απαρτία, η συνεδρίαση επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή και εφαρμόζονται, αναλόγως, οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου. Αν και στη δεύτερη συνεδρίαση δεν επιτευχθεί εκλογή ή η συνεδρίαση ματαιωθεί, επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, θεωρείται ότι εκλέγονται πρόεδρος, αντιπρόεδρος και γραμματέας, ανάλογα με την περίπτωση: α) αν πρόκειται για την πρώτη διετία της περιφερειακής περιόδου, οι σύμβουλοι του επιτυχόντος συνδυασμού που έλαβαν κατά σειρά τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, σύμφωνα με τη δικαστική απόφαση που

	σειρά τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, σύμφωνα με την ίδια δικαστική απόφαση. **6. Τα πρακτικά της εκλογής διαβιβάζονται μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ημερών από τη διενέργεια της εκλογής στον Επόπτη ΟΤΑ, ο οποίος αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από προσφυγή δημότη ενώπιον του, η οποία ασκείται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία πέντε (5) ημερών, από τη διενέργεια της εκλογής, αποφαίνεται για τη νομιμότητα της εκλογής, μέσα σε πέντε (5) ημέρες το αφότου παρέλαβε τα πρακτικά.** **7. Αν ακυρωθεί οποιαδήποτε εκλογή για τα ανωτέρω αξιώματα, η εκλογή επαναλαμβάνεται την πρώτη Κυριακή, μετά την παραλαβή της ακυρωτικής απόφασης.** **8. Η εκλογή στη θέση του αντιπροέδρου και του γραμματέα του περιφερειακού συμβουλίου δεν συνεπάγεται κώλυμα συμμετοχής στις επιτροπές του περιφερειακού συμβουλίου».**	τους ανακήρυξε και β) αν πρόκειται για τη δεύτερη διετία, εκείνοι που είχαν τα αξιώματα αυτά την προηγούμενη διετία. 5. Τα πρακτικά της εκλογής αποστέλλονται, μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ημερών, στον Ελεγκτή Νομιμότητας ο οποίος αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από προσφυγή ενός δημότη της περιοχής της περιφέρειας κρίνει μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την ημέρα παραλαβής των πρακτικών, αν είναι νόμιμη η εκλογή. Αν ακυρωθεί η εκλογή, επαναλαμβάνεται τη μεθεπόμενη Κυριακή μετά την περιέλευση της ακυρωτικής αποφάσεως στην περιφέρεια.

	Άρθρο 99 **Παραίτηση μελών του προεδρείου του περιφερειακού συμβουλίου – Αντικατάσταση άρθρου 166 του ν. 3852/2010** **Το άρθρο 166 του ν. 3852/2010, αντικαθίσταται ως εξής :** **«Παραίτηση** **1. Η παραίτηση από το αξίωμα του προέδρου, του αντιπροέδρου και του γραμματέα του περιφερειακού συμβουλίου υποβάλλεται στο συμβούλιο και γίνεται οριστική, αφότου πληρωθεί η αντίστοιχη θέση. Ο παραιτούμενος παραμένει σύμβουλος.** **2. Για την αποδοχή της παραίτησης γίνεται ειδική συνεδρίαση την πρώτη Κυριακή μετά την υποβολή της παραίτησης. Στην ίδια συνεδρίαση, με τη διαδικασία του άρθρου 165, το συμβούλιο, μετά την αποδοχή της παραίτησης, προβαίνει, κατά περίπτωση, στην εκλογή νέου προέδρου, αντιπροέδρου ή γραμματέα, με τη διαδικασία του προηγούμενου άρθρου».**	Άρθρο 166 Παραίτηση 1. Η παραίτηση από το αξίωμα του προέδρου, του αντιπροέδρου και του γραμματέα του περιφερειακού συμβουλίου υποβάλλεται στο συμβούλιο και οριστικοποιείται, αφότου πληρωθεί η αντίστοιχη θέση. Ο παραιτούμενος παραμένει σύμβουλος και δεν μπορεί να επανεκλεγεί στο ίδιο αξίωμα μέσα στην ίδια διετία. 2. Για την εκλογή νέου προέδρου ή αντιπροέδρου ή γραμματέα του περιφερειακού συμβουλίου εφαρμόζεται η διαδικασία του προηγούμενου άρθρου.
	Άρθρο 100 **Σύγκληση περιφερειακού συμβουλίου – Αντικατάσταση άρθρου 167 του ν. 3852/2010** **Το άρθρο 167 του ν. 3852/2010, αντικαθίσταται ως εξής :** **«Σύγκληση Περιφερειακού Συμβουλίου** **1. Το περιφερειακό συμβούλιο συνεδριάζει υποχρεωτικά, ύστερα από πρόσκληση του προέδρου του, σε τακτική συνεδρίαση τουλάχιστον μία φορά το μήνα. Οι συνεδριάσεις του συμβουλίου γίνονται πάντοτε στο κατάστημα της έδρας της περιφέρειας και είναι δημόσιες. Το συμβούλιο μπορεί να συνεδριάσει σε άλλον τόπο μετά από απόφαση του συμβουλίου. Το**	Άρθρο 167 Σύγκληση Περιφερειακού Συμβουλίου 1. Το περιφερειακό συμβούλιο συνεδριάζει υποχρεωτικά, ύστερα από πρόσκληση του προέδρου του, σε τακτική συνεδρίαση τουλάχιστον μία φορά το μήνα. Οι συνεδριάσεις του συμβουλίου γίνονται πάντοτε στο κατάστημα της έδρας της περιφέρειας και είναι δημόσιες. Το συμβούλιο μπορεί να συνεδριάσει σε άλλον τόπο μετά από απόφαση του συμβουλίου. Το συμβούλιο, με

	συμβούλιο, με αιτιολογημένη απόφαση που λαμβάνεται με πλειοψηφία των τριών πέμπτων (3/5) του συνολικού αριθμού των μελών και απαγγέλλεται σε δημόσια συνεδρίαση, μπορεί να συνεδριάζει κεκλεισμένων των θυρών. Στις νησιωτικές περιφέρειες το συμβούλιο μπορεί να συνεδριάζει και μέσω τηλεδιάσκεψης σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Το ίδιο ισχύει και για τις λοιπές περιφέρειες σε κατεπείγουσες μόνο περιπτώσεις. **2. Ο πρόεδρος καλεί το συμβούλιο σε συνεδρίαση με γραπτή πρόσκληση, στην οποία αναφέρονται τα θέματα της ημερήσιας διάταξης και συνοδεύεται από γραπτή εισήγηση επί των θεμάτων που θα συζητηθούν. Η πρόσκληση δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της περιφέρειας και αποστέλλεται ηλεκτρονικά ή ταχυδρομικά μαζί με τις εισηγήσεις στους συμβούλους πέντε (5) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από την ημέρα που ορίζεται για τη συνεδρίαση. Ο περιφερειακός σύμβουλος οφείλει αμέσως μετά την εγκατάσταση του να δηλώσει στον πρόεδρο τη διεύθυνση κατοικίας του και τα στοιχεία επικοινωνίας ή να ορίσει με την ίδια δήλωση αντίκλητο στην έδρα της περιφέρειας, στον οποίο θα επιδίδονται οι προσκλήσεις για τις συνεδριάσεις του περιφερειακού συμβουλίου, καθώς και να ορίσει με την ίδια δήλωση τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του ή οποιοδήποτε, κατά την επιλογή του, πρόσφορο μέσο για τη γνωστοποίηση. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις η πρόσκληση αυτή μπορεί να επιδοθεί την ημέρα της συνεδρίασης. Στην πρόσκληση πρέπει να αναφέρεται για ποιο λόγο η συνεδρίαση είναι κατεπείγουσα. Πριν από τη συζήτηση το συμβούλιο αποφαίνεται για το κατεπείγον των θεμάτων.** **3. Ο πρόεδρος καλεί επίσης το συμβούλιο, όποτε το ζητήσει ο περιφερειάρχης, η οικονομική επιτροπή ή το ένα τρίτο (1/3) τουλάχιστον του συνολικού αριθμού των μελών του συμβουλίου με γραπτή αίτηση, στην οποία αναφέρονται τα θέματα που θα συζητηθούν. Στην περίπτωση αυτή τα θέματα αυτά προηγούνται, έναντι των λοιπών θεμάτων, στη συζήτηση κατά τη συνεδρίαση του περιφερειακού συμβουλίου. Αν κατά τον υπολογισμό του ενός τρίτου (1/3) προκύπτει δεκαδικός αριθμός, τότε ο αριθμός αυτός στρογγυλοποιείται στην αμέσως μεγαλύτερη μονάδα, εφόσον πρόκειται για υποδιαίρεση μεγαλύτερη ή ίση του ημίσεως (0,5). Αν το συμβούλιο δεν συγκληθεί το αργότερο μέχρι την έκτη ημέρα από την υποβολή της αίτησης, συνέρχεται, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2, ύστερα από πρόσκληση εκείνων που υπέβαλαν την αίτηση και αποφασίζει για τα θέματα για τα οποία είχε ζητηθεί η σύγκλησή του.** **Αν ο πρόεδρος παραλείψει αδικαιολόγητα δύο συνεχείς φορές να καλέσει το συμβούλιο, μπορεί με απόφαση του οικείου Επόπτη ΟΤΑ, να τεθεί σε αργία και, σε περίπτωση υποτροπής, να κηρυχθεί έκπτωτος από το αξίωμα, σύμφωνα με τα άρθρα 233 και 234.** **Δεν μπορεί να επανυποβληθεί αίτημα για το ίδιο θέμα, πριν παρέλθουν δύο (2) μήνες, αφότου εκδόθηκε απορριπτική απόφαση του συμβουλίου, εκτός αν γίνεται επίκληση νεότερων στοιχείων.** **4. Στις συνεδριάσεις του συμβουλίου καλείται ο περιφερειάρχης, διαφορετικά η**	αιτιολογημένη απόφαση που λαμβάνεται με πλειοψηφία των τεσσάρων πέμπτων (4/5) του συνολικού αριθμού των μελών και απαγγέλλεται σε δημόσια συνεδρίαση, μπορεί να συνεδριάζει κεκλεισμένων των θυρών. "Στις νησιωτικές περιφέρειες το συμβούλιο μπορεί να συνεδριάζει και μέσω τηλεδιάσκεψης σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Το ίδιο ισχύει και για τις λοιπές περιφέρειες σε κατεπείγουσες μόνο περιπτώσεις." ***Το τελευταίο εδάφιο της πρώτης παρ. αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 6 παρ.9 του Ν.4071/2012 (ΦΕΚ Α΄ 85/11.04.2012) 2. Ο πρόεδρος καλεί το συμβούλιο σε συνεδρίαση με γραπτή πρόσκληση, στην οποία αναφέρονται τα θέματα της ημερήσιας διάταξης και συνοδεύεται από γραπτή εισήγηση επί των θεμάτων που θα συζητηθούν. Η πρόσκληση δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της περιφέρειας και αποστέλλεται ηλεκτρονικά ή ταχυδρομικά μαζί με τις εισηγήσεις στους συμβούλους πέντε (5) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από την ημέρα που ορίζεται για τη συνεδρίαση. Ο περιφερειακός σύμβουλος οφείλει αμέσως μετά την εγκατάσταση του να δηλώσει στον πρόεδρο τη διεύθυνση κατοικίας του και τα στοιχεία επικοινωνίας ή να ορίσει με την ίδια δήλωση αντίκλητο στην έδρα της περιφέρειας, στον οποίο θα επιδίδονται οι προσκλήσεις για τις συνεδριάσεις του περιφερειακού συμβουλίου, καθώς και να ορίσει με την ίδια δήλωση οποιοδήποτε, κατά την επιλογή του, πρόσφορο μέσο για τη γνωστοποίηση. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις η πρόσκληση αυτή μπορεί να επιδοθεί την ημέρα της συνεδρίασης. Στην πρόσκληση πρέπει να αναφέρεται για ποιο λόγο η συνεδρίαση είναι κατεπείγουσα. Πριν από τη συζήτηση το συμβούλιο αποφαίνεται για το κατεπείγον των θεμάτων. 3. Ο πρόεδρος καλεί επίσης το συμβούλιο, όποτε το ζητήσει ο περιφερειάρχης, η Οικονομική Επιτροπή ή το ένα τρίτο (1/3) τουλάχιστον του συνολικού αριθμού των μελών του συμβουλίου με γραπτή αίτηση, στην οποία αναφέρονται τα θέματα που θα συζητηθούν. Στην περίπτωση αυτή τα θέματα αυτά προηγούνται, έναντι των λοιπών θεμάτων, στη συζήτηση κατά τη συνεδρίαση του περιφερειακού συμβουλίου. Αν κατά τον υπολογισμό του ενός τρίτου (1/3) προκύπτει δεκαδικός αριθμός, τότε ο αριθμός αυτός στρογγυλοποιείται στην αμέσως μεγαλύτερη μονάδα, εφόσον πρόκειται για υποδιαίρεση μεγαλύτερη ή ίση του ημίσεως (0,5). Οι συνεδριάσεις που συγκαλούνται στη δεύτερη, τρίτη και

	συνεδρίαση είναι άκυρη. Ο περιφερειάρχης μετέχει στις συζητήσεις του συμβουλίου χωρίς ψήφο. Ο περιφερειάρχης έχει το δικαίωμα να εκφράζει τις απόψεις του κατά προτεραιότητα. Όταν ο περιφερειάρχης απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνεται νομίμως. Στην περίπτωση όμως αυτή ο αναπληρωτής δεν στερείται του δικαιώματος της ψήφου κατά τη λήψη αποφάσεων από το συμβούλιο. Στις συνεδριάσεις του περιφερειακού συμβουλίου μπορούν να λάβουν το λόγο, εκτός του περιφερειάρχη, οι αντιπεριφερειάρχες, οι επικεφαλής των παρατάξεων και οι ειδικοί αγορητές ανά θέμα, οι οποίοι ορίζονται από τις παρατάξεις με σχετική γραπτή δήλωση τους στο προεδρείο πριν από την έναρξη της συνεδρίασης. Με τον ίδιο τρόπο μπορούν να εγγραφούν ως ομιλητές και οι περιφερειακοί σύμβουλοι που επιθυμούν να τοποθετηθούν ανά θέμα. Με τον κανονισμό λειτουργίας του περιφερειακού συμβουλίου επιβάλλονται χρονικοί περιορισμοί για τις αγορεύσεις και τις συζητήσεις στο περιφερειακό συμβούλιο, για τον περιφερειάρχη, τους αντιπεριφερειάρχες, τους επικεφαλής των παρατάξεων, τους ειδικούς αγορητές και τους περιφερειακούς συμβούλους. **5. Με απόφασή του, η οποία λαμβάνεται με απλή πλειοψηφία των παρόντων μελών του, το περιφερειακό συμβούλιο μπορεί να επιτρέπει να λάβουν το λόγο εκπρόσωποι φορέων ή πολίτες που παρευρίσκονται στη συνεδρίαση, εφ' όσον το ζητήσουν.** **6. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, ύστερα από γνώμη της Ένωσης Περιφερειών, εκδίδεται πρότυπος κανονισμός λειτουργίας του περιφερειακού συμβουλίου, ο οποίος δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Αν δεν έχει θεσπισθεί κανονισμός λειτουργίας από το περιφερειακό συμβούλιο, ισχύει ο πρότυπος κανονισμός».**	τέταρτη περίπτωση του πρώτου εδαφίου της παραγράφου αυτής δεν μπορεί να είναι περισσότερες από μία, αντίστοιχα, το μήνα. Αν το συμβούλιο δεν συγκληθεί το αργότερο μέχρι την έκτη ημέρα από την υποβολή της αίτησης, συνέρχεται, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2, ύστερα από πρόσκληση εκείνων που υπέβαλαν την αίτηση και αποφασίζει για τα θέματα για τα οποία είχε ζητηθεί η σύγκληση του. Αν ο πρόεδρος παραλείψει αδικαιολόγητα δύο συνεχείς φορές να καλέσει το συμβούλιο, μπορεί με απόφαση του οικείου Ελεγκτή Νομιμότητας, να τεθεί σε αργία και σε περίπτωση υποτροπής να κηρυχθεί έκπτωτος από το αξίωμα, σύμφωνα με την πειθαρχική διαδικασία του άρθρου 234. 4. Στις συνεδριάσεις του συμβουλίου καλείται ο περιφερειάρχης και οι άμεσα εκλεγμένοι Αντιπεριφερειάρχες, διαφορετικά η συνεδρίαση είναι άκυρη. Ο περιφερειάρχης και οι άμεσοι εκλεγμένοι Αντιπεριφερειάρχες μετέχουν στις συζητήσεις του συμβουλίου χωρίς ψήφο. Ο περιφερειάρχης έχει το δικαίωμα να εκφράζει τις απόψεις του κατά προτεραιότητα. Στις συνεδριάσεις του περιφερειακού συμβουλίου μπορούν να λάβουν το λόγο, εκτός του περιφερειάρχη, οι Αντιπεριφερειάρχες, οι επικεφαλής των παρατάξεων και οι ειδικοί αγορητές ανά θέμα, οι οποίοι ορίζονται από τις παρατάξεις με σχετική γραπτή δήλωση τους στο προεδρείο πριν την έναρξη της συνεδρίασης. Με τον ίδιο τρόπο μπορούν να εγγραφούν ως ομιλητές και οι περιφερειακοί σύμβουλοι που επιθυμούν να τοποθετηθούν ανά θέμα. Με τον κανονισμό λειτουργίας του περιφερειακού συμβουλίου επιβάλλονται χρονικοί περιορισμοί για τις αγορεύσεις και τις συζητήσεις στο περιφερειακό συμβούλιο, για τον περιφερειάρχη, τους Αντιπεριφερειάρχες, τους επικεφαλής των παρατάξεων, τους ειδικούς αγορητές και τους περιφερειακούς συμβούλους. 5. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης μετά από πρόταση της Ένωσης Περιφερειών, μπορεί να εκδίδεται πρότυπος κανονισμός λειτουργίας του περιφερειακού συμβουλίου, ο οποίος δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Εάν δεν έχει θεσπισθεί κανονισμός λειτουργίας από το περιφερειακό συμβούλιο, ισχύει ο πρότυπος κανονισμός.

	Άρθρο 101 **Λειτουργία – παρατάξεις περιφερειακού συμβουλίου – Αντικατάσταση άρθρου 168 του ν. 3852/2010** **Το άρθρο 168 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:** **«Λειτουργία Περιφερειακού Συμβουλίου – Περιφερειακές παρατάξεις** **1. Ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου καταρτίζει την ημερήσια διάταξη. Στην ημερήσια διάταξη αναγράφονται υποχρεωτικά και όλα τα θέματα που προτείνει ο περιφερειάρχης, οι αντιπεριφερειάρχες, η εκτελεστική επιτροπή, καθώς και η οικονομική επιτροπή. Το περιφερειακό συμβούλιο έχει δικαίωμα να αποφασίζει, μετά από σχετική πρόταση-εισήγηση του προέδρου ή του περιφερειάρχη ή οποιουδήποτε συμβούλου επικεφαλής περιφερειακής παράταξης και χωρίς συζήτηση, με την πλειοψηφία των παρόντων μελών του, ότι ένα θέμα το οποίο δεν είναι γραμμένο στην ημερήσια διάταξη είναι κατεπείγον, να το συζητήσει και να πάρει απόφαση γι` αυτό πριν από την έναρξη της συζήτησης των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης.** **2. Τον πρόεδρο του περιφερειακού συμβουλίου που απουσιάζει ή κωλύεται αναπληρώνει ο αντιπρόεδρος. Αν απουσιάζει ή κωλύεται και ο αντιπρόεδρος, καθήκοντα προέδρου ασκεί όποιος από τους παρόντες συμβούλους της παράταξης του περιφερειάρχη έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους και, σε περίπτωση ισοψηφίας, όποιος είναι γραμμένος πρώτος στην απόφαση του δικαστηρίου.** **3. Ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου μπορεί να ζητεί στοιχεία από τις υπηρεσίες της περιφέρειας και να καλεί στις συνεδριάσεις οποιονδήποτε για τη διατύπωση απόψεων ή παροχή στοιχείων και πληροφοριών για τις υποθέσεις της περιφέρειας.** **4. Ο πρόεδρος του συμβουλίου διευθύνει τη συζήτηση, λαμβάνει κάθε κατάλληλο μέτρο για την ομαλή διεξαγωγή της συνεδρίασης και μπορεί να διατάξει την αποβολή από την αίθουσα κάθε προσώπου, από το ακροατήριο, που διαταράσσει τη συνεδρίαση.** **5. Για τη γραμματειακή υποστήριξη των συνεδριάσεων του περιφερειακού συμβουλίου ορίζονται υπάλληλοι της περιφέρειας με απόφαση του περιφερειάρχη. Στους υπαλλήλους αυτούς παρέχεται, για κάθε συνεδρίαση στην οποία λαμβάνουν μέρος, αποζημίωση ίση με τα δύο τρίτα (2/3) της αποζημίωσης που λαμβάνουν τα μέλη του περιφερειακού συμβουλίου.** **6. Τα μέλη του περιφερειακού συμβουλίου ανήκουν σε περιφερειακές παρατάξεις ανάλογα με το συνδυασμό με τον οποίο έχουν εκλεγεί, ανεξαρτήτως αριθμού εκλεγέντων.** **7. Επικεφαλής της περιφερειακής παράταξης είναι ο σύμβουλος που ήταν υποψήφιος περιφερειάρχης και στην περίπτωση θανάτου, παραίτησης ή αδυναμίας του, ο σύμβουλος που εκλέγεται από την πλειοψηφία των περιφερειακών συμβούλων, που ανήκουν στην παράταξη.** **8. Κατά προτεραιότητα και πάντα μετά τον περιφερειάρχη οι επικεφαλής των**	Άρθρο 168 Λειτουργία Περιφερειακού Συμβουλίου Περιφερειακές παρατάξεις 1. Ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου καταρτίζει την ημερήσια διάταξη, στην οποία αναγράφει υποχρεωτικά και όλα τα θέματα που προτείνει ο περιφερειάρχης και η Οικονομική Επιτροπή, θέματα που είναι κατεπείγοντα συζητούνται πριν από τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, μόνο αν αποφασίσει το περιφερειακό συμβούλιο με απόλυτη πλειοψηφία. Τον πρόεδρο του περιφερειακού συμβουλίου που απουσιάζει ή κωλύεται αναπληρώνει ο αντιπρόεδρος. Αν απουσιάζει ή κωλύεται και ο αντιπρόεδρος, καθήκοντα προέδρου ασκεί όποιος από τους παρόντες συμβούλους του επιτυχόντος συνδυασμού έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους και, σε περίπτωση ισοψηφίας, όποιος είναι γραμμένος πρώτος στην απόφαση του δικαστηρίου. 2. Ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου μπορεί να ζητεί στοιχεία από τις υπηρεσίες της περιφέρειας και να καλεί στις συνεδριάσεις οποιονδήποτε για τη διατύπωση απόψεων ή παροχή στοιχείων και πληροφοριών για τις υποθέσεις της περιφέρειας. 3. Ο πρόεδρος του συμβουλίου διευθύνει τη συζήτηση, λαμβάνει κάθε κατάλληλο μέτρο για την ομαλή διεξαγωγή της συνεδρίασης και μπορεί να διατάξει την αποβολή από την αίθουσα κάθε προσώπου από το ακροατήριο, που διαταράσσει τη συνεδρίαση. 4. Για τη γραμματειακή υποστήριξη των συνεδριάσεων του περιφερειακού συμβουλίου ορίζονται υπάλληλοι της περιφέρειας με απόφαση του περιφερειάρχη. Στους υπαλλήλους αυτούς παρέχεται, για κάθε συνεδρίαση στην οποία λαμβάνουν μέρος, αποζημίωση ίση με τα δύο τρίτα (2/3) της αποζημίωσης που λαμβάνουν τα μέλη του περιφερειακού συμβουλίου. 5. Τα μέλη του περιφερειακού συμβουλίου ανήκουν σε περιφερειακές παρατάξεις ανάλογα με το συνδυασμό με τον οποίο έχουν εκλεγεί, ανεξαρτήτως

	παρατάξεων εκφράζουν τις απόψεις τους σύμφωνα με τη σειρά εκλογής τους. **9. Μέλος του περιφερειακού συμβουλίου μπορεί με γραπτή δήλωση του προς το προεδρείο να ανεξαρτητοποιηθεί από τη περιφερειακή παράταξη, με την οποία έχει εκλεγεί.** **10. Αν η περιφερειακή παράταξη έχει τρία (3) τουλάχιστον μέλη, με αιτιολογημένη απόφαση και με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) αυτών, είναι δυνατόν να διαγραφεί σύμβουλος, ο οποίος είναι μέλος της.** **11. Μέλος του περιφερειακού συμβουλίου που ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε από την παράταξη του, μπορεί να ενταχθεί σε άλλη, με γραπτή δήλωση που υποβάλλεται στο προεδρείο του περιφερειακού συμβουλίου και υπογράφεται από τον ίδιο και τα δύο τρίτα (2/3) τουλάχιστον των μελών της παράταξης στην οποία προσχωρεί, εφ' όσον αυτή έχει τουλάχιστον 3 μέλη, ή από όλα τα μέλη της παράταξης στην οποία προσχωρεί, εφ' όσον αυτή έχει λιγότερα από 3 μέλη.** **12. Υφιστάμενες παρατάξεις μπορούν να συνενωθούν σχηματίζοντας νέα παράταξη, με γραπτή δήλωση προς το προεδρείο του περιφερειακού συμβουλίου, την οποία υπογράφει το σύνολο των μελών των συνενούμενων παρατάξεων.** **13. Το μέλος που ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε από την παράταξή του, εκτός από την περίπτωση της προηγούμενης παρ., δεν μπορεί να εξακολουθήσει να είναι μέλος του προεδρείου, όπου εκλέχτηκε ως μέλος της παράταξης από την οποία ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε. Είναι δυνατή, όμως, η επανένταξή του στην παράταξη από την οποία ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε, εφόσον τούτο γίνει δεκτό από τα δύο τρίτα (2/3) των μελών, προκειμένου για παρατάξεις που έχουν τουλάχιστον τρία (3) μέλη και από όλα τα μέλη, προκειμένου για παρατάξεις με λιγότερα από τρία (3) μέλη.** **14. Για την αποδοτικότερη λειτουργία των περιφερειακών παρατάξεων η περιφερειακή αρχή τους παραχωρεί κατάλληλα εξοπλισμένο χώρο και γραμματειακή υποστήριξη».**	αριθμού εκλεγέντων. 6. Επικεφαλής της περιφερειακής παράταξης είναι ο σύμβουλος που ήταν υποψήφιος περιφερειάρχης και στην περίπτωση θανάτου, παραίτησης ή αδυναμίας του, ο σύμβουλος που εκλέγεται από την πλειοψηφία των περιφερειακών συμβούλων, που ανήκουν στην παράταξη. 7. Κατά προτεραιότητα και πάντα μετά τον περιφερειάρχη οι επικεφαλής των παρατάξεων εκφράζουν τις απόψεις τους σύμφωνα με τη σειρά εκλογής τους. 8. Μέλος του περιφερειακού συμβουλίου μπορεί με γραπτή δήλωση του προς το προεδρείο να ανεξαρτητοποιηθεί από τη περιφερειακή παράταξη, με την οποία έχει εκλεγεί. 9. Εάν η περιφερειακή παράταξη έχει τουλάχιστον τρία (3) μέλη, με αιτιολογημένη απόφαση και με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) αυτών, είναι δυνατόν να διαγραφεί σύμβουλος, ο οποίος είναι μέλος της. Το μέλος του περιφερειακού συμβουλίου που ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε από την παράταξη του δεν μπορεί να ενταχθεί σε άλλη παράταξη και δεν μπορεί να εξακολουθήσει να είναι μέλος του προεδρείου, της οικονομικής επιτροπής ή των επιτροπών του περιφερειακού συμβουλίου όπου έχει εκλεγεί ως μέλος της παράταξης από την οποία ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε, καθώς και να ορισθεί ή να παραμείνει αντιπεριφερειάρχης, κατά τη διάρκεια της θητείας του. Είναι δυνατή, όμως, η επανένταξη στην παράταξη από την οποία ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε, εφόσον τούτο γίνει δεκτό από τα δύο τρίτα (2/3) των μελών, προκειμένου για παρατάξεις που έχουν τουλάχιστον τρία (3) μέλη και από όλα τα μέλη, προκειμένου για παρατάξεις με λιγότερα από τρία (3) μέλη. 10. Για την αποδοτικότερη λειτουργία των περιφερειακών παρατάξεων η περιφερειακή αρχή τους παραχωρεί κατάλληλα εξοπλισμένο χώρο και γραμματειακή υποστήριξη.

	Άρθρο 102 **Τροποποίηση άρθρου 169 του ν. 3852/2010** **Το τρίτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 169 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:** **«Αν μέλος του συμβουλίου αρνηθεί ψήφο ή δώσει λευκή ψήφο, λογίζεται ως παρόν κατά τη συνεδρίαση μόνο για τον υπολογισμό της απαρτίας, ενώ τόσο η άρνηση όσο και η λευκή ψήφος δεν υπολογίζονται για την καταμέτρηση θετικών και αρνητικών ψήφων».**	Άρθρο 169 Απαρτία και λήψη αποφάσεων 2. Το συμβούλιο αποφασίζει με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων, αν δεν υπάρχει άλλη διάταξη που να ορίζει διαφορετικά. Σε κάθε περίπτωση, αν υπάρξει ισοψηφία, υπερισχύει η ψήφος του προέδρου, εκτός αν η ψηφοφορία είναι μυστική, οπότε αυτή επαναλαμβάνεται για μια ακόμη φορά, η τυχόν δε νέα ισοψηφία ισοδυναμεί με απόρριψη. ***Αν μέλος του συμβουλίου αρνηθεί ψήφο ή δώσει λευκή ψήφο, λογίζεται ως παρόν κατά τη συνεδρίαση και τόσο η άρνηση όσο και η λευκή ψήφος λογίζονται ως αρνητικές ψήφοι.***
	Άρθρο 103 **Οικονομική Επιτροπή – Αντικατάσταση άρθρου 175 του ν. 3852/2010** **Το άρθρο 175 του ν. 3852/2010, αντικαθίσταται ως εξής :** **«Οικονομική Επιτροπή** **1. Η οικονομική επιτροπή αποτελείται από τον περιφερειάρχη ή τον οριζόμενο από αυτόν αντιπεριφερειάρχη ως πρόεδρο, δύο ακόμη αντιπεριφερειάρχες ως μέλη οριζόμενα από τον περιφερειάρχη και έξι (6) μέλη στις περιφέρειες με πληθυσμό έως 300.000 κατοίκους, οκτώ (8) μέλη στις περιφέρειες έως 800.000 κατοίκους και δέκα (10) μέλη στις περιφέρειες με πληθυσμό άνω των 800.000 κατοίκων. Τα μέλη της οικονομικής επιτροπής εκλέγονται από το περιφερειακό συμβούλιο. Η διάρκεια της θητείας των μελών της οικονομικής επιτροπής είναι δύο έτη. Το περιφερειακό συμβούλιο, μετά την εκλογή του προεδρείου κατά τις ημερομηνίες που ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 165 και κατά τη διάρκεια της ίδιας συνεδρίασης, εκλέγει μεταξύ των μελών του, με μυστική ψηφοφορία, τα μέλη της οικονομικής επιτροπής, με τη διαδικασία των παρ. 2 έως 8.** **2. Οι περιφερειακές παρατάξεις καταρτίζουν ψηφοδέλτια με τους υποψήφιους, για την οικονομική επιτροπή, συμβούλους που ανήκουν στη δύναμή τους. Σύμβουλοι που δεν ανήκουν σε καμία παράταξη μπορούν να υποβάλλουν επίσης την υποψηφιότητά τους σε ξεχωριστά ψηφοδέλτια. Κάθε σύμβουλος μπορεί να επιλέγει από το ψηφοδέλτιο της επιλογής του, υποψηφίους μέχρι του συνολικού αριθμού των εκλεγόμενων μελών της επιτροπής, χωρίς να λαμβάνονται υπ' όψη ο περιφερειάρχης και οι οριζόμενοι από αυτόν αντιπεριφερειάρχες. Ψηφοδέλτιο στο οποίο έχουν σημειωθεί περισσότεροι σταυροί προτίμησης από τους**	Άρθρο 175 Οικονομική Επιτροπή 1. Η Οικονομική Επιτροπή αποτελείται από τον περιφερειάρχη ή τον οριζόμενο από αυτόν αντιπεριφερειάρχη ως πρόεδρο της και έξι (6) μέλη στις περιφέρειες με πληθυσμό έως 300.000 κατοίκους, οκτώ (8) μέλη στις περιφέρειες έως 800.000 κατοίκους και δέκα (10) μέλη στις περιφέρειες με πληθυσμό άνω των 800.000 κατοίκων. Τα μέλη της οικονομικής επιτροπής εκλέγονται από το περιφερειακό συμβούλιο. Στις οικονομικές επιτροπές, συμπεριλαμβανομένου και του προέδρου, που έχουν επτά (7) μέλη, δύο (2) μέλη εκλέγονται από το σύνολο της μειοψηφίας του περιφερειακού συμβουλίου, στις οικονομικές επιτροπές που εκλέγουν εννέα (9) μέλη, τρία (3) μέλη εκλέγονται από το σύνολο της μειοψηφίας, στις οικονομικές επιτροπές που έχουν ένδεκα (11) μέλη, τέσσερα (4) εκλέγονται από το σύνολο της μειοψηφίας. Αν σύμβουλοι της μειοψηφίας δεν δέχονται να εκλεγούν ως μέλη της οικονομικής επιτροπής, εκλέγονται στη θέση τους άλλα μέλη του περιφερειακού συμβουλίου. 2. Η διάρκεια της θητεία της οικονομικής επιτροπής είναι δυόμιση έτη. Το περιφερειακό συμβούλιο, μετά την εκλογή του προεδρείου κατά τις ημερομηνίες που ορίζονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 165 του παρόντος και κατά τη διάρκεια της ίδιας συνεδρίασης, εκλέγει μεταξύ των μελών του με

	προβλεπόμενους στο προηγούμενο εδάφιο θεωρείται έγκυρο, χωρίς να λαμβάνεται υπ' όψη, όμως, κανένας σταυρός προτίμησης. **3. Οι έδρες των μελών της επιτροπής που εκλέγονται κατανέμονται μεταξύ των παρατάξεων και των μεμονωμένων συμβούλων ανάλογα με τον αριθμό των ψήφων που λαμβάνουν. Το σύνολο των εγκύρων ψηφοδελτίων διαιρείται με τον αριθμό των εδρών των εκλεγόμενων μελών της επιτροπής, χωρίς να λαμβάνονται υπ' όψη ο περιφερειάρχης και οι οριζόμενοι από αυτόν αντιπεριφερειάρχες και το πηλίκο της διαίρεσης, παραλειπομένου του κλάσματος, αποτελεί το εκλογικό μέτρο. Κάθε παράταξη καταλαμβάνει τόσες έδρες στην κάθε επιτροπή όσες φορές χωρεί το εκλογικό μέτρο στον αριθμό των εγκύρων ψηφοδελτίων που έλαβε. Μεμονωμένος σύμβουλος που έλαβε τον ίδιο ή μεγαλύτερο αριθμό ψήφων από το εκλογικό μέτρο καταλαμβάνει μία έδρα στην επιτροπή για την οποία ήταν υποψήφιος. Παράταξη στο ψηφοδέλτιο της οποίας περιλαμβάνονται υποψήφιοι λιγότεροι από τις έδρες των εκλεγόμενων μελών της επιτροπής, καταλαμβάνει τόσες μόνο έδρες στην επιτροπή όσοι είναι και οι υποψήφιοί της. Οι έδρες που μένουν αδιάθετες κατανέμονται, κατά τη σειρά των αδιάθετων ψήφων. Σε περίπτωση ισοψηφίας ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου διενεργεί κλήρωση.** **4. Μέλη της επιτροπής εκλέγονται, από κάθε παράταξη που κατέλαβε έδρα σύμφωνα με την παρ. 3, οι υποψήφιοι που συγκέντρωσαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης. Σε περίπτωση ισοψηφίας, ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου διενεργεί κλήρωση. Οι λοιποί υποψήφιοι, ανά παράταξη, αποτελούν, κατά σειρά σταυρών προτίμησης, τα αναπληρωματικά μέλη της επιτροπής.** **5. Τα αναπληρωματικά μέλη, με τη σειρά της εκλογής τους, καταλαμβάνουν τις θέσεις των εκλεγέντων με το ίδιο ψηφοδέλτιο τακτικών μελών που μένουν κενές κατά τη διάρκεια της διετίας. Αν έχει εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών μελών ή αν παραιτηθεί ή για οποιονδήποτε λόγο εκλείψει μεμονωμένος σύμβουλος που έχει εκλεγεί μέλος επιτροπής, διενεργείται νέα εκλογή, για την κάλυψη των κενών εδρών της επιτροπής, με τη η διαδικασία των προηγούμενων παρ. 1 έως 4. Όταν τα μέλη που εκπροσωπούν τις λοιπές παρατάξεις, πλην αυτής του περιφερειάρχη, παραιτηθούν κατά τη διάρκεια της διετίας και δεν υπάρχει αντικαταστάτης τους, τη θέση τους καταλαμβάνουν τα μέλη της παράταξης του περιφερειάρχη.** **6. Τα πρακτικά της εκλογής διαβιβάζονται μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ημερών από τη διενέργεια της εκλογής στον Επόπτη ΟΤΑ, ο οποίος αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από προσφυγή δημότη ενώπιον του, η οποία ασκείται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία πέντε (5) ημερών από τη διενέργεια της εκλογής, αποφαίνεται για τη νομιμότητα της εκλογής, μέσα σε πέντε (5) ημέρες αφότου παρέλαβε τα πρακτικά.** **7. Η επιτροπή στην πρώτη συνεδρίαση μετά την εκλογή της εκλέγει μεταξύ των μελών της, με φανερή ψηφοφορία, τον αντιπρόεδρο. Δικαίωμα ψήφου στην περίπτωση αυτή έχει**	μυστική ψηφοφορία τα μέλη της οικονομικής επιτροπής. Δεν επιτρέπεται να εκλεγεί μέλος της οικονομικής επιτροπής ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου. 3. Κάθε σύμβουλος ψηφίζει υποψήφιους ισάριθμους με τα μέλη της οικονομικής επιτροπής. Εκλέγονται από την πλειοψηφία και τη μειοψηφία, αντίστοιχα, όσοι λάβουν την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων. Η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται για τις θέσεις για τις οποίες δεν επιτυγχάνεται απόλυτη πλειοψηφία. Αν δεν επιτυγχάνεται απόλυτη πλειοψηφία και στη δεύτερη ψηφοφορία, γίνεται τρίτη ψηφοφορία οπότε εκλέγονται όσοι λάβουν τη σχετική πλειοψηφία των παρόντων. Αν σε οποιαδήποτε ψηφοφορία υπάρχει ισοψηφία, ο πρόεδρος του συμβουλίου ενεργεί κλήρωση στην ίδια συνεδρίαση. Στην ίδια συνεδρίαση και με τον ίδιο τρόπο εκλέγονται και, ισάριθμα με τα τακτικά, αναπληρωματικά μέλη κατά αντιστοιχία προς τη σύνθεση της επιτροπής, τα οποία με τη σειρά της εκλογής τους παίρνουν τις θέσεις των τακτικών μελών που μένουν κενές κατά τη διάρκεια της θητείας τους. Αναπληρώνουν, επίσης, τα τακτικά μέλη σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος. 4. Αν δεν επιτευχθεί εκλογή για οποιονδήποτε λόγο ή η συνεδρίαση ματαιωθεί επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, η συνεδρίαση επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή και εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3. Αν και στη δεύτερη συνεδρίαση δεν επιτευχθεί εκλογή ή η συνεδρίαση ματαιωθεί, επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, θεωρείται ότι εκλέγονται για τις θέσεις της πλειοψηφίας, οι σύμβουλοι που έλαβαν κατά σειρά τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης στην παράταξη της πλειοψηφίας, σύμφωνα με τη δικαστική απόφαση που τους ανακήρυξε και για τις θέσεις τις μειοψηφίας οι της πρώτης σε ψήφους παράταξης της μειοψηφίας που έλαβαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, σύμφωνα με την ίδια δικαστική απόφαση. Αν από τις παρατάξεις της μειοψηφίας δεν υπάρξει υποψήφιος, τότε στη θέση τους εκλέγεται σύμβουλος της παράταξης της πλειοψηφίας. 5. Οι διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 165 του παρόντος εφαρμόζονται και για την εκλογή των μελών της οικονομικής επιτροπής. 6. Αντιπρόεδρος της οικονομικής επιτροπής εκλέγεται στην πρώτη συνεδρίαση

	και ο πρόεδρος της επιτροπής. Ο αντιπρόεδρος της οικονομικής επιτροπής αναπληρώνει τον πρόεδρο όταν αυτός απουσιάζει ή κωλύεται. **8. Όταν τα μέλη της οικονομικής επιτροπής παύουν για οποιονδήποτε λόγο να είναι μέλη των αντίστοιχων περιφερειακών παρατάξεων, εκπίπτουν αυτοδικαίως από την οικονομική επιτροπή και αντικαθίστανται, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου αυτού».**	αυτής, μετά την εκλογή της, ένα από τα μέλη της με μυστική ψηφοφορία. Δικαίωμα ψήφου έχει και ο πρόεδρος της επιτροπής. Ο αντιπρόεδρος της οικονομικής επιτροπής αναπληρώνει τον πρόεδρο όταν αυτός απουσιάζει ή κωλύεται.
	Άρθρο 104 **Λειτουργία Οικονομικής Επιτροπής – Αντικατάσταση άρθρου 177 του ν. 3852/2010** **Το άρθρο 177 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:** **«Λειτουργία της Οικονομικής Επιτροπής** **1. Η Οικονομική Επιτροπή συνεδριάζει, ύστερα από πρόσκληση του προέδρου, μια τουλάχιστον φορά το μήνα. Οι συνεδριάσεις της επιτροπής γίνονται πάντοτε στο κατάστημα της περιφέρειας και είναι δημόσιες. Η επιτροπή μπορεί να συνεδριάσει σε άλλον τόπο ύστερα από απόφαση της απόλυτης πλειοψηφίας του συνολικού αριθμού των μελών της. Η επιτροπή, με αιτιολογημένη απόφαση που λαμβάνεται με πλειοψηφία των τριών πέμπτων (3/5) του συνολικού αριθμού των μελών και απαγγέλλεται σε δημόσια συνεδρίαση, μπορεί να συνεδριάζει κεκλεισμένων των θυρών.** **2. Η Οικονομική Επιτροπή βρίσκεται σε απαρτία, εφόσον τα παρόντα μέλη είναι περισσότερα από αυτά που απουσιάζουν. Η επιτροπή αποφασίζει με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων. Σε περίπτωση ισοψηφίας επικρατεί η ψήφος του προέδρου.** **Αν μέλος της επιτροπής αρνηθεί ψήφο ή δώσει λευκή ψήφο, λογίζεται ως παρόν κατά τη συνεδρίαση μόνο για τον υπολογισμό της απαρτίας, ενώ τόσο η άρνηση ψήφου όσο και η λευκή ψήφος δεν υπολογίζονται στην καταμέτρηση των θετικών και αρνητικών ψήφων.** **Αν σε δυο συνεχείς συνεδριάσεις δεν επιτυγχάνεται απαρτία ή απόλυτη πλειοψηφία, το σχετικό θέμα παραπέμπεται στο περιφερειακό συμβούλιο για λήψη απόφασης με ευθύνη του προέδρου της περιφερειακής επιτροπής.** **3. Με απόφασή της, η οποία λαμβάνεται με απλή πλειοψηφία των παρόντων μελών της, η οικονομική επιτροπή μπορεί να επιτρέπει να λάβουν το λόγο εκπρόσωποι φορέων ή πολίτες που παρευρίσκονται στη συνεδρίαση, εφόσον το ζητήσουν».**	Άρθρο 177 Λειτουργία της Οικονομικής Επιτροπής Η Οικονομική Επιτροπή συνεδριάζει, κατόπιν προσκλήσεως του προέδρου της, τουλάχιστον μια φορά το μήνα. Οι συνεδριάσεις της επιτροπής γίνονται πάντοτε στο κατάστημα της περιφέρειας και είναι δημόσιες. Η επιτροπή μπορεί να συνεδριάσει σε άλλον τόπο μετά από απόφαση της απόλυτης πλειοψηφίας του συνολικού αριθμού των μελών της. Η επιτροπή, με αιτιολογημένη απόφαση που λαμβάνεται με πλειοψηφία των τεσσάρων πέμπτων (4/5) του συνολικού αριθμού των μελών και απαγγέλλεται σε δημόσια συνεδρίαση, μπορεί να συνεδριάζει κεκλεισμένων των θυρών. Η Οικονομική Επιτροπή βρίσκεται σε απαρτία, εφόσον τα παρόντα μέλη είναι περισσότερα από αυτά που απουσιάζουν. Η επιτροπή αποφασίζει με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων. Σε περίπτωση ισοψηφίας επικρατεί η ψήφος του προέδρου. Αν μέλος της επιτροπής αρνηθεί ψήφο ή δώσει λευκή ψήφο, λογίζεται ως παρόν κατά τη συνεδρίαση και, τόσο η άρνηση όσο και η λευκή ψήφος λογίζονται ως αρνητικές ψήφοι. Αν σε δυο συνεχείς συνεδριάσεις δεν επιτυγχάνεται απαρτία ή απόλυτη πλειοψηφία, το σχετικό θέμα παραπέμπεται στο περιφερειακό συμβούλιο για λήψη αποφάσεως με ευθύνη του προέδρου της περιφερειακής επιτροπής.

	Άρθρο 105 **Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης – Αντικατάσταση άρθρου 178 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 178 του ν. 3852/2010, αντικαθίσταται ως εξής: «Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης **1.** Σε κάθε περιφέρεια συνιστάται, με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου, που λαμβάνεται μέσα σε δύο (2) μήνες από την εγκατάσταση των περιφερειακών αρχών, Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης ως γνωμοδοτικό όργανο. Η θητεία της επιτροπής διαβούλευσης ακολουθεί τη θητεία των περιφερειακών αρχών. Η Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης αποτελείται από εκπροσώπους των, κατά το δυνατόν, αντιπροσωπευτικότερων, σε περιφερειακό επίπεδο, φορέων της τοπικής κοινωνίας, όπως: α) των οργανώσεων εργοδοτών και εργαζομένων, β) των επιμελητηρίων και των επιστημονικών οργανώσεων, συλλόγων και φορέων,	Άρθρο 178 Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης 1. Σε κάθε περιφέρεια συνιστάται, με απόφαση του περιφερειάρχη, η οποία εκδίδεται εντός δύο (2) μηνών από την εγκατάσταση των περιφερειακών αρχών, Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης ως γνωμοδοτικό όργανο. Η Θητεία της επιτροπής διαβούλευσης ακολουθεί τη θητεία των περιφερειακών αρχών. Η Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης αποτελείται από τους δημάρχους της περιφέρειας, «και έως είκοσι 20) συνολικά» εκπροσώπους: α) των οργανώσεων εργοδοτών και εργαζομένων, β) των επιμελητηρίων και των επιστημονικών οργανώσεων, συλλόγων και φορέων, γ) των συνεταιριστικών οργανώσεων, δ) της αποκεντρωμένης Διοίκησης στην οποία υπάγεται η περιφέρεια, ε) των κρατικών υπηρεσιών που έχουν την έδρα τους στην περιφέρεια, στ) οργανώσεων και φορέων της κοινωνίας των πολιτών στην περιφέρεια και ζ) πολίτες. *** Οι λέξεις «καθώς και από» του τρίτου εδαφίου της παρ.1 αντικαταστάθηκαν με τις λέξεις «και έως είκοσι (20) συνολικά», ως άνω, με το άρθρ.44 παρ.7 Ν.3979/2011,ΦΕΚ Α 138/16.6.2011. (Ο συνολικός αριθμός των μελών της περιφερειακής επιτροπής διαβούλευσης, συμπεριλαμβανομένου του προέδρου, είναι τριάντα πέντε (35) έως εξήντα (60) μέλη). *** Το τέταρτο εδάφιο της παρ.1 ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με το άρθρο 44 παρ.7 Ν.3979/2011,ΦΕΚ Α 138/16.6.2011.

	γ) των συνεταιριστικών οργανώσεων, δ) των εργαζομένων στην περιφέρεια και στα νομικά της πρόσωπα, ε) των αθλητικών και πολιτιστικών συλλόγων και φορέων και στ) οργανώσεων και φορέων της κοινωνίας των πολιτών στην περιφέρεια, ζ) πολίτες. Ο αριθμός των μελών της Περιφερειακής Επιτροπής Διαβούλευσης που ορίζονται από τους φορείς των περιπτ. α΄ έως και στ΄ μπορεί να είναι από τριάντα (30) έως εξήντα (60) μέλη. Στην περιφερειακή επιτροπή διαβούλευσης συμμετέχουν και δημότες, σε αριθμό ίσο με το 1/3 του αριθμού των μελών εκπροσώπων φορέων των περιπτ. α΄ έως στ΄, οι οποίοι ορίζονται μετά από κλήρωση, μεταξύ των εγγεγραμμένων σε ειδικό κατάλογο που τηρείται στην περιφέρεια και στον οποίο μπορεί να εγγράφεται κάθε πολίτης που είναι εγγεγραμμένος στους εκλογικούς	Σε ποσοστό ένα τρίτο (1/3) του συνολικού αριθμού των μελών ορίζονται ως μέλη μετά από κλήρωση και δημότες εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους. Στην Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης προεδρεύει ο περιφερειάρχης ή ο αντιπεριφερειάρχης που ορίζει ο περιφερειάρχης με απόφαση του. Στις συνεδριάσεις της περιφερειακής επιτροπής διαβούλευσης προσκαλούνται και συμμετέχουν και οι εκπρόσωποι των πολιτικών κομμάτων που εκπροσωπούνται στη Βουλή, καθώς και οι επικεφαλής των περιφερειακών παρατάξεων που εκπροσωπούνται στο περιφερειακό συμβούλιο. 2. Η Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης: α) Εισηγείται στο περιφερειακό συμβούλιο σχετικά με τις βασικές αναπτυξιακές προτεραιότητες της περιφέρειας. β) Γνωμοδοτεί ως προς θέματα γενικότερου περιφερειακού ενδιαφέροντος, που παραπέμπονται σε αυτή από το περιφερειακό συμβούλιο ή τον περιφερειάρχη. γ) Εξετάζει τα προβλήματα και τις αναπτυξιακές δυνατότητες της περιφέρειας και διατυπώνει γνώμη για την επίλυση των προβλημάτων και την αξιοποίηση των δυνατοτήτων αυτών. Η διατύπωση γνώμης από την Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης δεν αποκλείει την παράλληλη ηλεκτρονική διαβούλευση με τους πολίτες, μέσω διαδικτύου. Οι προτάσεις της ηλεκτρονικής διαβούλευσης συγκεντρώνονται και συστηματοποιούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες της περιφέρειας και παρουσιάζονται από τον πρόεδρο της περιφερειακής επιτροπής διαβούλευσης κατά την αντίστοιχη συνεδρίαση της. 3. Η Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης συνεδριάζει δημόσια τουλάχιστον μια φορά ανά τρίμηνο και διατυπώνει τη γνώμη της για τα θέματα που εισάγονται προς συζήτηση. Η σύγκληση της γίνεται με πρόσκληση του προέδρου της, η οποία κοινοποιείται στα μέλη με κάθε πρόσφορο μέσο επτά (7) εργάσιμες ημέρες πριν τη συνεδρίαση. Η πρόσκληση περιλαμβάνει την ημερήσια διάταξη, τον τόπο, την ημερομηνία και ώρα της συνεδρίασης και συνοδεύεται από εισήγηση επί των υπό συζήτηση θεμάτων. Σε περίπτωση έλλειψης απαρτίας, η

	καταλόγους των δήμων της περιφέρειας. Έναν τουλάχιστον μήνα πριν από τη συγκρότηση της επιτροπής, ο περιφερειάρχης δημοσιεύει υποχρεωτικά με ανάρτηση στην ιστοσελίδα της περιφέρειας πρόσκληση προς τους πολίτες για εγγραφή στον ειδικό κατάλογο του προηγούμενου εδαφίου. Οι οριζόμενοι από τον ειδικό αυτό κατάλογο, έχουν δικαίωμα ψήφου, δεν συνυπολογίζονται όμως για την απαρτία της επιτροπής. Στην Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης προεδρεύει ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου. Στις συνεδριάσεις της περιφερειακής επιτροπής διαβούλευσης προσκαλούνται και συμμετέχουν υποχρεωτικά με δικαίωμα λόγου ο περιφερειάρχης, οι αντιπεριφερειάρχες, οι εκπρόσωποι των πολιτικών κομμάτων που εκπροσωπούνται στη Βουλή, καθώς και οι επικεφαλής των περιφερειακών παρατάξεων που εκπροσωπούνται στο περιφερειακό συμβούλιο. Επίσης είναι δυνατόν να καλούνται και να παίρνουν το λόγο, ανάλογα με τα συζητούμενα θέματα, οι δήμαρχοι της	συνεδρίαση επαναλαμβάνεται την αμέσως επόμενη εργάσιμη ημέρα, οπότε θεωρείται σε κάθε περίπτωση ότι υφίσταται απαρτία. Η γραμματειακή στήριξη της περιφερειακής επιτροπής διαβούλευσης γίνεται από τις υπηρεσίες της περιφέρειας και τηρούνται πρακτικά. Η Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης διατυπώνει τη γνώμη της μετά από συζήτηση στην οποία αναγράφονται όλες οι γνώμες των μελών της.

	περιφέρειας, καθώς και εκπρόσωποι της αποκεντρωμένης διοίκησης στην οποία υπάγεται η περιφέρεια, των κρατικών υπηρεσιών που έχουν την έδρα τους στην περιφέρεια και ο περιφερειακός διαμεσολαβητής. **2.** Η Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης: α) Εισηγείται στο περιφερειακό συμβούλιο σχετικά με τις βασικές αναπτυξιακές προτεραιότητες της περιφέρειας. β) Γνωμοδοτεί ως προς θέματα γενικότερου περιφερειακού ενδιαφέροντος. γ) Εξετάζει τα προβλήματα και τις αναπτυξιακές δυνατότητες της περιφέρειας και διατυπώνει γνώμη για την επίλυση των προβλημάτων και την αξιοποίηση των δυνατοτήτων αυτών. Η διατύπωση γνώμης από την Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης δεν αποκλείει την παράλληλη ηλεκτρονική διαβούλευση με τους πολίτες, μέσω διαδικτύου. Οι προτάσεις της ηλεκτρονικής διαβούλευσης συγκεντρώνονται και συστηματοποιούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες της	

	περιφέρειας και παρουσιάζονται από τον πρόεδρο της περιφερειακής επιτροπής διαβούλευσης κατά την αντίστοιχη συνεδρίαση της. δ) Μπορεί να εισηγείται στο περιφερειακό συμβούλιο τη διεξαγωγή περιφερειακού δημοψηφίσματος. ε) Διατυπώνει απλή γνώμη επί του προσχεδίου του προϋπολογισμού, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 78 του ν. 4172/2013. **3.** Η Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης συνεδριάζει δημόσια, ύστερα από πρόσκληση του προέδρου της, υποχρεωτικά μια φορά το χρόνο, πριν από τη σύνταξη των προσχεδίων του προϋπολογισμού και του ετήσιου προγράμματος δράσης, και μία φορά τουλάχιστον κάθε τρεις (3) μήνες για άλλα θέματα που εισάγονται προς συζήτηση είτε από τον πρόεδρο της επιτροπής είτε από τους φορείς των περιπτ. α' έως στ' της παρ. 1 είτε από το 1/3 των πολιτών που συμμετέχουν στην επιτροπή σύμφωνα με την περιπτ. ζ' της παρ. 1 και διατυπώνει τη γνώμη της για τα	

	θέματα που εισάγονται προς συζήτηση. Η σύγκληση της γίνεται με πρόσκληση του προέδρου της, η οποία κοινοποιείται στα μέλη με κάθε πρόσφορο μέσο επτά (7) εργάσιμες ημέρες πριν τη συνεδρίαση. Η πρόσκληση περιλαμβάνει την ημερήσια διάταξη, τον τόπο, την ημερομηνία και ώρα της συνεδρίασης και συνοδεύεται από εισήγηση επί των υπό συζήτηση θεμάτων. Σε περίπτωση έλλειψης απαρτίας, η συνεδρίαση επαναλαμβάνεται την αμέσως επόμενη εργάσιμη ημέρα, οπότε θεωρείται σε κάθε περίπτωση ότι υφίσταται απαρτία. Η γραμματειακή υποστήριξη της περιφερειακής επιτροπής διαβούλευσης γίνεται από τις υπηρεσίες της περιφέρειας και τηρούνται πρακτικά. Η Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης διατυπώνει, ύστερα από συζήτηση, τη γνώμη της, στην οποία αναγράφονται όλες οι γνώμες των μελών της. **4.** Με πρόταση οποιουδήποτε μέλους της επιτροπής και εφόσον αυτή εγκριθεί από το ένα πέμπτο (1/5) των μελών της, μπορεί να συζητηθεί και οποιοδήποτε θέμα εκτός	

	ημερήσιας διάταξης. **5.** Η πρόσκληση και η ημερήσια διάταξη κάθε συνεδρίασης της περιφερειακής επιτροπής διαβούλευσης αναρτώνται στην ιστοσελίδα της περιφέρειας και, με μέριμνα του προέδρου του περιφερειακού συμβουλίου, δημοσιοποιούνται με κάθε πρόσφορο τρόπο, ιδίως στα τοπικά μέσα μαζικής ενημέρωσης. Οι συνεδριάσεις της επιτροπής είναι δημόσιες και η επιτροπή μπορεί, με απλή πλειοψηφία των παρόντων μελών της, να επιτρέπει να λάβουν το λόγο και πολίτες, πλέον των οριζόμενων, σύμφωνα με την παρ. 1, ως μελών της, που παρευρίσκονται στη συνεδρίαση. **6.** Οι αποφάσεις της επιτροπής διαβούλευσης αναρτώνται υποχρεωτικά στην ιστοσελίδα της περιφέρειας και εισάγονται υποχρεωτικά προς συζήτηση στο περιφερειακό συμβούλιο μέσα σε ένα (1) μήνα από τη λήψη τους. **7.** Το περιφερειακό συμβούλιο, μέσα σε τρεις (3) μήνες από την εγκατάσταση των περιφερειακών αρχών, ψηφίζει ή επικαιροποιεί τυχόν υφιστάμενο κανονισμό διαβούλευσης,	

	ο οποίος ρυθμίζει όλα τα θέματα τα σχετικά με τις διαδικασίες διαβούλευσης, τη συμμετοχή φορέων και πολιτών σε αυτή, καθώς και την παρουσίαση των πορισμάτων της διαβούλευσης στο αρμόδιο όργανο της περιφέρειας, που δεν ρυθμίζονται στο παρόν».	

	Άρθρο 108 **Αρχές – έκταση – περιεχόμενο κρατικής εποπτείας – Αντικατάσταση άρθρου 214 του ν. 3852/2010** **Το άρθρο 214 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:** **«Αρχές - Έκταση και περιεχόμενο της κρατικής εποπτείας** **1. Το Κράτος ασκεί στους ΟΤΑ και στα νομικά πρόσωπα αυτών εποπτεία, που συνίσταται αποκλειστικά σε έλεγχο νομιμότητας και δεν επιτρέπεται να εμποδίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση τους ούτε να υπεισέρχεται σε κρίσεις για τη σκοπιμότητα της δράσης τους ή να θίγει τη διοικητική και οικονομική τους αυτοτέλεια. Ειδικότερα η κρατική εποπτεία των ΟΤΑ συνίσταται : (α) σε έλεγχο των πράξεων (έλεγχος νομιμότητας) και (β) σε έλεγχο των προσώπων (πειθαρχικός έλεγχος των αιρετών).** **2. Το Υπουργείο Εσωτερικών στα θέματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης μπορεί να εκδίδει εγκύκλιες οδηγίες για την ορθή και ομοιόμορφη εφαρμογή της εκάστοτε ισχύουσας θεσμικής νομοθεσίας περί ΟΤΑ και της νομοθεσίας σχετικά με την οργάνωση, τη συγκρότηση και τη λειτουργία των οργάνων τους, του προσωπικού, καθώς και των οικονομικών τους.** **3. Ως προς το περιεχόμενο και τον τρόπο άσκησης επιμέρους αρμοδιοτήτων, καθώς και την ερμηνεία και εφαρμογή του εκάστοτε ειδικού θεσμικού πλαισίου, αρμόδιος είναι ο κατά περίπτωση καθ' ύλη αρμόδιος δημόσιος φορέας, ο οποίος δεν αποξενώνεται από τη συγκεκριμένη αρμοδιότητά του, λόγω της άσκησης αυτής από τους ΟΤΑ.**	**Άρθρο 214** **Αρχές** 1. Στους δήμους και τις περιφέρειες, καθώς και στα νομικά πρόσωπα αυτών ασκείται εποπτεία από το Κράτος, η οποία συνίσταται αποκλειστικά σε έλεγχο νομιμότητας των πράξεων τους και σε πειθαρχικό έλεγχο των αιρετών. 2. Η εποπτεία δεν επιτρέπεται να εμποδίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, ούτε να θίγει τη διοικητική και την οικονομική αυτοτέλεια τους.

	Άρθρο 109 **Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ – Αντικατάσταση άρθρου 215 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 215 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ - Αρμοδιότητα 1. Με την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων, η σύμφωνα μετο άρθρο 214 κρατική εποπτεία των ΟΤΑ ασκείται από τις κατά τόπο αρμόδιες Αυτοτελείς Υπηρεσίες Εποπτείας ΟΤΑ. 2. Συνιστώνται επτά (7) Αυτοτελείς Υπηρεσίες Εποπτείας ΟΤΑ, οι οποίες αποτελούν αποκεντρωμένες υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών, υπάγονται απευθείας στον Υπουργό και είναι αρμόδιες για την εποπτεία των ΟΤΑ, ως εξής: α. Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ Αττικής, με κατά τόπο αρμοδιότητα που εκτείνεται στα όρια της Περιφέρειας Αττικής και με έδρα την Αθήνα. β. Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας, με κατά τόπο αρμοδιότητα που εκτείνεται στα όρια των Περιφερειών Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας και με έδρα τη Λάρισα. γ. Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας, με κατά τόπο αρμοδιότητα που εκτείνεται στα όρια των Περιφερειών Ηπείρου και Δυτικής Μακεδονίας και με έδρα τα Ιωάννινα. δ. Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου, με κατά τόπο αρμοδιότητα στα όρια των Περιφερειών Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίων Νήσων και με έδρα την Πάτρα. ε. Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ Αιγαίου, με κατά τόπο αρμοδιότητα που εκτείνεται στα όρια των Περιφερειών Βορείου Αιγαίου και Νοτίου Αιγαίου και με έδρα τον Πειραιά. στ. Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ Κρήτης, με κατά τόπο αρμοδιότητα που εκτείνεται στα όρια της Περιφέρειας Κρήτης και με έδρα το Ηράκλειο. ζ. Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ Μακεδονίας – Θράκης, με κατά τόπο αρμοδιότητα που εκτείνεται στα όρια των Περιφερειών Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης και Κεντρικής Μακεδονίας με έδρα τη Θεσσαλονίκη. 3. Η αρμοδιότητα της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ συνίσταται στην άσκηση του ελέγχου νομιμότητας των πράξεων των δήμων, των περιφερειών και των νομικών προσώπων αυτών, καθώς και του πειθαρχικού ελέγχου των αιρετών σύμφωνα με το άρθρο 102 παρ. 4 του Συντάγματος. 4. Αν προσβάλλονται πράξεις της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ, ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων, παρίσταται ως διάδικος, πλην του Υπουργού Εσωτερικών και ο κατά περίπτωση καθ' ύλην αρμόδιος Υπουργός. 5. Η Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ μπορεί να εκδίδει οδηγίες αυτεπαγγέλτως με σκοπό τη διασφάλιση της νομιμότητας στη δράση των δήμων, περιφερειών, και των φορέων	**Άρθρο 215** **Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. -Αρμοδιότητες** 1.«Συστήνεται στην έδρα κάθε Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α., η οποία εντάσσεται στην οργανωτική δομή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης υπαγόμενη απευθείας στον Γενικό Γραμματέα.» Όταν προσβάλλονται πράξεις της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α, ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων, παρίσταται ως διάδικος, πλην του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, και ο καθ` ύλην αρμόδιος Υπουργός. *** Το πρώτο εδάφιο της παρ.1 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 20 Ν.4257/2014, ΦΕΚ Α 93/14.7.2014. 2. Η Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. είναι αρμόδια για τον έλεγχο νομιμότητας των πράξεων των Ο.Τ.Α. και για τον πειθαρχικό έλεγχο των αιρετών κατά το άρθρο 102 παράγραφος 4 του Συντάγματος. 3. Η Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. μπορεί να εκδίδει οδηγίες αυτεπαγγέλτως με σκοπό τη διασφάλιση της νομιμότητας στη δράση τους. *** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Βλ.σχ.ΠΔ 134/2010,με το άρθρο 1 του οποίου ορίζεται ότι: "Κάθε Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ που ιδρύθηκε με το άρθρο 215 του ν. 3852/2009 (Α` 87) στην έδρα κάθε Αποκεντρωμένης Διοίκησης ως αποκεντρωμένη υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, υπαγόμενη απευθείας στον Υπουργό διαρθρώνεται στις εξής Διευθύνσεις: α. Διεύθυνση Γενικών Υποθέσεων β. Διεύθυνση Οικονομικών Υποθέσεων γ. Διεύθυνση Τεχνικών Υποθέσεων" *** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Με το άρθρο 20 παρ.16 Ν.4257/2014,ΦΕΚ Α 93/14.4.2014,ορίζεται ότι: "Οπου στις διατάξεις των άρθρων 215 έως και 238 του ν. 3852/2010 αναφέρεται ο Υπουργός Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης νοείται ο Υπουργός Εσωτερικών και όπου στις ανωτέρω

	αυτών. Είναι επίσης αρμόδια να διαβιβάζει στους ΟΤΑ της χωρικής της αρμοδιότητας τις εγκύκλιες οδηγίες και γενικές κατευθύνσεις που δίδει το Υπουργείο Εσωτερικών ή τα κατά περίπτωση καθ' ύλην αρμόδια Υπουργεία, στο πλαίσιο του επιτελικού τους ρόλου, σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 214.	διατάξεις αναφέρεται το Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης νοείται το Υπουργείο Εσωτερικών".

	Άρθρο 110 **Επόπτης ΟΤΑ – Αντικατάσταση άρθρου 216 του ν. 3852/210** **Τ**ο άρθρο 216 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Επόπτης ΟΤΑ 1. Σε κάθε Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. συνιστάται θέση προϊσταμένου αυτής, της κατηγορίας ειδικών θέσεων πρώτου βαθμού, που φέρει τον τίτλο «Επόπτης ΟΤΑ». Ο Επόπτης διορίζεται με τετραετή θητεία, η οποία μπορεί να ανανεώνεται, με τη διαδικασία των παρ. 1 έως 7. 2. Τα προσόντα που απαιτούνται για διορισμό στη θέση του Επόπτη ΟΤΑ είναι: α) πτυχίο νομικού τμήματος ή οικονομικών επιστημών ή πολιτικών επιστημών ή δημόσιας διοίκησης ελληνικού Α.Ε.Ι ή ισότιμο της αλλοδαπής και β) είτε διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα ελληνικού Α.Ε.Ι. ή ισότιμο της αλλοδαπής στο γνωστικό αντικείμενο του δημοσίου δικαίου είτε δεκαετής δικηγορική εμπειρία και γ) άριστη ή πολύ καλή γνώση μιας τουλάχιστον ξένης γλώσσας. 3. Ο διορισμός δικηγόρου σε θέση Επόπτη ΟΤΑ δεν αποτελεί λόγο ασυμβιβάστου, αναστέλλει όμως την άσκηση του δικηγορικού λειτουργήματος κατά τη διάρκεια της θητείας του. 4. Η επιλογή του Επόπτη ΟΤΑ γίνεται ύστερα από προκήρυξη του Υπουργού Εσωτερικών, από το Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Διοικήσεων (Ε.Σ.Ε.Δ) με τη διαδικασία της παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 4369/2016 (Α' 33). Υποψήφιοι μπορεί να είναι και όσοι δεν είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Επιτελικών Στελεχών Δημόσιας Διοίκησης, εφόσον διαθέτουν τα προσόντα της παρ. 2. Οι αιτήσεις των υποψηφίων μπορούν να αφορούν μόνο μία Αυτοτελή υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ. Οι επιλεγέντες διορίζονται στην οικεία Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. 5. Δεν μπορεί να είναι υποψήφιοι για τη θέση του Επόπτη ΟΤΑ: α) Όσοι δεν μπορούν να εγγραφούν στο Μητρώο Επιτελικών Στελεχών Δημόσιας Διοίκησης, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4369/2016. β) Όσοι έχουν διατελέσει αιρετοί, έως και πέντε (5) έτη πριν από την έκδοση της σχετικής προκήρυξης σε οποιοδήποτε αυτοδιοικητικό αξίωμα εντός των ορίων της χωρικής αρμοδιότητας της οικείας Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ, ακόμα και αν παραιτηθούν από το αιρετό αξίωμά τους. γ) Οι αξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας. 6. Τον Επόπτη, όταν απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνει στα καθήκοντά του ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Εποπτείας ΟΤΑ. Ο ίδιος προϊστάμενος ασκεί τα καθήκοντα του Επόπτη, εάν η θέση είναι κενή και μέχρι την πλήρωσή της.	**Άρθρο 216** **Ελεγκτής Νομιμότητας** 1.«Σε κάθε Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. συστήνεται θέση προϊσταμένου αυτής, που φέρει τον τίτλο «Ελεγκτής Νομιμότητας», αντίστοιχη με θέση προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης. Ο Ελεγκτής Νομιμότητας διορίζεται με πενταετή θητεία.» *** Η παρ.1 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 20 παρ.2 Ν.4257/2014, ΦΕΚ Α 93/14.7.2014. 2. Τα προσόντα που απαιτούνται για διορισμό στη θέση του Ελεγκτή Νομιμότητας είναι: α) πτυχίο νομικού τμήματος Α.Ε.Ι., β) είτε διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα ελληνικού Α.Ε.Ι. ή ισότιμο της αλλοδαπής στο γνωστικό αντικείμενο του δημοσίου ή αστικού ή εμπορικού δικαίου είτε πενταετής δικηγορική εμπειρία ή προϋπηρεσία σε συναφές με τη θέση αντικείμενο και γ) άριστη ή πολύ καλή γνώση μιας τουλάχιστον ξένης γλώσσας. 3. Για τη θέση αυτή μπορεί να υποβάλλει υποψηφιότητα και μόνιμος δημόσιος υπάλληλος, κάτοχος πτυχίου νομικού τμήματος Α.Ε.Ι., με άριστη ή πολύ καλή γνώση μιας τουλάχιστον ξένης γλώσσας, ο οποίος έχει ασκήσει καθήκοντα προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης ή Διεύθυνσης. Στην περίπτωση αυτή ο Ελεγκτής Νομιμότητας κατά τη διάρκεια τηςΘητείας του τελεί αυτοδικαίως σε απόσπαση από την οργανική του θέση και λαμβάνει τις αποδοχές μόνον του Ελεγκτή Νομιμότητας. 4. Ο ορισμός δικηγόρου σε θέση Ελεγκτή Νομιμότητας δεν αποτελεί λόγο ασυμβιβάστου, αναστέλλει όμως την άσκηση του δικηγορικού λειτουργήματος κατά τη διάρκεια τηςΘητείας του. 5. Η επιλογή του Ελεγκτή Νομιμότητας γίνεται, μετά από προκήρυξη του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, από το ΕιδικόΣυμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων (ΕΙ.Σ.Ε.Π.). Το ΕΙ.Σ.Ε.Π. επιλέγει τον καταλληλότερο μεταξύ των υποψηφίων, μετά από συνέντευξη, με βάση τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα του. Ο επιλεγείς διορίζεται, ωςΕλεγκτής Νομιμότητας και τοποθετείται σε μία από τις Αυτοτελείς Υπηρεσίες Ο.Τ.Α., με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

	7. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών μπορεί να ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα σχετικά με τα ανωτέρω προσόντα των υποψηφίων και τη διαδικασία επιλογής του Επόπτη ΟΤΑ..	«6. Τον Ελεγκτή Νομιμότητας, όταν απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνει στα καθήκοντα του ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Εποπτείας Ο.Τ.Α.. Ο ίδιος προϊστάμενος ασκεί τα καθήκοντα του Ελεγκτή Νομιμότητας εάν η θέση είναι κενή και μέχρι την εκ νέου πλήρωση της.» *** Η παρ.6 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 20 παρ.3 Ν.4257/2014, ΦΕΚ Α 93/14.7.2014. 7. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης μπορεί να ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα σχετικά με τα ανωτέρω προσόντα των υποψηφίων και τη διαδικασία επιλογής του Ελεγκτή Νομιμότητας.

	Άρθρο 111 **Προσωπικό Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ – Αντικατάσταση του άρθρου 217 του ν.** 3852/2010 Το άρθρο 217 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Προσωπικό Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ 1. Σε κάθε Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. συνιστώνται, με το προεδρικό διάταγμα της παρ. 3 του άρθρου 218, θέσεις μονίμων υπαλλήλων κατηγοριών ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ και ΥΕ, οι οποίοι διορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2190/1994 (Α' 28), καθώς και θέσεις δικηγόρων με σχέση έμμισθης εντολής, έως δέκα (10) για την Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ Αττικής και έως πέντε (5) για τις υπόλοιπες Αυτοτελείς Υπηρεσίες Εποπτείας ΟΤΑ. 2. Για το διορισμό στις θέσεις της κατηγορίας ΠΕ απαιτείται: α) πτυχίο νομικής ή πολιτικής ή διοικητικής επιστήμης ή οικονομικών επιστημών ή πολυτεχνικών σχολών ελληνικού Α.Ε.Ι. ή ισότιμο της αλλοδαπής και β) άριστη ή πολύ καλή γνώση τουλάχιστον μιας ξένης γλώσσας. Οι οργανικές θέσεις κατηγορίας ΠΕ για τις οποίες προβλέπεται ως τυπικό προσόν διορισμού πτυχίο οικονομικών επιστημών ή πολυτεχνικών σχολών δεν υπερβαίνουν το ένα τρίτο (1/3) του συνολικού αριθμού των θέσεων της κατηγορίας ΠΕ σε κάθε Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ. 3. Για το διορισμό στη θέση του δικηγόρου με σχέση έμμισθης εντολής, απαιτείται μεταπτυχιακό δίπλωμα ελληνικού Α.Ε.Ι. ή ισότιμο της αλλοδαπής στο γνωστικό αντικείμενο του δημοσίου δικαίου ή της διοικητικής επιστήμης και πενταετής, τουλάχιστον, δικηγορική εμπειρία. Ο διορισμός με σχέση έμμισθης εντολής διενεργείται με τη διαδικασία της παρ. 2 του άρθρου 43 του νόμου 4194/2013 (Α' 208), δεν αποτελεί λόγο ασυμβιβάστου με τη δικηγορική ιδιότητα, αναστέλλει όμως την άσκηση του δικηγορικού λειτουργήματος για όσο χρόνο ο δικηγόρος υπηρετεί. 4. Η Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ μπορεί να στελεχώνεται και με απόσπαση ή μετάταξη προσωπικού από άλλους φορείς του δημοσίου τομέα, όπως αυτός ορίζεται στην παρ. 6 του άρθρου 1 του νόμου 1256/1982 (Α' 65), με εξαίρεση τους ΟΤΑ και τα νομικά πρόσωπα αυτών. 5. Η μετάταξη του προσωπικού της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. σε άλλη υπηρεσία επιτρέπεται μετά την πάροδο πενταετίας από το διορισμό του, σύμφωνα με τις διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα για τις μετατάξεις.	**Άρθρο 217** **Προσωπικό Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α**. 1. Σε κάθε Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. συνιστώνται θέσεις μονίμων υπαλλήλων κατηγοριών Π Ε,"ΤΕ" ΔΕ και ΥΕ, οι οποίοι διορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2190/1994, όπως ισχύει. *** Η κατηγορία ΤΕ προστέθηκε στη παρ.1 με το άρθρο 20 παρ.4 Ν.4257/2014, ΦΕΚ Α 93/14.7.2014. 2. Για διορισμό στις θέσεις της κατηγορίας ΠΕ απαιτείται: α) πτυχίο νομικού τμήματος ελληνικών Α.Ε.Ι. ή ισότιμο της αλλοδαπής και είτε διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα ελληνικού Α.Ε.Ι. ή ισότιμο της αλλοδαπής στο γνωστικό αντικείμενο του δημοσίου ή αστικού ή εμπορικού δικαίου είτε δικηγορική εμπειρία ή προϋπηρεσία σε συναφές με τις θέσεις αντικείμενο, β) πτυχίο οικονομικών επιστημών ή πολυτεχνικών σχολών ελληνικών Α.Ε.Ι. ή ισότιμο της αλλοδαπής και είτε διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα ελληνικού Α.Ε.Ι. ή ισότιμο της αλλοδαπής είτε εμπειρία ή προϋπηρεσία σε αντικείμενο σχετικό με τις λειτουργίες της Διοίκησης, γ) άριστη ή πολύ καλή γνώση τουλάχιστον μιας ξένης γλώσσας. 3. Στις θέσεις κατηγορίας Π Ε διορίζονται και απόφοιτοι της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και της Εθνικής Σχολής Τοπικής Αυτοδιοίκησης, κάτοχοι πτυχίου νομικού τμήματος Α.Ε.Ι., ή οικονομικών επιστημών, πολιτικών επιστημών ή δημόσιας Διοίκησης ή πολυτεχνικών σχολών. [4. Οι οργανικές θέσεις κατηγορίας ΠΕ για τις οποίες προβλέπεται ως τυπικό προσόν διορισμού πτυχίο οικονομικών επιστημών ή πολυτεχνικών σχολών δεν υπερβαίνουν το ένα τρίτο (1/3) του συνολικού αριθμού των θέσεων της κατηγορίας ΠΕ σε κάθε Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α.]. *** Η παρ.4 ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με το άρθρο 20 παρ.4 Ν.4257/2014, ΦΕΚ Α 93/14.7.2014.

	Άρθρο 112 **Διάρθρωση Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ – Αντικατάσταση άρθρου 218 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 218 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Διάρθρωση – Οργάνωση Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ 1. Η Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ έχει την ακόλουθη βασική οργανωτική διάρθρωση: α) Επόπτης ΟΤΑ β) Διεύθυνση Εποπτείας Ο.Τ.Α. γ) Τμήμα Νομικών Συμβούλων, το οποίο στελεχώνεται από τους νομικούς συμβούλους με σχέση έμμισθης εντολής και υπάγεται στον Επόπτη. Το Τμήμα Νομικών Συμβούλων συνεπικουρεί το έργο της Διεύθυνσης Εποπτείας ΟΤΑ και διατυπώνει γνώμη για κάθε νομικό ζήτημα που του τίθεται από τον Επόπτη και τη Διεύθυνση Εποπτείας ΟΤΑ. 2. Σε κάθε νομό της χωρικής περιφέρειας κάθε Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ, πλην του νομού της έδρας, συνιστάται οργανική μονάδα επιπέδου Γραφείου με τίτλο «Γραφείο Εποπτείας ΟΤΑ» ακολουθούμενο από την ονομασία του νομού ως αποκεντρωμένη μονάδα της Διεύθυνσης Εποπτείας ΟΤΑ ή Τμημάτων αυτής. 3. Η περαιτέρω ή ειδικότερη διαίρεση της Διεύθυνσης Εποπτείας Ο.Τ.Α. σε οργανικές μονάδες επιπέδου Τμήματος ή Γραφείου μπορεί να γίνεται με κριτήριο την καθ' ύλη ή την κατά τόπο αρμοδιότητα κάθε οργανικής μονάδας και ρυθμίζεται με τον οργανισμό κάθε Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ, ο οποίος καταρτίζεται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με κοινή πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Οικονομικών. Με το ίδιο διάταγμα ρυθμίζονται θέματα οργάνωσης και λειτουργίας, καθορισμού των οργανικών μονάδων και των αρμοδιοτήτων τους, σύστασης και κατανομής οργανικών θέσεων, κατηγοριών, κλάδων και τυπικών προσόντων για την επιλογή των προϊσταμένων των οργανικών μονάδων της κάθε Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α.». 4. Συνιστάται στο Υπουργείο Εσωτερικών Διεύθυνση Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης των ΑΥΕ ΟΤΑ, που υπάγεται στη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών και Διοικητικής Υποστήριξης του Υπουργείου Εσωτερικών, με σκοπό την διοικητική, τεχνική και οικονομική υποστήριξη των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας ΟΤΑ. 5. Η Διεύθυνση Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης των ΑΥΕ ΟΤΑ, συγκροτείται από τα εξής Τμήματα: α. Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού και Ηλεκτρονικών Διαδικασιών, το οποίο είναι αρμόδιο για κάθε θέμα που άπτεται όλων των εν γένει υπηρεσιακών μεταβολών του πάσης φύσεως	**Άρθρο 218** **Διάρθρωση Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α.** Α. Η Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. στις λοιπές, πλην της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου, Αποκεντρωμένες Διοικήσεις διαρθρώνεται ως ακολούθως: 1. Ελεγκτής Νομιμότητας. 2. Διεύθυνση Εποπτείας Ο.Τ.Α. α. Τμήμα Γενικών και Οικονομικών Υποθέσεων. β. Τμήμα Τεχνικών Υποθέσεων. 3. Σε κάθε νομό της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, πλην του νομού της έδρας, συστήνεται οργανική μονάδα επιπέδου Γραφείου με τίτλο «Γραφείο Εποπτείας Ο.Τ.Α. και την ονομασία του νομού» ως αποκεντρωμένη μονάδα του Τμήματος Γενικών και Οικονομικών Υποθέσεων. 4. Μέχρι την επαρκή στελέχωση του Τμήματος Τεχνικών Υποθέσεων, η οποία διαπιστώνεται με πράξη του Ελεγκτή Νομιμότητας, οι αρμοδιότητες του ανωτέρω Τμήματος ασκούνται από τις λοιπές οργανικές μονάδες της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α.. Β. Η Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αιγαίου διαρθρώνεται ως ακολούθως: 1. Ελεγκτής Νομιμότητας. 2. Διεύθυνση Εποπτείας Ο.Τ.Α. α. Τμήμα Εποπτείας Ο.Τ.Α. Βορείου Αιγαίου με έδρα τη Μυτιλήνη. β. Τμήμα Εποπτείας Ο.Τ.Α. Κυκλάδων με έδρα την Ερμούπολη. γ. Τμήμα Εποπτείας Ο.Τ.Α. Δωδεκανήσου με έδρα τη Ρόδο. Καθένα εκ των ανωτέρω Τμημάτων ασκεί αρμοδιότητες επί Γενικών, Οικονομικών και Τεχνικών Υποθέσεων. 3. Σε κάθε νομό της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, πλην του Νομού Λέσβου, συστήνεται οργανική μονάδα επιπέδου Γραφείου με τίτλο «Γραφείο Εποπτείας Ο.Τ.Α. και την ονομασία του νομού» ως αποκεντρωμένη μονάδα του Τμήματος

	προσωπικού των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας ΟΤΑ , και ειδικότερα για: αα. Τον οργανωτικό σχεδιασμό των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας ΟΤΑ, καθώς και τη μέριμνα για την τροποποίηση και παρακολούθηση της εφαρμογής του Οργανισμού αυτών. αβ. Το διορισμό και τη λύση της υπαλληλικής σχέσης του προσωπικού των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας ΟΤΑ, καθώς και τις μεταβολές της υπηρεσιακής κατάστασης αυτού. αγ. Την διενέργεια των πράξεων απόσπασης, μετάθεσης και μετάταξης των υπαλλήλων από και προς τις Αυτοτελείς Υπηρεσίες Εποπτείας ΟΤΑ αδ. Την επεξεργασία των στοιχείων για την αποτίμηση των αναγκών των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας ΟΤΑ σε θέσεις τακτικού προσωπικού και την κατανομή τους σε κατηγορίες, κλάδους, βαθμούς ή ειδικότητες. αε. Την τήρηση του προσωπικού μητρώου όλων των υπαλλήλων των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας ΟΤΑ και την έκδοση των πιστοποιητικών υπηρεσιακών μεταβολών τους. αστ. Τη μέριμνα για τη σύνταξη και υποβολή των εκθέσεων ουσιαστικών προσόντων όλων των υπαλλήλων των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας ΟΤΑ. αζ. Τη μέριμνα για την προετοιμασία των θεμάτων του Υπηρεσιακού Συμβουλίου των υπαλλήλων και της Επιτροπής Αξιολόγησης. αη. Τη μέριμνα για τη χορήγηση αδειών στους υπαλλήλους των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας ΟΤΑ. αθ. Τη μέριμνα για τη χορήγηση επιδόματος χρόνου υπηρεσίας, υπερωριακής απασχόλησης και τη μετακίνηση εκτός έδρας των υπαλλήλων των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας ΟΤΑ. αι. τον ορισμό υπαλλήλων των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας ΟΤΑ για συμμετοχή σε συνέδρια, επιτροπές και συμβούλια άλλων φορέων. αια. Τη μέριμνα για την εισαγωγική εκπαίδευση των υπαλλήλων των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας ΟΤΑ , καθώς και την οργάνωση και εκτέλεση προγραμμάτων επιμόρφωσης ειδικού ενδιαφέροντος για τους υπαλλήλους σε συνεργασία με το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, την οργάνωση και εκτέλεση προγραμμάτων επαγγελματικής εξειδίκευσης των υπαλλήλων σε αντικείμενα της υπηρεσίας τους συμπεριλαμβανομένης και της επιμόρφωσής τους σε νέα γνωστικά αντικείμενα. αιβ. Την τήρηση βάσεων δεδομένων που αφορούν το προσωπικό των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας ΟΤΑ, οι οποίες ενημερώνονται για κάθε μεταβολή. αιγ. Τη σύνταξη τεχνικών προδιαγραφών και πάσης φύσεως όρων ανάθεσης και εκτέλεσης έργων πληροφορικής που αφορούν στην υποστήριξη της εσωτερικής λειτουργίας των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας ΟΤΑ, καθώς και την παρακολούθηση της ορθής εκτέλεσης αυτών. αιδ. Την κεντρική υποστήριξη, τον συντονισμό και την εποπτεία της ορθής χρήσης και αξιοποίησης των πληροφοριακών συστημάτων των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας ΟΤΑ. αιε. Τη σύνταξη και κοινοποίηση προτύπων διακηρύξεων για ανάθεση και εκτέλεση έργων	Εποπτείας Ο.Τ.Α. Βορείου Αιγαίου. 4. Στην έδρα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης συστήνεται οργανική μονάδα επιπέδου Γραφείου με τίτλο «Γραφείο Υποστήριξης Εποπτείας Ο.Τ.Α.» η οποία υπάγεται στο Τμήμα Εποπτείας Ο.Τ.Α. Κυκλάδων. Γ. Το προσωπικό που υπηρετεί στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, το οποίο τοποθετείται στην οικεία Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α., ασκεί τις αρμοδιότητες του ελέγχου νομιμότητας σε οργανική μονάδα της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. του νομού στον οποίο υπηρετούσε κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.» *** Το άρθρο 218 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 20 παρ.5 Ν.4257/2014, ΦΕΚ Α 93/14.7.2014.

	πληροφορικής για τις Αυτοτελείς Υπηρεσίες Εποπτείας ΟΤΑ καθώς και τεχνικών και διοικητικών οδηγιών για την ορθή παρακολούθηση και παραλαβή τους. αιστ. Την εισήγηση νομοθετικών ρυθμίσεων και διοικητικών μέτρων για τη διασφάλιση της υποχρεωτικής τήρησης των ως άνω τεχνικών και λειτουργικών προδιαγραφών και προτύπων σε συνεργασία με τις καθ ύλην αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών. αιζ. Την προώθηση και υποστήριξη συστημάτων ψηφιακής υπογραφής, ηλεκτρονικής διαχείρισης εγγράφων και συστημάτων παροχής ηλεκτρονικών υπηρεσιών στον πολίτη, από . αιθ. Τη μέριμνα για την απρόσκοπτη λειτουργία, την πλήρη εκμετάλλευση και τη συντήρηση του εξοπλισμού πληροφορικής, επικοινωνιών και δικτυακών υποδομών των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας ΟΤΑ ακα. Τη σύνταξη των τεχνικών προδιαγραφών εξοπλισμού πληροφορικής και δικτύων επικοινωνίας δεδομένων που προμηθεύονται οι Αυτοτελείς Υπηρεσίες Εποπτείας ΟΤΑ, τη σύνταξη των λοιπών τεχνικών όρων ανάθεσης των προμηθειών αυτών, την τεχνική αξιολόγηση των προσφορών, την παραλαβή και την καλή εκτέλεση των τεχνικής φύσης συμβατικών όρων προμήθειας, καθώς και την υποστήριξη του εξοπλισμού αυτού. ακβ. Τον σχεδιασμό και την εφαρμογή πολιτικών ασφάλειας του ενδοδικτύου και των πληροφοριακών δεδομένων, ιδίως από καταστροφή, απώλειες, μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση και χρήση, αλλοίωση περιεχομένου, κακόβουλο λογισμικό, καθώς και τον σχεδιασμό και την εφαρμογή πολιτικών προστασίας προσωπικών δεδομένων και όλων των λοιπών δεδομένων που τηρούνται σε ψηφιακή μορφή στις υπηρεσίες των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας ΟΤΑ από μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση και χρήση, σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών . β. Τμήμα Προμηθειών και Διαχείρισης Υλικού, το οποίο είναι αρμόδιο για: βα. Τη διαχείριση των διαδικασιών για τη σύναψη και εκτέλεση συμβάσεων προμήθειας αγαθών και παροχής υπηρεσιών. ββ. Την τήρηση ηλεκτρονικού αρχείου με όλα τα στοιχεία για τους διαγωνισμούς, τις προσφορές και τις προμήθειες. βγ. Τη μέριμνα για τη σύσταση επιτροπών διενέργειας διαγωνισμών, παραλαβής εργασιών και προμηθειών και Επιτροπής Αξιολόγησης Ενστάσεων βδ. Την παροχή στοιχείων για το μητρώο δεσμεύσεων. βε. Τη μέριμνα για τη στέγαση των υπηρεσιών των ΑΥΕ ΟΤΑ, για τη συντήρηση, επισκευή, καθαρισμό και ασφάλεια των κτιρίων και εγκαταστάσεων, καθώς και την εν γένει καλή κατάσταση και λειτουργία όλων των εγκαταστάσεων και υποδομών του, πλην των υποδομών δικτύων. βστ. Τη συγκέντρωση των αιτημάτων προμηθειών αγαθών και υπηρεσιών από το σύνολο των ΑΥΕ ΟΤΑ και την ομαδοποίηση αυτών, συμπεριλαμβανομένων των υποδομών δικτύων.	

	βζ. Την παρακολούθηση των λειτουργικών δαπανών αναφορικά με τις εγκαταστάσεις των υπηρεσιών των ΑΥΕ ΟΤΑ . βε. Την απογραφή, αξιοποίηση, καλή λειτουργία και συντήρηση του υλικού, μηχανημάτων, εφοδίων ή άλλου περιουσιακού στοιχείου των ΑΥΕ ΟΤΑ , καθώς και την απομάκρυνση όσων χαρακτηρίζονται ως άχρηστα ή ακατάλληλα. βστ. Τη διατήρηση και ενημέρωση αρχείου περιουσιακών στοιχείων των ΑΥΕ ΟΤΑ . γ. Τμήμα Οικονομικής Διαχείρισης και Εκκαθάρισης Δαπανών, το οποίο είναι αρμόδιο για: γα. Την κατάρτιση του σχεδίου απόφασης ανάληψης υποχρέωσης κατόπιν τεκμηριωμένου αιτήματος από τον διατάκτη και την καταχώρηση των αναλαμβανόμενων δεσμεύσεων στα οικεία λογιστικά βιβλία και στο Μητρώο Δεσμεύσεων. γβ. Τον έλεγχο τήρησης των περί ανάληψης υποχρεώσεων διατάξεων και την παροχή βεβαίωσης επί των σχεδίων των σχετικών πράξεων, για την ύπαρξη της απαιτουμένης πίστωσης και για τη μη υπέρβαση του οριζόμενου κάθε φορά από το αρμόδιο όργανο ποσοστού διάθεσης της πίστωσης. γγ. Τον έλεγχο και εκκαθάριση δαπανών με βάση τα πλήρη και νόμιμα δικαιολογητικά αυτών. γδ. Την έκδοση τίτλου για την πληρωμή των δαπανών, μέσα στα καθοριζόμενα κατά μήνα όρια πληρωμών και εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών από το ενωσιακό και εθνικό κανονιστικό πλαίσιο. γε. Την τήρηση του Μητρώου Δεσμεύσεων Τακτικού Προϋπολογισμού. γστ. Την μέριμνα για την έγκριση έκδοσης και την τακτοποίηση των χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής. γζ. Την εισήγηση, αρμοδίως, για καταλογισμό δημοσίου υπολόγου καθώς και λαβόντα αχρεώστητης πληρωμής. γη. Την έκδοση συμψηφιστικών ενταλμάτων για την εμφάνισή τους στη δημόσια ληψοδοσία. γθ. Την έκδοση και παρακολούθηση επιτροπικών ενταλμάτων για τη μεταβίβαση πιστώσεων στους δευτερεύοντες διατάκτες. γι. Την παροχή απόψεων στα δικαστήρια, την εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων, πλην αυτών που εξοφλούνται από την Ενιαία Αρχή Πληρωμών και την κοινοποίηση στην αρμόδια Υπηρεσία των αποφάσεων αυτών, από τις οποίες προκύπτει επιβάρυνση στον προϋπολογισμό. για. Τη μέριμνα για την αποτροπή συσσώρευσης οφειλών που προκύπτουν από τις αρμοδιότητες του Τμήματος. δ. Τμήμα Μισθοδοσίας, το οποίο είναι αρμόδιο για: δα. Την εκκαθάριση αποδοχών του προσωπικού των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας ΟΤΑ με οποιαδήποτε σχέση εργασίας. δβ. Τον έλεγχο και την εκκαθάριση απολαβών και αποζημιώσεων που εξοφλούνται μέσω της	

	Ενιαίας Αρχής Πληρωμών συμπεριλαμβανομένων και των μετακινήσεων του προσωπικού των ΑΥΕ ΟΤΑ και προσώπων που εξυπηρετούνται από αυτά. δγ. Την τακτική παροχή στοιχείων προς το Ελεγκτικό Συνέδριο, καθώς και τις αποδόσεις προς τα ασφαλιστικά ταμεία, με την αποστολή μισθοδοτικών καταστάσεων και λοιπών δικαιολογητικών. δδ. Την παροχή εν γένει στοιχείων, βεβαιώσεων και οδηγιών, αναφορικά με αποδοχές, πρόσθετες αμοιβές, αποζημιώσεις, κρατήσεις κ.λπ., για το πάσης φύσεως προσωπικό του των ΑΥΕ ΟΤΑ. δε. Την εφαρμογή πειθαρχικών, διοικητικών και δικαστικών αποφάσεων στο πλαίσιο εκκαθάρισης τακτικής μισθοδοσίας των υπαλλήλων . δστ. Την τήρηση μητρώου πάσης φύσεως προσωπικού των ΑΥΕ ΟΤΑ. δζ. Την παροχή βεβαίωσης επί των πράξεων διορισμών, μετατάξεων, αποσπάσεων και προαγωγών του προσωπικού κάθε κατηγορίας , για την ύπαρξη σχετικών προβλέψεων στον προϋπολογισμό του. δη. Την έκδοση τίτλου για την πληρωμή δαπανών, σε συνεργασία με την Ενιαία Αρχή Πληρωμών, μέσα στα καθοριζόμενα κατά μήνα όρια πληρωμών και εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών από το κανονιστικό πλαίσιο για δαπάνες αρμοδιότητας του Τμήματος. δθ. Την τακτοποίηση των χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής για δαπάνες αρμοδιότητας του Τμήματος. δι. Την εισήγηση αρμοδίως για καταλογισμό δημοσίου υπολόγου καθώς και λαβόντα αχρεώστητης πληρωμής. δια. Τη μέριμνα για την αποτροπή συσσώρευσης οφειλών που προκύπτουν από τις αρμοδιότητες του Τμήματος. διβ. Την τήρηση των λογιστικών βιβλίων. διγ. Την συγκέντρωση δεδομένων από το Μητρώο Δεσμεύσεων και υποβολή σχετικών αναφορών στη Διεύθυνση Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικών Αναφορών. διδ. Την ορθολογική αξιοποίηση των πόρων του Υπουργείου σύμφωνα με γενικές αρχές και κανόνες για τη δημοσιονομική διαχείριση του ν. 4270/2014 (Α’ 143). 6. Στην Διεύθυνση Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης των ΑΥΕ ΟΤΑ και τα	

	Τμήματα αυτής προϊστανται υπάλληλοι του κλάδου/ειδικότητας ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, ή ΠΕ Πληροφορικής, ή ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού. 7. Οι πιστώσεις για την κάλυψη των αναγκών στελέχωσης και της εν γένει λειτουργίας των ΑΥΕ ΟΤΑ και της Δ/νσης Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης των ΑΥΕ ΟΤΑ, εγγράφονται στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών σε ειδικό κωδικό και διατίθενται αποκλειστικά για τις ανάγκες των υπηρεσιών και μονάδων των ανωτέρω υπηρεσιών. 8. Για τις ανάγκες λειτουργίας της Διεύθυνσης Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης των ΑΥΕ ΟΤΑ, συνιστώνται στο Υπουργείο Εσωτερικών (Τομέας Εσωτερικών) οι εξής οργανικές θέσεις μονίμου προσωπικού: 16 θέσεις του κλάδου/ειδικότητας ΠΕ Διοικητικού Οικονομικού 3 θέσεις του κλάδου/ειδικότητας ΠΕ Πληροφορικής 6 θέσεις του κλάδου/ειδικότητας ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού 3 θέσεις του κλάδου/ειδικότητας ΤΕ Πληροφορικής 6 θέσεις του κλάδου/ειδικότητας ΔΕ Διοικητικών Γραμματέων. 9. Αποσπάσεις ή μετατάξεις για την κάλυψη των οργανικών θέσεων της Διεύθυνσης Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης των ΑΥΕ ΟΤΑ γίνονται κατ' εξαίρεση κάθε άλλης διάταξης με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και είναι υποχρεωτικές για τους φορείς προέλευσης.	

	Άρθρο 113 **Υπηρεσιακές μεταβολές – πειθαρχικός έλεγχος – Αντικατάσταση του άρθρου 220 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 220 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Υπηρεσιακές μεταβολές – Πειθαρχικός έλεγχος 1. Στον Επόπτη ΟΤΑ επιβάλλονται οι εξής πειθαρχικές ποινές: α) η έγγραφη επίπληξη, β) το πρόστιμο έως τις αποδοχές τριών (3) μηνών, γ) η οριστική παύση. 2. Την πειθαρχική εξουσία επί του Επόπτη ΟΤΑ ασκεί ο Υπουργός Εσωτερικών και το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο. Ο Υπουργός Εσωτερικών μπορεί να επιβάλλει στον Επόπτη ΟΤΑ την ποινή της έγγραφης επίπληξης και του προστίμου έως τις αποδοχές τριών (3) μηνών. Την ποινή της οριστικής παύσης επιβάλλει το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο. Την πειθαρχική δίωξη ασκεί ο Υπουργός Εσωτερικών. 3. Ο Υπουργός Εσωτερικών παύει από τη θέση του τον Επόπτη ΟΤΑ σε περίπτωση διάπραξης σοβαρών πειθαρχικών παραπτωμάτων, μετά από σύμφωνη γνώμη του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου, καθώς και σε περίπτωση αντικειμενικής αδυναμίας άσκησης των καθηκόντων του ή ύστερα από αίτηση παραίτησης του. 4. Κατά της απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών ή του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου που επιβάλλει ποινή, ασκείται προσφυγή ουσίας στο Συμβούλιο της Επικρατείας. Για τον Επόπτη ΟΤΑ ισχύουν κατά τα λοιπά οι πειθαρχικές διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα. 5. Όταν ως Επόπτης ΟΤΑ υπηρετεί μόνιμος δημόσιος υπάλληλος και επιβληθεί σε αυτόν η ποινή της παύσης λόγω σοβαρού πειθαρχικού παραπτώματος στην άσκηση των καθηκόντων του, σύμφωνα με την παρ. 2, το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο κρίνει, στη συνέχεια, εάν η σοβαρότητα του διαπραχθέντος πειθαρχικού παραπτώματος επιβάλλει και να απολυθεί από τη θέση του δημοσίου υπαλλήλου ή να του επιβληθεί άλλη πειθαρχική ποινή. 6. Αρμόδιο υπηρεσιακό συμβούλιο για τα θέματα που αφορούν το προσωπικό των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας ΟΤΑ είναι το οικείο συμβούλιο του Υπουργείου Εσωτερικών. 7. Την πειθαρχική εξουσία στους υπαλλήλους που υπηρετούν στην Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. ασκούν: α. Ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Εποπτείας Ο.Τ.Α.. β. Ο Επόπτης ΟΤΑ 8. Αρμόδιο Πειθαρχικό Συμβούλιο για τα θέματα που αφορούν το προσωπικό των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας ΟΤΑ είναι το κοινό Πειθαρχικό Συμβούλιο των υπαλλήλων του Υπουργείου Εσωτερικών, των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και των φορέων που υπάγονται σε αυτές. 9. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται, ως προς το προσωπικό της Αυτοτελούς Υπηρεσίας ΟΤΑ, οι διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα».	**Άρθρο 220** **Υπηρεσιακές μεταβολές- βαθμολογική εξέλιξη** «1. Το προσωπικό της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. για τα θέματα που αφορούν στην υπηρεσιακή του κατάσταση υπάγεται στο Υπηρεσιακό Συμβούλιο της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.» *** Η παρ.1 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 20 παρ.7 Ν.4257/2014, ΦΕΚ Α 93/14.7.2014. 2. Η μετάταξη του προσωπικού της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. σε άλλη υπηρεσία επιτρέπεται μετά την πάροδο πενταετίας από το διορισμό του, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες περί μετατάξεων διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα. 3. Οι υπάλληλοι της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. που έχουν τα απαιτούμενα από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις προσόντα δικαιούνται να υποβάλλουν αίτηση προς επιλογή σε θέσεις Γενικών Διευθυντών Υπουργείων και άλλων δημοσίων υπηρεσιών. 4. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα.

	Ά Άρθρο 114 **Συμβούλιο Εποπτών ΟΤΑ – Αντικατάσταση του άρθρου 223 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 223 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Συμβούλιο Εποπτών ΟΤΑ 1. Στο Υπουργείο Εσωτερικών συστήνεται Συμβούλιο Εποπτών ΟΤΑ, το οποίο αποτελείται από τους επτά (7) Επόπτες ΟΤΑ. 2. Το Συμβούλιο εκλέγει τον Πρόεδρό του μεταξύ των μελών του για θητεία δύο (2) ετών. 3. Έργο του Συμβουλίου είναι ο συντονισμός του έργου των Εποπτών ΟΤΑ, η ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των μελών του σχετικά με ζητήματα που αναφύονται κατά την άσκηση της κρατικής εποπτείας, καθώς και η από κοινού αντιμετώπιση μείζονος σπουδαιότητας ζητημάτων εποπτείας των ΟΤΑ. 4. Οι αποφάσεις του Συμβουλίου έχουν εισηγητικό και γνωμοδοτικό χαρακτήρα και δεν δεσμεύουν τα μέλη του κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. 5. Το Συμβούλιο Εποπτών ΟΤΑ εισηγείται στον καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργό την υποβολή ερωτήματος στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, για θέματα μείζονος σημασίας που αφορούν τον έλεγχο νομιμότητας που ασκείται από τις Αυτοτελείς Υπηρεσίες Εποπτείας ΟΤΑ. 6. Διοικητική υποστήριξη στο Συμβούλιο Εποπτών ΟΤΑ παρέχει η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών. 7. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών εγκρίνεται ο Κανονισμός Λειτουργίας του Συμβουλίου Εποπτών ΟΤΑ, ο οποίος καταρτίζεται με απόφαση του Συμβουλίου.	**Άρθρο 223** **Συμβούλιο Ελεγκτών Νομιμότητας** 1. Συνιστάται στο Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης Συμβούλιο Ελεγκτών Νομιμότητας στο οποίο προεδρεύει ο Υπουργός Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, ως πρόεδρος, και συμμετέχουν οι Ελεγκτές Νομιμότητας των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας Ο.Τ.Α., ως μέλη. 2. Το Συμβούλιο Ελεγκτών Νομιμότητας συγκαλείται από τον Υπουργό Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και αποσκοπεί στο συντονισμό της δράσης των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας Ο.Τ.Α., καθώς και στην αντιμετώπιση σημαντικών ζητημάτων που ανακύπτουν τόσο κατά την οργάνωση και τη λειτουργία τους όσο και κατά τον έλεγχο των Ο.Τ.Α.. 3. Το Συμβούλιο Ελεγκτών Νομιμότητας μπορεί να απευθύνει ερωτήματα στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους για ζητήματα μείζονος σημασίας που συνάπτονται με τον ασκούμενο από την Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. έλεγχο. Η γνώμη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους για τα ζητήματα αυτά είναι υποχρεωτική εφόσον γίνει δεκτή από τον αρμόδιο Υπουργό.

	Άρθρο 115 **Επιτροπή Συντονισμού και Ελέγχου Εποπτείας ΟΤΑ – Συμπλήρωση του ν. 3852/2010** Στο ν. 3852/2010 μετά το άρθρο 223 τίθεται άρθρο 223Α ως εξής: «Επιτροπή Συντονισμού και Ελέγχου Εποπτείας ΟΤΑ 1. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών συνιστάται Επιτροπή Συντονισμού και Ελέγχου Εποπτείας ΟΤΑ, στην οποία συμμετέχουν ο Υπουργός Εσωτερικών, ως πρόεδρος, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου Εποπτών ΟΤΑ, ένας Αντιπρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που ορίζεται από τον Πρόεδρο αυτού, ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων, ο Συνήγορος του Πολίτη, ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης, ο Ειδικός Γραμματέας του Σώματος Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης, ο Πρόεδρος του Παρατηρητήριου Οικονομικής Αυτοτέλειας ΟΤΑ, ο Τομεακός Γραμματέας Δημοσιονομικής Πολιτικής, ο Πρόεδρος της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας και ο Πρόεδρος της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας ή οι υπ' αυτών οριζόμενοι αναπληρωτές τους. 2. Αποστολή της Επιτροπής της παρ. 1 είναι ο περιοδικός έλεγχος του επιπέδου συμμόρφωσης των ΟΤΑ, η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του μηχανισμού εποπτείας, η αμοιβαία ενημέρωση όλων των διοικητικών και δικαστικών φορέων για τα θέματα αρμοδιότητάς τους που αφορούν την Τοπική Αυτοδιοίκηση, καθώς και η εν γένει παρακολούθηση και η μέριμνα για τη διαρκή αναβάθμιση της αποτελεσματικότητας της κρατικής εποπτείας επί των ΟΤΑ. 3. Η Επιτροπή Συντονισμού και Ελέγχου ΟΤΑ καταρτίζει τον Κανονισμό Λειτουργίας της, ο οποίος καθορίζει και τις αναγκαίες λεπτομέρειες για ζητήματα υποστήριξης της Επιτροπής και εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών».	

	Άρθρο 116 **Υποχρεωτικός Έλεγχος Νομιμότητας – Αντικατάσταση άρθρου 225 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 225 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Υποχρεωτικός Έλεγχος Νομιμότητας 1. Οι αποφάσεις των συλλογικών οργάνων των δήμων και των περιφερειών, καθώς και των ΝΠΔΔ αυτών, αποστέλλονται υποχρεωτικά για έλεγχο νομιμότητας στην Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α., εφόσον αφορούν: α) ρυθμίσεις κανονιστικού περιεχομένου, β) την ανάθεση έργων, υπηρεσιών, μελετών και προμηθειών, αν το τίμημα υπερβαίνει το ποσό των εκατόν είκοσι χιλιάδων (120.000) ευρώ χωρίς Φ.Π.Α., γ) την αγορά και εκποίηση, λόγω πώλησης ή δωρεάς κατά κυριότητα, ακινήτων, δ) την κήρυξη αναγκαστικών απαλλοτριώσεων, ε) τη μίσθωση ακινήτων από τρίτους, στ) τη σύναψη πάσης φύσεως δανείων ζ) την ίδρυση πάσης φύσεως νομικών προσώπων, τη συμμετοχή σε υφιστάμενα νομικά πρόσωπα, καθώς και τη λύση και τη θέση σε εκκαθάριση νομικών προσώπων η) τη σύναψη προγραμματικών συμβάσεων, με την επιφύλαξη του τελευταίου εδαφίου της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 100 και θ) τη διεξαγωγή δημοτικού ή περιφερειακού δημοψηφίσματος. Στην Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ αποστέλλονται προς έλεγχο νομιμότητας και οι αποφάσεις των κοινωφελών επιχειρήσεων, των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης-Αποχέτευσης και των μονομετοχικών ανωνύμων εταιρειών Ο.Τ.Α. που αφορούν α) αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, β) εκποίηση παγίων περιουσιακών στοιχείων, γ) αγορά και εκποίηση ακινήτων, δ) σύναψη δανείων και ε) ανάθεση έργων, υπηρεσιών, μελετών και προμηθειών, εάν το τίμημα υπερβαίνει το ποσό των εκατόν είκοσι χιλιάδων (120.000) ευρώ χωρίς Φ.Π.Α στ) μίσθωση ακινήτων από τρίτους και ζ) τη σύναψη προγραμματικών συμβάσεων, με την επιφύλαξη της περιπτ. α' της παρ. 1 του άρθρου 100. Επίσης, αποστέλλονται προς έλεγχο νομιμότητας οι αποφάσεις των Περιφερειακών Ταμείων Ανάπτυξης, εφόσον υπάγονται στις περιπτώσεις των προηγούμενων εδαφίων της παραγράφου αυτής, καθώς και ο προϋπολογισμός τους. Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις αυτών κοινοποιούνται στην Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. 2. Η απόφαση αποστέλλεται για έλεγχο νομιμότητας συνοδευόμενη από αντίγραφο του αποδεικτικού δημοσίευσης και από τα έγγραφα στοιχεία που είναι αναγκαία για την νόμιμη έκδοσή της, μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από τη συνεδρίαση του συλλογικού οργάνου. Οι δήμοι, οι περιφέρειες, τα ΝΠΔΔ και οι ανωτέρω επιχειρήσεις τους υποχρεούνται να διαβιβάζουν αμελλητί και κάθε επιπλέον στοιχείο που ζητείται από την Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. 3. Ο Επόπτης Ο.Τ.Α. ελέγχει τη νομιμότητα της απόφασης μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την περιέλευσή της στην Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. και εκδίδει υποχρεωτικά ειδική πράξη. Η μη έκδοση της ειδικής πράξης του	**Άρθρο 225** **Υποχρεωτικός έλεγχος νομιμότητας** 1. Οι αποφάσεις των συλλογικών οργάνων των δήμων και των περιφερειών αποστέλλονται υποχρεωτικά για έλεγχο νομιμότητας στην Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α., εφόσον αφορούν: α) ρυθμίσεις κανονιστικού περιεχομένου, β) την ανάθεση έργων, υπηρεσιών, μελετών και προμηθειών, γ) την αγορά και εκποίηση ακινήτων, δ) την κήρυξη αναγκαστικών απαλλοτριώσεων, ε) την επιβολή φόρων, τελών, δικαιωμάτων, στ) τη σύναψη κάθε μορφής συμβάσεων, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και εκείνες που προβλέπονται από ειδικές διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, ζ) τη σύναψη δανείων, η) τη διενέργεια τοπικού δημοψηφίσματος όταν τούτο προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία και θ) τις διαδικασίες κατάρτισης των επιχειρησιακών προγραμμάτων. «Επίσης, αποστέλλονται προς έλεγχο νομιμότητας οι αποφάσεις των κοινωφελών επιχειρήσεων, των ΔΕΥΑ και των μονομετοχικών ανωνύμων εταιρειών Ο.Τ.Α. που αφορούν: α) αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, β) εκποίηση παγίων περιουσιακών στοιχείων και γ) λήψη δανείων.» *** Το δεύτερο εδάφιο της παρ.1 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 7 Ν.4257/2014, ΦΕΚ Α 93/14.7.2014. «Ειδικά, σε ό,τι αφορά τις ΔΕΥΑ, εκτός από τις παραπάνω αποφάσεις, αποστέλλονται επιπλέον προς έλεγχο νομιμότητας οι αποφάσεις εκείνες που αφορούν: α) την ψήφιση του προϋπολογισμού της επιχείρησης και του τεχνικού προγράμματος έργων, καθώς και κάθε τροποποίηση τους, β) την αγορά και εκποίηση ακινήτων κτημάτων, γ) την επιβάρυνση των ακινήτων της επιχείρησης με εμπράγματα δικαιώματα και δ) τις μελέτες, τα έργα και τις προμήθειες.» *** Το τελευταίο εδάφιο της παρ.1 προστέθηκε με το άρθρο 10 παρ.5 Ν.4071/2012 (ΦΕΚ Α΄ 85/11.04.2012) *** ΠΡΟΣΟΧΗ: Κατά την παρ.12β άρθρ.44 Ν.3979/2011,ΦΕΚ Α 138/16.6.2011: " Στον υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 225 του ν. 3852/2010 περιλαμβάνονται και οι αποφάσεις των

	προηγούμενου εδαφίου συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα του Επόπτη ΟΤΑ. 4. Εκθέσεις τακτικού ή έκτακτου διαχειριστικού ελέγχου σε ΟΤΑ ή νομικά πρόσωπα αυτών, από ορκωτούς ελεγκτές ή από υπηρεσίες εσωτερικού ελέγχου, που διενεργείται σύμφωνα με ειδικές διατάξεις νόμου ή Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας, διαβιβάζονται υποχρεωτικά στον Επόπτη Ο.Τ.Α., για την παρακολούθηση και υλοποίηση των σχετικών συστάσεων ή πορισμάτων».	Περιφερειακών Ταμείων Ανάπτυξης". 2. Η απόφαση αποστέλλεται για έλεγχο νομιμότητας συνοδευόμενη από αντίγραφο του αποδεικτικού δημοσίευσης και από τα έγγραφα στοιχεία που είναι αναγκαία για τη νόμιμη έκδοση της, μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από τη συνεδρίαση του συλλογικού οργάνου. Οι δήμοι, οι περιφέρειες και οι ανωτέρω επιχειρήσεις τους υποχρεούνται να διαβιβάζουν και κάθε επιπλέον στοιχείο που ζητείται από την Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α.. 3. "Ο Ελεγκτής Νομιμότητας ελέγχει τη νομιμότητα της απόφασης μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την περιέλευσή της στην Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. και εκδίδει υποχρεωτικά ειδική πράξη." Σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι η απόφαση είναι παράνομη, τότε αυτή ακυρώνεται. ***Το εντός "" πρώτο εδάφιο αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 6 παρ.12 του Ν.4071/2012 (ΦΕΚ Α΄ 85/11.04.2012) *** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Κατά την παρ.10ιζ΄ άρθρου 18 Ν.3870/2010,ΦΕΚ Α 138/9.8.2010: " Στον υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας του άρθρου 225 περιλαμβάνονται και οι αποφάσεις των Ν.Π.Δ.Δ. των δήμων και των περιφερειών".

	Άρθρο 117 **Αυτεπάγγελτος έλεγχος νομιμότητας – Αντικατάσταση άρθρου 226 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 226 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Αυτεπάγγελτος έλεγχος νομιμότητας 1. Ο Επόπτης ΟΤΑ μπορεί αυτεπαγγέλτως να ακυρώσει οποιαδήποτε απόφαση των συλλογικών ή μονομελών οργάνων των δήμων, των περιφερειών, των νομικών προσώπων αυτών, καθώς και των συνδέσμων τους, για λόγους νομιμότητας, μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών αφότου η απόφαση έχει δημοσιευτεί ή εκδοθεί. 2. Οι δήμοι, οι περιφέρειες, οι σύνδεσμοι και τα νομικά πρόσωπα αυτών υποχρεούνται να παρέχουν αμελλητί κάθε στοιχείο που ζητείται από την Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ με σκοπό την άσκηση του ελέγχου νομιμότητας. 3. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου Εποπτών ΟΤΑ και της Επιτροπής Συντονισμού και Ελέγχου Εποπτείας ΟΤΑ, μπορεί να προβλέπεται η διενέργεια δειγματοληπτικού ελέγχου, σύμφωνα με συγκεκριμένες ποσοστώσεις ανά κατηγορία πράξης ή ανά ΟΤΑ, με τη χρήση μεθόδων εκτίμησης κινδύνου, καθώς και η διαδικασία μέσω της οποίας η Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ θα λαμβάνει γνώση των εκδιδόμενων πράξεων, η μέθοδος ανάρτησης ή ηλεκτρονικής διακίνησης της σχετικής αλληλογραφίας, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα».	**Άρθρο 226** **Αυτεπάγγελτος έλεγχος νομιμότητας** «1. Ο Ελεγκτής Νομιμότητας μπορεί αυτεπαγγέλτως να ακυρώσει οποιαδήποτε απόφαση των συλλογικών ή μονομελών οργάνων των δήμων και των περιφερειών, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών και των κοινωφελών επιχειρήσεων, των ΔΕΥΑ και των μονομετοχικών ανωνύμων εταιρειών Ο.Τ.Α., καθώς και των συνδέσμων για λόγους νομιμότητας, μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών αφότου η απόφαση έχει δημοσιευθεί ή εκδοθεί.» *** Η παρ.1 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 7 Ν.4257/2014, ΦΕΚ Α 93/14.7.2014. 2. Οι δήμοι, οι περιφέρειες, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου αυτών και οι επιχειρήσεις τους, καθώς και οι σύνδεσμοι υποχρεούνται να παρέχουν κάθε στοιχείο που ζητείται από την Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. με σκοπό την άσκηση του ελέγχου νομιμότητας.

	Άρθρο 118 **Ειδική διοικητική προσφυγή – Αιτήσεις θεραπείας - Αντικατάσταση άρθρου 227 του ν.** 3852/2010 Το άρθρο 227 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Ειδική διοικητική προσφυγή – Αιτήσεις θεραπείας 1. Οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον μπορεί να προσβάλει τις αποφάσεις των συλλογικών ή μονομελών οργάνων των δήμων, των περιφερειών, των νομικών προσώπων αυτών, καθώς και των συνδέσμων τους, για λόγους νομιμότητας, ενώπιον του Επόπτη ΟΤΑ, μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από τη δημοσίευση της απόφασης ή την ανάρτηση της στο διαδίκτυο ή από την κοινοποίηση της ή αφότου έλαβε πλήρη γνώση αυτής. Ατομικές πράξεις κοινοποιούνται στον ενδιαφερόμενο με απόδειξη παραλαβής και αναφέρουν υποχρεωτικά ότι κατ' αυτών χωρεί ειδική προσφυγή για λόγους νομιμότητας ενώπιον του Επόπτη ΟΤΑ μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών. 2. Προσφυγή επιτρέπεται και κατά παράλειψης οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας των οργάνων της προηγούμενης παραγράφου. Στην περίπτωση αυτή η προσφυγή ασκείται εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την παρέλευση άπρακτης της ειδικής προθεσμίας που τυχόν τάσσει ο νόμος για την έκδοση της οικείας πράξης, διαφορετικά μετά την παρέλευση τριμήνου από την υποβολή της σχετικής αίτησης του ενδιαφερομένου. 3. Σε περίπτωση υποβολής αίτησης θεραπείας κατά των αποφάσεων ή των παραλείψεων της παρ. 2, οι προβλεπόμενες για την άσκηση της ειδικής διοικητικής προσφυγής ενώπιον του Επόπτη ΟΤΑ προθεσμίες αναστέλλονται από την υποβολή της αίτησης θεραπείας και μέχρι την έκδοση απόφασης επ' αυτής ή την παρέλευση άπρακτης της σχετικής προθεσμίας του άρθρου 24 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, ο οποίος κυρώθηκε με το ν. 2690/1999 (Α' 45). 4. Δικαίωμα για την άσκηση της ειδικής διοικητικής προσφυγής τεκμαίρεται ότι έχουν όλοι οι αιρετοί του οικείου δήμου ή περιφέρειας, ανεξάρτητα από το εάν έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση κατά την οποία ελήφθη η προσβαλλόμενη απόφαση, εφόσον δεν την υπερψήφισαν. Δικαίωμα έχουν ομοίως οι συνδικαλιστικές οργανώσεις εργαζομένων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση πρώτου ή δεύτερου βαθμού, καθώς και νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που επιδιώκουν σύμφωνα με το καταστατικό τους περιβαλλοντικούς, πολιτιστικούς και εν γένει κοινωνικούς σκοπούς. 5. Ο Επόπτης ΟΤΑ αποφαίνεται επί της προσφυγής μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο (2) μηνών από την υποβολή της. Αν παρέλθει η ανωτέρω προθεσμία χωρίς να εκδοθεί απόφαση θεωρείται ότι η προσφυγή έχει σιωπηρώς απορριφθεί. 6. Η άσκηση της ειδικής διοικητικής προσφυγής αποτελεί προϋπόθεση για την άσκηση ένδικων βοηθημάτων ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων».	**Άρθρο 227** **Ειδική διοικητική προσφυγή - Αιτήσεις θεραπείας** 1.α. Οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον μπορεί να προσβάλει τις αποφάσεις των συλλογικών ή μονομελών οργάνων των δήμων, των περιφερειών, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών και των συνδέσμων για λόγους νομιμότητας, μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από τη δημοσίευση της απόφασης ή την ανάρτηση της στο διαδίκτυο ή από την κοινοποίηση της ή αφότου έλαβε γνώση αυτής. β. Προσφυγή επιτρέπεται και κατά παράλειψης οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας των οργάνων της προηγούμενης παραγράφου. Στην περίπτωση αυτή η προσφυγή ασκείται εντός δεκαημέρου από την άπρακτη παρέλευση της ειδικής προθεσμίας που, τυχόν, τάσσει ο νόμος για την έκδοση της οικείας πράξης, διαφορετικά μετά την παρέλευση τριμήνου από την υποβολή της σχετικής αίτησης του ενδιαφερομένου. 2. Ο Ελεγκτής Νομιμότητας αποφαίνεται επί της προσφυγής μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο (2) μηνών από την υποβολή της. Αν παρέλθει η ανωτέρω προθεσμία χωρίς να εκδοθεί απόφαση θεωρείται ότι η προσφυγή έχει σιωπηρώς απορριφθεί. 3. Η άσκηση της ειδικής διοικητικής προσφυγής αποτελεί προϋπόθεση για την άσκηση ενδίκων βοηθημάτων ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων. 4. Ο Ελεγκτής Νομιμότητας είναι αρμόδιος να αποφαίνεται επί: α) αιτήσεων θεραπείας για έργα με προϋπολογισμό μέχρι 5.000.000 ευρώ προ Φ.Π.Α., μελετών και υπηρεσιών που υπάγονται στις διατάξεις του ν. 3316/2005 (ΦΕΚ 42 Α) και αφορούν δήμους, β) αιτήσεων θεραπείας για έργα με προϋπολογισμό μέχρι 5.000.000 ευρώ προ Φ.Π.Α., μελετών και υπηρεσιών που υπάγονται στις διατάξεις του ν. 3316/2005 (ΦΕΚ 42 Α) και αφορούν περιφέρειες. *** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Με το άρθρο 17 Ν.4257/2014,ΦΕΚ Α 93/14.4.2014,ορίζεται ότι: "Οι αποφάσεις των μονομελών οργάνων των Δήμων, των Ιδρυμάτων, των Συνδέσμων και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών που εκδίδονται βάσει του ν. 3584/2007, καθώς και των περιφερειών και των Ιδρυμάτων αυτών που εκδίδονται βάσει του ν. 3528/2007, υπόκεινται στην ειδική διοικητική προσφυγή του άρθρου 227 του ν. 3852/2010".

	Άρθρο 119 **Αναστολή εκτέλεσης – Αντικατάσταση άρθρου 228 του ν. .3852/2010** Το άρθρο 228 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Αναστολή εκτέλεσης 1. Ο Επόπτης ΟΤΑ μπορεί, εφόσον υποβληθεί σχετικό αίτημα με την προσφυγή του προηγούμενου άρθρου, να αναστείλει με απόφασή του την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης. Οι δήμοι, οι περιφέρειες και οι φορείς αυτών ειδοποιούνται από την Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. για την άσκηση της προσφυγής και της αίτησης αναστολής και τους παρέχεται σύντομη προθεσμία για την έκθεση των απόψεών τους. Αν συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι επείγοντος χαρακτήρα ο Επόπτης μπορεί να αναστείλει την προσβαλλόμενη πράξη και πριν από τη διαβίβαση των απόψεων των ανωτέρω νομικών προσώπων. 2. Η αναστολή χορηγείται εφόσον η προσφυγή παρίσταται προδήλως βάσιμη ή κρίνεται ότι ο ασκών την ειδική διοικητική προσφυγή θα υποστεί ανεπανόρθωτη ή δυσχερώς επανορθώσιμη βλάβη μέχρι την εξέτασή της. 3. Η πράξη αναστολής ισχύει μέχρι την έκδοση απόφασης του Επόπτη επί της προσφυγής ή την άπρακτη πάροδο των δύο (2) μηνών, εντός των οποίων οφείλει να αποφανθεί ο Επόπτης ΟΤΑ κατά την παρ. 5 του άρθρου 227. 4. Ανάκληση της απόφασης που χορηγεί την αναστολή επιτρέπεται μόνο αν γίνει επίκληση νεότερων κρίσιμων στοιχείων τα οποία δεν είχαν τεθεί υπόψη του Επόπτη ΟΤΑ κατά την έκδοση της απόφασής του ή αν έχουν μεταβληθεί τα δεδομένα με βάση τα οποία χορηγήθηκε η αναστολή. 5. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών μπορεί να ρυθμίζεται κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη διαδικασία για τη χορήγηση αναστολής».	**Άρθρο 228** **Αναστολή εκτέλεσης** 1. Ο Ελεγκτής Νομιμότητας μπορεί, εφόσον υποβληθεί σχετικό αίτημα με την προσφυγή του προηγούμενου άρθρου, να αναστέλλει με απόφαση του την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης. Τα νομικά πρόσωπα της παραγράφου 1 περ. α` του άρθρου 227 ειδοποιούνται από την Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. για την άσκηση της προσφυγής και τους παρέχεται σύντομη προθεσμία για την έκθεση των απόψεων τους. Αν συντρέχει εξαιρετικός λόγος επείγοντος ο Ελεγκτής Νομιμότητας μπορεί να αναστείλει την προσβαλλόμενη πράξη και πριν από τη διαβίβαση των απόψεων των ανωτέρω νομικών προσώπων. 2. Η αναστολή χορηγείται εφόσον η προσφυγή παρίσταται προδήλως βάσιμη ή κρίνεται ότι ο ασκών την ειδική διοικητική προσφυγή θα υποστεί ανεπανόρθωτη ή δυσχερώς επανορθώσιμη βλάβη μέχρι την εξέταση της. 3. Η πράξη αναστολής ισχύει μέχρι την έκδοση απόφασης του Ελεγκτή Νομιμότητας επί της προσφυγής ή την άπρακτη πάροδο των δύο (2) μηνών, εντός των οποίων οφείλει να αποφανθεί ο Ελεγκτής Νομιμότητας κατά την παράγραφο 2 του προηγούμενου άρθρου. 4. Ανάκληση της απόφασης που χορηγεί την αναστολή επιτρέπεται μόνο εφόσον γίνει επίκληση νεότερων κρίσιμων στοιχείων τα οποία δεν είχαν τεθεί υπόψη του Ελεγκτή Νομιμότητας κατά την έκδοση της απόφασης του ή μεταβλήθηκαν τα δεδομένα βάσει των οποίων χορηγήθηκε η αναστολή. 5. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης μπορεί να ρυθμίζονται ειδικότερα ζητήματα της διαδικασίας για τη χορήγηση αναστολής.

	Άρθρο 120 **Επιτόπιοι έλεγχοι – Αντικατάσταση άρθρου 229 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 229 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Επιτόπιοι έλεγχοι Η Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ μπορεί στο πλαίσιο του έργου της να ενεργεί επιτόπιους ελέγχους προκειμένου να διαμορφώνει ίδια αντίληψη. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών μπορούν να ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα σχετικά με τη διαδικασία διεξαγωγής των επιτόπιων ελέγχων».	**Άρθρο 229** **Επιτόπιοι Έλεγχοι - Ετήσια έκθεση** 1. Η Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. μπορεί στο πλαίσιο του έργου της να ενεργεί επιτόπιους ελέγχους προκειμένου να διαμορφώνει ίδια αντίληψη. 2. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ρυθμίζεται η διαδικασία διεξαγωγής των επιτόπιων ελέγχων. 3. Ο Ελεγκτής Νομιμότητας συντάσσει στο τέλος κάθε έτους έκθεση στην οποία καταγράφει το έργο της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α., της οποίας προϊσταται και ειδικότερα τον αριθμό των πράξεων που ελέγχθηκαν, τις προσφυγές που εξετάσθηκαν και τα ζητήματα εν γένει που απασχόλησαν την υπηρεσία κατά τη διενέργεια της εποπτείας, όπως τυχόν καταγγελίες που υποβλήθηκαν στην υπηρεσία από πρόσωπα για θέματα νομιμότητας. Στην ίδια έκθεση μπορεί να προτείνονται μέτρα, νομοθετικά και άλλα, τα οποία πρέπει να ληφθούν για την αποτελεσματικότερη διενέργεια του ελέγχου νομιμότητας. Η έκθεση υποβάλλεται στον Υπουργό Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και κοινοποιείται δια του Υπουργού στην Επιτροπή θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής των Ελλήνων και στον Συνήγορο του Πολίτη. Οι εκθέσεις των Ελεγκτών Νομιμότητας όλων των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας Ο.Τ.Α. συζητούνται στο Συμβούλιο Ελεγκτών Νομιμότητας το οποίο μπορεί να συντάξει πορίσματα που αφορούν τον έλεγχο νομιμότητας και εν γένει την κρατική εποπτεία στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης. *** ΠΡΟΣΟΧΗ: Με το άρθρο 20 παρ.12 Ν.4257/2014, ΦΕΚ Α 93/14.7.2014,ορίζεται ότι: "12. Στο γ εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 229 του ν. 3852/2010 μετά τη λέξη «Ο.Τ.Α.» τίθεται κόμμα, εισάγεται η φράση «οι οποίες κοινοποιούνται στους Γενικούς Γραμματείς των οικείων Αποκεντρωμένων Διοικήσεων» και τίθεται κόμμα".

	Άρθρο 121 **Δημοσίευση αποφάσεων Επόπτη ΟΤΑ – Αντικατάσταση άρθρου 230 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 230 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Δημοσίευση αποφάσεων του Επόπτη ΟΤΑ 1. Οι αποφάσεις του Επόπτη ΟΤΑ, οι οποίες εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 225 έως 227 κοινοποιούνται στον φορέα που εξέδωσε την πράξη την οποία αφορούν, στον οικείο Δημοτικό ή Περιφερειακό Διαμεσολαβητή, καθώς και σε αυτόν που έχει ασκήσει την προσφυγή κατά της πράξης, εντός πέντε (5) ημερών από την έκδοση τους. 2. Οι αποφάσεις της παρ. 1 αναρτώνται στην επίσημη ιστοσελίδα της οικείας Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ, καθώς και στην ιστοσελίδα του προγράμματος «Διαύγεια» εντός δύο (2) ημερών από την έκδοσή τους. Παράλειψη της σχετικής υποχρέωσης συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα για τον Επόπτη ΟΤΑ. 3. Οι αποφάσεις του Επόπτη ΟΤΑ προσβάλλονται στα αρμόδια δικαστήρια με τα ένδικα βοηθήματα που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία.	**Άρθρο 230** **Δημοσίευση αποφάσεων του Ελεγκτή Νομιμότητας** 1. Οι αποφάσεις του Ελεγκτή Νομιμότητας, οι οποίες εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 225 έως 228 του παρόντος, κοινοποιούνται στα οριζόμενα από τις διατάξεις αυτές νομικά πρόσωπα, καθώς και σε αυτόν που έχει ασκήσει την προσφυγή εντός πέντε ημερών από την έκδοση τους. 2. Οι αποφάσεις της παραγράφου 1 αναρτώνται στο διαδίκτυο αμελλητί και δημοσιεύονται υποχρεωτικά, με φροντίδα των νομικών προσώπων που ορίζονται στα άρθρα 225 παρ.1, 226 παρ.1 και 227 παρ.1, στο κατάστημα τους. Για τη δημοσίευση αυτή συντάσσεται αποδεικτικό ενώπιον δύο (2) μαρτύρων. 3. Οι αποφάσεις του Ελεγκτή Νομιμότητας προσβάλλονται στα αρμόδια δικαστήρια με τα ένδικα βοηθήματα που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία.

	Άρθρο 121 **Δημοσίευση αποφάσεων Επόπτη ΟΤΑ – Αντικατάσταση άρθρου 230 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 230 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Δημοσίευση αποφάσεων του Επόπτη ΟΤΑ 1. Οι αποφάσεις του Επόπτη ΟΤΑ, οι οποίες εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 225 έως 227 κοινοποιούνται στον φορέα που εξέδωσε την πράξη την οποία αφορούν, στον οικείο Δημοτικό ή Περιφερειακό Διαμεσολαβητή, καθώς και σε αυτόν που έχει ασκήσει την προσφυγή κατά της πράξης, εντός πέντε (5) ημερών από την έκδοση τους. 2. Οι αποφάσεις της παρ. 1 αναρτώνται στην επίσημη ιστοσελίδα της οικείας Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ, καθώς και στην ιστοσελίδα του προγράμματος «Διαύγεια» εντός δύο (2) ημερών από την έκδοσή τους. Παράλειψη της σχετικής υποχρέωσης συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα για τον Επόπτη ΟΤΑ. 3. Οι αποφάσεις του Επόπτη ΟΤΑ προσβάλλονται στα αρμόδια δικαστήρια με τα ένδικα βοηθήματα που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία.	

	Άρθρο 123 **Υποχρέωση συμμόρφωσης – Αντικατάσταση άρθρου 231 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 231 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Υποχρέωση συμμόρφωσης 1. Τα συλλογικά και μονομελή όργανα των δήμων και των περιφερειών, καθώς και τα νομικά πρόσωπα και οι σύνδεσμοι αυτών έχουν υποχρέωση συμμόρφωσης χωρίς καθυστέρηση προς τις αποφάσεις του Επόπτη ΟΤΑ που εκδίδονται σύμφωνα με τα άρθρα 225 έως 228. 2. Την υποχρέωση της παρ. 1 έχει και το πάσης φύσεως προσωπικό που υπηρετεί στα νομικά πρόσωπα της παρ. 1 με οποιαδήποτε σχέση εργασίας. 3. Η μη τήρηση των υποχρεώσεων των παρ. 1 και 2 συνιστά σοβαρή παράβαση καθήκοντος, η οποία ελέγχεται πειθαρχικά κατά τις οικείες διατάξεις που διέπουν τους αιρετούς και το προσωπικό των ανωτέρω νομικών προσώπων».	

	Άρθρο 124 **Αστική ευθύνη – Αντικατάσταση άρθρου 232 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 232 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Αστική ευθύνη 1. Οι περιφερειάρχες, οι αντιπεριφερειάρχες, οι περιφερειακοί σύμβουλοι, οι δήμαρχοι, οι αντιδήμαρχοι, οι δημοτικοί σύμβουλοι, οι πρόεδροι κοινοτήτων και τα μέλη συμβουλίων κοινότητας, καθώς και τα μέλη των συλλογικών οργάνων που διοικούν τα νομικά πρόσωπα των ΟΤΑ, καθώς και τους συνδέσμους αυτών, είτε είναι αιρετοί των οικείων ΟΤΑ είτε όχι, οφείλουν να αποζημιώσουν το δήμο, την περιφέρεια, το νομικό πρόσωπο ή το σύνδεσμο, για κάθε θετική ζημία, που προξένησαν σε βάρος της περιουσίας τους από δόλο ή βαριά αμέλεια. Οι ανωτέρω δεν υπέχουν ευθύνη αποζημίωσης έναντι τρίτων. 2. Η ζημία καταλογίζεται στα πρόσωπα αυτά με αιτιολογημένη πράξη τριμελούς ελεγκτικής επιτροπής, που συγκροτείται στην έδρα κάθε Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και αποτελείται από: α. Τον Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ή όπου δεν υπηρετεί Επίτροπος, από έναν ανώτερο υπάλληλο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που ορίζεται μαζί με τον αναπληρωτή του από τον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου. β. Τον Επόπτη ΟΤΑ της οικείας Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α., με αναπληρωτή τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Εποπτείας ΟΤΑ της ίδιας υπηρεσίας. γ. Όταν αφορά δήμους ή φορείς τους, έναν εκπρόσωπο της οικείας Περιφερειακής Ένωσης Δήμων με τον αναπληρωτή του, που ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο αυτής και, όταν αφορά περιφέρειες ή φορείς τους, έναν εκπρόσωπο της Ένωσης Περιφερειών και τον αναπληρωτή του, που ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο αυτής. Καθήκοντα γραμματέα εκτελεί υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. που υποδεικνύεται από τον Επόπτη ΟΤΑ. 3. Η επιτροπή εξετάζει τις υποθέσεις ύστερα από αίτηση του δήμου ή της περιφέρειας ή του νομικού προσώπου ή του συνδέσμου ή με αίτημα του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης ή ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε δημότη και αποφασίζει μέσα σε εύλογο διάστημα, αφού κάνει έρευνα και καλέσει τα πρόσωπα που θεωρούνται υπεύθυνα για την πρόκληση της ζημίας προς παροχή εξηγήσεων. 4. Κατά των πράξεων της επιτροπής επιτρέπεται προσφυγή στο Διοικητικό Εφετείο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται η έδρα της οικείας Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ από τον Επόπτη ΟΤΑ και από το πρόσωπο σε βάρους του οποίου έγινε ο καταλογισμός, μέσα σε προθεσμία 60 ημερών από την κοινοποίηση της πράξης καταλογισμού σε αυτούς. Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής και η άσκηση της αναστέλλουν την εκτέλεση της πράξης της	**Άρθρο 232** **Αστική ευθύνη** 1. Οι περιφερειάρχες, οι ανιπεριφερειάρχες, οι περιφερειακοί σύμβουλοι, οι δήμαρχοι, οι δημοτικοί σύμβουλοι, οι σύμβουλοι τοπικών ή δημοτικών κοινοτήτων και οι εκπρόσωποι τοπικών κοινοτήτων, καθώς και τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου των δημοτικών και περιφερειακών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και της εκτελεστικής επιτροπής των αντίστοιχων ιδρυμάτων, οφείλουν να αποζημιώσουν το δήμο, την περιφέρεια, το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή το ίδρυμα για κάθε θετική ζημία, που προξένησαν σε βάρος της περιουσίας τους από δόλο ή βαριά αμέλεια. Οι ανωτέρω δεν υπέχουν ευθύνη αποζημίωσης έναντι τρίτων. 2. Η ζημία καταλογίζεται στα πρόσωπα αυτά με αιτιολογημένη πράξη τριμελούς ελεγκτικής επιτροπής, που συγκροτείται στην έδρα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης με απόφαση του Γενικού Γραμματέα αυτής, και αποτελείται από: α. Τον Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ή όπου δεν υπηρετεί Επίτροπος, από έναν ανώτερο υπάλληλο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που ορίζεται μαζί με τον αναπληρωτή του από τον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου. β. Τον Ελεγκτή Νομιμότητας της οικείας Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. μαζί με τον αναπληρωτή του [που ορίζεται από τον Ελεγκτή Νομιμότητας]. *** Η μέσα σε [ ] φράση της περ.β΄ διαγράφηκε με το άρθρο 20 παρ.9 Ν.4257/2014, ΦΕΚ Α 93/14.7.2014. γ. Όταν αφορά δήμους ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή Ιδρύματα αυτών έναν εκπρόσωπο της οικείας Περιφερειακής Ένωσης Δήμων με τον αναπληρωτή του που ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο αυτής. Όταν αφορά περιφέρειες ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή Ιδρύματα αυτών έναν εκπρόσωπο της Ένωσης Περιφερειών και τον αναπληρωτή του που ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο αυτής. Καθήκοντα γραμματέα εκτελεί υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. που ορίζεται από τον Ελεγκτή Νομιμότητας. 3. Η επιτροπή εξετάζει τις υποθέσεις ύστερα από αίτηση του δήμου ή της περιφέρειας ή του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ή του ιδρύματος ή με αίτημα του οικείου Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης που ενεργεί αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε δημότη, και

	επιτροπής. 5. Κατά της απόφασης του Διοικητικού Εφετείου μπορεί να ασκηθεί αίτηση αναιρέσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας. 6. Εάν επιβληθεί καταλογισμός στο πλαίσιο δημοσιονομικού ελέγχου σε ένα από τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1, αποκλείεται η αστική ευθύνη έναντι του οικείου Ο.Τ.Α. για τυχόν προκληθείσα ζημία, εφόσον πρόκειται για την ίδια ιστορική αιτία. Σε περίπτωση επιγενόμενου καταλογισμού στο πλαίσιο δημοσιονομικού ελέγχου, μετά από ανόρθωση της ζημίας από τον υπαίτιο κατά τη διαδικασία του παρόντος άρθρου, συμψηφίζεται το ήδη καταβληθέν ποσό με το καταλογιζόμενο εφόσον πρόκειται για την ίδια ιστορική αιτία».	αποφασίζει μέσα σε εύλογο διάστημα, αφού κάνει έρευνα και καλέσει τα πρόσωπα που θεωρούνται υπεύθυνα για την πρόκληση της ζημίας, προς παροχή εξηγήσεων. 4. Κατά των πράξεων της επιτροπής επιτρέπεται προσφυγή από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης και από το πρόσωπο σε βάρους του οποίου έγινε ο καταλογισμός στο Διοικητικό Εφετείο, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται η έδρα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, μέσα σε προθεσμία 60 ημερών από την κοινοποίηση της πράξης καταλογισμού σε αυτούς. Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής και η άσκηση της αναστέλλουν την εκτέλεση της πράξης της επιτροπής. 5. Κατά της απόφασης του Διοικητικού Εφετείου μπορεί να ασκηθεί αίτηση αναιρέσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας. 6. Εάν επιβληθεί καταλογισμός στο πλαίσιο δημοσιονομικού ελέγχου σε ένα από τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1, αποκλείεται η Αστική ευθύνη έναντι του οικείου Ο.Τ.Α. για τυχόν προκληθείσα ζημία, εφόσον πρόκειται για την ίδια ιστορική αιτία. Σε περίπτωση επιγενόμενου καταλογισμού στο πλαίσιο δημοσιονομικού ελέγχου, μετά από ανόρθωση της ζημίας από τον υπαίτιο κατά τη διαδικασία του παρόντος άρθρου, συμψηφίζεται το ήδη καταβληθέν ποσό με το καταλογιζόμενο εφόσον πρόκειται για την ίδια ιστορική αιτία.

	Άρθρο 125 **Πειθαρχική ευθύνη – Αντικατάσταση άρθρου 233 του ν 3852/2010** Το άρθρο 233 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Πειθαρχική ευθύνη 1. Την πειθαρχική δικαιοδοσία ως προς τους περιφερειάρχες, αντιπεριφερειάρχες, περιφερειακούς συμβούλους, δημάρχους, αντιδημάρχους, δημοτικούς συμβούλους, προέδρους κοινοτήτων και συμβούλους κοινότητας, η οποία αφορά παραβάσεις των καθηκόντων τους, ασκεί ο Επόπτης ΟΤΑ. 2. Στους αιρετούς της παρ. 1 επιβάλλονται οι πειθαρχικές ποινές της αργίας έως έξι (6) μηνών και της έκπτωσης. 3. Ο Επόπτης ΟΤΑ μπορεί να επιβάλλει τις πειθαρχικές ποινές της προηγούμενης παραγράφου στους αιρετούς που αναφέρονται σε αυτή: α. αν έχουν διαπράξει σοβαρή παράβαση των καθηκόντων τους ή υπέρβαση της αρμοδιότητας τους από δόλο ή βαριά αμέλεια, β. αν έχουν διαπράξει παραβάσεις των καθηκόντων που τους έχουν ανατεθεί σύμφωνα με ειδικές νομοθετικές ρυθμίσεις. 4. Οι πειθαρχικές ποινές της παρ. 2 επιβάλλονται ύστερα από προηγούμενη τήρηση της διαδικασίας του άρθρου 234. 5. Τα πειθαρχικά παραπτώματα της παρ. 3 υπόκεινται σε πενταετή παραγραφή, η οποία αρχίζει από την ημέρα που διαπράχθηκαν».	**Άρθρο 233** **Πειθαρχική ευθύνη** 1. Στους περιφερειάρχες, Αντιπεριφερειάρχες, περιφερειακούς συμβούλους, δημάρχους, δημοτικούς συμβούλους, συμβούλους τοπικών ή δημοτικών κοινοτήτων και εκπροσώπους τοπικών κοινοτήτων, επιβάλλονται οι πειθαρχικές ποινές της αργίας έως έξι μηνών και της έκπτωσης. 2. Ο Ελεγκτής Νομιμότητας μπορεί να επιβάλλει τις πειθαρχικές ποινές της προηγούμενης παραγράφου στους αιρετούς που αναφέρονται σε αυτή: α. αν έχουν διαπράξει σοβαρή παράβαση των καθηκόντων τους ή υπέρβαση της αρμοδιότητας τους από δόλο ή βαριά αμέλεια, β. αν έχουν διαπράξει παραβάσεις των καθηκόντων που τους έχουν ανατεθεί σύμφωνα με ειδικές νομοθετικές ρυθμίσεις. 3. Οι πειθαρχικές ποινές της παραγράφου 1 επιβάλλονται μετά προηγούμενη τήρηση της διαδικασίας του επόμενου άρθρου. 4. Τα πειθαρχικά παραπτώματα της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου υπόκεινται σε πενταετή παραγραφή, η οποία αρχίζει από την ημέρα που διαπράχθηκαν.

	Άρθρο 126 **Πειθαρχική διαδικασία – Αντικατάσταση άρθρου 234 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 234 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Πειθαρχική διαδικασία 1. Οι πειθαρχικές ποινές της αργίας και της έκπτωσης επιβάλλονται με αιτιολογημένη απόφαση του Επόπτη ΟΤΑ, αφού προηγηθεί απολογία του εγκαλουμένου ή παρέλθει η προθεσμία που έχει τάξει ο Επόπτης ΟΤΑ με γραπτή κλήση στον εγκαλούμενο, χωρίς ο τελευταίος να έχει απολογηθεί. Η προθεσμία αυτή δεν μπορεί να είναι μικρότερη από δέκα (10) ημέρες. 2. Για την επιβολή των πειθαρχικών ποινών της αργίας και τη διάρκεια της, καθώς και της έκπτωσης απαιτείται σύμφωνη γνώμη πειθαρχικού συμβουλίου, το οποίο αποτελείται: α) από έναν πρόεδρο Εφετών του Διοικητικού Εφετείου στο οποίο υπάγεται η έδρα της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ ή το νόμιμο αναπληρωτή του, ως πρόεδρο, β) δύο δικαστές με το βαθμό του Εφέτη που υπηρετούν στο ανωτέρω Διοικητικό Εφετείο, με τους αναπληρωτές τους, γ) δύο δικαστές με το βαθμό του Εφέτη που υπηρετούν στο Εφετείο στο οποίο υπάγεται η έδρα της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ, με τους αναπληρωτές τους, δ) έναν Προϊστάμενο Διεύθυνσης του Υπουργείου Εσωτερικών, με τον αναπληρωτή του και ε) τρεις αιρετούς εκπροσώπους της οικείας Περιφερειακής Ένωσης Δήμων, όταν ελέγχεται πειθαρχικά αιρετός δήμων, ή της Ένωσης Περιφερειών, όταν ελέγχεται πειθαρχικά αιρετός περιφέρειας, ως μέλη. Γραμματέας του συμβουλίου και αναπληρωτής του ορίζεται με απόφαση του Επόπτη ΟΤΑ υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ. 3. Ο εγκαλούμενος μπορεί να εμφανίζεται αυτοπροσώπως, καθώς και με πληρεξούσιο δικηγόρο ή να εκπροσωπείται από πληρεξούσιο δικηγόρο στο συμβούλιο. Το συμβούλιο συνεδριάζει σε δημόσια συνεδρίαση για την οποία συντάσσονται πρακτικά, μπορεί να εξετάζει μάρτυρες και να εκτιμά οποιοδήποτε πρόσφορο αποδεικτικό μέσο. Η σύμφωνη γνώμη παρέχεται ύστερα από μυστική διάσκεψη, δύο (2) μήνες το αργότερο, αφότου το συμβούλιο έλαβε το σχετικό παραπεμπτικό έγγραφο του Επόπτη ΟΤΑ. Η ποινή πρέπει να είναι ανάλογη με τη βαρύτητα του παραπτώματος, στο οποίο έχει υποπέσει ο εγκαλούμενος. 4. Σε περίπτωση παραπομπής στο πειθαρχικό συμβούλιο, το παραπεμπτήριο προς αυτό έγγραφο πρέπει να είναι αιτιολογημένο και να διαλαμβάνει πρόταση επί της ποινής, αφού ληφθεί υπόψη η απολογία του πειθαρχικώς διωκόμενου. Το παραπεμπτήριο έγγραφο δεν ανακαλείται. 5. Το πειθαρχικό συμβούλιο μπορεί α) να παράσχει σύμφωνη γνώμη ως προς την πρόταση του Επόπτη β) να μην παράσχει σύμφωνη γνώμη, εφόσον κρίνει ότι δεν συντρέχει πειθαρχική ευθύνη του ελεγχόμενου και γ) να προτείνει στον Επόπτη την επιβολή ηπιότερης ή αυστηρότερης ποινής. Στην περίπτωση γ΄ η πρόταση του πειθαρχικού συμβουλίου είναι	**Άρθρο 234** **Πειθαρχική διαδικασία** 1. Οι πειθαρχικές ποινές της αργίας και της έκπτωσης επιβάλλονται με αιτιολογημένη απόφαση του Ελεγκτή Νομιμότητας, αφού προηγηθεί απολογία του εγκαλουμένου ή περάσει η προθεσμία που έχει τάξει ο Ελεγκτής Νομιμότητας με γραπτή κλήση στον εγκαλούμενο, χωρίς αυτός να έχει απολογηθεί. Η προθεσμία αυτή δεν μπορεί να είναι μικρότερη από δέκα ημέρες. 2. Για την επιβολή των πειθαρχικών ποινών της αργίας και τη διάρκεια της, καθώς και της έκπτωσης απαιτείται σύμφωνη γνώμη πειθαρχικού συμβουλίου, το οποίο αποτελείται: α) από τον πρόεδρο του Εφετείου της έδρας της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. ή το νόμιμο αναπληρωτή του, ως πρόεδρο, β) δύο εφέτες με τους αναπληρωτές τους, γ) «τον» Προϊστάμενο Διεύθυνσης της οικείας Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. με τον αναπληρωτή του και δ) έναν αιρετό εκπρόσωπο της οικείας Περιφερειακής Ένωσης Δήμων, όταν ελέγχεται πειθαρχικά αιρετός δήμων, ή της Ένωσης Περιφερειών, όταν ελέγχεται πειθαρχικά αιρετός περιφέρειας, ως μέλη. Γραμματέας του συμβουλίου και αναπληρωτής του ορίζεται υπάλληλος του κλάδου Π Ε Διοικητικού της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α.. *** Η λέξη «έναν» της περ.γ΄ αντικαταστάθηκε από τη λέξη «τον», ως άνω, με το άρθρο 20 παρ.8 Ν.4257/2014, ΦΕΚ Α 93/14.7.2014. 3. Ο εγκαλούμενος μπορεί να εμφανίζεται αυτοπροσώπως, καθώς και με πληρεξούσιο δικηγόρο ή να εκπροσωπείται από πληρεξούσιο δικηγόρο στο συμβούλιο και να υπερασπίζεται τον εαυτό του. Το συμβούλιο συνεδριάζει σε δημόσια συνεδρίαση για την οποία συντάσσονται πρακτικά, μπορεί να εξετάζει μάρτυρες και να εκτιμά οποιοδήποτε πρόσφορο αποδεικτικό μέσο. Η σύμφωνη γνώμη παρέχεται ύστερα από μυστική διάσκεψη, δύο (2) μήνες το αργότερο, αφότου το συμβούλιο έλαβε το σχετικό παραπεμπτικό έγγραφο του Ελεγκτή Νομιμότητας. Η ποινή πρέπει να είναι ανάλογη με τη βαρύτητα του παραπτώματος, στο οποίο έχει υποπέσει ο εγκαλούμενος. 4. α. Τα δικαστικά μέλη του συμβουλίου της παραγράφου 2 ορίζονται με απόφαση του οργάνου που διευθύνει το δικαστήριο, ύστερα από αίτημα του Ελεγκτή Νομιμότητας. Με την ίδια απόφαση ορίζονται και τα αναπληρωματικά

	υποχρεωτική για τον Επόπτη. 6. Τα δικαστικά μέλη του συμβουλίου της παρ. 2 ορίζονται με απόφαση του οργάνου που διευθύνει το οικείο δικαστήριο, ύστερα από αίτημα του Επόπτη ΟΤΑ. Με την ίδια απόφαση ορίζονται και τα αναπληρωματικά μέλη, εφόσον ο αριθμός αυτών που υπηρετούν είναι επαρκής. 7. Οι αιρετοί εκπρόσωποι της οικείας Περιφερειακής Ένωσης Δήμων ή οι αιρετοί εκπρόσωποι της Ένωσης Περιφερειών μαζί με τους αναπληρωτές τους ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο της οικείας Ένωσης. 8. Ο Προϊστάμενος Διεύθυνσης του Υπουργείου Εσωτερικών, μαζί με τον αναπληρωτή του, ορίζονται από τον Υπουργό Εσωτερικών. 9. Το συμβούλιο της παραγράφου 2 συγκροτείται για δύο (2) χρόνια με απόφαση του Επόπτη ΟΤΑ και το αργότερο εντός δύο (2) μηνών από τη λήξη της θητείας του προηγούμενου. Τα αρμόδια όργανα για τον ορισμό μελών στο πειθαρχικό συμβούλιο, σύμφωνα με την παρ. 6, οφείλουν να ορίσουν αυτά εντός ενός μήνα από την υποβολή του αιτήματος του Επόπτη. 10. Ο ενδιαφερόμενος μπορεί μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την κοινοποίηση της απόφασης του Επόπτη ΟΤΑ να προσφύγει κατ' αυτής στο Συμβούλιο της Επικρατείας, το οποίο κρίνει την υπόθεση και κατ' ουσίαν. Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής αναστέλλει την εκτέλεση της απόφασης που επιβάλλει την ποινή. Αν ασκηθεί η προσφυγή στο Συμβούλιο της Επικρατείας, η επιτροπή αναστολών του δικαστηρίου, ύστερα από αίτηση του προσφεύγοντος, κρίνει για τη χορήγηση ή μη αναστολής εκτέλεσης της ποινής σταθμίζοντας και τη συνδρομή του δημόσιου συμφέροντος. Σε περίπτωση κατάθεσης αίτησης αναστολής, η ποινή που έχει επιβληθεί δεν εκτελείται εωσότου εκδοθεί η απόφαση της επιτροπής αναστολών».	μέλη, εφόσον ο αριθμός αυτών που υπηρετούν είναι επαρκής. β. Ο αιρετός εκπρόσωπος της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας ή ο αιρετός εκπρόσωπος της Ένωσης Περιφερειών μαζί με τους αναπληρωτές τους ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο της οικείας Ένωσης. «γ. Ο αναπληρωτής του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Εποπτείας Ο.Τ.Α. και ο γραμματέας ορίζονται από τον Ελεγκτή Νομιμότητας.» *** Η περ.γ΄ αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 20 παρ.9 Ν.4257/2014, ΦΕΚ Α 93/14.7.2014. 5. Το συμβούλιο της παραγράφου 2 συγκροτείται κάθε δύο χρόνια με απόφαση του Ελεγκτή Νομιμότητας. 6. Ο ενδιαφερόμενος μπορεί μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την κοινοποίηση της απόφασης του Ελεγκτή Νομιμότητας να προσφύγει κατά αυτής στο Συμβούλιο της Επικρατείας, το οποίο κρίνει την υπόθεση και κατ` ουσίαν. Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής αναστέλλει την εκτέλεση της απόφασης που επιβάλλει την ποινή. Αν ασκηθεί η προσφυγή στο Συμβούλιο της Επικρατείας, η επιτροπή αναστολών του δικαστηρίου, ύστερα από αίτηση του προσφεύγοντος, κρίνει για τη χορήγηση αναστολής εκτέλεσης της ποινής σταθμίζοντας και τη συνδρομή του δημόσιου συμφέροντος. Σε περίπτωση κατάθεσης αίτησης αναστολής, η ποινή που έχει επιβληθεί δεν εκτελείται μέχρι να εκδοθεί η απόφαση της επιτροπής αναστολών.

	Άρθρο 127 **Ιδιάζουσα δωσιδικία – Εξαίρεση από συνοπτική διαδικασία – συμπλήρωση του ν. 3852/2010** Στο ν. 3852/2010 μετά το άρθρο 234 προστίθεται άρθρο 235 ως εξής: «Ιδιάζουσα δωσιδικία – Εξαίρεση από τη συνοπτική διαδικασία 1. Οι δήμαρχοι, οι περιφερειάρχες, καθώς και οι πρόεδροι των συνδέσμων υπάγονται στην ιδιάζουσα δωσιδικία της παρ. 6 του άρθρου 111 και της παρ. 2 του άρθρου 112 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. 2. Για τα πταίσματα ή πλημμελήματα των αιρετών της προηγούμενης παραγράφου, τα οποία διαπράττονται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και εξαιτίας αυτών, δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 409-413 και 417-427 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, όπως ισχύουν κάθε φορά».	

	Άρθρο 128 **Έκπτωση εξαιτίας καταδίκης – Αντικατάσταση άρθρου 236 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 236 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Έκπτωση εξαιτίας καταδίκης 1. Οι περιφερειάρχες, οι αντιπεριφερειάρχες, οι δήμαρχοι, οι δημοτικοί και περιφερειακοί σύμβουλοι, οι πρόεδροι κοινοτήτων και τα μέλη συμβουλίων κοινότητας εκπίπτουν αυτοδικαίως από το αξίωμα τους: α. Αν τεθούν σε δικαστική συμπαράσταση με τελεσίδικη δικαστική απόφαση. β. Αν στερηθούν τα πολιτικά τους δικαιώματα με αμετάκλητη δικαστική απόφαση. γ. Αν καταδικαστούν με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, ως αυτουργοί ή συμμέτοχοι σε κακούργημα ή σε οποιαδήποτε ποινή για παραχάραξη, κιβδηλεία, πλαστογραφία, ψευδή βεβαίωση, δωροδοκία, εκβίαση, κλοπή, υπεξαίρεση, απιστία, απάτη, καταπίεση, αιμομιξία, μαστροπεία, σωματεμπορία, παράνομη διακίνηση αλλοδαπών, παράβαση της νομοθεσίας για την καταπολέμηση των ναρκωτικών, τη λαθρεμπορία, καθώς και για παράβαση καθήκοντος, εφόσον κατά τη διάπραξη του τελευταίου αυτού αδικήματος προκαλείται οικονομική βλάβη στο δήμο, στην περιφέρεια ή στα νομικά τους πρόσωπα. 2. Για την έκπτωση εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Επόπτη ΟΤΑ, εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τότε που έλαβε γνώση της σχετικής δικαστικής απόφασης. Η διαπιστωτική πράξη ανατρέχει στην ημερομηνία κατά την οποία η σχετική δικαστική απόφαση κατέστη τελεσίδικη ή αμετάκλητη, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ισχύουν για κάθε περίπτωση της παρ. 1. 3. Με την επιμέλεια της αρμόδιας Εισαγγελίας κοινοποιείται στον οικείο Επόπτη ΟΤΑ κάθε καταδικαστική απόφαση σε βάρος των προσώπων της παρ. 1 για τα ποινικά αδικήματα της περίπτ. γ' της παρ. αυτής. Ο Επόπτης ΟΤΑ μπορεί να λαμβάνει από την Εισαγγελία κάθε αναγκαία πληροφορία σχετικά με την πορεία της υπόθεσης, όπως η τελεσιδικία ή το αμετάκλητο αυτής, καθώς και αντίγραφα των αποφάσεων και των πρακτικών».	**Άρθρο 236** **Έκπτωση εξαιτίας καταδίκης** 1. Οι περιφερειάρχες, οι ανππεριφερειάρχες, οι δήμαρχοι, οι δημοτικοί και περιφερειακοί σύμβουλοι, οι σύμβουλοι των δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων και οι εκπρόσωποι τοπικών κοινοτήτων εκπίπτουν αυτοδικαίως από το αξίωμα τους: α. Αν στερηθούν τη διαχείριση της περιουσίας τους με τελεσίδικη δικαστική απόφαση. β. Αν στερηθούν τα πολιτικά τους δικαιώματα με αμετάκλητη δικαστική απόφαση. "γ. Αν καταδικαστούν με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, ως αυτουργοί ή συμμέτοχοι σε κακούργημα ή σε οποιαδήποτε ποινή για παραχάραξη, κιβδηλεία, πλαστογραφία, ψευδή βεβαίωση, δωροδοκία, εκβίαση, κλοπή, υπεξαίρεση, απιστία, απάτη, καταπίεση, αιμομιξία, μαστροπεία, σωματεμπορία, παράνομη διακίνηση αλλοδαπών, παράβαση της νομοθεσίας για την καταπολέμηση των ναρκωτικών, τη λαθρεμπορία. Το ίδιο ισχύει και για την αμετάκλητη καταδίκη για παράβαση καθήκοντος, εφόσον κατά τη διάπραξη του αδικήματος αυτού προξενείται οικονομική βλάβη στο δήμο, στην περιφέρεια ή στα νομικά τους πρόσωπα. Για την έκπτωση εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Ελεγκτή Νομιμότητας." ***Η περ. γ` αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 7 παρ.6 του Ν.4071/2012 (ΦΕΚ Α΄ 85/11.04.2012) «2. Εάν εκδοθεί τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση του Ποινικού Δικαστηρίου, για τα πλημμελήματα της προηγούμενης παραγράφου ή καταδικαστική απόφαση σε πρώτο βαθμό για κακουργήματα, ο Ελεγκτής Νομιμότητας οφείλει να θέσει τον καταδικασθέντα σε κατάσταση αργίας. Η αυτοδίκαιη θέση σε αργία επιβάλλεται με την ίδια διαδικασία και σε περίπτωση αμετάκλητης παραπομπής για κακούργημα, εάν έχουν επιβληθεί περιοριστικοί όροι ή προσωρινή κράτηση. Τυχόν μεταγενέστερη αντικατάσταση ή άρση των περιοριστικών όρων ή της προσωρινής κράτησης κατά τη διάρκεια της εκκρεμοδικίας δεν κωλύει τη θέση σε αργία του αιρετού που παραπέμφθηκε για κακούργημα. Εάν εκδο- θεί τελεσίδικη αθωωτική απόφαση, οπότε και αίρεται αυτοδικαίως, η αργία και το διοικητικό μέτρο θεωρείται ως ουδέποτε επιβληθέν. Στην περίπτωση αυτή καταβάλλεται αναδρομικά η αντιμισθία του αποκατασταθέντος από του χρόνου εκδόσεως της διαπιστωτικής σε βάρους του πράξης. Τυχόν άρνηση ή υπαίτια

		καθυστέρηση του Ελεγκτή Νομιμότητας να εκδώσει άμεσα τη σχετική διαπιστωτική πράξη συνιστά παράβαση καθήκοντος.» *** Η παρ.2, η οποία είχε αρχικά τροποποιηθεί με το άρθρο 7 Ν.4071/2012 (ΦΕΚ Α΄ 85) και στη συνέχεια αντικατασταθεί με το άρθρο 22 Ν.4257/2014, ΦΕΚ Α 93/14.7.2014. αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 6 Ν.4368/2016,ΦΕΚ Α 21/21.2.2016.

	Άρθρο 129 **Διοικητικά μέτρα – Αργία – Συμπλήρωση του ν. 3852/2010** Στο ν. 3852/2010 μετά το άρθρο 236 προστίθεται άρθρο 236Α ως εξής: «Διοικητικά μέτρα – Αργία 1. Εάν εκδοθεί τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση ποινικού δικαστηρίου, για τα πλημμελήματα της περίπτ. γ. της παρ. 1 του άρθρου 236 ή καταδικαστική απόφαση σε πρώτο βαθμό για κακουργήματα, ο Επόπτης ΟΤΑ οφείλει να θέσει τον καταδικασθέντα σε κατάσταση αργίας. Η αυτοδίκαιη θέση σε αργία επιβάλλεται με την ίδια διαδικασία και σε περίπτωση αμετάκλητης παραπομπής για κακούργημα, εφόσον έχουν επιβληθεί περιοριστικοί όροι ή προσωρινή κράτηση. Μεταγενέστερη αντικατάσταση ή άρση των περιοριστικών όρων ή της προσωρινής κράτησης, κατά τη διάρκεια της εκκρεμοδικίας, δεν κωλύει τη θέση σε αργία του αιρετού που παραπέμφθηκε για κακούργημα. Εάν εκδοθεί τελεσίδικη αθωωτική απόφαση, αίρεται αυτοδικαίως η αργία και το διοικητικό μέτρο θεωρείται ως ουδέποτε επιβληθέν. Στην περίπτωση αυτή καταβάλλεται αναδρομικά η αντιμισθία του αποκατασταθέντος από το χρόνο έκδοσης της διαπιστωτικής σε βάρος του πράξης. 2. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι παρ. 2 και 3 του άρθρου 236. Στην περίπτωση που η αργία επιβάλλεται λόγω αμετάκλητης παραπομπής για κακούργημα, όπου στις παραγράφους αυτές αναφέρεται ο δικαστής, εννοείται ο εισαγγελέας που χειρίζεται την υπόθεση, ενώ όπου αναφέρεται η δικαστική απόφαση εννοείται το βούλευμα ή το κλητήριο θέσπισμα, με βάση το οποίο παραπέμπεται στο ακροατήριο η υπόθεση».	

	Άρθρο 130 **Παύση – Αντικατάσταση άρθρου 237 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 237 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Παύση 1. Περιφερειάρχες, αντιπεριφερειάρχες, δήμαρχοι, αντιδήμαρχοι, δημοτικοί και περιφερειακοί σύμβουλοι, πρόεδροι κοινοτήτων και μέλη συμβουλίων κοινότητας επιτρέπεται να παυθούν για σοβαρούς λόγους δημόσιου συμφέροντος, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών ύστερα από ειδικά αιτιολογημένη έκθεση του οικείου Επόπτη ΟΤΑ και σύμφωνη γνώμη πειθαρχικού συμβουλίου, το οποίο αποτελείται: α) από έναν πρόεδρο Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, ως πρόεδρο, με τον αναπληρωτή του β) δύο εφέτες, που έχουν τριετή τουλάχιστον υπηρεσία στο βαθμό αυτόν και υπηρετούν στο Διοικητικό Εφετείο Αθηνών, με τους αναπληρωτές τους, γ) δύο εφέτες, που έχουν τριετή τουλάχιστον υπηρεσία στο βαθμό αυτόν και υπηρετούν στο Εφετείο Αθηνών, με τους αναπληρωτές τους, δ) έναν προϊστάμενο Γενικής Διεύθυνσης του Υπουργείου Εσωτερικών, με τον αναπληρωτή του και ε) τον πρόεδρο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, προκειμένου για τους αιρετούς των δήμων, ή τον πρόεδρο της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας, προκειμένου για τους αιρετούς των περιφερειών, με τους αναπληρωτές τους. Τα δικαστικά μέλη του συμβουλίου, τακτικά και αναπληρωματικά, ορίζονται από το όργανο που διευθύνει το οικείο δικαστήριο. Ο ανωτέρω προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης και ο αναπληρωτής του ορίζονται από τον Υπουργό Εσωτερικών. Οι αναπληρωτές του προέδρου της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας και του προέδρου της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο αυτών. Το πειθαρχικό συμβούλιο συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών με θητεία δύο (2) ετών. 2. Για τον ίδιο λόγο και με την ίδια διαδικασία, μπορεί να διαλυθεί ένα δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο. Η διάλυση αυτή επιφέρει και τη διάλυση των συμβουλίων των κοινοτήτων, καθώς και την παύση των προέδρων των κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό έως 300 κατοίκους . Στην περίπτωση αυτή γίνεται νέα εκλογή σύμφωνα με το άρθρο 56, εφόσον πρόκειται για δημοτικό συμβούλιο, ή το άρθρο 158, εφόσον πρόκειται για περιφερειακό συμβούλιο. 3. Κατά της απόφασης της παρ. 1 που διατάσσει την παύση, ο παυθείς μπορεί να ασκήσει προσφυγή στο Συμβούλιο της Επικρατείας εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση της σ' αυτόν. 4. Καθήκοντα γραμματέα του συμβουλίου της παραγράφου 1 εκτελεί υπάλληλος της κεντρικής υπηρεσίας του Υπουργείου Εσωτερικών του κλάδου ΠΕ Διοικητικού με βαθμό Α', που ορίζεται μαζί με τον αναπληρωτή του από τον Υπουργό Εσωτερικών. 5. Οι διατάξεις των παρ. 1, 3 και 10 του άρθρου 234 εφαρμόζονται αναλόγως».	**Άρθρο 237** **Παύση** 1. Περιφερειάρχες, Αντιπεριφερειάρχες, δήμαρχοι, δημοτικοί και περιφερειακοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων και εκπρόσωποι τοπικών κοινοτήτων επιτρέπεται να παυθούν για σοβαρούς λόγους δημόσιου συμφέροντος, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ύστερα από ειδικά αιτιολογημένη έκθεση του οικείου Ελεγκτή Νομιμότητας και σύμφωνη γνώμη πειθαρχικού συμβουλίου, το οποίο αποτελείται: α) από έναν πρόεδρο εφετών Αθηνών, ως πρόεδρο, με τον αναπληρωτή του β) δύο εφέτες, που έχουν τριετή τουλάχιστον υπηρεσία στο βαθμό αυτόν και υπηρετούν στο Εφετείο Αθηνών, με τους αναπληρωτές τους, γ) έναν προϊστάμενο Γενικής Διεύθυνσης του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, και δ) τον πρόεδρο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, προκειμένου για τους αιρετούς των δήμων, ή τον πρόεδρο της Ένωσης Περιφερειών, προκειμένου για τους αιρετούς των περιφερειών. Τα δικαστικά μέλη του συμβουλίου, τακτικά και αναπληρωματικά, ορίζονται από το όργανο που διευθύνει το Εφετείο Αθηνών. Ο ανωτέρω προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης ορίζεται από τον Υπουργό Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Οι αναπληρωτές του προέδρου της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας και του προέδρου της Ένωσης Περιφερειών ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο αυτών. Το πειθαρχικό συμβούλιο συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. 2. Για τον ίδιο λόγο και με την ίδια διαδικασία, μπορεί να διαλυθεί ένα δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο. Η διάλυση αυτή συνεπιφέρει και τη διάλυση των συμβουλίων των δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων. Στην περίπτωση αυτή γίνεται νέα εκλογή σύμφωνα με τα άρθρα 56 και 158 του παρόντος. 3. Κατά της απόφασης της παραγράφου 1 που διατάσσει τηνΠαύση, ο παυθείς μπορεί να ασκήσει προσφυγή στο Συμβούλιο της Επικρατείας εντός προθεσμίας δεκαπέντε ημερών από την κοινοποίηση της σε αυτόν. 4. α. Καθήκοντα γραμματέα του συμβουλίου της παραγράφου 1 εκτελεί υπάλληλος της κεντρικής υπηρεσίας του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Κλάδου ΠΕ Διοικητικού, βαθμού «Δ», που

		ορίζεται μαζί με τον αναπληρωτή του από τον Υπουργό Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. *** Η λέξη «Α» της παρ.4α αντικαταστάθηκε από τη λέξη «Δ», ως άνω με το άρθρο 20 παρ.9 Ν.4257/2014, ΦΕΚ Α 93/14.7.2014. β. Οι διατάξεις των παραγράφων 1, 3 και 5 του άρθρου 234 του παρόντος εφαρμόζονται αναλόγως.

	Άρθρο 131 **Αντικατάσταση άρθρου 238 του ν.3852/2010** Το άρθρο 238 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Εποπτεία των ΟΤΑ μέχρι την έναρξη λειτουργίας της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. – Μετάταξη στην Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ προσωπικού των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων – Έναρξη λειτουργίας Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ 1. Μέχρι την έναρξη λειτουργίας της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. ο έλεγχος νομιμότητας των πράξεων, κατά τα άρθρα 225 έως 227, ασκείται από τον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης και τις Ειδικές Επιτροπές του άρθρου 152 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006, Α' 114), οι οποίες βρίσκονται στις έδρες των περιφερειών που ανήκουν στην ανωτέρω Αποκεντρωμένη Διοίκηση, καθώς και τις Επιτροπές Ελέγχου των Πράξεων του άρθρου 68 του Κώδικα Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης (π.δ. 30/1996. Α' 21), που βρίσκονται στην έδρα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Οι επιτροπές αυτές συγκροτούνται με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. 2. Όπου στα ανωτέρω άρθρα αναφέρεται ο Επόπτης ΟΤΑ, κατά το μεταβατικό διάστημα, νοείται ο Συντονιστής της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Όπου αναφέρεται ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Εποπτείας ΟΤΑ της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ, νοείται ο Προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικής Λειτουργίας ή της αντίστοιχης Διεύθυνσης στην οποία υπάγεται η εποπτεία των ΟΤΑ της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Όπου αναφέρεται υπάλληλος της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α., νοείται υπάλληλος της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. 3. Το προσωπικό που υπηρετεί σε κάθε Αποκεντρωμένη Διοίκηση και που, στα υπηρεσιακά του καθήκοντα, περιλαμβάνονταν, κατά την 1.1.2018, ο έλεγχος νομιμότητας των πράξεων των ΟΤΑ και τα θέματα της πειθαρχικής ευθύνης των αιρετών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης μετατάσσεται αυτοδίκαια, με τη δημοσίευση της διαπιστωτικής πράξης της παρ. 4, σε συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις στις οικείες Αυτοτελείς Υπηρεσίες Εποπτείας Ο.Τ.Α. και στα αντίστοιχα Γραφεία αυτών, ακόμα και αν δεν διαθέτει τα προσόντα της παρ. 2 του άρθρου 217 του ν. 3852/2010. Στο προσωπικό που μετατάσσεται κατά το προηγούμενο εδάφιο περιλαμβάνεται και το πενήντα τοις εκατό (50%) τουλάχιστον των υπαλλήλων που, κατά την 1η.1.2018, ασκούσαν, παράλληλα με τα καθήκοντα της οργανικής τους θέσης και καθήκοντα ελέγχου νομιμότητας των πράξεων των ΟΤΑ. Κριτήριο για τον προσδιορισμό των μετατασσόμενων, κατά το προηγούμενο εδάφιο, υπαλλήλων είναι ο μακρότερος χρόνος άσκησης των παράλληλων καθηκόντων. Οι υπάλληλοι που μετατάσσονται σύμφωνα με την παράγραφο αυτή καθορίζονται με απόφαση του οικείου Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης, εντός ενός (1) μήνα από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Με κοινή απόφαση των Υπουργών	**Άρθρο 238** **Έλεγχος νομιμότητας πράξεων Ο.Τ.Α. αστική και Πειθαρχική ευθύνη αιρετών μέχρι την έναρξη λειτουργίας της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α.** 1 .Μέχρι την έναρξη λειτουργίας της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. ο έλεγχος νομιμότητας των πράξεων κατά τα άρθρα 225, 226 και 227 του παρόντος ασκείται από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης και τις Ειδικές Επιτροπές του άρθρου 152 του Κ.Δ.Κ, οι οποίες βρίσκονται στις έδρες των περιφερειών που ανήκουν στην ανωτέρω Αποκεντρωμένη Διοίκηση, καθώς και τις Επιτροπές Ελέγχου των Πράξεων του άρθρου 68 του Κώδικα Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης (π.δ. 30/1996), που βρίσκονται στην έδρα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Οι επιτροπές αυτές συγκροτούνται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Στην κατά το άρθρο 232 παράγραφος 2 ελεγκτική επιτροπή του παρόντος μετέχει, αντί του Ελεγκτή Νομιμότητας, προϊστάμενος Διεύθυνσης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης που ορίζεται μαζί με τον αναπληρωτή του από τον οικείο Γενικό Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Τις Αρμοδιότητες του Ελεγκτή Νομιμότητας που προβλέπονται στα άρθρα 233, 234, 236 και 237 του παρόντος ασκεί ο Γενικός Γραμματέας της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Όπου στις διατάξεις αυτές προβλέπεται η συμμετοχή υπαλλήλου της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. ορίζεται, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα ΑποκεντρωμένηςΔιοίκησης, υπάλληλος της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. 2. Η έναρξη λειτουργίας κάθε Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. διαπιστώνεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. 3. Οι πράξεις των δήμων, των περιφερειών, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, των επιχειρήσεων τους, των συνδέσμων, καθώς και τυχόν προσφυγές που εκκρεμούν προς έλεγχο νομιμότητας, κατά το χρόνο έναρξης λειτουργίας της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. ενώπιον του Γενικού Γραμματέα ΑποκεντρωμένηςΔιοίκησης και των ως άνω Επιτροπών, διαβιβάζονται στην Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. και οι σχετικές προθεσμίες αρχίζουν από την περιέλευσή τους στην εν λόγω Υπηρεσία.

	Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης μπορεί να ρυθμίζεται κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρούσας. 4. Η έναρξη λειτουργίας κάθε Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. διαπιστώνεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών. 5. Οι πράξεις των δήμων, των περιφερειών, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, των επιχειρήσεων τους, των συνδέσμων, καθώς και προσφυγές που εκκρεμούν προς έλεγχο νομιμότητας και εκκρεμείς πειθαρχικές διώξεις, κατά το χρόνο έναρξης λειτουργίας της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. ενώπιον του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης και των ανωτέρω Επιτροπών, διαβιβάζονται στην Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. και οι σχετικές προθεσμίες αρχίζουν από την περιέλευσή τους στην εν λόγω Υπηρεσία. 6. Μέχρι την έναρξη λειτουργίας της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. δεν εφαρμόζεται η παράγραφος 6 του άρθρου 227. 7. Μέχρι την έναρξη λειτουργίας της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. δεν εφαρμόζονται τα άρθρα 124, 125 και 126 του παρόντος και εξακολουθούν να ισχύουν τα άρθρα 232, 233, 234 του ν.3852/2010. Κατά το μεταβατικό αυτό διάστημα τις αρμοδιότητες του Ελεγκτή Νομιμότητας ασκεί ο Συντονιστής της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Όπου στις διατάξεις αυτές προβλέπεται η συμμετοχή υπαλλήλου της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. ορίζεται, με απόφαση του οικείου Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, υπάλληλος της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Στην κατά το άρθρο 232 παρ. 2 του ν. 3852/2010 ελεγκτική επιτροπή μετέχει, αντί του Ελεγκτή Νομιμότητας, προϊστάμενος Διεύθυνσης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης που ορίζεται μαζί με τον αναπληρωτή του από τον οικείο Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης».	4. Μέχρι την έναρξη λειτουργίας της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. δεν εφαρμόζεται η παράγραφος 3 του άρθρου 227 του παρόντος.

	Άρθρο 132 **Τελικές – Μεταβατικές διατάξεις Κεφαλαίου Ζ'** 1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται τα άρθρα 221 και 222 του ν. 3852/2010, η παρ. 10 περιπτ. ιζ΄ του άρθρου 18 του ν. 3870/2010 (Α' 138), καθώς και κάθε διάταξη που ρυθμίζει διαφορετικά τον υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας. 2. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργείται το π.δ. 134/2010 (Α' 227).	**Άρθρο 221** **Πειθαρχικά όργανα και Αρμοδιότητες** 1. Στον Ελεγκτή Νομιμότητας επιβάλλονται οι εξής πειθαρχικές ποινές: α) η έγγραφη επίπληξη, β) το πρόστιμο έως τις αποδοχές τριών (3) μηνών, γ) η οριστική παύση. 2. Όταν ως Ελεγκτής Νομιμότητας υπηρετεί μόνιμος δημόσιος υπάλληλος και επιβληθεί σε αυτόν η ποινή της οριστικής Παύσης από το «Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο» απολύεται από τη θέση του Ελεγκτή Νομιμότητας, στη συνέχεια δε το «ανωτέρω Πειθαρχικό Συμβούλιο» κρίνει αν η σοβαρότητα του διαπραχθέντος πειθαρχικού παραπτώματος επιβάλλει να απολυθεί και από τη θέση του δημοσίου υπαλλήλου ή να του επιβληθεί άλλη πειθαρχική ποινή. *** Η φράση «Υπηρεσιακό Συμβούλιο της παρ. 1 του άρθρου 219 του παρόντος νόμου» και η φράση «ίδιο Υπηρεσιακό Συμβούλιο» αντικαταστάθηκαν ως άνω με το άρθρο 20 παρ.8 Ν.4257/2014, ΦΕΚ Α 93/14.7.2014. 3. Την πειθαρχική εξουσία στον Ελεγκτή Νομιμότητας ασκούν: «α. Ο Γενικός Γραμματέας της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης β. Το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο». *** Τα εδάφια α΄ και β΄ αντικαταστάθηκαν ως άνω με το άρθρο 20 παρ.8 Ν.4257/2014, ΦΕΚ Α 93/14.7.2014. 3. Ο Υπουργός Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης δύναται μετά από γνώμη του ανωτέρω Υπηρεσιακού Συμβουλίου να επιβάλλει στον Ελεγκτή Νομιμότητας μέχρι την ποινή του προστίμου έως και τις αποδοχές ενός (1) μηνός. 4.«Ο Γενικός Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης δύναται να επιβάλει στον Ελεγκτή Νομιμότητας μέχρι την ποινή του προστίμου έως τις αποδοχές ενός μηνός. Το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο δύναται να επιβάλει οποιαδήποτε ποινή.» *** Η παρ.4 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 20 παρ.8 Ν.4257/2014, ΦΕΚ Α 93/14.7.2014.

		5. Για τον Ελεγκτή Νομιμότητας ισχύουν κατά τα λοιπά οι πειθαρχικές διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα. 6. «Την πειθαρχική εξουσία στους υπαλλήλους που υπηρετούν στην Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. ασκούν: α. Ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Εποπτείας Ο.Τ.Α.. β. Ο Ελεγκτής Νομιμότητας. γ. Ο Γενικός Γραμματέας της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. δ. Το κοινό Πειθαρχικό Συμβούλιο των υπαλλήλων του Υπουργείου Εσωτερικών, των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και των φορέων που υπάγονται σε αυτές.» *** Η παρ.6 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 20 παρ.8 Ν.4257/2014, ΦΕΚ Α 93/14.7.2014. **Άρθρο 222** **Οργάνωση Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α.** Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών, ρυθμίζονται θέματα οργάνωσης και λειτουργίας, καθορισμού των οργανικών μονάδων και των αρμοδιοτήτων τους, Σύστασης και κατανομής οργανικών θέσεων της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α.. Επίσης με το ίδιο προεδρικό διάταγμα μπορεί να ρυθμίζονται, κατά παρέκκλιση του εκάστοτε ισχύοντος Υπαλληλικού Κώδικα, οι Αποσπάσεις των υπαλλήλων που υπηρετούν στην Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α., καθώς και τα τυπικά προσόντα επιλογής προϊσταμένων οργανικών μονάδων της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. εφόσον δεν επαρκούν οι υπηρετούντες υπάλληλοι που έχουν τα προβλεπόμενα από τον Υπαλληλικό Κώδικα τυπικά προσόντα **Άρθρο 18, παρ. 10, περ. 1ζ του ν. 3870/ 2010** ιζ) Στον υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας του άρθρου 225 περιλαμβάνονται και οι αποφάσεις των Ν.Π.Δ.Δ. των δήμων και των περιφερειών ΠΔ 134/2010: Οργάνωση της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ. (532042) **ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 134 (ΦΕΚ Α΄ 227/27.12.2010)** **Οργάνωση της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ.**

	Άρθρο 151 **Τελικές – Μεταβατικές διατάξεις Κεφαλαίου Η'** 3 Το άρθρο 216 του ν. 3463/2006 (Α' 11) καταργείται.	άρθρο 216 ν. 3463/2006 (Α' 11) « 1. Οι δημοτικές και Κοινοτικές αρχές, προκειμένου να λάβουν απόφαση για σοβαρά θέματα που ανήκουν στη σφαίρα των αρμοδιοτήτων τους, μπορούν να διεξάγουν τοπικό δημοψήφισμα, σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις του παρόντος. Σε κάθε περίπτωση αντικείμενα τοπικών δημοψηφισμάτων δεν μπορούν να αποτελούν τα θέματα εθνικής πολιτικής, καθώς και εκείνα που συνιστούν περιφερειακές και νομαρχιακές Αρμοδιότητες. 2. Το τοπικό δημοψήφισμα διεξάγεται μετά από απόφαση του οικείου συμβουλίου, που λαμβάνεται με την πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του με την οποία διαπιστώνεται η αναγκαιότητα διεξαγωγής αυτού και προσδιορίζεται το ερώτημα που πρόκειται να τεθεί σε ψηφοφορία, η ημερομηνία διεξαγωγής του και το ύψος της δαπάνης που θα προκληθεί. Με την ίδια απόφαση το συμβούλιο ορίζει Ειδική Επιτροπή, η οποία αποτελείται από αιρετούς και υπαλλήλους, αρμόδια για την οργάνωση διεξαγωγής του δημοψηφίσματος. 3. Τοπικό δημοψήφισμα διεξάγεται, επίσης, μετά από αίτηση του ενός τρίτου (1/3) των δημοτών για την ένωση Δήμων και Κοινοτήτων, σύμφωνα με το άρθρο 3, καθώς και μετά από αίτηση του ενός τρίτου (1/3) των εκλογέων τοπικού διαμερίσματος για την προσάρτησή του σε άλλο Δήμο ή Κοινότητα. Στην αίτηση αναγράφεται το υπό ψηφοφορία θέμα και τίθενται οι υπογραφές των δημοτών. Στην περίπτωση αυτή το συμβούλιο του Δήμου ή της Κοινότητας μέσα σε έναν (1) μήνα από την υποβολή της αίτησης υποχρεούται να προβεί στην προκήρυξη του δημοψηφίσματος. 4. Τα θέματα που τίθενται σε δημοψήφισμα κατά τις ανωτέρω παραγράφους θα πρέπει να διατυπώνονται με ερώτημα, το οποίο πρέπει να είναι κατά το δυνατόν σύντομο και σαφές. Η προτίμηση του εκλογικού σώματος εκφράζεται με τη χρήση των όρων "ΝΑΙ" ή "ΟΧΙ".

		5. Δημοψήφισμα δεν μπορεί να διεξαχθεί για θέματα που αφορούν τον προϋπολογισμό του Δήμου ή της Κοινότητας ή την επιβολή τελών. Δεν επιτρέπεται να διεξαχθεί δημοψήφισμα το τελευταίο έτος της δημοτικής περιόδου, με εξαίρεση τις περιπτώσεις των άρθρων 3 και 4. Επίσης δεν επιτρέπεται η διεξαγωγή δημοψηφίσματος κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου, για την ανάδειξη των μελών του εθνικού ή του ευρωπαϊκού κοινοβουλίου. Δημοψήφισμα για το ίδιο θέμα δεν μπορεί να διεξαχθεί, πριν περάσει ένας χρόνος από τη διεξαγωγή του προηγούμενου δημοψηφίσματος. 6. Δικαίωμα συμμετοχής στο τοπικό δημοψήφισμα έχουν οι έχοντες δικαίωμα ψήφου στις εκλογές για την ανάδειξη δημοτικών και κοινοτικών αρχών. Έγκυρο θεωρείται το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος, εφόσον συμμετείχε το πενήντα τοις εκατό (50%) των εγγεγραμμένων στους εκλογικούς καταλόγους. Το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος, που διεξάγεται σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις, δεσμεύει το οικείο συμβούλιο στο πλαίσιο της απόφασης, που θα λάβει για το θέμα που διεξήχθη. 7. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών, ρυθμίζονται τα θέματα που αφορούν τον έλεγχο νομιμότητας της διενέργειας του τοπικού δημοψηφίσματος από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας, κατά το άρθρο 149, την προκήρυξη και τη διαδικασία διεξαγωγής της ψηφοφορίας, την εξαγωγή και δημοσίευση του αποτελέσματος, τους όρους Χρηματοδότησης των εμπλεκόμενων πλευρών και προβολής των προβαλλόμενων θέσεων, καθώς και κάθε σχετικό θέμα.»
	4 Η περ. η’ της παρ. 1 του άρθρου 225 του ν. 3852/2010 (Α’ 87) καταργείται.	άρθρο 225 ν. 3852/2010 (Α’ 87) «1. … η) τη διενέργεια τοπικού δημοψηφίσματος όταν τούτο προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία ....»

	Άρθρο 174 **Τελικές – μεταβατικές διατάξεις Κεφαλαίου Θ'** 1. Τα άρθρα 77 και 179 του ν. 3852/2010 καταργούνται. Η θητεία των Συμπαραστατών του Δημότη και του Πολίτη και της Επιχείρησης εντός της αυτοδιοικητικής περιόδου 2014-2019, λογίζεται ως πρώτη θητεία, για τις ανάγκες εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 159, ανεξαρτήτως αν υπήρξε και προηγούμενη θητεία τους προ του 2014.	

Άρθρο 175 **Τετραετή Επιχειρησιακά Προγράμματα – Ετήσια Προγράμματα Δράσης δήμων –**	**1.** Παρ. 1 του άρθρου 266 του ν. 3852/2010 :

Τροποποίηση άρθρου 266 του ν. 3852/2010 1. Η παρ. 1 του άρθρου 266 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «1. Για το μεσοπρόθεσμο προγραμματισμό των δήμων, εκπονείται Τετραετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, το οποίο εξειδικεύεται κατ' έτος σε Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης. Το τεχνικό πρόγραμμα αποτελεί μέρος του Ετήσιου Προγράμματος Δράσης και επισυνάπτεται, σε αυτό, ως παράρτημα. Για την ψήφιση και εκτέλεση του προϋπολογισμού εκάστου έτους, απαιτείται η κατάρτιση τεχνικού προγράμματος για το έτος αυτό. Ο ετήσιος προϋπολογισμός εκάστου έτους, καθώς και το ετήσιο τεχνικό πρόγραμμα, πρέπει να εναρμονίζονται με τις κατευθύνσεις και τις παραδοχές του αντίστοιχου Ετήσιου Προγράμματος Δράσης, καθώς και με το Τετραετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα. Ειδικά για την ψήφιση και εκτέλεση του προϋπολογισμού και του τεχνικού προγράμματος του πρώτου έτους κάθε δημοτικής περιόδου, δεν απαιτείται να έχει προηγηθεί η κατάρτιση και έγκριση Τετραετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος και Ετήσιου Προγράμματος Δράσης. Για το πρώτο έτος κάθε δημοτικής περιόδου, ο αντίστοιχος ετήσιος προϋπολογισμός και το αντίστοιχο τεχνικό πρόγραμμα λογίζονται ως προσχέδιο του Ετήσιου Προγράμματος Δράσης, μέχρι την κατάρτιση και έγκριση αυτού. Το Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης του πρώτου έτους της δημοτικής περιόδου οριστικοποιείται με την κατάρτιση και έγκριση του Τετραετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομίας και Ανάπτυξης, ύστερα από πρόταση της Επιτροπής του άρθρου 266 Α, ρυθμίζονται ειδικότερα ζητήματα σχετικά με το περιεχόμενο, τη δομή, τις προδιαγραφές ανά κατηγορία δήμων, σύμφωνα με το άρθρο 2Α, τη διαδικασία κατάρτισης, έγκρισης, αξιολόγησης και παρακολούθησης εφαρμογής των Τετραετών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των δήμων, τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία και κάθε άλλο ειδικότερο ζήτημα, για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής». 2. Στο άρθρο 266 του ν. 3852/2010 προστίθεται παρ. 1Α ως εξής: «1Α. Σκοπός των Τετραετών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού είναι η παρακολούθηση υλοποίησης του Χωρικού και Αναπτυξιακού σχεδιασμού στο τοπικό επίπεδο και η συμβολή στην ανατροφοδότηση και προσαρμογή του σχεδιασμού, στο πλαίσιο των υφιστάμενων κάθε φορά συνθηκών. Τα Τετραετή Επιχειρησιακά Προγράμματα έχουν ενιαία δομή και συγκρότηση, που διέπει το σύνολο των διοικητικών και γεωγραφικών υποενοτήτων του Δήμου και περιλαμβάνουν α) στρατηγικό σχέδιο, β) επιχειρησιακό σχέδιο και γ) δείκτες παρακολούθησης και αξιολόγησης. Για την κατάρτισή τους, λαμβάνονται απαραίτητα υπ' όψη οι κατευθύνσεις του αναπτυξιακού σχεδιασμού σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, ο υφιστάμενος χωρικός σχεδιασμός Εθνικού, Περιφερειακού και Τοπικού Επιπέδου, η μακροπεριφερειακή και διαπεριφερειακή στρατηγική, οι προτεραιότητες που απορρέουν από θεσμοθετημένα χρηματοδοτικά μέσα, καθώς και άλλα γενικά ή ειδικά αναπτυξιακά προγράμματα, πολιτικές και στρατηγικές που επηρεάζουν τη	«1. Για το μεσοπρόθεσμο προγραμματισμό των δήμων εκπονείται Πενταετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, το οποίο εξειδικεύεται κατ` έτος σε Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης. Το Τεχνικό Πρόγραμμα αποτελεί μέρος του Ετήσιου Προγράμματος Δράσης και επισυνάπτεται, σε αυτό, ως παράρτημα. Για την ψήφιση και εκτέλεση του προϋπολογισμού εκάστου έτους, απαιτείται μόνο η κατάρτιση Τεχνικού Προγράμματος για το έτος αυτό και δεν είναι απαραίτητη προϋπόθεση η εκπόνηση και έγκριση Πενταετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος και Ετήσιου Προγράμματος Δράσης.»

διάρθρωση και ανάπτυξη του χώρου του δήμου. Κατά την κατάρτιση και υλοποίηση τους, αξιοποιούνται όλες οι διαθέσιμες μορφές δημοσιοποίησης και δημόσιας διαβούλευσης, με σκοπό την ενίσχυση της διαφάνειας και της συμμετοχής. Τα Τετραετή Επιχειρησιακά Προγράμματα αποτυπώνονται σε ηλεκτρονική μορφή και τα γεωχωρικά τους δεδομένα δημιουργούνται και διατίθενται ελεύθερα και διαδικτυακά σε ψηφιακή μορφή σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του ν. 3882/2010 και του ν. 4305/2014».	
Άρθρο 176 **Τετραετή Επιχειρησιακά Προγράμματα – Ετήσια Προγράμματα Δράσης περιφερειών – Τροποποίηση άρθρου 268 του ν. 3852/2010** 1. Η παρ. 1 του άρθρου 268 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «1. Για το μεσοπρόθεσμο προγραμματισμό των περιφερειών, εκπονείται Τετραετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, το οποίο εξειδικεύεται κατ' έτος σε Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης. Το τεχνικό πρόγραμμα αποτελεί μέρος του Ετήσιου Προγράμματος Δράσης και επισυνάπτεται, σε αυτό, ως παράρτημα. Για την ψήφιση και εκτέλεση του προϋπολογισμού εκάστου έτους, απαιτείται η κατάρτιση τεχνικού προγράμματος για το έτος αυτό. Ο ετήσιος προϋπολογισμός εκάστου έτους, καθώς και το ετήσιο τεχνικό πρόγραμμα, πρέπει να εναρμονίζονται με τις κατευθύνσεις και τις παραδοχές του αντίστοιχου Ετήσιου Προγράμματος Δράσης, καθώς και με το Τετραετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα. Ειδικά για την ψήφιση και εκτέλεση του προϋπολογισμού και του τεχνικού προγράμματος του πρώτου έτους κάθε περιφερειακής περιόδου δεν απαιτείται να έχει προηγηθεί η κατάρτιση και έγκριση Τετραετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος και Ετήσιου Προγράμματος Δράσης. Για το πρώτο έτος κάθε περιφερειακής περιόδου ο αντίστοιχος ετήσιος προϋπολογισμός και το αντίστοιχο τεχνικό πρόγραμμα λογίζονται ως προσχέδιο του Ετήσιου Προγράμματος Δράσης, μέχρι την κατάρτιση και έγκριση αυτού. Το Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης του πρώτου έτους της περιφερειακής περιόδου οριστικοποιείται με την κατάρτιση και έγκριση του Τετραετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομίας και Ανάπτυξης, ύστερα από πρόταση της Επιτροπής του άρθρου 266 Α, καθορίζονται ειδικότερα ζητήματα σχετικά με το περιεχόμενο, τη δομή, τη διαδικασία κατάρτισης, έγκρισης, αξιολόγησης και παρακολούθησης εφαρμογής των Τετραετών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των περιφερειών, τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα, για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής. 2. Η παρ. 2 του άρθρου 268 αντικαθίσταται ως εξής: «Σκοπός των Τετραετών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των περιφερειών είναι η παρακολούθηση υλοποίησης του Χωρικού και Αναπτυξιακού σχεδιασμού σε περιφερειακό	Παρ. 1 του άρθρου 268 του ν. 3852/2010: «1. Οι περιφέρειες που συνιστώνται με τον παρόντα νόμο καταρτίζουν Πενταετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα στο πρώτο εννιάμηνο της πρώτης περιφερειακής περιόδου. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, η χρονική διάρκεια του επιχειρησιακού προγράμματος είναι τριετής. «Για την ψήφιση και εκτέλεση του προϋπολογισμού εκάστου έτους δεν είναι απαραίτητη προϋπόθεση η εκπόνηση και έγκριση Πενταετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος και Ετήσιου Προγράμματος Δράσης.»

επίπεδο και η συμβολή στην ανατροφοδότηση και προσαρμογή του σχεδιασμού, στο πλαίσιο των υφιστάμενων κάθε φορά συνθηκών. Τα Τετραετή Επιχειρησιακά Προγράμματα έχουν ενιαία δομή και συγκρότηση, που διέπει το σύνολο των περιφερειακών ενοτήτων και περιλαμβάνουν α) στρατηγικό σχέδιο, β) επιχειρησιακό σχέδιο και γ) δείκτες παρακολούθησης και αξιολόγησης. Για την κατάρτισή τους, λαμβάνονται απαραίτητα υπ' όψη οι κατευθύνσεις του αναπτυξιακού σχεδιασμού σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, ο υφιστάμενος χωρικός σχεδιασμός Εθνικού, Περιφερειακού και Τοπικού Επιπέδου, η μακροπεριφερειακή και διαπεριφερειακή στρατηγική, οι προτεραιότητες που απορρέουν από θεσμοθετημένα χρηματοδοτικά μέσα, καθώς και άλλα γενικά ή ειδικά αναπτυξιακά προγράμματα, πολιτικές και στρατηγικές που επηρεάζουν τη διάρθρωση και ανάπτυξη του χώρου της περιφέρειας. Κατά την κατάρτιση και υλοποίηση τους, αξιοποιούνται όλες οι διαθέσιμες μορφές δημοσιοποίησης και δημόσιας διαβούλευσης, με σκοπό την ενίσχυση της διαφάνειας και της συμμετοχής. Τα Τετραετή Επιχειρησιακά Προγράμματα αποτυπώνονται σε ηλεκτρονική μορφή και τα γεωχωρικά τους δεδομένα δημιουργούνται και διατίθενται ελεύθερα και διαδικτυακά σε ψηφιακή μορφή σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Ν. 3882/2010 και του Ν. 4305/2014».	

	Άρθρο 178 **Υποστήριξη των Δήμων από τη Μ.Ο.Δ Α.Ε για τη μελέτη και εκτέλεση έργων** Στο ν. 3852/2010 προστίθεται άρθρο 97Β ως εξής: «Άρθρο 97Β Υποστήριξη των Δήμων από τη Μ.Ο.Δ Α.Ε για τη μελέτη και εκτέλεση έργων Σε Δήμους με μη επαρκή τεχνική υπηρεσία ή σε δήμους με επαρκή τεχνική υπηρεσία, η οποία δεν διαθέτει τεχνικό υπάλληλο της απαιτούμενης ειδικότητας για τη μελέτη και εκτέλεση έργων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, η ανώνυμη εταιρία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με την επωνυμία «Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων (Μ.Ο.Δ. ΑΕ)» δύναται να αναλαμβάνει ως αναθέτουσα αρχή τη μελέτη και εκτέλεση συγχρηματοδοτούμενων ή μη έργων. Με απόφαση του οικείου Δημοτικού Συμβουλίου υποβάλλεται το σχετικό αίτημα στη Μ.Ο.Δ Α.Ε, η οποία με απόφαση του Διοικητικού της Συμβουλίου αναλαμβάνει την άσκηση της αρμοδιότητας της αναθέτουσας αρχής για τη μελέτη ή το έργο. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Εσωτερικών καθορίζεται η διαδικασία εφαρμογής των προηγούμενων εδαφίων, τα κριτήρια ιεράρχησης των σχετικών αιτημάτων ως προς τη σειρά ικανοποίησής τους και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια».	

Άρθρο 179 **Προγραμματικές συμβάσεις - Τροποποίηση του άρθρου 100 του ν. 3852/2010** 1. Η περίπτ. α' της παρ. 1 του άρθρου 100 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Για τη μελέτη και εκτέλεση έργων και προγραμμάτων ανάπτυξης μιας περιοχής, καθώς και για την παροχή υπηρεσιών και την υλοποίηση προμηθειών κάθε είδους, οι δήμοι, οι περιφέρειες, οι σύνδεσμοι δήμων, τα δίκτυα δήμων και περιφερειών του άρθρου 101, οι περιφερειακές ενώσεις δήμων, η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας και η Ένωση Περιφερειών, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου τα οποία συνιστούν ή στα οποία συμμετέχουν οι προαναφερόμενοι φορείς, καθώς και Ν.Π.Ι.Δ. στα οποία συμμετέχουν ή συνιστούν η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας και η Ένωση Περιφερειών, οι δημοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης και αποχέτευσης, η Ένωση Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης (Ε.Δ.Ε.Υ.Α.), οι επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α. που ανήκουν στο δημόσιο τομέα σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982 όπως ισχύει, τα δημοτικά και περιφερειακά ιδρύματα, καθώς και κοινωφελή ιδρύματα και κληροδοτήματα και τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, στα οποία περιλαμβάνονται και τα τεχνολογικά εκπαιδευτικά ιδρύματα, μπορούν να συνάπτουν προγραμματικές συμβάσεις με το Δημόσιο ή με την Εγνατία Οδό Α.Ε. ή με τη Μ.Ο.Δ. Α.Ε. ή μεταξύ τους ή και με νομικά πρόσωπα ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου ή με τους φορείς των παρ. 1, 2, 3, 4 και 5 του άρθρου 12 του Ν.4412/2016 (Α' 147), μεμονωμένα ή από κοινού. Στις προγραμματικές συμβάσεις που μετέχει το Δημόσιο, μπορεί να εκπροσωπείται και από τον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης στην οποία εκτελείται η προγραμματική σύμβαση. Οι ανωτέρω συμβάσεις υπόκεινται στον προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία. Αν ένας εκ των συμβαλλομένων είναι το Δημόσιο ή εποπτευόμενος φορέας του, η προγραμματική σύμβαση δεν υπόκειται στον υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας του άρθρου 225». 2. Στην παρ. 1 του άρθρου 100 προστίθεται περίπτωση ε. ως εξής: «ε. Η Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε. δύναται με προγραμματική σύμβαση που συνάπτεται μεταξύ αυτής και δήμου, ο οποίος δεν έχει τεχνική επάρκεια ή σε δήμους που έχουν τεχνική επάρκεια, δεν διαθέτουν όμως τεχνικό υπάλληλο της απαιτούμενης ειδικότητας, να αναλαμβάνει τη διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης, εποπτείας και επίβλεψης δημοσίων συμβάσεων μελετών του δήμου αυτού. Ως προς το περιεχόμενο της προγραμματικής σύμβασης, τις εξ αυτής ευθύνες, τους εκπροσώπους των μερών και τα αποφαινόμενα όργανα, ισχύουν οι διατάξεις των παρ. 2 και 3 του άρθρου 44 του ν.4412/2016 (Α' 147)».	Περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 100 του ν. 3852/2010: «1.α. Για τη μελέτη και εκτέλεση έργων και προγραμμάτων ανάπτυξης μιας περιοχής, καθώς και για την παροχή υπηρεσιών και την υλοποίηση προμηθειών κάθε είδους, οι Δήμοι, οι Περιφέρειες, οι σύνδεσμοι Δήμων, τα δίκτυα Δήμων και Περιφερειών του άρθρου 101, οι Περιφερειακές Ενώσεις Δήμων, η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας και η Ένωση Περιφερειών, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου τα οποία συνιστούν ή στα οποία συμμετέχουν οι προαναφερόμενοι φορείς, καθώς και Ν.Π.Ι.Δ. στα οποία συμμετέχουν ή συνιστούν η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας και η Ένωση Περιφερειών, οι δημοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης και αποχέτευσης, η Ένωση Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης (Ε.Δ.Ε.Υ.Α.), οι επιχειρήσεις Ο.Τ.Α., σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, τα δημοτικά και περιφερειακά ιδρύματα, καθώς και κοινωφελή ιδρύματα και κληροδοτήματα και τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, στα οποία περιλαμβάνονται και τα τεχνολογικά εκπαιδευτικά ιδρύματα, μπορούν να συνάπτουν προγραμματικές συμβάσεις με το Δημόσιο, μεταξύ τους ή και με φορείς του δημόσιου τομέα της παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982, μεμονωμένα ή από κοινού. Στις προγραμματικές συμβάσεις, που μετέχει το Δημόσιο, μπορεί να εκπροσωπείται και από τον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης στην οποία εκτελείται η προγραμματική σύμβαση.».

3. Η περ. α’ της παρ. 2 του άρθρου 100 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «2.α. Στις προγραμματικές συμβάσεις απαραίτητα ορίζονται το αντικείμενο της σύμβασης, ο σκοπός, το περιεχόμενο των μελετών, των έργων, των προγραμμάτων, των προμηθειών ή των υπηρεσιών, ο προϋπολογισμός τους, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των συμβαλλομένων, το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης της σύμβασης, οι πόροι από τους οποίους θα καλυφθούν οι αναλαμβανόμενες οικονομικές υποχρεώσεις και η διάρκεια της σύμβασης, καθώς και ο τρόπος κάλυψης των αναγκαίων για την εκπλήρωση της προγραμματικής σύμβασης λειτουργικών εξόδων, καθώς και οι λεπτομέρειες καταβολής τους. Για την εκπλήρωση του σκοπού της προγραμματικής σύμβασης, ο κάθε συμβαλλόμενος αναλαμβάνει συγκεκριμένο αντικείμενο με συγκεκριμένες υποχρεώσεις. Το Όργανο παρακολούθησης της εφαρμογής της προγραμματικής σύμβασης πρέπει απαραίτητα να ορίζεται στις προγραμματικές συμβάσεις καθώς και οι αρμοδιότητές του και οι ρήτρες σε βάρος του συμβαλλομένου που παραβαίνει τους όρους της προγραμματικής σύμβασης».	

	Άρθρο 180 **Διαδημοτικός σύνδεσμος τεχνικής υπηρεσίας** Στο νόμο 3852/2010 προστίθεται άρθρο 104Α ως εξής: «Άρθρο 104Α Σύσταση διαδημοτικού συνδέσμου τεχνικής υπηρεσίας 1. Δύο ή περισσότεροι δήμοι του ίδιου νομού, καθώς και όμορων νομών της ίδιας περιφέρειας, μπορεί να συνιστούν, με απόφαση των δημοτικών συμβουλίων αυτών, σύνδεσμο με ειδικό σκοπό τη μελέτη και εκτέλεση των τεχνικών τους έργων. Οι σύνδεσμοι αυτοί αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, διέπονται από τις σχετικές διατάξεις των άρθρων 245 έως 250 του ν. 3463/2006, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στο παρόν άρθρο και η τεχνική υπηρεσία τους αποτελεί την κοινή τεχνική υπηρεσία των συμμετεχόντων σε αυτούς δήμων. 2. Η απόφαση των δημοτικών συμβουλίων, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών τους, αναφέρει ως ειδικό σκοπό, για τον οποίο ιδρύεται ο σύνδεσμος, τη μελέτη και εκτέλεση έργων των συμμετεχόντων δήμων και ορίζει τη χρονική διάρκεια και την έδρα του, τα τυχόν παραρτήματά του στους συνεργαζόμενους δήμους, καθώς και τις εισφορές που πρέπει να καταβάλλει ετησίως κάθε μέλος του συνδέσμου. Με απόφαση των δημοτικών συμβουλίων, η οποία μπορεί να εμπεριέχεται στην απόφαση του προηγούμενου εδαφίου, καταρτίζεται ο Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας του συνδέσμου, ο οποίος περιλαμβάνει κατ' ελάχιστο μία Διεύθυνση Τεχνικής Υπηρεσίας με ένα ή περισσότερα τμήματα και ένα τμήμα Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών. Αν, για οποιονδήποτε λόγο, δεν είναι δυνατή η λειτουργία Τμήματος Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών, οι αρμοδιότητες του Τμήματος αυτού ασκούνται υποχρεωτικά από την αντίστοιχη υπηρεσία του δήμου της έδρας του συνδέσμου. 3. Με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εγκρίνεται η απόφαση σύστασης, καθώς και ο Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας του Συνδέσμου, ύστερα από γνώμη του οικείου Υπηρεσιακού Συμβουλίου. Ο έλεγχος που διενεργείται από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση είναι αποκλειστικά έλεγχος νομιμότητας και δεν υπεισέρχεται στην σκοπιμότητα σύστασης του συνδέσμου ή σε άλλες σταθμίσεις. 4. Μετά τη δημοσίευση της απόφασης σύστασης του συνδέσμου και της έγκρισης του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας αυτού, ο σύνδεσμος αποτελεί την τεχνική υπηρεσία των συνεργαζομένων δήμων και ασκεί τις αρμοδιότητες και τα καθήκοντα της Διευθύνουσας/Επιβλέπουσας Υπηρεσίας σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία για τη μελέτη και εκτέλεση των έργων. Η νέα τεχνική υπηρεσία αναλαμβάνει όλες τις υποχρεώσεις και αρμοδιότητες των τεχνικών υπηρεσιών των συμμετεχόντων δήμων, καθώς και τις εκκρεμείς υποθέσεις των υπηρεσιών αυτών.	

	5. Το προσωπικό των δήμων, το οποίο υπηρετεί σε Τμήμα ή Διεύθυνση αντίστοιχο με αυτά που προβλέπονται στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας του συνδέσμου, μετατάσσεται, με απόφαση του αρμοδίου για διορισμό οργάνου του συνδέσμου, ύστερα από γνώμη του οικείου Υπηρεσιακού Συμβουλίου, στην αντίστοιχη οργανική μονάδα του συνδέσμου. Κατόπιν υποβολής αίτησης είναι δυνατή η μετάταξη ή η απόσπαση, για χρονικό διάστημα δύο (2) ετών με δυνατότητα ανανέωσης για δύο (2) επιπλέον έτη, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης, οποιουδήποτε υπαλλήλου συνεργαζόμενου δήμου, εφόσον κατέχει τα απαιτούμενα από τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας του συνδέσμου προσόντα, σε κενή οργανική θέση στο σύνδεσμο. Η απόφαση της μετάταξης ή της απόσπασης εκδίδεται από το αρμόδιο προς διορισμό όργανο του συνδέσμου, ύστερα από γνώμη του οικείου Υπηρεσιακού Συμβουλίου. 6. Το προσωπικό των πρώην Τεχνικών Υπηρεσιών Δήμων και Κοινοτήτων (Τ.Υ.Δ.Κ.), το οποίο έχει μεταφερθεί σύμφωνα με την περίπτ. VII του άρθρου 280 στον οικείο δήμο της έδρας του αντίστοιχου νομού ή στην περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, μπορεί, με απόφαση του αρμοδίου προς διορισμό οργάνου του συνδέσμου, να μετατάσσεται, ύστερα από υποβολή αίτησης, σε κενή οργανική θέση του συνδέσμου, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης. 7. Η συμμετοχή νέου δήμου σε υφιστάμενο σύνδεσμο ή η αποχώρηση από αυτό μέλους του επιτρέπεται, εάν το αποφασίσει το δημοτικό συμβούλιο του ενδιαφερομένου δήμου και αποδεχθεί την απόφαση το διοικητικό συμβούλιο του συνδέσμου, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του. Άρνηση αποδοχής της προσχώρησης νέου δήμου στο σύνδεσμο εκ μέρους του διοικητικού συμβουλίου αυτού πρέπει να αιτιολογείται ειδικά. Το ίδιο ισχύει και για το αίτημα αποχώρησης δήμου από υφιστάμενο σύνδεσμο. Σε κάθε περίπτωση, για την προσχώρηση νέου δήμου σε υφιστάμενο σύνδεσμο και για την αποχώρηση από αυτόν, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες του τοπικού πληθυσμού, οι εναλλακτικές δυνατότητες που υπάρχουν για τη λειτουργία τεχνικής υπηρεσίας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία ενόψει των ειδικών συνθηκών κάθε περίπτωσης και η κατά το δυνατόν πληρέστερη εκπλήρωση του σκοπού του συνδέσμου. 8. Σε δήμους που συστήνουν σύνδεσμο, σύμφωνα με τις παρ. 1 έως 7, η άσκηση της αρμοδιότητας της τεχνικής τους υπηρεσίας ασκείται από την τεχνική υπηρεσία του συνδέσμου. Τις λοιπές αρμοδιότητες προϊσταμένης και αναθέτουσας αρχής αναλαμβάνει ο δήμος που είναι κύριος του έργου. 9. Η υπηρεσιακή κατάσταση καθώς και τα εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα των υπαλλήλων που μετατάσσονται ή αποσπώνται στο σύνδεσμο σύμφωνα με τις παρ. 5 και 6, συμπεριλαμβανομένης της τυχόν καταβολής προσωπικής διαφοράς, δεν θίγονται σε καμία περίπτωση. Σε περίπτωση λύσης του συνδέσμου για οποιοδήποτε λόγο το προσωπικό μεταφέρεται αυτοδικαίως στη θέση που κατείχε πριν από τη μετάταξη ή την απόσπαση. Ο	

	χρόνος υπηρεσίας στο σύνδεσμο λογίζεται ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας για όλες τις νόμιμες συνέπειες.	

	Άρθρο 181 **Υπηρεσία Δόμησης** Στο νόμο 3852/2010 προστίθεται άρθρο 97Α ως εξής: «Άρθρο 97Α Υπηρεσία Δόμησης Δήμων 1. Εκτός από τις υπηρεσιακές μονάδες που προβλέπονται στο προηγούμενο άρθρο, σε κάθε δήμο λειτουργεί υποχρεωτικά Υπηρεσία Δόμησης (ΥΔΟΜ) εφόσον: α) είτε πληρούνται τα κριτήρια για την κατ' ελάχιστο στελέχωσή τους που προβλέπονται στο προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 2 του άρθρου 31 του ν. 4495/2017 (Α' 167). Η συνδρομή ή μη των κριτηρίων της παραγράφου αυτής διαπιστώνεται με απόφαση του δημάρχου, εντός ενός (1) μήνα από τη δημοσίευση του προεδρικού διατάγματος του προηγούμενου εδαφίου. β) είτε είναι δυνατή η στελέχωσή της, σύμφωνα με την επόμενη παράγραφο. 2. Σε δήμους όπου δεν πληρούνται τα κριτήρια της περ. α' της παρ. 1 και συντρέχουν οι προϋποθέσεις του επόμενου εδαφίου, συγκροτούνται ΥΔΟΜ, με απόφαση του δημάρχου, που εκδίδεται εντός ενός (1) μήνα από τη δημοσίευση του προεδρικού διατάγματος της περ. α' της προηγούμενης παραγράφου, ως εξής: Εφόσον υπηρετούν στον οικείο δήμο και σε άλλες οργανικές μονάδες, πλην της ΥΔΟΜ και της Τεχνικής Υπηρεσίας, υπάλληλοι των ειδικοτήτων που προβλέπονται στο προεδρικό διάταγμα της προηγούμενης παραγράφου και μέχρι του ελάχιστου αριθμού που προβλέπεται στο ίδιο προεδρικό διάταγμα, για τη συγκρότηση ΥΔΟΜ, αυτοί μετακινούνται υποχρεωτικά, με την απόφαση του προηγούμενου εδαφίου, στην ΥΔΟΜ και σε θέση αντίστοιχου ιεραρχικού επιπέδου. Αν περισσότεροι υπάλληλοι πληρούν τις προϋποθέσεις του προηγούμενου εδαφίου, για την κάλυψη των κενών θέσεων της ΥΔΟΜ λαμβάνονται υπόψη, κατά σειρά προτεραιότητας, α) ο μακρότερος χρόνος προϋπηρεσίας σε θέση με καθήκοντα σχετικά με την έκδοση οικοδομικών αδειών, β) υποβολή αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος με προτίμηση στον αρχαιότερο γ) η κρίση του αρμοδίου οργάνου, με βάση τα τυπικά και τα ουσιαστικά προσόντα, τη συνάφεια της ειδικότητας και τυχόν περαιτέρω εξειδίκευση και τη γενική εμπειρία των υπαλλήλων με τις ειδικότητες που προβλέπονται στο προεδρικό διάταγμα της παρ. 1. 3. Εάν, με απόφαση του δημάρχου, διαπιστώνεται αιτιολογημένα η αδυναμία συγκρότησης αυτοτελούς ΥΔΟΜ, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις των παρ. 1 και 2, οι αρμοδιότητες της ΥΔΟΜ ασκούνται υποχρεωτικά με διοικητική υποστήριξη, από το δήμο της έδρας της οικείας περιφερειακής ενότητας. Στην περίπτωση αυτή, τα παράβολα που αντιστοιχούν στην έκδοση οικοδομικών αδειών για ακίνητα κείμενα εντός της επικράτειας των υποστηριζόμενων δήμων αποδίδονται στο δήμο που παρέχει τη διοικητική υποστήριξη. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, καθορίζεται η διαδικασία απόδοσης των παραβόλων στο δήμο ο οποίος παρέχει τη διοικητική υποστήριξη.	

Άρθρο 185 **Έννοια, περιεχόμενο και τρόπος καθορισμού ανταποδοτικών τελών**	**Παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 25/1975 (Α 74) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει**
1. Η παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 25/1975 (Α 74) τροποποιείται ως εξής: **«**Το ενιαίο ανταποδοτικό τέλος καθαριότητας και φωτισμού επιβάλλεται σε κάθε ακίνητο που βρίσκεται εντός της διοικητικής περιφέρειας των δήμων και προορίζεται αποκλειστικά για την κάλυψη των πάσης φύσης δαπανών που αφορούν την παροχή των υπηρεσιών της αποκομιδής και διαχείρισης των απορριμμάτων, του ηλεκτροφωτισμού των οδών, των πλατειών και του συνόλου των κοινόχρηστων χώρων, καθώς και κάθε άλλης παγίως παρεχόμενης υπηρεσίας από τους δήμους που σχετίζεται ή είναι συναφής με αυτές. Απαγορεύεται η με οποιονδήποτε χρήση ή δέσμευση των πόρων που προέρχονται από την είσπραξη του ενιαίου ανταποδοτικού τέλους καθαριότητας και φωτισμού, για την κάλυψη οποιωνδήποτε άλλων δαπανών και υποχρεώσεων. Το ενιαίο ανταποδοτικό τέλος καθαριότητας και φωτισμού υπολογίζεται επί της επιφάνειας του εκάστοτε ακινήτου και προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό των τετραγωνικών μέτρων αυτής επί του συντελεστή του ενιαίου ανταποδοτικού τέλους, ο οποίος ορίζεται, ανά κατηγορία χρήσεως των ακινήτων, με απόφαση του	1. Τα κατά την κειμένην νομοθεσίαν οφειλόμενα τέλη καθαριότητας και αποκομιδής απορριμμάτων και φωτισμού υπέρ των δήμων και κοινοτήτων καθορίζονται δι` έκαστον εστεγασμένον ή μη χώρον ανά μετρητήν παροχής ηλεκτρικού ρεύματος προς φωτισμόν παρά της ΔΕΗ και εξευρίσκεται διά πολλαπλασιασμού των τετραγωνικών μέτρων της επιφανείας του χώρου τούτου επί συντελεστήν οριζόμενον εις ακεραίας μονάδας δραχμών δι` αποφάσεως του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, "εγκρινομένης υπό του νομάρχου". Παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 25/1975 (Α 74): "4. Δια της κατά την παράγραφον 1 αποφάσεως του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου δύναται να ορίζηται διάφορος συντελεστής κατά κατηγορίαν υποχρέων αναλόγως των παρεχομένων υπηρεσιών καθαριότητος και μέχρις επτά (7) κατηγοριών, εξ ων δύο δι` εστεγασμένους χώρους χρησιμοποιουμένους δια κατοικίαν ή εγκατάστασιν φιλανθρωπικών ή νοσηλευτικών ιδρυμάτων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, εις α δεν περιλαμβάνονται αι ιδιωτικαί κλινικαί και πέντε (5) δι` εστεγασμένους χώρους άλλης χρήσεως. "Η διαφορά του συντελεστή μεταξύ της πρώτης και της τελευταίας κατηγορίας ανεξαρτήτως αριθμού κατηγοριών κατά τα ανωτέρω δεν μπορεί να ορισθεί πέραν του πενταπλασίου". ***Το εντός " "

δημοτικού συμβουλίου, η οποία παρέχει ακριβή, επίκαιρη και πλήρως στοιχειοθετημένη αιτιολόγηση για τον καθορισμό των συντελεστών του τέλους στο προσήκον ύψος. Η συζήτηση και ψηφοφορία για τη λήψη απόφασης του δημοτικού συμβουλίου για τον καθορισμό των συντελεστών του ενιαίου ανταποδοτικού τέλους διεξάγεται επί της πρότασης της Οικονομικής Επιτροπής και επί κατατεθειμένων εναλλακτικών προτάσεων. Ως έγκυρες θεωρούνται οι ψήφοι υπέρ συγκεκριμένης πρότασης, είτε της κατατεθείσας από την Οικονομική Επιτροπή είτε υπέρ εναλλακτικών προτάσεων. Οι λευκές ψήφοι δεν λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της πλειοψηφίας. Οι εναλλακτικές προτάσεις κατατίθενται είτε στην Οικονομική Επιτροπή κατά το στάδιο σύνταξης της εισήγησής της είτε στο Δημοτικό Συμβούλιο, κατά τη συζήτηση και ψήφιση των συντελεστών του ενιαίου ανταποδοτικού τέλους. Οι ενδεχόμενες εναλλακτικές προτάσεις συζητούνται διακριτά, ανά γενικό ή ειδικό συντελεστή του ενιαίου ανταποδοτικού τέλους και τίθενται σε ψηφοφορία κατ' αντιπαράθεση. Κάθε εναλλακτική πρόταση λαμβάνει υποχρεωτικά υπ' όψιν το σύνολο των κωδικών αριθμών εσόδων ή/και δαπανών που αφορούν στις υπηρεσίες, για τις οποίες επιβάλλεται το ενιαίο ανταποδοτικό τέλος, και οι οποίοι θα πρέπει να τροποποιούνται καταλλήλως, ώστε σε κάθε περίπτωση να διασφαλίζεται η ισοσκέλιση των δαπανών με τα έσοδα. Η πρόταση που συγκεντρώνει την απόλυτη πλειοψηφία	εδάφιο αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ.4 άρθρου 7 Ν.2307/1995 (Α 113). Ο δήμος ή η κοινότης εν περιπτώσει καθορισμού πλειόνων συντελεστών γνωστοποιεί εις την ΔΕΗ δύο μόνον συντελεστάς, ένα δια τας κατοικίας κλπ. και ένα δια τους εστεγασμένους χώρους άλλης χρήσεως και προσδιορίζει δι` έκαστον υπόχρεων το εις τετραγωνικά μέτρα πλασματικόν εμβαδόν του χώρου, το οποίον πολλαπλασιαζόμενον επί τον ενιαίον συντελεστήν, αποδίδει ποσόν τελών ίσον προς το προκύπτον εκ του γινομένου του πραγματικού εμβαδού επί τον κατά κατηγορίαν συντελεστήν.

των παρόντων μελών του Δημοτικού Συμβουλίου συνιστά και τον εγκεκριμένο, αντίστοιχα, γενικό ή ειδικό συντελεστή. Σε περίπτωση που καμία πρόταση δεν συγκεντρώσει την πλειοψηφία των παρόντων μελών του Δημοτικού Συμβουλίου, τότε η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται μεταξύ των δύο πρώτων σε ψήφους προτάσεων **2.** Η παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 25/1975 τροποποιείται ως εξής: «Οι συντελεστές του ενιαίου ανταποδοτικού τέλους, που καθορίζονται με την απόφαση της παραγράφου 1 διακρίνονται σε γενικούς και ειδικούς συντελεστές. Οι γενικοί συντελεστές είναι ανεξάρτητοι μεταξύ τους, κατ' ελάχιστον τρεις (3) και διαφοροποιούνται ανάλογα με τη χρήση κάθε ακινήτου ως εξής : 1ος συντελεστής : ακίνητα που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για κατοικία. 2ος συντελεστής: ακίνητα που χρησιμοποιούνται για κοινωφελείς, μη κερδοσκοπικούς και φιλανθρωπικούς σκοπούς. 3ος συντελεστής: ακίνητα που χρησιμοποιούνται για την άσκηση πάσης φύσης οικονομικής δραστηριότητας. Πέραν των ανωτέρω γενικών συντελεστών, το δημοτικό συμβούλιο δύναται να ορίσει ειδικούς συντελεστές, ως	

διαβαθμίσεις των γενικών συντελεστών, για συγκεκριμένες κατηγορίες ακινήτων, υπό την προϋπόθεση ότι αυτό αιτιολογείται ειδικώς λόγω της επιφάνειας, της χρήσης τους ή της γεωγραφικής ζώνης στην οποία βρίσκονται ή άλλων ιδιαίτερων αντικειμενικών χαρακτηριστικών τους. Σε κάθε περίπτωση, κατά τον καθορισμό των γενικών και ειδικών συντελεστών λαμβάνονται υπόψη οι ιδιότητες των ακινήτων (εμβαδό, στεγασμένο ή μη, χρόνος χρήσης κλπ), ο βαθμός κατά τον οποίο τα ακίνητα επιβαρύνουν τις παρεχόμενες από τον οικείο δήμο ανταποδοτικές υπηρεσίες, καθώς και την ευρύτερη λειτουργία αυτού. Ο εκάστοτε ανώτατος σε ύψος γενικός ή ειδικός συντελεστής δεν μπορεί να οριστεί πέραν του δεκαπλασίου του γενικού συντελεστή της κατοικίας.	

Άρθρο 186 **Κριτήρια κατανομής Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (Κ.Α.Π.)** 1. Οι παρ. 5 και 6 του άρθρου 25 του ν. 1828/1989 (Α' 2) αντικαθίστανται ως εξής: «5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση της Κ.Ε.Δ.Ε. καθορίζονται τα κριτήρια και η διαδικασία κατανομής των εσόδων που εγγράφονται στον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων και στον τακτικό προϋπολογισμό. Κριτήρια κατανομής αποτελούν ιδίως: α) το μήκος των δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης, β) το μήκος του δημοτικού και αγροτικού οδικού δικτύου, γ) η υπαγωγή στην αντίστοιχη κατηγορία δήμων, σύμφωνα με το άρθρο 2Α του ν. 3852/2010, με ιδιαίτερη έμφαση στη νησιωτικότητα και την ορεινότητα. δ) το επίπεδο των παρεχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών ε) η δυνατότητα άντλησης τοπικών πόρων, στ) οι πληθυσμιακές διακυμάνσεις ανά εποχές και η δημογραφική τάση, ζ) οι κλιματολογικές συνθήκες και τα ιδιαίτερα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά, η) το επίπεδο των βασικών υποδομών του Ο.Τ.Α., όπως λιμένες, συγκοινωνίες, ιδιόκτητα κτίρια, σχολικές και αθλητικές υποδομές, θ) το ποσοστό ανεργίας στον οικείο ΟΤΑ, ι) η χωρική έκταση του Ο.Τ.Α. ια) το επίπεδο του παραγόμενου ΑΕΠ από τον ΟΤΑ ως ποσοστού του συνολικού ΑΕΠ της χώρας. 6. Η κατανομή των εσόδων της παρ. 4 του παρόντος άρθρου στους δήμους γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, σύμφωνα με τα κριτήρια των παρ. 5 και 6 του παρόντος άρθρου. Κατά την κατανομή μπορεί, ύστερα από αίτημα του διοικητικού συμβουλίου της οικείας Δ.Ε.Υ.Α. ή του οικείου Φ.Ο.Δ.Σ.Α., να παρακρατούνται οφειλές των δήμων, που προέρχονται από κατανάλωση νερού και διαχείριση απορριμμάτων και να αποδίδονται στα ως άνω νομικά πρόσωπα, ύστερα από διαπίστωση του ύψους και της αιτίας της οφειλής, από τη Διεύθυνση Οικονομικών Τ.Α του Υπουργείου Εσωτερικών». 2. Η παρ. 7 του άρθρου 2 του ν. 4038/2012 (Α' 14) αντικαθίσταται ως εξής: «Τα έσοδα της παρ. 1 του άρθρου 259 του ν. 3852/2010 (Α` 87) εγγράφονται στον τακτικό προϋπολογισμό και κατατίθενται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων σε λογαριασμό με τίτλο «Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι των Δήμων. Ποσοστό μέχρι ένα τρίτο (1/3) των εσόδων της περίπτ. α` της παρ. 1 διατίθεται για την κάλυψη επενδυτικών δαπανών των δήμων. Με	1. Η παρ. 5 του άρθρου 25 του ν. 1828/1989 (Α' 2): «5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. καθορίζονται τα κριτήρια και η διαδικασία κατανομής των εσόδων που εγγράφονται στον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων και στον τακτικό προϋπολογισμό. Ως κριτήρια κατανομής λαμβάνονται υπόψη ιδίως: α) το μήκος των δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης, β) το μήκος και η βατότητα του οδικού δικτύου, γ) ο ορεινός, πεδινός ή νησιώτικος χαρακτήρας του Ο.Τ.Α., δ) το επίπεδο των κοινωνικών εξυπηρετήσεων, ε) η δυνατότητα άντλησης τοπικών πόρων, στ) το πληθυσμιακό μέγεθος, οι πληθυσμιακές διακυμάνσεις ανά εποχές και η δημογραφική τάση, ζ) οι κλιματολογικές συνθήκες και ο αριθμός των σχολικών αιθουσών, η) οι περιβαλλοντικές συνθήκες. Η παρ. 6 του άρθρου 25 του ν. 1828/1989 (Α' 2): 6(7).Η κατανομή των εσόδων της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου στους δήμους και τις κοινότητες γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, σύμφωνα με τα κριτήρια των παραγράφων 5 και 6 του παρόντος άρθρου. "Κατά την κατανομή μπορεί, ύστερα από αίτημα του Διοικητικού Συμβουλίου Διαδημοτικής ή Διακοινοτικής Επιχείρησης της παρ. 2 του άρθρου 277 του Π.δ. 410/1995 (ΦΕΚ 231 Α`), η ανώνυμη εταιρία της περίπτωσης α` της παρ, 1 του άρθρου 291 του Ιδιου διατάγματος, να παρακρατούνται οφειλές των δήμων και κοινοτήτων, που προέρχονται από κατανάλωση νερού και αποκομιδή και διάθεση απορριμμάτων και να αποδίδονται στις ως άνω επιχειρήσεις και εταιρίες, ύστερα από διαπίστωση.`του ύψους και της αιτίας της οφειλής, από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας".

κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, η οποία εκδίδεται κατ` έτος ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ), καθορίζονται τα κριτήρια και η διαδικασία κατανομής των εσόδων αυτών, με βάση τα κριτήρια της παρ. 5 του άρθρου 25 του ν. 1828/1989».	2. Η παρ. 7 του άρθρου 2 του ν. 4038/2012 (Α' 14): «7. Τα έσοδα της παραγράφου 1 του άρθρου 259 του ν. 3852/2010 (Α` 87) εγγράφονται στον τακτικό προϋπολογισμό και κατατίθενται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων σε λογαριασμό με τίτλο «Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι των Δήμων». Ποσοστό μέχρι ένα τρίτο (1/3) των εσόδων της περίπτωσης α` της ανωτέρω παραγράφου διατίθεται για την κάλυψη επενδυτικών δαπανών των δήμων. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, η οποία εκδίδεται κατ` έτος ύστερα από σύμφωνη γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ), καθορίζονται τα κριτήρια και η διαδικασία κατανομής των εσόδων αυτών, επί τη βάσει ιδίως των δημογραφικών, γεωμορφολογικών, διοικητικών, οικονομικών, κοινωνικών, περιβαλλοντικών και πολιτιστικών χαρακτηριστικών κάθε δήμου.»
Άρθρο 187 **Τροποποίηση άρθρου 259 του ν. 3852/2010** 1. Η παρ. 4 του άρθρου 259 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, η οποία εκδίδεται κατ` έτος ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ), καθορίζονται το ύψος των εσόδων που προορίζονται για την κάλυψη επενδυτικών, καθώς και λειτουργικών και λοιπών γενικών δαπανών των δήμων, όπως επίσης τα κριτήρια και η διαδικασία κατανομής τους, με βάση τα κριτήρια της παρ. 5 του άρθρου 25 του ν. 1828/1989. Συνεκτιμάται, επίσης, το στοιχείο της διοικητικής υποστήριξης που παρέχεται από δήμο προς εξυπηρέτηση λειτουργικών αναγκών άλλων δήμων και σταθμίζονται ιδιαίτερα οι πάγιες ανάγκες εξυπηρέτησης των νησιωτικών και ορεινών δήμων». 2. Στο άρθρο 259 προστίθεται παράγραφος 4Α ως εξής: 3. «4Α. Οι πιστώσεις από τους κεντρικούς αυτοτελείς πόρους, με τους οποίους επιχορηγούνται οι δήμοι, για την κάλυψη επενδυτικών αναγκών τους (πρώην ΣΑΤΑ), προορίζονται κάθε έτος για την εκτέλεση έργων και την πραγματοποίηση δράσεων, στο σύνολο κατ' αρχήν των κοινοτήτων, έκαστου εξ αυτών, με την επιφύλαξη έργων, προμηθειών, μελετών και λοιπών δράσεων που υλοποιούνται μέσω χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, ή σε βάρος των παραπάνω πιστώσεων ή ιδίων πόρων, αλλά αφορούν περισσότερες της μίας κοινότητες. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, καθορίζονται η διαδικασία, τα κριτήρια, το	Η παρ. 4 του άρθρου 259 του ν. 3852/2010: 4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, η οποία εκδίδεται κατ` έτος ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ενωσης Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ), καθορίζονται το ύψος των εσόδων που προορίζονται για την κάλυψη επενδυτικών, καθώς και λειτουργικών και λοιπών γενικών δαπανών των δήμων, όπως επίσης τα κριτήρια και η διαδικασία κατανομής τους, επί τη βάσει ιδίως των δημογραφικών γεωμορφολογικών, διοικητικών, οικονομικών, κοινωνικών, περιβαλλοντικών και πολιτιστικών χαρακτηριστικών εκάστου. Στα χαρακτηριστικά αυτά συνεκτιμάται το στοιχείο της διοικητικής υποστήριξης που παρέχεται από δήμο προς εξυπηρέτηση λειτουργικών αναγκών άλλων δήμων και σταθμίζονται ιδιαίτερα οι πάγιες ανάγκες εξυπηρέτησης των νησιωτικών και ορεινών δήμων.»

ποσοστό επιμερισμού των ανωτέρω πιστώσεων στις κοινότητες, ο τρόπος αναπλήρωσης των αναλογούντων ποσών σε περίπτωση εκχώρησης, ενεχυρίασης ή δέσμευσης με οποιονδήποτε τρόπο των προς επιμερισμό πιστώσεων».	
Άρθρο 188 **Τροποποίηση άρθρου 260 του ν 3852/2010** Η παρ. 5 του άρθρου 260 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, ύστερα από γνώμη της Ένωσης Περιφερειών, καθορίζεται στο σύνολο των Κ.Α.Π. το ποσοστό που προορίζεται για την κάλυψη λειτουργικών και λοιπών γενικών δαπανών των περιφερειών, το ποσοστό που προορίζεται για την κάλυψη επενδυτικών δαπανών αυτών, ποσοστό που αποτελεί έσοδο της Ένωσης Περιφερειών, καθώς και ο τρόπος και η διαδικασία κατανομής των ποσών που αναλογούν στα ανωτέρω ποσοστά. Για την κατανομή των Κ.Α.Π. στις περιφέρειες λαμβάνονται υπόψη τα κριτήρια της παρ. 5 του άρθρου 25 του ν. 1828/1989, καθώς και η άμβλυνση των περιφερειακών ανισοτήτων».	Η παρ. 5 του άρθρου 260 του ν. 3852/2010: 5. Η απόδοση των ανωτέρω εσόδων από τον Τακτικό Προϋπολογισμό γίνεται με ισόποσες μηνιαίες προκαταβολές, βάσει των προεκτιμώμενων εσόδων του και η τελική εκκαθάριση γίνεται με βάση τα απολογιστικά στοιχεία εσόδων του αντίστοιχου οικονομικού έτους. Η κατανομή των εσόδων της προηγούμενης παραγράφου στους δικαιούχους γίνεται με αποφάσεις του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

3.	**Άρθρο 189** **Συζήτηση και ψήφιση προϋπολογισμού δήμων** Το άρθρο 77 του ν. 4172/2013 (Α' 167) αντικαθίσταται ως εξής: «Άρθρο 77 Προϋπολογισμός δήμων 1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών που εκδίδεται τον Ιούλιο κάθε έτους, ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ), παρέχονται οδηγίες για την κατάρτιση, εκτέλεση και αναμόρφωση του προϋπολογισμού των δήμων και ρυθμίζεται κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή των επόμενων παραγράφων. Με όμοια απόφαση μπορεί επίσης να καθορίζονται ανώτατα όρια για την εκτίμηση των ιδίων εσόδων ή επιμέρους ομάδων τους που εγγράφονται στον προϋπολογισμό και ορίζονται τα ίδια έσοδα ή ομάδες αυτών. 2. Ο προϋπολογισμός καταρτίζεται με βάση τις οδηγίες που παρέχονται ετησίως με την κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών της παρ. 1 και ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση της οικονομικής υπηρεσίας του δήμου, για το εκτιμώμενο ύψος εσόδων και ιδίως των ιδίων εσόδων, σύμφωνα με τις οδηγίες αυτές. 3. Κάθε έτος το δημοτικό συμβούλιο, με απόφαση του, η οποία διαβιβάζεται στο συμβούλιο κάθε κοινότητας με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων κατοίκων και στους προέδρους κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό έως 300 κατοίκους, έως το τέλος Ιουνίου, καθορίζει το	**Άρθρο 77** **Προϋπολογισμός δήμων** 1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών που εκδίδεται τον Ιούλιο κάθε έτους, μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, παρέχονται οδηγίες για την κατάρτιση, εκτέλεση και αναμόρφωση του προϋπολογισμού των δήμων και ρυθμίζεται κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή των επόμενων παραγράφων. Με όμοια απόφαση μπορεί επίσης να καθορίζονται ανώτατα όρια για την εκτίμηση των ιδίων εσόδων ή επί μέρους ομάδων τους που εγγράφονται στον προϋπολογισμό και ορίζονται τα ίδια έσοδα ή ομάδες αυτών. 2. Ο προϋπολογισμός καταρτίζεται με βάση τις οδηγίες που παρέχονται ετησίως με την κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών της προηγούμενης παραγράφου και κατόπιν αιτιολογημένης εισήγησης της οικονομικής υπηρεσίας του δήμου, για το εκτιμώμενο ύψος εσόδων και ιδίως των ιδίων εσόδων, σύμφωνα με τις οδηγίες αυτές. 3. Κάθε έτος το δημοτικό συμβούλιο, με απόφαση του, η οποία διαβιβάζεται στο συμβούλιο κάθε δημοτικής ή τοπικής κοινότητας έως το τέλος Ιουνίου, καθορίζει το ανώτατο ύψος του προϋπολογισμού εξόδων κάθε κοινότητας για το επόμενο οικονομικό έτος. Το συμβούλιο της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας καταρτίζει

	ανώτατο ύψος του προϋπολογισμού εξόδων κάθε κοινότητας για το επόμενο οικονομικό έτος. 4. Ο πρόεδρος κοινότητας έως τριακοσίων (300) κατοίκων ή το συμβούλιο κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων καταρτίζει σχέδιο του προϋπολογισμού εξόδων της κοινότητας, το οποίο δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το ανώτατο ποσό που καθορίστηκε σύμφωνα με την παρ. 3. Το σχέδιο, συνοδευμένο από αιτιολογική έκθεση, αποστέλλεται στην οικονομική επιτροπή έως την 20ή Ιουλίου και, σε περίπτωση μη κατάρτισης ή μη εμπρόθεσμης υποβολής του από την κοινότητα, το σχέδιο του προϋπολογισμού εξόδων καταρτίζεται από αυτήν. Οι υπηρεσίες του δήμου παρέχουν κάθε αναγκαία υποστήριξη στο συμβούλιο ή τον πρόεδρο της κοινότητας για την κατάρτιση του σχεδίου του προϋπολογισμού εξόδων της κοινότητας. 5. Κατά το ίδιο χρονικό διάστημα και εντός της οριζόμενης ως άνω προθεσμίας, η εκτελεστική επιτροπή, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της που αφορούν την προετοιμασία κατάρτισης του προϋπολογισμού, καταθέτει το προσχέδιο αυτού στην οικονομική επιτροπή. Για τη σύνταξη του προσχεδίου, η εκτελεστική επιτροπή συγκεντρώνει και αξιολογεί τυχόν προτάσεις των υπηρεσιών του δήμου, καθώς και τη γνώμη της επιτροπής διαβούλευσης του άρθρου 76 του ν. 3852/2010. Η μη διατύπωση γνώμης επί του προϋπολογισμού από την επιτροπή διαβούλευσης, δεν κωλύει τη σύνταξη του προσχεδίου αυτού από την εκτελεστική επιτροπή. Εάν το προσχέδιο δεν καταρτιστεί ή δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα στην οικονομική επιτροπή,	σχέδιο του προϋπολογισμού εξόδων της κοινότητας, το οποίο δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το ανώτατο ποσό που καθορίστηκε σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο. Το σχέδιο, συνοδευμένο από αιτιολογική έκθεση, αποστέλλεται στην οικονομική επιτροπή έως την 20ή Ιουλίου και σε περίπτωση μη κατάρτισης ή εμπρόθεσμης υποβολής του από την κοινότητα, το σχέδιο του προϋπολογισμού εξόδων καταρτίζεται από αυτήν. 4. Κατά το ίδιο χρονικό διάστημα και εντός της οριζόμενης ως άνω προθεσμίας, η εκτελεστική επιτροπή, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της που αφορούν την προετοιμασία κατάρτισης του προϋπολογισμού, καταθέτει το προσχέδιο αυτού στην οικονομική επιτροπή. Για τη σύνταξη του προσχεδίου, η εκτελεστική επιτροπή συγκεντρώνει και αξιολογεί τυχόν προτάσεις των υπηρεσιών του δήμου, καθώς και της επιτροπής διαβούλευσης, εφόσον αυτή υπάρχει. Εάν το προσχέδιο δεν καταρτιστεί ή δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα στην οικονομική επιτροπή, τότε καταρτίζεται από αυτήν. Η εκτελεστική επιτροπή και η επιτροπή διαβούλευσης διατυπώνουν τη γνώμη τους μόνο κατά το στάδιο κατάρτισης του προϋπολογισμού και δεν απαιτείται εκ νέου γνωμοδότηση τους για όποιες αναμορφώσεις του ακολουθήσουν. 5. Η οικονομική επιτροπή, έως την 5η Σεπτεμβρίου, εξετάζει το προσχέδιο που της παραδίδει η εκτελεστική επιτροπή, καθώς και το σχέδιο του προϋπολογισμού εξόδων εκάστης κοινότητας και ειδικότερα εάν:

	τότε καταρτίζεται από αυτήν. Η εκτελεστική επιτροπή και η επιτροπή διαβούλευσης διατυπώνουν τη γνώμη τους μόνο κατά το στάδιο κατάρτισης του προϋπολογισμού και δεν απαιτείται εκ νέου γνωμοδότηση τους για όποιες αναμορφώσεις του ακολουθήσουν. 6. Η οικονομική επιτροπή, έως την 20η Σεπτεμβρίου, εξετάζει το προσχέδιο που της παραδίδει η εκτελεστική επιτροπή, καθώς και το σχέδιο του προϋπολογισμού εξόδων κάθε κοινότητας και ειδικότερα αν: α) οι συνολικές δαπάνες που αναγράφονται σε αυτό υπερβαίνουν το ανώτατο ποσό που έχει καθοριστεί από το δημοτικό συμβούλιο για κάθε κοινότητα, β) οι δαπάνες αφορούν τις αρμοδιότητες που έχουν μεταβιβαστεί από το δημοτικό συμβούλιο στις κοινότητες, γ) τα έσοδα και οι δαπάνες είναι νόμιμες, δ) έχουν εγγραφεί οι υποχρεωτικές δαπάνες και τα έσοδα που επιβάλλονται υποχρεωτικά από νόμο και ε) τηρούνται οι διατάξεις της παρ. 2 του παρόντος και, εφόσον απαιτείται, το αναμορφώνει ανάλογα και καταρτίζει το σχέδιο του προϋπολογισμού. Σε ειδικό παράρτημα του προϋπολογισμού, αναφέρονται οι δράσεις που αφορούν στις κοινότητες, συμπεριλαμβανομένων των έργων και των υπηρεσιών τους. Η οικονομική επιτροπή, έως την ίδια ημερομηνία, μεριμνά για την ενσωμάτωση του σχεδίου του προϋπολογισμού στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων που τηρείται στο Υπουργείο Εσωτερικών, προκειμένου το Παρατηρητήριο	α) οι συνολικές δαπάνες που αναγράφονται σε αυτό υπερβαίνουν το ανώτατο ποσό που έχει καθοριστεί από το δημοτικό συμβούλιο για κάθε δημοτική ή τοπική κοινότητα, β) οι δαπάνες αφορούν τις αρμοδιότητες που έχουν μεταβιβαστεί από το δημοτικό συμβούλιο στο συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας, γ) τα έσοδα και οι δαπάνες είναι νόμιμες, δ) έχουν εγγραφεί οι υποχρεωτικές δαπάνες και τα έσοδα που επιβάλλονται υποχρεωτικά από νόμο και ε) τηρούνται οι διατάξεις της παραγράφου 2 του παρόντος και εφόσον απαιτείται το αναμορφώνει αναλόγως και καταρτίζει το σχέδιο του προϋπολογισμού. Σε ειδικό παράρτημα του προϋπολογισμού, αναφέρονται οι δράσεις που αφορούν στις τοπικές και δημοτικές κοινότητες, συμπεριλαμβανομένων των έργων και των υπηρεσιών τους. Η οικονομική επιτροπή, έως την ίδια ημερομηνία, μεριμνά για την ενσωμάτωση του σχεδίου του προϋπολογισμού στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων που τηρείται στο Υπουργείο Εσωτερικών, προκειμένου το Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας των Ο.Τ.Α. (εφεξής Παρατηρητήριο) του άρθρου 4 του ν. 4111/2013, να παράσχει τη γνώμη του επ` αυτού, με βάση κριτήρια που καθορίζονται με απόφαση του, με σκοπό την επίτευξη ρεαλιστικών και ισοσκελισμένων προϋπολογισμών. Με τη γνώμη

	Οικονομικής Αυτοτέλειας των Ο.Τ.Α. (εφεξής Παρατηρητήριο) του άρθρου 4 του ν. 4111/2013 (Α' 18), να παράσχει τη γνώμη του επ` αυτού, με βάση κριτήρια που καθορίζονται με απόφαση του, με σκοπό την επίτευξη ρεαλιστικών και ισοσκελισμένων προϋπολογισμών. Με τη γνώμη του Παρατηρητηρίου, η οποία κοινοποιείται στους δήμους, στις αρμόδιες για την εποπτεία τους Αρχές και στους Υπουργούς Εσωτερικών και Οικονομικών προσδιορίζονται οι δήμοι που: α) έχουν καταρτίσει μη ρεαλιστικά σχέδια προϋπολογισμών, β) έχουν παραβεί τις οδηγίες κατάρτισης των προϋπολογισμών που παρασχέθηκαν με την κοινή υπουργική απόφαση της παρ. 1 του παρόντος και γ) δεν έχουν ενσωματώσει το σχέδιο του προϋπολογισμού τους στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων του Υπουργείου Εσωτερικών εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας. Στη γνώμη περιλαμβάνονται και τα ποσά που η οικονομική επιτροπή έκαστου δήμου είναι αναγκαίο να εγγράψει σε επιμέρους κωδικούς ή ομάδες κωδικών αριθμών του σχεδίου του προϋπολογισμού, ώστε αυτός να καταστεί ρεαλιστικός. Το Υπουργείο Εσωτερικών παρέχει οδηγίες για την ανάλογη διαμόρφωση του σχεδίου του προϋπολογισμού, το οποίο υποβάλλεται από την οικονομική επιτροπή στο δημοτικό συμβούλιο προς συζήτηση και ψήφιση το αργότερο έως το τέλος Οκτωβρίου και υποχρεωτικά συνοδεύεται από τη γνώμη του Παρατηρητηρίου, τις οδηγίες του Υπουργείου Εσωτερικών, καθώς και από αιτιολογική έκθεση, στην οποία παρουσιάζονται οι τυχόν προσαρμογές που	του Παρατηρητηρίου, η οποία κοινοποιείται στους δήμους, στις αρμόδιες για την εποπτεία τους Αρχές και στους Υπουργούς Εσωτερικών και Οικονομικών προσδιορίζονται οι δήμοι που: α) έχουν καταρτίσει μη ρεαλιστικά σχέδια προϋπολογισμών, β) έχουν παραβεί τις οδηγίες κατάρτισης των προϋπολογισμών που παρασχέθηκαν με την κοινή υπουργική απόφαση της παραγράφου 1 του παρόντος και γ) δεν έχουν ενσωματώσει το σχέδιο του προϋπολογισμού τους στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων του Υπουργείου Εσωτερικών εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας. Στη γνώμη περιλαμβάνονται και τα ποσά που η οικονομική επιτροπή έκαστου δήμου είναι αναγκαίο να εγγράψει σε επιμέρους κωδικούς ή ομάδες κωδικών αριθμών του σχεδίου του προϋπολογισμού, ώστε αυτός να καταστεί ρεαλιστικός. Το Υπουργείο Εσωτερικών παρέχει οδηγίες για την ανάλογη διαμόρφωση του σχεδίου του προϋπολογισμού, το οποίο υποβάλλεται από την οικονομική επιτροπή στο δημοτικό συμβούλιο προς συζήτηση και ψήφιση το αργότερο έως το τέλος Οκτωβρίου και υποχρεωτικά συνοδεύεται από τη γνώμη του Παρατηρητηρίου, τις οδηγίες του Υπουργείου Εσωτερικών, καθώς και από αιτιολογική έκθεση, στην οποία παρουσιάζονται οι τυχόν προσαρμογές που επήλθαν στο σχέδιο του προϋπολογισμού. Εάν το σχέδιο προϋπολογισμού του δήμου δεν καταρτιστεί, καταρτιστεί κατά παρέκκλιση των ανωτέρω ή δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα στο δημοτικό συμβούλιο, το ίδιο το δημοτικό συμβούλιο καταρτίζει και ψηφίζει τον προϋπολογισμό έως την

	επήλθαν στο σχέδιο του προϋπολογισμού. 7. Το δημοτικό συμβούλιο, έως τη 15η Νοεμβρίου, ψηφίζει τον προϋπολογισμό και το Ολοκληρωμένο Πλαίσιο Δράσης που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 4111/2013, σε μία ειδική γι` αυτόν το σκοπό συνεδρίαση, σύμφωνα με τις παρ. 8 και 9 και υποβάλλει τη σχετική απόφαση σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή για έλεγχο στην αρμόδια για την εποπτεία του δήμου Αρχή, που σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να ολοκληρωθεί μέχρι την 31η Δεκεμβρίου. Συνοδευτικά στοιχεία του προϋπολογισμού, που αποστέλλεται σε έντυπη μορφή, αποτελούν η αιτιολογική έκθεση της οικονομικής επιτροπής και οι αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου που αφορούν την επιβολή των φόρων, τελών, δικαιωμάτων και εισφορών. Κατά τον έλεγχο αυτόν, εξετάζεται και η συμμόρφωση του δήμου με τις οδηγίες της κοινής υπουργικής απόφασης της παρ. 1. Αμέσως μόλις επικυρωθεί ο προϋπολογισμός, ο δήμος μεριμνά για την ενσωμάτωση αυτού, καθώς και κάθε άλλου στοιχείου που τυχόν έχει ζητηθεί στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων που τηρείται στο Υπουργείο Εσωτερικών. Σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή υποβάλλεται στην αρμόδια για την εποπτεία του δήμου Αρχή ο προϋπολογισμός, όπως διαμορφώνεται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, ως αποτέλεσμα αναμορφώσεων. Κατά τη συζήτηση του προϋπολογισμού τίθενται υπόψη του συμβουλίου χρηματοοικονομικοί και άλλοι δείκτες που παρέχονται από την οικονομική υπηρεσία, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 165 του ν. 3463/2006 (Α`	προθεσμία της επόμενης παραγράφου, με βάση το τελευταίο διαμορφωμένο σχέδιο, λαμβάνοντας υπόψη τη γνώμη του Παρατηρητηρίου και τις οδηγίες του Υπουργείου Εσωτερικών. 6. Το δημοτικό συμβούλιο, έως τη 15η Νοεμβρίου, ψηφίζει τον προϋπολογισμό και το Ολοκληρωμένο Πλαίσιο Δράσης που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 4111/2013, σε μία ειδική γι` αυτόν το σκοπό συνεδρίαση και υποβάλλει τη σχετική απόφαση σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή για έλεγχο στην αρμόδια για την εποπτεία του δήμου Αρχή, που σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να ολοκληρωθεί μέχρι την 31η Δεκεμβρίου. Συνοδευτικά στοιχεία του προϋπολογισμού που αποστέλλεται σε έντυπη μορφή αποτελούν η αιτιολογική έκθεση της οικονομικής επιτροπής και οι αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου που αφορούν την επιβολή των φόρων, τελών, δικαιωμάτων και εισφορών. Κατά τον έλεγχο αυτόν εξετάζεται και η συμμόρφωση του δήμου με τις οδηγίες της κοινής υπουργικής απόφασης της παραγράφου 1. Αμέσως μόλις επικυρωθεί ο προϋπολογισμός, ο δήμος μεριμνά για την ενσωμάτωση αυτού, καθώς και κάθε άλλου στοιχείου που τυχόν έχει ζητηθεί στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων που τηρείται στο Υπουργείο Εσωτερικών. Σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή υποβάλλεται στην αρμόδια για την εποπτεία του δήμου Αρχή ο προϋπολογισμός, όπως διαμορφώνεται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, ως αποτέλεσμα αναμορφώσεων. Κατά τη συζήτηση του προϋπολογισμού τίθενται υπόψη του

	114). 8. Η συζήτηση και η ψήφιση του προϋπολογισμού διεξάγεται αναλυτικά μέχρι τεταρτοψήφιου κωδικού αριθμού εσόδων και δαπανών και αναπτύξεων αυτού, επί της εισήγησης της οικονομικής επιτροπής και επί εναλλακτικών προτάσεων. Έγκυρες θεωρούνται οι ψήφοι υπέρ συγκεκριμένης πρότασης, είτε υπέρ της κατατεθείσας από την οικονομική επιτροπή είτε υπέρ εναλλακτικών προτάσεων, που κατατίθενται σύμφωνα με την παρ. 9. Οι λευκές ψήφοι δεν λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της πλειοψηφίας. 9. Εναλλακτικές προτάσεις κατατίθενται είτε στην οικονομική επιτροπή κατά το στάδιο σύνταξης του σχεδίου του προϋπολογισμού, είτε στο δημοτικό συμβούλιο κατά την πρώτη συζήτηση και ψήφιση του προϋπολογισμού. Οι ενδεχόμενες εναλλακτικές προτάσεις ανά κωδικό αριθμό, συζητούνται διακριτά και τίθενται σε ψηφοφορία κατ' αντιπαράθεση με τους αντίστοιχους κωδικούς αριθμούς που περιλαμβάνονται στο σχέδιο που έχει υποβληθεί από την οικονομική επιτροπή και σε συνδυασμό με άλλους κωδικούς αριθμούς εσόδων ή/και δαπανών, οι οποίοι θα πρέπει να τροποποιούνται ανάλογα, ώστε να διασφαλίζεται πάντοτε η ισοσκέλιση τουλάχιστον του προϋπολογισμού και σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 2 του παρόντος άρθρου. Οι αρμόδιες υπηρεσίες του δήμου παρέχουν κάθε δυνατή υποστήριξη για την κατάρτιση των εναλλακτικών προτάσεων. Η πρόταση που συγκεντρώνει την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών του δημοτικού συμβουλίου συνιστά και την εγκεκριμένη	συμβουλίου χρηματοοικονομικοί και άλλοι δείκτες που παρέχονται από την οικονομική υπηρεσία, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 165 του ν. 3463/2006 (Α` 114). 7. Αν το σχέδιο του προϋπολογισμού και το Ολοκληρωμένο Πλαίσιο Δράσης δεν καταρτιστούν και δεν υποβληθούν, όπως προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο, ή αν ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου δεν μεριμνήσει για να συγκληθεί το συμβούλιο έως τη 15η Νοεμβρίου, το συμβούλιο συνέρχεται αυτοδίκαια την πρώτη Κυριακή μετά την ημερομηνία αυτή και ώρα 11 π.μ. στο συνήθη χώρο συνεδριάσεων του και προχωρεί στη σύνταξη και ψήφιση τους. Σε περίπτωση που το δημοτικό συμβούλιο και πάλι δεν συντάξει και ψηφίσει τον προϋπολογισμό, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο, συνέρχεται αυτοδίκαια εκ νέου, την αμέσως επόμενη Κυριακή και ώρα 11 π.μ. στο συνήθη χώρο συνεδριάσεων του και προχωρεί στη σύνταξη και ψήφιση τους. 8. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, που εκδίδεται ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Εσωτερικών, είναι δυνατόν να επιβάλλεται παρακράτηση και μη απόδοση μέρους ή του συνόλου της μηνιαίας τακτικής επιχορήγησης του δήμου από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (ΚΑΠ), πλην των προνοιακών επιδομάτων: α) για όσο χρόνο καθυστερεί η ενσωμάτωση του σχεδίου και του επικυρωμένου προϋπολογισμού στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων που τηρείται στο Υπουργείο Εσωτερικών, καθώς και η ψήφιση και αποστολή του προϋπολογισμού προς έλεγχο στην

	εγγραφή πίστωσης του προς ψήφιση προϋπολογισμού. Αν καμία πρόταση δεν συγκεντρώνει την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών του δημοτικού συμβουλίου, τότε η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται μεταξύ των δύο πρώτων σε ψήφους προτάσεων. 10. Συνοπτική κατάσταση του προϋπολογισμού, όπως τελικώς ψηφίστηκε από το συμβούλιο, αναρτάται στην ιστοσελίδα του οικείου δήμου και δημοσιεύεται σε μία (1) τουλάχιστον ημερήσια ή εβδομαδιαία τοπική εφημερίδα ή, εάν τέτοια δεν υπάρχει, σε εφημερίδα που εκδίδεται στα όρια της περιφερειακής ενότητας που εδρεύει ο δήμος. Η παράλειψη δημοσίευσης αυτής δεν επηρεάζει το κύρος της απόφασης του δημοτικού συμβουλίου, με την οποία ψηφίστηκε ο προϋπολογισμός. 11. Αν το σχέδιο του προϋπολογισμού και το Ολοκληρωμένο Πλαίσιο Δράσης δεν καταρτιστούν και δεν υποβληθούν, όπως προβλέπεται στην παρ. 7 ή αν ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου δεν μεριμνήσει για να συγκληθεί το συμβούλιο έως τη 15η Νοεμβρίου, το συμβούλιο συνέρχεται αυτοδίκαια την πρώτη Κυριακή μετά την ημερομηνία αυτή και ώρα 11 π.μ. στο συνήθη χώρο συνεδριάσεων του και προχωρεί στη σύνταξη και ψήφιση τους, σύμφωνα με τις παρ. 8 και 9. Αν το δημοτικό συμβούλιο και πάλι δεν συντάξει και ψηφίσει τον προϋπολογισμό, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο, συνέρχεται αυτοδίκαια εκ νέου, την αμέσως επόμενη Κυριακή και ώρα 11 π.μ. στο συνήθη χώρο συνεδριάσεων του και προχωρεί στη σύνταξη και ψήφισή τους. 12. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών	αρμόδια, για την εποπτεία του δήμου, Αρχή και β) στην περίπτωση κατάρτισης και ψήφισης προϋπολογισμού, κατά παρέκκλιση των οδηγιών της κοινής υπουργικής απόφασης της παραγράφου 1. 9. Καταργούνται οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 266 του ν. 3852/2010 (Α` 87), οι παράγραφοι 1, 2, 3 και 4 του άρθρου 159 και η παρ. 4 του άρθρου 175 του ν. 3463/ 2006 (Α` 114), καθώς και κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που αντίκειται ή ρυθμίζει κατά τρόπο διαφορετικό τα θέματα που ορίζονται με το παρόν.

	και Οικονομικών, που εκδίδεται ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Τ.Α. και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών, είναι δυνατόν να επιβάλλεται παρακράτηση και μη απόδοση μέρους ή του συνόλου της μηνιαίας τακτικής επιχορήγησης του δήμου από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (ΚΑΠ), πλην των προνοιακών επιδομάτων: α) Για όσο χρόνο καθυστερεί η ενσωμάτωση του σχεδίου και του επικυρωμένου προϋπολογισμού στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων που τηρείται στο Υπουργείο Εσωτερικών, καθώς και η ψήφιση και αποστολή του προϋπολογισμού προς έλεγχο στην αρμόδια, για την εποπτεία του δήμου, Αρχή και β) Στην περίπτωση κατάρτισης και ψήφισης προϋπολογισμού, κατά παρέκκλιση των οδηγιών της απόφασης της παρ. 1».	

	Άρθρο 190 **Συζήτηση και ψήφιση προϋπολογισμού Περιφερειών** Το άρθρο 78 του ν. 4172/2013 (Α' 167) τροποποιείται ως εξής: «Άρθρο 78 Προϋπολογισμός Περιφερειών 1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών που εκδίδεται κάθε έτος, μετά από γνώμη της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας (ΕΝ.Π.Ε), παρέχονται οδηγίες για την κατάρτιση, εκτέλεση και αναμόρφωση του προϋπολογισμού των περιφερειών και ρυθμίζεται κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή των επόμενων παραγράφων. Με όμοια απόφαση μπορεί επίσης να καθορίζονται ανώτατα όρια για την εκτίμηση των ιδίων εσόδων ή επί μέρους ομάδων τους που εγγράφονται στον προϋπολογισμό και ορίζονται τα ίδια έσοδα ή ομάδες αυτών. 2. Ο προϋπολογισμός καταρτίζεται με βάση τις οδηγίες που παρέχονται ετησίως με την κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών της προηγούμενης παραγράφου και κατόπιν αιτιολογημένης εισήγησης της οικείας αρμόδιας οικονομικής υπηρεσίας της περιφέρειας, για το εκτιμώμενο ύψος εσόδων και ιδίως των ιδίων εσόδων, σύμφωνα με τις οδηγίες αυτές. Η εκτελεστική επιτροπή έως την 20ή Ιουλίου κάθε έτους, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της που αφορούν την προετοιμασία κατάρτισης του προϋπολογισμού, καταθέτει το προσχέδιο αυτού στην οικονομική επιτροπή. Για τη σύνταξη του προσχεδίου, η εκτελεστική επιτροπή συγκεντρώνει και αξιολογεί τυχόν προτάσεις των	**Άρθρο 78** **Προϋπολογισμός Περιφερειών** 1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών που εκδίδεται κάθε έτος, μετά από γνώμη της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας, παρέχονται οδηγίες για την κατάρτιση, εκτέλεση και αναμόρφωση του προϋπολογισμού των περιφερειών και ρυθμίζεται κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή των επόμενων παραγράφων. Με όμοια απόφαση μπορεί επίσης να καθορίζονται ανώτατα όρια για την εκτίμηση των ιδίων εσόδων ή επιμέρους ομάδων τους που εγγράφονται στον προϋπολογισμό και ορίζονται τα ίδια έσοδα ή ομάδες αυτών. 2. Ο προϋπολογισμός καταρτίζεται με βάση τις οδηγίες που παρέχονται ετησίως με την κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών της προηγούμενης παραγράφου και κατόπιν αιτιολογημένης εισήγησης της οικείας αρμόδιας οικονομικής υπηρεσίας της περιφέρειας, για το εκτιμώμενο ύψος εσόδων και ιδίως των ιδίων εσόδων, σύμφωνα με τις οδηγίες αυτές. 3. Η εκτελεστική επιτροπή έως την 20ή Ιουλίου κάθε έτους, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της που αφορούν την προετοιμασία κατάρτισης του προϋπολογισμού, καταθέτει το προσχέδιο αυτού στην οικονομική επιτροπή. Για τη σύνταξη του προσχεδίου, η εκτελεστική επιτροπή συγκεντρώνει και αξιολογεί τυχόν προτάσεις των υπηρεσιών της περιφέρειας. Εάν το προσχέδιο του προϋπολογισμού δεν καταρτιστεί ή δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα στην οικονομική επιτροπή, τότε καταρτίζεται από

	υπηρεσιών της περιφέρειας, καθώς και τη γνώμη της επιτροπής διαβούλευσης του άρθρου 178 του ν. 3852/2010. Η μη διατύπωση γνώμης επί του προϋπολογισμού από την επιτροπή διαβούλευσης, δεν κωλύει τη σύνταξη του προσχεδίου αυτού από την εκτελεστική επιτροπή. Εάν το προσχέδιο δεν καταρτιστεί ή δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα στην οικονομική επιτροπή, τότε καταρτίζεται από αυτήν. Η εκτελεστική επιτροπή και η επιτροπή διαβούλευσης διατυπώνουν τη γνώμη τους μόνο κατά το στάδιο κατάρτισης του προϋπολογισμού και δεν απαιτείται εκ νέου γνωμοδότηση τους για όποιες αναμορφώσεις του ακολουθήσουν. 3. Η οικονομική επιτροπή, έως την 20η Σεπτεμβρίου, εξετάζει το προσχέδιο που της παραδίδει η εκτελεστική επιτροπή και ειδικότερα εάν: α) τα έσοδα και οι δαπάνες είναι νόμιμες, β) έχουν εγγραφεί οι υποχρεωτικές δαπάνες και τα έσοδα που επιβάλλονται υποχρεωτικά από νόμο και γ) τηρούνται οι διατάξεις της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου και, εφόσον απαιτείται, το αναμορφώνει αναλόγως και καταρτίζει το σχέδιο του προϋπολογισμού. Σε ειδικό παράρτημα του προϋπολογισμού αναφέρονται οι δράσεις, καθώς και οι λειτουργικές και επενδυτικές δαπάνες, που αφορούν τις μητροπολιτικές λειτουργίες της Περιφέρειας Αττικής, τις αντίστοιχες της Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και τις περιφερειακές ενότητες κάθε περιφέρειας. Η οικονομική επιτροπή, έως την ίδια ημερομηνία,	αυτήν. Η εκτελεστική επιτροπή διατυπώνει τη γνώμη της, μόνο κατά το στάδιο κατάρτισης του προϋπολογισμού και δεν απαιτείται εκ νέου γνωμοδότηση της για όποιες αναμορφώσεις αυτού ακολουθήσουν. 4. Η οικονομική επιτροπή, έως την 5η Σεπτεμβρίου, εξετάζει το προσχέδιο που της παραδίδει η εκτελεστική επιτροπή και ειδικότερα εάν: α) τα έσοδα και οι δαπάνες είναι νόμιμες, β) έχουν εγγραφεί οι υποχρεωτικές δαπάνες και τα έσοδα που επιβάλλονται υποχρεωτικά από νόμο και γ) τηρούνται οι διατάξεις της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου και, εφόσον απαιτείται, το αναμορφώνει αναλόγως και καταρτίζει το σχέδιο του προϋπολογισμού. Σε ειδικό παράρτημα του προϋπολογισμού αναφέρονται οι δράσεις, καθώς και οι λειτουργικές και επενδυτικές δαπάνες, που αφορούν τις μητροπολιτικές λειτουργίες της Περιφέρειας Αττικής, τις αντίστοιχες της Μητροπολιτικής Ενότητας θεσσαλονίκης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και τις περιφερειακές ενότητες. Η οικονομική επιτροπή, έως την ίδια ημερομηνία, μεριμνά για την ενσωμάτωση του σχεδίου του προϋπολογισμού στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων που τηρείται στο Υπουργείο Εσωτερικών,

	μεριμνά για την ενσωμάτωση του σχεδίου του προϋπολογισμού στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων που τηρείται στο Υπουργείο Εσωτερικών, προκειμένου το Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας των Ο.Τ.Α. (εφεξής Παρατηρητήριο) του άρθρου 4 του ν. 4111/2013 (Α` 18), να παράσχει τη γνώμη του επ` αυτού, με βάση κριτήρια που καθορίζονται με απόφαση του με σκοπό την επίτευξη ρεαλιστικών και ισοσκελισμένων προϋπολογισμών. Με τη γνώμη του Παρατηρητηρίου, η οποία κοινοποιείται στις περιφέρειες, στις αρμόδιες για την εποπτεία τους Αρχές και στους Υπουργούς Εσωτερικών και Οικονομικών προσδιορίζονται οι περιφέρειες που: α) έχουν καταρτίσει μη ρεαλιστικά σχέδια προϋπολογισμών, β) έχουν παραβεί τις οδηγίες κατάρτισης των προϋπολογισμών που παρασχέθηκαν με την κοινή υπουργική απόφαση της παραγράφου 1 του παρόντος και γ) δεν έχουν ενσωματώσει το σχέδιο του προϋπολογισμού τους στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων του Υπουργείου Εσωτερικών εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας. Στη γνώμη περιλαμβάνονται και τα ποσά που η οικονομική επιτροπή έκαστης περιφέρειας είναι αναγκαίο να εγγράψει σε επιμέρους κωδικούς ή ομάδες κωδικών αριθμών του σχεδίου τον προϋπολογισμού, ώστε αυτός να καταστεί ρεαλιστικός. Το Υπουργείο Εσωτερικών παρέχει οδηγίες για την ανάλογη διαμόρφωση τον σχεδίου του προϋπολογισμού, το οποίο υποβάλλεται από την οικονομική επιτροπή στο περιφερειακό συμβούλιο προς συζήτηση και ψήφιση το αργότερο έως το τέλος Οκτωβρίου και υποχρεωτικά συνοδεύεται από τη γνώμη του Παρατηρητηρίου, τις	προκειμένου το Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας των Ο.Τ.Α. (εφεξής Παρατηρητήριο) του άρθρου 4 του ν. 4111/2013 (Α` 18), να παράσχει τη γνώμη του επ` αυτού, με βάση κριτήρια που καθορίζονται με απόφαση του με σκοπό την επίτευξη ρεαλιστικών και ισοσκελισμένων προϋπολογισμών. Με τη γνώμη του Παρατηρητηρίου, η οποία κοινοποιείται στις περιφέρειες, στις αρμόδιες για την εποπτεία τους Αρχές και στους Υπουργούς Εσωτερικών και Οικονομικών προσδιορίζονται οι περιφέρειες που: α) έχουν καταρτίσει μη ρεαλιστικά σχέδια προϋπολογισμών, β) έχουν παραβεί τις οδηγίες κατάρτισης των προϋπολογισμών που παρασχέθηκαν με την κοινή υπουργική απόφαση της παραγράφου 1 του παρόντος και γ) δεν έχουν ενσωματώσει το σχέδιο του προϋπολογισμού τους στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων του Υπουργείου Εσωτερικών εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας. Στη γνώμη περιλαμβάνονται και τα ποσά που η οικονομική επιτροπή έκαστης περιφέρειας είναι αναγκαίο να εγγράψει σε επιμέρους κωδικούς ή ομάδες κωδικών αριθμών του σχεδίου τον προϋπολογισμού, ώστε αυτός να καταστεί ρεαλιστικός. Το Υπουργείο Εσωτερικών παρέχει οδηγίες για την ανάλογη διαμόρφωση τον σχεδίου του προϋπολογισμού, το οποίο υποβάλλεται από την οικονομική επιτροπή στο περιφερειακό συμβούλιο προς συζήτηση και ψήφιση το αργότερο έως το τέλος Οκτωβρίου και υποχρεωτικά συνοδεύεται από τη γνώμη του Παρατηρητηρίου, τις οδηγίες του Υπουργείου Εσωτερικών, την έκθεση της αρμόδιας Υπηρεσίας Δημοσιονομικού Ελέγχου, καθώς και από αιτιολογική έκθεση στην οποία παρουσιάζονται οι τυχόν προσαρμογές που επήλθαν στο σχέδιο του προϋπολογισμού. Εάν το σχέδιο προϋπολογισμού της Περιφέρειας δεν καταρτιστεί,

	οδηγίες του Υπουργείου Εσωτερικών, την έκθεση της αρμόδιας Υπηρεσίας Δημοσιονομικού Ελέγχου, καθώς και από αιτιολογική έκθεση στην οποία παρουσιάζονται οι τυχόν προσαρμογές που επήλθαν στο σχέδιο του προϋπολογισμού. 4. Το περιφερειακό συμβούλιο, έως τη 15η Νοεμβρίου, ψηφίζει τον προϋπολογισμό και το Ολοκληρωμένο Πλαίσιο Δράσης που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 4111/2013, σε μία ειδική γι` αυτόν το σκοπό συνεδρίαση, σύμφωνα με τις παραγράφους 5 και 6 και υποβάλλει τη σχετική απόφαση σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή για έλεγχο στην αρμόδια για την εποπτεία της περιφέρειας Αρχή, που σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να ολοκληρωθεί μέχρι την 31η Δεκεμβρίου. Συνοδευτικά στοιχεία του προϋπολογισμού, που αποστέλλεται σε έντυπη μορφή, αποτελούν η αιτιολογική έκθεση της οικονομικής επιτροπής και οι αποφάσεις του περιφερειακού συμβουλίου που αφορούν την επιβολή των φόρων, τελών, δικαιωμάτων και εισφορών. Κατά τον έλεγχο αυτόν, εξετάζεται και η συμμόρφωση της περιφέρειας με τις οδηγίες της κοινής υπουργικής απόφασης της παραγράφου 1. Αμέσως μόλις επικυρωθεί ο προϋπολογισμός, η περιφέρεια μεριμνά για την ενσωμάτωση αυτού, καθώς και κάθε άλλου στοιχείου που τυχόν έχει ζητηθεί στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων που τηρείται στο Υπουργείο Εσωτερικών. Σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή υποβάλλεται στην αρμόδια για την εποπτεία της περιφέρειας Αρχή ο	καταρτιστεί κατά παρέκκλιση των ανωτέρω ή δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα στο περιφερειακό συμβούλιο, το ίδιο το συμβούλιο καταρτίζει και ψηφίζει τον προϋπολογισμό εντός της προθεσμίας της επόμενης παραγράφου, με βάση το τελευταίο διαμορφωμένο σχέδιο, λαμβάνοντας υπόψη τη γνώμη του Παρατηρητηρίου και τις οδηγίες του Υπουργείου Εσωτερικών. 5. Το περιφερειακό συμβούλιο, έως τη 15η Νοεμβρίου, ψηφίζει τον προϋπολογισμό και το Ολοκληρωμένο Πλαίσιο Δράσης, που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 4111/2013, σε μία ειδική για αυτόν το σκοπό συνεδρίαση και υποβάλλει τη σχετική απόφαση σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή για έλεγχο στην αρμόδια, για την εποπτεία της περιφέρειας, Αρχή, που σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να ολοκληρωθεί μέχρι την 31η Δεκεμβρίου. Συνοδευτικά στοιχεία του προϋπολογισμού που αποστέλλεται σε έντυπη μορφή αποτελούν η αιτιολογική έκθεση της οικονομικής επιτροπής και οι αποφάσεις του περιφερειακού συμβουλίου που αφορούν την επιβολή των φόρων, τελών, δικαιωμάτων και εισφορών και σχετική έκθεση της αρμόδιας Υπηρεσίας Δημοσιονομικού Ελέγχου. Κατά τον έλεγχο αυτόν, εξετάζεται και η συμμόρφωση της Περιφέρειας με τις οδηγίες της κοινής υπουργικής απόφασης της παραγράφου 1. Αμέσως μόλις επικυρωθεί ο προϋπολογισμός, η περιφέρεια μεριμνά για την ενσωμάτωση αυτού, καθώς και κάθε άλλου στοιχείου που τυχόν έχει ζητηθεί στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων που τηρείται στο Υπουργείο Εσωτερικών. Ομοίως, σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή υποβάλλεται, στην αρμόδια, για την εποπτεία της περιφέρειας, Αρχή, ο

	προϋπολογισμός, όπως διαμορφώνεται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, ως αποτέλεσμα αναμορφώσεων. Κατά τη συζήτηση του προϋπολογισμού τίθενται υπόψη του συμβουλίου χρηματοοικονομικοί και άλλοι δείκτες που παρέχονται από την οικονομική υπηρεσία, κατ' αναλογία των όσων προβλέπονται στο άρθρο 165 του ν. 3463/2006 (Α` 114). 5. Η συζήτηση και η ψήφιση του προϋπολογισμού διεξάγεται αναλυτικά έως κωδικό αριθμό εσόδων και δαπανών σε επίπεδο μονάδας επί της εισήγησης της οικονομικής επιτροπής και επί εναλλακτικών προτάσεων. Ως έγκυρες θεωρούνται οι ψήφοι υπέρ συγκεκριμένης πρότασης, είτε της κατατεθείσας από την οικονομική επιτροπή είτε υπέρ εναλλακτικών προτάσεων που κατατίθενται σύμφωνα με την επόμενη παράγραφο. Οι λευκές ψήφοι δεν λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της πλειοψηφίας. 6. Εναλλακτικές προτάσεις κατατίθενται είτε στην οικονομική επιτροπή κατά το στάδιο σύνταξης του σχεδίου του προϋπολογισμού, είτε στο περιφερειακό συμβούλιο κατά την πρώτη συζήτηση και ψήφιση του προϋπολογισμού. Οι ενδεχόμενες εναλλακτικές προτάσεις ανά κωδικό αριθμό, συζητούνται διακριτά και τίθενται σε ψηφοφορία κατ' αντιπαράθεση με τους αντίστοιχους κωδικούς αριθμούς που περιλαμβάνονται στο σχέδιο που έχει υποβληθεί από την οικονομική επιτροπή και σε συνδυασμό με άλλους κωδικούς αριθμούς εσόδων ή/και δαπανών, οι οποίοι θα πρέπει να τροποποιούνται ανάλογα, ώστε να διασφαλίζεται πάντοτε η τουλάχιστον ισοσκέλιση του προϋπολογισμού και	προϋπολογισμός, όπως διαμορφώνεται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, ως αποτέλεσμα αναμορφώσεων. Κατά τη συζήτηση του προϋπολογισμού τίθενται υπόψη του συμβουλίου χρηματοοικονομικοί και άλλοι δείκτες που παρέχονται από την οικονομική υπηρεσία, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 165 του ν. 3463/2006 (Α` 114). 6. Αν το σχέδιο του προϋπολογισμού και το Ολοκληρωμένο Πλαίσιο Οικονομικής Δράσης δεν καταρτιστούν και δεν υποβληθούν, όπως προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο, ή αν ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου δεν μεριμνήσει για να συγκληθεί το συμβούλιο έως τη 15η Νοεμβρίου, το συμβούλιο συνέρχεται αυτοδίκαια την πρώτη Κυριακή μετά την ημερομηνία αυτή και ώρα 11 π.μ. στο συνήθη χώρο συνεδριάσεων του και προχωρεί στη σύνταξη και ψήφιση τους. Σε περίπτωση που το περιφερειακό συμβούλιο και πάλι δεν συντάξει και ψηφίσει τον προϋπολογισμό, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο, συνέρχεται αυτοδίκαια εκ νέου, την αμέσως επόμενη Κυριακή και ώρα 11 π.μ. στο συνήθη χώρο συνεδριάσεων του και προχωρεί στη σύνταξη και ψήφιση τους. 7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, που εκδίδεται ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Εσωτερικών, είναι δυνατόν να επιβάλλεται παρακράτηση και μη απόδοση μέρους ή του συνόλου της μηνιαίας τακτικής επιχορήγησης της Περιφέρειας από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (ΚΑΠ), πλην των προνοιακών επιδομάτων: α) για όσο χρόνο καθυστερεί η ενσωμάτωση του σχεδίου προϋπολογισμού

	σύμφωνα με τα οριζόμενα της παρ. 2 του παρόντος άρθρου. Οι αρμόδιες υπηρεσίες της περιφέρειας παρέχουν κάθε δυνατή υποστήριξη για την κατάρτιση των εναλλακτικών προτάσεων. Η πρόταση που συγκεντρώνει την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών του περιφερειακού συμβουλίου συνιστά και την εγκεκριμένη εγγραφή πίστωσης του προς ψήφιση προϋπολογισμού. Σε περίπτωση που καμία πρόταση δεν συγκεντρώνει την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών του περιφερειακού συμβουλίου, τότε η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται μεταξύ των δύο πρώτων σε ψήφους προτάσεων. 7. Συνοπτική κατάσταση του προϋπολογισμού, όπως τελικώς ψηφίσθηκε από το συμβούλιο, αναρτάται στην ιστοσελίδα της οικείας περιφέρειας και δημοσιεύεται σε μία (1) τουλάχιστον ημερήσια ή εβδομαδιαία εφημερίδα που εκδίδεται στα όρια της περιφέρειας. Η παράλειψη δημοσίευσης αυτής δεν επηρεάζει το κύρος της απόφασης του δημοτικού συμβουλίου, με την οποία ψηφίστηκε ο προϋπολογισμός. 8. Αν το σχέδιο του προϋπολογισμού και το Ολοκληρωμένο Πλαίσιο Δράσης δεν καταρτιστούν και δεν υποβληθούν, όπως προβλέπεται στην παρ. 4 ή αν ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου δεν μεριμνήσει για να συγκληθεί το συμβούλιο έως τη 15η Νοεμβρίου, το συμβούλιο συνέρχεται αυτοδίκαια την πρώτη Κυριακή μετά την ημερομηνία αυτή και ώρα 11 π.μ. στο συνήθη χώρο συνεδριάσεων του και προχωρεί στη σύνταξη και ψήφιση τους, σύμφωνα με τις παρ. 5 και 6. Σε περίπτωση που το περιφερειακό συμβούλιο και πάλι δεν συντάξει και	στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων που τηρείται στο Υπουργείο Εσωτερικών, καθώς και η ψήφιση και αποστολή του προϋπολογισμού προς έλεγχο στην αρμόδια, για την εποπτεία της περιφέρειας, Αρχή και β) στην περίπτωση κατάρτισης και ψήφισης προϋπολογισμού κατά παρέκκλιση των οδηγιών της κοινής υπουργικής απόφασης της παραγράφου 1. 8. Καταργούνται οι διατάξεις των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 268 του ν. 3852/2010 (Α` 87), καθώς και κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που αντίκειται ή ρυθμίζει κατά διαφορετικό τρόπο τα θέματα που ορίζονται με το παρόν άρθρο.

	ψηφίσει τον προϋπολογισμό, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο, συνέρχεται αυτοδίκαια εκ νέου, την αμέσως επόμενη Κυριακή και ώρα 11 π.μ. στο συνήθη χώρο συνεδριάσεων του και προχωρεί στη σύνταξη και ψήφιση τους. 9. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, που εκδίδεται ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Τ.Α. και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών, είναι δυνατόν να επιβάλλεται παρακράτηση και μη απόδοση μέρους ή του συνόλου της μηνιαίας τακτικής επιχορήγησης της περιφέρειας από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (ΚΑΠ): α) Για όσο χρόνο καθυστερεί η ενσωμάτωση του σχεδίου και του επικυρωμένου προϋπολογισμού στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων που τηρείται στο Υπουργείο Εσωτερικών, καθώς και η ψήφιση και αποστολή του προϋπολογισμού προς έλεγχο στην αρμόδια, για την εποπτεία της περιφέρειας, Αρχή και β) Στην περίπτωση κατάρτισης και ψήφισης προϋπολογισμού, κατά παρέκκλιση των οδηγιών της κοινής υπουργικής απόφασης της παραγράφου 1. 10. Μέχρι την έναρξη ισχύος του νέου προϋπολογισμού, και πάντως όχι αργότερα από το τέλος Μαρτίου του επόμενου οικονομικού έτους, ισχύει ο προϋπολογισμός του έτους που έχει λήξει, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης, για την είσπραξη κάθε είδους εσόδου και για τη διενέργεια και την πληρωμή μόνον των υποχρεωτικών δαπανών, που είναι οι εξής:	

	α) Οι αντιμισθίες, η αποζημίωση των αιρετών για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του περιφερειακού συμβουλίου, της εκτελεστικής επιτροπής, της οικονομικής επιτροπής και των λοιπών διοικητικών επιτροπών, καθώς και οι δαπάνες μετακίνησης και διαμονής τους για εκτέλεση υπηρεσίας. β) Οι κάθε είδους αποδοχές του προσωπικού, περιλαμβανομένων των κατ` αποκοπή εξόδων κίνησης, της αποζημίωσης για την υπερωριακή απασχόληση, καθώς και εκείνων που απορρέουν από την εκτέλεση των συμβάσεων έργου. γ) Οι παροχές σε είδος για την προστασία των εργαζομένων. δ) Η γραφική ύλη, τα έντυπα και τα βιβλία των υπηρεσιών, κάθε είδους καύσιμο και ελαιολιπαντικό, τα ανταλλακτικά και η συντήρηση των μηχανημάτων και των οχημάτων, η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου και ύδρευσης, καθώς και τα τέλη ταχυδρομικών και τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών. ε) Τα μισθώματα των ακινήτων που χρησιμοποιούνται για τις υπηρεσίες της περιφέρειας. στ) Τα έξοδα βεβαίωσης και είσπραξης. ζ) Τα τοκοχρεολύσια των δανείων. η) Τα έξοδα υποχρεωτικής από το νόμο ασφάλισης των οχημάτων και των τελών κυκλοφορίας και διοδίων. θ) Οι δαπάνες υλοποίησης των προγραμματικών συμβάσεων. ι) Οι επιχορηγήσεις των ιδρυμάτων και νομικών προσώπων που ιδρύει κάθε περιφέρεια, ως προς το ποσό που αναγράφεται στην οικεία συστατική πράξη.	

	ια) Οι δαπάνες για την εκτέλεση των τελεσίδικων δικαστικών αποφάσεων και για την εξόφληση των εκκαθαρισμένων, σύμφωνα με το διατακτικό τους, οφειλών. ιβ) Οι εισφορές που επιβάλλονται με ειδικούς νόμους. ιγ) Τα ποσά για την προμήθεια υλικών και τροφίμων για την άσκηση της αρμοδιότητας κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης. ιδ) Οι δαπάνες που απορρέουν από συμβάσεις ανάθεσης εκτέλεσης έργων, εργασιών, προμηθειών, υπηρεσιών και μελετών. ιε) Τα υλικά και το κόστος επισκευής βλαβών στο οδικό δίκτυο αρμοδιότητας των περιφερειών, καθώς και οι δαπάνες για την προστασία του περιβάλλοντος και την πολιτική προστασία. ιστ) Οι δαπάνες που γίνονται για ειδικούς σκοπούς, βάσει διάταξης νόμου, κατόπιν αποφάσεων χρηματοδότησης από την κρατική διοίκηση, καθώς και αυτές που γίνονται στο πλαίσιο της υλοποίησης εγκεκριμένων έργων ή δράσεων, τα οποία συγχρηματοδοτούνται από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. 11. Μετά την πάροδο του τριμήνου απαγορεύεται να γίνει οποιαδήποτε δαπάνη με βάση τον προϋπολογισμό του περασμένου έτους, πλην αυτών που αφορούν: α) τις αποδοχές προσωπικού και την καταβολή των αντίστοιχων ασφαλιστικών εισφορών και β) την καταβολή των χορηγούμενων από τις περιφέρειες διατροφικού επιδόματος και ανάδοχης οικογένειας».	

Άρθρο 191 **Συζήτηση και ψήφιση Τεχνικού Προγράμματος δήμων – Τροποποίηση άρθρου 208 του ν. 3463/2006** Στο άρθρο 208 του ν. 3463/2006 προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής: «Η συζήτηση και η ψήφιση του Τεχνικού Προγράμματος πραγματοποιείται ανά έργο σύμφωνα με τις προτάσεις που κατατίθενται. Η πρόταση που συγκεντρώνει την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών του δημοτικού συμβουλίου συνιστά και το εγκεκριμένο έργο του προς ψήφιση Τεχνικού Προγράμματος. Αν καμία πρόταση δεν συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών του δημοτικού συμβουλίου, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται μεταξύ των δύο πρώτων σε ψήφους προτάσεων».	

Άρθρο 193 **Διευκόλυνση της είσπραξης ιδίων εσόδων των Ο.Τ.Α.** Στο άρθρο 17 του ν. 2130/1993 προστίθεται παράγραφος 9 ως εξής: «Οι υπόχρεοι σε καταβολή τέλους παρεπιδημούντων ή τέλους επί των ακαθαρίστων εσόδων, εφόσον υπόκεινται σε Φ.Π.Α., υποβάλλουν την προβλεπόμενη από την κείμενη νομοθεσία δήλωση, μέσω της ηλεκτρονικής εφαρμογής «TAXISnet» του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, ταυτόχρονα με την υποβολή δήλωσης Φ.Π.Α. Ο τρόπος υλοποίησης της ως άνω διαδικασίας καθώς και κάθε λεπτομέρεια για την είσπραξη των τελών μέσω αυτής καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, ύστερα από γνώμη της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, μέσα σε τρεις (3) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος»	**Το άρθρο 17 του ν. 2130/1993 (Α 62) όπως ισχύει** 1. Υπόχρεοι, οι οποίοι μέχρι την έναρξη της ισχύος του νόμου αυτού, δεν έχουν υποβάλει δήλωση ή έχουν υποβάλει ανακριβή ή ελλιπή δήλωση για την καταβολή του τέλους διαμονής παρεπιδημούντων και του τέλους επί των ακαθαρίστων εσόδων κέντρων διασκέδασης, εστιατορίων κ.λπ. υπέρ των δήμων και κοινοτήτων, μπορούν να υποβάλουν στον οικείο δήμο ή κοινότητα, μέσα σε δύο (2) μήνες από την έναρξη της ισχύος του νόμου αυτού αρχική ή συμπληρωματική δήλωση προσκομίζοντας αντίγραφο ετησίου εκκαθαριστικού σημειώματος του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.), χωρίς την επιβολή σε βάρος τους προστίμου ή οποιασδήποτε άλλης κύρωσης. 2. Φορολογικές διαφορές μεταξύ δήμων και κοινοτήτων και φορολογουμένων, ανεξάρτητα από τη χρονική περίοδο στην οποία αφορούν, για τις οποίες ασκήθηκαν ενώπιον των διοικητικών πρωτοδικείων προσφυγές και εκκρεμούν μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος, μπορεί να περαιωθούν με ρύθμιση της κυρίας οφειλής από τις αρμόδιες υπηρεσίες των δήμων και κοινοτήτων, "Χωρίς την καταβολή προστίμου και προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής". Η ρύθμιση γίνεται ύστερα από αίτηση των ενδιαφερομένων, που υποβάλλεται στον οικείο δήμο ή κοινότητα μέσα σε προθεσμία έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση του νόμου αυτού. Μαζί με την αίτηση ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει και βεβαίωση του γραμματέα του οικείου διοικητικού πρωτοδικίου, με την οποία βεβαιώνεται ότι η υπόθεση του δεν έχει συζητηθεί στην ουσία σε πρώτο βαθμό κατά το χρόνο

	υποβολής της αίτησης, καθώς επίσης και ότι παραιτήθηκε από την προσφυγή ενώπιον του δικαστηρίου. ***Η εντός " " φράση αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.4 του άρθρου 11 του Ν.2503/1997 (Α 107) "3. Το τέλος που οφείλεται με βάση τις διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων καταβάλλεται μετά από σχετική απόφαση του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου σε ισόποσες μηνιαίες δόσεις που δεν μπορούν να υπερβούν τις τριάντα (30), η καθεμία από τις οποίες δεν μπορεί να είναι μικρότερη των είκοσι χιλιάδων (20.000) δραχμών. Η πρώτη δόση καταβάλλεται με την υποβολή της αίτησης και οι λοιπές σε αντίστοιχη ημερομηνία των επόμενων μηνών. Σε περίπτωση που το οφειλόμενο ποσό καταβληθεί ολόκληρο στην πρώτη δόση, η οφειλή μειώνεται κατά δέκα τοις εκατό (10%)." ***Η παρ.3 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.3 του άρθρου 11 του Ν.2503/1997 (Α 107) 4. Οι ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου αυτού δεν αφορούν υποθέσεις τέλους διαμονής παρεπιδημούντων για το χρονικό διάστημα που το τέλος αποδιδόταν μαζί με τον φόρο κύκλου εργασιών. *** Η παρ.2 είχε καταργηθεί με το άρθρο 64 Ν.2218/1994.Στη συνέχεια, οι παρ.1 έως και 4 επανήλθαν σε ισχύ, με την παρ.19 άρθρ. 7 Ν.2307/1995 (για έξι μήνες),και τέλος με την παρ.3 του άρθρου 11 του Ν.2503/1997 (Α 107) *** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Με την παρ.6 άρθρ.25 Ν.2539/1997ορίζεται

	ότι: "Η προθεσμία που προβλέπεται από την παράγραφο 1 του άρθρου 17 του ν.2130/1993 ΦΕΚ 62 Α`όπως επανήλθε σε ισχύ με την παράγραφο 3 του άρθρου 11 του ν.2503/1997 (ΦΕΚ 107 Α) παρατείνεται μέχρι 31.12.1997". 5. Οφειλές από τα τέλη διαμονής παρεπιδημούντων ή του τέλους επί των ακαθάριστων εσόδων κέντρων διασκέδασης κ.λπ. υπέρ δήμων και κοινοτήτων, που έχουν βεβαιωθεί μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1991 στις αρμόδιες Δ.Ο.Υ. ή τα δημοτικά ταμεία ρυθμίζονται και καταβάλλονται σε δέκα δόσεις χωρίς προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής. Η μηνιαία δόση δεν μπορεί να είναι μικρότερη των είκοσι χιλιάδων (20.000) δραχμών. Η ρύθμιση γίνεται από τις ανωτέρω υπηρεσίες ύστερα από αίτηση των ενδιαφερομένων που υποβάλλεται σ` αυτές μέσα σε δύο (2) μήνες από τη δημοσίευση του νόμου αυτού. Η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του τρίτου μήνα από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του άρθρου αυτού και οι λοιπές σε αντίστοιχη ημερομηνία των επόμενων μηνών. Η παράλειψη καταβολής δύο συνεχών μηνιαίων δόσεων έχει ως συνέπεια την απώλεια του ευεργετήματος της ρύθμισης αυτής και την καταβολή του υπολοίπου της οφειλής με βάση τα στοιχεία της βεβαίωσης. Ποσά, που έχουν καταβληθεί για τις οφειλές αυτές μέχρι την ημερομηνία υποβολής της σχετικής αίτησης για την υπαγωγή στην ρύθμιση, δεν γεννούν αξίωση κατά των δήμων και κοινοτήτων για επιστροφή τους. 6. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 6 του ν. 1080/1980, όπως αντικαταστάθηκε από την παρ. 1 του άρθρου 53 του ν. 1416/1984, αντικαθίσταται ως εξής:

	"Γιά ξενοδοχειακές επιχειρήσεις κάθε λειτουργικής μορφής και κατηγορίας, όπως ξενοδοχεία, MOTELS, BUNGALOWS, ξενώνες και επιπλωμένα διαμερίσματα, το κατά την παράγραφο 1 τέλος εισπράτεται απ` αυτές και καταβάλλεται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. ή το δημοτικό ταμείο υπέρ του δικαιούχου δήμου ή κοινότητας μέσα στην ίδια προθεσμία απόδοσης του φόρου προστίθεμένης αξίας". 7. Με την επιφύλαξη της παρ. 4 του άρθρου 6 του ν. 1080/1980 το τέλος διαμονής παρεπιδημούντων προκειμένου περί ενοικιαζόμενων δωματίων, διαμερίσματος, χώρου ή θέσεως σε οργανωμένη κατασκήνωση (CAMPING) καταβάλλεται μέσα στην προθεσμία απόδοσης του φόρου προστιθέμενης αξίας εφόσον οι υπόχρεοι υπόκεινται στον φόρο αυτόν. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται αναλόγως και για την καταβολή του τέλους επί των ακαθαρίστων εσόδων κέντρων διασκεδάσεως, εστιατορίων κ.λπ. 8. Οι ανωτέρω επιχειρήσεις υποχρεούνται συγχρόνως με την καταβολή του τέλους να υποβάλλουν στον οικείο δήμο ή κοινότητα εκτός από την δήλωση της παρ. 4 του άρθρου 6 του ν. 1080/1980 και αντίγραφο του οικείου εκκαθαριστικού σημειώματος του Φ.Π.Α.

	Άρθρο 196 1. Το άρθρο 192 του ν. 3463/2006 αντικαθίσταται ως εξής: «Εκμίσθωση ακινήτων των Δήμων 1. Η εκμίσθωση ακινήτων των δήμων γίνεται με δημοπρασία. Η δημοπρασία επαναλαμβάνεται υποχρεωτικά για μία φορά, εάν δεν παρουσιάστηκε κανένας πλειοδότης. Αν η δημοπρασία, παρά την επανάληψή της σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, δεν φέρει αποτέλεσμα, η εκμίσθωση μπορεί να γίνει με απευθείας συμφωνία, της οποίας τους όρους καθορίζει το δημοτικό συμβούλιο. 2. Κατ` εξαίρεση, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, επιτρέπεται η εκμίσθωση χωρίς δημοπρασία: α) αν η ετήσια πρόσοδος του υπό εκμίσθωση ακινήτου δεν υπερβαίνει το ποσό των 2.000 ευρώ. β) αν πρόκειται για την εκμίσθωση ακινήτων των δήμων στο δημόσιο, σε άλλους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, σε επιχειρήσεις των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, σε Ν.Π.Δ.Δ., σε οργανισμούς και επιχειρήσεις κοινής ωφελείας, σε συνεταιρισμούς για την ικανοποίηση των αναγκών τους, καθώς και σε Ενεργειακές Κοινότητες του	**Άρθρο 192 του ν. 3463/2006** **(όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει)** **Εκμίσθωση ακινήτων των Δήμων και των Κοινοτήτων** 1. Η Εκμίσθωση ακινήτων των Δήμων και των Κοινοτήτων γίνεται με δημοπρασία. Αν η δημοπρασία δεν φέρει αποτέλεσμα, επαναλαμβάνεται. Αν και η δεύτερη δημοπρασία δεν φέρει αποτέλεσμα, η εκμίσθωση μπορεί να γίνει με απευθείας συμφωνία, της οποίας τους όρους καθορίζει το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο. 2. Το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο μπορεί με απόφασή του να εκμισθώνει, χωρίς δημοπρασία, για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τους τρεις (3) μήνες, θέατρα και κινηματοθέατρα ή άλλους χώρους, για επιστημονικούς και καλλιτεχνικούς σκοπούς, αφού το συμβούλιο εκτιμήσει την ποιότητα των εκδηλώσεων που θα πραγματοποιηθούν. 3. Με απόφαση που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου επιτρέπεται η απευθείας εκμίσθωση δημοτικών και κοινοτικών ακινήτων στο Δημόσιο, σε άλλους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, σε επιχειρήσεις των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και σε οργανισμούς και επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας, καθώς και σε συνεταιρισμούς για την ικανοποίηση των αναγκών τους. 4. Για την εκμίσθωση σε συνεταιρισμούς εφαρμόζονται ανάλογα

	ν. 4513/2018 (Α' 5), εφόσον η πλειοψηφία του συνεταιριστικού τους κεφαλαίου ανήκει σε ΟΤΑ α' και β' βαθμού, επιχειρήσεις και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου των ΟΤΑ και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου εν γένει. Για την εκμίσθωση σε συνεταιρισμούς εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις της παραγράφου 9 του άρθρου 186. γ) για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τους τρεις (3) μήνες, θεάτρων και κινηματοθεάτρων ή άλλων χώρων, για επιστημονικούς και καλλιτεχνικούς σκοπούς, αφού το δημοτικό συμβούλιο εκτιμήσει την ποιότητα των εκδηλώσεων που θα πραγματοποιηθούν. Στην περίπτωση (β), η απόφαση του δημοτικού συμβουλίου λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του. Το μίσθωμα των ακινήτων των περιπτώσεων (α) και (β) καθορίζεται από την επιτροπή της παραγράφου 5 του άρθρου 186. 3. Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του, επιτρέπεται η εκμίσθωση με δημοπρασία δημοτικών ακινήτων με μειωμένο μίσθωμα, για χρονικό διάστημα μέχρι είκοσι πέντε (25) έτη, υπό τον όρο ότι ο μισθωτής θα αναλάβει το σύνολο ή μέρος της δαπάνης ανακαίνισης ή ανακατασκευής του ακινήτου και θα προβεί σε τυχόν πρόσθετες παροχές, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα ειδικότερα στους όρους διακήρυξης της	οι διατάξεις της παραγράφου 9 του άρθρου 186. 5. Το μίσθωμα των ακινήτων της παραγράφου 3 καθορίζεται από την επιτροπή της παραγράφου 5 του άρθρου 186. 6. Επιτρέπεται, με απόφαση που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, η απευθείας εκμίσθωση του δικαιώματος εκμεταλλεύσεως λατομείων αδρανών υλικών σε συνεταιρισμούς λατόμων που λειτουργούν νόμιμα, των οποίων όλα τα μέλη είναι κάτοικοι του ιδιοκτήτη Δήμου ή Κοινότητας, με τους όρους και περιορισμούς των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 28 του ν. 669/1977 (ΦΕΚ 241 Α΄) περί εκμεταλλεύσεως λατομείων. Οι διατάξεις αυτής της παραγράφου εφαρμόζονται και προκειμένου περί δημοτικών ή κοινοτικών λατομείων μαρμάρων. 7. Απαγορεύεται η με οποιαδήποτε μορφή παραχώρηση από το μισθωτή συνεταιρισμό του, κατά την προηγούμενη παράγραφο, δικαιώματος εκμεταλλεύσεως θεωρουμένης, αυτοδικαίως, άκυρης της παραχωρήσεως. Σε περίπτωση παραβάσεως της διατάξεως αυτής η άδεια εκμεταλλεύσεως ανακαλείται υποχρεωτικά και ο συνεταιρισμός υποχρεούται στην καταβολή ποσού ίσου με το διπλάσιο του μισθώματος, που καθορίστηκε με τη σύμβαση. «8. Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του, επιτρέπεται η εκμίσθωση με δημοπρασία δημοτικών ακινήτων (εκτάσεων ή κτισμάτων) με μειωμένο μίσθωμα για χρονικό διάστημα μέχρι είκοσι πέντε (25) έτη, υπό τον όρο ότι ο μισθωτής θα αναλάβει το σύνολο ή μέρος της δαπάνης ανακαίνισης ή

	δημοπρασίας. 4. Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του, επιτρέπεται, ύστερα δημοπρασίας, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του άρθρου 610 του Α.Κ., η μακροχρόνια μίσθωση: α) δημοτικών ακινήτων για διάρκεια μέχρι ενενήντα εννέα (99) έτη, με σκοπό την ανάπτυξη τουριστικών δραστηριοτήτων, σύμφωνα με την παρ. 17 του άρθρου 6 του ν. 2160/1993, β) ακάλυπτων δημοτικών εκτάσεων, για διάρκεια μέχρι πενήντα (50) έτη, με σκοπό την εγκατάσταση και εκμετάλλευση στο μίσθιο επιχειρήσεων αθλητικών δραστηριοτήτων πάσης φύσεως και υποστηρικτικών προς αυτές υπηρεσιών, που προϋποθέτουν ουσιώδεις δαπάνες του μισθωτή, γ) ακάλυπτων δημοτικών εκτάσεων, για διάρκεια μέχρι πενήντα (50) έτη, με σκοπό την ανάπτυξη δραστηριοτήτων της πρωτογενούς παραγωγής, που προϋποθέτουν ουσιώδεις δαπάνες του μισθωτή. δ) ακάλυπτων δημοτικών εκτάσεων, για διάρκεια μέχρι πενήντα (50) έτη, με σκοπό την ίδρυση ή επέκταση βιοτεχνικών και βιομηχανικών εγκαταστάσεων, καθώς και επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Οι ανωτέρω συμβάσεις απαλλάσσονται από κάθε φόρο,	ανακατασκευής του ακινήτου και θα προβεί σε τυχόν πρόσθετες παροχές, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα ειδικότερα στους όρους διακήρυξης της δημοπρασίας. Επιτρέπεται επίσης, κατά τις διατάξεις της παραγράφου 1 του παρόντος, η μακροχρόνια μίσθωση ακάλυπτης δημοτικής έκτασης, με σκοπό, πέραν των τουριστικών δραστηριοτήτων που διέπονται από τις διατάξεις του ν. 2160/1993, όπως ισχύει, την εγκατάσταση και εκμετάλλευση στο μίσθιο επιχειρήσεων αθλητικών δραστηριοτήτων πάσης φύσεως και υποστηρικτικών προς αυτές υπηρεσιών, καθώς και με σκοπό την ανάπτυξη δραστηριοτήτων της πρωτογενούς παραγωγής, που προϋποθέτουν ουσιώδεις δαπάνες του μισθωτή, για διάρκεια μέχρι πενήντα (50) έτη, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του άρθρου 610 του Αστικού Κώδικα. Η ανωτέρω σύμβαση απαλλάσσεται από κάθε φόρο, τέλος ή δικαίωμα Δημοσίου ή τρίτων, ενώ τα δικαιώματα και οι αμοιβές συμβολαιογράφων, δικηγόρων, δικαστικών επιμελητών και υποθηκοφυλάκων για τη σύμβαση και κάθε άλλη προς πραγμάτωση αυτής πράξη περιορίζονται στο 10% αυτών. Κάθε κτίριο και κάθε άλλη μόνιμη εγκατάσταση που θα πραγματοποιηθεί επί του μισθίου σύμφωνα με τη σύμβαση, περιέρχεται μετά τη λύση ή τη λήξη της σύμβασης στην κυριότητα του Δήμου, χωρίς υποχρέωση του Δήμου και χωρίς δικαίωμα του μισθωτή να τα αφαιρέσει, εκτός αν συμφωνηθεί διαφορετικά. Με απόφασή του ο Υπουργός Εσωτερικών δύναται να καθορίζει προσθέτους όρους και προϋποθέσεις εφαρμογής των διατάξεων της παρούσας.» *** Η παράγραφος 8 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 55 Ν. 4277/2014,ΦΕΚ Α 156/1.8.2014.

	τέλος ή δικαίωμα Δημοσίου ή τρίτων, ενώ τα δικαιώματα και οι αμοιβές συμβολαιογράφων, δικηγόρων, δικαστικών επιμελητών και υποθηκοφυλάκων για τη σύμβαση και κάθε άλλη προς πραγμάτωση αυτής πράξη περιορίζονται στο 10% αυτών. Κάθε κτήριο και κάθε άλλη μόνιμη εγκατάσταση που θα πραγματοποιηθεί επί του μισθίου σύμφωνα με τη σύμβαση, περιέρχεται, μετά τη λύση ή τη λήξη της σύμβασης, στην κυριότητα του δήμου, χωρίς υποχρέωση του δήμου και χωρίς δικαίωμα του μισθωτή να τα αφαιρέσει, εκτός αν συμφωνηθεί διαφορετικά. 5. Υπεκμίσθωση επιτρέπεται για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει το χρόνο λήξης της μίσθωσης. Ο σχετικός όρος συμπεριλαμβάνεται υποχρεωτικά στη διακήρυξη και στη σύμβαση. Σε περίπτωση υπεκμίσθωσης, ο αρχικός μισθωτής εξακολουθεί να ευθύνεται εις ολόκληρον έναντι του δήμου, σύμφωνα με τους όρους της κύριας σύμβασης μίσθωσης. Υπεκμίσθωση, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, είναι δυνατή και ως προς υφιστάμενες, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, συμβάσεις εκμίσθωσης δημοτικών ακινήτων, κατόπιν έγκρισης του οικείου δημοτικού συμβουλίου και τροποποίησης των σχετικών όρων της σύμβασης. 6. Η εκμίσθωση λατομείων που ανήκουν στην κυριότητα των Ο.Τ.Α. α’ βαθμού πραγματοποιείται, ύστερα από απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, με	Αρθρο 5 Ν. 4430/2016 όπως ισχύει Συμμετοχή των Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας σε υποστηρικτικά μέτρα 3. Οι ΟΤΑ α και β βαθμού, τα Ν.Π.Δ.Δ. και τα Ν.Π.Ι.Δ.- φορείς της Γενικής Κυβέρνησης μπορεί να παραχωρούν με απόφαση του διοικητικού τους οργάνου τη χρήση κινητής και ακίνητης περιουσίας τους σε Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας για την ενίσχυση δραστηριοτήτων συλλογικής και κοινωνικής ωφέλειας, όπως περιγράφονται στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 2. Τα αντικειμενικά κριτήρια και η διαφανής διαδικασία παραχώρησης χρήσης κινητής ή ακίνητης περιουσίας των νομικών προσώπων του προηγούμενου εδαφίου ρυθμίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού. Με την ως άνω απόφαση καθορίζονται η διάρκεια της παραχώρησης της χρήσης, οι υποχρεώσεις του φορέα προς τον οποίο γίνεται η παραχώρηση, το τυχόν αντάλλαγμα, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Οι εργασίες διαμόρφωσης, συντήρησης, λειτουργίας, έκδοσης πολεοδομικών ή άλλων αδειών βαρύνουν το φορέα προς τον οποίο γίνεται η παραχώρηση.

	απευθείας σύμβαση ή με πλειοδοτική δημοπρασία, σύμφωνα με το άρθρο 54 του ν. 4512/2018 (Α' 5). Σε περίπτωση παράβασης των όρων της παραχώρησης από συνεταιρισμούς λατόμων, ανακαλείται από το δήμο το δικαίωμα παραχώρησης, καταγγέλλεται η σύμβαση μίσθωσης και ο συνεταιρισμός υποχρεούται στην καταβολή ποσού ίσου με το διπλάσιο του μισθώματος που καθορίσθηκε με τη σύμβαση». 2. Στο άρθρο 185 του ν. 3463/2006 (Α'11), μετά την παράγραφο 2, προστίθεται παράγραφος 2Α ως εξής: «3. Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του, επιτρέπεται να παραχωρείται δωρεάν η χρήση δημοτικών ακινήτων σε φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας του ν. 4430/2016 (Α' 205) που έχουν την έδρα τους ή ασκούν τη δραστηριότητά τους στον οικείο δήμο, για την ενίσχυση της τοπικής και κοινωνικής ωφέλειας, όπως αυτή ορίζεται στην παρ. 3 του άρθρου 2 του ν. 4430/2016. Η διάρκεια της παραχώρησης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 5 έτη. Μετά τη λήξη της πενταετίας, επιτρέπεται η απευθείας εκμίσθωση του ίδιου ακινήτου στον παραχωρησιούχο φορέα Κ.Αλ.Ο., κατόπιν αίτησής του, σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 192. Σε περίπτωση παράβασης των όρων της παραχώρησης ή των διατάξεων του ν. 4430/2016, η παραχώρηση ανακαλείται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η	

	οποία λαμβάνεται με τη συνήθη πλειοψηφία». 3. Στο τέλος της παραγράφου 4 του άρθρου 199 του ν. 3463/2006, προστίθεται εδάφιο, ως ακολούθως: «Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, επιτρέπεται η δωρεάν παραχώρηση χρήσης κινητών πραγμάτων σε φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας του ν. 4430/2016 (Α' 205) που έχουν την έδρα τους ή ασκούν τη δραστηριότητά τους στον οικείο δήμο, για την επιτέλεση των σκοπών τους». 4. Στην παρ. 3 του άρθρου 5 του ν. 4430/2016, οι λέξεις «οι ΟΤΑ α' και β' βαθμού» διαγράφονται.	

	Άρθρο 197 **Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης – Τροποποίηση άρθρου 4 του ν. 4111/2013.** Το άρθρο 4 του ν. 4111/2013 (Α' 18) αντικαθίσταται ως εξής: «Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης 1. Συνιστάται στο Υπουργείο Εσωτερικών Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας των Ο.Τ.Α. (εφεξής «Παρατηρητήριο»). Σκοπός του Παρατηρητηρίου είναι α) η κατάρτιση από τους Ο.Τ.Α. και τα λοιπά νομικά πρόσωπα του υποτομέα Ο.Τ.Α., σύμφωνα με τις περιπτ. β' και δ' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), ρεαλιστικών και τουλάχιστον ισοσκελισμένων προϋπολογισμών,σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ισχύουσα δημοσιονομική νομοθεσία, καθώς και η παρακολούθηση της ορθής εκτέλεσης των προϋπολογισμών και β) η διαχρονική παρακολούθηση των οικονομικών μεγεθών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ως Υποτομέα Ο.Τ.Α., κατά την έννοια του άρθρου 14 παρ. 1 περ. β και δ του ν. 4270/2014 (Α' 143), η μέριμνα για τον εξορθολογισμό της οικονομικής διαχείρισης των Ο.Τ.Α. και των νομικών τους προσώπων και η υποβολή εισηγήσεων σχετικά με δημοσιονομικές πολιτικές που το Κράτος ή οι Ο.Τ.Α. και τα νομικά τους πρόσωπα	**Άρθρο 4 του ν. 4111/2013 (Α' 18)** **όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει:** Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης 1. Συνιστάται στο Υπουργείο Εσωτερικών Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας των Ο.Τ.Α. (εφεξής «Παρατηρητήριο») με στόχο τη διασφάλιση της οικονομικής αυτοτέλειας των Ο.Τ.Α.. Σκοπός του Παρατηρητηρίου είναι η κατάρτιση από τους Ο.Τ.Α. ρεαλιστικών και ισοσκελισμένων προϋπολογισμών και απολογισμών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ισχύουσα δημοσιονομική νομοθεσία, καθώς και η παρακολούθηση σε μηνιαία βάση της εκτέλεσης των προϋπολογισμών των Ο.Τ.Α. και των νομικών τους προσώπων που εντάσσονται στο Μητρώο των Φορέων Γενικής Κυβέρνησης. Το Παρατηρητήριο παρέχει γνώμη στους Υπουργούς Εσωτερικών και Οικονομικών επί των σχεδίων των προϋπολογισμών, διατυπώνοντας προτάσεις, προκειμένου να επιτευχθεί ο ανωτέρω σκοπός. Οι προτάσεις του Παρατηρητηρίου λαμβάνονται υπόψη για την κατάρτιση του ενοποιημένου προϋπολογισμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης που αποτυπώνεται στο Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής. 2.α. Το Παρατηρητήριο συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού

	ενδείκνυται να υλοποιήσουν, προκειμένου να διασφαλιστεί η συνταγματικά κατοχυρωμένη οικονομική αυτοτέλεια των τελευταίων. 2. Έργο του Παρατηρητηρίου είναι: β) Η κατάρτιση περιοδικών εκθέσεων σχετικά με την πορεία της οικονομικής και δημοσιονομικής κατάστασης των Ο.Τ.Α. και των νομικών προσώπων του Υποτομέα, καθώς και η υποβολή εισηγήσεων προς τα καθ' ύλην αρμόδια όργανα της Κεντρικής Διοίκησης για τη χάραξη πολιτικών και τη λήψη μέτρων που να διασφαλίζουν την οικονομική βιωσιμότητα των Ο.Τ.Α. γ) Η μέριμνα για την κατάρτιση από τους Ο.Τ.Α. και τα νομικά τους πρόσωπα που εντάσσονται στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης, υλοποιήσιμων και τουλάχιστον ισοσκελισμένων προϋπολογισμών, σύμφωνα με τους στόχους και τα όρια των πιστώσεων του κρατικού προϋπολογισμού και του εκάστοτε ισχύοντος Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής, παρέχοντας γνώμη επί των σχεδίων αυτών στους φορείς αυτούς, στην αρμόδια για την εποπτεία τους Αρχή και στον Υπουργό Εσωτερικών. δ) Η παρακολούθηση της ορθής εκτέλεσης των προϋπολογισμών των ως άνω φορέων σε τριμηνιαία βάση. ε) Η αντιμετώπιση του προβλήματος της υπερχρέωσης των Ο.Τ.Α. και των νομικών τους προσώπων, καθώς και των περιπτώσεων αδυναμίας ισοσκέλισης του προϋπολογισμού των ανωτέρω φορέων, σύμφωνα με τη διαδικασία του επόμενου άρθρου. 3. Το Παρατηρητήριο συγκροτείται με απόφαση του	Εσωτερικών και αποτελείται από έναν Σύμβουλο του Ελεγκτικού Συνεδρίου ως Πρόεδρο, τον Γενικό Διευθυντή Δημοσιονομικής Πολιτικής και Προϋπολογισμού του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, τον Γενικό Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών και Διοικητικής Υποστήριξης του Υπουργείου Εσωτερικών, τον Διευθυντή της Διεύθυνσης Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών, έναν εμπειρογνώμονα εγνωσμένου κύρους, έναν εκπρόσωπο του Υπουργείου Οικονομικών, έναν εκπρόσωπο της Κεντρικής Ενωσης Δήμων Ελλάδας, προκειμένου για δήμους, ή έναν εκπρόσωπο της Ενωσης Περιφερειών Ελλάδας, προκειμένου για περιφέρειες, οι οποίοι ορίζονται με απόφαση των οικείων Διοικητικών Συμβουλίων τους. Οι ανωτέρω ορίζονται με τους αναπληρωτές τους. Σε όλες τις συνεδριάσεις του Παρατηρητηρίου μετέχουν ως μέλη, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ο Προϊστάμενος του Τμήματος Ε-Προϋπολογισμού της Διεύθυνσης Προϋπολογισμού της Γενικής Κυβέρνησης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, ο Προϊστάμενος του Τμήματος Οικονομικής Διοίκησης και Προϋπολογισμού και ο Προϊστάμενος του Τμήματος Παρακολούθησης και Επεξεργασίας Οικονομικών Στοιχείων Τοπικής Αυτοδιοίκησης της Διεύθυνσης Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών. Για τις ανάγκες λειτουργίας του Παρατηρητηρίου απασχολούνται ως Γραμματείς του δύο (2) υπάλληλοι της Διεύθυνσης Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών.

	Υπουργού Εσωτερικών και αποτελείται από έναν Σύμβουλο του Ελεγκτικού Συνεδρίου ως Πρόεδρο, ο οποίος ορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Δικαστικών Λειτουργών, από το Γενικό Διευθυντή Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών, από το Γενικό Διευθυντή Δημοσιονομικής Πολιτικής και Προϋπολογισμού του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, από τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών, από τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής Τοπικής Αυτοδιοίκησης του ίδιου Υπουργείου, από τον Προϊστάμενο του Τμήματος Οικονομικής Διοίκησης και Προϋπολογισμού του ίδιου Υπουργείου, από τον Προϊστάμενο του Τμήματος Παρακολούθησης και Επεξεργασίας Οικονομικών Στοιχείων Τοπικής Αυτοδιοίκησης του ίδιου Υπουργείου, από τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, από τον Προϊστάμενο του Τμήματος Ε' Προϋπολογισμού του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, έναν εμπειρογνώμονα εγνωσμένου κύρους, έναν εκπρόσωπο του Υπουργείου Οικονομικών και, προκειμένου για δήμους, από τρεις (3) εκπροσώπους της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Ε.), εκ των οποίων ο ένας (1) υποχρεωτικά από τη μειοψηφία του Διοικητικού Συμβουλίου αυτής, ή, προκειμένου για περιφέρειες, από τρεις (3) εκπροσώπους της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας (ΕΝ.Π.Ε.), εκ των οποίων ο ένας (1) υποχρεωτικά από τη μειοψηφία του Διοικητικού	β. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών καθορίζεται αποζημίωση για τον Πρόεδρο, τα μέλη, τους Γραμματείς, καθώς και για τα μετέχοντα χωρίς δικαίωμα ψήφου μέλη του Παρατηρητηρίου, η οποία βαρύνει τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών.» 3. Το Παρατηρητήριο υποστηρίζεται διοικητικά από τη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Εσωτερικών, στην οποία δύναται να αποσπάται ή να μετατάσσεται εξειδικευμένο προσωπικό πανεπιστημιακής εκπαίδευσης από το Δημόσιο, τους Ο.Τ.Α., νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα, με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης. Ο Γενικός Διευθυντής των Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Εσωτερικών επιλαμβάνεται όλων των σχετικών θεμάτων, με προτάσεις και εισηγήσεις προς το Παρατηρητήριο. Το Παρατηρητήριο συγκροτείται και συνεδριάζει νομίμως με τη συμμετοχή τουλάχιστον του Προέδρου και των υπηρεσιακών στελεχών του Υπουργείου Εσωτερικών και του Υπουργείου Οικονομικών.

	Συμβουλίου αυτής, οι οποίοι ορίζονται με απόφαση των οικείων Διοικητικών Συμβουλίων. Οι ανωτέρω ορίζονται με τους αναπληρωτές τους. 4. Για τις ανάγκες λειτουργίας του Παρατηρητηρίου απασχολούνται ως γραμματείς της τρεις (3) υπάλληλοι της Διεύθυνσης Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών. 5. Κατά την άσκηση των καθηκόντων τους τα μέλη του Παρατηρητηρίου πρέπει να παρέχουν εγγυήσεις αμερόληπτης κρίσης, ως προς την εκ μέρους τους έκφραση γνώμης και την παροχή ψήφου στο πλαίσιο αυτού. α) Το Παρατηρητήριο για την εκπλήρωση των αρμοδιοτήτων του μπορεί να ζητεί στοιχεία και να καλεί κατά την κρίση του σε ακρόαση ή διαβούλευση τους αιρετούς εκπροσώπους των Ο.Τ.Α., τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων των νομικών τους προσώπων, καθώς και τους Προϊσταμένους των Οικονομικών Υπηρεσιών και Διευθύνσεων αυτών. β) Οι κατά περίπτωση αρμόδιες για την εποπτεία των Ο.Τ.Α. και των νομικών προσώπων αυτών Αρχές οφείλουν να συνεργάζονται αμοιβαία με το Παρατηρητήριο και να τη διευκολύνουν με κάθε απαραίτητη πληροφορία στην εκτέλεση του έργου του. 6. Ως τόπος διενέργειας των συνεδριάσεων ορίζεται το κεντρικό κατάστημα του Υπουργείου Εσωτερικών. Το Παρατηρητήριο υποστηρίζεται διοικητικά και επιχειρησιακά από τη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών.	

	7. Για την υποβοήθηση του έργου του Παρατηρητηρίου, με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, κατόπιν αίτησης του ενδιαφερομένου και σύμφωνης γνώμης του Παρατηρητηρίου και κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης, μπορεί να αποσπάται ή να μετατάσσεται εξειδικευμένο προσωπικό στη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών, από το Δημόσιο, τους Ο.Τ.Α., τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και τους φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα. 8. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών καθορίζεται αποζημίωση για τον Πρόεδρο, τα μέλη και τους γραμματείς, η οποία βαρύνει τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών. 9. Οι περιπτώσεις 1-7 της υποπαραγράφου ΣΤ3 της παραγράφου ΣΤ` του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α` 222) καταργούνται».	

	Άρθρο 203 **Διατάκτης στους ΟΤΑ α΄ βαθμού** 1. Η περίπτ. ε΄ της παρ. 1 του άρθρου 58 του ν.3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «ε) Αποφασίζει για την έγκριση των δαπανών και τη διάθεση όλων των εγγεγραμμένων στον προϋπολογισμό πιστώσεων, συμπεριλαμβανομένων των πιστώσεων που εγγράφονται σε αυτόν με αναμόρφωση, με την έκδοση της σχετικής απόφασης ανάληψης υποχρέωσης. Για την άσκηση της αρμοδιότητας αυτής δεν απαιτείται προηγούμενη απόφαση συλλογικού οργάνου, εκτός αν αυτή είναι απαραίτητη, προκειμένου να επιτευχθεί η απαιτούμενη εξειδίκευση της πίστωσης. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, πριν από την απόφαση του δημάρχου, προηγείται σχετική απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Εξειδικευμένη θεωρείται η πίστωση, όταν κατονομάζεται ρητά η συγκεκριμένη δαπάνη για την οποία προορίζεται και προσδιορίζεται στο αναλυτικότερο δυνατό επίπεδο κωδικοποίησης του προϋπολογισμού». 2. Όπου στις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 140, της παρ. 3 του άρθρου 158 και του άρθρου 202 του ν.3463/2006, καθώς και των άρθρων 70 παρ. 3 και 94 παρ. 4 περίπτ. 30 του ν.3852/2010 ή σε άλλες διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας ορίζεται το δημοτικό συμβούλιο ως όργανο αρμόδιο για την έγκριση της δαπάνης και τη διάθεση της πίστωσης, νοείται εφεξής ο δήμαρχος, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου αυτού.	**Άρθρο 58** **Αρμοδιότητες του δημάρχου** 1. Ο δήμαρχος προασπίζει τα τοπικά συμφέροντα, κατευθύνει τις δράσεις του δήμου για την υλοποίηση του σχεδίου ανάπτυξης, διασφαλίζει την ενότητα της τοπικής κοινωνίας και ασκεί τα καθήκοντα του με γνώμονα τιςΑρχές της διαφάνειας και της αποτελεσματικότητας. Ειδικότερα, ο δήμαρχος: ... ε) Συνυπογράφει τους βεβαιωτικούς καταλόγους και τα χρηματικά εντάλματα πληρωμής των δαπανών, οι οποίες έχουν εκκαθαριστεί από την αρμόδια υπηρεσία του δήμου, **Αρθρο 140** **Δαπάνες μετακίνησης - Αποζημιώσεις - Λοιπά έξοδα** 2. Σε όσους μετακινούνται για εκτέλεση υπηρεσίας καταβάλλονται, ύστερα από απόφαση του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, οι Δαπάνες μετακίνησης που προβλέπονται "από τις σχετικές διατάξεις του ν. 2685/1999 (ΦΕΚ 35 Α`), όπως ισχύει." **Αρθρο 158** **Δαπάνες** 3. Πιστώσεις που είναι γραμμένες στους οικείους κωδικούς

	3. Οι διατάξεις του άρθρου 224 του ν. 3852/2010 ισχύουν και για τις αποφάσεις που εκδίδει ο δήμαρχος ως διατάκτης πιστώσεων. Η περίπτ. δ΄ της παρ. 1 του άρθρου 72 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «δ1) Αποφασίζει αιτιολογημένα για τις περιπτώσεις απευθείας ανάθεσης προμηθειών, παροχής υπηρεσιών, εκπόνησης μελετών και εκτέλεσης έργων σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις. δ2) Αποφασίζει αιτιολογημένα τροποποίηση άπαξ έως 5% του φυσικού ή οικονομικού αντικειμένου, συμβάσεων ποσού έως 120.000 ευρώ, πλέον Φ.Π.Α. σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Στις συμβάσεις του προηγούμενου εδαφίου εγκρίνει το πρωτόκολλο παραλαβής με αιτιολογημένη απόφασής της.» 4. Οι διατάξεις των άρθρων 11, 12, 13, 14, 15 και 16 του β.δ/τος της 17/05-15/06/1959 (Α΄ 114) καταργούνται. 5. Οι διατάξεις των παρ. 4 και 5 του άρθρου 158 του ν.3463/2006 καταργούνται. 6. Η περίπτ. ε΄ της παρ. 1 του άρθρου 86 του ν.3463/2006 καταργείται. 7. Στην παρ. 1 του άρθρου 176 του ν.3852/2010, μετά την περίπτ. γ', προστίθεται περίπτ. γ1 ως εξής: γ1) Για την άπαξ λήψη αιτιολογημένης απόφασης περί τροποποίησης έως 5% του φυσικού ή οικονομικού αντικειμένου συμβάσεων ποσού έως 120.000 ευρώ, πλέον Φ.Π.Α. σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για τις δημόσιες συμβάσεις. Στις συμβάσεις του προηγούμενου εδαφίου εγκρίνει τα πρωτόκολλα	αριθμούς του προϋπολογισμού του Δήμου ή της Κοινότητας μπορεί να διατεθούν, με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου για την πληρωμή δαπανών, που αφορούν: α) Εθνικές ή τοπικές γιορτές ή άλλες ιδίως πολιτιστικές, μορφωτικές, ψυχαγωγικές, αθλητικές εκδηλώσεις, συνέδρια και συναντήσεις που οργανώνει ο Δήμος ή η Κοινότητα, εφόσον σχετίζονται με την εδαφική του περιφέρεια και συνδέονται με την προαγωγή των κοινωνικών και οικονομικών συμφερόντων ή των πολιτιστικών και πνευματικών ενδιαφερόντων των κατοίκων του. β) Ομοιες εκδηλώσεις που οργανώνουν άλλοι φορείς και συμμετέχει ο Δήμος ή η Κοινότητα. γ) Τιμητικές διακρίσεις, αναμνηστικά δώρα και φιλοξενία αντιπροσωπειών ή φυσικών προσώπων τα οποία συνέβαλαν με οποιονδήποτε τρόπο στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη ή προβολή του Δήμου ή της Κοινότητας, καθώς και οι συνεπαγόμενες Δαπάνες δημοσίων σχέσεων. δ) Την τουριστική προβολή, με κάθε πρόσφορο μέσο, του Δήμου ή της Κοινότητας. ε) Εκτακτες επιχορηγήσεις σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου του Δήμου ή της Κοινότητας. **Αρθρο 202** **Επιχορηγήσεις και βοηθήματα** «1Α. Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου είναι δυνατή η παροχή χρηματικών επιχορηγήσεων: ί. σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, περιλαμβανομένων και των εκκλησιαστικών, καθώς και σε αθλητικούς και πολιτιστικούς

	παραλαβής με αιτιολογημένη απόφασή της.»	συλλόγους, που έχουν την έδρα τους εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου, ii. σε τοπικά παραρτήματα οργανώσεων πανελλήνιας δράσης, που αναπτύσσουν κοινωνική και πολιτιστική δραστηριότητα, iii. σε συλλόγους μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με πανελλήνια δράση, οι οποίοι έχουν ως σκοπό την παροχή βοήθειας και υποστήριξης κάθε μορφής, σε παιδιά που είναι, ιδίως, θύματα εξάρτησης, κακοποίησης, παραμέλησης, οικονομικής εκμετάλλευσης και παράνομης διακίνησης, ανεξαρτήτως υπηκοότητας. Πρόσθετη προϋπόθεση για την επιχορήγηση αυτή αποτελεί η κατάρτιση σχετικού προγράμματος δράσης του συλλόγου, για τον αντίστοιχο Δήμο και η έγκριση του από τον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, iv. σε πρωτοβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις εργαζομένων στον οικείο Δήμο για την πραγματοποίηση κοινωνικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων, καθώς και v. σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου του Δήμου, περιλαμβανομένων και των σχολικών επιτροπών, επιπροσθέτως της τακτικής επιχορήγησης που λαμβάνουν. Β. Η παροχή χρηματικών επιχορηγήσεων επιτρέπεται μόνον εφόσον έχει εγγραφεί σχετική πίστωση στον οικείο προϋπολογισμό για το σκοπό αυτόν. Το συνολικό ποσό των επιχορηγήσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα και μισό εκατοστό (1,5%) των τακτικών εσόδων του δήμου.

		Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου δεν έχει εφαρμογή, αν τα ποσά των χορηγούμενων ενισχύσεων από τους δήμους προς τους παραπάνω φορείς προέρχονται από έκτακτες οικονομικές ενισχύσεις που προορίζονται για τους ανωτέρω φορείς ή αν οι φορείς που επιχορηγούνται είναι σχολικές επιτροπές.» *** Η παράγραφος 1 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 38 Ν.4257/2014, ΦΕΚ Α 93/14.4.2014. 2. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, καθώς και για την αντιμετώπιση έκτακτης και σοβαρής ανάγκης επιτρέπεται να χορηγούνται στους οικονομικά αδύνατους κατοίκους και πολύτεκνους είδη διαβιώσεως ή περιθάλψεως, κυρίως ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής, με απόφαση του δημοτικού και κοινοτικού συμβουλίου. Με τους ίδιους όρους επιτρέπεται να χορηγούνται χρηματικά βοηθήματα. «Τα βοηθήματα αυτά είναι αφορολόγητα, δεν υπόκεινται σε οποιαδήποτε κράτηση, δεν κατάσχονται ούτε συμψηφίζονται με ήδη βεβαιωμένα χρέη προς Δημόσιο, ασφαλιστικά ταμεία, Ο.Τ.Α. και νομικά πρόσωπα αυτών ή πιστωτικά ιδρύματα και δεν υπολογίζονται στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οποιασδήποτε άλλης παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα.». *** Το τρίτο εδάφιο της παρ.2 προστέθηκε με το άρθρο 51 Ν.4483/2017,ΦΕΚ Α 107/31.7.2017.

		«3. Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, που λαμ- βάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του αριθμού των μελών του, είναι δυνατή η μείωση δημοτικών φόρων ή τελών ή η απαλλαγή από αυτούς για τους απόρους, τα άτομα με αναπηρίες, τους πολύτεκνους, τους τρί- τεκνους, τις μονογονεϊκές οικογένειες και τους μακροχρόνια άνεργους, όπως η ιδιότητα των ανωτέρω οριοθετείται αντίστοιχα από την κείμενη νομοθεσία, καθώς και τους δικαιούχους του πρώτου Κεφαλαίου του ν. 4320/2015 (Α` 29), όπως εκάστοτε αυτοί ορίζονται με τις υπουργικές αποφάσεις του άρθρου 5 του ίδιου νόμου. Με την ίδια απόφαση μπορεί να τίθενται και εισοδηματικά κριτήρια για τη χορήγηση της ως άνω μείωσης ή απαλλαγής. Η επίπτωση στα έσοδα του Δήμου που προκύπτει από τη λήψη της απόφασης του πρώτου εδαφίου της παρούσας αποτυπώνεται υποχρεωτικά και λαμβάνεται υπόψη κατά την κατάρτιση του προϋπολογισμού του έτους εφαρμογής της, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις. Ειδικά για την ευπαθή κοινωνική ομάδα των ατόμων με αναπηρία συμπεριλαμβανομένων και των οικογενειών που έχουν στη φροντίδα τους άτομα με αναπηρία, σε περίπτωση λήψης εισοδηματικών κριτηρίων λαμβάνεται υπόψη το πρόσθετο κόστος που απαιτείται για την κάλυψη των αναγκών αναπηρίας. Στο εισοδηματικό κριτήριο που αφορά στην ανωτέρω κοινωνική ομάδα θα πρέπει να υπολογίζεται μόνο το φορολογητέο εισόδημα, ώστε να μην προσμετρούνται τα πάσης φύσεως επιδόματα αναπηρίας (προνοιακά επιδόματα, εξωιδρυματικό επίδομα, επίδομα κίνησης, διατροφικό επίδομα νεφροπαθών και μεταμοσχευμένων συμπαγών οργάνων κ.λπ.) τα οποία είναι αφορολόγητα.»

		*** Η παρ.3 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 13 παρ.1 Ν.4368/2016,ΦΕΚ Α 21/21.2.2016. **Άρθρο 70** **Επιτροπές του δημοτικού συμβουλίου** 3. Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου που λαμβάνεται με την πλειοψηφία των δυο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του, είναι δυνατή η καταβολή εξόδων κίνησης και ημερήσιας αποζημίωσης, σε ιδιώτες μέλη επιτροπών, που συγκροτούνται από το συμβούλιο, για μετακινήσεις στο εσωτερικό και στο εξωτερικό, οι οποίες γίνονται για εκτέλεση υπηρεσίας, σχετικής με το έργο τους. Το ύψος της ημερήσιας αποζημίωσης για τις μετακινήσεις στο εσωτερικό καθορίζεται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Το ύψος της ημερήσιας αποζημίωσης και τα έξοδα κίνησης στο εξωτερικό καθορίζονται σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες σχετικές διατάξεις. **Άρθρο 94** **Πρόσθετες Αρμοδιότητες δήμων** 4. περ. 30. Η επιχορήγηση φορέων που αναπτύσσουν πολιτιστικού χαρακτήρα δραστηριότητες στη χωρική αρμοδιότητα του δήμου, καθώς και όσων συμβάλλουν στην τουριστική ανάπτυξη και προβολή του, ύστερα από απόφαση του δημοτικού συμβουλίου που λαμβάνεται με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των μελών του.

		Άρθρο 72 **Οικονομική Επιτροπή -Αρμοδιότητες** 1. Η Οικονομική Επιτροπή είναι όργανο παρακολούθησης και ελέγχου της οικονομικής λειτουργίας του δήμου. Ειδικότερα έχει τις ακόλουθες Αρμοδιότητες: … δ) αποφασίζει για την έγκριση των δαπανών και τη διάθεση των πιστώσεων του προύπολογισμού, εκτός από εκείνες που σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις αποφασίζει το δημοτικό συμβούλιο, καθώς επίσης αποφασίζει αιτιολογημένα και για τις περιπτώσεις απευθείας ανάθεσης προμηθειών, παροχής υπηρεσιών, εκπόνησης μελετών και εκτέλεσης έργων σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις, **ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ της 17 Μαΐου/15 Ιουν. 1959** **Αρθρον 11.** Πάσα ανάληψις δαπάνης εις βάρος των διά του προϋπολογισμού χορηγουμένων πιστώσεων, πραγματοποιείται υπό του δημάρχου, υπό τας εν τοις επομένοις άρθροις οριζομένας προϋποθέσεις και διατυπώσεις. **Αρθρον 12.** 1. Η εκτέλεσις οιασδήποτε δαπάνης του δήμου ενεργείται υπό του δημάρχου διά των αρμοδίων δημοτικών υπηρεσιών. 2. Η ανάληψις εκάστης δαπάνης εις βάρος των πιστώσεων του προϋπολογισμού ενεργείται τη εισηγήσει του αρμοδίου

		Διευθυντού εκάστης υπηρεσίας. 3. Εις ους δήμους, δεν είναι δυνατή η εφαρμογή των εν τη παραγράφω 2 του άρθρου τούτου και του άρθρου 20 του παρόντος Β. Δ)τος οριζομένων, ελλείψει προσωπικού ή αναλόγων οργανικών υπηρεσιών, τμημάτων και γραφείων, ο δήμαρχος δι' αποφάσεως αναθέτει την εκκαθάρισιν των δαπανών εις υπάλληλον επί βαθμώ 9ω και άνω. **Αρθρον 13.** 1. Προ πάσης ενεργείας διά την εκτέλεσιν οιασδήποτε δαπάνης του δήμου, η αρμοδία δημοτική υπηρεσία συντάσσει "Εκθεσιν αναλήψεως δαπάνης" εις ην δέον να καθορίζηται: α) το είδος και η αιτία της δαπάνης β) το απαιτούμενον ποσόν της δαπάνης, αριθμητικώς και ολογράφως, γ) αι γενικαί ή ειδικαί διατάξεις νόμων, διαταγμάτων ή αποφάσεων των αρμοδίων οργάνων του δήμου, εις ας στηρίζεται η δαπάνη και δ) το οικον. έτος το κεφάλαιον και άρθρον του προϋπολογισμού, όπερ βαρύνει η δαπάνη. 2. Δι' εκάστην δαπάνην συντάσσεται ιδία έκθεσις αναλήψεως. 3. Η κατά την προηγουμένην παράγραφον έκθεσις αναλήψεως δαπάνης υπογράφεται υπό του δημάρχου και του αρμοδίου Διευθυντού διαθέσεως της πιστώσεως, αποστέλλεται δε εις διπλούν εις την λογιστικήν υπηρεσίαν του δήμου, ήτις εξετάζουσα την νομιμότητα της προτεινομένης δαπάνης και την ύπαρξιν πιστώσεως δυναμένης να καλύψη την δαπάνην καταχωρεί την έκθεσιν αναλήψεως ταύτης εις το παρ' αυτή κατά τας διατάξεις του παρόντος διατάγματος τηρούμενον βιβλίον

		αναλαμβανομένων υποχρεώσεων και επιστρέφει τεθεωρημένην την ετέραν των εκθέσεων εις την προτείνουσαν την δαπάνην αρμοδίαν δημοτικήν υπηρεσίαν. Η θεώρησις αναγράφει τον αριθμόν της καταχωρίσεως, το ποσόν της αναληφθείσης δαπάνης και το κεφάλαιον και άρθρον του προϋπολογισμού όπερ βαρύνει η δαπάνη. 4. Μετά την κατά τ' ανωτέρω καταχώρισιν της αναληφθείσης υποχρεώσεως ο δήμαρχος εντέλλεται επιμελεία της αρμοδίας δημοτικής υπηρεσίας την εκτέλεσιν της σχετικής δαπάνης, εάν πρόκειται περί τοιαύτης αναγομένης εις την αρμοδιότητα αυτού ή εισηγείται την έγκρισιν ταύτης παρά του δημοτικού συμβουλίου ή της δημαρχικής επιτροπής κατ' εφαρμογήν των σχετικών διατάξεων του δημοτικού και κοινοτικού κώδικος ή άλλων περί εκάστης δαπάνης ισχυουσών διατάξεων νόμων. **Αρθρον 14.** 1. Ο προϊστάμενος της λογιστικής υπηρεσίας οφείλει υπό προσωπικήν αυτού ευθύνην ν' αρνηθή ητιολογημένως και εγγράφως την θεώρησιν της εκθέσεως αναλήψεως της δαπάνης. α) εάν η δαπάνη προδήλως δεν είναι νόμιμος, β) εάν η δαπάνη δεν δύναται να καλυφθή διά της διαθεσίμου πιστώσεως του προϋπολογισμού, και γ) εάν η δαπάνη δεν κατελογίσθη εις το οικείον κεφάλαιον και άρθρον του προϋπολογισμού. 2. Μόνον έγγραφος διαταγή του δημάρχου, αίρει την ευθύνην του προϊσταμένου της λογιστικής υπηρεσίας, όστις υποχρεούται εν τοιαύτη περιπτώσει να ενεργήση την θεώρησιν επισυνάπτων εις την οικείαν έκθεσιν αναλήψεως της δαπάνης αντίγραφον της

		διαταγής του δημάρχου. **Αρθρον 15.** 1. Προκειμένου περί δαπανών σταθερών και διαρκούς ή περιοδικού χαρακτήρος διεπομένων υπό νόμων, οργανισμών συμβάσεων, δικαστικών αποφάσεων ή συμβιβαστικών πράξεων, έξοδα παραστάσεως, υποχρεωτικαί εισφοραί, μισθοί, επιδόματα, επιχορηγήσεις, συντάξεις, ενοίκια ακινήτων χρησιμοποιουμένων υπό του δήμου, υπηρεσία δανείων, εκτέλεσις δικαστικών αποφάσεων ή συμβιβαστικών πράξεων κλπ., η ανάληψις της υποχρεώσεως γίνεται εις το βιβλίον αναλαμβανομένων υποχρεώσεων από της ενάρξεως του έτους δι' ολόκληρον το ετήσιον ποσόν της δαπάνης εμφανιζομένης εκ σχετικών καταστάσεων, ας αι αρμόδιαι υπηρεσίαι υποχρεούνται να διαβιβάσουν εις την λογιστικήν υπηρεσίαν του δήμου. 2. Προκειμένου ωσαύτως, περί δαπανών αφορωσών, α) αποδόσεις εκ των εσόδων του προϋπολογισμού, β) αποδόσεις εισπράξεων και κρατήσεων υπέρ τρίτων, γ) αποδόσεις χρηματικών εγγυήσεων κατατιθεμένων εις το δημοτικόν Ταμείον διά διαφόρους αιτίας, δ) επιχορηγήσεις και συνδρομάς του δήμου εις διάφορα ιδρύματα ή οργανισμούς, προσδιωρισμένας διά του προϋπολογισμού εξόδων και **Αρθρον 16.** 1. Εις πάσαν πράξιν δι' ης αναλαμβάνονται υποχρεώσεις εις βάρος του δήμου, δέον ν' αναφέρηται ρητώς ότι ετηρήθησαν αι διατυπώσεις των άρθρων 12, 13, 14 και 15 του παρόντος. 2. Κατάστασις συντασσομένη υπό της λογιστικής υπηρεσίας

		περί αναλήψεως υποχρεώσεως άνευ τηρήσεως των διατυπώσεων του προηγουμένου εδαφίου προσαρτάται εις τα συνοδεύοντα τον απολογισμόν δικαιολογητικά έγγραφα κατά τα άρθρ. 40-44 του παρόντος και το άρθρ. 162 του δημοτικού και κοινοτικού κώδικος. **Αρθρο 158** **Δαπάνες** 4. Πιστώσεις που έχουν εγγραφεί στους οικείους κωδικούς αριθμούς του προϋπολογισμού του Δήμου ή της Κοινότητας μπορούν να διατίθενται με απόφαση του δημάρχου ή του προέδρου της Κοινότητας για την πληρωμή δαπανών, οι οποίες αφορούν: α) Επικοινωνίες κάθε μορφής. β) Την άμεση αποκατάσταση απρόβλεπτων ζημιών σε δίκτυα ύδρευσης, αποχέτευσης, άρδευσης, φωτισμού και σε δρόμους. Στις περιπτώσεις αυτές, εάν ο προϋπολογισμός του σχετικού έργου δεν υπερβαίνει το ποσό που καθορίζεται κάθε φορά, βάσει της περίπτωσης γ΄ της παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 1418/1984 (ΦΕΚ 23 Α΄), όπως κάθε φορά ισχύει, μπορεί να γίνεται απευθείας ανάθεση με απόφαση του δημάρχου ή του προέδρου της Κοινότητας. 5. Πιστώσεις που έχουν εγγραφεί στους οικείους κωδικούς αριθμούς του προϋπολογισμού του Δήμου ή της Κοινότητας είτε αρχικά είτε ύστερα από αναμόρφωση, διατίθενται, χωρίς να απαιτείται απόφαση οποιουδήποτε οργάνου, για την πληρωμή δαπανών που αφορούν: α) Αποδοχές κάθε είδους προσωπικού, β) Εξοδα παράστασης.

		γ) Μισθώματα ακινήτων που χρησιμοποιούνται για τις υπηρεσίες του Δήμου ή της Κοινότητας. δ) Εισφορές για τη μισθοδοσία των ελεγκτών εσόδων - εξόδων και των εισπρακτόρων Οργανισμών Τοπικής ΑυτοΔιοίκησης. ε) Εξοδα κίνησης εισπρακτόρων. στ) Εισφορές που περιλαμβάνονται στην παρ. 1 περ. ιγ΄. **Αρθρο 86** **Αρμοδιότητες του Δημάρχου** 1. Ο δήμαρχος προασπίζει τα τοπικά συμφέροντα και ασκεί τα καθήκοντά του με γνώμονα τη διασφάλιση της ενότητας της τοπικής κοινωνίας. Ειδικότερα, ο δήμαρχος: … ε) Συνυπογράφει τους βεβαιωτικούς καταλόγους και τα χρηματικά εντάλματα πληρωμής των δαπανών, οι οποίες έχουν εκκαθαριστεί από την αρμόδια υπηρεσία του Δήμου.

	Άρθρο 204 **Ρυθμίσεις σχετικές με την εκκαθάριση δαπανών – εντολή πληρωμών στους δήμους** 1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος ο δήμαρχος παύει να έχει την ιδιότητα του εκκαθαριστή των δαπανών και του εντολέα των πληρωμών. Όπου στις διατάξεις του β.δ/τος της 17/05-15/06/1959 και του ν. 3463/2006 ορίζεται ότι ο δήμαρχος υπογράφει ή συνυπογράφει πράξεις εκκαθάρισης και χρηματικά εντάλματα πληρωμής ή ότι εκδίδει χρηματικά εντάλματα, νοείται στη θέση του ο προϊστάμενος οικονομικών υπηρεσιών ή τα ιεραρχικώς υφιστάμενα όργανα που εξουσιοδοτούνται από αυτόν. Οι πράξεις εκκαθάρισης και τα χρηματικά εντάλματα πληρωμής φέρουν επίσης την υπογραφή του συντάκτη τους. Κατ' εξαίρεση: α) στους μικρούς δήμους που λόγω έλλειψης προσωπικού και οργανικών μονάδων δεν διαθέτουν προϊστάμενο οικονομικών υπηρεσιών, οι πράξεις εκκαθάρισης και τα χρηματικά εντάλματα πληρωμής υπογράφονται μόνο από τον υπάλληλο που ορίζεται για το σκοπό αυτό με απόφαση δημάρχου, β) στα δημοτικά νπδδ που δεν έχουν δικό τους διοικητικό προσωπικό και η ταμειακή τους υπηρεσία διεξάγεται από το δήμο που τα έχει συστήσει, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 166 του ν. 3463/2006, νοείται ότι διεξάγεται εν γένει η λειτουργία της οικονομικής τους υπηρεσίας. Σε αυτή την περίπτωση, οι αρμοδιότητες ανάληψης των υποχρεώσεων, εκκαθάρισης και εντολής των δαπανών ασκούνται από τις αντίστοιχες υπηρεσίες του δήμου και οι σχετικές πράξεις υπογράφονται από τα όργανα που είναι	**β.δ. της 17/05-15/06/1959** **ν. 3463/2006** Όλες οι διατάξεις όπου ορίζεται ότι ο δήμαρχος υπογράφει ή συνυπογράφει πράξεις εκκαθάρισης και χρηματικά εντάλματα πληρωμής ή ότι εκδίδει χρηματικά εντάλματα. **Άρθρο 26** **Υποχρεώσεις των προϊσταμένων οικονομικών υπηρεσιών Υπουργείων και λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης** 1. «Ο προϊστάμενος οικονομικών υπηρεσιών οφείλει να αρνηθεί την εκτέλεση εντολής, από οποιαδήποτε αρμόδια αρχή, αν έχει ως αποτέλεσμα την ανάληψη υποχρέωσης ή εκτέλεση δαπάνης που υπερβαίνει τα όρια του προϋπολογισμού και των ποσοστών διάθεσης ή του Μ.Π.Δ.Σ. ή δεν είναι νόμιμη και κανονική, ενημερώνοντας εγγράφως την εν λόγω αρχή.» Αν η αρμόδια αρχή επιμείνει στην εκτέλεση της εντολής της, οφείλει να επαναλάβει εγγράφως την αντίρρησή του, με ταυτόχρονη κοινοποίησή της στο ΓΛΚ και στο Ελεγκτικό Συνέδριο και να εκτελέσει την εντολή. Στην περίπτωση αυτή, την ευθύνη ως προς τη νομιμότητα της ενέργειας φέρει πλέον ο εντολέας και δεν εφαρμόζεται η παράγραφος 6. *** Το πρώτο εδάφιο της παρ.1 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 10 παρ.8 Ν.4337/2015, ΦΕΚ Α 129/17.10.2015.

	αρμόδια για τις δαπάνες του δήμου. Στους δήμους της ανωτέρω περίπτ. α', η βεβαίωση δέσμευσης της πίστωσης που συντάσσεται επί της απόφασης ανάληψης της υποχρέωσης, υπογράφεται από τον οριζόμενο κατά τις διατάξεις της περίπτωσης αυτής υπάλληλο. 2. Σε περίπτωση έγγραφης άρνησης του προϊσταμένου οικονομικών υπηρεσιών, η αρμοδιότητα για τη διατύπωση της εντολής της παρ. 1 του άρθρου 26 του ν.4270/2014 (Α΄ 143), της παρ. 1γ του άρθρου 4 του π.δ/τος 80/2016 (Α΄ 145) και της παρ. 4 του άρθρου 22 του β.δ/τος 17/05/-15/06/1959, ασκείται αποκλειστικά από το δήμαρχο. 3. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, η πράξη ακύρωσης χρηματικών ενταλμάτων διαρκούντος του έτους, κατά τις διατάξεις του άρθρου 30 του β.δ/τος 17/05/-15/06/1959, υπογράφεται από τα αρμόδια κατά την παρ. 1 υπηρεσιακά όργανα, έστω και αν έχουν εκδοθεί από το δήμαρχο ή τον ορισθέντα από αυτόν αντιδήμαρχο. 4. Οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 175 του ν. 3463/2006 έχουν εφαρμογή μόνο για χρηματικά εντάλματα μη υποκείμενα στον προληπτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Η έγγραφη αναφορά του δημοτικού ταμία απευθύνεται στο δήμαρχο και η απόρριψη ή η αποδοχή της ενεργείται αποκλειστικά από αυτόν. 5. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, ο δήμαρχος έχει αρμοδιότητα να καταλογίζει με πράξη του αχρεωστήτως καταβληθείσες αποδοχές σε βάρος των	**Άρθρο 4** **Διαδικασία για την έκδοση της απόφασης ανάληψης υποχρέωσης** 1. Για την έκδοση της απόφασης ανάληψης υποχρέωσης ακολουθείται η εξής διαδικασία: … γ. Σε περίπτωση που υπάρχει διαθέσιμη πίστωση αλλά δεν συντρέχουν οι λοιπές νόμιμες προϋποθέσεις παροχής της βεβαίωσης της παρ. 2 του άρθρου 3 του παρόντος, ο Προϊστάμενος Οικονομικών Υπηρεσιών ενημερώνει εγγράφως τον διατάκτη και, εφόσον ο τελευταίος εμμένει στο αίτημά του για προώθηση της διαδικασίας δέσμευσης πίστωσης: i) παρέχει την βεβαίωση και εκτελεί τις λοιπές διαδικασίες του παρόντος άρθρου και ii) ενημερώνει εγγράφως την αρμόδια Δημοσιονομική Υπηρεσία Εποπτείας και Ελέγχου (Δ.Υ.Ε.Ε.) του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, σε κάθε περίπτωση, για τους σκοπούς του άρθρου 171 του Ν. 4270/2014 και του άρθρου 10 του παρόντος και, αν ο φορέας είναι εποπτευόμενος, τον προϊστάμενο οικονομικών υπηρεσιών του εποπτεύοντος φορέα ή τον Ελεγκτή Νομιμότητας αναφορικά με τους ο.τ.α. **Αρθρο 22.** 4. Εν περιπτώσει διαφωνίας μεταξύ της λογιστικής υπηρεσίας και του δημάρχου προβαίνει αύτη εις την έκδοσιν του χρηματικού εντάλματος κατόπιν εγγράφου διαταγής του δημάρχου, δι` ης αίρεται η προσωπική ευθύνη του προϊσταμένου

	λαβόντων υπαλλήλων, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 24 του ν.4354/2015 (Α΄ 176). 6. Η έκδοση ή συνυπογραφή ή παραλαβή ή εξόφληση επιταγών από το δήμαρχο για λογαριασμό του δήμου και γενικά η ανάμιξη του σε διαχειριστικές ενέργειες της ταμειακής υπηρεσίας δεν επιτρέπονται. 7. Στο πλαίσιο του δήμου, οι αρμοδιότητες ελέγχου, εποπτείας και καταλογισμού των υπολόγων σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 150 και 152 του ν. 4270/2014, κατά το μέρος που ανάγονται στο διατάκτη, ασκούνται από το δήμαρχο.	της λογιστικής υπηρεσίας. **Αρθρο 30.** 1. Τα κατά την διάρκειαν του οικονομικού έτους ακυρούμενα οριστικώς Χρηματικά εντάλματα καταχωρίζονται εν τε τω ημερολογίω και καθολικώ εν ιδία στήλη και επισυνάπτονται εις τα εν τω αρχείω της λογιστικής υπηρεσίας τηρούμενα οικεία στελέχη αυτών. 2. Κατά το μηνιαίον κλείσιμον το άθροισμα των ακυρωθέντων χρηματικών ενταλμάτων αφαιρείται εκ του συνολικού ποσού των ενταλθέντων εξόδων, ανάλογος δε εγγραφή ενεργείται και εν τω βιβλίω των αναλαμβανομένων υποχρέωσεων. **Αρθρο 175** **Γενικές ρυθμίσεις** 3. Αν ο ταμίας αμφισβητεί τη νομιμότητα εντάλματος, γνωστοποιεί στον δήμαρχο ή τον πρόεδρο της Κοινότητας με ειδική αναφορά τους λόγους αμφισβήτησης. Αν ο δήμαρχος ή ο πρόεδρος της Κοινότητας απορρίψει τους λόγους αμφισβήτησης, το ένταλμα εκτελείται. Στη συνέχεια, με φροντίδα του ταμία, αποστέλλεται μαζί με τα σχετικά δικαιολογητικά, χωρίς καθυστέρηση, στον Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου του Νομού ή της Νομαρχίας για έλεγχο, κατά προτεραιότητα. **Άρθρο 150** **Διακρίσεις και εποπτεία δημοσίων υπολόγων**

		1. Δημόσιος υπόλογος είναι όποιος διαχειρίζεται, έστω και χωρίς νόμιμη εξουσιοδότηση, χρήματα, αξίες ή υλικό που ανήκουν στο Δημόσιο ή σε Ν.Π.Δ.Δ., καθώς και οποιοσδήποτε άλλος θεωρείται από το νόμο δημόσιος υπόλογος. 2. Οι δημόσιοι υπόλογοι διακρίνονται σε: α. Υπολόγους χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής και προσωρινών. β. Διαχειριστές πάγιων προκαταβολών. γ. Εφοριακούς και τελωνειακούς υπολόγους. δ. Ειδικούς ταμίες. ε. Υπολόγους Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α.. στ. Διαχειριστές έργων του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων. 3. Οι δημόσιοι υπόλογοι υπάγονται στον έλεγχο και εποπτεία: α. Του Υπουργού Οικονομικών, εξαιρουμένων των υπολόγων των διαχειρίσεων χρηματικού και υλικού των Ενόπλων Δυνάμεων και του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, και Προστασίας του Πολίτη για τους οποίους εφαρμόζονται οι ιδιαίτεροι κανονισμοί που διέπουν τις διαχειρίσεις αυτές. β. Του οικείου διατάκτη. γ. Του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που ασκείται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν γι’ αυτό. Κατά τον έλεγχο και εποπτεία των υπολόγων των περιπτώσεων α΄ και β΄ της παραγράφου αυτής, εφαρμόζονται οι διατάξεις περί Οικονομικής Επιθεώρησης του Υπουργείου Οικονομικών. **Άρθρο 152** **Ελλείμματα και ευθύνες δημοσίων υπολόγων - Καταλογισμοί**

		1. Έλλειμμα δημοσίου υπολόγου είναι οποιαδήποτε έλλειψη χρημάτων, αξιών και υλικού που διαπιστώνεται με τη νόμιμη διαδικασία στη διαχείρισή του, καθώς και οποιαδήποτε άλλη κατάσταση διαχείρισης που θεωρείται έλλειμμα από το νόμο. Ως έλλειμμα θεωρείται και κάθε πληρωμή που: α. Δεν ανάγεται στην αρμοδιότητα του υπολόγου. β. Έγινε χωρίς τα προβλεπόμενα από τις ισχύουσες διατάξεις δικαιολογητικά. γ. Αφορά δαπάνες για τις οποίες δεν έχουν τηρηθεί οι νόμιμες διαδικασίες εκ μέρους του υπολόγου. δ. Έχει γίνει αχρεώστητα από υπαιτιότητα του υπολόγου. ε. Είναι άσχετη με το σκοπό της διαχείρισης. 2. Οποιοδήποτε έλλειμμα αναπληρώνεται από τον υπόλογο μέσα σε σαράντα οκτώ (48) ώρες, διαφορετικά αυτός απομακρύνεται από τη διαχείριση αμέσως και καταλογίζεται με το ποσό του ελλείμματος που βεβαιώνεται, χωρίς αναβολή, ως δημόσιο έσοδο, λαμβάνεται δε και κάθε άλλο απαραίτητο μέτρο για την εξασφάλιση της απαίτησης του Δημοσίου. Εφόσον συντρέχει περίπτωση δόλου ή βαρείας αμέλειας του υπολόγου (άπιστη διαχείριση), πέραν των προηγούμενων μέτρων, ο υπόλογος ευθύνεται και πειθαρχικά. 3. Το έλλειμμα που παρουσιάζουν οι δημόσιοι υπόλογοι καταλογίζεται με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση από τους οικείους διατάκτες που το διαπίστωσαν και τα αρμόδια όργανα για την επιθεώρηση των υπολόγων, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου αυτού. Σε κάθε περίπτωση καταλογίζεται από το Ελεγκτικό Συνέδριο το αργότερο εντός δέκα (10) ετών από της υποβολής σε αυτό των δικαιολογητικών απόδοσης λογαριασμού της διαχείρισής τους. 4. Στις περιπτώσεις πληρωμής μη νόμιμων δαπανών

		καταλογίζεται: α. στα υπηρεσιακά όργανα που από δόλο ή βαρεία αμέλεια έχουν εκδώσει παράνομες διοικητικές πράξεις ή έχουν συμπράξει στη μη τήρηση των νόμιμων διαδικασιών πραγματοποίησης της δαπάνης και β. στους λαβόντες, εφόσον υπέχουν ευθύνη για τη μη τήρηση των ανωτέρω διαδικασιών. Στους λαβόντες καταλογίζεται και σε κάθε περίπτωση αχρεώστητης πληρωμής. 5. Αν το έλλειμμα δεν οφείλεται σε δόλο ή βαρεία αμέλεια του υπολόγου, το αρμόδιο σύμφωνα με την παράγραφο 3 για τον καταλογισμό όργανο μπορεί να εγκρίνει την τμηματική καταβολή μέχρι είκοσι τέσσερις (24) μηνιαίες δόσεις, χωρίς προσαύξηση εκπρόθεσμης καταβολής. 6. Επί μη νόμιμων πληρωμών, το έλλειμμα καταλογίζεται εις ολόκληρον και στους λαβόντες, τα ποσά δε που καταβάλλονται στο Δημόσιο από τον καταλογισθέντα υπόλογο βεβαιώνονται υπέρ αυτού, με αίτησή του, σε βάρος του λαβόντος και εισπράττονται κατά τις διατάξεις περί είσπραξης δημοσίων εσόδων. 7. Ελλείψεις χαρτοσήμου, ενσήμων γενικά και κάθε αντικειμένου, βάσει του οποίου εισπράττεται τέλος ή δικαίωμα, καταλογίζονται σε χρήμα και στην τιμή διάθεσης που ορίζεται από τις σχετικές διατάξεις. 8. Έλλειψη κάθε είδους υλικού καταλογίζεται σε χρήμα, με βάση την τρέχουσα τιμή κατά το χρόνο του καταλογισμού. Η τιμή αυτή προσδιορίζεται από τριμελή επιτροπή που συνιστάται από τον οικείο διατάκτη. 9. Απαγορεύεται η ανάμειξη στη διαχείριση του υπολόγου χρημάτων ξένων προς αυτή και για κάθε χρηματικό πλεόνασμα,

		που εμφανίζεται στη διαχείριση, συνιστάται δημόσια παρακαταθήκη μέχρι να αποδειχθεί η αιτία αυτού. 10. Οι υπόλογοι είναι υπεύθυνοι για την ασφάλεια των δημόσιων χρημάτων, ενσήμων, αξιών και υλικού γενικά που κρατούν στη διαχείρισή τους, οφείλουν να τηρούν τους οικείους κανονισμούς ασφαλείας κατά την αποστολή και παραλαβή αυτών και ευθύνονται για κάθε ζημία που υφίσταται το Δημόσιο από τη μη τήρηση των ανωτέρω κανονισμών. 11. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται ανάλογα και στην περίπτωση απώλειας ή φθοράς τίτλων και απαιτήσεων του Δημοσίου, εφόσον αυτή έχει προκαλέσει ζημία στο Δημόσιο και δεν οφείλεται σε ανωτέρα βία ή απρόβλεπτα γεγονότα. 12. Οι καταλογιζόμενοι κατά τις διατάξεις του άρθρου αυτού μπορούν να προσβάλουν την καταλογιστική πράξη ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σύμφωνα με τις σχετικές ισχύουσες διατάξεις. Οι καταλογιζόμενοι μπορούν, επίσης, μέσα σε προθεσμία έξι (6) μηνών από την κοινοποίηση της καταλογιστικής πράξης, να ασκήσουν και αίτηση αναθεώρησης ενώπιον του οργάνου που την έχει εκδώσει. Λόγοι αναθεώρησης είναι οι ίδιοι για τους οποίους επιτρέπεται αναθεώρηση πράξεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σύμφωνα με τις σχετικές ισχύουσες διατάξεις.

	Άρθρο 207 **Πάγια προκαταβολή δήμων** 1. Η περίπτωση γ' της παρ. 1 του άρθρου 173 του ν. 3463/2006 αντικαθίσταται ως εξής: «γ) Ο δημοτικός υπάλληλος ή και ο αναπληρωτής του, στο όνομα του οποίου θα εκδοθεί το ένταλμα και ο οποίος θα ενεργεί τις πληρωμές σύμφωνα με έγγραφες εντολές του δημάρχου. 2. Στο άρθρο 173 του ν. 3463/2006 προστίθεται παρ. 5 ως εξής: «Τα ποσά της πάγιας προκαταβολής κατατίθενται σε πιστωτικά ιδρύματα που εποπτεύει η Τράπεζα της Ελλάδος, σε λογαριασμούς ειδικού σκοπού, που ανήκουν στον οικείο δήμο, μετά από πρόταση των υπολόγων διαχειριστών και απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Υπεύθυνοι κίνησης των λογαριασμών είναι οι δημοτικοί υπάλληλοι της ανωτέρω περίπτωσης (γ)».	**Αρθρο 173** **Πάγια προκαταβολή** 1. Με απόφαση της δημαρχιακής επιτροπής ή του κοινοτικού συμβουλίου παρέχεται Πάγια προκαταβολή σε βάρος του σχετικού κωδικού αριθμού του προϋπολογισμού. Με την απόφαση αυτήν ορίζονται: α) Οι Δαπάνες που θα αντιμετωπισθούν από την Πάγια προκαταβολή και το ύψος τους, στα όρια των πιστώσεων που έχουν εγγραφεί στους οικείους κωδικούς αριθμούς του προϋπολογισμού. β) Το ποσό της προκαταβολής, που δεν μπορεί να υπερβαίνει για τις Κοινότητες πληθυσμού μέχρι δύο χιλιάδες (2.000) κατοίκους το ποσό των χιλίων ευρώ (1.000 Ε), ενώ για τις υπόλοιπες Κοινότητες και τους Δήμους με πληθυσμό μέχρι δέκα χιλιάδες (10.000) κατοίκους το ποσό των δύο χιλιάδων ευρώ (2.000 Ε). Για Δήμους με πληθυσμό από δέκα χιλιάδες έναν (10.001) μέχρι τριάντα χιλιάδες (30.000) κατοίκους το ποσό αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τέσσερις χιλιάδες ευρώ (4.000 Ε) και για Δήμους άνω των τριάντα χιλιάδων και ενός (30.001) κατοίκων το ποσό των έξι χιλιάδων ευρώ (6.000 Ε). γ) Ο δημοτικός ή κοινοτικός υπάλληλος, στο όνομα του οποίου θα εκδοθεί το ένταλμα και ο οποίος θα ενεργεί τις πληρωμές

		σύμφωνα με έγγραφες εντολές του δημάρχου ή του προέδρου της Κοινότητας. 2. Ο δήμαρχος ή ο πρόεδρος της Κοινότητας, μετά τον έλεγχο των δικαιολογητικών από την αρμόδια λογιστική υπηρεσία, εκδίδει ισόποσα χρηματικά εντάλματα σε βάρος των πιστώσεων του προϋπολογισμού για κάθε δαπάνη. Τα χρηματικά εντάλματα εκδίδονται στο όνομα του δικαιούχου και σημειώνεται σε αυτά ότι η πληρωμή έγινε από την Πάγια προκαταβολή. 3. Για τις προμήθειες, τις εργασίες και τις μεταφορές, που πληρώνονται από την Πάγια προκαταβολή, αξίας μέχρι τετρακοσίων ευρώ (400 Ε), δεν απαιτείται η τήρηση των διαδικασιών ανάθεσης που προβλέπει η ισχύουσα κατά περίπτωση νομοθεσία ούτε η σύνταξη μελέτης ή τεχνικών προδιαγραφών. 4. Στα δημοτικά και τοπικά διαμερίσματα συνιστάται Πάγια προκαταβολή σε βάρος του σχετικού κωδικού αριθμού του προϋπολογισμού του οικείου Ο.Τ.Α.. Το συνολικό ποσό της πάγιας προκαταβολής για όλα τα δημοτικά διαμερίσματα δεν μπορεί να υπερβαίνει το ανώτατο όριο, που ορίζεται, κάθε φορά για το Δήμο και κατανέμεται σε κάθε δημοτικό διαμέρισμα με απόφαση της Δημαρχιακής Επιτροπής. Ειδικά το ύψος της πάγιας προκαταβολής για κάθε τοπικό διαμέρισμα με πληθυσμό μέχρι χιλίους (1.000) κατοίκους ανέρχεται σε χίλια ευρώ (1.000 Ε) και με μεγαλύτερο πληθυσμό δύο χιλιάδες ευρώ (2.000 Ε).

	Άρθρο 209 **Καταργούμενες διατάξεις** Από τη δημοσίευση του παρόντος καταργούνται οι διατάξεις των παρ. 3 έως και 10 του άρθρου 174 του ν. 4270/2014, όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν και του άρθρου 149 του ν. 4270/2014, όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν.	**Άρθρο 174** **Κυρώσεις σε Ο.Τ.Α.** 3. Σε περίπτωση που το Παρατηρητήριο διαπιστώσει απόκλιση από τους τριμηνιαίους δημοσιονομικούς στόχους άνω του δέκα τοις εκατό (10%), ενημερώνει εντός ενός μηνός από τη λήξη του τριμήνου τον Ο.Τ.Α., την αρμόδια για την εποπτεία του Αρχή και το Υπουργείο Εσωτερικών, παρέχοντας οδηγίες και εισηγούμενο μεθόδους για τη διόρθωση της απόκλισης ή συστάσεις για ρεαλιστικότερη αποτύπωση των στόχων κατά την κατάρτιση του Ο.Π.Δ., εφόσον εκτελείται προϋπολογισμός που δεν αντιστοιχεί σε αυτό. 4. Εφόσον το Παρατηρητήριο διαπιστώσει με οποιονδήποτε τρόπο ότι: α) ένας Ο.Τ.Α. ή νομικό του πρόσωπο έχει αδυναμία κατάρτισης τουλάχιστον ισοσκελισμένου αρχικού προϋπολογισμού ή αδυναμία ισοσκέλισης κατόπιν αναμόρφωσής του, ή και β) ένας Ο.Τ.Α. ή νομικό του πρόσωπο έχει μεν επικυρωμένο προϋπολογισμό από την αρμόδια για την εποπτεία του Αρχή, αλλά έχει εγγράψει σε αυτόν πλασματικά ή υπερεκτιμημένα έσοδα ή και δεν έχει εγγράψει τις υποχρεωτικές του δαπάνες, συμπεριλαμβανομένων των απλήρωτων υποχρεώσεών του στο πραγματικό ύψος τους, γεγονός που οδηγεί και πάλι σε αδυναμία ισοσκέλισης του προϋπολογισμού, ζητά από τον Προϊστάμενο Οικονομικών Υπηρεσιών του Ο.Τ.Α. ή νομικού του προσώπου αντίστοιχα, σε προθεσμία που αυτό ορίζει, περαιτέρω αξιολόγηση των οικονομικών στοιχείων τους και σύνταξη έκθεσης, στην οποία καταγράφονται αναλυτικά:

		α) ο συνολικός δανεισμός, το ανεξόφλητο κεφάλαιο και το ετήσιο κόστος εξυπηρέτησης της δημόσιας πίστης, καθώς και τυχόν εγγυήσεις που έχει παραχωρήσει ο Ο.Τ.Α. για τη συνομολόγηση δανείων και για ρυθμίσεις οφειλών από νομικά του πρόσωπα, β) οι λοιπές βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, με διακριτή αναφορά στις ληξιπρόθεσμες, καθώς και τις διεκδικήσεις τρίτων, γ) οι υποχρεώσεις και απαιτήσεις που μπορεί να προκύψουν από δίκες που βρίσκονται σε εξέλιξη και από τυχόν αναδοχή οφειλών νομικών του προσώπων, δ) οι λοιπές εν γένει απαιτήσεις, ε) εκτίμηση της δυνατότητας εξυπηρέτησης των υποχρεώσεων και των μέτρων που πρέπει να ληφθούν, και στ) οποιοδήποτε άλλο στοιχείο κρίνεται από το Παρατηρητήριο ή από τον Προϊστάμενο των Οικονομικών Υπηρεσιών του Ο.Τ.Α. αναγκαίο να αξιολογηθεί. Το Παρατηρητήριο αξιολογεί την παραπάνω έκθεση και τα προτεινόμενα και τυχόν εφαρμοζόμενα από τον Ο.Τ.Α. μέτρα για την οικονομική του εξυγίανση και, εφόσον κρίνει ότι εξακολουθεί να υφίσταται αδυναμία ισοσκέλισης του προϋπολογισμού του, με αιτιολογημένη απόφασή του και διαπιστωτική πράξη του Υπουργού Εσωτερικών, ο Ο.Τ.Α. υπάγεται υποχρεωτικά σε Πρόγραμμα Εξυγίανσης.

		Μετά την ένταξη του Ο.Τ.Α. σε πρόγραμμα εξυγίανσης, το Παρατηρητήριο καλεί τον Ο.Τ.Α., εντός προθεσμίας που αυτό ορίζει, να συντάξει Σχέδιο Οικονομικής Εξυγίανσής του (Σ.Ο.Ε.), το οποίο ψηφίζεται με απόφαση του οικείου δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του. Το Σ.Ο.Ε. περιλαμβάνει ιδίως: α) την υφιστάμενη οικονομική κατάσταση του Ο.Τ.Α., β) την καταγραφή του προσωπικού του Ο.Τ.Α. και ακριβή αριθμό και ποσοστό περιορισμού των προγραμματισμένων προσλήψεων, γ) συγκεκριμένα μέτρα για την αύξηση των ιδίων εσόδων, δ) συγκεκριμένα μέτρα περιορισμού εν γένει των δαπανών, ε) δράσεις χρηματοδότησης με στόχο τον περιορισμό του χρέους, στ) εκτίμηση των μεσοπρόθεσμων εσόδων και δαπανών του, καθώς και του ύψους των απλήρωτων και ληξιπροθέσμων υποχρεώσεών του, ζ) αναλυτικό χρονοδιάγραμμα ενεργειών. Εάν ο Ο.Τ.Α. δεν καταθέσει εγκαίρως το Σ.Ο.Ε. ή αυτό που καταθέσει δεν πληροί τις παραπάνω προϋποθέσεις ή κρίνεται

		ανεπαρκές, αυτό συντάσσεται ή τροποποιείται αναλόγως από το Παρατηρητήριο και με την προσθήκη ενδεχομένως παρεμβάσεων που προβλέπονται στην παράγραφο 6, αποστέλλεται στον Ο.Τ.Α. προκειμένου να ψηφισθεί χωρίς καθυστέρηση από το δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο. Το Παρατηρητήριο παρακολουθεί την εφαρμογή του Σ.Ο.Ε. και μπορεί να προτείνει στο οικείο δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο την τροποποίησή του ανάλογα με τις ανάγκες και την πορεία εκτέλεσης του Προγράμματος Εξυγίανσης. Το πενταετές επιχειρησιακό πρόγραμμα, το ετήσιο πρόγραμμα δράσης, το τεχνικό πρόγραμμα και ο προϋπολογισμός αναμορφώνονται σύμφωνα με το Σ.Ο.Ε.. 5. Ενταξη σε Πρόγραμμα Εξυγίανσης μπορεί να γίνει και κατόπιν σχετικής αίτησης του ιδίου του Ο.Τ.Α.. Η αίτηση, στην οποία δηλώνεται αδυναμία του Ο.Τ.Α. να έχει ισοσκελισμένο προϋπολογισμό είτε κατά την αρχική κατάρτισή του είτε μετά από αναμόρφωσή του, συνοδεύεται από: α) απόφαση του οικείου δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, β) εκτίμηση της οικονομικής κατάστασης του Ο.Τ.Α. από τον Προϊστάμενο των Οικονομικών Υπηρεσιών, ο οποίος συντάσσει την έκθεση αξιολόγησης της προηγούμενης παραγράφου και γ) το Σ.Ο.Ε. της προηγούμενης παραγράφου. Η αίτηση, με τα συνοδευτικά αυτής στοιχεία αξιολογείται από το Παρατηρητήριο και με αιτιολογημένη απόφασή του και διαπιστωτική πράξη του Υπουργού Εσωτερικών αυτή είτε γίνεται δεκτή και ο Ο.Τ.Α. υπάγεται σε Πρόγραμμα Εξυγίανσης, είτε απορρίπτεται.» *** Οι παράγραφοι 2 έως και 5 αντικαταστάθηκαν ως άνω με το άρθρο 75 Ν.4316/2014,

		ΦΕΚ Α 270/24.12.2014. «6. Η ένταξη στο Πρόγραμμα Εξυγίανσης συνεπάγεται την εφαρμογή, κατά περίπτωση, μέρους ή του συνόλου των κάτωθι παρεμβάσεων: α) άμεση εφαρμογή των αναγκαίων μέτρων που προβλέπονται από τη νομοθεσία για τη διασφάλιση της είσπραξης των απαιτήσεων του Ο.Τ.Α. και την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής, β) αναστολή ή περιορισμό των προσλήψεων, γ) πρόβλεψη για εθελοντικές μετατάξεις ή επιβολή υποχρεωτικών μετατάξεων προσωπικού, με νομοθετική ρύθμιση, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης, που προτείνεται από το Παρατηρητήριο και υποβάλλεται στους αρμόδιους Υπουργούς, δ) πραγματοποίηση μόνο υποχρεωτικών ή πλήρως ανελαστικών δαπανών, ε) αύξηση των ιδίων εσόδων από φόρους, τέλη, δικαιώματα και εισφορές, στ) αύξηση του ανώτατου συντελεστή επιβολής του Τέλους Ακίνητης Περιουσίας για τα ακίνητα που βρίσκονται στην εδαφική περιφέρεια του δήμου σε ποσοστό μέχρι και 3‰, και επιβολή του τέλους υποχρεωτικά από το δήμο, σύμφωνα με το ποσοστό αυτό μέχρι την οικονομική εξυγίανσή του. Ομοίως, αύξηση του συντελεστή επιβολής του τέλους επί των ακαθαρίστων εσόδων

		και παρεπιδημούντων από 0,5% μέχρι και 2%, ζ) διάθεση μέρους ή του συνόλου των εσόδων από τους Κ.Α.Π. επενδυτικών δαπανών για την αποπληρωμή ληξιπρόθεσμων κάθε είδους οφειλών και κατά προτεραιότητα ληξιπρόθεσμων οφειλών σε τρίτους, η) καθορισμό κατηγοριών πράξεων των συλλογικών και μονομελών οργάνων του Ο.Τ.Α. που αποστέλλονται υποχρεωτικώς για τον έλεγχο νομιμότητας από την αρμόδια για την εποπτεία του Αρχή, πέραν των ήδη προβλεπόμενων, θ) πρόσβαση στο Λογαριασμό Εξυγίανσης των Ο.Τ.Α. της παραγράφου 8 του παρόντος άρθρου, ι) δανειοδότηση από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, για την κάλυψη του ελλείμματος του προϋπολογισμού, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης και με όρους και προϋποθέσεις που καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, ια) δυνατότητα κατάρτισης και επικύρωσης από την αρμόδια για την εποπτεία του Ο.Τ.Α. Αρχή, μη ισοσκελισμένου προϋπολογισμού, ιβ) δυνατότητα ρύθμισης των οφειλών του προς το Ελληνικό Δημόσιο και τα ασφαλιστικά ταμεία, με όρους και προϋποθέσεις που τίθενται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας.

		7.α. Οι Ο.Τ.Α. που υπάγονται σε Πρόγραμμα Εξυγίανσης συμπληρώνουν ειδικό μηνιαίο απογραφικό δελτίο, το οποίο υποβάλλουν στη Διεύθυνση Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών και το περιεχόμενο του οποίου καθορίζεται με απόφαση του Παρατηρητηρίου. Η ως άνω Διεύθυνση με βάση τα απογραφικά δελτία ενημερώνει με τριμηνιαία έκθεσή της το Παρατηρητήριο, σχετικά με την εν γένει πορεία του Προγράμματος Εξυγίανσης παραθέτοντας τα βασικά οικονομικά μεγέθη των Ο.Τ.Α. που έχουν ενταχθεί σε αυτό. β. Εφόσον για δύο συνεχόμενα οικονομικά έτη ο Ο.Τ.Α. καταρτίζει - εκτελεί τουλάχιστον ισοσκελισμένο προϋπολογισμό με απόφαση του Παρατηρητηρίου και διαπιστωτική πράξη του Υπουργού Εσωτερικών, εξέρχεται του Προγράμματος Εξυγίανσης. 8.α. Για τη χρηματοδότηση του Προγράμματος Εξυγίανσης των Ο.Τ.Α. συστήνεται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων Λογαριασμός, με την ονομασία «Λογαριασμός Εξυγίανσης των Ο.Τ.Α.», τον οποίο διαχειρίζεται η Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών. Το Λογαριασμό βαρύνουν ιδίως δαπάνες χρηματοδότησης των Ο.Τ.Α. για την κάλυψη του συνόλου ή μέρους των οφειλών τους, στο πλαίσιο υλοποίησης ειδικού προγράμματος αποπληρωμής τους, το οποίο εγκρίνεται με απόφαση του Παρατηρητηρίου, και για την πληρωμή των δαπανών τους, καθώς και τυχόν εγγυήσεις για τα δάνεια της παραγράφου 6 περίπτωση ι΄ του παρόντος άρθρου. β. Με απόφαση του Παρατηρητηρίου δύναται να ρυθμίζεται κάθε

		αναγκαίο ζήτημα για τη λειτουργία και τη διαχείριση του Λογαριασμού, καθώς και οι όροι και η διαδικασία τυχόν επιστροφής των ποσών, με τα οποία χρηματοδοτήθηκε από αυτόν ο Ο.Τ.Α.. γ. Ο Λογαριασμός χρηματοδοτείται σε ετήσια βάση από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (Κ.Α.Π.) και συγκεκριμένα σε ποσοστό 4% επί αυτών που αποδίδονται στους Ο.Τ.Α. για την κάλυψη λειτουργικών δαπανών τους και εφόσον κριθεί απολύτως αναγκαίο, με ισόποση χρηματοδότηση από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, πέραν αυτής που προορίζεται για την ενίσχυση των Κ.Α.Π.. Τα ποσά του προηγούμενου εδαφίου μπορούν να διαφοροποιούνται με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και Εσωτερικών μετά από πρόταση του Παρατηρητηρίου και αφού ληφθεί υπόψη το πιστωτικό υπόλοιπο του Λογαριασμού στις 31 Δεκεμβρίου του προηγούμενου οικονομικού έτους. Τα αδιάθετα, κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, χρηματικά διαθέσιμα του προγράμματος «Αυτοδιοίκηση - Κοινωνική Συνοχή - Ισόρροπη Ανάπτυξη (ΑΚΣΙΑ)», μεταφέρονται υποχρεωτικά στο Λογαριασμό Εξυγίανσης των Ο.Τ.Α.. Με όμοιες αποφάσεις δύνανται τυχόν υπόλοιπα ειδικών χρηματοδοτήσεων προς τους Ο.Τ.Α. να μεταφέρονται προς ενίσχυση του Λογαριασμού. δ. Ο Λογαριασμός Εξυγίανσης είναι έντοκος και οι τόκοι του πιστώνονται κάθε ημερολογιακό εξάμηνο. Το επιτόκιο κατάθεσης είναι κυμαινόμενο για κάθε εξάμηνο και αντιστοιχεί με το ποσόν της απόδοσης του «Κοινού Κεφαλαίου Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και Ασφαλιστικών Φορέων», το οποίο διαχειρίζεται η Τράπεζα της Ελλάδος, όπως αυτό διαμορφώνεται κάθε φορά κατά την τελευταία διαχειριστική χρήση του. Για τα

		ποσά που κινούνται μέσω του Λογαριασμού, δεν προβλέπεται προμήθεια του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων. ε. Εντός μηνός από το τέλος του οικονομικού έτους το Παρατηρητήριο συντάσσει ετήσια έκθεση για τη λειτουργία του Λογαριασμού, η οποία κοινοποιείται στους Υπουργούς Οικονομικών και Εσωτερικών και περιλαμβάνει ιδίως: i. το διαθέσιμο ποσό του Λογαριασμού κατά την έναρξη και το κλείσιμο της προηγούμενης διαχειριστικής χρήσης, ii. το σύνολο των Ο.Τ.Α., που έχουν ενταχθεί στο Πρόγραμμα Εξυγίανσης, iii. τα ποσά που εκταμιεύτηκαν κατά τη διάρκεια του προηγούμενου οικονομικού έτους ανά Ο.Τ.Α. και ανά κατηγορία δαπανών. Η έκθεση αυτή αναρτάται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών. 9. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, τα υπαίτια αιρετά όργανα, καθώς και οι υπάλληλοι των Ο.Τ.Α. υπέχουν αστική και πειθαρχική ευθύνη για σοβαρή παράβαση καθήκοντος. 10. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών δύναται να ρυθμίζονται ζητήματα λειτουργίας του Παρατηρητηρίου, να προστίθενται νέες προϋποθέσεις για την ένταξη Ο.Τ.Α. στο Πρόγραμμα Εξυγίανσης, καθώς και κάθε

		αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή του παρόντος.» *** Οι παράγραφοι 6, 7, 8, 9 και 10 προστέθηκαν με το άρθρο 76 Ν.4316/2014, ΦΕΚ Α 270/24.12.2014. **Άρθρο 149** **Παρακολούθηση της εκτέλεσης των προϋπολογισμών των Ο.Τ.Α.** 1. Το Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας των Ο.Τ.Α. ελέγχει την ορθή εκτέλεση των προϋπολογισμών και την εν γένει πορεία των οικονομικών των Ο.Τ.Α. και των νομικών τους προσώπων που εντάσσονται στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης, όπως αποτυπώνονται στο «Ολοκληρωμένο Πλαίσιο Δράσης» (Ο.Π.Δ.). Το Ο.Π.Δ. υποχρεωτικά συνοψίζει τα στοιχεία του ετήσιου προϋπολογισμού του Ο.Τ.Α. και των νομικών του προσώπων, αποτυπώνει το οικονομικό αποτέλεσμα και τις απλήρωτες υποχρεώσεις και εγκρίνεται από την αρμόδια, για την εποπτεία του Ο.Τ.Α., αρχή. Η αρχή αυτή υποχρεούται να αποστέλλει στο Παρατηρητήριο, σε ηλεκτρονική μορφή, το Ο.Π.Δ. που υποβάλλεται σε αυτή από τους Ο.Τ.Α. προς έγκριση, καθώς και αυτό που τελικώς εγκρίνεται από αυτήν, το οποίο αναρτάται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών και του οικείου Ο.Τ.Α.. Το Ο.Π.Δ. περιλαμβάνει υποχρεωτικά μηνιαίους και τριμηνιαίους στόχους σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 70 και το ακριβές περιεχόμενο του καθορίζεται με την κοινή υπουργική απόφαση της παραγράφου 3.

		2. Το Παρατηρητήριο αξιολογεί τις προβλέψεις των εσόδων που παρουσιάζουν οι Ο.Τ.Α. στο Ο.Π.Δ. και διατυπώνει προτάσεις τροποποίησης τους, όπου αυτό κρίνεται αναγκαίο και ιδίως όταν τα έσοδα εμφανίζονται υπερεκτιμημένα και μη ρεαλιστικά. Το Παρατηρητήριο αξιολογεί και ελέγχει την πορεία της εκτέλεσης του προϋπολογισμού με βάση τα μηνιαία στοιχεία εκτέλεσης του προϋπολογισμού, που παρακολουθεί η Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών, καθώς και με πρόσθετα στοιχεία που παρέχει ο Ο.Τ.Α., εφόσον του ζητηθεί. 3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών δύναται να μετονομάζεται το «Ολοκληρωμένο Πλαίσιο Δράσης» και να ρυθμίζονται ζητήματα λειτουργίας του Παρατηρητηρίου, καθώς και κάθε αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή του παρόντος.

	ΝΕΑ ΔΙΑΤΑΞΗ	ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΗ/ΤΡΟΠΟΠΟΙΟΥΜΕΝΗ ΔΙΑΤΑΞΗ
	Άρθρο 213 **Ειδικοί Σύμβουλοι – Επιστημονικοί Συνεργάτες – Ειδικοί Συνεργάτες στους δήμους** **Η παρ. 1 του άρθρου 163 του ν. 3584/2007 (Α' 143) αντικαθίσταται ως εξής:** «Σε κάθε δήμο συνιστώνται θέσεις Ειδικών Συμβούλων ή Ειδικών Συνεργατών ή Επιστημονικών Συνεργατών, συνολικού αριθμού ίσου με τον αριθμό των Αντιδημάρχων του δήμου, σύμφωνα με το άρθρο 59 παρ. 2 του ν. 3852/2010. Ειδικά για τους δήμους με μόνιμο πληθυσμό, σύμφωνα με τα στοιχεία της τελευταίας απογραφής της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, πάνω από εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) κατοίκους, μπορεί να συνιστάται, με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας, μία θέση Ειδικού Συνεργάτη, επιπλέον των προβλεπόμενων στο προηγούμενο εδάφιο. Η πλήρωση μίας από τις θέσεις που προβλέπονται στα προηγούμενα εδάφια μπορεί να γίνεται με πρώην δήμαρχο ή με απόφοιτο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και εμπειρία ή επαγγελματική ειδίκευση σε θέματα σχετικά με την Τοπική Αυτοδιοίκηση, που αποδεικνύονται σύμφωνα με την περίπτωση γ' της παρ. 3. Οι θέσεις που συνιστώνται σύμφωνα με την παράγραφο αυτή, καλύπτονται με συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, η διάρκεια των οποίων δεν μπορεί να υπερβαίνει τη διάρκεια της δημοτικής περιόδου εντός της οποίας προσλήφθηκαν».	**Ν. 3852/2010: «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης»** **Άρθρο 163** **Ειδικοί Σύμβουλοι - Επιστημονικοί Συνεργάτες - Ειδικοί Συνεργάτες των Ο.Τ.Α.** 1. Συνιστώνται στους Δήμους ισάριθμες με τους Αντιδημάρχους θέσεις Ειδικών Συμβούλων ή Ειδικών Συνεργατών ή Επιστημονικών Συνεργατών. Με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας Συνδέσμου Δήμων, Δήμων και Κοινοτήτων ή Κοινοτήτων, με συνολικό πληθυσμό των μελών του πάνω από εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) κατοίκους, μπορεί να συνιστάται μία θέση Ειδικού Συνεργάτη. Οι ανωτέρω προσλαμβάνονται με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, η διάρκεια της οποίας δεν μπορεί να υπερβεί τη θητεία της δημοτικής περιόδου εντός της οποίας προσλήφθηκαν, και διέπονται αποκλειστικά από τις διατάξεις των επόμενων παραγράφων, *** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Κατά την παράγραφο 11 άρθρου 44 Ν.3979/2011, ΦΕΚ Α 138/16.6.2011: "Η πλήρωση μίας θέσης, εκ των θέσεων που προβλέπονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 163 του ν. 3584/2007 και της παραγράφου 1

		του άρθρου 243 του ν. 3852/2010, μπορεί να γίνει ή με πρώην δήμαρχο ή με απόφοιτο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και ειδίκευση σε επαγγελματικό τομέα αρμοδιοτήτων των Ο.Τ.Α., που αποδεικνύεται σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης γ` της παρ. 3 του άρθρου 163 του ν. 3584/2007. Στις περιπτώσεις αυτές η θέση που πληρούται αποτελεί θέση συνεργάτη δημάρχου ή περιφερειάρχη. Λοιπές διατάξεις που αφορούν τους ειδικούς συνεργάτες εφαρμόζονται και για το συνεργάτη δημάρχου ή περιφερειάρχη. Συμβάσεις εργασίας που συνήφθησαν με πρόσωπα κατά τις ανωτέρω διατάξεις, μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος, θεωρούνται νόμιμες". ***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Σύμφωνα με την ΠΑΡΑΓΡΑΦΟ ΣΤ, Υποπαράγραφο ΣΤ.1. , παρ.1 του ν.4093/2012, όπως ισχύει 1. Από 1.1.2013 οι θέσεις ειδικών συνεργατών, επιστημονικών συνεργατών, ειδικών συμβούλων στους ΟΤΑ Α` και Β` Βαθμού επανακαθορίζονται ως εξής: Α) Σε Δήμους με αριθμό αντιδημάρχων έως δύο (2) συνίσταται μια (1) θέση, έως τέσσερεις (4) συνιστώνται δύο (2) θέσεις, έως πέντε (5) συνιστώνται τρείς (3) θέσεις, έως έξι (6) συνιστώνται τέσσερεις (4) θέσεις, έως (8) συνιστώνται πέντε (5) θέσεις, έως εννέα (9) συνιστώνται έξι (6) θέσεις, έως δώδεκα (12) συνιστώνται επτά (7) θέσεις ενώ από (13) και άνω συνιστώνται οκτώ (8) θέσεις. Εξαιρούνται οι Δήμοι που με βάση την τελευταία απογραφή του 2011 έχουν νόμιμο πληθυσμό άνω των 150.000 κατοίκων οι οποίοι και διατηρούν τον ίδιο αριθμό θέσεων ειδικών συνεργατών, επιστημονικών συνεργατών και ειδικών συμβούλων που προβλέπεται στο άρθρο 163

		του ν. 3584/2007 (Α` 143).
2	**Άρθρο 214** Το άρθρο 243 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 243 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Ειδικοί Σύμβουλοι – Επιστημονικοί Συνεργάτες – Ειδικοί Συνεργάτες 1. Σε κάθε περιφέρεια συνιστώνται τέσσερις (4) θέσεις Ειδικών Συμβούλων ή Ειδικών Συνεργατών ή Επιστημονικών Συνεργατών, για την κάλυψη των αναγκών του περιφερειάρχη και μία (1) για κάθε αντιπεριφερειάρχη, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 160. Οι ανωτέρω προσλαμβάνονται με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, η διάρκεια της οποίας δεν μπορεί να υπερβαίνει τη θητεία της περιφερειακής περιόδου εντός της οποίας προσλήφθηκαν και διέπονται αποκλειστικά από τις διατάξεις των επόμενων παραγράφων. 2. Οι Ειδικοί Σύμβουλοι, οι Ειδικοί Συνεργάτες και οι Επιστημονικοί Συνεργάτες δεν παρεμβάλλονται στην οργανωτική και βαθμολογική κλίμακα, ούτε οι θέσεις τους έχουν αντιστοιχία με τις θέσεις της κλίμακας αυτής. Υπόκεινται απευθείας στην ιεραρχική εξάρτηση του οικείου περιφερειάρχη ή αντιπεριφερειάρχη, για την επικουρία του οποίου έχουν προσληφθεί και είναι ανεξάρτητοι από το ειδικό Επιστημονικό προσωπικό Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου που προσλαμβάνεται σε οργανικές θέσεις για την εξυπηρέτηση διαρκών αναγκών.	**Ν. 3852/2010: «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης»** **Άρθρο 243** **Ειδικοί Σύμβουλοι και συνεργάτες** 1.Στις περιφέρειες συνιστώνται τέσσερις (4) θέσεις ειδικών συμβούλων ή επιστημονικών ή ειδικών συνεργατών για την κάλυψη των αναγκών του περιφερειάρχη και μία (1) για κάθε αντιπεριφερειάρχη. ***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ**: Σύμφωνα με την ΠΑΡΑΓΡΑΦΟ ΣΤ, Υποπαράγραφο ΣΤ.1, παρ.1 του ν.4093/2012, όπως ισχύει 1. Από 1.1.2013 οι θέσεις ειδικών συνεργατών, επιστημονικών συνεργατών, ειδικών συμβούλων στους ΟΤΑ Α` και Β` Βαθμού επανακαθορίζονται ως εξής: 1. (…) Β) Στις περιφέρειες συνιστώνται δύο (2) θέσεις ειδικών συμβούλων ή επιστημονικών ή ειδικών συνεργατών για την κάλυψη των αναγκών του περιφερειάρχη και μία (1) για κάθε αντιπεριφερειάρχη που εκλέγεται άμεσα. Οι θέσεις του προηγούμενου εδαφίου είναι ενιαίες.

	3. Οι Ειδικοί Σύμβουλοι, οι Ειδικοί Συνεργάτες και οι Επιστημονικοί Συνεργάτες δεν ασκούν αποφασιστικές αρμοδιότητες οποιασδήποτε μορφής. Παρέχουν συμβουλές και διατυπώνουν εξειδικευμένες γνώμες, γραπτά ή προφορικά, για το συγκεκριμένο τομέα δραστηριοτήτων της Περιφέρειας, τον οποίο έχουν ορισθεί να εξυπηρετήσουν. Το συμβουλευτικό τους έργο απευθύνεται προς τον περιφερειάρχη ή τον αντιπεριφερειάρχη, το περιφερειακό Συμβούλιο και τις επιτροπές της περιφέρειας, ανάλογα με τις αρμοδιότητές τους. Ειδικά οι Επιστημονικοί Συνεργάτες παρέχουν υπηρεσίες, μέσα στον κύκλο των γνώσεων τους, σε εξειδικευμένα επιστημονικά και τεχνικά θέματα, που μπορεί να αναφέρονται στη διενέργεια ερευνών, εκπόνηση μελετών, σύνταξη εκθέσεων, υποβολή προτάσεων ή εισηγήσεων, επεξεργασία και παρουσίαση στοιχείων απαραίτητων για την πραγμάτωση των σκοπών της περιφέρειας, παροχή επιστημονικής ή τεχνολογικής βοήθειας σε ειδικά θέματα που απασχολούν τις οργανωτικές μονάδες της περιφέρειας, συστηματική παρακολούθηση της επιστήμης και τεχνολογίας στον τομέα της δραστηριότητας τους, τήρηση αρχείου ελληνικών και ξένων βιβλιογραφικών δεδομένων, ή σε κάθε άλλη εργασία που τους ανατίθεται από τον οικείο περιφερειάρχη ή αντιπεριφερειάρχη. 4. Για την πλήρωση των θέσεων της παρ. 1 απαιτούνται: α. τα γενικά προσόντα διορισμού που προβλέπονται για το μόνιμο προσωπικό του Δημοσίου, β. πτυχίο ή δίπλωμα Ανώτατης Εκπαίδευσης της ημεδαπής ή ισότιμο πτυχίο ή δίπλωμα της αλλοδαπής, γ. ειδίκευση σε επιστημονικό ή επαγγελματικό τομέα	Οι ανωτέρω πρέπει να κατέχουν πτυχίο ή δίπλωμα Πανεπιστημίου ή Τ.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ισότιμο πτυχίο ή δίπλωμα της αλλοδαπής προσλαμβάνονται, δε, με ειδική σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου από τους περιφερειάρχες και Αντιπεριφερειάρχες και υπόκεινται, απευθείας, στην ιεραρχική εξάρτηση τούτων. Διέπονται αποκλειστικά από τις διατάξεις των παραγράφων 5 έως και 13 του άρθρου 67 του ν. 1416/1984 (ΦΕΚ 18 Α), όπως ισχύει. *** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Κατά την παρ.11 άρθρ.45 Ν.3979/2011,ΦΕΚ Α 138/16.6.2011: "Η πλήρωση μίας θέσης, εκ των θέσεων που προβλέπονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 163 του ν. 3584/2007 και της παραγράφου 1 του άρθρου 243 του ν. 3852/2010, μπορεί να γίνει ή με πρώην δήμαρχο ή με απόφοιτο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και ειδίκευση σε επαγγελματικό τομέα αρμοδιοτήτων των Ο.Τ.Α., που αποδεικνύεται σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης γ` της παρ. 3 του άρθρου 163 του ν. 3584/2007. Στις περιπτώσεις αυτές η θέση που πληρούται αποτελεί θέση συνεργάτη δημάρχου ή περιφερειάρχη. Λοιπές διατάξεις που αφορούν τους ειδικούς συνεργάτες εφαρμόζονται και για το συνεργάτη δημάρχου ή περιφερειάρχη. Συμβάσεις εργασίας που συνήφθησαν με πρόσωπα κατά τις ανωτέρω διατάξεις, μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος, θεωρούνται νόμιμες". «2. Το έργο των ειδικών συμβούλων, των ειδικών συνεργατών και επιστημονικών συνεργατών Περιφερειαρχών και Αντιπεριφερειαρχών δεν είναι ασυμβίβαστο με την ιδιότητα του δικηγόρου, ούτε αναστέλλει την άσκηση του δικηγορικού λειτουργήματος. Για όσους έχουν την ιδιότητα του ελεύθερου επαγγελματία σε άλλο τομέα δραστηριότητας, η

	αρμοδιοτήτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, που αποδεικνύεται με αξιόλογη επιστημονική ενασχόληση (δημοσιεύσεις, συμμετοχή σε συνέδρια, ομάδες εργασίας κλπ.) ή αξιόλογη επαγγελματική απασχόληση ή επαρκείς γνώσεις και σημαντική εμπειρία, ανάλογη με τα αντικείμενα στα οποία θα απασχοληθούν. Επίσης, η ειδίκευση αυτή μπορεί να αποδεικνύεται και από την ιδιότητα των προσλαμβανομένων ως επαγγελματιών ειδικής εμπειρίας. Ειδικά για τους Επιστημονικούς Συνεργάτες, απαιτείται επιπλέον και διδακτορικό δίπλωμα ή τίτλος μεταπτυχιακών σπουδών Σχολής Ανώτατης Εκπαίδευσης της ημεδαπής ή αλλοδαπής ή αξιόλογες ειδικές μελέτες, σχετιζόμενα με το αντικείμενο της απασχόλησής τους. 5. Η πλήρωση των θέσεων Ειδικών Συμβούλων, Ειδικών Συνεργατών και Επιστημονικών Συνεργατών της παρ. 1, ενεργείται με δημόσια γνωστοποίηση διά του τύπου, από τον περιφερειάρχη, ο οποίος και προσλαμβάνει με απόφασή του τα πρόσωπα που είναι, κατά την κρίση του, κατάλληλα. Η απόφαση αυτή, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζει τις δραστηριότητες και τα ειδικότερα καθήκοντα με τα οποία θα απασχοληθεί ο προσλαμβανόμενος. Η πρόσληψη ολοκληρώνεται με την υπογραφή, από τον προσλαμβανόμενο, ειδικής σύμβασης εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, από την οποία και συνάπτεται η εργασιακή σχέση με την περιφέρεια και αρχίζει η υποχρέωση του προσλαμβανόμενου για παροχή υπηρεσιών. Οι υπάλληλοι της κατηγορίας της παρ. 1 διορίζονται και απολύονται με απόφαση του περιφερειάρχη ή του	άσκηση του ελευθέριου επαγγέλματος είναι ασυμβίβαστη με την άσκηση καθηκόντων του ειδικού συμβούλου, του ειδικού συνεργάτη και επιστημονικού συνεργάτη, μπορούν όμως να εξαιρεθούν από τον περιορισμό του παρόντος εδαφίου, με απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου.». *** Τα δύο πρώτα εδάφια αντικαταστάθηκαν ως άνω με το άρθρο 36 Ν.4483/2017, ΦΕΚ Α 107/31.7.2017. "Μια εκ των θέσεων της παραγράφου 1 μπορεί να πληρούται με θέση μετακλητού ιδιαίτερου γραμματέα Περιφερειάρχη, ο οποίος διορίζεται και απολύεται με απόφαση του Περιφερειάρχη, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ο ιδιαίτερος γραμματέας παύει να ασκεί τα καθήκοντα του και απολύεται αυτοδικαίως αμέσως μόλις ο Περιφερειάρχης αποβάλλει την ιδιότητα του για οποιονδήποτε λόγο. Στον ιδιαίτερο γραμματέα καταβάλλονται αποδοχές ειδικού συνεργάτη." ***Το εντός " " εδάφιο προστέθηκε με τη παρ.3α του άρθρου 9 του Ν.4018/2011 ΦΕΚ 215/30-09-2011 3. Σε κάθε περιφέρεια συνιστώνται δύο θέσεις δημοσιογράφων, με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου, που διαρκεί όσο και η Θητεία του περιφερειάρχη. Για την πρόσληψη δεν τηρείται η διαδικασία έγκρισης της τριμελούς εξ Υπουργών Επιτροπής της ΠΥΣ 33/2006 (ΦΕΚ 280 Α), όπως ισχύει. Με τη λήξη της Θητείας του περιφερειάρχη, η σύμβαση λύεται αυτοδικαίως και αζημίως για την οικεία περιφέρεια.

	αντιπεριφερειάρχη. Παύουν να ασκούν τα καθήκοντα τους και απολύονται, αυτοδικαίως, αμέσως μόλις ο περιφερειάρχης ή ο αντιπεριφερειάρχης που τους προσέλαβε, παύσει να ασκεί, για οποιονδήποτε λόγο, τα καθήκοντά του. 6. Η πλήρωση των θέσεων Ειδικών Συμβούλων, Ειδικών Συνεργατών ή Επιστημονικών Συνεργατών μπορεί να γίνει και με απόσπαση υπαλλήλων του δημόσιου τομέα, όπως αυτός οριοθετείται με τις διατάξεις του ν. 1256/1982, συμπεριλαμβανομένων και των Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού. Η διάρκεια της απόσπασης είναι ίση με τη διάρκεια της θητείας του περιφερειάρχη ή του αντιπεριφερειάρχη, για την επικουρία του οποίου έχουν προσληφθεί. Η απόσπαση διενεργείται με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και του αρμόδιου, κατά περίπτωση, Υπουργού, η οποία εκδίδεται ύστερα από αίτηση του ενδιαφερόμενου υπαλλήλου, γνώμη του αρμόδιου προς διορισμό οργάνου του φορέα προέλευσης, καθώς και γνώμη του αρμοδίου διοικητικού συμβουλίου ή του αρμόδιου διοικητή, όπου αυτό υπάρχει. Η μισθοδοσία των αποσπώμενων υπαλλήλων καταβάλλεται από την υπηρεσία υποδοχής. Οι αποσπασμένοι, κατά το χρόνο της απόσπασής τους, εξακολουθούν να υπάγονται στους φορείς κοινωνικής ασφάλισης, στους οποίους είναι ασφαλισμένοι. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου καταλαμβάνουν και το ήδη υπηρετούν με απόσπαση προσωπικό σε θέσεις Ειδικών Συμβούλων, Ειδικών Συνεργατών ή Επιστημονικών Συνεργατών των περιφερειών. καθώς και το προσωπικό που υπηρετούσε στις θέσεις αυτές, στις 2 Δεκεμβρίου 2016.	"4. Σε κάθε περιφέρεια συνιστάται μία θέση Διευθυντή Γραφείου Περιφερειάρχη. Η θέση καλύπτεται ή με ειδικό σύμβουλο ή με επιστημονικό ή με ειδικό συνεργάτη Περιφερειάρχη ή με προσωπικό της οικείας περιφέρειας ή με το προσωπικό που αποσπάται στο Γραφείο Περιφερειάρχη, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 11α του άρθρου 247. Οι αποσπώμενοι λαμβάνουν το βασικό μισθό και τα επιδόματα της οργανικής τους θέσης, που δεν συνδέονται με την ενεργό άσκηση των καθηκόντων τους." ***Η παρ.4 προστέθηκε με τη παρ.3β του άρθρου 9 του Ν.4018/2011 ΦΕΚ 215/30-09-2011

	7. Μια εκ των θέσεων της παρ. 1 μπορεί να πληρούται με θέση μετακλητού ιδιαίτερου γραμματέα περιφερειάρχη, ο οποίος διορίζεται και απολύεται με απόφαση του περιφερειάρχη, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ο ιδιαίτερος γραμματέας παύει να ασκεί τα καθήκοντα του και απολύεται αυτοδικαίως, αμέσως μόλις ο περιφερειάρχης απολέσει την ιδιότητα του, για οποιονδήποτε λόγο. Στον ιδιαίτερο γραμματέα καταβάλλονται αποδοχές Ειδικού Συνεργάτη. 8. Το έργο των Ειδικών Συμβούλων, των Ειδικών Συνεργατών και Επιστημονικών Συνεργατών περιφερειαρχών και αντιπεριφερειαρχών δεν είναι ασυμβίβαστο με την ιδιότητα του δικηγόρου, ούτε αναστέλλει την άσκηση του δικηγορικού λειτουργήματος. Για όσους έχουν την ιδιότητα του ελεύθερου επαγγελματία σε άλλο τομέα δραστηριότητας, η άσκηση του ελευθέριου επαγγέλματος είναι ασυμβίβαστη με την άσκηση καθηκόντων του Ειδικού Συμβούλου, του Ειδικού Συνεργάτη και Επιστημονικού Συνεργάτη, μπορούν όμως να εξαιρεθούν από τον περιορισμό του παρόντος εδαφίου, με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου. 9. Η σύμβαση εργασίας των Ειδικών Συμβούλων, των Επιστημονικών Συνεργατών και των Ειδικών Συνεργατών λύεται με το θάνατο, την έκπτωση την παραίτηση και την καταγγελία της ή την πάροδο είκοσι (20) ημερών από την αποχώρηση του περιφερειάρχη ή του αντιπεριφερειάρχη για την επικουρία του οποίου προσλήφθηκαν, εφόσον οι αντικαταστάτες τους δεν εκδηλώσουν με πράξη τους τη	

	συγκατάθεση για τη διατήρησή τους. Η απόλυση λόγω καταγγελίας της σύμβασης εργασίας ή η αποδοχή της παραίτησης ενεργείται αζημίως για την περιφέρεια με απόφαση του περιφερειάρχη, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η απόφαση κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο μέσα σε είκοσι ημέρες από τη δημοσίευσή της. Η λύση της εργασιακής σύμβασης επέρχεται με τη δημοσίευση της απόφασης αυτής στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης ή με την παρέλευση άπρακτης της 20ήμερης προθεσμίας, γίνεται δε αζημίως για τον οικείο φορέα. Στην περίπτωση της έκπτωσης του Συμβούλου ή Συνεργάτη ή της αποχώρησης του περιφερειάρχη ή του αντιπεριφερειάρχη, η λύση της εργασιακής σχέσης επέρχεται αυτοδικαίως και αζημίως για το φορέα, η δε σχετική πράξη έχει διαπιστωτικό χαρακτήρα. 10. Σε κάθε περιφέρεια συνιστάται μία θέση διευθυντή γραφείου περιφερειάρχη. Η θέση καλύπτεται ή με Ειδικό Σύμβουλο ή με Επιστημονικό ή με Ειδικό Συνεργάτη περιφερειάρχη ή με προσωπικό της οικείας περιφέρειας ή με προσωπικό που αποσπάται στο Γραφείο Περιφερειάρχη, σύμφωνα με την παρ. 11α του άρθρου 247. Οι αποσπώμενοι λαμβάνουν το βασικό μισθό και τα επιδόματα της οργανικής τους θέσης, που δεν συνδέονται με την ενεργό άσκηση των καθηκόντων τους.	

3	**Άρθρο 215** Το άρθρο 241 του ν.3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας 1. Τα οικεία περιφερειακά συμβούλια καταρτίζουν τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας των περιφερειών. Με τον Οργανισμό καθορίζονται: α) οι υπηρεσιακές τους μονάδες, β) η διάρθρωση των υπηρεσιακών μονάδων (Γενικές Διευθύνσεις, Διευθύνσεις, αυτοτελείς Διευθύνσεις, Τμήματα, αυτοτελή Τμήματα, Γραφεία και αυτοτελή Γραφεία), γ) ο τίτλος, οι αρμοδιότητες και η έδρα κάθε μονάδας, δ) οι θέσεις του μονίμου προσωπικού κατά κατηγορίες, κλάδους και ειδικότητες, ε) οι θέσεις του ειδικού επιστημονικού και του τεχνικού ή βοηθητικού προσωπικού, που μπορεί να προσλαμβάνεται με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, ζ) Η γενική περιγραφή καθηκόντων κάθε θέσης ευθύνης, καθώς και οι κατηγορίες και οι κλάδοι των οποίων οι υπάλληλοι κρίνονται για την κατάληψη θέσεων προϊσταμένων, ανάλογα με την ειδικότητα του κλάδου και το αντικείμενο των	**Ν. 3852/2010: «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης»** **Άρθρο 241** **Οργανισμός** 1. Τα οικεία περιφερειακά συμβούλια καταρτίζουν τον εσωτερικό οργανισμό οργάνωσης και λειτουργίας των περιφερειών Στον Οργανισμό καθορίζονται: α) οι υπηρεσιακές τους μονάδες, β) η διάρθρωση των υπηρεσιακών μονάδων (Γενικές Διευθύνσεις, Διευθύνσεις, "Αυτοτελείς Διευθύνσεις", αυτοτελή Τμήματα, Τμήματα, αυτοτελή Γραφεία και Γραφεία), *** Οι εντός " " λέξεις της περ.β` προστέθηκαν με την παρ.10ιθ΄ άρθρου 18 Ν.3870/2010,ΦΕΚ Α 138/9.8.2010: γ) ο τίτλος, οι Αρμοδιότητες και η έδρα κάθε μονάδας, δ) «Οι οργανικές θέσεις κατά κατηγορίες, κλάδους, ειδικότητες και βαθμούς, του μόνιμου προσωπικού.» *** Η περίπτωση δ΄ αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 12 παρ.13

	συγκεκριμένων οργανικών μονάδων , η) η λειτουργία τους. 2. Οι διατάξεις του π.δ. 50/2001 (Α' 39), εφαρμόζονται και στο προσωπικό των περιφερειών. 3. Ο Οργανισμός ψηφίζεται από το περιφερειακό συμβούλιο, ύστερα από γνώμη της πιο αντιπροσωπευτικής συνδικαλιστικής οργάνωσης των εργαζομένων. Η σχετική απόφαση εγκρίνεται με πράξη του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Το περιφερειακό συμβούλιο ψηφίζει τον Οργανισμό με βάση πλήρη μελέτη οργάνωσης των υπηρεσιών, για την κατάρτιση της οποίας λαμβάνονται υπόψη, ιδίως, οι ασκούμενες αρμοδιότητες, οι διαθέσιμοι πόροι, η έκταση, ο πληθυσμός και οι οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες της περιφέρειας. 4. Για την τροποποίηση του Οργανισμού ακολουθείται η διαδικασία της προηγούμενης παραγράφου και παρέχεται η ίδια έγκριση. 5. Δεν επιτρέπεται τροποποίηση του Οργανισμού κατά το τελευταίο εξάμηνο της θητείας των αιρετών οργάνων της περιφέρειας».	Ν.4071/2012,ΦΕΚ Α 85/11.4.2012. ε) οι θέσεις του ειδικού επιστημονικού και του τεχνικού ή βοηθητικού προσωπικού, που μπορεί να προσλαμβάνεται με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, «αορίστου χρόνου». *** Οι λέξεις «αορίστου χρόνου» προστέθηκαν στο εδάφιο ε΄με το άρθρο 5 Ν.4257/2014, ΦΕΚ Α 93/14.7.2014. στ) οι κατηγορίες και οι κλάδοι του προσωπικού, των οποίων οι υπάλληλοι κρίνονται για την κατάληψη θέσεων προϊσταμένων, ανάλογα με την ειδικότητα του κλάδου και το αντικείμενο των συγκεκριμένων οργανικών μονάδων και ζ) η λειτουργία τους. 2. Οι διατάξεις του π.δ. 50/2001 «Καθορισμός των προσόντων διορισμού σε θέσεις των δημοσίων υπηρεσιών και νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου» (ΦΕΚ 39 Α), όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά, εφαρμόζονται και στο προσωπικό των περιφερειών 3.α. Οι θέσεις προσωπικού των κατηγοριών Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ), Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ), Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ) και Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης (ΥΕ) κατατάσσονται σε πέντε συνολικά βαθμούς ως εξής:

		Βαθμός Α`, Βαθμός Β`, Βαθμός Γ`, Βαθμός Δ` και Βαθμός Ε`.  Οι θέσεις των κατηγοριών ΠΕ, ΤΕ και ΔΕ κατατάσσονται στους βαθμούς Δ`, Γ`, Β` και Α`, από τους οποίους κατώτερος είναι ο Δ` και ανώτερος ο Α` .  Οι θέσεις της κατηγορίας ΥΕ κατατάσσονται στους βαθμούς Ε, Δ`, Γ` και Β` από τους οποίους κατώτερος είναι ο Ε` και ανώτερος ο Β`. Εισαγωγικός βαθμός των κατηγοριών ΠΕ, ΤΕ και ΔΕ είναι ο βαθμός Δ` και της κατηγορίας ΥΕ ο βαθμός Ε`. Για τους κατόχους διδακτορικού διπλώματος, συναφούς με τα αντικείμενα στα οποία είναι δυνατόν, κατά τις οικείες οργανικές διατάξεις, να απασχοληθούν, εισαγωγικός βαθμός είναι ο Γ`.  β) Για τους αποφοίτους της Εθνικής Σχολής ΔημόσιαςΔιοίκησης (Ε.Σ.Δ.Δ.), της Εθνικής Σχολής Τοπικής ΑυτοΔιοίκησης (Ε.Σ.Τ.Α.) του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και ΑυτοΔιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.), εισαγωγικός βαθμός είναι οΒ`.Ο χρόνος φοίτησης στην Ε.Σ.Δ.Δ. και την Ε.Σ.Τ.Α. υπολογίζεται ως πλεονάζων στο Β` βαθμό. Για τους αριστούχους προσμετράται ένα επιπλέον έτος στον ίδιο βαθμό.

		Στις περιπτώσεις που ισχύουν αθροιστικά οι ιδιότητες του αποφοίτου της Ε.Σ.Δ.Δ. ή Ε.Σ.Τ.Α. και του κατόχου μεταπτυχιακού τίτλου ή διδακτορικού διπλώματος, εφαρμόζεται η ευνοϊκότερη ρύθμιση. Οι θέσεις όλων των βαθμών των κατηγοριών ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ και ΥΕ είναι σε κάθε κατηγορία, οργανικά, ενιαίες. γ) θέσεις κλάδων ή ειδικοτήτων ΠΕ ή ΤΕ καλύπτονται, επίσης και από κατόχους πτυχίων ή τίτλων τριτοβάθμιας ή μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, που έχουν αποκτηθεί σε χώρες μέλη της Ε.Ε., στους οποίους έχει χορηγηθεί, είτε πράξη αναγνώρισης επαγγελματικής ισοτιμίας από το Συμβούλιο Ισοτιμιών του π.δ. 165/2000 (ΦΕΚ 149 Α), είτε απόφαση αναγνώρισης επαγγελματικής εκπαίδευσης, από την αρμόδια αρχή του π.δ. 231/1998 (ΦΕΚ 178 Α), όπως αυτά ισχύουν κάθε φορά. Οι κάτοχοι των παραπάνω τίτλων κατατάσσονται σε κατηγορία εκπαίδευσης, όπως αυτή προσδιορίζεται, κάθε φορά, από τη σχετική πράξη αναγνώρισης επαγγελματικής ισοτιμίας ή επαγγελματικής εκπαίδευσης. 4.«Ο Οργανισμός ψηφίζεται από το περιφερειακό συμβούλιο, ύστερα από γνώμη της πιο αντιπροσωπευτικής συνδικαλιστικής οργάνωσης των εργαζομένων. Η σχετική απόφαση εγκρίνεται με πράξη του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.»

		Το περιφερειακό συμβούλιο ψηφίζει τον Οργανισμό με βάση πλήρη μελέτη οργάνωσης των υπηρεσιών, για την κατάρτιση της οποίας λαμβάνονται υπόψη, ιδίως, οι ασκούμενεςΑρμοδιότητες, οι διαθέσιμοι πόροι, η έκταση, ο πληθυσμός και οι οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες της περιφέρειας. *** Το πρώτο εδάφιο της παρ.4 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 5 Ν.4257/2014, ΦΕΚ Α 93/14.7.2014. 5. Για την τροποποίηση του Οργανισμού ακολουθείται η διαδικασία της προηγούμενης παραγράφου και παρέχεται η ίδια έγκριση. 6. Δεν επιτρέπεται τροποποίηση του Οργανισμού κατά το τελευταίο εξάμηνο της Θητείας των αιρετών οργάνων της περιφέρειας. 7. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος νόμου με προεδρικό διάταγμα το οποίο εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών καταρτίζεται πρότυπος εσωτερικός Οργανισμός Οργάνωσης και Λειτουργίας των περιφερειών Ο ανωτέρω Οργανισμός δεν επιτρέπεται να τροποποιηθεί πριν παρέλθει έτος από την εγκατάσταση των αιρετών οργάνων των περιφερειών. Κατ` εξαίρεση επιτρέπεται τροποποίηση του, εντός του ανωτέρω έτους, εφόσον τούτο κριθεί αναγκαίο από το περιφερειακό συμβούλιο, με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του.

	Άρθρο 216 **Αναπλήρωση Εκτελεστικού Γραμματέα – Τροποποίηση το άρθρου 242 ν. 3852/2010 (Α΄87) όπως ισχύει** Στο άρθρο 242 του ν. 3852/2010 προστίθεται παράγραφος 9 ως εξής: «9. Σε περίπτωση κένωσης της θέσης του Εκτελεστικού Γραμματέα, για οιονδήποτε λόγο και μέχρι την κάλυψη της θέσης αυτής, οι αρμοδιότητες που του παρέχονται απευθείας από το νόμο και όσες του έχουν μεταβιβασθεί από τον οικείο Περιφερειάρχη ασκούνται από τον Περιφερειάρχη και τους νόμιμους αναπληρωτές του».	**Ν. 3852/2010: «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης»** **Άρθρο 242 του ν.3852/2010, όπως ισχύει** **Εκτελεστικός Γραμματέας** 1. Σε κάθε περιφέρεια συνιστάται μία θέση μετακλητού Εκτελεστικού Γραμματέα. 2. Ο Εκτελεστικός Γραμματέας διορίζεται και απολύεται με απόφαση του περιφερειάρχη που δημοσιεύεται σε περίληψη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, παύει, δε, να ασκεί τα καθήκοντα του, όταν ο περιφερειάρχης που τον προσέλαβε απολέσει την ιδιότητα του για οποιονδήποτε λόγο. 3.α. Ο διορισμός του γίνεται κατόπιν επιλογής, στο πλαίσιο σχετικής δημόσιας προκήρυξης. Ο Εκτελεστικός Γραμματέας πρέπει να κατέχει πτυχίο Πανεπιστημίου ή Τ.Ε.Ι. και να διαθέτει αξιόλογη διοικητική εμπειρία.

		β. Είναι επιτρεπτός, εφόσον συντρέχουν τα ανωτέρω προσόντα, ο διορισμός υπαλλήλων και λειτουργών του δημόσιου τομέα, όπως αυτός εκάστοτε ισχύει, ανεξάρτητα από τη σχέση με την οποία υπηρετούν. Επίσης στις θέσεις αυτές επιτρέπεται και ο διορισμός υπαλλήλων των περιφερειών. Εξαιρούνται οι υπάλληλοι οι οποίοι υπηρετούν στην ίδια περιφέρεια. Ο χρόνος υπηρεσίας τους που διανύεται στις θέσεις αυτές λογίζεται, για όλες τις συνέπειες, ως πραγματική υπηρεσία στην οργανική τους θέση. Σε περίπτωση αποχώρησης τους από την παραπάνω θέση επανέρχονται αυτοδικαίως στη θέση που κατείχαν πριν από το διορισμό τους. Αν η θέση αυτή δεν είναι κενή, θεωρούνται ότι κατέχουν ομοιόβαθμη προσωρινή θέση, που συνιστάται αυτοδικαίως και καταργείται, επίσης, αυτοδικαίως, όταν αποχωρήσουν από την υπηρεσία. 4. Οι αποδοχές του Εκτελεστικού Γραμματέα είναι ίσες με τα δύο τρίτα (2/3) της Αντιμισθίας του περιφερειάρχη. Τα πρόσωπα της περίπτωσης β` της προηγούμενης παραγράφου δεν λαμβάνουν τις αποδοχές της οργανικής τους θέσης. 5. Ο περιφερειάρχης μπορεί με απόφαση του να αναθέτει στον Εκτελεστικό Γραμματέα την υπογραφή με εντολή του εγγράφων και πιστοποιητικών, πλην χρηματικών ενταλμάτων. 6. Ο Εκτελεστικός Γραμματέας της περιφέρειας έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες : α. Υπογράφει τις αποφάσεις χορήγησης αδειών με ή χωρίς αποδοχές

		και μετακίνησης εκτός έδρας στο εσωτερικό και εξωτερικό των υπαλλήλων της περιφέρειας. β. Παρέχει οδηγίες, δίνει κατευθύνσεις και, γενικότερα, συντονίζει τις υπηρεσίες της περιφέρειας κατά την άσκηση του έργου τους. γ. Προβαίνει στη μελέτη και εισήγηση μέτρων για τη βελτίωση και προαγωγή των λειτουργιών της περιφέρειας. δ. Μεριμνά για την επεξεργασία από τις αρμόδιες υπηρεσίες των θεμάτων που είναι προς συζήτηση ενώπιον του περιφερειακού συμβουλίου ή των οικείων Επιτροπών σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη. ε. Παρακολουθεί τη διαδικασία εφαρμογής των αποφάσεων του περιφερειακού συμβουλίου και των οικείων επιτροπών από τις αρμόδιες υπηρεσίες της περιφέρειας. στ. Μεριμνά για την έγκαιρη ετοιμασία των περιοδικών απολογισμών δράσης της περιφέρειας, σύμφωνα προς τα αντίστοιχα προγράμματα ή τις συγκεκριμένες αποφάσεις και ενημερώνει σχετικά το περιφερειακό συμβούλιο και τις οικείες επιτροπές. ζ. Μεριμνά για τη συνεχή βελτίωση της αποτελεσματικής δράσης των υπηρεσιών της περιφέρειας, την προσαρμογή της λειτουργίας τους στις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας και τη βελτίωση της απόδοσης του στελεχικού δυναμικού και των τεχνικών μέσων της περιφέρειας. η. Οργανώνει κάθε νέα υπηρεσία που δημιουργείται στην περιφέρεια.

		7. Ο περιφερειάρχης μπορεί, με απόφαση του, και με την επιφύλαξη της παραγράφου 5 του παρόντος, να μεταβιβάζει την άσκηση και άλλων αρμοδιοτήτων στον Εκτελεστικό Γραμματέα. «8. Ο Εκτελεστικός Γραμματέας μπορεί να παρέχει εξουσιοδότηση υπογραφής, με εντολή του, σε προϊσταμένους υπηρεσιών της περιφέρειας για την έκδοση των αποφάσεων της περίπτωσης α` της παραγράφου 6.» *** Η παράγραφος 8 προστέθηκε με την παρ.7 άρθρ.45 Ν.3979/2011,ΦΕΚ Α 138/16.6.2011.
	Άρθρο 217 **Διαδικασία πρόσληψης προσωπικού Περιφερειών – Αντικατάσταση άρθρου 244 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 244 του ν. 3852/2010 τροποποιείται ως εξής: «Πρόσληψη προσωπικού – Διαδικασία προσλήψεων 1. Η πλήρωση των κενών οργανικών θέσεων του μόνιμου	**Ν. 3852/2010: «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης»** **Άρθρο 244** **Πρόσληψη προσωπικού - Διαδικασία πρόσληψης**

	προσωπικού, του ειδικού επιστημονικού προσωπικού και του τεχνικού ή βοηθητικού προσωπικού, αποφασίζεται από το περιφερειακό συμβούλιο. 2. Η απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου, για την πρόσληψη, περιλαμβάνει τις οργανικές θέσεις, για τις οποίες προορίζεται το προσωπικό, τον αριθμό των προκηρυσσόμενων θέσεων κατά κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα και τα απαιτούμενα προσόντα και συνοδεύεται υποχρεωτικά από βεβαίωση της αρμόδιας υπηρεσίας της περιφέρειας ότι έχει εξασφαλιστεί η αναγκαία πίστωση για την μισθοδοσία του υπό πρόσληψη προσωπικού. 3. Η πλήρωση των κενών ή κενούμενων οργανικών θέσεων τακτικού προσωπικού όλων των κατηγοριών, κλάδων και ειδικοτήτων των Περιφερειών διενεργείται με τη διαδικασία και τα κριτήρια του άρθρου 18 του ν.2190/1994 (Α' 28), όπως ισχύει. Η πλήρωση των ανωτέρω θέσεων είναι δυνατό να γίνει κατ' εφαρμογή του άρθρου 15 του ν. 2190/1994. 4. Η κίνηση της διαδικασίας πρόσληψης προϋποθέτει έγκριση της Επιτροπής της ΠΥΣ 33/2006. 5. Ο διορισμός ή η πρόσληψη ενεργείται με απόφαση του περιφερειάρχη, αφού προηγουμένως εκδοθεί απόφαση κατανομής του Υπουργού Διοικητικής Ανασυγκρότησης, σύμφωνα με το ν. 3833/2010. Περίληψη της απόφασης διορισμού δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και ανακοινώνεται στον ενδιαφερόμενο. 6. Η δοκιμαστική υπηρεσία και η μονιμοποίηση διέπονται από τις αντίστοιχες ρυθμίσεις του Υπαλληλικού Κώδικα, όπως ισχύει.	1. Η πλήρωση των κενών οργανικών θέσεων του μόνιμου προσωπικού, του ειδικού επιστημονικού προσωπικού και του τεχνικού ή βοηθητικού προσωπικού, αποφασίζεται από το περιφερειακό συμβούλιο. Καμία πρόσληψη δεν ενεργείται χωρίς την ανωτέρω απόφαση, η οποία πρέπει να συνοδεύεται από βεβαίωση της οικείας Υπηρεσίας Δημοσιονομικού Ελέγχου (Υ.Δ.Ε.), ότι έχει εξασφαλισθεί η αναγκαία πίστωση για την κάλυψη των απαιτούμενων δαπανών. 2. α) Η πλήρωση των κενών ή κενούμενων οργανικών θέσεων τακτικού προσωπικού όλων των κατηγοριών, κλάδων και ειδικοτήτων των Περιφερειών διενεργείται με τη διαδικασία και τα κριτήρια του άρθρου 18 του ν. 2190/1994 (ΦΕΚ 28 Α), όπως έχει τροποποιηθεί με το ν. 3812/2009 (ΦΕΚ 234 Α) και όπως εκάστοτε ισχύει, εφόσον προηγηθεί έγκριση σύμφωνα με την ΠΥΣ 33/2006 (ΦΕΚ 280 Α), όπως αυτή ισχύει. Η πλήρωση των κενών ή κενούμενων οργανικών θέσεων είναι δυνατόν να γίνει και κατ` εφαρμογή του άρθρου 15 του ν. 2190/1994, όπως εκάστοτε ισχύει. β) Η απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου, για την πρόσληψη, περιλαμβάνει τις οργανικές θέσεις, για τις οποίες προορίζεται το προσωπικό, τον αριθμό των προκηρυσσόμενων θέσεων κατά κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα και τα απαιτούμενα προσόντα. 3. α) Ο διορισμός ή η πρόσληψη του πάσης φύσεως

	7. Για τους υπαλλήλους της περιφέρειας δεν υφίσταται κώλυμα εντοπιότητας.	προσωπικού ενεργείται με απόφαση του περιφερειάρχη. Η απόφαση διορισμού του τακτικού προσωπικού δημοσιεύεται, σε περίληψη, στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και ανακοινώνεται στον ενδιαφερόμενο. β) Η δοκιμαστική υπηρεσία και η μονιμοποίηση διέπονται από τις αντίστοιχες ρυθμίσεις του Υπαλληλικού Κώδικα, όπως ισχύει. γ) Για τους υπαλλήλους της περιφέρειας δεν υφίσταται κώλυμα εντοπιότητος. 4. Οι μετακλητοί υπάλληλοι της κατηγορίας ειδικών θέσεων διορίζονται και απολύονται με απόφαση του περιφερειάρχη ή του αντιπεριφερειάρχη. Παύουν να ασκούν τα καθήκοντα τους και απολύονται, αυτοδικαίως, αμέσως μόλις ο περιφερειάρχης ή ο αντιπεριφερειάρχης που τους προσέλαβε, παύσει να ασκεί, για οποιονδήποτε λόγο, τα καθήκοντα του. 5. α) Οι θέσεις των δικηγόρων με μηνιαία Αντιμισθία συνιστώνται με τον Οργανισμό. Η πρόσληψη δικηγόρων γίνεται με σχέση έμμισθης εντολής, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Δικηγόρων, όπως ισχύει κάθε φορά, με απόφαση του περιφερειάρχη. β) Για τις αμοιβές των δικηγόρων με πάγια Αντιμισθία εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 166 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και

		Κοινοτικών Υπαλλήλων (κυρωτικός ν. 3584/2007 - ΦΕΚ 143 Α). γ) Οι απασχολούμενοι, κατά τα ανωτέρω, δικηγόροι υποχρεούνται σε παροχή υπηρεσίας στο οικείο κατάστημα της περιφέρειας για χρόνο, που ανταποκρίνεται στις εκάστοτε υπηρεσιακές συνθήκες, εφόσον δεν συντρέχει ανάγκη παράστασης, ενώπιον δικαστικών ή διοικητικών αρχών. δ) Οι διατάξεις, που διέπουν τους υπαλλήλους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των περιφερειών για τη χορήγηση και διάρκεια κανονικών και αναρρωτικών αδειών, εφαρμόζονται αναλόγως και για τους δικηγόρους. ε) Για τη λύση της σχέσης έμμισθης εντολής δικηγόρου απαιτείται αιτιολογημένη απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου. «στ. Οι Ο.Τ.Α. α` και β` βαθμού και τα νομικά πρόσωπα αυτών υποχρεούνται να παρέχουν νομική υποστήριξη στους υπαλλήλους που υπηρετούν σε αυτούς, ενώπιον των Δικαστηρίων ή των Δικαστικών Αρχών, σε περίπτωση διενέργειας προκαταρκτικής εξέτασης ή άσκησης ποινικής δίωξης αυτών για αδικήματα που τους αποδίδεται ότι διέπραξαν κατά την ενάσκηση των καθηκόντων τους. Η ανωτέρω νομική υποστήριξη δεν παρέχεται σε περίπτωση ποινικής δίωξης αυτών ύστερα από καταγγελία εκ μέρους της Υπηρεσίας. Η νομική εκπροσώπησή τους συντελείται από δικηγόρο του δήμου ή της περιφέρειας, ύστερα από αίτηση του υπαλλήλου προς τον οικείο δήμαρχο ή περιφερειάρχη, θετική εισήγηση της Υπηρεσίας και απόφαση της οικονομικής επιτροπής. Αν δεν υπηρετεί δικηγόρος με

		πάγια έμμισθη εντολή, η εκπροσώπηση γίνεται από πληρεξούσιο δικηγόρο, σύμφωνα και με τις διατάξεις των άρθρων 72 και 176 αντιστοίχως. Οι ανωτέρω διατάξεις εφαρμόζονται και για τους αιρετούς των δήμων και των περιφερειών.». *** Η περίπτωση στ΄της παρ.5,όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 51 Ν.3979/2011, ΦΕΚ Α 138 και συμπληρωθεί με το άρθρο 12 παρ.7 Ν.4071/2012,ΦΕΚ Α 85, αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 102 Ν. 4483/2017, ΦΕΚ Α 107/31.7.2017.
	Άρθρο 218 **Δικηγόροι Περιφερειών** Στο ν. 3852/2010 προστίθεται άρθρο 244Α ως εξής: «Δικηγόροι Περιφερειών 1. Οι θέσεις των δικηγόρων με πάγια μηνιαία αντιμισθία συνιστώνται με τον Οργανισμό. Η πρόσληψη δικηγόρων γίνεται με σχέση έμμισθης εντολής, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Δικηγόρων όπως ισχύει, με Απόφαση περιφερειάρχη, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, σε περίληψη. 2. Για τις αμοιβές των δικηγόρων με πάγια αντιμισθία,	

	εφαρμόζεται η παρ. 10 του άρθρου 9 του ν. 4354/2015 (Α' 176). 3. Οι απασχολούμενοι, σύμφωνα με τα ανωτέρω, δικηγόροι υποχρεούνται να παρέχουν τις υπηρεσίες τους στο οικείο κατάστημα της περιφέρειας για χρόνο, που ανταποκρίνεται στις εκάστοτε υπηρεσιακές συνθήκες, εφόσον δεν συντρέχει ανάγκη παράστασης ενώπιον δικαστικών ή διοικητικών αρχών. 4. Οι διατάξεις που διέπουν τους υπαλλήλους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των περιφερειών, για τη χορήγηση και διάρκεια κανονικών και αναρρωτικών αδειών, εφαρμόζονται αναλόγως και για τους δικηγόρους. 5. Για τη λύση σχέσης έμμισθης εντολής απαιτείται αιτιολογημένη απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου. 6. Οι Ο.Τ.Α. α` και β` βαθμού και τα νομικά πρόσωπα αυτών υποχρεούνται να παρέχουν νομική υποστήριξη στους υπαλλήλους που υπηρετούν σε αυτούς, ενώπιον των Δικαστηρίων ή των Δικαστικών Αρχών, σε περίπτωση διενέργειας προκαταρκτικής εξέτασης ή άσκησης ποινικής δίωξης αυτών για αδικήματα που τους αποδίδεται ότι διέπραξαν κατά την ενάσκηση των καθηκόντων τους. Η ανωτέρω νομική υποστήριξη δεν παρέχεται σε περίπτωση ποινικής δίωξης αυτών ύστερα από καταγγελία εκ μέρους της Υπηρεσίας. Η νομική εκπροσώπησή τους συντελείται από δικηγόρο του δήμου ή της περιφέρειας, ύστερα από αίτηση του υπαλλήλου προς τον οικείο δήμαρχο ή περιφερειάρχη, θετική εισήγηση της	

	Υπηρεσίας και απόφαση της οικονομικής επιτροπής. Αν δεν υπηρετεί δικηγόρος με πάγια έμμισθη εντολή, η εκπροσώπηση γίνεται από πληρεξούσιο δικηγόρο που προσλαμβάνεται σύμφωνα με την περίπτ. ιε της παρ. 1 του άρθρου 72 και σύμφωνα με την περίπτ. ιγ της παρ. 1 του άρθρου 176, αντιστοίχως. Οι ανωτέρω διατάξεις εφαρμόζονται και για τους αιρετούς των δήμων και των περιφερειών».	
	Άρθρο 219 **Προϊστάμενοι – τοποθετήσεις – μετακινήσεις υπαλλήλων των Περιφερειών – Αντικατάσταση άρθρου 245 του ν. 3852/2010** Το άρθρο 245 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Προϊστάμενοι – Τοποθετήσεις – Μετακινήσεις 1. Η τοποθέτηση των προϊσταμένων γίνεται με πράξη του περιφερειάρχη ή του οικείου αντιπεριφερειάρχη. 2. Η τοποθέτηση των υπαλλήλων σε οργανικές μονάδες και θέσεις γίνεται με πράξη του περιφερειάρχη ή του οικείου αντιπεριφερειάρχη. 3. Μετακίνηση προϊσταμένου οργανικής μονάδας γίνεται	**Ν. 3852/2010: «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης»** **Άρθρο 245** **Προϊστάμενοι - Τοποθετήσεις - Μετακινήσεις** 1 .α. Ως προϊστάμενοι Γενικής Διεύθυνσης επιλέγονται υπάλληλοι της κατηγορίας ΠΕ με βαθμό Α`, εφόσον: ι. έχουν διατελέσει προϊστάμενοι Γενικής Διεύθυνσης ή ιι. έχουν διατελέσει προϊστάμενοι Διεύθυνσης για τρία (3) τουλάχιστον έτη ή ιιι. Έχουν δέκα οκτώ (18) τουλάχιστον έτη υπηρεσίας και είναι ή έχουν διατελέσει προϊστάμενοι Διεύθυνσης για ένα (1) τουλάχιστον έτος.

	μόνο σε θέση προϊσταμένου οργανικής μονάδας αντίστοιχου επιπέδου, με πράξη του αρμόδιου για την τοποθέτηση οργάνου. 4. Μετακίνηση υπαλλήλου σε θέση της ίδιας Διεύθυνσης γίνεται με απόφαση του προϊσταμένου της Διεύθυνσης, σε θέση άλλης διεύθυνσης της ίδιας Γενικής Διεύθυνσης, με απόφαση του προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης, και σε θέση άλλης Γενικής Διεύθυνσης με απόφαση του περιφερειάρχη ή του οικείου αντιπεριφερειάρχη. Η μετακίνηση γίνεται πάντοτε σε θέση της ίδιας κατηγορίας και κλάδου και εφόσον για την κάλυψή της απαιτούνται τα ίδια τυπικά προσόντα που απαιτούνται για τη θέση από την οποία γίνεται. Μετακίνηση προϊσταμένων γίνεται σε αντίστοιχης βαθμίδας οργανική μονάδα. 5. Η μετακίνηση υπαλλήλου σε οργανική μονάδα άλλης περιφερειακής ενότητας από αυτήν στην οποία ανήκει η οργανική του θέση επιτρέπεται μόνο για λόγους εξαιρετικής υπηρεσιακής ανάγκης, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του αρμόδιου προς διορισμό οργάνου, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του οικείου Υπηρεσιακού Συμβουλίου. Για τη λήψη της απόφασης του προηγούμενου εδαφίου, καθώς και για την επιλογή του μετακινούμενου υπαλλήλου, λαμβάνονται υπόψη, εκτός από τις εξυπηρετούμενες υπηρεσιακές ανάγκες και κριτήρια κοινωνικά, όπως η οικογενειακή κατάσταση, η κατάσταση της υγείας του μετακινούμενου υπαλλήλου ή η συνυπηρέτηση συζύγου».	Δεν επιτρέπεται να είναι υποψήφιος για επιλογή σε θέση προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης υπάλληλος του οποίου το διάστημα που υπολείπεται για την αυτοδίκαιη αποχώρηση από την υπηρεσία είναι μικρότερο από δύο (2) έτη κατά την πρώτη ημέρα συνεδρίασης του Ειδικού Συμβουλίου Επιλογής Προϊσταμένων (ΕΙ.Σ.Ε.Π.), με εξαίρεση τους ήδη υπηρετούντες προϊσταμένους Γενικής Διεύθυνσης, κατά τον χρόνο της πρώτης συνεδρίασης του ΕΙ.Σ.Ε.Π.. β. Ως προϊστάμενοι Διεύθυνσης ή αντίστοιχου ή ενδιάμεσου (μεταξύ Διευθύνσεως και Τμήματος) επιπέδου οργανικών μονάδων επιλέγονται υπάλληλοι κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ με βαθμό Α, οι οποίοι έχουν ασκήσει καθήκοντα προϊσταμένου Διεύθυνσης ή Υποδιεύθυνσης ή Προϊσταμένου Τμήματος. Αν δεν υπάρχουν υποψήφιοι με τις προϋποθέσεις αυτές, επιλέγονται υπάλληλοι με βαθμό Α`.  γ. Ως προϊστάμενοι Τμήματος και αυτοτελούς γραφείου ή αντίστοιχου επιπέδου οργανικής μονάδας επιλέγονται υπάλληλοι με βαθμό Α` που έχουν ασκήσει καθήκοντα προϊσταμένου τμήματος ή υπάλληλοι με βαθμό Α`. Αν δεν υπάρχουν ή δεν επαρκούν, επιλέγονται υπάλληλοι με βαθμό Β`, οι οποίοι έχουν συμπληρώσει ελάχιστο χρόνο υπηρεσίας στο βαθμό Β` τέσσερα (4) έτη. Αν δεν υπάρχουν υποψήφιοι με τις ως άνω προϋποθέσεις για την κάλυψη των θέσεων, επιλέγονται υπάλληλοι με λιγότερο χρόνο στο βαθμό Β`. δ. Τον προϊστάμενο μη αυτοτελούς γραφείου ή αντίστοιχου επιπέδου μη αυτοτελούς οργανικής μονάδας ορίζει, με αιτιολογία, ο προϊστάμενος της αμέσως υπερκείμενης οργανικής μονάδας από τους υπαλλήλους

		που υπάγονται σε αυτόν και έχουν τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο εδάφιο γ` της παραγράφου αυτής, χωρίς επιλογή από τοΥπηρεσιακό Συμβούλιο. ε. Δεν επιτρέπεται να είναι υποψήφιος για την επιλογή προϊσταμένου οποιουδήποτε επιπέδου οργανικής μονάδας υπάλληλος στον οποίο έχει επιβληθεί τελεσίδικα οποιαδήποτε πειθαρχική ποινή για παράπτωμα από αυτά που ορίζονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 109 του ν. 3528/2007. στ. Οι προϋποθέσεις και τα κριτήρια επιλογής πρέπει να συντρέχουν κατά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων. Η ημερομηνία αυτή λαμβάνεται υπόψη και για τη μοριοδότηση των υποψηφίων, όπου απαιτείται. Το κώλυμα επιλογής της προηγούμενης περίπτωσης δεν πρέπει να συντρέχει, τόσο κατά το χρόνο λήξης της προθεσμίας υποβολής της αίτησης υποψηφιότητας, όσο και κατά την ημερομηνία τοποθέτησης από το αρμόδιο όργανο. 2. Η τοποθέτηση των προϊσταμένων γίνεται με πράξη του περιφερειάρχη ή του οικείου αντιπεριφερειάρχη. 3. Η τοποθέτηση των υπαλλήλων σε οργανικές μονάδες και θέσεις γίνεται με απόφαση του περιφερειάρχη ή του αντιπεριφερειάρχη. 4. Μετακίνηση προϊσταμένου οργανικής μονάδας γίνεται μόνο σε θέση προϊσταμένου οργανικής μονάδας αντίστοιχου επιπέδου, με πράξη του αρμόδιου για την τοποθέτηση οργάνου.

		5. Μετακίνηση υπαλλήλου σε θέση της ίδιας Διεύθυνσης γίνεται με απόφαση του προϊσταμένου της Διεύθυνσης, σε θέση άλλης διεύθυνσης της ίδιας Γενικής Διεύθυνσης, με απόφαση του προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης, και σε θέση άλλης Γενικής Διεύθυνσης με απόφαση του περιφερειάρχη ή του οικείου αντιπεριφερειάρχη. Η μετακίνηση γίνεται πάντοτε σε θέση της ίδιας κατηγορίας και κλάδου και εφόσον για την κατάληψη της απαιτούνται τα ίδια τυπικά προσόντα που απαιτούνται για τη θέση από την οποία γίνεται. Μετακίνηση προϊσταμένων γίνεται σε αντίστοιχης βαθμίδας οργανική μονάδα. 6.Ειδικώς για τη μετακίνηση υπαλλήλων σε οργανικές μονάδες ή θέσεις νησιωτικών περιοχών απαιτείται γνώμη του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου.

Άρθρο 220 **Ρυθμίσεις ειδικών θεμάτων σχετικών με τη λύση επιχειρήσεων Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού** 1. Στην υποπερίπτ. ββ΄ της περίπτ. γ΄ της παρ. 9 του άρθρου 109 του ν. 3852/2010 (Α' 87), η ημερομηνία «31.10.2017» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «31.10.2018». 2. Στην περίπτ. α' της παρ. 2 του άρθρου 15 του ν. 4483/2017 (Α' 107) η ημερομηνία «31.10.2017» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «31.10.2018».	**Υποπερίπτωση ββ΄της περίπτωσης γ' της παρ. 9 του άρθρου 109 του ν. 3852/2010 (Α' 87)**: «ββ. ανωνύμων και αναπτυξιακών εταιριών στις οποίες οι Ο.Τ.Α. και οι λοιποί φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης κατέχουν την πλειοψηφία του εταιρικού τους κεφαλαίου, εφόσον τελούν υπό εκκαθάριση ή λυθούν και τεθούν υπό εκκαθάριση μέχρι τις 31.10.2017. Το ύψος των οφειλών που μπορεί να αναλάβει ο κάθε φορέας προκύπτει από το λόγο συμμετοχής του στο εταιρικό κεφάλαιο. Αν μέτοχος είναι περιφέρεια ή ήταν τέως Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της οποίας αυτή έχει υπεισέλθει, η αναδοχή και η καταβολή των οφειλών που της αναλογούν γίνεται, έπειτα από αιτιολογημένη απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του.» **Περίπτωση α. της παρ. 2 του ν. 4483/2017 (Α' 107):** «2.α. Σε περίπτωση λύσης ανώνυμης εταιρίας Ο.Τ.Α., περιλαμβανομένων των ανωνύμων αναπτυξιακών εταιρειών πρώην Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, της οποίας ποσοστό τουλάχιστον 90% του μετοχικού της κεφαλαίου ανήκει στον οικείο ή τους οικείους φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή ενώσεις αυτών, το προσωπικό της με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου μπορεί να μεταφέρεται σε έναν εκ των οικείων Ο.Τ.Α., ένωση ή Ν.Π.Δ.Δ. και Ν.Π.Ι.Δ. με την ίδια σχέση εργασίας, με την απόφαση λύσης της εταιρίας ή με ειδική απόφαση του οικείου Δημοτικού, Περιφερειακού ή Διοικητικού Συμβουλίου, εφόσον τελούν υπό εκκαθάριση κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος ή λυθούν και τεθούν υπό εκκαθάριση μέχρι 31.10.2017. Ο χρόνος λύσης δεν μπορεί να είναι προγενέστερος της έναρξης ισχύος του ν. 3852/2010.»

3. Στο άρθρο 15 του ν. 4483/2017 (Α' 107) προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής: «5.α. Αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες περιφερειών, με μοναδικό μέτοχο την οικεία περιφέρεια, οι οποίες ασκούν επιχειρηματική - οικονομική δραστηριότητα και δεν έχουν λυθεί μέχρι την δημοσίευση του παρόντος, αν και συντρέχουν σε αυτές οι προϋποθέσεις της παρ. 9 του άρθρου 194 του ν. 3852/2010, λύονται, τίθενται υπό εκκαθάριση και εκκαθαρίζονται κατ' εξαίρεση των σχετικών διατάξεων του ν. 4548/2018 (Α' 104), με απόφαση του οικείου περιφερειακού συμβουλίου, που λαμβάνεται εντός οκτώ μηνών από την ισχύ του παρόντος, με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του. Περίληψη της απόφασης δημοσιεύεται στο Φύλλο της Εφημερίδας της Κυβέρνησης. Με την ίδια απόφαση ορίζεται εκκαθαριστής και καθορίζονται η διαδικασία, οι υποχρεώσεις, τα δικαιώματα, ο χρόνος ολοκλήρωσης της εκκαθάρισης, η αμοιβή του εκκαθαριστή και κάθε άλλη λεπτομέρεια για τη διενέργεια της εκκαθάρισης. β. Τα πάσης φύσεως δικαιώματα (εμπράγματα, ενοχικά, συμμετοχές, παραχωρήσεις και μισθώσεις επί της κινητής ή ακίνητης περιουσίας και οι πάσης φύσεως απαιτήσεις) μεταβιβάζονται αυτοδικαίως στην Περιφέρεια, η οποία συνεχίζει και τις εκκρεμείς δίκες, χωρίς να απαιτείται οποιαδήποτε άλλη διατύπωση για τη συνέχισή τους. Για την ολοκλήρωση της μεταβίβασης των εμπραγμάτων δικαιωμάτων, γίνεται ατελώς η μεταγραφή της απόφασης του περιφερειακού συμβουλίου και του Φύλλου της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως στο οποίο έχει δημοσιευτεί περίληψή της. γ. Τα έργα, δράσεις και προγράμματα, συγχρηματοδοτούμενα ή χρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή άλλους διεθνείς οργανισμούς ή εθνικούς πόρους, τα οποία έχουν αναληφθεί και υλοποιούνται από τις άνω επιχειρήσεις, καθώς και οι εκκρεμείς διαδικασίες ανάθεσης και εκτέλεσης συμβάσεων έργων, προμηθειών, παροχής υπηρεσιών που σχετίζονται με τις αρμοδιότητες των επιχειρήσεων, δύνανται να συνεχίζονται από την οικεία περιφέρεια μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας εκκαθάρισης. Στο εξής την οικονομική και επιχειρηματική δραστηριότητα της λυθείσας εταιρείας αναλαμβάνει νομικό πρόσωπο σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 194 του ν. 3852/2010 (Α΄87), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει. δ. Οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 15 του νόμου 4483/2017 εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις της παραγράφου αυτής. 4. Στην υποπερίπτ. ββ της περίπτ. γ της παρ. 9 του άρθρου 109 του ν. 3852/2010 (Α΄ 87), προστίθεται μετά το δεύτερο εδάφιο, νέο εδάφιο, ως εξής: «Αν μέτοχος είναι αγροτικός συνεταιρισμός, ο οποίος κατέχει έως το 5% του μετοχικού κεφαλαίου της επιχείρησης και υπάρχει αδυναμία εκ μέρους του, να αναλάβει τις αναλογούσες σε αυτόν οφειλές, δύναται ο δήμος ή η περιφέρεια που κατέχει την πλειοψηφία των μετοχών της λυθείσας επιχείρησης, με αιτιολογημένη απόφαση του οικείου δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, να βεβαιώσει την ως άνω αδυναμία και να αναλάβει το σύνολο των οφειλών που αναλογούν στον συνεταιρισμό».	

Άρθρο 221 **Τροποποίηση του άρθρου 1 παρ. 2 περ. 7 του Ν. 3852/2010 (Α' 87)** 1. Το άρθρο 1 παρ. 2 περ. 7 (Νομός Βοιωτίας) Α.1 του ν. 3852/2010 (Α' 87), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 115 του ν. 4316/2014 (Α' 270), αντικαθίσταται ως εξής: Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι: 1. Δήμος Τανάγρας με έδρα το Σχηματάρι αποτελούμενος από τους Δήμους: α. Σχηματαρίου β. Οινοφύτων γ. Τανάγρας δ. Δερβενοχωρίων, οι οποίοι καταργούνται, καθώς και την Δημοτική Ενότητα Δηλεσίου, αποτελούμενη από τους οικισμούς Δήλεσι της Δημοτικής Ενότητας Οινοφύτων και Πλάκας Δηλεσίου της Δημοτικής Ενότητας Σχηματαρίου, οι οποίες αποτελούν Κοινότητες με βάση το μόνιμο πληθυσμό της τελευταία απογραφής του πληθυσμού, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 2. 2. Ως προς την εφαρμογή διατάξεων νόμων και κανονιστικών πράξεων της διοίκησης, η Δημοτική Ενότητα Δηλεσίου θεωρείται καταργημένος, σύμφωνα με το ν. 3852/ 2010, δήμος. 3. Στο άρθρο 1 παρ. 2 περ. 45 (Νομός Τρικάλων) Α.4 του ν. 3852/2010 (Α' 87) οι λέξεις «Δήμος Καλαμπάκας» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Δήμος Μετεώρων». 4. Στο άρθρο 1 παρ. 2 περ. 46 (Νομός Φθιώτιδας) Α.4 του ν. 3852/2010 (Α' 87) οι λέξεις «Δήμος Μώλου-Αγίου Κωνσταντίνου» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Δήμος Καμένων Βούρλων».	Άρθρο 1 παρ. 2 περ. 7 του ν. 3852/2010 (Α' 87), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 115 ν. 4316/2014 (Α' 270) " Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι: Δήμος Τανάγρας με έδρα το Σχηματάρι αποτελούμενος από τους δήμους: α. Σχηματαρίου β. Οινοφύτων γ. Τανάγρας, δ. Δερβενοχωρίων, οι οποίοι καταργούνται και ε. Οικισμού Δηλεσίου του οποίου τα 2/5 ανήκουν στη Δημοτική Ενότητα Οινοφύτων και τα υπόλοιπα 3/5 ανήκουν στη Δημοτική Ενότητα Σχηματαρίου". Άρθρο 1 παρ. 2 περ. 45 Α.4 του ν. 3852/2010 (Α' 87) «4. Δήμος Καλαμπάκας με έδρα την Καλαμπάκα αποτελούμενος από τους δήμους α. Βασιλικής β. Καλαμπάκας γ. Τυμφαίων δ. Καστανιάς ε. Κλεινοβου στ. Μαλακασιου ζ. Χασίων, και την κοινότητα Ασπροποτάμου, οι οποίοι καταργούνται.» Άρθρο 1 παρ. 2 περ. 46 Α.4 του ν. 3852/2010 (Α' 87) «4. Δήμος Μώλου - Αγίου Κωνσταντίνου με έδρα τα Καμένα Βούρλα αποτελούμενος από τους δήμους α. Αγίου Κωνσταντίνου β. Καμένων Βούρλων και γ. Μώλου, οι οποίοι καταργούνται.»

	Άρθρο 222 **Τροποποίηση του άρθρου 3 παρ. 1 του Ν. 25/1975 (Α' 74)** **1.** Τα δύο τελευταία εδάφια της παρ. 1 του αρ. 3 του Ν. 25/ 1. Τα δύο τελευταία εδάφια της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 25/1975 (Α' 74), όπως αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 5 του ν. 3345/2005 (Α'138), αντικαθίστανται ως εξής: «Ακίνητα, στα οποία διακόπτεται η ηλεκτροδότηση, απαλλάσσονται από την καταβολή ενιαίου ανταποδοτικού τέλους καθαριότητας και φωτισμού, από την ημερομηνία υποβολής δήλωσης του ιδιοκτήτη τους ή του νόμιμου εκπροσώπου αυτού προς τον οικείο δήμο ότι δεν ηλεκτροδοτούνται και ότι δεν πρόκειται να χρησιμοποιηθούν. Μέχρι την υποβολή της ανωτέρω δήλωσης, τα τέλη οφείλονται ανά κατηγορία ακινήτου και καταβάλλονται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 21 του από 24.9/20.10.1958 β.δ. (Α' 171). Εάν, παρά την υποβολή της δήλωσης διαπιστωθεί ηλεκτροδότηση ή χρήση του ακινήτου, επιβάλλεται σε βάρος του υπόχρεου το τέλος που αναλογεί από το χρόνο απαλλαγής και ισόποσο πρόστιμο.» 2. Οφειλές από τέλη καθαριότητας και φωτισμού, που αντιστοιχούν σε χρονικό διάστημα μέχρι την έναρξη	**παρ.1 του άρθρου 3 του ν.25/1975 (Α 74)** **όπως ισχύει:** 1. Οι στερούμενοι ηλεκτρικής εγκαταστάσεως υποχρεούνται εις την πληρωμήν τελών καθαριότητος και φωτισμού, υπολογιζομένων κατά τας διατάξεις των άρθρων 21 και 22 του από 24.9/20.10.1958 β.δ. "περί κωδικοποιήσεως εις ενιαίον κείμενον νόμου των ισχυουσών διατάξεων περί των προσόδων δήμων και κοινοτήτων". **"Ακίνητα που δεν χρησιμοποιούνται, σύμφωνα με υπεύθυνη δήλωση του ιδιοκτήτη ή του νόμιμου εκπροσώπου του και δεν ηλεκτροδοτούνται, ύστερα από βεβαίωση της Δ.Ε.Η., απαλλάσσονται από την καταβολή δημοτικών τελών καθαριότητας για όσο χρόνο παραμένουν κλειστό. Σε περίπτωση που διαπιστώνεται χρησιμοποίηση του ακινήτου, επιβάλλεται σε βάρος των υποχρέων ολόκληρο το τέλος που αναλογεί σε κάθε κατηγορία ακινήτου μαζί με το σχετικό πρόστιμο, αναδρομικά από το χρόνο απαλλαγής."** ***Τα εντός " " εδάφια,τα οποία προστέθηκαν με την παρ.14 του άρθρου 9 του Ν.2503/1997 (Α 107),αντικαταστάθηκαν ως άνω με το άρθρο 5 Ν.3345/2005,ΦΕΚ Α 138/16.6.2005.

	ισχύος του παρόντος, κατά το οποίο είχε διακοπεί η ηλεκτροδότηση ενός ακινήτου, σύμφωνα με βεβαίωση του αρμόδιου διαχειριστή δικτύου και αυτό δεν χρησιμοποιούταν, σύμφωνα με υπεύθυνη δήλωση του ιδιοκτήτη ή του νόμιμου εκπροσώπου του, διαγράφονται ή παραλείπεται η βεβαίωσή τους. Εφόσον η ανωτέρω υπεύθυνη δήλωση δεν έχει υποβληθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, υποβάλλεται μέσα σε έξι (6) μήνες από αυτήν. Ποσά που έχουν καταβληθεί δεν αναζητούνται.	

Άρθρο 223 **Τροποποίηση του άρθρου 99 του Ν. 4483/2017 (Α' 107)** Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 99 του ν. 4483/2017 (Α΄ 107) αντικαθίσταται ως εξής: «Το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται και σε μετατάξεις ή μεταφορές υπαλλήλων που διενεργήθηκαν σε Ο.Τ.Α. α` και β` βαθμού, σύμφωνα με τα άρθρα 74, 78, 181 και 182 του ν. 3584/2007 (Α' 143), 246 του ν. 3852/2010 (Α' 87) και 9 παρ. 18 του ν. 4057/2012 (Α΄ 54), εκτός αυτών περί ενδοαυτοδιοικητικής κινητικότητας. Η εξαίρεση από την περικοπή της υπερβάλλουσας μείωσης, σύμφωνα με τα προηγούμενα εδάφια, ισχύει αναδρομικά από την έναρξη ισχύος των διατάξεων, σύμφωνα με τις οποίες επήλθε, ανά περίπτωση, η περικοπή».	**Άρθρο 99 ν. 4483/2017, παρ. 2, εδ.β** Το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται και σε μετατάξεις ή μεταφορές υπαλλήλων που διενεργήθηκαν σε Ο.Τ.Α. α` και β` βαθμού, σύμφωνα με τα άρθρα 74, 78, 181 και 182 του ν. 3584/2007 (Α` 143) και 246 του ν. 3852/2010 (Α` 87), εκτός αυτών περί ενδοαυτοδιοικητικής κινητικότητας. Η εξαίρεση από την περικοπή της υπερβάλλουσας μείωσης, σύμφωνα με τα προηγούμενα εδάφια, ισχύει αναδρομικά από την έναρξη ισχύος των διατάξεων, σύμφωνα με τις οποίες επήλθε, ανά περίπτωση, η περικοπή.

	Άρθρο 224 **Αστυνόμευση και καθαρισμός ρεμάτων και απαλλοτριώσεων χώρων παρά τα ρέματα** **1.** Η περίπτ. 4 της παρ. Ε του άρθρου 204 του ν. 3852/2010 καταργείται. **2.** Η περίπτ. θ΄ της παρ. 2 του άρθρου 4 του ν.4071/2012 καταργείται.	Άρθρο 204 του ν. 3852/2010 **Αρμοδιότητες νησιωτικών δήμων** Στους δήμους των περιφερειών Νοτίου Αιγαίου, Βορείου Αιγαίου και Ιονίου μεταφέρονται, πλέον των αρμοδιοτήτων που προβλέπονται στο άρθρο 94, οι εξής Αρμοδιότητες των καταργούμενων οικείων νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων: **Ε**. Από τους Τομείς Έργων, Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιβάλλοντος: **4**.Ο καθαρισμός και η αστυνόμευση των ρεμάτων και των απαλλοτριώσεων χώρων παρά τα ρέματα. **Άρθρο 4 του ν.4071/2012** **Ορεινοί Δήμοι. Αρμοδιότητες** Το άρθρο 209 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Αρθρο 209 Αρμοδιότητες ορεινών δήμων 2. Οι ορεινοί - μειονεκτικοί δήμοι ασκούν επιπλέον είτε αυτοτελώς είτε σε συνεργασία με την οικεία περιφέρεια τις ακόλουθες αρμοδιότητες: θ) Καθαρισμός και αστυνόμευση ρεμάτων.

Άρθρο 247 **Καταργούμενες διατάξεις** 1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται οι διατάξεις της παρ.5 του άρθρου 30 του ν.3536/2007(Α΄42), του άρθρου 17 του ν.4164/2013 (Α'156), της περ. β της παρ. 2 του άρθρου 35 του ν.4042/2012(Α'24) και του άρθρου 6 της ΚΥΑ2527/2009 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων έργων,Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Β'83). 2. Οι διατάξεις των άρθρων 13-17 του ν. 4071/2012 (Α'85) παύουν να ισχύουν ως προς τα νομικά πρόσωπα του παρόντος, με την επιφύλαξη του άρθρου 231. Το άρθρο 16 του ν. 4071/2012 παύει να ισχύει από 30.06.2018. 3. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργείται κάθε αντίθετη προς αυτό γενική ή ειδική διάταξη.	**Άρθρο 30 του ν. 3536/2007** Στερεά απόβλητα 1. α) Τροποποιείται η παρ. 2 του άρθρου 12 του ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160 Α`) ως προς τον ορισμό των αρμόδιων φορέων για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων και των ανάλογων αρμοδιοτήτων των Ο.Τ.Α. (παρ. 3 και 4). Η προσωρινή αποθήκευση, μεταφόρτωση, επεξεργασία, αξιοποίηση και διάθεση των στερεών αποβλήτων σε κάθε Περιφέρεια της χώρας διενεργείται με ευθύνη των Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦΟΔΣΑ), που προβλέπονται στο άρθρο 7 παρ. 2 της κ.υ.α. 50910/2727/ 2003 (ΦΕΚ 1909 Β/22.12.2003), οι οποίοι αντιστοιχούν στις διαχειριστικές ενότητες κάθε Περιφέρειας και οι οποίοι οργανώνονται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις επόμενες παραγράφους. β) Οι ΦΟΔΣΑ είναι δυνατόν να συνιστώνται από Ο.Τ.Α. που ανήκουν σε περισσότερες της μίας διαχειριστικές ενότητες και να έχουν την ευθύνη για την υλοποίηση των ανωτέρω ενεργειών στο γεωγραφικό χώρο που αντιστοιχεί σε αυτές. 5. Αν η λειτουργία των νομικών προσώπων των προηγούμενων παραγράφων είναι σε τέτοιο βαθμό πλημμελής ή ανεπαρκής, ούτως ώστε να τίθεται εξ αυτού του λόγου σε προφανή και σοβαρό κίνδυνο ή η δημόσια υγεία ή το γενικότερο δημόσιο συμφέρον, ο Γενικός Γραμματέας της οικείας Περιφέρειας, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του και μετά από εισήγηση του προϊσταμένου της Τεχνικής Υπηρεσίας, είναι δυνατόν να αναθέσει την υλοποίηση των δραστηριοτήτων τους, για το εκάστοτε επιβαλλόμενο χρονικό διάστημα, στις αρμόδιες υπηρεσίες αυτής ή σε άλλο νομικό πρόσωπο. "Το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται, με την τήρηση της ίδιας διαδικασίας, και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες είτε τα νομικά πρόσωπα των προηγούμενων παραγράφων δεν έχουν συσταθεί είτε, ενώ

	έχουν συσταθεί, δεν έχουν οργανωθεί σε βαθμό που να μπορούν να αναπτύξουν δραστηριότητες προς αποτροπή των ανωτέρω κινδύνων." *** Το τελευταίο εδάφιο της παρ.5 προστέθηκε με την παρ.2 άρθρ.15 Ν.3688/2008 (ΦΕΚ Α 163). *** Η παρ.11 του άρθρου 17 του Ν.4071/2012,ΦΕΚ Α 85,όπως είχε συμπληρωθεί με το άρθρο 27 Ν.4315/2014 (ΦΕΚ Α 269) η οποία ρύθμιζε θέματα σχετικά με την παρ.5 του παρόντος άρθρου, ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με το άρθρο 23 Ν.4368/2016 (ΦΕΚ Α 21) **Άρθρο 17 του ν. 4164/2013** Μετά την παρ. 3 του άρθρου 9 του ν. 3854/2010, όπως ισχύει, προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής: «4. Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του ΦΟΔΣΑ δύναται να επιβάλλεται στους δήμους που εξυπηρετούνται από αυτόν, αντισταθμιστικό όφελος υπέρ του δήμου ή των δήμων όπου χωροθετούνται εγκαταστάσεις επεξεργασίας ή και τελικής διάθεσης ή προσωρινής αποθήκευσης αστικών στερεών αποβλήτων. Το αντισταθμιστικό όφελος συμψηφίζεται με τα ποσά που οι δήμοι υπέρ των οποίων αυτό επιβάλλεται, υποχρεούνται να καταβάλλουν στο ΦΟΔΣΑ για τις υπηρεσίες που τους παρέχει και τυχόν εναπομείναντα από το όφελος ποσά δύναται να διατίθενται από τους δήμους αυτούς για την κάλυψη κάθε είδους δαπάνης, κατά προτεραιότητα όμως σχετιζόμενης με περιβαλλοντική αντιστάθμιση από τη λειτουργία των εγκαταστάσεων. Με την απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του ΦΟΔΣΑ δύναται να καθορίζεται κάθε άλλο αναγκαίο θέμα που αφορά στην επιβολή του ανωτέρου οφέλους.»» Άρθρο 35 **του ν. 4042/2012** Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης Αποβλήτων **1.** Περιφερειακά Σχέδια Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) (β) Το ΠΕΣΔΑ εκπονείται και υλοποιείται από τον οικείο περιφερειακό Φορέα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Φο.Δ.Σ.Α.), κατά την έννοια της παραγράφου 4 του άρθρου 104 και του άρθρου 211 του ν. 3852/2010 (Α`

	87). Αν δεν υφίσταται ή δεν λειτουργεί περιφερειακός Φο.Δ.Σ.Α., το ΠΕΣΔΑ εκπονείται και υλοποιείται από την οικεία Περιφέρεια. Ο Γενικός Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης εκδίδει σχετική διαπιστωτική πράξη. **Άρθρο 5 του ΚΥΑ 2527/2009** Τιμολογιακή πολιτική 1. Η Τιμολογιακή πολιτική των ΦΟΔΣΑ καθορίζεται στη βάση επίτευξης των στόχων που θέτει η Νομοθεσία, στα πλαίσια του Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης των Στερεών Αποβλήτων. Οι ΦΟΔΣΑ οφείλουν να εφαρμόσουν μια ολοκληρωμένη Τιμολογιακή πολιτική που θα παρέχει κίνητρα στους ΟΤΑ για τη μείωση της παραγωγής των αποβλήτων και την αύξηση του ποσοστού αξιοποίησης τους. Η Τιμολογιακή πολιτική θα προσδιορίζεται από: α) Την εφαρμογή της αρχής "ο ρυπαίνων πληρώνει" β) Την αρχή της ανταποδοτικότητας και της διαφάνειας γ) Τη δημιουργία κινήτρων για τη μείωση του όγκου και της επικινδυνότητας των αποβλήτων και της ανάκτησης - ανακύκλωσης - αξιοποίησης τους δ) Την κάλυψη του συνόλου των απαιτήσεων που θέτει η υπ` αριθμ. Η.Π. 29407/2002 κοινή υπουργική απόφαση. 2. Το ετήσιο κόστος διαχείρισης σε επίπεδο διαχειριστικής ενότητας καθορίζεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΦΟΔΣΑ και βάσει αυτού προσδιορίζεται σε ετήσια βάση το κόστος των υπηρεσιών που παρέχονται σε ευρώ / τόνο. Τυχόν επιχορηγήσεις, έσοδα από συμμετοχή σε προγράμματα και ενισχύσεις από συλλογικά συστήματα του ν. 2939/2001 (ΦΕΚ Α` 179/6.8.2008) συνυπολογίζονται κατά τον καθορισμό του ετήσιου κόστους διαχείρισης. Το κόστος διαχείρισης επαναπροσδιορίζεται με τη χρήση απολογιστικών στοιχείων και οι αποκλίσεις συνυπολογίζονται κατά τον προσδιορισμό του κόστους διαχείρισης του επόμενου, από τον απολογισμό, έτους. Οι ΟΤΑ που συμμετέχουν στο ΦΟΔΣΑ εισφέρουν στο ετήσιο κόστος διαχείρισης (ετήσια εισφορά Ο.Τ.Α) ανάλογα με τις ποσότητες στερεών αποβλήτων που τους αντιστοιχούν και διακινούνται μέσω του Συστήματος ανά έτος ή και με βάση άλλα ενδεχομένως πρόσθετα κριτήρια που έχει αποφασίσει το Δ.Σ του ΦΟΔΣΑ, στο πλαίσιο των αρχών που διέπουν την Τιμολογιακή πολιτική, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο. Η απόφαση

	καθορισμού του ετήσιου κόστους διαχείρισης και εισφοράς των Ο.Τ.Α κοινοποιείται στα Δημοτικά και Κοινοτικά Συμβούλια μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου κάθε έτους, ώστε να τη συμπεριλάβουν στους προϋπολογισμούς των τελών καθαριότητας του επομένου έτους. (Η ετήσια εισφορά των Ο.Τ.Α καταβάλλεται από αυτούς σε δώδεκα ισόποσες μηνιαίες δόσεις και στην περίπτωση ΦΟΔΣΑ με τη μορφή Συνδέσμου συνιστά την εισφορά που προβλέπεται στο άρθρο 249 παρ. 1β. του ν. 3463/2006.) *** ΠΡΟΣΟΧΗ: Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 και η παρ.5 του παρόντος άρθρου ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΑΝ με το άρθρο 10 Ν.3854/2010 (ΦΕΚ Α΄ 94). 3. Το ετήσιο κόστος διαχείρισης του ΦΟΔΣΑ προσδιορίζεται διακεκριμένα με βάση: Ι. το ετήσιο κόστος λειτουργίας ΙΙ. τα ποσά που αφορούν στο κόστος αποκατάστασης και μεταφροντίδας των ΧΥΤΑ, το οποία υπολογίζονται βάσει των χαρακτηριστικών της κάθε εγκατάστασης, σύμφωνα με σχετική τεχνικό - οικονομική μελέτη και εμφανίζονται σε λογαριασμό ειδικού αποθεματικού που διατίθεται για έργα αποκατάστασης και μεταφροντίδας. ΙΙΙ. τα ποσά που αφορούν στο κατασκευαστικό και επενδυτικό πρόγραμμα του ΦΟΔΣΑ (μελέτη και κατασκευή έργων), τα οποία επίσης εμφανίζονται σε λογαριασμό ειδικού αποθεματικού που διατίθεται για επενδύσεις. 4. Το συνολικό κόστος λειτουργίας του ΦΟΔΣΑ προκύπτει από το κόστος των λειτουργιών Παραγωγής, Διοίκησης, Διάθεσης, Ερευνών και Ανάπτυξης. Τα στοιχεία του κόστους κατ είδος ενδεικτικά διαρθρώνονται ως εξής: 1) Αμοιβές και έξοδα προσωπικού. 2) Αμοιβές και έξοδα τρίτων. 3) Παροχές τρίτων. 4) Φόροι - τέλη. 5) Διάφορα έξοδα. 6) Τόκοι και συναφή έξοδα. 7) Αποσβέσεις παγίων. 8) Προβλέψεις εκμετάλλευσης.

	9) Αναλώσεις αποθεμάτων (πρώτων υλών, αναλωσίμων υλικών, ανταλλακτικών, παγίων, υλικών συσκευασίας). Στα λειτουργικά έξοδα περιλαμβάνονται και οι δαπάνες για τις ενέργειες Ενημέρωσης - ευαισθητοποίησης των πολιτών. 5. Στην περίπτωση μη καταβολής του μηνιαίως οφειλομένου ποσού από μέλος του ΦΟΔΣΑ, το Διοικητικό Συμβούλιο επιβάλλει κυρώσεις (οι οποίες σε καμία περίπτωση δεν συνεπάγονται διακοπή της παροχής των υπηρεσιών διαχείρισης στερεών αποβλήτων) με τη μορφή ποσοστιαίας προσαύξησης του ποσού που δεν έχει καταβληθεί εγκαίρως. Οι προσαυξήσεις ανά ΟΤΑ, σε περίπτωση που δεν έχουν καταβληθεί μέχρι το τέλος του έτους, επιβαρύνουν ανάλογα το ύψος της εισφοράς του επόμενου έτους και δε λαμβάνονται υπόψη κατά τον προσδιορισμό του τέλους καθαριότητας και φωτισμού από τα Δημοτικά και Κοινοτικά Συμβούλια. *** ΠΡΟΣΟΧΗ: Η παρ. 5 ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με το άρθρο 10 Ν.3854/2010 (ΦΕΚ Α΄ 94). 6. Οι ΦΟΔΣΑ οφείλουν να δημοσιοποιούν το κόστος διαχείρισης και, σε συνεργασία με τους ΟΤΑ, να ενημερώνουν τους πολίτες για τις παρεχόμενες υπηρεσίες και το κόστος αυτών.» **Άρθρο 6 του ΚΥΑ 2527/2009** Πόροι - Οικονομική διοίκηση και διαχείριση 1. Πόροι των ΦΟΔΣΑ είναι: α) Η ετήσια εισφορά των Ο.Τ.Α. και οι εισπράξεις από το αντίτιμο των υπηρεσιών που παρέχουν προς τρίτους. β) Κάθε είδους επιχορηγήσεις, δωρεές, κληρονομιές και κληροδοσίες. γ) Έσοδα από την δική τους περιουσία, καθώς και από συμμετοχή τους σε προγράμματα. δ) Έσοδα και πιθανές ενισχύσεις από συλλογικά συστήματα του ν. 2939/2001. ε) Λοιπά έσοδα από κάθε πηγή, όπως από την εμπορία υλικών, βιοαερίου και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, πρόστιμα που επιβάλλονται για την καθυστερημένη καταβολή εισφορών των ΟΤΑ ή λοιπών πελατών κ.ο.κ.

	2. Για την οικονομική διαχείριση των Συνδέσμων ΦΟΔΣΑ ισχύουν οι διατάξεις περί συνδέσμων του ν. 3463/2006. 3. Οι Σύνδεσμοι ΦΟΔΣΑ υποχρεούνται στην εφαρμογή του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου του π.δ/τος 315/1999 (ΦΕΚ Α` 302/30.12.1999), όπως συμπληρώθηκε με την υπ` αριθμ. 4604/2005 (ΦΕΚ Β` 163/10.2.2005) κοινή υπουργική απόφαση. Η ισχύς της παρούσας παραγράφου αρχίζει από την 1.1.2009. 4. Ειδικότερα στην οικονομική υπηρεσία των ΦΟΔΣΑ πρέπει να επιτελούνται οι παρακάτω λειτουργίες: 1. η Λογιστική Διαχείριση και έκδοση των λογιστικών / οικονομικών καταστάσεων, 2. η Διαχείριση του Προϋπολογισμού και του Απολογισμού, 3. η Οικονομική Διαχείριση Προγραμμάτων - Έργων και Συμβάσεων, 4. η Διαχείριση Δαπανών (εξόδων), 5. η Διαχείριση των Εσόδων, 6. η Διαχείριση της Περιουσίας, 7. η Διαχείριση Αποθεμάτων και Εξοπλισμού, 8. η Διαχείριση Μισθοδοσίας και 9. η Διαχείριση Ταμείου 5. Η ταμειακή διαχείριση των Συνδέσμων γίνεται από ιδία ταμειακή υπηρεσία του Συνδέσμου. Σε περίπτωση που ο Σύνδεσμος δεν διαθέτει ταμειακή υπηρεσία, δύναται να εξυπηρετείται από την αντίστοιχη υπηρεσία του ΟΤΑ της έδρας του ή άλλου ΟΤΑ μέλους του. Σε αυτήν την περίπτωση, στον οικείο ΟΤΑ καταβάλλεται οικονομική αποζημίωση, το ύψος της οποίας, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια, καθορίζεται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του ΦΟΔΣΑ. 6. Οι οικονομικές καταστάσεις για το Σύνδεσμο ΦΟΔΣΑ εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο, μετά από εισήγηση της Εκτελεστικής Επιτροπής, και υπογράφονται από τον Πρόεδρο, ένα μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνδέσμου και από το λογιστή. 7. Οι οικονομικές καταστάσεις των Συνδέσμων και των Ανωνύμων

	Εταιρειών ΦΟΔΣΑ, ανεξαρτήτως ύψους εσόδων, ελέγχονται από έναν ορκωτό ελεγκτή λογιστή. 8. Ο ισολογισμός και τα αποτελέσματα χρήσης δημοσιεύονται σε μια εφημερίδα που εκδίδεται στη Περιφέρεια του Συνδέσμου.» **Άρθρο 13 του ν. 4042/2012** Σύσταση Περιφερειακών Συνδέσμων Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων 1. Εντός των διοικητικών ορίων κάθε περιφέρειας πλην της Αττικής και υπό την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του παρόντος και του επόμενου άρθρου, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, συνιστάται περιφερειακός σύνδεσμος ΦΟΔΣΑ, ως Ν.Π.Δ.Δ., στον οποίο μετέχουν υποχρεωτικά όλοι οι δήμοι των διαχειριστικών ενοτήτων της περιφέρειας. Στο σύνδεσμο που δημιουργείται συγχωνεύονται υποχρεωτικά, κατά τη διαδικασία των διατάξεων του άρθρου 16 του παρόντος, οι σύνδεσμοι που έχουν συσταθεί ως ΦΟΔΣΑ ή ανώνυμες εταιρείες ή άλλες επιχειρήσεις και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου των Ο.Τ.Α. κατά κλάδο ή τομέα που ασκούν αρμοδιότητες ΦΟΔΣΑ. Με την ίδια διαδικασία, του άρθρου 16 του παρόντος στον ανωτέρω σύνδεσμο περιέρχεται υποχρεωτικά η διαχείριση των εγκαταστάσεων προσωρινής αποθήκευσης, μεταφόρτωσης, επεξεργασίας και διάθεσης στερεών αποβλήτων δήμων που ασκούν αρμοδιότητες ΦΟΔΣΑ. Σκοπός του περιφερειακού συνδέσμου ΦΟΔΣΑ είναι η ολοκληρωμένη διαχείριση των στερεών αποβλήτων, σύμφωνα με το Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ), και ειδικότερα η εξειδίκευση και η υλοποίηση των στόχων και των δράσεων αυτού για την προσωρινή αποθήκευση, μεταφόρτωση, θαλάσσια μεταφορά ΑΣΑ, επεξεργασία, ανάκτηση και διάθεση των στερεών αποβλήτων της χωρικής τους

	αρμοδιότητας, σύμφωνα και με την κ.υ.α. 2527/2009 (Α` 83). Εδρα του περιφερειακού ΦΟΔΣΑ ορίζεται η έδρα της οικείας περιφέρειας. Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του, μπορεί να ορίζεται διαφορετική έδρα εντός των διοικητικών ορίων της οικείας περιφέρειας. Η χρονική διάρκεια λειτουργίας του ορίζεται σε τριάντα έτη και μπορεί να παρατείνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης μετά από γνώμη του διοικητικού συμβουλίου του συνδέσμου. *** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Βλ. άρθρο 83 Ν.4483/2017,ΦΕΚ Α 107/31.7.2017,σχετ. με κατάταξη προσωπικού σε συγχωνευθέντες ΦΟΔΣΑ της παρ.1 του παρόντος. 2. Στις περιφέρειες που λειτουργούν ΦΟΔΣΑ με τη μορφή Ανώνυμης Εταιρείας και οι αρμοδιότητες τους βάσει του καταστατικού τους ασκούνται στα διοικητικά όρια ολόκληρης της περιφέρειας, η λειτουργία τους συνεχίζεται με την ίδια νομική μορφή, ως περιφερειακοί ΦΟΔΣΑ, με τις αρμοδιότητες των περιφερειακών συνδέσμων. Σε διαφορετική περίπτωση με απόφαση των 2/3 των δήμων της οικείας περιφέρειας, που λαμβάνεται μέσα σε ένα (1) μήνα από τη δημοσίευση του παρόντος, αντί της ανώνυμης εταιρείας, δημιουργείται περιφερειακός σύνδεσμος ΦΟΔΣΑ, κατ` εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου. 3. Εντός ενός (1) μηνός από τη δημοσίευση του παρόντος, εκδίδεται η απόφαση σύστασης του περιφερειακού συνδέσμου ΦΟΔΣΑ, από τον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Στην απόφαση περιλαμβάνεται, η επωνυμία του συνδέσμου, ο σκοπός, ο αριθμός των αιρετών αντιπροσώπων του κάθε δήμου που συμμετέχει στο διοικητικό συμβούλιο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 246 του ν. 3463/2006 (Α` 114), η έδρα, η διάρκεια και οι πόροι αυτού. Μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από τη δημοσίευση της ανωτέρω απόφασης, τα δημοτικά συμβούλια των δήμων που

	συμμετέχουν στον περιφερειακό ΦΟΔΣΑ, εκλέγουν τους αντιπροσώπους τους στο διοικητικό συμβούλιο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 246 του ν. 3463/2006. Το διοικητικό συμβούλιο του ΦΟΔΣΑ νομίμως συγκροτείται μετά την πάροδο της ανωτέρω προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου, με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του τελευταίου εδαφίου της παρ. 6 του άρθρου 246 του ν. 3463/2006. **Άρθρο 14** Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων Νήσων 1. Στις περιφέρειες Ιονίων Νήσων και Βορείου και Νοτίου Αιγαίου, εντός ενός (1) μηνός από τη δημοσίευση του παρόντος, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, συνιστάται, σε κάθε μια από αυτές σύνδεσμος, ως Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων, στον οποίο μετέχουν υποχρεωτικά οι δήμοι όλων των διαχειριστικών ενοτήτων της περιφέρειας, με την επωνυμία που περιέχει τις λέξεις «ΦΟΔΣΑ Νήσων» ακολουθούμενες από το όνομα της οικείας περιφέρειας. Εδρα τους ορίζεται η έδρα της οικείας περιφέρειας. Ο ΦΟΔΣΑ νήσων διοικείται από το διοικητικό συμβούλιο και τον πρόεδρο του. Το διοικητικό συμβούλιο αποτελείται από ένδεκα (11) μέλη, τα οποία ορίζονται, μεταξύ των δημάρχων και των δημοτικών συμβούλων των δήμων της οικείας περιφέρειας, από την οικεία περιφερειακή ένωση δήμων. Η θητεία των μελών του διοικητικού συμβουλίου ακολουθεί τη δημοτική περίοδο. Η χρονική διάρκεια λειτουργίας του ΦΟΔΣΑ νήσων ορίζεται σε (30) τριάντα έτη και μπορεί να παρατείνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης μετά από γνώμη του διοικητικού του συμβουλίου. Ο ΦΟΔΣΑ νήσων είναι αρμόδιος για την ολοκληρωμένη διαχείριση των στερεών αποβλήτων του συνόλου των δήμων της περιφέρειας, σύμφωνα με τις προβλέψεις του ΠΕΣΔΑ. Ειδικότερα εξειδικεύει και υλοποιεί τους στόχους και τις δράσεις αυτού για τα εν γένει θέματα διανησιωτικής πολιτικής διαχείρισης στερεών αποβλήτων και θαλάσσιας μεταφοράς ΑΣΑ, εκπονεί το επιχειρησιακό σχέδιο δράσης, καθορίζει την τιμολογιακή

	πολιτική των υπηρεσιών που παρέχονται σε διαδημοτικό επίπεδο και λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για τη σωστή λειτουργία όλων των εγκαταστάσεων διαχείρισης στερεών αποβλήτων της περιφέρειας του. Η ανωτέρω απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, εκδίδεται κατά τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 13. 2. Οι δήμοι των περιφερειών Ιονίων Νήσων και Βορείου και Νοτίου Αιγαίου, ή οι υφιστάμενοι σύνδεσμοι, επιχειρήσεις και άλλα νομικά πρόσωπα των Ο.Τ.Α. που ασκούν αρμοδιότητες ΦΟΔΣΑ, είναι πλέον αρμόδιοι μόνο για τη διαχείριση των εγκαταστάσεων στερεών αποβλήτων που λειτουργούν στα διοικητικά τους όρια, σύμφωνα με το ΠΕΣΔΑ της περιφέρειας τους και για όσα θέματα, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία περί φορέων διαχείρισης στερεών αποβλήτων δεν ανήκουν στην αρμοδιότητα του ΦΟΔΣΑ νήσων **Άρθρο 15** Οργανα διοίκησης και αρμοδιότητες των οργάνων των περιφερειακών συνδέσμων ΦΟΔΣΑ 1. Όργανα διοίκησης του περιφερειακού συνδέσμου ΦΟΔΣΑ, είναι το διοικητικό συμβούλιο, η εκτελεστική επιτροπή και ο πρόεδρος του. Ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου εκλέγεται από τα μέλη αυτού με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του και έχει τις αρμοδιότητες του δημάρχου και του προέδρου του δημοτικού συμβουλίου. Αν δεν καταστεί δυνατή η εκλογή του προέδρου κατά την πρώτη ψηφοφορία, διενεργείται δεύτερη ψηφοφορία και εκλέγεται εκείνος που συγκέντρωσε τη σχετική πλειοψηφία των μελών του. 2. Η εκτελεστική επιτροπή αποτελείται από τον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου ως πρόεδρο και έξι (6) μέλη που εκλέγονται μαζί με τέσσερα (4) αναπληρωματικά, μεταξύ των μελών του διοικητικού συμβουλίου με απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του για όλη τη δημοτική περίοδο. Αν δεν καταστεί δυνατή η εκλογή μελών της εκτελεστικής επιτροπής κατά την πρώτη ψηφοφορία διενεργείται δεύτερη ψηφοφορία και εκλέγονται αυτοί που θα συγκεντρώσουν την σχετική πλειοψηφία των

	μελών του. Κατά την πρώτη συνεδρίαση της εκτελεστικής επιτροπής εκλέγεται ως αντιπρόεδρος αυτής ένα από τα μέλη της. Ο πρόεδρος του συνδέσμου με απόφαση του μπορεί να μεταβιβάζει αρμοδιότητες του στον αντιπρόεδρο και τα μέλη της εκτελεστικής επιτροπής. 3. Το διοικητικό συμβούλιο του περιφερειακού συνδέσμου ασκεί τις ακόλουθες αρμοδιότητες: 1) εγκρίνει το επιχειρησιακό σχέδιο μετά από εισήγηση της εκτελεστικής επιτροπής, 2) καθορίζει τις ετήσιες εισφορές των δήμων μελών του, 3) εγκρίνει τις οικονομικές καταστάσεις του συνδέσμου, 4) καταρτίζει τον κανονισμό λειτουργίας του, 5) ψηφίζει τον οργανισμό εσωτερικής υπηρεσίας και 6) γνωμοδοτεί σε δημόσιες αρχές ή αρμόδια όργανα όταν ζητούν τη γνώμη του. 4. Η εκτελεστική επιτροπή ασκεί κάθε αρμοδιότητα σχετική με τη λειτουργία του συνδέσμου εκτός από εκείνες που ανήκουν στο διοικητικό συμβούλιο και τον πρόεδρο. Με απόφαση της, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών της, μπορεί ένα θέμα που κρίνεται ιδιαίτερα σοβαρό να το παραπέμψει στο διοικητικό συμβούλιο για λήψη απόφασης. Για τα λοιπά θέματα που αφορούν τη διοίκηση και λειτουργία του περιφερειακού συνδέσμου ΦΟΔΣΑ εφαρμόζονται αναλόγως, οι σχετικές περί συνδέσμων διατάξεις του ν. 3463/2006. **Άρθρο 16** Διαδικασία συγχώνευσης φορέων διαχείρισης στερεών αποβλήτων 1.α [Σε διάστημα έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση της απόφασης σύστασης του περιφερειακού συνδέσμου ΦΟΔΣΑ] , οι σύνδεσμοι, που έχουν συσταθεί ως ΦΟΔΣΑ ή ανώνυμες εταιρείες ή άλλες επιχειρήσεις και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου των Ο.Τ.Α. κατά κλάδο ή τομέα που ασκούν αρμοδιότητες ΦΟΔΣΑ, συγχωνεύονται υποχρεωτικά στον

	περιφερειακό σύνδεσμο. Στο ίδιο χρονικό διάστημα, οι δήμοι που ασκούν αρμοδιότητες ΦΟΔΣΑ παραχωρούν, υποχρεωτικά, στον περιφερειακό σύνδεσμο ΦΟΔΣΑ κατά χρήση, τις εγκαταστάσεις στερεών αποβλήτων που διαχειρίζονται και όλα τα περιουσιακά στοιχεία, που εξυπηρετούν τις εν λόγω εγκαταστάσεις. *** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Το προβλεπόμενο στο εδάφιο α` της παρ. 1 διάστημα συγχώνευσης των υφιστάμενων ΦΟΔΣΑ στους Περιφερειακούς Συνδέσμους ΦΟΔΣΑ του άρθρου 13 του παρόντος, το οποίο (κατόπιν διαδοχικών παρατάσεων) είχε παραταθεί μέχρι 31.12.2017 με το άρθρο 26 Ν.4479/2017, παρατάθηκε μέχρι τις 30.6.2018 με το άρθρο 43 Ν.4508/2017,ΦΕΚ Α 200,το οποίο ισχύει από 1.1.2018. (Βλ. προηγούμενε ς παρατάσεις στη προισχύσασα έκδοση του παρόντος) β. Οι ανωτέρω φορείς μέχρι τη συγχώνευση τους στον περιφερειακό σύνδεσμο ΦΟΔΣΑ, ή την παραχώρηση της διαχείρισης των εγκαταστάσεων τους σε αυτόν, συνεχίζουν να λειτουργούν και να ασκούν τα καθήκοντα τους ως προς τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων αρμοδιότητας τους. Επιπροσθέτως λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα και μεριμνούν για την ομαλή μετάβαση των λειτουργιών τους στον περιφερειακό σύνδεσμο. 2. Η συγχώνευση των ανωτέρω φορέων ή η παραχώρηση της διαχείρισης των εγκαταστάσεων στερεών αποβλήτων, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου, διαπιστώνεται με πράξη του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μετά από την αποτίμηση των περιουσιακών τους στοιχείων, σύμφωνα με την κατωτέρω διαδικασία: Εντός ενός μηνός από τη δημοσίευση του παρόντος, οι αρχές διοίκησης των φορέων της προηγούμενης παραγράφου 1α, ορίζουν ορκωτούς ελεγκτές για την αποτίμηση των περιουσιακών τους στοιχείων. Σε περίπτωση που κατά το ανωτέρω χρονικό διάστημα δεν προβούν στον ορισμό ορκωτών ελεγκτών, τότε τους ορίζει ο Γενικός Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης με απόφαση του, στην οποία ορίζεται και το ύψος της αμοιβής τους, η οποία βαρύνει τον οικείο φορέα.

	Η έκθεση των ορκωτών ελεγκτών διαβιβάζεται με ευθύνη των ιδίων στον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης για την έκδοση της πράξης συγχώνευσης και στον οικείο περιφερειακό σύνδεσμο ΦΟΔΣΑ. 3. Από τη δημοσίευση της ανωτέρω απόφασης, ο περιφερειακός σύνδεσμος ΦΟΔΣΑ θεωρείται καθολικός διάδοχος σε όλη την κινητή και ακίνητη περιουσία των φορέων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου και υπεισέρχεται, αυτοδικαίως, υπό την ανωτέρω ιδιότητα σε όλα τα δικαιώματα και υποχρεώσεις αυτών, στα οποία περιλαμβάνονται και όσα προκύπτουν από συμβάσεις έργου. Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται από τον περιφερειακό σύνδεσμο, χωρίς να διακόπτονται και χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικαστική πράξη συνέχισης για καθεμία από αυτές. 4. Η συγχώνευση ανωνύμων εταιρειών στον περιφερειακό σύνδεσμο, που ασκούν αποκλειστικά αρμοδιότητες ΦΟΔΣΑ, με την επιφύλαξη της παρ. 2 του άρθρου 13, συντελείται με την πράξη του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης που εκδίδεται κατά τις διατάξεις της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου. Οι εταιρείες λύονται αυτοδικαίως χωρίς να επακολουθήσει εκκαθάριση. Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της εταιρείας, που λαμβάνεται εντός δέκα (10) ημερών από τη δημοσίευση της ανωτέρω πράξης, διαπιστώνεται η επελθούσα λύση της εταιρείας. Η απόφαση αυτή καταχωρίζεται στο Μητρώο Ανωνύμων εταιρειών (ΜΑΕ). 5. Οι δήμοι που ασκούσαν και αρμοδιότητες ΦΟΔΣΑ, εντός δέκα (10) ημερών από τη δημοσίευση της πράξης του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, κατά τις διατάξεις της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, παραχωρούν στον οικείο περιφερειακό σύνδεσμο ΦΟΔΣΑ και χωρίς κανένα αντάλλαγμα, τη χρήση των πάγιων εγκαταστάσεων προσωρινής αποθήκευσης, επεξεργασίας και διάθεσης στερεών αποβλήτων, καθώς και κινητά πράγματα, λειτουργικά συστήματα, μηχανήματα και εν γένει τεχνολογικό εξοπλισμό που έχουν διατεθεί για τον ίδιο σκοπό. Η παραχώρηση γίνεται για χρονικό διάστημα ίσο με τη χρονική διάρκεια λειτουργίας του νέου ΦΟΔΣΑ, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 6 του παρόντος. Σε κάθε περίπτωση, περιουσιακά στοιχεία που έχουν παραχωρηθεί και παύουν να εξυπηρετούν το σκοπό του περιφερειακού ΦΟΔΣΑ, αποδίδονται στον

	οικείο δήμο. Για την παραχώρηση ή την απόδοση των ανωτέρω περιουσιακών στοιχείων συντάσσεται σχετικό πρωτόκολλο. 6. Ο περιφερειακός σύνδεσμος ΦΟΔΣΑ, δύναται να μετατραπεί σε ανώνυμη εταιρεία του άρθρου 265 του ν. 3463/2006 εφόσον τούτο αποφασισθεί από τα δημοτικά συμβούλια των δήμων μελών του συνδέσμου, που παράγουν τουλάχιστον άνω του 60% των απορριμμάτων της οικείας περιφέρειας, βάσει των στοιχείων του ΠΕΣΔΑ. Η σχετική απόφαση του δημοτικού συμβουλίου λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του. Η εταιρεία που συστήνεται καθίσταται από το χρόνο σύστασης της καθολικός διάδοχος σε όλη την κινητή και ακίνητη περιουσία του συνδέσμου και υπεισέρχεται, αυτοδικαίως, σε όλα τα δικαιώματα και υποχρεώσεις αυτών, στα οποία περιλαμβάνονται και όσα προκύπτουν από συμβάσεις έργου. Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται από τη νέα εταιρεία, χωρίς να διακόπτονται και χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικαστική πράξη συνέχισης για καθεμία από αυτές. Το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των περιφερειακών συνδέσμων ΦΟΔΣΑ που μετατρέπονται σε Α.Ε., καθίσταται αυτοδικαίως, με την ίδια σχέση εργασίας προσωπικό της νέας εταιρείας. Συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου που βρίσκονται σε ισχύ, συνεχίζονται από τη νέα εταιρεία μέχρι τη λήξη τους. Για το μόνιμο προσωπικό εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 250 του ν. 3463/2006. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών μετά από γνώμη της ΚΕΔΕ, είναι δυνατόν να καθορίζονται ειδικότερα ζητήματα που αφορούν τη διαδικασία μετατροπής του συνδέσμου σε ανώνυμη εταιρεία **Άρθρο 17** Λειτουργικά ζητήματα ΦΟΔΣΑ - Θέματα προσωπικού 1.α. Οι ετήσιες εισφορές των δήμων που συμμετέχουν στον περιφερειακό σύνδεσμο ΦΟΔΣΑ καθορίζονται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, μετά από εισήγηση της εκτελεστικής επιτροπής,

	ανάλογα με τις ποσότητες των στερεών αποβλήτων που αντιστοιχούν στους δήμους αυτούς και διακινούνται κάθε έτος μέσω του συστήματος διαχείρισης. Για τον υπολογισμό ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 9 του ν. 3854/2010 και της κ.υ.α. 2527/2009. Οι ανωτέρω ρυθμίσεις εφαρμόζονται αναλόγως και για τα τέλη παροχής υπηρεσιών διαχείρισης στερεών αποβλήτων από τους ΦΟΔΣΑ που λειτουργούν με τη μορφή Α.Ε.. β. Οι ετήσιες εισφορές επανακαθορίζονται με την ίδια διαδικασία, λαμβάνοντας υπόψη ως πρόσθετο κριτήριο την αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων κάθε ΦΟΔΣΑ που έχει συγχωνευθεί και τα περιουσιακά στοιχεία των δήμων ή άλλων νομικών προσώπων, που ασκούσαν αρμοδιότητες διαχείρισης εγκαταστάσεων προσωρινής αποθήκευσης, επεξεργασίας και διάθεσης στερεών αποβλήτων και περιέρχονται κατά χρήση ή κυριότητα στον περιφερειακό σύνδεσμο. γ. Ειδικά για το πρώτο έτος από την έναρξη ισχύος του παρόντος, οι ετήσιες εισφορές των δήμων προς το ΦΟΔΣΑ νήσων, καθορίζονται με την απόφαση της παραγράφου 1 του άρθρου 14 του παρόντος, μετά από πρόταση της οικείας περιφερειακής ένωσης δήμων. 2. Η παρ. 2 του άρθρου 9 του ν. 3854/2010 (Α` 94) αντικαθίσταται ως εξής: «α. Το ποσό της αντίστοιχης εισφοράς ή του τέλους των δήμων προς τους ΦΟΔΣΑ, καλύπτεται από τα έσοδα των δήμων που προέρχονται από το ανταποδοτικό τέλος καθαριότητας. β. Το ποσό της ετήσιας εισφοράς ή του τέλους των δήμων προς τον οικείο ΦΟΔΣΑ, παρακρατείται υποχρεωτικά από τη ΔΕΗ Α.Ε. ή τον εναλλακτικό προμηθευτή από τα έσοδα του ενιαίου ανταποδοτικού τέλους καθαριότητας και φωτισμού του οικείου δήμου και αποδίδονται στο δικαιούχο ΦΟΔΣΑ με τη διαδικασία του άρθρου 43 του ν. 3979/2011 (Α` 138), εφόσον λάβει σχετική απόφαση το οικείο δημοτικό συμβούλιο, περί παρακράτησης και απόδοσης από τους ανωτέρω φορείς των ποσών της αντίστοιχης εισφοράς στο ΦΟΔΣΑ. Σε διαφορετική περίπτωση, ο οικείος δήμος οφείλει να αποδίδει ο ίδιος το ποσό της εισφοράς ή του τέλους στον οικείο ΦΟΔΣΑ. Σε περίπτωση καθυστέρησης καταβολής από δήμο τριμηνιαίας δόσης της ετήσιας εισφοράς ή του τέλους των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τον οικείο ΦΟΔΣΑ πέραν του ενός μηνός, το οφειλόμενο ποσό παρακρατείται υποχρεωτικά από τους ανωτέρω φορείς, μετά από αίτημα του οικείου ΦΟΔΣΑ που υποβάλλεται σε αυτούς με απόφαση της

	εκτελεστικής επιτροπής ή του διοικητικού συμβουλίου όταν πρόκειται για ΑΕ ή ΦΟΔΣΑ νήσων, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών τους και αποδίδεται σε αυτόν. Στην περίπτωση αυτή αν το οφειλόμενο ποσό του οικείου δήμου είναι μεγαλύτερο των αντίστοιχων εσόδων αυτού από το ενιαίο ανταποδοτικό τέλος καθαριότητας και φωτισμού, τότε το αίτημα του οικείου ΦΟΔΣΑ υποβάλλεται στον Υπουργό Εσωτερικών και το οφειλόμενο ποσό παρακρατείται από τους κεντρικούς αυτοτελείς πόρους του υπόχρεου δήμου και αποδίδεται σε αυτόν με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών. γ. Στις περιπτώσεις που οι ΦΟΔΣΑ συνάπτουν συμβάσεις σύμπραξης βάσει του άρθρου 17 του ν. 3389/2005, για την ασφάλεια των συμβάσεων αυτών, επιτρέπεται να εκχωρούν έσοδα τους, που προέρχονται από τις εισφορές των μελών τους ή τα τέλη παροχής των υπηρεσιών τους.» 3. Μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας συγχώνευσης των φορέων ΦΟΔΣΑ στον περιφερειακό σύνδεσμο, οι περιφερειακοί σύνδεσμοι ΦΟΔΣΑ χρηματοδοτούνται για την κάλυψη των λειτουργικών τους αναγκών από τους ΚΑΠ των δήμων, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών μετά από γνώμη της ΚΕΔΕ. 4.α. Με απόφαση της εκτελεστικής επιτροπής του περιφερειακού συνδέσμου ΦΟΔΣΑ ή του διοικητικού συμβουλίου του ΦΟΔΣΑ νήσων, οι αρμοδιότητες της Προϊσταμένης αρχής ή και της Διευθύνουσας Υπηρεσίας για τις μελέτες, τις υπηρεσίες και τα έργα της παρ. 3 του άρθρου 1 της κ.υ.α. 2527/2009, δύναται να ανατίθενται στην οικεία περιφέρεια ύστερα από σύμφωνη γνώμη του περιφερειάρχη. β. Με την ίδια ως άνω διαδικασία, μπορεί η οικεία περιφέρεια να παρέχει διοικητική και τεχνική υποστήριξη στον ΦΟΔΣΑ, όταν αυτός ενεργεί ως Αναθέτουσα αρχή κατά τις διατάξεις του ν. 3389/2005 (Α` 232), όπως ισχύει. Στη σχετική απόφαση που λαμβάνεται κατά τα ανωτέρω, αναφέρονται οι αρμόδιες υπηρεσίες, επιτροπές ή άλλα γνωμοδοτικά όργανα της περιφέρειας που παρέχουν τη διοικητική και τεχνική υποστήριξη, τα οποία ενεργούν για λογαριασμό του ΦΟΔΣΑ ως Αναθέτουσας αρχής. γ. Οι ανωτέρω διατάξεις εφαρμόζονται αναλόγως στον διαβαθμιδικό σύνδεσμο του άρθρου 211 του ν. 3852/2010, όπως ισχύει και στους φορείς της παρ. 2 του άρθρου 14 του παρόντος.

	5.α Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 211 του ν. 3852/2010 μετά τη λέξη «επεξεργασία» προστίθενται οι λέξεις «η μεταφόρτωση» και οι παράγραφοι 2 και 3 αντικαθίστανται ως εξής: «2. Οργανα διοίκησης του συνδέσμου είναι το διοικητικό συμβούλιο, η εκτελεστική επιτροπή και ο πρόεδρος. Πρόεδρος του συνδέσμου είναι ο περιφερειάρχης Αττικής ή αντιπεριφερειάρχης που ορίζεται από αυτόν. Το διοικητικό συμβούλιο αποτελείται από εξήντα (60) μέλη, εκ των οποίων τα είκοσι τέσσερα (24) εκλέγονται μεταξύ των αντιπεριφερειαρχών και των περιφερειακών συμβούλων από το περιφερειακό συμβούλιο και εκπροσωπούν την περιφέρεια και τα υπόλοιπα τριάντα έξι (36) ορίζονται από την περιφερειακή ένωση δήμων Αττικής μεταξύ των δημάρχων και δημοτικών συμβούλων των δήμων που είναι μέλη του εν λόγω συνδέσμου και εκπροσωπούν τους δήμους. Η εκτελεστική επιτροπή αποτελείται από τον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου ως πρόεδρο και έξι (6) μέλη, τα οποία, μαζί με τέσσερα (4) αναπληρωματικά, εκλέγονται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του διοικητικού συμβουλίου. Δύο (2) τακτικά μέλη και δύο (2) αναπληρωματικά, εκλέγονται μεταξύ όσων υποδεικνύονται από τους εκπροσώπους της περιφέρειας και τα άλλα τέσσερα (4) και δύο (2) αντιστοίχως, εκλέγονται μεταξύ όσων υποδεικνύονται από τους εκπροσώπους των δήμων. Αν δεν καταστεί δυνατή η εκλογή μελών της εκτελεστικής επιτροπής κατά την πρώτη ψηφοφορία διενεργείται δεύτερη ψηφοφορία και εκλέγονται αυτοί που θα συγκεντρώσουν κατά σειρά τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης από κάθε κατηγορία εκπροσώπων. Κατά την πρώτη συνεδρίαση της εκτελεστικής επιτροπής εκλέγεται ως αντιπρόεδρος αυτής ένα από τα μέλη της. Ο πρόεδρος του συνδέσμου με απόφαση του μπορεί να μεταβιβάζει αρμοδιότητες του στον αντιπρόεδρο και τα μέλη της εκτελεστικής επιτροπής. 3. Με την υπουργική απόφαση της παραγράφου 1 καθορίζονται οι ετήσιες εισφορές που καταβάλλουν τα μέλη του συνδέσμου, η διαδικασία αποτίμησης των περιουσιακών στοιχείων του Ε.Σ.Δ.Κ.Ν.Α., οι υπηρεσίες για τις οποίες επιβάλλονται τέλη, η χρονική διάρκεια και ο χρόνος

	έναρξης λειτουργίας του, καθώς και κάθε αναγκαία για τη λειτουργία του λεπτομέρεια.» β. Οι διατάξεις των άρθρων του παρόντος που αφορούν τη διοίκηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες των οργάνων των περιφερειακών συνδέσμων ΦΟΔΣΑ, καθώς και ειδικές διατάξεις νόμων και κανονιστικών πράξεων περί ΦΟΔΣΑ, εφαρμόζονται αναλόγως και στο σύνδεσμο του άρθρου 211 του ν. 3852/2010. Για τα λοιπά θέματα διοίκησης και λειτουργίας του, εφαρμόζονται οι σχετικές περί συνδέσμων διατάξεις του ΚΔΚ. γ. Η θητεία των μελών του διοικητικού συμβουλίου του συνδέσμου του άρθρου 211 του ν. 3852/2010 που συγκροτήθηκε πριν την ισχύ του παρόντος, ισχύει για όλη τη διανυόμενη δημοτική και περιφερειακή περίοδο. Η εκτελεστική επιτροπή εκλέγεται για όλη την τρέχουσα δημοτική και περιφερειακή περίοδο στην πρώτη από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου. 6. Στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 42 του ν. 3979/2011 μετά τη λέξη «ΑΣΑ» προστίθενται οι λέξεις «σύμφωνα με τις προβλέψεις του περιφερειακού σχεδίου στερεών αποβλήτων» και το δεύτερο εδάφιο του ιδίου άρθρου αντικαθίσταται ως εξής: «Με απόφαση των υπουργών Εσωτερικών, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για την ασφαλή συλλογή και μεταφορά των αποβλήτων, η οργάνωση των συστημάτων μεταφοράς, οι τεχνικές προδιαγραφές των μέσων αποθήκευσης και μεταφοράς, θέματα σχετικά με τη διαμόρφωση των απαιτούμενων χώρων φορτοεκφόρτωσης στα σημεία υποδοχής, η διαδικασία αδειοδότησης, η χάραξη χερσαίων και ναυτιλιακών γραμμών και δρομολογίων, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.» 7. Οι ΦΟΔΣΑ που λειτουργούν με τη μορφή της Α.Ε. κατά τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 13 του παρόντος, κατ` εξαίρεση και για την αποτελεσματικότερη εκπλήρωση των σκοπών τους μπορούν να συμμετέχουν, ως κύρια συμβαλλόμενα μέρη, στις προγραμματικές

	συμβάσεις που συνάπτονται κατά τις διατάξεις του άρθρου 100 του ν. 3852/2010. 8. Το μόνιμο προσωπικό, καθώς και εκείνο με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου που υπηρετεί στους ΦΟΔΣΑ που συγχωνεύονται, συμπεριλαμβανομένων των δικηγόρων με σχέση έμμισθης εντολής και του προσωπικού των δήμων που ασκούν αρμοδιότητες ΦΟΔΣΑ και απασχολείται στις οικείες υπηρεσίες, καθίσταται, αυτοδικαίως, από το χρόνο δημοσίευσης της πράξης του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης περί συγχώνευσης, με την ίδια σχέση εργασίας, προσωπικό του περιφερειακού συνδέσμου. Συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου που βρίσκονται σε ισχύ, συνεχίζονται από τον περιφερειακό σύνδεσμο μέχρι τη λήξη τους. Το ανωτέρω προσωπικό εξακολουθεί να διέπεται από το ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό καθεστώς στο οποίο υπαγόταν πριν την κατάταξη του στον περιφερειακό σύνδεσμο. 9. Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται εντός πέντε (5) μηνών από τη δημοσίευση της απόφασης σύστασης του συνδέσμου, ψηφίζεται ο οργανισμός εσωτερικής υπηρεσίας του συνδέσμου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 3584/2007, όπως ισχύει. Με τον οργανισμό εσωτερικής υπηρεσίας, μπορούν να προβλέπονται αποκεντρωμένες υπηρεσιακές μονάδες του συνδέσμου που λειτουργούν σε άλλο οικισμό εκτός της έδρας του. 10. Το μόνιμο και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικό των φορέων της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του παρόντος που συγχωνεύονται, περιλαμβανομένων και όσων απασχολούνται με σχέση έμμισθης εντολής, κατατάσσεται σε αντίστοιχες κενές οργανικές θέσεις κατά κατηγορία και κλάδο ή σε προσωρινές προσωποπαγείς θέσεις του συνδέσμου, οι οποίες καταργούνται κατά την αποχώρηση του υπαλλήλου. Η πράξη κατάταξης του προσωπικού εκδίδεται από το αρμόδιο προς διορισμό όργανο και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ο χρόνος προϋπηρεσίας του ανωτέρω προσωπικού αναγνωρίζεται για όλες τις συνέπειες. [11. Αρμοδιότητες ΦΟΔΣΑ που έχουν ανατεθεί σε άλλο νομικό πρόσωπο

	κατά τις διατάξεις της παρ. 5 του ν. 3536/2007 όπως ισχύει, εξακολουθούν να ασκούνται από αυτό για όσο χρόνο προβλέπεται στη σχετική απόφαση ανάθεσης. «Το νομικό πρόσωπο ή ο φορέας στον οποίο έχουν ανατεθεί οι ως άνω αρμοδιότητες ΦΟΔΣΑ έχει επίσης και τις αρμοδιότητες καθορισμού των εισφορών και τελών των οικείων δήμων και της είσπραξής τους και εν γένει τις αρμοδιότητες και ευχέρειες των ΦΟΔΣΑ εκ των άρθρων 17 του ν. 4071/2012 και 9 του ν. 3854/2010, όπως ισχύουν, στο μέτρο που οι εισφορές, τα τέλη και οι αρμοδιότητες αυτές συνδέονται με την εκπλήρωση των υποχρεώσεών του από τη σύμβαση σύμπραξης.»] *** Η παρ.11,όπως είχε συμπληρωθεί με το άρθρο 27 Ν.4315/2014,ΦΕΚ Α 269, ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με το άρθρο 23 Ν.4368/2016,ΦΕΚ Α 21/21.2.2016. 12. Για όσα θέματα διοίκησης και λειτουργίας του περιφερειακού συνδέσμου ΦΟΔΣΑ και του ΦΟΔΣΑ νήσων δεν ρυθμίζονται από τον παρόντα νόμο, εφαρμόζονται οι διατάξεις περί συνδέσμων Ο.Τ.Α. του κν. 3463/2006 (ΚΔΚ). Οι διατάξεις των παραγράφων 4, 5, 6, 7, 8 και 9 του άρθρου 104 του ν. 3852/2010 όπως ισχύουν, καθώς και κάθε άλλη ειδική διάταξη αντίθετου περιεχομένου από τη δημοσίευση του παρόντος καταργούνται. Οπου σε διατάξεις νόμων αναφέρονται οι φορείς της παρ. 4 του άρθρου 104 του ν. 3852/2010, από τη δημοσίευση του παρόντος νοούνται οι φορείς των άρθρων 13 και 14 του παρόντος. 13. Στο άρθρο 45 του ν. 4042/2012 (Α` 24) προστίθεται παράγραφος 6 ως εξής: «6. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής προσδιορίζονται οι Μονάδες Επεξεργασίας Απορριμμάτων (Μ.Ε.Α.) που είναι αναγκαίες σε εθνικό επίπεδο για την κάλυψη των απαιτήσεων των Οδηγιών 1999/31/ΕΚ και 2008/98/ΕΚ και την επίτευξη οικονομιών κλίμακας όσον αφορά το κόστος κατασκευής των έργων και το κόστος των ανταποδοτικού χαρακτήρα παρεχόμενων υπηρεσιών. Ειδικότερα, με την ανωτέρω απόφαση προσδιορίζεται ο αριθμός των αναγκαίων Μ.Ε.Α., οι εξυπηρετούμενες από αυτές περιοχές και κάθε άλλο στοιχείο που κρίνεται αναγκαίο για την επίτευξη των ανωτέρω στόχων.»

	Άρθρο 250 **Εγκυρότητα και στοιχεία ληξιαρχικών πράξεων που έχουν καταχωριστεί μετά τη μετάπτωση στο Μητρώο Πολιτών** Στο ν. 4483/2017 (Α' 107) προστίθεται μετά το άρθρο 123 άρθρο 123Α, ως εξής: «Άρθρο 123Α Εγκυρότητα και στοιχεία ληξιαρχικών πράξεων που έχουν καταχωριστεί μετά τη μετάπτωση στο Μητρώο Πολιτών 1. Στοιχεία των ληξιαρχικών πράξεων της παρ. 3 του άρθρου 115 του παρόντος, τα οποία ελλείπουν ή διαφέρουν από αυτά που έχουν καταχωριστεί στις ενυπόγραφες έγχαρτες ληξιαρχικές πράξεις, διορθώνονται ή συμπληρώνονται καταλλήλως, υποχρεωτικά και αυτεπαγγέλτως, από τους αρμόδιους Ληξιάρχους, σύμφωνα με τα στοιχεία που εμπεριέχονται στις ενυπόγραφες έγχαρτες ληξιαρχικές πράξεις. 2. Η χορήγηση αντιγράφων των ληξιαρχικών πράξεων της παρ. 1, γίνεται από τα οικεία ληξιαρχικά βιβλία και συνοδεύεται υποχρεωτικά από πλήρη ληξιαρχική πράξη, που εκτυπώνεται αποκλειστικά από το Μητρώο Πολιτών και φέρει χαρακτηριστικό ασφαλείας, που παράγεται αυτόματα από αυτό».	

	Άρθρο 251 **Τροποποίηση του άρθρου 3 της κοινής υπουργικής απόφασης αρ. οικ. 4932/2017 «Ρύθμιση θεμάτων τεχνικού και λεπτομερειακού χαρακτήρα για την ίδρυση και λειτουργία κέντρων αποτέφρωσης οστών νεκρών» (Β' 441)** Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 3 της κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β' 441) αντικαθίσταται ως εξής: «Η εγκατάσταση και λειτουργία Κ.Α.Ο.Ν επιτρέπεται α) σε Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) πρώτου βαθμού ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου των ΟΤΑ και β) σε ιδιώτες, ύστερα από τη λήψη των αδειών της παρ.3 του άρθρου 19 του ν. 3982/2011».	ΥΑ οικ//2017 (ΥΑ οικ, 4932 ΦΕΚ Β 441 2017): Ρύθμ. θεμάτων τεχνικού & λεπτομερ. χαρακτήρα για ίδρυση-λειτουργία κέντρων αποτέφρωσης οστών νεκρών Άρθρο 3 Χωροθέτηση Κ.Α.Ο.Ν. 1. Η διαδικασία αποτέφρωσης οστών νεκρών πραγματοποιείται στα Κ.Α.Ο.Ν. Την εγκατάσταση και λειτουργία Κ.Α.Ο.Ν αναλαμβάνουν Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) πρώτου βαθμού ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου των ΟΤΑ, μετά από τη λήψη των αδειών της παρ.3 του άρθρου 19 του ν. 3982/2011. Τα Κ.Α.Ο.Ν. κατατάσσονται στην κατηγορία των «μηχανολογικών εγκαταστάσεων παροχής υπηρεσιών» της παρ. 3 του άρθρου 17 του ν. 3982/2011 και αποτελούν εγκαταστάσεις χαμηλής όχλησης. Οι άδειες χορηγούνται από την Περιφέρεια εντός των διοικητικών ορίων της οποίας πρόκειται να εγκατασταθεί το Κ.Α.Ο.Ν. και με τους όρους και την διαδικασία των άρθρων 17-40 του ν. 3982/2011. 2. Κ.Α.Ο.Ν μπορούν να εγκαθίστανται: α. Στις περιοχές που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 35 του ν.3448/2006 (Α` 57), όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 48 του ν.4277/2014 (Α` 156), ή β. Εντός των Κέντρων Αποτέφρωσης Νεκρών, ή γ. Εντός των νομίμως λειτουργούντων κοιμητηρίων.

	Άρθρο 252 **Τροποποίηση του άρθρου 6 του ν. 2196/1994** Στο άρθρο έκτο του ν. 2196/1994 (Α' 41΄) προστίθεται παράγραφος 6 ως εξής: «6. Για τους Έλληνες εκλογείς που προτίθενται να ασκήσουν το δικαίωμα του εκλέγεσθαι στο κράτος - μέλος κατοικίας τους, η Διεύθυνση Εκλογών διαβιβάζει στο σημείο επαφής την πληροφορία περί στέρησης του εν λόγω δικαιώματος, με βάση τα τηρούμενα σε αυτήν αρχεία. Η ανωτέρω πληροφορία διαβιβάζεται με οποιονδήποτε ενδεδειγμένο τρόπο εντός προθεσμίας πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την παραλαβή της κοινοποίησής της ή εντός συντομότερου χρονικού διαστήματος, εφόσον το ζητήσει το κράτος μέλος - κατοικίας. Σε αυτήν περιέχονται μόνον τα απολύτως αναγκαία στοιχεία και χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για το σκοπό αυτό».	Ν 2196/1994: Ευρωεκλογές-Ετεροδημότες-κλπ.μεταβολές εκλογικής νομοθ. `Αρθρο έκτο 1. Τα πολιτικά κόμματα ή οι συνασπισμοί συνεργαζόμενων κομμάτων που προτίθενται να συμπεριλάβουν ως υποψήφιο στο συνδυασμό τους για την εκλογή των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, πολίτη άλλου κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης που κατοικεί στην Ελληνική Επικράτεια, είναι υποχρεωμένα να αποστείλουν στη Διεύθυνση Εκλογών του Υπουργείου Εσωτερικών μέσα σε έξι (6) ημέρες από την προκήρυξη των εν λόγω εκλογών, αντίγραφο της υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου πέμπτου. Η Διεύθυνση Εκλογών του Υπουργείου Εσωτερικών διαβιβάζει αμέσως την ανωτέρω δήλωση του υποψήφιου πολίτη κράτους - μέλους της Ένωσης στο κράτος - μέλος καταγωγής του. Αν, μετά την εμπρόθεσμη παραλαβή της πληροφορίας από το κράτος - μέλος καταγωγής προκύψει ότι ο δηλών έχει στερηθεί του δικαιώματος του εκλέγεσθαι σε αυτό, τη διαβιβάζει αμέσως στο Α` Τμήμα του Αρείου Πάγου, αρμόδιο για την ανακήρυξη των υποψηφίων. 2. Αν η πληροφορία περί στερήσεως του δικαιώματος του εκλέγεσθαι στο κράτος - μέλος καταγωγής του υποψηφίου, περιέλθει στο Υπουργείο Εσωτερικών μετά την ανακήρυξη του από τον Άρειο Πάγο, το Υπουργείο Εσωτερικών διαβιβάζει άμεσα την πληροφορία αυτή στο Πρωτοδικείο Αθηνών, το οποίο κατά τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 7 του ν. 1180/1981 (Α` 188) είναι αρμόδιο για την ανακήρυξη των εκλεγόμενων μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, προκειμένου να μην τον ανακηρύξει ως επιτυχόντα. 3. Όταν η πληροφορία περί στερήσεως του δικαιώματος του εκλέγεσθαι στο κράτος - μέλος καταγωγής του υποψηφίου, περιέλθει στο Υπουργείο Εσωτερικών μετά την κατά τα ανωτέρω ανακήρυξη αυτού ως εκλεγμένου μέλους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το μέλος αυτό εκπίπτει αυτοδικαίως του αξιώματος του, κατά το άρθρο 2 παρ. 4 του ν. 1180/1981. 4. Αρμόδια υπηρεσία για την ανταλλαγή των αναγκαίων πληροφοριών με τα λοιπά κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και για την παραλαβή και τη διαβίβαση των πληροφοριών που απαιτούνται για την εφαρμογή των ανωτέρω, είναι η Διεύθυνση Εκλογών του Υπουργείου Εσωτερικών. 5. Η Διεύθυνση Εκλογών ανακοινώνει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή το όνομα και τα στοιχεία του σημείου επαφής και τυχόν επικαιροποιημένες πληροφορίες ή σχετικές αλλαγές. *** Το άρθρο έκτο αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 3 Ν.4244/2014,ΦΕΚ Α 60/11.3.2014. (ενσωμάτωση Οδηγίας 2013/1/ΕΕ για την τροποποίηση της Οδηγίας 93/109/ΕΚ).

Άρθρο 253 **Κατάργηση Υ.Α.Σ.Β.Ε.** 1. Η Υπηρεσία Αποκατάστασης Σεισμοπλήκτων Βορείου Ελλάδας (Υ.Α.Σ.Β.Ε.) που συστάθηκε με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 9 του Ν. 867/1979 (Α΄24) και υπήχθη διοικητικά στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας – Θράκης με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 129 του Ν. 4199/2013 (Α΄216) καταργείται. Οι ανατεθείσες και ασκούμενες από την Υ.Α.Σ.Β.Ε. αρμοδιότητες εφεξής μεταφέρονται και ασκούνται από την Διεύθυνση Αποκατάστασης Επιπτώσεων Φυσικών Καταστροφών – Βορείου Ελλάδος (Δ.Α.Ε.Φ.Κ. – Β.Ε.) (του άρθρου 50 του ΠΔ 123/2017, Α΄ 151). 2. Το προσωπικό της Υ.Α.Σ.Β.Ε. που μετατάχθηκε – μεταφέρθηκε στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας – Θράκης με την αριθμ. 14591/2014 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης (Γ΄324), κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 129 του Ν. 4199/2013 (Α΄216) και της παρ. 1 του άρθρου 91 του ν. 4172/2013 (Α΄167), μετατάσσεται – μεταφέρεται με αίτησή του στη Γενική Γραμματεία Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, για τη στελέχωση της Δ.Α.Ε.Φ.Κ.-Β.Ε. Η μετάταξη/μεταφορά διενεργείται με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης, με μεταφορά της θέσης που κατέχει ο υπάλληλος, με την ίδια εργασιακή σχέση, το βαθμό και το μισθολογικό κλιμάκιο που κατέχει, διατηρουμένης τυχόν προσωπικής διαφοράς, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 2 του ν. 4440/2016 (Α΄ 224). Οι αιτήσεις υποβάλλονται στη Διεύθυνση Διοίκησης του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός μηνός από τη δημοσίευση του παρόντος και κοινοποιούνται στη Διεύθυνση Διοίκησης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης. Οι πράξεις μετάταξης/μεταφοράς του παρόντος δημοσιεύονται σε περίληψη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. 3. Σε περιπτώσεις εκτάκτων αναγκών για την αντιμετώπιση επιπτώσεων από φυσικές καταστροφές, με Απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών δύναται να συστήνονται Τομείς Αποκατάστασης Επιπτώσεων Φυσικών Καταστροφών (Τ.Α.Ε.Φ.Κ.), οι οποίοι λειτουργούν σε επίπεδο αυτοτελών τμημάτων, υπάγονται στη Γενική Διεύθυνση Αποκατάστασης Επιπτώσεων Φυσικών Καταστροφών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών και διέπονται από τις διατάξεις του ν.867/79 (Α' 24) και του ν. 1190/1981 (Α' 203). Οι αρμοδιότητες του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών που προβλέπονται από τις διατάξεις του ν.867/79 (Α' 24) και του ν. 1190/1981 (Α' 203) εξακολουθούν να ισχύουν. Η κατάργηση των Τομέων Αποκατάστασης Σεισμοπλήκτων (ΤΑΣ) και Τομέων Αποκατάστασης	Η παρ.1 του άρθρου 9 του Ν.867/1979 (Α'24) « περί κυρώσεως, τροποποιήσεως και συμπληρώσεως της από 28.7.78 ΠΝΠ του Προέδρου της Δημοκρατίας περί αποκαταστάσεως των ζημιών εκ των σεισμών 1978 εις περιοχήν Βορείου Ελλάδος κλπ.» : Άρθρον 9. 1. Προς ταχείαν εκτέλεσιν του έργου αποκαταστάσεως συνιστάται, με έδραν την Θεσσαλονίκην Υπηρεσία Αποκαταστάσεως Σεισμοπλήκτων Βορείου Ελλάδος (ΥΑΣΒΕ). Η παρ. 2 του άρθρου 129 του Ν. 4199/2013 (Α'216) « Μεταφορά αρμοδιοτήτων και Υπηρεσιών της ΓΓΔΕ στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση και τις Περιφέρειες»: Άρθρο 129 2. Η Υπηρεσία Αποκατάστασης Σεισμοπλήκτων Βόρειας Ελλάδας (ΥΑΣΒΕ) που συστήθηκε με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 9 του ν. 867/1979 υπάγεται διοικητικά στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας - Θράκης, λειτουργεί σε επίπεδο Διεύθυνσης και εξακολουθεί με την έναρξη λειτουργίας της να ασκεί τις ανατεθείσες σε αυτή αρμοδιότητες, ευθύς ως πληρωθούν οι ισάριθμες με τις καταργούμενες, κατά την παράγραφο 7, θέσεις που συστήνονται με το νόμο αυτόν στην παραπάνω Αποκεντρωμένη Διοίκηση. Το άρθρο 50 του ΠΔ 123/2017 (Α'151) « Οργανισμός του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών- Διεύθυνση Αποκατάστασης Επιπτώσεων Φυσικών Καταστροφών Βορείου Ελλάδος (Δ28): 1. Η Διεύθυνση Αποκατάστασης Επιπτώσεων Φυσικών Καταστροφών Βορείου Ελλάδος (Δ.Α.Ε.Φ.Κ. - Β.Ε.) (Δ28) έχει έδρα τη Θεσσαλονίκη και χωρική αρμοδιότητα αντίστοιχου γεωγραφικού προσδιορισμού των αρμοδιοτήτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας - Θράκης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου και Δυτικής Μακεδονίας. Η διάρθρωση της Δ.Α.Ε.Φ.Κ. - Β.Ε. είναι αντίστοιχη της Δ.Α.Ε.Φ.Κ. - Δ.Ε ως προς τα υποκείμενα Τμήματα και τις αντίστοιχες αρμοδιότητες.

Πυροπλήκτων (ΤΑΠ) της παρ. 1 του άρθρου 129 του ν. 4199/13 (Α΄216) γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Υποδομών και Μεταφορών. 4. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών δύναται να καθορίζονται ειδικότερα θέματα σχετικά με τη σύσταση, τη διαχείριση και την εν γένει λειτουργία των υπηρεσιών του α΄ εδαφίου της παρ. 3 του παρόντος και να ρυθμίζεται κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια καθώς και λοιπά συναφή θέματα. 5. Κάθε άλλη διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του παρόντος καταργείται.	

	Άρθρο 254 **Ρυθμίσεις αρμοδιότητας της Διεύθυνσης Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών** 1. Στην παρ. 2 του άρθρου 17 του π.δ 141/2017 (Α' 180) προστίθεται περίπτωση δ' ως εξής: «δ. Γραφείο Οικονομικής Διαχείρισης Τακτικού Προϋπολογισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης, στο οποίο προϊστανται υπάλληλοι του κλάδου/ειδικότητας ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού ή ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού.». 2. Στην παρ. 3 του άρθρου 17 του π.δ 141/2017 (Α' 180) προστίθεται περίπτωση δ' ως εξής: «δ. Το Γραφείο Οικονομικής Διαχείρισης Τακτικού Προϋπολογισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης, είναι αρμόδιο για: δα. Την κατάρτιση του σχεδίου απόφασης ανάληψης υποχρέωσης κατόπιν τεκμηριωμένου αιτήματος από τον διατάκτη και την καταχώρηση των αναλαμβανόμενων δεσμεύσεων του Τακτικού Προϋπολογισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης στα οικεία λογιστικά βιβλία και στο Μητρώο Δεσμεύσεων. δβ. Τον έλεγχο τήρησης των περί ανάληψης υποχρεώσεων διατάξεων και την παροχή βεβαίωσης επί των σχεδίων των σχετικών πράξεων, για την ύπαρξη της απαιτουμένης πίστωσης και για τη μη υπέρβαση του οριζόμενου κάθε φορά από το αρμόδιο όργανο ποσοστού διάθεσης της πίστωσης. δγ. Τον έλεγχο και εκκαθάριση δαπανών του τομέα Τοπικής Αυτοδιοίκησης με βάση τα πλήρη και νόμιμα δικαιολογητικά αυτών. δδ. Την έκδοση τίτλου για την πληρωμή των δαπανών του τομέα Τοπικής Αυτοδιοίκησης, μέσα στα καθοριζόμενα κατά μήνα όρια πληρωμών και εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών από το ενωσιακό και εθνικό κανονιστικό πλαίσιο. δε. Την τήρηση του Μητρώου Δεσμεύσεων Τακτικού Προϋπολογισμού κατά το μέρος που αφορά στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. δζ. Την έκδοση συμψηφιστικών ενταλμάτων του τομέα Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την εμφάνισή τους στη δημόσια ληψοδοσία . δη. Τη σύνταξη έκθεσης επί διαφωνιών με τον διατάκτη ως προς τη νομιμότητα και κανονικότητα των εκκαθαριζόμενων δαπανών και υποβολή της μετά του σχετικού φακέλου στη Διεύθυνση Συντονισμού και Ελέγχου Εφαρμογής Δημοσιολογιστικών Διατάξεων με σχετική κοινοποίηση στην αρμόδια Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικών Ελέγχων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 26 του ν.4270/2014.	**ΠΔ 141/2017: Οργανισμός Υπουργείου Εσωτερικών** **Άρθρο 17** **Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής** 1. Η Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής έχει ως επιχειρησιακό στόχο την ορθολογική κατανομή των κεντρικών αυτοτελών πόρων και λοιπών εσόδων και επιχορηγήσεων στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού και στα πάσης φύσεως Νομικά τους Πρόσωπα, τον σχεδιασμό, την εκτέλεση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων καθώς και κάθε άλλου προγράμματος αναπτυξιακού χαρακτήρα. 2. Η Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής συγκροτείται από τα ακόλουθα Τμήματα: α. Τμήμα Επιχορηγήσεων Τοπικής Αυτοδιοίκησης. β. Τμήμα Αναπτυξιακών Προγραμμάτων και Διαχείρισης Π.Δ.Ε. γ. Τμήμα Εκτέλεσης Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων και Πληρωμών. 3. Οι αρμοδιότητες των Τμημάτων που υπάγονται στη Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής κατανέμονται ως ακολούθως: α. Το Τμήμα Επιχορηγήσεων Τοπικής Αυτοδιοίκησης, είναι αρμόδιο για: αα. Την υποβολή προτάσεων για την κατάρτιση του Κρατικού Προϋπολογισμού κάθε οικονομικού έτους, κατά το μέρος που αφορά στα έσοδα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. αβ. Τη διαχείριση των Κωδικών Αριθμών Εξόδων (ΚΑΕ) του προϋπολογισμού εξόδων του Υπουργείου Εσωτερικών που αφορούν στα έσοδα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. αγ. Τον καθορισμό των κριτηρίων και της διαδικασίας κατανομής των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων των ΟΤΑ. αδ. Την κατανομή των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων για την κάλυψη των δαπανών τους και την υλοποίηση εξειδικευμένων δράσεων. αε. Την κατανομή των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων στην Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας, τις Περιφερειακές Ενώσεις Δήμων και την Ένωση Περιφερειών για την κάλυψη λειτουργικών και λοιπών γενικών δαπανών τους.

	δθ. Τη σύνταξη έκθεσης προς την αρμόδια Δ.Υ.Ε.Ε. σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3δ του άρθρου 66 του ν.4270/2014 και του περί ανάληψης υποχρεώσεων από τους διατάκτες προεδρικού διατάγματος (π.δ. 80/2016). δι. Τη σύνταξη έκθεσης προς την αρμόδια Υπηρεσία προκειμένου να κινηθεί η προβλεπόμενη από τις κείμενες διατάξεις διαδικασία του επιτόπιου ελέγχου. δια. Την τήρηση των λογιστικών βιβλίων. διβ. Την συγκέντρωση δεδομένων από το Μητρώο Δεσμεύσεων και υποβολή σχετικών αναφορών στη Διεύθυνση Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικών Αναφορών».	αστ. Την επιχορήγηση των ΟΤΑ και των Νομικών τους Προσώπων από πιστώσεις του Κρατικού Προϋπολογισμού που εγγράφονται στον Προϋπολογισμό εξόδων του Υπουργείου Εσωτερικών. αζ. Τη διαχείριση των τραπεζικών λογαριασμών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αρμοδιότητας του Τμήματος, που τηρούνται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. αη. Την κατανομή στους ΟΤΑ εσόδων από το τέλος ακίνητης περιουσίας, το τέλος διαφήμισης καθώς και από κάθε άλλη πηγή που προβλέπεται στην κείμενη νομοθεσία. αθ. Την έκδοση αποφάσεων παρακράτησης από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους οφειλών των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης προς τους συνδέσμους των οποίων είναι μέλη. αι. Την έκδοση πράξεων του Υπουργείου, κατά το μέρος που αυτές έχουν επίπτωση στους προϋπολογισμούς των ΟΤΑ και των Νομικών τους Προσώπων καθώς και τη σύμπραξη και επεξεργασία σχετικών ρυθμίσεων. αια. Τη συνεργασία και την παροχή στοιχείων σε εθνικούς και διεθνείς φορείς καθώς και την παροχή οδηγιών στις υπηρεσίες των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων για θέματα του Τμήματος. β. Το Τμήμα Αναπτυξιακών Προγραμμάτων και Διαχείρισης Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, είναι αρμόδιο για: βα. Την κατάρτιση και τροποποίηση προγραμμάτων δημοσίων επενδύσεων έργων και μελετών αρμοδιότητας του Υπουργείου, τη μέριμνα για τη χρηματοδότηση αυτών, καθώς και την παρακολούθηση της προόδου εκτέλεσης αυτών. ββ. Την έκδοση αποφάσεων ανακατανομής των πιστώσεων των έργων του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων. βγ. Την έκδοση αποφάσεων κατανομής πιστώσεων ανά Κωδικό Αριθμό Εξόδων (ΚΑΕ) του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων. βδ. Την κατάρτιση και υποβολή προγραμμάτων, έργων και μελετών αρμοδιότητας του Υπουργείου που χρηματοδοτούνται είτε από εθνικούς πόρους είτε από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή άλλους διεθνείς οργανισμούς, την παρακολούθηση εφαρμογής αυτών και τη μέριμνα για την εξασφάλιση των δικαιούμενων απολήψεων. βε. Τον σχεδιασμό και την εκτέλεση προγραμμάτων υποστήριξης της τοπικής αυτοδιοίκησης στην κατάρτιση και εκτέλεση συμβάσεων σύμπραξης με τον ιδιωτικό τομέα. βστ. Τη συνδρομή προς τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού σε θέματα κατάρτισης, αξιολόγησης και παρακολούθησης της

		εκτέλεσης των επιχειρησιακών τους προγραμμάτων. βζ. Την εισήγηση και επεξεργασία μέτρων που διασφαλίζουν τη συνέπεια της δράσης τους με τον προγραμματισμό. βη. Την ενημέρωση και τη συνδρομή στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την προώθηση αναπτυξιακών πρωτοβουλιών και την ένταξη αναπτυξιακών έργων τους ή άλλων δραστηριοτήτων τους σε προγράμματα των δημοσίων επενδύσεων ή σε προγράμματα που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή άλλους διεθνείς οργανισμούς. βθ. Τη σύνταξη και επικαιροποίηση οδηγού κατάρτισης επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού καθώς και των αντίστοιχων ετησίων προγραμμάτων δράσης. βι. Τη συγκέντρωση, ανάλυση και αξιολόγηση των επιχειρησιακών προγραμμάτων αυτών, την παρακολούθηση της εκτέλεσής τους μέσω κατάλληλα σχεδιασμένων τεχνολογικών συστημάτων και δεικτών παρακολούθησης των ποσοτικών και ποιοτικών αποτελεσμάτων των παρεμβάσεων, καθώς και την εξαγωγή στατιστικών και άλλων συμπερασμάτων, χρήσιμων στη χάραξη της αναπτυξιακής, κοινωνικής και οικονομικής πολιτικής στον χώρο της τοπικής αυτοδιοίκησης. βια. Την προετοιμασία και προώθηση σχεδίων, συμπεριλαμβανομένων και σχεδίων νόμων, που αφορούν σε διαχείριση ή παροχή κρατικών πόρων που εμπεριέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, με την έννοια του άρθρου 107.1 της ΣΛΕΕ καθώς και την υποβολή για γνωμοδότηση ή και έγκριση από την Κεντρική Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων του Υπουργείου Οικονομικών. βιβ. Την υποβολή προτάσεων διόρθωσης και βελτίωσης των σχεδίων που καταρτίζονται από υπηρεσίες του Υπουργείου, πριν την προώθησή τους στην Κεντρική Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων του Υπουργείου Οικονομικών. βιγ. Την εποπτεία και υποστήριξη των φορέων αρμοδιότητάς της, σε ό,τι αφορά την τήρηση των κανόνων κρατικών ενισχύσεων, κατά την προετοιμασία για την υλοποίηση μέτρων που εμπεριέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης. βιδ. Την έγκριση των σχεδίων που δεν απαιτούν κοινοποίηση. βιε. Την παροχή κάθε είδους υποστήριξης και συνδρομής στην Κεντρική Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων κατά την κοινοποίηση σχεδίου από αυτήν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ή σε περίπτωση αιτήματος παροχής εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης πληροφοριών επί μέτρων κρατικής ενίσχυσης αρμοδιότητάς της. βιστ. Τη μέριμνα για την καταχώρηση των σχεδίων στο ηλεκτρονικό σύστημα SANI, καθώς και για την ενημέρωση του μητρώου παρακολούθησης κρατικών ενισχύσεων της υποπαραγράφου Β.8 του ν.4152/2013, όπως αυτός ισχύει, ως προς τα μέτρα αρμοδιότητάς τους.

		βιζ. Την υποχρέωση ηλεκτρονικής υποβολής της ετήσιας έκθεσης κρατικών ενισχύσεων μέσω του διαδραστικού συστήματος SARI. βιη. Την εποπτεία για την εφαρμογή των αποφάσεων ανάκτησης παράνομων κρατικών ενισχύσεων που έχουν χορηγηθεί από το Υπουργείο ή τους εποπτευόμενους φορείς αρμοδιότητάς του, με βάση τις οδηγίες της Κεντρικής Μονάδας Κρατικών Ενισχύσεων και την παροχή όλων των απαραίτητων στοιχείων σε αυτήν για την υποβολή τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση και ειδικότερα την υποστήριξη των φορέων χορήγησης παράνομων ενισχύσεων που χρήζουν ανάκτησης κατά τον προσδιορισμό των ωφελουμένων επιχειρήσεων, των ποσών και των τόκων ανά ωφελούμενο που πρέπει να ανακτηθούν, καθώς και τη μέριμνα, ώστε ο φορέας χορήγησης της ενίσχυσης να προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες μέχρι την τελική ανάκτηση των παρανόμως χορηγηθεισών κρατικών ενισχύσεων, όπως η εγγραφή σε πίνακα απαιτήσεων για δικαιούχους που έχουν ενταχθεί σε καθεστώς πτώχευσης. βιθ. Τον σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων στεγαστικής αποκατάστασης παλιννοστούντων ομογενών και λοιπών ευπαθών ομάδων, αρμοδιότητας του Υπουργείου. γ. Το Τμήμα Εκτέλεσης Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων και Πληρωμών, είναι αρμόδιο για: γα. Τον έλεγχο και την εκκαθάριση των δαπανών του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων με βάση τα πλήρη και νόμιμα δικαιολογητικά αυτών. γβ. Τη μέριμνα για έκδοση αποφάσεων υπεύθυνων λογαριασμών των έργων του Π.Δ.Ε. εκτελούμενων από υπηρεσίες του Υπουργείου. γγ. Την εκτέλεση εντολών πληρωμής των δαπανών των έργων του Π.Δ.Ε. βάσει των ισχυουσών διατάξεων. γδ. Την τήρηση του Μητρώου Δεσμεύσεων του προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων. γε. Την έκδοση συμψηφιστικών ενταλμάτων (τακτικών και προπληρωμής) για την εμφάνιση των εξόδων που βαρύνουν το Π.Δ.Ε. στη δημόσια ληψοδοσία, καθώς και την έκδοση λοιπών συμψηφιστικών χρηματικών ενταλμάτων, όπου προβλέπεται. γστ. Την παραγωγή στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Δημοσιονομικής Πολιτικής (ΟΠΣΔΠ) ηλεκτρονικών εντολών μεταφοράς και πίστωσης λογαριασμού προς την Τράπεζα της Ελλάδας για την χρηματική εξόφληση των εκδιδόμενων ενταλμάτων Τακτικού Προϋπολογισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης με πίστωση των τραπεζικών λογαριασμών των δικαιούχων και την απόδοση των διενεργούμενων κρατήσεων υπέρ τρίτων σε αυτούς.

		γζ. Τη μέριμνα για τη διενέργεια συμψηφισμών και την απόδοση στο Δημόσιο και στα οικεία ασφαλιστικά ταμεία των οφειλών των δικαιούχων που αναγράφονται στις σχετικές βεβαιώσεις φορολογικών και ασφαλιστικών εισφορών. γη. Την ενημέρωση των δικαιούχων και των φορέων για την έκδοση χρηματικών ενταλμάτων και την πληρωμή των δικαιούχων. γθ. Την καταχώρηση στοιχείων και την τήρηση Μητρώων Κατασχέσεων και Εκχωρήσεων. γι. Κάθε άλλη, σχετική με το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, μεταφερόμενη αρμοδιότητα από τις Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου καθώς και τον χειρισμό κάθε συναφούς θέματος με τις αρμοδιότητες του Τμήματος.

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης – Εμβάθυνση της Δημοκρατίας – Ενίσχυση της Συμμετοχής – Βελτίωση της οικονομικής και αναπτυξιακής λειτουργίας των Ο.Τ.Α. [Πρόγραμμα «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι»] - Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των ΦΟΔΣΑ - Ρυθμίσεις για την αποτελεσματικότερη, ταχύτερη και ενιαία άσκηση των αρμοδιοτήτων σχετικά με την απονομή ιθαγένειας και την πολιτογράφηση – Λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ
ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Άρθρο 1
Επέκταση του πεδίου εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας στους Ο.Τ.Α. 6΄ βαθμού

Το άρθρο δεύτερο του νόμου 1850/1989 (Α΄ 114) αντικαθίσταται ως εξής:

«Το πεδίο εφαρμογής του Χάρτη καταλαμβάνει τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΗΜΩΝ

Άρθρο 2
Κατηγορίες Δήμων

Στο ν. 3852/2010 (Α΄ 87), μετά το άρθρο 2, προστίθεται άρθρο 2Α ως εξής:

«Άρθρο 2Α
Κατηγορίες Δήμων

1. Οι δήμοι, με βάση τον πληθυσμό τους, τα ιδιαίτερα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά τους, τα βασικά χαρακτηριστικά της οικονομικής δραστηριότητας εντός των ορίων τους, το βαθμό αστικοποίησής τους, την ένταξή τους ή μη σε ευρύτερα πολεοδομικά συγκροτήματα μητροπολιτικού χαρακτήρα και τη θέση τους στη διοικητική διαίρεση της χώρας, διακρίνονται στις εξής κατηγορίες:

α) Δήμοι Μητροπολιτικών Κέντρων. Στην κατηγορία αυτή υπάγονται όλοι οι δήμοι των Περιφερειακών Ενοτήτων Κεντρικού, Βόρειου, Νότιου και Δυτικού Τομέα Αθηνών και της Περιφερειακής Ενότητας Πειραιώς της Περιφέρειας Αττικής, καθώς και οι Δήμοι Θεσσαλονίκης, Αμπελοκήπων – Μενεμένης, Καλαμαριάς, Κορδελιού – Ευόσμου, Νεάπολης – Συκεών, Παύλου Μελά και Πυλαίας – Χορτιάτη της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης.

β) Μεγάλοι Ηπειρωτικοί Δήμοι και Δήμοι Πρωτεύουσες Νομών. Στην κατηγορία αυτή υπάγονται όλοι οι ηπειρωτικοί δήμοι, καθώς και οι δήμοι της Περιφέρειας Κρήτης και της Περιφερειακής Ενότητας Ευβοίας, με πληθυσμό άνω των 25.000 κατοίκων, με βάση τα στοιχεία μόνιμου πληθυσμού της τελευταίας απογραφής της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, καθώς και οι δήμοι που αποτελούν πρωτεύουσα νομού, περιλαμβανομένων και των νησιωτικών νομών.

γ) Μεσαίοι Ηπειρωτικοί Δήμοι. Στην κατηγορία αυτοί υπάγονται όλοι οι ηπειρωτικοί δήμοι, καθώς και οι δήμοι της Περιφέρειας Κρήτης και της Περιφερειακής Ενότητας Ευβοίας, με πληθυσμό άνω των 10.000 και έως 25.000 κατοίκων, με βάση τα στοιχεία μόνιμου πληθυσμού της τελευταίας απογραφής της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής.

δ) Μικροί Ηπειρωτικοί και Μικροί Ορεινοί Δήμοι. Στην κατηγορία αυτή υπάγονται όλοι οι ηπειρωτικοί δήμοι, καθώς και οι δήμοι της Περιφέρειας Κρήτης με πληθυσμό κάτω των 10.000 κατοίκων, με βάση τα στοιχεία μόνιμου πληθυσμού της τελευταίας απογραφής της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής.

ε) Μεγάλοι και Μεσαίοι Νησιωτικοί Δήμοι. Στην κατηγορία αυτή υπάγονται όλοι οι νησιωτικοί δήμοι με πληθυσμό άνω των 3.500 κατοίκων, με βάση τα στοιχεία μόνιμου πληθυσμού της τελευταίας απογραφής της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής.

στ) Μικροί Νησιωτικοί Δήμοι. Στην κατηγορία αυτή υπάγονται όλοι οι νησιωτικοί δήμοι, με πληθυσμό έως 3.500 κατοίκους, βάσει της τελευταίας απογραφής.

2. Οι κατηγορίες της παραγράφου 1 λαμβάνονται υπ' όψη ιδίως για τον καθορισμό των αρμοδιοτήτων των δήμων, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, για την κατάρτιση των Οργανισμών Εσωτερικής Υπηρεσίας των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού, για την κατανομή των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (ΚΑΠ), καθώς και για την κατανομή και αξιοποίηση των πάσης φύσεως προγραμμάτων χρηματοδότησης των δήμων από εθνικούς ή ευρωπαϊκούς πόρους.

3. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ), οι κατηγορίες της παραγράφου 1 μπορεί να διακρίνονται περαιτέρω σε υποκατηγορίες, σύμφωνα με τα κριτήρια του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1, προκειμένου να εξυπηρετηθούν ειδικότερες λειτουργικές, οικονομικές ή αναπτυξιακές ανάγκες των δήμων.»

Άρθρο 3
Ορεινοί δήμοι

Στο ν. 3852/2010 προστίθεται, μετά το άρθρο 2Α, άρθρο 2Β ως εξής:

«Άρθρο 2Β
Ορεινοί δήμοι

Με την επιφύλαξη του άρθρου 209 ως προς την έννοια των ορεινών - μειονεκτικών δήμων, ως ορεινοί δήμοι νοούνται: α) Οι δήμοι που χαρακτηρίζονται ως ορεινοί στην παράγραφο 2 του άρθρου 1 και β) οι δήμοι των οποίων τουλάχιστον το πενήντα τοις εκατό (50%) των κοινοτήτων χαρακτηρίζονται ως ορεινές στο Μητρώο Δήμων, Κοινοτήτων και Οικισμών της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ- ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ – ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

ΤΜΗΜΑ Α΄
ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Άρθρο 4
Συγκρότηση δήμων - Αντικατάσταση του άρθρου 2 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 2 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 2
Συγκρότηση δήμων

1. Η εδαφική περιφέρεια του κάθε δήμου που συνιστάται με τον παρόντα νόμο αποτελείται από τις εδαφικές περιφέρειες των συνενούμενων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.). Οι εδαφικές αυτές περιφέρειες αποτελούν τις δημοτικές ενότητες του νέου δήμου και φέρουν το όνομα του δήμου ή της κοινότητας.

2. Τα τοπικά διαμερίσματα που ορίζονται στο άρθρο 2 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3463/2006 (Α΄ 114), μετονομάζονται σε κοινότητες, ανεξαρτήτως του πληθυσμού τους. Κοινότητες αποτελούν και οι δήμοι ή οι κοινότητες που καταργήθηκαν ύστερα από εθελούσια συνένωση, σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 410/1995 (Α΄ 231) ή συνενώνονται με τον παρόντα νόμο και δεν αποτελούνται από τοπικά διαμερίσματα.

3. Κοινότητα συγκροτούν τα τοπικά διαμερίσματα νησιών που έχουν πληθυσμό άνω των χιλίων (1.000) κατοίκων. Επίσης, συγκροτούν κοινότητα, ανεξαρτήτως πληθυσμού, πρώην κοινότητες ή τοπικά διαμερίσματα που εκτείνονται σε όλη την περιφέρεια του νησιού και δεν αποτελούν δήμο, σύμφωνα με το άρθρο 1.

4. Τα δημοτικά διαμερίσματα στα οποία διαιρούνται οι δήμοι άνω των 100.000 κατοίκων μετονομάζονται σε κοινότητες.»

Άρθρο 5
Κοινότητες – Όργανα διοίκησης κοινοτήτων – Αντικατάσταση του άρθρου 8 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 8 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 8
Κοινότητες – Όργανα διοίκησης κοινοτήτων

1. Όργανα των κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων, με βάση τα στοιχεία μόνιμου πληθυσμού της τελευταίας απογραφής της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, είναι:

α) Το συμβούλιο της κοινότητας.

β) Ο πρόεδρος του συμβουλίου της κοινότητας.

2. Το συμβούλιο της κοινότητας αποτελείται από πέντε (5) μέλη σε κοινότητες με μόνιμο πληθυσμό από τριακόσιους έναν έως δύο χιλιάδες (301-2.000) κατοίκους, από επτά (7) μέλη σε κοινότητες με μόνιμο πληθυσμό από δύο χιλιάδες έναν έως δέκα χιλιάδες (2.001-10.000) κατοίκους, από έντεκα (11) μέλη σε κοινότητες με μόνιμο πληθυσμό από δέκα χιλιάδες έναν έως πενήντα χιλιάδες (10.001-50.000) κατοίκους και από δεκαπέντε (15) μέλη σε κοινότητες με μόνιμο πληθυσμό από πενήντα χιλιάδες έναν (50.001) και άνω κατοίκους.

3. Όργανο των κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό έως τριακοσίους (300) κατοίκους είναι ο πρόεδρος της κοινότητας.»

ΤΜΗΜΑ Β΄
ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ – ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Άρθρο 6
Διάρκεια δημοτικής περιόδου – Αντικατάσταση του άρθρου 9 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 9 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 9
Διάρκεια δημοτικής περιόδου

1. Ο δήμαρχος και οι δημοτικοί σύμβουλοι, οι σύμβουλοι κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων και οι πρόεδροι των κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό έως τριακοσίων (300) κατοίκων, εκλέγονται κάθε τέσσερα (4) χρόνια με άμεση, καθολική και μυστική ψηφοφορία.

2. Η εκλογή στα ανωτέρω αξιώματα γίνεται τη δεύτερη Κυριακή του μηνός Οκτωβρίου, κάθε τέταρτο έτος.

Σε περίπτωση που δεν έχει αναδειχθεί επιτυχών συνδυασμός, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 33 (Α΄ γύρος), η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή, στα ίδια εκλογικά τμήματα, με τις ίδιες εφορευτικές επιτροπές, τους ίδιους αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής και τους ίδιους εφόρους αντιπροσώπων (Β΄ γύρος).

Με την επιφύλαξη ειδικότερων ρυθμίσεων, η προεκλογική περίοδος αρχίζει δύο (2) μήνες πριν την ημερομηνία των εκλογών.

3. Η εγκατάσταση των αρχών της παραγράφου 1 γίνεται την 1η Ιανουαρίου του επόμενου έτους από τη διεξαγωγή των εκλογών και η θητεία τους λήγει την 31η Δεκεμβρίου του τέταρτου έτους.

4. Για την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, ο πρώτος γύρος της εκλογικής διαδικασίας στα αξιώματα της παραγράφου 1 θα διεξαχθεί την 13η Οκτωβρίου 2019 και η εγκατάσταση των νέων αρχών θα γίνει την 1η Ιανουαρίου 2020. Η τρέχουσα δημοτική περίοδος παρατείνεται μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2019 και η θητεία των δημοτικών αρχών λογίζεται πλήρης για όλες τις συνέπειες.»

Άρθρο 7
Τροποποίηση του άρθρου 10 του ν. 3852/2010

1. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 10 του ν. 3852/2010, μετά τη λέξη «δημοτικές» προστίθενται οι λέξεις «και κοινοτικές».

2. Η παρ. 2 του άρθρου 10 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Δικαίωμα να εκλέγουν τις δημοτικές και κοινοτικές αρχές έχουν επίσης οι πολίτες των κρατών – μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους.»

3. Στην παρ. 5 του άρθρου 10 του ν. 3852/2010, οι λέξεις «από την πρώτη (1η) Απριλίου» αντικαθίστανται από τις λέξεις «από την πρώτη (1η) Αυγούστου.»

Άρθρο 8
Τροποποίηση του άρθρου 11 του ν. 3852/2010

Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Δικαίωμα συμμετοχής στην ψηφοφορία για την εκλογή των μελών των συμβουλίων των κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων και των προέδρων των κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό έως τριακοσίων (300) κατοίκων έχουν οι εκλογείς που είναι εγγεγραμμένοι στους αντίστοιχους εκλογικούς καταλόγους.»

Άρθρο 9
Εκλογικοί κατάλογοι – Αντικατάσταση του άρθρου 12 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 12 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 12
Εκλογικοί κατάλογοι

Οι εκλογικοί κατάλογοι που ισχύουν για τις βουλευτικές εκλογές ισχύουν και για τις εκλογές των δημοτικών αρχών, των συμβουλίων των κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων και των προέδρων των κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό έως τριακοσίων (300) κατοίκων. Ισχύουν επίσης, οι ειδικοί εκλογικοί κατάλογοι των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 133/1997.»

Άρθρο 10
Προσόντα εκλογιμότητας για την ανάδειξη των δημοτικών αρχών – Αντικατάσταση του άρθρου 13 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 13 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 13
Προσόντα εκλογιμότητας για την ανάδειξη των δημοτικών αρχών

1. Δήμαρχος μπορεί να εκλεγεί:

α) ο δημότης που έχει την ικανότητα να εκλέγει και έχει συμπληρώσει το 21ο έτος της ηλικίας του κατά την ημέρα διενέργειας των εκλογών και

β) ο πολίτης κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον έχει συμπληρώσει το 21ο έτος της ηλικίας του κατά την ημέρα των εκλογών και έχει την ικανότητα να εκλέγει, σύμφωνα και με τις ειδικότερες διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας.

2. Δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος κοινότητας με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων ή πρόεδρος κοινότητας με μόνιμο πληθυσμό έως τριακοσίων (300) κατοίκων μπορεί να εκλεγεί:

α) ο δημότης που έχει την ικανότητα να εκλέγει και έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του κατά την ημέρα των εκλογών και

β) ο πολίτης κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του κατά την ημέρα των εκλογών και έχει την ικανότητα να εκλέγει, σύμφωνα και με τις ειδικότερες διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας.»

Άρθρο 11
Κωλύματα εκλογιμότητας και ασυμβίβαστα – Αντικατάσταση του άρθρου 14 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 14 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 14
Κωλύματα εκλογιμότητας και ασυμβίβαστα

1. Δεν μπορούν να εκλεγούν ή να είναι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι κοινότητας με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων ή πρόεδροι κοινότητας με μόνιμο πληθυσμό έως τριακοσίων (300) κατοίκων:

α) Δικαστικοί λειτουργοί, αξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας, θρησκευτικοί λειτουργοί των γνωστών θρησκειών και μέλη Ανεξαρτήτων Αρχών. Κατ' εξαίρεση, δικαστικοί λειτουργοί και αξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας, εφόσον δεν υπηρέτησαν εντός των ορίων του δήμου στον οποίο επιθυμούν να θέσουν υποψηφιότητα κατά τους τελευταίους είκοσι τέσσερις (24) μήνες πριν από τη διεξαγωγή των αυτοδιοικητικών εκλογών, μπορούν να είναι υποψήφιοι υπό την προϋπόθεση να παραιτηθούν από τη θέση τους σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 30 του π.δ. 26/2012, πριν από την ημερομηνία ανακήρυξης των υποψηφίων. Ειδικές διατάξεις που απαγορεύουν την υποβολή ή την αποδοχή της παραίτησης των προσώπων αυτών ή που περιορίζουν το δικαίωμα τους να παραιτηθούν ή την αρμοδιότητα της αρχής να αποδεχθεί την παραίτησή τους εξακολουθούν να ισχύουν.

β) Ο Δημοτικός και Περιφερειακός Διαμεσολαβητής, εφόσον η χωρική του αρμοδιότητα αφορά ή καταλαμβάνει το δήμο για τον οποίο θέτει υποψηφιότητα, για τέσσερα (4) έτη από τη λήξη της θητείας του με οποιονδήποτε τρόπο.

γ) Ο Επόπτης Ο.Τ.Α., στο σύνολο των δήμων στους οποίους εκτείνεται η αρμοδιότητά του, για τέσσερα (4) έτη από τη λήξη της θητείας του με οποιονδήποτε τρόπο.

δ) Διοικητές, υποδιοικητές, πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων, διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, των δημοσίων επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, καθώς και των πάσης φύσεως νομικών προσώπων των δήμων, οι οποίοι δεν είναι αιρετοί της τοπικής αυτοδιοίκησης ή δεν έχουν εκλεγεί στα ανωτέρω αξιώματα, στους δήμους στη χωρική περιφέρεια των οποίων εκτεινόταν η αρμοδιότητά τους, μέσα στο δεκαοκτάμηνο πριν από τη διενέργεια των δημοτικών εκλογών.

ε) Υπάλληλοι με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου του Δημοσίου, των δήμων, των περιφερειών και των νομικών προσώπων που είναι ενταγμένα στο Μητρώο Φορέων της Γενικής Κυ-

βέρνησης του δημόσιου τομέα, όπως αυτό ισχύει δώδεκα μήνες πριν τη διενέργεια των εκλογών, οι οποίοι άσκησαν καθήκοντα προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου Διεύθυνσης ή ανώτερου, μέσα στο δωδεκάμηνο πριν από τη διενέργεια των αυτοδιοικητικών εκλογών, στους δήμους στα διοικητικά όρια των οποίων εκτείνονταν η αρμοδιότητα των ανωτέρω οργανικών μονάδων. Στη ρύθμιση του προηγούμενου εδαφίου δεν υπάγονται οι διευθυντές σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και οι διευθυντές τμημάτων, μονάδων, κλινικών και εργαστηρίων ιατρικής υπηρεσίας του Ε.Σ.Υ., ενώ εμπίπτουν οι Περιφερειακοί Διευθυντές Εκπαίδευσης και οι Προϊστάμενοι Διευθύνσεων Εκπαίδευσης, καθώς και οι Διευθυντές ιατροί που προΐστανται της Ιατρικής Υπηρεσίας και των Κέντρων Υγείας, καθώς και ο υπεύθυνος συντονιστής επιστημονικής λειτουργίας Κέντρου Υγείας.

στ) Όποιοι συνδέονται με τον οικείο δήμο, τα νομικά του πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτός συμμετέχει, με σύμβαση προμήθειας, εκτέλεσης έργου, παροχής υπηρεσιών, παραχώρησης δικαιώματος εκμετάλλευσης έργου ή υπηρεσίας με αντικείμενο αξίας πάνω από πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ ετησίως. Δεν αποτελεί κώλυμα ή ασυμβίβαστο η ιδιότητα του μέλους της διοίκησης ή του υπαλλήλου δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών κοινής ωφέλειας, που συνδέονται με τον οικείο δήμο , τα νομικά του πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτός συμμετέχει, με σύμβαση που είναι σχετική με το αντικείμενο της δραστηριότητάς τους. Δεν αποτελεί ασυμβίβαστο η σύναψη σύμβασης αγοράς, εκποίησης ή εκμίσθωσης δημοτικών ακινήτων, εφόσον η σχετική σύμβαση έχει συναφθεί ύστερα από πλειοδοτική δημοπρασία.

ζ) Γενικοί διευθυντές, διευθύνοντες σύμβουλοι, πρόεδροι και μέλη διοικητικών συμβουλίων, διαχειριστές, μέτοχοι και εταίροι κεφαλαιουχικών εταιρειών, που έχουν συμβληθεί με τον οικείο δήμο, τα νομικά του πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτός συμμετέχει, εφόσον το ποσοστό συμμετοχής τους στις εταιρείες υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) του συνολικού κεφαλαίου της εταιρείας, καθώς και εταίροι προσωπικών εταιρειών και κοινοπρακτούντα πρόσωπα, που έχουν συμβληθεί με τον οικείο δήμο, τα νομικά του πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτός συμμετέχει, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της περίπτωσης στ΄. Αν ο οικείος δήμος συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο στην επιχείρηση με την οποία συμβάλλεται ο ίδιος, τα νομικά του πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία μετέχει, δεν υπάρχει ασυμβίβαστο για τους αιρετούς του δήμου που μετέχουν στη διοίκηση της επιχείρησης αυτής.

2. Επιπλέον των οριζόμενων στην παράγραφο 1, δεν μπορούν να εκλεγούν ή να είναι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι ή πρόεδροι ή σύμβουλοι κοινότητας:

α) Γενικοί γραμματείς δήμων και δικηγόροι με έμμισθη εντολή των δήμων, στους δήμους στους οποίους υπηρέτησαν κατά την προηγούμενη των εκλογών αυτοδιοικητική περίοδο.

β) Με την επιφύλαξη της περίπτωσης ε΄ της παραγράφου 1, υπάλληλοι με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου στον ίδιο δήμο και τα πάσης φύσεως νομικά πρόσωπα τα οποία έχει συστήσει ή στα οποία μετέχει ο δήμος.

Το κώλυμα αίρεται εφόσον οι υπάλληλοι αυτοί παραιτηθούν από τη θέση τους, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 30 του π.δ. 26/2012, πριν την ανακήρυξη των υποψηφίων. Στην περίπτωση αυτή, οι εν λόγω υπάλληλοι μπορούν να επανέλθουν στην υπηρεσία, κατά τις διατάξεις του άρθρου 32 του ν. 4257/2014.

3. Η ιδιότητα και το αξίωμα του δημάρχου, δημοτικού συμβούλου ή του προέδρου ή του συμβούλου κοινότητας ή η κατοχή οποιουδήποτε άλλου αιρετού αξιώματος σε όργανα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης δεν αποτελεί λόγο ασυμβιβάστου ή αναστολής άσκησης του λειτουργήματός τους για: α) τους δικηγόρους και συμβολαιογράφους, β) τα μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.), τα μέλη Επιστημονικού Προσωπικού των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.) και το ειδικό διδακτικό και επιστημονικό προσωπικό τους.

4. Κώλυμα εκλογιμότητας συντρέχει για όσους έχουν εκπέσει από οποιοδήποτε αιρετό αξίωμα τους, ύστερα από αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση γ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 236, καθώς και για όσους για όσους έχουν εκπέσει από το αιρετό αξίωμα τους, ύστερα από πειθαρχικό παράπτωμα, σύμφωνα με το άρθρο 233.

Τα κωλύματα της παρούσας παραγράφου ισχύουν για την επόμενη της έκπτωσης αυτοδιοικητική περίοδο.

5. Δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι ή πρόεδροι κοινοτήτων που αποδέχονται οποιοδήποτε από τα καθήκοντα ή τα έργα που συνιστούν ασυμβίβαστο ή δεν εξόφλησαν την οφειλή τους σύμφωνα με το άρθρο 15 ή αποκτούν δημοτικότητα σε άλλο δήμο, εκπίπτουν από το αξίωμα τους. Το κατά τόπο αρμόδιο Διοικητικό Πρωτοδικείο με απόφαση του διαπιστώνει την ύπαρξη του ασυμβιβάστου και την έκπτωση από το αξίωμα, εφόσον υποβληθεί σχετική ένσταση από τα αναφερόμενα στο άρθρο 45, πρόσωπα. Κατά της απόφασης με την οποία διαπιστώνεται το ασυμβίβαστο χωρεί αίτηση αναίρεσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 50.

6. Υποψηφιότητα και στους δύο βαθμούς τοπικής αυτοδιοίκησης ή για περισσότερα του ενός αυτοδιοικητικά αξιώματα στον ίδιο ή σε άλλο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης δεν επιτρέπεται. Υποψήφιος ο οποίος θέτει υποψηφιότητα κατά παράβαση του προηγούμενου εδαφίου, δεν ανακηρύσσεται σε καμία από τις θέσεις για τις οποίες έχει θέσει υποψηφιότητα. Εφόσον, παρά τα ανωτέρω, ανακηρυχθεί, η υποψηφιότητά του, ακυρώνεται για όλες τις θέσεις με την έκδοση δικαστικής απόφασης, ύστερα από σχετική ένσταση, σύμφωνα με τα άρθρα 45 και επόμενα.

7. Δεν επιτρέπεται η σύμπτωση στο ίδιο πρόσωπο της ιδιότητας αιρετού και στους δύο βαθμούς τοπικής αυτοδιοίκησης ή δύο άμεσα αιρετών αυτοδιοικητικών αξιωμάτων. Στην περίπτωση αυτή, επέρχεται αυτοδίκαιη έκπτωση και από τα δύο αξιώματα, με διαπιστωτική πράξη του οικείου Επόπτη Ο.Τ.Α..

8. Για την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, το κώλυμα που προβλέπεται στην περίπτωση α΄ της παραγράφου 1 για τα μέλη των Ανεξάρτητων Αρχών, καθώς και στην περίπτωση α΄ της παραγράφου 2 παύει να υπάρχει, αν τα πρόσωπα στα οποία συντρέχει αυτό παραιτηθούν από τη θέση τους, πριν από την ημέρα της ανακήρυξης των υποψηφίων.

9. Όσοι ασκούν καθήκοντα Δημοτικού και Περιφερεια-

κού Συμπαραστάτη μπορούν να είναι υποψήφιοι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι ή πρόεδροι κοινότητας, στους δήμους όπου υπηρετούν, στις αυτοδιοικητικές εκλογές της 13ης Οκτωβρίου 2019, εφόσον παραιτηθούν από τη θέση τους πριν από την ημέρα ανακήρυξης των υποψηφίων.»

Άρθρο 12
Ασυμβίβαστο εξαιτίας οφειλών – Αντικατάσταση του άρθρου 15 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 15 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 15
Ασυμβίβαστο εξαιτίας οφειλών

1. Δεν μπορούν να είναι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι ή πρόεδροι κοινότητας εκείνοι που είναι, από οποιαδήποτε αιτία, οφειλέτες του οικείου δήμου, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτού, των κοινωφελών επιχειρήσεών του καθώς και της δημοτικής επιχείρησης ύδρευσης και αποχέτευσης του (Δ.Ε.Υ.Α.), εφόσον η συνολική οφειλή τους υπερβαίνει το ποσό των πεντακοσίων (500) ευρώ.

2. Αν οφειλέτης του δήμου ή των νομικών προσώπων της παραγράφου 1 εκλεγεί δήμαρχος, δημοτικός σύμβουλος ή σύμβουλος κοινότητας, οφείλει να εξοφλήσει την οφειλή του, εφόσον αυτή υπερβαίνει το ποσό των πεντακοσίων (500) ευρώ, έως την ημέρα εγκατάστασης των νέων δημοτικών αρχών.

3. Αν τα προαναφερόμενα πρόσωπα γίνουν οφειλέτες του δήμου ή των ανωτέρω νομικών προσώπων μετά την εκλογή τους, οφείλουν να εξοφλήσουν την οφειλή τους μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών, αφότου κατέστη οριστική η βεβαίωση της οφειλής και έλαβαν γνώση αυτής ή σε περίπτωση άσκησης ενδίκων βοηθημάτων, αφότου εκδόθηκε τελεσίδικη δικαστική απόφαση. Αν η εξόφληση των οφειλών του άρθρου αυτού δεν γίνει μέσα στην ανωτέρω προθεσμία, εκτός από την περίπτωση διακανονισμού της οφειλής, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, εκπίπτουν από το αξίωμά τους.»

Άρθρο 13
Αντιπρόσωποι Δικαστικής Αρχής και έφοροι των αντιπροσώπων – Αντικατάσταση του άρθρου 17 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 17 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 17
Αντιπρόσωποι της Δικαστικής Αρχής
και έφοροι των αντιπροσώπων

1. Για το διορισμό των εφόρων και των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 68 του π.δ. 26/2012 (Α΄ 57).

2. Οι δικηγόροι που είναι βουλευτές, αυτοί που έχουν ανακηρυχθεί υποψήφιοι, καθώς και τα πρόσωπα της παρ. 4 του άρθρου 68 του π.δ. 26/2012 δεν διορίζονται αντιπρόσωποι.

3. Οι αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής και οι έφοροι αυτών ψηφίζουν στις δημοτικές εκλογές, μόνον αν είναι γραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο δήμου της οικείας περιφέρειας, όπου ασκούν τα καθήκοντά τους αυτά. Αν δεν είναι εγγεγραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο του δήμου, στον οποίο ανήκει το εκλογικό τμήμα, στο οποίο ασκούν τα καθήκοντά τους και είναι εγγεγραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο άλλου δήμου, υπογράφουν υπεύθυνη δήλωση στην οποία αναφέρεται ο δήμος στους εκλογικούς καταλόγους του οποίου είναι εγγεγραμμένοι και ψηφίζουν. Οι αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής και οι έφοροι αυτών ψηφίζουν στις εκλογές για την ανάδειξη συμβούλων ή προέδρων κοινότητας, μόνο εφόσον είναι εγγεγραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο του οικείου δήμου.

4. Τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη των εφορευτικών επιτροπών κληρώνονται, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών. Αν η ψηφοφορία ματαιωθεί, σύμφωνα με το άρθρο 48 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων ή επαναληφθεί η ψηφοφορία, σύμφωνα με το άρθρο 33 του παρόντος, οι εκλογές διεξάγονται με τα ίδια μέλη των εφορευτικών επιτροπών.

5. Η ημερήσια αποζημίωση, οι ημέρες για τις οποίες παρέχεται και τα οδοιπορικά έξοδα των αντιπροσώπων ορίζονται και καταβάλλονται σύμφωνα με τα άρθρα 108 και 131 του π.δ. 26/2012, όπως ισχύουν.»

Άρθρο 14
Υποψηφιότητες – κατάρτιση συνδυασμών – Αντικατάσταση του άρθρου 18 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 18 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 18
Υποψηφιότητες – Κατάρτιση συνδυασμών

1. Η εκλογή του δημάρχου και των δημοτικών συμβούλων γίνεται κατά συνδυασμούς. Υποψηφιότητες εκτός συνδυασμών αποκλείονται.

Κάθε συνδυασμός περιλαμβάνει:

α) Τον υποψήφιο δήμαρχο και

β) Τους υποψήφιους δημοτικούς συμβούλους ανά εκλογική περιφέρεια, σύμφωνα με τις παραγράφους 2 έως και 10.

2. Κανείς δεν επιτρέπεται να συμμετέχει σε περισσότερους συνδυασμούς.

3. Υποψηφιότητα από το ίδιο πρόσωπο για την εκλογή του και ως δημάρχου και ως μέλους δημοτικού συμβουλίου ή μέλους συμβουλίου κοινότητας ή προέδρου κοινότητας δεν επιτρέπεται.

4. Ο συνδυασμός καταρτίζεται με γραπτή δήλωση που υπογράφει ο επικεφαλής του.

Στη δήλωση του συνδυασμού αναγράφονται κατά σειρά:

α) Το όνομα, καθώς και το έμβλημα του συνδυασμού, εφόσον αυτό υπάρχει.

β) Το επώνυμο, το κύριο όνομα και το πατρώνυμο του υποψήφιου δημάρχου, με την αντίστοιχη ένδειξη, η οποία τίθεται είτε δίπλα είτε κάτω από το όνομα του υποψήφιου δημάρχου. Αν δεν αναγραφεί ένδειξη, ο πρώτος υποψήφιος του συνδυασμού θεωρείται υποψήφιος δήμαρχος.

γ) Ακολουθεί η ονομασία της εκλογικής περιφέρειας και αναγράφεται με αλφαβητική σειρά το επώνυμο, το όνομα και το πατρώνυμο των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων αυτής. Οι εκλογικές περιφέρειες αναγράφονται με την αλφαβητική σειρά της ονομασίας τους. Ο αριθμός των υποψήφιων δημοτικών συμβούλων πρέπει να είναι

τουλάχιστον ίσος με τον αριθμό των εδρών κάθε εκλογικής περιφέρειας με δυνατότητα προσαύξησης έως και τριάντα τοις εκατό (30%). Τυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με μισό της μονάδας και άνω. Στις εκλογικές περιφέρειες που εκλέγονται λιγότεροι από πέντε (5) σύμβουλοι ο αριθμός των υποψήφιων δημοτικών συμβούλων μπορεί να προσαυξηθεί έως ακόμη έναν (1). Ο αριθμός των υποψήφιων δημοτικών συμβούλων από κάθε φύλο ανέρχεται σε ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%), τουλάχιστον, του συνολικού αριθμού των υποψηφίων του οικείου συνδυασμού.

5. Στη δήλωση επισυνάπτονται για κάθε υποψήφιο του συνδυασμού:

α) Πιστοποιητικό εγγραφής στο δημοτολόγιο του δήμου, όπου είναι υποψήφιος.

β) Υπεύθυνη δήλωση του υποψήφιου ότι αποδέχεται την υποψηφιότητα για το συγκεκριμένο αξίωμα και στη συγκεκριμένη εκλογική περιφέρεια και ότι δεν έχει στερηθεί κανένα πολιτικό του δικαίωμα ή ότι έληξε η πρόσκαιρη αποστέρηση των δικαιωμάτων αυτών ή θα έχει λήξει την ημέρα της εκλογής, καθώς και ότι δεν συντρέχουν τα κωλύματα εκλογιμότητας του άρθρου 14 του παρόντος. Στην υπεύθυνη δήλωση δεν απαιτείται η θεώρηση του γνησίου της υπογραφής του δηλούντος.

γ) Αποδεικτικό είσπραξης Δ.Ο.Υ. ή παράβολο από το οποίο προκύπτει ότι ο υποψήφιος δήμαρχος και κάθε υποψήφιος δημοτικός σύμβουλος, έχει καταθέσει υπέρ του δημοσίου ποσό των διακοσίων (200) και πενήντα (50) ευρώ αντίστοιχα. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών μπορεί να αναπροσαρμόζονται τα ποσά αυτά.

6. Επιτρέπεται να χρησιμοποιηθεί πέραν του κυρίου ονόματος του υποψηφίου ή του επωνύμου και υποκοριστικό ή ψευδώνυμο, καλλιτεχνικό ή άλλο, αυτού, εφόσον με αυτό είναι ευρύτερα γνωστός. Στην περίπτωση αυτή το υποκοριστικό ακολουθεί το κύριο όνομα ή το επώνυμο και τίθεται σε παρένθεση. Δεν επιτρέπεται να τίθεται άλλο στοιχείο πέραν του υποκοριστικού ή ψευδωνύμου, όπως κάθε είδους επαγγελματική, πολιτική ή άλλη ιδιότητα. Στην περίπτωση αυτή, η αναγραφή θεωρείται μη γενόμενη και ο υποψήφιος ανακηρύσσεται από το δικαστήριο μόνο με τα ονοματεπωνυμικά του στοιχεία. Κάθε υποψήφιος, εφόσον είναι έγγαμος ή έγγαμη ή έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, μπορεί να προσθέσει, ανεξαρτήτως σειράς, και το επώνυμο του συζύγου ή συμβιούντος. Γυναίκες που είναι εγγεγραμμένες στην οικογενειακή τους μερίδα με το επώνυμο του συζύγου τους, μπορούν να χρησιμοποιήσουν ως πρώτο επώνυμο είτε το πατρικό είτε του συζύγου είτε μόνο ένα από αυτά. Αν γίνει χρήση μόνο του συζυγικού επωνύμου, αντί του πατρωνύμου τίθεται το όνομα του συζύγου, με την ένδειξη «σύζυγος» ή, συντετμημένα, «συζ.».

7. Στη δήλωση ορίζεται όνομα και, δυνητικά, έμβλημα συνδυασμού. Απαγορεύεται να ορίζεται ή να χρησιμοποιείται ως όνομα ή ως έμβλημα του συνδυασμού σύμβολο θρησκευτικής λατρείας ή σημαία ή άλλο παρόμοιο σύμβολο κράτους ή σημείο ιδιαίτερης ευλάβειας, στέμμα, όνομα ή έμβλημα πολιτικής οργάνωσης, φωτογραφία οποιουδήποτε προσώπου, έμβλημα κράτους, που ίσχυε παλαιότερα ή ισχύει ακόμη, καθώς και σύμβολα ή εμβλήματα του δικτατορικού καθεστώτος της 21ης Απριλίου 1967 ή σύμβολα ή εμβλήματα με ρατσιστικό ή ξενοφοβικό περιεχόμενο, σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 927/1979 (Α΄ 139). Αν γίνουν περισσότερες δηλώσεις με το ίδιο όνομα ή έμβλημα από υποψήφιους συνδυασμούς για την ανάδειξη δημοτικών αρχών του ίδιου δήμου, δικαίωμα χρήσης έχει όποιος το έχει δηλώσει πρώτος. Αν γίνει παράβαση των διατάξεων του δεύτερου εδαφίου αυτής της παραγράφου και η παράβαση βεβαιωθεί από το αρμόδιο δικαστήριο, εφόσον η παράβαση αφορά το έμβλημα του συνδυασμού, αυτός ανακηρύσσεται μόνο με το όνομά του και χωρίς έμβλημα, ενώ εφόσον αφορά το όνομα του συνδυασμού, η δήλωση είναι απαράδεκτη.

8. Αν με τη δήλωση του συνδυασμού δεν προσκομίζονται τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 5 δικαιολογητικά για κάποιον υποψήφιο, ο υποψήφιος αυτός δεν ανακηρύσσεται. Αντίθετα, απλά σφάλματα στην αναγραφή των ονοματεπωνυμικών στοιχείων υποψηφίου, μπορούν να διορθώνονται αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο, εφ' όσον τα ορθά στοιχεία του προκύπτουν χωρίς αμφιβολία από τα λοιπά προσκομιζόμενα δικαιολογητικά.

9. Αν η δήλωση του συνδυασμού δεν περιλαμβάνει τα ελάχιστα στοιχεία της παραγράφου 4 του παρόντος ή δεν περιλαμβάνει έγκυρο όνομα συνδυασμού, σύμφωνα με την παράγραφο 7 ή υποβάλλεται εκπρόθεσμα ή περιλαμβάνει, εξαρχής ή κατόπιν εφαρμογής του πρώτου εδαφίου της προηγούμενης παραγράφου, λιγότερους υποψήφιους από τα ελάχιστα όρια της περίπτωσης γ΄ της παραγράφου 4 ή δεν περιλαμβάνει υποψηφίους για το σύνολο των εκλογικών περιφερειών ή δεν πληροί την ποσόστωση φύλου της παραγράφου 4 και αυτό βεβαιωθεί από το δικαστήριο, η δήλωση είναι απαράδεκτη.

10. Η δήλωση του συνδυασμού επιδίδεται από τον υποψήφιο δήμαρχο ή με δικαστικό επιμελητή, ύστερα από παραγγελία του υποψήφιου δημάρχου, στον πρόεδρο του πολυμελούς πρωτοδικείου το αργότερο είκοσι (20) ημέρες πριν από την ημέρα της ψηφοφορίας.

Έως τη λήξη της παραπάνω προθεσμίας, επιτρέπεται μόνο να συμπληρωθεί ο συνδυασμός έως τον επιτρεπόμενο αριθμό των υποψήφιων συμβούλων με συμπληρωματική δήλωση του υποψήφιου δημάρχου. Μετά τη λήξη της ανωτέρω προθεσμίας καμιά μεταβολή της δήλωσης δεν επιτρέπεται, εκτός από την αντικατάσταση προσώπων που παραιτήθηκαν ή απεβίωσαν, σύμφωνα με το άρθρο 21. Στις ανωτέρω δηλώσεις επισυνάπτονται τα στοιχεία που προβλέπει η παράγραφος 5.»

Άρθρο 15
Κατάργηση του άρθρου 19 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 19 του ν. 3852/2010 καταργείται.

Άρθρο 16
Εκλογές κοινοτήτων άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων

Στο ν. 3852/2010, μετά το άρθρο 18, προστίθεται άρθρο 18Α ως εξής:

«Άρθρο 18Α
Εκλογές κοινοτήτων άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων – Υποψηφιότητες, κατάρτιση συνδυασμών

1. Η εκλογή των συμβούλων των κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων γίνεται με χωριστή κάλπη και κατά συνδυασμούς. Υποψηφιότη-

τες εκτός συνδυασμών αποκλείονται.

2. Κάθε συνδυασμός περιλαμβάνει τον υποψήφιο πρόεδρο του συμβουλίου κοινότητας, ως επικεφαλής του συνδυασμού και τους υποψήφιους συμβούλους της κοινότητας, σύμφωνα με τις παραγράφους 3 έως και 9.

3. Κανείς δεν επιτρέπεται να συμμετέχει σε περισσότερους συνδυασμούς ή να θέτει υποψηφιότητα σε περισσότερες της μίας κοινότητες ή για περισσότερα του ενός αυτοδιοικητικά αξιώματα.

4. Ο συνδυασμός καταρτίζεται με γραπτή δήλωση που υπογράφει ο επικεφαλής του συνδυασμού.

Στη δήλωση του συνδυασμού αναγράφονται κατά σειρά:

α) Το όνομα και, αν υπάρχει, το έμβλημα του συνδυασμού.

β) Το επώνυμο, το κύριο όνομα και το πατρώνυμο του υποψηφίου προέδρου του συμβουλίου, με την αντίστοιχη ένδειξη, η οποία τίθεται είτε δίπλα είτε κάτω από το όνομα του υποψηφίου προέδρου. Εάν δεν αναγραφεί ένδειξη, ο πρώτος υποψήφιος του συνδυασμού θεωρείται υποψήφιος πρόεδρος του συμβουλίου.

β) Με αλφαβητική σειρά, το επώνυμο, το όνομα και το πατρώνυμο των υποψηφίων συμβούλων κοινότητας του συνδυασμού. Για τον τρόπο αναγραφής των ονοματεπωνυμικών στοιχείων των υποψηφίων εφαρμόζεται η παράγραφος 6 του άρθρου 18.

5. Ο αριθμός των υποψήφιων συμβούλων πρέπει να είναι τουλάχιστον ίσος με τον αριθμό των εδρών του συμβουλίου της οικείας κοινότητας με δυνατότητα προσαύξησης έως και τριάντα τοις εκατό (30%). Αν κατά τον υπολογισμό του πιο πάνω αριθμού προκύπτει δεκαδικός αριθμός και το δεκαδικό κλάσμα του αριθμού αυτού είναι ίσο ή μεγαλύτερο του 0,5, ο ακέραιος αριθμός αυξάνεται κατά μία μονάδα. Κατ' εξαίρεση, στις κοινότητες που εκλέγουν πενταμελή συμβούλια, ο αριθμός των υποψηφίων μπορεί να προσαυξάνεται κατά έναν (1) ακόμα υποψήφιο. Ο αριθμός των υποψήφιων συμβούλων από κάθε φύλο ανέρχεται σε ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%), τουλάχιστον, του συνολικού αριθμού των υποψηφίων συμβούλων του οικείου συνδυασμού.

6. Στη δήλωση επισυνάπτονται για κάθε υποψήφιο του συνδυασμού:

α) Πιστοποιητικό εγγραφής στο δημοτολόγιο του δήμου, όπου είναι υποψήφιος.

β) Υπεύθυνη δήλωση του υποψήφιου ότι αποδέχεται την υποψηφιότητα για το συγκεκριμένο αξίωμα και ότι δεν έχει στερηθεί τα πολιτικά του δικαιώματα ή ότι έληξε η πρόσκαιρη αποστέρηση των δικαιωμάτων αυτών ή θα έχει λήξει την ημέρα της εκλογής, καθώς και ότι δεν συντρέχουν τα κωλύματα εκλογιμότητας του άρθρου 14. Στην υπεύθυνη δήλωση δεν απαιτείται η θεώρηση του γνησίου της υπογραφής του δηλούντος.

γ) Αποδεικτικό είσπραξης Δ.Ο.Υ., ή παράβολο από το οποίο προκύπτει ότι κάθε υποψήφιος σύμβουλος κοινότητας έχει καταθέσει υπέρ του δημοσίου, αντίστοιχα, το ποσό των δέκα (10) ευρώ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών μπορεί να γίνεται αναπροσαρμογή του ποσού αυτού.

7. Ως προς το όνομα και το έμβλημα του συνδυασμού ισχύουν οι περιορισμοί και οι κανόνες των παραγράφων 6 και 7 του άρθρου 18. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται να κατατεθούν συνδυασμοί με το ίδιο όνομα και έμβλημα σε περισσότερες της μίας κοινότητες του ίδιου δήμου, εφ' όσον αυτό ταυτίζεται με το όνομα και το έμβλημα συνδυασμού υποψηφίου δημάρχου και δημοτικών συμβούλων του ίδιου δήμου. Στην περίπτωση αυτή, η δήλωση της παραγράφου 4 υποβάλλεται υποχρεωτικά, για όλους τους συνδυασμούς του προηγούμενου εδαφίου, από τον υποψήφιο δήμαρχο επικεφαλής του συνδυασμού. Η ακύρωση του συνδυασμού σε μία ή περισσότερες κοινότητες δεν επιφέρει ακυρότητα ολόκληρου του συνδυασμού.

8. Η δήλωση του συνδυασμού επιδίδεται από τον υποψήφιο πρόεδρο του συμβουλίου κοινότητας ή με δικαστικό επιμελητή, ύστερα από παραγγελία του υποψηφίου προέδρου του συμβουλίου κοινότητας, στον πρόεδρο του πολυμελούς πρωτοδικείου το αργότερο είκοσι (20) ημέρες πριν από την ημέρα της ψηφοφορίας.

Έως τη λήξη της παραπάνω προθεσμίας, επιτρέπεται μόνο να συμπληρωθεί ο συνδυασμός έως τον επιτρεπόμενο αριθμό των υποψήφιων συμβούλων με συμπληρωματική δήλωση οποιουδήποτε υποψηφίου. Μετά τη λήξη της ανωτέρω προθεσμίας καμιά μεταβολή της δήλωσης δεν επιτρέπεται, εκτός από την αντικατάσταση προσώπων που παραιτήθηκαν ή απεβίωσαν, σύμφωνα με το άρθρο 21. Στις ανωτέρω δηλώσεις επισυνάπτονται τα στοιχεία που προβλέπονται στην παράγραφο 6.

9. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται αναλόγως οι παράγραφοι 8 και 9 του άρθρου 18.»

Άρθρο 17
Εκλογές κοινοτήτων έως τριακοσίων (300) κατοίκων

Στο ν. 3852/2010, μετά το άρθρο 18Α, προστίθεται άρθρο 18Β ως εξής:

«Άρθρο 18Β
Εκλογές κοινοτήτων έως τριακοσίων (300) κατοίκων – Υποψηφιότητες σε ενιαίο ψηφοδέλτιο

1. Η εκλογή προέδρων των κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό έως τριακοσίων (300) κατοίκων γίνεται με χωριστή κάλπη και με ενιαίο ψηφοδέλτιο, όλων των μεμονωμένων υποψηφίων. Οι υποψηφιότητες κατατίθενται με γραπτή δήλωση κάθε υποψήφιου, στην οποία αναγράφεται η κοινότητα για την οποία κατατίθεται υποψηφιότητα και το επώνυμο, το όνομα και το πατρώνυμο του υποψηφίου. Τα ονόματα των υποψηφίων στο ψηφοδέλτιο τίθενται με αλφαβητική σειρά. Για τον τρόπο αναγραφής των ονοματεπωνυμικών στοιχείων των υποψηφίων εφαρμόζεται η παράγραφος 6 του άρθρου 18.

2. Στη δήλωση επισυνάπτονται :

α) Πιστοποιητικό εγγραφής στο δημοτολόγιο του δήμου, όπου είναι υποψήφιος.

β) Υπεύθυνη δήλωση του υποψήφιου ότι δεν έχει στερηθεί τα πολιτικά του δικαιώματα ή ότι έληξε η πρόσκαιρη αποστέρηση των δικαιωμάτων αυτών ή θα έχει λήξει την ημέρα της εκλογής, καθώς και ότι δεν συντρέχουν τα κωλύματα εκλογιμότητας του άρθρου 14. Στην υπεύθυνη δήλωση δεν απαιτείται η θεώρηση του γνησίου της υπογραφής του δηλούντος.

γ) Αποδεικτικό είσπραξης Δ.Ο.Υ., ή παράβολο από το οποίο προκύπτει ότι κάθε υποψήφιος έχει καταθέσει υπέρ του δημοσίου, αντίστοιχα, το ποσό των δέκα (10) ευ-

ρώ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών μπορεί να γίνεται αναπροσαρμογή του ποσού αυτού.

3. Αν με τη δήλωση υποψηφιότητας δεν προσκομίζονται τα προβλεπόμενα στην προηγούμενη παράγραφο δικαιολογητικά ή η δήλωση υποψηφιότητας δεν περιλαμβάνει τα ελάχιστα στοιχεία της παραγράφου 1 ή υποβάλλεται εκπρόθεσμα και αυτό βεβαιωθεί από το δικαστήριο, η δήλωση είναι απαράδεκτη και ο υποψήφιος αυτός δεν ανακηρύσσεται. Αντίθετα, απλά σφάλματα στην αναγραφή των ονοματεπωνυμικών στοιχείων υποψηφίου, μπορούν να διορθώνονται αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο, εφόσον τα ορθά στοιχεία του προκύπτουν χωρίς αμφιβολία από τα λοιπά προσκομιζόμενα δικαιολογητικά.

4. Η δήλωση υποψηφιότητας επιδίδεται από τον υποψήφιο ή με δικαστικό επιμελητή, ύστερα από παραγγελία του υποψηφίου, στον πρόεδρο του πολυμελούς πρωτοδικείου το αργότερο είκοσι (20) ημέρες πριν από την ημέρα της ψηφοφορίας.

5. Κανείς δεν επιτρέπεται να θέτει υποψηφιότητα σε περισσότερες της μίας κοινότητες ή για περισσότερα του ενός αυτοδιοικητικά αξιώματα.»

Άρθρο 18
‘Ενωση κοινότητας σε περίπτωση μη υποβολής υποψηφιοτήτων

Στο ν. 3852/2010, μετά το άρθρο 18Β, προστίθεται άρθρο 18Γ ως εξής:

«Άρθρο 18Γ
Ένωση κοινότητας με όμορη, σε περίπτωση μη υποβολής δήλωσης συνδυασμού ή μεμονωμένων υποψηφιοτήτων σε ενιαίο ψηφοδέλτιο

1. Αν σε μία κοινότητα ματαιωθεί η εκλογή συμβούλων, επειδή δεν έχει υποβληθεί δήλωση συνδυασμού υποψηφίων ή, σε κοινότητα έως και τριακοσίων (300) κατοίκων, δήλωση υποψηφιότητας μεμονωμένων υποψηφίων, ο δήμαρχος εκδίδει αμελλητί πρόγραμμα για την επανάληψη της εκλογής.

2. Αν και κατά τη νέα εκλογή δεν δηλωθεί συνδυασμός υποψηφίων ή μεμονωμένες υποψηφιότητες, η κοινότητα αυτή ενώνεται με όμορη αυτής κοινότητα του ίδιου δήμου. Η ένωση γίνεται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών και γνώμη του οικείου δημοτικού συμβουλίου.»

Άρθρο 19
Ανακήρυξη – κοινοποίηση υποψηφιοτήτων – Αντικατάσταση του άρθρου 20 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 20 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 20
Ανακήρυξη και κοινοποίηση συνδυασμών ή μεμονωμένων υποψηφίων ενιαίου ψηφοδελτίου

1. Τη δέκατη πέμπτη (15η) ημέρα πριν από την ψηφοφορία το πρωτοδικείο ανακηρύσσει σε δημόσια συνεδρίαση τους συνδυασμούς, καθώς και τους υποψηφίους ενιαίου ψηφοδελτίου κοινοτήτων έως και τριακοσίων (300) κατοίκων, που έχουν δηλωθεί νόμιμα.

2. Ο πρόεδρος του πρωτοδικείου κοινοποιεί αμέσως στον περιφερειάρχη τις σχετικές αποφάσεις.

3. Ο περιφερειάρχης θεωρεί και αποστέλλει αμέσως σε κάθε δήμο πίνακα των συνδυασμών και υποψηφίων που έχουν ανακηρυχθεί.»

Άρθρο 20
Αντικατάσταση υποψηφίων – Αντικατάσταση του άρθρου 21 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 21 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 21
Αντικατάσταση υποψηφίων που παραιτήθηκαν ή απεβίωσαν

1. Ο υποψήφιος δήμαρχος ή πρόεδρος συμβουλίου κοινότητας με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων μπορεί να παραιτηθεί από την υποψηφιότητά του. Η παραίτηση γίνεται με γραπτή δήλωσή του, η οποία επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή ή παραδίδεται με απόδειξη στον πρόεδρο του πρωτοδικείου την όγδοη (8η) ημέρα, το αργότερο, πριν από τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας.

2. Σε περίπτωση παραίτησης ή θανάτου του υποψήφιου δημάρχου ή του υποψηφίου προέδρου συμβουλίου κοινότητας με πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων, τη θέση του στο συνδυασμό καταλαμβάνει είτε νέος υποψήφιος είτε ένας από τους υποψήφιους συμβούλους του συνδυασμού, ύστερα από δήλωση της πλειοψηφίας των υποψηφίων που επιδίδεται με απόδειξη στον πρόεδρο του πρωτοδικείου, δύο (2) ημέρες το αργότερο πριν από τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας. Στη δήλωση επισυνάπτονται τα στοιχεία που ορίζονται στην παράγραφο 5 του άρθρου 18. Το αρμόδιο δικαστήριο ανακηρύσσει τον υποψήφιο που αντικαθιστά εκείνον που παραιτήθηκε ή απεβίωσε μέχρι και την παραμονή της διενέργειας των εκλογών. Αν δεν έγινε αντικατάσταση, τη θέση του δημάρχου καταλαμβάνει ο δημοτικός σύμβουλος του συνδυασμού που θα λάβει τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης στο δήμο. Αν δεν έγινε αντικατάσταση του υποψηφίου προέδρου συμβουλίου κοινότητας με πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων, υποψήφιος για τη θέση του προέδρου του συμβουλίου, σύμφωνα με το άρθρο 79, εφόσον ο συνδυασμός βρίσκεται μεταξύ των δύο συνδυασμών που έλαβαν τις περισσότερες ψήφους, είναι ο σύμβουλος του συνδυασμού που θα λάβει τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης στην κοινότητα.

3. Σε περίπτωση θανάτου ή παραίτησης υποψήφιου δημοτικού συμβούλου ή υποψήφιου συμβούλου κοινότητας, αυτός δεν αναπληρώνεται, εκτός και αν ο θάνατος ή η παραίτηση λάβει χώρα πριν από την πάροδο της προθεσμίας κατάθεσης της δήλωσης συνδυασμού, σύμφωνα με τα άρθρα 18 και 18Α, οπότε εφαρμόζονται οι διατάξεις περί συμπληρωματικής δήλωσης.

4. Θεωρείται νόμιμος συνδυασμός, που περιέχει αριθμό υποψήφιων δημοτικών συμβούλων ή συμβούλων κοινότητας μικρότερο από το ελάχιστο όριο που ορίζουν οι σχετικές διατάξεις, περιλαμβανομένων και των ποσοστών από κάθε φύλο, εξαιτίας παραίτησης ή θανάτου υποψηφίων του, μετά το πέρας της προθεσμίας κατάθεσης της δήλωσης συνδυασμού.»

Άρθρο 21
Δικαιώματα συνδυασμών και υποψηφίων – Αντικατάσταση του άρθρου 22 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 22 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 22
Δικαιώματα συνδυασμών και υποψηφίων

1. Κάθε συνδυασμός και κάθε υποψήφιος έχει δικαίωμα να διορίσει έναν αντιπρόσωπο και έως δύο αναπληρωτές του σε κάθε εκλογικό τμήμα, με γραπτή δήλωση του υποψήφιου δημάρχου. Με την ίδια δήλωση μπορεί να ορισθεί και γενικός αντιπρόσωπος και έως δύο αναπληρωτές του για συγκεκριμένο αριθμό εκλογικών τμημάτων.

2. Επίσης, κάθε συνδυασμός έχει δικαίωμα να διορίζει πληρεξούσιο με συμβολαιογραφική δήλωση του υποψήφιου δημάρχου. Ο πληρεξούσιος ενεργεί για λογαριασμό του συνδυασμού οτιδήποτε μπορεί να ενεργήσει, σύμφωνα με τη νομοθεσία για την εκλογή βουλευτών, ο υποψήφιος δήμαρχος, κατά τη διεξαγωγή της εκλογής.

3. Σε περίπτωση που ο υποψήφιος δήμαρχος έχει αποβιώσει ή παραιτηθεί, χωρίς να έχει αντικατασταθεί, ο διορισμός των αντιπροσώπων και του πληρεξουσίου γίνεται με δήλωση της πλειοψηφίας των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων του οικείου συνδυασμού που έχουν ανακηρυχθεί.

4. Οι υποψήφιοι, οι γενικοί αντιπρόσωποι, οι αντιπρόσωποι των συνδυασμών και οι αναπληρωτές τους έχουν δικαίωμα να είναι παρόντες κατά τη διάρκεια όλης της διαδικασίας της εκλογής, ώσπου να σφραγιστούν οι σάκοι και να υποβάλλουν κάθε είδους παρατηρήσεις και ενστάσεις.

5. Δεν μπορούν να διοριστούν γενικοί αντιπρόσωποι ή αντιπρόσωποι, αναπληρωτές τους ή πληρεξούσιοι συνδυασμών οι εν ενεργεία δήμαρχοι, αντιδήμαρχοι, καθώς και όποιοι δεν έχουν το δικαίωμα να εκλέγουν και όλοι όσοι δεν μπορούν να εκλεγούν.»

Άρθρο 22
Πρόγραμμα εκλογής – Αντικατάσταση του άρθρου 23 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 23 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 23
Πρόγραμμα της εκλογής

1. Ο δήμαρχος εκδίδει και δημοσιεύει, με τοιχοκόλληση, σε όλες τις συνοικίες, σε όλα τα χωριά και τους οικισμούς του δήμου και αναρτά στην ιστοσελίδα του δήμου, τρεις (3) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ψηφοφορία, πρόγραμμα που αναφέρει ακριβώς την ημέρα της ψηφοφορίας, τις ώρες που αρχίζει και τελειώνει, τον τόπο και το κατάστημα της ψηφοφορίας, τις έδρες για τις οποίες γίνεται η εκλογή και τους συνδυασμούς μαζί με τα ονόματα των υποψηφίων, που συγκροτούν κάθε συνδυασμό ή τα ενιαία ψηφοδέλτια μεμονωμένων υποψηφιοτήτων κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό έως τριακοσίων (300) κατοίκων, όπως έχουν ανακηρυχθεί από το οικείο δικαστήριο.

2. Το πρόγραμμα της πρώτης εκλογής σε νέο δήμο εκδίδεται και δημοσιεύεται από τον περιφερειάρχη.»

Άρθρο 23
Εκτύπωση και διανομή ψηφοδελτίων

Στο ν. 3852/2010, μετά το άρθρο 24, προστίθεται άρθρο 24Α ως εξής:

«Άρθρο 24Α
Εκτύπωση και διανομή των ψηφοδελτίων

1. Τα ψηφοδέλτια των συνδυασμών υποψηφίων δημοτικών συμβούλων και τα ψηφοδέλτια των συνδυασμών υποψηφίων συμβούλων κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων εκτυπώνονται με μέριμνα του οικείου συνδυασμού. Οι συνδυασμοί οφείλουν να τυπώσουν τα ψηφοδέλτια και να παραδώσουν, με απόδειξη, στο δήμαρχο του οικείου δήμου για τις δημοτικές εκλογές και τις εκλογές των κοινοτήτων άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων, οκτώ (8) τουλάχιστον μέρες πριν από την ψηφοφορία, ψηφοδέλτια σε αριθμό επαρκή για τις ανάγκες των εκλογικών τμημάτων του οικείου δήμου, ο οποίος δεν μπορεί να είναι μικρότερος από τον αριθμό των αντίστοιχων εκλογέων, προσαυξημένος κατά είκοσι τοις εκατό (20%). Σε περίπτωση επαναληπτικών εκλογών τα ψηφοδέλτια παραδίδονται τρεις (3) ημέρες πριν από την ημέρα της ψηφοφορίας.

2. Τα ψηφοδέλτια για τις εκλογές των κοινοτήτων έως και τριακοσίων (300) κατοίκων, καταρτίζονται και εκτυπώνονται με ευθύνη του οικείου δημάρχου και με πιστώσεις του δήμου.

3. Ο οικείος δήμαρχος οφείλει να εφοδιάσει τις εφορευτικές επιτροπές των εκλογικών τμημάτων της περιφέρειάς του με ψηφοδέλτια κάθε συνδυασμού και με ενιαία ψηφοδέλτια μεμονωμένων υποψηφίων για τις κοινότητες έως τριακοσίων (300) κατοίκων, σε επαρκή αριθμό.»

Άρθρο 24
Περιεχόμενο ψηφοδελτίων – Αντικατάσταση του άρθρου 26 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 26 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 26
Περιεχόμενο των ψηφοδελτίων για τις δημοτικές εκλογές και τις εκλογές των κοινοτήτων

1. Στο επάνω μέρος του ψηφοδελτίου σημειώνονται το όνομα και το τυχόν έμβλημα του συνδυασμού, όπως αναγράφονται στην απόφαση ανακήρυξης.

2. Για τις δημοτικές εκλογές :

α) Σε δήμους που αποτελούν ενιαία εκλογική περιφέρεια, στο ψηφοδέλτιο μετά την ονομασία του συνδυασμού αναγράφονται, κατά σειρά, όπως αναφέρονται στην απόφαση ανακήρυξης:

αα. το επώνυμο, το κύριο όνομα και το πατρώνυμο του υποψήφιου δημάρχου, με την αντίστοιχη ένδειξη, η οποία τίθεται είτε δίπλα είτε κάτω από το όνομα του υποψήφιου δημάρχου.

ββ. το επώνυμο, το κύριο όνομα και το πατρώνυμο των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων, με αλφαβητική σειρά.

β) Σε δήμους που αποτελούνται από περισσότερες εκλογικές περιφέρειες, στο ψηφοδέλτιο, μετά την ονομασία του συνδυασμού, αναγράφονται κατά σειρά, όπως α-

ναφέρονται στην απόφαση ανακήρυξης:

αα. το επώνυμο, το κύριο όνομα και το πατρώνυμο του υποψήφιου δημάρχου, με την αντίστοιχη ένδειξη, η οποία τίθεται είτε δίπλα είτε κάτω από το όνομα του υποψήφιου δημάρχου.

ββ. το επώνυμο, το κύριο όνομα και το πατρώνυμο των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων της αντίστοιχης εκλογικής περιφέρειας, με αλφαβητική σειρά,

γγ. το επώνυμο, το κύριο όνομα και το πατρώνυμο των υποψηφίων, με αλφαβητική σειρά, όλων των υπόλοιπων εκλογικών περιφερειών και, εντός παρενθέσεως, η εκλογική περιφέρεια στην οποία είναι υποψήφιοι.

3. Για τις εκλογές των κοινοτήτων άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων, στο ψηφοδέλτιο, μετά την ονομασία του συνδυασμού αναγράφονται, κατά σειρά, όπως αναφέρονται στην απόφαση ανακήρυξης:

α. το επώνυμο, το κύριο όνομα και το πατρώνυμο του υποψήφιου προέδρου του συμβουλίου, με την αντίστοιχη ένδειξη, η οποία τίθεται είτε δίπλα είτε κάτω από το όνομα του υποψήφιου προέδρου.

β. το επώνυμο, το κύριο όνομα και το πατρώνυμο των υποψηφίων συμβούλων της κοινότητας, με αλφαβητική σειρά.

3. Το ενιαίο ψηφοδέλτιο κάθε κοινότητας έως και τριακοσίων (300) κατοίκων φέρει τον τίτλο «Υποψήφιοι Πρόεδροι της Κοινότητας … του Δήμου...», όπου τίθεται το όνομα της οικείας κοινότητας και του οικείου δήμου και ακολουθούν με αλφαβητική σειρά τα ονόματα των υποψηφίων της κοινότητας αυτής που έχουν ανακηρυχθεί από το αρμόδιο δικαστήριο, το οποίο και γνωστοποιεί αμελλητί στον οικείο Δήμαρχο τους ανακηρυχθέντες υποψηφίους.

4. Σε όσες περιπτώσεις επαναληφθεί η ψηφοφορία για την εκλογή των δημοτικών αρχών, σύμφωνα με το άρθρο 33, χρησιμοποιούνται τα ίδια ψηφοδέλτια.»

Άρθρο 25
Σταυροί προτίμησης – Αντικατάσταση του άρθρου 27 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 27 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 27
Σταυροί προτίμησης για την εκλογή δημοτικών αρχών

1. Ο εκλογέας εκφράζει την προτίμηση του σε υποψήφιο συνδυασμού, σημειώνοντας στο ψηφοδέλτιο σταυρό παραπλεύρως του ονόματός του.

2. Για την εκλογή δημοτικών συμβούλων, σε δήμους που αποτελούν ενιαία εκλογική περιφέρεια, ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ ενός ή δύο ή τριών υποψηφίων. Για την εκλογή δημοτικών συμβούλων σε δήμους που αποτελούνται από περισσότερες εκλογικές περιφέρειες, ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ ενός ή δύο ή τριών υποψηφίων της εκλογικής περιφέρειας στους εκλογικούς καταλόγους της οποίας είναι γραμμένος και υπέρ ενός υποψηφίου σε μία από τις άλλες εκλογικές περιφέρειες του οικείου δήμου. Στις μονοεδρικές, διεδρικές και τριεδρικές εκλογικές περιφέρειες ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του μόνον υπέρ ενός υποψηφίου της εκλογικής περιφέρειας στους εκλογικούς καταλόγους της οποίας είναι γραμμένος και υπέρ ενός υποψηφίου σε μία από τις άλλες εκλογικές περιφέρειες του οικείου δήμου.

3. Για την εκλογή συμβουλίων κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων, ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμηση του υπέρ ενός (1) υποψηφίου συμβούλου κοινότητας στις κοινότητες που εκλέγουν πενταμελή Συμβούλια και έως δύο (2) υποψηφίων συμβούλων κοινότητας στις κοινότητες που εκλέγουν επταμελή, εντεκαμελή ή δεκαπενταμελή Συμβούλια.

4. Για την εκλογή προέδρων συμβουλίων κοινότητας έως τριακοσίων (300) κατοίκων, ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ ενός (1) υποψήφιου.

5. Ψηφοδέλτιο που φέρει περισσότερους από τους επιτρεπόμενους σταυρούς προτίμησης, είναι έγκυρο και προσμετράται υπέρ του συνδυασμού, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη κανένας σταυρός προτίμησης. Εξαιρούνται τα ενιαία ψηφοδέλτια υποψηφίων προέδρων συμβουλίων κοινότητας έως τριακοσίων (300) κατοίκων, όπου, ψηφοδέλτιο το οποίο δεν φέρει κανέναν σταυρό ή φέρει περισσότερους του ενός (1) σταυρούς, θεωρείται άκυρο.

6. Ο σταυρός προτίμησης σημειώνεται με στυλογράφο μαύρης ή κυανής απόχρωσης.

7. Για τον υποψήφιο δήμαρχο και τον υποψήφιο πρόεδρο συμβουλίου κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων, δεν απαιτείται σταυρός προτίμησης και αν σημειωθεί δεν συνεπάγεται ακυρότητα του ψηφοδελτίου.

8. Σε όσες περιπτώσεις επαναληφθεί η ψηφοφορία για την εκλογή των δημοτικών αρχών, σύμφωνα με το άρθρο το άρθρου 33, δεν απαιτείται σταυρός προτίμησης και αν σημειωθεί δεν συνεπάγεται ακυρότητα του ψηφοδελτίου.»

Άρθρο 26
Άκυρα ψηφοδέλτια – Αντικατάσταση του άρθρου 28 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 28 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 28
Άκυρα ψηφοδέλτια

1. Το ψηφοδέλτιο είναι άκυρο όταν:

α) έχει σημειωθεί σταυρός προτίμησης με χρώμα διαφορετικό από τα οριζόμενα στην παράγραφο 6 του άρθρου 27,

β) έχει σχήμα, διαστάσεις ή μορφή που διαφέρουν, κατά τρόπο εμφανή, από αυτά που ορίζει η υπουργική απόφαση της παραγράφου 2 του άρθρου 24,

γ) έχει τυπωθεί σε χαρτί ή με μελάνι που το χρώμα του διαφέρει, κατά τρόπο εμφανή, από αυτό που ορίζεται στο άρθρο 24,

δ) έχουν σημειωθεί σε οποιαδήποτε πλευρά του λέξεις, φράσεις, υπογραμμίσεις, στίγματα ή άλλα σημεία, εφόσον κριθεί ότι τα παραπάνω αποτελούν διακριτικά γνωρίσματα, που παραβιάζουν με τρόπο προφανή το απόρρητο της ψηφοφορίας.

2. Το ψηφοδέλτιο είναι επίσης αυτοδικαίως άκυρο και στις ακόλουθες περιπτώσεις :

α) Αν βρεθεί στο φάκελο με ένα ή περισσότερα άλλα έγκυρα ή άκυρα ψηφοδέλτια, του ίδιου ή διαφορετικού συνδυασμού ή με λευκά.

β) Αν βρεθεί μέσα σε φάκελο, που δεν είναι σύμφωνος με τις ρυθμίσεις του άρθρου 46 του Κ.Δ.Κ..

γ) Αν φέρει εγγραφές και διαγραφές, εκτός της περί-

πτωσης στην οποία κατά τις διατάξεις της εκλογικής νομοθεσίας (π.δ. 26/2012) και σύμφωνα με τις εκεί προβλεπόμενες προϋποθέσεις επιτρέπεται η χρήση λευκών ψηφοδελτίων λόγω μη επάρκειας των εντύπων.»

Άρθρο 27
Διατάξεις εκλογικής νομοθεσίας – Αντικατάσταση άρθρου 29 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 29 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 29
Εφαρμογή των διατάξεων της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών

1. Οι διατάξεις της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών εφαρμόζονται αναλόγως και κατά τη διενέργεια των δημοτικών εκλογών για όσα θέματα δεν υφίσταται ειδική πρόβλεψη στις ρυθμίσεις του παρόντος νόμου και του Κ.Δ.Κ..

2. Κατά την ψηφοφορία για τις δημοτικές εκλογές και για την εκλογή συμβούλων ή προέδρων κοινότητας, χρησιμοποιούνται διαφορετικές κάλπες, που φέρουν κατάλληλο διακριτικό γνώρισμα. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καθορίζονται το διακριτικό γνώρισμα, το μέγεθος, το σχήμα της κάλπης που χρησιμοποιείται στις δημοτικές εκλογές και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα.»

Άρθρο 28
Εκλογικό σύστημα – κατανομή εδρών δημοτικού συμβουλίου – Αντικατάσταση του άρθρου 32 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 32 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 32
Εκλογικό σύστημα - Κατανομή των εδρών του δημοτικού συμβουλίου

1. Το σύνολο των εδρών του δημοτικού συμβουλίου κατανέμεται στους συνδυασμούς που έλαβαν μέρος στις εκλογές, ανάλογα με τον αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν στον Α΄ γύρο.

2. Η αναλογική κατανομή των εδρών γίνεται ως εξής:

Το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν, σε όλα τα εκλογικά τμήματα δήμου, αθροιστικά όλοι οι συνδυασμοί που συμμετείχαν στις εκλογές διαιρείται με τον αριθμό των εδρών που αντιστοιχούν σε κάθε δημοτικό συμβούλιο και το πηλίκο αυξημένο κατά μία μονάδα, παραλειπομένου του κλάσματος, αποτελεί το εκλογικό μέτρο. Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε συνδυασμού διαιρείται στη συνέχεια με το εκλογικό μέτρο και καθένας τους καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο και το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης.

Αν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί που συμμετέχουν στην κατανομή με την προηγούμενη διαδικασία είναι λιγότερες από τις προς διάθεση, όσες απομένουν κατανέμονται ανά μία μεταξύ όλων των συνδυασμών, είτε έλαβαν έδρα κατά το προηγούμενο εδάφιο είτε όχι, ανάλογα με τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπά τους.

Αν οι συνδυασμοί αυτοί ή μερικοί από αυτούς έχουν ίσο αριθμό αχρησιμοποίητων υπολοίπων, διεξάγεται κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο.

Αν μετά την κατανομή των εδρών με βάση τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα παραμένουν αδιάθετες έδρες, κατανέμονται ανά μία, ανάλογα με το συνολικό αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων του συνδυασμού.

Σε περίπτωση ίσου αριθμού έγκυρων ψηφοδελτίων δύο ή και περισσότερων συνδυασμών, διενεργείται μεταξύ τους κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο.

3. Αν έχει ανακηρυχθεί ένας μόνο συνδυασμός υποψηφίων, ο δήμαρχος εκλέγεται από το μοναδικό συνδυασμό. Οι πρώτοι κατά σειρά σε σταυρούς προτίμησης, και εωσότου συμπληρωθεί ο αριθμός των εδρών του δημοτικού συμβουλίου, εκλέγονται τακτικοί και οι υπόλοιποι αναπληρωματικοί σύμβουλοι.»

Άρθρο 29
Επανάληψη ψηφοφορίας – Αντικατάσταση του άρθρου 33 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 33 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 33
Επανάληψη της ψηφοφορίας για την εκλογή δημοτικών αρχών

1. Αν κανένας συνδυασμός δεν συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των έγκυρων ψηφοδελτίων, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή (Β΄ γύρος), ανάμεσα μόνο στους υποψήφιους δημάρχους των δύο συνδυασμών που έλαβαν τις περισσότερες ψήφους.

Επιτυχών θεωρείται ο υποψήφιος δήμαρχος και ο συνδυασμός του που συγκέντρωσε στην επαναληπτική ψηφοφορία την απόλυτη πλειοψηφία ολόκληρου του αριθμού των έγκυρων ψηφοδελτίων.

Αν στην επαναληπτική ψηφοφορία οι δύο συνδυασμοί ισοψηφήσουν, το αρμόδιο πρωτοδικείο διενεργεί κλήρωση για την ανάδειξη του επιτυχόντος συνδυασμού.

2. Σε περίπτωση ισοψηφίας στην πρώτη θέση κατά την αρχική ψηφοφορία (Α΄ γύρος) δύο ή περισσότερων συνδυασμών, στην επαναληπτική ψηφοφορία μετέχουν οι υποψήφιοι δήμαρχοι όλων των συνδυασμών που ισοψήφησαν στην πρώτη θέση. Η παράγραφος αυτή εφαρμόζεται και αν στην αρχική ψηφοφορία (Α΄ γύρος) μετείχαν μόνο δύο συνδυασμοί που ισοψήφισαν.

3. Σε περίπτωση ισοψηφίας στη δεύτερη θέση κατά την αρχική ψηφοφορία δύο ή περισσότερων συνδυασμών, στην επαναληπτική μετέχουν ο υποψήφιος δήμαρχος του πρώτου σε αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων συνδυασμού και οι υποψήφιοι δήμαρχοι των συνδυασμών που ισοψήφησαν στη δεύτερη θέση.

4. Στις περιπτώσεις των παραγράφων 2 και 3, επιτυχών θεωρείται ο υποψήφιος δήμαρχος και ο συνδυασμός του που έλαβαν στην επαναληπτική ψηφοφορία τη σχετική πλειοψηφία.

Αν στην ψηφοφορία αυτή ισοψηφήσουν δύο υποψήφιοι δήμαρχοι, το αρμόδιο δικαστήριο διενεργεί κλήρωση για την ανάδειξη του επιτυχόντος δημάρχου και του συνδυασμού του.

5. Όλοι οι τακτικοί και αναπληρωματικοί σύμβουλοι εκλέγονται με βάση την πρώτη ψηφοφορία (Α΄ γύρος), σύμφωνα με τους σταυρούς προτίμησης που έλαβε καθένας στην ψηφοφορία αυτή, όπως ορίζεται στα επόμενα άρθρα.

6. Η επαναληπτική ψηφοφορία (Β΄ γύρος) γίνεται στα ίδια εκλογικά τμήματα, με τις ίδιες εφορευτικές επιτροπές, τους ίδιους δικαστικούς αντιπροσώπους και τους ίδιους εφόρους αντιπροσώπων.»

Άρθρο 30
Κατανομή εδρών δημοτικού συμβουλίου ανά εκλογική περιφέρεια – Αντικατάσταση του άρθρου 34 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 34 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 34
Κατανομή των εδρών του δημοτικού συμβουλίου ανά εκλογική περιφέρεια

Οι έδρες του δημοτικού συμβουλίου που δικαιούται να καταλάβει κάθε συνδυασμός, σύμφωνα με το άρθρο 32, στους δήμους που έχουν περισσότερες από μία εκλογικές περιφέρειες, κατανέμονται ανά εκλογική περιφέρεια ως εξής:

1. Η κατανομή ξεκινά από τις τυχόν μονοεδρικές εκλογικές περιφέρειες του δήμου. Η έδρα κάθε μονοεδρικής εκλογικής περιφέρειας αποδίδεται στον συνδυασμό που έλαβε τις περισσότερες έγκυρες ψήφους στη συγκεκριμένη εκλογική περιφέρεια, εφόσον αυτός δικαιούται να καταλάβει έδρα σύμφωνα με το άρθρο 32.

2. Αν, κατά τη διαδικασία της παραγράφου 1, κάποιος συνδυασμός λάβει περισσότερες έδρες από αυτές που δικαιούται σύμφωνα με το άρθρο 32, αυτές του αφαιρούνται ανά μία ξεκινώντας από τη μονοεδρική εκλογική περιφέρεια στις οποίες ο συνδυασμός έλαβε τις λιγότερες ψήφους.

3. Έδρες μονοεδρικών εκλογικών περιφερειών, οι οποίες μετά την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου παραμένουν αδιάθετες, απονέμονται στον δεύτερο σε εκλογική δύναμη συνδυασμό στη συγκεκριμένη εκλογική περιφέρεια. Αν κάποιος από τους συνδυασμούς λαμβάνει, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, περισσότερες έδρες από αυτές που δικαιούται σύμφωνα με το άρθρο 32, εφαρμόζεται η παράγραφος 2.

4. Η διαδικασία των παραγράφων 2 και 3 εφαρμόζεται, εφόσον απαιτηθεί, και με τους επόμενους κατά σειρά εκλογικής δύναμης στην οικεία εκλογική περιφέρεια συνδυασμούς, μέχρι να κατανεμηθούν όλες οι έδρες των μονοεδρικών περιφερειών.

5. Στη συνέχεια, υπολογίζεται το εκλογικό μέτρο για κάθε συνδυασμό, ως το πηλίκο των έγκυρων ψηφοδελτίων του συνδυασμού στο σύνολο του δήμου προς τις έδρες που δικαιούται να καταλάβει σύμφωνα με το άρθρο 32. Το πηλίκο, μετά την παράλειψη του κλάσματος, προσαυξάνεται κατά μία μονάδα. Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων του κάθε συνδυασμού διαιρείται σε κάθε εκλογική περιφέρεια με το εκλογικό του μέτρο και ο συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο είναι το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης. Αν σε κάθε εκλογική περιφέρεια υπάρχουν τόσες διαθέσιμες έδρες όσες δικαιούται ο συνδυασμός, τις καταλαμβάνει όλες και ο αριθμός τους αφαιρείται από τις διαθέσιμες της περιφέρειας. Αν δεν υπάρχει επαρκής αριθμός, στο συνδυασμό κατακυρώνονται μόνον οι διαθέσιμες έδρες.

6. Αν, μετά και τη διαδικασία της παραγράφου 5, κάποιος συνδυασμός έχει λάβει συνολικά περισσότερες έδρες από αυτές που δικαιούται σύμφωνα με το άρθρο 32, αυτές του αφαιρούνται ανά μία ξεκινώντας από την εκλογική περιφέρεια, εξαιρουμένων των μονοεδρικών, στην οποία ο συνδυασμός έλαβε τις λιγότερες ψήφους.

7. Αν, μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας των παραγράφων 1 έως και 6, υπάρχουν αδιάθετες έδρες και συνδυασμοί που δικαιούνται να καταλάβουν έδρα σύμφωνα με το άρθρο 32, ξεκινώντας από τον μικρότερο σε εκλογική δύναμη στο σύνολο του δήμου συνδυασμό που δικαιούται να καταλάβει έδρα, διατίθενται οι διαθέσιμες έδρες ανά μία από κάθε εκλογική περιφέρεια, όπου αυτός διατηρεί το μεγαλύτερο, κατά φθίνουσα σειρά, αδιάθετο υπόλοιπο ψηφοδελτίων. Η διαδικασία της παρούσας παραγράφου επαναλαμβάνεται για όλους τους συνδυασμούς που δικαιούνται να καταλάβουν έδρα, κατ' αύξουσα σειρά εκλογικής δύναμης.

8. Αν, με την ολοκλήρωση της διαδικασίας και της παραγράφου 7, υπάρχουν εκλογικές περιφέρειες με αδιάθετες έδρες και συνδυασμοί που δικαιούνται να καταλάβουν έδρα σύμφωνα με το άρθρο 32, ξεκινώντας από την μεγαλύτερη σε αριθμό εδρών εκλογική περιφέρεια και επί όμοιων από εκείνη που έχει τις περισσότερες έγκυρες ψήφους και συνεχίζοντας με φθίνουσα σειρά, απονέμεται ανά μία αδιάθετη έδρα στο συνδυασμό που εξακολουθεί να δικαιούται έδρα και έχει λάβει τις περισσότερες έγκυρες ψήφους συνολικά. Η διαδικασία της παρούσας παραγράφου επαναλαμβάνεται όσες φορές χρειαστεί, μέχρι να εξαντληθούν οι διαθέσιμες έδρες ή οι συνδυασμοί που δικαιούνται να καταλάβουν έδρα σύμφωνα με το άρθρο 32. Έδρες που μετά την εξάντληση των δικαιούμενων να καταλάβουν έδρα συνδυασμών παραμένουν αδιάθετες, δεν διατίθενται, αλλά παραμένουν κενές.

9. Οι έδρες που κατανέμονται σε κάθε στάδιο, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως και 8, αφαιρούνται από τις διαθέσιμες της εκλογικής περιφέρειας.»

Άρθρο 31
Παραίτηση ή θάνατος υποψηφίου δημάρχου σε περίπτωση επαναληπτικής ψηφοφορίας - Τροποποίηση του άρθρου 35 του ν. 3852/2010

1. Η παρ. 3 του άρθρου 35 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Αν εκείνος που έχει επιλεγεί ως υποψήφιος δήμαρχος είναι υποψήφιος σύμβουλος του συνδυασμού, τότε αφαιρείται από τη σειρά κατάταξης των υποψηφίων συμβούλων του συνδυασμού βάσει των σταυρών που έλαβαν και εφαρμόζεται, εφ' όσον δεν εκλεγεί δήμαρχος, το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 38.»

2. Η παρ. 6 του άρθρου 35 του ν. 3852/2010 καταργείται.

Άρθρο 32
Κατάργηση του άρθρου 36 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 36 του ν. 3852/2010 καταργείται.

Άρθρο 33
Κατανομή εδρών συμβούλων κοινότητας – Αντικατάσταση του άρθρου 37 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 37 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 37
Κατανομή εδρών συμβούλων της κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων

1. Στις εκλογές των συμβουλίων κοινότητας με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων, η κατανομή των εδρών γίνεται αναλογικά, μεταξύ όλων των

συνδυασμών που συμμετείχαν στις εκλογές για το συμβούλιο της κοινότητας, με τον ακόλουθο τρόπο:

Το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν στην κοινότητα όλοι μαζί οι συνδυασμοί που συμμετείχαν στις εκλογές διαιρείται με τον αριθμό των εδρών του συμβουλίου κοινότητας. Το πηλίκο που προκύπτει αυξημένο κατά μία μονάδα, παραλειπομένου του κλάσματος, αποτελεί το εκλογικό μέτρο.

Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε συνδυασμού διαιρείται στη συνέχεια με το εκλογικό μέτρο και κάθε συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες, όσο και το ακέραιο πηλίκο αυτής της διαίρεσης.

Αν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί που συμμετέχουν στην κατανομή με την προηγούμενη διαδικασία είναι λιγότερες από τις προς διάθεση έδρες, οι έδρες που απομένουν διανέμονται ανά μία μεταξύ όλων των συνδυασμών, είτε έλαβαν έδρα κατά το προηγούμενο εδάφιο είτε όχι, ανάλογα με τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα που έχουν.

Αν οι συνδυασμοί αυτοί ή μερικοί από αυτούς έχουν ίσο αριθμό αχρησιμοποίητων υπολοίπων, γίνεται κλήρωση.

Αν και μετά τη διανομή των εδρών με βάση τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα παραμένουν αδιάθετες έδρες, αυτές κατανέμονται ανά μία, ανάλογα με το συνολικό αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβε κάθε συνδυασμός. Αν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί με το εκλογικό μέτρο είναι περισσότερες από τις προς διάθεση έδρες, η πλεονάζουσα έδρα αφαιρείται από το συνδυασμό που έχει το μικρότερο σχετικώς υπόλοιπο έγκυρων ψηφοδελτίων. Σε περίπτωση ίσου αριθμού έγκυρων ψηφοδελτίων δύο ή και περισσότερων συνδυασμών, ενεργείται μεταξύ αυτών κλήρωση από το αρμόδιο πρωτοδικείο.

2. Αν έχει ανακηρυχθεί ένας μόνο συνδυασμός για το συμβούλιο της κοινότητας, οι σύμβουλοι της κοινότητας εκλέγονται από το μοναδικό αυτό συνδυασμό. Οι πρώτοι κατά σειρά σε σταυρούς προτίμησης, μέχρι να συμπληρωθεί ο αριθμός των εδρών του συμβουλίου της κοινότητας εκλέγονται τακτικοί σύμβουλοι και οι υπόλοιποι αναπληρωματικοί.

3. Αν υποψήφιοι του ίδιου συνδυασμού ισοψηφήσουν, το πρωτοδικείο ενεργεί κλήρωση.»

Άρθρο 34
Εκλογή προέδρου κοινότητας κάτω των τριακοσίων (300) κατοίκων

Στο ν. 3852/2010, μετά το άρθρο 37, προστίθεται άρθρο 37Α ως εξής:

«Άρθρο 37Α
Εκλογή προέδρου κοινότητας κάτω των τριακοσίων (300) κατοίκων

Στις κοινότητες έως και τριακοσίων (300) κατοίκων, όπου η εκλογή του προέδρου του συμβουλίου διενεργείται με ενιαίο ψηφοδέλτιο κατά το άρθρο 18Β, πρόεδρος της κοινότητας εκλέγεται εκείνος που θα συγκεντρώσει τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης. Οι υπόλοιποι, κατά τη σειρά των σταυρών που έλαβαν, λογίζονται ως αναπληρωματικοί. Σε περίπτωση ισοψηφίας, το πρωτοδικείο διενεργεί κλήρωση.»

Άρθρο 35

Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 38 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Τακτικοί δημοτικοί σύμβουλοι εκλέγονται, από τους υποψηφίους καθενός από τους συνδυασμούς του άρθρου 31, κατά σειρά, αυτοί που έλαβαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, στην οικεία εκλογική περιφέρεια».

Άρθρο 36
Κατάργηση του άρθρου 39 του ν. 852/2010

Το άρθρο 39 του ν. 3852/2010 καταργείται.

Άρθρο 37
Τακτικοί και αναπληρωματικοί σύμβουλοι κοινότητας – Αντικατάσταση του άρθρου 40 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 40 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 40
Τακτικοί και αναπληρωματικοί σύμβουλοι κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων- Ισοψηφία

1. Τακτικοί σύμβουλοι του συμβουλίου κοινότητας με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων εκλέγονται, από τους υποψηφίους καθενός από τους συνδυασμούς, κατά σειρά, αυτοί που έλαβαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης.

2. Οι λοιποί υποψήφιοι των συνδυασμών είναι αναπληρωματικοί των τακτικών συμβούλων του συμβουλίου της κοινότητας, με τη σειρά των σταυρών προτίμησης.

3. Αν οι υποψήφιοι του ίδιου συνδυασμού ισοψηφήσουν, το πρωτοδικείο διενεργεί κλήρωση.

4. Οι υποψήφιοι πρόεδροι του συμβουλίου κοινότητας των συνδυασμών που καταλαμβάνουν μία ή περισσότερες έδρες στο συμβούλιο, λογίζονται ως οι πρώτοι σε σταυρούς σύμβουλοι των συνδυασμών τους.»

Άρθρο 38
Κατάργηση του άρθρου 41 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 41 του ν. 3852/2010 καταργείται.

Άρθρο 39
Επικύρωση εκλογής – Αντικατάσταση του άρθρου 44 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 44 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 44
Επικύρωση της εκλογής

1. Το πολυμελές πρωτοδικείο μετά από τη λήξη του πενθημέρου της παραγράφου 2 του άρθρου ανακηρύσσει με χωριστή πράξη:

α) τον επιτυχόντα και τους επιλαχόντες συνδυασμούς, τον δήμαρχο, τους τακτικούς και αναπληρωματικούς δημοτικούς συμβούλους κάθε συνδυασμού, τους τακτικούς και αναπληρωματικούς συμβούλους των κοινοτήτων κάθε συνδυασμού, τους προέδρους των κοινοτήτων έως τριακοσίων (300) κατοίκων με τους αναπληρωματικούς τους.

β) τους τακτικούς και αναπληρωματικούς συμβούλους της κάθε εκλογικής περιφέρειας κάθε συνδυασμού, και

γ) τους τακτικούς συμβούλους κάθε συνδυασμού, σύμφωνα με τον αριθμό των σταυρών προτίμησης που έχουν λάβει στο σύνολο της εδαφικής περιφέρειας του δήμου.

Οι σύμβουλοι των κοινοτήτων κατατάσσονται με τη σειρά της εκλογής τους, σύμφωνα με τον αριθμό των σταυρών προτίμησης που έχουν λάβει και, αν δεν υπάρχουν σταυροί, με αλφαβητική σειρά. Σε περίπτωση ισοψηφίας διενεργείται κλήρωση.

2. Ο πρόεδρος του πρωτοδικείου εκθέτει τις αποφάσεις στο κατάστημα του δικαστηρίου επί τρεις (3) συνεχείς ημέρες και αποστέλλει αντίγραφό τους στον περιφερειάρχη και στο Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Αντίγραφο των αποφάσεων αποστέλλει ο αρμόδιος Συντονιστής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης σε κάθε δήμο που ανήκει στη χωρική αρμοδιότητα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.»

Άρθρο 40
Τροποποίηση του άρθρου 52 του ν. 3852/2010

Στην παρ. 1 του άρθρου 52 του ν. 3852/2010, οι λέξεις «οι σύμβουλοι του συμβουλίου της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας» αντικαθίστανται από τις λέξεις «οι σύμβουλοι κοινότητας» και οι λέξεις «οι τοπικοί εκπρόσωποι κοινοτήτων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «οι πρόεδροι των κοινοτήτων».

Άρθρο 41
Παραίτηση αιρετών – Αντικατάσταση του άρθρου 54 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 54 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 54
Παραίτηση αιρετών

1. Η παραίτηση του δημάρχου υποβάλλεται εγγράφως στον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και γίνεται οριστική την επομένη της κατάθεσης της σχετικής δήλωσης στο πρωτόκολλο.

2. Η παραίτηση των δημοτικών συμβούλων, των συμβούλων κοινοτήτων και των προέδρων κοινοτήτων υποβάλλεται εγγράφως στον οικείο δήμαρχο. Η παραίτηση γίνεται οριστική την επομένη της κατάθεσης της σχετικής δήλωσης στο πρωτόκολλο.

3. Σε κάθε άλλη περίπτωση, η παραίτηση των αιρετών των δήμων από τις θέσεις που κατέχουν, λόγω της ιδιότητάς τους, υποβάλλεται γραπτώς στα όργανα, τα οποία τους εξέλεξαν ή τους διόρισαν και γίνεται οριστική την επομένη της κατάθεσής της στο πρωτόκολλο της οικείας υπηρεσίας.

4. Η εκλογή ή ο ορισμός αντικαταστατών τους γίνεται για το υπόλοιπο χρονικό διάστημα της περιόδου, κατά την οποία οι παραιτηθέντες ασκούσαν καθήκοντα. Ειδικές διατάξεις που ρυθμίζουν διαφορετικά τον τρόπο υποβολής ή αποδοχής παραίτησης, καθώς και αντικατάστασης των παραιτουμένων εξακολουθούν να ισχύουν.»

Άρθρο 42
Αντικατάσταση – αναπλήρωση μελών – Αντικατάσταση του άρθρου 55 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 55 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 55
Αντικατάσταση και αναπλήρωση μελών

1. Τις έδρες των δημοτικών συμβούλων και των συμβούλων των κοινοτήτων άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων, που, για οποιονδήποτε λόγο, μένουν κενές, καταλαμβάνουν οι αναπληρωματικοί του ίδιου συνδυασμού της ίδιας εκλογικής περιφέρειας.

2. Τη θέση άμεσα εκλεγόμενου προέδρου κοινότητας έως και τριακοσίων (300) κατοίκων, που, για οποιονδήποτε λόγο, μένει κενή, καταλαμβάνει, ο επόμενος, κατά σειρά σταυρών προτίμησης, υποψήφιος πρόεδρος της κοινότητας.

3. Ο δήμαρχος καλεί αμέσως τους αναπληρωματικούς, με τη σειρά της εκλογής τους, και αυτοί οφείλουν να παρουσιαστούν για ορκωμοσία μέσα σε πέντε (5) ημέρες αφότου τους επιδόθηκε η πρόσκληση. Η ορκωμοσία γίνεται ενώπιον του δημάρχου. Αν δεν εμφανισθούν στην προθεσμία αυτή, αποβάλλουν αυτοδικαίως την ιδιότητα του αναπληρωματικού.

4. Αν εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών:

α) δημοτικών συμβούλων του συνδυασμού αυτού, στην ίδια εκλογική περιφέρεια, ή

β) συμβούλων των κοινοτήτων του συνδυασμού αυτού στην ίδια κοινότητα,

καλούνται, αντίστοιχα να καταλάβουν τις θέσεις που έμειναν κενές, για οποιονδήποτε λόγο,

αα) αναπληρωματικοί δημοτικοί σύμβουλοι από άλλους επιλαχόντες συνδυασμούς της ίδιας εκλογικής περιφέρειας, με τη σειρά της εκλογικής τους δύναμης και με τη σειρά που έχουν ανακηρυχθεί ή

ββ) αναπληρωματικοί σύμβουλοι κοινότητας από άλλους επιλαχόντες συνδυασμούς, με τη σειρά της εκλογικής τους δύναμης και με τη σειρά που έχουν ανακηρυχθεί στην ίδια κοινότητα.

5. Στην περίπτωση θέσης σε αργία μελών δημοτικών ή συμβουλίων κοινοτήτων, εάν ο αριθμός των μελών που απομένουν είναι μικρότερος από τον αριθμό των μελών που απαιτείται για την απαρτία, ο δήμαρχος, για τον μέχρι τη λήξη της αργίας χρόνο, καλεί αναπληρωματικούς συμβούλους της ίδιας εκλογικής περιφέρειας ή της ίδιας κοινότητας από το συνδυασμό στον οποίο ανήκουν αυτοί που έχουν τεθεί σε αργία με τη σειρά της εκλογής τους. Σε περίπτωση θέσης σε αργία προέδρων συμβουλίων κοινοτήτων, ο δήμαρχος για το μέχρι λήξης της αργίας χρόνο καλεί τους αναπληρωματικούς τους.

6. Αν μείνουν κενές έδρες δημοτικών συμβούλων των συνδυασμών και δεν υπάρχουν αναπληρωματικοί κανενός συνδυασμού, ο Περιφερειάρχης προκηρύσσει, σε δύο (2) μήνες το αργότερο, την εκλογή τόσων συμβούλων όσες είναι οι κενές έδρες και ισάριθμων αναπληρωματικών.

7. Στην αναπληρωματική εκλογή εφαρμόζονται αναλόγως οι σχετικές διατάξεις του παρόντος νόμου που αφορούν την υποβολή υποψηφιότητας και την κατάρτιση συνδυασμών για τις δημοτικές εκλογές. Οι κενές θέσεις κατανέμονται ανάμεσα στους συνδυασμούς, αναλόγως με την εκλογική δύναμη του καθενός από αυτούς.

8. Στο τελευταίο, όμως, έτος της δημοτικής περιόδου γίνεται εκλογή, μόνον αν οι σύμβουλοι που έχουν απομείνει δεν αρκούν για την ύπαρξη απαρτίας.

9. Τα δημοτικά συμβούλια και τα συμβούλια κοινοτήτων λειτουργούν νόμιμα, έστω και με ελλιπή σύνθεση που δεν μπορεί πάντως να είναι κατώτερη από τον αριθμό των μελών που απαιτείται για την απαρτία, αν μέλη

δημοτικού συμβουλίου ή συμβουλίου κοινότητας αποποιηθούν την εκλογή τους, παραιτηθούν, αποβιώσουν, εκπέσουν ή τεθούν σε αργία ή αν οι έδρες μείνουν κενές για οποιονδήποτε άλλο λόγο και μέχρι οι κενές θέσεις να συμπληρωθούν με αναπλήρωση ή με εκλογές ή με τη λήξη του χρόνου της αργίας.

10. Για τη λήψη αποφάσεων των δημοτικών συμβουλίων και συμβουλίων κοινότητας, η απαρτία και οι απαραίτητες πλειοψηφίες υπολογίζονται με βάση τον αριθμό των δημοτικών συμβούλων που έχουν ορκισθεί και εγκατασταθεί, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 52 και 9.

11. Όταν το δημοτικό συμβούλιο ή το συμβούλιο κοινότητας δεν μπορεί να λειτουργήσει νόμιμα, επειδή υπάρχει έλλειψη μελών του, αναστέλλονται κάθε είδους προθεσμίες, των οποίων η τήρηση εξαρτάται από απόφαση του συμβουλίου, μέχρι να καταστεί δυνατή η νόμιμη λειτουργία του.»

Άρθρο 43
Εκλογή εξαιτίας διάλυσης συμβουλίων – Αντικατάσταση του άρθρου 56 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 56 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 56
Εκλογή εξαιτίας διάλυσης συμβουλίων

1. Αν ένα δημοτικό συμβούλιο διαλυθεί σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 237, ο Συντονιστής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης προκηρύσσει εκλογές, ένα (1) μήνα το αργότερο από τη διάλυση. Κατά την εκλογή αυτή εκλέγονται και αναπληρωματικοί.

2. Η διάλυση δημοτικού συμβουλίου σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, επιφέρει διάλυση και των οικείων συμβουλίων κοινότητας, καθώς και παύση των προέδρων των οικείων κοινοτήτων. Όταν προκηρυχθεί η εκλογή νέου δημοτικού συμβουλίου, τότε, κατά την εκλογή αυτή, εκλέγονται και τα μέλη των συμβουλίων των κοινοτήτων και οι πρόεδροι των κοινοτήτων έως τριακοσίων (300) κατοίκων.

3. Ο Συντονιστής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης αναλαμβάνει τα σχετικά με τη διεξαγωγή της εκλογής και δύναται να αναθέτει σε υψηλόβαθμο δημόσιο υπάλληλο τα καθήκοντα του δημάρχου που σχετίζονται με τη διεκπεραίωση των επειγουσών υπηρεσιακών υποθέσεων.

4. Η διαδικασία της παραγράφου 1 ακολουθείται και στην περίπτωση διάλυσης συμβουλίου κοινότητας. Στην περίπτωση αυτή, μέχρι τη νέα εκλογή, οι αρμοδιότητες του συμβουλίου ασκούνται από το δημοτικό συμβούλιο και οι αρμοδιότητες του προέδρου του συμβουλίου ασκούνται από τον δήμαρχο.»

ΤΜΗΜΑ Γ΄

Άρθρο 44
Τελικές – Μεταβατικές διατάξεις Κεφαλαίου Γ΄

1. Όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρονται δημοτικές ή τοπικές κοινότητες ή πρόεδροι και σύμβουλοι δημοτικών ή τοπικών κοινοτήτων, νοούνται οι κοινότητες και οι σύμβουλοι κοινοτήτων του άρθρου 3 του παρόντος νόμου. Όπου αναφέρονται εκπρόσωποι τοπικής κοινότητας νοείται ο πρόεδρος της κοινότητας έως τριακοσίων (300) κατοίκων.

2. Οι διατάξεις του Κεφαλαίου Γ΄ ισχύουν από την πρώτη, μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος, δημοτική περίοδο.

3. Οι διατάξεις των άρθρων 6 έως και 39 του παρόντος νόμου ισχύουν και για τις εκλογές για την ανάδειξη δημοτικών αρχών της 13ης και 20ης Οκτωβρίου 2019.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΑΡΧΕΣ-ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ – ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

ΤΜΗΜΑ Α΄
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Άρθρο 45
Τροποποίηση του άρθρου 113 του ν. 3852/2010

Η παρ. 2 του άρθρου 113 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι αντιπεριφερειάρχες είναι κατ' ελάχιστο ίσοι σε αριθμό με τις περιφερειακές ενότητες και ο μέγιστος αριθμός τους μπορεί να προσαυξάνεται έως κατά έξι (6), με απόφαση του περιφερειάρχη που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ειδικά στις περιφέρειες Βορείου Αιγαίου, Νοτίου Αιγαίου, Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Θεσσαλίας και Ιονίων Νήσων ο ελάχιστος αριθμός των αντιπεριφερειαρχών είναι ίσος με τον αριθμό των νομών της οικείας περιφέρεια.»

ΤΜΗΜΑ Β΄
ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ – ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Άρθρο 46
Διάρκεια περιφερειακής περιόδου – Αντικατάσταση του άρθρου 114 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 114 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 114
Διάρκεια περιφερειακής περιόδου

1. Ο περιφερειάρχης και οι περιφερειακοί σύμβουλοι εκλέγονται κάθε τέσσερα (4) έτη, με άμεση, καθολική και μυστική ψηφοφορία.

2. Η εκλογή στα ανωτέρω αξιώματα γίνεται τη δεύτερη Κυριακή του μηνός Οκτωβρίου, κάθε τέταρτο έτος.

3. Αν δεν έχει αναδειχθεί επιτυχών συνδυασμός, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 139 (Α΄ γύρος), η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή, στα ίδια εκλογικά τμήματα, με τις ίδιες εφορευτικές επιτροπές, τους ίδιους αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής και τους ίδιους εφόρους αντιπροσώπων (Β΄ γύρος).

4. Με την επιφύλαξη ειδικότερων ρυθμίσεων, η προεκλογική περίοδος αρχίζει δύο (2) μήνες πριν την ημερομηνία των εκλογών.

5. Η εγκατάσταση των αρχών της παραγράφου 1 γίνεται την 1η Ιανουαρίου του επόμενου έτους από τη διεξαγωγή των εκλογών και η θητεία τους λήγει στις 31 Δεκεμβρίου του τέταρτου έτους.

6. Για την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, ο πρώτος γύρος της εκλογικής διαδικασίας στα αξιώματα της παρ. 1 του άρθρου 114 του ν. 3852/2010 διεξάγεται στις 13 Οκτωβρίου 2019 και η εγκατάσταση των νέων αρχών γίνεται την 1η Ιανουαρίου 2020. Η τρέχουσα περιφερειακή

περίοδος παρατείνεται μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2019 και η θητεία των περιφερειακών αρχών λογίζεται πλήρης για όλες τις συνέπειες.»

Άρθρο 47
Κατάργηση του άρθρου 115 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 115 του ν. 3852/2010 καταργείται.

Άρθρο 48
Εκλογικό δικαίωμα – Αντικατάσταση του άρθρου 116 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 116 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 116
Εκλογικό δικαίωμα – Εκλογείς - Εκλόγιμοι

1. Δικαίωμα να εκλέγουν τις περιφερειακές αρχές έχουν όλοι οι δημότες εκλογείς των δήμων της οικείας περιφέρειας, καθώς και οι πολίτες των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους των δήμων αυτών. Οι διατάξεις του π.δ. 133/1997 (Α΄ 121) για τη συμμετοχή των πολιτών των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην εκλογή των δημοτικών αρχών, εφαρμόζονται αναλόγως, με την επιφύλαξη ειδικότερων ρυθμίσεων του παρόντος νόμου, και για την εκλογή των περιφερειακών αρχών.

2. Ως προς το όριο ηλικίας για την άσκηση του εκλογικού δικαιώματος εφαρμόζονται οι διατάξεις της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών. Η πρώτη (1η) Ιανουαρίου κάθε έτους θεωρείται ημερομηνία γέννησης εκείνων που έχουν γεννηθεί κατά το έτος αυτό.

3. Περιφερειάρχης μπορεί να εκλεγεί δημότης δήμου της οικείας περιφέρειας, που έχει την ικανότητα του εκλέγειν και έχει συμπληρώσει το 21ο έτος της ηλικίας του, κατά την ημέρα των εκλογών.

4. Μέλος του περιφερειακού συμβουλίου μπορεί να εκλεγεί:

α) ο δημότης δήμου της οικείας περιφέρειας, που έχει την ικανότητα του εκλέγειν και έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του, κατά την ημέρα των εκλογών και

β) ο πολίτης κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του κατά την ημέρα των εκλογών και έχει την ικανότητα να εκλέγει, σύμφωνα και με τις ειδικότερες διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας.

5. Οι περιπτώσεις στέρησης του εκλογικού δικαιώματος που προβλέπει η νομοθεσία για την εκλογή βουλευτών ισχύουν και για την εκλογή των περιφερειακών αρχών.

6. Ειδικά για την υποβολή υποψηφιότητας, επιτρέπεται η μεταδημότευση σε δήμο της οικείας περιφέρειας, χωρίς τη συνδρομή της προϋπόθεσης της διετούς κατοικίας, της παραγράφου 7 του άρθρου 15 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων. Το δικαίωμα αυτό μπορεί να ασκηθεί από την πρώτη (1η) Αυγούστου του έτους διενέργειας των εκλογών, μέχρι την προηγούμενη μέρα της κατάθεσης στο αρμόδιο δικαστήριο της δήλωσης κατάρτισης των συνδυασμών. Η απόφαση μεταδημότευσης εκδίδεται υποχρεωτικά μέσα στην ίδια προθεσμία και είναι αμέσως εκτελεστή. Η απόφαση μεταδημότευσης παύει να ισχύει μετά την παρέλευση τριών (3) μηνών από την ανακήρυξη των συνδυασμών, εφόσον αυτός που μεταδημότευσε δεν ανακηρυχθεί υποψήφιος.

7. Η άσκηση του εκλογικού δικαιώματος είναι υποχρεωτική. Κατ` εξαίρεση η άσκηση του εκλογικού δικαιώματος δεν είναι υποχρεωτική για τους κατοίκους του εξωτερικού, για όσους έχουν υπερβεί το 70ό έτος της ηλικίας τους, καθώς και για όσους βρίσκονται την ημέρα της ψηφοφορίας σε απόσταση μεγαλύτερη από 200 χιλιόμετρα από το εκλογικό τμήμα όπου ψηφίζουν.

8. Στους δικαστικούς λειτουργούς και υπαλλήλους, στους δημόσιους πολιτικούς υπαλλήλους, στους στρατιωτικούς που υπηρετούν με οποιαδήποτε ιδιότητα στις ένοπλες δυνάμεις ή στην ελληνική αστυνομία ή στο λιμενικό σώμα ή στο πυροσβεστικό σώμα, καθώς και τους υπαλλήλους οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, τραπεζών, δημόσιων οργανισμών και επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας, οι οποίοι την ημέρα της ψηφοφορίας δεν διαμένουν στο δήμο όπου ασκούν το εκλογικό τους δικαίωμα, χορηγείται, εφόσον δεν παρεμποδίζεται η ομαλή λειτουργία των υπηρεσιών, ειδική άδεια για να μεταβούν στο δήμο όπου δικαιούνται να ψηφίσουν. Τα ανωτέρω εφαρμόζονται αναλόγως και για το προσωπικό των επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα, ύστερα από σχετική απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.»

Άρθρο 49
Εκλογικοί κατάλογοι

Στο ν. 3852/2010, μετά το άρθρο 116, προστίθεται άρθρο 116Α ως εξής:

«Άρθρο 116Α
Εκλογικοί κατάλογοι

Οι εκλογικοί κατάλογοι που ισχύουν για τις βουλευτικές εκλογές ισχύουν και για τις εκλογές των περιφερειακών αρχών. Ισχύουν επίσης, οι ειδικοί εκλογικοί κατάλογοι των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αναλόγως προς τις διατάξεις του π.δ. 133/1997, όπως ισχύουν.»

Άρθρο 50
Κωλύματα εκλογιμότητας και ασυμβίβαστα – Αντικατάσταση άρθρου 117 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 117 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 117
Κωλύματα εκλογιμότητας και ασυμβίβαστα

1. Δεν μπορούν να εκλεγούν ή να είναι περιφερειάρχες ή περιφερειακοί σύμβουλοι:

α) Δικαστικοί λειτουργοί, αξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας και θρησκευτικοί λειτουργοί των γνωστών θρησκειών, καθώς και μέλη Ανεξαρτήτων Αρχών. Κατ' εξαίρεση, δικαστικοί λειτουργοί και αξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας, εφόσον δεν υπηρέτησαν εντός των ορίων της περιφέρειας στην οποία επιθυμούν να θέσουν υποψηφιότητα κατά τους τελευταίους είκοσι τέσσερις

(24) μήνες πριν από τη διεξαγωγή των αυτοδιοικητικών εκλογών, μπορούν να είναι υποψήφιοι υπό την προϋπόθεση να παραιτηθούν από τη θέση τους σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 30 του π.δ. 26/2012, πριν την ανακήρυξη των υποψηφίων. Ειδικές διατάξεις που απαγορεύουν την υποβολή ή την αποδοχή της παραίτησης των προσώπων αυτών ή που περιορίζουν το δικαίωμα τους να παραιτηθούν ή την αρμοδιότητα της αρχής να αποδεχθεί την παραίτησή τους εξακολουθούν να ισχύουν.

β) Ο Δημοτικός και Περιφερειακός Διαμεσολαβητής, εφόσον η χωρική του αρμοδιότητα αφορά ή καταλαμβάνει την περιφέρεια για την οποίο θέτει υποψηφιότητα, για τέσσερα (4) έτη από τη λήξη της θητείας του με οποιονδήποτε τρόπο.

γ) Ο Επόπτης Ο.Τ.Α., στο σύνολο των περιφερειών στις οποίες εκτείνεται η αρμοδιότητά του, για τέσσερα (4) έτη από τη λήξη της θητείας του με οποιονδήποτε τρόπο.

δ) Διοικητές, υποδιοικητές, πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων, διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, των δημοσίων επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, καθώς και των πάσης φύσεως νομικών προσώπων της περιφέρειας, οι οποίοι δεν είναι αιρετοί της τοπικής αυτοδιοίκησης ή δεν έχουν εκλεγεί στα ανωτέρω αξιώματα, στις περιφέρειες στα διοικητικά όρια των οποίων εκτεινόταν η αρμοδιότητά τους, μέσα στο δεκαοκτάμηνο πριν από τη διενέργεια των δημοτικών εκλογών.

ε) Υπάλληλοι με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των δημοσίων υπηρεσιών, των δήμων, των περιφερειών και των νομικών προσώπων που είναι ενταγμένα στο Μητρώο Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης του δημόσιου τομέα, όπως αυτό ισχύει δώδεκα μήνες πριν τη διενέργεια των εκλογών, οι οποίοι άσκησαν καθήκοντα προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου Διεύθυνσης ή ανώτερου, μέσα στο δωδεκάμηνο πριν από τη διενέργεια των αυτοδιοικητικών εκλογών, στις περιφέρειες στη χωρική περιφέρεια των οποίων εκτείνονταν η αρμοδιότητα των ανωτέρω οργανικών μονάδων. Στη ρύθμιση του προηγούμενου εδαφίου δεν υπάγονται οι διευθυντές σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και οι διευθυντές τμημάτων, μονάδων, κλινικών και εργαστηρίων ιατρικής υπηρεσίας του Ε.Σ.Υ., ενώ εμπίπτουν οι Περιφερειακοί Διευθυντές Εκπαίδευσης και οι Προϊστάμενοι Διευθύνσεων Εκπαίδευσης, καθώς και οι Διευθυντές ιατροί που προΐστανται της Ιατρικής Υπηρεσίας και των Κέντρων Υγείας, καθώς και ο υπεύθυνος συντονιστής επιστημονικής λειτουργίας Κέντρου Υγείας.

στ) Όποιοι συνδέονται με την οικεία περιφέρεια, τα νομικά της πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτή συμμετέχει, με σύμβαση προμήθειας, εκτέλεσης έργου, παροχής υπηρεσιών, παραχώρησης δικαιώματος εκμετάλλευσης έργου ή υπηρεσίας με αντικείμενο αξίας πάνω από πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ ετησίως. Δεν αποτελεί κώλυμα ή ασυμβίβαστο η ιδιότητα του μέλους της διοίκησης ή του υπαλλήλου δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών κοινής ωφέλειας, που συνδέονται με την οικεία περιφέρεια, τα νομικά της πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτή συμμετέχει, με σύμβαση που είναι σχετική με το αντικείμενο της δραστηριότητας τους. Δεν αποτελεί ασυμβίβαστο η σύναψη σύμβασης αγοράς, εκποίησης ή εκμίσθωσης ακινήτων της περιφέρειας, εφόσον η σχετική σύμβαση έχει συναφθεί ύστερα από πλειοδοτική δημοπρασία.

ζ) Γενικοί διευθυντές, διευθύνοντες σύμβουλοι, πρόεδροι και μέλη διοικητικών συμβουλίων, διαχειριστές, μέτοχοι και εταίροι κεφαλαιουχικών εταιρειών, που έχουν συμβληθεί με την οικεία περιφέρεια, τα νομικά της πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτή συμμετέχει, εφόσον το ποσοστό συμμετοχής τους στις εταιρείες υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) του συνολικού κεφαλαίου της εταιρείας, καθώς και εταίροι προσωπικών εταιρειών και κοινοπρακτούντα πρόσωπα, που έχουν συμβληθεί με την οικεία περιφέρεια, τα νομικά της πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτή συμμετέχει, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της περίπτωσης στ΄. Αν η οικεία περιφέρεια συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο στην επιχείρηση με την οποία συμβάλλεται η ίδια, τα νομικά της πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία μετέχει, δεν υπάρχει ασυμβίβαστο για τους αιρετούς της περιφέρειας που μετέχουν στη διοίκηση της επιχείρησης αυτής.

2. Επιπλέον των οριζόμενων στην προηγούμενη παράγραφο, δεν μπορούν να εκλεγούν ή να είναι περιφερειάρχες ή περιφερειακοί σύμβουλοι:

α) Εκτελεστικοί γραμματείς περιφερειών και δικηγόροι με έμμισθη εντολή των περιφερειών, στις περιφέρειες στις οποίες υπηρέτησαν κατά την προηγούμενη των εκλογών αυτοδιοικητική περίοδο.

β) Με την επιφύλαξη της περίπτωσης ε΄ της παραγράφου 1, υπάλληλοι με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου στην ίδια περιφέρεια και τα πάσης φύσεως νομικά πρόσωπα τα οποία έχει συστήσει ή στα οποία μετέχει η περιφέρεια. Το κώλυμα αίρεται εφόσον οι υπάλληλοι αυτοί παραιτηθούν από τη θέση τους, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 30 του π.δ. 26/2012, πριν την ανακήρυξη των υποψηφίων. Στην περίπτωση αυτή, οι υπάλληλοι μπορούν να επανέλθουν στην υπηρεσία, κατά τις διατάξεις του άρθρου 32 του ν. 4257/2014.

3. Η ιδιότητα και το αξίωμα του περιφερειακού συμβούλου δεν αποτελεί λόγο ασυμβιβάστου ή αναστολής άσκησης του λειτουργήματός τους για: α) τους δικηγόρους και συμβολαιογράφους, β) τα μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.), τα μέλη Επιστημονικού Προσωπικού των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.) και το ειδικό διδακτικό και επιστημονικό προσωπικό τους.

4. Κώλυμα εκλογιμότητας συντρέχει για όσους έχουν εκπέσει από οποιοδήποτε αιρετό αξίωμα τους, ύστερα από αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση, σύμφωνα με το εδάφιο γ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 236, καθώς και για όσους έχουν εκπέσει από το αιρετό αξίωμα τους, ύστερα από πειθαρχικό παράπτωμα, σύμφωνα με το άρθρο 173.

Τα κωλύματα της παρούσας παραγράφου ισχύουν για την επόμενη της έκπτωσης αυτοδιοικητική περίοδο.

5. Περιφερειάρχες ή περιφερειακοί σύμβουλοι που αποδέχονται οποιοδήποτε από τα καθήκοντα ή τα έργα που συνιστούν ασυμβίβαστο ή δεν εξόφλησαν την οφειλή τους σύμφωνα με το άρθρο 118 ή αποκτούν δημοτικότητα σε δήμο εκτός των ορίων της οικείας περιφέρειας, εκπίπτουν από το αξίωμα τους. Το κατά τόπον αρμόδιο Διοικητικό Εφετείο με απόφαση του διαπιστώνει την ύπαρξη του ασυμβιβάστου και την έκπτωση από το αξίωμα, εφόσον υποβληθεί σχετική ένσταση από τα αναφερόμενα στο άρθρο 147, πρόσωπα. Κατά της απόφασης

με την οποία διαπιστώνεται το ασυμβίβαστο χωρεί αίτηση αναίρεσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 152.

6. Για την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, το κώλυμα που προβλέπεται στην περίπτωση α΄ της παραγράφου 1 για τα μέλη των Ανεξάρτητων Αρχών, καθώς και στην περίπτωση α΄ της παραγράφου 2 παύει να υπάρχει, αν τα πρόσωπα στα οποία συντρέχει αυτό παραιτηθούν από τη θέση τους, πριν από την ημέρα της ανακήρυξης των υποψηφίων.

7. Όσοι ασκούν καθήκοντα Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης μπορούν να είναι υποψήφιοι περιφερειάρχες ή περιφερειακοί σύμβουλοι, στις περιφέρειες όπου υπηρετούν, στις αυτοδιοικητικές εκλογές της 13ης Οκτωβρίου 2019, εφόσον παραιτηθούν από τη θέση τους πριν από την ημέρα ανακήρυξης των υποψηφίων.»

Άρθρο 51
Υποψηφιότητες – Συνδυασμοί – Αντικατάσταση του άρθρου 120 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 120 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 120
Υποψηφιότητες – κατάρτιση συνδυασμών στις περιφερειακές εκλογές

1. Η εκλογή του περιφερειάρχη και των περιφερειακών συμβούλων γίνεται κατά συνδυασμούς. Υποψηφιότητες εκτός συνδυασμών αποκλείονται.

2. Κάθε συνδυασμός περιλαμβάνει:

α) Έναν υποψήφιο περιφερειάρχη.

β) Υποψήφιους περιφερειακούς συμβούλους ανά εκλογική περιφέρεια σύμφωνα με τις παραγράφους 3 έως και 9.

3. Κανείς δεν επιτρέπεται να συμμετέχει σε περισσότερους συνδυασμούς.

4. Υποψηφιότητα από το ίδιο πρόσωπο για την εκλογή του και ως περιφερειάρχη και ως μέλους περιφερειακού συμβουλίου δεν επιτρέπεται.

5. Ο συνδυασμός καταρτίζεται με γραπτή δήλωση που υπογράφει ο επικεφαλής του.

Στη δήλωση του συνδυασμού αναγράφονται κατά σειρά:

α) Το όνομα και, αν υπάρχει, το έμβλημα του συνδυασμού.

β) Το επώνυμο, το κύριο όνομα και το πατρώνυμο του υποψήφιου περιφερειάρχη, με την αντίστοιχη ένδειξη, η οποία τίθεται είτε δίπλα είτε κάτω από το όνομα του υποψήφιου περιφερειάρχη. Εάν δεν αναγραφεί ένδειξη, ο πρώτος υποψήφιος του συνδυασμού θεωρείται υποψήφιος περιφερειάρχης.

γ) Ακολουθεί η ονομασία της εκλογικής περιφέρειας και αναγράφεται με αλφαβητική σειρά το επώνυμο, το όνομα και το πατρώνυμο των υποψηφίων περιφερειακών συμβούλων αυτής. Για τον τρόπο αναγραφής των ονοματεπωνυμικών στοιχείων των υποψηφίων εφαρμόζεται η παράγραφος 6 του άρθρου 18. Οι εκλογικές περιφέρειες αναγράφονται επίσης με την αλφαβητική σειρά της ονομασίας τους. Ο αριθμός των υποψήφιων περιφερειακών συμβούλων πρέπει να είναι ίσος, τουλάχιστον, με τον αριθμό των εδρών κάθε εκλογικής περιφέρειας με δυνατότητα προσαύξησης έως και τριάντα τοις εκατό (30%). Τυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με μισό της μονάδας και άνω. Στις εκλογικές περιφέρειες που εκλέγονται λιγότεροι από πέντε (5) σύμβουλοι ο αριθμός των υποψήφιων δημοτικών συμβούλων μπορεί να προσαυξηθεί έως ακόμη έναν (1). Ο αριθμός των υποψήφιων περιφερειακών συμβούλων από κάθε φύλο ανέρχεται σε ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%), τουλάχιστον, του συνολικού αριθμού των υποψηφίων του οικείου συνδυασμού.

6. Στη δήλωση επισυνάπτονται για κάθε υποψήφιο του συνδυασμού:

α) Πιστοποιητικό εγγραφής στο δημοτολόγιο δήμου της περιφέρειας.

β) Υπεύθυνη δήλωση του υποψήφιου ότι αποδέχεται την υποψηφιότητα για το συγκεκριμένο αξίωμα και στη συγκεκριμένη εκλογική περιφέρεια και ότι δεν έχει στερηθεί τα πολιτικά του δικαιώματα ή ότι έληξε η πρόσκαιρη αποστέρηση των δικαιωμάτων αυτών ή θα έχει λήξει την ημέρα της εκλογής, καθώς και ότι δεν συντρέχουν τα κωλύματα εκλογιμότητας του άρθρου117. Στην υπεύθυνη δήλωση δεν απαιτείται η θεώρηση του γνησίου της υπογραφής του δηλούντος.

γ) Αποδεικτικό είσπραξης Δ.Ο.Υ., ή παράβολο από το οποίο προκύπτει ότι ο υποψήφιος περιφερειάρχης και κάθε υποψήφιος περιφερειακός σύμβουλος, έχει καταθέσει υπέρ του δημοσίου, αντίστοιχα, το ποσό των διακοσίων (200) και πενήντα (50) ευρώ αντίστοιχα. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών μπορεί να αναπροσαρμόζονται τα ποσά αυτά.

7. Η δήλωση του συνδυασμού επιδίδεται από τον υποψήφιο περιφερειάρχη ή με δικαστικό επιμελητή, ύστερα από παραγγελία του υποψήφιου περιφερειάρχη, στον πρόεδρο του πολυμελούς πρωτοδικείου το αργότερο είκοσι (20) ημέρες πριν από την ημέρα της ψηφοφορίας.

Έως τη λήξη της παραπάνω προθεσμίας, επιτρέπεται μόνο να συμπληρωθεί ο συνδυασμός έως τον επιτρεπόμενο αριθμό των υποψήφιων συμβούλων με συμπληρωματική δήλωση του υποψηφίου περιφερειάρχη. Μετά τη λήξη της ανωτέρω προθεσμίας καμιά μεταβολή της δήλωσης δεν επιτρέπεται, εκτός από την αντικατάσταση προσώπων που παραιτήθηκαν ή απεβίωσαν, σύμφωνα με το άρθρο 123. Στις ανωτέρω δηλώσεις επισυνάπτονται τα στοιχεία που προβλέπει η παράγραφος 5.

8. Το πολυμελές πρωτοδικείο της έδρας της περιφέρειας και το Πρωτοδικείο Αθηνών στην Περιφέρεια Αττικής είναι αρμόδια και για τις ενέργειες που ορίζονται στα άρθρα 122, 123, 138, 141, 142, 143, 144, 145 και 146.

9. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι παράγραφοι 6 έως και 9 του άρθρου 18.»

Άρθρο 52
Κατάργηση του άρθρου 121 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 121 του ν. 3852/2010 καταργείται.

Άρθρο 53
Περιεχόμενο ψηφοδελτίων στις περιφερειακές εκλογές – Αντικατάσταση του άρθρου 129 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 129 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 129
Περιεχόμενο των ψηφοδελτίων για τις περιφερειακές εκλογές

1. Σε κάθε εκλογική περιφέρεια ο συνδυασμός εκτυπώ-

νει ιδιαίτερο ψηφοδέλτιο, στο επάνω μέρος του οποίου σημειώνεται το όνομα και, εφόσον υπάρχει, το έμβλημα του συνδυασμού και ακολουθεί το επώνυμο, το όνομα και το πατρώνυμο του υποψήφιου περιφερειάρχη με την αντίστοιχη ένδειξη, η οποία τίθεται είτε δίπλα είτε κάτω από το όνομα του υποψηφίου και:

α. στο πρώτο μέρος του ψηφοδελτίου τίθενται με αλφαβητική σειρά οι υποψήφιοι περιφερειακοί σύμβουλοι της αντίστοιχης εκλογικής περιφέρειας,

β. στο δεύτερο μέρος του ψηφοδελτίου, ακολουθούν με αλφαβητική σειρά οι υποψήφιοι περιφερειακοί σύμβουλοι των υπολοίπων εκλογικών περιφερειών, με σημείωση, παραπλεύρως και μέσα σε παρένθεση, της εκλογικής περιφέρειας στην οποία είναι υποψήφιοι.

2. Σε όσες περιπτώσεις επαναληφθεί η ψηφοφορία για την εκλογή των περιφερειακών αρχών, σύμφωνα με το άρθρο 139, χρησιμοποιούνται τα ίδια ψηφοδέλτια.»

Άρθρο 54
Σταυροί προτίμησης

Στο ν. 3852/2010 προστίθεται άρθρο 129Α ως εξής:

«Άρθρο 129Α
Σταυροί προτίμησης για την εκλογή περιφερειακών αρχών

1. Η προτίμηση του εκλογέα εκφράζεται με σταυρό, που σημειώνεται με στυλογράφο μαύρης ή κυανής απόχρωσης δίπλα στο ονοματεπώνυμο κάθε υποψηφίου.

2. Σταυρός προτίμησης που σημειώνεται με διαφορετικό τρόπο, θεωρείται ότι δεν είναι γραμμένος και η εγκυρότητα του ψηφοδελτίου ερευνάται, σύμφωνα με το άρθρο 130.

3. Ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ:

α) ενός (1) υποψηφίου σε εκλογικές περιφέρειες που εκλέγουν έως τρεις (3) περιφερειακούς συμβούλους,

β) ενός (1) ή δύο (2) υποψηφίων σε εκλογικές περιφέρειες που εκλέγουν από τέσσερις (4) έως επτά (7) περιφερειακούς συμβούλους,

γ) ενός (1) ή δύο (2) ή τριών (3) υποψηφίων σε εκλογικές περιφέρειες που εκλέγουν από οκτώ (8) έως και δώδεκα (12) περιφερειακούς συμβούλους και

δ) ενός (1) ή δύο (2) ή τριών (3) ή τεσσάρων (4) υποψηφίων σε εκλογικές περιφέρειες που εκλέγουν περισσότερους από δώδεκα (12) περιφερειακούς συμβούλους.

4. Ψηφοδέλτιο συνδυασμού με περισσότερους σταυρούς προτίμησης από τους ανωτέρω κατά περίπτωση οριζόμενους είναι έγκυρο, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη κανένας σταυρός προτίμησης.

5. Για τον υποψήφιο περιφερειάρχη δεν χρειάζεται σταυρός προτίμησης. Αν σημειωθεί, δεν συνεπάγεται ακυρότητα του ψηφοδελτίου.

6. Σε όσες περιπτώσεις επαναληφθεί η ψηφοφορία για την εκλογή των περιφερειακών αρχών, σύμφωνα με το άρθρο 139, δεν απαιτείται σταυρός προτίμησης και, αν σημειωθεί, δεν συνεπάγεται ακυρότητα του ψηφοδελτίου.»

Άρθρο 55
Άκυρα ψηφοδέλτια – Αντικατάσταση του άρθρου 130 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 130 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 130
Άκυρα ψηφοδέλτια

1. Το ψηφοδέλτιο είναι άκυρο αν:

α) έχει σημειωθεί σταυρός προτίμησης με χρώμα διαφορετικό από εκείνα που ορίζονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 129Α,

β) έχει σχήμα, διαστάσεις ή μορφή που διαφέρουν, κατά τρόπο εμφανή, από αυτά που ορίζει η παράγραφος 2 του άρθρου 127 και η υπουργική απόφαση που προβλέπεται στην ίδια παράγραφο,

γ) έχει τυπωθεί σε χαρτί ή με μελάνι που το χρώμα του διαφέρει, κατά τρόπο εμφανή, από αυτό που ορίζεται στις παραγράφους 1 και 3 του άρθρου 127,

δ) έχουν σημειωθεί σε οποιαδήποτε πλευρά του λέξεις, φράσεις, υπογραμμίσεις, στίγματα ή άλλα σημεία, εφόσον κριθεί ότι τα παραπάνω αποτελούν διακριτικά γνωρίσματα, που παραβιάζουν με τρόπο προφανή το απόρρητο της ψηφοφορίας.

2. Το ψηφοδέλτιο είναι επίσης αυτοδικαίως άκυρο και στις εξής περιπτώσεις :

α) Αν βρεθεί στο φάκελο με ένα ή περισσότερα άλλα έγκυρα ή άκυρα ψηφοδέλτια, του ίδιου ή διαφορετικού συνδυασμού ή με λευκά.

β) Αν βρεθεί μέσα σε φάκελο, που δεν είναι σύμφωνος με τις ρυθμίσεις του άρθρου 131.

γ) Αν φέρει εγγραφές και διαγραφές, εκτός της περίπτωσης στην οποία κατά τις διατάξεις της εκλογικής νομοθεσίας (π.δ. 26/2012) και σύμφωνα με τις εκεί προβλεπόμενες προϋποθέσεις επιτρέπεται η χρήση λευκών ψηφοδελτίων λόγω μη επάρκειας των εντύπων.»

Άρθρο 56
Εκλογικό σύστημα – Κατανομή εδρών περιφερειακού συμβουλίου – Αντικατάσταση του άρθρου 138 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 138 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 138
Εκλογικό σύστημα - Κατανομή των εδρών του περιφερειακού συμβουλίου

1. Το σύνολο των εδρών του περιφερειακού συμβουλίου κατανέμονται στους συνδυασμούς που μετείχαν στις εκλογές, ανάλογα με τον αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν.

2. Η αναλογική κατανομή των εδρών γίνεται ως εξής:

Το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν στο σύνολο της περιφέρειας όλοι μαζί οι συνδυασμοί που συμμετείχαν στις εκλογές διαιρείται με τον αριθμό των εδρών που αντιστοιχούν σε κάθε περιφερειακό συμβούλιο και το πηλίκο αυξημένο κατά μία μονάδα, παραλειπομένου του κλάσματος, αποτελεί το εκλογικό μέτρο. Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε συνδυασμού διαιρείται στη συνέχεια με το εκλογικό μέτρο και καθένας τους καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο και το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης.

Αν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί που συμμετέχουν στην κατανομή με την προηγούμενη διαδικασία είναι λιγότερες από τις προς διάθεση, όσες απομένουν κατανέμονται ανά μία μεταξύ όλων των συνδυασμών, ανεξαρτήτως εάν έλαβαν ή όχι έδρα κατά τη διαδικασία των προηγούμενων εδαφίων, ανάλογα με τα α-

χρησιμοποίητα υπόλοιπα τους.

Αν οι συνδυασμοί αυτοί ή μερικοί από αυτούς έχουν ίσο αριθμό αχρησιμοποίητων υπολοίπων, γίνεται κλήρωση.

Αν μετά την κατανομή των εδρών με βάση τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα παραμένουν αδιάθετες έδρες, αυτές κατανέμονται ανά μία, σε όλους τους συνδυασμούς, ανάλογα με το συνολικό αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων του συνδυασμού.

Σε περίπτωση ίσου αριθμού έγκυρων ψηφοδελτίων δύο ή και περισσότερων συνδυασμών, ενεργείται μεταξύ τους κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο.

3. Αν έχει ανακηρυχθεί ένας μόνο συνδυασμός υποψηφίων, ο περιφερειάρχης εκλέγεται από το μοναδικό συνδυασμό. Οι πρώτοι κατά σειρά σε σταυρούς προτίμησης, και εωσότου συμπληρωθεί ο αριθμός των εδρών του περιφερειακού συμβουλίου, εκλέγονται τακτικοί και οι υπόλοιποι αναπληρωματικοί σύμβουλοι.»

Άρθρο 57
Επανάληψη της ψηφοφορίας – Αντικατάσταση του άρθρου 139 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 139 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 139
Επανάληψη της ψηφοφορίας

1. Αν κανένας συνδυασμός δεν συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των έγκυρων ψηφοδελτίων, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή (Β΄ γύρος) ανάμεσα μόνο στους υποψήφιους περιφερειάρχες των δύο συνδυασμών που έλαβαν τις περισσότερες ψήφους.

Επιτυχών θεωρείται ο υποψήφιος περιφερειάρχης και ο συνδυασμός του που συγκέντρωσε στην επαναληπτική ψηφοφορία (Β΄ γύρο) την απόλυτη πλειοψηφία ολόκληρου του αριθμού των έγκυρων ψηφοδελτίων.

Αν στην επαναληπτική ψηφοφορία (Β΄ γύρο) οι δύο συνδυασμοί ισοψηφήσουν, το οικείο πρωτοδικείο ενεργεί κλήρωση για την ανάδειξη του επιτυχόντος συνδυασμού.

2. Σε περίπτωση ισοψηφίας στην πρώτη θέση κατά την πρώτη ψηφοφορία (Α΄ γύρο), δύο ή περισσότερων συνδυασμών, στην επαναληπτική ψηφοφορία (Β΄ γύρο) μετέχουν μόνο οι υποψήφιοι περιφερειάρχες όλων των συνδυασμών που ισοψήφησαν στην πρώτη θέση. Η παράγραφος αυτή εφαρμόζεται και αν στην αρχική ψηφοφορία (Α΄ γύρος) μετείχαν μόνο δύο συνδυασμοί που ισοψήφισαν.

3. Σε περίπτωση ισοψηφίας στη δεύτερη θέση, κατά την αρχική ψηφοφορία (Α΄ γύρο) δύο ή περισσότερων συνδυασμών, στην επαναληπτική μετέχουν ο υποψήφιος περιφερειάρχης του πρώτου σε αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων συνδυασμού και οι υποψήφιοι περιφερειάρχες των συνδυασμών που ισοψήφησαν στη δεύτερη θέση.

4. Στις περιπτώσεις των παραγράφων 2 και 3, επιτυχών θεωρείται ο υποψήφιος περιφερειάρχης και ο συνδυασμός του που έλαβε στην επαναληπτική ψηφοφορία τη σχετική πλειοψηφία.

Αν στην ψηφοφορία αυτή (Β΄ γύρο) ισοψηφήσουν δύο ή περισσότεροι υποψήφιοι περιφερειάρχες στην πρώτη θέση, το Πρωτοδικείο διενεργεί κλήρωση για την ανάδειξη του επιτυχόντος περιφερειάρχη και του συνδυασμού του.

5. Οι τακτικοί και αναπληρωματικοί σύμβουλοι εκλέγονται με βάση την πρώτη ψηφοφορία (Α΄ γύρο) σύμφωνα με τους σταυρούς προτίμησης που έλαβε καθένας στην ψηφοφορία αυτή.

6. Η επαναληπτική ψηφοφορία (Β΄ γύρος) γίνεται στα ίδια εκλογικά τμήματα, με τις ίδιες εφορευτικές επιτροπές, τους ίδιους δικαστικούς αντιπροσώπους και τους ίδιους εφόρους αντιπροσώπων.»

Άρθρο 58
Κατανομή εδρών ανά εκλογική περιφέρεια – Αντικατάσταση του άρθρου 140 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 140 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 140
Κατανομή των εδρών του περιφερειακού συμβουλίου ανά εκλογική περιφέρεια

Οι έδρες του περιφερειακού συμβουλίου που δικαιούται να καταλάβει κάθε συνδυασμός, σύμφωνα με το άρθρο 138, κατανέμονται ανά εκλογική περιφέρεια ως εξής:

1. Η κατανομή ξεκινά από τις τυχόν μονοεδρικές εκλογικές περιφέρειες της περιφέρειας. Η έδρα κάθε μονοεδρικής εκλογικής περιφέρειας αποδίδεται στον συνδυασμό που έλαβε τις περισσότερες έγκυρες ψήφους στη συγκεκριμένη εκλογική περιφέρεια, εφόσον αυτός δικαιούται να καταλάβει έδρα σύμφωνα με το άρθρο 138.

2. Αν κατά τη διαδικασία της παραγράφου 1 κάποιος συνδυασμός λάβει περισσότερες έδρες από αυτές που δικαιούται σύμφωνα με το άρθρο 138, αυτές του αφαιρούνται ανά μία ξεκινώντας από τη μονοεδρική εκλογική περιφέρεια στις οποίες ο συνδυασμός έλαβε τις λιγότερες ψήφους.

3. Έδρες μονοεδρικών εκλογικών περιφερειών, οι οποίες μετά την εφαρμογή της παραγράφου 2 παραμένουν αδιάθετες, απονέμονται στον δεύτερο σε εκλογική δύναμη συνδυασμό στη συγκεκριμένη εκλογική περιφέρεια. Αν κάποιος από τους συνδυασμούς λαμβάνει, βάσει του προηγούμενου εδαφίου, περισσότερες έδρες από αυτές που δικαιούται σύμφωνα με το άρθρο 138, εφαρμόζεται η παράγραφος 2.

4. Η διαδικασία των παραγράφων 2 και 3 εφαρμόζεται, εφ' όσον απαιτηθεί, και με τους επόμενους κατά σειρά εκλογικής δύναμης στην οικεία εκλογική περιφέρεια συνδυασμούς, μέχρι να κατανεμηθούν όλες οι έδρες των μονοεδρικών περιφερειών.

5. Στη συνέχεια, υπολογίζεται το εκλογικό μέτρο για κάθε συνδυασμό, ως το πηλίκο των έγκυρων ψηφοδελτίων του συνδυασμού στο σύνολο της περιφέρειας προς τις έδρες που δικαιούται να καταλάβει σύμφωνα με το άρθρο 138. Το πηλίκο, μετά την παράλειψη του κλάσματος, προσαυξάνεται κατά μία μονάδα. Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων του κάθε συνδυασμού διαιρείται σε κάθε εκλογική περιφέρεια με το εκλογικό του μέτρο και ο συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο είναι το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης. Αν σε κάθε εκλογική περιφέρεια υπάρχουν τόσες διαθέσιμες έδρες όσες δικαιούται ο συνδυασμός, τις καταλαμβάνει όλες και ο αριθμός τους αφαιρείται από τις διαθέσιμες της περιφέ-

ρειας. Αν δεν υπάρχει επαρκής αριθμός, στο συνδυασμό κατακυρώνονται μόνον οι διαθέσιμες έδρες.

6. Αν, μετά και τη διαδικασία της παραγράφου 5, κάποιος συνδυασμός έχει λάβει συνολικά περισσότερες έδρες από αυτές που δικαιούται σύμφωνα με το άρθρο 138, αυτές του αφαιρούνται ανά μία ξεκινώντας από την εκλογική περιφέρεια, εξαιρουμένων των μονοεδρικών, στην οποία ο συνδυασμός έλαβε τις λιγότερες ψήφους.

7. Αν, μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας των παραγράφων 1 έως και 6 υπάρχουν αδιάθετες έδρες και συνδυασμοί που δικαιούνται να καταλάβουν έδρα σύμφωνα με το άρθρο 138, ξεκινώντας από τον μικρότερο σε εκλογική δύναμη στο σύνολο της περιφέρειας συνδυασμό που δικαιούται να καταλάβει έδρα, διατίθενται οι διαθέσιμες έδρες ανά μία από κάθε εκλογική περιφέρεια, όπου αυτός διατηρεί το μεγαλύτερο, κατά φθίνουσα σειρά, αδιάθετο υπόλοιπο ψηφοδελτίων. Η διαδικασία της παρούσας παραγράφου επαναλαμβάνεται για όλους τους συνδυασμούς που δικαιούνται να καταλάβουν έδρα, κατ' αύξουσα σειρά εκλογικής δύναμης.

8. Αν, με την ολοκλήρωση της διαδικασίας και της παραγράφου 7, υπάρχουν εκλογικές περιφέρειες με αδιάθετες έδρες και συνδυασμοί που δικαιούνται να καταλάβουν έδρα σύμφωνα με το άρθρο 138, ξεκινώντας από την μεγαλύτερη σε αριθμό εδρών εκλογική περιφέρεια και επί όμοιων από εκείνη που έχει συνολικά τις περισσότερες έγκυρες ψήφους και συνεχίζοντας με φθίνουσα σειρά, απονέμεται ανά μία αδιάθετη έδρα στο συνδυασμό που εξακολουθεί να δικαιούται έδρα και έχει λάβει τις περισσότερες έγκυρες ψήφους συνολικά. Η διαδικασία της παρούσας παραγράφου επαναλαμβάνεται όσες φορές χρειαστεί, μέχρι να εξαντληθούν οι διαθέσιμες έδρες ή οι συνδυασμοί που δικαιούνται να καταλάβουν έδρα σύμφωνα με το άρθρο 138. Έδρες που μετά την εξάντληση των δικαιούμενων να καταλάβουν έδρα συνδυασμών παραμένουν αδιάθετες, δεν διατίθενται, αλλά παραμένουν κενές.

9. Οι έδρες που κατανέμονται σε κάθε στάδιο, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως και 8, αφαιρούνται από τις διαθέσιμες της εκλογικής περιφέρειας.»

Άρθρο 59
Τροποποίηση του άρθρου 141 του ν. 3852/2010

1. Η παρ. 3 του άρθρου 141 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Αν εκείνος που έχει επιλεγεί ως υποψήφιος περιφερειάρχης είναι υποψήφιος σύμβουλος του συνδυασμού, τότε αφαιρείται από τη σειρά κατάταξης των υποψηφίων συμβούλων του συνδυασμού βάσει των σταυρών που έλαβαν και εφαρμόζεται, εφόσον δεν εκλεγεί περιφερειάρχης, το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 142.»

2. Η παρ. 6 του άρθρου 141 του ν. 3852/2010 καταργείται.

Άρθρο 60
Τροποποίηση του άρθρου 142 του ν. 3852/2010

Η παρ. 3 του άρθρου 142 του ν. 3852/2010 καταργείται.

Άρθρο 61
Κατάργηση του άρθρου 143 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 143 του ν. 3852/2010 καταργείται.

Άρθρο 62
Τροποποίηση του άρθρου 146 του ν. 3852/2010

Στο πρώτο εδάφιο της περίπτωσης α΄ της παρ. 1 του άρθρου 146 του ν. 3852/2010, διαγράφονται οι λέξεις «τους αντιπεριφερειάρχες».

Άρθρο 63
Τροποποίηση του άρθρου 154 του ν. 3852/2010

Στην παρ. 1 του άρθρου 154 του ν. 3852/2010, οι λέξεις «οι αντιπεριφερειάρχες περιφερειακών ενοτήτων» διαγράφονται.

Άρθρο 64
Τροποποίηση του άρθρου 155 του ν. 3852/2010

Στην παρ. 1 του άρθρου 155 του ν. 3852/2010, οι λέξεις «ή αντιπεριφερειάρχης περιφερειακής ενότητας» διαγράφονται.

Άρθρο 65
Παραίτηση αιρετών – Αντικατάσταση του άρθρου 156 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 156 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 156
Παραίτηση αιρετών

1. Η παραίτηση του περιφερειάρχη υποβάλλεται εγγράφως στον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και γίνεται οριστική την επομένη της κατάθεσης της σχετικής δήλωσης στο πρωτόκολλο.

2. Η παραίτηση των περιφερειακών συμβούλων υποβάλλεται εγγράφως στον οικείο περιφερειάρχη. Η παραίτηση γίνεται οριστική την επομένη της κατάθεσης της σχετικής δήλωσης στο πρωτόκολλο.

3. Σε κάθε άλλη περίπτωση η παραίτηση των αιρετών των περιφερειών από τις θέσεις που κατέχουν, λόγω της ιδιότητάς τους, υποβάλλεται γραπτώς στα όργανα, τα οποία τους εξέλεξαν ή τους διόρισαν. Η παραίτηση γίνεται οριστική την επομένη της κατάθεσής της στο πρωτόκολλο της οικείας υπηρεσίας.

4. Η εκλογή ή ο ορισμός αντικαταστατών τους γίνεται για το υπόλοιπο χρονικό διάστημα της περιόδου, κατά την οποία οι παραιτηθέντες ασκούσαν καθήκοντα. Ειδικές διατάξεις που ρυθμίζουν διαφορετικά τον τρόπο υποβολής ή αποδοχής παραίτησης, καθώς και αντικατάστασης των παραιτουμένων εξακολουθούν να ισχύουν.»

Άρθρο 66
Τροποποίηση του άρθρου 158 του ν. 3852/2010

Η παρ. 2 του άρθρου 158 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Ο Συντονιστής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης αναλαμβάνει τα σχετικά με τη διεξαγωγή της εκλογής και δύναται να αναθέτει σε υψηλόβαθμο δημόσιο υπάλληλο τα καθήκοντα του περιφερειάρχη που σχετίζονται με τη διεκπεραίωση των επειγουσών υπηρεσιακών υποθέσεων.»

ΤΜΗΜΑ Γ΄

Άρθρο 67
Τελικές – Μεταβατικές διατάξεις Κεφαλαίου Δ΄

1. Οι διατάξεις του Κεφαλαίου Δ' ισχύουν από την περιφερειακή περίοδο που αρχίζει μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος.

2. Οι διατάξεις των άρθρων 46 έως και 61 ισχύουν και για τις εκλογές για την ανάδειξη περιφερειακών αρχών της 13ης και 20ης Οκτωβρίου 2019.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΔΗΜΩΝ - ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

ΤΜΗΜΑ Α΄
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΔΗΜΩΝ

Άρθρο 68
Αντιδήμαρχοι – Αντικατάσταση του άρθρου 59 και τροποποίηση του άρθρου 207 του ν. 3852/2010

1. Το άρθρο 59 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 59
Αντιδήμαρχοι

1. Το δήμαρχο επικουρούν οι αντιδήμαρχοι. Αντιδήμαρχοι είναι οι σύμβουλοι που ορίζει ο δήμαρχος και στους οποίους μεταβιβάζει την άσκηση αρμοδιοτήτων καθ` ύλην και κατά τόπο. Οι κατά τόπον αρμοδιότητες ασκούνται στα όρια μιας ή περισσότερων δημοτικών ενοτήτων της παραγράφου 1 του άρθρου 2. Αντιδήμαρχος δεν μπορεί να οριστεί σύμβουλος που ανήκει σε διαφορετική δημοτική παράταξη από αυτή του δημάρχου, εάν ο ορισμός δεν εγκριθεί από την πλειοψηφία των συμβούλων της παράταξης στην οποία ανήκει ο σύμβουλος αυτός.

2. Ο αριθμός των αντιδημάρχων ορίζεται ως εξής: Σε δήμους με πληθυσμό έως πέντε χιλιάδες (5.000) κατοίκους ορίζονται έως δύο (2) αντιδήμαρχοι, ενώ σε δήμους με πληθυσμό πάνω από πέντε χιλιάδες έναν (5.001) και έως είκοσι χιλιάδες (20.000) κατοίκους ορίζονται έως τέσσερις (4). Σε δήμους που έχουν πληθυσμό από είκοσι χιλιάδες έναν (20.001) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) κατοίκους ορίζονται έως πέντε (5) αντιδήμαρχοι, ενώ σε δήμους από πενήντα χιλιάδες έναν (50.001) έως εκατό χιλιάδες (100.000) κατοίκους ορίζονται έως έξι (6) αντιδήμαρχοι. Σε δήμους από εκατό χιλιάδες έναν (100.001) κατοίκους και άνω ορίζονται έως οκτώ (8) αντιδήμαρχοι. Σε δήμους που προήλθαν από συνένωση, ο αριθμός των αντιδημάρχων αυξάνεται κατά έναν (1), εάν ο αριθμός των δημοτικών ενοτήτων που συνενώθηκαν είναι από πέντε (5) έως και επτά (7), κατά δύο (2) εάν ο αριθμός των δημοτικών ενοτήτων είναι από οκτώ (8) έως και ενέα (9) και κατά τρεις (3) εάν ο αριθμός των δημοτικών ενοτήτων είναι δέκα (10) και ανώτερος. Αν, στους νησιωτικούς δήμους, ο αριθμός των αντιδημάρχων που ορίζεται βάσει του πληθυσμού είναι μικρότερος από τον αριθμό των δημοτικών ενοτήτων, αυτός προσαυξάνεται ισάριθμα, αφού ληφθεί υπόψη η παράγραφος 1 του άρθρου 207. Στους μικρούς νησιωτικούς δήμους, κατά την έννοια της περίπτωσης στ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 2Α, μπορεί να ορίζεται ένας αντιδήμαρχος επιπλέον των οριζόμενων σύμφωνα με τα προηγούμενα εδάφια.

3. Στους αντιδημάρχους, εκτός των καθ' ύλην αρμοδιοτήτων, ο δήμαρχος μπορεί να μεταβιβάζει αρμοδιότητες που αφορούν τη δημοτική ενότητα και ιδίως:

α) Την ευθύνη της λειτουργίας των δημοτικών υπηρεσιών που είναι εγκατεστημένες στη δημοτική ενότητα.

β) Την παρακολούθηση της εξέλιξης των έργων και των εργασιών που εκτελούνται στη δημοτική ενότητα.

γ) Τη μέριμνα για τη διατήρηση του εξοπλισμού, που βρίσκεται στη δημοτική ενότητα, σε κατάσταση καλής λειτουργίας.

δ) Την υπογραφή, με εξουσιοδότηση του δημάρχου, βεβαιώσεων, πιστοποιητικών και λοιπών διοικητικών εγγράφων, που εκδίδονται από τις δημοτικές υπηρεσίες που λειτουργούν στα όρια της δημοτικής ενότητας.

ε) Τη συνεργασία με τους προέδρους των κοινοτήτων για την επίλυση των προβλημάτων τους.

4. Η θητεία των αντιδημάρχων δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δύο ετών. Κατά τη διάρκεια της θητείας τους, οι αντιδήμαρχοι δεν μπορούν να εκλεγούν ή να είναι μέλη του προεδρείου του δημοτικού συμβουλίου. Η ανάκληση του αντιδημάρχου πριν τη λήξη της θητείας του είναι δυνατή με ειδικώς αιτιολογημένη απόφαση του δημάρχου.

5. Η απόφαση του δημάρχου με την οποία ορίζονται οι αντιδήμαρχοι και τους μεταβιβάζονται αρμοδιότητες, κατά την παράγραφο 1, δημοσιεύεται σε μία ημερήσια εφημερίδα και, αν δεν υπάρχει ημερήσια, σε μία εβδομαδιαία εφημερίδα της πρωτεύουσας του νομού και αναρτάται και στην ιστοσελίδα του δήμου.

6. Αν ο αντιδήμαρχος απουσιάζει ή κωλύεται, τις αρμοδιότητες του ασκεί άλλος αντιδήμαρχος που ορίζεται από τον δήμαρχο ή, αν δεν έχει οριστεί τέτοιος, ο ίδιος ο δήμαρχος.»

2. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 207 του ν. 3852/2010 οι λέξεις «της πλειοψηφίας» διαγράφονται.

Άρθρο 69
Εκλογή νέου δημάρχου – Αντικατάσταση του άρθρου 60 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 60 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 69
Εκλογή νέου δημάρχου

1. Αν η θέση του δημάρχου κενωθεί για οποιονδήποτε λόγο, το δημοτικό συμβούλιο εκλέγει νέο δήμαρχο, μεταξύ των συμβούλων που έχουν εκλεγεί με τον πρώτο ή δεύτερο σε ψήφους συνδυασμό. Προς τούτο, το δημοτικό συμβούλιο συνεδριάζει εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την κένωση της θέσης, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου του. Η πρόσκληση αυτή επιδίδεται με οποιοδήποτε δημόσιο όργανο ή όργανο του δήμου, έως την παραμονή της ημέρας της συνεδρίασης. Η εκλογή του νέου δημάρχου γίνεται με μυστική ψηφοφορία. Δήμαρχος αναδεικνύεται ο σύμβουλος που συγκεντρώνει την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του δημοτικού συμβουλίου.

2. Αν κατά την ψηφοφορία δεν αναδειχθεί δήμαρχος, διενεργείται δεύτερη ψηφοφορία. Αν και κατά τη δεύτε-

ρη ψηφοφορία κανένας σύμβουλος δεν συγκεντρώσει την πλειοψηφία που απαιτείται στην παράγραφο 1, διενεργείται και τρίτη ψηφοφορία, κατά την οποία δήμαρχος εκλέγεται ο σύμβουλος που συγκεντρώνει τη σχετική πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του δημοτικού συμβουλίου. Σε περίπτωση ισοψηφίας, διενεργείται κλήρωση μεταξύ των συμβούλων που ισοψήφησαν και συντάσσεται σχετικό πρακτικό.

3. Αν δεν επιτευχθεί εκλογή για οποιονδήποτε λόγο ή αν η συνεδρίαση ματαιωθεί, η διαδικασία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή και εφαρμόζονται όσα ορίζονται στις παραγράφους 1 και 2.

4. Η απόφαση του δημοτικού συμβουλίου για εκλογή δημάρχου αποστέλλεται στον Επόπτη Ο.Τ.Α., το αργότερο δύο μέρες μετά την έκδοσή της. Ο Επόπτης Ο.Τ.Α. αποφαίνεται για τη νομιμότητα της απόφασης αυτής, αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από προσφυγή δημότη και υποχρεούται να εκδώσει την απόφασή του μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την περιέλευση της απόφασης εκλογής δημάρχου σ΄ αυτόν. Αν ο Επόπτης ακυρώσει την εκλογή του δημάρχου, το δημοτικό συμβούλιο συνέρχεται πάλι για να εκλέξει τον δήμαρχο πέντε (5) ημέρες μετά την περιέλευση της ακυρωτικής απόφασης στο δήμο.

5. Αν αυτός που έχει εκλεγεί δήμαρχος αποποιηθεί την εκλογή του, αποβιώσει ή ακυρωθεί η εκλογή του στο διάστημα που μεσολαβεί μέχρι την εγκατάσταση των αρχών του δήμου, μετά την εγκατάσταση τους και μέχρι να εκλεγεί νέος δήμαρχος, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1 έως και 4, τα καθήκοντά του εκτελεί, ο σύμβουλος του επιτυχόντος συνδυασμού, που έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους και, σε περίπτωση ισοψηφίας, διενεργείται κλήρωση. Η προθεσμία της παραγράφου 1 για την εκλογή νέου δημάρχου αρχίζει από την ημερομηνία εγκατάστασης των αρχών του δήμου. Σε όλες τις προαναφερόμενες περιπτώσεις της παρούσας παραγράφου ο Επόπτης Ο.Τ.Α. εκδίδει διαπιστωτική πράξη.»

Άρθρο 70
Τροποποίηση του άρθρου 62 του ν. 3852/2010

Το τρίτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 62 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Στις συνεδριάσεις καλούνται υποχρεωτικώς οι πρόεδροι των συμβουλίων κοινοτήτων άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων ή ο και οι πρόεδροι των κοινοτήτων έως τριακοσίων (300) κατοίκων, όταν συζητούνται θέματα που αφορούν ειδικώς την κοινότητά τους, καθώς και οι πρόεδροι των νομικών προσώπων του δήμου και άλλοι υπηρεσιακοί παράγοντες, όποτε τούτο κρίνεται αναγκαίο.»

Άρθρο 71
Εκλογή προεδρείου δημοτικού συμβουλίου – Αντικατάσταση του άρθρου 64 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 64 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής :

«Άρθρο 64
Εκλογή προεδρείου δημοτικού συμβουλίου

1. Το προεδρείο του δημοτικού συμβουλίου εκλέγεται για διετή θητεία το πρώτο και το τρίτο έτος της δημοτικής περιόδου. Την πρώτη Κυριακή του Ιανουαρίου του έτους έναρξης της δημοτικής περιόδου και την πρώτη Κυριακή του Ιανουαρίου του τρίτου έτους αυτής, το δημοτικό συμβούλιο συνέρχεται προς τούτο, ύστερα από πρόσκληση του συμβούλου του επιτυχόντος συνδυασμού που έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους και, σε περίπτωση ισοψηφίας, εκείνου που είναι γραμμένος πρώτος κατά σειρά στην απόφαση του δικαστηρίου. Στη συνεδρίαση αυτή προεδρεύει ο σύμβουλος που συγκάλεσε το συμβούλιο, ο οποίος αναθέτει τα καθήκοντα του ειδικού γραμματέα του συμβουλίου σε έναν από τους υπαλλήλους του δήμου.

2. Το προεδρείο του δημοτικού συμβουλίου συγκροτείται από τον πρόεδρο, τον αντιπρόεδρο και τον γραμματέα, ως εξής :

α) Ο πρόεδρος προέρχεται από την παράταξη του εκλεγέντος δημάρχου, είτε αναδείχθηκε πρώτη είτε δεύτερη σε εκλογική δύναμη.

β) Ο αντιπρόεδρος προέρχεται από την παράταξη που αναδείχθηκε, αντίστοιχα, δεύτερη ή πρώτη σε εκλογική δύναμη, αλλά δεν ανέδειξε τον δήμαρχο.

γ) Ο γραμματέας προέρχεται από την τρίτη σε εκλογική δύναμη παράταξη. Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν άλλες παρατάξεις, πλην αυτών των περιπτώσεων α΄και β΄, ο γραμματέας προέρχεται από την παράταξη της περίπτωσης α΄.

3. Ο πρόεδρος, ο αντιπρόεδρος και ο γραμματέας του δημοτικού συμβουλίου εκλέγοντα κατά τη συνεδρίαση της παραγράφου 1, χωριστά και με μυστική ψηφοφορία, σύμφωνα με την ακόλουθη διαδικασία :

α) Πρώτα καλούνται οι δημοτικοί σύμβουλοι που ανήκουν στην παράταξη του δημάρχου και εκλέγουν με μυστική ψηφοφορία έναν εξ αυτών ως προτεινόμενο για το αξίωμα του προέδρου του δημοτικού συμβουλίου. Υποψήφιος για το αξίωμα αυτό εκλέγεται όποιος συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών της παράταξης. Εάν κανείς από τους ενδιαφερόμενους δεν συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία, τότε η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται. Εάν και κατά τη δεύτερη αυτή ψηφοφορία δεν συγκεντρωθεί η απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών της παράταξης ή υπάρξει ισοψηφία, τότε διενεργείται και τρίτη ψηφοφορία μεταξύ των δύο επικρατέστερων υποψήφιων. Κατά την τρίτη ψηφοφορία εκλέγεται όποιος συγκεντρώσει τη σχετική πλειοψηφία των παρόντων. Σε περίπτωση ισοψηφίας γίνεται κλήρωση. Την κλήρωση διενεργεί ο προεδρεύων σύμβουλος.

β) Έπειτα καλούνται οι δημοτικοί σύμβουλοι που ανήκουν στην παράταξη της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 2 και εκλέγουν με μυστική ψηφοφορία έναν εξ αυτών ως προτεινόμενο για το αξίωμα του αντιπροέδρου του δημοτικού συμβουλίου, με την ίδια διαδικασία.

γ) Εν συνεχεία καλούνται οι δημοτικοί σύμβουλοι που ανήκουν στην παράταξη της περίπτωσης γ΄ της παραγράφου 2 και εκλέγουν με μυστική ψηφοφορία έναν εξ αυτών ως προτεινόμενο για το αξίωμα του γραμματέα του δημοτικού συμβουλίου, με την ίδια διαδικασία.

Σε περίπτωση που για οποιαδήποτε από τις ανωτέρω θέσεις δεν υπάρξει υποψηφιότητα προερχόμενη από την αντίστοιχη παράταξη, τότε καλείται το σύνολο του σώματος, προκειμένου να εκλέξει μεταξύ του συνόλου των δημοτικών συμβούλων τον προτεινόμενο για το αξίωμα για το οποίο ελλείπει υποψήφιος, με την διαδικασία της περίπτωσης Α΄.

δ) Μετά την εκλογή του προτεινόμενου υποψηφίου για καθένα από τα αξιώματα του προεδρείου του δημοτικού συμβουλίου, το δημοτικό συμβούλιο καλείται να επικυρώσει με ψηφοφορία την εκλογή του υποδειχθέντος υποψηφίου για κάθε αξίωμα.

Ο υποδειχθείς υποψήφιος για κάθε αξίωμα θεωρείται ότι εκλέχθηκε, αν δεν υποβληθεί διαφορετική πρόταση ή εάν καμία από τις διαφορετικές προτάσεις που τυχόν υποβληθούν, σύμφωνα με την παράγραφο 2, κατά τη μυστική ψηφοφορία που διεξάγεται και στην οποία μετέχει και ο αρχικώς υποδειχθείς υποψήφιος, δεν καταφέρει να συγκεντρώσει τα δύο τρίτα (2/3) του συνολικού αριθμού των μελών του δημοτικού συμβουλίου.

4. Αν, για οποιονδήποτε λόγο, το συμβούλιο δεν συγκληθεί, όπως ορίζει η παράγραφος 1, συνέρχεται χωρίς πρόσκληση, για την πρώτη θητεία του Προέδρου δημοτικού συμβουλίου, την πρώτη Κυριακή του Ιανουαρίου του έτους έναρξης της δημοτικής περιόδου, στις 10:00 π.μ., στην αίθουσα συνεδριάσεων του δημοτικού συμβουλίου και, για τη δεύτερη θητεία του Προέδρου δημοτικού συμβουλίου, την πρώτη Κυριακή του μηνός Ιανουαρίου του τρίτου έτους αυτής, στις 10:00 π.μ., στη αίθουσα συνεδριάσεων του δημοτικού συμβουλίου. Αν ο σύμβουλος του επιτυχόντος συνδυασμού που πλειοψήφησε απουσιάζει, τον αντικαθιστά ένας σύμβουλος του ίδιου συνδυασμού, κατά τη σειρά της επιτυχίας που προκύπτει από την απόφαση του δικαστηρίου.

5. Αν δεν επιτευχθεί εκλογή για οποιονδήποτε λόγο ή η συνεδρίαση ματαιωθεί, επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, η συνεδρίαση επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή και εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων. Αν και στη δεύτερη συνεδρίαση δεν επιτευχθεί εκλογή ή η συνεδρίαση ματαιωθεί, επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, θεωρείται ότι εκλέγονται, ανάλογα με την περίπτωση, οι σύμβουλοι που έλαβαν κατά σειρά τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, σύμφωνα με τη δικαστική απόφαση που τους ανακήρυξε, από την αντίστοιχη παράταξη σύμφωνα με την παράγραφο 2. Αν δεν υπάρχουν σύμβουλοι των παρατάξεων που προβλέπονται στην παράγραφο 2, οι θέσεις καταλαμβάνονται από τους συμβούλους της παράταξης του δημάρχου, που έλαβαν κατά σειρά τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, σύμφωνα με την ίδια δικαστική απόφαση.

6. Τα πρακτικά της εκλογής διαβιβάζονται μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ημερών από τη διενέργεια της εκλογής στον Επόπτη Ο.Τ.Α., ο οποίος, αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από προσφυγή δημότη ενώπιον του, η οποία ασκείται εντός αποκλειστικής προθεσμίας πέντε (5) ημερών από τη διενέργεια της εκλογής, αποφαίνεται, μέσα σε πέντε (5) ημέρες το αργότερο αφότου παρέλαβε τα πρακτικά, για τη νομιμότητα της εκλογής.

7. Αν ακυρωθεί οποιαδήποτε εκλογή για τα ανωτέρω αξιώματα, επαναλαμβάνεται την πρώτη Κυριακή, μετά την παραλαβή της ακυρωτικής απόφασης.

8. Η παραίτηση από το αξίωμα του προέδρου, αντιπροέδρου και του γραμματέα του δημοτικού συμβουλίου υποβάλλεται στο δημοτικό συμβούλιο και γίνεται οριστική, αφότου πληρωθεί η αντίστοιχη θέση. Ο παραιτούμενος παραμένει σύμβουλος.

Στην ίδια συνεδρίαση, η οποία πραγματοποιείται την πρώτη Κυριακή μετά την υποβολή της παραίτησης, με τη διαδικασία των προηγούμενων παραγράφων, το συμβούλιο προβαίνει, κατά περίπτωση, στην εκλογή νέου προέδρου, αντιπροέδρου ή γραμματέα.

9. Η εκλογή στη θέση του αντιπροέδρου και του γραμματέα του δημοτικού συμβουλίου δεν συνεπάγεται κώλυμα συμμετοχής στις επιτροπές του δημοτικού συμβουλίου.»

Άρθρο 72
Αρμοδιότητες δημοτικού συμβουλίου – Τροποποίηση του άρθρου 65 του ν. 3852/2010

Η παρ. 6 του άρθρου 65 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Το δημοτικό συμβούλιο μπορεί με απόφασή του να μεταβιβάζει στην οικονομική επιτροπή και στην επιτροπή ποιότητας ζωής αρμοδιότητές του σχετικές με το αντικείμενό τους.»

Άρθρο 73
Δημοτικές παρατάξεις – Αντικατάσταση του άρθρου 66 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 66 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής :

«Άρθρο 66
Δημοτικές παρατάξεις

1. Οι δημοτικοί σύμβουλοι έχουν απεριόριστο το δικαίωμα της γνώμης και της ψήφου κατά συνείδηση.

2. Τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου ανήκουν σε δημοτικές παρατάξεις, ανάλογα με το συνδυασμό με τον οποίο έχουν εκλεγεί.

3. Επικεφαλής της δημοτικής παράταξης είναι ο σύμβουλος που ήταν υποψήφιος δήμαρχος και, στην περίπτωση θανάτου, παραίτησης, ανεξαρτητοποίησης, διαγραφής ή αδυναμίας του, ο σύμβουλος που εκλέγεται από την πλειοψηφία των δημοτικών συμβούλων που ανήκουν στην παράταξη.

4. Μέλος του δημοτικού συμβουλίου μπορεί με γραπτή δήλωση του προς το προεδρείο να ανεξαρτητοποιηθεί από τη δημοτική παράταξη, με την οποία έχει εκλεγεί.

5. Εάν η δημοτική παράταξη έχει τουλάχιστον τρία (3) μέλη, με αιτιολογημένη απόφαση και με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) αυτών, είναι δυνατόν να διαγραφεί σύμβουλος, ο οποίος είναι μέλος της.

6. Μέλος του δημοτικού συμβουλίου που ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε από την παράταξη του, μπορεί να ενταχθεί σε άλλη, με γραπτή δήλωση που υποβάλλεται στο προεδρείο του δημοτικού συμβουλίου και υπογράφεται από τον ίδιο και τα δύο τρίτα (2/3) τουλάχιστον των μελών της παράταξης στην οποία προσχωρεί, εφόσον αυτή έχει τουλάχιστον τρία (3) μέλη, ή από όλα τα μέλη της παράταξης στην οποία προσχωρεί, εφόσον αυτή έχει λιγότερα από τρία (3) μέλη.

7. Υφιστάμενες παρατάξεις μπορούν να συνενωθούν σχηματίζοντας νέα παράταξη, με γραπτή δήλωση προς το προεδρείο του δημοτικού συμβουλίου, την οποία υπογράφει το σύνολο των μελών των συνενούμενων παρατάξεων.

8. Το μέλος που ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε από την παράταξή του, εκτός από την περίπτωση της παραγράφου 7, δεν μπορεί να εξακολουθήσει να είναι μέλος του προεδρείου, όπου εκλέχτηκε ως μέλος της παράταξης από την οποία ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε. Είναι δυνατή, όμως, η επανένταξη του στην παράταξη από την οποία ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε, εφόσον τούτο γίνει δεκτό από τα δύο τρίτα (2/3) των μελών, προκειμένου για παρατάξεις που έχουν τουλάχιστον τρία (3) μέλη και από όλα τα μέλη, προκειμένου για παρατάξεις με λιγότερα από τρία (3) μέλη.

9. Για την αποδοτικότερη λειτουργία των δημοτικών

παρατάξεων η δημοτική αρχή οφείλει να παραχωρεί σε αυτές κατάλληλα εξοπλισμένο χώρο, καθώς και γραμματειακή υποστήριξη.»

Άρθρο 74
Σύγκληση δημοτικού συμβουλίου – Αντικατάσταση του άρθρου 67 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 67 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 67
Σύγκληση του δημοτικού συμβουλίου

1. Το δημοτικό συμβούλιο συνεδριάζει ύστερα από πρόσκληση του προέδρου τουλάχιστον μία φορά το μήνα. Η συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου είναι δημόσια, εκτός αν ληφθεί απόφαση με πλειοψηφία των τριών πέμπτων (3/5) του συνολικού αριθμού των μελών του, η οποία αιτιολογείται ειδικά και απαγγέλλεται σε δημόσια συνεδρίαση, ότι η συνεδρίαση πρέπει να διεξαχθεί κεκλεισμένων των θυρών.

2. Ο πρόεδρος καλεί επίσης το συμβούλιο σε συνεδρίαση με γραπτή πρόσκληση, στην οποία αναφέρονται τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, όποτε το ζητήσει ο δήμαρχος ή η οικονομική ή η επιτροπή ποιότητας ζωής ή το ένα τρίτο (1/3) τουλάχιστον του συνολικού αριθμού των μελών του συμβουλίου. Στην τελευταία περίπτωση απαιτείται γραπτή αίτηση, στην οποία αναφέρονται τα θέματα που θα συζητηθούν. Στην ίδια περίπτωση δεν μπορεί να επανυποβληθεί αίτημα για το ίδιο θέμα, πριν παρέλθουν δύο (2) μήνες, αφότου εκδόθηκε απορριπτική απόφαση του συμβουλίου, εκτός εάν γίνεται επίκληση νεότερων στοιχείων.

Αν κατά τον υπολογισμό του ενός τρίτου (1/3) προκύπτει δεκαδικός αριθμός, τότε ο αριθμός αυτός στρογγυλοποιείται στην αμέσως μεγαλύτερη μονάδα εφόσον πρόκειται για υποδιαίρεση μεγαλύτερη ή ίση του ημίσεως (0,5).

Αν το συμβούλιο δεν προσκληθεί το αργότερο μέχρι την έκτη ημέρα από την υποβολή της αίτησης, συνέρχεται ύστερα από πρόσκληση εκείνων που υπέβαλαν την αίτηση και αποφασίζει για τα θέματα, για τα οποία είχε ζητηθεί η σύγκληση του.

3. Αν ο πρόεδρος παραλείψει αδικαιολόγητα δύο συνεχείς φορές να καλέσει το συμβούλιο, μπορεί να τεθεί σε αργία και σε περίπτωση υποτροπής μπορεί να κηρυχθεί έκπτωτος από το αξίωμα του προέδρου με απόφαση του Επόπτη Ο.Τ.Α., σύμφωνα με την πειθαρχική διαδικασία του άρθρου 234 του παρόντος.

4. Η πρόσκληση δημοσιεύεται αυθημερόν στην ιστοσελίδα του δήμου και κοινοποιείται στους συμβούλους, με κάθε πρόσφορο μέσο, τρεις (3) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από την ημέρα που ορίζεται για τη συνεδρίαση.

Οι δημοτικοί σύμβουλοι αμέσως μετά την εγκατάσταση των δημοτικών αρχών οφείλουν να δηλώσουν στον πρόεδρο του δημοτικού συμβουλίου τη διεύθυνση κατοικίας τους και τη διεύθυνση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου τους. Αν δεν κατοικούν στην περιφέρεια του δήμου, οφείλουν επίσης να ορίσουν με την ίδια δήλωση αντίκλητο στην έδρα του δήμου, στον οποίο επιδίδονται οι προσκλήσεις για τις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου, καθώς και να ορίσουν με την ίδια δήλωση οποιοδήποτε, κατά την επιλογή τους, πρόσφορο μέσο για τη γνωστοποίηση των ανωτέρω προσκλήσεων. Οι προσκλήσεις για τις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου και οι εισηγήσεις των θεμάτων, γνωστοποιούνται έγκυρα με οποιονδήποτε από τους παραπάνω τρόπους.

5. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις, η πρόσκληση αυτή μπορεί να επιδοθεί ή να γνωστοποιηθεί την ημέρα της συνεδρίασης. Στην πρόσκληση πρέπει να αναφέρεται ο λόγος για τον οποίο η συνεδρίαση έχει κατεπείγοντα χαρακτήρα. Πριν από τη συζήτηση το συμβούλιο αποφαίνεται για το κατεπείγον των θεμάτων.

6. Στις συνεδριάσεις του συμβουλίου προσκαλείται ο δήμαρχος, αλλιώς η συνεδρίαση είναι άκυρη. Ο δήμαρχος μετέχει στις συζητήσεις του συμβουλίου χωρίς ψήφο. Έχει το δικαίωμα να εκφράζει τις απόψεις του κατά προτεραιότητα. Όταν ο δήμαρχος απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνεται νομίμως. Στην περίπτωση όμως αυτή ο αναπληρωτής δεν στερείται του δικαιώματος της ψήφου κατά τη λήψη αποφάσεων από το συμβούλιο. Στις συνεδριάσεις των δημοτικών συμβουλίων λαμβάνουν το λόγο, εκτός του δημάρχου και του αρμόδιου αντιδημάρχου, οι επικεφαλής των παρατάξεων και ειδικοί αγορητές ανά θέμα, που ορίζονται από τις παρατάξεις με σχετική γραπτή δήλωση τους στο προεδρείο πριν την έναρξη της συνεδρίασης. Με τον ίδιο τρόπο μπορούν να εγγραφούν ως ομιλητές και δημοτικοί σύμβουλοι που επιθυμούν να τοποθετηθούν ανά θέμα. Με τον κανονισμό λειτουργίας του δημοτικού συμβουλίου, επιβάλλονται πάντως αντίστοιχοι χρονικοί περιορισμοί για τις αγορεύσεις και τις συζητήσεις στο δημοτικό συμβούλιο, για τον δήμαρχο, τους αντιδημάρχους, τους επικεφαλής των παρατάξεων, τους ειδικούς αγορητές και τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου.

7. Ο πρόεδρος καταρτίζει την ημερήσια διάταξη. Στην ημερήσια διάταξη αναγράφονται υποχρεωτικά και όλα τα θέματα που προτείνει ο δήμαρχος, η εκτελεστική επιτροπή, καθώς και η οικονομική επιτροπή και η επιτροπή ποιότητας ζωής. Το δημοτικό συμβούλιο έχει δικαίωμα να αποφασίζει, μετά από σχετική πρόταση-εισήγηση του προέδρου ή του δημάρχου ή συμβούλου επικεφαλής δημοτικής παράταξης και χωρίς συζήτηση, με την πλειοψηφία των παρόντων μελών του, ότι ένα θέμα το οποίο δεν είναι γραμμένο στην ημερήσια διάταξη είναι κατεπείγον, να το συζητήσει και να πάρει απόφαση γι᾽ αυτό πριν από την έναρξη της συζήτησης των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης. Κατά προτεραιότητα και πάντα μετά τον δήμαρχο εκφράζουν τις απόψεις τους οι επικεφαλής των παρατάξεων, σύμφωνα με τη σειρά εκλογής.

8. Στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου, όταν συζητούνται θέματα που αφορούν κοινότητα ή κοινότητες του δήμου, προσκαλούνται και οι πρόεδροι των συμβουλίων ή οι πρόεδροι των αντίστοιχων κοινοτήτων, οι οποίοι, στην περίπτωση αυτή, μετέχουν στη συζήτηση με δικαίωμα ψήφου.

9. Με απόφασή του, η οποία λαμβάνεται με απλή πλειοψηφία των παρόντων μελών του, το δημοτικό συμβούλιο μπορεί να επιτρέπει να λάβουν το λόγο εκπρόσωποι φορέων ή πολίτες που παρευρίσκονται στη συνεδρίαση, εφόσον το ζητήσουν.

10. Αν κάποιο μέλος του δημοτικού συμβουλίου αρνηθεί ψήφο ή δώσει λευκή ψήφο, λογίζεται ως παρόν κατά τη συνεδρίαση, μόνο για το σχηματισμό της απαρτίας. Τόσο η άρνηση ψήφου, όσο και η λευκή ψήφος δεν υπολογίζονται στην καταμέτρηση θετικών και αρνητικών ψήφων. Τα μέλη του συμβουλίου που ήταν παρόντα κατά

την έναρξη της συνεδρίασης και με την παρουσία τους υπήρξε απαρτία, ακόμα και αν αποχωρήσουν, λογίζονται ως παρόντα μέχρι το τέλος της συνεδρίασης, ως προς την ύπαρξη απαρτίας. Η απαρτία αυτή θεωρείται ότι συντρέχει για όλα τα θέματα που περιλαμβάνονται στην ημερήσια διάταξη της συνεδρίασης. Στην περίπτωση αυτή, για τη λήψη απόφασης για κάθε συγκεκριμένο θέμα, η απαιτούμενη πλειοψηφία δεν υπολογίζεται επί των πραγματικά παρόντων μελών κατά τη ψηφοφορία, αλλά βάσει του αριθμού των μελών που απαιτούνται για την απαρτία. Για τις συνεδριάσεις τηρούνται πρακτικά.

11. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, εκδίδεται πρότυπος κανονισμός λειτουργίας του δημοτικού συμβουλίου, ο οποίος δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

12. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις το δημοτικό συμβούλιο μπορεί να συνεδριάζει, εκτός της έδρας του, στην έδρα οποιασδήποτε κοινότητας του δήμου, ύστερα από απόφαση της απόλυτης πλειοψηφίας του συνόλου των μελών του.»

Άρθρο 75
Επιτροπές του δημοτικού συμβουλίου – Αντικατάσταση του άρθρου 70 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 70 του ν. 3852/2010, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 70
Επιτροπές του δημοτικού συμβουλίου

1. Το δημοτικό συμβούλιο μπορεί, κατόπιν εισήγησης του προέδρου του, να συγκροτεί επιτροπές για την επεξεργασία και την εισήγηση ενώπιόν του θεμάτων της αρμοδιότητάς του.

2. Στις επιτροπές προεδρεύει δημοτικός σύμβουλος που ορίζεται με την απόφαση της συγκρότησης. Σε αυτές μετέχουν σύμβουλοι που προτείνονται από όλες τις δημοτικές παρατάξεις του δημοτικού συμβουλίου, υπάλληλοι της αρμόδιας διεύθυνσης του δήμου, καθώς και ιδιώτες εμπειρογνώμονες στα θέματα της επιτροπής και εκπρόσωποι κοινωνικών φορέων της περιοχής.

3. Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου που λαμβάνεται με την πλειοψηφία των δυο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του, είναι δυνατή η καταβολή εξόδων κίνησης και ημερήσιας αποζημίωσης, σε ιδιώτες μέλη επιτροπών, που συγκροτούνται από το συμβούλιο, για μετακινήσεις στο εσωτερικό και στο εξωτερικό, οι οποίες γίνονται για εκτέλεση υπηρεσίας, σχετικής με το έργο τους. Το ύψος της ημερήσιας αποζημίωσης για τις μετακινήσεις στο εσωτερικό καθορίζεται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Το ύψος της ημερήσιας αποζημίωσης και τα έξοδα κίνησης στο εξωτερικό καθορίζονται σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες σχετικές διατάξεις.

4. Θέματα που έχουν εγγραφεί στην ημερήσια διάταξη, ύστερα από πρόταση του δημάρχου ή του ενός πέμπτου (1/5) των μελών του δημοτικού συμβουλίου, μπορούν να παραπεμφθούν σε επιτροπή με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, με την οποία καθορίζεται και προθεσμία για την υποβολή σχετικής μελέτης ή εισηγήσεως. Θέματα που εισάγει προς συζήτηση η οικονομική επιτροπή ή η επιτροπή ποιότητας ζωής, παραπέμπονται σε επιτροπή μόνο αν τη σχετική απόφαση λάβει η απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του δημοτικού συμβουλίου.

Πλην των ανωτέρω θεμάτων, ο πρόεδρος δύναται να παραπέμπει σε επιτροπή οποιοδήποτε άλλο θέμα και πριν από την εγγραφή του στην ημερήσια διάταξη.»

Άρθρο 76
Συγκρότηση – Εκλογή Οικονομικής Επιτροπής και Επιτροπής Ποιότητας Ζωής – Αντικατάσταση του άρθρου 74 του ν 3852/2010

Το άρθρο 74 του ν. 3852/2010, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 74
Συγκρότηση και Εκλογή Οικονομικής Επιτροπής και Επιτροπής Ποιότητας Ζωής

1. Η οικονομική επιτροπή και η επιτροπή ποιότητας ζωής αποτελούνται από τον δήμαρχο ή τον οριζόμενο από αυτόν αντιδήμαρχο ως πρόεδρο, από δύο ακόμη αντιδημάρχους ως μέλη οριζόμενα από το δήμαρχο και από έξι (6) μέλη, αν το συμβούλιο έχει έως και είκοσι επτά (27) μέλη, οκτώ (8) μέλη, αν το συμβούλιο έχει έως και σαράντα πέντε (45) μέλη και δέκα (10) μέλη, αν το συμβούλιο έχει πάνω από σαράντα πέντε (45) μέλη.

2. Η θητεία της οικονομικής επιτροπής και της επιτροπής ποιότητας ζωής είναι διετής. Το δημοτικό συμβούλιο, μετά την εκλογή του προεδρείου κατά τις ημερομηνίες που ορίζονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 64 και κατά τη διάρκεια της ίδιας συνεδρίασης, εκλέγει μεταξύ των μελών του με μυστική ψηφοφορία τα μέλη της οικονομικής επιτροπής και της επιτροπής ποιότητας ζωής, με τη διαδικασία των επόμενων παραγράφων.

3. Οι δημοτικές παρατάξεις καταρτίζουν ψηφοδέλτια με τους υποψήφιους για κάθε επιτροπή συμβούλους που ανήκουν στη δύναμή τους. Σύμβουλοι που δεν ανήκουν σε καμία παράταξη μπορούν να υποβάλουν επίσης την υποψηφιότητά τους σε ξεχωριστά ψηφοδέλτια. Κάθε σύμβουλος μπορεί να επιλέγει θέτοντας σταυρό προτίμησης για κάθε επιτροπή, από το ψηφοδέλτιο της επιλογής του, τους υποψηφίους της προτίμησής του και μέχρι του συνολικού αριθμού των μελών της επιτροπής, χωρίς να λαμβάνονται υπ' όψη ο δήμαρχος και οι οριζόμενοι από αυτόν αντιδήμαρχοι. Ψηφοδέλτιο στο οποίο έχουν σημειωθεί περισσότεροι σταυροί προτίμησης από τους προβλεπόμενους στο προηγούμενο εδάφιο θεωρείται έγκυρο, χωρίς να λαμβάνεται υπ' όψη κανένας σταυρός προτίμησης.

4. Οι έδρες των επιτροπών κατανέμονται μεταξύ των παρατάξεων και των μεμονωμένων συμβούλων ανάλογα με τον αριθμό των ψήφων που λαμβάνουν. Το σύνολο των εγκύρων ψηφοδελτίων διαιρείται με τον συνολικό αριθμό των εδρών των εκλεγόμενων μελών της κάθε επιτροπής, χωρίς να λαμβάνονται υπ' όψη ο δήμαρχος και οι οριζόμενοι από αυτόν αντιδήμαρχοι και το πηλίκο της διαίρεσης παραλειπομένου του κλάσματος αποτελεί το εκλογικό μέτρο. Κάθε παράταξη καταλαμβάνει τόσες έδρες σε κάθε επιτροπή όσες φορές χωρεί το εκλογικό μέτρο στον αριθμό των εγκύρων ψηφοδελτίων που έλαβε. Μεμονωμένος σύμβουλος που έλαβε τον ίδιο ή μεγαλύτερο αριθμό ψήφων από το εκλογικό μέτρο καταλαμβάνει μία έδρα στην επιτροπή για την οποία ήταν υποψήφιος. Παράταξη στο ψηφοδέλτιο της οποίας περιλαμβάνονται υποψήφιοι λιγότεροι από τις έδρες των εκλεγόμενων μελών της επιτροπής, καταλαμβάνει τόσες μόνο

έδρες στην επιτροπή όσοι είναι και οι υποψήφιοί της. Οι έδρες που μένουν αδιάθετες κατανέμονται ανά μία μεταξύ όλων των παρατάξεων και των μεμονωμένων υποψηφίων είτε έλαβαν έδρα κατά το προηγούμενο εδάφιο είτε όχι, ανάλογα με τα αχρησιμοποίητά υπόλοιπά τους. Σε περίπτωση ισοψηφίας ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου διενεργεί κλήρωση.

5. Μέλη της επιτροπής εκλέγονται, από κάθε παράταξη που κατέλαβε έδρα σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο οι υποψήφιοι που συγκέντρωσαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης. Σε περίπτωση ισοψηφίας, ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου διενεργεί κλήρωση. Οι λοιποί υποψήφιοι, ανά παράταξη, αποτελούν, κατά σειρά σταυρών προτίμησης, τα αναπληρωματικά μέλη της επιτροπής.

6. Τα αναπληρωματικά μέλη, με τη σειρά της εκλογής τους, καταλαμβάνουν τις θέσεις των εκλεγέντων με το ίδιο ψηφοδέλτιο τακτικών μελών που μένουν κενές κατά τη διάρκεια της διετίας. Σε περίπτωση που έχει εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών μελών ή σε περίπτωση που παραιτηθεί ή για οποιονδήποτε τρόπο εκλείψει μεμονωμένος σύμβουλος που έχει εκλεγεί μέλος επιτροπής, διενεργείται νέα εκλογή, για την κάλυψη των κενών εδρών της επιτροπής, με τη διαδικασία των προηγούμενων παραγράφων. Όταν τα μέλη που εκπροσωπούν τις λοιπές παρατάξεις, πλην αυτής του δημάρχου, παραιτηθούν κατά τη διάρκεια της διετίας και δεν υπάρχει αντικαταστάτης τους, τη θέση τους καταλαμβάνουν τα μέλη της παράταξης του δημάρχου.

7. Δεν επιτρέπεται να εκλεγεί μέλος της οικονομικής ή της επιτροπής ποιότητας ζωής ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου.

8. Η διαδικασία εκλογής των παραγράφων 1 έως και 6 διενεργείται πρώτα για την εκλογή των μελών της οικονομικής επιτροπής και στη συνέχεια για την εκλογή των μελών της επιτροπής ποιότητας ζωής.

9. Αν δεν επιτευχθεί εκλογή για οποιονδήποτε λόγο ή η συνεδρίαση ματαιωθεί επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, η συνεδρίαση επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή και εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 3 και 4.

Αν και στη δεύτερη συνεδρίαση δεν επιτευχθεί εκλογή ή η συνεδρίαση ματαιωθεί, επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, θεωρείται ότι εκλέγονται εκείνοι που έλαβαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, σύμφωνα με τη δικαστική απόφαση ανακήρυξης ανάλογα με τον αριθμό εδρών που δικαιούται κάθε παράταξη σύμφωνα με την παράγραφο 4.

10. Τα πρακτικά της εκλογής διαβιβάζονται μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ημερών από τη διενέργεια της εκλογής στον Ελεγκτή Νομιμότητας, ο οποίος αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από προσφυγή δημότη ενώπιον του, η οποία ασκείται εντός αποκλειστικής προθεσμίας πέντε (5) ημερών από τη διενέργεια της εκλογής, αποφαίνεται, μέσα σε πέντε (5) ημέρες το αργότερο αφότου παρέλαβε τα πρακτικά, για τη νομιμότητα της εκλογής.

11. Οι επιτροπές στην πρώτη συνεδρίαση μετά την εκλογή τους εκλέγουν μεταξύ των μελών τους, με φανερή ψηφοφορία, τον αντιπρόεδρο. Δικαίωμα ψήφου στην περίπτωση αυτή έχει και ο πρόεδρος της επιτροπής.

12. Όταν τα μέλη της οικονομικής επιτροπής ή της επιτροπής ποιότητας ζωής παύουν για οποιονδήποτε λόγο να είναι μέλη των αντίστοιχων δημοτικών παρατάξεων, εκπίπτουν αυτοδικαίως από την οικονομική επιτροπή ή την επιτροπή ποιότητας ζωής και αντικαθίστανται, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου αυτού.»

Άρθρο 77
Λειτουργία Οικονομικής Επιτροπής – Επιτροπής Ποιότητας Ζωής – Αντικατάσταση του άρθρου 75 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 75 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής :

«Άρθρο 75
Λειτουργία της Οικονομικής Επιτροπής
και της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής

1. Οι επιτροπές έχουν απαρτία, εφόσον τα μέλη που είναι παρόντα είναι περισσότερα από αυτά που απουσιάζουν. Οι επιτροπές συνεδριάζουν δημόσια και αποφασίζουν με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων. Σε περίπτωση ισοψηφίας επικρατεί η ψήφος του προέδρου. Αν σε δύο συνεχείς συνεδριάσεις δεν επιτυγχάνεται απαρτία ή απόλυτη πλειοψηφία, αρμόδιο να λάβει απόφαση είναι το δημοτικό συμβούλιο.

2. Αν απουσιάζει ή κωλύεται ο πρόεδρος της επιτροπής, προεδρεύει ο αντιπρόεδρος και, σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του αντιπροέδρου, το μέλος της επιτροπής το οποίο έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους. Αν απουσιάζουν ή κωλύονται τακτικά μέλη, καλούνται τα αναπληρωματικά με τη σειρά της εκλογής τους.

3. Ο πρόεδρος καταρτίζει την ημερήσια διάταξη. Στην ημερήσια διάταξη αναγράφονται υποχρεωτικά και όλα τα θέματα που προτείνει ο δήμαρχος. Η επιτροπή μπορεί να αποφασίζει με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών της ότι συγκεκριμένο θέμα το οποίο δεν έχει εγγραφεί στην ημερήσια διάταξη είναι κατεπείγον να το συζητά και να λαμβάνει απόφαση γι᾽ αυτό με την ίδια πλειοψηφία, πριν από την έναρξη της συζήτησης των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης.

4. Αν ένα μέλος της επιτροπής απουσιάζει αδικαιολόγητα από τρεις (3) τουλάχιστον συνεχείς συνεδριάσεις, το δημοτικό συμβούλιο με πράξη του το αντικαθιστά.

5. Ο πρόεδρος της επιτροπής καλεί τα μέλη της σε συνεδρίαση με γραπτή πρόσκληση, στην οποία αναφέρονται τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, όποτε το ζητήσει ο δήμαρχος ή το ένα τρίτο (1/3) τουλάχιστον του συνολικού αριθμού των μελών της. Στην τελευταία περίπτωση, απαιτείται γραπτή αίτηση, στην οποία αναφέρονται τα θέματα που θα συζητηθούν. Στην ίδια περίπτωση δεν μπορεί να επανυποβληθεί αίτημα για το ίδιο θέμα, πριν παρέλθει δίμηνο, αφότου εκδόθηκε απορριπτική απόφαση της επιτροπής, εκτός εάν γίνεται επίκληση νεότερων στοιχείων. Αν κατά τον υπολογισμό του ενός τρίτου (1/3) προκύπτει δεκαδικός αριθμός, τότε ο αριθμός αυτός στρογγυλοποιείται στην αμέσως μεγαλύτερη μονάδα εφόσον πρόκειται για υποδιαίρεση μεγαλύτερη ή ίση του ημίσεως (0,5). Αν η επιτροπή δεν συγκληθεί το αργότερο έξι (6) ημέρες μετά την υποβολή της αίτησης, συνέρχεται ύστερα από πρόσκληση εκείνων που υπέβαλαν την αίτηση και αποφασίζει για τα θέματα, για τα οποία είχε ζητηθεί η σύγκληση της.

Η αδικαιολόγητη παράλειψη του προέδρου για δύο συνεχείς φορές να καλέσει την οικονομική ή την επιτροπή ποιότητας ζωής αποτελεί σοβαρό πειθαρχικό παράπτωμα.

6. Η πρόσκληση δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του δήμου. Η πρόσκληση κοινοποιείται στα μέλη τρεις (3) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από την ημέρα που ορίζεται για τη συνεδρίαση. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις, η πρόσκληση αυτή μπορεί να επιδοθεί ή να γνωστοποιηθεί την ημέρα της συνεδρίασης. Στην πρόσκληση πρέπει να αναφέρεται ο λόγος για τον οποίο η συνεδρίαση έχει κατεπείγοντα χαρακτήρα. Πριν από τη συζήτηση η επιτροπή αποφαίνεται για το κατεπείγον των θεμάτων.

7. Οι συνεδριάσεις των επιτροπών είναι δημόσιες και γίνονται στο δημοτικό κατάστημα. Η επιτροπή με πλειοψηφία των τριών πέμπτων (3/5) των μελών της και με αιτιολογημένη απόφαση, η οποία απαγγέλλεται σε δημόσια συνεδρίαση, μπορεί να συνεδριάζει κεκλεισμένων των θυρών. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η επιτροπή μπορεί με την πλειοψηφία του συνόλου των μελών της να αποφασίζει να συνεδριάζει κατά περίπτωση σε άλλο κατάλληλο οίκημα της έδρας, αν κρίνει ότι το δημοτικό κατάστημα είναι ακατάλληλο.

8. Στις συνεδριάσεις των επιτροπών, όταν συζητούνται θέματα που αφορούν κοινότητα ή κοινότητες του δήμου, προσκαλούνται υποχρεωτικά και οι πρόεδροι των συμβουλίων ή οι πρόεδροι των αντίστοιχων κοινοτήτων, οι οποίοι δικαιούνται να λαμβάνουν το λόγο.

9. Με απόφασή της, η οποία λαμβάνεται με απλή πλειοψηφία των παρόντων μελών της, η επιτροπή μπορεί να επιτρέπει να λάβουν το λόγο εκπρόσωποι φορέων ή πολίτες που παρευρίσκονται στη συνεδρίαση, εφ' όσον το ζητήσουν.

10. Αν κάποιο μέλος της επιτροπής αρνηθεί ψήφο ή δώσει λευκή ψήφο, λογίζεται ως παρόν κατά τη συνεδρίαση, μόνο για το σχηματισμό της απαρτίας. Τόσο η άρνηση ψήφου, όσο και η λευκή ψήφος δεν υπολογίζονται στην καταμέτρηση θετικών και αρνητικών ψήφων. Τα μέλη της επιτροπής που ήταν παρόντα κατά την έναρξη της συνεδρίασης και με την παρουσία τους υπήρξε απαρτία ακόμα και αν αποχωρήσουν λογίζονται ως παρόντα μέχρι το τέλος της συνεδρίασης, ως προς την ύπαρξη απαρτίας. Η απαρτία αυτή θεωρείται ότι συντρέχει για όλα τα θέματα που περιλαμβάνονται στην ημερήσια διάταξη της συνεδρίασης. Στην περίπτωση αυτή για τη λήψη απόφασης για κάθε συγκεκριμένο θέμα η απαιτούμενη πλειοψηφία δεν υπολογίζεται επί των πραγματικά παρόντων μελών κατά τη ψηφοφορία, αλλά βάσει του αριθμού των μελών που απαιτούνται για την απαρτία. Για τις συνεδριάσεις της οικονομικής και της επιτροπής ποιότητας ζωής τηρούνται πρακτικά.

11. Μέλος της επιτροπής δεν μπορεί να μετάσχει στη συζήτηση ενός θέματος εφόσον ο ίδιος ή συγγενής του έως το δεύτερο βαθμό εξ αίματος ή εξ αγχιστείας έχει υλικό ή ηθικό συμφέρον για τη λήψη απόφασης με συγκεκριμένο περιεχόμενο. Απόφαση που έχει ληφθεί κατά παράβαση της διάταξης αυτής είναι άκυρη. Στο μέλος που έλαβε μέρος στη συνεδρίαση, κατά παράβαση του προηγούμενου εδαφίου, επιβάλλεται η ποινή της αργίας.

12. Οι αποφάσεις των παραπάνω επιτροπών δημοσιεύονται σύμφωνα με τις διατάξεις για τη δημοσίευση των αποφάσεων του δημοτικού συμβουλίου και αναρτώνται στην ιστοσελίδα του δήμου με ευθύνη του προέδρου.»

Άρθρο 78
Δημοτική Επιτροπής Διαβούλευσης – Αντικατάσταση του άρθρου 76 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 76 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής :

«Άρθρο 76
Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης

1. Στους δήμους με πληθυσμό μεγαλύτερο από πέντε χιλιάδες (5.000) κατοίκους συγκροτείται, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται εντός δύο (2) μηνών από την εγκατάσταση των δημοτικών αρχών, δημοτική επιτροπή διαβούλευσης ως όργανο με συμβουλευτικές αρμοδιότητες. Η διάρκεια της θητείας της δημοτικής επιτροπής διαβούλευσης ακολουθεί τη θητεία των δημοτικών αρχών. Δημοτική επιτροπή διαβούλευσης μπορεί να συγκροτηθεί και σε μικρότερους δήμους, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Η δημοτική επιτροπή διαβούλευσης αποτελείται από εκπροσώπους των φορέων της τοπικής κοινωνίας, όπως:

α) των τοπικών εμπορικών και επαγγελματικών συλλόγων και οργανώσεων,

β) των επιστημονικών συλλόγων και φορέων,

γ) των τοπικών οργανώσεων εργαζομένων και εργοδοτών,

δ) των εργαζομένων στο δήμο και τα νομικά του πρόσωπα,

ε) των ενώσεων και συλλόγων γονέων,

στ) των αθλητικών και πολιτιστικών συλλόγων και φορέων,

ζ) των εθελοντικών οργανώσεων και κινήσεων πολιτών,

η) άλλων οργανώσεων και φορέων της κοινωνίας των πολιτών,

θ) των τοπικών συμβουλίων νέων και

ι) δημότες

Ο συνολικός αριθμός των μελών της δημοτικής επιτροπής διαβούλευσης, πλην της περίπτωσης ι΄ και συμπεριλαμβανομένου του προέδρου, μπορεί να είναι από είκοσι πέντε (25) έως πενήντα (50) μέλη. Στη δημοτική επιτροπή διαβούλευσης συμμετέχουν και δημότες, σε αριθμό ίσο με το ένα τρίτο (1/3) του αριθμού των μελών εκπροσώπων φορέων των περιπτώσεων α΄ έως θ΄, οι οποίοι ορίζονται μετά από κλήρωση, μεταξύ των εγγεγραμμένων σε ειδικό κατάλογο που τηρείται στο δήμο και στον οποίο μπορεί να εγγράφεται κάθε δημότης που είναι εγγεγραμμένος στους εκλογικούς καταλόγους του δήμου. Έναν τουλάχιστον μήνα πριν από τη συγκρότηση της επιτροπής, ο δήμαρχος δημοσιεύει υποχρεωτικά με ανάρτηση στην ιστοσελίδα του δήμου πρόσκληση προς τους δημότες για εγγραφή στον ειδικό κατάλογο του προηγούμενου εδαφίου. Οι οριζόμενοι από τον ειδικό κατάλογο αυτό, έχουν δικαίωμα ψήφου, δεν συνυπολογίζονται όμως για την απαρτία της επιτροπής.

Στη δημοτική επιτροπή διαβούλευσης προεδρεύει ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου. Στις συνεδριάσεις της επιτροπής καλούνται υποχρεωτικά και συμμετέχουν χωρίς δικαίωμα ψήφου ο δήμαρχος, οι αντιδήμαρχοι, οι πρόεδροι των νομικών προσώπων του δήμου, οι πρόε-

δροι των συμβουλίων των κοινοτήτων του δήμου, οι πρόεδροι των κοινοτήτων του δήμου έως τριακοσίων (300) κατοίκων, καθώς και εκπρόσωποι των τοπικών οργανώσεων των πολιτικών κομμάτων και οι επικεφαλής των δημοτικών παρατάξεων που εκπροσωπούνται στο δημοτικό συμβούλιο. Κατά περίπτωση, μπορεί να καλούνται και εκπρόσωποι αρμόδιων κρατικών αρχών.

2. Η δημοτική επιτροπή διαβούλευσης:

α) Γνωμοδοτεί στο δημοτικό συμβούλιο σχετικά με τα αναπτυξιακά προγράμματα και τα προγράμματα δράσης του δήμου, το επιχειρησιακό πρόγραμμα και το τεχνικό πρόγραμμα του δήμου.

β) Γνωμοδοτεί για θέματα γενικότερου τοπικού ενδιαφέροντος, που παραπέμπονται σε αυτή από το δημοτικό συμβούλιο ή τον δήμαρχο.

γ) Εξετάζει τα τοπικά προβλήματα και τις αναπτυξιακές δυνατότητες του δήμου και διατυπώνει γνώμη για την επίλυση των προβλημάτων και την αξιοποίηση των δυνατοτήτων αυτών.

δ) Μπορεί να διατυπώνει παρατηρήσεις επί του περιεχομένου των κανονιστικού χαρακτήρα αποφάσεων οι οποίες εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 79 του Κ.Δ.Κ..

Η διατύπωση γνώμης από τη δημοτική επιτροπή διαβούλευσης δεν αποκλείει την παράλληλη ηλεκτρονική διαβούλευση με τους πολίτες, μέσω διαδικτύου. Οι προτάσεις της ηλεκτρονικής διαβούλευσης συγκεντρώνονται και συστηματοποιούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του δήμου και παρουσιάζονται από τον πρόεδρο της δημοτικής επιτροπής διαβούλευσης κατά την αντίστοιχη συνεδρίασή της.

ε) Μπορεί να εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο τη διεξαγωγή δημοτικού δημοψηφίσματος.

στ) Διατυπώνει απλή γνώμη επί του προσχεδίου του προϋπολογισμού, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 77 του ν. 4172/2013 (Α΄ 167).

3. Η δημοτική επιτροπή διαβούλευσης συνεδριάζει δημόσια, μετά από πρόσκληση του προέδρου της, υποχρεωτικά μια φορά το χρόνο, πριν από τη σύνταξη των προσχεδίων του προϋπολογισμού και του ετήσιου προγράμματος δράσης και τουλάχιστον μία φορά κάθε τρεις (3) μήνες για άλλα θέματα που εισάγονται προς συζήτηση είτε από τον ίδιο τον πρόεδρο είτε από τους φορείς που συμμετέχουν στην επιτροπή σύμφωνα με τις περιπτώσεις α΄ έως θ΄ της παραγράφου 1 είτε από το πενήντα τοις εκατό (50%) συν έναν από τους δημότες που συμμετέχουν στην επιτροπή σύμφωνα με την περίπτωση ι΄ της παραγράφου 1. Η πρόσκληση κοινοποιείται στα μέλη με κάθε πρόσφορο μέσο επτά (7) εργάσιμες ημέρες πριν τη συνεδρίαση και περιλαμβάνει την ημερήσια διάταξη, τον τόπο, την ημερομηνία και την ώρα της συνεδρίασης και συνοδεύεται από εισήγηση επί των υπό συζήτηση θεμάτων. Σε περίπτωση έλλειψης απαρτίας, η συνεδρίαση επαναλαμβάνεται την αμέσως επόμενη εργάσιμη ημέρα, οπότε θεωρείται σε κάθε περίπτωση ότι υφίσταται απαρτία. Η γραμματειακή υποστήριξη της δημοτικής επιτροπής διαβούλευσης γίνεται από τις υπηρεσίες του δήμου και τηρούνται πρακτικά. Η δημοτική επιτροπή διαβούλευσης διατυπώνει τη γνώμη της μετά από σχετική συζήτηση. Στην εισήγησή της αναγράφονται όλες οι γνώμες που διατυπώνονται.

4. Η πρόσκληση και η ημερήσια διάταξη κάθε συνεδρίασης της δημοτικής επιτροπής διαβούλευσης αναρτώνται στην ιστοσελίδα του δήμου και, με μέριμνα του προέδρου του δημοτικού συμβουλίου, δημοσιοποιούνται με κάθε πρόσφορο τρόπο, ιδίως στα τοπικά μέσα μαζικής ενημέρωσης. Οι συνεδριάσεις της επιτροπής είναι δημόσιες και η επιτροπή μπορεί με απλή πλειοψηφία των παρόντων μελών της να επιτρέπει να λάβουν το λόγο και πολίτες, πλέον των οριζόμενων, κατά την παράγραφο 1, ως μελών της, που παρευρίσκονται στη συνεδρίαση.

5. Οι αποφάσεις της επιτροπής διαβούλευσης αναρτώνται υποχρεωτικά στην ιστοσελίδα του δήμου και εισάγονται υποχρεωτικά προς συζήτηση στο δημοτικό συμβούλιο εντός ενός (1) μήνα από τη λήψη τους.

6. Το δημοτικό συμβούλιο, εντός τριών (3) μηνών από την εγκατάσταση των δημοτικών αρχών ψηφίζει ή επικαιροποιεί τυχόν υφιστάμενο κανονισμό διαβούλευσης, ο οποίος ρυθμίζει όλα τα θέματα τα σχετικά με τις διαδικασίες διαβούλευσης, τη συμμετοχή φορέων και πολιτών σε αυτή, καθώς και την παρουσίαση των πορισμάτων της διαβούλευσης στο αρμόδιο όργανο του δήμου, που δεν ρυθμίζονται στο παρόν.»

Άρθρο 79
Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων – Αντικατάσταση του άρθρου 78 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 78 του ν. 3852/2010 (Α΄ 87) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 78
Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων

1. Σε κάθε δήμο συγκροτείται και λειτουργεί με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων, ως συμβουλευτικό όργανο του δήμου για την ενίσχυση της ένταξης των μεταναστών και των προσφύγων στην τοπική κοινωνία. Τα Συμβούλια Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων αποτελούνται από έντεκα (11) μέλη, τα οποία ορίζονται από το οικείο δημοτικό συμβούλιο. Ως μέλη ορίζονται έξι (6) δημοτικοί σύμβουλοι και πέντε (5) εκπρόσωποι αναγνωρισμένων φορέων συλλογικής εκπροσώπησης μεταναστών και προσφύγων, που ορίζονται με τη διαδικασία της επόμενης παραγράφου.

2. Αν υπάρχουν αναγνωρισμένοι φορείς συλλογικής εκπροσώπησης μεταναστών ή/και προσφύγων, που, σύμφωνα με το καταστατικό τους, δραστηριοποιούνται στο επίπεδο του οικείου δήμου, το δημοτικό συμβούλιο καλεί πέντε (5) από τους φορείς αυτούς να ορίσουν από έναν (1) εκπρόσωπο. Σε περίπτωση που ελλείπουν οι φορείς του προηγούμενου εδαφίου στο επίπεδο του δήμου ή αυτοί είναι λιγότεροι από πέντε, το δημοτικό συμβούλιο καλεί επιπλέον και έναν από τους αναγνωρισμένους φορείς συλλογικής εκπροσώπησης μεταναστών ή/και προσφύγων, που δραστηριοποιούνται, σύμφωνα με το καταστατικό τους, στην οικεία περιφέρεια, να ορίσει έναν (1) εκπρόσωπό του. Σε περίπτωση που ελλείπουν τέτοιοι φορείς στην οικεία περιφέρεια ή αν και μετά τον ορισμό του εκπροσώπου τους, δεν συμπληρώνεται ο συνολικός αριθμός των πέντε (5) εκπροσώπων φορέων, το δημοτικό συμβούλιο καλεί επιπλέον την αντιπροσωπευτικότερη δευτεροβάθμια ή ομοσπονδιακού χαρακτήρα οργάνωση συλλογικής εκπροσώπησης μεταναστών ή/και προσφύγων, που δραστηριοποιείται, κατά το καταστατικό της, σε εθνικό επίπεδο, να ορίσει τους υπολειπόμενους εκπροσώπους, μέχρι τη συμπλήρωση του συνολικού αριθμού των πέντε (5) εκπροσώπων. Με την ίδια διαδικασία

γίνεται η τυχόν αντικατάσταση ή η αναπλήρωση των μελών του Συμβουλίου Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων, οι οποίοι προέρχονται από τους αναγνωρισμένους φορείς συλλογικής εκπροσώπησης μεταναστών και προσφύγων.

3. Με την ίδια απόφαση του δημοτικού συμβουλίου ορίζεται πρόεδρος στο Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων ένας εκ των δημοτικών συμβούλων μελών του. Στα παραπάνω συμβούλια ορίζονται κατά προτεραιότητα ως μέλη αλλοδαποί δημοτικοί σύμβουλοι που έχουν τυχόν εκλεγεί. Η συμμετοχή στα ανωτέρω συμβούλια είναι τιμητική και άμισθη.

4. Αρμοδιότητες των Συμβουλίων Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων είναι: α) η καταγραφή και η διερεύνηση προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες και οι πρόσφυγες, που κατοικούν μόνιμα στην περιφέρεια του οικείου δήμου, ως προς την ένταξή τους στην τοπική κοινωνία, την επαφή τους με δημόσιες αρχές ή τη δημοτική αρχή, β) η υποβολή εισηγήσεων προς το δημοτικό συμβούλιο για την ανάπτυξη τοπικών δράσεων προώθησης της ομαλής κοινωνικής ένταξης των μεταναστών και προσφύγων και, εν γένει, την επίλυση των προβλημάτων που αυτοί αντιμετωπίζουν, ιδίως μέσω της οργάνωσης συμβουλευτικών υπηρεσιών από τις δημοτικές υπηρεσίες και γ) η διοργάνωση, σε συνεργασία με τον οικείο δήμο, εκδηλώσεων ευαισθητοποίησης και ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής του τοπικού πληθυσμού.

5. Εντός του μηνός Δεκεμβρίου κάθε έτους, το Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων υποβάλλει προς το δημοτικό συμβούλιο Ετήσια Έκθεση, στην οποία καταγράφονται αναλυτικά τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες και οι πρόσφυγες που διαμένουν στο δήμο, τόσο ως προς το βαθμό ένταξής τους στην τοπική κοινωνία όσο και ως προς τη σχέση τους και το βαθμό εξυπηρέτησής τους από τις τοπικές δημοτικές αλλά και δημόσιες αρχές και διατυπώνονται συγκεκριμένες προτάσεις για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών και για τη διευκόλυνση, εν γένει, της ένταξης των μεταναστών και των προσφύγων στην τοπική κοινωνία. Ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου εισάγει υποχρεωτικά την Έκθεση του προηγούμενου εδαφίου προς συζήτηση, στην πρώτη συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου μετά την υποβολή της.

6. Στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων καλείται υποχρεωτικά ο δήμαρχος ή ο αρμόδιος αντιδήμαρχος, ενώ είναι δυνατόν να καλούνται οι εκπρόσωποι των κατά περίπτωση αρμόδιων κρατικών φορέων, καθώς και εκπρόσωποι οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών που δραστηριοποιούνται σε θέματα υποστήριξης και ένταξης μεταναστών και προσφύγων.»

ΤΜΗΜΑ Β΄
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Άρθρο 80
Πρόεδρος συμβουλίου κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων – Αντικατάσταση του άρθρου 79 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 79 του ν. 3852/2010, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 79
Πρόεδρος συμβουλίου κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων

1. Πρόεδρος του συμβουλίου της κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων εκλέγεται, από το σύνολο των μελών του οικείου συμβουλίου και για το σύνολο της δημοτικής περιόδου, ο επικεφαλής ενός από τους δύο πρώτους κατά σειρά εκλογής συνδυασμούς, με τη διαδικασία της επόμενης παραγράφου.

2. Την πρώτη Κυριακή του Ιανουαρίου του έτους έναρξης της δημοτικής περιόδου το συμβούλιο της κοινότητας συνέρχεται σε ειδική συνεδρίαση, για να εκλέξει τον πρόεδρό του, ύστερα από πρόσκληση του συμβούλου του συνδυασμού που πλειοψήφησε στην κοινότητα, ο οποίος έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους και, σε περίπτωση ισοψηφίας, εκείνου που είναι γραμμένος πρώτος κατά σειρά στην απόφαση του δικαστηρίου. Στη συνεδρίαση αυτή προεδρεύει ο σύμβουλος που συγκάλεσε το συμβούλιο, ο οποίος αναθέτει τα καθήκοντα του ειδικού γραμματέα του συμβουλίου σε ένα από τα μέλη του συμβουλίου ή σε έναν από τους υπαλλήλους του δήμου.

Κατά τη συνεδρίαση τίθενται σε μυστική ψηφοφορία οι υποψηφιότητες, για το αξίωμα του προέδρου του συμβουλίου, των επικεφαλής των δύο πρώτων, κατά σειρά εκλογής, συνδυασμών. Κάθε μέλος του συμβουλίου έχει δικαίωμα να επιλέξει έναν μόνο υποψήφιο. Πρόεδρος εκλέγεται εκείνος που θα συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του συμβουλίου, σύμφωνα με τις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 89.

3. Όταν ο πρόεδρος απουσιάζει ή κωλύεται, τα καθήκοντά του ασκεί μέλος του συμβουλίου της κοινότητας, που ορίζεται από αυτόν, ως αναπληρωτής του.

4. Τα μέλη του συμβουλίου της κοινότητας μπορούν, με γραπτή δήλωσή τους προς τον δήμαρχο, να ανεξαρτητοποιηθούν από το συνδυασμό με τον οποίο έχουν εκλεγεί. Σε περίπτωση ανεξαρτητοποίησης του προέδρου, αυτός εκπίπτει από το αξίωμά του και εφαρμόζεται η διαδικασία της επόμενης παραγράφου.

5. Αν η θέση του προέδρου του συμβουλίου της κοινότητας κενωθεί λόγω θανάτου ή παραίτησης ή έκπτωσης από το αξίωμα ή εξαιτίας οποιουδήποτε άλλου λόγου, επαναλαμβάνεται η διαδικασία εκλογής των παραγράφων 1 έως και 4, μεταξύ δύο υποψηφίων που θα υποδειχθούν, αντίστοιχα, από τους δύο πρώτους, κατά σειρά εκλογής, συνδυασμούς.

6. Στον πρόεδρο συμβουλίου κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων χορηγούνται από το δήμο έξοδα κίνησης που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων.»

Άρθρο 81
Πρόεδρος κοινότητας με πληθυσμό έως και τριακοσίων (300) κατοίκων – Αντικατάσταση του άρθρου 80 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 80 του ν. 3852/2010, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 80
Πρόεδρος κοινότητας έως
και τριακοσίων (300) κατοίκων

1. Πρόεδρος κοινότητας με μόνιμο πληθυσμό έως και τριακοσίων (300) κατοίκων είναι ο επιτυχών υποψήφιος, σύμφωνα με το άρθρο 37Α του παρόντος.

2. Στον πρόεδρο της κοινότητας έως και τριακοσίων (300) κατοίκων χορηγούνται από το δήμο έξοδα κίνησης, που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων.»

Άρθρο 82
Αρμοδιότητες προέδρου του συμβουλίου κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων – Αντικατάσταση του άρθρου 81 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 81 του ν. 3852/2010, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 81
Αρμοδιότητες προέδρου συμβουλίου
κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων

Ο πρόεδρος του συμβουλίου κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων, πέρα από τις αρμοδιότητες εκείνες που προβλέπονται από άλλες διατάξεις, ασκεί και τις εξής αρμοδιότητες:

α) Εκπροσωπεί το συμβούλιο της κοινότητας.

β) Ασκεί κάθε αρμοδιότητα που του ανατίθεται από τον δήμαρχο. Μεταφέρει και παρουσιάζει στον δήμαρχο και στα άλλα αρμόδια όργανα του δήμου τα προβλήματα της κοινότητας, συνεργάζεται με τον δήμαρχο, τους αντιδημάρχους και τις αρμόδιες δημοτικές υπηρεσίες, προκειμένου να προετοιμάσει κάθε θέμα που θα συζητηθεί στο συμβούλιο της κοινότητας, παρακολουθεί την προώθηση από το δήμο των θεμάτων που αναφέρονται στις αποφάσεις του συμβουλίου που έχουν σταλεί σε αυτόν. Συμμετέχει στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου, στις οποίες καλείται υποχρεωτικά με δικαίωμα ψήφου, όταν στην ημερήσια διάταξη περιλαμβάνεται θέμα που αφορά ειδικά την αντίστοιχη κοινότητα.

γ) Εισηγείται στο συμβούλιο θέματα της αρμοδιότητάς του και εκτελεί τις αποφάσεις του συμβουλίου που λαμβάνονται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 83 έως 84.

δ) Ενεργεί πληρωμές από την πάγια προκαταβολή, που συνιστάται κατά τις σχετικές διατάξεις.

ε) Συμμετέχει στη διοίκηση κληροδοτήματος, με έδρα την κοινότητα στην οποία ασκεί τα καθήκοντά του, στις περιπτώσεις που προβλέπεται, σύμφωνα με το ν. 2539/1997 (Α΄ 244) ή την πράξη σύστασης του, η συμμετοχή προέδρου τοπικού συμβουλίου ή δημάρχου δήμου, ο οποίος καταργείται με τον παρόντα νόμο.»

Άρθρο 83
Αρμοδιότητες προέδρου κοινότητας έως και τριακοσίων (300) κατοίκων – Αντικατάσταση του άρθρου 82 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 82 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 82
Αρμοδιότητες προέδρου κοινότητας έως
και τριακοσίων (300) κατοίκων

1. Ο πρόεδρος της κοινότητας έως και τριακοσίων (300) κατοίκων ασκεί κάθε αρμοδιότητα που του ανατίθεται από τον δήμαρχο και συμμετέχει στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου, στις οποίες καλείται υποχρεωτικά με δικαίωμα ψήφου, όταν στην ημερήσια διάταξη περιλαμβάνεται θέμα που αφορά ειδικά την αντίστοιχη κοινότητα.

2. Πλέον των όσων προβλέπονται στην προηγούμενη παράγραφο, ο πρόεδρος κοινότητας έως τριακοσίων (300) κατοίκων, ασκεί τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) εκφράζει γνώμη και διατυπώνει προτάσεις προς το δημοτικό συμβούλιο, για την εκτέλεση νέων έργων εντός της κοινότητας, καθώς και για τη συντήρηση και τη λειτουργία των έργων που έχουν εκτελεστεί,

β) αποφασίζει για την κατανομή του αναλογούντος στην κοινότητα ποσοστού των κεντρικών αυτοτελών πόρων που προορίζονται για επενδυτικές ανάγκες του δήμου, σύμφωνα με την παράγραφο 4Α του άρθρου 259,

γ) μεριμνά για την καλή κατάσταση του δικτύου εσωτερικής και αγροτικής οδοποιίας της κοινότητας, εποπτεύοντας τις εργασίες συντήρησης και υποβάλλοντας προς την τεχνική υπηρεσία δια του αρμόδιου αντιδημάρχου, σχετικό υπόμνημα όπου αναγράφεται το είδος των εργασιών, ο τόπος και ο χρόνος που έγιναν αυτές,

δ) μεριμνά για την καθαριότητα των κοινόχρηστων χώρων και συνεργάζεται με την αρμόδια υπηρεσία του δήμου για την καλή τήρηση αυτής,

ε) λαμβάνει μέτρα για την άμεση αποκατάσταση των ζημιών επείγοντος χαρακτήρα στα δίκτυα ύδρευσης και αποχέτευσης και σε εξαιρετικές περιπτώσεις αναθέτει την εκτέλεση των εργασιών αποκατάστασης ζημιών μικρής κλίμακας εάν από την καθυστέρηση αποκατάστασης δημιουργείται άμεσος κίνδυνος για την επαρκή υδροδότηση της κοινότητας, ενημερώνοντας εγγράφως για το λόγο αυτόν τον αρμόδιο αντιδήμαρχο ή τον πρόεδρο της ΔΕΥΑ,

στ) μεριμνά για την αποκατάσταση ζημιών και την καλή λειτουργία του δικτύου δημοτικού φωτισμού και συνεργάζεται γι' αυτό με την αρμόδια υπηρεσία του δήμου,

ζ) μεριμνά για την καλή κατάσταση και την ασφάλεια των εγκαταστάσεων των παιδικών χαρών και συνεργάζεται με τον υπεύθυνο λειτουργίας των παιδικών χαρών του δήμου,

η) μεριμνά για την εύρυθμη λειτουργία, τη συντήρηση και την ευταξία του κοιμητηρίου της κοινότητας, προεγκρίνει την κατασκευή οικογενειακών τάφων και λοιπών ταφικών μνημείων και εκδίδει τις άδειες για την παράταση ταφής και την ανακομιδή οστών,

θ) καταγράφει τα μέσα και το ανθρώπινο δυναμικό που μπορεί να συμβάλει στην αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών και είναι υπεύθυνος της ομάδας πυρασφάλειας της κοινότητας. Για την κατάρτιση του σχεδίου πρόληψης πυρκαγιών και άλλων φυσικών καταστροφών συνεργάζεται με τα αρμόδια όργανα του δήμου ενώ κατά τη διάρκεια επιχειρήσεων αντιμετώπισης πυρκαγιών ή φυσικών καταστροφών τίθεται στη διάθεση των αρμοδίων αρχών,

ι) είναι υπεύθυνος για την προστασία της δημοτικής περιουσίας στα όρια της κοινότητας και έχει καθήκον να

αναφέρει αμελλητί στον δήμαρχο ή στον αρμόδιο αντιδήμαρχο ζημίες ή προσβολές των ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων του δήμου,

ια) ενεργεί πληρωμές από την πάγια προκαταβολή, που συνιστάται κατά τις σχετικές διατάξεις,

ιβ) συμμετέχει στη διοίκηση κληροδοτήματος, με έδρα την κοινότητα στην οποία ασκεί τα καθήκοντά του, στις περιπτώσεις που προβλέπεται, σύμφωνα με το ν. 2539/1997 ή την πράξη σύστασης του, η συμμετοχή προέδρου τοπικού συμβουλίου ή δημάρχου δήμου, ο οποίος καταργείται με τον παρόντα νόμο,

ιγ) στις περιπτώσεις όπου ο δήμος είναι ο αρμόδιος φορέας λειτουργίας, σύμφωνα με την παρ. 17 του άρθρου 2 και την παρ. 1 του άρθρου 26 του ν. 4497/2017 (Α΄ 171), ο πρόεδρος κοινότητας έως και τριακοσίων (300) κατοίκων προτείνει, ως προς την κοινότητα, τους χώρους λειτουργίας των λαϊκών αγορών, τις θέσεις όπου επιτρέπεται η άσκηση υπαίθριου στάσιμου εμπορίου, η λειτουργία εμποροπανηγύρεων, χριστουγεννιάτικων αγορών και γενικά οι υπαίθριες εμπορικές δραστηριότητες, καθώς και τους χώρους στάθμευσης οχημάτων,

ιδ) προωθεί τον εθελοντισμό και συνεργάζεται με ομάδες εθελοντών για την εξυπηρέτηση των αναγκών της κοινότητας.

3. Ο πρόεδρος της κοινότητας έως και τριακοσίων (300) κατοίκων διατυπώνει επίσης γνώμη στο δημοτικό συμβούλιο για:

α) τις υπηρεσιακές μονάδες του δήμου, για τις οποίες συντρέχουν δυνατότητες λειτουργίας τους στην κοινότητα, με κριτήριο ότι θα συμβάλουν στην καλύτερη εξυπηρέτηση των δημοτών και στην ανάπτυξη της περιοχής,

β) την αξιοποίηση των ακινήτων του δήμου, που βρίσκονται στην κοινότητα, την κάθε μορφής εκμίσθωση ή παραχώρηση εκτάσεων εντός των ορίων αυτής, καθώς και την εκποίηση, εκμίσθωση, δωρεάν παραχώρηση χρήσης, ανταλλαγή και δωρεά, περιουσιακών εν γένει στοιχείων του δήμου που βρίσκονται στα όρια της κοινότητας,

γ) την πολεοδομική ανάπτυξη και ανάπλαση της περιοχής,

δ) τη συντήρηση των δημοτικών και αγροτικών οδών, τη συντήρηση, καθαριότητα και λειτουργία των πλατειών, δημοτικών αλσών, κήπων, υπαίθριων χώρων αναψυχής και γενικά όλων των κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων της περιοχής της κοινότητας,

ε) την κυκλοφορία και τη συγκοινωνία της περιοχής της κοινότητας,

στ) την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, την αναβάθμιση της αισθητικής περιοχών, καθώς και για την καθαριότητα αυτών,

ζ) την προστασία της δημόσιας υγείας και την προστασία των κατοίκων από την ηχορρύπανση,

η) την περισυλλογή και εν γένει τη μέριμνα για τα αδέσποτα ζώα,

θ) τη διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων και γενικότερα την ανάπτυξη της περιοχής της κοινότητας σε πολιτιστικά, πνευματικά και κοινωνικά θέματα,

ι) τη μέριμνα για την υγεία, την πρόνοια και την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών και γενικά τη φροντίδα, ώστε η λειτουργία και ανάπτυξη της περιοχής της κοινότητας, να αποβλέπει στην καλύτερη εξυπηρέτηση των κατοίκων της,

ια) την εύρυθμη λειτουργία των δημοτικών ιδρυμάτων, δημοτικών νομικών προσώπων, εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, δημοτικών επιχειρήσεων και γενικότερα των παρεχόμενων υπηρεσιών στην περιφέρεια της κοινότητας,

ιβ) την τροποποίηση των ορίων της κοινότητας,

ιγ) την εξέταση γενικών ή ειδικών προβλημάτων που αφορούν τους κατοίκους και την περιφέρεια της κοινότητας, ιδίως αστέγων και ευπαθών ομάδων του πληθυσμού της περιοχής της,

ιδ) την αξιοποίηση των τοπικών πόρων της περιοχής της κοινότητας.

4. Με αιτιολογημένη απόφασή του, ο πρόεδρος της κοινότητας έως και τριακοσίων (300) κατοίκων εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο, σχετικά με τη λήψη απόφασης, για τη χορήγηση χρηματικών βοηθημάτων και ειδών διαβίωσης ή περίθαλψης σε οικονομικά αδύνατους κατοίκους και πολύτεκνους, καθώς και τη μείωση δημοτικών φόρων ή τελών ή απαλλαγή από αυτούς για τα προβλεπόμενα από τις ισχύουσες διατάξεις πρόσωπα, καθώς και τα πρόσωπα που χρήζουν «βοήθειας στο σπίτι» και «διοικητικής βοήθειας».

5. Η αποδοχή κληροδοτήματος, κληρονομιάς ή δωρεάς, η οποία διατίθεται ρητά και αποκλειστικά σε κοινότητα έως τριακοσίων (300) κατοίκων, γίνεται από την οικονομική επιτροπή, μετά από σύμφωνη γνώμη του οικείου προέδρου.»

Άρθρο 84
Αρμοδιότητες συμβουλίου κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων – Αντικατάσταση του άρθρου 83 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 83 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 83
Αρμοδιότητες συμβουλίου κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων

1. Το συμβούλιο κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων ασκεί τις ακόλουθες αρμοδιότητες, εντός των ορίων της κοινότητας:

α) εκφράζει γνώμη και διατυπώνει προτάσεις προς το δημοτικό συμβούλιο, για την εκτέλεση νέων έργων εντός της κοινότητας, καθώς και για τη συντήρηση και τη λειτουργία των έργων που έχουν εκτελεστεί,

β) αποφασίζει ποια έργα και δράσεις θα εκτελεστούν στην κοινότητα, από το ποσοστό των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων που προορίζονται για επενδυτικές ανάγκες του δήμου, που της αναλογούν, σύμφωνα με την παράγραφο 4Α του άρθρου 259,

γ) μεριμνά για την καλή κατάσταση του δικτύου εσωτερικής και αγροτικής οδοποιίας της κοινότητας, εποπτεύοντας τις εργασίες συντήρησης και υποβάλλοντας προς την τεχνική υπηρεσία, δια του αρμόδιου αντιδημάρχου, σχετικό υπόμνημα όπου αναγράφεται το είδος των εργασιών, ο τόπος και ο χρόνος που έγιναν αυτές,

δ) μεριμνά για την καθαριότητα των κοινόχρηστων χώρων και συνεργάζεται με την αρμόδια υπηρεσία του δήμου για την καλή τήρηση αυτής,

ε) λαμβάνει μέτρα για την άμεση αποκατάσταση των

ζημιών επείγοντος χαρακτήρα στα δίκτυα ύδρευσης και αποχέτευσης και σε εξαιρετικές περιπτώσεις αναθέτει την εκτέλεση των εργασιών αποκατάστασης ζημιών μικρής κλίμακας εάν από την καθυστέρηση αποκατάστασης δημιουργείται άμεσος κίνδυνος για την επαρκή υδροδότηση της κοινότητας, ενημερώνοντας εγγράφως για το λόγο αυτόν τον αρμόδιο αντιδήμαρχο ή τον πρόεδρο της ΔΕΥΑ,

στ) μεριμνά για την αποκατάσταση ζημιών και την καλή λειτουργία του δικτύου δημοτικού φωτισμού και συνεργάζεται γι' αυτό με την αρμόδια υπηρεσία του δήμου,

ζ) μεριμνά για την καλή κατάσταση και την ασφάλεια των εγκαταστάσεων των παιδικών χαρών και συνεργάζεται με τον υπεύθυνο λειτουργίας των παιδικών χαρών του δήμου,

η) μεριμνά για την εύρυθμη λειτουργία, τη συντήρηση και την ευταξία του κοιμητηρίου της κοινότητας, προεγκρίνει την κατασκευή οικογενειακών τάφων και λοιπών ταφικών μνημείων και εκδίδει τις άδειες για την παράταση ταφής και την ανακομιδή οστών,

θ) καταγράφει τα μέσα και το ανθρώπινο δυναμικό που μπορεί να συμβάλει στην αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών και έχει την ευθύνη της ομάδας πυρασφάλειας της κοινότητας. Για την κατάρτιση του σχεδίου πρόληψης πυρκαγιών και άλλων φυσικών καταστροφών συνεργάζεται με τα αρμόδια όργανα του δήμου, ενώ, κατά τη διάρκεια επιχειρήσεων αντιμετώπισης πυρκαγιών ή φυσικών καταστροφών τίθεται στη διάθεση των αρμοδίων αρχών,

ι) είναι υπεύθυνο για την προστασία της δημοτικής περιουσίας στα όρια της κοινότητας και έχει καθήκον να αναφέρει αμελλητί στον δήμαρχο ή στον αρμόδιο αντιδήμαρχο ζημίες ή προσβολές των ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων του δήμου,

ια) μέλη του συμβουλίου της κοινότητας συμμετέχουν στη διοίκηση κληροδοτήματος με έδρα την κοινότητα που ασκούν τα καθήκοντά τους, στις περιπτώσεις που προβλέπεται, σύμφωνα με το ν. 2539/1997 ή την πράξη σύστασής του, η συμμετοχή μελών τοπικού συμβουλίου ή μελών του δημοτικού συμβουλίου δήμου ο οποίος καταργείται με τον παρόντα νόμο,

ιβ) στις περιπτώσεις όπου ο δήμος είναι ο αρμόδιος φορέας λειτουργίας, σύμφωνα με την παρ. 17 του άρθρου 2 και την παρ. 1 του άρθρου 26 του ν. 4497/2017 (Α΄ 171), προτείνει, ως προς την κοινότητα, τους χώρους λειτουργίας των λαϊκών αγορών, τις θέσεις όπου επιτρέπεται η άσκηση υπαίθριου στάσιμου εμπορίου, η λειτουργία εμποροπανηγύρεων, χριστουγεννιάτικων αγορών και γενικά οι υπαίθριες εμπορικές δραστηριότητες, καθώς και τους χώρους στάθμευσης οχημάτων. Οι αποφάσεις του συμβουλίου της κοινότητας για τις περιπτώσεις αυτές, λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του και αποστέλλονται στην επιτροπή ποιότητας ζωής, προκειμένου να διαμορφώσει την εισήγησή της προς το δημοτικό συμβούλιο για την έκδοση των προβλεπόμενων σχετικών τοπικών κανονιστικών αποφάσεων.

ιγ) προωθεί τον εθελοντισμό και συνεργάζεται με ομάδες εθελοντών για την εξυπηρέτηση των αναγκών της κοινότητας.

2. Το συμβούλιο της κοινότητας διατυπώνει, επίσης, γνώμη και προτάσεις, είτε με δική του πρωτοβουλία είτε κατόπιν παραπομπής από τα αρμόδια όργανα του δήμου, σχετικά με τα ακόλουθα θέματα:

α) τις υπηρεσιακές μονάδες του δήμου, για τις οποίες συντρέχουν δυνατότητες λειτουργίας τους στην κοινότητα, με κριτήριο ότι θα συμβάλουν στην καλύτερη εξυπηρέτηση των δημοτών και στην ανάπτυξη της περιοχής,

β) την αξιοποίηση των ακινήτων του δήμου, που βρίσκονται στην κοινότητα, την κάθε μορφής εκμίσθωση ή παραχώρηση εκτάσεων εντός των ορίων αυτής, καθώς και την εκποίηση, εκμίσθωση, δωρεάν παραχώρηση χρήσης, ανταλλαγή και δωρεά, περιουσιακών εν γένει στοιχείων του δήμου που βρίσκονται στα όρια της κοινότητας.

γ) την πολεοδομική ανάπτυξη και ανάπλαση της περιοχής,

δ) τη συντήρηση των δημοτικών και αγροτικών οδών, τη συντήρηση, καθαριότητα και λειτουργία των πλατειών, δημοτικών αλσών, κήπων, υπαίθριων χώρων αναψυχής και γενικά όλων των κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων της περιοχής της κοινότητας,

ε) την κυκλοφορία και τη συγκοινωνία της περιοχής της κοινότητας,

στ) την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, την αναβάθμιση της αισθητικής περιοχών, καθώς και για την καθαριότητα αυτών,

ζ) την προστασία της δημόσιας υγείας και την προστασία των κατοίκων από την ηχορρύπανση,

η) την περισυλλογή και εν γένει τη μέριμνα για τα αδέσποτα ζώα,

θ) τη διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων και γενικότερα την ανάπτυξη της περιοχής της κοινότητας σε πολιτιστικά, πνευματικά και κοινωνικά θέματα,

ι) τη μέριμνα για την υγεία, την πρόνοια και την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών και γενικά τη φροντίδα ώστε η λειτουργία και ανάπτυξη της περιοχής της κοινότητας, να αποβλέπει στην καλύτερη εξυπηρέτηση των κατοίκων της,

ια) την εύρυθμη λειτουργία των δημοτικών ιδρυμάτων, δημοτικών νομικών προσώπων, εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, δημοτικών επιχειρήσεων και γενικότερα των παρεχόμενων υπηρεσιών στην περιφέρεια της κοινότητας,

ιβ) την τροποποίηση των ορίων της κοινότητας,

ιγ) την εξέταση γενικών ή ειδικών προβλημάτων που αφορούν τους κατοίκους και την περιφέρεια της κοινότητας, ιδίως αστέγων και ευπαθών ομάδων του πληθυσμού της περιοχής της,

ιδ) την αξιοποίηση των τοπικών πόρων της περιοχής της κοινότητας.

3. Τα συμβούλια των κοινοτήτων άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων ασκούν και τις αρμοδιότητες του προέδρου των κοινοτήτων έως και τριακοσίων (300) κατοίκων, που προβλέπονται στο άρθρο 82 του παρόντος.»

Άρθρο 85
Δημοσίευση – εκτελεστότητα αποφάσεων οργάνων διοίκησης κοινοτήτων

Στο ν. 3852/2010 προτίθεται άρθρο 83Α ως εξής:

«Άρθρο 85Α
Δημοσίευση εκτελεστότητα αποφάσεων οργάνων διοίκησης κοινοτήτων

1. Οι αποφάσεις των προέδρων των κοινοτήτων με πληθυσμό έως τριακοσίων (300) κατοίκων και οι αποφά-

σεις των συμβουλίων των κοινοτήτων με πληθυσμό μεγαλύτερο των τριακοσίων (300) κατοίκων δημοσιεύονται, σύμφωνα με τις διατάξεις για τη δημοσίευση των αποφάσεων του δημοτικού συμβουλίου.

2. Οι αποφάσεις των οργάνων διοίκησης των κοινοτήτων, εκτός από τις γνωμοδοτικές, είναι εκτελεστές από τη δημοσίευσή τους.

3. Οι εκτελεστές αποφάσεις των οργάνων διοίκησης των κοινοτήτων προσβάλλονται με ειδική διοικητική προσφυγή, ενώπιον του Επόπτη Ο.Τ.Α., σύμφωνα με το άρθρο 227.»

Άρθρο 86
Γενικές διατάξεις για τη λειτουργία των κοινοτήτων – Αντικατάσταση του άρθρου 84 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 84 του ν. 3852/2010, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 84
Γενικές διατάξεις για τη λειτουργία των κοινοτήτων

1. Ο δήμαρχος, με απόφασή του, που δημοσιεύεται σε μία (1) τουλάχιστον ημερήσια ή εβδομαδιαία εφημερίδα και αναρτάται στην ιστοσελίδα του δήμου, μπορεί να μεταβιβάζει αρμοδιότητές του στους προέδρους ή τα συμβούλια κοινοτήτων.

2. Το δημοτικό συμβούλιο με απόφαση, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, μπορεί να μεταβιβάζει συγκεκριμένες αρμοδιότητές του στους προέδρους ή στα συμβούλια των κοινοτήτων. Η απόφαση αυτή δημοσιεύεται σε μία (1) τουλάχιστον ημερήσια ή εβδομαδιαία εφημερίδα, και αναρτάται στην ιστοσελίδα του δήμου. Οι αρμοδιότητες αυτές ασκούνται μέσα στα όρια της οικείας κοινότητας.

Δεν επιτρέπεται η μεταβίβαση των ακόλουθων αρμοδιοτήτων:

α) η έκδοση κανονιστικών πράξεων,

β) η επιβολή φόρων, τελών και δικαιωμάτων,

γ) η σύναψη δανείων,

δ) η σύσταση και λειτουργία δημοτικών ιδρυμάτων και λοιπών δημοτικών νομικών προσώπων, καθώς και η εκλογή των μελών των συλλογικών οργάνων που τα διοικούν και

ε) οι αποφάσεις που κατά ειδικές διατάξεις λαμβάνονται με ειδική πλειοψηφία των μελών του δημοτικού συμβουλίου.

Η απόφαση αυτή αναρτάται στην ιστοσελίδα του δήμου και δημοσιεύεται σε μία (1) τουλάχιστον εφημερίδα του νομού.

3. Αν για οποιονδήποτε λόγο ο πρόεδρος ή το συμβούλιο της κοινότητας δεν ασκεί τις αρμοδιότητές του, τις ασκεί ο δήμος με τα αρμόδια όργανά του. Σχετική διαπιστωτική πράξη εκδίδει το δημοτικό συμβούλιο, μετά από σχετική εισήγηση του δημάρχου ή του τυχόν κατά τόπο αρμόδιου ορισμένου αντιδημάρχου.

4. Με απόφαση του δημάρχου, μετά από εισήγηση της εκτελεστικής επιτροπής, ορίζονται υπάλληλοι του δήμου για τη γραμματειακή εξυπηρέτηση των οργάνων των κοινοτήτων, για τη στελέχωση των υπηρεσιών του δήμου που εδρεύουν σε κοινότητες, καθώς και για την παροχή «διοικητικής βοήθειας» των κατοίκων και διατίθενται κατάλληλοι χώροι και εξοπλισμός για τις ανάγκες των κοινοτήτων.»

Άρθρο 87
Συνέλευση κατοίκων κοινότητας – Αντικατάσταση του άρθρου 85 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 85 του ν. 3852/2010, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 85
Συνέλευση κατοίκων κοινότητας

Με ευθύνη του προέδρου ή του συμβουλίου κοινότητας, σε συνεργασία με τον τυχόν ορισμένο κατά τόπο αρμόδιο αντιδήμαρχο, καλούνται οι κάτοικοι και οι φορείς της κοινότητας, τουλάχιστον μια φορά κατ' έτος σε συνέλευση και προτείνουν στα αρμόδια όργανα του δήμου, ανάλογα με το χαρακτήρα των αναγκών των κατοίκων της κοινότητας και τις προτεραιότητες για την τοπική ανάπτυξη, τις δράσεις που πρέπει να αναλάβει ο δήμος ιδίως ως προς:

α) την παροχή κοινωνικών ή άλλων υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση των κατοίκων της περιοχής τους,

β) τη λήψη μέτρων για την προστασία των ηλικιωμένων και των παιδιών στο πλαίσιο της κοινωνικής πολιτικής του δήμου,

γ) τα έργα που πρέπει να εκτελεστούν στην κοινότητα,

δ) την παροχή υπηρεσιών για την τουριστική αξιοποίηση και προβολή της κοινότητας,

ε) την εφαρμογή πολιτιστικών, ψυχαγωγικών και αθλητικών προγραμμάτων και

στ) κάθε άλλο θέμα που αφορά την κοινότητα.

Για την ανωτέρω διαδικασία τηρούνται πρακτικά από υπάλληλο του δήμου, τα οποία αποστέλλονται με ευθύνη του προέδρου ή του συμβουλίου κοινότητας στον πρόεδρο του δημοτικού συμβουλίου, προς περαιτέρω διανομή στα μέλη του.

Σε κοινότητες άνω των δύο χιλιάδων (2.000) κατοίκων, οι συνελεύσεις των κατοίκων μπορεί να γίνονται και ανά συνοικία, ενορία ή άλλη πρόσφορη υποδιαίρεση.»

Άρθρο 88
Υλοποίηση αποφάσεων προέδρου ή συμβουλίου κοινότητας – Αντικατάσταση του άρθρου 87 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 87 του ν. 3852/2010, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 87
Διαδικασία υλοποίησης αποφάσεων προέδρου ή συμβουλίου κοινότητας

1. Οι αποφάσεις των οργάνων των κοινοτήτων με τις οποίες διατυπώνονται οι προτάσεις για τα θέματα της αρμοδιότητάς τους, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 82, 83 και 84, διαβιβάζονται στον δήμαρχο μέσα σε προθεσμία οκτώ (8) ημερών από τη λήψη τους. Ο δήμαρχος φροντίζει να τεθούν αμέσως υπόψη των αρμόδιων οργάνων του δήμου τα οποία οφείλουν να τις μελετήσουν και να ενημερώσουν σχετικά για κάθε θέμα το αρμόδιο όργανο της κοινότητας μέσα σε ένα (1) μήνα.

2. Τα αρμόδια όργανα του δήμου μπορούν:

α) να επιστρέψουν την απόφαση του οργάνου της κοινότητας με παρατηρήσεις για επανεξέταση τυχόν του θέματος,

β) να την παραπέμψουν στο δημοτικό συμβούλιο,

γ) να τη διαβιβάσουν στις αρμόδιες υπηρεσίες του δήμου για να γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες.

Σε κάθε περίπτωση τα αρμόδια όργανα του δήμου οφείλουν να ενημερώνουν τον πρόεδρο της κοινότητας ή του συμβουλίου της κοινότητας, για τα μέτρα που λαμβάνονται για την προώθηση των θεμάτων που περιλαμβάνονται στις αποφάσεις των οργάνων της κοινότητας.

3. Ο πρόεδρος του συμβουλίου της κοινότητας στον οποίον κοινοποιούνται όλες οι ενέργειες, πράξεις και παρατηρήσεις των οργάνων και υπηρεσιών του δήμου που αναφέρονται στις αποφάσεις του συμβουλίου της κοινότητας, υποχρεούται να ενημερώνει αμέσως το συμβούλιο.

4. Στους προέδρους και στα συμβούλια των κοινοτήτων αποστέλλεται αντίγραφο της ημερήσιας διάταξης του δημοτικού συμβουλίου και των αποφάσεων αυτού και των άλλων συλλογικών οργάνων του δήμου.»

Άρθρο 89
Σύγκληση του συμβουλίου κοινότητας – Αντικατάσταση του άρθρου 88 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 88 του ν. 3852/2010, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 86
Σύγκληση του συμβουλίου της κοινότητας

1. Το συμβούλιο της κοινότητας συνεδριάζει ύστερα από πρόσκληση του προέδρου του υποχρεωτικά τουλάχιστον μία (1) φορά το μήνα, καθώς και όταν το απαιτούν οι υποθέσεις της κοινότητας.

2. Ο πρόεδρος καλεί το συμβούλιο σε συνεδρίαση με γραπτή πρόσκληση ή ηλεκτρονικά, στην οποία αναφέρονται τα θέματα της ημερήσιας διάταξης. Η πρόσκληση δημοσιεύεται στο γραφείο της κοινότητας, και επιδίδεται στους συμβούλους τρεις (3) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από την ημέρα που ορίζεται για τη συνεδρίαση.

3. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις, η πρόσκληση αυτή μπορεί να επιδοθεί την ημέρα της συνεδρίασης. Στην πρόσκληση πρέπει να αναφέρεται για ποιο λόγο η συνεδρίαση είναι κατεπείγουσα. Πριν από τη συζήτηση το συμβούλιο αποφαίνεται για το κατεπείγον των θεμάτων.

4. Ο πρόεδρος καλεί το συμβούλιο, ύστερα από γραπτό αίτημα του ενός τρίτου (1/3) τουλάχιστον των μελών του. Στην αίτηση αναφέρονται τα θέματα που θα συζητηθούν. Εάν ο πρόεδρος δεν συγκαλέσει το συμβούλιο το αργότερο μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την παραλαβή της αίτησης, το συμβούλιο συνέρχεται με πρόσκληση των μελών του που υπέβαλαν την αίτηση.

5. Ο πρόεδρος του συμβουλίου καλεί το συμβούλιο ύστερα από γραπτή αίτηση εκατό (100), τουλάχιστον, κατοίκων της κοινότητας. Στην αίτηση αναφέρονται τα θέματα που θα συζητηθούν. Εάν ο πρόεδρος δεν συγκαλέσει το συμβούλιο το αργότερο μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την παραλαβή της αίτησης, το συμβούλιο συνέρχεται με πρόσκληση του συμβούλου που αναδείχθηκε πρώτος σε σταυρούς και, επί ισοψηφίας, εκείνου που αναγράφεται πρώτος στην απόφαση ανακήρυξης.

6. Αν ο πρόεδρος του συμβουλίου της κοινότητας παραλείπει αδικαιολόγητα επί δύο (2) συνεχείς μήνες ή δύο (2) συνεχείς φορές κατά τις διατάξεις των παραγράφων 1 έως και 5 να συγκαλέσει το συμβούλιο, μπορεί να τεθεί σε αργία και, σε περίπτωση υποτροπής, να τιμωρηθεί με την ποινή της έκπτωσης από το αξίωμα κατά την προβλεπόμενη πειθαρχική διαδικασία, σύμφωνα με το άρθρο 234.»

Άρθρο 90
Λειτουργία συμβουλίου κοινότητας – Αντικατάσταση του άρθρου 89 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 89 του ν. 3852/2010, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 85
Τόπος συνεδρίασης, απαρτία και λήψη αποφάσεων του συμβουλίου της κοινότητας

1. Οι συνεδριάσεις του συμβουλίου της κοινότητας είναι δημόσιες και γίνονται στο γραφείο αυτής υπό την προεδρία του προέδρου του συμβουλίου.

2. Το συμβούλιο έχει απαρτία όταν είναι παρόντα τα δύο τρίτα (2/3) των μελών του.

3. Το συμβούλιο λαμβάνει τις αποφάσεις του με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων, αν δεν υπάρχει άλλη διάταξη που ορίζει διαφορετικά.

4. Αν κάποιο μέλος του συμβουλίου αρνηθεί ψήφο ή δώσει λευκή ψήφο, λογίζεται ως παρόν κατά τη συνεδρίαση, μόνο για το σχηματισμό της απαρτίας. Τόσο η άρνηση ψήφου, όσο και η λευκή ψήφος δεν υπολογίζονται στην καταμέτρηση θετικών και αρνητικών ψήφων.

5. Τα μέλη του συμβουλίου της κοινότητας που ήταν παρόντα κατά την έναρξη της συνεδρίασης και με την παρουσία τους υπήρξε απαρτία, και αν ακόμη αποχωρήσουν, λογίζονται, ως παρόντα μέχρι το τέλος της συνεδρίασης. Ο κανόνας αυτός εφαρμόζεται όχι μόνο για τη συζήτηση κάθε συγκεκριμένου θέματος αλλά και για ολόκληρη συνεδρίαση. Στην περίπτωση αυτή, για τη λήψη απόφασης επί κάθε συγκεκριμένου θέματος, η απαιτούμενη πλειοψηφία δεν υπολογίζεται επί των πραγματικά παρόντων μελών κατά την ψηφοφορία, αλλά βάσει του αριθμού των μελών που απαιτούνται για την απαρτία.

6. Οι διατάξεις που αναφέρονται στο κώλυμα συμμετοχής δημοτικού συμβούλου στη συνεδρίαση του συμβουλίου εφαρμόζονται και για τους συμβούλους της κοινότητας.»

ΤΜΗΜΑ Γ΄
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ

Άρθρο 91
Συγκρότηση διοικήσεων νομικών προσώπων των δήμων

1. Όπου στις διατάξεις των άρθρων 227, 240, 243, 244, 246, 255, 266 του ν. 3463/2006 (Α΄ 114), όπως ισχύει, αναφέρεται ότι τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων των νομικών προσώπων των δήμων ορίζονται από το δημοτικό συμβούλιο κατά συγκεκριμένη αναλογία πλειοψηφίας –μειοψηφίας, η σχετική πρόβλεψη καταργείται από την επόμενη δημοτική περίοδο και, το σύνολο των μελών ορίζεται, με ψηφοφορία, από το δημοτικό συμβούλιο. Ο συνολικός αριθμός των μελών του διοικητικού συμβουλίου των νομικών προσώπων των δήμων δεν θίγεται.

2. Η παρ. 1 του άρθρου 3 του ν.1069/1980 (Α΄ 191), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η ΔΕΥΑ που συνιστάται από ένα (1) μόνο δήμο δι-

οικείται από Διοικητικό Συμβούλιο, που αποτελείται από τον δήμαρχο ή τον οριζόμενο από αυτόν σύμβουλο ως Πρόεδρο, έναν (1) ακόμη αιρετό εκπρόσωπο που ορίζεται με απόφαση του δημάρχου και πέντε (5) έως εννέα (9) ακόμη αιρετούς εκπροσώπους του δήμου, που ορίζονται με απόφαση του οικείου Δημοτικού Συμβουλίου. Πλέον των αιρετών εκπροσώπων του δήμου, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, ως μέλη του διοικητικού συμβουλίου ορίζονται ακόμη, ένα (1) μέλος ως εκπρόσωπος των εργαζομένων στην επιχείρηση, οριζόμενος από την πλέον αντιπροσωπευτική συνδικαλιστική οργάνωση των εργαζομένων στην επιχείρηση ή εφόσον ελλείπει τέτοια, από το σύνολο των εργαζομένων στην επιχείρηση, τους οποίους ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου συγκαλεί σε γενική συνέλευση για το σκοπό αυτόν και ένα (1) μέλος ως εκπρόσωπος περιβαλλοντικού ή κοινωνικού φορέα της περιοχής, κάτοχος πτυχίου Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ισότιμου τίτλου της αλλοδαπής, με αποδεδειγμένη εμπειρία ή γνώσεις συναφείς με το αντικείμενο της επιχείρησης. Ο καθορισμός του περιβαλλοντικού ή κοινωνικού φορέα του προηγούμενου εδαφίου και η διαπίστωση της συνδρομής των προϋποθέσεων στο πρόσωπο του προτεινόμενου από αυτόν μέλους, γίνεται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου. Τυχόν ανεξάρτητα μέλη, εφόσον ο συνολικός αριθμός των μελών που προβλέπονται από τον οικείο Οργανισμό υπερβαίνει τον αριθμό των μελών που ορίζονται κατά τα προηγούμενα εδάφια, είναι δημότες ή μόνιμοι κάτοικοι του οικείου δήμου, με αποδεδειγμένη εμπειρία ή γνώσεις συναφείς με το αντικείμενο της επιχείρησης και ορίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία της επόμενης παραγράφου.»

3. Η παρ. 3 του άρθρου 3 του ν. 1069/1980 (Α΄ 191) όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Σε περίπτωση συμμετοχής στην επιχείρηση περισσότερων του ενός δήμων, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου προσαυξάνονται ανάλογα, με την υπόδειξη, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, τριών (3) αιρετών εκπροσώπων από κάθε Δημοτικό Συμβούλιο και, σε περίπτωση, που προκύπτει άρτιος συνολικός αριθμός μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, το Δημοτικό Συμβούλιο του δήμου της έδρας της επιχείρησης υποδεικνύει έναν (1) επιπλέον αιρετό εκπρόσωπο. Στην περίπτωση διαδημοτικών επιχειρήσεων, ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου είναι ο Δήμαρχος της έδρας της επιχείρησης ή ο οριζόμενος από αυτόν σύμβουλος. Ο περιβαλλοντικός ή κοινωνικός φορέας που υποδεικνύει εκπρόσωπό του και τα ανεξάρτητα μέλη που επιλέγονται με τη διαδικασία της προηγούμενης παραγράφου ορίζονται από το Δημοτικό Συμβούλιο του δήμου της έδρας της επιχείρησης. Ο αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου είναι ο δήμαρχος του μεγαλύτερου σε πληθυσμό δήμου που συμμετέχει στην επιχείρηση, πλην του δήμου της έδρας της επιχείρησης, ή ο οριζόμενος από αυτόν σύμβουλος.»

ΤΜΗΜΑ Δ΄

Άρθρο 92
Έναρξη ισχύος Κεφαλαίου Ε΄

Οι διατάξεις του Κεφαλαίου Ε΄ ισχύουν από τη δημοτική περίοδο που αρχίζει μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Άρθρο 93
Αντιπεριφερειάρχες – Αντικατάσταση του άρθρου 160 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 160 του ν. 3852/2010, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 160
Αντιπεριφερειάρχες

1. Τον περιφερειάρχη επικουρούν οι αντιπεριφερειάρχες, οι οποίοι ορίζονται και ανακαλούνται με απόφασή του που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Αντιπεριφερειάρχης δεν μπορεί να οριστεί σύμβουλος που ανήκει σε διαφορετική περιφερειακή παράταξη από αυτή του περιφερειάρχη, εάν ο ορισμός δεν εγκριθεί από την πλειοψηφία των συμβούλων της παράταξης στην οποία ανήκει ο σύμβουλος αυτός.

2. Οι αντιπεριφερειάρχες διακρίνονται σε χωρικούς και σε θεματικούς, ως εξής:

α) Οι χωρικοί αντιπεριφερειάρχες είναι ίσοι σε αριθμό με τις Περιφερειακές ενότητες της οικείας περιφέρειας, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου, Νοτίου Αιγαίου, Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Θεσσαλίας και Ιονίων Νήσων, όπου οι χωρικοί αντιπεριφερειάρχες είναι ίσοι σε αριθμό με τους νομούς της οικείας περιφέρειας. Οι θέσεις των χωρικών αντιπεριφερειαρχών καλύπτονται υποχρεωτικά, με ορισμό από τον περιφερειάρχη, μεταξύ των περιφερειακών συμβούλων που εκλέγονται στην οικεία περιφερειακή ενότητα, με την απόφαση της παραγράφου 1.

β) Οι θεματικοί αντιπεριφερειάρχες μπορούν να είναι έως και έξι (6) σε κάθε περιφέρεια. Ορίζονται δυνητικά από τον περιφερειάρχη, με την απόφαση της παραγράφου 1, μεταξύ όλων των περιφερειακών συμβούλων.

3. Οι χωρικοί αντιπεριφερειάρχες έχουν τις εξής αρμοδιότητες:

α) συντονίζουν και εποπτεύουν τις υπηρεσίες της περιφέρειας που λειτουργούν στα όρια της περιφερειακής ενότητας,

β) μεριμνούν για την εφαρμογή των αποφάσεων του περιφερειάρχη, του περιφερειακού συμβουλίου και της οικονομικής επιτροπής, που αφορούν την περιφερειακή ενότητα όπου είναι κατά τόπον αρμόδιοι,

γ) ασκούν τις αρμοδιότητες που τους μεταβιβάζει ο περιφερειάρχης

δ) διατυπώνουν εισήγηση προς το περιφερειακό συμβούλιο για το σχεδιασμό μέτρων πολιτικής προστασίας της περιφερειακής ενότητας,

ε) έχουν την ευθύνη της διάθεσης και του συντονισμού δράσης του απαραίτητου δυναμικού και μέσων για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των φυσικών και άλλων καταστροφών στην περιφερειακή ενότητά τους, σύμφωνα με τις οδηγίες και τις κατευθύνσεις που τους παρέχει ο περιφερειάρχης,

στ) προεδρεύουν του Συντονιστικού Οργάνου Πολιτικής Προστασίας της περιφερειακής ενότητας,

ζ) συμμετέχουν στη διοίκηση κληροδοτήματος, με έδρα την πρωτεύουσα της περιφερειακής ενότητας στην οποία ασκούν τα καθήκοντά τους, στις περιπτώσεις που

προβλέπεται από την πράξη σύστασής του ή κατ' άλλο νόμιμο τρόπο, η συμμετοχή του Νομάρχη της καταργηθείσας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

Οι χωρικοί αντιπεριφερειάρχες δύνανται να συγκαλούν τους περιφερειακούς συμβούλους της οικείας περιφερειακής ενότητας και να διαβουλεύονται επί των θεμάτων που περιλαμβάνονται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους σύμφωνα με την παράγραφο αυτή, καθώς και για κάθε άλλο θέμα που αφορά την οικεία περιφερειακή ενότητα.

4. Στους θεματικούς αντιπεριφερειάρχες ο περιφερειάρχης αναθέτει με απόφασή του την άσκηση τομέων αρμοδιοτήτων της περιφέρειας. Μπορεί, επίσης, να τους μεταβιβάζει την άσκηση συγκεκριμένων αρμοδιοτήτων του. Όμοιες αρμοδιότητες μπορεί ο περιφερειάρχης να αναθέτει, συμπληρωματικά προς τις αρμοδιότητες της παραγράφου 3, και στους χωρικούς αντιπεριφερειάρχες.

5. Οι αντιπεριφερειάρχες μπορούν, για την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, οι οποίες μεταβιβάζονται σε αυτούς από τον περιφερειάρχη, να παρέχουν εξουσιοδότηση υπογραφής, με εντολή τους, σε προϊσταμένους υπηρεσιών της περιφέρειας, με εξαίρεση χρηματικά εντάλματα πληρωμών.

6. Η θητεία των αντιπεριφερειαρχών δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δύο (2) ετών. Κατά τη διάρκεια της θητείας τους οι αντιπεριφερειάρχες δεν μπορούν να εκλεγούν μέλη του προεδρείου του περιφερειακού συμβουλίου. Η ανάκληση του αντιπεριφερειάρχη πριν τη λήξη της θητείας του είναι δυνατή με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του περιφερειάρχη.

7. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος αντιπεριφερειάρχη οι αρμοδιότητές του ασκούνται από τον περιφερειάρχη ή άλλον αντιπεριφερειάρχη που ορίζει ο περιφερειάρχης με την πράξη της παραγράφου 1.»

Άρθρο 94
Αναπλήρωση – Αντικατάσταση περιφερειάρχη – Αντικατάσταση του άρθρου 161 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 161 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 161
Αναπλήρωση και αντικατάσταση περιφερειάρχη

1. Όταν ο περιφερειάρχης απουσιάζει ή κωλύεται ή έχει τεθεί σε αργία ή η θέση του είναι κενή για οποιονδήποτε λόγο, τον αναπληρώνει ένας από τους αντιπεριφερειάρχες, με τη σειρά αναπλήρωσης που αυτός έχει ορίσει.

2. Αν ο περιφερειάρχης παραιτηθεί, εκπέσει, αποβιώσει ή ακυρωθεί η εκλογή του, τα καθήκοντα του ασκεί, ώσπου να εκλεγεί νέος περιφερειάρχης, ένας από τους αντιπεριφερειάρχες με τη σειρά αναπλήρωσης, που αυτός έχει ορίσει.

3. Αν δεν έχει οριστεί αντιπεριφερειάρχης, η αναπλήρωση του περιφερειάρχη γίνεται από τον περιφερειακό σύμβουλο του επιτυχόντος συνδυασμού, που έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους στην πολυπληθέστερη περιφερειακή ενότητα και, σε περίπτωση ισοψηφίας, διενεργείται κλήρωση.»

Άρθρο 95
Εκλογή νέου περιφερειάρχη σε περίπτωση κένωσης της θέσης– Αντικατάσταση του άρθρου 162 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 162 του ν. 3852/2010, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 162
Εκλογή νέου περιφερειάρχη

1. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 161, μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών αφότου κενώθηκε η θέση, το περιφερειακό συμβούλιο συνέρχεται σε ειδική συνεδρίαση, ύστερα από πρόσκληση του προέδρου του και εκλέγει ως περιφερειάρχη, με μυστική ψηφοφορία και με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του, ένα σύμβουλο, που έχει εκλεγεί με τον πρώτο ή με το δεύτερο σε ψήφους συνδυασμό. Η πρόσκληση επιδίδεται με οποιοδήποτε δημόσιο όργανο ή όργανο της περιφέρειας, έως και την παραμονή της συνεδρίασης. Αν ύστερα από δύο διαδοχικές ψηφοφορίες κανείς δεν συγκεντρώνει την πλειοψηφία που απαιτεί το πρώτο εδάφιο, γίνεται τρίτη ψηφοφορία, κατά την οποία εκλέγεται όποιος συγκεντρώνει τη σχετική πλειοψηφία. Όλες οι ψηφοφορίες γίνονται στην ίδια συνεδρίαση. Αν στην τρίτη ψηφοφορία δύο ή περισσότεροι έλαβαν ίσο αριθμό ψήφων, γίνεται κλήρωση ανάμεσά τους. Για την εκλογή αυτή γίνεται λεπτομερής μνεία στα πρακτικά.

2. Αν δεν επιτευχθεί εκλογή για οποιονδήποτε λόγο ή αν η συνεδρίαση ματαιωθεί, η διαδικασία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή και εφαρμόζονται όσα ορίζονται στην παράγραφο 1.

3. Αν και στη συνεδρίαση αυτή δεν επιτευχθεί εκλογή ή η συνεδρίαση ματαιωθεί, επειδή δεν υπήρξε απαρτία, διενεργείται τρίτη συνεδρίαση, κατά την οποία εκλέγεται αυτός που θα λάβει το μεγαλύτερο αριθμό ψήφων και, σε περίπτωση ισοψηφίας, διενεργείται κλήρωση.

4. Η απόφαση για την εκλογή του περιφερειάρχη υποβάλλεται μέσα σε προθεσμία δύο (2) ημερών στον οικείο Επόπτη Ο.Τ.Α., ο οποίος αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από προσφυγή δημότη της περιοχής της περιφέρειας ελέγχει τη νομιμότητά της και εκδίδει απόφαση μέσα σε πέντε (5) ημέρες το αργότερο, αφότου την έλαβε. Αν ο Επόπτης Ο.Τ.Α. ακυρώσει την εκλογή του περιφερειάρχη, το περιφερειακό συμβούλιο συνέρχεται πάλι για να εκλέξει περιφερειάρχη την πρώτη Κυριακή μετά πάροδο τριών (3) ημερών από την περιέλευση της ακυρωτικής απόφασης στην περιφέρεια και τηρείται η προβλεπόμενη κατά τα ανωτέρω διαδικασία.

5. Αν αυτός που έχει εκλεγεί περιφερειάρχης αποποιηθεί την εκλογή του, αποβιώσει ή ακυρωθεί η εκλογή του ή η θέση του μείνει κενή για οποιονδήποτε λόγο, στο διάστημα που μεσολαβεί μέχρι την εγκατάσταση των αρχών της περιφέρειας, τα καθήκοντα του εκτελεί, μέχρι να εκλεγεί νέος περιφερειάρχης, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1 έως 3, ο σύμβουλος του επιτυχόντος συνδυασμού, που έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους και, σε περίπτωση ισοψηφίας, διενεργείται κλήρωση. Η προθεσμία της παραγράφου 1 για την εκλο-

γή νέου περιφερειάρχη αρχίζει από την ημερομηνία εγκατάστασης των αρχών της περιφέρειας. Σε όλες τις περιπτώσεις της παραγράφου αυτής, ο Επόπτης Ο.Τ.Α. εκδίδει διαπιστωτική πράξη.»

Άρθρο 96
Αποφασιστικού χαρακτήρα επιτροπές περιφερειακού συμβουλίου – Αντικατάσταση του άρθρου 164 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 164 του ν. 3852/2010, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 164
Αποφασιστικού χαρακτήρα επιτροπές περιφερειακού συμβουλίου

1. Με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, μπορεί να συνιστώνται μέχρι δύο (2) επιτροπές στις οποίες το συμβούλιο μεταβιβάζει αρμοδιότητές του για συγκεκριμένους τομείς περιφερειακής πολιτικής που ορίζονται από αυτό ανάλογα με τα χαρακτηριστικά και τις ιδιαιτερότητες της οικείας περιφέρειας. Μέλη των επιτροπών αυτών ορίζονται περιφερειακοί σύμβουλοι ανάλογα της δύναμης των περιφερειακών παρατάξεων. Δεν αποτελεί ασυμβίβαστο η ταυτόχρονη συμμετοχή των περιφερειακών συμβούλων στην οικονομική επιτροπή και στις επιτροπές του άρθρου αυτού. Ο αριθμός των μελών κάθε επιτροπής καθορίζεται με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου.

2. Πρόεδρος κάθε επιτροπής είναι ο αρμόδιος σχετικά με το αντικείμενο της επιτροπής αντιπεριφερειάρχης. Αντιπρόεδρος εκλέγεται στην πρώτη συνεδρίαση ένα από τα μέλη της επιτροπής.

3. Το περιφερειακό συμβούλιο μπορεί οποτεδήποτε να αποφασίζει ότι θα ασκήσει το ίδιο αρμοδιότητες που είχε μεταβιβάσει στις περιφερειακές επιτροπές. Οι επιτροπές, με απόφασή τους μπορούν επίσης να παραπέμπουν συγκεκριμένο θέμα της αρμοδιότητάς τους στο περιφερειακό συμβούλιο για τη λήψη απόφασης.

4. Για τη σύσταση των επιτροπών του περιφερειακού συμβουλίου, τη σύγκληση, την απαρτία, την πλειοψηφία, τη λήψη απόφασης και κάθε άλλο σχετικό θέμα, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις για την οικονομική επιτροπή.»

Άρθρο 97
Γνωμοδοτικού χαρακτήρα επιτροπές περιφερειακού συμβουλίου

Στο ν. 3852/2010 προστίθεται άρθρο 164Α ως εξής:

«Άρθρο 164Α
Γνωμοδοτικού χαρακτήρα επιτροπές περιφερειακού συμβουλίου

1. Το περιφερειακό συμβούλιο, ύστερα από πρόταση του προέδρου του, μπορεί να συγκροτεί γνωμοδοτικές επιτροπές, για την επεξεργασία και εισήγηση στο περιφερειακό συμβούλιο θεμάτων της αρμοδιότητας της περιφέρειας.

2. Στις επιτροπές προεδρεύει περιφερειακός σύμβουλος, που ορίζεται με την απόφαση της συγκρότησης. Σε αυτές μπορεί να μετέχουν σύμβουλοι που προτείνονται από όλες τις παρατάξεις του περιφερειακού συμβουλίου, υπάλληλοι της αρμόδιας διεύθυνσης της περιφέρειας, καθώς και ιδιώτες εμπειρογνώμονες στα θέματα της επιτροπής και εκπρόσωποι κοινωνικών φορέων της περιοχής.

3. Με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου που λαμβάνεται με την πλειοψηφία των δυο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του, είναι δυνατή η καταβολή εξόδων κίνησης και ημερήσιας αποζημίωσης, σε ιδιώτες μέλη επιτροπών, για μετακινήσεις τους στο εσωτερικό και στο εξωτερικό, οι οποίες γίνονται για εκτέλεση υπηρεσίας, σχετικής με το έργο τους, με τις προϋποθέσεις της υποπαραγράφου Δ9 της παρ. Δ του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α΄ 94), όπως εκάστοτε ισχύει.

4. Θέματα που έχουν εγγραφεί στην ημερήσια διάταξη, ύστερα από πρόταση του περιφερειάρχη ή του ενός πέμπτου (1/5) των μελών του περιφερειακού συμβουλίου, μπορεί να παραπεμφθούν σε επιτροπή με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου, με την οποία καθορίζεται και προθεσμία για την υποβολή σχετικής μελέτης ή εισήγησης. Θέματα που εισάγει προς συζήτηση η οικονομική επιτροπή ή κάποια από τις επιτροπές του άρθρου 164 παραπέμπονται σε γνωμοδοτική επιτροπή, μόνο αν τη σχετική απόφαση λάβει η απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του περιφερειακού συμβουλίου. Πλην των ανωτέρω θεμάτων, ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου μπορεί να παραπέμπει σε γνωμοδοτική επιτροπή οποιοδήποτε άλλο θέμα και πριν από την εγγραφή του στην ημερήσια διάταξη.»

Άρθρο 98
Συγκρότηση – Εκλογή προεδρείου περιφερειακού συμβουλίου – Αντικατάσταση άρθρου 165 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 165 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 165
Συγκρότηση – εκλογή προεδρείου του περιφερειακού συμβουλίου

1. Το προεδρείο του περιφερειακού συμβουλίου αναδεικνύεται για διετή θητεία το πρώτο και το τρίτο έτος της περιφερειακής περιόδου.

Την πρώτη Κυριακή του Ιανουαρίου του έτους έναρξης της περιφερειακής περιόδου, το περιφερειακό συμβούλιο συνέρχεται, προς τούτο, ύστερα από πρόσκληση του συμβούλου του επιτυχόντος συνδυασμού που έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους και, σε περίπτωση ισοψηφίας, εκείνου που είναι γραμμένος πρώτος κατά σειρά στην απόφαση του δικαστηρίου. Στη συνεδρίαση αυτή προεδρεύει ο σύμβουλος που συγκάλεσε το συμβούλιο, ο οποίος αναθέτει τα καθήκοντα του ειδικού γραμματέα του συμβουλίου σε έναν από τους υπαλλήλους της περιφέρειας. Την πρώτη Κυριακή του Ιανουαρίου του τρίτου έτους αυτής, το περιφερειακό συμβούλιο συνέρχεται για την ανάδειξη νέου προεδρείου, ύστερα από πρόσκληση του προέδρου του, ενώ καθήκοντα ειδικού γραμματέα ασκεί ο γραμματέας του περιφερειακού συμβουλίου.

2. Το προεδρείο του περιφερειακού συμβουλίου συγκροτείται από τον πρόεδρο, τον αντιπρόεδρο και τον γραμματέα, ως εξής:

α) Ο πρόεδρος προέρχεται από την παράταξη του εκλεγέντος περιφερειάρχη, είτε αναδείχθηκε πρώτη είτε δεύτερη σε εκλογική δύναμη.

β) Ο αντιπρόεδρος προέρχεται από την παράταξη που αναδείχθηκε, αντίστοιχα, δεύτερη ή πρώτη σε εκλογική δύναμη, αλλά δεν ανέδειξε τον περιφερειάρχη.

γ) Ο γραμματέας προέρχεται από την τρίτη σε εκλογική δύναμη παράταξη.

3. Ο πρόεδρος, ο αντιπρόεδρος και ο γραμματέας του περιφερειακού συμβουλίου εκλέγονται κατά τη συνεδρίαση της παραγράφου 1, χωριστά και με μυστική ψηφοφορία, σύμφωνα με την ακόλουθη διαδικασία:

α) Πρώτα καλούνται οι περιφερειακοί σύμβουλοι που ανήκουν στην παράταξη του περιφερειάρχη και εκλέγουν με μυστική ψηφοφορία έναν εξ αυτών, ως προτεινόμενο για το αξίωμα του προέδρου του περιφερειακού συμβουλίου. Υποψήφιος για το αξίωμα αυτό εκλέγεται όποιος συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών της παράταξης. Αν κανείς από τους ενδιαφερόμενους δεν συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία, τότε η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται. Αν και κατά τη δεύτερη ψηφοφορία δεν συγκεντρωθεί η απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών της παράταξης ή υπάρξει ισοψηφία, διενεργείται και τρίτη ψηφοφορία μεταξύ των δύο επικρατέστερων υποψήφιων. Κατά την τρίτη ψηφοφορία εκλέγεται όποιος συγκεντρώσει τη σχετική πλειοψηφία των παρόντων. Σε περίπτωση ισοψηφίας γίνεται κλήρωση. Την κλήρωση διενεργεί ο προεδρεύων σύμβουλος.

β) Έπειτα καλούνται οι περιφερειακοί σύμβουλοι που ανήκουν στην παράταξη της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 2 και εκλέγουν με μυστική ψηφοφορία έναν από αυτούς, ως προτεινόμενο για το αξίωμα του αντιπροέδρου του περιφερειακού συμβουλίου, με την ίδια διαδικασία.

γ) Ακολούθως, καλούνται οι περιφερειακοί σύμβουλοι που ανήκουν στην παράταξη της περίπτωσης γ΄ της παραγράφου 2 και εκλέγουν με μυστική ψηφοφορία έναν από αυτούς, ως προτεινόμενο για το αξίωμα του γραμματέα του περιφερειακού συμβουλίου, με την ίδια διαδικασία.

Αν, για οποιαδήποτε από τις ανωτέρω θέσεις, δεν υπάρξει υποψηφιότητα προερχόμενη από την αντίστοιχη παράταξη, τότε καλείται το σύνολο του σώματος, προκειμένου να εκλέξει, μεταξύ του συνόλου των περιφερειακών συμβούλων, τον προτεινόμενο για το αξίωμα για το οποίο ελλείπει υποψήφιος, με την διαδικασία της περίπτωσης α΄.

δ) Μετά την εκλογή του προτεινόμενου υποψηφίου για καθένα από τα αξιώματα του προεδρείου του περιφερειακού συμβουλίου, το περιφερειακό συμβούλιο καλείται να επικυρώσει με ψηφοφορία την εκλογή του υποψηφίου που έχει υποδειχθεί για κάθε αξίωμα.

Ο υποψήφιος που έχει υποδειχθεί για κάθε αξίωμα θεωρείται ότι εκλέχθηκε, αν δεν υποβληθεί διαφορετική πρόταση ή αν καμία από τις διαφορετικές προτάσεις που υποβληθούν, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 2, κατά τη μυστική ψηφοφορία που διεξάγεται και στην οποία μετέχει και ο υποψήφιος που αρχικώς έχει υποδειχθεί, δεν καταφέρει να συγκεντρώσει τα 2/3 του συνολικού αριθμού των μελών του περιφερειακού συμβουλίου.

4. Αν, για οποιονδήποτε λόγο, το συμβούλιο δεν συγκληθεί, όπως ορίζει η παράγραφος 1, συνέρχεται χωρίς πρόσκληση, για την πρώτη θητεία του προέδρου περιφερειακού συμβουλίου, την πρώτη Κυριακή του Ιανουαρίου του έτους έναρξης της περιφερειακής περιόδου στις 10:00 π.μ. στην αίθουσα συνεδριάσεων του περιφερειακού συμβουλίου και, για τη δεύτερη θητεία του προέδρου περιφερειακού συμβουλίου, την πρώτη Κυριακή του μηνός Ιανουαρίου του τρίτου έτους αυτής, στις 10:00 π.μ. στη αίθουσα συνεδριάσεων του περιφερειακού συμβουλίου.

5. Αν δεν επιτευχθεί εκλογή για οποιονδήποτε λόγο ή η συνεδρίαση ματαιωθεί, επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, η συνεδρίαση επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή και εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παραγράφων 1 έως 4.

Αν και στη δεύτερη συνεδρίαση δεν επιτευχθεί εκλογή ή η συνεδρίαση ματαιωθεί, επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, θεωρείται ότι εκλέγονται, ανάλογα με την περίπτωση, οι σύμβουλοι που έλαβαν κατά σειρά τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, σύμφωνα με τη δικαστική απόφαση που τους ανακήρυξε, από την αντίστοιχη παράταξη σύμφωνα με την παράγραφο 2. Αν δεν υπάρχουν σύμβουλοι των παρατάξεων που προβλέπονται στην παράγραφο 2, οι θέσεις καταλαμβάνονται από τους συμβούλους της παράταξης του περιφερειάρχη, που έλαβαν κατά σειρά τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, σύμφωνα με την ίδια δικαστική απόφαση.

6. Τα πρακτικά της εκλογής διαβιβάζονται μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ημερών από τη διενέργεια της εκλογής στον Επόπτη Ο.Τ.Α., ο οποίος αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από προσφυγή δημότη ενώπιόν του, η οποία ασκείται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία πέντε (5) ημερών, από τη διενέργεια της εκλογής, αποφαίνεται για τη νομιμότητα της εκλογής, μέσα σε πέντε (5) ημέρες αφότου παρέλαβε τα πρακτικά.

7. Αν ακυρωθεί οποιαδήποτε εκλογή για τα ανωτέρω αξιώματα, η εκλογή επαναλαμβάνεται την πρώτη Κυριακή, μετά την παραλαβή της ακυρωτικής απόφασης.

8. Η εκλογή στη θέση του αντιπροέδρου και του γραμματέα του περιφερειακού συμβουλίου δεν συνεπάγεται κώλυμα συμμετοχής στις επιτροπές του περιφερειακού συμβουλίου.»

Άρθρο 99
Παραίτηση μελών του προεδρείου του περιφερειακού συμβουλίου – Αντικατάσταση του άρθρου 166 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 166 του ν. 3852/2010, αντικαθίσταται ως εξής :

«Άρθρο 166
Παραίτηση

1. Η παραίτηση από το αξίωμα του προέδρου, του αντιπροέδρου και του γραμματέα του περιφερειακού συμβουλίου υποβάλλεται στο συμβούλιο και γίνεται οριστική, αφότου πληρωθεί η αντίστοιχη θέση. Ο παραιτούμενος παραμένει σύμβουλος.

2. Για την αποδοχή της παραίτησης γίνεται ειδική συνεδρίαση την πρώτη Κυριακή μετά την υποβολή της παραίτησης. Στην ίδια συνεδρίαση, με τη διαδικασία του

άρθρου 165, το συμβούλιο, μετά την αποδοχή της παραίτησης, προβαίνει, κατά περίπτωση, στην εκλογή νέου προέδρου, αντιπροέδρου ή γραμματέα, με τη διαδικασία του προηγούμενου άρθρου.»

Άρθρο 100
Σύγκληση περιφερειακού συμβουλίου – Αντικατάσταση του άρθρου 167 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 167 του ν. 3852/2010, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 167
Σύγκληση περιφερειακού συμβουλίου

1. Το περιφερειακό συμβούλιο συνεδριάζει υποχρεωτικά, ύστερα από πρόσκληση του προέδρου του, σε τακτική συνεδρίαση τουλάχιστον μία φορά το μήνα. Οι συνεδριάσεις του συμβουλίου γίνονται πάντοτε στο κατάστημα της έδρας της περιφέρειας και είναι δημόσιες. Το συμβούλιο μπορεί να συνεδριάσει σε άλλον τόπο μετά από απόφαση του συμβουλίου. Το συμβούλιο, με αιτιολογημένη απόφαση που λαμβάνεται με πλειοψηφία των τριών πέμπτων (3/5) του συνολικού αριθμού των μελών και απαγγέλλεται σε δημόσια συνεδρίαση, μπορεί να συνεδριάζει κεκλεισμένων των θυρών. Στις νησιωτικές περιφέρειες το συμβούλιο μπορεί να συνεδριάζει και μέσω τηλεδιάσκεψης σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Το ίδιο ισχύει και για τις λοιπές περιφέρειες σε κατεπείγουσες μόνο περιπτώσεις.

2. Ο πρόεδρος καλεί το συμβούλιο σε συνεδρίαση με γραπτή πρόσκληση, στην οποία αναφέρονται τα θέματα της ημερήσιας διάταξης και συνοδεύεται από γραπτή εισήγηση επί των θεμάτων που θα συζητηθούν. Η πρόσκληση δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της περιφέρειας και αποστέλλεται ηλεκτρονικά ή ταχυδρομικά μαζί με τις εισηγήσεις στους συμβούλους πέντε (5) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από την ημέρα που ορίζεται για τη συνεδρίαση. Ο περιφερειακός σύμβουλος οφείλει αμέσως μετά την εγκατάστασή του να δηλώσει στον πρόεδρο τη διεύθυνση κατοικίας του και τα στοιχεία επικοινωνίας ή να ορίσει με την ίδια δήλωση αντίκλητο στην έδρα της περιφέρειας, στον οποίο θα επιδίδονται οι προσκλήσεις για τις συνεδριάσεις του περιφερειακού συμβουλίου, καθώς και να ορίσει με την ίδια δήλωση τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του ή οποιοδήποτε, κατά την επιλογή του, πρόσφορο μέσο για τη γνωστοποίηση. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις η πρόσκληση αυτή μπορεί να επιδοθεί την ημέρα της συνεδρίασης. Στην πρόσκληση πρέπει να αναφέρεται για ποιο λόγο η συνεδρίαση είναι κατεπείγουσα. Πριν από τη συζήτηση το συμβούλιο αποφαίνεται για το κατεπείγον των θεμάτων.

3. Ο πρόεδρος καλεί επίσης το συμβούλιο, όποτε το ζητήσει ο περιφερειάρχης, η οικονομική επιτροπή ή το ένα τρίτο (1/3) τουλάχιστον του συνολικού αριθμού των μελών του συμβουλίου με γραπτή αίτηση, στην οποία αναφέρονται τα θέματα που θα συζητηθούν. Στην περίπτωση αυτή τα θέματα αυτά προηγούνται, έναντι των λοιπών θεμάτων, στη συζήτηση κατά τη συνεδρίαση του περιφερειακού συμβουλίου. Αν κατά τον υπολογισμό του ενός τρίτου (1/3) προκύπτει δεκαδικός αριθμός, τότε ο αριθμός αυτός στρογγυλοποιείται στην αμέσως μεγαλύτερη μονάδα, εφόσον πρόκειται για υποδιαίρεση μεγαλύτερη ή ίση του ημίσεως (0,5).

Αν το συμβούλιο δεν συγκληθεί το αργότερο μέχρι την έκτη ημέρα από την υποβολή της αίτησης, συνέρχεται, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2, ύστερα από πρόσκληση εκείνων που υπέβαλαν την αίτηση και αποφασίζει για τα θέματα για τα οποία είχε ζητηθεί η σύγκλησή του.

Αν ο πρόεδρος παραλείψει αδικαιολόγητα δύο συνεχείς φορές να καλέσει το συμβούλιο, μπορεί με απόφαση του οικείου Επόπτη Ο.Τ.Α., να τεθεί σε αργία και, σε περίπτωση υποτροπής, να κηρυχθεί έκπτωτος από το αξίωμα, σύμφωνα με τα άρθρα 233 και 234.

Δεν μπορεί να επανυποβληθεί αίτημα για το ίδιο θέμα, πριν παρέλθουν δύο (2) μήνες, αφότου εκδόθηκε απορριπτική απόφαση του συμβουλίου, εκτός αν γίνεται επίκληση νεότερων στοιχείων.

4. Στις συνεδριάσεις του συμβουλίου καλείται ο περιφερειάρχης, διαφορετικά η συνεδρίαση είναι άκυρη. Ο περιφερειάρχης μετέχει στις συζητήσεις του συμβουλίου χωρίς ψήφο. Ο περιφερειάρχης έχει το δικαίωμα να εκφράζει τις απόψεις του κατά προτεραιότητα. Όταν ο περιφερειάρχης απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνεται νομίμως. Στην περίπτωση όμως αυτή ο αναπληρωτής δεν στερείται του δικαιώματος της ψήφου κατά τη λήψη αποφάσεων από το συμβούλιο. Στις συνεδριάσεις του περιφερειακού συμβουλίου μπορούν να λάβουν το λόγο, εκτός του περιφερειάρχη, οι αντιπεριφερειάρχες, οι επικεφαλής των παρατάξεων και οι ειδικοί αγορητές ανά θέμα, οι οποίοι ορίζονται από τις παρατάξεις με σχετική γραπτή δήλωσή τους στο προεδρείο πριν από την έναρξη της συνεδρίασης. Με τον ίδιο τρόπο μπορούν να εγγραφούν ως ομιλητές και οι περιφερειακοί σύμβουλοι που επιθυμούν να τοποθετηθούν ανά θέμα. Με τον κανονισμό λειτουργίας του περιφερειακού συμβουλίου επιβάλλονται χρονικοί περιορισμοί για τις αγορεύσεις και τις συζητήσεις στο περιφερειακό συμβούλιο, για τον περιφερειάρχη, τους αντιπεριφερειάρχες, τους επικεφαλής των παρατάξεων, τους ειδικούς αγορητές και τους περιφερειακούς συμβούλους.

5. Με απόφασή του, η οποία λαμβάνεται με απλή πλειοψηφία των παρόντων μελών του, το περιφερειακό συμβούλιο μπορεί να επιτρέπει να λάβουν το λόγο εκπρόσωποι φορέων ή πολίτες που παρευρίσκονται στη συνεδρίαση, εφόσον το ζητήσουν.

6. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, ύστερα από γνώμη της Ένωσης Περιφερειών, εκδίδεται πρότυπος κανονισμός λειτουργίας του περιφερειακού συμβουλίου, ο οποίος δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Αν δεν έχει θεσπισθεί κανονισμός λειτουργίας από το περιφερειακό συμβούλιο, ισχύει ο πρότυπος κανονισμός.»

Άρθρο 101
Λειτουργία – Παρατάξεις περιφερειακού συμβουλίου – Αντικατάσταση του άρθρου 168 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 168 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 168
Λειτουργία περιφερειακού συμβουλίου – περιφερειακές παρατάξεις

1. Ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου καταρτίζει την ημερήσια διάταξη. Στην ημερήσια διάταξη ανα-

γράφονται υποχρεωτικά και όλα τα θέματα που προτείνει ο περιφερειάρχης, οι αντιπεριφερειάρχες, η εκτελεστική επιτροπή, καθώς και η οικονομική επιτροπή. Το περιφερειακό συμβούλιο έχει δικαίωμα να αποφασίζει, μετά από σχετική πρόταση-εισήγηση του προέδρου ή του περιφερειάρχη ή οποιουδήποτε συμβούλου επικεφαλής περιφερειακής παράταξης και χωρίς συζήτηση, με την πλειοψηφία των παρόντων μελών του, ότι ένα θέμα το οποίο δεν είναι γραμμένο στην ημερήσια διάταξη είναι κατεπείγον, να το συζητήσει και να πάρει απόφαση γι' αυτό πριν από την έναρξη της συζήτησης των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης.

2. Τον πρόεδρο του περιφερειακού συμβουλίου που απουσιάζει ή κωλύεται αναπληρώνει ο αντιπρόεδρος. Αν απουσιάζει ή κωλύεται και ο αντιπρόεδρος, καθήκοντα προέδρου ασκεί όποιος από τους παρόντες συμβούλους της παράταξης του περιφερειάρχη έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους και, σε περίπτωση ισοψηφίας, όποιος είναι γραμμένος πρώτος στην απόφαση του δικαστηρίου.

3. Ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου μπορεί να ζητεί στοιχεία από τις υπηρεσίες της περιφέρειας και να καλεί στις συνεδριάσεις οποιονδήποτε για τη διατύπωση απόψεων ή παροχή στοιχείων και πληροφοριών για τις υποθέσεις της περιφέρειας.

4. Ο πρόεδρος του συμβουλίου διευθύνει τη συζήτηση, λαμβάνει κάθε κατάλληλο μέτρο για την ομαλή διεξαγωγή της συνεδρίασης και μπορεί να διατάξει την αποβολή από την αίθουσα κάθε προσώπου, από το ακροατήριο, που διαταράσσει τη συνεδρίαση.

5. Για τη γραμματειακή υποστήριξη των συνεδριάσεων του περιφερειακού συμβουλίου ορίζονται υπάλληλοι της περιφέρειας με απόφαση του περιφερειάρχη. Στους υπαλλήλους αυτούς παρέχεται, για κάθε συνεδρίαση στην οποία λαμβάνουν μέρος, αποζημίωση ίση με τα δύο τρίτα (2/3) της αποζημίωσης που λαμβάνουν τα μέλη του περιφερειακού συμβουλίου.

6. Τα μέλη του περιφερειακού συμβουλίου ανήκουν σε περιφερειακές παρατάξεις ανάλογα με το συνδυασμό με τον οποίο έχουν εκλεγεί, ανεξαρτήτως αριθμού εκλεγέντων.

7. Επικεφαλής της περιφερειακής παράταξης είναι ο σύμβουλος που ήταν υποψήφιος περιφερειάρχης και στην περίπτωση θανάτου, παραίτησης ή αδυναμίας του, ο σύμβουλος που εκλέγεται από την πλειοψηφία των περιφερειακών συμβούλων, που ανήκουν στην παράταξη.

8. Κατά προτεραιότητα και πάντα μετά τον περιφερειάρχη οι επικεφαλής των παρατάξεων εκφράζουν τις απόψεις τους σύμφωνα με τη σειρά εκλογής τους.

9. Μέλος του περιφερειακού συμβουλίου μπορεί με γραπτή δήλωσή του προς το προεδρείο να ανεξαρτητοποιηθεί από την περιφερειακή παράταξη, με την οποία έχει εκλεγεί.

10. Αν η περιφερειακή παράταξη έχει τρία (3) τουλάχιστον μέλη, με αιτιολογημένη απόφαση και με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) αυτών, είναι δυνατόν να διαγραφεί σύμβουλος, ο οποίος είναι μέλος της.

11. Μέλος του περιφερειακού συμβουλίου που ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε από την παράταξή του, μπορεί να ενταχθεί σε άλλη, με γραπτή δήλωση που υποβάλλεται στο προεδρείο του περιφερειακού συμβουλίου και υπογράφεται από τον ίδιο και τα δύο τρίτα (2/3) τουλάχιστον των μελών της παράταξης στην οποία προσχωρεί, εφόσον αυτή έχει τουλάχιστον τρία (3) μέλη, ή από όλα τα μέλη της παράταξης στην οποία προσχωρεί, εφόσον αυτή έχει λιγότερα από τρία (3) μέλη.

12. Υφιστάμενες παρατάξεις μπορούν να συνενωθούν σχηματίζοντας νέα παράταξη, με γραπτή δήλωση προς το προεδρείο του περιφερειακού συμβουλίου, την οποία υπογράφει το σύνολο των μελών των συνενούμενων παρατάξεων.

13. Το μέλος που ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε από την παράταξή του, εκτός από την περίπτωση της προηγούμενης παραγράφου, δεν μπορεί να εξακολουθήσει να είναι μέλος του προεδρείου, όπου εκλέχτηκε ως μέλος της παράταξης από την οποία ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε. Είναι δυνατή, όμως, η επανένταξή του στην παράταξη από την οποία ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε, εφόσον τούτο γίνει δεκτό από τα δύο τρίτα (2/3) των μελών, προκειμένου για παρατάξεις που έχουν τουλάχιστον τρία (3) μέλη και από όλα τα μέλη, προκειμένου για παρατάξεις με λιγότερα από τρία (3) μέλη.

14. Για την αποδοτικότερη λειτουργία των περιφερειακών παρατάξεων η περιφερειακή αρχή τους παραχωρεί κατάλληλα εξοπλισμένο χώρο και γραμματειακή υποστήριξη.»

Άρθρο 102
Τροποποίηση του άρθρου 169 του ν. 3852/2010

Το τρίτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 169 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Αν μέλος του συμβουλίου αρνηθεί ψήφο ή δώσει λευκή ψήφο, λογίζεται ως παρόν κατά τη συνεδρίαση μόνο για τον υπολογισμό της απαρτίας, ενώ τόσο η άρνηση όσο και η λευκή ψήφος δεν υπολογίζονται για την καταμέτρηση θετικών και αρνητικών ψήφων.»

Άρθρο 103
Οικονομική επιτροπή – Αντικατάσταση του άρθρου 175 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 175 του ν. 3852/2010, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 175
Οικονομική Επιτροπή

1. Η οικονομική επιτροπή αποτελείται από τον περιφερειάρχη ή τον οριζόμενο από αυτόν αντιπεριφερειάρχη ως πρόεδρο, δύο ακόμη αντιπεριφερειάρχες ως μέλη οριζόμενα από τον περιφερειάρχη και έξι (6) μέλη στις περιφέρειες με πληθυσμό έως 300.000 κατοίκους, οκτώ (8) μέλη στις περιφέρειες έως 800.000 κατοίκους και δέκα (10) μέλη στις περιφέρειες με πληθυσμό άνω των 800.000 κατοίκων. Τα μέλη της οικονομικής επιτροπής εκλέγονται από το περιφερειακό συμβούλιο. Η διάρκεια της θητείας των μελών της οικονομικής επιτροπής είναι δύο (2) έτη. Το περιφερειακό συμβούλιο, μετά την εκλογή του προεδρείου κατά τις ημερομηνίες που ορίζονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 165 και κατά τη διάρκεια της ίδιας συνεδρίασης, εκλέγει μεταξύ των μελών του, με μυστική ψηφοφορία, τα μέλη της οικονομικής επιτροπής, με τη διαδικασία των παραγράφων 2 έως 8.

2. Οι περιφερειακές παρατάξεις καταρτίζουν ψηφοδέλτια με τους υποψήφιους, για την οικονομική επιτροπή, συμβούλους που ανήκουν στη δύναμή τους. Σύμβουλοι που δεν ανήκουν σε καμία παράταξη μπορούν να υ-

ποβάλλουν επίσης την υποψηφιότητά τους σε ξεχωριστά ψηφοδέλτια. Κάθε σύμβουλος μπορεί να επιλέγει από το ψηφοδέλτιο της επιλογής του, υποψηφίους μέχρι του συνολικού αριθμού των εκλεγόμενων μελών της επιτροπής, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη ο περιφερειάρχης και οι οριζόμενοι από αυτόν αντιπεριφερειάρχες. Ψηφοδέλτιο στο οποίο έχουν σημειωθεί περισσότεροι σταυροί προτίμησης από τους προβλεπόμενους στο προηγούμενο εδάφιο θεωρείται έγκυρο, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη, όμως, κανένας σταυρός προτίμησης.

3. Οι έδρες των μελών της επιτροπής που εκλέγονται κατανέμονται μεταξύ των παρατάξεων και των μεμονωμένων συμβούλων ανάλογα με τον αριθμό των ψήφων που λαμβάνουν. Το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων διαιρείται με τον αριθμό των εδρών των εκλεγόμενων μελών της επιτροπής, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη ο περιφερειάρχης και οι οριζόμενοι από αυτόν αντιπεριφερειάρχες και το πηλίκο της διαίρεσης, παραλειπομένου του κλάσματος, αποτελεί το εκλογικό μέτρο. Κάθε παράταξη καταλαμβάνει τόσες έδρες στην κάθε επιτροπή όσες φορές χωρεί το εκλογικό μέτρο στον αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβε. Μεμονωμένος σύμβουλος που έλαβε τον ίδιο ή μεγαλύτερο αριθμό ψήφων από το εκλογικό μέτρο καταλαμβάνει μία έδρα στην επιτροπή για την οποία ήταν υποψήφιος. Παράταξη στο ψηφοδέλτιο της οποίας περιλαμβάνονται υποψήφιοι λιγότεροι από τις έδρες των εκλεγόμενων μελών της επιτροπής, καταλαμβάνει τόσες μόνο έδρες στην επιτροπή όσοι είναι και οι υποψήφιοί της. Οι έδρες που μένουν αδιάθετες κατανέμονται, κατά τη σειρά των αδιάθετων ψήφων. Σε περίπτωση ισοψηφίας ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου διενεργεί κλήρωση.

4. Μέλη της επιτροπής εκλέγονται, από κάθε παράταξη που κατέλαβε έδρα σύμφωνα με την παράγραφο 3, οι υποψήφιοι που συγκέντρωσαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης. Σε περίπτωση ισοψηφίας, ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου διενεργεί κλήρωση. Οι λοιποί υποψήφιοι, ανά παράταξη, αποτελούν, κατά σειρά σταυρών προτίμησης, τα αναπληρωματικά μέλη της επιτροπής.

5. Τα αναπληρωματικά μέλη, με τη σειρά της εκλογής τους, καταλαμβάνουν τις θέσεις των εκλεγέντων με το ίδιο ψηφοδέλτιο τακτικών μελών που μένουν κενές κατά τη διάρκεια της διετίας. Αν έχει εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών μελών ή αν παραιτηθεί ή για οποιονδήποτε λόγο εκλείψει μεμονωμένος σύμβουλος που έχει εκλεγεί μέλος επιτροπής, διενεργείται νέα εκλογή, για την κάλυψη των κενών εδρών της επιτροπής, με τη διαδικασία των προηγούμενων παραγράφων 1 έως 4. Όταν τα μέλη που εκπροσωπούν τις λοιπές παρατάξεις, πλην αυτής του περιφερειάρχη, παραιτηθούν κατά τη διάρκεια της διετίας και δεν υπάρχει αντικαταστάτης τους, τη θέση τους καταλαμβάνουν τα μέλη της παράταξης του περιφερειάρχη.

6. Τα πρακτικά της εκλογής διαβιβάζονται μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ημερών από τη διενέργεια της εκλογής στον Επόπτη Ο.Τ.Α., ο οποίος αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από προσφυγή δημότη ενώπιόν του, η οποία ασκείται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία πέντε (5) ημερών από τη διενέργεια της εκλογής, αποφαίνεται για τη νομιμότητα της εκλογής, μέσα σε πέντε (5) ημέρες αφότου παρέλαβε τα πρακτικά.

7. Η επιτροπή στην πρώτη συνεδρίαση μετά την εκλογή της εκλέγει μεταξύ των μελών της, με φανερή ψηφοφορία, τον αντιπρόεδρο. Δικαίωμα ψήφου στην περίπτωση αυτή έχει και ο πρόεδρος της επιτροπής. Ο αντιπρόεδρος της οικονομικής επιτροπής αναπληρώνει τον πρόεδρο όταν αυτός απουσιάζει ή κωλύεται.

8. Όταν τα μέλη της οικονομικής επιτροπής παύουν για οποιονδήποτε λόγο να είναι μέλη των αντίστοιχων περιφερειακών παρατάξεων, εκπίπτουν αυτοδικαίως από την οικονομική επιτροπή και αντικαθίστανται, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου αυτού.»

Άρθρο 104
Λειτουργία Οικονομικής Επιτροπής – Αντικατάσταση του άρθρου 177 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 177 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 177
Λειτουργία της Οικονομικής Επιτροπής

1. Η Οικονομική Επιτροπή συνεδριάζει, ύστερα από πρόσκληση του προέδρου, μια τουλάχιστον φορά το μήνα. Οι συνεδριάσεις της επιτροπής γίνονται πάντοτε στο κατάστημα της περιφέρειας και είναι δημόσιες. Η επιτροπή μπορεί να συνεδριάσει σε άλλον τόπο ύστερα από απόφαση της απόλυτης πλειοψηφίας του συνολικού αριθμού των μελών της. Η επιτροπή, με αιτιολογημένη απόφαση που λαμβάνεται με πλειοψηφία των τριών πέμπτων (3/5) του συνολικού αριθμού των μελών και απαγγέλλεται σε δημόσια συνεδρίαση, μπορεί να συνεδριάζει κεκλεισμένων των θυρών.

2. Η Οικονομική Επιτροπή βρίσκεται σε απαρτία, εφόσον τα παρόντα μέλη είναι περισσότερα από αυτά που απουσιάζουν. Η επιτροπή αποφασίζει με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων. Σε περίπτωση ισοψηφίας επικρατεί η ψήφος του προέδρου.

Αν μέλος της επιτροπής αρνηθεί ψήφο ή δώσει λευκή ψήφο, λογίζεται ως παρόν κατά τη συνεδρίαση μόνο για τον υπολογισμό της απαρτίας, ενώ τόσο η άρνηση ψήφου όσο και η λευκή ψήφος δεν υπολογίζονται στην καταμέτρηση των θετικών και αρνητικών ψήφων.

Αν σε δυο συνεχείς συνεδριάσεις δεν επιτυγχάνεται απαρτία ή απόλυτη πλειοψηφία, το σχετικό θέμα παραπέμπεται στο περιφερειακό συμβούλιο για λήψη απόφασης με ευθύνη του προέδρου της περιφερειακής επιτροπής.

3. Με απόφασή της, η οποία λαμβάνεται με απλή πλειοψηφία των παρόντων μελών της, η οικονομική επιτροπή μπορεί να επιτρέπει να λάβουν το λόγο εκπρόσωποι φορέων ή πολίτες που παρευρίσκονται στη συνεδρίαση, εφόσον το ζητήσουν.»

Άρθρο 105
Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης – Αντικατάσταση του άρθρου 178 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 178 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 178
Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης

1. Σε κάθε περιφέρεια συνιστάται, με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου, που λαμβάνεται μέσα σε δύο

(2) μήνες από την εγκατάσταση των περιφερειακών αρχών, Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης ως γνωμοδοτικό όργανο. Η θητεία της Περιφερειακής Επιτροπής Διαβούλευσης ακολουθεί τη θητεία των περιφερειακών αρχών. Η Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης αποτελείται από εκπροσώπους των, κατά το δυνατόν, αντιπροσωπευτικότερων, σε περιφερειακό επίπεδο, φορέων της τοπικής κοινωνίας, όπως:

α) των οργανώσεων εργοδοτών και εργαζομένων,

β) των επιμελητηρίων και των επιστημονικών οργανώσεων, συλλόγων και φορέων,

γ) των συνεταιριστικών οργανώσεων,

δ) των εργαζομένων στην περιφέρεια και στα νομικά της πρόσωπα,

ε) των αθλητικών και πολιτιστικών συλλόγων και φορέων,

στ) οργανώσεων και φορέων της κοινωνίας των πολιτών στην περιφέρεια και

ζ) πολίτες.

Ο αριθμός των μελών της Περιφερειακής Επιτροπής Διαβούλευσης που ορίζονται από τους φορείς των περιπτώσεων α΄ έως και στ΄ μπορεί να είναι από τριάντα (30) έως εξήντα (60) μέλη. Στην περιφερειακή επιτροπή διαβούλευσης συμμετέχουν και δημότες, σε αριθμό ίσο με το 1/3 του αριθμού των μελών εκπροσώπων φορέων των περιπτώσεων α΄ έως στ΄, οι οποίοι ορίζονται μετά από κλήρωση, μεταξύ των εγγεγραμμένων σε ειδικό κατάλογο που τηρείται στην περιφέρεια και στον οποίο μπορεί να εγγράφεται κάθε πολίτης που είναι εγγεγραμμένος στους εκλογικούς καταλόγους των δήμων της περιφέρειας. Έναν τουλάχιστον μήνα πριν από τη συγκρότηση της επιτροπής, ο περιφερειάρχης δημοσιεύει υποχρεωτικά με ανάρτηση στην ιστοσελίδα της περιφέρειας πρόσκληση προς τους πολίτες για εγγραφή στον ειδικό κατάλογο του προηγούμενου εδαφίου. Οι οριζόμενοι από τον ειδικό αυτό κατάλογο, έχουν δικαίωμα ψήφου, δεν συνυπολογίζονται όμως για την απαρτία της επιτροπής.

Στην Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης προεδρεύει ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου. Στις συνεδριάσεις της Περιφερειακής Επιτροπής Διαβούλευσης προσκαλούνται και συμμετέχουν υποχρεωτικά με δικαίωμα λόγου ο περιφερειάρχης, οι αντιπεριφερειάρχες, οι εκπρόσωποι των πολιτικών κομμάτων που εκπροσωπούνται στη Βουλή, καθώς και οι επικεφαλής των περιφερειακών παρατάξεων που εκπροσωπούνται στο περιφερειακό συμβούλιο. Επίσης είναι δυνατόν να καλούνται και να παίρνουν το λόγο, ανάλογα με τα συζητούμενα θέματα, οι δήμαρχοι της περιφέρειας, καθώς και εκπρόσωποι της αποκεντρωμένης διοίκησης στην οποία υπάγεται η περιφέρεια, των κρατικών υπηρεσιών που έχουν την έδρα τους στην περιφέρεια και ο περιφερειακός διαμεσολαβητής.

2. Η Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης:

α) Εισηγείται στο περιφερειακό συμβούλιο σχετικά με τις βασικές αναπτυξιακές προτεραιότητες της περιφέρειας.

β) Γνωμοδοτεί ως προς θέματα γενικότερου περιφερειακού ενδιαφέροντος.

γ) Εξετάζει τα προβλήματα και τις αναπτυξιακές δυνατότητες της περιφέρειας και διατυπώνει γνώμη για την επίλυση των προβλημάτων και την αξιοποίηση των δυνατοτήτων αυτών.

Η διατύπωση γνώμης από την Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης δεν αποκλείει την παράλληλη ηλεκτρονική διαβούλευση με τους πολίτες, μέσω διαδικτύου. Οι προτάσεις της ηλεκτρονικής διαβούλευσης συγκεντρώνονται και συστηματοποιούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες της περιφέρειας και παρουσιάζονται από τον πρόεδρο της περιφερειακής επιτροπής διαβούλευσης κατά την αντίστοιχη συνεδρίασή της.

δ) Μπορεί να εισηγείται στο περιφερειακό συμβούλιο τη διεξαγωγή περιφερειακού δημοψηφίσματος.

ε) Διατυπώνει απλή γνώμη επί του προσχεδίου του προϋπολογισμού, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 78 του ν. 4172/2013.

3. Η Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης συνεδριάζει δημόσια, ύστερα από πρόσκληση του προέδρου της, υποχρεωτικά μια φορά το χρόνο, πριν από τη σύνταξη των προσχεδίων του προϋπολογισμού και του ετήσιου προγράμματος δράσης και μία φορά τουλάχιστον κάθε τρεις (3) μήνες για άλλα θέματα που εισάγονται προς συζήτηση είτε από τον πρόεδρο της επιτροπής είτε από τους φορείς των περιπτώσεων α΄ έως στ΄ της παραγράφου1 είτε από το 1/3 των πολιτών που συμμετέχουν στην επιτροπή, σύμφωνα με την περίπτωση ζ΄ της παραγράφου 1 και διατυπώνει τη γνώμη της για τα θέματα που εισάγονται προς συζήτηση. Η σύγκλησή της γίνεται με πρόσκληση του προέδρου της, η οποία κοινοποιείται στα μέλη με κάθε πρόσφορο μέσο επτά (7) εργάσιμες ημέρες πριν τη συνεδρίαση. Η πρόσκληση περιλαμβάνει την ημερήσια διάταξη, τον τόπο, την ημερομηνία και ώρα της συνεδρίασης και συνοδεύεται από εισήγηση επί των υπό συζήτηση θεμάτων. Σε περίπτωση έλλειψης απαρτίας, η συνεδρίαση επαναλαμβάνεται την αμέσως επόμενη εργάσιμη ημέρα, οπότε θεωρείται σε κάθε περίπτωση ότι υφίσταται απαρτία. Η γραμματειακή υποστήριξη της περιφερειακής επιτροπής διαβούλευσης γίνεται από τις υπηρεσίες της περιφέρειας και τηρούνται πρακτικά. Η Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης διατυπώνει, ύστερα από συζήτηση, τη γνώμη της, στην οποία αναγράφονται όλες οι γνώμες των μελών της.

4. Με πρόταση οποιουδήποτε μέλους της επιτροπής και εφόσον αυτή εγκριθεί από το ένα πέμπτο (1/5) των μελών της, μπορεί να συζητηθεί και οποιοδήποτε θέμα εκτός ημερήσιας διάταξης.

5. Η πρόσκληση και η ημερήσια διάταξη κάθε συνεδρίασης της Περιφερειακής Επιτροπής Διαβούλευσης αναρτώνται στην ιστοσελίδα της περιφέρειας και, με μέριμνα του προέδρου του περιφερειακού συμβουλίου, δημοσιοποιούνται με κάθε πρόσφορο τρόπο, ιδίως στα τοπικά μέσα μαζικής ενημέρωσης. Οι συνεδριάσεις της επιτροπής είναι δημόσιες και η επιτροπή μπορεί, με απλή πλειοψηφία των παρόντων μελών της, να επιτρέπει να λάβουν το λόγο και πολίτες, πλέον των οριζομένων, σύμφωνα με την παράγραφο 1, ως μελών της, που παρευρίσκονται στη συνεδρίαση.

6. Οι αποφάσεις της επιτροπής διαβούλευσης αναρτώνται υποχρεωτικά στην ιστοσελίδα της περιφέρειας και εισάγονται υποχρεωτικά προς συζήτηση στο περιφερειακό συμβούλιο μέσα σε ένα (1) μήνα από τη λήψη τους.

7. Το περιφερειακό συμβούλιο, μέσα σε τρεις (3) μήνες από την εγκατάσταση των περιφερειακών αρχών, ψηφίζει ή επικαιροποιεί τυχόν υφιστάμενο κανονισμό διαβούλευσης, ο οποίος ρυθμίζει όλα τα θέματα τα σχε-

τικά με τις διαδικασίες διαβούλευσης, τη συμμετοχή φορέων και πολιτών σε αυτή, καθώς και την παρουσίαση των πορισμάτων της διαβούλευσης στο αρμόδιο όργανο της περιφέρειας, που δεν ρυθμίζονται στο παρόν.»

ΤΜΗΜΑ Γ΄
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Άρθρο 106
Ρυθμίσεις για τη συγκρότηση της διοίκησης των νομικών προσώπων των περιφερειών

1. Όπου στις διατάξεις νόμων, προεδρικών διαταγμάτων και λοιπών κανονιστικών πράξεων αναφέρεται ότι τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων των νομικών προσώπων της περιφέρειας, ορίζονται από το περιφερειακό συμβούλιο κατά συγκεκριμένη αναλογία πλειοψηφίας-μειοψηφίας, οι σχετικές προβλέψεις καταργούνται από την περιφερειακή περίοδο που αρχίζει μετά τη έναρξη ισχύος του παρόντος και, το σύνολο των μελών ορίζεται, με ψηφοφορία, από το περιφερειακό συμβούλιο. Ο συνολικός αριθμός των μελών του διοικητικού συμβουλίου των νομικών προσώπων των περιφερειών δεν θίγεται.

2. Η διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 191 του ν. 3852/2010, όπως ισχύει, δεν θίγεται.

Άρθρο 107
Έναρξη ισχύος Κεφαλαίου ΣΤ΄

Οι διατάξεις του Κεφαλαίου ΣΤ΄ ισχύουν από την περιφερειακή περίοδο που αρχίζει, μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄
ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΤΜΗΜΑ Α΄
ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΕΠΙ ΤΩΝ Ο.Τ.Α.

Άρθρο 108
Αρχές – Εκταση – Περιεχόμενο κρατικής εποπτείας – Αντικατάσταση του άρθρου 214 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 214 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 214
Αρχές - έκταση και περιεχόμενο της κρατικής εποπτείας

1. Το κράτος ασκεί στους Ο.Τ.Α. και στα νομικά πρόσωπα αυτών εποπτεία, που συνίσταται αποκλειστικά σε έλεγχο νομιμότητας και δεν επιτρέπεται να εμποδίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση τους ούτε να υπεισέρχεται σε κρίσεις για τη σκοπιμότητα της δράσης τους ή να θίγει τη διοικητική και οικονομική τους αυτοτέλεια. Ειδικότερα η κρατική εποπτεία των Ο.Τ.Α. συνίσταται: (α) σε έλεγχο των πράξεων (έλεγχος νομιμότητας) και (β) σε έλεγχο των προσώπων (πειθαρχικός έλεγχος των αιρετών).

2. Το Υπουργείο Εσωτερικών στα θέματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης μπορεί να εκδίδει εγκύκλιες οδηγίες για την ορθή και ομοιόμορφη εφαρμογή της εκάστοτε ισχύουσας θεσμικής νομοθεσίας περί Ο.Τ.Α. και της νομοθεσίας σχετικά με την οργάνωση, τη συγκρότηση και τη λειτουργία των οργάνων τους, του προσωπικού, καθώς και των οικονομικών τους.

3. Ως προς το περιεχόμενο και τον τρόπο άσκησης επιμέρους αρμοδιοτήτων, καθώς και την ερμηνεία και εφαρμογή του εκάστοτε ειδικού θεσμικού πλαισίου, αρμόδιος είναι ο κατά περίπτωση καθ' ύλην αρμόδιος δημόσιος φορέας, ο οποίος δεν αποξενώνεται από τη συγκεκριμένη αρμοδιότητά του, λόγω της άσκησης αυτής από τους Ο.Τ.Α..»

Άρθρο 109
Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. – Αντικατάσταση του άρθρου 215 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 215 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 215
Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. - Αρμοδιότητα

1. Με την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων, η σύμφωνα με το άρθρο 214 κρατική εποπτεία των Ο.Τ.Α. ασκείται από τις κατά τόπο αρμόδιες Αυτοτελείς Υπηρεσίες Εποπτείας Ο.Τ.Α..

2. Συνιστώνται επτά (7) Αυτοτελείς Υπηρεσίες Εποπτείας Ο.Τ.Α., οι οποίες αποτελούν αποκεντρωμένες υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών, υπάγονται απευθείας στον Υπουργό και είναι αρμόδιες για την εποπτεία των Ο.Τ.Α., ως εξής:

α. Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. Αττικής, με κατά τόπο αρμοδιότητα που εκτείνεται στα όρια της Περιφέρειας Αττικής και με έδρα την Αθήνα.

β. Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας, με κατά τόπο αρμοδιότητα που εκτείνεται στα όρια των Περιφερειών Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας και με έδρα τη Λάρισα.

γ. Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας, με κατά τόπο αρμοδιότητα που εκτείνεται στα όρια των Περιφερειών Ηπείρου και Δυτικής Μακεδονίας και με έδρα τα Ιωάννινα.

δ. Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου, με κατά τόπο αρμοδιότητα στα όρια των Περιφερειών Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίων Νήσων και με έδρα την Πάτρα.

ε. Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. Αιγαίου, με κατά τόπο αρμοδιότητα που εκτείνεται στα όρια των Περιφερειών Βορείου Αιγαίου και Νοτίου Αιγαίου και με έδρα τον Πειραιά.

στ. Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. Κρήτης, με κατά τόπο αρμοδιότητα που εκτείνεται στα όρια της Περιφέρειας Κρήτης και με έδρα το Ηράκλειο.

ζ. Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. Μακεδονίας – Θράκης, με κατά τόπο αρμοδιότητα που εκτείνεται στα όρια των Περιφερειών Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης και Κεντρικής Μακεδονίας με έδρα τη Θεσσαλονίκη.

3. Η αρμοδιότητα της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. συνίσταται στην άσκηση του ελέγχου νομιμότητας των πράξεων των δήμων, των περιφερειών και των νομικών προσώπων αυτών, καθώς και του πειθαρχικού ελέγχου των αιρετών σύμφωνα με το άρθρο 102 παρ. 4 του Συντάγματος.

4. Αν προσβάλλονται πράξεις της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α., ενώπιον των αρμόδιων δικαστη-

ρίων, παρίσταται ως διάδικος, πλην του Υπουργού Εσωτερικών και ο κατά περίπτωση καθ' ύλην αρμόδιος Υπουργός.

5. Η Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. μπορεί να εκδίδει οδηγίες αυτεπαγγέλτως με σκοπό τη διασφάλιση της νομιμότητας στη δράση των δήμων, περιφερειών, και των φορέων αυτών. Είναι επίσης αρμόδια να διαβιβάζει στους Ο.Τ.Α. της χωρικής της αρμοδιότητας τις εγκύκλιες οδηγίες και γενικές κατευθύνσεις, που δίδει το Υπουργείο Εσωτερικών ή τα κατά περίπτωση καθ' ύλην αρμόδια Υπουργεία, στο πλαίσιο του επιτελικού τους ρόλου, σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 214.

Άρθρο 110
Επόπτης Ο.Τ.Α. – Αντικατάσταση του άρθρου 216 του ν. 3852/210

Το άρθρο 216 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 216
Επόπτης Ο.Τ.Α.

1. Σε κάθε Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. συνιστάται θέση προϊσταμένου αυτής, της κατηγορίας ειδικών θέσεων πρώτου βαθμού, που φέρει τον τίτλο «Επόπτης Ο.Τ.Α.». Ο Επόπτης διορίζεται με τετραετή θητεία, η οποία μπορεί να ανανεώνεται, με τη διαδικασία των παραγράφων 1 έως 7.

2. Τα προσόντα που απαιτούνται για διορισμό στη θέση του Επόπτη Ο.Τ.Α. είναι: α) πτυχίο νομικού τμήματος ή οικονομικών επιστημών ή πολιτικών επιστημών ή δημόσιας διοίκησης ελληνικού Α.Ε.Ι ή ισότιμο της αλλοδαπής και β) είτε διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα ελληνικού Α.Ε.Ι. ή ισότιμο της αλλοδαπής στο γνωστικό αντικείμενο του δημοσίου δικαίου είτε δεκαετής δικηγορική εμπειρία και γ) άριστη ή πολύ καλή γνώση μιας τουλάχιστον ξένης γλώσσας.

3. Ο διορισμός δικηγόρου σε θέση Επόπτη Ο.Τ.Α. δεν αποτελεί λόγο ασυμβιβάστου, αναστέλλει όμως την άσκηση του δικηγορικού λειτουργήματος κατά τη διάρκεια της θητείας του.

4. Η επιλογή του Επόπτη Ο.Τ.Α. γίνεται ύστερα από προκήρυξη του Υπουργού Εσωτερικών, από το Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Διοικήσεων (Ε.Σ.Ε.Δ.) με τη διαδικασία της παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 4369/2016 (Α΄ 33). Υποψήφιοι μπορεί να είναι και όσοι δεν είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Επιτελικών Στελεχών Δημόσιας Διοίκησης, εφόσον διαθέτουν τα προσόντα της παραγράφου 2. Οι αιτήσεις των υποψηφίων μπορούν να αφορούν μόνο μία Αυτοτελή υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α.. Οι επιλεγέντες διορίζονται στην οικεία Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

5. Δεν μπορεί να είναι υποψήφιοι για τη θέση του Επόπτη Ο.Τ.Α.:

α) Όσοι δεν μπορούν να εγγραφούν στο Μητρώο Επιτελικών Στελεχών Δημόσιας Διοίκησης, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4369/2016.

β) Όσοι έχουν διατελέσει αιρετοί, έως και πέντε (5) έτη πριν από την έκδοση της σχετικής προκήρυξης σε οποιοδήποτε αυτοδιοικητικό αξίωμα εντός των ορίων της χωρικής αρμοδιότητας της οικείας Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α., ακόμα και αν παραιτηθούν από το αιρετό αξίωμά τους.

γ) Οι αξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας.

6. Τον Επόπτη, όταν απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνει στα καθήκοντά του ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Εποπτείας Ο.Τ.Α.. Ο ίδιος προϊστάμενος ασκεί τα καθήκοντα του Επόπτη, εάν η θέση είναι κενή και μέχρι την πλήρωσή της.

7. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών μπορεί να ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα σχετικά με τα ανωτέρω προσόντα των υποψηφίων και τη διαδικασία επιλογής του Επόπτη Ο.Τ.Α..»

Άρθρο 111
Προσωπικό Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. – Αντικατάσταση του άρθρου 217 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 217 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 217
Προσωπικό Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α.

1. Σε κάθε Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. συνιστώνται, με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 3 του άρθρου 218, θέσεις μονίμων υπαλλήλων κατηγοριών ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ και ΥΕ, οι οποίοι διορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2190/1994 (Α΄ 28), καθώς και θέσεις δικηγόρων με σχέση έμμισθης εντολής, έως δέκα (10) για την Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας (ΑΥΕ) Ο.Τ.Α. Αττικής και έως πέντε (5) για τις υπόλοιπες Αυτοτελείς Υπηρεσίες Εποπτείας Ο.Τ.Α..

2. Για το διορισμό στις θέσεις της κατηγορίας ΠΕ απαιτείται: α) πτυχίο νομικής ή πολιτικής ή διοικητικής επιστήμης ή οικονομικών επιστημών ή πολυτεχνικών σχολών ελληνικού Α.Ε.Ι. ή ισότιμο της αλλοδαπής και β) άριστη ή πολύ καλή γνώση τουλάχιστον μιας ξένης γλώσσας. Οι οργανικές θέσεις κατηγορίας ΠΕ για τις οποίες προβλέπεται ως τυπικό προσόν διορισμού πτυχίο οικονομικών επιστημών ή πολυτεχνικών σχολών δεν υπερβαίνουν το ένα τρίτο (1/3) του συνολικού αριθμού των θέσεων της κατηγορίας ΠΕ σε κάθε Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α..

3. Για το διορισμό στη θέση του δικηγόρου με σχέση έμμισθης εντολής, απαιτείται μεταπτυχιακό δίπλωμα ελληνικού Α.Ε.Ι. ή ισότιμο της αλλοδαπής στο γνωστικό αντικείμενο του δημοσίου δικαίου ή της διοικητικής επιστήμης και πενταετής, τουλάχιστον, δικηγορική εμπειρία. Ο διορισμός με σχέση έμμισθης εντολής διενεργείται με τη διαδικασία της παρ. 2 του άρθρου 43 του ν. 4194/2013 (Α΄ 208), δεν αποτελεί λόγο ασυμβιβάστου με τη δικηγορική ιδιότητα, αναστέλλει όμως την άσκηση του δικηγορικού λειτουργήματος για όσο χρόνο ο δικηγόρος υπηρετεί.

4. Η ΑΥΕ Ο.Τ.Α. μπορεί να στελεχώνεται και με απόσπαση ή μετάταξη προσωπικού από άλλους φορείς του δημοσίου τομέα, όπως αυτός ορίζεται στην παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982 (Α΄ 65), με εξαίρεση τους

Ο.Τ.Α. και τα νομικά πρόσωπα αυτών.

5. Η μετάταξη του προσωπικού της ΑΥΕ Ο.Τ.Α. σε άλλη υπηρεσία επιτρέπεται μετά την πάροδο πενταετίας από το διορισμό του, σύμφωνα με τις διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα για τις μετατάξεις.»

Άρθρο 112
Διάρθρωση Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. – Αντικατάσταση του άρθρου 218 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 218 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 218
Διάρθρωση – Οργάνωση Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α..

1. Η Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. έχει την ακόλουθη βασική οργανωτική διάρθρωση:

α) Επόπτης Ο.Τ.Α..

β) Διεύθυνση Εποπτείας Ο.Τ.Α..

γ) Τμήμα Νομικών Συμβούλων, το οποίο στελεχώνεται από τους νομικούς συμβούλους με σχέση έμμισθης εντολής και υπάγεται στον Επόπτη. Το Τμήμα Νομικών Συμβούλων συνεπικουρεί το έργο της ΑΥΕ Ο.Τ.Α. και διατυπώνει γνώμη για κάθε νομικό ζήτημα που του τίθεται από τον Επόπτη και τη Διεύθυνση Εποπτείας Ο.Τ.Α..

2. Σε κάθε νομό της χωρικής περιφέρειας κάθε ΑΥΕ Ο.Τ.Α., πλην του νομού της έδρας, συνιστάται οργανική μονάδα επιπέδου Γραφείου με τίτλο «Γραφείο Εποπτείας Ο.Τ.Α.» ακολουθούμενο από την ονομασία του νομού ως αποκεντρωμένη μονάδα της Διεύθυνσης Εποπτείας Ο.Τ.Α. ή Τμημάτων αυτής.

3. Η περαιτέρω ή ειδικότερη διαίρεση της Διεύθυνσης Εποπτείας Ο.Τ.Α. σε οργανικές μονάδες επιπέδου Τμήματος ή Γραφείου μπορεί να γίνεται με κριτήριο την καθ' ύλην ή την κατά τόπο αρμοδιότητα κάθε οργανικής μονάδας και ρυθμίζεται με τον οργανισμό κάθε Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α., ο οποίος καταρτίζεται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με κοινή πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Οικονομικών. Με το ίδιο διάταγμα ρυθμίζονται θέματα οργάνωσης και λειτουργίας, καθορισμού των οργανικών μονάδων και των αρμοδιοτήτων τους, σύστασης και κατανομής οργανικών θέσεων, κατηγοριών, κλάδων και τυπικών προσόντων για την επιλογή των προϊσταμένων των οργανικών μονάδων της κάθε ΑΥΕ Ο.Τ.Α..

4. Συνιστάται στο Υπουργείο Εσωτερικών Διεύθυνση Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης των ΑΥΕ Ο.Τ.Α., που υπάγεται στη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών και Διοικητικής Υποστήριξης του Υπουργείου Εσωτερικών, με σκοπό την διοικητική, τεχνική και οικονομική υποστήριξη των ΑΥΕ Ο.Τ.Α..

5. Η Διεύθυνση Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης των ΑΥΕ Ο.Τ.Α., συγκροτείται από τα εξής Τμήματα:

α. Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού και Ηλεκτρονικών Διαδικασιών, το οποίο είναι αρμόδιο για κάθε θέμα που άπτεται όλων των εν γένει υπηρεσιακών μεταβολών του πάσης φύσεως προσωπικού των ΑΥΕ Ο.Τ.Α. και ειδικότερα για:

αα. Τον οργανωτικό σχεδιασμό των ΑΥΕ Ο.Τ.Α., καθώς και τη μέριμνα για την τροποποίηση και παρακολούθηση της εφαρμογής του Οργανισμού αυτών.

αβ. Το διορισμό και τη λύση της υπαλληλικής σχέσης του προσωπικού των ΑΥΕ Ο.Τ.Α., καθώς και τις μεταβολές της υπηρεσιακής κατάστασης αυτού.

αγ. Τη διενέργεια των πράξεων απόσπασης, μετάθεσης και μετάταξης των υπαλλήλων από και προς τις ΑΥΕ Ο.Τ.Α..

αδ. Την επεξεργασία των στοιχείων για την αποτίμηση των αναγκών των ΑΥΕ Ο.Τ.Α. σε θέσεις τακτικού προσωπικού και την κατανομή τους σε κατηγορίες, κλάδους, βαθμούς ή ειδικότητες.

αε. Την τήρηση του προσωπικού μητρώου όλων των υπαλλήλων των ΑΥΕ Ο.Τ.Α. και την έκδοση των πιστοποιητικών υπηρεσιακών μεταβολών τους.

αστ. Τη μέριμνα για τη σύνταξη και υποβολή των εκθέσεων ουσιαστικών προσόντων όλων των υπαλλήλων των ΑΥΕ Ο.Τ.Α..

αζ. Τη μέριμνα για την προετοιμασία των θεμάτων του Υπηρεσιακού Συμβουλίου των υπαλλήλων και της Επιτροπής Αξιολόγησης.

αη. Τη μέριμνα για τη χορήγηση αδειών στους υπαλλήλους των ΑΥΕ Ο.Τ.Α..

αθ. Τη μέριμνα για τη χορήγηση επιδόματος χρόνου υπηρεσίας, υπερωριακής απασχόλησης και τη μετακίνηση εκτός έδρας των υπαλλήλων των ΑΥΕ Ο.Τ.Α..

αι. τον ορισμό υπαλλήλων των ΑΥΕ Ο.Τ.Α. για συμμετοχή σε συνέδρια, επιτροπές και συμβούλια άλλων φορέων.

αια. Τη μέριμνα για την εισαγωγική εκπαίδευση των υπαλλήλων των ΑΥΕ Ο.Τ.Α., καθώς και την οργάνωση και εκτέλεση προγραμμάτων επιμόρφωσης ειδικού ενδιαφέροντος για τους υπαλλήλους σε συνεργασία με το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, την οργάνωση και εκτέλεση προγραμμάτων επαγγελματικής εξειδίκευσης των υπαλλήλων σε αντικείμενα της υπηρεσίας τους συμπεριλαμβανομένης και της επιμόρφωσής τους σε νέα γνωστικά αντικείμενα.

αιβ. Την τήρηση βάσεων δεδομένων που αφορούν το προσωπικό των ΑΥΕ Ο.Τ.Α., οι οποίες ενημερώνονται για κάθε μεταβολή.

αιγ. Τη σύνταξη τεχνικών προδιαγραφών και πάσης φύσεως όρων ανάθεσης και εκτέλεσης έργων πληροφορικής που αφορούν στην υποστήριξη της εσωτερικής λειτουργίας των ΑΥΕ Ο.Τ.Α., καθώς και την παρακολούθηση της ορθής εκτέλεσης αυτών.

αιδ. Την κεντρική υποστήριξη, τον συντονισμό και την εποπτεία της ορθής χρήσης και αξιοποίησης των πληροφοριακών συστημάτων των ΑΥΕ Ο.Τ.Α..

αιε. Τη σύνταξη και κοινοποίηση προτύπων διακηρύξεων για ανάθεση και εκτέλεση έργων πληροφορικής για τις ΑΥΕ Ο.Τ.Α., καθώς και τεχνικών και διοικητικών οδηγιών για την ορθή παρακολούθηση και παραλαβή τους.

αιστ. Την εισήγηση νομοθετικών ρυθμίσεων και διοικητικών μέτρων για τη διασφάλιση της υποχρεωτικής τήρησης των ως άνω τεχνικών και λειτουργικών προδιαγραφών και προτύπων σε συνεργασία με τις καθ ύλην αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών.

αιζ. Την προώθηση και υποστήριξη συστημάτων ψηφιακής υπογραφής, ηλεκτρονικής διαχείρισης εγγράφων και συστημάτων παροχής ηλεκτρονικών υπηρεσιών στον πολίτη, από .

αιθ. Τη μέριμνα για την απρόσκοπτη λειτουργία, την πλήρη εκμετάλλευση και τη συντήρηση του εξοπλισμού πληροφορικής, επικοινωνιών και δικτυακών υποδομών των ΑΥΕ Ο.Τ.Α..

ακα. Τη σύνταξη των τεχνικών προδιαγραφών εξοπλισμού πληροφορικής και δικτύων επικοινωνίας δεδομένων που προμηθεύονται οι ΑΥΕ Ο.Τ.Α., τη σύνταξη των λοιπών τεχνικών όρων ανάθεσης των προμηθειών αυτών, την τεχνική αξιολόγηση των προσφορών, την παραλαβή και την καλή εκτέλεση των τεχνικής φύσης συμβατικών όρων προμήθειας, καθώς και την υποστήριξη του εξοπλισμού αυτού.

ακ. Το σχεδιασμό και την εφαρμογή πολιτικών ασφάλειας του ενδοδικτύου και των πληροφοριακών δεδομένων, ιδίως από καταστροφή, απώλειες, μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση και χρήση, αλλοίωση περιεχομένου, κακόβουλο λογισμικό, καθώς και το σχεδιασμό και την εφαρμογή πολιτικών προστασίας προσωπικών δεδομένων και όλων των λοιπών δεδομένων που τηρούνται σε ψηφιακή μορφή στις υπηρεσίες των ΑΥΕ Ο.Τ.Α. από μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση και χρήση, σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών.

β. Τμήμα Προμηθειών και Διαχείρισης Υλικού, το οποίο είναι αρμόδιο για:

βα. Τη διαχείριση των διαδικασιών για τη σύναψη και εκτέλεση συμβάσεων προμήθειας αγαθών και παροχής υπηρεσιών.

ββ. Την τήρηση ηλεκτρονικού αρχείου με όλα τα στοιχεία για τους διαγωνισμούς, τις προσφορές και τις προμήθειες.

βγ. Τη μέριμνα για τη σύσταση επιτροπών διενέργειας διαγωνισμών, παραλαβής εργασιών και προμηθειών και Επιτροπής Αξιολόγησης Ενστάσεων.

βδ. Την παροχή στοιχείων για το μητρώο δεσμεύσεων.

βε. Τη μέριμνα για τη στέγαση των υπηρεσιών των ΑΥΕ Ο.Τ.Α., για τη συντήρηση, επισκευή, καθαρισμό και ασφάλεια των κτιρίων και εγκαταστάσεων, καθώς και την εν γένει καλή κατάσταση και λειτουργία όλων των εγκαταστάσεων και υποδομών του, πλην των υποδομών δικτύων.

βστ. Τη συγκέντρωση των αιτημάτων προμηθειών αγαθών και υπηρεσιών από το σύνολο των ΑΥΕ Ο.Τ.Α. και την ομαδοποίηση αυτών, συμπεριλαμβανομένων των υποδομών δικτύων.

βζ. Την παρακολούθηση των λειτουργικών δαπανών αναφορικά με τις εγκαταστάσεις των υπηρεσιών των ΑΥΕ Ο.Τ.Α..

βη. Την απογραφή, αξιοποίηση, καλή λειτουργία και συντήρηση του υλικού, μηχανημάτων, εφοδίων ή άλλου περιουσιακού στοιχείου των ΑΥΕ Ο.Τ.Α., καθώς και την απομάκρυνση όσων χαρακτηρίζονται ως άχρηστα ή ακατάλληλα.

βθ. Τη διατήρηση και ενημέρωση αρχείου περιουσιακών στοιχείων των ΑΥΕ Ο.Τ.Α..

γ. Τμήμα Οικονομικής Διαχείρισης και Εκκαθάρισης Δαπανών, το οποίο είναι αρμόδιο για:

γα. Την κατάρτιση του σχεδίου απόφασης ανάληψης υποχρέωσης κατόπιν τεκμηριωμένου αιτήματος από τον διατάκτη και την καταχώρηση των αναλαμβανόμενων δεσμεύσεων στα οικεία λογιστικά βιβλία και στο Μητρώο Δεσμεύσεων.

γβ. Τον έλεγχο τήρησης των περί ανάληψης υποχρεώσεων διατάξεων και την παροχή βεβαίωσης επί των σχεδίων των σχετικών πράξεων, για την ύπαρξη της απαιτουμένης πίστωσης και για τη μη υπέρβαση του οριζόμενου κάθε φορά από το αρμόδιο όργανο ποσοστού διάθεσης της πίστωσης.

γγ. Τον έλεγχο και εκκαθάριση δαπανών με βάση τα πλήρη και νόμιμα δικαιολογητικά αυτών.

γδ. Την έκδοση τίτλου για την πληρωμή των δαπανών, μέσα στα καθοριζόμενα κατά μήνα όρια πληρωμών και εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών από το ενωσιακό και εθνικό κανονιστικό πλαίσιο.

γε. Την τήρηση του Μητρώου Δεσμεύσεων Τακτικού Προϋπολογισμού.

γστ. Τη μέριμνα για την έγκριση έκδοσης και την τακτοποίηση των χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής.

γζ. Την εισήγηση, αρμοδίως, για καταλογισμό δημοσίου υπολόγου, καθώς και λαβόντος αχρεώστητης πληρωμής.

γη. Την έκδοση συμψηφιστικών ενταλμάτων για την εμφάνισή τους στη δημόσια ληψοδοσία.

γθ. Την έκδοση και παρακολούθηση επιτροπικών ενταλμάτων για τη μεταβίβαση πιστώσεων στους δευτερεύοντες διατάκτες.

γι. Την παροχή απόψεων στα δικαστήρια, την εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων, πλην αυτών που εξοφλούνται από την Ενιαία Αρχή Πληρωμών και την κοινοποίηση στην αρμόδια Υπηρεσία των αποφάσεων αυτών, από τις οποίες προκύπτει επιβάρυνση στον προϋπολογισμό.

για. Τη μέριμνα για την αποτροπή συσσώρευσης οφειλών που προκύπτουν από τις αρμοδιότητες του Τμήματος.

δ. Τμήμα Μισθοδοσίας, το οποίο είναι αρμόδιο για:

δα. Την εκκαθάριση αποδοχών του προσωπικού των ΑΥΕ Ο.Τ.Α. με οποιαδήποτε σχέση εργασίας.

δβ. Τον έλεγχο και την εκκαθάριση απολαβών και αποζημιώσεων που εξοφλούνται μέσω της Ενιαίας Αρχής Πληρωμών συμπεριλαμβανομένων και των μετακινήσεων του προσωπικού των ΑΥΕ Ο.Τ.Α. και προσώπων που εξυπηρετούνται από αυτά.

δγ. Την τακτική παροχή στοιχείων προς το Ελεγκτικό Συνέδριο, καθώς και τις αποδόσεις προς τα ασφαλιστικά ταμεία, με την αποστολή μισθοδοτικών καταστάσεων και λοιπών δικαιολογητικών.

δδ. Την παροχή εν γένει στοιχείων, βεβαιώσεων και οδηγιών, αναφορικά με αποδοχές, πρόσθετες αμοιβές, αποζημιώσεις, κρατήσεις κ.λπ., για το πάσης φύσεως προσωπικό του των ΑΥΕ Ο.Τ.Α..

δε. Την εφαρμογή πειθαρχικών, διοικητικών και δικαστικών αποφάσεων στο πλαίσιο εκκαθάρισης τακτικής μισθοδοσίας των υπαλλήλων.

δστ. Την τήρηση μητρώου πάσης φύσεως προσωπικού των ΑΥΕ Ο.Τ.Α..

δζ. Την παροχή βεβαίωσης επί των πράξεων διορισμών, μετατάξεων, αποσπάσεων και προαγωγών του προσωπικού κάθε κατηγορίας για την ύπαρξη σχετικών προβλέψεων στον προϋπολογισμό του.

δη. Την έκδοση τίτλου για την πληρωμή δαπανών, σε συνεργασία με την Ενιαία Αρχή Πληρωμών, μέσα στα καθοριζόμενα κατά μήνα όρια πληρωμών και εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών από το κανονιστικό πλαίσιο για δαπάνες αρμοδιότητας του Τμήματος.

δθ. Την τακτοποίηση των χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής για δαπάνες αρμοδιότητας του Τμήματος.

δι. Την εισήγηση αρμοδίως για καταλογισμό δημοσίου υπολόγου, καθώς και λαβόντος αχρεώστητης πληρωμής.

δια. Τη μέριμνα για την αποτροπή συσσώρευσης οφειλών που προκύπτουν από τις αρμοδιότητες του Τμήματος.

διβ. Την τήρηση των λογιστικών βιβλίων.

διγ. Την συγκέντρωση δεδομένων από το Μητρώο Δε-

σμεύσεων και υποβολή σχετικών αναφορών στη Διεύθυνση Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικών Αναφορών.

διδ. Την ορθολογική αξιοποίηση των πόρων του Υπουργείου σύμφωνα με γενικές αρχές και κανόνες για τη δημοσιονομική διαχείριση του ν. 4270/2014 (Α΄ 143).

6. Στη Διεύθυνση Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης των ΑΥΕ Ο.Τ.Α. και τα Τμήματα αυτής προϊστανται υπάλληλοι του κλάδου/ειδικότητας ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού ή ΠΕ Πληροφορικής ή ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού.

7. Οι πιστώσεις για την κάλυψη των αναγκών στελέχωσης και της εν γένει λειτουργίας των ΑΥΕ Ο.Τ.Α. και της Διεύθυνσης Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης των ΑΥΕ Ο.Τ.Α., εγγράφονται στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών σε ειδικό κωδικό και διατίθενται αποκλειστικά για τις ανάγκες των υπηρεσιών και μονάδων των ανωτέρω υπηρεσιών.

8. Για τις ανάγκες λειτουργίας της Διεύθυνσης Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης των ΑΥΕ Ο.Τ.Α., συνιστώνται στο Υπουργείο Εσωτερικών (Τομέας Εσωτερικών) οι εξής οργανικές θέσεις μονίμου προσωπικού:

δεκαέξι (16) θέσεις του κλάδου/ειδικότητας ΠΕ Διοικητικού Οικονομικού,

τρείς (3) θέσεις του κλάδου/ειδικότητας ΠΕ Πληροφορικής,

έξι (6) θέσεις του κλάδου/ειδικότητας ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού,

τρείς (3) θέσεις του κλάδου/ειδικότητας ΤΕ Πληροφορικής,

έξι (6) θέσεις του κλάδου/ειδικότητας ΔΕ Διοικητικών Γραμματέων.

9. Αποσπάσεις ή μετατάξεις για την κάλυψη των οργανικών θέσεων της Διεύθυνσης Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης των ΑΥΕ Ο.Τ.Α. γίνονται κατ' εξαίρεση κάθε άλλης διάταξης με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και είναι υποχρεωτικές για τους φορείς προέλευσης.

Άρθρο 113
Υπηρεσιακές μεταβολές – Πειθαρχικός έλεγχος – Αντικατάσταση του άρθρου 220 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 220 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 220
Υπηρεσιακές μεταβολές – Πειθαρχικός έλεγχος

1. Στον Επόπτη Ο.Τ.Α. επιβάλλονται οι εξής πειθαρχικές ποινές: α) η έγγραφη επίπληξη, β) το πρόστιμο έως τις αποδοχές τριών (3) μηνών, γ) η οριστική παύση.

2. Την πειθαρχική εξουσία επί του Επόπτη Ο.Τ.Α. ασκεί ο Υπουργός Εσωτερικών και το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο. Ο Υπουργός Εσωτερικών μπορεί να επιβάλλει στον Επόπτη Ο.Τ.Α. την ποινή της έγγραφης επίπληξης και του προστίμου έως τις αποδοχές τριών (3) μηνών. Την ποινή της οριστικής παύσης επιβάλλει το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο. Την πειθαρχική δίωξη ασκεί ο Υπουργός Εσωτερικών.

3. Ο Υπουργός Εσωτερικών παύει από τη θέση του τον Επόπτη Ο.Τ.Α. σε περίπτωση διάπραξης σοβαρών πειθαρχικών παραπτωμάτων, μετά από σύμφωνη γνώμη του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου, καθώς και σε περίπτωση αντικειμενικής αδυναμίας άσκησης των καθηκόντων του ή ύστερα από αίτηση παραίτησής του.

4. Κατά της απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών ή του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου που επιβάλλει ποινή, ασκείται προσφυγή ουσίας στο Συμβούλιο της Επικρατείας. Για τον Επόπτη Ο.Τ.Α. ισχύουν κατά τα λοιπά οι πειθαρχικές διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα.

5. Όταν ως Επόπτης Ο.Τ.Α. υπηρετεί μόνιμος δημόσιος υπάλληλος και επιβληθεί σε αυτόν η ποινή της παύσης λόγω σοβαρού πειθαρχικού παραπτώματος στην άσκηση των καθηκόντων του, σύμφωνα με την παράγραφο 2, το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο κρίνει, στη συνέχεια, εάν η σοβαρότητα του διαπραχθέντος πειθαρχικού παραπτώματος επιβάλλει και να απολυθεί από τη θέση του δημοσίου υπαλλήλου ή να του επιβληθεί άλλη πειθαρχική ποινή.

6. Αρμόδιο υπηρεσιακό συμβούλιο για τα θέματα που αφορούν το προσωπικό των ΑΥΕ Ο.Τ.Α. είναι το οικείο συμβούλιο του Υπουργείου Εσωτερικών.

7. Την πειθαρχική εξουσία στους υπαλλήλους που υπηρετούν στην Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. ασκούν:

α. Ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Εποπτείας Ο.Τ.Α..

β. Ο Επόπτης Ο.Τ.Α..

8. Αρμόδιο Πειθαρχικό Συμβούλιο για τα θέματα που αφορούν το προσωπικό των ΑΥΕ Ο.Τ.Α. είναι το κοινό Πειθαρχικό Συμβούλιο των υπαλλήλων του Υπουργείου Εσωτερικών, των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και των φορέων που υπάγονται σε αυτές.

9. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται, ως προς το προσωπικό της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Ο.Τ.Α., οι διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα.»

Άρθρο 114
Συμβούλιο Εποπτών Ο.Τ.Α. – Αντικατάσταση του άρθρου 223 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 223 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 223
Συμβούλιο Εποπτών Ο.Τ.Α.

1. Στο Υπουργείο Εσωτερικών συστήνεται Συμβούλιο Εποπτών Ο.Τ.Α., το οποίο αποτελείται από τους επτά (7) Επόπτες Ο.Τ.Α..

2. Το Συμβούλιο εκλέγει τον Πρόεδρό του μεταξύ των μελών του για θητεία δύο (2) ετών.

3. Έργο του Συμβουλίου είναι ο συντονισμός του έργου των Εποπτών Ο.Τ.Α., η ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των μελών του σχετικά με ζητήματα που αναφύονται κατά την άσκηση της κρατικής εποπτείας, καθώς και η από κοινού αντιμετώπιση μείζονος σπουδαιότητας ζητημάτων εποπτείας των Ο.Τ.Α..

4. Οι αποφάσεις του Συμβουλίου έχουν εισηγητικό και γνωμοδοτικό χαρακτήρα και δεν δεσμεύουν τα μέλη του κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

5. Το Συμβούλιο Εποπτών Ο.Τ.Α. εισηγείται στον καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργό την υποβολή ερωτήματος στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, για θέματα μείζονος σημασίας που αφορούν τον έλεγχο νομιμότητας που ασκείται από τις Αυτοτελείς Υπηρεσίες Εποπτείας Ο.Τ.Α..

6. Διοικητική υποστήριξη στο Συμβούλιο Εποπτών Ο.Τ.Α. παρέχει η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών.

7. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών εγκρίνεται

ο Κανονισμός Λειτουργίας του Συμβουλίου Εποπτών Ο.Τ.Α., ο οποίος καταρτίζεται με απόφαση του Συμβουλίου.

Άρθρο 115
Επιτροπή Συντονισμού και Ελέγχου Εποπτείας Ο.Τ.Α. – Συμπλήρωση του ν. 3852/2010

Στο ν. 3852/2010 μετά το άρθρο 223 τίθεται άρθρο 223Α ως εξής:

«Άρθρο 223Α
Επιτροπή Συντονισμού και Ελέγχου Εποπτείας Ο.Τ.Α.

1. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών συνιστάται Επιτροπή Συντονισμού και Ελέγχου Εποπτείας Ο.Τ.Α., στην οποία συμμετέχουν ο Υπουργός Εσωτερικών, ως πρόεδρος, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου Εποπτών Ο.Τ.Α., ένας Αντιπρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που ορίζεται από τον Πρόεδρο αυτού, ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων, ο Συνήγορος του Πολίτη, ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης, ο Ειδικός Γραμματέας του Σώματος Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης, ο Πρόεδρος του Παρατηρητήριου Οικονομικής Αυτοτέλειας Ο.Τ.Α., ο Τομεακός Γραμματέας Δημοσιονομικής Πολιτικής, ο Πρόεδρος της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας και ο Πρόεδρος της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας ή οι υπ' αυτών οριζόμενοι αναπληρωτές τους.

2. Αποστολή της Επιτροπής της παραγράφου 1 είναι ο περιοδικός έλεγχος του επιπέδου συμμόρφωσης των Ο.Τ.Α., η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του μηχανισμού εποπτείας, η αμοιβαία ενημέρωση όλων των διοικητικών και δικαστικών φορέων για τα θέματα αρμοδιότητάς τους που αφορούν την Τοπική Αυτοδιοίκηση, καθώς και η εν γένει παρακολούθηση και η μέριμνα για τη διαρκή αναβάθμιση της αποτελεσματικότητας της κρατικής εποπτείας επί των Ο.Τ.Α..

3. Η Επιτροπή Συντονισμού και Ελέγχου Ο.Τ.Α. καταρτίζει τον Κανονισμό Λειτουργίας της, ο οποίος καθορίζει και τις αναγκαίες λεπτομέρειες για ζητήματα υποστήριξης της Επιτροπής και εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών.»

ΤΜΗΜΑ Β΄
ΕΛΕΓΧΟΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΤΩΝ Ο.Τ.Α.

Άρθρο 116
Υποχρεωτικός Έλεγχος Νομιμότητας – Αντικατάσταση του άρθρου 225 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 225 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 225
Υποχρεωτικός Έλεγχος Νομιμότητας

1. Οι αποφάσεις των συλλογικών οργάνων των δήμων και των περιφερειών, καθώς και των Ν.Π.Δ.Δ. αυτών, αποστέλλονται υποχρεωτικά για έλεγχο νομιμότητας στην ΑΥΕ Ο.Τ.Α., εφόσον αφορούν: α) ρυθμίσεις κανονιστικού περιεχομένου, β) την ανάθεση έργων, υπηρεσιών, μελετών και προμηθειών, αν το τίμημα υπερβαίνει το ποσό των εκατόν είκοσι χιλιάδων (120.000) ευρώ χωρίς Φ.Π.Α., γ) την αγορά και εκποίηση, λόγω πώλησης ή δωρεάς κατά κυριότητα, ακινήτων, δ) την κήρυξη αναγκαστικών απαλλοτριώσεων, ε) τη μίσθωση ακινήτων από τρίτους, στ) τη σύναψη πάσης φύσεως δανείων, ζ) την ίδρυση πάσης φύσεως νομικών προσώπων, τη συμμετοχή σε υφιστάμενα νομικά πρόσωπα, καθώς και τη λύση και τη θέση σε εκκαθάριση νομικών προσώπων, η) τη σύναψη προγραμματικών συμβάσεων, με την επιφύλαξη του τελευταίου εδαφίου της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 100 και θ) τη διεξαγωγή δημοτικού ή περιφερειακού δημοψηφίσματος.

Στην ΑΥΕ Ο.Τ.Α. αποστέλλονται προς έλεγχο νομιμότητας και οι αποφάσεις των κοινωφελών επιχειρήσεων, των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης-Αποχέτευσης και των μονομετοχικών ανωνύμων εταιρειών Ο.Τ.Α. που αφορούν: α) αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, β) εκποίηση παγίων περιουσιακών στοιχείων, γ) αγορά και εκποίηση ακινήτων, δ) σύναψη δανείων, ε) ανάθεση έργων, υπηρεσιών, μελετών και προμηθειών, εάν το τίμημα υπερβαίνει το ποσό των εκατόν είκοσι χιλιάδων (120.000) ευρώ χωρίς Φ.Π.Α., στ) μίσθωση ακινήτων από τρίτους και ζ) τη σύναψη προγραμματικών συμβάσεων, με την επιφύλαξη της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 100. Επίσης, αποστέλλονται προς έλεγχο νομιμότητας οι αποφάσεις των Περιφερειακών Ταμείων Ανάπτυξης, εφόσον υπάγονται στις περιπτώσεις των προηγούμενων εδαφίων της παραγράφου αυτής, καθώς και ο προϋπολογισμός τους. Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις αυτών κοινοποιούνται στην ΑΥΕ Ο.Τ.Α..

2. Η απόφαση αποστέλλεται για έλεγχο νομιμότητας συνοδευόμενη από αντίγραφο του αποδεικτικού δημοσίευσης και από τα έγγραφα στοιχεία που είναι αναγκαία για την νόμιμη έκδοσή της, μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από τη συνεδρίαση του συλλογικού οργάνου. Οι δήμοι, οι περιφέρειες, τα Ν.Π.Δ.Δ. και οι ανωτέρω επιχειρήσεις τους υποχρεούνται να διαβιβάζουν αμελλητί και κάθε επιπλέον στοιχείο που ζητείται από την ΑΥΕ Ο.Τ.Α..

3. Ο Επόπτης Ο.Τ.Α. ελέγχει τη νομιμότητα της απόφασης μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την περιέλευσή της στην ΑΥΕ Ο.Τ.Α. και εκδίδει υποχρεωτικά ειδική πράξη. Η μη έκδοση της ειδικής πράξης του προηγούμενου εδαφίου συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα του Επόπτη Ο.Τ.Α..

4. Εκθέσεις τακτικού ή έκτακτου διαχειριστικού ελέγχου σε Ο.Τ.Α. ή νομικά πρόσωπα αυτών, από ορκωτούς ελεγκτές ή από υπηρεσίες εσωτερικού ελέγχου, που διενεργείται σύμφωνα με ειδικές διατάξεις νόμου ή Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας, διαβιβάζονται υποχρεωτικά στον Επόπτη Ο.Τ.Α., για την παρακολούθηση και υλοποίηση των σχετικών συστάσεων ή πορισμάτων.»

Άρθρο 117
Αυτεπάγγελτος έλεγχος νομιμότητας – Αντικατάσταση του άρθρου 226 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 226 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 226
Αυτεπάγγελτος έλεγχος νομιμότητας

1. Ο Επόπτης Ο.Τ.Α. μπορεί αυτεπαγγέλτως να ακυρώσει οποιαδήποτε απόφαση των συλλογικών ή μονομε-

λών οργάνων των δήμων, των περιφερειών, των νομικών προσώπων αυτών, καθώς και των συνδέσμων τους, για λόγους νομιμότητας, μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών αφότου η απόφαση έχει δημοσιευτεί ή εκδοθεί.

2. Οι δήμοι, οι περιφέρειες, οι σύνδεσμοι και τα νομικά πρόσωπα αυτών υποχρεούνται να παρέχουν αμελλητί κάθε στοιχείο που ζητείται από την ΑΥΕ Ο.Τ.Α. με σκοπό την άσκηση του ελέγχου νομιμότητας.

3. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου Εποπτών Ο.Τ.Α. και της Επιτροπής Συντονισμού και Ελέγχου Εποπτείας Ο.Τ.Α., μπορεί να προβλέπεται η διενέργεια δειγματοληπτικού ελέγχου, σύμφωνα με συγκεκριμένες ποσοστώσεις ανά κατηγορία πράξης ή ανά Ο.Τ.Α., με τη χρήση μεθόδων εκτίμησης κινδύνου, καθώς και η διαδικασία μέσω της οποίας η ΑΥΕ Ο.Τ.Α. θα λαμβάνει γνώση των εκδιδόμενων πράξεων, η μέθοδος ανάρτησης ή ηλεκτρονικής διακίνησης της σχετικής αλληλογραφίας, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.»

Άρθρο 118
Ειδική διοικητική προσφυγή – Αιτήσεις θεραπείας - Αντικατάσταση του άρθρου 227 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 227 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 227
Ειδική διοικητική προσφυγή – Αιτήσεις θεραπείας

1. Οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον μπορεί να προσβάλει τις αποφάσεις των συλλογικών ή μονομελών οργάνων των δήμων, των περιφερειών, των νομικών προσώπων αυτών, καθώς και των συνδέσμων τους, για λόγους νομιμότητας, ενώπιον του Επόπτη Ο.Τ.Α., μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από τη δημοσίευση της απόφασης ή την ανάρτησή της στο διαδίκτυο ή από την κοινοποίησή της ή αφότου έλαβε πλήρη γνώση αυτής. Ατομικές πράξεις κοινοποιούνται στον ενδιαφερόμενο με απόδειξη παραλαβής και αναφέρουν υποχρεωτικά ότι κατ' αυτών χωρεί ειδική προσφυγή για λόγους νομιμότητας ενώπιον του Επόπτη Ο.Τ.Α. μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών.

2. Προσφυγή επιτρέπεται και κατά παράλειψης οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας των οργάνων της προηγούμενης παραγράφου. Στην περίπτωση αυτή η προσφυγή ασκείται εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την παρέλευση άπρακτης της ειδικής προθεσμίας που τυχόν τάσσει ο νόμος για την έκδοση της οικείας πράξης, διαφορετικά μετά την παρέλευση τριμήνου από την υποβολή της σχετικής αίτησης του ενδιαφερομένου.

3. Σε περίπτωση υποβολής αίτησης θεραπείας κατά των αποφάσεων ή των παραλείψεων της παραγράφου 2, οι προβλεπόμενες για την άσκηση της ειδικής διοικητικής προσφυγής ενώπιον του Επόπτη Ο.Τ.Α. προθεσμίες αναστέλλονται από την υποβολή της αίτησης θεραπείας και μέχρι την έκδοση απόφασης επ' αυτής ή την παρέλευση άπρακτης της σχετικής προθεσμίας του άρθρου 24 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, ο οποίος κυρώθηκε με το ν. 2690/1999 (Α΄ 45).

4. Δικαίωμα για την άσκηση της ειδικής διοικητικής προσφυγής τεκμαίρεται ότι έχουν όλοι οι αιρετοί του οικείου δήμου ή περιφέρειας, ανεξάρτητα από το εάν έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση κατά την οποία ελήφθη η προσβαλλόμενη απόφαση, εφόσον δεν την υπερψήφισαν. Δικαίωμα έχουν ομοίως οι συνδικαλιστικές οργανώσεις εργαζομένων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση πρώτου ή δεύτερου βαθμού, καθώς και νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που επιδιώκουν σύμφωνα με το καταστατικό τους περιβαλλοντικούς, πολιτιστικούς και εν γένει κοινωνικούς σκοπούς.

5. Ο Επόπτης Ο.Τ.Α. αποφαίνεται επί της προσφυγής μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο (2) μηνών από την υποβολή της. Αν παρέλθει η ανωτέρω προθεσμία χωρίς να εκδοθεί απόφαση θεωρείται ότι η προσφυγή έχει σιωπηρώς απορριφθεί.

6. Η άσκηση της ειδικής διοικητικής προσφυγής αποτελεί προϋπόθεση για την άσκηση ένδικων βοηθημάτων ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων.»

Άρθρο 119
Αναστολή εκτέλεσης – Αντικατάσταση του άρθρου 228 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 228 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 228
Αναστολή εκτέλεσης

1. Ο Επόπτης Ο.Τ.Α. μπορεί, εφόσον υποβληθεί σχετικό αίτημα με την προσφυγή του προηγούμενου άρθρου, να αναστείλει με απόφασή του την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης. Οι δήμοι, οι περιφέρειες και οι φορείς αυτών ειδοποιούνται από την ΑΥΕ Ο.Τ.Α. για την άσκηση της προσφυγής και της αίτησης αναστολής και τους παρέχεται σύντομη προθεσμία για την έκθεση των απόψεών τους. Αν συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι επείγοντος χαρακτήρα ο Επόπτης μπορεί να αναστείλει την προσβαλλόμενη πράξη και πριν από τη διαβίβαση των απόψεων των ανωτέρω νομικών προσώπων.

2. Η αναστολή χορηγείται εφόσον η προσφυγή παρίσταται προδήλως βάσιμη ή κρίνεται ότι ο ασκών την ειδική διοικητική προσφυγή θα υποστεί ανεπανόρθωτη ή δυσχερώς επανορθώσιμη βλάβη μέχρι την εξέτασή της.

3. Η πράξη αναστολής ισχύει μέχρι την έκδοση απόφασης του Επόπτη επί της προσφυγής ή την άπρακτη πάροδο των δύο (2) μηνών, εντός των οποίων οφείλει να αποφανθεί ο Επόπτης Ο.Τ.Α. κατά την παράγραφο 5 του άρθρου 227.

4. Ανάκληση της απόφασης που χορηγεί την αναστολή επιτρέπεται μόνο αν γίνει επίκληση νεότερων κρίσιμων στοιχείων τα οποία δεν είχαν τεθεί υπόψη του Επόπτη Ο.Τ.Α. κατά την έκδοση της απόφασής του ή αν έχουν μεταβληθεί τα δεδομένα με βάση τα οποία χορηγήθηκε η αναστολή.

5. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών μπορεί να ρυθμίζεται κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη διαδικασία για τη χορήγηση αναστολής.»

Άρθρο 120
Επιτόπιοι έλεγχοι – Αντικατάσταση άρθρου 229 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 229 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 229
Επιτόπιοι έλεγχοι

Η Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. μπορεί στο πλαίσιο του έργου της να ενεργεί επιτόπιους ελέγχους προκειμένου να διαμορφώνει ίδια αντίληψη. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών μπορούν να ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα σχετικά με τη διαδικασία διεξαγωγής των επιτόπιων ελέγχων.»

Άρθρο 121
Δημοσίευση αποφάσεων Επόπτη Ο.Τ.Α. – Αντικατάσταση του άρθρου 230 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 230 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 230
Δημοσίευση αποφάσεων του Επόπτη Ο.Τ.Α.

1. Οι αποφάσεις του Επόπτη Ο.Τ.Α., οι οποίες εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 225 έως 227, κοινοποιούνται στον φορέα που εξέδωσε την πράξη την οποία αφορούν, στον οικείο Δημοτικό ή Περιφερειακό Διαμεσολαβητή, καθώς και σε αυτόν που έχει ασκήσει την προσφυγή κατά της πράξης, εντός πέντε (5) ημερών από την έκδοσή τους.

2. Οι αποφάσεις της παραγράφου 1 αναρτώνται στην επίσημη ιστοσελίδα της οικείας ΑΥΕ Ο.Τ.Α., καθώς και στην ιστοσελίδα του προγράμματος «Διαύγεια» εντός δύο (2) ημερών από την έκδοσή τους. Παράλειψη της σχετικής υποχρέωσης συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα για τον Επόπτη Ο.Τ.Α..

3. Οι αποφάσεις του Επόπτη Ο.Τ.Α. προσβάλλονται στα αρμόδια δικαστήρια με τα ένδικα βοηθήματα που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία.

Άρθρο 122
Ετήσια Έκθεση – Συμπλήρωση του ν. 3852/2010

Στο ν. 3852/2010 μετά το άρθρο 230 προστίθεται άρθρο 230Α ως εξής:

«Άρθρο 230Α
Ετήσια Έκθεση

Ο Επόπτης Ο.Τ.Α. συντάσσει στο τέλος κάθε έτους έκθεση στην οποία καταγράφει το έργο της ΑΥΕ Ο.Τ.Α., της οποίας προϊσταται και ειδικότερα τον αριθμό των πράξεων που ελέγχθηκαν, τους επιτόπιους ελέγχους που διενήργησαν, τις προσφυγές που εξετάσθηκαν και τα ζητήματα εν γένει που απασχόλησαν την υπηρεσία κατά τη διενέργεια της εποπτείας, όπως τυχόν καταγγελίες που υποβλήθηκαν στην υπηρεσία από πρόσωπα για θέματα νομιμότητας. Στην ίδια έκθεση μπορεί να προτείνονται νομοθετικά και άλλα μέτρα τα οποία πρέπει να ληφθούν για την αποτελεσματικότερη διενέργεια του ελέγχου νομιμότητας. Η έκθεση υποβάλλεται εντός ενός (1) μήνα από το τέλος του έτους στο οποίο αφορά στον Υπουργό Εσωτερικών και κοινοποιείται στο Συμβούλιο Εποπτών Ο.Τ.Α. και δια του Υπουργού Εσωτερικών στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής των Ελλήνων. Μέσα στην ίδια προθεσμία υποβάλλεται στην Επιτροπή Συντονισμού και Ελέγχου Εποπτείας Ο.Τ.Α., η οποία συζητά υποχρεωτικά, εντός μηνός από την υποβολή της τελευταίας έκθεσης, για τις εκθέσεις που έχουν υποβληθεί και συντάσσει σχετικό πόρισμα.»

Άρθρο 123
Υποχρέωση συμμόρφωσης – Αντικατάσταση του άρθρου 231 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 231 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 231
Υποχρέωση συμμόρφωσης

1. Τα συλλογικά και μονομελή όργανα των δήμων και των περιφερειών, καθώς και τα νομικά πρόσωπα και οι σύνδεσμοι αυτών έχουν υποχρέωση συμμόρφωσης χωρίς καθυστέρηση προς τις αποφάσεις του Επόπτη Ο.Τ.Α. που εκδίδονται σύμφωνα με τα άρθρα 225 έως 228.

2. Την υποχρέωση της παραγράφου 1 έχει και το πάσης φύσεως προσωπικό που υπηρετεί στα νομικά πρόσωπα της παραγράφου 1 με οποιαδήποτε σχέση εργασίας.

3. Η μη τήρηση των υποχρεώσεων των παραγράφων 1 και 2 συνιστά σοβαρή παράβαση καθήκοντος, η οποία ελέγχεται πειθαρχικά κατά τις οικείες διατάξεις που διέπουν τους αιρετούς και το προσωπικό των ανωτέρω νομικών προσώπων.»

ΤΜΗΜΑ Γ΄
ΕΥΘΥΝΗ – ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΩΝ Ο.Τ.Α.

Άρθρο 124
Αστική ευθύνη – Αντικατάσταση του άρθρου 232 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 232 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 232
Αστική ευθύνη

1. Οι περιφερειάρχες, οι αντιπεριφερειάρχες, οι περιφερειακοί σύμβουλοι, οι δήμαρχοι, οι αντιδήμαρχοι, οι δημοτικοί σύμβουλοι, οι πρόεδροι κοινοτήτων και τα μέλη συμβουλίων κοινότητας, καθώς και τα μέλη των συλλογικών οργάνων που διοικούν τα νομικά πρόσωπα των Ο.Τ.Α., καθώς και τους συνδέσμους αυτών είτε είναι αιρετοί των οικείων Ο.Τ.Α. είτε όχι, οφείλουν να αποζημιώσουν το δήμο, την περιφέρεια, το νομικό πρόσωπο ή το σύνδεσμο, για κάθε θετική ζημία, που προξένησαν σε βάρος της περιουσίας τους από δόλο ή βαριά αμέλεια. Οι ανωτέρω δεν υπέχουν ευθύνη αποζημίωσης έναντι τρίτων.

2. Η ζημία καταλογίζεται στα πρόσωπα αυτά με αιτιολογημένη πράξη τριμελούς ελεγκτικής επιτροπής, που συγκροτείται στην έδρα κάθε ΑΥΕ Ο.Τ.Α. με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών και αποτελείται από:

α. Τον Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή όπου δεν υπηρετεί Επίτροπος, από έναν ανώτερο υπάλληλο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που ορίζεται μαζί με τον αναπλη-

ρωτή του από τον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

β. Τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσιονομικών Ελέγχων, με αναπληρωτή του έναν Προϊστάμενο Διεύθυνσης της εν λόγω Γενικής Διεύθυνσης.

γ. Όταν αφορά δήμους ή φορείς τους, έναν εκπρόσωπο της οικείας Περιφερειακής Ένωσης Δήμων με τον αναπληρωτή του, που ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο αυτής και, όταν αφορά περιφέρειες ή φορείς τους, έναν εκπρόσωπο της Ένωσης Περιφερειών και τον αναπληρωτή του, που ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο αυτής. Καθήκοντα γραμματέα εκτελεί υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού της ΑΥΕ Ο.Τ.Α. που υποδεικνύεται από τον Επόπτη Ο.Τ.Α..

3. Η επιτροπή εξετάζει τις υποθέσεις ύστερα από αίτηση του δήμου ή της περιφέρειας ή του νομικού προσώπου ή του συνδέσμου ή με αίτημα του οικείου Επόπτη Ο.Τ.Α. ή του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης ή ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε δημότη και αποφασίζει μέσα σε εύλογο διάστημα, αφού διενεργήσει έρευνα και καλέσει τα πρόσωπα που θεωρούνται υπεύθυνα για την πρόκληση της ζημίας προς παροχή εξηγήσεων.

4. Κατά των πράξεων της επιτροπής επιτρέπεται προσφυγή στο Διοικητικό Εφετείο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται η έδρα της οικείας ΑΥΕ Ο.Τ.Α. από τον Επόπτη Ο.Τ.Α. και από το πρόσωπο σε βάρος του οποίου έγινε ο καταλογισμός, μέσα σε προθεσμία εξήντα (60) ημερών από την κοινοποίηση της πράξης καταλογισμού σ' αυτούς. Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής και η άσκησή της αναστέλλουν την εκτέλεση της πράξης της επιτροπής.

5. Κατά της απόφασης του Διοικητικού Εφετείου μπορεί να ασκηθεί αίτηση αναιρέσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.

6. Εάν επιβληθεί καταλογισμός στο πλαίσιο δημοσιονομικού ελέγχου σε ένα από τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1, αποκλείεται η αστική ευθύνη έναντι του οικείου Ο.Τ.Α. για τυχόν προκληθείσα ζημία, εφόσον πρόκειται για την ίδια ιστορική αιτία. Σε περίπτωση επιγενόμενου καταλογισμού στο πλαίσιο δημοσιονομικού ελέγχου, μετά από ανόρθωση της ζημίας από τον υπαίτιο κατά τη διαδικασία του παρόντος, συμψηφίζεται το ήδη καταβληθέν ποσό με το καταλογιζόμενο εφόσον πρόκειται για την ίδια ιστορική αιτία.»

Άρθρο 125
Πειθαρχική ευθύνη – Αντικατάσταση του άρθρου 233 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 233 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 233
Πειθαρχική ευθύνη

1. Την πειθαρχική δικαιοδοσία ως προς τους περιφερειάρχες, αντιπεριφερειάρχες, περιφερειακούς συμβούλους, δημάρχους, αντιδημάρχους, δημοτικούς συμβούλους, προέδρους κοινοτήτων και συμβούλους κοινότητας, η οποία αφορά παραβάσεις των καθηκόντων τους, ασκεί ο Επόπτης Ο.Τ.Α..

2. Στους αιρετούς της παραγράφου 1 επιβάλλονται οι πειθαρχικές ποινές της αργίας έως έξι (6) μηνών και της έκπτωσης.

3. Ο Επόπτης Ο.Τ.Α. μπορεί να επιβάλλει τις πειθαρχικές ποινές της προηγούμενης παραγράφου στους αιρετούς που αναφέρονται σε αυτή:

α. αν έχουν διαπράξει σοβαρή παράβαση των καθηκόντων τους ή υπέρβαση της αρμοδιότητάς τους από δόλο ή βαριά αμέλεια,

β. αν έχουν διαπράξει παραβάσεις των καθηκόντων που τους έχουν ανατεθεί σύμφωνα με ειδικές νομοθετικές ρυθμίσεις.

4. Οι πειθαρχικές ποινές της παραγράφου 2 επιβάλλονται ύστερα από προηγούμενη τήρηση της διαδικασίας του άρθρου 234.

5. Τα πειθαρχικά παραπτώματα της παραγράφου 3 υπόκεινται σε πενταετή παραγραφή, η οποία αρχίζει από την ημέρα που διαπράχθηκαν.»

Άρθρο 126
Πειθαρχική διαδικασία – Αντικατάσταση του άρθρου 234 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 234 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 234
Πειθαρχική διαδικασία

1. Οι πειθαρχικές ποινές της αργίας και της έκπτωσης επιβάλλονται με αιτιολογημένη απόφαση του Επόπτη Ο.Τ.Α., αφού προηγηθεί απολογία του εγκαλουμένου ή παρέλθει η προθεσμία που έχει τάξει ο Επόπτης Ο.Τ.Α. με γραπτή κλήση στον εγκαλούμενο, χωρίς ο τελευταίος να έχει απολογηθεί. Η προθεσμία αυτή δεν μπορεί να είναι μικρότερη από δέκα (10) ημέρες.

2. Για την επιβολή των πειθαρχικών ποινών της αργίας και τη διάρκειά της, καθώς και της έκπτωσης απαιτείται σύμφωνη γνώμη πειθαρχικού συμβουλίου, το οποίο αποτελείται: α) από έναν πρόεδρο Εφετών του Διοικητικού Εφετείου στο οποίο υπάγεται η έδρα της ΑΥΕ Ο.Τ.Α. ή το νόμιμο αναπληρωτή του, ως πρόεδρο, β) δύο δικαστές με το βαθμό του Εφέτη που υπηρετούν στο ανωτέρω Διοικητικό Εφετείο, με τους αναπληρωτές τους, γ) δύο δικαστές με το βαθμό του Εφέτη που υπηρετούν στο Εφετείο στο οποίο υπάγεται η έδρα της ΑΥΕ Ο.Τ.Α., με τους αναπληρωτές τους, δ) έναν Προϊστάμενο Διεύθυνσης του Υπουργείου Εσωτερικών, με τον αναπληρωτή του και ε) τρεις αιρετούς εκπροσώπους της οικείας Περιφερειακής Ένωσης Δήμων, όταν ελέγχεται πειθαρχικά αιρετός δήμων ή της Ένωσης Περιφερειών, όταν ελέγχεται πειθαρχικά αιρετός περιφέρειας, ως μέλη. Γραμματέας του συμβουλίου και αναπληρωτής του ορίζεται με απόφαση του Επόπτη Ο.Τ.Α. υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού της ΑΥΕ Ο.Τ.Α..

3. Ο εγκαλούμενος μπορεί να εμφανίζεται αυτοπροσώπως, καθώς και με πληρεξούσιο δικηγόρο ή να εκπροσωπείται από πληρεξούσιο δικηγόρο στο συμβούλιο. Το συμβούλιο συνεδριάζει σε δημόσια συνεδρίαση για την οποία συντάσσονται πρακτικά, μπορεί να εξετάζει μάρτυρες και να εκτιμά οποιοδήποτε πρόσφορο αποδεικτικό μέσο. Η σύμφωνη γνώμη παρέχεται ύστερα από μυστική διάσκεψη, δύο (2) μήνες το αργότερο, αφότου το συμβούλιο έλαβε το σχετικό παραπεμπτικό έγγραφο του Επόπτη Ο.Τ.Α.. Η ποινή πρέπει να είναι ανάλογη με τη βαρύτητα του παραπτώματος, στο οποίο έχει υποπέσει ο εγκαλούμενος.

4. Σε περίπτωση παραπομπής στο πειθαρχικό συμβού-

λιο, το παραπεμπτήριο προς αυτό έγγραφο πρέπει να είναι αιτιολογημένο και να διαλαμβάνει πρόταση επί της ποινής, αφού ληφθεί υπόψη η απολογία του πειθαρχικώς διωκόμενου. Το παραπεμπτήριο έγγραφο δεν ανακαλείται.

5. Το πειθαρχικό συμβούλιο μπορεί: α) να παράσχει σύμφωνη γνώμη ως προς την πρόταση του Επόπτη, β) να μην παράσχει σύμφωνη γνώμη, εφόσον κρίνει ότι δεν συντρέχει πειθαρχική ευθύνη του ελεγχόμενου και γ) να προτείνει στον Επόπτη την επιβολή ηπιότερης ή αυστηρότερης ποινής. Στην περίπτωση γ΄ η πρόταση του πειθαρχικού συμβουλίου είναι υποχρεωτική για τον Επόπτη.

6. Τα δικαστικά μέλη του συμβουλίου της παραγράφου 2 ορίζονται με απόφαση του οργάνου που διευθύνει το οικείο δικαστήριο, ύστερα από αίτημα του Επόπτη Ο.Τ.Α.. Με την ίδια απόφαση ορίζονται και τα αναπληρωματικά μέλη, εφόσον ο αριθμός αυτών που υπηρετούν είναι επαρκής.

7. Οι αιρετοί εκπρόσωποι της οικείας Περιφερειακής Ένωσης Δήμων ή οι αιρετοί εκπρόσωποι της Ένωσης Περιφερειών μαζί με τους αναπληρωτές τους ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο της οικείας Ένωσης.

8. Ο Προϊστάμενος Διεύθυνσης του Υπουργείου Εσωτερικών, μαζί με τον αναπληρωτή του, ορίζονται από τον Υπουργό Εσωτερικών.

9. Το συμβούλιο της παραγράφου 2 συγκροτείται για δύο (2) χρόνια με απόφαση του Επόπτη Ο.Τ.Α. και το αργότερο εντός δύο (2) μηνών από τη λήξη της θητείας του προηγούμενου. Τα αρμόδια όργανα για τον ορισμό μελών στο πειθαρχικό συμβούλιο, σύμφωνα με την παράγραφο 6, οφείλουν να ορίσουν αυτά εντός ενός μήνα από την υποβολή του αιτήματος του Επόπτη.

10. Ο ενδιαφερόμενος μπορεί μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την κοινοποίηση της απόφασης του Επόπτη Ο.Τ.Α. να προσφύγει κατ' αυτής στο Συμβούλιο της Επικρατείας, το οποίο κρίνει την υπόθεση και κατ' ουσίαν. Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής αναστέλλει την εκτέλεση της απόφασης που επιβάλλει την ποινή. Αν ασκηθεί η προσφυγή στο Συμβούλιο της Επικρατείας, η επιτροπή αναστολών του δικαστηρίου, ύστερα από αίτηση του προσφεύγοντος, κρίνει για τη χορήγηση ή μη αναστολής εκτέλεσης της ποινής σταθμίζοντας και τη συνδρομή του δημόσιου συμφέροντος. Σε περίπτωση κατάθεσης αίτησης αναστολής, η ποινή που έχει επιβληθεί δεν εκτελείται εωσότου εκδοθεί η απόφαση της επιτροπής αναστολών.»

Άρθρο 127
Ιδιάζουσα δωσιδικία – Εξαίρεση από συνοπτική διαδικασία – Συμπλήρωση του ν. 3852/2010

Στο ν. 3852/2010 μετά το άρθρο 234 προστίθεται άρθρο 235 ως εξής:

«Άρθρο 235
Ιδιάζουσα δωσιδικία – Εξαίρεση από τη συνοπτική διαδικασία

1. Οι δήμαρχοι, οι περιφερειάρχες, καθώς και οι πρόεδροι των συνδέσμων υπάγονται στην ιδιάζουσα δωσιδικία της παραγράφου 6 του άρθρου 111 και της παραγράφου 2 του άρθρου 112 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

2. Για τα πταίσματα ή πλημμελήματα των αιρετών της προηγούμενης παραγράφου, τα οποία διαπράττονται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και εξαιτίας αυτών, δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 409 έως 413 και 417 έως 427 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, όπως ισχύουν κάθε φορά.»

Άρθρο 128
΄Εκπτωση εξαιτίας καταδίκης – Αντικατάσταση του άρθρου 236 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 236 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 236
Έκπτωση εξαιτίας καταδίκης

1. Οι περιφερειάρχες, οι αντιπεριφερειάρχες, οι δήμαρχοι, οι δημοτικοί και περιφερειακοί σύμβουλοι, οι πρόεδροι κοινοτήτων και τα μέλη συμβουλίων κοινότητας εκπίπτουν αυτοδικαίως από το αξίωμά τους:

α. Αν τεθούν σε δικαστική συμπαράσταση με τελεσίδικη δικαστική απόφαση.

β. Αν στερηθούν τα πολιτικά τους δικαιώματα με αμετάκλητη δικαστική απόφαση.

γ. Αν καταδικαστούν με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, ως αυτουργοί ή συμμέτοχοι σε κακούργημα ή σε οποιαδήποτε ποινή για παραχάραξη, κιβδηλεία, πλαστογραφία, ψευδή βεβαίωση, δωροδοκία, εκβίαση, κλοπή, υπεξαίρεση, απιστία, απάτη, καταπίεση, αιμομιξία, μαστροπεία, σωματεμπορία, παράνομη διακίνηση αλλοδαπών, παράβαση της νομοθεσίας για την καταπολέμηση των ναρκωτικών, τη λαθρεμπορία, καθώς και για παράβαση καθήκοντος, εφόσον κατά τη διάπραξη του τελευταίου αυτού αδικήματος προκαλείται οικονομική βλάβη στο δήμο, στην περιφέρεια ή στα νομικά τους πρόσωπα.

2. Για την έκπτωση εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Επόπτη Ο.Τ.Α., εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τότε που έλαβε γνώση της σχετικής δικαστικής απόφασης. Η διαπιστωτική πράξη ανατρέχει στην ημερομηνία κατά την οποία η σχετική δικαστική απόφαση κατέστη τελεσίδικη ή αμετάκλητη, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ισχύουν για κάθε περίπτωση της παραγράφου 1.

3. Με την επιμέλεια της αρμόδιας Εισαγγελίας κοινοποιείται στον οικείο Επόπτη Ο.Τ.Α. κάθε καταδικαστική απόφαση σε βάρος των προσώπων της παραγράφου 1 για τα ποινικά αδικήματα της περίπτωσης γ΄ της παραγράφου αυτής. Ο Επόπτης Ο.Τ.Α. μπορεί να λαμβάνει από την Εισαγγελία κάθε αναγκαία πληροφορία σχετικά με την πορεία της υπόθεσης, όπως η τελεσιδικία ή το αμετάκλητο αυτής, καθώς και αντίγραφα των αποφάσεων και των πρακτικών.»

Άρθρο 129
Διοικητικά μέτρα – Αργία – Συμπλήρωση του ν. 3852/2010

Στο ν. 3852/2010 μετά το άρθρο 236 προστίθεται άρθρο 236Α ως εξής:

«Άρθρο 236Α
Διοικητικά μέτρα – Αργία

1. Εάν εκδοθεί τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση ποινικού δικαστηρίου, για τα πλημμελήματα της περί-

πτωσης γ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 236 ή καταδικαστική απόφαση σε πρώτο βαθμό για κακουργήματα, ο Επόπτης Ο.Τ.Α. οφείλει να θέσει τον καταδικασθέντα σε κατάσταση αργίας. Η αυτοδίκαιη θέση σε αργία επιβάλλεται με την ίδια διαδικασία και σε περίπτωση αμετάκλητης παραπομπής για κακούργημα, εφόσον έχουν επιβληθεί περιοριστικοί όροι ή προσωρινή κράτηση. Μεταγενέστερη αντικατάσταση ή άρση των περιοριστικών όρων ή της προσωρινής κράτησης, κατά τη διάρκεια της εκκρεμοδικίας, δεν κωλύει τη θέση σε αργία του αιρετού που παραπέμφθηκε για κακούργημα. Εάν εκδοθεί τελεσίδικη αθωωτική απόφαση, αίρεται αυτοδικαίως η αργία και το διοικητικό μέτρο θεωρείται ως ουδέποτε επιβληθέν. Στην περίπτωση αυτή καταβάλλεται αναδρομικά η αντιμισθία του αποκατασταθέντος από το χρόνο έκδοσης της διαπιστωτικής σε βάρος του πράξης.

2. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 236. Στην περίπτωση που η αργία επιβάλλεται λόγω αμετάκλητης παραπομπής για κακούργημα, όπου στις παραγράφους αυτές αναφέρεται ο δικαστής, εννοείται ο Εισαγγελέας που χειρίζεται την υπόθεση, ενώ όπου αναφέρεται η δικαστική απόφαση εννοείται το βούλευμα ή το κλητήριο θέσπισμα, με βάση το οποίο παραπέμπεται στο ακροατήριο η υπόθεση.»

Άρθρο 130
Παύση – Αντικατάσταση του άρθρου 237 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 237 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 237
Παύση

1. Περιφερειάρχες, αντιπεριφερειάρχες, δήμαρχοι, αντιδήμαρχοι, δημοτικοί και περιφερειακοί σύμβουλοι, πρόεδροι κοινοτήτων και μέλη συμβουλίων κοινότητας επιτρέπεται να παυθούν για σοβαρούς λόγους δημόσιου συμφέροντος, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών ύστερα από ειδικά αιτιολογημένη έκθεση του οικείου Επόπτη Ο.Τ.Α. και σύμφωνη γνώμη πειθαρχικού συμβουλίου, το οποίο αποτελείται: α) από έναν πρόεδρο Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, ως πρόεδρο, με τον αναπληρωτή του, β) δύο εφέτες, που έχουν τριετή τουλάχιστον υπηρεσία στο βαθμό αυτόν και υπηρετούν στο Διοικητικό Εφετείο Αθηνών, με τους αναπληρωτές τους, γ) δύο εφέτες, που έχουν τριετή τουλάχιστον υπηρεσία στο βαθμό αυτόν και υπηρετούν στο Εφετείο Αθηνών, με τους αναπληρωτές τους, δ) έναν προϊστάμενο Γενικής Διεύθυνσης του Υπουργείου Εσωτερικών, με τον αναπληρωτή του και ε) τον πρόεδρο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, προκειμένου για τους αιρετούς των δήμων, ή τον πρόεδρο της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας, προκειμένου για τους αιρετούς των περιφερειών, με τους αναπληρωτές τους. Τα δικαστικά μέλη του συμβουλίου, τακτικά και αναπληρωματικά, ορίζονται από το όργανο που διευθύνει το οικείο δικαστήριο. Ο ανωτέρω προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης και ο αναπληρωτής του ορίζονται από τον Υπουργό Εσωτερικών. Οι αναπληρωτές του προέδρου της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας και του προέδρου της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο αυτών. Το πειθαρχικό συμβούλιο συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών με θητεία δύο (2) ετών.

2. Για τον ίδιο λόγο και με την ίδια διαδικασία, μπορεί να διαλυθεί ένα δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο. Η διάλυση αυτή επιφέρει και τη διάλυση των συμβουλίων των κοινοτήτων, καθώς και την παύση των προέδρων των κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό έως 300 κατοίκους. Στην περίπτωση αυτή γίνεται νέα εκλογή σύμφωνα με το άρθρο 56, εφόσον πρόκειται για δημοτικό συμβούλιο, ή το άρθρο 158 εφόσον πρόκειται για περιφερειακό συμβούλιο.

3. Κατά της απόφασης της παραγράφου 1 που διατάσσει την παύση, ο παυθείς μπορεί να ασκήσει προσφυγή στο Συμβούλιο της Επικρατείας εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίησή της σε αυτόν.

4. Καθήκοντα γραμματέα του συμβουλίου της παραγράφου 1 εκτελεί υπάλληλος της κεντρικής υπηρεσίας του Υπουργείου Εσωτερικών του κλάδου ΠΕ Διοικητικού με βαθμό Α΄, που ορίζεται μαζί με τον αναπληρωτή του από τον Υπουργό Εσωτερικών.

5. Οι διατάξεις των παραγράφων 1, 3 και 10 του άρθρου 234 εφαρμόζονται αναλόγως.»

Άρθρο 131
Αντικατάσταση του άρθρου 238 του ν.3852/2010

Το άρθρο 238 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 238
Εποπτεία των Ο.Τ.Α. μέχρι την έναρξη λειτουργίας της ΑΥΕ Ο.Τ.Α. – Μετάταξη στην ΑΥΕ Ο.Τ.Α. προσωπικού των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων – Έναρξη λειτουργίας ΑΥΕ Ο.Τ.Α.

1. Μέχρι την έναρξη λειτουργίας της ΑΥΕ Ο.Τ.Α. ο έλεγχος νομιμότητας των πράξεων, κατά τα άρθρα 225 έως 227, ασκείται από τον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης και τις Ειδικές Επιτροπές του άρθρου 152 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006, Α΄ 114), οι οποίες βρίσκονται στις έδρες των περιφερειών που ανήκουν στην ανωτέρω Αποκεντρωμένη Διοίκηση, καθώς και τις Επιτροπές Ελέγχου των Πράξεων του άρθρου 68 του Κώδικα Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης (π.δ. 30/1996, Α΄ 21), που βρίσκονται στην έδρα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Οι επιτροπές αυτές συγκροτούνται με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

2. Όπου στα ανωτέρω άρθρα αναφέρεται ο Επόπτης Ο.Τ.Α., κατά το μεταβατικό διάστημα, νοείται ο Συντονιστής της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Όπου αναφέρεται ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Εποπτείας Ο.Τ.Α. της ΑΥΕ Ο.Τ.Α., νοείται ο Προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικής Λειτουργίας ή της αντίστοιχης Διεύθυνσης στην οποία υπάγεται η εποπτεία των Ο.Τ.Α. της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Όπου αναφέρεται υπάλληλος της ΑΥΕ Ο.Τ.Α., νοείται υπάλληλος της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

3. Το προσωπικό που υπηρετεί σε κάθε Αποκεντρωμένη Διοίκηση και που, στα υπηρεσιακά του καθήκοντα, περιλαμβάνονταν, κατά την 1.1.2018, ο έλεγχος νομιμότητας των πράξεων των Ο.Τ.Α. και τα θέματα της πειθαρχικής ευθύνης των αιρετών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης μετατάσσεται αυτοδίκαια, με τη δημοσίευση της διαπιστω-

τικής πράξης της παραγράφου 4, σε συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις στις οικείες ΑΥΕ Ο.Τ.Α. και στα αντίστοιχα Γραφεία αυτών, ακόμα και αν δεν διαθέτει τα προσόντα της παρ. 2 του άρθρου 217 του ν. 3852/2010. Στο προσωπικό που μετατάσσεται κατά το προηγούμενο εδάφιο περιλαμβάνεται και το πενήντα τοις εκατό (50%) τουλάχιστον των υπαλλήλων που, κατά την 1η.1.2018, ασκούσαν, παράλληλα με τα καθήκοντα της οργανικής τους θέσης και καθήκοντα ελέγχου νομιμότητας των πράξεων των Ο.Τ.Α.. Κριτήριο για τον προσδιορισμό των μετατασσόμενων, κατά το προηγούμενο εδάφιο, υπαλλήλων είναι ο μακρότερος χρόνος άσκησης των παράλληλων καθηκόντων. Οι υπάλληλοι που μετατάσσονται σύμφωνα με την παράγραφο αυτή καθορίζονται με απόφαση του οικείου Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης, εντός ενός (1) μήνα από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης μπορεί να ρυθμίζεται κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρούσας.

4. Η έναρξη λειτουργίας κάθε Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. διαπιστώνεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών.

5. Οι πράξεις των δήμων, των περιφερειών, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, των επιχειρήσεων τους, των συνδέσμων, καθώς και προσφυγές που εκκρεμούν προς έλεγχο νομιμότητας και εκκρεμείς πειθαρχικές διώξεις, κατά το χρόνο έναρξης λειτουργίας της ΑΥΕ Ο.Τ.Α. ενώπιον του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης και των ανωτέρω Επιτροπών, διαβιβάζονται στην ΑΥΕ Ο.Τ.Α. και οι σχετικές προθεσμίες αρχίζουν από την περιέλευσή τους στην εν λόγω Υπηρεσία.

6. Μέχρι την έναρξη λειτουργίας της ΑΥΕ Ο.Τ.Α. δεν εφαρμόζεται η παράγραφος 6 του άρθρου 227.

7. Μέχρι την έναρξη λειτουργίας της ΑΥΕ Ο.Τ.Α. δεν εφαρμόζονται τα άρθρα 124, 125 και 126 του παρόντος και εξακολουθούν να ισχύουν τα άρθρα 232, 233, 234 του ν. 3852/2010. Κατά το μεταβατικό αυτό διάστημα τις αρμοδιότητες του Ελεγκτή Νομιμότητας ασκεί ο Συντονιστής της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Όπου στις διατάξεις αυτές προβλέπεται η συμμετοχή υπαλλήλου της ΑΥΕ Ο.Τ.Α. ορίζεται, με απόφαση του οικείου Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, υπάλληλος της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Στην κατά το άρθρο 232 παρ. 2 του ν. 3852/2010 ελεγκτική επιτροπή μετέχει, αντί του Ελεγκτή Νομιμότητας, προϊστάμενος Διεύθυνσης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης που ορίζεται μαζί με τον αναπληρωτή του από τον οικείο Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.»

Άρθρο 132
Καταργούμενες και μεταβατικές διατάξεις του Κεφαλαίου Ζ΄

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται τα άρθρα 221 και 222 του ν. 3852/2010, η παρ. 10 περίπτωση ιζ΄ του άρθρου 18 του ν. 3870/2010 (Α΄ 138), καθώς και κάθε διάταξη που ρυθμίζει διαφορετικά τον υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας.

2. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργείται το π.δ. 134/2010 (Α΄ 227).

3. Οι προκηρύξεις για την πρώτη επιλογή των Εποπτών Ο.Τ.Α., καθώς και των δικηγόρων με έμμισθη εντολή των ΑΥΕ Ο.Τ.Α. εκδίδονται από τον Υπουργό Εσωτερικών εντός ενός (1) μήνα από την έναρξη ισχύος του παρόντος και οι διαδικασίες πρόσληψης αυτών ολοκληρώνονται εντός τριών (3) μηνών από την έκδοση των προκηρύξεων.

4. Οι διατάξεις του άρθρου 235 του ν. 3852/2010 εφαρμόζονται για πράξεις που τελούνται μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΘΕΣΜΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ – ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ

Άρθρο 133
Αντικείμενο του δημοτικού και περιφερειακού δημοψηφίσματος

1. Δημοτικό ή περιφερειακό δημοψήφισμα μπορεί να προκηρύσσεται για κάθε θέμα, εκτός από ζητήματα σχετικά με την εθνική ασφάλεια, την εξωτερική πολιτική, τη μεταναστευτική πολιτική, την ερμηνεία και εφαρμογή διεθνών συνθηκών, ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα, την ελευθερία της θρησκευτικής συνείδησης και λατρείας ή τη θεσμική οργάνωση όλων των γνωστών θρησκειών. Επίσης δημοψήφισμα δεν προκηρύσσεται για θέματα δημοσιονομικής διαχείρισης του οικείου Ο.Τ.Α., επιβολής τελών, ανακαθορισμού του αριθμού και των ορίων των δήμων, των κοινοτήτων, των περιφερειών και των περιφερειακών ενοτήτων της χώρας.

2. Ο χαρακτήρας του δημοψηφίσματος ως αποφασιστικού ή συμβουλευτικού καθορίζεται στην απόφαση προκήρυξής του. Όταν το αντικείμενο του δημοψηφίσματος δεν ανάγεται στην αποφασιστική αρμοδιότητα του οικείου δήμου ή της οικείας περιφέρειας, έχει υποχρεωτικά συμβουλευτικό χαρακτήρα.

Άρθρο 134
Πρωτοβουλία για τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος

1. Δημοτικό ή περιφερειακό δημοψήφισμα διεξάγεται :

α) μετά από απόφαση του οικείου δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, που λαμβάνεται με την πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του ή

β) μετά από αίτηση εγγεγραμμένων εκλογέων του οικείου δήμου ή περιφέρειας, ο αριθμός των οποίων δεν μπορεί να είναι μικρότερος του δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού αριθμού των εγγεγραμμένων εκλογέων.

2. Όταν η πρωτοβουλία για τη διεξαγωγή του δημοψηφίσματος ανήκει στους εκλογείς του οικείου δήμου ή της οικείας περιφέρειας, σύμφωνα με την περίπτωση β΄ της προηγούμενης παραγράφου, το αίτημα των ενδιαφερομένων υποβάλλεται στον πρόεδρο του δημοτικού ή του περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα, ο οποίος οφείλει να εισαγάγει το θέμα προς συζήτηση και ψήφιση στο οικείο συμβούλιο μέσα σε ένα (1) μήνα από την υποβολή του. Στην περίπτωση αυτή και εφόσον συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις, το συμβούλιο εγκρίνει, με απλή πλειοψηφία, την προκήρυξη του δημοψηφίσματος και αποφασίζει για τα θέματα των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 136.

3. Η μη εισαγωγή προς συζήτηση και ψήφιση του αιτήματος δημοψηφίσματος από τον πρόεδρο του οικείου δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου συνιστά σοβαρό πειθαρχικό αδίκημα.

Άρθρο 135
Περιορισμοί στη διεξαγωγή δημοτικού και περιφερειακού δημοψηφίσματος

1. Δεν επιτρέπεται να διεξαχθεί δημοψήφισμα κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου για την ανάδειξη των μελών του εθνικού ή του ευρωπαϊκού κοινοβουλίου, για την ανάδειξη των αυτοδιοικητικών αρχών ή για τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος σε εθνικό επίπεδο. Δημοψήφισμα δεν επιτρέπεται, επίσης, να διεξαχθεί κατά το ημερολογιακό έτος της διενέργειας των εκλογών για την ανάδειξη των αυτοδιοικητικών αρχών.

2. Δεν μπορεί να διεξαχθεί δημοψήφισμα πριν περάσει ένα (1) έτος από την διεξαγωγή του προηγούμενου.

Άρθρο 136
Διαδικασία προκήρυξης του δημοτικού ή περιφερειακού δημοψηφίσματος – Ερώτημα

1. Το δημοψήφισμα προκηρύσσεται με την απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου του άρθρου 134. Με την απόφαση αυτή προσδιορίζεται επίσης το ερώτημα ή τα ερωτήματα που πρόκειται να τεθούν σε ψηφοφορία και οι εναλλακτικές απαντήσεις που θα τεθούν υπόψη των εκλογέων, η ημερομηνία διεξαγωγής της ψηφοφορίας, ο χαρακτήρας του προκηρυσσόμενου δημοψηφίσματος ως αποφασιστικού ή συμβουλευτικού, το ύψος της προκαλούμενης δαπάνης, η οποία βαρύνει το δήμο ή την περιφέρεια που προκηρύσσει το δημοψήφισμα, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα.

2. Στην περίπτωση δημοψηφίσματος που προκηρύσσεται ύστερα από αίτηση των εκλογέων, σύμφωνα με την περίπτωση β΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 134 και μόνον εφόσον το αίτημα που αρχικώς έχει υποβληθεί είναι διατυπωμένο κατά τρόπο ασαφή ή πρόδηλα μεροληπτικό, το οικείο συμβούλιο, με απόφασή του, που λαμβάνεται με πλειοψηφία των δύο τρίτων 2/3 των μελών του, μπορεί να αναδιατυπώνει το ερώτημα, κατά τρόπο ώστε αυτό να μην αφίσταται, πάντως, από το νόημα και το σκοπό του αρχικώς υποβληθέντος αιτήματος. Επίσης, το οικείο συμβούλιο μπορεί, με απόφαση που λαμβάνεται με πλειοψηφία των δύο τρίτων 2/3 των μελών του, να προκηρύσσει την ταυτόχρονη διεξαγωγή δημοψηφίσματος και για άλλα θέματα.

3. Το ερώτημα ή τα ερωτήματα στα οποία θα κληθούν να απαντήσουν οι εκλογείς πρέπει να είναι κατά το δυνατόν πλήρη, σύντομα και σαφή. Η προτίμηση του εκλογικού σώματος εκφράζεται επί δύο εκ των προτέρων καθορισμένων απαντήσεων, είτε με τη χρήση των όρων «ΝΑΙ» ή «ΟΧΙ» και άλλων συναφών, είτε με την επιλογή μεταξύ δύο προτεινόμενων λύσεων ή επιλογών.

4. Η απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου για την προκήρυξη δημοψηφίσματος δημοσιεύεται μέσα σε τρεις (3) ημέρες από τη λήψη της, με ευθύνη του προέδρου του, στο δημοτικό ή περιφερειακό κατάστημα, καθώς και σε μία τουλάχιστον έντυπη, ημερήσια ή εβδομαδιαία τοπική εφημερίδα και στην ιστοσελίδα του δήμου ή της περιφέρειας. Επιπλέον, το δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο, αντίστοιχα, λαμβάνει μέτρα για την όσο το δυνατόν ευρύτερη δημοσιοποίηση της απόφασης, μέσω των τοπικών μέσων μαζικής ενημέρωσης ή οποιουδήποτε άλλου πρόσφορου μέσου.

5. Η απόφαση για την προκήρυξη δημοτικού ή περιφερειακού δημοψηφίσματος κοινοποιείται στον Υπουργό Εσωτερικών, καθώς και στον καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργό.

Άρθρο 137
Υποχρεωτικός έλεγχος νομιμότητας απόφασης περί διενέργειας δημοτικού ή περιφερειακού δημοψηφίσματος

1. Η απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου για τη διενέργεια του δημοψηφίσματος, σύμφωνα με το άρθρο 134 του παρόντος, συνοδευόμενη από τα έγγραφα στοιχεία που είναι αναγκαία για τη νόμιμη έκδοσή της, αποστέλλονται υποχρεωτικά για έλεγχο στον Επόπτη Ο.Τ.Α. μέσα σε τρεις (3) ημέρες από την επομένη της συνεδρίασης του αρμόδιου συλλογικού οργάνου.

2. Ο Επόπτης Ο.Τ.Α. ελέγχει την νομιμότητα της απόφασης και εκδίδει υποχρεωτικά ειδική πράξη με την οποία επικυρώνεται ή ακυρώνεται η σχετική απόφαση, μέσα σε προθεσμία επτά (7) ημερών από την περιέλευσή της σε αυτόν.

3. Οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον μπορεί να προσβάλλει την απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου ενώπιον του Επόπτη Ο.Τ.Α. για λόγους νομιμότητας μέσα σε προθεσμία τριών (3) ημερών από τη δημοσίευση της απόφασης ή την ανάρτησή της στο διαδίκτυο.

4. Ο Επόπτης Ο.Τ.Α. αποφαίνεται υποχρεωτικά επί της προσφυγής μέσα σε αποκλειστική προθεσμία επτά (7) ημερών από την υποβολή της.

5. Η απόφαση του Επόπτη Ο.Τ.Α προσβάλλεται μόνο στα αρμόδια δικαστήρια.

Άρθρο 138
Ψηφοφορία – Δικαίωμα εκλέγειν

1. Το δημοψήφισμα διενεργείται με άμεση, καθολική και μυστική ψηφοφορία.

2. Η ψηφοφορία διεξάγεται μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τη δημοσίευση της απόφασης με την οποία προκηρύσσεται το δημοψήφισμα.

3. Η ψηφοφορία διεξάγεται πάντοτε ημέρα Κυριακή και διαρκεί από τις 7.00 π.μ. έως τις 19.00 μ.μ. της ίδιας ημέρας.

4. Δικαίωμα ψήφου στο δημοτικό ή περιφερειακό δημοψήφισμα έχουν όσοι έχουν δικαίωμα ψήφου στις εκλογές για την ανάδειξη των δημοτικών ή περιφερειακών αρχών, αντίστοιχα.

Άρθρο 139
Δημόσιος διάλογος

1. Στο δημόσιο διάλογο, επί του ερωτήματος ή των ερωτημάτων που τίθενται στην ψηφοφορία μπορούν να συμμετέχουν πολιτικά κόμματα, δημοτικές και περιφερειακές παρατάξεις, συνδυασμοί που έλαβαν μέρος στις τελευταίες δημοτικές και περιφερειακές εκλογές ανεξαρτήτως της εκπροσώπησής τους στο δημοτικό συμβούλιο, τοπικές και περιφερειακές ενώσεις προσώπων, τοπικές και περιφερειακές επιστημονικές ενώσεις, επαγ-

γελματικές ή συνδικαλιστικές οργανώσεις και κάθε άλλος φορέας της κοινωνίας των πολιτών.

2. Οι φορείς της παραγράφου 1, αλλά και εκλογείς, μπορούν να συγκροτούν Επιτροπές Πρωτοβουλίας για την υποστήριξη και προβολή κάποιας από τις εναλλακτικές απαντήσεις στο ερώτημα του δημοψηφίσματος. Η συγκρότηση Επιτροπής Πρωτοβουλίας, καθώς και το φυσικό πρόσωπο που αποτελεί το νόμιμο εκπρόσωπο αυτής, γνωστοποιούνται στον πρόεδρο του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα.

3. Το δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο οφείλει να λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για την επαρκή και πολύπλευρη ενημέρωση των πολιτών γύρω από το θέμα επί του οποίου καλούνται να αποφασίσουν.

4. Για την οργάνωση και προαγωγή του δημόσιου διαλόγου, το δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο μπορεί να συγκροτεί ειδική επιτροπή με τη συμμετοχή αιρετών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, υπαλλήλων του οικείου Ο.Τ.Α. και προσωπικοτήτων εγνωσμένου τοπικού κύρους. Η Επιτροπή αυτή μπορεί να διοργανώνει εκδηλώσεις και συζητήσεις, να εκδίδει πληροφοριακό υλικό και να λαμβάνει όλα τα μέτρα που ενθαρρύνουν το δημόσιο διάλογο για το θέμα του δημοψηφίσματος, με τρόπο που να διασφαλίζει την ισότιμη και πλουραλιστική προβολή και έκφραση των διαφορετικών απόψεων.

Άρθρο 140
Προεκλογική περίοδος – Χρηματοδότηση και δαπάνες των μετεχόντων στο δημοψήφισμα

1. Ως προεκλογική περίοδος, για το δημοτικό ή περιφερειακό δημοψήφισμα, ορίζεται η περίοδος από την επομένη της προκήρυξης έως την ημέρα διεξαγωγής του δημοψηφίσματος.

2. Τα έσοδα και οι δαπάνες όσων μετέχουν στο δημόσιο διάλογο για το δημοψήφισμα κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου θεωρούνται εκλογικές.

3. Στους συμμετέχοντες στο δημοψήφισμα, κατά το άρθρο 139 παράγραφοι 1 και 2, δεν διατίθεται κρατική χρηματοδότηση.

4. Απαγορεύεται η χρηματοδότηση και κάθε άλλου είδους παροχές ή διευκολύνσεις προς τους συμμετέχοντες στο δημοψήφισμα από:

α) Φυσικά πρόσωπα που δεν έχουν την ελληνική ιθαγένεια.

β) Φυσικά ή νομικά πρόσωπα που είναι ιδιοκτήτες ή εκδότες ημερήσιων ή περιοδικών εντύπων πανελλήνιας ή τοπικής κυκλοφορίας ή ιδιοκτήτες ραδιοφωνικών ή τηλεοπτικών, εν γένει, σταθμών.

γ) Νομικά πρόσωπα δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου, και

δ) οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης του πρώτου και του δεύτερου βαθμού.

5. Η χρηματοδότηση από το ίδιο φυσικό πρόσωπο δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το ποσό των εκατό (100) ευρώ.

6. Όποιος από τους συμμετέχοντες στις Επιτροπές Πρωτοβουλίας ή στη διενέργεια του δημοψηφίσματος λαμβάνει χρηματοδότηση κατά παράβαση της παραγράφου 4, τιμωρείται με πρόστιμο έως δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ, με απόφαση της Επιτροπής του άρθρου 143.

Όποιος χρηματοδοτεί συμμετέχοντες στις Επιτροπές Πρωτοβουλίας ή στη διενέργεια του δημοψηφίσματος κατά παράβαση της παραγράφου 4, τιμωρείται με φυλάκιση έως δύο (2) έτη και πρόστιμο τουλάχιστον πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, το οποίο επιβάλλεται με απόφαση της Επιτροπής του άρθρου 143.

7. Όποιος από τους συμμετέχοντες στις Επιτροπές Πρωτοβουλίας ή στη διενέργεια δημοψηφίσματος λαμβάνει χρηματοδότηση κατά παράβαση της παραγράφου 5, τιμωρείται με πρόστιμο στο εκατονταπλάσιο της υπέρβασης, με απόφαση της Επιτροπής του άρθρου 143.

Όποιος χρηματοδοτεί συμμετέχοντες στις Επιτροπές Πρωτοβουλίας ή στη διενέργεια δημοψηφίσματος κατά παράβαση της παραγράφου 5, τιμωρείται με φυλάκιση έως ένα (1) έτος και πρόστιμο τουλάχιστον χιλίων (1.000) ευρώ, το οποίο επιβάλλεται με απόφαση της Επιτροπής του άρθρου 143.

8. Για τη συμμετοχή στη διενέργεια δημοτικού ή περιφερειακού δημοψηφίσματος, επιβάλλεται κοινό όριο δαπανών, το οποίο για κάθε Επιτροπή Πρωτοβουλίας, πολιτικό κόμμα, δημοτική ή περιφερειακή παράταξη ή άλλο φορέα είναι ίσο με το τριάντα τοις εκατό (30%) του ορίου δαπανών που ίσχυσε κατά τις τελευταίες πριν τη διεξαγωγή του δημοψηφίσματος δημοτικές ή περιφερειακές εκλογές, για το συνδυασμό με τους περισσότερους υποψηφίους συμβούλους.

9. Η υπέρβαση του ορίου δαπανών τιμωρείται με πρόστιμο που ανέρχεται στο πενταπλάσιο του ποσού της υπέρβασης, με απόφαση της Επιτροπής του άρθρου 143.

10. Όταν παραβάσεις που προβλέπονται στις προηγούμενες παραγράφους διαπράττονται από τις Επιτροπές Πρωτοβουλίας οι προβλεπόμενες ποινές και πρόστιμα βαρύνουν αυτόν που έχει οριστεί ως νόμιμος εκπρόσωπός τους.

Άρθρο 141
Κανόνες οικονομικής διαχείρισης και διαφάνειας εκλογικών δαπανών

1. Η οικονομική διαχείριση κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν. 3870/2010 (Α΄ 138).

2. Οι Επιτροπές Πρωτοβουλίας, οι ενώσεις προσώπων, οι επιστημονικές, οι επαγγελματικές ή οι συνδικαλιστικές οργανώσεις και κάθε άλλη οργάνωση της κοινωνίας των πολιτών, που συμμετέχουν στη διενέργεια δημοψηφίσματος υποχρεούνται να συντάξουν ειδική έκθεση εσόδων και δαπανών, η οποία αποστέλλεται στον Επόπτη του οικείου Ο.Τ.Α. και στον πρόεδρο του οικείου δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, μέσα σε ένα (1) μήνα από τη διεξαγωγή του δημοψηφίσματος και αναρτάται με ευθύνη του τελευταίου στην ιστοσελίδα του δήμου ή της περιφέρειας.

Άρθρο 142
Δημόσια προβολή - Απαγορεύσεις κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου –Δημοσκοπήσεις

1. Κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου, οι δημόσιοι και οι ιδιωτικοί ραδιοφωνικοί σταθμοί, οι τηλεοπτικοί σταθμοί ελεύθερης λήψης, καθώς επίσης οι φορείς παροχής συνδρομητικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών κάθε μορφής, τοπικής ή εθνικής εμβέλειας, τα ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης και οι ιστοσελίδες υποχρεούνται να διασφαλίζουν τη σφαιρική, πολύπλευρη και αντικειμενική ενημέρωση σχετικά με το ερώτημα ή τα ερωτήματα του δημοψηφίσματος.

2. Για τις απαγορεύσεις που αφορούν τους μετέχο-

ντες στο δημοψήφισμα, σύμφωνα με το άρθρο 139 παράγραφοι 1 και 2, ισχύει αναλόγως το άρθρο 46 του π.δ. 26/2012 (Α΄ 57).

3. Για τη δημοσιοποίηση δημοσκοπήσεων, ισχύει αναλόγως το άρθρο 49 του π.δ. 26/2012 (Α΄ 57).

Άρθρο 143
Επιτροπή Ελέγχου Δαπανών και Εκλογικών Παραβάσεων

1. Για τον έλεγχο των δαπανών και εκλογικών παραβάσεων των συμμετεχόντων σύμφωνα με τα προηγούμενα άρθρα, συγκροτείται η Επιτροπή που προβλέπεται στο άρθρο 12 του ν. 3870/2010 (Α΄ 138), με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία εκδίδεται μέσα σε τρεις (3) ημέρες από την προκήρυξη του δημοψηφίσματος.

2. Για την επιβολή κυρώσεων από την Επιτροπή της παραγράφου 1, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 13 του ν. 3870/2010 (Α΄ 138).

Άρθρο 144
Αντιπρόσωποι και έφοροι δικαστικής αρχής – Εφορευτικές επιτροπές

1. Για τον ορισμό των αντιπροσώπων και των εφόρων της δικαστικής αρχής και των εφορευτικών επιτροπών, τα καθήκοντα και τις εξουσίες αυτών και κάθε σχετικό θέμα αρμόδια είναι, για την περίπτωση των δημοτικών δημοψηφισμάτων, το πρωτοδικείο στο οποίο ανήκει ο δήμος και για την περίπτωση των περιφερειακών δημοψηφισμάτων, το πρωτοδικείο της έδρας της Περιφέρειας.

2. Η αμοιβή των αντιπροσώπων και των εφόρων της δικαστικής αρχής καταβάλλεται από τον προϋπολογισμό του οικείου δήμου ή της οικείας περιφέρειας. Το ποσό της αμοιβής των αντιπροσώπων και των εφόρων της δικαστικής αρχής, ο τρόπος και ο χρόνος καταβολής της και κάθε άλλο σχετικό θέμα καθορίζονται με απόφαση του δημάρχου ή περιφερειάρχη.

Άρθρο 145
Εκλογικά τμήματα – Καταστήματα ψηφοφορίας

Το δημοψήφισμα διεξάγεται στα ίδια εκλογικά τμήματα στα οποία διεξήχθησαν οι τελευταίες αυτοδιοικητικές εκλογές στον οικείο δήμο ή περιφέρεια.

Άρθρο 146
Ψηφοδέλτια

1. Τα ψηφοδέλτια έχουν ορθογώνιο σχήμα και κατασκευάζονται ομοιόμορφα από λευκό χαρτί με φροντίδα του οικείου δήμου ή περιφέρειας.

2. Πάνω στα ψηφοδέλτια αναγράφεται με σαφή και ευκρινή τρόπο κάθε ερώτημα κατά σειρά, ακολουθούμενο από τις εναλλακτικές διαθέσιμες απαντήσεις, όπως ακριβώς έχουν προσδιοριστεί στην απόφαση προκήρυξης του δημοψηφίσματος.

3. Οι φάκελοι, μέσα στους οποίους κλείνονται τα ψηφοδέλτια, είναι ομοιόμορφοι και κατασκευάζονται, με φροντίδα του δήμου ή της περιφέρειας από αδιαφανές χαρτί.

4. Τα ψηφοδέλτια και οι φάκελοι πρέπει να βρίσκονται στη διάθεση του οικείου δημάρχου ή αντιπεριφερειάρχη της περιφερειακής ενότητας της έδρας κάθε νομού ή, για την Περιφέρεια Αττικής, στον Περιφερειάρχη, σε αριθμό επαρκή για τις ανάγκες των εγγεγραμμένων εκλογέων, το αργότερο πέντε (5) ημέρες πριν από τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας.

Άρθρο 147
Τρόπος ψηφοφορίας

1. Οι εκλογείς εκφράζουν την προτίμησή τους σε έντυπο ψηφοδέλτιο θέτοντας σταυρό μαύρης ή κυανής απόχρωσης παραπλεύρως μίας από τις διαθέσιμες προεπιλεγμένες απαντήσεις, που έχουν καθοριστεί με την απόφαση προκήρυξης του δημοψηφίσματος, για κάθε ερώτημα.

2. Ψηφοδέλτιο που δεν φέρει σταυρό παραπλεύρως μίας από τις διαθέσιμες απαντήσεις σύμφωνα με την παράγραφο 1 θεωρείται, ως προς το συγκεκριμένο ερώτημα, λευκό.

3. Στις λοιπές περιπτώσεις εφαρμόζονται αναλόγως τα άρθρα 73 και 76 του π.δ. 26/2012 (Α΄ 57).

Άρθρο 148
Διαλογή των ψήφων – Επικρατούσα απάντηση

1. Από τις προτιμήσεις των ψηφοφόρων σε κάθε ερώτημα επικρατεί εκείνη, η οποία συγκεντρώνει την απόλυτη πλειοψηφία των έγκυρων ψηφοδελτίων.

2. Τα λευκά δεν προσμετρώνται στα έγκυρα ψηφοδέλτια.

3. Κατά τα λοιπά για τη διαλογή των ψηφοδελτίων και την εξαγωγή του αποτελέσματος της ψηφοφορίας εφαρμόζονται αναλόγως τα άρθρα 89 έως 94 του π.δ. 26/2012 (Α΄ 57).

Άρθρο 149
Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας

1. Την επομένη της ψηφοφορίας αρχίζει από το αρμόδιο Πρωτοδικείο η συγκέντρωση και η εξαγωγή των αποτελεσμάτων της ψηφοφορίας.

2. Μόλις συγκεντρωθούν τα αποτελέσματα όλων των εφορευτικών επιτροπών, το αρμόδιο Πρωτοδικείο προβαίνει στη σύνταξη του πίνακα αποτελεσμάτων της επόμενης παραγράφου.

3. Στον πίνακα αποτελεσμάτων περιλαμβάνονται:

α. ο αριθμός των εγγεγραμμένων ψηφοφόρων,

β. ο αριθμός των ψηφοφόρων που ψήφισαν,

γ. ο αριθμός των εγκύρων ψηφοδελτίων,

δ. ο αριθμός των λευκών ψηφοδελτίων και

ε. ο αριθμός των άκυρων ψηφοδελτίων

στ. αριθμός των εγκύρων ψηφοδελτίων που συγκέντρωσαν οι απαντήσεις σε κάθε ερώτημα.

4. Ο πίνακας υπογράφεται από τον Πρόεδρο του Πρωτοδικείου.

5. Επικυρωμένο αντίγραφό του αποστέλλεται αμέσως στον περιφερειάρχη ή το δήμαρχο, αντίστοιχα, οι οποίοι μεριμνούν για τη δημοσίευση και τη δημοσιοποίησή του.

6. Έγκυρο θεωρείται το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος, εφόσον στην ψηφοφορία συμμετείχε το σαράντα τοις εκατό (40%) των εγγεγραμμένων στους εκλογικούς καταλόγους.

7. Το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος, που διεξάγε-

ται σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις, δεσμεύει το οικείο συμβούλιο στο πλαίσιο της απόφασης που θα λάβει αυτό, ως προς το θέμα επί του οποίου έχει διεξαχθεί το δημοψήφισμα.

Άρθρο 150
΄Ελεγχος του κύρους του δημοψηφίσματος και του αποτελέσματος της ψηφοφορίας

1. Ο έλεγχος του κύρους του δημοψηφίσματος και του αποτελέσματος της ψηφοφορίας ανήκει στην αρμοδιότητα του Διοικητικού Εφετείου στο οποίο υπάγεται η έδρα του οικείου δήμου ή της οικείας περιφέρειας.

2. Η ένσταση κατά του κύρους του δημοψηφίσματος και του αποτελέσματος της ψηφοφορίας ασκείται με δικόγραφο, το οποίο κατατίθεται μαζί με τρία (3) αντίγραφα στο Πρωτοδικείο του άρθρου 149 παράγραφος 2, μέσα σε προθεσμία επτά (7) ημερών από τη λήξη του χρόνου δημοσίευσης της πράξης με την οποία ανακηρύσσεται το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας.

3. Το δικόγραφο της ένστασης απαιτείται να περιέχει τα στοιχεία που προβλέπονται στο άρθρο 251 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.

4. Η διαβίβαση της ένστασης στο αρμόδιο για την εκδίκασή της δικαστήριο γίνεται σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο άρθρο 252 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.

5. Οι ενστάσεις κατά του κύρους του δημοψηφίσματος και του αποτελέσματος της ψηφοφορίας συζητούνται κατά προτίμηση και πάντως μέσα σε ένα (1) μήνα από τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας. Η απόφαση του Διοικητικού Εφετείου εκδίδεται εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από τη διεξαγωγή της συζήτησης.

Άρθρο 151
Τελικές – Μεταβατικές διατάξεις Κεφαλαίου Η΄

1. Για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται ειδικά στον παρόντα νόμο, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του π.δ. 26/2012 (Α΄ 57).

2. Το άρθρο 216 του ν. 3463/2006 (Α΄ 11) καταργείται.

3. Η περίπτωση η΄ της παρ. 1 του άρθρου 225 του ν. 3852/2010 (Α΄ 87) καταργείται.

4. Οι διατάξεις του Κεφαλαίου Η΄ ισχύουν από την αυτοδιοικητική περίοδο που αρχίζει μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ΄
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ

ΤΜΗΜΑ Α΄
ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ – ΟΡΓΑΝΑ

Άρθρο 152
Αντικείμενο της δημοτικής και περιφερειακής διαμεσολάβησης

Αντικείμενο της δημοτικής και περιφερειακής διαμεσολάβησης είναι :

α) η καταπολέμηση φαινομένων κακοδιοίκησης στους Ο.Τ.Α. και τα νομικά πρόσωπα αυτών,

β) η βελτίωση της σχέσης των πολιτών με τις δημοτικές και περιφερειακές αρχές,

γ) η επίλυση και αποτροπή διαφορών των πολιτών με τις δημοτικές και περιφερειακές αρχές, ώστε να περιορίζεται η προσφυγή σε διοικητικές και δικαστικές διαδικασίες και

δ) η συμβολή στη βελτίωση του τρόπου λειτουργίας των δημοτικών και περιφερειακών υπηρεσιών, η ενίσχυση της αποτελεσματικότητάς τους και της προσβασιμότητας των πολιτών σε αυτές.

Άρθρο 153
Γενικές αρχές που διέπουν την τοπική και περιφερειακή διαμεσολάβηση

1. Η δημοτική και περιφερειακή διαμεσολάβηση ασκείται με γνώμονα τη νομιμότητα, τη διαφάνεια, την αποτελεσματικότητα της διοίκησης και την προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών.

2. Οι Δημοτικοί και Περιφερειακοί Διαμεσολαβητές, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, διαθέτουν πλήρη λειτουργική και προσωπική ανεξαρτησία έναντι των δημοτικών, περιφερειακών και κρατικών αρχών και οφείλουν να ασκούν τα καθήκοντά τους με ευσυνειδησία και αμεροληψία.

Άρθρο 154
Όργανα δημοτικής και περιφερειακής διαμεσολάβησης

1. Η δημοτική διαμεσολάβηση ασκείται από τους Δημοτικούς Διαμεσολαβητές. Οι Δημοτικοί Διαμεσολαβητές είναι συνολικά πενήντα οκτώ (58) και η τοπική τους αρμοδιότητα κατανέμεται ως εξής:

α) Πενήντα (50) Δημοτικοί Διαμεσολαβητές με αρμοδιότητα, ο καθένας, τους πρωτοβάθμιους Ο.Τ.Α. και τα νομικά πρόσωπα αυτών κάθε νομού, πλην Αττικής.

β) Οκτώ (8) Δημοτικοί Διαμεσολαβητές με αρμοδιότητα, ο καθένας, τους πρωτοβάθμιους Ο.Τ.Α. και τα νομικά πρόσωπα αυτών κάθε Περιφερειακής Ενότητας της Περιφέρειας Αττικής.

2. Η περιφερειακή διαμεσολάβηση ασκείται από τους Περιφερειακούς Διαμεσολαβητές. Οι Περιφερειακοί Διαμεσολαβητές είναι συνολικά δεκατρείς (13) και η τοπική αρμοδιότητα του καθενός εκτείνεται στην οικεία Περιφέρεια και στα νομικά της πρόσωπα.

ΤΜΗΜΑ Β΄
ΠΡΟΣΟΝΤΑ – ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΩΝ

Άρθρο 155
Προσόντα του Δημοτικού και Περιφερειακού Διαμεσολαβητή

1. Για την επιλογή σε θέση Δημοτικού ή Περιφερειακού Διαμεσολαβητή απαιτούνται τα ακόλουθα τυπικά προσόντα :

α) Κατοχή πτυχίου ή μεταπτυχιακού τίτλου ΑΕΙ της ημεδαπής ή ισότιμου τίτλου της αλλοδαπής στα αντικείμενα των νομικών, πολιτικών, διοικητικών ή οικονομικών επιστημών.

β) Επαγγελματική εμπειρία τουλάχιστον πέντε (5) ετών στα επιστημονικά αντικείμενα της περίπτωσης α΄.

γ) Άριστη ή πολύ καλή γνώση μιας τουλάχιστον ξένης γλώσσας.

2. Επιτρέπεται η επιλογή δημοσίου υπαλλήλου ως Δη-

μοτικού ή Περιφερειακού Διαμεσολαβητή. Στην περίπτωση αυτή, τα καθήκοντα του επιλεγέντος αναστέλλονται για όσο χρόνο διαρκεί η θητεία του ως Διαμεσολαβητή. Ο χρόνος που διανύεται σε θέση Δημοτικού ή Περιφερειακού Διαμεσολαβητή θεωρείται χρόνος πραγματικής υπηρεσίας σε θέση προϊσταμένου επιπέδου Διεύθυνσης, ως προς όλες τις υπηρεσιακές, μισθολογικές και ασφαλιστικές συνέπειες.

Άρθρο 156
Κωλύματα και ασυμβίβαστα

1. Τα κωλύματα και τα ασυμβίβαστα που ισχύουν για τους αιρετούς των Ο.Τ.Α. Α΄ και Β΄ βαθμού, σύμφωνα με τα άρθρα 14, 15 και 117, 118 του ν. 3852/2010, ισχύουν, αντίστοιχα, και για τους Δημοτικούς και Περιφερειακούς Διαμεσολαβητές.

2. Επιπλέον των αναφερόμενων στην προηγούμενη παράγραφο, δεν επιτρέπεται να επιλεγούν σε θέση Δημοτικού ή Περιφερειακού Διαμεσολαβητή :

α) όσοι έχουν διατελέσει αιρετοί, έως και πέντε (5) έτη πριν την έκδοση της σχετικής προκήρυξης σε οποιοδήποτε αυτοδιοικητικό αξίωμα στον οικείο νομό, ακόμα και αν παραιτηθούν του αιρετού αξιώματός τους,

β) οι διατελέσαντες δικαστικοί λειτουργοί και οι αξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας,

γ) όσοι έχουν καταδικαστεί για οποιοδήποτε από τα αδικήματα που αποτελούν κώλυμα διορισμού σύμφωνα με το άρθρο 8 του Υπαλληλικού Κώδικα.

3. Απαγορεύεται οποιαδήποτε επαγγελματική δραστηριότητα του Δημοτικού και Περιφερειακού Διαμεσολαβητή. Δικηγόροι και καθηγητές ΑΕΙ και ΤΕΙ, τίθενται σε υποχρεωτική αναστολή άσκησης καθηκόντων για όσο χρόνο διαρκεί η θητεία τους ως Δημοτικών ή Περιφερειακών Διαμεσολαβητών.

Άρθρο 157
Ευθύνη του Δημοτικού
και Περιφερειακού Διαμεσολαβητή

1. Ο Δημοτικός και Περιφερειακός Διαμεσολαβητής δεν ευθύνεται και δεν διώκεται για γνώμη που διατυπώνει στην άσκηση των καθηκόντων του, με την επιφύλαξη των διατάξεων περί συκοφαντικής δυσφήμησης.

2. Ο Διαμεσολαβητής ευθύνεται μόνο για δόλο ή βαριά αμέλεια για πράξεις που σχετίζονται με την άσκηση των καθηκόντων του, εφαρμοζομένων αναλόγως των διατάξεων του άρθρου 38 του Υπαλληλικού Κώδικα.

Άρθρο 158
Αντιμισθία

1. Ο Δημοτικός Διαμεσολαβητής λαμβάνει αντιμισθία

α) ίση με ποσοστό ογδόντα τοις εκατό (80%) επί των συνολικών αποδοχών των προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων, όταν έχει αρμοδιότητα είτε σε νομό με πληθυσμό άνω των εκατό χιλιάδων (100.000) κατοίκων είτε σε μία από τις Περιφερειακές Ενότητες του Νομού Αττικής,

β) ίση με ποσοστό εξήντα τοις εκατό (60%) επί των συνολικών αποδοχών των προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων, όταν έχει αρμοδιότητα σε νομό με πληθυσμό κάτω των εκατό χιλιάδων (100.000) κατοίκων,

2. Ο Περιφερειακός Διαμεσολαβητής λαμβάνει αντιμισθία ίση με ποσοστό ογδόντα τοις εκατό (80%) επί των συνολικών αποδοχών των προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων.

3. Αν τη θέση του Διαμεσολαβητή καταλαμβάνει δημόσιος υπάλληλος, αυτός επιλέγει είτε την αντιμισθία του Διαμεσολαβητή, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 αντίστοιχα, είτε τις αποδοχές της οργανικής του θέσης, οι οποίες καταβάλλονται από τον οικείο Δήμο ή Περιφέρεια.

ΤΜΗΜΑ Γ'
ΕΠΙΛΟΓΗ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗ – ΘΗΤΕΙΑ

Άρθρο 159
Θητεία του Δημοτικού
και Περιφερειακού Διαμεσολαβητή

1. Ο Δημοτικός και ο Περιφερειακός Διαμεσολαβητής επιλέγονται για πενταετή θητεία, με δυνατότητα ανανέωσης για μία (1) ακόμα φορά.

2. Αν για οποιονδήποτε λόγο η διαδικασία επιλογής και η ανάληψη των καθηκόντων του νέου Διαμεσολαβητή δεν έχει ολοκληρωθεί ως τη λήξη της θητείας του απερχόμενου, εξακολουθεί να ασκεί τα καθήκοντά του ο απερχόμενος Διαμεσολαβητής.

3. Αν ο Διαμεσολαβητής παραιτηθεί ή εάν αποβιώσει ή εάν αδυνατεί να ασκήσει τα καθήκοντά του για περισσότερους από έξι (6) μήνες, επιλέγεται νέος Διαμεσολαβητής. Στην περίπτωση αυτή ο νέος Διαμεσολαβητής επιλέγεται για πλήρη θητεία.

Άρθρο 160
Διαδικασία επιλογής του Δημοτικού Διαμεσολαβητή

1. Έξι (6) μήνες πριν από τη λήξη της θητείας του απερχόμενου Δημοτικού Διαμεσολαβητή, ο δήμαρχος της έδρας του οικείου νομού εκδίδει προκήρυξη για τη θέση του Δημοτικού Διαμεσολαβητή, η οποία δημοσιεύεται σε δύο (2) εφημερίδες πανελλαδικής κυκλοφορίας και σε δύο (2) τοπικές εφημερίδες του οικείου Νομού, επιπλέον δε αναρτάται στην ιστοσελίδα της οικείας Περιφερειακής Ένωσης Δήμων και κάθε δήμου του νομού και στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, η προκήρυξη εκδίδεται μέσα σε (1) μήνα από την ανάληψη των καθηκόντων των νέων Δημοτικών Αρχών.

2. Μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τη δημοσίευση της προκήρυξης κατά τους όρους της παραγράφου 1, οι ενδιαφερόμενοι να καταλάβουν τη θέση του Δημοτικού Διαμεσολαβητή υποβάλλουν τις αιτήσεις τους στο δήμο της έδρας του νομού. Κάθε αίτηση συνοδεύεται από φάκελο υποψηφιότητας, ο οποίος περιλαμβάνει, επί ποινή αποκλεισμού, όλα τα δικαιολογητικά που αποδεικνύουν τα απαιτούμενα τυπικά προσόντα, καθώς και αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα του υποψηφίου, ενώ μπορεί να περιλαμβάνει και κάθε επιπλέον στοιχείο, το οποίο ο υποψήφιος κρίνει χρήσιμο για την αξιολόγηση της υποψηφιότητάς του.

3. Με το πέρας της προθεσμίας υποβολής των αιτήσεων, η αρμόδια υπηρεσία του Δήμου της έδρας του Νομού, ελέγχει τις κατατεθείσες αιτήσεις και τους σχετικούς φακέλους υποψηφιότητας ως προς την πλήρωση

των νόμιμων προϋποθέσεων. Με αιτιολογημένη απόφαση του δημάρχου της έδρας του νομού καταρτίζεται πίνακας των υποψηφιοτήτων που έγιναν τυπικά δεκτές, ο οποίος αποστέλλεται στους δήμους του νομού και κοινοποιείται σε όσους υπέβαλαν αίτηση και στον Υπουργό Εσωτερικών.

4. Όποιος υπέβαλε αίτηση και παραλείφθηκε από τον πίνακα των τυπικά δεκτών υποψηφιοτήτων της παραγράφου 3, δικαιούται να προσφύγει κατά της απόφασης του δημάρχου της έδρας του νομού μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την κοινοποίηση της απόφασης σε αυτόν ενώπιον του οικείου Επόπτη Ο.Τ.Α., ο οποίος αποφαίνεται επί της προσφυγής σε πρώτο και τελευταίο βαθμό μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή της.

5. Οι εκπρόσωποι των δημοτικών συμβουλίων του νομού στην οικεία Περιφερειακή Ένωση Δήμων (Π.Ε.Δ.), πλην του Δημάρχου και το σύνολο των μελών των Προεδρείων των δημοτικών συμβουλίων του οικείου νομού συνιστούν το αρμόδιο για την επιλογή Δημοτικού Διαμεσολαβητή εκλεκτορικό σώμα.

6. Με την πάροδο εξήντα (60) ημερών από την έκδοση της απόφασης της παραγράφου 3 εκδίδεται πρόσκληση του δημάρχου της έδρας του νομού για ειδική δημόσια συνεδρίαση του ως άνω οργάνου της παραγράφου 5. Στη συνεδρίαση αυτή γίνεται ακρόαση των υποψηφίων για τη θέση του Διαμεσολαβητή.

7. Μετά την ακρόαση των υποψηφίων, διεξάγεται μυστική ψηφοφορία για την εκλογή του Δημοτικού Διαμεσολαβητή. Δημοτικός Διαμεσολαβητής εκλέγεται ο υποψήφιος που θα συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του εκλεκτορικού σώματος. Σε περίπτωση μη επίτευξης απόλυτης πλειοψηφίας, η συνεδρίαση για την εκλογή Διαμεσολαβητή επαναλαμβάνεται άλλες δύο (2) φορές, σε συνεδριάσεις που δεν μπορεί να απέχουν λιγότερο από πέντε (5) και περισσότερες από δεκαπέντε (15) ημέρες η καθεμία από την προηγούμενη. Στην τρίτη μυστική ψηφοφορία, Δημοτικός Διαμεσολαβητής εκλέγεται από τους δύο (2) πλειονοψηφήσαντες στην τελευταία συνεδρίαση υποψήφιους, αυτός που συγκέντρωσε τις περισσότερες ψήφους.

8. Για το διορισμό του Δημοτικού Διαμεσολαβητή που έχει εκλεγεί εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Δημάρχου της έδρας του Νομού, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

9. Πριν από την ανάληψη των καθηκόντων του, ο Δημοτικός Διαμεσολαβητής υποχρεούται να ολοκληρώσει επιτυχώς κύκλο εντατικής εκπαίδευσης μέγιστης διάρκειας δεκαπέντε (15) ημερών, που διοργανώνεται από τον Συνήγορο του Πολίτη, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εσωτερικών, την ΚΕΔΕ, την ΕΝΠΕ και το ΕΚΔΔΑ. Οι λεπτομέρειες για το περιεχόμενο της εκπαίδευσης και τον τρόπο πιστοποίησης της επιτυχούς ολοκλήρωσής της καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών.

10. Όλες οι διαδικαστικές ενέργειες των παραγράφων 1 έως 9 είναι υποχρεωτικές για τον Δήμαρχο της έδρας του Νομού και για τα μέλη του εκλεκτορικού σώματος της παραγράφου 5. Τυχόν παραβίασή τους συνιστούν σοβαρό πειθαρχικό παράπτωμα.

Άρθρο 161
Διαδικασία επιλογής
του Περιφερειακού Διαμεσολαβητή

1. Έξι (6) μήνες πριν από τη λήξη της θητείας του απερχόμενου Περιφερειακού Διαμεσολαβητή, ο οικείος Περιφερειάρχης εκδίδει προκήρυξη για τη θέση του Περιφερειακού Διαμεσολαβητή, η οποία δημοσιεύεται σε δύο (2) εφημερίδες πανελλαδικής κυκλοφορίας και σε δύο (2) τοπικές εφημερίδες, εκ των οποίων τουλάχιστον η μία (1) της έδρας της Περιφέρειας και αναρτάται στην ιστοσελίδα της Περιφέρειας και του Υπουργείου Εσωτερικών. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, η προκήρυξη εκδίδεται μέσα σε (1) μήνα από την ανάληψη των καθηκόντων των νέων Περιφερειακών Αρχών.

2. Εντός τριάντα (30) ημερών από τη δημοσίευση της προκήρυξης κατά τους όρους της παραγράφου 1, οι ενδιαφερόμενοι να καταλάβουν τη θέση του Περιφερειακού Διαμεσολαβητή υποβάλλουν τις αιτήσεις τους στην οικεία Περιφέρεια. Κάθε αίτηση συνοδεύεται από φάκελο υποψηφιότητας, ο οποίος περιλαμβάνει, επί ποινή αποκλεισμού, όλα τα δικαιολογητικά που αποδεικνύουν τα απαιτούμενα τυπικά προσόντα, καθώς και αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα του υποψηφίου, ενώ μπορεί να περιλαμβάνει και κάθε επιπλέον στοιχείο, το οποίο ο υποψήφιος κρίνει χρήσιμο για την αξιολόγηση της υποψηφιότητάς του.

3. Με το πέρας της προθεσμίας υποβολής των αιτήσεων, η αρμόδια υπηρεσία της Περιφέρειας ελέγχει τις κατατεθείσες αιτήσεις και τους σχετικούς φακέλους υποψηφιότητας ως προς την πλήρωση των νόμιμων προϋποθέσεων. Με απόφαση του Περιφερειάρχη καταρτίζεται πίνακας των υποψηφιοτήτων που έγιναν τυπικά δεκτές, ο οποίος κοινοποιείται σε όσους υπέβαλλαν αίτηση, στον Πρόεδρο του Περιφερειακού Συμβουλίου και στον Υπουργό Εσωτερικών.

4. Όποιος υπέβαλε αίτηση και παραλείφθηκε από τον πίνακα των τυπικά δεκτών υποψηφιοτήτων της παραγράφου 3, δικαιούται να προσφύγει κατά της απόφασης του Περιφερειάρχη μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την κοινοποίηση της απόφασης σε αυτόν ενώπιον του οικείου Επόπτη Ο.Τ.Α., ο οποίος αποφαίνεται επί της προσφυγής σε πρώτο και τελευταίο βαθμό μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή της.

5. Αρμόδιο όργανο για την επιλογή Περιφερειακού Διαμεσολαβητή είναι το οικείο Περιφερειακό Συμβούλιο.

6. Με την πάροδο εξήντα (60) ημερών από την έκδοση της απόφασης της παραγράφου 3 εκδίδεται πρόσκληση του Προέδρου του Περιφερειακού Συμβουλίου για ειδική δημόσια συνεδρίαση του Συμβουλίου της παραγράφου 5. Στη συνεδρίαση αυτή γίνεται ακρόαση των υποψηφίων για τη θέση του Διαμεσολαβητή.

7. Μετά την ακρόαση των υποψηφίων, διεξάγεται μυστική ψηφοφορία για την εκλογή του Περιφερειακού Διαμεσολαβητή. Περιφερειακός Διαμεσολαβητής εκλέγεται ο υποψήφιος που θα συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του εκλεκτορικού σώματος. Σε περίπτωση μη επίτευξης απόλυτης πλειοψηφίας, η συνεδρίαση για την εκλογή Διαμεσολαβητή επαναλαμβάνεται άλλες δύο (2) φορές, σε συνεδριάσεις που δεν μπορεί να απέχουν λιγότερο από πέντε (5) και περισσότερες από δεκαπέντε (15) ημέρες η καθεμία από την προηγού-

μενη. Στην τρίτη μυστική ψηφοφορία Περιφερειακός Διαμεσολαβητής εκλέγεται από τους δύο (2) πλειονοψηφήσαντες στην τελευταία συνεδρίαση υποψήφιους, αυτός που συγκέντρωσε τις περισσότερες ψήφους.

8. Για το διορισμό του Περιφερειακού Διαμεσολαβητή που έχει εκλεγεί εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Περιφερειάρχη, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

9. Πριν την ανάληψη των καθηκόντων του, ο Περιφερειακός Διαμεσολαβητής υποχρεούται να ολοκληρώσει επιτυχώς κύκλο εντατικής εκπαίδευσης μέγιστης διάρκειας δεκαπέντε (15) ημερών, που διοργανώνεται από τον Συνήγορο του Πολίτη, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εσωτερικών, την ΚΕΔΕ, την ΕΝΠΕ και το ΕΚΔΔΑ. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καθορίζονται το περιεχόμενο της εκπαίδευσης, ο τρόπος πιστοποίησης της επιτυχούς ολοκλήρωσής της και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα.

10. Όλες οι διαδικαστικές ενέργειες των παραγράφων 1 έως 9 είναι υποχρεωτικές για τον Περιφερειάρχη και τα μέλη του Περιφερειακού Συμβουλίου και η παραβίασή τους θεωρείται σοβαρό πειθαρχικό παράπτωμα.

Άρθρο 162
Παύση Διαμεσολαβητή

1. Ο Δημοτικός και ο Περιφερειακός Διαμεσολαβητής μπορεί να παυθούν, για σοβαρή πλημμέλεια στην άσκηση των καθηκόντων τους, κατόπιν απόφασης του οργάνου της παραγράφου 5 του άρθρου 160 και της παραγράφου 5 του άρθρου 161 αντίστοιχα, με πλειοψηφία τριών πέμπτων (3/5) του συνολικού αριθμού των μελών του, ύστερα από σύμφωνη γνώμη της επιτροπής της παραγράφου 3.

2. Με απόφαση της επιτροπής της παραγράφου 3 διαπιστώνεται η αντικειμενική αδυναμία του Διαμεσολαβητή να ασκήσει τα καθήκοντά του, για λόγους ανωτέρας βίας, όπως ιδίως για λόγους υγείας.

3. Η επιτροπή που ασκεί τις αρμοδιότητες των παραγράφων 1 και 2 αποτελείται από το Συνήγορο του Πολίτη ή τον οριζόμενο υπό αυτού Βοηθό Συνήγορο, ως πρόεδρο, τον Γενικό Διευθυντή Αποκέντρωσης και Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών, έναν (1) Δημοτικό Διαμεσολαβητή, έναν (1) Περιφερειακό Διαμεσολαβητή, έναν (1) εκπρόσωπο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και έναν (1) εκπρόσωπο της Ένωσης Περιφερειών, με τους αναπληρωτές τους. Η επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, μέσα σε δύο (2) μήνες από την εγκατάσταση των νέων κάθε φορά δημοτικών και περιφερειακών αρχών.

ΤΜΗΜΑ Δ΄
ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗ

Άρθρο 163
Καθ' ύλην αρμοδιότητα

Ο Δημοτικός και ο Περιφερειακός Διαμεσολαβητής επιλαμβάνονται, ύστερα από υποβολή ενυπόγραφης αναφοράς από θιγόμενα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή και αυτεπαγγέλτως, υποθέσεων που αφορούν κακοδιοίκηση ή προβληματική εν γένει λειτουργία των υπηρεσιών του δήμου, της περιφέρειας, των νομικών τους προσώπων και των επιχειρήσεών τους και διαμεσολαβεί προκειμένου να επιλυθούν οι σχετικές διαφορές, προστατεύοντας τα δικαιώματα των διοικουμένων έναντι των εν λόγω υπηρεσιών.

Άρθρο 164
Επιμέρους αρμοδιότητες – Τρόπος επίλυσης υποθέσεων

Ο Δημοτικός και Περιφερειακός Διαμεσολαβητής εκπληρώνει τους σκοπούς του άρθρου 152, εντός των ορίων της τοπικής και καθ' ύλην αρμοδιότητάς του, με τους εξής, κυρίως, τρόπους:

α) ενημέρωση, η οποία συνίσταται κυρίως σε:

αα) πληροφόρηση του κοινού, αλλά και ατομικά των πολιτών που απευθύνονται σε αυτόν, για τα δικαιώματά τους και τις υποχρεώσεις του οικείου Ο.Τ.Α. ή νομικού προσώπου αυτού, καθώς και για τις δυνατότητες προστασίας που έχουν,

ββ) έκδοση σχετικού πληροφοριακού υλικού.

β) Διαμεσολάβηση, η οποία συνίσταται κυρίως σε:

αα) παραλαβή καταγγελιών και αναφορών πολιτών και εξέτασή τους,

ββ) αλληλογραφία ή/και επιτόπιες επισκέψεις στις υπηρεσίες του οικείου Ο.Τ.Α. ή νομικού προσώπου αυτού και συνεργασία με τα αρμόδια αιρετά όργανα ή υπηρεσιακά στελέχη,

γγ) οργάνωση συναντήσεων διαμεσολάβησης μεταξύ των ενδιαφερόμενων πολιτών και των αρμόδιων αιρετών ή υπηρεσιακών στελεχών,

δδ) σύνταξη και κοινοποίηση έγγραφων αναφορών στον αρμόδιο Επόπτη Ο.Τ.Α. ή και στον Υπουργό Εσωτερικών.

γ) Δημοσιότητα, η οποία συνίσταται κυρίως σε:

αα) σύνταξη και δημοσίευση ετήσιας έκθεσης, η οποία παρουσιάζεται και συζητείται υποχρεωτικά σε ειδική δημόσια συνεδρίαση του οικείου Περιφερειακού Συμβουλίου ή των οικείων Δημοτικών Συμβουλίων, αντίστοιχα, εντός ενός (1) μηνός από την κοινοποίηση σε αυτά,

ββ) σύνταξη και δημοσίευση ειδικών εκθέσεων για συγκεκριμένα θέματα που, κατά την κρίση του Διαμεσολαβητή προκαλούν μεγαλύτερα προβλήματα και χρήζουν διακριτής αντιμετώπισης και ειδικών πορισμάτων, με προτάσεις για τη βελτίωση της λειτουργίας του Δήμου ή της Περιφέρειας και την προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών. Οι ειδικές αυτές εκθέσεις και πορίσματα κοινοποιούνται στο οικείο Δημοτικό ή Περιφερειακό Συμβούλιο και εισάγονται υποχρεωτικά προς συζήτηση το αργότερο μέσα σε (1) μήνα από την παραλαβή τους, με ευθύνη του Προέδρου του.

Άρθρο 165
Σχέσεις του Διαμεσολαβητή με τους πολίτες

1. Ο Δημοτικός ή Περιφερειακός Διαμεσολαβητής είναι υποχρεωμένος να απαντά εγγράφως ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου εντός τριάντα (30) ημερών από την υποβολή της σχετικής καταγγελίας ή αναφοράς στους ενδιαφερόμενους, ως προς τις διαμεσολαβητικές ενέργειες στις οποίες προέβη. Αν απαιτείται περισσότερος χρόνος για την επίλυση της υπόθεσης, λόγω των περιστάσεων αυτής, ο Διαμεσολαβητής ενημερώνει, επίσης εγγράφως ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, τους ενδιαφερομένους για τους λόγους της καθυστέρη-

σης και για τον εκτιμώμενο χρόνο ολοκλήρωσης της υπόθεσης.

2. Ο Διαμεσολαβητής δύναται να μην ανακοινώνει το όνομα και τα άλλα προσωπικά στοιχεία του προσώπου που κατέθεσε καταγγελία, εφόσον το ζητήσει εγγράφως ο ίδιος ο ενδιαφερόμενος και εφόσον η διερεύνηση της καταγγελίας είναι δυνατή χωρίς ανακοίνωση του ονόματος. Αν εκ των πραγμάτων η διερεύνηση δεν είναι δυνατή χωρίς ανακοίνωση του ονόματος, ο ενδιαφερόμενος ειδοποιείται ότι η αναφορά του θα τεθεί στο αρχείο, εφόσον ο ίδιος δεν συναινέσει εγγράφως στην ανακοίνωση του ονόματός του.

Άρθρο 166
Σχέσεις του Διαμεσολαβητή με τις αυτοδιοικητικές υπηρεσίες

1. Οι υπηρεσίες των Δήμων, των Περιφερειών και των νομικών προσώπων αυτών, προς τις οποίες απευθύνεται ο Δημοτικός ή Περιφερειακός Διαμεσολαβητής, στο πλαίσιο του διαμεσολαβητικού του ρόλου, υποχρεούνται να συνεργάζονται μαζί του, να λαμβάνουν μέρος στις διαμεσολαβητικές πρωτοβουλίες που αναλαμβάνονται και να τον υποβοηθούν στο έργο του, παρέχοντας, ιδίως, κάθε πληροφορία, έγγραφο ή άλλο στοιχείο που αφορά την εξεταζόμενη υπόθεση. Οφείλουν επίσης να απαντούν εγγράφως ή προφορικά σε ερωτήματα και αιτήματα του Διαμεσολαβητή, μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την παραλαβή τους. Άρνηση υπαλλήλου να συνεργαστεί με το Διαμεσολαβητή κατά τη διεξαγωγή της έρευνας, συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα.

2. Σε περίπτωση που από τον Διαμεσολαβητή συντάσσεται έκθεση ή πόρισμα που διατυπώνει συγκεκριμένες προτάσεις ως προς τη βελτίωση της λειτουργίας συγκεκριμένης υπηρεσίας, αυτή οφείλει μέσα σε εξήντα (60) ημέρες, από την παραλαβή της έκθεσης ή του πορίσματος, να γνωστοποιεί εγγράφως στον Διαμεσολαβητή τα μέτρα που έχει λάβει για την υλοποίηση των προτάσεών του ή τους λόγους που καθιστούν αδύνατη ή μη σκόπιμη την υλοποίησή τους.

ΤΜΗΜΑ Ε΄
ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ – ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗ

Άρθρο 167
Αυτοτελές Γραφείο Δημοτικού Διαμεσολαβητή

1. Σε κάθε Δήμο που αποτελεί έδρα του οικείου Δημοτικού Διαμεσολαβητή συστήνεται Αυτοτελές Γραφείο Δημοτικού Διαμεσολαβητή. Επικεφαλής του οικείου Γραφείου είναι ο Δημοτικός Διαμεσολαβητής ο οποίος δεν υπάγεται ιεραρχικά στον δήμαρχο. Το Αυτοτελές Γραφείο Δημοτικού Διαμεσολαβητή στελεχώνεται με τρεις (3) υπαλλήλους των δήμων και των νομικών προσώπων αυτών του αντίστοιχου νομού, εκ των οποίων δύο (2) κατηγορίας ΠΕ και ένας (1) κατηγορίας ΔΕ. Για τον σκοπό αυτό, εντός προθεσμίας δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την επιλογή του Δημοτικού Διαμεσολαβητή, σύμφωνα με το άρθρο 160, ο δήμαρχος του δήμου της έδρας του νομού δημοσιεύει πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, η οποία κοινοποιείται σε όλους τους δήμους του νομού και δημοσιεύεται στις ιστοσελίδες αυτών. Εντός προθεσμίας ενός (1) μηνός από τη δημοσίευση της πρόσκλησης, υποβάλλονται οι δηλώσεις ενδιαφέροντος των ενδιαφερόμενων υπαλλήλων και, μέσα σε τρεις (3) εργάσιμες ημέρες από τη λήξη της προθεσμίας αυτής, ο δήμαρχος του δήμου της έδρας του νομού, κοινοποιεί στον Διαμεσολαβητή τις υποβληθείσες δηλώσεις. Ο Διαμεσολαβητής επιλέγει, μεταξύ των ενδιαφερόμενων και με βάση τα τυπικά τους προσόντα και την υπηρεσιακή τους εμπειρία, τους υπαλλήλους προς απόσπαση, με δήλωσή του, που κοινοποιείται στον δήμαρχο του δήμου της έδρας του νομού και στον δήμαρχο του δήμου στον οποίο ανήκει η οργανική θέση κάθε αποσπώμενου υπαλλήλου. Η απόσπαση διενεργείται με απόφαση του Δημάρχου της έδρας του νομού, για χρονικό διάστημα ίσο με τη θητεία του Διαμεσολαβητή, κατά παρέκκλιση του άρθρου 12 του ν. 4440/2016 (Α΄ 224). Σε περίπτωση ανανέωσης της θητείας του Διαμεσολαβητή, ανανεώνεται αυτοδίκαια και η απόσπαση του προηγούμενου εδαφίου.

2. Αρμόδιο υπηρεσιακό συμβούλιο για τα θέματα που αφορούν το προσωπικό του Αυτοτελούς Γραφείου του Δημοτικού Διαμεσολαβητή είναι το Συμβούλιο του οικείου νομού.

3. Πειθαρχική εξουσία στους υπαλλήλους που υπηρετούν στο Αυτοτελές Γραφείο του Δημοτικού Διαμεσολαβητή για τα πειθαρχικά παραπτώματα που σχετίζονται με την άσκηση των καθηκόντων τους στην υπηρεσία αυτή, ασκούν:

α) Ο Δημοτικός Διαμεσολαβητής, ως πειθαρχικώς προϊστάμενος αυτών, ο οποίος δύναται να τους επιβάλει την ποινή της έγγραφης επίπληξης και του προστίμου έως και τις αποδοχές τριών (3) μηνών.

β) Το Πειθαρχικό Συμβούλιο της υπηρεσίας που υπάγεται οργανικά ο υπάλληλος, στο οποίο παραπέμπεται η υπόθεση από τον Περιφερειακό Διαμεσολαβητή, όταν αυτός κρίνει ότι το πειθαρχικό παράπτωμα τιμωρείται με ποινή μεγαλύτερη της αρμοδιότητάς του.

γ) Το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο και ειδικότερα το αρμόδιο για τις πειθαρχικές υποθέσεις του προσωπικού των Ο.Τ.Α. Β΄ βαθμού τμήμα αυτού.

δ) Ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης.

ε) Το διοικητικό εφετείο.

στ) Το Συμβούλιο της Επικρατείας.

Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του πειθαρχικού δικαίου των δημόσιων πολιτικών διοικητικών υπαλλήλων και υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπως εκάστοτε ισχύουν.

4. Η δαπάνη μισθοδοσίας των υπαλλήλων που απασχολούνται στο Γραφείο του Δημοτικού Διαμεσολαβητή, η δαπάνη της αντιμισθίας του Δημοτικού Διαμεσολαβητή, καθώς και το λειτουργικό κόστος του Γραφείου του, όπως ενδεικτικά οι δαπάνες για τη στέγαση, τον εξοπλισμό, τη λειτουργία ιστοσελίδας, την έκδοση και δημοσίευση ετήσιας έκθεσης και λοιπών εκθέσεων, το κόστος μετακινήσεων του Διαμεσολαβητή και λοιπές λειτουργικές δαπάνες, βαρύνουν τον προϋπολογισμό του δήμου της έδρας του οικείου νομού, εγγράφονται δε, σε ειδικό προς τούτο κωδικό. Η προϋπολογιζόμενη δαπάνη επιμερίζεται αναλογικά στους δήμους του νομού, με βάση τον πληθυσμό καθενός από αυτούς, παρακρατείται από τους ΚΑΠ που αναλογούν σε αυτούς και αποδίδεται στο Δήμο της πρωτεύουσας από το Υπουργείο Εσωτερικών.

5. Το Γραφείο Διαμεσολαβητή λειτουργεί τις εργάσιμες ημέρες και ώρες και δέχεται καταγγελίες, αναφορές και αιτήσεις πολιτών ηλεκτρονικά, έγγραφα, τηλεφωνικά

ή με αυτοπρόσωπη, προφορική έκθεση.

6. Ο Διαμεσολαβητής διατηρεί ιστοσελίδα, στην οποία αναρτώνται υποχρεωτικά όλες οι εκθέσεις και τα πορίσματα που εκδίδει, με διασφάλιση της ανωνυμίας των ενδιαφερομένων, καθώς και δυνητικά κάθε άλλη πληροφορία που είναι χρήσιμη για τους διοικούμενους κατά τις συναλλαγές τους με τις υπηρεσίες των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. του νομού και των νομικών προσώπων αυτών.

Άρθρο 168
Αυτοτελές Γραφείο Περιφερειακού Διαμεσολαβητή

1. Στην έδρα κάθε Περιφέρειας συστήνεται Αυτοτελές Γραφείο Περιφερειακού Διαμεσολαβητή. Επικεφαλής του οικείου Γραφείου είναι ο Περιφερειακός Διαμεσολαβητής, ο οποίος δεν υπάγεται ιεραρχικά στον Περιφερειάρχη. Το Αυτοτελές Γραφείο Περιφερειακού Διαμεσολαβητή στελεχώνεται με τρεις (3) υπαλλήλους της οικείας Περιφέρειας και των νομικών προσώπων αυτής, δύο (2) εκ των οποίων κατηγορίας ΠΕ και ένας (1) κατηγορίας ΔΕ. Για τον σκοπό αυτό, εντός προθεσμίας δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την επιλογή του Περιφερειακού Διαμεσολαβητή, σύμφωνα με το άρθρο 161, ο περιφερειάρχης της οικείας περιφέρειας δημοσιεύει πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, η οποία αναρτάται υποχρεωτικά στην ιστοσελίδα της περιφέρειας. Εντός προθεσμίας ενός (1) μηνός από τη δημοσίευση της πρόσκλησης, υποβάλλονται οι δηλώσεις ενδιαφέροντος των ενδιαφερόμενων υπαλλήλων και μέσα σε τρεις (3) εργάσιμες ημέρες από τη λήξη της προθεσμίας αυτής, ο περιφερειάρχης, κοινοποιεί στον Διαμεσολαβητή τις υποβληθείσες δηλώσεις. Ο Διαμεσολαβητής επιλέγει, μεταξύ των ενδιαφερόμενων, τους υπαλλήλους προς απόσπαση, με δήλωσή του, που κοινοποιείται στον περιφερειάρχη. Η απόσπαση διενεργείται με απόφαση του Περιφερειάρχη, για χρονικό διάστημα ίσο με τη θητεία του Διαμεσολαβητή, κατά παρέκκλιση κάθε ειδικής ή γενικής διάταξης. Σε περίπτωση ανανέωσης της θητείας του Διαμεσολαβητή, ανανεώνεται αυτοδίκαια και η απόσπαση του προηγούμενου εδαφίου.

2. Αρμόδιο υπηρεσιακό συμβούλιο για τα θέματα που αφορούν το προσωπικό του Αυτοτελούς Γραφείου του Περιφερειακού Διαμεσολαβητή είναι το Συμβούλιο της οικείας Περιφέρειας.

3. Την πειθαρχική εξουσία στους υπαλλήλους που υπηρετούν στο Αυτοτελές Γραφείο του Περιφερειακού Διαμεσολαβητή ασκούν:

α. ο Περιφερειακός Διαμεσολαβητής ως πειθαρχικώς προϊστάμενος αυτών, ο οποίος δύναται να τους επιβάλει τις υπό στοιχεία Α΄ και Β΄ ποινές της παραγράφου 1 του άρθρου 109 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων, και

β. το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο του άρθρου 146Α του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων, το οποίο δύναται να τους επιβάλει οποιαδήποτε από τις ποινές της παραγράφου 1 του άρθρου 109 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων.

Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται, ως προς το προσωπικό του Αυτοτελούς Γραφείου του Περιφερειακού Διαμεσολαβητή, οι διατάξεις του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων.

4. Η δαπάνη μισθοδοσίας των υπαλλήλων που απασχολούνται στο Γραφείο του Περιφερειακού Διαμεσολαβητή, η δαπάνη της αντιμισθίας του Περιφερειακού Διαμεσολαβητή, καθώς και το λειτουργικό κόστος του Γραφείου του, όπως ενδεικτικά οι δαπάνες για τη στέγαση, τον εξοπλισμό, τη λειτουργία ιστοσελίδας, την έκδοση και δημοσίευση ετήσιας έκθεσης και λοιπών εκθέσεων, το κόστος μετακινήσεων και λοιπές λειτουργικές δαπάνες, βαρύνουν τον προϋπολογισμό της Περιφέρειας, εγγράφονται δε, σε ειδικό προς τούτο κωδικό.

5. Το Γραφείο Διαμεσολαβητή λειτουργεί τις εργάσιμες ημέρες και ώρες και δέχεται καταγγελίες και αιτήματα πολιτών ηλεκτρονικά, έγγραφα, τηλεφωνικά ή με αυτοπρόσωπη προφορική έκθεση.

6. Ο Διαμεσολαβητής διατηρεί ιστοσελίδα, στην οποία αναρτώνται υποχρεωτικά όλες οι εκθέσεις και τα πορίσματα που εκδίδει, με διασφάλιση της ανωνυμίας των ενδιαφερομένων, καθώς και δυνητικά κάθε άλλη πληροφορία που είναι χρήσιμη για τους διοικούμενους κατά τις συναλλαγές τους με τις υπηρεσίες της οικείας Περιφέρειας και των νομικών προσώπων αυτής.

ΤΜΗΜΑ ΣΤ΄
ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΠΙΚΩΝ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΩΝ

Άρθρο 169
Σύσταση Εθνικού Συμβουλίου Διαμεσολαβητών

1. Συνιστάται στο Υπουργείο Εσωτερικών, ως εθνικός συντονιστικός και γνωμοδοτικός φορέας σε θέματα τοπικής και περιφερειακής διαμεσολάβησης, Εθνικό Συμβούλιο Διαμεσολαβητών.

2. Η Ολομέλεια του Συμβουλίου αποτελείται από τον Υπουργό Εσωτερικών ως πρόεδρο, τον αρμόδιο Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών και το σύνολο των Δημοτικών και Περιφερειακών Διαμεσολαβητών που υπηρετούν κάθε δεδομένη στιγμή.

Άρθρο 170
Αρμοδιότητες

Το Εθνικό Συμβούλιο Διαμεσολαβητών είναι αρμόδιο για:

α) το συντονισμό και την προαγωγή της συνεργασίας και της συναντίληψης μεταξύ των Δημοτικών και Περιφερειακών Διαμεσολαβητών, με στόχο την όσο το δυνατόν πιο ομοιόμορφη αντιμετώπιση αντίστοιχων προβλημάτων,

β) τη διατύπωση προτάσεων και εισηγήσεων προς το αρμόδιο Υπουργείο σχετικά με την τροποποίηση και βελτίωση του θεσμικού πλαισίου για τον Δημοτικό και Περιφερειακό Διαμεσολαβητή,

γ) τη διατύπωση απόψεων σχετικά με όλα τα ζητήματα που αφορούν τη βελτίωση της οργάνωσης και της λειτουργίας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, εφόσον του ζητηθεί ή κάθε φορά που το κρίνει σκόπιμο,

δ) την προαγωγή του θεσμού της τοπικής και περιφερειακής διαμεσολάβησης και την ανάληψη πρωτοβουλιών για την ενημέρωση του κοινού,

ε) τη συνεργασία με το αρμόδιο Υπουργείο, καθώς και με όλους τους συναρμόδιους φορείς, όπως το Συνήγορο του Πολίτη, τον Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης και λοιπά ελεγκτικά σώματα της Διοίκησης, τον Επόπτη Ο.Τ.Α., την ΚΕΔΕ, την ΕΝΠΕ και φορείς συνδικαλιστικής εκπροσώπησης εργαζομένων στους Ο.Τ.Α..

Άρθρο 171
Συγκρότηση και λειτουργία

1. Η Ολομέλεια του Συμβουλίου εκλέγει :

α) Τον Πρόεδρο και τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής του. Στη Συντονιστική Επιτροπή μετέχει υποχρεωτικά τουλάχιστον ένας (1) εκπρόσωπος από κάθε κατηγορία Διαμεσολαβητών (Δημοτικών και Περιφερειακών).

β) Τους εκπροσώπους των Διαμεσολαβητών στην ειδική επιτροπή της παραγράφου 3 του άρθρου 162.

2. Η Ολομέλεια του Συμβουλίου συνέρχεται κατ' ελάχιστο δύο (2) φορές το χρόνο ή όποτε κριθεί απαραίτητο ή ζητηθεί από το ένα τρίτο (1/3) των μελών του ή από τον Υπουργό Εσωτερικών. Στο Συμβούλιο δύναται να καλείται και να παρίσταται και ο Συνήγορος του Πολίτη.

3. Όλες οι αποφάσεις, εκθέσεις και εισηγήσεις του Εθνικού Συμβουλίου Διαμεσολαβητών υποβάλλονται στον Υπουργό Εσωτερικών και κοινοποιούνται στο Συνήγορο του Πολίτη.

4. Το Συμβούλιο υποστηρίζεται διοικητικά από τη Διεύθυνση Οργάνωσης και Λειτουργίας Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών.

ΤΜΗΜΑ Ζ΄
ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗ ΜΕ ΑΛΛΑ ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΦΟΡΕΙΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ

Άρθρο 172
Γενικές αρχές

Ο Δημοτικός και ο Περιφερειακός Διαμεσολαβητής συνεργάζεται με όλες τις αρχές που είναι αρμόδιες για την προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών και τον έλεγχο της νόμιμης δράσης των Ο.Τ.Α., σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία, χωρίς να θίγονται οι εκατέρωθεν αρμοδιότητες.

Άρθρο 173
Σχέσεις με το Συνήγορο του Πολίτη

1. Ο Δημοτικός και ο Περιφερειακός Διαμεσολαβητής είναι ανεξάρτητος από το Συνήγορο του Πολίτη, η δε άσκηση των αρμοδιοτήτων του Διαμεσολαβητή δεν θίγει τις αρμοδιότητες του Συνηγόρου του Πολίτη ως ανεξάρτητης και συνταγματικά κατοχυρωμένης αρχής.

2. Ο Δημοτικός και ο Περιφερειακός Διαμεσολαβητής υποχρεούται να κοινοποιεί την ετήσια έκθεσή του στον Συνήγορο του Πολίτη.

3. Ο Δημοτικός και ο Περιφερειακός Διαμεσολαβητής δικαιούται να υποβάλλει ερωτήματα και να ζητεί τις απόψεις του Συνηγόρου του Πολίτη για το χειρισμό υπόθεσης που εκκρεμεί ενώπιόν του, εφόσον κρίνει αιτιολογημένα ότι αυτή έχει κεντρικό χαρακτήρα ή ευρύτερο ενδιαφέρον.

4. Ο Δημοτικός και ο Περιφερειακός Διαμεσολαβητής υποχρεούται να συνεργάζεται με το Συνήγορο του Πολίτη και να του παρέχει την αναγκαία συνδρομή για υποθέσεις που χειρίζεται και για ενέργειες που απαιτούν εγγύτητα ή αμεσότητα.

Άρθρο 174
Τελικές – μεταβατικές διατάξεις Κεφαλαίου Θ΄

1. Όπου στα άρθρα 152 έως 173 αναφέρεται ο νομός, για την περίπτωση της Περιφέρειας Αττικής νοείται η εκάστοτε Περιφερειακή Ενότητα.

2. Τα άρθρα 77 και 179 του ν. 3852/2010 καταργούνται. Η θητεία των Συμπαραστατών του Δημότη και του Πολίτη και της Επιχείρησης εντός της αυτοδιοικητικής περιόδου 2014-2019, λογίζεται ως πρώτη θητεία, για τις ανάγκες εφαρμογής της παραγράφου 1 του άρθρου 159, ανεξαρτήτως αν υπήρξε και προηγούμενη θητεία τους προ του έτους 2014.

3. Τα άρθρα 152 έως 173 ισχύουν από την πρώτη, μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος, αυτοδιοικητική περίοδο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι΄
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ Ο.Τ.Α.

ΤΜΗΜΑ Α΄
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Άρθρο 175
Τετραετή Επιχειρησιακά Προγράμματα – Ετήσια Προγράμματα Δράσης δήμων – Τροποποίηση άρθρου 266 του ν. 3852/2010

1. Η παρ. 1 του άρθρου 266 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Για το μεσοπρόθεσμο προγραμματισμό των δήμων, εκπονείται Τετραετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, το οποίο εξειδικεύεται κατ' έτος σε Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης. Το τεχνικό πρόγραμμα αποτελεί μέρος του Ετήσιου Προγράμματος Δράσης και επισυνάπτεται σε αυτό, ως παράρτημα.

Για την ψήφιση και εκτέλεση του προϋπολογισμού εκάστου έτους, απαιτείται η κατάρτιση τεχνικού προγράμματος για το έτος αυτό. Ο ετήσιος προϋπολογισμός εκάστου έτους, καθώς και το ετήσιο τεχνικό πρόγραμμα, πρέπει να εναρμονίζονται με τις κατευθύνσεις και τις παραδοχές του αντίστοιχου Ετήσιου Προγράμματος Δράσης, καθώς και με το Τετραετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα. Ειδικά για την ψήφιση και εκτέλεση του προϋπολογισμού και του τεχνικού προγράμματος του πρώτου έτους κάθε δημοτικής περιόδου, δεν απαιτείται να έχει προηγηθεί η κατάρτιση και έγκριση Τετραετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος και Ετήσιου Προγράμματος Δράσης. Για το πρώτο έτος κάθε δημοτικής περιόδου, ο αντίστοιχος ετήσιος προϋπολογισμός και το αντίστοιχο τεχνικό πρόγραμμα λογίζονται ως προσχέδιο του Ετήσιου Προγράμματος Δράσης, μέχρι την κατάρτιση και έγκριση αυτού. Το Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης του πρώτου έτους της δημοτικής περιόδου οριστικοποιείται με την κατάρτιση και έγκριση του Τετραετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομίας και Ανάπτυξης, ύστερα από πρόταση της Επιτροπής του άρθρου 266Α, ρυθμίζονται ειδικότερα ζητή-

ματα σχετικά με το περιεχόμενο, τη δομή, τις προδιαγραφές ανά κατηγορία δήμων, σύμφωνα με το άρθρο 2Α, τη διαδικασία κατάρτισης, έγκρισης, αξιολόγησης και παρακολούθησης εφαρμογής των Τετραετών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των δήμων, τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία και κάθε άλλο ειδικότερο ζήτημα, για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής.»

2. Στο άρθρο 266 του ν. 3852/2010 προστίθεται παράγραφος 1Α ως εξής:

«1Α. Σκοπός των Τετραετών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού είναι η παρακολούθηση υλοποίησης του Χωρικού και Αναπτυξιακού σχεδιασμού στο τοπικό επίπεδο και η συμβολή στην ανατροφοδότηση και προσαρμογή του σχεδιασμού, στο πλαίσιο των υφιστάμενων κάθε φορά συνθηκών. Τα Τετραετή Επιχειρησιακά Προγράμματα έχουν ενιαία δομή και συγκρότηση, που διέπει το σύνολο των διοικητικών και γεωγραφικών υποενοτήτων του Δήμου και περιλαμβάνουν

α) στρατηγικό σχέδιο,

β) επιχειρησιακό σχέδιο και

γ) δείκτες παρακολούθησης και αξιολόγησης. Για την κατάρτισή τους, λαμβάνονται απαραίτητα υπόψη οι κατευθύνσεις του αναπτυξιακού σχεδιασμού σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, ο υφιστάμενος Χωρικός σχεδιασμός Εθνικού, Περιφερειακού και Τοπικού Επιπέδου, η μακροπεριφερειακή και διαπεριφερειακή στρατηγική, οι προτεραιότητες που απορρέουν από θεσμοθετημένα χρηματοδοτικά μέσα, καθώς και άλλα γενικά ή ειδικά αναπτυξιακά προγράμματα, πολιτικές και στρατηγικές που επηρεάζουν τη διάρθρωση και ανάπτυξη του χώρου του δήμου. Κατά την κατάρτιση και υλοποίησή τους, αξιοποιούνται όλες οι διαθέσιμες μορφές δημοσιοποίησης και δημόσιας διαβούλευσης, με σκοπό την ενίσχυση της διαφάνειας και της συμμετοχής. Τα Τετραετή Επιχειρησιακά Προγράμματα αποτυπώνονται σε ηλεκτρονική μορφή και τα γεωχωρικά τους δεδομένα δημιουργούνται και διατίθενται ελεύθερα και διαδικτυακά σε ψηφιακή μορφή σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του ν. 3882/2010 και του ν. 4305/2014.»

Άρθρο 176
Τετραετή Επιχειρησιακά Προγράμματα – Ετήσια Προγράμματα Δράσης περιφερειών – Τροποποίηση άρθρου 268 του ν. 3852/2010

1. Η παρ. 1 του άρθρου 268 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Για το μεσοπρόθεσμο προγραμματισμό των περιφερειών, εκπονείται Τετραετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, το οποίο εξειδικεύεται κατ' έτος σε Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης. Το τεχνικό πρόγραμμα αποτελεί μέρος του Ετήσιου Προγράμματος Δράσης και επισυνάπτεται σε αυτό, ως παράρτημα.

Για την ψήφιση και εκτέλεση του προϋπολογισμού εκάστου έτους, απαιτείται η κατάρτιση τεχνικού προγράμματος για το έτος αυτό. Ο ετήσιος προϋπολογισμός εκάστου έτους, καθώς και το ετήσιο τεχνικό πρόγραμμα, πρέπει να εναρμονίζονται με τις κατευθύνσεις και τις παραδοχές του αντίστοιχου Ετήσιου Προγράμματος Δράσης, καθώς και με το Τετραετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα. Ειδικά για την ψήφιση και εκτέλεση του προϋπολογισμού και του τεχνικού προγράμματος του πρώτου έτους κάθε περιφερειακής περιόδου δεν απαιτείται να έχει προηγηθεί η κατάρτιση και έγκριση Τετραετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος και Ετήσιου Προγράμματος Δράσης. Για το πρώτο έτος κάθε περιφερειακής περιόδου ο αντίστοιχος ετήσιος προϋπολογισμός και το αντίστοιχο τεχνικό πρόγραμμα λογίζονται ως προσχέδιο του Ετήσιου Προγράμματος Δράσης, μέχρι την κατάρτιση και έγκριση αυτού. Το Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης του πρώτου έτους της περιφερειακής περιόδου οριστικοποιείται με την κατάρτιση και έγκριση του Τετραετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομίας και Ανάπτυξης, ύστερα από πρόταση της Επιτροπής του άρθρου 266 Α, καθορίζονται ειδικότερα ζητήματα σχετικά με το περιεχόμενο, τη δομή, τη διαδικασία κατάρτισης, έγκρισης, αξιολόγησης και παρακολούθησης εφαρμογής των Τετραετών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των περιφερειών, τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα, για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής.»

2. Η παράγραφος 2 του άρθρου 268 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Σκοπός των Τετραετών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των περιφερειών είναι η παρακολούθηση υλοποίησης του Χωρικού και Αναπτυξιακού σχεδιασμού σε περιφερειακό επίπεδο και η συμβολή στην ανατροφοδότηση και προσαρμογή του σχεδιασμού, στο πλαίσιο των υφιστάμενων κάθε φορά συνθηκών. Τα Τετραετή Επιχειρησιακά Προγράμματα έχουν ενιαία δομή και συγκρότηση, που διέπει το σύνολο των περιφερειακών ενοτήτων και περιλαμβάνουν:

α) στρατηγικό σχέδιο,

β) επιχειρησιακό σχέδιο και

γ) δείκτες παρακολούθησης και αξιολόγησης. Για την κατάρτισή τους, λαμβάνονται απαραίτητα υπόψη οι κατευθύνσεις του αναπτυξιακού σχεδιασμού σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, ο υφιστάμενος Χωρικός σχεδιασμός Εθνικού, Περιφερειακού και Τοπικού Επιπέδου, η μακροπεριφερειακή και διαπεριφερειακή στρατηγική, οι προτεραιότητες που απορρέουν από θεσμοθετημένα χρηματοδοτικά μέσα, καθώς και άλλα γενικά ή ειδικά αναπτυξιακά προγράμματα, πολιτικές και στρατηγικές που επηρεάζουν τη διάρθρωση και ανάπτυξη του χώρου της περιφέρειας. Κατά την κατάρτιση και υλοποίησή τους, αξιοποιούνται όλες οι διαθέσιμες μορφές δημοσιοποίησης και δημόσιας διαβούλευσης, με σκοπό την ενίσχυση της διαφάνειας και της συμμετοχής. Τα Τετραετή Επιχειρησιακά Προγράμματα αποτυπώνονται σε ηλεκτρονική μορφή και τα γεωχωρικά τους δεδομένα δημιουργούνται και διατίθενται ελεύθερα και διαδικτυακά σε ψηφιακή μορφή σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του ν. 3882/2010 και του ν. 4305/2014.»

Άρθρο 177
Επιτροπή Παρακολούθησης και Υλοποίησης Χωρικού και Αναπτυξιακού Σχεδιασμού Τοπικού και Περιφερειακού Επιπέδου

Στο ν. 3852/2010 προστίθεται άρθρο 266 Α ως εξής:

«Άρθρο 266Α
Επιτροπή Παρακολούθησης και Υλοποίησης Χωρικού και Αναπτυξιακού Σχεδιασμού Τοπικού και Περιφερειακού Επιπέδου

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Περι-

βάλλοντος και Ενέργειας και Οικονομίας και Ανάπτυξης, συνιστάται στο Υπουργείο Εσωτερικών, Επιτροπή Παρακολούθησης και Υλοποίησης Χωρικού και Αναπτυξιακού Σχεδιασμού Περιφερειακού και Τοπικού Επιπέδου. Η Επιτροπή αποτελείται από εκπροσώπους των Υπουργείων Εσωτερικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Οικονομίας και Ανάπτυξης, της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ) και της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας (ΕΝΠΕ), εκπροσώπους επαγγελματικών, επιστημονικών και κοινωνικών φορέων και εμπειρογνώμονες εγνωσμένου κύρους, σε θέματα Χωρικού και αναπτυξιακού σχεδιασμού. Αρμοδιότητα της Επιτροπής είναι η παρακολούθηση του βαθμού υλοποίησης του χωρικού και αναπτυξιακού σχεδιασμού σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, η ενημέρωση και υποστήριξη των Ο.Τ.Α. Α΄ και Β΄ βαθμού σε θέματα εναρμόνισης του σχεδιασμού τους με τον χωρικό και αναπτυξιακό σχεδιασμό των άλλων επιπέδων διοίκησης και η προώθηση του συντονισμού του Χωρικού και αναπτυξιακού του τοπικού και περιφερειακού αναπτυξιακού σχεδιασμού, με σκοπό τη διαμόρφωση συνεκτικών πολιτικών χωρικού και αναπτυξιακού σχεδιασμού σε επίπεδο εθνικό. Με την απόφαση του πρώτου εδαφίου, ρυθμίζεται ο τρόπος λειτουργίας της Επιτροπής, η γραμματειακή και διοικητική της υποστήριξη, η δυνατότητα αξιοποίησης προγραμμάτων χρηματοδότησης και τεχνικής υποστήριξης αυτής και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.»

ΤΜΗΜΑ Β΄
ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΕΡΓΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ - ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΤΗΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑΣ ΣΥΝΑΨΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ Ο.Τ.Α. – ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΟΜΗΣΗΣ ΔΗΜΩΝ

Άρθρο 178
Υποστήριξη των Δήμων από τη Μ.Ο.Δ. Α.Ε.

Στο ν. 3852/2010 προστίθεται άρθρο 97Β ως εξής:

«Άρθρο 97Β
Υποστήριξη των Δήμων από τη Μ.Ο.Δ Α.Ε.

Δήμοι που δεν διαθέτουν τεχνική επάρκεια σύμφωνα με το άρθρο 44 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) ή που δεν διαθέτουν επαρκή τεχνική υπηρεσία ή που έχουν τεχνική υπηρεσία η οποία δεν διαθέτει τεχνικό υπάλληλο της απαιτούμενης ειδικότητας για την εκπόνηση, ανάθεση και επίβλεψη μελετών ή για την ωρίμανση και δημοπράτηση έργων, κατά την κείμενη νομοθεσία, μπορούν, να αναθέτουν στην ανώνυμη εταιρεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με την επωνυμία «Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων (Μ.Ο.Δ. Α.Ε.)» την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών στις διαδικασίες εκπόνησης, ανάθεσης και επίβλεψης μελετών και στην ωρίμανση ή δημοπράτηση έργων, όπως ιδίως τη σύνταξη τευχών δημοπράτησης, διακηρύξεων μελετών και έργων, ακόμα και αν οι μελέτες ή τα έργα αυτά είναι μη συγχρηματοδοτούμενα. Το αίτημα ανάθεσης των υπηρεσιών του προηγούμενου εδαφίου υποβάλλεται ύστερα από απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου κι εγκρίνεται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της Μ.Ο.Δ. Α.Ε..»

Άρθρο 179
Προγραμματικές συμβάσεις - Τροποποίηση του άρθρου 100 του ν. 3852/2010

1. Η περίπτωση Α΄ της παρ. 1 του άρθρου 100 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Για τη μελέτη και εκτέλεση έργων και προγραμμάτων ανάπτυξης μιας περιοχής, καθώς και για την παροχή υπηρεσιών και την υλοποίηση προμηθειών κάθε είδους, οι δήμοι, οι περιφέρειες, οι σύνδεσμοι δήμων, τα δίκτυα δήμων και περιφερειών του άρθρου 101, οι περιφερειακές ενώσεις δήμων, η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας και η Ένωση Περιφερειών, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου τα οποία συνιστούν ή στα οποία συμμετέχουν οι προαναφερόμενοι φορείς, καθώς και Ν.Π.Ι.Δ. στα οποία συμμετέχουν ή συνιστούν η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας και η Ένωση Περιφερειών, οι δημοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης και αποχέτευσης, η Ένωση Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης (Ε.Δ.Ε.Υ.Α.), οι επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α. που ανήκουν στο δημόσιο τομέα σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982 όπως ισχύει, τα δημοτικά και περιφερειακά ιδρύματα, καθώς και κοινωφελή ιδρύματα και κληροδοτήματα και τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, στα οποία περιλαμβάνονται και τα τεχνολογικά εκπαιδευτικά ιδρύματα, μπορούν να συνάπτουν προγραμματικές συμβάσεις με το Δημόσιο ή με την Εγνατία Οδό Α.Ε. ή με τη Μ.Ο.Δ. Α.Ε. ή μεταξύ τους ή και με νομικά πρόσωπα ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου ή με τους φορείς των παραγράφων 1, 2, 3, 4 και 5 του άρθρου 12 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147), μεμονωμένα ή από κοινού. Στις προγραμματικές συμβάσεις που μετέχει το Δημόσιο, μπορεί να εκπροσωπείται και από τον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης στην οποία εκτελείται η προγραμματική σύμβαση. Οι ανωτέρω συμβάσεις υπόκεινται στον προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία. Αν ένας εκ των συμβαλλομένων είναι το Δημόσιο ή εποπτευόμενος φορέας του, η προγραμματική σύμβαση δεν υπόκειται στον υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας του άρθρου 225.»

2. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 100 προστίθεται περίπτωση ε΄ ως εξής:

«ε. Η Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε. δύναται με προγραμματική σύμβαση που συνάπτεται μεταξύ αυτής και δήμου, ο οποίος δεν έχει τεχνική επάρκεια ή σε δήμους που έχουν τεχνική επάρκεια, δεν διαθέτουν όμως τεχνικό υπάλληλο της απαιτούμενης ειδικότητας, να αναλαμβάνει τη διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης, εποπτείας και επίβλεψης δημοσίων συμβάσεων μελετών του δήμου αυτού. Ως προς το περιεχόμενο της προγραμματικής σύμβασης, τις εξ' αυτής ευθύνες, τους εκπροσώπους των μερών και τα αποφαινόμενα όργανα, ισχύουν οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 44 του ν.4412/2016 (Α΄ 147).»

3. Η περίπτωση Α΄ της παρ. 2 του άρθρου 100 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«2.α. Στις προγραμματικές συμβάσεις απαραίτητα ορίζονται το αντικείμενο της σύμβασης, ο σκοπός, το περιεχόμενο των μελετών, των έργων, των προγραμμάτων, των προμηθειών ή των υπηρεσιών, ο προϋπολογισμός τους, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των συμβαλλομένων, το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης της σύμβασης, οι πόροι από τους οποίους θα καλυφθούν οι αναλαμβανόμενες οικονομικές υποχρεώσεις και η διάρκεια της σύμ-

βασης, καθώς και ο τρόπος κάλυψης των αναγκαίων για την εκπλήρωση της προγραμματικής σύμβασης λειτουργικών εξόδων, καθώς και οι λεπτομέρειες καταβολής τους. Για την εκπλήρωση του σκοπού της προγραμματικής σύμβασης, ο κάθε συμβαλλόμενος αναλαμβάνει συγκεκριμένο αντικείμενο με συγκεκριμένες υποχρεώσεις. Το Όργανο παρακολούθησης της εφαρμογής της προγραμματικής σύμβασης πρέπει απαραίτητα να ορίζεται στις προγραμματικές συμβάσεις, καθώς και οι αρμοδιότητές του και οι ρήτρες σε βάρος του συμβαλλομένου που παραβαίνει τους όρους της προγραμματικής σύμβασης.»

Άρθρο 180
Διαδημοτικός σύνδεσμος τεχνικής υπηρεσίας

Στο ν. 3852/2010 προστίθεται άρθρο 104Α ως εξής:

«Άρθρο 104Α
Σύσταση διαδημοτικού συνδέσμου τεχνικής υπηρεσίας

1. Δύο (2) ή περισσότεροι δήμοι του ιδίου νομού, καθώς και όμορων νομών της ίδιας περιφέρειας, μπορεί να συνιστούν, με απόφαση των δημοτικών συμβουλίων αυτών, σύνδεσμο με ειδικό σκοπό τη μελέτη και εκτέλεση των τεχνικών τους έργων. Οι σύνδεσμοι αυτοί αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, διέπονται από τις σχετικές διατάξεις των άρθρων 245 έως 250 του ν. 3463/2006, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στο παρόν άρθρο και η τεχνική υπηρεσία τους αποτελεί την κοινή τεχνική υπηρεσία των συμμετεχόντων σε αυτούς δήμων.

2. Η απόφαση των δημοτικών συμβουλίων, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών τους, αναφέρει ως ειδικό σκοπό, για τον οποίο ιδρύεται ο σύνδεσμος, τη μελέτη και εκτέλεση έργων των συμμετεχόντων δήμων και ορίζει τη χρονική διάρκεια και την έδρα του, τα τυχόν παραρτήματά του στους συνεργαζόμενους δήμους, καθώς και τις εισφορές που πρέπει να καταβάλλει ετησίως κάθε μέλος του συνδέσμου. Με απόφαση των δημοτικών συμβουλίων, η οποία μπορεί να εμπεριέχεται στην απόφαση του προηγούμενου εδαφίου, καταρτίζεται ο Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας του συνδέσμου, ο οποίος περιλαμβάνει κατ' ελάχιστο μία (1) Διεύθυνση Τεχνικής Υπηρεσίας με ένα ή περισσότερα τμήματα και ένα (1) τμήμα Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών. Αν, για οποιονδήποτε λόγο, δεν είναι δυνατή η λειτουργία Τμήματος Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών, οι αρμοδιότητες του Τμήματος αυτού ασκούνται υποχρεωτικά από την αντίστοιχη υπηρεσία του δήμου της έδρας του συνδέσμου.

3. Με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εγκρίνεται η απόφαση σύστασης, καθώς και ο Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας του Συνδέσμου, ύστερα από γνώμη του οικείου Υπηρεσιακού Συμβουλίου. Ο έλεγχος που διενεργείται από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση είναι αποκλειστικά έλεγχος νομιμότητας και δεν υπεισέρχεται στην σκοπιμότητα σύστασης του συνδέσμου ή σε άλλες σταθμίσεις.

4. Μετά τη δημοσίευση της απόφασης σύστασης του συνδέσμου και της έγκρισης του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας αυτού, ο σύνδεσμος αποτελεί την τεχνική υπηρεσία των συνεργαζομένων δήμων και ασκεί τις αρμοδιότητες και τα καθήκοντα της Διευθύνουσας/Επιβλέπουσας Υπηρεσίας σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία για τη μελέτη και εκτέλεση των έργων. Η νέα τεχνική υπηρεσία αναλαμβάνει όλες τις υποχρεώσεις και αρμοδιότητες των τεχνικών υπηρεσιών των συμμετεχόντων δήμων, καθώς και τις εκκρεμείς υποθέσεις των υπηρεσιών αυτών.

5. Το προσωπικό των δήμων, το οποίο υπηρετεί σε Τμήμα ή Διεύθυνση αντίστοιχο με αυτά που προβλέπονται στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας του συνδέσμου, μετατάσσεται, με απόφαση του αρμοδίου για διορισμό οργάνου του συνδέσμου, ύστερα από γνώμη του οικείου Υπηρεσιακού Συμβουλίου, στην αντίστοιχη οργανική μονάδα του συνδέσμου. Κατόπιν υποβολής αίτησης είναι δυνατή η μετάταξη ή η απόσπαση, για χρονικό διάστημα δύο (2) ετών με δυνατότητα ανανέωσης για δύο (2) επιπλέον έτη, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης, οποιουδήποτε υπαλλήλου συνεργαζόμενου δήμου, εφόσον κατέχει τα απαιτούμενα από τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας του συνδέσμου προσόντα, σε κενή οργανική θέση στο σύνδεσμο. Η απόφαση της μετάταξης ή της απόσπασης εκδίδεται από το αρμόδιο προς διορισμό όργανο του συνδέσμου, ύστερα από γνώμη του οικείου Υπηρεσιακού Συμβουλίου.

6. Το προσωπικό των πρώην Τεχνικών Υπηρεσιών Δήμων και Κοινοτήτων (Τ.Υ.Δ.Κ.), το οποίο έχει μεταφερθεί σύμφωνα με την περίπτωση VII του άρθρου 280 στον οικείο Δήμο της έδρας του αντίστοιχου νομού ή στην περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, μπορεί, με απόφαση του αρμοδίου προς διορισμό οργάνου του συνδέσμου, να μετατάσσεται, ύστερα από υποβολή αίτησης, σε κενή οργανική θέση του συνδέσμου, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης.

7. Η συμμετοχή νέου δήμου σε υφιστάμενο σύνδεσμο ή η αποχώρηση από αυτό μέλους του επιτρέπεται, εάν το αποφασίσει το δημοτικό συμβούλιο του ενδιαφερομένου δήμου και αποδεχθεί την απόφαση το διοικητικό συμβούλιο του συνδέσμου, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του. Άρνηση αποδοχής της προσχώρησης νέου δήμου στο σύνδεσμο εκ μέρους του διοικητικού συμβουλίου αυτού πρέπει να αιτιολογείται ειδικά. Το ίδιο ισχύει και για το αίτημα αποχώρησης δήμου από υφιστάμενο σύνδεσμο. Σε κάθε περίπτωση, για την προσχώρηση νέου δήμου σε υφιστάμενο σύνδεσμο και για την αποχώρηση από αυτόν, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες του τοπικού πληθυσμού, οι εναλλακτικές δυνατότητες που υπάρχουν για τη λειτουργία τεχνικής υπηρεσίας, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία ενόψει των ειδικών συνθηκών κάθε περίπτωσης και η κατά το δυνατόν πληρέστερη εκπλήρωση του σκοπού του συνδέσμου.

8. Σε δήμους που συστήνουν σύνδεσμο, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 7, η άσκηση της αρμοδιότητας της τεχνικής τους υπηρεσίας ασκείται από την τεχνική υπηρεσία του συνδέσμου. Τις λοιπές αρμοδιότητες προϊσταμένης και αναθέτουσας αρχής αναλαμβάνει ο δήμος που είναι κύριος του έργου.

9. Η υπηρεσιακή κατάσταση καθώς και τα εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα των υπαλλήλων που μετατάσσονται ή αποσπώνται στον σύνδεσμο σύμφωνα με τις παραγράφους 5 και 6, συμπεριλαμβανομένης της τυχόν καταβολής προσωπικής διαφοράς, δεν θίγονται σε καμία περίπτωση. Σε περίπτωση λύσης του συνδέσμου για οποιοδήποτε λόγο το προσωπικό μεταφέρεται αυτοδικαίως στη θέση που κατείχε πριν από τη μετάταξη ή

την απόσπαση. Ο χρόνος υπηρεσίας στον σύνδεσμο λογίζεται ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας για όλες τις νόμιμες συνέπειες.»

Άρθρο 181
Υπηρεσία Δόμησης

Στο νόμο 3852/2010 προστίθεται άρθρο 97Α ως εξής:

«Άρθρο 97Α
Υπηρεσία Δόμησης Δήμων

1. Εκτός από τις υπηρεσιακές μονάδες που προβλέπονται στο προηγούμενο άρθρο, σε κάθε δήμο λειτουργεί υποχρεωτικά Υπηρεσία Δόμησης (Υ.Δομ.) εφόσον:

α) είτε πληρούνται τα κριτήρια για την κατ' ελάχιστον στελέχωσή τους που προβλέπονται στο προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 2 του άρθρου 31 του ν. 4495/2017 (Α΄ 167). Η συνδρομή ή μη των κριτηρίων της παραγράφου αυτής διαπιστώνεται με απόφαση του δημάρχου, εντός ενός (1) μηνός από τη δημοσίευση του προεδρικού διατάγματος του προηγούμενου εδαφίου.

β) είτε είναι δυνατή η στελέχωσή της, σύμφωνα με την επόμενη παράγραφο.

2. Σε δήμους όπου δεν πληρούνται τα κριτήρια της περίπτωσης Α΄ της παραγράφου 1 και συντρέχουν οι προϋποθέσεις του επόμενου εδαφίου, συγκροτούνται Υ.Δομ., με απόφαση του δημάρχου, που εκδίδεται εντός ενός (1) μηνός από τη δημοσίευση του προεδρικού διατάγματος της περίπτωσης Α΄ της προηγούμενης παραγράφου, ως εξής:

Εφόσον υπηρετούν στον οικείο δήμο και σε άλλες οργανικές μονάδες, πλην της Υ.Δομ. και της Τεχνικής Υπηρεσίας, υπάλληλοι των ειδικοτήτων που προβλέπονται στο προεδρικό διάταγμα της προηγούμενης παραγράφου και μέχρι του ελάχιστου αριθμού που προβλέπεται στο ίδιο προεδρικό διάταγμα, για τη συγκρότηση Υ.Δομ., αυτοί μετακινούνται υποχρεωτικά, με την απόφαση του προηγούμενου εδαφίου, στην Υ.Δομ. και σε θέση αντίστοιχου ιεραρχικού επιπέδου. Αν περισσότεροι υπάλληλοι πληρούν τις προϋποθέσεις του προηγούμενου εδαφίου, για την κάλυψη των κενών θέσεων της Υ.Δομ. λαμβάνονται υπόψη, κατά σειρά προτεραιότητας:

α) ο μακρότερος χρόνος προϋπηρεσίας σε θέση με καθήκοντα σχετικά με την έκδοση οικοδομικών αδειών,

β) υποβολή αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος με προτίμηση στον αρχαιότερο,

γ) η κρίση του αρμοδίου οργάνου, με βάση τα τυπικά και τα ουσιαστικά προσόντα, τη συνάφεια της ειδικότητας και τυχόν περαιτέρω εξειδίκευση και τη γενική εμπειρία των υπαλλήλων με τις ειδικότητες που προβλέπονται στο προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 1.

3. Εάν, με απόφαση του δημάρχου, διαπιστώνεται αιτιολογημένα η αδυναμία συγκρότησης αυτοτελούς Υ.Δομ., σύμφωνα με τις προϋποθέσεις των παραγράφων 1 και 2, οι αρμοδιότητες της Υ.Δομ. ασκούνται υποχρεωτικά με διοικητική υποστήριξη, από το δήμο της έδρας της οικείας περιφερειακής ενότητας. Στην περίπτωση αυτή, τα παράβολα που αντιστοιχούν στην έκδοση οικοδομικών αδειών για ακίνητα κείμενα εντός της επικράτειας των υποστηριζόμενων δήμων αποδίδονται στο δήμο που παρέχει τη διοικητική υποστήριξη. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, καθορίζεται η διαδικασία απόδοσης των παραβόλων στο δήμο ο οποίος παρέχει τη διοικητική υποστήριξη.»

ΤΜΗΜΑ Γ΄
ΝΕΑ ΠΕΔΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ – ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ Ο.Τ.Α.

Άρθρο 182
Επέκταση της δυνατότητας συμμετοχής Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού σε νομικά πρόσωπα αναπτυξιακού χαρακτήρα

1. Κατ' εξαίρεση των αριθμητικών περιορισμών των άρθρων 107 του ν. 3852/2010 και 194 του ν. 3852/2010, οι Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού μπορεί να συνιστούν αυτοτελώς ή να συμμετέχουν από κοινού με άλλους Ο.Τ.Α., του ίδιου ή άλλου βαθμού, ή με νομικά πρόσωπα του ευρύτερου δημοσίου τομέα, κατά την έννοια του άρθρου 51 του ν. 1892/1990 (Α΄ 101), σε αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες των άρθρων 252 παράγραφος 3 περίπτωση β΄ και 265 του ν. 3463/2006 ή του άρθρου 194 του ν. 3852/2010 με αντικείμενο μία (1) τουλάχιστον από τις εξής δραστηριότητες:

α) Παραγωγή, αποθήκευση, ιδιοκατανάλωση ή πώληση ηλεκτρικής ή θερμικής ή ψυκτικής ενέργειας από σταθμούς Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. ή Υβριδικούς Σταθμούς.

β) Διαχείριση, όπως συλλογή, μεταφορά, επεξεργασία, αποθήκευση ή διάθεση, πρώτης ύλης για την παραγωγή ηλεκτρικής ή θερμικής ή ψυκτικής ενέργειας από βιομάζα ή βιορευστά ή βιοαέριο ή μέσω ενεργειακής αξιοποίησης του βιοαποικοδομήσιμου κλάσματος αστικών αποβλήτων.

γ) Προμήθεια ενεργειακών προϊόντων, συσκευών και εγκαταστάσεων, με στόχο τη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης και της χρήσης συμβατικών καυσίμων, καθώς και τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας.

δ) Προμήθεια ηλεκτροκίνητων οχημάτων, υβριδικών ή μη, και εν γένει οχημάτων που χρησιμοποιούν εναλλακτικά καύσιμα.

ε) Διανομή ηλεκτρικής ενέργειας.

στ) Προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας ή φυσικού αερίου προς τελικούς πελάτες, σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 4001/2011 (Α 179).

ζ) Παραγωγή, διανομή και προμήθεια θερμικής ή ψυκτικής ενέργειας,

η) Διαχείριση της ζήτησης για τη μείωση της τελικής χρήσης της ηλεκτρικής ενέργειας και εκπροσώπηση παραγωγών και καταναλωτών στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας.

θ) Ανάπτυξη δικτύου, διαχείριση και εκμετάλλευση υποδομών εναλλακτικών καυσίμων, σύμφωνα με το ν. 4439/2016 (Α΄ 222) ή διαχείριση μέσων βιώσιμων μεταφορών.

ι) Εγκατάσταση και λειτουργία μονάδων αφαλάτωσης νερού με χρήση Α.Π.Ε..

ια) Παροχή ενεργειακών υπηρεσιών, σύμφωνα με το άρθρο 10 της Δ6/13280/7.6.2011 απόφασης της Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (Β΄ 1228).

2. Οι εταιρείες της παραγράφου 1 μπορούν να ασκούν και οποιαδήποτε από τις κατωτέρω δραστηριότητες:

α) Προσέλκυση κεφαλαίων για την πραγματοποίηση επενδύσεων αξιοποίησης των Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. ή πα-

ρεμβάσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης εντός της οικείας Περιφέρειας.

β) Σύνταξη μελετών αξιοποίησης των Α.Π.Ε. ή της Σ.Η.Θ.Υ.Α. ή υλοποίησης παρεμβάσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης.

γ) Διαχείριση ή συμμετοχή σε προγράμματα χρηματοδοτούμενα από εθνικούς πόρους ή πόρους της Ευρωπαϊκής Ενωσης σχετικά με τους σκοπούς της.

δ) Παροχή συμβουλών για τη διαχείριση ή συμμετοχή του οικείου Ο.Τ.Α. σε προγράμματα χρηματοδοτούμενα από εθνικούς πόρους ή πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τους σκοπούς της.

ε) Ενημέρωση, εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο για θέματα ενεργειακής αειφορίας.

στ) Δράσεις για την υποστήριξη ευάλωτων καταναλωτών και την αντιμετώπιση της ενεργειακής ένδειας πολιτών του οικείου δήμου ή της οικείας περιφέρειας που ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας, όπως παροχή ή συμψηφισμός ενέργειας, ενεργειακή αναβάθμιση κατοικιών ή άλλες δράσεις που μειώνουν την κατανάλωση της ενέργειας στις κατοικίες των ανωτέρω.

3. Για τη σύσταση, τη λειτουργία, το προσωπικό, τη λύση, την εκκαθάριση, την εποπτεία και κάθε άλλο ζήτημα που αφορά τις εταιρίες του άρθρου αυτού, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 253, 265 του ν. 3463/2006, ως προς τις εταιρείες που συστήνονται από Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού και του άρθρου 197 του ν. 3852/2010, ως προς τις εταιρείες που συστήνονται από Ο.Τ.Α. β΄ βαθμού, καθώς και το σύνολο των διατάξεων και των κανονιστικών πράξεων που αφορούν τις ανώνυμες αναπτυξιακές εταιρείες δήμων και περιφερειών.

Άρθρο 183
Συμμετοχή Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού σε νομικά πρόσωπα με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών κοινής ωφέλειας ή την αξιοποίηση δημόσιων αγαθών

1. Κατ' εξαίρεση των αριθμητικών περιορισμών των άρθρων 107 του ν. 3852/2010 και 194 του ν. 3852/2010, οι Ο.Τ.Α. Α΄ και Β΄ βαθμού μπορεί να συνιστούν αυτοτελώς ή να συμμετέχουν από κοινού με άλλους Ο.Τ.Α., του ίδιου ή άλλου βαθμού σε αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες των άρθρων 252 παρ. 3 Β΄ και 265 του ν. 3463/2006 ή του άρθρου 194 του ν. 3852/2010 με ειδικό σκοπό:

α) Την απόκτηση πλειοψηφικού ή μειοψηφικού μετοχικού κεφαλαίου εταιρειών κοινής ωφέλειας ή εταιρειών αξιοποίησης και διαχείρισης υποδομών ή εταιρειών εκτέλεσης μεταφορικού έργου. Για την υλοποίηση του σκοπού τους, οι εταιρείες αυτές μπορεί να συμμετέχουν ή να χρηματοδοτούνται από ευρωπαϊκά και διεθνή προγράμματα και χρηματοδοτικά εργαλεία.

β) Την αξιοποίηση τοπικών φυσικών πόρων ή περιοχών ή εγκαταστάσεων σημαντικής τουριστικής ή αναπτυξιακής αξίας. Στην περίπτωση αυτή και πριν από τη λήψη της απόφασης περί σύστασης της εταιρείας ή συμμετοχής σε αυτήν από το αρμόδιο συλλογικό όργανο, οι Ο.Τ.Α. υποβάλλουν σχετική αναλυτική και εμπεριστατωμένη επενδυτική πρόταση, συνοδευόμενη από επιχειρηματικό σχέδιο και οικονομοτεχνική μελέτη, καθώς και μελέτη δέουσας επιμέλειας, εφόσον αυτή απαιτείται, στη Διεύθυνση Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών, η οποία θεωρεί τα υποβληθέντα στοιχεία, εντός προθεσμίας εκατόν είκοσι (120) ημερών και εισηγείται προς τους ενδιαφερόμενους Ο.Τ.Α. τις απαραίτητες προσαρμογές ή τροποποιήσεις της επενδυτικής πρότασης, προκειμένου αυτή να μπορέσει να υλοποιηθεί. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία του προηγούμενου εδαφίου, το αρμόδιο συλλογικό όργανο του ενδιαφερόμενου Ο.Τ.Α. μπορεί να εγκρίνει άνευ ετέρου τη σύσταση της εταιρείας ή τη συμμετοχή του Ο.Τ.Α. σε αυτή.

Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών μπορεί να εξειδικεύονται οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή της περίπτωσης β΄ του άρθρου αυτού, να καθορίζεται το περιεχόμενο της επενδυτικής πρότασης, η διαδικασία ελέγχου αυτής, καθώς και τα τυχόν χρηματοδοτικά εργαλεία προς υποστήριξη της υλοποίησης των προτάσεων αυτών.

2. Για τη σύσταση, τη λειτουργία, το προσωπικό, τη λύση, την εκκαθάριση, την εποπτεία και κάθε άλλο ζήτημα που αφορά τις εταιρίες του άρθρου αυτού, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 253, 265 του ν. 3463/2006, ως προς τις εταιρείες που συνιστώνται από Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού και του άρθρου 197 του ν. 3852/2010, ως προς τις εταιρείες που συνιστώνται από Ο.Τ.Α. Β΄ βαθμού, καθώς και το σύνολο των διατάξεων και των κανονιστικών πράξεων που αφορούν τις ανώνυμες αναπτυξιακές εταιρείες δήμων και περιφερειών.

Άρθρο 184
Σύσταση δημοτικών μονομετοχικών Α.Ε. λειτουργίας πρατηρίου καυσίμων, για την κάλυψη των αναγκών μικρών νησιωτικών δήμων

Κατ' εξαίρεση των αριθμητικών περιορισμών του άρθρου 107 του ν. 3852/2010, μικροί νησιωτικοί δήμοι, σύμφωνα με την περίπτωση στ΄ του άρθρου 2Α του ν. 3852/2010, μπορεί, προς εξυπηρέτηση των αναγκών των κατοίκων τους, να συνιστούν μονομετοχικές ανώνυμες εταιρείες του άρθρου 266 του ν. 3463/2006 με μοναδικό αντικείμενο τη λειτουργία πρατηρίου υγρών καυσίμων εντός της χωρικής τους εμβέλειας, υπό την προϋπόθεση ότι δεν λειτουργεί αντίστοιχη ιδιωτική επιχείρηση εντός των ορίων τους. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομίας και Ανάπτυξης καθορίζονται οι προϋποθέσεις για την έκδοση της σχετικής άδειας λειτουργίας, καθώς και οι διαδικασίες ελέγχου της συνδρομής αυτών και ρυθμίζεται κάθε ειδικότερο σχετικό ζήτημα, αφού ληφθούν υπόψη οι ειδικότερες συνθήκες που επικρατούν σε κάθε νησιωτικό δήμο.

ΤΜΗΜΑ Δ΄
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ Ο.Τ.Α. – ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΑ ΤΕΛΗ – ΚΕΝΤΡΙΚΟΙ ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΠΟΡΟΙ - ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ – ΔΑΝΕΙΑΚΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ –ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΤΟΥΣ Ο.Τ.Α. Α΄ ΒΑΘΜΟΥ

Άρθρο 185
Έννοια, περιεχόμενο και τρόπος καθορισμού ανταποδοτικών τελών

1. Η παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 25/1975 (Α΄ 74) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Το ενιαίο ανταποδοτικό τέλος καθαριότητας και φωτισμού επιβάλλεται σε κάθε ακίνητο που βρίσκεται ε-

ντός της διοικητικής περιφέρειας των δήμων και προορίζεται αποκλειστικά για την κάλυψη των πάσης φύσεως δαπανών που αφορούν την παροχή των υπηρεσιών της αποκομιδής και διαχείρισης των απορριμμάτων, του ηλεκτροφωτισμού των οδών, των πλατειών και του συνόλου των κοινοχρήστων χώρων, καθώς και κάθε άλλης, παγίως παρεχόμενης από τους δήμους, υπηρεσίας, που σχετίζεται ή είναι συναφής με αυτές. Απαγορεύεται η με οποιονδήποτε τρόπο χρήση ή δέσμευση των πόρων που προέρχονται από την είσπραξη του ενιαίου ανταποδοτικού τέλους καθαριότητας και φωτισμού, για την κάλυψη οποιονδήποτε άλλων δαπανών και υποχρεώσεων.

Το ενιαίο ανταποδοτικό τέλος καθαριότητας και φωτισμού υπολογίζεται επί της επιφάνειας του εκάστοτε ακινήτου και προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό των τετραγωνικών μέτρων αυτής επί του συντελεστή του ενιαίου ανταποδοτικού τέλους, ο οποίος ορίζεται, ανά κατηγορία χρήσεως των ακινήτων, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η οποία παρέχει ακριβή, επίκαιρη και πλήρη αιτιολογία του καθορισμού των συντελεστών του τέλους στο προσήκον ύψος.

Η συζήτηση και ψηφοφορία για τη λήψη απόφασης του δημοτικού συμβουλίου για τον καθορισμό των συντελεστών του ενιαίου ανταποδοτικού τέλους διεξάγεται επί της πρότασης της Οικονομικής Επιτροπής και επί κατατεθειμένων εναλλακτικών προτάσεων. Έγκυρες θεωρούνται οι ψήφοι υπέρ συγκεκριμένης πρότασης, είτε υπέρ της κατατεθείσας από την Οικονομική Επιτροπή είτε υπέρ εναλλακτικών προτάσεων. Οι λευκές ψήφοι δεν λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της πλειοψηφίας. Οι εναλλακτικές προτάσεις κατατίθενται είτε στην Οικονομική Επιτροπή κατά το στάδιο σύνταξης της εισήγησής της είτε στο δημοτικό συμβούλιο, κατά τη συζήτηση και ψήφιση των συντελεστών του ενιαίου ανταποδοτικού τέλους. Οι ενδεχόμενες εναλλακτικές προτάσεις συζητούνται διακριτά, ανά γενικό ή ειδικό συντελεστή του ενιαίου ανταποδοτικού τέλους και τίθενται σε ψηφοφορία κατ' αντιπαράθεση. Κάθε εναλλακτική πρόταση λαμβάνει υποχρεωτικά υπόψη το σύνολο των κωδικών αριθμών εσόδων ή/και δαπανών που αφορούν στις υπηρεσίες, για τις οποίες επιβάλλεται το ενιαίο ανταποδοτικό τέλος, και οι οποίοι θα πρέπει να τροποποιούνται καταλλήλως, ώστε σε κάθε περίπτωση να διασφαλίζεται η ισοσκέλιση των δαπανών με τα έσοδα.

Η πρόταση που συγκεντρώνει την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών του δημοτικού συμβουλίου συνιστά και τον εγκεκριμένο, αντίστοιχα, γενικό ή ειδικό συντελεστή. Αν καμία πρόταση δεν συγκεντρώσει την πλειοψηφία των παρόντων μελών του δημοτικού συμβουλίου, τότε η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται μεταξύ των δύο πρώτων σε ψήφους προτάσεων.»

2. Η παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 25/1975 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Οι συντελεστές του ενιαίου ανταποδοτικού τέλους, που καθορίζονται με την απόφαση της παραγράφου 1 διακρίνονται σε γενικούς και ειδικούς συντελεστές.

Οι γενικοί συντελεστές είναι ανεξάρτητοι μεταξύ τους, τρεις (3) κατ' ελάχιστον και διαφοροποιούνται ανάλογα με τη χρήση κάθε ακινήτου ως εξής :

Πρώτος συντελεστής : ακίνητα που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για κατοικία.

Δεύτερος συντελεστής: ακίνητα που χρησιμοποιούνται για κοινωφελείς, μη κερδοσκοπικούς και φιλανθρωπικούς σκοπούς .

Τρίτος συντελεστής: ακίνητα που χρησιμοποιούνται για την άσκηση πάσης φύσης οικονομικής δραστηριότητας.

Πέρα των ανωτέρω γενικών συντελεστών, το δημοτικό συμβούλιο δύναται να ορίσει ειδικούς συντελεστές, ως διαβαθμίσεις των γενικών συντελεστών, για συγκεκριμένες κατηγορίες ακινήτων, υπό την προϋπόθεση, ότι αυτό αιτιολογείται ειδικώς λόγω της επιφάνειας, της χρήσης τους ή της γεωγραφικής ζώνης στην οποία βρίσκονται ή άλλων ιδιαίτερων αντικειμενικών χαρακτηριστικών τους.

Σε κάθε περίπτωση, κατά τον καθορισμό των γενικών και ειδικών συντελεστών λαμβάνονται υπόψη οι ιδιότητες των ακινήτων, όπως εμβαδό, στεγασμένο ή μη, χρόνος χρήσης, ο βαθμός κατά τον οποίο τα ακίνητα επιβαρύνουν τις παρεχόμενες από τον οικείο δήμο ανταποδοτικές υπηρεσίες, καθώς και την ευρύτερη λειτουργία αυτού.

Ο εκάστοτε ανώτατος σε ύψος γενικός ή ειδικός συντελεστής δεν μπορεί να οριστεί πέραν του δεκαπλασίου του γενικού συντελεστή της κατοικίας.

Άρθρο 186
Κριτήρια κατανομής Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (ΚΑΠ)

1. Οι παρ. 5 και 6 του άρθρου 25 του ν. 1828/1989 (Α΄ 2) αντικαθίστανται ως εξής:

«5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση της ΚΕΔΕ καθορίζονται τα κριτήρια και η διαδικασία κατανομής των εσόδων που εγγράφονται στον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων και στον τακτικό προϋπολογισμό.

Κριτήρια κατανομής αποτελούν ιδίως:

α) το μήκος των δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης,

β) το μήκος του δημοτικού και αγροτικού οδικού δικτύου,

γ) η υπαγωγή στην αντίστοιχη κατηγορία δήμων, σύμφωνα με το άρθρο 2Α του ν. 3852/2010, με ιδιαίτερη έμφαση στη νησιωτικότητα και την ορεινότητα,

δ) το επίπεδο των παρεχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών,

ε) η δυνατότητα άντλησης τοπικών πόρων,

στ) οι πληθυσμιακές διακυμάνσεις ανά εποχές και η δημογραφική τάση,

ζ) οι κλιματολογικές συνθήκες και τα ιδιαίτερα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά,

η) το επίπεδο των βασικών υποδομών του Ο.Τ.Α., όπως λιμένες, συγκοινωνίες, ιδιόκτητα κτίρια, σχολικές και αθλητικές υποδομές,

θ) το ποσοστό ανεργίας στον οικείο Ο.Τ.Α.,

ι) η χωρική έκταση του Ο.Τ.Α.,

ια) το επίπεδο του παραγόμενου ΑΕΠ από τον Ο.Τ.Α. ως ποσοστού του συνολικού ΑΕΠ της χώρας.

6. Η κατανομή των εσόδων της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου στους δήμους γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, σύμφωνα με τα κριτήρια των παραγράφων 5 και 6 του παρόντος άρθρου.

Κατά την κατανομή μπορεί, ύστερα από αίτημα του διοικητικού συμβουλίου της οικείας Δ.Ε.Υ.Α. ή του οικείου Φ.Ο.Δ.Σ.Α., να παρακρατούνται οφειλές των δήμων, που προέρχονται από κατανάλωση νερού και διαχείριση απορριμμάτων και να αποδίδονται στα ως άνω νομικά πρόσωπα, ύστερα από διαπίστωση του ύψους και της αι-

τίας της οφειλής, από τη Διεύθυνση Οικονομικών Τ.Α. του Υπουργείου Εσωτερικών.»

2. Η παρ. 7 του άρθρου 2 του ν. 4038/2012 (Α΄ 14) αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Τα έσοδα της παρ. 1 του άρθρου 259 του ν. 3852/2010 (Α΄ 87) εγγράφονται στον τακτικό προϋπολογισμό και κατατίθενται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων σε λογαριασμό με τίτλο «Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι των Δήμων». Ποσοστό μέχρι ένα τρίτο (1/3) των εσόδων της περίπτωση α΄ της παραγράφου 1 διατίθεται για την κάλυψη επενδυτικών δαπανών των δήμων. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, η οποία εκδίδεται κατά έτος, ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ), καθορίζονται τα κριτήρια και η διαδικασία κατανομής των εσόδων αυτών, με βάση τα κριτήρια της παρ. 5 του άρθρου 25 του ν. 1828/1989.»

Άρθρο 187
Τροποποίηση άρθρου 259 του ν. 3852/2010

1. Η παρ. 4 του άρθρου 259 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, η οποία εκδίδεται κατά έτος, ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ), καθορίζονται το ύψος των εσόδων που προορίζονται για την κάλυψη επενδυτικών, καθώς και λειτουργικών και λοιπών γενικών δαπανών των δήμων, όπως επίσης τα κριτήρια και η διαδικασία κατανομής τους, με βάση τα κριτήρια της παρ. 5 του άρθρου 25 του ν. 1828/1989. Συνεκτιμάται, επίσης, το στοιχείο της διοικητικής υποστήριξης που παρέχεται από το δήμο προς εξυπηρέτηση λειτουργικών αναγκών άλλων δήμων και σταθμίζονται ιδιαίτερα οι πάγιες ανάγκες εξυπηρέτησης των νησιωτικών και ορεινών δήμων.»

2. Στο άρθρο 259 προστίθεται παράγραφος 4Α ως εξής:

«4Α. Οι πιστώσεις από τους κεντρικούς αυτοτελείς πόρους, με τους οποίους επιχορηγούνται οι δήμοι, για την κάλυψη επενδυτικών αναγκών τους (πρώην ΣΑΤΑ), προορίζονται κάθε έτος για την εκτέλεση έργων και την πραγματοποίηση δράσεων, στο σύνολο καταρχήν των κοινοτήτων, έκαστου εξ' αυτών, με την επιφύλαξη έργων, προμηθειών, μελετών και λοιπών δράσεων που υλοποιούνται μέσω χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, ή σε βάρος των παραπάνω πιστώσεων ή ιδίων πόρων, αλλά αφορούν περισσότερες της μίας κοινότητες. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, καθορίζονται η διαδικασία, τα κριτήρια, το ποσοστό επιμερισμού των ανωτέρω πιστώσεων στις κοινότητες, ο τρόπος αναπλήρωσης των αναλογούντων ποσών σε περίπτωση εκχώρησης, ενεχυρίασης ή δέσμευσης με οποιονδήποτε τρόπο των προς επιμερισμό πιστώσεων.»

Άρθρο 188
Τροποποίηση άρθρου 260 του ν. 3852/2010

Η παρ. 5 του άρθρου 260 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, ύστερα από γνώμη της Ένωσης Περιφερειών, καθορίζεται στο σύνολο των ΚΑΠ το ποσοστό που προορίζεται για την κάλυψη λειτουργικών και λοιπών γενικών δαπανών των περιφερειών, το ποσοστό που προορίζεται για την κάλυψη επενδυτικών δαπανών αυτών, ποσοστό που αποτελεί έσοδο της Ένωσης Περιφερειών, καθώς και ο τρόπος και η διαδικασία κατανομής των ποσών που αναλογούν στα ανωτέρω ποσοστά. Για την κατανομή των ΚΑΠ στις περιφέρειες λαμβάνονται υπόψη τα κριτήρια της παρ. 5 του άρθρου 25 του ν. 1828/1989, καθώς και η άμβλυνση των περιφερειακών ανισοτήτων.»

Άρθρο 189
Συζήτηση και ψήφιση προϋπολογισμού δήμων

Το άρθρο 77 του ν. 4172/2013 (Α΄ 167) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 77
Προϋπολογισμός δήμων

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών που εκδίδεται τον Ιούλιο κάθε έτους, ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ), παρέχονται οδηγίες για την κατάρτιση, εκτέλεση και αναμόρφωση του προϋπολογισμού των δήμων και ρυθμίζεται κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή των επόμενων παραγράφων. Με όμοια απόφαση, μπορεί επίσης να καθορίζονται ανώτατα όρια για την εκτίμηση των ιδίων εσόδων ή επιμέρους ομάδων τους που εγγράφονται στον προϋπολογισμό και ορίζονται τα ίδια έσοδα ή ομάδες αυτών.

2. Ο προϋπολογισμός καταρτίζεται με βάση τις οδηγίες που παρέχονται ετησίως με την κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών της παραγράφου 1 και ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση της Οικονομικής Υπηρεσίας του δήμου, για το εκτιμώμενο ύψος εσόδων και ιδίως των ιδίων εσόδων, σύμφωνα με τις οδηγίες αυτές.

3. Κάθε έτος το δημοτικό συμβούλιο, με απόφασή του, η οποία διαβιβάζεται στο συμβούλιο κάθε κοινότητας με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων και στους προέδρους κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό έως τριακόσιους (300) κατοίκους, έως το τέλος Ιουνίου, καθορίζει το ανώτατο ύψος του προϋπολογισμού εξόδων κάθε κοινότητας για το επόμενο οικονομικό έτος.

4. Ο πρόεδρος κοινότητας έως τριακοσίων (300) κατοίκων ή το συμβούλιο κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων καταρτίζει σχέδιο του προϋπολογισμού εξόδων της κοινότητας, το οποίο δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το ανώτατο ποσό που καθορίστηκε, σύμφωνα με την παράγραφο 3. Το σχέδιο, συνοδευόμενο από αιτιολογική έκθεση, αποστέλλεται στην οικονομική επιτροπή έως την 20η Ιουλίου και, σε περίπτωση μη κατάρτισης ή μη εμπρόθεσμης υποβολής του από την κοινότητα, το σχέδιο του προϋπολογισμού εξόδων καταρτίζεται από αυτήν. Οι υπηρεσίες του δήμου παρέχουν κάθε αναγκαία υποστήριξη στο συμβούλιο ή τον πρόεδρο της κοινότητας για την κατάρτιση του σχεδίου του προϋπολογισμού εξόδων της κοινότητας.

5. Κατά το ίδιο χρονικό διάστημα και εντός της οριζόμενης ως άνω προθεσμίας, η εκτελεστική επιτροπή, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, που αφορούν την προετοιμασία κατάρτισης του προϋπολογισμού, καταθέτει το προσχέδιο αυτού στην οικονομική επιτροπή.

Για τη σύνταξη του προσχεδίου, η εκτελεστική επιτρο-

πή συγκεντρώνει και αξιολογεί τυχόν προτάσεις των υπηρεσιών του δήμου, καθώς και τη γνώμη της επιτροπής διαβούλευσης του άρθρου 76 του ν. 3852/2010. Η μη διατύπωση γνώμης επί του προϋπολογισμού από την επιτροπή διαβούλευσης, δεν κωλύει τη σύνταξη του προσχεδίου αυτού από την εκτελεστική επιτροπή. Εάν το προσχέδιο δεν καταρτιστεί ή δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα στην οικονομική επιτροπή, τότε καταρτίζεται από αυτήν.

Η εκτελεστική επιτροπή και η επιτροπή διαβούλευσης διατυπώνουν τη γνώμη τους, μόνο κατά το στάδιο κατάρτισης του προϋπολογισμού και δεν απαιτείται εκ νέου γνωμοδότησή τους για όποιες αναμορφώσεις του ακολουθήσουν.

6. Η οικονομική επιτροπή, έως την 20η Σεπτεμβρίου, εξετάζει το προσχέδιο που της παραδίδει η εκτελεστική επιτροπή, καθώς και το σχέδιο του προϋπολογισμού εξόδων κάθε κοινότητας και ειδικότερα αν:

α) οι συνολικές δαπάνες που αναγράφονται σε αυτό υπερβαίνουν το ανώτατο ποσό που έχει καθοριστεί από το δημοτικό συμβούλιο για κάθε κοινότητα,

β) οι δαπάνες αφορούν τις αρμοδιότητες που έχουν μεταβιβαστεί από το δημοτικό συμβούλιο στις κοινότητες,

γ) τα έσοδα και οι δαπάνες είναι νόμιμες,

δ) έχουν εγγραφεί οι υποχρεωτικές δαπάνες και τα έσοδα που επιβάλλονται υποχρεωτικά από νόμο και

ε) τηρούνται οι διατάξεις της παραγράφου 2 του παρόντος και, εφόσον απαιτείται, το αναμορφώνει ανάλογα και καταρτίζει το σχέδιο του προϋπολογισμού.

Σε ειδικό παράρτημα του προϋπολογισμού, αναφέρονται οι δράσεις που αφορούν στις κοινότητες, συμπεριλαμβανομένων των έργων και των υπηρεσιών τους.

Η οικονομική επιτροπή, έως την ίδια ημερομηνία, μεριμνά για την ενσωμάτωση του σχεδίου του προϋπολογισμού στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων που τηρείται στο Υπουργείο Εσωτερικών, προκειμένου το Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας των Ο.Τ.Α. (εφεξής Παρατηρητήριο) του άρθρου 4 του ν. 4111/2013 (Α΄ 18), να παράσχει τη γνώμη του επ' αυτού, με βάση κριτήρια που καθορίζονται με απόφαση του, με σκοπό την επίτευξη ρεαλιστικών και ισοσκελισμένων προϋπολογισμών. Με τη γνώμη του Παρατηρητηρίου, η οποία κοινοποιείται στους δήμους, στις αρμόδιες για την εποπτεία τους Αρχές και στους Υπουργούς Εσωτερικών και Οικονομικών προσδιορίζονται οι δήμοι που:

α) έχουν καταρτίσει μη ρεαλιστικά σχέδια προϋπολογισμών,

β) έχουν παραβεί τις οδηγίες κατάρτισης των προϋπολογισμών που παρασχέθηκαν με την κοινή υπουργική απόφαση της παραγράφου 1 του παρόντος και

γ) δεν έχουν ενσωματώσει το σχέδιο του προϋπολογισμού τους στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων του Υπουργείου Εσωτερικών εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας. Στη γνώμη περιλαμβάνονται και τα ποσά που η οικονομική επιτροπή εκάστου δήμου είναι αναγκαίο να εγγράψει σε επιμέρους κωδικούς ή ομάδες κωδικών αριθμών του σχεδίου του προϋπολογισμού, ώστε αυτός να καταστεί ρεαλιστικός. Το Υπουργείο Εσωτερικών παρέχει οδηγίες για την ανάλογη διαμόρφωση του σχεδίου του προϋπολογισμού, το οποίο υποβάλλεται από την οικονομική επιτροπή στο δημοτικό συμβούλιο προς συζήτηση και ψήφιση το αργότερο έως το τέλος Οκτωβρίου και υποχρεωτικά συνοδεύεται από τη γνώμη του Παρατηρητηρίου, τις οδηγίες του Υπουργείου Εσωτερικών, καθώς και από αιτιολογική έκθεση, στην οποία παρουσιάζονται οι τυχόν προσαρμογές που επήλθαν στο σχέδιο του προϋπολογισμού.

7. Το δημοτικό συμβούλιο, έως τη 15η Νοεμβρίου, ψηφίζει τον προϋπολογισμό και το Ολοκληρωμένο Πλαίσιο Δράσης που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 4111/2013, σε μία ειδική γι' αυτόν τον σκοπό συνεδρίαση, σύμφωνα με τις παραγράφους 8 και 9 και υποβάλλει τη σχετική απόφαση σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή για έλεγχο στην αρμόδια για την εποπτεία του δήμου Αρχή, που σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να ολοκληρωθεί μέχρι την 31η Δεκεμβρίου. Συνοδευτικά στοιχεία του προϋπολογισμού, που αποστέλλεται σε έντυπη μορφή, αποτελούν η αιτιολογική έκθεση της οικονομικής επιτροπής και οι αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου που αφορούν την επιβολή των φόρων, τελών, δικαιωμάτων και εισφορών. Κατά τον έλεγχο αυτόν, εξετάζεται και η συμμόρφωση του δήμου με τις οδηγίες της κοινής υπουργικής απόφασης της παραγράφου 1.

Αμέσως μόλις επικυρωθεί ο προϋπολογισμός, ο δήμος μεριμνά για την ενσωμάτωση αυτού, καθώς και κάθε άλλου στοιχείου που τυχόν έχει ζητηθεί στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων που τηρείται στο Υπουργείο Εσωτερικών.

Σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή υποβάλλεται στην αρμόδια για την εποπτεία του δήμου Αρχή ο προϋπολογισμός, όπως διαμορφώνεται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, ως αποτέλεσμα αναμορφώσεων.

Κατά τη συζήτηση του προϋπολογισμού τίθενται υπόψη του συμβουλίου χρηματοοικονομικοί και άλλοι δείκτες που παρέχονται από την οικονομική υπηρεσία, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 165 του ν. 3463/2006 (Α΄ 114).

8. Η συζήτηση και η ψήφιση του προϋπολογισμού διεξάγεται αναλυτικά μέχρι τεταρτοψήφιου κωδικού αριθμού εσόδων και δαπανών και αναπτύξεων αυτού, επί της εισήγησης της οικονομικής επιτροπής και επί εναλλακτικών προτάσεων. Έγκυρες θεωρούνται οι ψήφοι υπέρ συγκεκριμένης πρότασης, είτε υπέρ της κατατεθείσας από την οικονομική επιτροπή είτε υπέρ εναλλακτικών προτάσεων, που κατατίθενται σύμφωνα με την παράγραφο 9. Οι λευκές ψήφοι δεν λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της πλειοψηφίας.

9. Εναλλακτικές προτάσεις κατατίθενται είτε στην οικονομική επιτροπή κατά το στάδιο σύνταξης του σχεδίου του προϋπολογισμού, είτε στο δημοτικό συμβούλιο κατά την πρώτη συζήτηση και ψήφιση του προϋπολογισμού. Οι ενδεχόμενες εναλλακτικές προτάσεις ανά κωδικό αριθμό, συζητούνται διακριτά και τίθενται σε ψηφοφορία κατ' αντιπαράθεση με τους αντίστοιχους κωδικούς αριθμούς που περιλαμβάνονται στο σχέδιο που έχει υποβληθεί από την οικονομική επιτροπή και σε συνδυασμό με άλλους κωδικούς αριθμούς εσόδων ή/και δαπανών, οι οποίοι θα πρέπει να τροποποιούνται ανάλογα, ώστε να διασφαλίζεται πάντοτε η ισοσκέλιση τουλάχιστον του προϋπολογισμού και σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου. Οι αρμόδιες υπηρεσίες του δήμου παρέχουν κάθε δυνατή υποστήριξη για την κατάρτιση των εναλλακτικών προτάσεων. Η πρόταση που συγκεντρώνει την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών του δημοτικού συμβουλίου συνιστά και την εγκεκριμένη εγγραφή πίστωσης του προς ψήφιση προϋπολογισμού. Αν καμία πρόταση δεν συγκεντρώνει την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών του δημοτικού

συμβουλίου, τότε η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται μεταξύ των δύο πρώτων σε ψήφους προτάσεων.

10. Συνοπτική κατάσταση του προϋπολογισμού, όπως τελικώς ψηφίστηκε από το συμβούλιο, αναρτάται στην ιστοσελίδα του οικείου δήμου και δημοσιεύεται σε μία (1) τουλάχιστον ημερήσια ή εβδομαδιαία τοπική εφημερίδα ή, εάν τέτοια δεν υπάρχει, σε εφημερίδα που εκδίδεται στα όρια της περιφερειακής ενότητας που εδρεύει ο δήμος. Η παράλειψη δημοσίευσης αυτής δεν επηρεάζει το κύρος της απόφασης του δημοτικού συμβουλίου, με την οποία ψηφίστηκε ο προϋπολογισμός.

11. Αν το σχέδιο του προϋπολογισμού και το Ολοκληρωμένο Πλαίσιο Δράσης δεν καταρτιστούν και δεν υποβληθούν, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 7 ή αν ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου δεν μεριμνήσει για να συγκληθεί το συμβούλιο έως την 15η Νοεμβρίου, το συμβούλιο συνέρχεται αυτοδίκαια την πρώτη Κυριακή μετά την ημερομηνία αυτή και ώρα 11 π.μ. στο συνήθη χώρο συνεδριάσεών του και προχωρεί στη σύνταξη και ψήφισή τους, σύμφωνα με τις παραγράφους 8 και 9. Αν το δημοτικό συμβούλιο και πάλι δεν συντάξει και ψηφίσει τον προϋπολογισμό, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο, συνέρχεται αυτοδίκαια εκ νέου, την αμέσως επόμενη Κυριακή και ώρα 11 π.μ. στο συνήθη χώρο συνεδριάσεών του και προχωρεί στη σύνταξη και ψήφισή τους.

12. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, που εκδίδεται ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Τ.Α. και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών, είναι δυνατόν να επιβάλλεται παρακράτηση και μη απόδοση μέρους ή του συνόλου της μηνιαίας τακτικής επιχορήγησης του δήμου από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (ΚΑΠ), πλην των προνοιακών επιδομάτων:

α) Για όσο χρόνο καθυστερεί η ενσωμάτωση του σχεδίου και του επικυρωμένου προϋπολογισμού στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων που τηρείται στο Υπουργείο Εσωτερικών, καθώς και η ψήφιση και αποστολή του προϋπολογισμού προς έλεγχο στην αρμόδια, για την εποπτεία του δήμου, Αρχή και

β) στην περίπτωση κατάρτισης και ψήφισης προϋπολογισμού, κατά παρέκκλιση των οδηγιών της απόφασης της παραγράφου 1.»

Άρθρο 190
Συζήτηση και ψήφιση προϋπολογισμού Περιφερειών

Το άρθρο 78 του ν. 4172/2013 (Α΄ 167) τροποποιείται ως εξής:

«Άρθρο 78
Προϋπολογισμός Περιφερειών

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών που εκδίδεται κάθε έτος, μετά από γνώμη της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας (ΕΝΠΕ), παρέχονται οδηγίες για την κατάρτιση, εκτέλεση και αναμόρφωση του προϋπολογισμού των περιφερειών και ρυθμίζεται κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή των παραγράφων 2 έως 12. Με όμοια απόφαση, μπορεί επίσης να καθορίζονται ανώτατα όρια για την εκτίμηση των ιδίων εσόδων ή επιμέρους ομάδων τους που εγγράφονται στον προϋπολογισμό και ορίζονται τα ίδια έσοδα ή ομάδες αυτών.

2. Ο προϋπολογισμός καταρτίζεται με βάση τις οδηγίες που παρέχονται ετησίως με την κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών της παραγράφου 1 και ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση της οικείας αρμόδιας Οικονομικής Υπηρεσίας της περιφέρειας, για το εκτιμώμενο ύψος εσόδων και ιδίως των ιδίων εσόδων, σύμφωνα με τις οδηγίες αυτές.

Η εκτελεστική επιτροπή έως την 20η Ιουλίου κάθε έτους, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της που αφορούν την προετοιμασία κατάρτισης του προϋπολογισμού, καταθέτει το προσχέδιο αυτού στην οικονομική επιτροπή. Για τη σύνταξη του προσχεδίου, η εκτελεστική επιτροπή συγκεντρώνει και αξιολογεί τυχόν προτάσεις των υπηρεσιών της περιφέρειας, καθώς και τη γνώμη της επιτροπής διαβούλευσης του άρθρου 178 του ν. 3852/2010. Η μη διατύπωση γνώμης επί του προϋπολογισμού από την επιτροπή διαβούλευσης, δεν κωλύει τη σύνταξη του προσχεδίου αυτού από την εκτελεστική επιτροπή. Αν το προσχέδιο δεν καταρτιστεί ή δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα στην οικονομική επιτροπή, τότε καταρτίζεται από αυτήν. Η εκτελεστική επιτροπή και η επιτροπή διαβούλευσης διατυπώνουν τη γνώμη τους μόνο κατά το στάδιο κατάρτισης του προϋπολογισμού και δεν απαιτείται εκ νέου γνωμοδότησή τους για όποιες αναμορφώσεις του ακολουθήσουν.

3. Η οικονομική επιτροπή, έως την 20η Σεπτεμβρίου, εξετάζει το προσχέδιο που της παραδίδει η εκτελεστική επιτροπή και ειδικότερα αν:

α) τα έσοδα και οι δαπάνες είναι νόμιμες,

β) έχουν εγγραφεί οι υποχρεωτικές δαπάνες και τα έσοδα που επιβάλλονται υποχρεωτικά από νόμο και

γ) τηρούνται οι διατάξεις της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου και, εφόσον απαιτείται, το αναμορφώνει αναλόγως και καταρτίζει το σχέδιο του προϋπολογισμού.

Σε ειδικό παράρτημα του προϋπολογισμού αναφέρονται οι δράσεις, καθώς και οι λειτουργικές και επενδυτικές δαπάνες, που αφορούν τις μητροπολιτικές λειτουργίες της Περιφέρειας Αττικής, τις αντίστοιχες της Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και τις περιφερειακές ενότητες κάθε περιφέρειας.

Η οικονομική επιτροπή, έως την ίδια ημερομηνία, μεριμνά για την ενσωμάτωση του σχεδίου του προϋπολογισμού στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων που τηρείται στο Υπουργείο Εσωτερικών, προκειμένου το Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας των Ο.Τ.Α. (εφεξής Παρατηρητήριο) του άρθρου 4 του ν. 4111/2013 (Α΄ 18), να παράσχει τη γνώμη του επ' αυτού, με βάση κριτήρια που καθορίζονται με απόφασή του με σκοπό την επίτευξη ρεαλιστικών και ισοσκελισμένων προϋπολογισμών. Με τη γνώμη του Παρατηρητηρίου, η οποία κοινοποιείται στις περιφέρειες, στις αρμόδιες για την εποπτεία τους Αρχές και στους Υπουργούς Εσωτερικών και Οικονομικών προσδιορίζονται οι περιφέρειες που:

α) έχουν καταρτίσει μη ρεαλιστικά σχέδια προϋπολογισμών,

β) έχουν παραβεί τις οδηγίες κατάρτισης των προϋπολογισμών που παρασχέθηκαν με την απόφαση της παραγράφου 1 του παρόντος και

γ) δεν έχουν ενσωματώσει το σχέδιο του προϋπολογισμού τους στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων του Υπουργείου Εσωτερικών εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας. Στη γνώμη περιλαμβάνονται και τα ποσά που η

οικονομική επιτροπή έκαστης περιφέρειας είναι αναγκαίο να εγγράψει σε επιμέρους κωδικούς ή ομάδες κωδικών αριθμών του σχεδίου του προϋπολογισμού, ώστε αυτός να καταστεί ρεαλιστικός. Το Υπουργείο Εσωτερικών παρέχει οδηγίες για την ανάλογη διαμόρφωση τον σχεδίου του προϋπολογισμού, το οποίο υποβάλλεται από την Οικονομική Επιτροπή στο περιφερειακό συμβούλιο προς συζήτηση και ψήφιση το αργότερο έως το τέλος Οκτωβρίου και υποχρεωτικά συνοδεύεται από τη γνώμη του Παρατηρητηρίου, τις οδηγίες του Υπουργείου Εσωτερικών, την έκθεση της αρμόδιας Υπηρεσίας Δημοσιονομικού Ελέγχου, καθώς και από αιτιολογική έκθεση στην οποία παρουσιάζονται οι προσαρμογές που επήλθαν στο σχέδιο του προϋπολογισμού.

4. Το περιφερειακό συμβούλιο, έως τη 15η Νοεμβρίου, ψηφίζει τον προϋπολογισμό και το Ολοκληρωμένο Πλαίσιο Δράσης που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 4111/2013, σε μία ειδική γι' αυτόν τον σκοπό συνεδρίαση, σύμφωνα με τις παραγράφους 5 και 6 και υποβάλλει τη σχετική απόφαση σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή για έλεγχο στην αρμόδια για την εποπτεία της περιφέρειας Αρχή, που σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να ολοκληρωθεί μέχρι την 31η Δεκεμβρίου. Συνοδευτικά στοιχεία του προϋπολογισμού, που αποστέλλεται σε έντυπη μορφή, αποτελούν η αιτιολογική έκθεση της Οικονομικής Επιτροπής και οι αποφάσεις του περιφερειακού συμβουλίου που αφορούν την επιβολή των φόρων, τελών, δικαιωμάτων και εισφορών. Κατά τον έλεγχο αυτόν, εξετάζεται και η συμμόρφωση της περιφέρειας με τις οδηγίες της κοινής υπουργικής απόφασης της παραγράφου 1.

Αμέσως μόλις επικυρωθεί ο προϋπολογισμός, η περιφέρεια μεριμνά για την ενσωμάτωση αυτού, καθώς και κάθε άλλου στοιχείου, που τυχόν έχει ζητηθεί στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων που τηρείται στο Υπουργείο Εσωτερικών.

Σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή υποβάλλεται στην αρμόδια για την εποπτεία της περιφέρειας Αρχή ο προϋπολογισμός, όπως διαμορφώνεται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, ως αποτέλεσμα αναμορφώσεων.

Κατά τη συζήτηση του προϋπολογισμού τίθενται υπόψη του συμβουλίου χρηματοοικονομικοί και άλλοι δείκτες που παρέχονται από την οικονομική υπηρεσία, κατ' αναλογία των όσων προβλέπονται στο άρθρο 165 του ν. 3463/2006 (Α΄ 114).

5. Η συζήτηση και η ψήφιση του προϋπολογισμού διεξάγεται αναλυτικά έως κωδικό αριθμό εσόδων και δαπανών σε επίπεδο μονάδας και τυχόν αναπτύξεων επί της εισήγησης της οικονομικής επιτροπής και επί εναλλακτικών προτάσεων. Έγκυρες θεωρούνται οι ψήφοι υπέρ συγκεκριμένης πρότασης, είτε υπέρ της κατατεθείσας από την Οικονομική Επιτροπή είτε υπέρ εναλλακτικών προτάσεων που κατατίθενται σύμφωνα με την παράγραφο 6. Οι λευκές ψήφοι δεν λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της πλειοψηφίας.

6. Εναλλακτικές προτάσεις κατατίθενται είτε στην Οικονομική Επιτροπή κατά το στάδιο σύνταξης του σχεδίου του προϋπολογισμού, είτε στο περιφερειακό συμβούλιο κατά την πρώτη συζήτηση και ψήφιση του προϋπολογισμού. Οι ενδεχόμενες εναλλακτικές προτάσεις ανά κωδικό αριθμό, συζητούνται διακριτά και τίθενται σε ψηφοφορία κατ' αντιπαράθεση με τους αντίστοιχους κωδικούς αριθμούς που περιλαμβάνονται στο σχέδιο που έχει υποβληθεί από την οικονομική επιτροπή και σε συνδυασμό με άλλους κωδικούς αριθμούς εσόδων ή/και δαπανών, οι οποίοι θα πρέπει να τροποποιούνται ανάλογα, ώστε να διασφαλίζεται πάντοτε η τουλάχιστον ισοσκέλιση του προϋπολογισμού και σύμφωνα με τα οριζόμενα της παραγράφου 2. Οι αρμόδιες υπηρεσίες της περιφέρειας παρέχουν κάθε δυνατή υποστήριξη για την κατάρτιση των εναλλακτικών προτάσεων. Η πρόταση που συγκεντρώνει την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών του περιφερειακού συμβουλίου συνιστά και την εγκεκριμένη εγγραφή πίστωσής του προς ψήφιση προϋπολογισμού. Αν καμία πρόταση δεν συγκεντρώνει την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών του περιφερειακού συμβουλίου, τότε η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται μεταξύ των δύο (2) πρώτων σε ψήφους προτάσεων.

7. Συνοπτική κατάσταση του προϋπολογισμού, όπως τελικώς ψηφίστηκε από το συμβούλιο, αναρτάται στην ιστοσελίδα της οικείας περιφέρειας και δημοσιεύεται σε μία (1) τουλάχιστον ημερήσια ή εβδομαδιαία εφημερίδα που εκδίδεται στα όρια της περιφέρειας. Η παράλειψη δημοσίευσης αυτής δεν επηρεάζει το κύρος της απόφασης του δημοτικού συμβουλίου, με την οποία ψηφίστηκε ο προϋπολογισμός.

8. Αν το σχέδιο του προϋπολογισμού και το Ολοκληρωμένο Πλαίσιο Δράσης δεν καταρτιστούν και δεν υποβληθούν, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 4 ή αν ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου δεν μεριμνήσει για να συγκληθεί το συμβούλιο έως τη 15η Νοεμβρίου, το συμβούλιο συνέρχεται αυτοδίκαια την πρώτη Κυριακή μετά την ημερομηνία αυτή και ώρα 11 π.μ. στο συνήθη χώρο συνεδριάσεών του και προχωρεί στη σύνταξη και ψήφισή τους, σύμφωνα με τις παραγράφους 5 και 6. Αν το περιφερειακό συμβούλιο και πάλι δεν συντάξει και ψηφίσει τον προϋπολογισμό, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο, συνέρχεται αυτοδίκαια εκ νέου, την αμέσως επόμενη Κυριακή και ώρα 11 π.μ. στο συνήθη χώρο συνεδριάσεών του και προχωρεί στη σύνταξη και ψήφισή τους.

9. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, που εκδίδεται ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Τ.Α. και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών, είναι δυνατόν να επιβάλλεται παρακράτηση και μη απόδοση μέρους ή του συνόλου της μηνιαίας τακτικής επιχορήγησης της περιφέρειας από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (ΚΑΠ):

α) Για όσο χρόνο καθυστερεί η ενσωμάτωση του σχεδίου και του επικυρωμένου προϋπολογισμού στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων που τηρείται στο Υπουργείο Εσωτερικών, καθώς και η ψήφιση και αποστολή του προϋπολογισμού προς έλεγχο στην αρμόδια, για την εποπτεία της περιφέρειας, Αρχή και

β) στην περίπτωση κατάρτισης και ψήφισης προϋπολογισμού, κατά παρέκκλιση των οδηγιών της κοινής υπουργικής απόφασης της παραγράφου 1.

10. Μέχρι την έναρξη ισχύος του νέου προϋπολογισμού, και πάντως όχι αργότερα από το τέλος Μαρτίου του επόμενου οικονομικού έτους, ισχύει ο προϋπολογισμός του έτους που έχει λήξει, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης, για την είσπραξη κάθε είδους εσόδου και για τη διενέργεια και την πληρωμή

μόνον των υποχρεωτικών δαπανών, που είναι οι εξής:

α) Οι αντιμισθίες, η αποζημίωση των αιρετών για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του περιφερειακού συμβουλίου, της εκτελεστικής επιτροπής, της οικονομικής επιτροπής και των λοιπών διοικητικών επιτροπών, καθώς και οι δαπάνες μετακίνησης και διαμονής τους για εκτέλεση υπηρεσίας.

β) Οι κάθε είδους αποδοχές του προσωπικού, περιλαμβανομένων των κατ' αποκοπή εξόδων κίνησης, της αποζημίωσης για την υπερωριακή απασχόληση, καθώς και εκείνων που απορρέουν από την εκτέλεση των συμβάσεων έργου, όπως επίσης και οι βαρύνουσες την περιφέρεια αντίστοιχες ασφαλιστικές εισφορές.

γ) Οι παροχές σε είδος για την προστασία των εργαζομένων.

δ) Η γραφική ύλη, τα έντυπα και τα βιβλία των υπηρεσιών, κάθε είδους καύσιμο και ελαιολιπαντικό, τα ανταλλακτικά και η συντήρηση των μηχανημάτων και των οχημάτων, η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου και ύδρευσης, καθώς και τα τέλη ταχυδρομικών και τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών.

ε) Τα μισθώματα των ακινήτων που χρησιμοποιούνται για τις υπηρεσίες της περιφέρειας.

στ) Τα έξοδα βεβαίωσης και είσπραξης.

ζ) Τα τοκοχρεολύσια των δανείων.

η) Τα έξοδα υποχρεωτικής από το νόμο ασφάλισης των οχημάτων και των τελών κυκλοφορίας και διοδίων.

θ) Οι δαπάνες υλοποίησης των προγραμματικών συμβάσεων.

ι) Οι επιχορηγήσεις των ιδρυμάτων και νομικών προσώπων που ιδρύει κάθε περιφέρεια, ως προς το ποσό που αναγράφεται στην οικεία συστατική πράξη.

ια) Οι δαπάνες για την εκτέλεση των τελεσίδικων δικαστικών αποφάσεων και για την εξόφληση των εκκαθαρισμένων, σύμφωνα με το διατακτικό τους, οφειλών.

ιβ) Οι εισφορές που επιβάλλονται με ειδικούς νόμους.

ιγ) Τα ποσά για την καταβολή του επιδόματος ανάδοχης οικογένειας και του διατροφικού επιδόματος, καθώς και τα ποσά για την προμήθεια υλικών και τροφίμων για την άσκηση της αρμοδιότητας κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης.

ιδ) Οι δαπάνες που απορρέουν από συμβάσεις ανάθεσης εκτέλεσης έργων, εργασιών, προμηθειών, υπηρεσιών και μελετών.

ιε) Τα υλικά και το κόστος επισκευής βλαβών στο οδικό δίκτυο αρμοδιότητας των περιφερειών, καθώς και οι δαπάνες για την προστασία του περιβάλλοντος και την πολιτική προστασία.

ιστ) Οι δαπάνες που γίνονται για ειδικούς σκοπούς, σύμφωνα με διάταξη νόμου, ύστερα από αποφάσεις χρηματοδότησης από την κρατική διοίκηση, καθώς και αυτές που γίνονται στο πλαίσιο της υλοποίησης εγκεκριμένων έργων ή δράσεων, τα οποία συγχρηματοδοτούνται από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ιζ) τα χορηγούμενα από τις περιφέρειες επιδόματα, διατροφικό και ανάδοχης οικογένειας.

11. Μετά την πάροδο του τριμήνου απαγορεύεται να γίνει οποιαδήποτε δαπάνη με βάση τον προϋπολογισμό του περασμένου έτους, πλην αυτών που αφορούν:

α) τις αποδοχές προσωπικού και την καταβολή των αντίστοιχων ασφαλιστικών εισφορών και

β) την καταβολή των χορηγούμενων από τις περιφέρειες διατροφικού επιδόματος και ανάδοχης οικογένειας.»

Άρθρο 191
Συζήτηση και ψήφιση Τεχνικού Προγράμματος δήμων – Τροποποίηση άρθρου 208 του ν. 3463/2006

Στο άρθρο 208 του ν. 3463/2006 προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:

«5. Η συζήτηση και η ψήφιση του Τεχνικού Προγράμματος πραγματοποιείται ανά έργο, σύμφωνα με τις προτάσεις που κατατίθενται. Η πρόταση που συγκεντρώνει την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών του δημοτικού συμβουλίου συνιστά και το εγκεκριμένο έργο του προς ψήφιση Τεχνικού Προγράμματος. Αν καμία πρόταση δεν συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών του δημοτικού συμβουλίου, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται μεταξύ των δύο πρώτων σε ψήφους προτάσεων.»

Άρθρο 192
Συζήτηση και ψήφιση Τεχνικού Προγράμματος Περιφερειών

Στο ν. 3852/2010, μετά το άρθρο 268, προστίθεται άρθρο 268 Α ως εξής:

«Άρθρο 268Α
Συζήτηση και ψήφιση Τεχνικού
Προγράμματος Περιφερειών

Η συζήτηση και η ψήφιση του Τεχνικού Προγράμματος των περιφερειών πραγματοποιείται ανά έργο, σύμφωνα με τις προτάσεις που κατατίθενται. Η πρόταση που συγκεντρώνει την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών του περιφερειακού συμβουλίου συνιστά και το εγκεκριμένο έργο του προς ψήφιση Τεχνικού Προγράμματος. Αν καμία πρόταση δεν συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών του Περιφερειακού Συμβουλίου, τότε η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται μεταξύ των δύο (2) πρώτων σε ψήφους προτάσεων.»

Άρθρο 193
Διευκόλυνση της είσπραξης ιδίων εσόδων των Ο.Τ.Α.

Στο άρθρο 17 του ν. 2130/1993 προστίθεται παράγραφος 9 ως εξής:

«9. Οι υπόχρεοι σε καταβολή τέλους παρεπιδημούντων ή τέλους επί των ακαθαρίστων εσόδων, εφόσον υπόκεινται σε Φ.Π.Α., υποβάλλουν την προβλεπόμενη από την κείμενη νομοθεσία δήλωση, μέσω της ηλεκτρονικής εφαρμογής «TAXISnet» του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, ταυτόχρονα με την υποβολή δήλωσης Φ.Π.Α.. Ο τρόπος υλοποίησης της ως άνω διαδικασίας, καθώς και κάθε λεπτομέρεια για την είσπραξη των τελών μέσω αυτής καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, ύστερα από γνώμη της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, μέσα σε τρεις (3) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος.»

Άρθρο 194
Ηλεκτρονική Βάση Καταγραφής Ακίνητης Περιουσίας

1. Για την υποστήριξη των Ο.Τ.Α., με στόχο τη βέλτιστη διαχείριση και αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας τους και για την ενίσχυση του επιτελικού σχεδιασμού

πολιτικών και δράσεων της τοπικής αυτοδιοίκησης από την κεντρική διοίκηση, τηρείται στο Υπουργείο Εσωτερικών βάση δεδομένων με τίτλο «Καταγραφή Ακίνητης Περιουσίας Ο.Τ.Α.».

2. Οι περιφέρειες, οι δήμοι και τα νομικά τους πρόσωπα δημοσίου δικαίου καταχωρίζουν στη βάση δεδομένων της παραγράφου 1 το σύνολο των στοιχείων των ακινήτων τους και τις τυχόν μεταβολές αυτών.

3. Οι δήμοι είναι υπεύθυνοι για τη διασφάλιση της καταχώρισης και τακτικής ενημέρωσης τυχόν μεταβολών στη βάση δεδομένων της παραγράφου 1.

4. Υφιστάμενες βάσεις δεδομένων με στοιχεία της ακίνητης περιουσίας των Ο.Τ.Α. κοινοποιούνται, μέσα σε τρεις (3) μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος, στο Υπουργείο Εσωτερικών.

Άρθρο 195
Σύσταση Επιτροπής για την εκπόνηση ολοκληρωμένου θεσμικού πλαισίου για την ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων του πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα παραγωγής σε δημοτικές εκτάσεις

1. Με κοινή απόφαση των υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Αγροτικής Ανάπτυξης και τροφίμων, συνιστάται, στο Υπουργείο Εσωτερικών, Επιτροπή με σκοπό την εκπόνηση και υποβολή πρότασης ολοκληρωμένου θεσμικού πλαισίου για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την παραχώρηση δημοτικών εκτάσεων για βιομηχανικούς ή βιοτεχνικούς σκοπούς, κτηνοτροφικές και αγροτικές εκμεταλλεύσεις, ίδρυση και επέκταση σταυλικών εγκαταστάσεων, εγκαταστάσεων θερμοκηπίων και μονάδων στους τομείς αλιείας.

2. Η Επιτροπή αποτελείται από τον Γενικό Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών ως Πρόεδρο, τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τον Προϊστάμενο του Τμήματος Περιουσίας του Υπουργείου Εσωτερικών. Επιπλέον, από τρεις (3) υπαλλήλους του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων αρμόδιους σε θέματα ανάπτυξης δραστηριοτήτων του πρωτογενούς τομέα, τρεις (3) υπαλλήλους του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης αρμόδιους σε θέματα ανάπτυξης δραστηριοτήτων του δευτερογενούς τομέα, δύο (2) υπαλλήλους του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και έναν (1) εκπρόσωπο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας.

Ως μέλη της γραμματείας της Επιτροπής ορίζονται δύο (2) υπάλληλοι κατηγορίας ΠΕ του Τμήματος Περιουσίας της Διεύθυνσης Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών με τους αναπληρωτές τους.

3. Με την απόφαση της παραγράφου 1 ρυθμίζεται κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για τη λειτουργία της Επιτροπής.

4. Η Επιτροπή ολοκληρώνει το έργο της και υποβάλλει την πρότασή της στους Υπουργούς της παραγράφου 1, μέσα σε ένα (1) έτος από τη συγκρότησή της. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί με κοινή απόφαση των Υπουργών της παραγράφου 1.

5. Η Επιτροπή συνεδριάζει εντός και εκτός ωραρίου λειτουργίας των υπηρεσιών των Υπουργείων. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών καθορίζεται αποζημίωση για τα μέλη της Επιτροπής της παραγράφου 2 του παρόντος και τους υπαλλήλους που ορίζονται για την παροχή της γραμματειακής υποστήριξης, για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις αυτής, η οποία βαρύνει τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών.

Άρθρο 196
Εκμίσθωση ακινήτων των δήμων – Παραχώρηση χρήσης κινητών και ακινήτων των δήμων σε φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας

1. Το άρθρο 192 του ν. 3463/2006 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 192
Εκμίσθωση ακινήτων των Δήμων

1. Η εκμίσθωση ακινήτων των δήμων γίνεται με δημοπρασία. Η δημοπρασία επαναλαμβάνεται υποχρεωτικά για μία (1) φορά, εάν δεν παρουσιάστηκε κανένας πλειοδότης.

Αν η δημοπρασία, παρά την επανάληψή της σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, δεν φέρει αποτέλεσμα, η εκμίσθωση μπορεί να γίνει με απευθείας συμφωνία, της οποίας τους όρους καθορίζει το δημοτικό συμβούλιο.

2. Κατ' εξαίρεση, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, επιτρέπεται η εκμίσθωση χωρίς δημοπρασία:

α) Αν η ετήσια πρόσοδος του υπό εκμίσθωση ακινήτου δεν υπερβαίνει το ποσό των δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ.

β) Αν πρόκειται για την εκμίσθωση ακινήτων των δήμων στο δημόσιο, σε άλλους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης α΄ και β΄ βαθμού, σε επιχειρήσεις των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης Α΄ και Β΄ βαθμού, σε Ν.Π.Δ.Δ., σε οργανισμούς και επιχειρήσεις κοινής ωφελείας, σε συνεταιρισμούς για την ικανοποίηση των αναγκών τους, καθώς και σε Ενεργειακές Κοινότητες του ν. 4513/2018 (Α΄ 5), εφόσον η πλειοψηφία του συνεταιριστικού τους κεφαλαίου ανήκει σε Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού, επιχειρήσεις και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου των Ο.Τ.Α. και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου εν γένει. Για την εκμίσθωση σε συνεταιρισμούς εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις της παραγράφου 9 του άρθρου 186.

γ) Για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τους τρεις (3) μήνες, θεάτρων και κινηματοθεάτρων ή άλλων χώρων, για επιστημονικούς και καλλιτεχνικούς σκοπούς, αφού το δημοτικό συμβούλιο εκτιμήσει την ποιότητα των εκδηλώσεων που θα πραγματοποιηθούν.

Στην περίπτωση (β), η απόφαση του δημοτικού συμβουλίου λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του.

Το μίσθωμα των ακινήτων των περιπτώσεων α΄ και β΄ καθορίζεται από την επιτροπή της παραγράφου 5 του άρθρου 186.

3. Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του, επιτρέπεται η εκμίσθωση με δημοπρασία δημοτικών ακινήτων με μειωμένο μίσθωμα, για χρονικό διάστημα μέχρι είκοσι πέντε (25) έτη, υπό τον όρο ότι ο μισθωτής θα αναλάβει το σύνολο ή μέρος της δαπάνης ανακαίνισης ή ανακατασκευής του ακινήτου και θα προβεί σε τυχόν πρόσθετες παροχές, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα ειδικότερα στους όρους διακήρυξης της δημοπρασίας.

4. Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του, επιτρέπεται, κατόπιν δημοπρασίας, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του άρθρου 610 του Α.Κ., η μακροχρόνια μίσθωση:

α) δημοτικών ακινήτων για διάρκεια μέχρι ενενήντα εννέα (99) έτη, με σκοπό την ανάπτυξη τουριστικών δραστηριοτήτων, σύμφωνα με την παρ. 17 του άρθρου 6 του ν. 2160/1993,

β) ακάλυπτων δημοτικών εκτάσεων, για διάρκεια μέχρι πενήντα (50) έτη, με σκοπό την εγκατάσταση και εκμετάλλευση στο μίσθιο επιχειρήσεων αθλητικών δραστηριοτήτων πάσης φύσεως και υποστηρικτικών προς αυτές υπηρεσιών, που προϋποθέτουν ουσιώδεις δαπάνες του μισθωτή,

γ) ακάλυπτων δημοτικών εκτάσεων, για διάρκεια μέχρι πενήντα (50) έτη, με σκοπό την ανάπτυξη δραστηριοτήτων της πρωτογενούς παραγωγής, που προϋποθέτουν ουσιώδεις δαπάνες του μισθωτή,

δ) ακάλυπτων δημοτικών εκτάσεων, για διάρκεια μέχρι πενήντα (50) έτη, με σκοπό την ίδρυση ή επέκταση βιοτεχνικών και βιομηχανικών εγκαταστάσεων, καθώς και επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Οι ανωτέρω συμβάσεις απαλλάσσονται από κάθε φόρο, τέλος ή δικαίωμα Δημοσίου ή τρίτων, ενώ τα δικαιώματα και οι αμοιβές συμβολαιογράφων, δικηγόρων, δικαστικών επιμελητών και υποθηκοφυλάκων για τη σύμβαση και κάθε άλλη προς πραγμάτωση αυτής πράξη περιορίζονται στο δέκα τοις εκατό (10%) αυτών.

Κάθε κτήριο και κάθε άλλη μόνιμη εγκατάσταση που θα πραγματοποιηθεί επί του μισθίου σύμφωνα με τη σύμβαση, περιέρχεται, μετά τη λύση ή τη λήξη της σύμβασης, στην κυριότητα του δήμου, χωρίς υποχρέωση του δήμου και χωρίς δικαίωμα του μισθωτή να τα αφαιρέσει, εκτός αν συμφωνηθεί διαφορετικά.

5. Υπεκμίσθωση επιτρέπεται για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει το χρόνο λήξης της μίσθωσης. Ο σχετικός όρος συμπεριλαμβάνεται υποχρεωτικά στη διακήρυξη και στη σύμβαση. Σε περίπτωση υπεκμίσθωσης, ο αρχικός μισθωτής εξακολουθεί να ευθύνεται εις ολόκληρον έναντι του δήμου, σύμφωνα με τους όρους της κύριας σύμβασης μίσθωσης. Υπεκμίσθωση, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, είναι δυνατή και ως προς υφιστάμενες, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, συμβάσεις εκμίσθωσης δημοτικών ακινήτων, κατόπιν έγκρισης του οικείου δημοτικού συμβουλίου και τροποποίησης των σχετικών όρων της σύμβασης.

6. Η εκμίσθωση λατομείων που ανήκουν στην κυριότητα των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού πραγματοποιείται, ύστερα από απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, με απευθείας σύμβαση ή με πλειοδοτική δημοπρασία, σύμφωνα με το άρθρο 54 του ν. 4512/2018 (Α΄ 5). Σε περίπτωση παράβασης των όρων της παραχώρησης από συνεταιρισμούς λατόμων, ανακαλείται από το δήμο το δικαίωμα παραχώρησης, καταγγέλλεται η σύμβαση μίσθωσης και ο συνεταιρισμός υποχρεούται στην καταβολή ποσού ίσου με το διπλάσιο του μισθώματος που καθορίσθηκε με τη σύμβαση».

2. Στο άρθρο 185 του ν. 3463/2006 (Α΄11), μετά την παράγραφο 2, προστίθεται παράγραφος 2Α ως εξής:

«2Α. Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του, επιτρέπεται να παραχωρείται δωρεάν η χρήση δημοτικών ακινήτων σε φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας του ν. 4430/2016 (Α΄ 205) που έχουν την έδρα τους ή ασκούν τη δραστηριότητά τους στον οικείο δήμο, για την ενίσχυση της τοπικής και κοινωνικής ωφέλειας, όπως αυτή ορίζεται στην παρ. 3 του άρθρου 2 του ν. 4430/2016. Η διάρκεια της παραχώρησης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα πέντε (5) έτη. Μετά τη λήξη της πενταετίας, επιτρέπεται η απευθείας εκμίσθωση του ιδίου ακινήτου στον παραχωρησιούχο φορέα Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Οικονομίας, κατόπιν αίτησής του, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 192. Σε περίπτωση παράβασης των όρων της παραχώρησης ή των διατάξεων του ν. 4430/2016, η παραχώρηση ανακαλείται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με τη συνήθη πλειοψηφία».

3. Στο τέλος της παρ. 4 του άρθρου 199 του ν. 3463/2006, προστίθεται εδάφιο, ως ακολούθως:

«Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, επιτρέπεται η δωρεάν παραχώρηση χρήσης κινητών πραγμάτων σε φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας του ν. 4430/2016 (Α΄ 205) που έχουν την έδρα τους ή ασκούν τη δραστηριότητά τους στον οικείο δήμο, για την επιτέλεση των σκοπών τους».

4. Στην παρ. 3 του άρθρου 5 του ν. 4430/2016, οι λέξεις «οι Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού» διαγράφονται.

Άρθρο 197
Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης – Τροποποίηση του άρθρου 4 του ν. 4111/2013

Το άρθρο 4 του ν. 4111/2013 (Α΄ 18) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 4
Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης

1. Συνιστάται στο Υπουργείο Εσωτερικών Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας των Ο.Τ.Α. (εφεξής Παρατηρητήριο).

Σκοπός του Παρατηρητηρίου είναι:

α) Η κατάρτιση από τους Ο.Τ.Α. και τα λοιπά νομικά πρόσωπα του υποτομέα Ο.Τ.Α., σύμφωνα με τις περιπτώσεις β΄ και δ΄ της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α΄ 143), ρεαλιστικών και τουλάχιστον ισοσκελισμένων προϋπολογισμών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ισχύουσα δημοσιονομική νομοθεσία, καθώς και η παρακολούθηση της ορθής εκτέλεσης των προϋπολογισμών και

β) η διαχρονική παρακολούθηση των οικονομικών μεγεθών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ως Υποτομέα Ο.Τ.Α., κατά την έννοια του άρθρου 14 της παραγράφου 1 των περιπτώσεων β΄ και δ΄ του ν. 4270/2014 (Α΄ 143), η μέριμνα για τον εξορθολογισμό της οικονομικής διαχείρισης των Ο.Τ.Α. και των νομικών τους προσώπων και η υποβολή εισηγήσεων σχετικά με δημοσιονομικές πολιτικές που το κράτος ή οι Ο.Τ.Α. και τα νομικά τους πρόσωπα ενδείκνυται να υλοποιήσουν, προκειμένου να διασφαλιστεί η συνταγματικά κατοχυρωμένη οικονομική αυτοτέλεια των τελευταίων.

2. Έργο του Παρατηρητηρίου είναι:

α) Η κατάρτιση περιοδικών εκθέσεων σχετικά με την πορεία της οικονομικής και δημοσιονομικής κατάστασης

των Ο.Τ.Α. και των νομικών προσώπων του Υποτομέα, καθώς και η υποβολή εισηγήσεων προς τα καθ' ύλην αρμόδια όργανα της Κεντρικής Διοίκησης για τη χάραξη πολιτικών και τη λήψη μέτρων που να διασφαλίζουν την οικονομική βιωσιμότητα των Ο.Τ.Α..

β) Η μέριμνα για την κατάρτιση από τους Ο.Τ.Α. και τα νομικά τους πρόσωπα που εντάσσονται στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης, υλοποιήσιμων και τουλάχιστον ισοσκελισμένων προϋπολογισμών, σύμφωνα με τους στόχους και τα όρια των πιστώσεων του Κρατικού Προϋπολογισμού και του εκάστοτε ισχύοντος Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής, παρέχοντας γνώμη επί των σχεδίων αυτών στους φορείς αυτούς, στην αρμόδια για την εποπτεία τους Αρχή και στον Υπουργό Εσωτερικών.

γ) Η παρακολούθηση της ορθής εκτέλεσης των προϋπολογισμών των ως άνω φορέων σε τριμηνιαία βάση.

δ) Η αντιμετώπιση του προβλήματος της υπερχρέωσης των Ο.Τ.Α. και των νομικών τους προσώπων, καθώς και των περιπτώσεων αδυναμίας ισοσκέλισης του προϋπολογισμού των ανωτέρω φορέων, σύμφωνα με τη διαδικασία του επόμενου άρθρου.

3. Το Παρατηρητήριο συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και αποτελείται από έναν (1) Σύμβουλο του Ελεγκτικού Συνεδρίου ως Πρόεδρο, ο οποίος ορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Δικαστικών Λειτουργών, από τον Γενικό Διευθυντή Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών, από τον Γενικό Διευθυντή Δημοσιονομικής Πολιτικής και Προϋπολογισμού του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, από τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών, από τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής Τοπικής Αυτοδιοίκησης του ίδιου Υπουργείου, από τον Προϊστάμενο του Τμήματος Οικονομικής Διοίκησης και Προϋπολογισμού του ίδιου Υπουργείου, από τον Προϊστάμενο του Τμήματος Παρακολούθησης και Επεξεργασίας Οικονομικών Στοιχείων Τοπικής Αυτοδιοίκησης του ίδιου Υπουργείου, από τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, από τον Προϊστάμενο του Τμήματος Ε΄ Προϋπολογισμού του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, έναν (1) εμπειρογνώμονα εγνωσμένου κύρους, έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Οικονομικών και, προκειμένου για δήμους, από τρεις (3) εκπροσώπους της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ), εκ των οποίων ο ένας (1) υποχρεωτικά από τη μειοψηφία του Διοικητικού Συμβουλίου αυτής, ή, προκειμένου για περιφέρειες, από τρεις (3) εκπροσώπους της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας (ΕΝΠΕ), εκ των οποίων ο ένας (1) υποχρεωτικά από τη μειοψηφία του Διοικητικού Συμβουλίου αυτής, οι οποίοι ορίζονται με απόφαση των οικείων Διοικητικών Συμβουλίων. Οι ανωτέρω ορίζονται με τους αναπληρωτές τους.

4. Για τις ανάγκες λειτουργίας του Παρατηρητηρίου απασχολούνται ως γραμματείς της τρεις (3) υπάλληλοι της Διεύθυνσης Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών.

5. Κατά την άσκηση των καθηκόντων τους τα μέλη του Παρατηρητηρίου πρέπει να παρέχουν εγγυήσεις αμερόληπτης κρίσης, ως προς την εκ μέρους τους έκφραση γνώμης και την παροχή ψήφου στο πλαίσιο αυτού.

α) Το Παρατηρητήριο για την εκπλήρωση των αρμοδιοτήτων του μπορεί να ζητεί στοιχεία και να καλεί κατά την κρίση του σε ακρόαση ή διαβούλευση τους αιρετούς εκπροσώπους των Ο.Τ.Α., τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων των νομικών τους προσώπων, καθώς και τους Προϊσταμένους των Οικονομικών Υπηρεσιών και Διευθύνσεων αυτών.

β) Οι κατά περίπτωση αρμόδιες για την εποπτεία των Ο.Τ.Α. και των νομικών προσώπων αυτών Αρχές οφείλουν να συνεργάζονται αμοιβαία με το Παρατηρητήριο και να τη διευκολύνουν με κάθε απαραίτητη πληροφορία στην εκτέλεση του έργου του.

6. Ως τόπος διενέργειας των συνεδριάσεων ορίζεται το κεντρικό κατάστημα του Υπουργείου Εσωτερικών. Το Παρατηρητήριο υποστηρίζεται διοικητικά και επιχειρησιακά από τη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών.

7. Για την υποβοήθηση του έργου του Παρατηρητηρίου, με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, κατόπιν αίτησης του ενδιαφερομένου και σύμφωνης γνώμης του Παρατηρητηρίου και κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης, μπορεί να αποσπάται ή να μετατάσσεται εξειδικευμένο προσωπικό στη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών, από το Δημόσιο, τους Ο.Τ.Α., τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και τους φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

8. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών καθορίζεται αποζημίωση για τον Πρόεδρο, τα μέλη και τους γραμματείς, η οποία βαρύνει τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών.

9. Οι περιπτώσεις 1 έως 7 της υποπαραγράφου ΣΤ3 της παραγράφου ΣΤ΄ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α΄ 222) καταργούνται.»

Άρθρο 198
Παρακολούθηση κατάρτισης και εκτέλεσης προϋπολογισμών Ο.Τ.Α.

Στο ν. 4111/2013 προστίθεται άρθρο 4Α ως εξής:

«Άρθρο 4Α
Παρακολούθηση κατάρτισης και εκτέλεση προϋπολογισμών Ο.Τ.Α.

1. Αν το Παρατηρητήριο διαπιστώσει αρνητική απόκλιση από τους τριμηνιαίους δημοσιονομικούς στόχους του προβλεπόμενου στο άρθρο 4Ε Ολοκληρωμένου Πλαισίου Δράσης (Ο.Π.Δ.) άνω του δέκα τοις εκατό (10%), ενημερώνει αμελλητί τον Ο.Τ.Α. ή το νομικό του πρόσωπο, την αρμόδια για την εποπτεία τους Αρχή και τον Υπουργό Εσωτερικών, διατυπώνοντας γνώμη για τις, κατά την κρίση του, ενδεδειγμένες μεθόδους για τη βελτίωση εκτέλεσης του προϋπολογισμού. Το Παρατηρητήριο, κατά τη διατύπωση της γνώμης προς τον Ο.Τ.Α., εξετάζει, μεταξύ άλλων, παραμέτρους που μπορεί να επηρεάζουν την βιωσιμότητα των Ο.Τ.Α..

2. Αν το Παρατηρητήριο διαπιστώσει με οποιονδήποτε τρόπο ότι ένας Ο.Τ.Α. ή νομικό του πρόσωπο έχει αδυναμία κατάρτισης τουλάχιστον ισοσκελισμένου αρχικού προϋπολογισμού ή αδυναμία ισοσκέλισης αυτού ύστερα από αναμόρφωσή του ή ότι ένας Ο.Τ.Α. ή νομικό του πρόσωπο έχει μεν επικυρωμένο προϋπολογισμό από την

αρμόδια για την εποπτεία του Αρχή, αλλά έχει εγγράψει σε αυτόν πλασματικά ή υπερεκτιμημένα έσοδα ή δεν έχει εγγράψει τις υποχρεωτικές του δαπάνες, συμπεριλαμβανομένων των απλήρωτων υποχρεώσεών του στο πραγματικό ύψος τους, γεγονός που οδηγεί και πάλι σε αδυναμία ισοσκέλισης του προϋπολογισμού, ζητεί από το οικείο δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο ή το διοικητικό συμβούλιο του νομικού προσώπου, αντίστοιχα, κατόπιν εισήγησης του Προϊσταμένου των Οικονομικών Υπηρεσιών του φορέα και απόφασης της οικείας Οικονομικής Επιτροπής στην περίπτωση των δήμων και περιφερειών, σε προθεσμία που αυτό ορίζει, περαιτέρω αξιολόγηση των οικονομικών στοιχείων τους και σύνταξη έκθεσης, στην οποία καταγράφονται αναλυτικά:

α) ο συνολικός δανεισμός, το ανεξόφλητο κεφάλαιο και το ετήσιο κόστος εξυπηρέτησης της δημόσιας πίστης, καθώς και τυχόν εγγυήσεις που έχει παραχωρήσει ο Ο.Τ.Α. για τη συνομολόγηση δανείων και για ρυθμίσεις οφειλών από νομικά του πρόσωπα,

β) οι λοιπές βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, με διακριτή αναφορά στις ληξιπρόθεσμες, καθώς και τις διεκδικήσεις τρίτων,

γ) οι υποχρεώσεις και απαιτήσεις που μπορεί να προκύψουν από δίκες που βρίσκονται σε εξέλιξη και από τυχόν αναδοχή οφειλών νομικών του προσώπων,

δ) οι λοιπές εν γένει απαιτήσεις,

ε) εκτίμηση της δυνατότητας εξυπηρέτησης των υποχρεώσεων,

στ) εκτίμηση του ποσού χρηματοδότησης που απαιτείται για την ισοσκέλιση του προϋπολογισμού του φορέα, καθώς και το συνολικό ποσό, που ζητήθηκε για δανειοδότηση, καθώς και το τελικό ποσό, που εγκρίθηκε, ή η διατυπωμένη άρνηση των πιστωτικών ιδρυμάτων ή των χρηματοπιστωτικών οργανισμών να δανειοδοτήσουν τον ενδιαφερόμενο Ο.Τ.Α., σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 43 του ν. 4325/2015 (Α΄ 47),

ζ) καταγραφή των μέτρων που πρέπει, κατά την κρίση του φορέα, να ληφθούν, με αναλυτική τεκμηρίωσή της κατ' έτος εκτιμώμενης επίδρασης των προτεινόμενων παρεμβάσεων στην οικονομική θέση του φορέα και χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των παρεμβάσεων και

η) οποιοδήποτε άλλο στοιχείο κρίνεται από το Παρατηρητήριο ή από τον φορέα αναγκαίο να αξιολογηθεί.

3. Το Παρατηρητήριο αξιολογεί την παραπάνω έκθεση και τα προτεινόμενα και τυχόν εφαρμοζόμενα από τον Ο.Τ.Α. ή το νομικό του πρόσωπο μέτρα για την αντιμετώπιση της υπερχρέωσής του και, εφόσον κρίνει ότι εξακολουθεί να υφίσταται αδυναμία ισοσκέλισης του προϋπολογισμού του, ενημερώνει σχετικά τον οικείο φορέα και τον Υπουργό Εσωτερικών.

4. Ο φορέας, προκειμένου να καταστεί δυνατή η χρηματοδότησή του από τον Λογαριασμό του επόμενου άρθρου, για το μέρος ή το σύνολο του υπολειπόμενου για την ισοσκέλιση του προϋπολογισμού του ποσού, το οποίο δεν μπορεί να καλυφθεί με συνομολόγηση δανείου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 43 του ν. 4325/2015 (Α΄ 47), με απόφαση του οικείου δημοτικού, περιφερειακού ή διοικητικού συμβουλίου που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, προτείνει και πραγματοποιεί τις αναγκαίες για τον εξορθολογισμό της οικονομικής του διαχείρισης παρεμβάσεις. Η απόφαση αυτή περιέχει υποχρεωτικά:

α) αναλυτική τεκμηρίωση της κατ' έτος εκτιμώμενης επίδρασης των προτεινόμενων παρεμβάσεων στην οικονομική θέση του φορέα και

β) χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των παρεμβάσεων. Η πιο πάνω απόφαση αποστέλλεται υποχρεωτικά στην αρμόδια για την εποπτεία του Ο.Τ.Α. ή του νομικού προσώπου Αρχή για έλεγχο νομιμότητας και κοινοποιείται στο Παρατηρητήριο και στον Υπουργό Εσωτερικών.

5. Το Παρατηρητήριο αξιολογεί την αποτελεσματικότητα των προτεινόμενων με την απόφαση της παραγράφου 4, παρεμβάσεων και αν αυτές κρίνονται ανεπαρκείς ενημερώνει το φορέα, προκειμένου να προβεί σε τροποποίηση ή συμπλήρωσή τους. Για την αξιολόγηση συντάσσεται από το Παρατηρητήριο έκθεση, η οποία υποβάλλεται στον Ο.Τ.Α. ή το νομικό του πρόσωπο και στον Υπουργό Εσωτερικών.

6. Ο Υπουργός Εσωτερικών μπορεί να ζητήσει νέα έκθεση αξιολόγησης από το Παρατηρητήριο, εφόσον διαπιστώσει ότι υπάρχουν στοιχεία, όπως ιδιαίτερες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες της περιοχής, τα οποία δεν λήφθηκαν υπόψη από αυτό κατά την αρχική του αξιολόγηση.

7. Η διαδικασία των παραγράφων 2 έως 6 εφαρμόζεται και στην περίπτωση που Ο.Τ.Α. ή νομικό του πρόσωπο δηλώσει στο Παρατηρητήριο ότι αδυνατεί να ισοσκελίσει τον προϋπολογισμό του.

8. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών μπορεί να ρυθμίζονται ζητήματα λειτουργίας του Παρατηρητηρίου, καθώς και κάθε αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή του παρόντος.»

Άρθρο 199
Λογαριασμός Οικονομικής Ενίσχυσης Ο.Τ.Α.

Στο ν. 4111/2013 προστίθεται άρθρο 4Β ως εξής:

«Άρθρο 4Β
Λογαριασμός Οικονομικής Ενίσχυσης Ο.Τ.Α.

1. Συνιστάται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων λογαριασμός, για τη χρηματοδότηση των Ο.Τ.Α. με στόχο την ισοσκέλιση του προϋπολογισμού τους σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου, με την ονομασία «Λογαριασμός Οικονομικής Ενίσχυσης Ο.Τ.Α.» (εφεξής «Λογαριασμός»), τον οποίο διαχειρίζεται η Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών.

2. Ο Λογαριασμός χρηματοδοτείται σε ετήσια βάση από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (ΚΑΠ) και συγκεκριμένα σε ποσοστό δύο τοις εκατό (2%) επί αυτών που αποδίδονται στους δήμους και τις περιφέρειες και εφόσον κριθεί απολύτως αναγκαίο, με χρηματοδότηση από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, πέραν αυτής που προορίζεται για την ενίσχυση των ΚΑΠ και ανάλογα με τις δυνατότητες αυτού. Το ποσοστό του προηγούμενου εδαφίου μπορεί να διαφοροποιείται συνολικά ή ανά βαθμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών, η οποία εκδίδεται έως τον Νοέμβριο κάθε έτους και ισχύει για το επόμενο οικονομικό έτος, μετά από εισήγηση του Παρατηρητηρίου και αφού ληφθεί υπόψη το πιστωτικό υπόλοιπο του Λογαριασμού.

3. Ο Λογαριασμός είναι έντοκος και οι τόκοι του πιστώνονται κάθε ημερολογιακό εξάμηνο. Το επιτόκιο κα-

τάθεσης είναι κυμαινόμενο για κάθε εξάμηνο και αντιστοιχεί με το ποσοστό της απόδοσης του «Κοινού Κεφαλαίου Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και Ασφαλιστικών Φορέων», το οποίο διαχειρίζεται η Τράπεζα της Ελλάδος, όπως αυτό διαμορφώνεται κάθε φορά κατά την τελευταία διαχειριστική χρήση του. Για τα ποσά που κινούνται μέσω του Λογαριασμού, δεν προβλέπεται προμήθεια του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων.

4. Ο «Λογαριασμός Εξυγίανσης των Ο.Τ.Α.» που είχε συσταθεί με το άρθρο 76 της παρ. 8 του ν. 4316/2014 (Α΄ 270) καταργείται, το δε υφιστάμενο υπόλοιπό του στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων μεταφέρεται, από τη δημοσίευση του παρόντος, στον «Λογαριασμό Οικονομικής Ενίσχυσης Ο.Τ.Α.».

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών μπορεί να ρυθμίζονται ειδικότερα ζητήματα λειτουργίας του Λογαριασμού, καθώς και κάθε αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή του παρόντος. Μέχρι εκδόσεως της κοινής υπουργικής απόφασης, οι σχετικές με τον Λογαριασμό Εξυγίανσης των Ο.Τ.Α. κανονιστικές πράξεις, παραμένουν σε ισχύ».

Άρθρο 200
Προγραμματική Συμφωνία Οικονομικής Υποστήριξης

Στο ν. 4111/2013 προστίθεται άρθρο 4 Γ ως εξής:

«Άρθρο 4Γ
Προγραμματική Συμφωνία Οικονομικής Υποστήριξης

1. Για τη χρηματοδότηση των Ο.Τ.Α. και των νομικών τους προσώπων κατά το άρθρο 4Α του παρόντος από το Λογαριασμό του προηγούμενου άρθρου συνάπτεται μεταξύ του Υπουργού Εσωτερικών και του οικείου φορέα Προγραμματική Συμφωνία, η οποία καταρτίζεται μόνο εφόσον έχει προηγηθεί με απόφαση του οικείου δημοτικού, περιφερειακού ή διοικητικού συμβουλίου, η διαδικασία προσφυγής του ενδιαφερόμενου φορέα σε δανεισμό κατά το άρθρο 43 του ν. 4325/2015 (Α΄ 47).

2. Στην Προγραμματική Συμφωνία απαραίτητα ορίζονται ο σκοπός και το αντικείμενο αυτής, το περιεχόμενο και η οικονομική αποτίμηση των παρεμβάσεων που έχει αποφασίσει το οικείο δημοτικό, περιφερειακό ή διοικητικό συμβούλιο, οι πόροι από τους οποίους θα καλυφθεί η χρηματοδότηση, το ποσό και η ροή αυτής σε συνάρτηση με την υλοποίηση των παρεμβάσεων, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των δύο μερών, το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης της Συμφωνίας και η διάρκειά της.

3. Το Παρατηρητήριο είναι το αρμόδιο για την παρακολούθηση της εφαρμογής της Προγραμματικής Συμφωνίας όργανο. Στην Προγραμματική Συμφωνία καθορίζονται η διαδικασία της παρακολούθησης, καθώς και οι ειδικότερες αρμοδιότητες του Παρατηρητηρίου.

4. Οι Προγραμματικές Συμφωνίες της παραγράφου 1 αναρτώνται υποχρεωτικά, με ποινή ακυρότητας, στη «Διαύγεια» του Υπουργείου Εσωτερικών και του οικείου Ο.Τ.Α. ή νομικού προσώπου, δημοσιεύονται σε περίληψη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και δεν υπόκεινται σε προσυμβατικό έλεγχο».

Άρθρο 201
Εκθέσεις του Παρατηρητηρίου

Στο ν. 4111/2013 προστίθεται άρθρο 4Δ ως εξής:

«Άρθρο 4Δ
Εκθέσεις του Παρατηρητηρίου

1. Το Παρατηρητήριο με τη λήξη κάθε τριμήνου, καθώς και συνολικά στο τέλος κάθε οικονομικού έτους, συντάσσει έκθεση σχετικά με τα αποτελέσματα εκτέλεσης των προϋπολογισμών των Ο.Τ.Α. και των Προγραμματικών Συμφωνιών, που τυχόν έχουν συναφθεί, παραθέτοντας τα βασικά οικονομικά μεγέθη των συμβαλλομένων Ο.Τ.Α. και νομικών προσώπων, καθώς και την κίνηση του Λογαριασμού του άρθρου 4Β καθώς και τη συνολική πορεία των οικονομικών δεικτών του υποτομέα των Ο.Τ.Α. και τις προτάσεις του Παρατηρητηρίου για τις πολιτικές που κατά την κρίση του ενδείκνυται να υλοποιηθούν με στόχο τη βελτίωση της δημοσιονομικής διαχείρισης, της οικονομικής βιωσιμότητας και αυτοτέλειας των Ο.Τ.Α..

2. Οι παραπάνω εκθέσεις αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών και υποβάλλονται στους Υπουργούς Οικονομικών και Εσωτερικών, στην ΚΕΔΕ, την ΕΝΠΕ, στο Δημοσιονομικό Συμβούλιο και στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

3. Η ανωτέρω ετήσια έκθεση του Παρατηρητηρίου υποβάλλεται επίσης στη Βουλή των Ελλήνων, παρουσιάζεται δε και συζητείται παρουσία των μελών της Επιτροπής σε ειδική κοινή συνεδρίαση των Διαρκών Επιτροπών Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης και Οικονομικών Υποθέσεων, η οποία πραγματοποιείται εντός δυμήνου από την κατάθεση της έκθεσης στη Βουλή.»

Άρθρο 202
Ολοκληρωμένο Πλαίσιο Δράσης

Στο ν. 4111/2013 προστίθεται άρθρο 4Ε ως εξής:

«Άρθρο 4Ε
Ολοκληρωμένο Πλαίσιο Δράσης

1. Το Παρατηρητήριο, σύμφωνα με τα άρθρα 4 και 4Α του παρόντος παρακολουθεί την ορθή εκτέλεση των προϋπολογισμών και την εν γένει πορεία των οικονομικών των Ο.Τ.Α. και των νομικών τους προσώπων που εντάσσονται στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης, όπως αποτυπώνονται στο «Ολοκληρωμένο Πλαίσιο Δράσης» (Ο.Π.Δ.). Το Ο.Π.Δ. υποχρεωτικά συνοψίζει τα στοιχεία του ετήσιου προϋπολογισμού του Ο.Τ.Α. και των νομικών του προσώπων, αποτυπώνει το οικονομικό αποτέλεσμα και τις απλήρωτες υποχρεώσεις και εγκρίνεται από την αρμόδια, για την εποπτεία του Ο.Τ.Α., Αρχή. Οι Ο.Τ.Α. υποβάλλουν στο Υπουργείο Εσωτερικών, σε ηλεκτρονική μορφή, το Ο.Π.Δ. που έχουν αποστείλει στην αρμόδια για έλεγχο αρχή, καθώς και αυτό που τελικώς εγκρίνεται από αυτή, προκειμένου το Παρατηρητήριο να ελέγξει την ορθή εκτέλεση των προϋπολογισμών τους. Τα Ο.Π.Δ. αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών, καθώς και στην ιστοσελίδα του οικείου Ο.Τ.Α.. Το Ο.Π.Δ. περιλαμβάνει υποχρεωτικά μηνιαίους και τριμηνιαίους στόχους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 70 του ν. 4270/2014 (Α΄ 143) και το ακριβές περιεχόμενό του καθορίζεται με την κοινή υπουργική απόφαση της παρ. 3 του άρθρου 149 του ν. 4270/2014.

2. Το Παρατηρητήριο αξιολογεί και ελέγχει την πορεία της εκτέλεσης του προϋπολογισμού με βάση τα μηνιαία στοιχεία εκτέλεσης του προϋπολογισμού, που παρακο-

λουθεί η Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείο Εσωτερικών, καθώς και με πρόσθετα στοιχεία που παρέχει ο Ο.Τ.Α., εφόσον του ζητηθεί.

Άρθρο 203
Διατάκτης στους Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού

1. Η περίπτωση ε΄ της παρ. 1 του άρθρου 58 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«ε) Αποφασίζει για την έγκριση των δαπανών και τη διάθεση όλων των εγγεγραμμένων στον προϋπολογισμό πιστώσεων, συμπεριλαμβανομένων των πιστώσεων που εγγράφονται σε αυτόν με αναμόρφωση, με την έκδοση της σχετικής απόφασης ανάληψης υποχρέωσης. Για την άσκηση της αρμοδιότητας αυτής δεν απαιτείται προηγούμενη απόφαση συλλογικού οργάνου, εκτός αν αυτή είναι απαραίτητη, προκειμένου να επιτευχθεί η απαιτούμενη εξειδίκευση της πίστωσης. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, πριν από την απόφαση του δημάρχου, προηγείται σχετική απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Εξειδικευμένη θεωρείται η πίστωση, όταν κατονομάζεται ρητά η συγκεκριμένη δαπάνη για την οποία προορίζεται και προσδιορίζεται στο αναλυτικότερο δυνατό επίπεδο κωδικοποίησης του προϋπολογισμού».

2. Όπου στις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 140, της παραγράφου 3 του άρθρου 158 και του άρθρου 202 του ν. 3463/2006, καθώς και των άρθρων 70 παράγραφος 3 του άρθρου 94 και παρ. 4 περίπτωση 30 του ν. 3852/2010 ή σε άλλες διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας ορίζεται το δημοτικό συμβούλιο ως όργανο αρμόδιο για την έγκριση της δαπάνης και τη διάθεση της πίστωσης, νοείται εφεξής ο δήμαρχος, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού.

3. Οι διατάξεις του άρθρου 224 του ν. 3852/2010 ισχύουν και για τις αποφάσεις που εκδίδει ο δήμαρχος ως διατάκτης πιστώσεων.

Η περίπτωση δ΄ της παρ. 1 του άρθρου 72 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«δ1) Αποφασίζει αιτιολογημένα για τις περιπτώσεις απευθείας ανάθεσης προμηθειών, παροχής υπηρεσιών, εκπόνησης μελετών και εκτέλεσης έργων σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις.

δ2) Αποφασίζει αιτιολογημένα τροποποίηση άπαξ έως πέντε τοις εκατό (5%) του φυσικού ή οικονομικού αντικειμένου, συμβάσεων ποσού έως εκατόν είκοσι χιλιάδων (120.000) ευρώ, πλέον Φ.Π.Α. σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Στις συμβάσεις του προηγούμενου εδαφίου εγκρίνει το πρωτόκολλο παραλαβής με αιτιολογημένη απόφασή της.»

4. Οι διατάξεις των άρθρων 11, 12, 13, 14, 15 και 16 του β.δ. της 17.5/15.6.1959 (Α΄ 114) καταργούνται.

5. Οι διατάξεις των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 158 του ν. 3463/2006 καταργούνται.

6. Η περίπτωση ε΄ της παρ. 1 του άρθρου 86 του ν.3463/2006 καταργείται.

7. Στην παρ. 1 του άρθρου 176 του ν. 3852/2010, μετά την περίπτωση γ΄, προστίθεται περίπτωση γ1 ως εξής:

«γ1) Για την άπαξ λήψη αιτιολογημένης απόφασης περί τροποποίησης έως πέντε τοις εκατό (5%) του φυσικού ή οικονομικού αντικειμένου συμβάσεων ποσού έως εκατόν είκοσι χιλιάδων (120.000) ευρώ, πλέον Φ.Π.Α. σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για τις δημόσιες συμβάσεις. Στις συμβάσεις του προηγούμενου εδαφίου εγκρίνει τα πρωτόκολλα παραλαβής με αιτιολογημένη απόφασή της».

Άρθρο 204
Ρυθμίσεις σχετικές με την εκκαθάριση δαπανών – Εντολή πληρωμών στους δήμους

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος ο δήμαρχος παύει να έχει την ιδιότητα του εκκαθαριστή των δαπανών και του εντολέα των πληρωμών. Όπου στις διατάξεις του β.δ. της 17.5/15.6.1959 και του ν. 3463/2006 ορίζεται ότι ο δήμαρχος υπογράφει ή συνυπογράφει πράξεις εκκαθάρισης και χρηματικά εντάλματα πληρωμής ή ότι εκδίδει χρηματικά εντάλματα, νοείται στη θέση του ο Προϊστάμενος Οικονομικών Υπηρεσιών ή τα ιεραρχικώς υφιστάμενα όργανα που εξουσιοδοτούνται από αυτόν. Οι πράξεις εκκαθάρισης και τα χρηματικά εντάλματα πληρωμής φέρουν επίσης την υπογραφή του συντάκτη τους.

Κατ' εξαίρεση:

α) στους μικρούς δήμους που λόγω έλλειψης προσωπικού και οργανικών μονάδων δεν διαθέτουν Προϊστάμενο Οικονομικών Υπηρεσιών, οι πράξεις εκκαθάρισης και τα χρηματικά εντάλματα πληρωμής υπογράφονται μόνο από τον υπάλληλο που ορίζεται για τον σκοπό αυτόν με απόφαση δημάρχου,

β) στα δημοτικά Ν.Π.Δ.Δ. που δεν έχουν δικό τους διοικητικό προσωπικό και η ταμειακή τους υπηρεσία διεξάγεται από το δήμο που τα έχει συστήσει, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 166 του ν. 3463/2006, νοείται ότι διεξάγεται εν γένει η λειτουργία της οικονομικής τους υπηρεσίας. Σε αυτή την περίπτωση, οι αρμοδιότητες ανάληψης των υποχρεώσεων, εκκαθάρισης και εντολής των δαπανών ασκούνται από τις αντίστοιχες υπηρεσίες του δήμου και οι σχετικές πράξεις υπογράφονται από τα όργανα που είναι αρμόδια για τις δαπάνες του δήμου.

Στους δήμους της ανωτέρω περίπτωσης α΄, η βεβαίωση δέσμευσης της πίστωσης που συντάσσεται επί της απόφασης ανάληψης της υποχρέωσης, υπογράφεται από τον οριζόμενο κατά τις διατάξεις της περίπτωσης αυτής υπάλληλο.

2. Σε περίπτωση έγγραφης άρνησης του προϊσταμένου οικονομικών υπηρεσιών, η αρμοδιότητα γα τη διατύπωση της εντολής της παρ. 1 του άρθρου 26 του ν. 4270/2014 (Α΄ 143), της παρ. 1γ του άρθρου 4 του π.δ. 80/2016 (Α΄ 145) και της παρ. 4 του άρθρου 22 του β.δ. 17.5/15.6.1959, ασκείται αποκλειστικά από τον δήμαρχο.

3. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, η πράξη ακύρωσης χρηματικών ενταλμάτων διαρκούντος του έτους, κατά τις διατάξεις του άρθρου 30 του β.δ. 17.5/15.6.1959, υπογράφεται από τα αρμόδια κατά την παράγραφο 1 υπηρεσιακά όργανα, έστω και αν έχουν εκδοθεί από τον δήμαρχο ή τον ορισθέντα από αυτόν αντιδήμαρχο.

4. Οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 175 του ν. 3463/2006 έχουν εφαρμογή μόνο για χρηματικά εντάλματα μη υποκείμενα στον προληπτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Η έγγραφη αναφορά του δημοτικού ταμία απευθύνεται στον δήμαρχο και η απόρριψη ή η αποδοχή της ενεργείται αποκλειστικά από αυτόν.

5. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, ο δήμαρχος

έχει αρμοδιότητα να καταλογίζει με πράξη του αχρεωστήτως καταβληθείσες αποδοχές σε βάρος των λαβόντων υπαλλήλων, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 24 του ν. 4354/2015 (Α΄ 176).

6. Η έκδοση ή συνυπογραφή ή παραλαβή ή εξόφληση επιταγών από τον δήμαρχο για λογαριασμό του δήμου και γενικά η ανάμιξη του σε διαχειριστικές ενέργειες της ταμειακής υπηρεσίας δεν επιτρέπονται.

7. Στο πλαίσιο του δήμου, οι αρμοδιότητες ελέγχου, εποπτείας και καταλογισμού των υπολόγων σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 150 και 152 του ν. 4270/2014, κατά το μέρος που ανάγονται στον διατάκτη, ασκούνται από τον δήμαρχο.

Άρθρο 205
Προϊστάμενος οικονομικών υπηρεσιών στους Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού

Στους Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού προϊστάμενος οικονομικών υπηρεσιών θεωρείται: α) ο προϊστάμενος της γενικής διεύθυνσης στην οποία υπάγονται μόνο ή κατά κύριο λόγο υπηρεσίες οικονομικού ενδιαφέροντος (υπηρεσίες εκκαθάρισης και εντολής δαπανών, προϋπολογισμού και βεβαίωσης εσόδων, λογιστήρια, ταμειακές υπηρεσίες, μονάδες σύναψης δημοσίων συμβάσεων κ.λπ.). β) ο προϊστάμενος διεύθυνσης, με την ίδια προϋπόθεση, γ) ο προϊστάμενος του τμήματος οικονομικής υπηρεσίας, εάν δεν υπάρχουν οι οργανικές μονάδες α΄ και β΄ και επιπλέον εάν ασκούνται από το τμήμα όλες οι οικονομικές λειτουργίες του φορέα. Όπου δεν υπάρχει προϊστάμενος κατά την ανωτέρω έννοια, εφαρμόζονται οι διατάξεις της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 204.

Άρθρο 206
Διαδικαστικού χαρακτήρα ρυθμίσεις σχετικές με την οικονομική λειτουργία των δήμων

1. Δεν απαιτείται απόφαση του δημοτικού συμβουλίου για την εκκίνηση της διαδικασίας ανάθεσης δημόσιας σύμβασης έργου, προμήθειας ή γενικής υπηρεσίας. Για την εκκίνηση της διαδικασίας ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών, απαιτείται προηγούμενη αιτιολογημένη απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, αν η εκτιμώμενη αξία αυτής υπερβαίνει το εκάστοτε ισχύον χρηματικό όριο απευθείας ανάθεσης από τον δήμαρχο. Για την προκήρυξη αρχιτεκτονικών διαγωνισμών με την απονομή βραβείων, καθώς και καλλιτεχνικών έργων απαιτείται απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, με την οποία καθορίζονται και οι όροι του διαγωνισμού. Δεν απαιτείται τέτοια απόφαση για τα καλλιτεχνικά έργα της παρ. 7 του άρθρου 209 του ν. 3463/2006, εφόσον υπάρχει στον προϋπολογισμό εξειδικευμένη πίστωση. Οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 11 και της παρ. 1 του άρθρου 15 του π.δ. 171/1987 (Α΄ 84) δεν θίγονται.

2. Με εξαίρεση τις ρυμοτομικές απαλλοτριώσεις, στις λοιπές περιπτώσεις απαλλοτρίωσης η απόφαση του δημάρχου για την ανάληψη της υποχρέωσης εκδίδεται πριν από τη απόφαση του δημοτικού συμβουλίου για την κήρυξη της απαλλοτρίωσης, με βάση την εκτιμώμενη αξία του απαλλοτριούμενου ακινήτου.

3. Όταν πρόκειται για αγορά ή μίσθωση ακινήτου, η απόφαση του δημάρχου για την ανάληψη της υποχρέωσης εκδίδεται μετά τη σχετική απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, σε χρόνο που προηγείται τουλάχιστον της υπογραφής του συμβολαίου μεταβίβασης. Όταν διεξάγεται δημοπρασία, η απόφαση αυτή εκδίδεται πριν από την υπογραφή της διακήρυξης.

4. Για τη δαπάνη που απορρέει από προγραμματική σύμβαση, η απόφαση ανάληψης της υποχρέωσης εκδίδεται από τον δήμαρχο μετά τη σχετική απόφαση του δημοτικού συμβουλίου και πάντως πριν από τη σύναψη αυτής. Η δαπάνη που αφορά χρηματοδότηση της κοινωφελούς επιχείρησης, κατά τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 259 του ν. 3463/2006, όπως ισχύουν, αναλαμβάνεται από τον δήμαρχο μετά τη σχετική απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, με την οποία καθορίζεται το ύψος αυτής.

5. Δεν απαιτείται απόφαση του δημοτικού συμβουλίου: α) για την εγγραφή του δήμου, ως συνδρομητή σε εφημερίδες, περιοδικά ή άλλα έντυπα που κρίνονται χρήσιμα για τη λειτουργία του δήμου, καθώς και σε ηλεκτρονικές βάσεις πληροφοριών, β) για την επιστροφή χρηματικών ποσών αχρεωστήτως εισπραχθέντων από δήμους.

Άρθρο 207
Πάγια προκαταβολή δήμων

1. Η περίπτωση γ΄ της παρ. 1 του άρθρου 173 του ν. 3463/2006 αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) Ο δημοτικός υπάλληλος ή και ο αναπληρωτής του, στο όνομα του οποίου θα εκδοθεί το ένταλμα και ο οποίος θα ενεργεί τις πληρωμές σύμφωνα με έγγραφες εντολές του δημάρχου.»

2. Στο άρθρο 173 του ν. 3463/2006 προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:

«5. Τα ποσά της πάγιας προκαταβολής κατατίθενται σε πιστωτικά ιδρύματα που εποπτεύει η Τράπεζα της Ελλάδος, σε λογαριασμούς ειδικού σκοπού, που ανήκουν στον οικείο δήμο, μετά από πρόταση των υπολόγων διαχειριστών και απόφαση του δημοτικού συμβουλίου.

Υπεύθυνοι κίνησης των λογαριασμών είναι οι δημοτικοί υπάλληλοι της ανωτέρω περίπτωσης γ΄.»

Άρθρο 208
Δανεισμός των Ο.Τ.Α. για δράσεις βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας

Είναι δυνατή η συνομολόγηση δανείων από δήμους και περιφέρειες, κατά παρέκκλιση των προϋποθέσεων που ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 264 του ν. 3852/2010 (Α΄ 87), για την υλοποίηση δράσεων βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας εγκαταστάσεων, μηχανημάτων ή οχημάτων τους και εν γένει επενδυτικών σχεδίων, με την προϋπόθεση ότι, από τις ανωτέρω δράσεις και σχέδια, επέρχεται μείωση του κόστους λειτουργίας τους και ότι, από την εξοικονόμηση αυτή, καλύπτεται και το κόστος εξυπηρέτησης των σχετικών τοκοχρεολυσίων.

Τα ανωτέρω προκύπτουν από σχετική μελέτη, η οποία αξιολογείται και εγκρίνεται από το ενδιαφερόμενο για τη χορήγηση του δανείου πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικό οργανισμό. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών δύναται να ρυθμίζεται κάθε αναγκαίο ζήτημα για την εφαρμογή της παρούσας.

Άρθρο 209
Καταργούμενες διατάξεις

Από τη δημοσίευση του παρόντος καταργούνται οι διατάξεις των παραγράφων 3 έως και 10 του άρθρου 174 του ν. 4270/2014, όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν και του άρθρου 149 του ν. 4270/2014, όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν.

ΤΜΗΜΑ Ε΄

Άρθρο 210
Μεταβατικές - Τελικές διατάξεις Κεφαλαίου Ι΄

1. Αν δήμος, περιφέρεια ή νομικό πρόσωπο έχει υπαχθεί, έως την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος νόμου, σε πρόγραμμα εξυγίανσης, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 4 έως 10 του άρθρου 174 του ν. 4270/2014 (Α΄ 143), όπως αντικαταστάθηκαν από τα άρθρα 74 και 75 του ν. 4316/2014 (Α΄ 270), απαιτείται για τη συνέχιση της χρηματοδότησης του φορέα από το Λογαριασμό Οικονομικής Ενίσχυσης Ο.Τ.Α. του άρθρου 199 μόνον η σύναψη της Προγραμματικής Συμφωνίας Οικονομικής Υποστήριξης του άρθρου αυτού, μετά από σχετική απόφαση του οικείου δημοτικού, περιφερειακού ή διοικητικού συμβουλίου.

2. Οι διατάξεις των άρθρων 175, 176, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191 και 192 ισχύουν από την επόμενη αυτοδιοικητική περίοδο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ΄
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΑΝΑΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ – ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΝ – ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Άρθρο 211
Διαδικασία και χρονοδιάγραμμα ανακαθορισμού της κατανομής αρμοδιοτήτων και διαδικασιών κεντρικής διοίκησης – αποκεντρωμένων διοικήσεων - τοπικής αυτοδιοίκησης

1. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού συνιστώνται μικτές Διυπουργικές Επιτροπές Ανακαθορισμού Αρμοδιοτήτων και Διαδικασιών (Δ.Ε.ΑΝ.Α.Δ.) με έργο την καταγραφή των αρμοδιοτήτων και διαδικασιών της κεντρικής διοίκησης, των αποκεντρωμένων διοικήσεων και της τοπικής αυτοδιοίκησης α΄ και β΄ βαθμού, ανά πεδίο δημόσιας πολιτικής κάθε Υπουργείου, όπως αυτά ορίζονται από τον Οργανισμό του, την αξιολόγηση των όρων αποτελεσματικής άσκησης αυτών, τον εντοπισμό προβλημάτων και δυσλειτουργιών και τη διατύπωση πρότασης για την αντιμετώπιση αυτών, σύμφωνα με τις αρχές της εγγύτητας, της επικουρικότητας και της αποτελεσματικότητας. Ειδικά ως προς τις αρμοδιότητες και τις διαδικασίες των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού, λαμβάνεται υπόψη και η κατηγοριοποίηση των Δήμων, σύμφωνα με το άρθρο 2Α του ν. 3852/2010.

2. Με την απόφαση της προηγούμενης παραγράφου ορίζονται οι εκπρόσωποι, στην οικεία Δ.Ε.ΑΝ.Α.Δ., του Υπουργείου Εσωτερικών, μεταξύ των οποίων ένας (1) τουλάχιστον προϊστάμενος οργανικής μονάδας επιπέδου Διεύθυνσης, εκπρόσωποι του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργείου, σε επίπεδο Γενικής Διεύθυνσης, Διεύθυνσης και Τμήματος, ανά τομέα δημόσιας πολιτικής, ένας εκπρόσωπος της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ) και ένας εκπρόσωπος της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας (ΕΝΠΕ). Ως Πρόεδρος ορίζεται, ανάλογα με τον οικείο τομέα δημόσιας πολιτικής, Γενικός ή Ειδικός Γραμματέας ή Γενικός Διευθυντής του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργείου, με τον αναπληρωτή του. Στις συνεδριάσεις των Δ.Ε.ΑΝ.Α.Δ. δύναται να καλούνται και εμπειρογνώμονες και ειδικοί επιστήμονες, ανάλογα με τις εξεταζόμενες, κατά περίπτωση, αρμοδιότητες και διαδικασίες. Καθήκοντα γραμματέα των Δ.Ε.ΑΝ.Α.Δ. ασκούν μόνιμοι υπάλληλοι του Υπουργείου Εσωτερικών, που ορίζονται με την απόφαση της παραγράφου 1.

3. Σκοπός των Δ.Ε.ΑΝ.Α.Δ. είναι ιδίως ο εντοπισμός περιπτώσεων κατακερματισμού ή αλληλεπικάλυψης αρμοδιοτήτων και διαδικασιών μεταξύ της κεντρικής διοίκησης, των αποκεντρωμένων διοικήσεων και των δύο βαθμών τοπικής αυτοδιοίκησης, η μελέτη της δυνατότητας απλοποίησης των όρων άσκησης των οικείων αρμοδιοτήτων και διαδικασιών, μέσω της ενοποίησης αυτών ανά πεδίο δημόσιας πολιτικής ή ανά επιμέρους θεματικό πεδίο και της ανάθεσής τους στο προσήκον επίπεδο διοίκησης, σύμφωνα με τις αρχές της παραγράφου 1, καθώς και η επεξεργασία προτυποποιημένων υποδειγμάτων εγγράφων ή διαδικασιών.

4. Κάθε Δ.Ε.ΑΝ.Α.Δ. υποβάλλει, εντός τεσσάρων (4) μηνών από τη συγκρότησή της, στον Υπουργό Εσωτερικών, στον καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργό και στη Μόνιμη Επιτροπή Ελέγχου Αρμοδιοτήτων τοπικής Αυτοδιοίκησης πόρισμα με τα συμπεράσματα και τις προτάσεις της, με την ανάλογη νομοτεχνική επεξεργασία. Το πόρισμα κάθε Δ.Ε.ΑΝ.Α.Δ. κοινοποιείται στην ΚΕΔΕ, στην ΕΝΠΕ και στους Συντονιστές των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, προκειμένου να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους στον Υπουργό Εσωτερικών και τον καθ' ύλη αρμόδιο Υπουργό.

5. Οι αποφάσεις της παραγράφου 1 εκδίδονται εντός ενός (1) μηνός από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

Άρθρο 212
Μόνιμη Επιτροπή Ελέγχου Αρμοδιοτήτων Τοπικής Αυτοδιοίκησης

1. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών συνιστάται Μόνιμη Επιτροπή Ελέγχου Αρμοδιοτήτων Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με αντικείμενο το διαρκή έλεγχο, την εποπτεία και την παροχή γνώμης για κάθε ζήτημα σχετικό με τη μεταβολή του νομοθετικού πλαισίου καθορισμού των αρμοδιοτήτων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης α΄ και β΄ βαθμού, καθώς και της κατανομής αρμοδιοτήτων μεταξύ της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, της Κεντρικής Διοίκησης και των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων.

2. Μέλη της Επιτροπής είναι: Ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Εσωτερικών ως Πρόεδρος, ο Γενικός Διευθυντής Αποκέντρωσης και Τοπικής Αυτοδιοίκησης και οι προϊστάμενοι των οικείων Διευθύνσεων, ο Γενικός Διευθυντής Οικονομικών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Αναπτυξιακής Πολιτικής και οι προϊστάμενοι των οικείων Διευθύνσεων, δύο εκπρόσωποι της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Ε.) με τους αναπληρωτές τους και δύο εκπρόσωποι της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας (ΕΝ.ΠΕ.) με τους αναπληρωτές τους. Ανάλογα με το θέ-

μα της ημερήσιας διάταξης, στην Επιτροπή συμμετέχει και εκπρόσωπος του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού. Τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Εσωτερικών αναπληρώνει ο Γενικός Διευθυντής Αποκέντρωσης και Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Τους Γενικούς Διευθυντές αναπληρώνει ένας προϊστάμενος των οικείων Διευθύνσεων που ορίζεται από τους ίδιους. Τους προϊσταμένους των Διευθύνσεων αναπληρώνουν προϊστάμενοι Τμημάτων των οικείων Διευθύνσεων που ορίζονται από τους ίδιους. Καθήκοντα Γραμματέα της Επιτροπής ασκεί μόνιμος υπάλληλος της Διεύθυνσης Οργάνωσης και Λειτουργίας Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

3. Η Επιτροπή διατυπώνει γνώμη για κάθε σχέδιο νόμου, το οποίο περιέχει διατάξεις σχετικές με την απονομή αρμοδιοτήτων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση ή τροποποιεί το νομοθετικό πλαίσιο σχετικά με την κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ κεντρικής διοίκησης, αποκεντρωμένης διοίκησης και τοπικής αυτοδιοίκησης. Το επισπεύδον Υπουργείο αποστέλλει για το σκοπό αυτόν έγκαιρα το σχέδιο νόμου στην Επιτροπή, επισημαίνοντας ιδίως τις διατάξεις που αφορούν τις αρμοδιότητες που μεταβιβάζονται ή τροποποιούνται, καθώς και τους πόρους που μεταφέρονται για την άσκηση αυτών σύμφωνα με το άρθρο 102 παράγραφος 5 του Συντάγματος.

4. Με την απόφαση της παραγράφου 1 μπορούν να ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα σχετικά με τη σύγκληση και τη λειτουργία της Επιτροπής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ΄
ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

ΤΜΗΜΑ Α΄
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Άρθρο 213
Ειδικοί Σύμβουλοι – Επιστημονικοί Συνεργάτες – Ειδικοί Συνεργάτες στους δήμους

Η παρ. 1 του άρθρου 163 του ν. 3584/2007 (Α΄ 143) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Σε κάθε δήμο συνιστώνται θέσεις Ειδικών Συμβούλων ή Ειδικών Συνεργατών ή Επιστημονικών Συνεργατών, συνολικού αριθμού ίσου με τον αριθμό των Αντιδημάρχων του δήμου, σύμφωνα με το άρθρο 59 παρ. 2 του ν. 3852/2010. Ειδικά για τους δήμους με μόνιμο πληθυσμό, σύμφωνα με τα στοιχεία της τελευταίας απογραφής της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, πάνω από εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) κατοίκους, μπορεί να συνιστάται, με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας, μία θέση Ειδικού Συνεργάτη, επιπλέον των προβλεπόμενων στο προηγούμενο εδάφιο. Η πλήρωση μίας από τις θέσεις που προβλέπονται στα προηγούμενα εδάφια μπορεί να γίνεται με πρώην δήμαρχο ή με απόφοιτο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και εμπειρία ή επαγγελματική ειδίκευση σε θέματα σχετικά με την Τοπική Αυτοδιοίκηση, που αποδεικνύονται σύμφωνα με την περίπτωση γ΄ της παραγράφου 3. Οι θέσεις που συνιστώνται σύμφωνα με την παράγραφο αυτή, καλύπτονται με συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, η διάρκεια των οποίων δεν μπορεί να υπερβαίνει τη διάρκεια της δημοτικής περιόδου εντός της οποίας προσλήφθηκαν.»

Άρθρο 214
Ειδικοί Σύμβουλοι – Επιστημονικοί Συνεργάτες – Ειδικοί Συνεργάτες στις περιφέρειες

Το άρθρο 243 του ν. 3852/2010 (Α΄ 87) αντικαθίσταται ως εξής:

Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 243 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 243
Ειδικοί Σύμβουλοι – Επιστημονικοί Συνεργάτες – Ειδικοί Συνεργάτες

1. Σε κάθε περιφέρεια συνιστώνται τέσσερις (4) θέσεις Ειδικών Συμβούλων ή Ειδικών Συνεργατών ή Επιστημονικών Συνεργατών, για την κάλυψη των αναγκών του περιφερειάρχη και μία (1) για κάθε αντιπεριφερειάρχη, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 160. Οι ανωτέρω προσλαμβάνονται με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, η διάρκεια της οποίας δεν μπορεί να υπερβαίνει τη θητεία της περιφερειακής περιόδου εντός της οποίας προσλήφθηκαν και διέπονται αποκλειστικά από τις διατάξεις των επόμενων παραγράφων.

2. Οι Ειδικοί Σύμβουλοι, οι Ειδικοί Συνεργάτες και οι Επιστημονικοί Συνεργάτες δεν παρεμβάλλονται στην οργανωτική και βαθμολογική κλίμακα, ούτε οι θέσεις τους έχουν αντιστοιχία με τις θέσεις της κλίμακας αυτής. Υπόκεινται απευθείας στην ιεραρχική εξάρτηση του οικείου περιφερειάρχη ή αντιπεριφερειάρχη, για την επικουρία του οποίου έχουν προσληφθεί και είναι ανεξάρτητοι από το ειδικό Επιστημονικό προσωπικό Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου που προσλαμβάνεται σε οργανικές θέσεις για την εξυπηρέτηση διαρκών αναγκών.

3. Οι Ειδικοί Σύμβουλοι, οι Ειδικοί Συνεργάτες και οι Επιστημονικοί Συνεργάτες δεν ασκούν αποφασιστικές αρμοδιότητες οποιασδήποτε μορφής. Παρέχουν συμβουλές και διατυπώνουν εξειδικευμένες γνώμες, γραπτά ή προφορικά, για το συγκεκριμένο τομέα δραστηριοτήτων της Περιφέρειας, τον οποίο έχουν ορισθεί να εξυπηρετήσουν. Το συμβουλευτικό τους έργο απευθύνεται προς τον περιφερειάρχη ή τον αντιπεριφερειάρχη, το περιφερειακό Συμβούλιο και τις επιτροπές της περιφέρειας, ανάλογα με τις αρμοδιότητές τους. Ειδικά οι Επιστημονικοί Συνεργάτες παρέχουν υπηρεσίες, μέσα στον κύκλο των γνώσεων τους, σε εξειδικευμένα επιστημονικά και τεχνικά θέματα, που μπορεί να αναφέρονται στη διενέργεια ερευνών, εκπόνηση μελετών, σύνταξη εκθέσεων, υποβολή προτάσεων ή εισηγήσεων, επεξεργασία και παρουσίαση στοιχείων απαραίτητων για την πραγμάτωση των σκοπών της περιφέρειας, παροχή επιστημονικής ή τεχνολογικής βοήθειας σε ειδικά θέματα που απασχολούν τις οργανωτικές μονάδες της περιφέρειας, συστηματική παρακολούθηση της επιστήμης και τεχνολογίας στον τομέα της δραστηριότητας τους, τήρηση αρχείου ελληνικών και ξένων βιβλιογραφικών δεδομένων, ή σε κάθε άλλη εργασία που τους ανατίθεται από τον οικείο περιφερειάρχη ή αντιπεριφερειάρχη.

4. Για την πλήρωση των θέσεων της παραγράφου 1 απαιτούνται:

α. τα γενικά προσόντα διορισμού που προβλέπονται για το μόνιμο προσωπικό του Δημοσίου,

β. πτυχίο ή δίπλωμα Ανώτατης Εκπαίδευσης της ημεδαπής ή ισότιμο πτυχίο ή δίπλωμα της αλλοδαπής,

γ. ειδίκευση σε επιστημονικό ή επαγγελματικό τομέα αρμοδιοτήτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, που αποδεικνύεται με αξιόλογη επιστημονική ενασχόληση (δημοσιεύσεις, συμμετοχή σε συνέδρια, ομάδες εργασίας κ.λπ.) ή αξιόλογη επαγγελματική απασχόληση ή επαρκείς γνώσεις και σημαντική εμπειρία, ανάλογη με τα αντικείμενα στα οποία θα απασχοληθούν. Επίσης, η ειδίκευση αυτή μπορεί να αποδεικνύεται και από την ιδιότητα των προσλαμβανομένων ως επαγγελματιών ειδικής εμπειρίας.

Ειδικά για τους Επιστημονικούς Συνεργάτες, απαιτείται επιπλέον και διδακτορικό δίπλωμα ή τίτλος μεταπτυχιακών σπουδών Σχολής Ανώτατης Εκπαίδευσης της ημεδαπής ή αλλοδαπής ή αξιόλογες ειδικές μελέτες, σχετιζόμενα με το αντικείμενο της απασχόλησής τους.

5. Η πλήρωση των θέσεων Ειδικών Συμβούλων, Ειδικών Συνεργατών και Επιστημονικών Συνεργατών της παραγράφου 1, ενεργείται με δημόσια γνωστοποίηση διά του τύπου, από τον περιφερειάρχη, ο οποίος και προσλαμβάνει με απόφασή του τα πρόσωπα που είναι, κατά την κρίση του, κατάλληλα. Η απόφαση αυτή, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζει τις δραστηριότητες και τα ειδικότερα καθήκοντα με τα οποία θα απασχοληθεί ο προσλαμβανόμενος.

Η πρόσληψη ολοκληρώνεται με την υπογραφή, από τον προσλαμβανόμενο, ειδικής σύμβασης εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, από την οποία και συνάπτεται η εργασιακή σχέση με την περιφέρεια και αρχίζει η υποχρέωση του προσλαμβανόμενου για παροχή υπηρεσιών.

Οι υπάλληλοι της κατηγορίας της παραγράφου 1 διορίζονται και απολύονται με απόφαση του περιφερειάρχη ή του αντιπεριφερειάρχη. Παύουν να ασκούν τα καθήκοντα τους και απολύονται, αυτοδικαίως, αμέσως μόλις ο περιφερειάρχης ή ο αντιπεριφερειάρχης που τους προσέλαβε, παύσει να ασκεί, για οποιονδήποτε λόγο, τα καθήκοντά του.

6. Η πλήρωση των θέσεων Ειδικών Συμβούλων, Ειδικών Συνεργατών ή Επιστημονικών Συνεργατών μπορεί να γίνει και με απόσπαση υπαλλήλων του δημόσιου τομέα, όπως αυτός οριοθετείται με τις διατάξεις του ν. 1256/1982, συμπεριλαμβανομένων και των Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού. Η διάρκεια της απόσπασης είναι ίση με τη διάρκεια της θητείας του περιφερειάρχη ή του αντιπεριφερειάρχη, για την επικουρία του οποίου έχουν προσληφθεί. Η απόσπαση διενεργείται με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και του αρμόδιου, κατά περίπτωση, Υπουργού, η οποία εκδίδεται ύστερα από αίτηση του ενδιαφερόμενου υπαλλήλου, γνώμη του αρμόδιου προς διορισμό οργάνου του φορέα προέλευσης, καθώς και γνώμη του αρμοδίου διοικητικού συμβουλίου ή του αρμόδιου διοικητή, όπου αυτό υπάρχει.

Η μισθοδοσία των αποσπώμενων υπαλλήλων καταβάλλεται από την υπηρεσία υποδοχής. Οι αποσπασμένοι, κατά το χρόνο της απόσπασής τους, εξακολουθούν να υπάγονται στους φορείς κοινωνικής ασφάλισης, στους οποίους είναι ασφαλισμένοι. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου καταλαμβάνουν και το ήδη υπηρετούν με απόσπαση προσωπικό σε θέσεις Ειδικών Συμβούλων, Ειδικών Συνεργατών ή Επιστημονικών Συνεργατών των περιφερειών. καθώς και το προσωπικό που υπηρετούσε στις θέσεις αυτές, στις 2 Δεκεμβρίου 2016.

7. Μια εκ των θέσεων της παραγράφου 1 μπορεί να πληρούται με θέση μετακλητού ιδιαίτερου γραμματέα περιφερειάρχη, ο οποίος διορίζεται και απολύεται με απόφαση του περιφερειάρχη, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο ιδιαίτερος γραμματέας παύει να ασκεί τα καθήκοντα του και απολύεται αυτοδικαίως, αμέσως μόλις ο περιφερειάρχης απολέσει την ιδιότητα του, για οποιονδήποτε λόγο.

Στον ιδιαίτερο γραμματέα καταβάλλονται αποδοχές Ειδικού Συνεργάτη.

8. Το έργο των Ειδικών Συμβούλων, των Ειδικών Συνεργατών και Επιστημονικών Συνεργατών περιφερειαρχών και αντιπεριφερειαρχών δεν είναι ασυμβίβαστο με την ιδιότητα του δικηγόρου, ούτε αναστέλλει την άσκηση του δικηγορικού λειτουργήματος. Για όσους έχουν την ιδιότητα του ελεύθερου επαγγελματία σε άλλο τομέα δραστηριότητας, η άσκηση του ελευθέριου επαγγέλματος είναι ασυμβίβαστη με την άσκηση καθηκόντων του Ειδικού Συμβούλου, του Ειδικού Συνεργάτη και Επιστημονικού Συνεργάτη, μπορούν όμως να εξαιρεθούν από τον περιορισμό του παρόντος εδαφίου, με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου.

9. Η σύμβαση εργασίας των Ειδικών Συμβούλων, των Επιστημονικών Συνεργατών και των Ειδικών Συνεργατών λύεται με το θάνατο, την έκπτωση, την παραίτηση και την καταγγελία της ή την πάροδο είκοσι (20) ημερών από την αποχώρηση του περιφερειάρχη ή του αντιπεριφερειάρχη για την επικουρία του οποίου προσλήφθηκαν, εφόσον οι αντικαταστάτες τους δεν εκδηλώσουν με πράξη τους τη συγκατάθεση για τη διατήρησή τους. Η απόλυση λόγω καταγγελίας της σύμβασης εργασίας ή η αποδοχή της παραίτησης ενεργείται αζημίως για την περιφέρεια με απόφαση του περιφερειάρχη, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η απόφαση κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από τη δημοσίευσή της. Η λύση της εργασιακής σύμβασης επέρχεται με τη δημοσίευση της απόφασης αυτής στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ή με την παρέλευση άπρακτης της 20ήμερης προθεσμίας, γίνεται δε αζημίως για τον οικείο φορέα. Στην περίπτωση της έκπτωσης του Συμβούλου ή Συνεργάτη ή της αποχώρησης του περιφερειάρχη ή του αντιπεριφερειάρχη, η λύση της εργασιακής σχέσης επέρχεται αυτοδικαίως και αζημίως για το φορέα, η δε σχετική πράξη έχει διαπιστωτικό χαρακτήρα.

10. Σε κάθε περιφέρεια συνιστάται μία θέση διευθυντή γραφείου περιφερειάρχη. Η θέση καλύπτεται ή με Ειδικό Σύμβουλο ή με Επιστημονικό ή με Ειδικό Συνεργάτη περιφερειάρχη ή με προσωπικό της οικείας περιφέρειας ή με προσωπικό που αποσπάται στο Γραφείο Περιφερειάρχη, σύμφωνα με την παράγραφο 11α του άρθρου 247. Οι αποσπώμενοι λαμβάνουν το βασικό μισθό και τα επιδόματα της οργανικής τους θέσης, που δεν συνδέονται με την ενεργό άσκηση των καθηκόντων τους.

Άρθρο 215

Το άρθρο 241 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 241
Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας

1. Τα οικεία περιφερειακά συμβούλια καταρτίζουν τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας των περιφερειών.

Με τον Οργανισμό καθορίζονται:

α) οι υπηρεσιακές τους μονάδες,

β) η διάρθρωση των υπηρεσιακών μονάδων (Γενικές Διευθύνσεις, Διευθύνσεις, αυτοτελείς Διευθύνσεις, Τμήματα, αυτοτελή Τμήματα, Γραφεία και αυτοτελή Γραφεία),

γ) ο τίτλος, οι αρμοδιότητες και η έδρα κάθε μονάδας,

δ) οι θέσεις του μονίμου προσωπικού κατά κατηγορίες, κλάδους και ειδικότητες,

ε) οι θέσεις του ειδικού επιστημονικού και του τεχνικού ή βοηθητικού προσωπικού, που μπορεί να προσλαμβάνεται με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου,

στ) η γενική περιγραφή καθηκόντων κάθε θέσης ευθύνης, καθώς και οι κατηγορίες και οι κλάδοι των οποίων οι υπάλληλοι κρίνονται για την κατάληψη θέσεων προϊσταμένων, ανάλογα με την ειδικότητα του κλάδου και το αντικείμενο των συγκεκριμένων οργανικών μονάδων,

ζ) η λειτουργία τους.

2. Οι διατάξεις του π.δ. 50/2001 (Α΄ 39), εφαρμόζονται και στο προσωπικό των περιφερειών.

3. Ο Οργανισμός ψηφίζεται από το περιφερειακό συμβούλιο, ύστερα από γνώμη της πιο αντιπροσωπευτικής συνδικαλιστικής οργάνωσης των εργαζομένων. Η σχετική απόφαση εγκρίνεται με πράξη του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Το περιφερειακό συμβούλιο ψηφίζει τον Οργανισμό με βάση πλήρη μελέτη οργάνωσης των υπηρεσιών, για την κατάρτιση της οποίας λαμβάνονται υπόψη, ιδίως, οι ασκούμενες αρμοδιότητες, οι διαθέσιμοι πόροι, η έκταση, ο πληθυσμός και οι οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες της περιφέρειας.

4. Για την τροποποίηση του Οργανισμού ακολουθείται η διαδικασία της προηγούμενης παραγράφου και παρέχεται η ίδια έγκριση.

5. Δεν επιτρέπεται τροποποίηση του Οργανισμού κατά το τελευταίο εξάμηνο της θητείας των αιρετών οργάνων της περιφέρειας.»

Άρθρο 216
Αναπλήρωση Εκτελεστικού Γραμματέα – Τροποποίηση του άρθρου 242 του ν. 3852/2010

Στο άρθρο 242 του ν. 3852/2010 προστίθεται παράγραφος 9 ως εξής:

«9. Σε περίπτωση κένωσης της θέσης του Εκτελεστικού Γραμματέα, για οποιονδήποτε λόγο και μέχρι την κάλυψη της θέσης αυτής, οι αρμοδιότητες που του παρέχονται απευθείας από το νόμο και όσες του έχουν μεταβιβασθεί από τον οικείο Περιφερειάρχη ασκούνται από τον Περιφερειάρχη και τους νόμιμους αναπληρωτές του.»

Άρθρο 217
Διαδικασία πρόσληψης προσωπικού Περιφερειών – Αντικατάσταση του άρθρου 244 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 244 του ν. 3852/2010 τροποποιείται ως εξής:

«Άρθρο 244
Πρόσληψη προσωπικού – Διαδικασία προσλήψεων

1. Η πλήρωση των κενών οργανικών θέσεων του μόνιμου προσωπικού, του ειδικού επιστημονικού προσωπικού και του τεχνικού ή βοηθητικού προσωπικού, αποφασίζεται από το περιφερειακό συμβούλιο.

2. Η απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου, για την πρόσληψη, περιλαμβάνει τις οργανικές θέσεις, για τις οποίες προορίζεται το προσωπικό, τον αριθμό των προκηρυσσόμενων θέσεων κατά κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα και τα απαιτούμενα προσόντα και συνοδεύεται υποχρεωτικά από βεβαίωση της αρμόδιας υπηρεσίας της περιφέρειας ότι έχει εξασφαλιστεί η αναγκαία πίστωση για την μισθοδοσία του υπό πρόσληψη προσωπικού.

3. Η πλήρωση των κενών ή κενούμενων οργανικών θέσεων τακτικού προσωπικού όλων των κατηγοριών, κλάδων και ειδικοτήτων των Περιφερειών διενεργείται με τη διαδικασία και τα κριτήρια του άρθρου 18 του ν. 2190/1994 (Α΄ 28), όπως ισχύει. Η πλήρωση των ανωτέρω θέσεων είναι δυνατό να γίνει κατ' εφαρμογή του άρθρου 15 του ν. 2190/1994.

4. Η κίνηση της διαδικασίας πρόσληψης προϋποθέτει έγκριση της Επιτροπής της ΠΥΣ 33/2006.

5. Ο διορισμός ή η πρόσληψη ενεργείται με απόφαση του περιφερειάρχη, αφού προηγουμένως εκδοθεί απόφαση κατανομής του Υπουργού Διοικητικής Ανασυγκρότησης, σύμφωνα με το ν. 3833/2010. Περίληψη της απόφασης διορισμού δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και ανακοινώνεται στον ενδιαφερόμενο.

6. Η δοκιμαστική υπηρεσία και η μονιμοποίηση διέπονται από τις αντίστοιχες ρυθμίσεις του Υπαλληλικού Κώδικα, όπως ισχύει.

7. Για τους υπαλλήλους της περιφέρειας δεν υφίσταται κώλυμα εντοπιότητας.

Άρθρο 218
Δικηγόροι Περιφερειών

Στο ν. 3852/2010 προστίθεται άρθρο 244Α ως εξής:

«Άρθρο 244Α
Δικηγόροι Περιφερειών

1. Οι θέσεις των δικηγόρων με πάγια μηνιαία αντιμισθία συνιστώνται με τον Οργανισμό. Η πρόσληψη δικηγόρων γίνεται με σχέση έμμισθης εντολής, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Δικηγόρων όπως ισχύει, με Απόφαση περιφερειάρχη, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, σε περίληψη.

2. Για τις αμοιβές των δικηγόρων με πάγια αντιμισθία, εφαρμόζεται η παρ. 10 του άρθρου 9 του ν. 4354/2015 (Α΄ 176).

3. Οι απασχολούμενοι, σύμφωνα με τα ανωτέρω, δικηγόροι υποχρεούνται να παρέχουν τις υπηρεσίες τους στο οικείο κατάστημα της περιφέρειας για χρόνο, που ανταποκρίνεται στις εκάστοτε υπηρεσιακές συνθήκες, εφόσον δεν συντρέχει ανάγκη παράστασης ενώπιον δικαστικών ή διοικητικών αρχών.

4. Οι διατάξεις που διέπουν τους υπαλλήλους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των περιφερειών, για τη χορήγηση και διάρκεια κανονικών και αναρρωτικών αδειών, εφαρμόζονται αναλόγως και για τους δικηγόρους.

5. Για τη λύση σχέσης έμμισθης εντολής απαιτείται αιτιολογημένη απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου.

6. Οι Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού και τα νομικά πρόσωπα αυτών υποχρεούνται να παρέχουν νομική υποστήριξη στους υπαλλήλους που υπηρετούν σε αυτούς, ενώπιον των Δικα-

στηρίων ή των Δικαστικών Αρχών, σε περίπτωση διενέργειας προκαταρκτικής εξέτασης ή άσκησης ποινικής δίωξης αυτών για αδικήματα που τους αποδίδεται ότι διέπραξαν κατά την ενάσκηση των καθηκόντων τους. Η ανωτέρω νομική υποστήριξη δεν παρέχεται σε περίπτωση ποινικής δίωξης αυτών ύστερα από καταγγελία εκ μέρους της Υπηρεσίας. Η νομική εκπροσώπησή τους συντελείται από δικηγόρο του δήμου ή της περιφέρειας, ύστερα από αίτηση του υπαλλήλου προς τον οικείο δήμαρχο ή περιφερειάρχη, θετική εισήγηση της Υπηρεσίας και απόφαση της οικονομικής επιτροπής. Αν δεν υπηρετεί δικηγόρος με πάγια έμμισθη εντολή, η εκπροσώπηση γίνεται από πληρεξούσιο δικηγόρο που προσλαμβάνεται σύμφωνα με την περίπτωση ιε΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 72 και σύμφωνα με την περίπτωση ιγ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 176, αντιστοίχως. Οι ανωτέρω διατάξεις εφαρμόζονται και για τους αιρετούς των δήμων και των περιφερειών.»

Άρθρο 219
Προϊστάμενοι – τοποθετήσεις – μετακινήσεις υπαλλήλων των Περιφερειών – Αντικατάσταση του άρθρου 245 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 245 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 245
Προϊστάμενοι – Τοποθετήσεις – Μετακινήσεις

1. Η τοποθέτηση των προϊσταμένων γίνεται με πράξη του περιφερειάρχη ή του οικείου αντιπεριφερειάρχη.

2. Η τοποθέτηση των υπαλλήλων σε οργανικές μονάδες και θέσεις γίνεται με πράξη του περιφερειάρχη ή του οικείου αντιπεριφερειάρχη.

3. Μετακίνηση προϊσταμένου οργανικής μονάδας γίνεται μόνο σε θέση προϊσταμένου οργανικής μονάδας αντίστοιχου επιπέδου, με πράξη του αρμόδιου για την τοποθέτηση οργάνου.

4. Μετακίνηση υπαλλήλου σε θέση της ίδιας Διεύθυνσης γίνεται με απόφαση του προϊσταμένου της Διεύθυνσης, σε θέση άλλης διεύθυνσης της ίδιας Γενικής Διεύθυνσης, με απόφαση του προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης, και σε θέση άλλης Γενικής Διεύθυνσης με απόφαση του περιφερειάρχη ή του οικείου αντιπεριφερειάρχη. Η μετακίνηση γίνεται πάντοτε σε θέση της ίδιας κατηγορίας και κλάδου και εφόσον για την κάλυψή της απαιτούνται τα ίδια τυπικά προσόντα που απαιτούνται για τη θέση από την οποία γίνεται. Μετακίνηση προϊσταμένων γίνεται σε αντίστοιχης βαθμίδας οργανική μονάδα.

5. Η μετακίνηση υπαλλήλου σε οργανική μονάδα άλλης περιφερειακής ενότητας από αυτήν στην οποία ανήκει η οργανική του θέση επιτρέπεται μόνο για λόγους εξαιρετικής υπηρεσιακής ανάγκης, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του αρμόδιου προς διορισμό οργάνου, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του οικείου Υπηρεσιακού Συμβουλίου. Για τη λήψη της απόφασης του προηγούμενου εδαφίου, καθώς και για την επιλογή του μετακινούμενου υπαλλήλου, λαμβάνονται υπόψη, εκτός από τις εξυπηρετούμενες υπηρεσιακές ανάγκες και κριτήρια κοινωνικά, όπως η οικογενειακή κατάσταση, η κατάσταση της υγείας του μετακινούμενου υπαλλήλου ή η συνυπηρέτηση συζύγου.»

ΤΜΗΜΑ Β΄
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ Τ.Α.

Άρθρο 220
Ρυθμίσεις ειδικών θεμάτων σχετικών με τη λύση επιχειρήσεων Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού

1. Στην υποπερίπτωση ββ΄ της περίπτωσης γ΄ της παρ. 9 του άρθρου 109 του ν. 3852/2010 (Α΄ 87), η ημερομηνία «31.10.2017» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «31.10.2018».

2. Στην περίπτωση α΄ της παρ. 2 του άρθρου 15 του ν. 4483/2017 (Α΄ 107) η ημερομηνία «31.10.2017» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «31.10.2018».

3. Στο άρθρο 15 του ν. 4483/2017 (Α΄ 107) προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:

«5.α. Αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες περιφερειών, με μοναδικό μέτοχο την οικεία περιφέρεια, οι οποίες ασκούν επιχειρηματική - οικονομική δραστηριότητα και δεν έχουν λυθεί μέχρι την δημοσίευση του παρόντος, αν και συντρέχουν σε αυτές οι προϋποθέσεις της παρ. 9 του άρθρου 194 του ν. 3852/2010, λύονται, τίθενται υπό εκκαθάριση και εκκαθαρίζονται κατ' εξαίρεση των σχετικών διατάξεων του ν. 4548/2018 (Α΄ 104), με απόφαση του οικείου περιφερειακού συμβουλίου, που λαμβάνεται εντός οκτώ (8) μηνών από την ισχύ του παρόντος, με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του. Περίληψη της απόφασης δημοσιεύεται στο Φύλλο της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως. Με την ίδια απόφαση ορίζεται εκκαθαριστής και καθορίζονται η διαδικασία, οι υποχρεώσεις, τα δικαιώματα, ο χρόνος ολοκλήρωσης της εκκαθάρισης, η αμοιβή του εκκαθαριστή και κάθε άλλη λεπτομέρεια για τη διενέργεια της εκκαθάρισης.

β. Τα πάσης φύσεως δικαιώματα (εμπράγματα, ενοχικά, συμμετοχές, παραχωρήσεις και μισθώσεις επί της κινητής ή ακίνητης περιουσίας και οι πάσης φύσεως απαιτήσεις) μεταβιβάζονται αυτοδικαίως στην Περιφέρεια, η οποία συνεχίζει και τις εκκρεμείς δίκες, χωρίς να απαιτείται οποιαδήποτε άλλη διατύπωση για τη συνέχισή τους. Για την ολοκλήρωση της μεταβίβασης των εμπραγμάτων δικαιωμάτων, γίνεται ατελώς η μεταγραφή της απόφασης του περιφερειακού συμβουλίου και του Φύλλου της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως στο οποίο έχει δημοσιευτεί περίληψή της.

γ. Τα έργα, δράσεις και προγράμματα, συγχρηματοδοτούμενα ή χρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή άλλους διεθνείς οργανισμούς ή εθνικούς πόρους, τα οποία έχουν αναληφθεί και υλοποιούνται από τις άνω επιχειρήσεις, καθώς και οι εκκρεμείς διαδικασίες ανάθεσης και εκτέλεσης συμβάσεων έργων, προμηθειών, παροχής υπηρεσιών που σχετίζονται με τις αρμοδιότητες των επιχειρήσεων, δύναται να συνεχίζονται από την οικεία περιφέρεια μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας εκκαθάρισης. Στο εξής, την οικονομική και επιχειρηματική δραστηριότητα της λυθείσας εταιρείας αναλαμβάνει νομικό πρόσωπο σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 194 του ν. 3852/2010 (Α΄87), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

δ. Οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 15 του ν. 4483/2017 εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις της παραγράφου αυτής.

4. Στην υποπερίπτωση ββ΄ της περίπτωσης γ΄ της παρ. 9 του άρθρου 109 του ν. 3852/2010 (Α΄ 87), προστίθεται μετά το δεύτερο εδάφιο, νέο εδάφιο, ως εξής:

«Αν μέτοχος είναι αγροτικός συνεταιρισμός, ο οποίος κατέχει έως το πέντε τοις εκατό (5%) του μετοχικού κεφαλαίου της επιχείρησης και υπάρχει αδυναμία εκ μέρους του, να αναλάβει τις αναλογούσες σε αυτόν οφειλές, δύναται ο δήμος ή η περιφέρεια που κατέχει την πλειοψηφία των μετοχών της λυθείσας επιχείρησης, με αιτιολογημένη απόφαση του οικείου δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, να βεβαιώσει την ως άνω αδυναμία και να αναλάβει το σύνολο των οφειλών που αναλογούν στο συνεταιρισμό.»

Άρθρο 221
Τροποποίηση του άρθρου 1 παρ. 2 περίπτωση 7 του ν. 3852/2010 (Α΄ 87)

1. Το άρθρο 1 παρ. 2 περίπτωση 7 (Νομός Βοιωτίας) Α.1 του ν. 3852/2010 (Α΄ 87), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 115 του ν. 4316/2014 (Α΄ 270), αντικαθίσταται ως εξής:

«Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Τανάγρας με έδρα το Σχηματάρι αποτελούμενος από τους Δήμους: α. Σχηματαρίου, β. Οινοφύτων, γ. Τανάγρας, δ. Δερβενοχωρίων, οι οποίοι καταργούνται, καθώς και τη Δημοτική Ενότητα Δηλεσίου, αποτελούμενη από τους οικισμούς Δήλεσι της Δημοτικής Ενότητας Οινοφύτων και Πλάκας Δηλεσίου της Δημοτικής Ενότητας Σχηματαρίου, οι οποίες αποτελούν Κοινότητες με βάση το μόνιμο πληθυσμό της τελευταία απογραφής του πληθυσμού, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 2.»

2. Ως προς την εφαρμογή διατάξεων νόμων και κανονιστικών πράξεων της διοίκησης, η Δημοτική Ενότητα Δηλεσίου θεωρείται καταργημένος, σύμφωνα με το ν. 3852/ 2010, δήμος.

3. Στο άρθρο 1 παρ. 2 περίπτωση 45 (Νομός Τρικάλων) Α.4 του ν. 3852/2010 (Α΄ 87) οι λέξεις «Δήμος Καλαμπάκας» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Δήμος Μετεώρων».

4. Στο άρθρο 1 παρ. 2 περ. 46 (Νομός Φθιώτιδας) Α.4 του ν. 3852/2010 (Α΄ 87) οι λέξεις «Δήμος Μώλου-Αγίου Κωνσταντίνου» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Δήμος Καμένων Βούρλων».

Άρθρο 222
Τροποποίηση του άρθρου 3 παρ. 1 του ν. 25/1975 (Α΄ 74)

1. Τα δύο τελευταία εδάφια της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 25/1975 (Α΄ 74), όπως αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 5 του ν. 3345/2005 (Α΄138), αντικαθίστανται ως εξής:

«Ακίνητα, στα οποία διακόπτεται η ηλεκτροδότηση, απαλλάσσονται από την καταβολή ενιαίου ανταποδοτικού τέλους καθαριότητας και φωτισμού, από την ημερομηνία υποβολής δήλωσης του ιδιοκτήτη τους ή του νόμιμου εκπροσώπου αυτού προς τον οικείο δήμο ότι δεν ηλεκτροδοτούνται και ότι δεν πρόκειται να χρησιμοποιηθούν.

Μέχρι την υποβολή της ανωτέρω δήλωσης, τα τέλη οφείλονται ανά κατηγορία ακινήτου και καταβάλλονται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 21 του από 24.9/20.10.1958 β.δ. (Α΄ 171).

Εάν, παρά την υποβολή της δήλωσης διαπιστωθεί ηλεκτροδότηση ή χρήση του ακινήτου, επιβάλλεται σε βάρος του υπόχρεου το τέλος που αναλογεί από το χρόνο απαλλαγής και ισόποσο πρόστιμο.»

2. Οφειλές από τέλη καθαριότητας και φωτισμού, που αντιστοιχούν σε χρονικό διάστημα μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, κατά το οποίο είχε διακοπεί η ηλεκτροδότηση ενός ακινήτου, σύμφωνα με βεβαίωση του αρμόδιου διαχειριστή δικτύου και αυτό δεν χρησιμοποιούταν, σύμφωνα με υπεύθυνη δήλωση του ιδιοκτήτη ή του νόμιμου εκπροσώπου του, διαγράφονται ή παραλείπεται η βεβαίωσή τους. Εφόσον η ανωτέρω υπεύθυνη δήλωση δεν έχει υποβληθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, υποβάλλεται μέσα σε έξι (6) μήνες από αυτήν. Ποσά που έχουν καταβληθεί δεν αναζητούνται.

Άρθρο 223
Τροποποίηση του άρθρου 99 του ν. 4483/2017

Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 99 του ν. 4483/2017 (Α΄ 107) αντικαθίσταται ως εξής:

«Το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται και σε μετατάξεις ή μεταφορές υπαλλήλων που διενεργήθηκαν σε Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού, σύμφωνα με τα άρθρα 74, 78, 181 και 182 του ν. 3584/2007 (Α΄ 143), 246 του ν. 3852/2010 (Α΄ 87) και 9 παρ. 18 του ν. 4057/2012 (Α΄ 54), εκτός αυτών περί ενδοαυτοδιοικητικής κινητικότητας. Η εξαίρεση από την περικοπή της υπερβάλλουσας μείωσης, σύμφωνα με τα προηγούμενα εδάφια, ισχύει αναδρομικά από την έναρξη ισχύος των διατάξεων, σύμφωνα με τις οποίες επήλθε, ανά περίπτωση, η περικοπή.»

Άρθρο 224
Αστυνόμευση και καθαρισμός ρεμάτων και απαλλοτριώσεων χώρων παρά τα ρέματα

1. Η περίπτωση 4 της παρ. Ε΄ του άρθρου 204 του ν. 3852/2010 καταργείται.

2. Η περίπτωση θ΄ της παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 4071/2012 καταργείται.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟ ΤΟΥ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ (ΦΟΔΣΑ) ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Άρθρο 225
Διαχείριση των στερεών αποβλήτων στους δήμους της ηπειρωτικής χώρας

1. Οι δήμοι των περιφερειών της ηπειρωτικής χώρας, πλην της περιφέρειας Αττικής, συνιστούν Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦΟΔΣΑ) είτε ως νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου με τη μορφή συνδέσμου είτε ως επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας του άρθρου 236 του παρόντος, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του παρόντος και με το άρθρο 245.

2. Οι ΦΟΔΣΑ, ανεξαρτήτως νομικής μορφής, έχουν κοινωφελή και μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα, ανεξαρτήτως νομικής μορφής και λειτουργούν χάριν του δημοσίου συμφέροντος.

3. Σε κάθε περιφέρεια μπορεί να λειτουργούν ένας έως και τρεις ΦΟΔΣΑ, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

α) Έχει ληφθεί απόφαση των δημοτικών συμβουλίων των δήμων – μελών του ΦΟΔΣΑ, με απόλυτη πλειοψηφία των μελών. Η απόφαση πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τη νομική μορφή, τη χρονική διάρκεια, την έδρα και τον αριθμό των εκπροσώπων του κάθε δήμου στο όργανο διοίκησης του ΦΟΔΣΑ.

β) Σε κάθε ΦΟΔΣΑ συμμετέχουν, πλέον του ενός δήμοι, όμοροι και ανήκοντες είτε στην ίδια Περιφερειακή Ενότητα είτε σε διαφορετικές αλλά όμορες, Περιφερειακές Ενότητες της ίδιας περιφέρειας.

γ) Κάθε δήμος συμμετέχει σε έναν μόνο ΦΟΔΣΑ.

δ) Εντός των διοικητικών ορίων ενός από τους δήμους – μέλη του οικείου ΦΟΔΣΑ έχει προβλεφθεί τουλάχιστον ένας χώρος υγειονομικής ταφής (ΧΥΤΑ) αποβλήτων και τουλάχιστον μία μονάδα μηχανικής – βιολογικής επεξεργασίας αποβλήτων ή άλλο έργο ή υποδομή, ώστε να ολοκληρώνεται εντός των ορίων του ΦΟΔΣΑ η διαχείριση των αποβλήτων, σύμφωνα με το οικείο Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων, που προβλέπεται στην παρ. 2 του άρθρου 35 του ν. 4042/2012 (Α΄24) (ΠΕΣΔΑ).

4. Στις περιφέρειες μέσα στις οποίες, μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος, υφίσταται ή συσταθεί ένας, μόνον, ΦΟΔΣΑ, που πληροί τις προυποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου, προκειμένου να συσταθεί δεύτερος ή τρίτος ΦΟΔΣΑ, πέραν των προϋποθέσεων της παραγράφου 3, απαιτείται να συντρέχουν σωρευτικά και οι εξής:

α) σύμφωνη γνώμη του αρμοδίου οργάνου διοίκησης του υφιστάμενου «ΦΟΔΣΑ»,

β) μελέτη σκοπιμότητας και οικονομικοτεχνική μελέτη βιωσιμότητας, οι οποίες εκπονούνται με μέριμνα των δήμων που επιθυμούν τη σύσταση δεύτερου ή και τρίτου ΦΟΔΣΑ και εγκρίνονται από τα οικεία δημοτικά συμβούλια. Στην οικονομικοτεχνική μελέτη περιλαμβάνεται υποχρεωτικά ο τρόπος κατανομής των περιουσιακών στοιχείων του υφιστάμενου ΦΟΔΣΑ.

5. Οι προϋποθέσεις της παραγράφου 4 απαιτείται να συντρέχουν και για τις περιφέρειες όπου έχει συσταθεί «Περιφερειακός ΦΟΔΣΑ», σύμφωνα με το άρθρο 13 του ν. 4071/2012 και έχει δημοσιευθεί, σύμφωνα με το άρθρο 16 του ν. 4071/2012, απόφαση συγχώνευσης του συνόλου των φορέων που ασκούσαν αρμοδιότητες ΦΟΔΣΑ.

6. ΦΟΔΣΑ με τη νομική μορφή του συνδέσμου, μπορεί να μετατραπεί σε ανώνυμη εταιρεία του άρθρου 265 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, ο οποίος κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3463/2006 (Α΄114) και αντίστοιχα ΦΟΔΣΑ που έχει τη μορφή από Α.Ε. του άρθρου 265 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, ο οποίος κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3463/2006 μπορεί να μετατραπεί σε σύνδεσμο, εφόσον τούτο αποφασισθεί από τα δημοτικά συμβούλια των δήμων - μελών του που εκπροσωπούν ποσοστό εξήντα τοις εκατό (60%) του πληθυσμού του συνόλου των δήμων – μελών. Η απόφαση κάθε δημοτικού συμβουλίου λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του.

Το νομικό πρόσωπο με τη νέα νομική μορφή, είτε αυτό έχει τη νομική μορφή του συνδέσμου είτε της επιχείρησης Ο.Τ.Α. με τη μορφή της Α.Ε., καθίσταται από το χρόνο σύστασης του καθολικός διάδοχος σε όλη την κινητή και ακίνητη περιουσία του νομικού προσώπου και υπεισέρχεται, αυτοδικαίως, σε όλα τα δικαιώματα και υποχρεώσεις. Εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται χωρίς καμία διατύπωση από το διάδοχο νομικό πρόσωπο και χωρίς να απαιτείται πράξη συνέχισης.

Για τη μεταβολή της νομικής μορφής των ΦΟΔΣΑ, που συνιστώνται, το πρώτον, μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος, πρέπει να παρέλθει μία πλήρης δημοτική θητεία πλέον της τρέχουσας.

Το μόνιμο και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικό των ΦΟΔΣΑ που μετατρέπονται, συμπεριλαμβανομένων και όσων απασχολούνται με σχέση έμμισθης εντολής, μεταφέρεται αυτοδικαίως στον ΦΟΔΣΑ που προκύπτει από τη μετατροπή, από το χρόνο σύστασης του νομικού προσώπου με τη νέα νομική μορφή και κατατάσσεται σε αντίστοιχες θέσεις του οικείου ΟΕΥ ή κανονισμού προσωπικού, που συνιστώνται σύμφωνα με το άρθρο 241 του παρόντος, κατά κατηγορία/ εκπαιδευτική βαθμίδα και κλάδο/ ειδικότητα ή έμμισθη εντολή. Αν στον οικείο ΟΕΥ ή κανονισμό δεν υπάρχουν κενές θέσεις, αυτές δημιουργούνται με τροποποίησή του μέσα σε προθεσμία έξι (6) μηνών από τη μετατροπή. Το προσωπικό εξακολουθεί να διέπεται από το ασφαλιστικό καθεστώς κύριας, επικουρικής ασφάλισης, πρόνοιας και υγειονομικής περίθαλψης, καθώς και από το συνταξιοδοτικό καθεστώς, που υπαγόταν πριν από τη μετατροπή, η δε προηγούμενη απασχόλησή του αναγνωρίζεται ως προϋπηρεσία με κάθε έννομη συνέπεια. Το μόνιμο προσωπικό, εξακολουθεί να διέπεται, ως προς τα δικαιώματα και τις υπηρεσιακές μεταβολές του, από τις διατάξεις στις οποίες υπαγόταν πριν από τη μετατροπή. Συμβάσεις ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου ή μίσθωσης έργου που βρίσκονται σε ισχύ συνεχίζονται από το νέο φορέα μέχρι τη λήξη τους.

Προκηρυσσόμενες θέσεις των ΦΟΔΣΑ που μετατρέπονται, μεταφέρονται στο φορέα που προκύπτει από τη μετατροπή, ο οποίος συνεχίζει τη διαδικασία πρόσληψης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Στην περίπτωση μετατροπής ανώνυμης εταιρείας σε σύνδεσμο, η διαπιστωτική πράξη της αυτοδίκαιης μεταφοράς του προσωπικού εκδίδεται από το αρμόδιο προς διορισμό όργανο και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, με αναδρομική ισχύ από το χρόνο σύστασης του νομικού προσώπου με τη νέα νομική μορφή. Η πράξη κατάταξης σε θέσεις, εκδίδεται από το αρμόδιο προς διορισμό όργανο και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Οι προβλεπόμενες θέσεις με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου είναι προσωποπαγείς και καταργούνται μόλις κενωθούν, με οποιονδήποτε τρόπο.

7. Στις περιφέρειες που υφίστανται ή συσταθούν πέραν του ενός ΦΟΔΣΑ, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, δύνανται να συγχωνευθούν μεταξύ τους, εφόσον τούτο αποφασισθεί από τα δημοτικά συμβούλια των δήμων - μελών τους που αντιστοιχούν σε ποσοστό εβδομήντα τοις εκατό (70%) του πληθυσμού του συνόλου των δήμων - μελών εκάστου ΦΟΔΣΑ. Η απόφαση κάθε δημοτικού συμβουλίου λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του.

Η συμμετοχή των δήμων και η συγχώνευση του ΦΟΔΣΑ σε άλλον ΦΟΔΣΑ σύμφωνα με τα ανωτέρω, διαπιστώνεται με πράξη του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης μετά την έκδοση των αντίστοιχων αποφάσεων των οικείων δημοτικών συμβουλίων.

Με την πράξη του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης διαπιστώνεται και η περιέλευση της κινητής και ακίνητης περιουσίας των συγχωνευόμενων ΦΟΔΣΑ μετά από καταγραφή των περιουσιακών τους στοιχείων, σύμφωνα με την εξής διαδικασία:

Εντός δέκα (10) ημερών από τη λήψη της απόφασης

συγχώνευσης από το σύνολο των προς συγχώνευση φορέων συνίσταται για κάθε ΦΟΔΣΑ στον οποίο συγχωνεύονται οι ΦΟΔΣΑ της παρούσας περίπτωσης Επιτροπή Καταγραφής, με σκοπό την καταγραφή της περιουσίας τους, αποτελούμενη από έναν εκπρόσωπο της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, τον πρόεδρο κάθε συγχωνευόμενου ΦΟΔΣΑ και έναν εκπρόσωπο του ΦΟΔΣΑ, στον οποίο περιέρχεται η περιουσία, με τους νόμιμους αναπληρωτές τους.

Η Επιτροπή ολοκληρώνει το έργο της καταγραφής εντός μηνός από την ημερομηνία συγκρότησής της και εντός πέντε (5) ημερών από την ολοκλήρωση της καταγραφής αποστέλλει τη σχετική έκθεση στους ΦΟΔΣΑ και στον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, για την έκδοση της πράξης συγχώνευσης και περιέλευση της κινητής και ακίνητης περιουσίας τους. Από τη δημοσίευση της ανωτέρω απόφασης, ο ΦΟΔΣΑ που προέκυψε μετά από τη διαδικασία συγχώνευσης θεωρείται καθολικός διάδοχος σε όλη την κινητή και ακίνητη περιουσία κάθε ΦΟΔΣΑ που συγχωνεύθηκε και υπεισέρχεται σε όλα τα δικαιώματα και υποχρεώσεις αυτού, συμπεριλαμβανομένων και των συμβάσεων έργου. Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται από τον ΦΟΔΣΑ που προέκυψε από τη διαδικασία συγχώνευσης χωρίς να διακόπτονται και χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικαστική πράξη συνέχισης για καθεμία από αυτές.

Για την απόδοση των περιουσιακών στοιχείων συντάσσεται σχετικό πρωτόκολλο παράδοσης - παραλαβής. Οι αποφάσεις που αφορούν ακίνητα μεταγράφονται ατελώς στα βιβλία μεταγραφών του αρμόδιου Κτηματολογικού Γραφείου.

Το μόνιμο και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικό των προς συγχώνευση ΦΟΔΣΑ με τη μορφή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, συμπεριλαμβανομένων και όσων απασχολούνται με σχέση έμμισθης εντολής, μεταφέρεται αυτοδικαίως στον ΦΟΔΣΑ που προκύπτει από τη συγχώνευση και κατατάσσεται σε αντίστοιχες οργανικές θέσεις του ΟΕΥ, που συστήνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 241 του παρόντος, κατά κατηγορία / εκπαιδευτική βαθμίδα και κλάδο / ειδικότητα. Στην περίπτωση που στον οικείο ΟΕΥ δεν υπάρχουν κενές θέσεις, αυτές δημιουργούνται με τροποποίησή του, εντός προθεσμίας έξι (6) μηνών από τη διαπιστωτική πράξη συγχώνευσης του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Οι προβλεπόμενες θέσεις με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου είναι προσωποπαγείς και καταργούνται μόλις κενωθούν με οποιονδήποτε τρόπο. Η πράξη κατάταξης του προσωπικού εκδίδεται από το αρμόδιο προς διορισμό όργανο και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Συμβάσεις ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου ή μίσθωσης έργου που βρίσκονται σε ισχύ, συνεχίζονται από το νέο φορέα μέχρι τη λήξη τους.

Το προσωπικό διέπεται από το ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό καθεστώς στο οποίο υπαγόταν πριν την κατάταξη του στον ΦΟΔΣΑ, η δε προηγούμενη απασχόλησή του αναγνωρίζεται ως προϋπηρεσία με κάθε έννομη συνέπεια.

Σε περίπτωση συγχώνευσης ΦΟΔΣΑ με τη μορφή Ν.Π.Δ.Δ. με Α.Ε., το μόνιμο και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικό μεταφέρεται, με τις θέσεις που κατέχει, στο φορέα που προκύπτει από τη συγχώνευση και διέπεται ως προς τα δικαιώματα και τις υπηρεσιακές μεταβολές του από τις διατάξεις στις οποίες υπαγόταν πριν από τη μεταφορά του. Το μεταφερόμενο προσωπικό εξακολουθεί να διέπεται από το ασφαλιστικό καθεστώς κύριας, επικουρικής ασφάλισης, πρόνοιας και υγειονομικής περίθαλψης, που υπαγόταν πριν από τη μεταφορά του.

Η προϋπηρεσία του στους υπό συγχώνευση φορείς αναγνωρίζεται, για κάθε έννομη συνέπεια.

Προκηρυσσόμενες θέσεις των ΦΟΔΣΑ που συγχωνεύονται μεταφέρονται στο φορέα που προκύπτει από τη συγχώνευση, που συνεχίζει τη διαδικασία πρόσληψης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Το προσωπικό των προς συγχώνευση ΦΟΔΣΑ με τη μορφή Α.Ε., κατατάσσεται σε αντίστοιχες οργανικές θέσεις του Εσωτερικού Κανονισμού Προσωπικού, που συστήνονται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 241 του παρόντος, κατά εκπαιδευτική βαθμίδα και ειδικότητα. Στην περίπτωση που στον οικείο Εσωτερικό Κανονισμό Προσωπικού δεν υπάρχουν κενές θέσεις, αυτές δημιουργούνται με τροποποίησή του εντός προθεσμίας έξι (6) μηνών από τη διαπιστωτική πράξη συγχώνευσης του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Η πράξη κατάταξης του προσωπικού εκδίδεται από το αρμόδιο προς διορισμό όργανο.

8. Στις περιφέρειες που, μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος υφίστανται ή συσταθούν πέραν του ενός ΦΟΔΣΑ, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, συνιστώνται υποχρεωτικά σύνδεσμοι οι οποίοι αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου των Ο.Τ.Α. α΄βαθμού, με την ονομασία «Φορείς Σχεδιασμού Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων» (εφεξής «ΦΟ.Σ.ΠΕΣΔΑ») και μέλη, το σύνολο των δήμων της οικείας περιφέρειας.

Οι ΦΟ.Σ.ΠΕΣΔΑ έχουν αποκλειστικά τις εξής αρμοδιότητες:

α) τη σύνταξη-εκπόνηση ή τροποποίηση του ΠΕΣΔΑ της παρ. 2 του άρθρου 35 του ν. 4042/2012,

β) τη συλλογή από τους ΦΟΔΣΑ της οικείας περιφέρειας πληροφοριών και στοιχείων, που επιβάλλεται από την εφαρμογή του Κανονισμού 2150/2001 για τις στατιστικές των αποβλήτων και την αποστολή τους στην αρμόδια υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού και Διαχείρισης Αποβλήτων του Υπουργείου Εσωτερικών και στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας σε εφαρμογή του άρθρου 34 του ν. 4042/2012.

Η απόφαση σύστασης του ΦΟ.Σ.ΠΕΣΔΑ, εκδίδεται από τον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης μέσα σε έξι (6) μήνες από την ολοκλήρωση των διαδικασιών σύστασης ή προσαρμογής των ΦΟΔΣΑ στις διατάξεις του παρόντος και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Στην απόφαση περιλαμβάνεται η επωνυμία του συνδέσμου, ο σκοπός, τα μέλη, ο αριθμός των αιρετών αντιπροσώπων του κάθε δήμου που συμμετέχει στο διοικητικό συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 246 του ν. 3463/2006 (Α΄ 114), η έδρα και η διάρκεια.

Έδρα του ΦΟ.Σ.ΠΕΣΔΑ ορίζεται ο δήμος στον οποίο έχει την έδρα της η οικεία περιφέρεια. Η χρονική διάρκεια λειτουργίας του ορίζεται σε τριάντα (30) έτη και μπορεί να παρατείνεται με απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ύστερα από γνώμη του διοικητικού συμβουλίου του συνδέσμου.

Μέσα σε έναν (1) μήνα από τη δημοσίευση της ανωτέρω απόφασης, τα δημοτικά συμβούλια των δήμων που συμμετέχουν στο ΦΟ.Σ.ΠΕΣΔΑ, εκλέγουν τους αντιπρο-

σώπους τους στο διοικητικό συμβούλιο. Ακολούθως, το διοικητικό συμβούλιο συγκροτείται σε σώμα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 246 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν.3463/2006). Το διοικητικό συμβούλιο του ΦΟ.Σ.ΠΕΣΔΑ νομίμως συγκροτείται μετά την πάροδο δεκαπέντε (15) ημερών από τη λήξη της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του τελευταίου εδαφίου της παρ. 6 του άρθρου 246 του ν. 3463/2006.

Όργανα διοίκησης του ΦΟ.Σ.ΠΕΣΔΑ, είναι το διοικητικό συμβούλιο και ο πρόεδρός του. Ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου έχει τις εξής αρμοδιότητες:

α) εκπροσωπεί το ΦΟ.Σ.ΠΕΣΔΑ στα δικαστήρια και σε κάθε δημόσια αρχή,

β) εκτελεί τις αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου,

γ) συγκαλεί και προεδρεύει του διοικητικού συμβουλίου και συντονίζει την υλοποίηση των αποφάσεών του,

δ) προϊσταται των υπηρεσιών του ΦΟ.Σ.ΠΕΔΣΑ και εκδίδει τις πράξεις που προβλέπουν οι σχετικές διατάξεις για το διορισμό, τις κάθε είδους υπηρεσιακές μεταβολές και την άσκηση του πειθαρχικού ελέγχου,

ε) υπογράφει τις συμβάσεις που συνάπτει ο ΦΟ.Σ.ΠΕΔΣΑ,

στ) συνιστά ομάδες εργασίας και ομάδες διοίκησης έργου από μέλη του διοικητικού συμβουλίου, υπαλλήλους του ΦΟ.Σ.ΠΕΔΣΑ ή ιδιώτες για τη μελέτη και επεξεργασία θεμάτων του ΦΟ.Σ.ΠΕΔΣΑ, καθορίζοντας τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας τους,

ζ) αναθέτει, χωρίς αμοιβή, την εποπτεία και το συντονισμό συγκεκριμένων δράσεων του ΦΟ.Σ.ΠΕΔΣΑ σε μέλη του διοικητικού συμβουλίου,

η) ασκεί τις αρμοδιότητες που του ανατίθενται από το νόμο ή άλλες κανονιστικές πράξεις, καθώς και από αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου.

Ο πρόεδρος του ΦΟ.Σ.ΠΕΣΔΑ με απόφασή του, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να μεταβιβάζει αρμοδιότητές του στον Αντιπρόεδρο και σε μέλη του διοικητικού συμβουλίου, καθώς και να παρέχει εξουσιοδότηση υπογραφής σε προϊσταμένους ή υπαλλήλους του συνδέσμου. Ο Πρόεδρος αναπληρώνεται στα καθήκοντά του από τον Αντιπρόεδρο, όταν απουσιάζει ή κωλύεται.

Το διοικητικό συμβούλιο του ΦΟ.Σ.ΠΕΣΔΑ ασκεί κάθε αρμοδιότητα του συνδέσμου εκτός από εκείνες που ανήκουν στον Πρόεδρο. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας μπορεί να καθορίζονται θέματα οργάνωσης, διοίκησης και λειτουργίας των ΦΟ.Σ.ΠΕΣΔΑ, οι κυρώσεις και η διαδικασία επιβολής τους σε περίπτωση μη λήψης των σχετικών αποφάσεων από τα οικεία δημοτικά συμβούλια και το Δ.Σ. του συνδέσμου, καθώς και κάθε άλλο ειδικότερο θέμα. Για τα λοιπά θέματα που αφορούν στη διοίκηση και λειτουργία του ΦΟ.Σ.ΠΕΣΔΑ εφαρμόζονται αναλόγως, οι περί συνδέσμων διατάξεις του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006).

9. Για θέματα που διέπουν τη σύσταση και λειτουργία των ΦΟΔΣΑ και ΦΟ.Σ.ΠΕΣΔΑ που λειτουργούν με τη μορφή συνδέσμου και δεν ρυθμίζονται από τις διατάξεις του παρόντος, εφαρμόζονται οι, περί συνδέσμων, διατάξεις του ν. 3463/2006.

Άρθρο 226
Διαχείριση των στερεών αποβλήτων στα νησιά

1. Στα νησιά οι αρμοδιότητες του άρθρου 227 ασκούνται από τις υπηρεσίες των δήμων. Οι ΦΟΔΣΑ νήσων και νομικά πρόσωπα που ασκούν αρμοδιότητες ΦΟΔΣΑ και έχουν συσταθεί έως την 1.1.2013 και λειτουργούν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, καταργούνται ή λύονται και το προσωπικό μεταφέρεται αυτοδικαίως στους οικείους δήμους, με την επιφύλαξη της παραγράφου 3.

2. Για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του άρθρου 227, οι οικείοι δήμοι δύναται να συνάπτουν συμβάσεις διαδημοτικής συνεργασίας του άρθρου 99 του ν. 3852/2010 ή προγραμματικές συμβάσεις του άρθρου 100 του ν. 3852/2010 με γειτονικούς νησιωτικούς δήμους.

3. Για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του άρθρου 227, οι ΦΟΔΣΑ που έχουν συσταθεί από περισσότερους του ενός νησιωτικούς δήμους, δύνανται να συνεχίζουν τη λειτουργία τους ως έχει ή να καταργηθούν ή λυθούν με απόφαση του αρμοδίου οργάνου διοίκησης εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος. Σε περίπτωση μη λήψης της απόφασης του προηγούμενου εδαφίου, με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης εκδίδεται διαπιστωτική πράξη περί συνέχισης της λειτουργίας των ΦΟΔΣΑ.

4. Οι ΦΟΔΣΑ με μέλος έναν μόνο δήμο, καταργούνται ή λύονται και οι αρμοδιότητές τους μεταφέρονται και ασκούνται από τις υπηρεσίες του οικείου δήμου. Με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης συνιστάται μέσα σε προθεσμία ενός (1) μηνός από την έναρξη ισχύος του παρόντος, Επιτροπή Καταγραφής των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων του καταργούμενου ή υπό λύση νομικού προσώπου, αποτελούμενη από έναν εκπρόσωπο της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, τον Πρόεδρο του καταργούμενου ή υπό λύση ΦΟΔΣΑ και έναν εκπρόσωπο του δήμου στον οποίο μεταφέρονται οι αρμοδιότητες, με τους νόμιμους αναπληρωτές τους.

Η Επιτροπή ολοκληρώνει το έργο της καταγραφής μέσα σε προθεσμία ενός (1) μηνός από την ημερομηνία σύστασής της και αποστέλλει τη σχετική έκθεση μέσα σε πέντε (5) ημέρες στον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ο οποίος εκδίδει αμελλητί διαπιστωτική πράξη κατάργησης ή λύσης των νομικών προσώπων και περιέλευσης της κινητής και ακίνητης περιουσίας που περιέρχεται στον οικείο δήμο. Η απόφαση αυτή δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Από τη δημοσίευση της απόφασης αυτής ο δήμος καθίσταται διάδοχος του νομικού προσώπου που καταργείται ή λύεται και υπεισέρχεται σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις αυτού.

Οι δήμοι, και σε περίπτωση που καθολικοί διάδοχοι είναι περισσότεροι του ενός δήμοι, ο μεγαλύτερος σε πληθυσμό, αναλαμβάνει την ευθύνη για τη διαφύλαξη και τη διαχείριση του τυχόν υπάρχοντος αρχείου.

Για την απόδοση των περιουσιακών στοιχείων συντάσσεται πρωτόκολλο παράδοσης-παραλαβής. Εκκρεμείς δίκες που υφίστανται κατά την κατάργηση των ΦΟΔΣΑ συνεχίζονται από τον οικείο δήμο χωρίς να διακόπτονται και χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικαστική πράξη συνέχισης για καθεμία από αυτές.

5. Στην περίπτωση της παραγράφου 3, με την απόφα-

ση του διοικητικού συμβουλίου του νομικού προσώπου περί κατάργησης ή λύσης αυτού, ορίζεται ορκωτός ελεγκτής-λογιστής ο οποίος διενεργεί την απογραφή – καταγραφή και αποτίμηση των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων του νομικού προσώπου. Ο ορκωτός ελεγκτής-λογιστής ολοκληρώνει το έργο της απογραφής μέσα σε προθεσμία έξι (6) μηνών από την ημερομηνία ορισμού του.

6. Τα θέματα τα σχετικά με την κατανομή του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, καθώς και κάθε άλλη έννομη σχέση ρυθμίζονται με απόφαση του αρμοδίου οργάνου διοίκησης των υπό κατάργηση ή λύση ΦΟΔΣΑ ως εξής:

α) Τα ακίνητα και κάθε εμπράγματο δικαίωμα επί των ακινήτων περιέρχονται στο δήμο στα διοικητικά όρια εντός του οποίου βρίσκονται. Διαφορές που προκύπτουν στην αξία αυτών κατά την αποτίμηση λαμβάνονται υπόψη στην κατανομή των υπολοίπων στοιχείων του ενεργητικού ή των υποχρεώσεων, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην περίπτωση β΄. Αν τα στοιχεία αυτά δεν επαρκούν, το υπόλοιπο της διαφοράς καλύπτεται με αποδόσεις σε χρήμα από τον ωφελούμενο δήμο.

β) Για την περιέλευση των λοιπών στοιχείων του ενεργητικού, των υποχρεώσεων, καθώς και κάθε άλλης έννομης σχέσης των καταργούμενων ή υπό λύση νομικών προσώπων λαμβάνονται υπόψη, κατά τη σύνταξη της σχετικής εκθέσεως του ορκωτού ελεγκτή- λογιστή, για μεν τους ΦΟΔΣΑ που λειτουργούν με την μορφή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου το ύψος των εισφορών των μελών τους, για δε τους ΦΟΔΣΑ που λειτουργούν με την μορφή νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου το ποσοστό συμμετοχής των μελών στο μετοχικό τους κεφάλαιο, καθώς και κάθε άλλο πρόσφορο στοιχείο.

Η έκθεση απογραφής-καταγραφής και αποτίμησης και η απόφαση κατανομής των περιουσιακών στοιχείων της επόμενης παραγράφου αποστέλλεται στον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ο οποίος εκδίδει αμελλητί διαπιστωτική πράξη κατάργησης ή λύσης των νομικών προσώπων και περιέλευσης της κινητής και ακίνητης περιουσίας που περιέρχεται στους οικείους δήμους. Η απόφαση αυτή δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Από τη δημοσίευση της απόφασης αυτής, οι δήμοι καθίστανται καθολικοί διάδοχοι της κινητής και ακίνητης περιουσίας του νομικού προσώπου που καταργείται ή λύεται και υπεισέρχονται, κατά το αντίστοιχο μέρος, σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις αυτού, ενεχόμενοι εις ολόκληρον. Οι δήμοι, και σε περίπτωση που καθολικοί διάδοχοι είναι περισσότεροι του ενός δήμοι, ο μεγαλύτερος σε πληθυσμό, αναλαμβάνει την ευθύνη για την διαφύλαξη και τη διαχείριση του τυχόν υπάρχοντος αρχείου.

Για την απόδοση των περιουσιακών στοιχείων συντάσσεται πρωτόκολλο παράδοσης-παραλαβής. Εκκρεμείς δίκες που υφίστανται κατά την κατάργηση των ΦΟΔΣΑ συνεχίζονται από τους οικείους δήμους χωρίς να διακόπτονται και χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικαστική πράξη συνέχισης για καθεμία από αυτές.

7. Η απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης και απόσπασμα της έκθεσης απογραφής, που περιγράφει τα ακίνητα που αποκτώνται κατά κυριότητα, καθώς και τα λοιπά εμπράγματα δικαιώματα επί των ακινήτων, καταχωρίζεται ατελώς στα οικεία βιβλία του υποθηκοφυλακείου ή κτηματολογικού γραφείου.

8. Η αμοιβή του ορκωτού ελεγκτή-λογιστή βαρύνει τον προϋπολογισμό των νομικών προσώπων που καταργούνται.

9. Στις περιπτώσεις λύσης νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου δεν ακολουθεί στάδιο εκκαθάρισης.

10. Μέχρι τη δημοσίευση της απόφασης του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, οι ΦΟΔΣΑ που είχαν συσταθεί είτε ως νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου είτε ως νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου συνεχίζουν να ασκούν τις αρμοδιότητες που ασκούσαν πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

11. Στις νησιωτικές περιφέρειες, πλην της Περιφέρειας Κρήτης, συνιστάται υποχρεωτικά Φορέας Σχεδιασμού ΠΕΣΔΑ (ΦΟ.Σ.ΠΕΣΔΑ), σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 225 του παρόντος.

12. Για τα νησιά που βρίσκονται εντός των διοικητικών ορίων ηπειρωτικής περιφέρειας, πλην της Περιφερειας Αττικής, το ΠΕΣΔΑ συντάσσεται, εκπονείται και τροποποιείται από τους ΦΟΔΣΑ ή ΦΟ.Σ.ΠΕΣΔΑ των οικείων περιφερειών που έχουν την αρμοδιότητα σύνταξης, εκπόνησης και τροποποίησής του. Για τη λήψη των σχετικών αποφάσεων, οι νησιωτικοί Ο.Τ.Α. συμμετέχουν στα διοικητικά όργανα του ΦΟΔΣΑ ή ΦΟ.Σ.ΠΕΣΔΑ, σύμφωνα με τις διατάξεις του παροντος. Οι δήμοι του προηγούμενου εδαφίου μπορεί να επιλέξουν την ένταξή τους στους ΦΟΔΣΑ του άρθρου 225.

Άρθρο 227
Αρμοδιότητες ΦΟΔΣΑ

1. Οι ΦΟΔΣΑ είναι αποκλειστικά αρμόδιοι για:

Την υλοποίηση μέτρων και έργων που προωθούν την ιεράρχηση των δράσεων και των εργασιών διαχείρισης σύμφωνα με το αρθρο 29 του ν.4042/2012 (Α΄24) και σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο οικείο ΠΕΣΔΑ.

Ειδικότερα είναι αρμόδιοι για:

α. Την εκπόνηση προγραμμάτων πρόληψης-μείωσης παραγωγής αποβλήτων.

β. Την κατασκευή και λειτουργία εγκαταστάσεων επεξεργασίας στερεών αποβλήτων και σταθμών μεταφόρτωσης, σύμφωνα με το οικείο ΠΕΣΔΑ, πλην αυτών που υλοποιούνται από τους Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού, σύμφωνα με το άρθρο 228 του παρόντος. Είναι δυνατόν να μην γίνονται αποδεκτά απόβλητα, εξαιρουμένων των αστικών, τα οποία λόγω της σύνθεσης, του είδους ή της ποιότητας και ποσότητάς τους δεν καθιστούν με τις υπάρχουσες δυνατότητες εφικτή την επεξεργασία των αποβλήτων αυτών.

γ. Την υγειονομική ταφή της περίπτωσης ζ΄ και τη λειτουργία χώρων της περίπτωσης η΄ του άρθρου 2 της Η.Π29407/3508/2002 απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Υγείας και Πρόνοιας (Β΄1572) για τα αστικά απόβλητα, με δυνατότητα αποδοχής και λοιπών στερεών μη επικινδύνων, καθώς και επικινδύνων αποβλήτων.

δ. Τη μηχανική - βιολογική επεξεργασία σύμμεικτων αστικών αποβλήτων, της παρ.5 του άρθρου 1 της οικ.56366/4351/2014 κοινής απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (Β΄ 3339).

ε. Τη μηχανική - βιολογική επεξεργασία σύμμεικτων αστικών αποβλήτων, της παρ.5 του άρθρου 1 της υ.α. οικ.56366/4351 (Β΄ 3339).

στ. Την επιστημονική και τεχνική υποστήριξη των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού στο σχεδιασμό, την υλοποίηση και τη δημιουργία δράσεων και έργων.

ζ. Την παρακολούθηση και εξειδίκευση της υλοποίησης των στόχων και των δράσεων του ΠΕΣΔΑ.

η. Την παρακολούθηση της παραγωγής και διαχείρισης των αποβλήτων στην περιοχή ευθύνης τους μέσω του Ηλεκτρονικού Μητρώου Αποβλήτων (ΗΜΑ) της κοινής υπουργικής απόφασης 43942/4026/2016 (Β΄ 2992).

θ. Την εκπόνηση του επιχειρησιακού σχεδίου δράσης και τον προσδιορισμό της τιμολογιακής πολιτικής προς τους Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού, σε ετήσια βάση.

ι. Τη συλλογή των στοιχείων που επιβάλλεται σε εφαρμογή του Κανονισμού ΕΚ 2150/2002 του Ευρωπαικού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης 2002 για τις στατιστικές των αποβλήτων (ΕΕ L 332/9.12.2002) και την αποστολή αυτών στην αρμόδια υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού και Διαχείρισης Αποβλήτων του Υπουργείου Εσωτερικών και στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και στο νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου της παραγράφου 8 του άρθρου 225.

ια. Την προετοιμασία των έργων και την εκπόνηση των απαραίτητων μελετών, καθώς και την υλοποίηση δράσεων για την επεξεργασία αποβλήτων της περιοχής ευθύνης τους σύμφωνα με το ΠΕΣΔΑ και την υποβολή αιτήσεων σε επιχειρησιακά προγράμματα για χρηματοδότηση ως τελικός δικαιούχος.

ιβ. Την προώθηση δράσεων και την υλοποίηση έργων που συμβάλλουν στην κυκλική οικονομία.

ιγ. Την παροχή στους Ο.Τ.Α. συνδρομής για την εξάλειψη του φαινομένου της ανεξέλεγκτης διάθεσης και την αποκατάσταση των υφιστάμενων Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Αποβλήτων (ΧΑΔΑ).

ιδ. Την τήρηση των απολογιστικών στοιχείων παραγωγής αποβλήτων της περιοχής ευθύνης τους από τους Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού και απολογιστικών στοιχείων λειτουργίας του συνόλου των έργων και εγκαταστάσεων διαχείρισης απορριμμάτων.

ιε. Τη σύνταξη ετήσιας και πενταετούς έκθεσης, στην οποία αναφέρεται ο βαθμός και ο τρόπος με τον οποίο εφαρμόστηκαν οι στόχοι και τα μέτρα του ΠΕΣΔΑ, καθώς και οι λόγοι που ενδεχομένως καθιστούν αναγκαία την αναθεώρηση του ΠΕΣΔΑ. Η ανωτέρω έκθεση κοινοποιείται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας και στη Γενική Γραμματεία Συντονισμού και Διαχείρισης Αποβλήτων του Υπουργείου Εσωτερικών.

2. Αν λειτουργεί μόνον ένας ΦΟΔΣΑ του άρθρου 225 εντός των ορίων μίας περιφέρειας, αυτός έχει την αρμοδιότητα της εκπόνησης και υλοποίησης του Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) της εν λόγω περιφέρειας, σύμφωνα με το άρθρο 35 του ν. 4042/2012.

Άρθρο 228
Αρμοδιότητες των δήμων επί Αστικών Στερεών Αποβλήτων

1. Οι Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού έχουν τις εξής αρμοδιότητες:

α. την εκπόνηση και υλοποίηση Τοπικού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΤΣΔΑ) της παρ. γ΄ του άρθρου 2 της κοινής υπουργικής απόφασης οικ.51373/4684/2015 (Β΄2706) στα διοικητικά όρια του οικείου δήμου που αποτελεί τη βάση των συμβάσεων που συνάπτει ο δήμος με Συστήματα Εναλλακτικής Διαχείρισης και άλλους φορείς διαχείρισης αποβλήτων. Το ΤΣΔΑ πρέπει να είναι σύμφωνο με το οικείο ΠΕΣΔΑ,

β. την εκπόνηση προγραμμάτων πρόληψης-μείωσης παραγωγής αποβλήτων και προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση,

γ. την οργάνωση και την εφαρμογή της διαλογής στην πηγή των αστικών αποβλήτων στα διοικητικά όριά τους συμφωνα με τα οικεία ΤΣΔΑ και ΠΕΣΔΑ,

δ. την οργάνωση και εφαρμογή χωριστής συλλογής για τέσσερα (4) τουλάχιστον διακριτά ρεύματα ανακυκλώσιμων αποβλήτων υλικών, ήτοι γυαλί, χαρτί, πλαστικά και μέταλλα από αστικά απόβλητα, οι ίδιοι ή σε συνεργασία με Συστήματα Εναλλακτικής Διαχείρισης, σε εφαρμογή των διατάξεων του ν. 2939/2001,

ε. την οργάνωση και εφαρμογή χωριστής συλλογής βιοαποβλήτων που πρέρχονται ιδίως από χώρους εστίασης, νοικοκυριά, μεγάλους παραγωγούς και πράσινα απόβλητα πάρκων και κήπων,

στ. τη συλλογή και μεταφορά των υπολειπόμενων συμμείκτων αστικών αποβλήτων και των προδιαλεγμένων ύστερα από Διαλογή στην Πηγή σε κατάλληλες υποδομές ανακύκλωσης, ανάκτησης ή διάθεσης και με την επιφύλαξη των προβλέψεων του οικείου ΠΕΣΔΑ,

ζ. την εξάλειψη της ανεξέλεγκτης διάθεσης των ΑΣΑ και η αποκατάσταση των υφισταμένων ΧΑΔΑ,

η. την ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση των δημοτών και των επιχειρήσεων που λειτουργούν στα διοικητικά τους όρια,

θ. το σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων πρόληψης-μείωσης αποβλήτων και γενικότερα μέτρων για την προώθηση της ιεράρχησης εργασιών και δράσεων διαχείρισης αποβλήτων που στοχεύουν στην ελαχιστοποίηση της τελικής διάθεσης των ΑΣΑ,

ι. με την επιφύλαξη του άρθρου 3, την προετοιμασία έργων και δράσεων του ΤΣΔΑ για την επεξεργασία των ΑΣΑ, που παράγονται στα διοικητικά τους όρια, και την υποβολή τους για χρηματοδότηση από επιχειρησιακά προγράμματα είτε ευρωπαικά προγράμματα με την ιδιότητα του τελικού δικαιούχου,

ια. την προώθηση δράσεων και η υλοποίηση έργων που συμβάλλουν στην κυκλική οικονομία.

2. Οι Ο.Τ.Α. α΄ βαθμου μπορεί να προβαίνουν:

α. στην κατασκευή και λειτουργία Πράσινων Σημείων του άρθρου 21 του ν. 4447/2016 και με την επιφύλαξη των προβλέψεων του οικείου ΠΕΣΔΑ,

β. στην υλοποίηση και λειτουργία Κέντρων Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΚΔΑΥ) μέχρι και Β΄ κατηγορίας της 4ης ομάδας «Συστήματα Περιβαλλοντικών Υποδο-

μών» της υπ' αριθμ. 37674/2016 απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και με την επιφύλαξη των προβλέψεων του οικείου ΠΕΣΔΑ,

γ. στην υλοποίηση και λειτουργία Σταθμών Μεταφόρτωσης Αποβλήτων ΣΜΑ μέχρι και Β΄ κατηγορίας της 4ης ομάδας «Συστήματα Περιβαλλοντικών Υποδομών» της υπ' αριθμ. 37674/2016 απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και με την επιφύλαξη των προβλέψεων του οικείου ΠΕΣΔΑ,

δ. στην κατασκευή και λειτουργία Μονάδων Επεξεργασίας Βιοαποβλήτων μέχρι και Β΄ κατηγορίας της 4ης ομάδας «Συστήματα Περιβαλλοντικών Υποδομών» της υπ' αριθμ. 37674/2016 απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και με την επιφύλαξη των προβλέψεων του οικείου ΠΕΣΔΑ.

Άρθρο 229
Όργανα διοίκησης ΦΟΔΣΑ με τη νομική μορφή του Συνδέσμου Ο.Τ.Α.

Όργανα διοίκησης του ΦΟΔΣΑ που έχουν τη νομική μορφή του Συνδέσμου Ο.Τ.Α. είναι το διοικητικό συμβούλιο, η εκτελεστική επιτροπή και ο πρόεδρός του.

Άρθρο 230
Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου ΦΟΔΣΑ με τη νομική μορφή του Συνδέσμου των Ο.Τ.Α.

Το διοικητικό συμβούλιο του ΦΟΔΣΑ ορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του 246 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006). Στο διοικητικό συμβούλιο συμμετέχει επιπλέον και ένας εκπρόσωπος των εργαζομένων, ο οποίος ορίζεται από την πλέον αντιπροσωπευτική συνδικαλιστική οργάνωση των εργαζομένων στον οικείο ΦΟΔΣΑ ή, εφόσον ελλείπει τέτοια, από τη Γενική Συνέλευση των εργαζομένων, με ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 3 του ν. 1767/1988 (Α΄ 63). Μη ορισμός του μέλους του προηγουμένου εδαφίου δεν κωλύει τη συγκρότηση και νόμιμη λειτουργία του οικείου Δ.Σ..

Άρθρο 231
Αρμοδιότητες Διοικητικού Συμβουλίου ΦΟΔΣΑ με τη νομική μορφή του Συνδέσμου των Ο.Τ.Α.

1. Το διοικητικό συμβούλιο είναι αρμόδιο για όλα τα θέματα που αφορούν τον ΦΟΔΣΑ, εκτός από εκείνα που εκ του νόμου ανήκουν στην αρμοδιότητα του προέδρου και της εκτελεστικής επιτροπής.

Το διοικητικό συμβούλιο είναι αποκλειστικά αρμόδιο για να: α) διαχειρίζεται την περιουσία του νομικού προσώπου, β) καθορίζει την τιμολογιακή πολιτική προς τους δήμους – μέλη του ΦΟΔΣΑ, λαμβάνοντας υπόψη όσα ορίζονται στο άρθρο 9 του ν. 2939/2001 (Α΄ 179), γ) εγκρίνει τον προϋπολογισμό και τις οικονομικές καταστάσεις του ΦΟΔΣΑ, δ) εγκρίνει το τεχνικό πρόγραμμα ε) καταρτίζει τον κανονισμό λειτουργίας του, στ) ψηφίζει τον οργανισμό εσωτερικής υπηρεσίας, ζ) γνωμοδοτεί σε δημόσιες αρχές ή αρμόδια όργανα όταν ζητούν τη γνώμη του η) λαμβάνει την απόφαση της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 4 του άρθρου 225 και θ) έχει την ευθύνη εκπόνησης, υλοποίησης και παρακολούθησης της υλοποίησης του ΠΕΣΔΑ, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 35 του ν. 4042/2012, αν είναι ο μοναδικός ΦΟΔΣΑ εντός των ορίων μιας περιφέρειας, σύμφωνα την παράγραφο 2 του άρθρου 227 του παρόντος.

2. Το διοικητικό συμβούλιο μπορεί με απόφασή του, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, να μεταβιβάζει στην εκτελεστική επιτροπή, στον πρόεδρο ή στον αντιπρόεδρο την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, πλην των αποκλειστικώς ασκουμένων από αυτό,συμφωνα με σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου. Στην απόφαση αυτή μπορεί να ορίζεται ότι οι αρμοδιότητες που μεταβιβάζονται ασκούνται παράλληλα και από το διοικητικό συμβούλιο.

Άρθρο 232
Λειτουργία του διοικητικού συμβουλίου ΦΟΔΣΑ με τη νομική μορφή του Συνδέσμου των Ο.Τ.Α.

1. Για την σύγκληση, την απαρτία και τη λήψη των αποφάσεων του διοικητικού συμβουλίου εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 67 του ν. 3852/2010 σε συνδυασμό με εκείνες του άρθρου 7 της υπ' αριθμ. 16852/2011 υπουργικής απόφασης (Β΄ 661), όπως ισχύουν.

2. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου απαγορεύεται να:

α) δραστηριοποιούνται ή συμμετέχουν άμεσα ή έμμεσα σε εταιρεία οποιασδήποτε νομικής μορφής που δραστηριοποιείται στον τομέα της διαχείρισης αποβλήτων. Κατά την ανάληψη των καθηκόντων τους, υποβάλλουν σχετική υπεύθυνη δήλωση του ν.1599/1986 (Α΄ 75) στην αρμόδια Αποκεντρωμένη Διοίκηση,

β) συμμετέχουν στη συζήτηση και λήψη αποφάσεων για θέματα που αφορούν φυσικά πρόσωπα, με τα οποία είναι σύζυγοι ή συγγενείς μέχρι και τρίτου βαθμού, ή νομικά πρόσωπα, με τα οποία τελούν σε σχέση εργασίας, εντολής ή άλλη παρόμοια ή συμμετέχουν στο εταιρικό ή μετοχικό τους κεφάλαιο άμεσα ή έμμεσα.

3. Αν ληφθεί απόφαση διοικητικού συμβουλίου με τη συμμετοχή μέλους του στο πρόσωπο του οποίου συντρέχει κώλυμα ο ορισμός του μέλους αυτού ανακαλείται με αιτιολογημένη απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου.

Άρθρο 233
Αρμοδιότητες της Εκτελεστικής Επιτροπής ΦΟΔΣΑ με τη νομική μορφή του Συνδέσμου των Ο.Τ.Α.

1. Η εκτελεστική επιτροπή:

α) ασκεί τις αρμοδιότητες που της μεταβιβάζονται από το διοικητικό συμβούλιο σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 231,

β) αποφασίζει για την άσκηση κάθε είδους διοικητικής προσφυγής, ένδικου μέσου ή βοηθήματος ή την παραίτηση από αυτά και παρέχει την εντολή και κάθε αναγκαία πληρεξουσιότητα σε δικηγόρο για την επιχείρηση οποιαδήποτε δικαστικής ή εξώδικης ενέργειας ή την παροχή νομικών συμβουλών.

2. Η εκτελεστική επιτροπή μπορεί να παραπέμπει οποιοδήποτε θέμα της αρμοδιότητάς της στο διοικητικό συμβούλιο για τη λήψη απόφασης, αν κρίνει ότι αυτό επιβάλλεται από την ιδιαίτερη σοβαρότητά του.

Άρθρο 234
Λειτουργία εκτελεστικής επιτροπής ΦΟΔΣΑ με τη νομική μορφή του Συνδέσμου των Ο.Τ.Α.

1. Η εκτελεστική επιτροπή αποτελείται από τον πρόε-

δρο, τον Αντιπρόεδρο και πέντε (5) μέλη του διοικητικού συμβουλίου, που εκλέγονται μαζί με τα αναπληρωματικά τους. Ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος της εκτελεστικής επιτροπής εκλέγονται με απόλυτη πλειοψηφία των μελών του διοικητικού συμβουλίου. Η θητεία των μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής ακολουθεί τη θητεία των μελών του διοικητικού συμβουλίου. Τα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής αντικαθίστανται με απόφαση που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του διοικητικού συμβουλίου.

2. Η εκτελεστική επιτροπή συγκαλείται από τον πρόεδρο και σε περίπτωση κωλύματός του από τον αντιπρόεδρο. Συνεδριάζει κάθε φορά, όταν αυτό απαιτείται, και σε κάθε περίπτωση μία τουλάχιστον φορά ανά μήνα, τελεί δε σε απαρτία, εφόσον παρίστανται τέσσερα (4) τουλάχιστον από τα μέλη. Οι αποφάσεις της λαμβάνονται με απλή πλειοψηφία.

3. Τα μέλη της εκτελεστικής επιτροπής δεν συμμετέχουν στη συζήτηση και λήψη αποφάσεων για θέματα που αφορούν σε φυσικά πρόσωπα, με τα οποία είναι σύζυγοι ή συγγενείς μέχρι και τρίτου βαθμού, ή νομικά πρόσωπα, με τα οποία τελούν σε σχέση εργασίας, εντολής ή άλλη παρόμοια ή συμμετέχουν στο εταιρικό ή μετοχικό τους κεφάλαιο άμεσα ή έμμεσα.

Άρθρο 235
Αρμοδιότητες του Προέδρου και του Αντιπροέδρου ΦΟΔΣΑ με τη νομική μορφή του Συνδέσμου των Ο.Τ.Α. και λοιπά θέματα διοίκησης

1. Ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου του ΦΟΔΣΑ:

α) εκπροσωπεί το ΦΟΔΣΑ στα δικαστήρια και σε κάθε δημόσια αρχή,

β) εκτελεί τις αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου,

γ) συγκαλεί και προεδρεύει του διοικητικού συμβουλίου και συντονίζει την υλοποίηση των αποφάσεών του,

δ) είναι προϊστάμενος των υπηρεσιών του ΦΟΔΣΑ και εκδίδει τις πράξεις που προβλέπουν οι σχετικές διατάξεις για το διορισμό, τις κάθε είδους υπηρεσιακές μεταβολές και την άσκηση του πειθαρχικού ελέγχου,

ε) υπογράφει τις συμβάσεις που συνάπτει ο ΦΟΔΣΑ,

στ) συνιστά ομάδες εργασίας και ομάδες διοίκησης έργου από μέλη του διοικητικού συμβουλίου, υπαλλήλους του ΦΟΔΣΑ, ή ιδιώτες για τη μελέτη και επεξεργασία θεμάτων του ΦΟΔΣΑ, καθορίζοντας τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας τους,

ζ) μπορεί να αναθέτει, χωρίς αμοιβή, την εποπτεία και το συντονισμό συγκεκριμένων δράσεων του ΦΟΔΣΑ σε μέλη του διοικητικού συμβουλίου.

Ο πρόεδρος του ΦΟΣΔΑ με απόφασή του, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να μεταβιβάζει αρμοδιότητές του στον Αντιπρόεδρο και σε μέλη του διοικητικού συμβουλίου, καθώς και να παρέχει εξουσιοδότηση υπογραφής σε προϊσταμένους ή υπαλλήλους του συνδέσμου. Ο Πρόεδρος αναπληρώνεται στα καθήκοντά του από τον Αντιπρόεδρο, όταν απουσιάζει ή κωλύεται.

2. Οι κανονιστικού περιεχομένου αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου και της εκτελεστικής επιτροπής ισχύουν από τη δημοσίευσή τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3. Η παραίτηση από τη θέση του προέδρου, του αντιπροέδρου και του μέλους της εκτελεστικής επιτροπής και η αποδοχή αυτής γίνεται με ανάλογη εφαρμογή της παραγράφου 10 του άρθρου 246 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006).

4. Στα αιρετά όργανα του διοικητικού συμβουλίου και της εκτελεστικής επιτροπής εφαρμοζόνται οι περί αστικής και πειθαρχικής ευθύνης διατάξεις των άρθρων 232-236 και 238 του ν. 3852/2010, καθώς και οι διατάξεις των άρθρων 61, 68, 75 παρ. 9 του ν. 3852/2010 και του άρθρου 10 του πρότυπου κανονισμού λειτουργίας του δημοτικού συμβουλίου (Β΄661/2011) περί των υποχρεώσεων των δημοτικών συμβούλων.

5. Οι αρμοδιότητες του αντιπροέδρου καθορίζονται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, μετά από σχετική εισήγηση του Προέδρου.

6. Ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος του ΦΟΔΣΑ λαμβάνουν αντιμισθία που καταβάλλεται από το ΦΟΔΣΑ. Η αντιμισθία τους είναι ισόποση με την αντιμισθία που αναλογεί αντίστοιχα στον δήμαρχο και τους αντιδημάρχους του μεγαλύτερου σε πληθυσμό δήμου που συμμετέχει στο ΦΟΔΣΑ. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται αναλόγως οι σχετικές διατάξεις των άρθρων 92 και 93 του ν. 3852/2010.

Άρθρο 236
Όργανα διοίκησης, διοίκηση και λειτουργία των ΦΟΔΣΑ με τη νομική μορφή ανώνυμης εταιρείας

1. Ο ΦΟΔΣΑ με τη νομική μορφή ανώνυμης εταιρείας λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος μέρους σε συνδυασμό με εκείνες του άρθρου 265 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006), του κ.ν. 2190/1920 (Α΄ 144) και του ν. 4548/2018 (Α΄ 104).

2. Στο Δ.Σ. των ΦΟΔΣΑ με τη νομική μορφή ανώνυμης εταιρείας συμμετέχει επιπλέον ως μέλος ένας εκπρόσωπος των εργαζομένων οριζόμενος από την πλέον αντιπροσωπευτική συνδικαλιστική οργάνωση των εργαζομένων στον οικείο ΦΟΔΣΑ ή, εφόσον ελλείπει τέτοια, από τη Γενική Συνέλευση των εργαζομένων στο ΦΟΔΣΑ, με ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 3 του ν.1767/1988. Μη ορισμός του μέλους του προηγούμενου εδαφίου δεν κωλύει τη νόμιμη συγκρότηση και λειτουργία του διοικητικού συμβουλίου.

3. Η συμμετοχή των Ο.Τ.Α. στο αρχικό κεφάλαιο, κατανέμεται σε κοινές, ονομαστικές, μη προνομιούχες και μη μεταβιβάσιμες μετοχές, και προσδιορίζεται λαμβάνοντας υπόψη τον πληθυσμό του κάθε Ο.Τ.Α.. Οι δήμοι που συμμετέχουν στο ΦΟΔΣΑ με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας, ορίζουν τους εκπροσώπους τους σε αυτόν, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 265 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων του ν. 3463/2006 και τις σχετικές διατάξεις του κ.ν. 2190/1920 και του ν. 4548/2018.

4. Δεν επιτρέπεται η συμμετοχή τρίτων, εκτός των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού, στο μετοχικό κεφάλαιο του ΦΟΔΣΑ με τη μορφή του παρόντος άρθρου. Σε περίπτωση που στο μετοχικό κεφάλαιο του ΦΟΔΣΑ συμμετέχουν Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ. των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού, οι μετοχές αυτές περιέρχονται υποχρεωτικά στους δήμους - μέλη του οικείου ΦΟΔΣΑ χωρίς την επιβολή οποιουδήποτε ανταλλάγματος, τέλους ή φόρου μεταβίβασης. Τα νομικά πρόσωπα του προηγουμένου εδαφίου απαλλάσσονται από το φόρο εισοδήματος για το εισόδημα που αποκτούν από κεφάλαιο ή υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου από την άνευ ανταλλάγματος περιέλευση των μετοχών του ΦΟΔΣΑ στους οικείους δήμους.

5. Η χρονική διάρκεια λειτουργίας του ορίζεται σε τριάντα (30) έτη και μπορεί να παρατείνεται με απόφαση του αρμόδιου οργάνου διοίκησης του ΦΟΔΣΑ.

6. Στο καταστατικό των ΦΟΔΣΑ με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας προβλέπονται υποχρεωτικά τα παρακάτω:

α) το ελάχιστο ποσοστό του κατατεθειμένου μετοχικού κεφαλαίου που απαιτείται για την άσκηση των δικαιωμάτων της μειοψηφίας καθορίζεται στο 1/30. Το ίδιο ποσοστό απαιτείται για την εγγραφή πρόσθετου θέματος στην ημερήσια διάταξη της Γενικής Συνέλευσης που έχει ήδη συγκληθεί,

β) η εκπροσώπηση με δικαίωμα λόγου στο διοικητικό συμβούλιο του ΦΟΔΣΑ, των δήμων – μετόχων που δεν εκπροσωπούνται με τακτικό μέλος,

γ) η υποχρεωτική συμμετοχή στο Δ.Σ. του ΦΟΔΣΑ ενός, τουλάχιστον, μέλους από κάθε δήμο - μέτοχο κάθε περιφερειακής ενότητας της οικείας περιφέρειας, αν λειτουργεί μόνον ένας ΦΟΔΣΑ σε αυτήν. Κατά τη διαδικασία εκλογής του Δ.Σ. του ΦΟΔΣΑ, η εκπροσώπηση όλων των περιφερειακών ενοτήτων διασφαλίζεται με την ανάδειξη ως τακτικού μέλους του Δ.Σ. του πρώτου επιλαχόντος εκπροσώπου δήμου της περιφερειακής ενότητας που δεν εκπροσωπείται στο Δ.Σ. με βάση το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας αντί του τελευταίου εκλεγέντος μέλους του Δ.Σ.,

δ) η αποκλειστική αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης, υποχρεωτικά για τη λήψη απόφασης για τα παρακάτω ζητήματα: αα) ο καθορισμός τιμολογιακής πολιτικής προς τους δήμους - μέλη του ΦΟΔΣΑ, με την επιφύλαξη του άρθρου 9 του ν. 2939/2001, ββ) η ευθύνη εκπόνησης, υλοποίησης και παρακολούθησης της υλοποίησης του ΠΕΣΔΑ, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 35 του ν. 4042/2012, αν είναι ο μοναδικός ΦΟΔΣΑ της οικείας περιφέρειας, γγ) η έγκριση του προϋπολογισμού και των οικονομικών καταστάσεων του ΦΟΔΣΑ, δδ) η έγκριση του τεχνικού προγράμματος, εε) η κατάρτιση του κανονισμού λειτουργίας του, στστ) η ψήφιση του οργανισμού εσωτερικής υπηρεσίας, ζζ) η λήψη απόφασης της περίπτωση α΄ της παραγράφου 4 του άρθρου 225 του παρόντος Μέρους, ηη) η παράταση της χρονικής διάρκειας λειτουργίας του ΦΟΔΣΑ.

7. Η συμμετοχή νέου δήμου σε υφιστάμενο ΦΟΔΣΑ με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας είναι δυνατή καθόλη τη διάρκεια της δημοτικής περιόδου.

Άρθρο 237
Τιμολογιακή πολιτική –πόροι

1. Η τιμολογιακή πολιτική των ΦΟΔΣΑ, καθορίζεται στη βάση της επίτευξης των στόχων της ολοκληρωμένης διαχείρισης των ΑΣΑ και της κυκλικής οικονομίας, λαμβάνοντας υπόψη τις γεωγραφικές και πληθυσμιακές, κοινωνικές και οικονομικές ιδιαιτερότητες των Ο.Τ.Α.. Η τιμολογιακή πολιτική προσδιορίζεται από:

α) την εφαρμογή της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει», σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν. 2939/2001,

β) την αρχή της ανταποδοτικότητας και της διαφάνειας,

γ) τη δημιουργία κινήτρων για τη μείωση του όγκου και της επικινδυνότητας των αποβλήτων και της ανακύκλωσης - ανάκτησής τους και

δ) την κάλυψη του συνόλου των απαιτήσεων που θέτει η κείμενη περιβαλλοντική νομοθεσία.

2. Το ετήσιο κόστος διαχείρισης, σε επίπεδο διαχειριστικής ενότητας, καθορίζεται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του ΦΟΔΣΑ και βάσει αυτού προσδιορίζεται σε ετήσια βάση το κόστος των υπηρεσιών που παρέχονται σε ευρώ/τόνο. Επιχορηγήσεις, έσοδα από συμμετοχή σε προγράμματα και ενισχύσεις από συλλογικά συστήματα του ν. 2939/2001 (Α΄179) συνυπολογίζονται κατά τον καθορισμό του ετήσιου κόστους διαχείρισης. Το κόστος διαχείρισης επαναπροσδιορίζεται με τη χρήση απολογιστικών στοιχείων και οι αποκλίσεις συνυπολογίζονται κατά τον προσδιορισμό του κόστους διαχείρισης του επόμενου, από τον απολογισμό, έτους.

3. Το ετήσιο κόστος διαχείρισης του ΦΟΔΣΑ, προσδιορίζεται διακεκριμένα με βάση:

α) το ετήσιο κόστος λειτουργίας του,

β) τα ποσά που αφορούν στο κόστος αποκατάστασης και μεταφροντίδας των ΧΥΤΑ ή άλλων εγκαταστάσεων του συστήματος διαχείρισης, τα οποία υπολογίζονται σύμφωνα με τα χαρακτηριστικά της κάθε εγκατάστασης, σύμφωνα με σχετική τεχνικο-οικονομική μελέτη και εμφανίζονται σε λογαριασμό ειδικού αποθεματικού που διατίθεται για έργα αποκατάστασης και μεταφροντίδας,

γ) τα ποσά που αφορούν στο κατασκευαστικό και επενδυτικό πρόγραμμα του ΦΟΔΣΑ (μελέτη και κατασκευή έργων), τα οποία επίσης εμφανίζονται σε λογαριασμό ειδικού αποθεματικού που διατίθεται για επενδύσεις,

δ) τις δαπάνες για τη λειτουργία του ΦΟ.Σ.ΠΕΣΔΑ.

4. Το ετήσιο κόστος λειτουργίας του ΦΟΔΣΑ, προκύπτει από το κόστος των λειτουργιών παραγωγής, διοίκησης, διάθεσης, ερευνών και ανάπτυξης. Τα στοιχεία του κόστους κατά είδος ενδεικτικά διαρθρώνονται ως εξής:

α) αμοιβές και έξοδα προσωπικού,

β) αμοιβές και έξοδα τρίτων,

γ) παροχές τρίτων,

δ) φόροι - τέλη,

ε) διάφορα έξοδα,

στ) τόκοι και συναφή έξοδα,

ζ) αποσβέσεις παγίων,

η) προβλέψεις εκμετάλλευσης,

θ) αναλώσεις αποθεμάτων, όπως ιδίως πρώτες ύλες, αναλώσιμα υλικά, ανταλλακτικά, πάγια, υλικά συσκευασίας. Στα λειτουργικά έξοδα περιλαμβάνονται και οι δαπάνες για τις ενέργειες ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης των πολιτών,

ι) αντισταθμιστικά ωφελήματα, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

5. Απαλλάσσονται από κάθε φόρο και τέλος τα, υπό στοιχεία ΙΙ και ΙΙΙ της παραγράφου 3 του άρθρου 5 της υπ' αριθμ. 2527/2009 (Β΄ 83) κοινής απόφασης των Υπουργών, ειδικά αποθεματικά των ΦΟΔΣΑ, τα οποία δύναται να χρησιμοποιηθούν μόνο για τη διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας, αποκατάστασης και μεταφροντίδας των έργων διαχείρισης των ΑΣΑ.

6. Οι ΦΟΔΣΑ, καθώς και οι δήμοι στις περιπτώσεις του άρθρου 226 του παρόντος, δημοσιοποιούν υποχρεωτικά το ετήσιο κόστος διαχείρισης και ενημερώνουν τους πολίτες για τις παρεχόμενες υπηρεσίες και το κόστος τους.

7. Οι πόροι των ΦΟΔΣΑ είναι:

α) οι ετήσιες εισφορές, τα τέλη και οι εισπράξεις από

το αντίτιμο των υπηρεσιών που παρέχουν προς τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και προς τρίτους,

β) κάθε είδους επιχορηγήσεις, δωρεές, κληρονομιές και κληροδοσίες,

γ) έσοδα από τη δική τους περιουσία, καθώς και από τη συμμετοχής τους σε προγράμματα,

δ) έσοδα από συμβάσεις με φορείς συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης του ν. 2939/2001,

ε) λοιπά έσοδα από κάθε πηγή, όπως από την εμπορία υλικών, βιοαερίου και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, πρόστιμα που επιβάλλονται για την καθυστερημένη καταβολή εισφορών των δήμων ή λοιπών πελατών και άλλα.

Άρθρο 238
Οικονομική διοίκηση και διαχείριση

1. Οι ακόλουθες λογιστικές και ταμειακές πράξεις επιτελούνται υποχρεωτικά από τις οικονομικές υπηρεσίες των ΦΟΔΣΑ, ανεξαρτήτως νομικής μορφής:

α) λογιστική Διαχείριση και έκδοση των λογιστικών/οικονομικών καταστάσεων,

β) διαχείριση του Προϋπολογισμού και του Απολογισμού,

γ) οικονομική Διαχείριση Προγραμμάτων – Έργων και Συμβάσεων,

δ) διαχείριση Δαπανών (εξόδων),

ε) διαχείριση των Εσόδων,

στ) διαχείριση της Περιουσίας,

ζ) διαχείριση Αποθεμάτων και Εξοπλισμού,

η) διαχείριση Μισθοδοσίας,

θ) διαχείριση Ταμείου.

2. Οι οικονομικές καταστάσεις των ΦΟΔΣΑ με οποιαδήποτε νομική μορφή και ανεξαρτήτως ύψους εσόδων ελέγχονται από ορκωτό ελεγκτή-λογιστή.

3. Για την οικονομική διαχείριση των ΦΟΔΣΑ με τη νομική μορφή του συνδέσμου εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις περί συνδέσμων του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006) και του π.δ. 315/1999 (Α΄302) περί του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου Δήμων και Κοινοτήτων, όπως οι διατάξεις αυτές του Κλαδικου Λογιστικού Σχεδίου τροποποιήθηκαν με την υπ' αριθμ. 4604/2005 (Β΄163) κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών.

Άρθρο 239
Εισφορές Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού υπέρ ΦΟΔΣΑ και διαδικασίες είσπραξης

1. Οι Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού που συμμετέχουν στο ΦΟΔΣΑ εισφέρουν στο ετήσιο κόστος διαχείρισης σύμφωνα με τον κανονισμό τιμολόγησης των ΦΟΔΣΑ, που διαμορφώνεται σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν. 2939/2001. Η απόφαση καθορισμού του ετήσιου κόστους διαχείρισης και της εισφοράς ή του τέλους των Ο.Τ.Α., κοινοποιείται στα δημοτικά συμβούλια μέχρι το τέλος του μηνός Αυγούστου κάθε έτους, ώστε να συμπεριληφθεί στους προϋπολογισμούς των Ο.Τ.Α..

2. Η ετήσια εισφορά των δήμων και κοινοτήτων, καταβάλλεται σε τέσσερις (4) ισόποσες τριμηνιαίες δόσεις και η πληρωμή κάθε τριμηνιαίας δόσης γίνεται μέσα στο πρώτο δεκαήμερο του αντίστοιχου τριμήνου.

3. Το ποσό της ετήσιας εισφοράς ή του τέλους των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού προς τον οικείο ΦΟΔΣΑ, παρακρατείται υποχρεωτικά από τη ΔΕΗ Α.Ε. ή τον εναλλακτικό πάροχο ηλεκτρικής ενέργειας, από τα έσοδα του ενιαίου ανταποδοτικού τέλους καθαριότητας και φωτισμού του οικείου δήμου και αποδίδεται στον δικαιούχο ΦΟΔΣΑ με τη διαδικασία του άρθρου 43 του ν. 3979/2011 (Α΄138) ύστερα από σχετική απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου περί παρακράτησης και απόδοσης του ποσού αυτού από τους ανωτέρω φορείς. Σε διαφορετική περίπτωση, ο οικείος δήμος οφείλει να αποδίδει ο ίδιος το ποσό της ετήσιας εισφοράς ή του τέλους στον οικείο ΦΟΔΣΑ.

4. Σε περίπτωση καθυστέρησης καταβολής από δήμο τριμηνιαίας δόσης της ετήσιας εισφοράς ή του τέλους των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τον οικείο ΦΟΔΣΑ πέραν του ενός μηνός, το οφειλόμενο ποσό παρακρατείται υποχρεωτικά από τους ανωτέρω φορείς, ύστερα από αίτημα του οικείου ΦΟΔΣΑ που υποβάλλεται σε αυτούς με απόφαση της εκτελεστικής επιτροπής ή του διοικητικού συμβουλίου όταν πρόκειται για Α.Ε., που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών τους και αποδίδεται σε αυτόν. Στην περίπτωση αυτή αν το οφειλόμενο ποσό του οικείου δήμου είναι μεγαλύτερο των αντίστοιχων εσόδων αυτού από το ενιαίο ανταποδοτικό τέλος καθαριότητας και φωτισμού, τότε το αίτημα του οικείου ΦΟΔΣΑ υποβάλλεται στον Υπουργό Εσωτερικών και το οφειλόμενο ποσό παρακρατείται από τους κεντρικούς αυτοτελείς πόρους του υπόχρεου δήμου και αποδίδεται σε αυτόν με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών.

5. Αν οι ΦΟΔΣΑ συνάπτουν συμβάσεις σύμπραξης σύμφωνα με την παρ. γ1 του άρθρου 17 του ν. 3389/2005 (Α΄232) ασκούν την αρμοδιότητα της παρ. 1α του άρθρου 17 του ν. 4071/2012, ώστε οι ετήσιες εισφορές των δήμων να ορίζονται σε ύψος που εξασφαλίζει την εκπλήρωση των οικονομικών υποχρεώσεων του ΦΟΔΣΑ από τη σύμβαση σύμπραξης και να υπολογίζονται κατ' ελάχιστο με τιμή ανά τόνο αποβλήτων ίση προς την αντίστοιχη τιμή της σύμβασης σύμπραξης. Για όλη τη διάρκεια της σύμβασης σύμπραξης, κατά παρέκκλιση όσων ορίζονται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, ο ΦΟΔΣΑ γνωστοποιεί εγγράφως, τον προηγούμενο μήνα πριν από την έναρξη κάθε ημερολογιακού εξαμήνου της σύμβασης σύμπραξης, προς τους παρόχους ηλεκτρικής ενέργειας ή και άλλα πρόσωπα στα οποία έχει ανατεθεί με νόμο ή σύμβαση ή είσπραξη των ανταποδοτικών τελών για λογαριασμό των δήμων το ποσό της ετήσιας εισφοράς κάθε δήμου προς το ΦΟΔΣΑ που προορίζεται για την εξυπηρέτηση των οικονομικών υποχρεώσεων της σύμβασης σύμπραξης. Τα πρόσωπα αυτά υποχρεούνται να το αποδίδουν απευθείας στο ΦΟΔΣΑ κατά προτεραιότητα, πριν από την απόδοση στον οικείο δήμο οποιουδήποτε ποσού έναντι εισπραχθέντων ανταποδοτικών τελών. Για το ποσό της ετήσιας εισφοράς, που δεν αφορά την εξυπηρέτηση των οικονομικών υποχρεώσεων της σύμβασης σύμπραξης, ισχύουν όσα ορίζονται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου. Τα ποσά του προηγούμενου εδαφίου, κατατίθενται σε ειδικό λογαριασμό του ΦΟΔΣΑ, ο οποίος εξυπηρετεί αποκλειστικά τις οικονομικές υποχρεώσεις του ΦΟΔΣΑ από τη σύμβαση σύμπραξης. Οι ΦΟΔΣΑ επιτρέπεται να συστήνουν υπέρ των δανειστών της εταιρείας ειδικού σκοπού της σύμβασης σύμπραξης εξασφάλιση επί του λογαριασμού του προηγούμενου εδαφίου και να εκχωρούν τα έσοδα που προ-

έρχονται από τις εισφορές των μελών τους ή τα τέλη παροχής των υπηρεσιών τους, για την ασφάλεια των συμβάσεων αυτών. Το παρόν εφαρμόζεται και στους ΦΟΔΣΑ που συνάπτουν ή έχουν συνάψει προγραμματικές συμβάσεις του άρθρου 100 του ν. 3852/2010 (Α΄ 87) για έργα διαχείρισης αποβλήτων που υλοποιούνται μέσω συμβάσεων σύμπραξης του ν. 3389/2005.

Άρθρο 240
Εποπτεία επί των αποφάσεων των ΦΟΔΣΑ

Στις αποδάσεις των μονομελών και συλλογικών οργάνων διοίκησης των ΦΟΔΣΑ, ανεξαρτήτου νομικής μορφής, ασκείται έλεγχος νομιμότητας των άρθρων 225 και 226 με εξαίρεση όσες αποφάσεις ελέγχονται σύμφωνα με τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920 και του ν. 4548/2018.

Άρθρο 241
Οργανωτική διάρθρωση και κανονισμός προσωπικού των ΦΟΔΣΑ

1. Αν ο ΦΟΔΣΑ λειτουργεί με νομική μορφή συνδέσμου Ο.Τ.Α., με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του οικείου ΦΟΔΣΑ, η οποία λαμβάνεται μέσα σε ένα μήνα από τη συγκρότησή του σε σώμα, συντάσσεται Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας, στον οποίο προβλέπονται οι θέσεις του αναγκαίου προσωπικού κατά κατηγορίες, κλάδους και ειδικότητες, η διάρθρωση των υπηρεσιών, οι αρμοδιότητές τους, οι κλάδοι των οποίων οι υπάλληλοι κρίνονται για την κατάληψη θέσεων προϊσταμένων. Για την οργανωτική δομή των ΦΟΔΣΑ με τη μορφή συνδέσμου Ο.Τ.Α. εφαρμόζεται η παράγραφος 5 του άρθρου 247 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006) και το άρθρο 10 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α΄134).

2. Αν ο ΦΟΔΣΑ λειτουργεί με τη μορφή της Α.Ε., με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης καταρτίζεται Κανονισμός Εργασίας, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 2 του ν. 1876/1990 (Α΄ 27), το άρθρο 12 παράγραφοι 1, 2 και 4 του ν. 1767/1988 (Α΄ 63) και το ν.δ. 3789/1957 (Α΄ 21). Στην τελευταία περίπτωση, οι Κανονισμοί κυρώνονται από το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.), σύμφωνα με την παρ. 2 περίπτωση 1α του άρθρου 2 του ν. 3996/2011 (Α΄ 170).

Άρθρο 242
Ενημέρωση δημοτικών συμβουλίων και Ο.Τ.Α.

1. Το σχέδιο καθορισμού της τιμολογιακής πολιτικής του άρθρου 237, καθώς και το σχέδιο του τεχνικού προγράμματος του ΦΟΔΣΑ, αποστέλλονται μέχρι το τέλος του 6ου μήνα κάθε ημερολογιακού έτους από τον Πρόεδρο του Δ.Σ. του ΦΟΔΣΑ στα δημοτικά συμβούλια των δήμων- μελών του ΦΟΔΣΑ προς παροχή γνώμης μέσα σε έναν (1) μήνα από την αποστολή τους. Μετά την παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας, εγκρίνονται από τα αρμόδια διοικητικά όργανα του ΦΟΔΣΑ.

2. Μέχρι την 31η Ιανουαρίου κάθε έτους αποστέλλεται από τον Πρόεδρο του Δ.Σ. του ΦΟΔΣΑ στα δημοτικά συμβούλια των δήμων - μελών του ΦΟΔΣΑ ο ετήσιος απολογισμός και προγραμματισμός της επόμενης χρονιάς με βάση το οικείο ΠΕΣΔΑ και εισάγεται ως θέμα στην αμέσως επόμενη ημερήσια διάταξη του δημοτικού συμβουλίου. Αποστέλλεται, επίσης, στη Γενική Γραμματεία Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων του Υπουργείου Εσωτερικών και στη Γενική Γραμματεία Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Άρθρο 243
Αντισταθμιστικό όφελος

1. Οι ΦΟΔΣΑ καταβάλλουν στους δήμους που φιλοξενούν, ή επιβαρύνονται από τη λειτουργία εγκαταστάσεων μηχανικής – βιολογικής επεξεργασίας αποβλήτων και χώρων υγειονομικής ταφής, Κατηγορίας Α1 και Α2, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 1958/2012 (Β΄ 21) απόφαση του Υπουργού Περιβάλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, αντισταθμιστικό όφελος ύψους ενός τοις εκατό (1%) κατ' ελάχιστον, επί των εσόδων του ετήσιου προϋπολογισμού τους. Το ετήσιο αντισταθμιστικό όφελος επιμερίζεται ανά εγκατάσταση διαχείρισης κατ' αναλογία με τις εισερχόμενες ποσότητες στερεών αποβλήτων ή κλασμάτων τους ανά εγκατάσταση διαχείρισης κάθε είδους. Το αντισταθμισιτκό όφελος καταβάλλεται μέσα σε δύο (2) μήνες από τη λήξη του οικονομικού έτους.

2. Τα ποσά του αντισταθμιστικού οφέλους διατίθενται από τους δήμους αποκλειστικά για περιβαλλοντικά έργα και δράσεις κατά 60% εντός της κοινότητας όπου κείται η εγκατάσταση και κατά 40% εντός των όμορων με αυτή κοινοτήτων. Αν η όμορη κοινότητα ανήκει σε άλλο δήμο, το αντισταθμιστικό όφελος καταβάλλεται στον αρμόδιο δήμο.

3. Το αντισταθμιστικό όφελος αυτό δαπανάται για τις δράσεις της παραγράφου 2 του παρόντος μέσα σε πέντε (5) έτη από την καταβολή του στον οικείο δήμο και υποβάλλεται ετησίως έκθεση στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας και στη Γενική Γραμματεία Συντονισμού και Διαχείρισης Αποβλήτων.

4. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας μπορεί να ρυθμίζονται λεπτομέρειες εφαρμογής του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 244
Πειθαρχικό αδίκημα

Αιρετός της τοπικής αυτοδιοίκησης, ενεργώντας είτε ως μονοπρόσωπο όργανο διοίκησης είτε ως μέλος συλλογικού οργάνου είτε ως εκπρόσωπος Ο.Τ.Α. ή κάθε είδους νομικού προσώπου των Ο.Τ.Α., ο οποίος από δόλο ή βαριά αμέλεια, αρνείται ή παραλείπει να εκδώσει διοικητικές πράξεις, που προβλέπονται ως υποχρεωτικές εντός του πλαισίου της αρμοδιότητας της περίπτωσης β΄, 4, της παρ. Ι, του άρθρου 75 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006) ή του παρόντος νόμου ή δεν εκτελεί τέτοιες πράξεις που βρίσκονται σε ισχύ ή κωλύει την εκτέλεσή τους, ή προβαίνει στην τροποποίηση ή στην κατάργησή τους παρά το νόμο, ή παραλείπει να ελέγξει τη νομιμότητά τους ή συμμετέχει σε πράξεις που παρεμποδίζουν την εφαρμογή της διάταξης αυτής διαπράττει πειθαρχικό παράπτωμα. Για το παράπτωμα αυτό εφαρμόζεται το άρθρο 233 του ν. 3852/2010.

Άρθρο 245
Μεταβατικές διατάξεις

1. Μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος οι συστατικές πράξεις των «Περιφερειακών ΦΟΔΣΑ» που έχουν συ-

σταθεί ή λειτουργούν σύμφωνα με το άρθρο 13 του ν. 4071/2012 και για τους οποίους έχουν δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως οι αποφάσεις συγχώνευσης του συνόλου των νομικών προσώπων που ασκούσαν αρμοδιότητες στο ΦΟΔΣΑ εντός της οικείας περιφέρειας σύμφωνα με το άρθρο 16 του ν. 4071/2012, προσαρμόζουν τα καταστατικά τους στις διατάξεις του παρόντος. Οι «Περιφερειακοί ΦΟΔΣΑ» που συστήθηκαν ή λειτουργούν δυνάμει του άρθρου 13 του ν. 4071/2012 και για τους οποίους δεν έχουν δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως οι αποφάσεις συγχώνευσης του συνόλου των νομικών προσώπων που ασκούσαν αρμοδιότητες στο ΦΟΔΣΑ εντός της οικείας περιφέρειας σύμφωνα με το άρθρο 16 του ν. 4071/2012, δύνανται να προσαρμόσουν τα καταστατικά τους, ώστε να λειτουργήσουν και ως ΦΟ.Σ.ΠΕΣΔΑ του άρθρου 225 του παρόντος.

2. Μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, οι δήμοι - μέλη των «Περιφερειακών ΦΟΔΣΑ» που έχουν συσταθεί ή λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4071/2012, οι οποίοι συμμετέχουν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος και σε άλλους ΦΟΔΣΑ για τους οποίους δεν έχει δημοσιευτεί η απόφαση συγχώνευσης στον «Περιφερειακό ΦΟΔΣΑ» και οι οποίοι πληρούν τα κριτήρια της παραγράφου 3 του άρθρου 225 του παρόντος, αποφασίζουν με την επιφύλαξη των προβλέψεων του οικείου ΠΕΣΔΑ:

α) την παραμονή τους στο ΦΟΔΣΑ στον οποίο συμμετέχουν και την προσαρμογή του νομικού προσώπου σε ΦΟΔΣΑ του άρθρου 1 του παρόντος, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 4 ή

β) την παραμονή τους στον «Περιφερειακό ΦΟΔΣΑ» του ν. 4071/2012, ο οποίος θα λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, υπό την προϋπόθεση ότι για τον ΦΟΔΣΑ, στον οποίο συμμετέχουν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, δεν συντρέχει η προϋπόθεση του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 4 ή

γ) την από κοινού με τους υπόλοιπους δήμους - μέλη συμμετοχή τους, σε ΦΟΔΣΑ που πληροί το σύνολο των προϋποθέσεων του άρθρου 1 του παρόντος και τη συγχώνευση του ΦΟΔΣΑ στον οποίο συμμετέχουν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος στον ως άνω ΦΟΔΣΑ.

Η συμμετοχή των δήμων και η συγχώνευση του ΦΟΔΣΑ σε άλλον ΦΟΔΣΑ σύμφωνα με τα ανωτέρω, διαπιστώνεται με πράξη του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης μετά την έκδοση των αντίστοιχων αποφάσεων των οικείων δημοτικών συμβουλίων.

Με την πράξη του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης διαπιστώνεται και η περιέλευση της κινητής και ακίνητης περιουσίας των συγχωνευόμενων ΦΟΔΣΑ ύστερα από καταγραφή των περιουσιακών τους στοιχείων, σύμφωνα με την εξής διαδικασία:

Μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από την παρέλευση της προθεσμίας των τεσσάρων (4) μηνών της παραγράφου 1 του παρόντος, συνιστάται, με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, για κάθε ΦΟΔΣΑ στον οποίο συγχωνεύονται οι ΦΟΔΣΑ της παρούσας περίπτωσης, Επιτροπή Καταγραφής, με σκοπό την καταγραφή της περιουσίας τους. Η Επιτροπή αυτή αποτελείται από έναν εκπρόσωπο της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, τον πρόεδρο του συγχωνευόμενου ΦΟΔΣΑ και έναν εκπρόσωπο του ΦΟΔΣΑ, στον οποίο περιέρχεται η περιουσία, με τους νόμιμους αναπληρωτές τους.

Η Επιτροπή ολοκληρώνει το έργο της καταγραφής μέσα σε έναν (1) μήνα από την ημερομηνία συγκρότησής της και μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την ολοκλήρωση της καταγραφής αποστέλλει τη σχετική έκθεση στον ΦΟΔΣΑ στον οποίο πρόκειται να συγχωνευτούν οι ΦΟΔΣΑ της παρούσας περίπτωσης και στον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, για την έκδοση της πράξης συγχώνευσης και περιέλευσης της κινητής και ακίνητης περιουσίας τους. Από τη δημοσίευση της ανωτέρω απόφασης, ο ΦΟΔΣΑ στον οποίο συγχωνεύονται οι ΦΟΔΣΑ της παρούσας περίπτωσης θεωρείται καθολικός διάδοχος σε όλη την κινητή και ακίνητη περιουσία τους και υπεισέρχεται σε όλα τα δικαιώματα και υποχρεώσεις αυτών. Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται από τον ΦΟΔΣΑ, χωρίς να διακόπτονται και χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικαστική πράξη συνέχισης για καθεμία από αυτές.

Για την περιέλευση των περιουσιακών στοιχείων συντάσσεται σχετικό πρωτόκολλο παράδοσης – παραλαβής. Οι αποφάσεις που αφορούν ακίνητα μεταγράφονται ατελώς στα βιβλία μεταγραφών του αρμόδιου Κτηματολογικού Γραφείου.

Η συγχώνευση φορέων της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου με τη μορφή ανωνύμων εταιρειών συντελείται με την πράξη του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης που εκδίδεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας παραγράφου. Οι εταιρείες λύονται αυτοδικαίως χωρίς να ακολουθήσει διαδικασία εκκαθάρισης. Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της εταιρείας, που λαμβάνεται μέσα σε δέκα (10) ημέρες από τη δημοσίευση της ανωτέρω πράξης, διαπιστώνεται η επελθούσα λύση της εταιρείας. Η απόφαση αυτή καταχωρίζεται στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών (ΜΑΕ) και στο ΓΕΜΗ.

Αν ο ΦΟΔΣΑ στον οποίο συγχωνεύονται οι φορείς της περίπτωσης δ΄, λειτουργεί υπό μορφή Α.Ε., τα αρμόδια όργανα διοίκησης προβαίνουν αμελλητί στη λήψη των σχετικών αποφάσεων και σε κάθε απαιτούμενη από το νόμο και το καταστατικό της ενέργεια για την ολοκλήρωση των διαδικασιών συγχώνευσης, σύμφωνα με την απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης για τη συγχώνευση και τη μεταβίβαση της περιουσίας τους.

Σε περίπτωση αποχώρησης δήμου - μέλους από υφιστάμενο ΦΟΔΣΑ και ένταξής του σε άλλο ΦΟΔΣΑ, με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης διενεργείται απογραφή - καταγραφή και αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων του υφιστάμενου ΦΟΔΣΑ, με σκοπό το διαχωρισμό και την ανάλογη απόδοσή τους στο μέλος που αποχωρεί. Η απογραφή – καταγραφή και αποτίμηση γίνεται από ορκωτό ελεγκτή-λογιστή, ο οποίος ορίζεται με την ως άνω απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Για τη διαδικασία που ακολουθείται, εφαρμόζονται αναλόγως όσα προβλέπονται στην παράγραφο 5 του άρθρου 225 του παρόντος.

3. Οι δήμοι - μέλη των «Περιφερειακών ΦΟΔΣΑ» που έχουν συσταθεί ή λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4071/2012 και συμμετέχουν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος και σε άλλους ΦΟΔΣΑ για τους οποίους δεν έχει δημοσιευτεί η απόφαση συγχώνευσης στον «Περιφερειακό ΦΟΔΣΑ» και οι οποίοι δεν πληρούν τα κριτήρια της παραγράφου 3 του άρθρου 225 του παρόντος, αποφασίζουν σύμφωνα με τις προβλέψεις του

οικείου ΠΕΣΔΑ:

α) την από κοινού με τους λοιπούς δήμους - μέλη συγχώνευση του ΦΟΔΣΑ στον οποίο συμμετέχουν με άλλο ΦΟΔΣΑ, συμπεριλαμβανομένου του «Περιφερειακού ΦΟΔΣΑ» του ν. 4071/12, ώστε το νομικό πρόσωπο που προκύψει από τη συγχώνευση να έχει το σύνολο των προϋποθέσεων λειτουργίας ως ΦΟΔΣΑ του παρόντος, ή

β) τη λήψη απόφασης για την από κοινού διάλυση του ΦΟΔΣΑ στον οποίο συμμετέχουν και την αυτοτελή τους ένταξη σε ΦΟΔΣΑ που πληροί τα κριτήρια της παραγράφου 3 του άρθρου 1 του παρόντος.

Στην περίπτωση α΄, η μεταβίβαση της κινητής και ακίνητης περιουσίας των συγχωνευόμενων ΦΟΔΣΑ διαπιστώνεται με πράξη του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ύστερα από καταγραφή των περιουσιακών τους στοιχείων, σύμφωνα με την εξής διαδικασία:

Με απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από την παρέλευση της προθεσμίας της παραγράφου 1, συνιστάται για κάθε ΦΟΔΣΑ στον οποίο συγχωνεύονται οι ΦΟΔΣΑ της παρούσας περίπτωσης Επιτροπή Καταγραφής, με σκοπό την καταγραφή της περιουσίας τους, αποτελούμενη από έναν εκπρόσωπο της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, τον πρόεδρο του συγχωνευόμενου ΦΟΔΣΑ και έναν εκπρόσωπο του ΦΟΔΣΑ, στον οποίο περιέρχεται η περιουσία, με τους νόμιμους αναπληρωτές τους.

Η Επιτροπή ολοκληρώνει το έργο της καταγραφής μέσα σε έναν (1) μήνα από την ημερομηνία συγκρότησής της και μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την ολοκλήρωση της καταγραφής αποστέλλει τη σχετική έκθεση στον ΦΟΔΣΑ στον οποίο θα συγχωνευτούν οι ΦΟΔΣΑ της παρούσας περίπτωσης και στον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, για την έκδοση της πράξης συγχώνευσης και μεταβίβασης της κινητής και ακίνητης περιουσίας τους. Από τη δημοσίευση της ανωτέρω απόφασης, ο ΦΟΔΣΑ στον οποίο συγχωνεύονται οι ΦΟΔΣΑ της παρούσας περίπτωσης θεωρείται καθολικός διάδοχος σε όλη την κινητή και ακίνητη περιουσία τους και υπεισέρχεται σε όλα τα δικαιώματα και υποχρεώσεις αυτών, συμπεριλαμβανομένων και των συμβάσεων έργου. Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται από τον ΦΟΔΣΑ, χωρίς να διακόπτονται και χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικαστική πράξη συνέχισης για καθεμία από αυτές.

Για την απόδοση των περιουσιακών στοιχείων συντάσσεται σχετικό πρωτόκολλο παράδοσης – παραλαβής. Οι αποφάσεις που αφορούν ακίνητα μεταγράφονται ατελώς στα βιβλία μεταγραφών του αρμόδιου Κτηματολογικού Γραφείου.

Στην περίπτωση β΄ αυτή με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης διενεργείται απογραφή – καταγραφή και αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων του νομικού προσώπου που τελεί υπό διάλυση, με σκοπό το διαχωρισμό και την ανάλογη απόδοσή τους στα μέλη του διαλυθέντος ΦΟΔΣΑ. Η απογραφή – καταγραφή και αποτίμηση γίνεται από ορκωτό ελεγκτή-λογιστή, ο οποίος ορίζεται με την ως άνω απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Για τη διαδικασία που ακολουθείται, εφαρμόζονται αναλόγως όσα προβλέπονται στην παράγραφο 5 του άρθρου 241 του παρόντος.

4. Οι σύνδεσμοι ή οι ανώνυμες εταιρείες ή άλλες επιχειρήσεις και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού που είχαν συσταθεί πριν από την 1.1.2013 και ασκούσαν αρμοδιότητες ΦΟΔΣΑ χωρίς να αποτελούν «Περιφερειακούς ΦΟΔΣΑ» του άρθρου 13 του ν.4071/2012 και χωρίς να έχουν συγχωνευθεί κατά τις διατυπώσεις του άρθρου 16 του ίδιου νόμου στους «Περιφερειακούς ΦΟΔΣΑ» του άρθρου 13 αυτού, και οι οποίοι πληρούν το σύνολο των προϋποθέσεων των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 225 του παρόντος τροποποιούν τη συστατική τους πράξη και λαμβάνουν τις απαιτούμενες αποφάσεις, ώστε να λειτουργήσουν ως ΦΟΔΣΑ του παρόντος. Στην περίπτωση αυτή, η απόφαση της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 3 του άρθρου 210 λαμβάνεται από τα δημοτικά συμβούλια των Ο.Τ.Α. που αντιστοιχούν στο 70% κατ' ελάχιστο του πληθυσμού των Ο.Τ.Α. που συμμετέχουν στους ΦΟΔΣΑ αυτούς.

5. Αν για τους φορείς της παραγράφου 4 είτε δεν πληρούται το σύνολο των προϋποθέσεων για να λειτουργήσουν ως ΦΟΔΣΑ του παρόντος είτε οι δήμοι - μέλη των εν λόγω νομικών προσώπων δεν λαμβάνουν τις απαραίτητες αποφάσεις για την, κατά την παράγραφο 4, προσαρμογή τους σε ΦΟΔΣΑ του παρόντος ή τη διάλυσή τους ή τη συμμετοχή τους, σύμφωνα με τις προβλέψεις του οικείου ΠΕΣΔΑ, σε ΦΟΔΣΑ που πληροί τις προϋποθέσεις του παρόντος, μετά την παρέλευση της προθεσμίας της παραγράφου 1 και μέσα σε έξι (6) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος, συγχωνεύονται υποχρεωτικά κατά την κατωτέρω διαδικασία σύμφωνα με τις προβλέψεις του οικείου ΠΕΣΔΑ, με ΦΟΔΣΑ που πληροί τις προϋποθέσεις της παραγράφου 3 του άρθρου 1. Οι ανωτέρω φορείς μέχρι τη συγχώνευσή τους συνεχίζουν να λειτουργούν και να ασκούν τις αρμοδιότητές τους. Επιπροσθέτως, λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα και μεριμνούν για την ομαλή μετάβαση των λειτουργιών τους στο ΦΟΔΣΑ στον οποίο συγχωνεύονται.

Η συγχώνευση και η περιέλευση της κινητής και ακίνητης περιουσίας των φορέων της παραγράφου 4 που διενεργείται σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου, διαπιστώνεται με πράξη του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ύστερα από καταγραφή των περιουσιακών τους στοιχείων, σύμφωνα με την εξής διαδικασία:

Με απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από την παρέλευση της προθεσμίας της παραγράφου 1, συνιστάται για κάθε ΦΟΔΣΑ στον οποίο συγχωνεύονται οι φορείς της παραγράφου 4, Επιτροπή Καταγραφής, με σκοπό την καταγραφή της περιουσίας των φορέων. Η Επιτροπή αυτή αποτελείται από έναν εκπρόσωπο της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, τους πρόεδρους των συγχωνευόμενων φορέων, εκ των οποίων καθένας από τους οποίους μετέχει στη σύνθεση της επιτροπής όταν καταγράφεται η περιουσία του αντίστοιχου νομικού προσώπου και έναν εκπρόσωπο του ΦΟΔΣΑ, με τους νόμιμους αναπληρωτές τους.

Η Επιτροπή ολοκληρώνει το έργο της καταγραφής μέσα σε έναν (1) μήνα από την ημερομηνία συγκρότησής της και μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την ολοκλήρωση της καταγραφής αποστέλλει τη σχετική έκθεση στο ΦΟΔΣΑ στον οποίο θα συγχωνευτούν οι φορείς της παραγράφου 4 και στον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, για την έκδοση της πράξης συγχώνευσης και

μεταβίβασης της κινητής και ακίνητης περιουσίας τους. Από τη δημοσίευση της ανωτέρω απόφασης, ο ΦΟΔΣΑ στον οποίο συγχωνεύονται τα νομικά πρόσωπα της παραγράφου 4 θεωρείται καθολικός διάδοχος σε όλη την κινητή και ακίνητη περιουσία τους και υπεισέρχεται σε όλα τα δικαιώματα και υποχρεώσεις αυτών. Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται από τον ΦΟΔΣΑ, χωρίς να διακόπτονται και χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικαστική πράξη συνέχισης για καθεμία από αυτές.

Για την περιέλευση των περιουσιακών στοιχείων συντάσσεται σχετικό πρωτόκολλο παράδοσης - παραλαβής. Οι αποφάσεις που αφορούν ακίνητα μεταγράφονται ατελώς στα βιβλία μεταγραφών του αρμόδιου Κτηματολογικού Γραφείου. Η συγχώνευση φορέων της παραγράφου 4 με τη μορφή ανωνύμων εταιρειών συντελείται με την πράξη του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης που εκδίδεται σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο. Οι εταιρείες λύονται αυτοδικαίως χωρίς να ακολουθήσει διαδικασία εκκαθάρισης. Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της εταιρείας, που λαμβάνεται μέσα σε δέκα (10) ημέρες από τη δημοσίευση της ανωτέρω πράξης, διαπιστώνεται η επελθούσα λύση της εταιρείας. Η απόφαση αυτή καταχωρίζεται στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών (ΜΑΕ) και στο ΓΕΜΗ.

Αν ο ΦΟΔΣΑ στον οποίο συγχωνεύονται οι φορείς της παραγράφου 4, λειτουργεί υπό μορφή Α.Ε., τα αρμόδια όργανα διοίκησης προβαίνουν αμελλητί στη λήψη των σχετικών αποφάσεων και σε κάθε απαιτούμενη από το νόμο και το καταστατικό της ενέργεια για την ολοκλήρωση των διαδικασιών συγχώνευσης, σύμφωνα με την απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης που αφορά στη συγχώνευση και τη μεταβίβαση της περιουσίας τους.

Η συγχώνευση φορέων της παραγράφου 4 με τη μορφή ανωνύμων εταιρειών συντελείται με την πράξη του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης που εκδίδεται σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο. Οι εταιρείες λύονται αυτοδικαίως χωρίς να ακολουθήσει διαδικασία εκκαθάρισης. Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της εταιρείας, που λαμβάνεται μέσα σε δέκα (10) ημέρες από τη δημοσίευση της ανωτέρω πράξης, διαπιστώνεται η επελθούσα λύση της εταιρείας. Η απόφαση αυτή καταχωρίζεται στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών (ΜΑΕ) και στο ΓΕΜΗ.

Αν ο ΦΟΔΣΑ στον οποίο συγχωνεύονται οι φορείς της περίπτωσης δ΄, λειτουργεί υπό μορφή Α.Ε., τα αρμόδια όργανα διοίκησης προβαίνουν αμελλητί στη λήψη των σχετικών αποφάσεων και σε κάθε απαιτούμενη από το νόμο και το καταστατικό της ενέργεια για την ολοκλήρωση των διαδικασιών συγχώνευσης, σύμφωνα με την απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης για τη συγχώνευση και τη μεταβίβαση της περιουσίας τους.

Στην περίπτωση αυτή, ο ΦΟΔΣΑ που πληροί τις προϋποθέσεις της παραγράφου 3 του άρθρου 1, καθίσταται καθολικός διάδοχος των μηχανημάτων και του εν γένει εξοπλισμού των προς συγχώνευση ΦΟΔΣΑ, μετά από διαδικασία αποτίμησης των περιουσιακών τους στοιχείων.

6. Στις περιπτώσεις συγχωνεύσεων του παρόντος άρθρου, ως προς το εργαζόμενο προσωπικό εφαρμόζονται τα ακόλουθα:

Το μόνιμο και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικό των προς συγχώνευση ΦΟΔΣΑ με τη μορφή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, συμπεριλαμβανομένων και όσων απασχολούνται με σχέση έμμισθης εντολής, μεταφέρεται αυτοδικαίως στο ΦΟΔΣΑ που προκύπτει από τη συγχώνευση και κατατάσσεται σε αντίστοιχες οργανικές θέσεις του ΟΕΥ, που συνιστώνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 241 του παρόντος, κατά κατηγορία/ εκπαιδευτική βαθμίδα και κλάδο/ ειδικότητα. Αν στον οικείο ΟΕΥ δεν υπάρχουν κενές θέσεις, αυτές δημιουργούνται με τροποποίησή του μέσα σε προθεσμία έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Οι προβλεπόμενες θέσεις με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου είναι προσωποπαγείς και καταργούνται μόλις κενωθούν, με οποιονδήποτε τρόπο. Η πράξη κατάταξης του προσωπικού εκδίδεται από το αρμόδιο προς διορισμό όργανο και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Συμβάσεις ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου ή μίσθωσης έργου που βρίσκονται σε ισχύ συνεχίζονται από το νέο φορέα μέχρι τη λήξη τους.

Το προσωπικό διέπεται από το ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό καθεστώς στο οποίο υπαγόταν πριν από την κατάταξη του στον ΦΟΔΣΑ, η δε προηγούμενη απασχόλησή του αναγνωρίζεται ως προϋπηρεσία με κάθε έννομη συνέπεια.

Σε περίπτωση συγχώνευσης ΦΟΔΣΑ με τη μορφή Ν.Π.Δ.Δ. σε Α.Ε., το μόνιμο και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικό μεταφέρεται, με τις θέσεις που κατέχει, στο φορέα που προκύπτει από τη συγχώνευση και διέπεται ως προς τα δικαιώματα και τις υπηρεσιακές μεταβολές του από τις διατάξεις στις οποίες υπαγόταν πριν από τη μεταφορά του. Το μεταφερόμενο προσωπικό εξακολουθεί να διέπεται από το ασφαλιστικό καθεστώς κύριας, επικουρικής ασφάλισης, πρόνοιας και υγειονομικής περίθαλψης, που υπαγόταν πριν από τη μεταφορά του.

Η προϋπηρεσία του στους υπό συγχώνευση φορείς αναγνωρίζεται, για κάθε συνέπεια.

Προκηρυσσόμενες θέσεις των ΦΟΔΣΑ που συγχωνεύονται μεταφέρονται στο φορέα που προκύπτει από τη συγχώνευση, που συνεχίζει τη διαδικασία πρόσληψης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Το προσωπικό των προς συγχώνευση ΦΟΔΣΑ με τη μορφή Α.Ε., κατατάσσεται σε αντίστοιχες οργανικές θέσεις του Εσωτερικού Κανονισμού Προσωπικού, που συνιστώνται σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 241 του παρόντος, κατά εκπαιδευτική βαθμίδα και ειδικότητα. Αν στον οικείο Εσωτερικό Κανονισμό Προσωπικό δεν υπάρχουν κενές θέσεις, αυτές δημιουργούνται με τροποποίησή του μέσα σε προθεσμία έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Η πράξη κατάταξης του προσωπικού εκδίδεται από το αρμόδιο, προς διορισμό, όργανο.

7. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος νόμου, η θητεία των διοικητικών συμβουλίων των ΦΟΔΣΑ ορίζεται μέχρι τη λήξη της τρέχουσας δημοτικής περιόδου, η δε εκλογή των μελών τους από τα δημοτικά συμβούλια των οικείων δήμων λαμβάνει χώρα μέσα σε τρεις (3) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

8. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία της παραγράφου 2 του παρόντος, ακολουθείται η παρακάτω διαδικασία:

α. Ο Συντονιστής της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης αποστέλλει στους δήμους της οικείας περιφέρειας που δεν έχουν συμμορφωθεί αιτιολογημένη έκθεση με υποδείξεις προς εφαρμογή του άρθρου 225 και 230 του

παρόντος.

β. Η παράλειψη της υποχρέωσης συμμόρφωσης στις ανωτέρω υποδείξεις εντός δύο (2) μηνών από την αποστολή της ανωτέρω αιτιολογημένης έκθεσης του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα για τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου που παρακωλύουν τη λήψη της σχετικής απόφασης, κατά την έννοια των άρθρων 233 επ. του ν. 3852/2010 (Α΄ 87).

Κάθε δήμος που είναι μέλος σε «Περιφερειακό ΦΟΔΣΑ» του άρθρου 13 του ν. 4071/2012 ή σε σύνδεσμο, που σύμφωνα με την προϋφιστάμενη νομοθεσία είχε συσταθεί ως ΦΟΔΣΑ ή σε ανώνυμη εταιρεία ή άλλη επιχείρηση και Ν.Π.Δ.Δ. των Ο.Τ.Α. κατά κλάδο ή τομέα που ασκούσε αρμοδιότητες ΦΟΔΣΑ, και δε συμμορφώνεται με τις προβλέψειςτου παρόντος άρθρου, μέσα σε έναν (1) μήνα από την αποστολή της ανωτέρω αιτιολογημένης έκθεσης του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης βαρύνεται με ημερήσιο πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, το οποίο επιβάλλεται με απόφαση του οικείου Συντονιστή και εισπράττεται υπέρ του Δημοσίου σύμφωνα με τις διαδικασίες του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών καθορίζονται όλες οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την επιβολή και την είσπραξη του προστίμου του προηγουμένου εδαφίου.

9. Ο Συντονιστής της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, εάν η προθεσμία της παραγράφου 8 παρέλθει άπρακτη για έναν ή περισσότερους από τους δήμους της περιφέρειας των οποίων ο πληθυσμός δεν υπερβαίνει το 30% του συνολικού πληθυσμού της οικείας περιφέρειας, εντάσσει με αιτιολογημένη απόφασή του τον δήμο ή τους δήμους αυτούς, σε συσταθέντα ΦΟΔΣΑ του άρθρου 225 του παρόντος, σύμφωνα με τις προβλέψεις του οικείου ΠΕΣΔΑ. Σε αντίθετη περίπτωση, εντάσσει το σύνολο των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού ή των ΦΟΔΣΑ στο ΦΟΔΣΑ που έχει συσταθεί σύμφωνα με το άρθρο 13 του ν. 4071/2012.

Για την ένταξη του Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού σε ΦΟΔΣΑ που έχει τη μορφή Ν.Π.Δ.Δ. εκδίδεται από τον Συντονιστή πράξη ένταξης που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Για την ένταξη σε ΦΟΔΣΑ που έχει τη μορφή ανώνυμης εταιρείας, η τελευταία προβαίνει στις απαιτούμενες ενέργειες για την ένταξη σε αυτή των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού σε συμμόρφωση με την απόφαση του Συντονιστή.

10. Η διαδικασία σύναψης και η εκτέλεση των συμβάσεων σύμφωνα με το ν. 3389/2005, που έχουν εκκινήσει μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος δεν θίγονται.

11. Μέσα σε προθεσμία έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, η κυριότητα των ακινήτων, των έργων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού διαχείρισης των στερεών αποβλήτων, των οποίων η χρηματοδότηση προήλθε από δημόσιους και κοινοτικούς πόρους, και των οποίων η αρμοδιότητα λειτουργίας ανήκε σε σύνδεσμο ή εταιρεία της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου ή σε Δήμο ή σε άλλο Ν.Π.Δ.Δ., περιέρχεται υποχρεωτικά στο ΦΟΔΣΑ που έχει την ευθύνη λειτουργίας τους, χωρίς την επιβολή οποιουδήποτε ανταλλάγματος, τέλους ή φόρου μεταβίβασης.

Άρθρο 246
Τελικές διατάξεις

1. Οι διατάξεις του παρόντος πλην των άρθρων 227, 228, 237, 238 και 239 του παρόντος δεν εφαρμόζονται στους Δήμους της Περιφέρειας Αττικής. Οι διατάξεις για την ίδρυση και λειτουργία του Ειδικού Διαβαθμιδικού Συνδέσμου Νόμου Αττικής παραμένουν σε ισχύ, συμπεριλαμβανομένων των άρθρων 13-17 του ν. 4071/2012, κατά το μέρος που τον αφορούν.

2. Για θέματα που διέπουν τη σύσταση, τροποποίηση, συγχώνευση, κατάργηση, διάλυση, διοίκηση και λειτουργία των ΦΟΔΣΑ και ΦΟ.Σ.ΠΕΣΔΑ που λειτουργούν με τη μορφή συνδέσμου και δεν ρυθμίζονται από ειδικές διατάξεις του παρόντος, εφαρμόζονται αναλογικά οι σχετικές περί συνδέσμων διατάξεις του ν. 3463/2006.

3. Το άρθρο 100 του ν. 3852/2010 εφαρμόζεται στους ΦΟΔΣΑ του παρόντος, ανεξαρτήτως της νομικής τους μορφής. Αν αντικείμενο της προγραμματικής σύμβασης είναι οι αρμοδιότητες του άρθρου 228 του παρόντος, αντισυμβαλλόμενος του ΦΟΔΣΑ μπορεί να είναι μόνο δήμος - μέλος του ή η περιφέρεια στην οποία ανήκει.

Άρθρο 247
Καταργούμενες διατάξεις

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται οι διατάξεις της παρ.5 του άρθρου 30 του ν. 3536/2007(Α΄42), του άρθρου 17 του ν. 4164/2013 (Α΄156), της περίπτωσης β΄ της παρ. 2 του άρθρου 35 του ν. 4042/2012 (Α΄ 24) και του άρθρου 6 της υπ' αριθμ. 2527/2009 (Β΄ 83) κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων έργων, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

2. Οι διατάξεις των άρθρων 13-17 του ν. 4071/2012 (Α΄85) παύουν να ισχύουν ως προς τα νομικά πρόσωπα του παρόντος, με την επιφύλαξη του άρθρου 231. Το άρθρο 16 του ν. 4071/2012 παύει να ισχύει από 30.6.2018.

3. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργείται κάθε αντίθετη προς αυτό γενική ή ειδική διάταξη.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΕΡΗ, ΤΑΧΥΤΕΡΗ ΚΑΙ ΕΝΙΑΙΑ ΑΣΚΗΣΗ ΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΟΝΟΜΗ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΟΓΡΑΦΗΣΗ

Άρθρο 248
Μεταφορά Διευθύνσεων και Τμημάτων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων σε συνιστώμενες περιφερειακές υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών - Διατάξεις για την αποτελεσματικότερη, ταχύτερη και ενιαία άσκηση των αρμοδιοτήτων σχετικών με την απονομή ιθαγένειας και την πολιτογράφηση

1. Από 1.1.2019, οι οργανικές μονάδες των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων της χώρας της παραγράφου 2 εντάσσονται στην οργανική δομή του Υπουργείου Εσωτερικών ως περιφερειακές διευθύνσεις του, υπαγόμενες στην Ειδική Γραμματεία Ιθαγένειας του Υπουργείου Ε-

σωτερικών. Οι αρμοδιότητες που ασκούν οι οργανικές μονάδες της παραγράφου 2 και οι οργανικές τους θέσεις, όπως ορίζονται στους Οργανισμούς των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, μαζί με το προσωπικό που υπηρετούσε στις μονάδες αυτές την 1.1.2018 και εξακολουθεί να υπηρετεί στην οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση μεταφέρονται από 1.1.2019 στις περιφερειακές διευθύνσεις που συνιστώνται με το παρόν άρθρο.

2. Οι οργανικές μονάδες που αποτελούν περιφερειακές διευθύνσεις του Υπουργείου Εσωτερικών είναι:

α) Από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής:

αα) η Διεύθυνση Αστικής Κατάστασης Α΄ και Κοινωνικών Υποθέσεων, η οποία μετονομάζεται σε Διεύθυνση Ιθαγένειας Αθηνών,

ββ) η Διεύθυνση Αστικής Κατάστασης Κεντρικού Τομέα και Δυτικής Αττικής, η οποία μετονομάζεται σε Διεύθυνση Ιθαγένειας Κεντρικού Τομέα και Δυτικής Αττικής,

γγ) η Διεύθυνση Αστικής Κατάστασης Βορείου Τομέα και Ανατολικής Αττικής, η οποία μετονομάζεται σε Διεύθυνση Ιθαγένειας Βορείου Τομέα και Ανατολικής Αττικής και

δδ) η Διεύθυνση Αστικής Κατάστασης Νοτίου Τομέα, Πειραιώς και Νήσων, η οποία μετονομάζεται σε Διεύθυνση Ιθαγένειας Νοτίου Τομέα, Πειραιώς και Νήσων.

β) Η Διεύθυνση Αστικής Κατάστασης και Κοινωνικών Υποθέσεων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας, η οποία μετονομάζεται σε Διεύθυνση Ιθαγένειας Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας.

γ) Η Διεύθυνση Αστικής Κατάστασης και Κοινωνικών Υποθέσεων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας, η οποία μετονομάζεται σε Διεύθυνση Ιθαγένειας Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας.

δ) Η Διεύθυνση Αστικής Κατάστασης και Κοινωνικών Υποθέσεων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου, η οποία μετονομάζεται σε Διεύθυνση Ιθαγένειας Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου.

ε) Από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας – Θράκης:

αα) η Διεύθυνση Αστικής Κατάστασης Θεσσαλονίκης, η οποία μετονομάζεται σε Διεύθυνση Ιθαγένειας Θεσσαλονίκης,

ββ) η Διεύθυνση Αστικής Κατάστασης και Κοινωνικών Υποθέσεων Κεντρικής Μακεδονίας, η οποία μετονομάζεται σε Διεύθυνση Ιθαγένειας Κεντρικής Μακεδονίας,

γγ) η Διεύθυνση Αστικής Κατάστασης και Κοινωνικών Υποθέσεων Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης, η οποία μετονομάζεται σε Διεύθυνση Ιθαγένειας Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης.

στ) Από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αιγαίου:

αα) η Διεύθυνση Αστικής Κατάστασης, Μετανάστευσης και Κοινωνικών Υποθέσεων Βορείου Αιγαίου, η οποία μετονομάζεται σε Διεύθυνση Ιθαγένειας Βορείου Αιγαίου,

ββ) η Διεύθυνση Αστικής Κατάστασης, Μετανάστευσης και Κοινωνικών Υποθέσεων Νοτίου Αιγαίου, η οποία μετονομάζεται σε Διεύθυνση Ιθαγένειας Νοτίου Αιγαίου.

ζ) Η Διεύθυνση Αστικής Κατάστασης και Κοινωνικών Υποθέσεων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης, η οποία μετονομάζεται σε Διεύθυνση Ιθαγένειας Κρήτης.

3. Οι μεταφερόμενες διευθύνσεις της παραγράφου 2 διατηρούν τη διάρθρωση και τις αρμοδιότητες όπως αυτές προβλέπονται στους, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, ισχύοντες οργανισμούς της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, με την επιφύλαξη των παραγράφων 4 έως και 15. Στις μεταφερόμενες Διευθύνσεις και Τμήματα προϊστανται υπάλληλοι των κλάδων που προβλέπονται στους οικείους οργανισμούς των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων.

4.α) Το Τμήμα Κοινωνικών Υποθέσεων και το Τμήμα Υγείας και Πρόνοιας, που προβλέπονται στους ισχύοντες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος οργανισμούς των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας, Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας, Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου, Μακεδονίας – Θράκης και Κρήτης, συγχωνεύονται σε Τμήμα Κοινωνικών Υποθέσεων, Υγείας και Πρόνοιας και εντάσσονται στην αντίστοιχη Διεύθυνση Διοίκησης με το σύνολο των υπαλλήλων που υπηρετούν σε αυτά. Στα Τμήματα Κοινωνικών Υποθέσεων, Υγείας και Πρόνοιας προϊστανται υπάλληλοι των κλάδων ΠΕ Διοικητικού Οικονομικού, ΠΕ Διοικητικού, ΠΕ Κοινωνιολόγων, ΠΕ Φαρμακευτικής ή ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού, ΤΕ Κοινωνικής Εργασίας.

β) Οι αρμοδιότητες αστικής κατάστασης των Τμημάτων Ιθαγένειας των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας, Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας, Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου, Μακεδονίας - Θράκης, Κρήτης και Αιγαίου μεταφέρονται από 1.1.2019 στα Τμήματα Κοινωνικών Υποθέσεων, Υγείας και Πρόνοιας με το σύνολο των υπαλλήλων που τις ασκούν.

γ) Οι αρμοδιότητες αστικής κατάστασης και κοινωνικής ένταξης των Τμημάτων Αστικής Κατάστασης και Κοινωνικής Ένταξης ανά νομό των Διευθύνσεων Αστικής Κατάστασης και Κοινωνικών Υποθέσεων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας, Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας, Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου, Μακεδονίας – Θράκης και Κρήτης μεταφέρονται από 1.1.2019 στα Τμήματα Διοικητικού - Οικονομικού των αντίστοιχων Διευθύνσεων Διοίκησης με το σύνολο των υπαλλήλων που τις ασκούν.

δ) Τα μεταφερόμενα στο Υπουργείο Εσωτερικών Τμήματα Αστικής Κατάστασης και Κοινωνικής Ένταξης ανά νομό μετονομάζονται σε Τμήματα Ιθαγένειας ανά νομό. Τα μεταφερόμενα στο Υπουργείο Εσωτερικών Τμήματα Αστικής Κατάστασης, Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης των νομών Σάμου, Χίου και Κυκλάδων μετονομάζονται σε Τμήματα Ιθαγένειας των νομών Σάμου, Χίου και Κυκλάδων.

5.α) Στη Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Λειτουργίας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής συστήνεται Διεύθυνση Αστικής Κατάστασης και Κοινωνικών Υποθέσεων με τοπική αρμοδιότητα σε όλη την Αποκεντρωμένη Διοίκηση. Στη Διεύθυνση Αστικής Κατάστασης και Κοινωνικών Υποθέσεων συστήνονται:

αα) Τμήμα Μητρώου Αθηνών, με τοπική αρμοδιότητα στο Δήμο Αθηναίων.

ββ) Τμήμα Μητρώου Κεντρικού Τομέα και Δυτικής Αττικής με τοπική αρμοδιότητα στις Περιφερειακές Ενότητες Κεντρικού Τομέα πλην του Δήμου Αθηναίων, Δυτικού Τομέα και Δυτικής Αττικής.

γγ) Τμήμα Μητρώου Βορείου Τομέα και Ανατολικής Αττικής με τοπική αρμοδιότητα στις Περιφερειακές Ενότητες Βορείου Τομέα και Ανατολικής Αττικής.

δδ) Τμήμα Μητρώου Νότιου Τομέα, Πειραιώς και Νήσων με τοπική αρμοδιότητα στις Περιφερειακές Ενότητες Νοτίου Τομέα, Πειραιώς και Νήσων.

β) Τα ανωτέρω Τμήματα Μητρώου ασκούν τις αρμοδιό-

τητες αστικής κατάστασης των Τμημάτων Ιθαγένειας των μεταφερόμενων Διευθύνσεων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής.

γ) Το Τμήμα Αεροϋγειονομείου της Διεύθυνσης Αστικής Κατάστασης Α΄ και Κοινωνικών Υποθέσεων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής μεταφέρεται στη συνιστώμενη Διεύθυνση Αστικής Κατάστασης και Κοινωνικών Υποθέσεων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής με το σύνολο των υπαλλήλων που υπηρετούν σε αυτό.

δ) Το Τμήμα Κοινωνικών Υποθέσεων και το Τμήμα Υγείας και Πρόνοιας της Διεύθυνσης Αστικής Κατάστασης Α΄ και Κοινωνικών Υποθέσεων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής, συγχωνεύονται σε Τμήμα Κοινωνικών Υποθέσεων, Υγείας και Πρόνοιας που εντάσσεται στη συνιστώμενη Διεύθυνση Αστικής Κατάστασης και Κοινωνικών Υποθέσεων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής με το σύνολο των υπαλλήλων που υπηρετούν σε αυτά.

ε) Στη Διεύθυνση Αστικής Κατάστασης και Κοινωνικών Υποθέσεων προΐστανται υπάλληλοι των κλάδων ΠΕ Διοικητικού Οικονομικού, ΠΕ Διοικητικού, ΠΕ Κοινωνιολόγων ή ΤΕ Διοικητικού Λογιστικού, ΤΕ Κοινωνικής Εργασίας. Στα Τμήματα Μητρώου προΐστανται υπάλληλοι των κλάδων ΠΕ Διοικητικού Οικονομικού, ΠΕ Διοικητικού, ή ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού. Στο Τμήμα Κοινωνικών Υποθέσεων, Υγείας και Πρόνοιας προΐστανται υπάλληλοι των κλάδων ΠΕ Διοικητικού Οικονομικού, ΠΕ Διοικητικού, ΠΕ Κοινωνιολόγων, ΠΕ Φαρμακευτικής ή ΤΕ Διοικητικού – Λογιστικού, ΤΕ Κοινωνικής Εργασίας.

6.α) Στη Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Λειτουργίας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου συστήνονται Διεύθυνση Αστικής Κατάστασης, Μετανάστευσης και Κοινωνικών Υποθέσεων Βορείου Αιγαίου με έδρα τη Μυτιλήνη και Διεύθυνση Αστικής Κατάστασης, Μετανάστευσης και Κοινωνικών Υποθέσεων Νοτίου Αιγαίου με έδρα τη Ρόδο.

β) Τα Τμήματα Αδειών Διαμονής και Ελέγχου των Διευθύνσεων Αστικής Κατάστασης, Μετανάστευσης και Κοινωνικών Υποθέσεων Βορείου και Νοτίου Αιγαίου εντάσσονται στις συνιστώμενες Διευθύνσεις Αστικής Κατάστασης, Μετανάστευσης και Κοινωνικών Υποθέσεων Βορείου και Νοτίου Αιγαίου με το σύνολο των υπαλλήλων που υπηρετούν σε αυτά.

γ) Τα Τμήματα Κοινωνικών Υποθέσεων και τα Τμήματα Υγείας και Πρόνοιας, που προβλέπονται στον ισχύοντα κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος οργανισμό της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου συγχωνεύονται σε Τμήματα Κοινωνικών Υποθέσεων, Υγείας και Πρόνοιας και εντάσσονται στην αντίστοιχη συνιστώμενη Διεύθυνση Αστικής Κατάστασης, Μετανάστευσης και Κοινωνικών Υποθέσεων Βορείου και Νοτίου Αιγαίου, με το σύνολο των υπαλλήλων που υπηρετούν σε αυτά.

δ) Οι αρμοδιότητες αστικής κατάστασης, μετανάστευσης και κοινωνικής ένταξης των Τμημάτων Αστικής Κατάστασης, Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης των νομών Σάμου, Χίου και Κυκλάδων των Διευθύνσεων Αστικής Κατάστασης, Μετανάστευσης και Κοινωνικών Υποθέσεων Βορείου και Νοτίου Αιγαίου μεταφέρονται από 1.1.2019 σε συνιστώμενα, στις Διευθύνσεις Αστικής Κατάστασης, Μετανάστευσης και Κοινωνικών Υποθέσεων Βορείου και Νοτίου Αιγαίου της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου, Τμήματα Αστικής Κατάστασης, Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης των νομών Σάμου, Χίου και Κυκλάδων με το σύνολο των υπαλλήλων που τις ασκούν.

ε) Στις Διευθύνσεις Αστικής Κατάστασης, Μετανάστευσης και Κοινωνικών Υποθέσεων Βορείου και Νοτίου Αιγαίου της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου συστήνονται Τμήματα Γραμματείας.

στ) Στις συνιστώμενες Διευθύνσεις Αστικής Κατάστασης, Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης Βορείου και Νοτίου Αιγαίου της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου προΐστανται υπάλληλοι των κλάδων ΠΕ Διοικητικού Οικονομικού, ΠΕ Διοικητικού, ΠΕ Κοινωνιολόγων ή ΤΕ Διοικητικού Λογιστικού. Στα συνιστώμενα Τμήματα Αστικής Κατάστασης, Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης προΐστανται υπάλληλοι των κλάδων ΠΕ Διοικητικού Οικονομικού, ΠΕ Διοικητικού, ΠΕ Κοινωνιολόγων ή ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού. Στα συνιστώμενα Τμήματα Γραμματείας προΐστανται υπάλληλοι των κλάδων ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού και εν ελλείψει ΔΕ Διοικητικών Γραμματέων. Στα Τμήματα Κοινωνικών Υποθέσεων, Υγείας και Πρόνοιας προΐστανται υπάλληλοι των κλάδων ΠΕ Διοικητικού Οικονομικού, ΠΕ Διοικητικού, ΠΕ Κοινωνιολόγων, ΠΕ Φαρμακευτικής ή ΤΕ Διοικητικού – Λογιστικού, ΤΕ Κοινωνικής Εργασίας.

7. Όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρεται ως αρμόδιος για θέματα ιθαγένειας ο Συντονιστής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης νοείται εφεξής ο Ειδικός Τομεακός Γραμματέας Ιθαγένειας του Υπουργείου Εσωτερικών.

8. Το Υπουργείο Εσωτερικών από την έναρξη άσκησης των, μεταφερόμενων σε αυτό, αρμοδιοτήτων υπεισέρχεται αυτοδικαίως στις συμβάσεις μίσθωσης ακινήτων που είχαν συναφθεί για τη στέγαση των υπηρεσιών που συνδέονται με τις αρμοδιότητες αυτές, εφόσον οι οικείες υπηρεσίες εξακολουθούν να στεγάζονται στα μισθωμένα ακίνητα. Σε περίπτωση που στο ακίνητο στεγάζονται από κοινού και υπηρεσίες άλλων φορέων, η υπεισέλευση πραγματοποιείται κατ' αναλογία των χρησιμοποιούμενων ανά φορέα τετραγωνικών μέτρων. Ομοίως, αναλογικά επιμερίζονται και οι λοιπές λειτουργικές δαπάνες.

9. Το Υπηρεσιακό Συμβούλιο του Υπουργείο Εσωτερικών είναι αρμόδιο για την υπηρεσιακή κατάσταση του προσωπικού των ιδρυόμενων με το παρόν περιφερειακών του υπηρεσιών από 1.1.2019 και μετά την ανάδειξη των αιρετών εκπροσώπων.

10. Οι δαπάνες λειτουργίας των υπηρεσιών που εντάσσονται στο Υπουργείο Εσωτερικών εξακολουθούν να βαρύνουν έως τις 31.12.2018 τον προϋπολογισμό που έχει εγκριθεί για τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις. Οι ως άνω πιστώσεις από 1.1.2019 προβλέπονται στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών κατά το μέρος που αφορούν τις υπηρεσίες που εντάσσονται σε αυτό.

11. Το τακτικό προσωπικό των οργανικών μονάδων της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, που υπηρετούσε στις μονάδες αυτές την 1.1.2018 και εξακολουθεί να υπηρετεί στην οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση, καθίσταται αυτοδίκαια από 1.1.2019 προσωπικό του Υπουργείου Εσωτερικών. Με διαπιστωτική πράξη που εκδίδεται από τον Υπουργό Εσωτερικών μέσα σε προθεσμία ενός (1) μηνός από την 1.1.2019, το προσωπικό αυτό κατατάσσεται σε ισάριθμες θέσεις αντίστοιχης κατηγορίας, κλάδου ή ειδικότητας των υπηρεσιών του Υπουργείου, οι οποίες καταργούνται από τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις και καθίστανται οργανικές θέσεις του Υπουργείου Εσωτερικών αυξάνοντας ισάριθμα τις προβλεπόμενες θέσεις στον Οργανισμό του

Υπουργείου. Η πράξη αυτή δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Οι πάσης φύσεως, επιπλέον μισθολογικές διαφορές και επιδόματα, που ελάμβανε το μεταφερόμενο προσωπικό εξακολουθούν να διατηρούνται, ως προσωπική διαφορά. Ο χρόνος προϋπηρεσίας του αναγνωρίζεται για όλες τις υπηρεσιακές και μισθολογικές συνέπειες.

12. Η μετάθεση και κάθε είδους μετακίνηση των υπαλλήλων, της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου σε οργανικές μονάδες των Περιφερειακών Διευθύνσεων, καθώς και των υπαλλήλων των Περιφερειακών Διευθύνσεων προς την Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου διενεργείται για τις ανάγκες της υπηρεσίας και μόνο κατόπιν υποβολής αίτησης από τον ενδιαφερόμενο υπάλληλο.

13. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορούν να ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν την εκτέλεση του προϋπολογισμού, τη μισθοδοσία, τη μεταφορά πιστώσεων, τη στέγαση υπηρεσιών και κάθε άλλο θέμα εφαρμογής του παρόντος άρθρου.

14. Ο Ειδικός Τομεακός Γραμματέας Ιθαγένειας με απόφασή του μπορεί να μεταβιβάζει στους προϊσταμένους των οργανικών μονάδων των περιφερειακών διευθύνσεων ορισμένες από τις αρμοδιότητες του ή το δικαίωμα υπογραφής «με εντολή Ειδικού Τομεακού Γραμματέα Ιθαγένειας Υπουργείου Εσωτερικών».

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ
ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Άρθρο 249
Θέματα ληξιαρχικών πράξεων

1. Η παρ.3 του άρθρου 34 του ν. 344/1976 (Α΄ 143) αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Στη ληξιαρχική πράξη σημειώνεται από τον ληξίαρχο, με βάση τη δήλωση του δηλούντος το θάνατο και ο ακριβής τόπος ενταφιασμού ή αποτέφρωσης, καθώς και η ημερομηνία και η ώρα αυτού.»

2. Το άρθρο 35 του ν. 344/1976 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 35
Ενταφιασμός ή αποτέφρωση προσώπου

Δεν επιτρέπεται ο ενταφιασμός ή η αποτέφρωση προσώπου χωρίς την προσκόμιση της ληξιαρχικής πράξης θανάτου αυτού στην οποία πρέπει να αναφέρεται ο ακριβής τόπος ενταφιασμού ή αποτέφρωσης αντίστοιχα, καθώς και η ημερομηνία και η ώρα αυτού.»

3. Το άρθρο 35Α του ν. 344/1976 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 35Α
Επιλογή τόπου ενταφιασμού ή αποτέφρωσης προσώπου

1. Η επιλογή του τόπου ενταφιασμού ή αποτέφρωσης είναι δικαίωμα του προσώπου.

2. Κάθε φυσικό πρόσωπο, εφόσον το επιθυμεί, μπορεί ελεύθερα με ρητή, χωρίς όρο ή αίρεση, δήλωσή του ενώπιον συμβολαιογράφου να ορίσει εάν επιθυμεί μετά το θάνατό του την ταφή ή την αποτέφρωσή του, καθώς και να ορίσει τον τύπο της τελετής της κηδείας του και τον τόπο ενταφιασμού του ή τον τόπο αποτέφρωσής του και τον τρόπο διαχείρισης της τέφρας του αντίστοιχα. Με τη δήλωσή του αυτή ορίζονται τα πρόσωπα, συγγενικά ή μη που θα εκτελέσουν την επιθυμία του, τα οποία με σχετική δήλωσή τους στο ίδιο συμβολαιογραφικό έντυπο αποδέχονται τη δήλωση του προσώπου και αναλαμβάνουν την υποχρέωση να την εκτελέσουν. Σε κάθε περίπτωση ισχύουν τα προβλεπόμενα στο άρθρο 49 του ν. 4277/2014.

3. Εφόσον τηρηθεί ο κατά τα ανωτέρω τύπος και η διατυπωθείσα επιθυμία του θανόντος δεν αντίκειται σε κανόνες δημόσιας τάξης, υγιεινής ή στα χρηστά ήθη, τα αρμόδια όργανα ή οι υπηρεσίες, που επιμελούνται της ταφής ή αποτέφρωσης του νεκρού οφείλουν να συμμορφώνονται στη διατυπωθείσα επιθυμία του θανόντος χωρίς οποιαδήποτε άλλη προϋπόθεση ή διαδικασία, ακόμη και αν εναντιωθούν συγγενείς οποιουδήποτε βαθμού.»

4. Η παρ. γ΄ του άρθρου 48 του ν. 344/1976 αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) Όποιος κατά παράβαση του παρόντος νόμου διενεργεί ενταφιασμό ή αποτέφρωση χωρίς την προηγούμενη σύνταξη ληξιαρχικής πράξης θανάτου.»

5. Το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης β΄ της παρ. 1 του άρθρου 49 του ν. 4277/2014 (Α΄ 156) αντικαθίσταται ως εξής:

«Έγγραφη πιστοποίηση ιατροδικαστή που βεβαιώνει ότι, βάσει διενεργηθείσας νεκροψίας, πρόκειται για θάνατο που οφείλεται σε παθολογικά αίτια και όχι για βίαιο θάνατο και ότι αφαιρέθηκαν από το σώμα του νεκρού τα τυχόν ακατάλληλα για αποτέφρωση ιατροτεχνικά μέρη. Εάν ο θάνατος είναι βίαιος, έχει προηγηθεί νεκροτομή, κατόπιν σχετικής εντολής.»

6. Η παρ. 2 του άρθρου 49 του ν. 4277/2014 (Α΄156) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Στη ληξιαρχική πράξη της παραγράφου 1 σημειώνεται από τον ληξίαρχο και ο τόπος αποτέφρωσης. Κατά τα λοιπά έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 32, 33, 34, 36, 38 και 39 του ν. 344/1976. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών ρυθμίζονται όλες οι λεπτομέρειες σχετικά με την διαμόρφωση του εντύπου της ληξιαρχικής πράξης θανάτου.»

7. Η παρ. 3 του άρθρου 49 του ν. 4277/2014 (Α΄156), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Για την αποτέφρωση νεκρών δεν απαιτείται η έκδοση άδειας αλλά αρκεί η προσκόμιση της ληξιαρχικής πράξης θανάτου στο ΚΑΝ όπου θα αποτεφρωθεί ο νεκρός.»

8. Στο άρθρο 9 του ν. 2447/1996 (Α΄ 278) η υφιστάμενη παράγραφος αριθμείται ως παράγραφος 1 και προστίθενται παράγραφοι 2, 3, 4 και 5 ως εξής:

«2. Στην περίπτωση που ανήλικο τέκνο υιοθετείται από έναν μόνο γονέα, γυναίκα ή άνδρα, οι ληξιαρχικές πράξεις του ανηλίκου, καταχωρίζονται με μόνα τα στοιχεία του γονέα αυτού, κατά παρέκκλιση του άρθρου 22 παρ. 1 περιπτώσεις ε΄ και στ΄ του ν. 344/1976 (Α΄ 143). Τα στοιχεία του άλλου γονέα, ο οποίος ελλείπει, θεωρούνται άγνωστα και οι σχετικές ληξιαρχικές καταχωρίσεις παραμένουν κενές, εκτός αν ο γονέας ζητήσει την πρόσληψη πατρωνύμου ή μητρωνύμου, αντίστοιχα, κατά τις διατάξεις του ν.δ. 2573/1953 (Α΄ 241) και της παρ. 6 του άρθρου 94 του ν. 3852/2010 (Α΄ 87). Στην περίπτωση που γίνει πρόσληψη πατρωνύμου ή μητρωνύμου, η διαδικασία αυτή καλύπτεται από την υποχρέωση μυστικότητας του άρθρου 1559 του Αστικού Κώδικα και τις διαδικαστικές ρυθμίσεις των άρθρων 8 και 9 του ν. 2447/1996 (Α΄ 278). Η απόφαση του δημάρχου περί της πρόσληψης

πατρωνύμου ή μητρωνύμου είναι επίσης απόρρητη.

3. Η εγγραφή των τέκνων της παραγράφου 2 στο δημοτολόγιο γίνεται στη μερίδα του μοναδικού γονέα τους, χωρίς την καταχώριση στοιχείων του άλλου ελλείποντος γονέα, κατά παρέκκλιση των άρθρων 2 και 3 του π.δ. 497/1991 (Α΄ 180), εκτός αν τηρηθεί η διαδικασία του εδαφίου β΄ της παραγράφου 2.

4. Ληξιαρχικές πράξεις και δημοτολογικές καταχωρίσεις που αφορούν πρόσωπα ανήλικα κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος και έχουν συνταχθεί με τρόπο αντίθετο προς τις παραγράφους 1, 2 και 3, μπορούν να διορθωθούν κατά τη διαδικασία του άρθρου 13 παρ. 3 του ν. 344/1976 και του άρθρου 6 παρ. 1 του π.δ. 497/1991, αντίστοιχα, μόνο εφόσον υποβληθεί αίτηση του ασκούντος τη γονική μέριμνα του ανηλίκου, εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

5. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών μπορούν να καθορίζονται αναγκαίες προσαρμογές του πληροφοριακού συστήματος με την ονομασία «Μητρώο Πολιτών» του άρθρου 115 του ν. 4483/2017 (Α΄ 107) προκειμένου να καταστεί εφικτή η υποστήριξη της διαδικασίας καταχώρισης ή και διόρθωσης ληξιαρχικών πράξεων από το σύστημα αυτό σύμφωνα με τις παραγράφους 1, 2 και 3. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται και ο χρόνος έναρξης ισχύος των διατάξεων των παραγράφων 2 έως 4 του άρθρου αυτού.»

Άρθρο 250
Εγκυρότητα και στοιχεία ληξιαρχικών πράξεων που έχουν καταχωριστεί μετά τη μετάπτωση στο Μητρώο Πολιτών

Στο ν. 4483/2017 (Α΄ 107) προστίθεται μετά το άρθρο 123 άρθρο 123Α, ως εξής:

«Άρθρο 123Α
Εγκυρότητα και στοιχεία ληξιαρχικών πράξεων που έχουν καταχωριστεί μετά τη μετάπτωση στο Μητρώο Πολιτών

1. Στοιχεία των ληξιαρχικών πράξεων της παραγράφου 3 του άρθρου 115 του παρόντος, τα οποία ελλείπουν ή διαφέρουν από αυτά που έχουν καταχωριστεί στις ενυπόγραφες έγχαρτες ληξιαρχικές πράξεις, διορθώνονται ή συμπληρώνονται καταλλήλως, υποχρεωτικά και αυτεπαγγέλτως, από τους αρμόδιους Ληξιάρχους, σύμφωνα με τα στοιχεία που εμπεριέχονται στις ενυπόγραφες έγχαρτες ληξιαρχικές πράξεις.

2. Η χορήγηση αντιγράφων των ληξιαρχικών πράξεων της παραγράφου 1, γίνεται από τα οικεία ληξιαρχικά βιβλία και συνοδεύεται υποχρεωτικά από πλήρη ληξιαρχική πράξη, που εκτυπώνεται αποκλειστικά από το Μητρώο Πολιτών και φέρει χαρακτηριστικό ασφαλείας, που παράγεται αυτόματα από αυτό.»

Άρθρο 251
Τροποποίηση του άρθρου 3 της υπ' αριθμ. 4932/2017 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β΄ 441)

Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 3 της κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β΄ 441) αντικαθίσταται ως εξής:

«Η εγκατάσταση και λειτουργία Κ.Α.Ο.Ν. επιτρέπεται: α) σε Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) πρώτου βαθμού ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου των Ο.Τ.Α. και β) σε ιδιώτες, ύστερα από τη λήψη των αδειών της παρ. 3 του άρθρου 19 του ν. 3982/2011.»

Άρθρο 252
Τροποποίηση του άρθρου έκτου του ν. 2196/1994

Στο άρθρο έκτο του ν. 2196/1994 (Α΄ 41) προστίθεται παράγραφος 6 ως εξής:

«6. Για τους Έλληνες εκλογείς που προτίθενται να ασκήσουν το δικαίωμα του εκλέγεσθαι στο κράτος - μέλος κατοικίας τους, η Διεύθυνση Εκλογών διαβιβάζει στο σημείο επαφής την πληροφορία περί στέρησης του εν λόγω δικαιώματος, με βάση τα τηρούμενα σε αυτήν αρχεία. Η ανωτέρω πληροφορία διαβιβάζεται με οποιονδήποτε ενδεδειγμένο τρόπο εντός προθεσμίας πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την παραλαβή της κοινοποίησής της ή εντός συντομότερου χρονικού διαστήματος, εφόσον το ζητήσει το κράτος - μέλος κατοικίας. Σε αυτήν περιέχονται μόνον τα απολύτως αναγκαία στοιχεία και χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για το σκοπό αυτόν.»

Άρθρο 253
Κατάργηση Υ.Α.Σ.Β.Ε.

1. Η Υπηρεσία Αποκατάστασης Σεισμοπλήκτων Βορείου Ελλάδας (Υ.Α.Σ.Β.Ε.) που συστάθηκε με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 9 του ν. 867/1979 (Α΄24) και υπήχθη διοικητικά στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας – Θράκης με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 129 του ν. 4199/2013 (Α΄216) καταργείται.

Οι ανατεθείσες και ασκούμενες από την Υ.Α.Σ.Β.Ε. αρμοδιότητες εφεξής μεταφέρονται και ασκούνται από τη Διεύθυνση Αποκατάστασης Επιπτώσεων Φυσικών Καταστροφών – Βορείου Ελλάδος (Δ.Α.Ε.Φ.Κ. – Β.Ε.) (του άρθρου 50 του π.δ. 123/2017, Α΄ 151).

2. Το προσωπικό της Υ.Α.Σ.Β.Ε. που μετατάχθηκε – μεταφέρθηκε στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας – Θράκης με την υπ' αριθμ. 14591/2014 απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης (Γ΄324), κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 129 του ν. 4199/2013 (Α΄216) και της παρ. 1 του άρθρου 91 του ν. 4172/2013 (Α΄167), μετατάσσεται – μεταφέρεται με αίτησή του στη Γενική Γραμματεία Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, για τη στελέχωση της Δ.Α.Ε.Φ.Κ.-Β.Ε..

Η μετάταξη/μεταφορά διενεργείται με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης, με μεταφορά της θέσης που κατέχει ο υπάλληλος, με την ίδια εργασιακή σχέση, το βαθμό και το μισθολογικό κλιμάκιο που κατέχει, διατηρουμένης τυχόν προσωπικής διαφοράς, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 2 του ν. 4440/2016 (Α΄ 224).

Οι αιτήσεις υποβάλλονται στη Διεύθυνση Διοίκησης του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός (1) μηνός από τη δημοσίευ-

ση του παρόντος και κοινοποιούνται στη Διεύθυνση Διοίκησης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης.

Οι πράξεις μετάταξης/μεταφοράς του παρόντος δημοσιεύονται σε περίληψη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3. Σε περιπτώσεις εκτάκτων αναγκών για την αντιμετώπιση επιπτώσεων από φυσικές καταστροφές, με Απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών δύναται να συστήνονται Τομείς Αποκατάστασης Επιπτώσεων Φυσικών Καταστροφών (Τ.Α.Ε.Φ.Κ.), οι οποίοι λειτουργούν σε επίπεδο αυτοτελών τμημάτων, υπάγονται στη Γενική Διεύθυνση Αποκατάστασης Επιπτώσεων Φυσικών Καταστροφών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών και διέπονται από τις διατάξεις του ν. 867/1979 (Α΄ 24) και του ν. 1190/1981 (Α΄ 203).

Οι αρμοδιότητες του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών που προβλέπονται από τις διατάξεις του ν. 867/1979 (Α΄ 24) και του ν. 1190/1981 (Α΄ 203) εξακολουθούν να ισχύουν. Η κατάργηση των Τομέων Αποκατάστασης Σεισμοπλήκτων (ΤΑΣ) και Τομέων Αποκατάστασης Πυροπλήκτων (ΤΑΠ) της παρ. 1 του άρθρου 129 του ν. 4199/2013 (Α΄216) γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Υποδομών και Μεταφορών.

4. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών δύναται να καθορίζονται ειδικότερα θέματα σχετικά με τη σύσταση, τη διαχείριση και την εν γένει λειτουργία των υπηρεσιών του εδαφίου α΄ της παραγράφου 3 του παρόντος και να ρυθμίζεται κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια, καθώς και λοιπά συναφή θέματα.

5. Κάθε άλλη διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του παρόντος καταργείται.

Άρθρο 254
Ρυθμίσεις αρμοδιότητας της Διεύθυνσης Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών

1. Στην παρ. 2 του άρθρου 17 του π.δ 141/2017 (Α΄180) προστίθεται περίπτωση δ΄ ως εξής:

«δ. Γραφείο Οικονομικής Διαχείρισης Τακτικού Προϋπολογισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης, στο οποίο προϊστανται υπάλληλοι του κλάδου/ειδικότητας ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού ή ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού.»

2. Στην παρ. 3 του άρθρου 17 του π.δ 141/2017 (Α΄180) προστίθεται περίπτωση δ΄ ως εξής:

«δ. Το Γραφείο Οικονομικής Διαχείρισης Τακτικού Προϋπολογισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης, είναι αρμόδιο για:

δα. Την κατάρτιση του σχεδίου απόφασης ανάληψης υποχρέωσης κατόπιν τεκμηριωμένου αιτήματος από τον διατάκτη και την καταχώρηση των αναλαμβανόμενων δεσμεύσεων του Τακτικού Προϋπολογισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης στα οικεία λογιστικά βιβλία και στο Μητρώο Δεσμεύσεων.

δβ. Τον έλεγχο τήρησης των περί ανάληψης υποχρεώσεων διατάξεων και την παροχή βεβαίωσης επί των σχεδίων των σχετικών πράξεων, για την ύπαρξη της απαιτουμένης πίστωσης και για τη μη υπέρβαση του οριζόμενου κάθε φορά από το αρμόδιο όργανο ποσοστού διάθεσης της πίστωσης.

δγ. Τον έλεγχο και εκκαθάριση δαπανών του τομέα Τοπικής Αυτοδιοίκησης με βάση τα πλήρη και νόμιμα δικαιολογητικά αυτών.

δδ. Την έκδοση τίτλου για την πληρωμή των δαπανών του τομέα Τοπικής Αυτοδιοίκησης, μέσα στα καθοριζόμενα κατά μήνα όρια πληρωμών και εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών από το ενωσιακό και εθνικό κανονιστικό πλαίσιο.

δε. Την τήρηση του Μητρώου Δεσμεύσεων Τακτικού Προϋπολογισμού κατά το μέρος που αφορά στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.

δστ. Την έκδοση συμψηφιστικών ενταλμάτων του τομέα Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την εμφάνισή τους στη δημόσια ληψοδοσία.

δζ. Τη σύνταξη έκθεσης επί διαφωνιών με τον διατάκτη ως προς τη νομιμότητα και κανονικότητα των εκκαθαριζόμενων δαπανών και υποβολή της μετά του σχετικού φακέλου στη Διεύθυνση Συντονισμού και Ελέγχου Εφαρμογής Δημοσιολογιστικών Διατάξεων με σχετική κοινοποίηση στην αρμόδια Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικών Ελέγχων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 26 του ν. 4270/2014.

δη. Τη σύνταξη έκθεσης προς την αρμόδια Δ.Υ.Ε.Ε. σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3δ του άρθρου 66 του ν. 4270/2014 και του περί ανάληψης υποχρεώσεων από τους διατάκτες προεδρικού διατάγματος (π.δ. 80/2016).

δθ. Τη σύνταξη έκθεσης προς την αρμόδια Υπηρεσία προκειμένου να κινηθεί η προβλεπόμενη από τις κείμενες διατάξεις διαδικασία του επιτόπιου ελέγχου.

δι. Την τήρηση των λογιστικών βιβλίων.

δια. Τη συγκέντρωση δεδομένων από το Μητρώο Δεσμεύσεων και υποβολή σχετικών αναφορών στη Διεύθυνση Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικών Αναφορών.»

Άρθρο 255
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις.

Αθήνα, 4 Ιουλίου 2018

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
Π. Σκουρλέτης	Ι. Δραγασάκης
ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ, ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ	ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
Ν. Παππάς	Κ. Γαβρόγλου

ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ	ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
Ευτ. Αχτσιόγλου	Ν. Κοτζιάς
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
Στ. Κοντονής	Ευκλ.Τσακαλώτος
ΥΓΕΙΑΣ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ
Α. Ξανθός	Όλ. Γεροβασίλη
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
Λ. Κονιόρδου	Γ. Σταθάκης
ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
Χρ. Σπίρτζης	Δ. Βίτσας
ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
Π. Κουρουμπλής	Ευάγ. Αποστόλου
Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	Η ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
Αλ. Χαρίτσης	Θ. Φωτίου
Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
Γ. Χουλιαράκης	Σ. Φάμελλος

ΕΚΘΕΣΗ
Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους
(άρθρο 75 παρ.1 του Συντάγματος)

στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών «Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης – Εμβάθυνση της Δημοκρατίας – Ενίσχυση της Συμμετοχής – Βελτίωση της οικονομικής και αναπτυξιακής λειτουργίας των Ο.Τ.Α. [Πρόγραμμα «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι»] - Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των ΦΟΔΣΑ - Ρυθμίσεις για την αποτελεσματικότερη, ταχύτερη και ενιαία άσκηση των αρμοδιοτήτων σχετικά με την απονομή ιθαγένειας και την πολιτογράφηση – Λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών»

Α. Με τις διατάξεις του υπόψη σχεδίου νόμου: α) επανακαθορίζεται το θεσμικό πλαίσιο της τοπικής αυτοδιοίκησης και β) ρυθμίζονται θέματα, σχετικά με τον εκσυγχρονισμό του πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦΟΔΣΑ), την άσκηση των αρμοδιοτήτων σχετικά με την απονομή ιθαγένειας και την πολιτογράφηση, καθώς και λοιπά θέματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Εσωτερικών. Ειδικότερα:

Ι. ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Τροποποιούνται – συμπληρώνονται κατά βάσει διατάξεις του ν. 3852/2010 (Πρόγραμμα «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ») σχετικά με τη μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της τοπικής αυτοδιοίκησης και συγκεκριμένα:

ΚΕΦΑΛΑΙΑ Α΄ – Γ΄

1. Επεκτείνεται το πεδίο εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Χάρτη της Τοπικής Αυτονομίας και στους Ο.Τ.Α. β΄ βαθμού. *(άρθρο 1)*

2.α. Εισάγεται η διάκριση των δήμων της χώρας σε κατηγορίες με κριτήριο τον πληθυσμό τους, τα ιδιαίτερα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά τους, τα βασικά χαρακτηριστικά της οικονομικής δραστηριότητας εντός των ορίων τους, το βαθμό αστικοποίησής τους, την ένταξή τους ή μη σε ευρύτερα πολεοδομικά συγκροτήματα μητροπολιτικού χαρακτήρα και τη θέση τους στη διοικητική διαίρεση της χώρας.

Ειδικότερα, προβλέπεται η κατηγοριοποίηση αυτών ως ακολούθως:

i) Δήμοι Μητροπολιτικών Κέντρων, ii) Μεγάλοι Ηπειρωτικοί Δήμοι και Δήμοι Πρωτεύουσες Νομών, iii) Μεσαίοι Ηπειρωτικοί Δήμοι, iv) Μικροί Ηπειρωτικοί και Μικροί Ορεινοί Δήμοι, v) Μεγάλοι και Μεσαίοι Νησιωτικοί Δήμοι και vi) Μικροί Νησιωτικοί Δήμοι.

Παρέχεται η δυνατότητα διάκρισης περαιτέρω των ανωτέρω κατηγοριών σε υποκατηγορίες, προκειμένου να εξυπηρετήσουν ειδικότερες λειτουργικές, οικονομικές ή αναπτυξιακές ανάγκες των δήμων, με υπουργική απόφαση.

β. Επανακαθορίζεται η έννοια των ορεινών δήμων. *(άρθρα 2 και 3)*

3.α. Καταργείται η διάκριση, βάσει πληθυσμιακών κρι-

τηρίων, των τοπικών διαμερισμάτων σε τοπικές και δημοτικές κοινότητες και ορίζεται ως μοναδικός ενιαίος θεσμός αποκέντρωσης η κοινότητα.

β. Εισάγεται η διάκριση των κοινοτήτων ανάλογα με το εάν ο μόνιμος πληθυσμός τους ξεπερνά ή όχι τους τριακόσιους (300) κατοίκους και ορίζονται τα όργανα διοίκησης αυτών. *(άρθρα 4 και 5)*

4. Επανέρχεται στα τέσσερα (4) έτη, από πέντε (5) που ισχύει, η διάρκεια της δημοτικής περιόδου, προβλέπεται δε η εγκατάσταση των αρχών που έχουν εκλεγεί να γίνεται την 1η Ιανουαρίου του επόμενου έτους από τη διεξαγωγή των εκλογών και η θητεία τους να λήγει την 31η Δεκεμβρίου του τέταρτου έτους.

Για την πρώτη εφαρμογή των ανωτέρω, ο πρώτος γύρος της εκλογικής διαδικασίας θα διεξαχθεί την 13η Οκτωβρίου 2019 και η εγκατάσταση των νέων αρχών θα γίνει την 1η Ιανουαρίου 2020. Η τρέχουσα δημοτική περίοδος παρατείνεται κατά τέσσερις (4) μήνες, μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2019 και η θητεία των δημοτικών αρχών λογίζεται πλήρης για όλες τις συνέπειες. *(άρθρο 6)*

5.α. Προβλέπεται η εξαίρεση των ομογενών και των νομίμως διαμενόντων αλλοδαπών υπηκόων τρίτων χωρών, από το δικαίωμα να εκλέγουν τις δημοτικές και κοινοτικές αρχές.

β. Ρυθμίζονται εκ νέου θέματα, σχετικά με την άσκηση του εκλογικού δικαιώματος, τους εκλογικούς καταλόγους και τα προσόντα εκλογιμότητας για την ανάδειξη των δημοτικών αρχών.

γ. Επαναπροσδιορίζονται τα κωλύματα εκλογιμότητας, καθώς και τα ασυμβίβαστα για τις θέσεις των αιρετών δημοτικών και κοινοτικών οργάνων. *(άρθρα 7 – 11)*

6. Η ύπαρξη συνολικής οφειλής μεγαλύτερης των πεντακοσίων (500) ευρώ αποτελεί ασυμβίβαστο με την ιδιότητα του δημάρχου, δημοτικού συμβούλου, συμβούλου ή προέδρου κοινότητας. Αν η εξόφληση των οφειλών αυτών δεν γίνει μέσα στην οριζόμενη προθεσμία, εκτός από την περίπτωση διακανονισμού της οφειλής, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, οι ανωτέρω εκπίπτουν από το αξίωμά τους (σήμερα, η ύπαρξη οποιασδήποτε οφειλής αποτελεί ασυμβίβαστο για τις ανωτέρω ιδιότητες). *(άρθρο 12)*

7. Ρυθμίζονται θέματα, σχετικά με τους αντιπροσώπους της Δικαστικής Αρχής και τους εφόρους των αντιπροσώπων των δημοτικών εκλογών και μεταξύ άλλων, προβλέπεται ρητά ότι η ημερήσια αποζημίωση, οι ημέρες για τις οποίες παρέχεται και τα οδοιπορικά έξοδα των αντιπροσώπων ορίζονται και καταβάλλονται, σύμφωνα με τις σχετικές ρυθμίσεις για τις βουλευτικές εκλογές. *(άρθρο 13)*

8. Ρυθμίζονται εκ νέου θέματα, σχετικά με τις υποψηφιότητες και την κατάρτιση συνδυασμών για την εκλογή του Δημάρχου και των δημοτικών συμβούλων, καθώς και με τις εκλογές κοινοτήτων άνω και έως τριακοσίων (300) κατοίκων. Μεταξύ άλλων: i) αυξάνεται στα διακόσια (200) ευρώ (από 100 που είναι σήμερα), το απαιτούμενο παράβολο υπέρ του Δημοσίου που πρέπει να καταβάλουν οι υποψήφιοι Δήμαρχοι, ii) θεσπίζεται παράβολο 10 ευρώ για τους υποψήφιους συμβούλους των κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό άνω των 300 κατοίκων και για τους υποψήφιους προέδρους των κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό έως 300 κατοίκους. *(άρθρα 14-17)*

9. Ορίζεται ότι, αν σε μία κοινότητα ματαιωθεί η εκλογή συμβούλων, επειδή δεν έχει υποβληθεί δήλωση συνδυασμού υποψηφίων ή, σε κοινότητα έως και τριακοσίων (300) κατοίκων, δήλωση υποψηφιότητας μεμονωμένων υποψηφίων, ο Δήμαρχος εκδίδει αμέσως πρόγραμμα για την επανάληψη της εκλογής. Αν και κατά τη νέα εκλογή δεν δηλωθεί συνδυασμός υποψηφίων ή μεμονωμένες υποψηφιότητες, η κοινότητα αυτή ενώνεται με προεδρικό διάταγμα, με όμορη αυτής κοινότητα του ίδιου δήμου. *(άρθρο 18)*

10. Επαναρρυθμίζονται θέματα σχετικά με την ανακήρυξη – κοινοποίηση υποψηφιοτήτων από το πρωτοδικείο, την αντικατάσταση υποψηφίων που παραιτήθηκαν ή απεβίωσαν, τα δικαιώματα συνδυασμών και υποψηφίων, καθώς και το πρόγραμμα εκλογής. *(άρθρα 19-22)*

11.α. Ορίζεται ότι τα ψηφοδέλτια των συνδυασμών υποψήφιων δημοτικών συμβούλων και τα ψηφοδέλτια των συνδυασμών υποψήφιων συμβούλων κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων εκτυπώνονται με μέριμνα του οικείου συνδυασμού, ενώ τα ψηφοδέλτια για τις εκλογές των κοινοτήτων έως και τριακοσίων (300) κατοίκων καταρτίζονται και εκτυπώνονται με ευθύνη του οικείου δημάρχου και με πιστώσεις του δήμου.

β. Επανακαθορίζονται θέματα σχετικά με το περιεχόμενο των ψηφοδελτίων για τις δημοτικές εκλογές και τις εκλογές των κοινοτήτων, τους σταυρούς προτίμησης για την εκλογή δημοτικών αρχών και τις προϋποθέσεις που επιφέρουν την ακυρότητα ενός ψηφοδελτίου. *(άρθρα 23-27)*

12. Ορίζεται ότι, το σύνολο των εδρών του δημοτικού συμβουλίου κατανέμεται στους συνδυασμούς που έλαβαν μέρος στις εκλογές, ανάλογα με τον αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν στον α΄ γύρο (απλή αναλογική) και προβλέπεται ότι, εάν μετά την κατανομή των εδρών με βάση τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα παραμένουν αδιάθετες έδρες, κατανέμονται ανά μία, ανάλογα με το συνολικό αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων του συνδυασμού. *(άρθρο 28)*

13. Ρυθμίζονται εκ νέου θέματα επανάληψης της ψηφοφορίας για την εκλογή δημοτικών αρχών, κατανομής των εδρών του δημοτικού συμβουλίου ανά εκλογική περιφέρεια, παραίτησης ή θανάτου υποψήφιου Δημάρχου σε περίπτωση επαναληπτικής ψηφοφορίας, κατανομής εδρών συμβούλων κοινότητας με μόνιμο πληθυσμό άνω των 300 κατοίκων, εκλογής προέδρου κοινότητας με μόνιμο πληθυσμό κάτω των 300 κατοίκων, εκλογής τακτικών δημοτικών συμβούλων, τακτικών και αναπληρωματικών συμβούλων κοινότητας άνω των 300 κατοίκων, επικύρωσης της εκλογής από το πρωτοδικείο, παραίτησης αιρετών, αντικατάστασης και αναπλήρωσης μελών και εκλογής εξαιτίας διάλυσης συμβουλίων. *(άρθρα 29-43)*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

1. Ορίζεται ότι, οι αντιπεριφερειάρχες είναι κατ' ελάχιστο ίσοι σε αριθμό με τις περιφερειακές ενότητες και ο μέγιστος αριθμός τους μπορεί να προσαυξάνεται έως κατά έξι (6), με απόφαση του περιφερειάρχη. Ειδικά στις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου, Νοτίου Αιγαίου, Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Θεσσαλίας και Ιονίων Νήσων ο ελάχιστος αριθμός των αντιπεριφερειαρχών είναι ίσος με τον αριθμό των νομών της οικείας περιφέρειας. *(άρθρο 45)*

2. Ορίζεται επίσης, τετραετής η διάρκεια της περιφερειακής περιόδου και προβλέπεται ότι η εκλογή στο αξίωμα του περιφερειάρχη και των περιφερειακών συμ-

βούλων γίνεται τη δεύτερη Κυριακή του Οκτωβρίου κάθε τέταρτου έτους, ενώ η εγκατάσταση αυτών την 1η Ιανουαρίου του επόμενου έτους από τη διεξαγωγή των εκλογών και η λήξη της θητείας τους την 31η Δεκεμβρίου του τέταρτου έτους. (Σήμερα οι περιφερειακές εκλογές γίνονται κάθε πέντε (5) χρόνια, ταυτόχρονα με τις δημοτικές εκλογές).

Για την πρώτη εφαρμογή των ανωτέρω, ο πρώτος γύρος της εκλογικής διαδικασίας θα διεξαχθεί την 13η Οκτωβρίου 2019 και η εγκατάσταση των νέων αρχών θα γίνει την 1η Ιανουαρίου 2020. Η τρέχουσα περιφερειακή περίοδος παρατείνεται μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2019 και η θητεία των περιφερειακών αρχών λογίζεται πλήρης για όλες τις συνέπειες. *(άρθρο 46)*

3.α. Επαναπροσδιορίζονται οι προϋποθέσεις για το δικαίωμα εκλογής των περιφερειακών αρχών, το οποίο επεκτείνεται και στους πολίτες των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους των δήμων αυτών.

β. Οι εκλογικοί κατάλογοι που ισχύουν για τις βουλευτικές εκλογές ισχύουν και για τις εκλογές των περιφερειακών αρχών. Ισχύουν επίσης, οι ειδικοί εκλογικοί κατάλογοι των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατ' αναλογία προς τις διατάξεις του προεδρικού διατάγματος. *(άρθρα 48 και 49)*

4.α. Επαναπροσδιορίζονται τα κωλύματα εκλογιμότητας και τα ασυμβίβαστα για τις θέσεις αιρετών οργάνων των περιφερειών όπου, μεταξύ άλλων, προστίθενται στους μη δυνάμενους να εκλεγούν και τα μέλη των Ανεξάρτητων Αρχών.

β. Ρυθμίζονται εκ νέου θέματα σχετικά με τις υποψηφιότητες και την κατάρτιση συνδυασμών για τις περιφερειακές εκλογές και μεταξύ άλλων: i) αυξάνεται στα 200 ευρώ (από 150 που είναι σήμερα) το απαιτούμενο παράβολο υπέρ του Δημοσίου που πρέπει να καταβάλουν οι υποψήφιοι περιφερειάρχες, ii) μειώνεται στα 50 ευρώ (από 150 που είναι σήμερα) το απαιτούμενο παράβολο που πρέπει να καταβάλουν οι υποψήφιοι περιφερειακοί σύμβουλοι. *(άρθρα 50 – 52)*

5.α. Επανακαθορίζονται θέματα σχετικά με το περιεχόμενο των ψηφοδελτίων στις περιφερειακές εκλογές, τους σταυρούς προτίμησης για την εκλογή περιφερειακών αρχών και τις προϋποθέσεις που επιφέρουν την ακυρότητα ενός ψηφοδελτίου.

β. Ορίζεται ότι το σύνολο των εδρών του περιφερειακού συμβουλίου κατανέμεται στους συνδυασμούς που μετείχαν στις εκλογές, ανάλογα με τον αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν (απλή αναλογική). *(άρθρα 53 – 56)*

6. Ρυθμίζονται εκ νέου θέματα σχετικά με την επανάληψη της ψηφοφορίας, τη διαδικασία κατανομής των εδρών των περιφερειακών συμβουλίων, ανά εκλογική περιφέρεια, την παραίτηση αιρετών κ.λπ.. *(άρθρα 57 – 66)*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

1. Προβλέπεται ότι αντιδήμαρχοι μπορούν πλέον να οριστούν δημοτικοί σύμβουλοι όχι μόνο της πλειοψηφίας, αλλά από όλες τις δημοτικές παρατάξεις.

Επανακαθορίζεται ο αριθμός των αντιδημάρχων με κριτήριο τον πληθυσμό του δήμου, καθώς και αυτός των δήμων που προήλθαν από συνένωση, ανάλογα με τον αριθμό των δημοτικών ενοτήτων.

Παρέχεται επίσης η δυνατότητα ορισμού ενός επιπλέον αντιδημάρχου στους μικρούς νησιωτικούς δήμους.

Ορίζεται ότι η θητεία των αντιδημάρχων δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δύο (2) ετών (αντί δυόμισι κατ' ελάχιστον, που ισχύει σήμερα). *(άρθρο 68)*

2. Επανακαθορίζονται θέματα σχετικά με τη διαδικασία εκλογής νέου δημάρχου, στην περίπτωση που η θέση μείνει κενή, την υποχρεωτική συμμετοχή του προέδρου κοινότητας ή προέδρου συμβουλίου κοινότητας στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου, την εκλογή προεδρείου δημοτικού συμβουλίου και τις αρμοδιότητες αυτού, τη λειτουργία των δημοτικών παρατάξεων, τη σύγκληση του δημοτικού συμβουλίου και τις επιτροπές αυτού κ.λπ.. *(άρθρα 69 – 75)*

3.α. Επανακαθορίζεται η σύνθεση και η διαδικασία εκλογής των μελών της Οικονομικής Επιτροπής και της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής, η θητεία των οποίων είναι πλέον διετής, καθώς και του τρόπου λειτουργίας των εν λόγω επιτροπών.

β. Καθορίζονται οι προϋποθέσεις συγκρότησης των Δημοτικών Επιτροπών Διαβούλευσης σε δήμους με πληθυσμό μεγαλύτερο από πέντε χιλιάδες (5.000) κατοίκους (αντί των 10.000 που ισχύει σήμερα), με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου που λαμβάνεται εφεξής, χωρίς να απαιτείται η πλειοψηφία των 2/3 των μελών του. *(άρθρα 76 – 78)*

4. Επαναπροσδιορίζονται οι αρμοδιότητες των Συμβουλίων Ένταξης Μεταναστών, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται ζητήματα ενίσχυσης της ένταξης των προσφύγων στις τοπικές κοινωνίες.

Ρυθμίζονται θέματα εκπροσώπησης των μεταναστών και των προσφύγων στα εν λόγω Συμβούλια.

Θεσπίζεται η υποχρεωτική υποβολή ετήσιας έκθεσης από το Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων προς το Δημοτικό Συμβούλιο με την καταγραφή των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες και οι πρόσφυγες που διαμένουν στο δήμο. *(άρθρο 79)*

5. Επαναρρυθμίζονται θέματα σχετικά με την διοίκηση κοινοτήτων. Ειδικότερα:

α. Προσδιορίζεται η διαδικασία εκλογής του προέδρου συμβουλίου κοινότητας με μόνιμο πληθυσμό άνω των 300 κατοίκων και του προέδρου συμβουλίου κοινότητας έως και 300 κατοίκων, καθώς και οι αρμοδιότητες αυτών και των συμβουλίων κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων.

β. Ορίζεται ότι οι αποφάσεις των οργάνων διοίκησης των κοινοτήτων, εκτός από τις γνωμοδοτικές, είναι εκτελεστές από τη δημοσίευσή τους και ότι οι εκτελεστές αποφάσεις των οργάνων διοίκησης των κοινοτήτων προσβάλλονται με ειδική διοικητική προσφυγή ενώπιον του Επόπτη Ο.Τ.Α..

γ. Παρέχεται η δυνατότητα στους δημάρχους και τα δημοτικά συμβούλια να μεταβιβάζουν αρμοδιότητές τους στους προέδρους ή στα συμβούλια των κοινοτήτων, με τις οριζόμενες εξαιρέσεις.

δ. Προβλέπεται ότι, σε κοινότητες άνω των 2000 κατοίκων, οι συνελεύσεις των κατοίκων μπορούν να γίνονται και ανά συνοικία, ενορία ή άλλη πρόσφορη υποδιαίρεση.

ε. Επανακαθορίζεται η διαδικασία υλοποίησης αποφά-

σεων προέδρου ή συμβουλίου κοινότητας.

στ. Επαναπροσδιορίζονται οι προϋποθέσεις σύγκλησης του συμβουλίου της κοινότητας (κατόπιν αιτήματος από το ένα τρίτο (1/3) τουλάχιστον των μελών του, τουλάχιστον 100 κάτοικοι).

ζ. Όσον αφορά τη λήψη αποφάσεων του συμβουλίου της κοινότητας προβλέπεται ότι, αν κάποιο μέλος του συμβουλίου αρνηθεί ψήφο ή δώσει λευκή ψήφο, λογίζεται ως παρόν κατά τη συνεδρίαση, μόνο για το σχηματισμό της απαρτίας. *(άρθρα 80 – 90)*

6. Ρυθμίζονται θέματα συγκρότησης διοικήσεων νομικών προσώπων των δήμων. Ειδικότερα:

α. Προβλέπεται ότι τα μέλη των Δ.Σ. των νομικών προσώπων των δήμων, από την επόμενη δημοτική περίοδο, θα ορίζονται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου.

β. Επανακαθορίζεται η συγκρότηση των Δ.Σ. των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης (ΔΕΥΑ), στις οποίες πρόεδρος προβλέπεται να είναι ο δήμαρχος ή ο οριζόμενος από αυτόν δημοτικός σύμβουλος.

(άρθρο 91)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄

1. Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με το σύστημα διακυβέρνησης των Περιφερειών. Ειδικότερα:

α. Προβλέπεται ίσος αριθμός χωρικών αντιπεριφερειαρχών με τις εριφερειακές ενότητες της οικείας περιφέρειας, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου, Νοτίου Αιγαίου, Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Θεσσαλίας και Ιονίων Νήσων, όπου οι χωρικοί αντιπεριφερειάρχες είναι ίσοι σε αριθμό με τους νομούς της οικείας περιφέρειας. Οι θέσεις των χωρικών αντιπεριφερειαρχών καλύπτονται υποχρεωτικά, με ορισμό από τον περιφερειάρχη, μεταξύ των περιφερειακών συμβούλων που εκλέγονται στην οικεία περιφερειακή ενότητα.

β. Οι θεματικοί αντιπεριφερειάρχες μπορούν να είναι έως και έξι (6) σε κάθε περιφέρεια και ορίζονται δυνητικά από τον περιφερειάρχη, μεταξύ όλων των περιφερειακών συμβούλων. *(άρθρο 93)*

2.α. Καταργείται η διάταξη σύμφωνα με την οποία, σε περίπτωση που ο αιρετός αντιπεριφερειάρχης παραιτηθεί, εκπέσει, αποβιώσει ή ακυρωθεί η εκλογή του, τη θέση του καταλαμβάνει περιφερειακός σύμβουλος της πλειοψηφίας που έχει εκλεγεί στην ίδια περιφερειακή ενότητα.

β. Επαναρρυθμίζονται θέματα σχετικά με την εκλογή νέου Περιφερειάρχη, σε περίπτωση κένωσης της θέσης, καθώς και με τη συγκρότηση των επιτροπών περιφερειακού συμβουλίου. *(άρθρα 94 – 96)*

3.α. Παρέχεται στον πρόεδρο του περιφερειακού συμβουλίου η δυνατότητα συγκρότησης γνωμοδοτικών επιτροπών για την επεξεργασία και εισήγηση στο περιφερειακό συμβούλιο θεμάτων αρμοδιότητας της περιφέρειας, με τη συμμετοχή και ιδιωτών εμπειρογνωμόνων στα θέματα της επιτροπής, καθώς και εκπροσώπων των κοινωνικών φορέων της περιοχής.

β. Με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου είναι δυνατή η καταβολή εξόδων κίνησης και ημερήσιας αποζημίωσης, σύμφωνα με την κείμενη σχετική νομοθεσία, σε ιδιώτες μέλη επιτροπών, που συγκροτούνται για μετακινήσεις στο εσωτερικό και στο εξωτερικό, οι οποίες γίνονται για εκτέλεση υπηρεσίας σχετικής με το έργο τους.

γ. Ρυθμίζονται εκ νέου ζητήματα σχετικά με τη συγκρότηση – εκλογή προεδρείου περιφερειακού συμβουλίου, τη σύγκληση και τη λειτουργία αυτού και την παραίτηση των μελών του. *(άρθρα 97 – 101)*

4. Επανακαθορίζονται θέματα σχετικά με: i) την εκλογή των μελών και τη λειτουργία της Οικονομικής Επιτροπής, ii) τη σύνθεση, τα καθήκοντα και τη λειτουργία της Περιφερειακής Επιτροπής Διαβούλευσης και iii) τη συγκρότηση της διοίκησης των νομικών προσώπων των περιφερειών. *(άρθρα 102 – 106)*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄

Επανακαθορίζεται το πλαίσιο εποπτείας επί των Ο.Τ.Α. (γενικές αρχές, όργανα, διαδικασίες) και, σε σχέση με τα ήδη ισχύοντα, προβλέπονται τα εξής:

1. Τίθεται εκ νέου η έκταση και το περιεχόμενο της κρατικής εποπτείας επί των Ο.Τ.Α. και ορίζεται ρητά ότι: α) το Υπουργείο Εσωτερικών διασφαλίζει, μέσω της έκδοσης εγκύκλιων οδηγιών, την ορθή εφαρμογή της θεσμικής νομοθεσίας των Ο.Τ.Α., β) αρμόδιος ως προς το περιεχόμενο και τον τρόπο άσκησης επιμέρους αρμοδιοτήτων, καθώς και για την ερμηνεία και εφαρμογή του εκάστοτε ειδικού θεσμικού πλαισίου, είναι ο κατά περίπτωση καθ' ύλην αρμόδιος δημόσιος φορέας, ο οποίος δεν αποξενώνεται από τη συγκεκριμένη αρμοδιότητά του, λόγω της άσκησης αυτής από τους Ο.Τ.Α..

(άρθρο 108)

2. Επανακαθορίζονται τα όργανα εποπτείας Ο.Τ.Α. και συγκεκριμένα:

α. Μεταβάλλεται η οργάνωση και λειτουργία της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. (Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.), η οποία κατά τα ισχύοντα (άρθρο 215 του ν. 3852/2010, έχει συσταθεί στην έδρα κάθε Αποκεντρωμένης Διοίκησης [συνολικά (7) επτά] και έχει ενταχθεί στην οργανωτική δομή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. (Η διάρθρωση και η στελέχωση της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. διέπεται από τις διατάξεις του ν.3852/2010 και του π.δ. 134/2010, στην πράξη όμως οι εν λόγω υπηρεσίες δεν λειτούργησαν διότι δεν έχουν εκδοθεί οι προβλεπόμενες στην παρ. 4 του άρθρου 238 του ν. 3852/2010 υπουργικές αποφάσεις για τη διαπίστωση της έναρξης λειτουργίας τους. Οι συγκεκριμένες αρμοδιότητες ασκούνται κατά βάση με ανάθεση καθηκόντων). Οι κυριότερες μεταβολές εντοπίζονται στα ακόλουθα:

- Συνιστώνται επτά (7) Αυτοτελείς Υπηρεσίες Εποπτείας Ο.Τ.Α., ως αποκεντρωμένες υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών και καθορίζονται οι αρμοδιότητές τους.

- Συνιστάται θέση προϊσταμένου Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α., της κατηγορίας ειδικών θέσεων πρώτου βαθμού, που φέρει τον τίτλο «Επόπτης Ο.Τ.Α.» και έχει τετραετή θητεία (κατά τα ισχύοντα, προβλέπεται θέση Ελεγκτή Νομιμότητας, αντίστοιχη με θέση προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης και πενταετή θητεία). Καθορίζονται τα απαιτούμενα προσόντα για τη θέση και η διαδικασία επιλογής των υποψηφίων.

- Για τη στελέχωση των ανωτέρω υπηρεσιών, προβλέπεται η έκδοση προεδρικού διατάγματος (Οργανισμού), με το οποίο συνιστώνται οργανικές θέσεις προσωπικού διαφόρων κατηγοριών και θέσεις δικηγόρων με σχέση έμμισθης εντολής, [έως δέκα (10) για την Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. Αττικής και έως πέντε (5) για τις υπόλοιπες Αυτοτελείς Υπηρεσίες Εποπτείας Ο.Τ.Α.].

Η Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. μπορεί να στελεχώνεται και με απόσπαση ή μετάταξη προσωπικού από φορείς του δημόσιου τομέα, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα.

- Η βασική οργανωτική διάρθρωση της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. περιλαμβάνει τον Επόπτη Ο.Τ.Α., μια (1) Διεύθυνση, δύο (2) Τμήματα και ένα (1) Γραφείο, με τις μνημονευόμενες αρμοδιότητες, ενώ η ειδικότερη διάρθρωση αυτής καθορίζεται με τον Οργανισμό της.

β. Συνιστάται στο Υπουργείο Εσωτερικών, Διεύθυνση Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης των Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α., η οποία απαρτίζεται από τέσσερα (4) Τμήματα και έχει ως σκοπό την διοικητική, τεχνική και οικονομική υποστήριξη των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας Ο.Τ.Α..

Για τη στελέχωση της εν λόγω Διεύθυνσης, συνιστώνται στο Υπουργείο Εσωτερικών (Τομέας Εσωτερικών) τριάντα τέσσερις (34) οργανικές θέσεις προσωπικού (ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ κατηγορίας), οι οποίες καλύπτονται με απόσπαση, μετάταξη ή πρόσληψη, κατ' εξαίρεση κάθε άλλης διάταξης, με υπουργική απόφαση και είναι υποχρεωτική για τους φορείς προέλευσης.

γ. Οι πιστώσεις για την κάλυψη των αναγκών στελέχωσης και της εν γένει λειτουργίας των Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. και της προαναφερόμενης Διεύθυνσης, εγγράφονται στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών σε ειδικό κωδικό και διατίθενται αποκλειστικά για τις ανάγκες των υπηρεσιών και μονάδων των ως άνω υπηρεσιών.

δ. Επανακαθορίζεται το πλαίσιο πειθαρχικής ευθύνης και ελέγχου του Επόπτη Ο.Τ.Α. και του προσωπικού των Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.. Στον Επόπτη Ο.Τ.Α. επιβάλλονται ως ποινή κατά περίπτωση, έγγραφη επίπληξη, πρόστιμο έως τις αποδοχές τριών (3) μηνών, οριστική παύση.

ε. Συστήνεται στο Υπουργείο Εσωτερικών Συμβούλιο Εποπτών Ο.Τ.Α., (σε αντικατάσταση του Συμβουλίου Ελεγκτών Νομιμότητας), το οποίο αποτελείται από τους επτά (7) Επόπτες Ο.Τ.Α. και έχει γνωμοδοτικό χαρακτήρα.

στ. Στο Υπουργείο Εσωτερικών συγκροτείται, με υπουργική απόφαση, Επιτροπή Συντονισμού και Ελέγχου Εποπτείας Ο.Τ.Α., η οποία αποτελείται από έντεκα (11) μέλη (ο Υπουργός Εσωτερικών, ως πρόεδρος, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου Εποπτών Ο.Τ.Α., ένας Αντιπρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων, ο Συνήγορος του Πολίτη, ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης, κ.λπ.) και έχει ως αποστολή τον περιοδικό έλεγχο του επιπέδου συμμόρφωσης των Ο.Τ.Α., την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του μηχανισμού εποπτείας, την αμοιβαία ενημέρωση όλων των διοικητικών και δικαστικών φορέων για τα θέματα αρμοδιότητάς τους που αφορούν την Τοπική Αυτοδιοίκηση και την εν γένει παρακολούθηση και τη μέριμνα για τη διαρκή αναβάθμιση της αποτελεσματικότητας της κρατικής εποπτείας επί των Ο.Τ.Α.. *(άρθρα 109 – 115)*

3. Επανακαθορίζεται το πλαίσιο ελέγχου νομιμότητας των πράξεων των Ο.Τ.Α. (υποχρεωτικός έλεγχος νομιμότητας, αυτεπάγγελτος έλεγχος νομιμότητας, διοικητική προσφυγή, αναστολή εκτέλεσης, επιτόπιοι έλεγχοι, υποχρέωση συμμόρφωσης στις αποφάσεις του Επόπτη Ο.Τ.Α. κ.λπ.). *(άρθρα 116 – 123)*

4. Όσον αφορά στην πειθαρχική ευθύνη και έλεγχο των προσώπων των Ο.Τ.Α., πέραν των όσων ήδη ισχύουν, ορίζονται επιπλέον τα εξής :

α. Η προβλεπόμενη τριμελής επιτροπή για την εξέταση ύπαρξης αστικής ευθύνης των αιρετών των περιφερειών και των δήμων, των μελών συλλογικών οργάνων που διοικούν τα νομικά πρόσωπα των Ο.Τ.Α. κ.λπ., συγκροτείται με υπουργική απόφαση, μπορεί δε να επιλαμβάνεται και κατόπιν αιτήματος του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης. Κατά των αποφάσεων της επιτροπής ασκείται προσφυγή ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων και από τον Επόπτη Ο.Τ.Α. .

β. Ως αρμόδιο πειθαρχικό όργανο για τα προαναφερόμενα πρόσωπα ορίζεται ο Επόπτης Ο.Τ.Α., ενώ επανακαθορίζεται η συγκρότηση του αρμόδιου πειθαρχικού συμβουλίου. *(άρθρα 124 – 130)*

5. Εισάγονται μεταβατικής ισχύος διατάξεις, για τη ρύθμιση των θεμάτων άσκησης εποπτείας των Ο.Τ.Α., μέχρι την έναρξη λειτουργίας των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας Ο.Τ.Α., η οποία διαπιστώνεται με υπουργική απόφαση. Μεταξύ άλλων, ορίζεται ότι:

α. Ο έλεγχος νομιμότητας των πράξεων ασκείται από τον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης και τις Ειδικές Επιτροπές του άρθρου 152 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και τις Επιτροπές Ελέγχου των Πράξεων του άρθρου 68 του Κώδικα Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης (π.δ. 30/1996), κατά τα ειδικότερα οριζόμενα.

β. Το προσωπικό που υπηρετεί σε κάθε Αποκεντρωμένη Διοίκηση και που, στα υπηρεσιακά του καθήκοντα, περιλαμβάνονταν, κατά την 1.1.2018, ο έλεγχος νομιμότητας των πράξεων των Ο.Τ.Α. και τα θέματα της πειθαρχικής ευθύνης των αιρετών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, μετατάσσεται αυτοδίκαια σε συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις στις οικείες Αυτοτελείς Υπηρεσίες Εποπτείας Ο.Τ.Α. και στα αντίστοιχα Γραφεία αυτών, ακόμα και αν δεν διαθέτει τα προβλεπόμενα προσόντα.

Στο μετατασσόμενο προσωπικό περιλαμβάνεται και το 50% τουλάχιστον των υπαλλήλων που, κατά την ίδια ημερομηνία, ασκούσαν, παράλληλα με τα καθήκοντα της οργανικής τους θέσης και καθήκοντα ελέγχου νομιμότητας των πράξεων των Ο.Τ.Α.. Με κοινή υπουργική απόφαση, ρυθμίζονται όλα τα θέματα εφαρμογής των προαναφερόμενων ρυθμίσεων. *(άρθρα 131 – 132)*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄

Προβλέπεται ο θεσμός του δημοτικού και του περιφερειακού δημοψηφίσματος. [Κατά τα ισχύοντα (άρθρο 216 του ν. 3463/2006), προβλέπεται η διενέργεια τοπικού δημοψηφίσματος μόνο σε δήμους και κοινότητες]. Συγκεκριμένα, ορίζονται τα ακόλουθα:

1.α. Προσδιορίζεται το αντικείμενο του δημοτικού και περιφερειακού δημοψηφίσματος, η διεξαγωγή του οποίου διενεργείται είτε μετά από απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου είτε μετά από αίτηση των εγγεγραμμένων εκλογέων του οικείου Ο.Τ.Α. α΄ ή β΄ βαθμού, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα.

β. Μνημονεύονται οι περιορισμοί στη διεξαγωγή του δημοψηφίσματος και επανακαθορίζεται η διαδικασία διεξαγωγής αυτού.

- Με την απόφαση προκήρυξης του δημοψηφίσματος προσδιορίζονται, μεταξύ άλλων, το ερώτημα που θα τεθεί σε ψηφοφορία και οι εναλλακτικές απαντήσεις που

θα τεθούν υπόψη των εκλογέων, καθώς και το ύψος της προκαλούμενης δαπάνης, η οποία βαρύνει το δήμο ή την περιφέρεια που προκηρύσσει το δημοψήφισμα.

γ. Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη διαδικασία υποχρεωτικού ελέγχου νομιμότητας, από τον Επόπτη Ο.Τ.Α., της οικείας απόφασης περί διενέργειας δημοψηφίσματος, σύμφωνα με τα οριζόμενα.

δ. Καθορίζεται η διαδικασία ψηφοφορίας και ορίζονται οι φορείς που μπορούν να συμμετάσχουν στο δημόσιο διάλογο (πολιτικά κόμματα, τοπικές και περιφερειακές ενώσεις προσώπων και επιστημονικές ενώσεις, συνδικαλιστικές οργανώσεις κ.λπ.).

- Οι ανωτέρω φορείς έχουν τη δυνατότητα συγκρότησης Επιτροπών Πρωτοβουλίας για την υποστήριξη και προβολή κάποιας από τις εναλλακτικές απαντήσεις στο ερώτημα του δημοψηφίσματος.

- Παρέχεται η δυνατότητα συγκρότησης, από το δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο, ειδικής επιτροπής, για την οργάνωση και προαγωγή του δημόσιου διαλόγου, κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα. *(άρθρα 133 - 139)*

2.α. Διευκρινίζεται το διάστημα της προεκλογικής περιόδου και ορίζεται ότι τα έσοδα και οι δαπάνες όσων μετέχουν στο δημόσιο διάλογο, θεωρούνται εκλογικές.

β. Προβλέπεται ρητά ότι στους συμμετέχοντες στο δημοψήφισμα δεν διατίθεται κρατική χρηματοδότηση, απαριθμούνται δε οι φορείς, οι οποίοι απαγορεύεται να προβαίνουν σε χρηματοδότηση και κάθε άλλου είδους παροχές ή διευκολύνσεις προς τους συμμετέχοντες στο δημοψήφισμα (φυσικά πρόσωπα που δεν έχουν την ελληνική ιθαγένεια, φυσικά ή νομικά πρόσωπα που είναι ιδιοκτήτες ή εκδότες ημερήσιων ή περιοδικών εντύπων πανελλήνιας ή τοπικής κυκλοφορίας ή ιδιοκτήτες ραδιοφωνικών ή τηλεοπτικών σταθμών κ.λπ.).

Επιβάλλεται πρόστιμο: i) ύψους έως δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ, σε όποιον από τους συμμετέχοντες στις Επιτροπές Πρωτοβουλίας ή στη διενέργεια δημοψηφίσματος λαμβάνει χρηματοδότηση κατά παράβαση της ανωτέρω ρύθμισης, ii) τουλάχιστον πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ και φυλάκιση έως δύο έτη, σε όποιον χρηματοδοτεί τους εν λόγω συμμετέχοντες στις Επιτροπές Πρωτοβουλίας ή στη διενέργεια δημοψηφίσματος, κατά παράβαση της ανωτέρω ρύθμισης.

- Ορίζεται ότι η χρηματοδότηση από το ίδιο φυσικό πρόσωπο δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το ποσό των εκατό (100) ευρώ.

Επιβάλλεται, επίσης, πρόστιμο: i) ίσο με το εκατονταπλάσιο της υπέρβασης, σε όποιον από τους συμμετέχοντες στις Επιτροπές Πρωτοβουλίας ή στη διενέργεια δημοψηφίσματος λαμβάνει χρηματοδότηση, από το ίδιο φυσικό πρόσωπο, μεγαλύτερη από το ποσό των εκατό (100) ευρώ, ii) τουλάχιστον χιλίων (1.000) ευρώ και φυλάκιση έως ένα έτος, σε όποιον χρηματοδοτεί τους εν λόγω συμμετέχοντες στις Επιτροπές Πρωτοβουλίας ή στη διενέργεια δημοψηφίσματος, με ποσό μεγαλύτερο των εκατό (100) ευρώ, κατά παράβαση της ανωτέρω ρύθμισης.

- Θεσπίζεται κοινό όριο δαπανών, το οποίο για κάθε Επιτροπή Πρωτοβουλίας, πολιτικό κόμμα, δημοτική ή περιφερειακή παράταξη ή άλλο φορέα είναι ίσο με ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) του ορίου δαπανών που ίσχυσε κατά τις τελευταίες πριν τη διεξαγωγή του δημοψηφίσματος δημοτικές ή περιφερειακές εκλογές.

Σε περίπτωση υπέρβασης του εν λόγω ορίου δαπανών, επιβάλλεται πρόστιμο, ίσο με το πενταπλάσιο του ποσού της υπέρβασης.

- Τα ως άνω αναφερόμενα πρόστιμα επιβάλλονται με απόφαση της προβλεπόμενης Επιτροπής Ελέγχου Δαπανών και Εκλογικών Παραβάσεων. *(άρθρο 140)*

3.α. Ρυθμίζεται η διαδικασία οικονομικής διαχείρισης και διαφάνειας των εκλογικών δαπανών και εφαρμόζονται οι ισχύουσες για τις βουλευτικές εκλογές απαγορεύσεις (άρθρα 46 και 49 του π.δ. 26/2012).

β. Συγκροτείται η Επιτροπή Ελέγχου Δαπανών και Εκλογικών Παραβάσεων (άρθρο 12 του ν. 3870/2010) για τον έλεγχο των δαπανών και των εκλογικών παραβάσεων των συμμετεχόντων.

Εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας (άρθρο 13 του ν. 3870/2010) ως προς την επιβολή των κυρώσεων από την Επιτροπή.

γ. Το κατά τόπον αρμόδιο Πρωτοδικείο του οικείου Ο.Τ.Α. είναι αρμόδιο για τον ορισμό των αντιπροσώπων και των εφόρων της δικαστικής αρχής και των εφορευτικών επιτροπών, τα καθήκοντα και τις εξουσίες αυτών και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Προβλέπεται ότι η αμοιβή των ανωτέρω αντιπροσώπων και των εφόρων της δικαστικής αρχής καταβάλλεται από τον προϋπολογισμό του οικείου Ο.Τ.Α., με απόφαση δε του δημάρχου ή του περιφερειάρχη, καθορίζεται το ποσό της εν λόγω αμοιβής, ο τρόπος και ο χρόνος καταβολής αυτής και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

δ. Διευκρινίζεται ότι το δημοψήφισμα διεξάγεται στα ίδια εκλογικά τμήματα όπου διεξήχθησαν οι τελευταίες αυτοδιοικητικές εκλογές στον οικείο Ο.Τ.Α. και ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες κατασκευής των ψηφοδελτίων και των φακέλων, με φροντίδα του οικείου δήμου ή περιφέρειας.

ε. Καθορίζονται ο τρόπος ψηφοφορίας, η διαλογή των ψήφων και η διαδικασία εξαγωγής των αποτελεσμάτων της ψηφοφορίας.

στ. Ρυθμίζεται η διαδικασία ελέγχου του κύρους του δημοψηφίσματος και του αποτελέσματος της ψηφοφορίας και μεταξύ άλλων, προβλέπεται η δυνατότητα άσκησης ένστασης, με δικόγραφο, κατά την ειδικότερα προβλεπόμενη διαδικασία.

ζ. Περιλαμβάνονται μεταβατικής ισχύος διατάξεις και καταργούνται οι διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας σχετικά με: i) τη διενέργεια τοπικού δημοψηφίσματος (άρθρο 216 του ν. 3463/2006) και ii) τη διαδικασία υποχρεωτικού ελέγχου νομιμότητας από την Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α., αναφορικά με τη διενέργεια του τοπικού δημοψηφίσματος (άρθρο 225 του ν. 3852/2010).

- Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις ισχύουν από την επόμενη αυτοδιοικητική περίοδο. *(άρθρα 141 - 151)*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ΄

Εισάγεται ο θεσμός της δημοτικής και περιφερειακής διαμεσολάβησης. [Σήμερα, προβλέπεται ο Συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης και ο Περιφερειακός Συμπαραστάτης του πολίτη και της επιχείρησης (άρθρα 77 και 179 του ν. 3852/2010, αντίστοιχα)]. Συγκεκριμένα προβλέπονται τα ακόλουθα:

1.α. Ορίζεται το αντικείμενο της δημοτικής και περιφερειακής διαμεσολάβησης (καταπολέμηση φαινομένων

κακοδιοίκησης στους Ο.Τ.Α. και στα νομικά πρόσωπα αυτών, βελτίωση της σχέσης των πολιτών με τις δημοτικές και περιφερειακές αρχές κ.λπ.).

β. Μνημονεύονται τα όργανα της δημοτικής και περιφερειακής διαμεσολάβησης και συγκεκριμένα:

- Όργανα της δημοτικής διαμεσολάβησης ορίζονται οι πενήντα οκτώ (58) Δημοτικοί Διαμεσολαβητές, εκ των οποίων οι πενήντα (50) έχουν αρμοδιότητα στους Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού και τα νομικά πρόσωπα αυτών κάθε νομού, πλην Αττικής και οι υπόλοιποι οκτώ (8) έχουν αρμοδιότητα στους Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού και τα νομικά πρόσωπα αυτών κάθε Περιφερειακής Ενότητας της Περιφέρειας Αττικής.

- Όργανα της περιφερειακής διαμεσολάβησης ορίζονται οι δεκατρείς (13) Περιφερειακοί Διαμεσολαβητές και η τοπική αρμοδιότητα του καθενός εκτείνεται στην οικεία Περιφέρεια και στα νομικά της πρόσωπα.

γ. Αναφέρονται οι γενικές αρχές που διέπουν τη δημοτική και περιφερειακή διαμεσολάβηση και προβλέπεται ότι οι Διαμεσολαβητές διαθέτουν πλήρη λειτουργική και προσωπική ανεξαρτησία έναντι των δημοτικών, περιφερειακών και κρατικών αρχών. *(άρθρα 152 - 154)*

2.α. Καθορίζονται τα προσόντα του Δημοτικού και Περιφερειακού Διαμεσολαβητή.

- Επιτρέπεται η επιλογή δημοσίου υπαλλήλου στην εν λόγω θέση, οπότε και αναστέλλονται τα καθήκοντα αυτού για όσο χρόνο διαρκεί η θητεία του ως Διαμεσολαβητή.

- Ορίζεται ότι ο χρόνος που διανύεται στην εν λόγω θέση θεωρείται χρόνος πραγματικής υπηρεσίας σε θέση προϊσταμένου Διεύθυνσης ως προς όλες τις υπηρεσιακές, μισθολογικές και ασφαλιστικές συνέπειες.

β. Επαναπροσδιορίζονται τα κωλύματα και τα ασυμβίβαστα των Διαμεσολαβητών και αποτυπώνεται το πεδίο ευθύνης αυτών.

γ. Προσδιορίζεται το ποσό της αντιμισθίας που λαμβάνει ο Διαμεσολαβητής και συγκεκριμένα:

- Ο Δημοτικός Διαμεσολαβητής λαμβάνει αντιμισθία ίση με: i) ποσοστό 80% επί των συνολικών αποδοχών των προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων, όταν έχει αρμοδιότητα είτε σε νομό με πληθυσμό άνω των 100.000 κατοίκων είτε σε μία από τις Περιφερειακές Ενότητες του νομού Αττικής και ii) ποσοστό 60% επί των συνολικών αποδοχών των προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων, όταν έχει αρμοδιότητα σε νομό με πληθυσμό κάτω των 100.000 κατοίκων.

- Ο Περιφερειακός Διαμεσολαβητής λαμβάνει αντιμισθία ίση με ποσοστό 80% επί των συνολικών αποδοχών των προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων.

-` Προβλέπεται ότι, σε περίπτωση που δημόσιος υπάλληλος καταλαμβάνει τη θέση του Διαμεσολαβητή, επιλέγει είτε την αντιμισθία του Διαμεσολαβητή είτε τις αποδοχές της οργανικής του θέσης, οι οποίες καταβάλλονται από τον οικείο Ο.Τ.Α. α΄ ή β΄ βαθμού. (Κατά τα ισχύοντα, ο Συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης καθώς και ο Περιφερειακός Συμπαραστάτης του πολίτη και της επιχείρησης λαμβάνουν αντιμισθία που είναι ίση με την αντιμισθία του προέδρου του δημοτικού και του περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα).

(άρθρα 155 - 158)

3.α. Ορίζεται 5ετής η θητεία του Δημοτικού και του Περιφερειακού Διαμεσολαβητή, με δυνατότητα ανανέωσης για μία ακόμα φορά, κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα.

β. Καθορίζεται η διαδικασία επιλογής του Δημοτικού και του Περιφερειακού Διαμεσολαβητή και μεταξύ άλλων:

- Εισάγεται η υποχρέωση του Δημοτικού και Περιφερειακού Διαμεσολαβητή να ολοκληρώσουν επιτυχώς κύκλο εντατικής εκπαίδευσης που διοργανώνεται από τον Συνήγορο του Πολίτη, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εσωτερικών, την Κεντρική Ένωση Δημοτικών Ενοτήτων (Κ.Ε.Δ.Ε.), την Ένωση Περιφερειών (ΕΝ.ΠΕ.) και το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.).

Με υπουργική απόφαση, καθορίζονται το περιεχόμενο της εκπαίδευσης, ο τρόπος πιστοποίησης της επιτυχούς ολοκλήρωσης αυτής κ.λπ..

γ. Ρυθμίζεται η διαδικασία παύσης του Δημοτικού και του Περιφερειακού Διαμεσολαβητή, για σοβαρή πλημμέλεια στην άσκηση των καθηκόντων τους.

(άρθρα 159 - 162)

4.α. Προσδιορίζονται η καθ' ύλην αρμοδιότητα του Δημοτικού και του Περιφερειακού Διαμεσολαβητή και οι τρόποι επίλυσης των υποθέσεων (ενημέρωση, διαμεσολάβηση και δημοσιότητα).

β. Ρυθμίζονται οι σχέσεις του Διαμεσολαβητή με τους πολίτες και με τις αυτοδιοικητικές υπηρεσίες.

(άρθρα 163 - 166)

5.α. Συνιστάται, σε κάθε Δήμο και Περιφέρεια, Αυτοτελές Γραφείο Δημοτικού και Περιφερειακού Διαμεσολαβητή, αντίστοιχα και προβλέπεται η στελέχωση των εν λόγω Γραφείων (2 υπάλληλοι κατηγορίας ΠΕ και 1 υπάλληλος κατηγορίας ΔΕ των Δήμων/Περιφερειών και των νομικών προσώπων αυτών, αντίστοιχα).

- Ρυθμίζεται η διαδικασία επιλογής από το Διαμεσολαβητή, των ενδιαφερόμενων υπαλλήλων προς απόσπαση, η οποία διενεργείται με απόφαση του οικείου Δημάρχου/Περιφερειάρχη, για χρονικό διάστημα ίσο με τη θητεία του Διαμεσολαβητή, κατά παρέκκλιση του άρθρου 12 του Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας (ν. 4440/2016).

- Ορίζεται το αρμόδιο υπηρεσιακό συμβούλιο για τα θέματα που αφορούν στο προσωπικό των ανωτέρω Αυτοτελών Γραφείων και προβλέπονται οι αντίστοιχοι φορείς άσκησης πειθαρχικής εξουσίας.

- Η δαπάνη μισθοδοσίας των αποσπώμενων υπαλλήλων, η δαπάνη της αντιμισθίας του Δημοτικού και του Περιφερειακού Διαμεσολαβητή και το λειτουργικό κόστος των αντίστοιχων Αυτοτελών Γραφείων (στέγαση, εξοπλισμός, λειτουργία ιστοσελίδας, κόστος μετακινήσεων του Διαμεσολαβητή κ.λπ.) βαρύνουν τον προϋπολογισμό του οικείου Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού, κατά περίπτωση και εγγράφονται σε ειδικό προς τούτο κωδικό.

Ειδικότερα, η προϋπολογιζόμενη δαπάνη του Αυτοτελούς Γραφείου Δημοτικού Διαμεσολαβητή επιμερίζεται αναλογικά στους δήμους του νομού, με βάση τον πληθυσμό καθενός από αυτούς, παρακρατείται από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (Κ.Α.Π.) που αναλογούν σε αυτούς και αποδίδεται στο δήμο της πρωτεύουσας από το Υπουργείο Εσωτερικών.

- Ο Δημοτικός και ο Περιφερειακός Διαμεσολαβητής διατηρούν ιστοσελίδα, όπου αναρτώνται υποχρεωτικά όλες οι εκθέσεις και τα πορίσματα που εκδίδουν καθώς και κάθε άλλη πληροφορία που είναι χρήσιμη για τις συναλλαγές τους με τις υπηρεσίες των οικείων Ο.Τ.Α..

(άρθρα 167, 168)

6.α. Συνιστάται στο Υπουργείο Εσωτερικών, Εθνικό Συμβούλιο Διαμεσολαβητών, ως εθνικός συντονιστικός

και γνωμοδοτικός φορέας σε θέματα διαμεσολάβησης και προβλέπεται η σύνθεση της ολομέλειας αυτού.

β. Προσδιορίζονται οι αρμοδιότητες του εν λόγω Συμβουλίου και ρυθμίζονται η συγκρότηση και η λειτουργία αυτού. *(άρθρα 169 - 171)*

7.α. Προβλέπονται οι γενικές αρχές που διέπουν τη συνεργασία του Δημοτικού και του Περιφερειακού Διαμεσολαβητή με τις αρχές που είναι αρμόδιες για την προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών και τον έλεγχο της νόμιμης δράσης των Ο.Τ.Α..

Ειδικότερα δε, ρυθμίζονται οι σχέσεις με το Συνήγορο του Πολίτη, με τον οποίο ο Δημοτικός και ο Περιφερειακός Διαμεσολαβητής υποχρεούται να συνεργάζεται, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα.

β. Περιλαμβάνονται μεταβατικής ισχύος διατάξεις σχετικά με τη λειτουργία του Διαμεσολαβητή και καταργούνται οι διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας σχετικά με το Συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης και τον Περιφερειακό Συμπαραστάτη του πολίτη και της επιχείρησης (άρθρα 77 και 179 του ν. 3852/2010, αντίστοιχα).

- Ρυθμίζονται θέματα έναρξης ισχύος των προτεινομένων ρυθμίσεων. *(άρθρα 172 - 174)*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι΄

Περιλαμβάνονται ρυθμίσεις για την ενίσχυση της αναπτυξιακής δράσης και τη βελτίωση της οικονομικής λειτουργίας των Ο.Τ.Α.. Ειδικότερα:

1.α. Τα πενταετή επιχειρησιακά προγράμματα των δήμων εκπονούνται εφεξής σε τετραετή βάση και αποτυπώνονται με ηλεκτρονικό τρόπο κατά τα ειδικότερα οριζόμενα.

β. Συνιστάται στο Υπουργείο Εσωτερικών Επιτροπή Παρακολούθησης και Υλοποίησης Χωρικού και Αναπτυξιακού Σχεδιασμού, η οποία έχει την οριζόμενη συγκρότηση και έργο.

γ. Δήμοι που δεν διαθέτουν τεχνική επάρκεια ή που δεν διαθέτουν επαρκή τεχνική υπηρεσία ή υπηρεσία που δεν διαθέτει τεχνικό υπάλληλο της απαιτούμενης ειδικότητας για την εκπόνηση, ανάθεση και επίβλεψη μελετών ή για την ωρίμανση και δημοπράτηση έργων, μπορούν να αναθέτουν στην ανώνυμη εταιρία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με την επωνυμία «Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων (Μ.Ο.Δ. ΑΕ)» την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών στις σχετικές διαδικασίες, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα.

δ. Οι δήμοι, οι περιφέρειες και οι λοιποί μνημονευόμενοι φορείς (άρθρο 100 του ν. 3852/2010), μπορούν να συνάπτουν προγραμματικές συμβάσεις με τη Μ.Ο.Δ. Α.Ε. και την Εγνατία Οδό Α.Ε. για τη μελέτη και εκτέλεση έργων, παροχή υπηρεσιών και την υλοποίηση προμηθειών κατά τα ειδικότερα οριζόμενα.

ε. Ομοίως, η Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε. μπορεί με προγραμματική σύμβαση που συνάπτεται μεταξύ αυτής και δήμου, ο οποίος δεν έχει τεχνική επάρκεια ή σε δήμους που έχουν τεχνική επάρκεια, δεν διαθέτουν όμως τεχνικό υπάλληλο της απαιτούμενης ειδικότητας, να αναλαμβάνει τη διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης, εποπτείας και επίβλεψης δημοσίων συμβάσεων μελετών του δήμου αυτού.

στ. Δύο ή περισσότεροι δήμοι του ίδιου νομού, καθώς και όμορων νομών της ίδιας περιφέρειας, μπορούν να συστήσουν, με απόφαση των δημοτικών τους συμβουλίων, σύνδεσμο με ειδικό σκοπό τη μελέτη και εκτέλεση των τεχνικών τους έργων. Οι σύνδεσμοι αυτοί αποτελούν Ν.Π.Δ.Δ. και η τεχνική τους υπηρεσία αποτελεί την κοινή τεχνική υπηρεσία των συμμετεχόντων σε αυτούς δήμων.

Καθορίζονται το περιεχόμενο της προαναφερόμενης απόφασης (ο ειδικός σκοπός, για τον οποίο ιδρύεται ο σύνδεσμος, η χρονική διάρκεια και την έδρα του, τα τυχόν παραρτήματά του καθώς και οι εισφορές που πρέπει να καταβάλλει ετησίως κάθε μέλος του συνδέσμου) καθώς και η διαδικασία έκδοσης του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του συνδέσμου.

Το προσωπικό των δήμων, το οποίο υπηρετεί σε Τμήμα ή Διεύθυνση αντίστοιχο με αυτά που προβλέπονται στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας του συνδέσμου, μετατάσσεται, σύμφωνα με την οριζόμενη διαδικασία, στην αντίστοιχη οργανική μονάδα του συνδέσμου. Επίσης, παρέχεται η δυνατότητα απόσπασης προσωπικού, υπό τις οριζόμενες προϋποθέσεις.

Περαιτέρω, το προσωπικό των πρώην Τεχνικών Υπηρεσιών Δήμων και Κοινοτήτων (Τ.Υ.Δ.Κ.), το οποίο έχει ήδη μεταφερθεί στον οικείο δήμο της έδρας του αντίστοιχου νομού ή στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, μπορεί να μεταταχθεί σε κενή οργανική θέση του συνδέσμου, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης.

Η υπηρεσιακή κατάσταση καθώς και τα εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα των υπαλλήλων που μετατάσσονται ή αποσπώνται στο σύνδεσμο συμπεριλαμβανομένης της τυχόν καταβολής προσωπικής διαφοράς, δεν θίγονται σε καμία περίπτωση. Σε περίπτωση λύσης του συνδέσμου για οποιοδήποτε λόγο, το προσωπικό μεταφέρεται αυτοδικαίως στη θέση που κατείχε πριν τη μετάταξη ή την απόσπαση. Ο χρόνος υπηρεσίας στο σύνδεσμο λογίζεται ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας για όλες τις νόμιμες συνέπειες. *(άρθρα 175 – 180)*

2.α. Προβλέπεται η υποχρεωτική λειτουργία σε κάθε δήμο, Υπηρεσίας Δόμησης (Υ.ΔΟΜ.), εφόσον πληρούνται οι τιθέμενες προϋποθέσεις στελέχωσης (είτε σύμφωνα με το ν. 4495/2017 είτε με υποχρεωτική μετακίνηση προσωπικού κ.λπ.).

β. Σε περίπτωση που διαπιστώνεται αδυναμία συγκρότησης αυτοτελούς Υ.ΔΟΜ., οι σχετικές αρμοδιότητες ασκούνται υποχρεωτικά με διοικητική υποστήριξη, από το δήμο της έδρας της οικείας περιφερειακής ενότητας. Στην περίπτωση αυτή, τα παράβολα που αντιστοιχούν στην έκδοση οικοδομικών αδειών για ακίνητα κείμενα εντός της επικράτειας των υποστηριζόμενων δήμων αποδίδονται στο δήμο που παρέχει τη διοικητική υποστήριξη. Με κοινή υπουργική απόφαση καθορίζεται η διαδικασία απόδοσης των παραβόλων στο δήμο ο οποίος παρέχει τη διοικητική υποστήριξη. *(άρθρο 181)*

3. Επεκτείνεται η δυνατότητα συμμετοχής των Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού, κατ' εξαίρεση των αριθμητικών περιορισμών που προβλέπει η ισχύουσα νομοθεσία σε: α) νομικά πρόσωπα αναπτυξιακού χαρακτήρα, β) σε νομικά πρόσωπα με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών κοινής ωφέλειας ή την αξιοποίηση δημόσιων αγαθών. Ομοίως, επιτρέπεται στους μικρούς νησιωτικούς δήμους να συνιστούν μονομετοχικές εταιρείες, με μοναδικό αντικείμενο τη λειτουργία πρατηρίου υγρών καυσίμων εντός της χωρικής τους εμβέλειας, εφόσον δεν λειτουργεί αντίστοιχη ιδιωτική επιχείρηση. (*άρθρα 182 – 184*)

4.α. Τίθεται νέο πλαίσιο για τα ανταποδοτικά τέλη των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού τα οποία προορίζονται για την κάλυψη δαπανών αποκομιδής και διαχείρισης απορριμμάτων, ηλεκτροφωτισμού οδών και πλατειών και κοινόχρηστων χώρων και σε σχέση με τα ήδη ισχύοντα προβλέπονται τα εξής :

- Απαγορεύεται ρητά η με οποιονδήποτε χρήση ή δέσμευση των πόρων που προέρχονται από την είσπραξη του ενιαίου ανταποδοτικού τέλους καθαριότητας και φωτισμού για την κάλυψη οποιωνδήποτε άλλων δαπανών και υποχρεώσεων.

- Επανακαθορίζονται οι συντελεστές για τον υπολογισμό του προαναφερόμενου τέλους, οι οποίοι διακρίνονται σε γενικούς και ειδικούς.

β. Επανακαθορίζονται, επίσης, τα κριτήρια κατανομής από το Υπουργείο Εσωτερικών των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (Κ.Α.Π.) στους Ο.Τ.Α., με αντίστοιχη τροποποίηση των οικείων διατάξεων (άρθρα 259 και 260 του ν. 3852/2010). *(άρθρα 185 – 186)*

5. Προβλέπεται νέα διαδικασία συζήτησης και ψήφισης του προϋπολογισμού των δήμων και των περιφερειών και του τεχνικού προγράμματος αυτών και, πέραν των ήδη ισχυόντων, ορίζεται ότι:

α. Οι δράσεις που αφορούν στις κοινότητες, συμπεριλαμβανομένων των έργων και των υπηρεσιών τους αναφέρονται σε ειδικό παράρτημα του προϋπολογισμού.

β. Επιτρέπεται η κατάθεση εναλλακτικών προτάσεων είτε στην οικονομική επιτροπή (στάδιο σύνταξης σχεδίου προϋπολογισμού) είτε στο δημοτικό συμβούλιο (στάδιο συζήτησης και ψήφισης), κατά τα οριζόμενα.

γ. Συνοπτική κατάσταση του προϋπολογισμού αναρτάται στην ιστοσελίδα του οικείου Ο.Τ.Α..

δ. Μέχρι την έναρξη ισχύος του νέου προϋπολογισμού, και πάντως όχι αργότερα από το τέλος Μαρτίου του επόμενου οικονομικού έτους, ισχύει ο προϋπολογισμός του έτους που έχει λήξει, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης, για την είσπραξη κάθε είδους εσόδου και για τη διενέργεια και την πληρωμή μόνον των μνημονευόμενων υποχρεωτικών δαπανών, ενώ μετά την πάροδο του τριμήνου, απαγορεύεται να γίνει οποιαδήποτε δαπάνη με βάση τον προϋπολογισμό του περασμένου έτους, πλην αυτών που αφορούν: i) τις αποδοχές προσωπικού και την καταβολή των αντίστοιχων ασφαλιστικών εισφορών και ii) την καταβολή των χορηγούμενων από τις περιφέρειες διατροφικού επιδόματος και ανάδοχης οικογένειας. *(άρθρα 189 – 192)*

6.α. Ορίζεται ότι οι υπόχρεοι σε καταβολή τέλους παρεπιδημούντων ή τέλους επί των ακαθαρίστων εσόδων, εφόσον υπόκεινται σε Φ.Π.Α., υποβάλλουν την προβλεπόμενη από την κείμενη νομοθεσία δήλωση, μέσω της ηλεκτρονικής εφαρμογής «TAXISnet» του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.), ταυτόχρονα με την υποβολή δήλωσης Φ.Π.Α.. Ο τρόπος υλοποίησης της ως άνω διαδικασίας καθώς και κάθε λεπτομέρεια για την είσπραξη των τελών μέσω αυτής καθορίζονται με κοινή υπουργική απόφαση.

β. Στο Υπουργείο Εσωτερικών τηρείται βάση δεδομένων με τίτλο «Καταγραφή Ακίνητης Περιουσίας Ο.Τ.Α.» και ρυθμίζονται θέματα λειτουργίας της (διαβίβαση στοιχείων από υφιστάμενες βάσεις δεδομένων κ.λπ.).

γ. Στο Υπουργείο Εσωτερικών συνιστάται, με κοινή υπουργική απόφαση, επιτροπή με σκοπό την εκπόνηση και υποβολή πρότασης ολοκληρωμένου θεσμικού πλαισίου για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την παραχώρηση δημοτικών εκτάσεων για βιομηχανικούς ή βιοτεχνικούς σκοπούς, κτηνοτροφικές και αγροτικές εκμεταλλεύσεις, κ.λπ.. Η επιτροπή αποτελείται από δώδεκα (12) μέλη και δύο (2) γραμματείς, στους οποίους καταβάλλεται αποζημίωση που καθορίζεται με κοινή υπουργική απόφαση.

δ. Ρυθμίζονται εκ νέου επιμέρους ζητήματα εκμίσθωσης ακινήτων των δήμων (εκμίσθωση χωρίς δημοπρασία κ.λπ.) καθώς και για την δωρεάν παραχώρηση χρήσης δημοτικών ακινήτων και κινητών πραγμάτων σε φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, σύμφωνα με τους προβλεπόμενους όρους και προϋποθέσεις.
(άρθρα 193 – 196)

7.α. Επανακαθορίζονται τα θέματα οργάνωσης και λειτουργίας του Παρατηρητηρίου Οικονομικής Αυτοτέλειας Ο.Τ.Α. (Παρατηρητήριο) και συγκεκριμένα:

- Αυξάνεται ο αριθμός των μελών του Παρατηρητηρίου και ορίζεται σε δεκατέσσερα (σήμερα μετέχουν επτά μέλη με δικαίωμα ψήφου και τρία μέλη χωρίς δικαίωμα ψήφου, τα οποία δικαιούνται την προβλεπόμενη αποζημίωση που καθορίζεται με κοινή υπουργική απόφαση). Επίσης ορίζεται σε τρεις (από δύο) ο ανώτατος αριθμός υπαλλήλων που παρέχουν γραμματειακή υποστήριξη στο Παρατηρητήριο.

- Ρυθμίζονται επιμέρους θέματα όσον αφορά στη διαδικασία παρακολούθησης της κατάρτισης και της εκτέλεσης των προϋπολογισμών των Ο.Τ.Α.. από το Παρατηρητήριο, τη σύνταξη των περιοδικών εκθέσεων κ.λπ..

β. Συστήνεται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων λογαριασμός, για τη χρηματοδότηση των Ο.Τ.Α.. με στόχο την ισοσκέλιση του προϋπολογισμού τους, με την ονομασία «Λογαριασμός Οικονομικής Ενίσχυσης Ο.Τ.Α.» (Λογαριασμός). Ο Λογαριασμός χρηματοδοτείται σε ετήσια βάση από τους Κ.Α.Π. και συγκεκριμένα σε ποσοστό 2% επί αυτών που αποδίδονται στους δήμους και τις περιφέρειες και, εφόσον κριθεί απολύτως αναγκαίο, με χρηματοδότηση από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, πέραν αυτής που προορίζεται για την ενίσχυση των Κ.Α.Π. και ανάλογα με τις δυνατότητες αυτού. Το εν λόγω ποσοστό μπορεί να διαφοροποιείται συνολικά ή ανά βαθμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης με κοινή υπουργική απόφαση.

Αντίστοιχα, καταργούνται οι διατάξεις το άρθρου 76 παρ. 8 του ν. 4316/2014 που προβλέπουν το «Λογαριασμό Εξυγίανσης των Ο.Τ.Α.» που είχε παρόμοιο σκοπό (ομοίως χρηματοδότηση από τους Κ.Α.Π. αλλά σε ποσοστό 4%, από τον Κρατικό Προϋπολογισμό κ.λπ.). Το υφιστάμενο υπόλοιπο του καταργούμενου Λογαριασμού μεταφέρεται στο «Λογαριασμό Οικονομικής Ενίσχυσης Ο.Τ.Α.».

γ. Για τη χρηματοδότηση των Ο.Τ.Α. και των νομικών τους προσώπων από τον προαναφερόμενο Λογαριασμό συνάπτεται μεταξύ του Υπουργού Εσωτερικών και του οικείου φορέα Προγραμματική Συμφωνία, με την οποία ορίζονται ο σκοπός και το αντικείμενο αυτής, το περιεχόμενο και η οικονομική αποτίμηση των παρεμβάσεων που έχει αποφασίσει το οικείο δημοτικό, περιφερειακό ή διοικητικό συμβούλιο, οι πόροι από τους οποίους θα καλυφθεί η χρηματοδότηση κ.λπ.. Οι εν λόγω Προγραμματικές Συμφωνίες δεν υπόκεινται σε προσυμβατικό έλεγχο. *(άρθρο 197 – 202)*

8.α. Ορίζεται ο δήμαρχος ως αρμόδιος για την έγκριση των δαπανών και τη διάθεση όλων των εγγεγραμμένων

στον προϋπολογισμό πιστώσεων, με την έκδοση της σχετικής απόφασης ανάληψης υποχρέωσης. Για την άσκηση της εν λόγω αρμοδιότητας δεν απαιτείται η προηγούμενη απόφαση συλλογικού οργάνου, πλην των οριζόμενων εξαιρέσεων. Όπου στην ισχύουσα νομοθεσία, ορίζεται το δημοτικό συμβούλιο ως όργανο αρμόδιο για την έγκριση δαπανών και τη διάθεση πιστώσεων, νοείται εφεξής ο δήμαρχος.

β. Επανακαθορίζονται οι αρμοδιότητες της Οικονομικής Επιτροπής (απευθείας ανάθεση προμηθειών κ.λπ.).

γ. Από την έναρξη ισχύος του υπό ψήφιση νόμου, ο δήμαρχος παύει να έχει την ιδιότητα του εκκαθαριστή των δαπανών και του εντολέα των πληρωμών. Όπου στην κείμενη νομοθεσία ορίζεται ότι ο δήμαρχος υπογράφει ή συνυπογράφει πράξεις εκκαθάρισης και χρηματικά εντάλματα πληρωμής ή ότι εκδίδει χρηματικά εντάλματα, νοείται στη θέση του ο προϊστάμενος οικονομικών υπηρεσιών ή τα ιεραρχικώς υφιστάμενα όργανα που εξουσιοδοτούνται από αυτόν.

δ. Κατ' εξαίρεση, στους μικρούς δήμους που λόγω έλλειψης προσωπικού και οργανικών μονάδων δεν διαθέτουν προϊστάμενο οικονομικών υπηρεσιών, οι πράξεις εκκαθάρισης και τα χρηματικά εντάλματα πληρωμής υπογράφονται μόνο από τον υπάλληλο που ορίζεται για το σκοπό αυτόν με απόφαση δημάρχου. Ομοίως, στα δημοτικά Ν.Π.Δ.Δ. που δεν έχουν δικό τους διοικητικό προσωπικό και η ταμειακή τους υπηρεσία διεξάγεται από το δήμο που τα έχει συστήσει, (παρ. 6 του άρθρου 166 του ν. 3463/2006), νοείται ότι διεξάγεται εν γένει η λειτουργία της οικονομικής τους υπηρεσίας. Σε αυτή την περίπτωση, οι αρμοδιότητες ανάληψης των υποχρεώσεων, εκκαθάρισης και εντολής των δαπανών ασκούνται από τις αντίστοιχες υπηρεσίες του δήμου και οι σχετικές πράξεις υπογράφονται από τα όργανα που είναι αρμόδια για τις δαπάνες του δήμου.

ε. Η έκδοση ή συνυπογραφή ή παραλαβή ή εξόφληση επιταγών από το δήμαρχο για λογαριασμό του δήμου και γενικά η ανάμιξη του σε διαχειριστικές ενέργειες της ταμειακής υπηρεσίας δεν επιτρέπονται.

στ. Στο πλαίσιο του δήμου, οι αρμοδιότητες ελέγχου, εποπτείας και καταλογισμού των υπολόγων (άρθρα 150 και 152 του ν. 4270/2014), κατά το μέρος που ανάγονται στον διατάκτη, ασκούνται από τον δήμαρχο.

ζ. Ορίζονται οι υπάλληλοι που θεωρούνται προϊστάμενοι οικονομικών υπηρεσιών.

η. Εισάγονται διαδικαστικού χαρακτήρα ρυθμίσεις σχετικές με την οικονομική λειτουργία των δήμων (ανάληψη υποχρέωσης για την ανάθεση συμβάσεων, τις ρυμοτομικές απαλλοτριώσεις, την αγορά/ μίσθωση ακινήτων κ.λπ.).

θ. Ορίζεται ότι τα ποσά της πάγιας προκαταβολής κατατίθενται σε πιστωτικά ιδρύματα που εποπτεύει η Τράπεζα της Ελλάδος, σε λογαριασμούς ειδικού σκοπού, που ανήκουν στον οικείο δήμο, μετά από πρόταση των υπόλογων διαχειριστών και απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Υπεύθυνοι κίνησης των λογαριασμών αυτών ορίζονται δημοτικοί υπάλληλοι.

ι. Επιτρέπεται η συνομολόγηση δανείων από δήμους και περιφέρειες, κατά παρέκκλιση των προϋποθέσεων του άρθρου 264 του ν. 3852/2010, για την υλοποίηση δράσεων βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας εγκαταστάσεων, μηχανημάτων ή οχημάτων τους και εν γένει επενδυτικών σχεδίων, με την προϋπόθεση ότι, από τις ανωτέρω δράσεις και σχέδια, επέρχεται μείωση του κόστους λειτουργίας τους και ότι, από την εξοικονόμηση αυτή, καλύπτεται και το κόστος εξυπηρέτησης των σχετικών τοκοχρεολυσίων.

Με υπουργική απόφαση ρυθμίζονται τα ζητήματα εφαρμογής της προαναφερόμενης ρύθμισης.

(*άρθρα 203 – 210)*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ΄

Επανακαθορίζονται οι αρμοδιότητες και οι διαδικασίες της τοπικής αυτοδιοίκησης και της κεντρικής διοίκησης. Συγκεκριμένα προβλέπονται τα ακόλουθα:

1.α. Συνιστώνται, με κοινή υπουργική απόφαση, μικτές Διυπουργικές Επιτροπές Ανακαθορισμού Αρμοδιοτήτων και Διαδικασιών (Δ.Ε.ΑΝ.Α.Δ.) και καθορίζεται το έργο τους (καταγραφή αρμοδιοτήτων και διαδικασιών της κεντρικής διοίκησης, των αποκεντρωμένων διοικήσεων και της τοπικής αυτοδιοίκησης α΄ και β΄ βαθμού, εντοπισμός προβλημάτων και δυσλειτουργιών κ.λπ.).

- Με την προαναφερόμενη κοινή υπουργική απόφαση, προσδιορίζονται οι εκπρόσωποι των Υπουργείων, της Κ.Ε.Δ.Ε. και της ΕΝ.ΠΕ. στις Δ.Ε.ΑΝ.Α.Δ., στις συνεδριάσεις των οποίων μπορούν να συμμετέχουν εμπειρογνώμονες και ειδικοί επιστήμονες.

- Προσδιορίζεται ο σκοπός των Δ.Ε.ΑΝ.Α.Δ. (εντοπισμός περιπτώσεων κατακερματισμού ή αλληλεπικάλυψης αρμοδιοτήτων και διαδικασιών μεταξύ της κεντρικής διοίκησης, των αποκεντρωμένων διοικήσεων και των δύο βαθμών τοπικής αυτοδιοίκησης, μελέτη της δυνατότητας απλοποίησης των όρων άσκησης των οικείων αρμοδιοτήτων και διαδικασιών κ.λπ.).

- Προβλέπεται η υποχρέωση κάθε Δ.Ε.ΑΝ.Α.Δ. να υποβάλει στον Υπουργό Εσωτερικών, στον καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργό και στη Μόνιμη Επιτροπή Ελέγχου Αρμοδιοτήτων Τοπικής Αυτοδιοίκησης, εντός της οριζόμενης προθεσμίας από τη συγκρότησή της, πόρισμα με τα συμπεράσματα και τις προτάσεις της, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα.

β. Με υπουργική απόφαση, συνιστάται Μόνιμη Επιτροπή Ελέγχου Αρμοδιοτήτων Τοπικής Αυτοδιοίκησης και καθορίζεται το αντικείμενο αυτής (έλεγχος και παροχή γνώμης για κάθε ζήτημα σχετικό με τη μεταβολή του νομοθετικού πλαισίου καθορισμού των αρμοδιοτήτων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης α΄ και β΄ βαθμού καθώς και της κατανομής αρμοδιοτήτων μεταξύ της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, της Κεντρικής Διοίκησης και των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων).

- Καθορίζεται η σύνθεση των μελών της εν λόγω Επιτροπής και το έργο αυτής (διατύπωση γνώμης επί συναφών με την τοπική αυτοδιοίκηση σχεδίων νόμων κ.λπ.).

- Με την προαναφερόμενη απόφαση, καθορίζονται λοιπά θέματα σύγκλησης και λειτουργίας αυτής.

(άρθρα 211 και 212)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ΄

Ρυθμίζονται λοιπά θέματα σχετικά με την τοπική αυτοδιοίκηση και συγκεκριμένα:

1. Τροποποιούνται συγκεκριμένες διατάξεις του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007) και του «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ» (ν. 3852/2010) και επανακαθορίζεται η διαδικασία σύστασης θέσεων Ειδικών Συμβούλων ή Ειδικών Συνεργατών ή Επιστημονικών Συνεργατών στους δήμους και τις περιφέρειες, αντίστοιχα. Ειδικότερα:

α. Επαναλαμβάνονται ρυθμίσεις της κείμενης νομοθε-

σίας σχετικά με τον αριθμό των θέσεων Ειδικών Συμβούλων ή Ειδικών Συνεργατών ή Επιστημονικών Συνεργατών των δήμων και μεταξύ άλλων, προβλέπεται η δυνατότητα σύστασης με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας κάθε δήμου, μίας θέσης Ειδικού Συνεργάτη, επιπλέον των ήδη προβλεπόμενων, για τους δήμους με μόνιμο πληθυσμό πάνω από εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) κατοίκους, σύμφωνα με τα στοιχεία της τελευταίας απογραφής της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.).

β. Ρυθμίζονται υπηρεσιακά θέματα των Ειδικών Συμβούλων, των Ειδικών Συνεργατών και των Επιστημονικών Συνεργατών των Περιφερειών, οι οποίοι δεν παρεμβάλλονται στην οργανωτική και βαθμολογική κλίμακα και είναι ανεξάρτητοι από το Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου (Ι.Δ.Α.Χ.) που προσλαμβάνεται σε οργανικές θέσεις.

- Προσδιορίζονται οι αρμοδιότητές τους (διενέργεια ερευνών, εκπόνηση μελετών, τήρηση αρχείου ελληνικών και ξένων βιβλιογραφικών δεδομένων κ.λπ.) και μνημονεύονται τα προσόντα που απαιτούνται για την πλήρωση των θέσεων αυτών.

- Οι εν λόγω θέσεις μπορούν να πληρούνται και με απόσπαση υπαλλήλων του δημοσίου τομέα, η οποία διενεργείται, με κοινή υπουργική απόφαση.

Η μισθοδοσία των αποσπώμενων υπαλλήλων καταβάλλεται από την υπηρεσία υποδοχής.

- Προβλέπονται οι περιπτώσεις λύσης των συμβάσεων εργασίας των Ειδικών Συμβούλων, των Ειδικών Συνεργατών και των Επιστημονικών Συνεργατών των Περιφερειών και σε κάθε περίπτωση η λύση αυτών γίνεται αζημίως για την περιφέρεια. *(άρθρα 213 και 214)*

2.α. Καθορίζεται εκ νέου η διαδικασία κατάρτισης του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας των περιφερειών και ρυθμίζονται θέματα αναπλήρωσης του Εκτελεστικού Γραμματέα κάθε περιφέρειας, σε περίπτωση κένωσης της θέσης αυτού.

β. Καθορίζεται, επίσης, η διαδικασία: i) πρόσληψης προσωπικού των περιφερειών, συμπεριλαμβανομένων και των δικηγόρων αυτών, ii) τοποθετήσεων και μετακινήσεων των υπαλλήλων των περιφερειών. Ορίζεται δε ότι, η μετακίνηση υπαλλήλου σε οργανική μονάδα άλλης περιφερειακής ενότητας επιτρέπεται μόνο για λόγους εξαιρετικής υπηρεσιακής ανάγκης, λαμβανομένων υπόψη και κοινωνικών κριτηρίων (οικογενειακή κατάσταση, λόγοι υγείας, συνυπηρέτηση συζύγου κ.λπ.).

(άρθρα 215 - 219)

3.α. Οι Ο.Τ.Α. αναλαμβάνουν οφειλές των ανώνυμων και αναπτυξιακών εταιρειών, στις οποίες αυτοί και οι λοιποί φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης κατέχουν την πλειοψηφία του εταιρικού τους κεφαλαίου, εφόσον αυτές τελούν υπό εκκαθάριση ή λυθούν και τεθούν υπό εκκαθάριση μέχρι τις 31.10.2018 (αντί μέχρι τις 31.10.2017, που ισχύει).

- Παρέχεται η δυνατότητα μεταφοράς, σε έναν από τους οικείους Ο.Τ.Α., ένωση ή Ν.Π.Δ.Δ. και Ν.Π.Ι.Δ., με την ίδια σχέση εργασίας, του προσωπικού των ανώνυμων εταιρειών Ο.Τ.Α. και των ανώνυμων αναπτυξιακών εταιρειών πρώην Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, εφόσον τελούν υπό εκκαθάριση ή λυθούν και τεθούν υπό εκκαθάριση μέχρι τις 31.10.2018 (αντί μέχρι τις 31.10.2017, που ισχύει), κατά τα ειδικότερα οριζόμενα.

β. Ορίζεται ότι, οι αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες περιφερειών, με μοναδικό μέτοχο την οικεία περιφέρεια, οι οποίες ασκούν επιχειρηματική - οικονομική δραστηριότητα, λύονται και τίθενται υπό εκκαθάριση με απόφαση του οικείου περιφερειακού συμβουλίου.

Με την ίδια ως άνω απόφαση, ορίζεται εκκαθαριστής και καθορίζονται, μεταξύ άλλων, η διαδικασία, ο χρόνος ολοκλήρωσης της εκκαθάρισης, η αμοιβή του εκκαθαριστή και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

Τα πάσης φύσεως δικαιώματα (εμπράγματα, ενοχικά, συμμετοχές, παραχωρήσεις και μισθώσεις επί της κινητής ή ακίνητης περιουσίας και οι πάσης φύσεως απαιτήσεις) μεταβιβάζονται αυτοδικαίως στην περιφέρεια, κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα.

Ομοίως, μπορούν να συνεχίζονται από την οικεία περιφέρεια μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας εκκαθάρισης, τα έργα, οι δράσεις και τα προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται ή χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή άλλους διεθνείς οργανισμούς ή εθνικούς πόρους και τα οποία έχουν αναληφθεί και υλοποιούνται από τις ανωτέρω επιχειρήσεις.

Εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 15 παρ. 2 του ν. 4483/2017 και συγκεκριμένα: i) το μεταφερόμενο προσωπικό των ανωτέρω επιχειρήσεων κατατάσσεται σε προσωποπαγείς θέσεις στις οικείες περιφέρειες και ii) οι οφειλές των εν λόγω επιχειρήσεων προς το Ελληνικό Δημόσιο, τα ασφαλιστικά ταμεία και τους τρίτους, μπορούν να καταβάλλονται από την οικεία περιφέρεια.

γ. Προβλέπεται ότι, σε περίπτωση που μέτοχος των ανωτέρω εταιρειών είναι αγροτικός συνεταιρισμός, ο οποίος κατέχει το 5% του μετοχικού κεφαλαίου της επιχείρησης και υπάρχει αδυναμία εκ μέρους του να αναλάβει τις αναλογούσες σε αυτόν οφειλές, μπορεί ο οικείος δήμος ή η περιφέρεια να αναλάβει το σύνολο των οφειλών που αναλογούν στο συνεταιρισμό. *(άρθρο 220)*

4.α. Επανακαθορίζεται η σύσταση συγκεκριμένων δήμων του Νομού Βοιωτίας και μετονομάζονται οι μνημονευόμενοι Δήμοι Καλαμπάκας και Μώλου-Αγίου Κωνσταντίνου.

β. Ρυθμίζεται εκ νέου η διαδικασία απαλλαγής, από την καταβολή του ενιαίου ανταποδοτικού τέλους καθαριότητας και φωτισμού ακινήτων, στα οποία διακόπτεται η ηλεκτροδότηση.

- Προβλέπεται ότι, οφειλές από τέλη καθαριότητας και φωτισμού που αντιστοιχούν σε χρονικό διάστημα μέχρι την έναρξη ισχύος των προτεινομένων ρυθμίσεων, κατά το οποίο είχε διακοπεί η ηλεκτροδότηση ενός ακινήτου, διαγράφονται ή παραλείπεται η βεβαίωσή τους.

γ. Επεκτείνεται η κατά το άρθρο 99 παρ. 2 του ν. 4483/2017 εξαίρεση από την περικοπή της υπερβάλλουσας μείωσης (προσωπικής διαφοράς) και στους τακτικούς υπαλλήλους δημοσίων υπηρεσιών, Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού, οι οποίοι στις 27.10.2011 (ημερομηνία δημοσίευσης του ν. 4024/2011) ήταν αποσπασμένοι, με γενικές ή ειδικές διατάξεις, σε άλλες δημόσιες υπηρεσίες, Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού ή ανεξάρτητες αρχές και με αίτησή τους, μετατάσσονται στην υπηρεσία που είναι αποσπασμένοι, με την ίδια σχέση εργασίας και ταυτόχρονη μεταφορά θέσης που κατέχουν, εφόσον δεν υπάρχει κενή θέση. Η ως άνω εξαίρεση ισχύει αναδρομικά και ανάγεται στο χρόνο έναρξης ισχύος των διατάξεων, δυνάμει των οποίων επήλθε, κατά περίπτωση, η περικοπή.

δ. Ο καθαρισμός και η αστυνόμευση ρεμάτων και των απαλλοτριώσεων χώρων παρά τα ρέματα δεν περιλαμβάνονται εφεξής στις αρμοδιότητες των νησιωτικών και

των ορεινών δήμων, καταργουμένων των σχετικών διατάξεων (άρθρο 204 παρ. Ε περίπτωση 4 του ν. 3852/2010 και άρθρο 4 παρ. 2 περίπτωση θ΄ του ν. 4071/2012).

(άρθρα 221 - 224)

ΙΙ. ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Ρυθμίζονται εκ νέου θέματα σχετικά με τους Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦΟΔΣΑ) με σκοπό τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου που διέπει την οργάνωση και τη λειτουργία τους. Ειδικότερα, μεταξύ άλλων:

1.α. Συνιστώνται, στις περιφέρειες της ηπειρωτικής χώρας, πλην της Περιφέρειας Αττικής, ΦΟΔΣΑ, από τους Δήμους της οικείας Περιφέρειας, είτε ως Ν.Π.Δ.Δ. με τη μορφή συνδέσμου είτε ως επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας (Α.Ε.). Οι εν λόγω Φορείς ανεξαρτήτως νομικής μορφής έχουν κοινωφελή και μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα και λειτουργούν χάριν του δημοσίου συμφέροντος.

β. Παρέχεται η δυνατότητα λειτουργίας έως και τριών ΦΟΔΣΑ εντός της οικείας περιφέρειας (σήμερα εντός μίας περιφέρειας μπορεί να λειτουργεί μόνο ένας ΦΟΔΣΑ), εφόσον πληρούνται οι τιθέμενες προϋποθέσεις (πρόβλεψη ύπαρξης Χώρου Υγειονομικής Ταφής (ΧΥΤ) και μονάδας μηχανικής – βιολογικής επεξεργασίας αποβλήτων ή άλλου συναφούς έργου ή υποδομής κ.λπ..

γ. Για τη σύσταση δεύτερου ή τρίτου ΦΟΔΣΑ στις περιφέρειες όπου υφίσταται μόνο ένας, καθώς και στις περιφέρειες όπου έχει συσταθεί περιφερειακός ΦΟΔΣΑ, απαιτείται να συντρέχουν σωρευτικά, οι μνημονευόμενες προϋποθέσεις, επιπλέον των τιθέμενων, κατά τα ανωτέρω, προϋποθέσεων.

δ. i) Προβλέπεται η δυνατότητα μετατροπής ΦΟΔΣΑ με νομική μορφή Α.Ε. (άρθρο 265 ν. 3463/2006), σε ΦΟΔΣΑ με νομική μορφή συνδέσμου, (σήμερα υφίσταται μόνο η αντίστροφη δυνατότητα) και επανακαθορίζονται θέματα σχετικά με την ακολουθούμενη διαδικασία (καθολική διαδοχή στην κινητή και ακίνητη περιουσία του ΦΟΔΣΑ που μετατρέπεται, εκκρεμείς δίκες κ.λπ.).

ii) Στις περιφέρειες που υφίστανται ή συστήνονται πέραν του ενός ΦΟΔΣΑ, αυτοί δύνανται να συγχωνευθούν μεταξύ τους, εφόσον υπάρχει η απαιτούμενη πλειοψηφία στα δημοτικά συμβούλια των δήμων-μελών τους. Με πράξη του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης διαπιστώνεται η συμμετοχή των δήμων, η συγχώνευση των ΦΟΔΣΑ και η περιέλευση της κινητής και ακίνητης περιουσίας των συγχωνευόμενων νομικών προσώπων, σύμφωνα με την οριζόμενη διαδικασία. Μεταξύ άλλων, συνιστάται, εντός της τασσόμενης προθεσμίας, Επιτροπή Καταγραφής των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευόμενων φορέων, με την οριζόμενη σύνθεση και έργο. Η εν λόγω Επιτροπή, με την ολοκλήρωση των καθηκόντων της, αποστέλλει σχετική έκθεση στον αρμόδιο Συντονιστή για την έκδοση αμελλητί της διαπιστωτικής πράξης συγχώνευσης και περιέλευσης της κινητής και ακίνητης περιουσίας αυτών στον οικείο δήμο. Από την δημοσίευση της προαναφερόμενης απόφασης, ο δήμος καθίσταται καθολικός διάδοχος της κινητής και ακίνητης περιουσίας του κάθε νομικού προσώπου που συγχωνεύεται και υπεισέρχεται σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις αυτού, συμπεριλαμβανομένων και των συμβάσεων έργου. Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται χωρίς διακοπή και χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικαστική πράξη συνέχισης αυτών. Οι αποφάσεις που αφορούν στην ακίνητη περιουσία μεταγράφονται ατελώς στα βιβλία του αρμόδιου Κτηματολογικού Γραφείου.

iii) Για τις ανωτέρω περιπτώσεις μετατροπής ή συγχώνευσης ΦΟΔΣΑ προβλέπεται ότι και το προσωπικό που απασχολείται στους ανωτέρω Φορείς με σχέση έμμισθης εντολής μεταφέρεται αυτοδικαίως, μαζί με το λοιπό προσωπικό, στον ΦΟΔΣΑ που προκύπτει από τη μετατροπή/συγχώνευση, από το χρόνο σύστασης του νομικού προσώπου με τη νέα νομική μορφή και κατατάσσεται σε αντίστοιχες θέσεις του οικείου Οργανισμού Εσωτερικών Υποθέσεων (ΟΕΥ) ή κανονισμού προσωπικού, που συνιστώνται κατά κατηγορία/ εκπαιδευτική βαθμίδα και κλάδο/ ειδικότητα ή έμμισθη εντολή. Στην περίπτωση μη ύπαρξης κενών θέσεων, αυτές δημιουργούνται με τροποποίησή του ΟΕΥ ή του κανονισμού. Το εν λόγω προσωπικό εξακολουθεί να διέπεται από το ασφαλιστικό καθεστώς κύριας, επικουρικής ασφάλισης, πρόνοιας και υγειονομικής περίθαλψης, καθώς και από το συνταξιοδοτικό καθεστώς, που υπαγόταν πριν τη μετατροπή/συγχώνευση, η δε προηγούμενη απασχόλησή του αναγνωρίζεται ως προϋπηρεσία με κάθε έννομη συνέπεια. Συμβάσεις Ι.Δ.Ο.Χ. ή μίσθωσης έργου που βρίσκονται σε ισχύ συνεχίζονται από το νέο φορέα μέχρι τη λήξη τους. Συνεχίζεται, επίσης, η διαδικασία πρόσληψης προκηρυσσόμενων θέσεων των ΦΟΔΣΑ που μετατρέπονται. Τέλος, εισάγονται ειδικότερες ρυθμίσεις μεταφοράς και κατάταξης προσωπικού για την περίπτωση μετατροπής Α.Ε. σε σύνδεσμο ή συγχώνευσης ΦΟΔΣΑ με τη μορφή Α.Ε. με την πρόβλεψη σύστασης θέσεων σύμφωνα με τα οριζόμενα κατά περίπτωση.

ε. Προβλέπεται η υποχρεωτική σύσταση ΦΟΔΣΑ με τη μορφή συνδέσμων στις Περιφέρειες όπου συνιστώνται περισσότεροι του ενός ΦΟΔΣΑ. Οι σύνδεσμοι αυτοί, με τίτλο «Φορείς Σχεδιασμού Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων» (ΦΟ.Σ.ΠΕ.Σ.Δ.Α.), αποτελούν Ν.Π.Δ.Δ. των δήμων, με τις οριζόμενες αποκλειστικές αρμοδιότητες. Περαιτέρω, ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη λειτουργία των ΦΟ.Σ.ΠΕ.Σ.Δ.Α., όπως ενδεικτικά, το περιεχόμενο της απόφασης σύστασης του εν λόγω Φορέα, η έδρα, η διάρκεια αυτού, η συγκρότηση των οργάνων διοίκησης, η εκλογή των μελών αυτών, οι σχετικές αρμοδιότητες και η μεταβίβαση αυτών, η αναπλήρωση μελών ή/και οργάνων κ.λπ..

Ειδικότερα, ορίζεται ότι, όργανα διοίκησης του ΦΟ.Σ.ΠΕ.Σ.Δ.Α. αποτελούν το διοικητικό συμβούλιο (Δ.Σ.) και ο πρόεδρος αυτού, ο οποίος, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του μπορεί να συνιστά ομάδες εργασίας και ομάδες διοίκησης έργου από μέλη του Δ.Σ., υπαλλήλους του ΦΟ.Σ.ΠΕ.Δ.Σ.Α., ή ιδιώτες, για τη μελέτη και επεξεργασία θεμάτων που αφορούν στον εν λόγω Φορέα.

στ. Με κοινή υπουργική απόφαση, καθορίζονται θέματα οργάνωσης, διοίκησης και λειτουργίας των ΦΟ.Σ.ΠΕ.Σ.Δ.Α., οι κυρώσεις και η διαδικασία επιβολής αυτών σε περίπτωση μη λήψης των σχετικών αποφάσεων από τα οικεία δημοτικά συμβούλια και το Δ.Σ. του συνδέσμου, καθώς και λοιπά συναφή θέματα.

(άρθρο 225)

2.α. Προβλέπεται ότι, η διαχείριση των στερεών αποβλήτων στα νησιά ασκείται, εφεξής, από τις υπηρεσίες των δήμων και οι υφιστάμενοι ΦΟΔΣΑ, καθώς και νομικά πρόσωπα που ασκούν αρμοδιότητες ΦΟΔΣΑ και έχουν συσταθεί έως 1.1.2013, καταργούνται ή λύονται ενώ το προσωπικό αυτών μεταφέρεται αυτοδικαίως στους οικεί-

ους δήμους, εκτός της περίπτωσης των ΦΟΔΣΑ που έχουν συσταθεί από περισσότερους του ενός νησιωτικούς Δήμους, οι οποίοι δύνανται να επιλέξουν τη συνέχιση ή όχι της λειτουργίας τους, κατά τα οριζόμενα.

β. Παρέχεται η δυνατότητα στους οικείους δήμους, στους οποίους ανατίθεται εφεξής η άσκηση των αρμοδιοτήτων των ΦΟΔΣΑ, να συνάπτουν συμβάσεις διαδημοτικής συνεργασίας ή προγραμματικές συμβάσεις με γειτονικούς νησιωτικούς δήμους, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

γ. Οι ΦΟΔΣΑ με μέλος έναν μόνο δήμο, καταργούνται ή λύονται και οι αρμοδιότητές τους μεταφέρονται και ασκούνται από τις υπηρεσίες του οικείου δήμου, ενώ με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, συνιστάται, εντός της τασσόμενης προθεσμίας, Επιτροπή Καταγραφής των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων του καταργούμενου ή υπό λύση νομικού προσώπου, με την οριζόμενη σύνθεση και έργο. Η εν λόγω Επιτροπή, με την ολοκλήρωση των καθηκόντων της, αποστέλλει σχετική έκθεση στον αρμόδιο Συντονιστή για την έκδοση αμελλητί της διαπιστωτικής πράξης κατάργησης ή λύσης των νομικών προσώπων και μεταβίβασης περιέλευσης της κινητής και ακίνητης περιουσίας αυτών στον οικείο δήμο. Από την δημοσίευση της προαναφερόμενης απόφασης, ο δήμος καθίσταται διάδοχος του νομικού προσώπου που καταργείται ή λύεται και υπεισέρχεται σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις αυτού και οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται χωρίς διακοπή δίχως να απαιτείται ειδική διαδικαστική πράξη συνέχισης.

δ. Στην περίπτωση των ΦΟΔΣΑ που έχουν συσταθεί από περισσότερους του ενός νησιωτικούς δήμους, με την απόφαση του Δ.Σ. του νομικού προσώπου περί κατάργησης ή λύσης αυτού, ορίζεται ορκωτός ελεγκτής-λογιστής ο οποίος διενεργεί, εντός της τασσόμενης προθεσμίας, την απογραφή – καταγραφή και αποτίμηση των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων του νομικού προσώπου.

ε. Περαιτέρω, ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την κατανομή του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, καθώς και κάθε άλλη έννομη σχέση των υπό κατάργηση ή λύση ΦΟΔΣΑ, όπως αυτά εξειδικεύονται με απόφαση του αρμοδίου οργάνου διοίκησης. Προσδιορίζεται δε η ακολουθούμενη διαδικασία (αποστολή της έκθεσης απογραφής-καταγραφής και αποτίμησης και της απόφασης κατανομής των περιουσιακών στοιχείων, κατά τα ανωτέρω, στον Συντονιστή, έκδοση διαπιστωτικής πράξης κατάργησης ή λύσης των νομικών προσώπων και μεταβίβασης της κινητής και ακίνητης περιουσίας που περιέρχεται στους οικείους δήμους). Από την δημοσίευση της απόφασης του Συντονιστή, η οποία καταχωρίζεται ατελώς στα οικεία βιβλία του υποθηκοφυλακείου ή κτηματολογικού γραφείου, οι Δήμοι καθίστανται καθολικοί διάδοχοι της κινητής και ακίνητης περιουσίας του νομικού προσώπου που καταργείται ή λύεται και υπεισέρχονται κατά το αντίστοιχο μέρος σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις αυτού, ενεχόμενοι εις ολόκληρον.

στ. Εκκρεμείς δίκες που υφίστανται κατά την κατάργηση των ΦΟΔΣΑ συνεχίζονται από τους οικείους δήμους χωρίς να διακόπτονται και χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικαστική πράξη συνέχισης για καθεμία από αυτές.

ζ. Η αμοιβή του ορκωτού ελεγκτή-λογιστή που διενεργεί την απογραφή-καταγραφή και αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων των καταργούμενων ή λυόμενων ΦΟΔΣΑ βαρύνει τον προϋπολογισμό των εν λόγω νομικών προσώπων.

η. Προβλέπεται η υποχρεωτική σύσταση στις νησιωτικές Περιφέρειες, πλην της Περιφέρειας Κρήτης, Φορέα Σχεδιασμού ΠΕ.Σ.Δ.Α. (ΦΟ.Σ.ΠΕ.Σ.Δ.Α.), με ειδική πρόβλεψη για τα νησιά που βρίσκονται εντός των διοικητικών ορίων ηπειρωτικής Περιφέρειας, πλην της Περιφέρειας Αττικής, σχετικά με τη σύνταξη, την εκπόνηση και τροποποίηση του Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕ.Σ.Δ.Α.). *(άρθρο 226)*

3.α. Προσδιορίζονται οι αποκλειστικές αρμοδιότητες των ΦΟΔΣΑ σχετικά με την η υλοποίηση μέτρων και έργων που προωθούν την ιεράρχηση των δράσεων και των εργασιών διαχείρισης στερεών αποβλήτων και μεταξύ άλλων: η εκπόνηση προγραμμάτων πρόληψης-μείωσης παραγωγής αποβλήτων, η κατασκευή και λειτουργία των προβλεπόμενων εγκαταστάσεων επεξεργασίας στερεών αποβλήτων και σταθμών μεταφόρτωσης, η υγειονομική ταφή και λειτουργία σχετικών χώρων για τα αστικά απόβλητα, η μηχανική - βιολογική επεξεργασία σύμμεικτων αστικών αποβλήτων, η επιστημονική και τεχνική υποστήριξη των δήμων στο σχεδιασμό, την υλοποίηση και την δημιουργία σχετικών δράσεων και έργων, η εκπόνηση επιχειρησιακού σχεδίου δράσης και των απαραίτητων μελετών, η υλοποίηση δράσεων για την επεξεργασία αποβλήτων της περιοχής ευθύνης τους, η υποβολή αιτήσεων σε επιχειρησιακά προγράμματα για χρηματοδότηση ως τελικοί δικαιούχοι, η υλοποίηση έργων που συμβάλλουν στην κυκλική οικονομία, η παροχή συνδρομής στους δήμους για την εξάλειψη της ανεξέλεγκτης διάθεσης και αποκατάσταση των υφιστάμενων ΧΑΔΑ κ.λπ..

β. Επαναπροσιδιορίζονται οι αρμοδιότητες των Δήμων επί Στερεών Αστικών Αποβλήτων (ΑΣΑ), πέραν των ήδη προβλεπόμενων (ν. 3536/2007), ήτοι: εκπόνηση και υλοποίηση Τοπικού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΤΣΔΑ), εκπόνηση προγραμμάτων πρόληψης-μείωσης παραγωγής αποβλήτων και προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση, οργάνωση και εφαρμογή της διαλογής στην πηγή των αστικών αποβλήτων στα διοικητικά όριά τους, καθώς και χωριστής συλλογής για τουλάχιστον τέσσερα (4) διακριτά ρεύματα ανακυκλώσιμων αποβλήτων υλικών και βιοαποβλήτων, συλλογή και μεταφορά των υπολειπόμενων συμμείκτων αστικών αποβλήτων και των προδιαλεγμένων, μετά από Διαλογή στην Πηγή, σε κατάλληλες υποδομές ανακύκλωσης, ανάκτησης ή διάθεσης, εξάλειψη της ανεξέλεγκτης διάθεσης των ΑΣΑ και αποκατάσταση των υφισταμένων ΧΑΔΑ, σχεδιασμός και υλοποίηση προγραμμάτων πρόληψης-μείωσης αποβλήτων, υποβολή έργων και δράσεων του ΤΣΔΑ για την επεξεργασία των ΑΣΑ, που παράγονται στα διοικητικά τους όρια, για χρηματοδότηση από επιχειρησιακά προγράμματα είτε ευρωπαικά προγράμματα με την ιδιότητα του τελικού δικαιούχου, υλοποίηση έργων που συμβάλλουν στην κυκλική οικονομία, κατασκευή και λειτουργία Πράσινων Σημείων, υλοποίηση και λειτουργία Κέντρων Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΚΔΑΥ) και Σταθμών Μεταφόρτωσης Αποβλήτων (ΣΜΑ), κατασκευή και λειτουργία Μονάδων Επεξεργασίας Βιοαποβλήτων κ.λπ..

(άρθρα 227 και 228)

4.α. Επανακαθορίζονται θέματα σχετικά με τα όργανα Διοίκησης των ΦΟΔΣΑ που έχουν τη νομική μορφή του συνδέσμου των Ο.Τ.Α. (Δ.Σ., Εκτελεστική Επιτροπή και

Πρόεδρος). Συγκεκριμένα, εξειδικεύονται ζητήματα που αφορούν στη σύνθεση του Δ.Σ., στις αρμοδιότητες και τη λειτουργία του Δ.Σ. και της Εκτελεστικής Επιτροπής, καθώς και τις αρμοδιότητες του Προέδρου και τους Αντιπροέδρου του ΦΟΔΣΑ. Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, ο Πρόεδρος συνιστά ομάδες εργασίας και ομάδες διοίκησης έργου από μέλη του Δ.Σ., υπαλλήλους του ΦΟΔΣΑ, ή ιδιώτες για τη μελέτη και επεξεργασία θεμάτων του εν λόγω Φορέα, καθορίζοντας τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας τους.

β. Προβλέπεται η καταβολή αντιμισθίας στον Πρόεδρο και τον Αντιπρόεδρο του ΦΟΔΣΑ, ισόποση με εκείνη που αναλογεί στο δήμαρχο και τους αντιδημάρχους, αντίστοιχα, του μεγαλύτερου σε πληθυσμό δήμου που συμμετέχει στο ΦΟΔΣΑ, σύμφωνα με τα οριζόμενα.

γ. Ρυθμίζονται επίσης ζητήματα σχετικά με τα όργανα διοίκησης, τη διοίκηση και τη λειτουργία των ΦΟΔΣΑ που έχουν τη νομική μορφή Α.Ε. (συμμετοχή των Ο.Τ.Α. στο αρχικό κεφάλαιο, χρονική διάρκεια λειτουργίας, περιεχόμενο καταστατικού κ.λπ.). Ως προς τη συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο των ΦΟΔΣΑ, απαγορεύεται η συμμετοχή τρίτων και προβλέπεται ότι, σε περίπτωση που στο μετοχικό κεφάλαιο του ΦΟΔΣΑ συμμετέχουν Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ. των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού οι μετοχές αυτές περιέρχονται υποχρεωτικά στους Δήμους-μέλη του οικείου ΦΟΔΣΑ χωρίς την επιβολή οποιουδήποτε ανταλλάγματος, τέλους ή φόρου μεταβίβασης. Τα ανωτέρω νομικά πρόσωπα απαλλάσσονται από τον φόρο εισοδήματος για το εισόδημα που αποκτούν από κεφάλαιο ή υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου από την άνευ ανταλλάγματος περιέλευση των μετοχών του ΦΟΔΣΑ στους οικείους δήμους. *(άρθρα 229-236)*

5. Καθορίζονται εκ νέου θέματα σχετικά με:

α. την τιμολογιακή πολιτική και του πόρους των ΦΟΔΣΑ και μεταξύ άλλων, προβλέπεται η απαλλαγή από κάθε φόρο και τέλος των ποσών που αφορούν στο κόστος αποκατάστασης και μεταφροντίδας των ΧΥΤΑ ή άλλων εγκαταστάσεων του συστήματος διαχείρισης, καθώς και στο κατασκευαστικό και επενδυτικό πρόγραμμα του ΦΟΔΣΑ (μελέτη και κατασκευή έργων), τα οποία εμφανίζονται σε λογαριασμό ειδικού αποθεματικού των ΦΟΔΣΑ και μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο για την διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας, αποκατάστασης και μεταφροντίδας των έργων διαχείρισης των ΑΣΑ.

β. την οικονομική διοίκηση και διαχείριση στο πλαίσιο των οποίων επιτελούνται υποχρεωτικά οι μνημονευόμενες λογιστικές και ταμειακές πράξεις που επιτελούνται από τις οικονομικές υπηρεσίες των ΦΟΔΣΑ ανεξαρτήτως μορφής. *(άρθρα 237 και 238)*

6. Επαναπροσδιορίζονται εκ νέου θέματα σχετικά με τις εισφορές των δήμων υπέρ ΦΟΔΣΑ και τις σχετικές διαδικασίες είσπραξης. Μεταξύ άλλων:

α. Προβλέπεται ότι, στις περιπτώσεις που οι ΦΟΔΣΑ συνάπτουν συμβάσεις σύμπραξης καθορίζουν τις ανωτέρω ετήσιες εισφορές, ούτως ώστε αυτές να ορίζονται σε ύψος που εξασφαλίζει την εκπλήρωση των οικονομικών τους υποχρεώσεων από τη σύμβαση σύμπραξης και να υπολογίζονται κατ' ελάχιστο με τιμή ανά τόνο αποβλήτων ίση προς την αντίστοιχη τιμή της σύμβασης σύμπραξης.

β. Περαιτέρω, ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με την έγγραφη γνωστοποίηση από τους ΦΟΔΣΑ προς τους παρόχους ηλεκτρικής ενέργειας ή και άλλα πρόσωπα στα οποία έχει τυχόν ανατεθεί με νόμο ή σύμβαση η είσπραξη των ανταποδοτικών τελών για λογαριασμό των δήμων, του ποσού της ετήσιας εισφοράς κάθε δήμου προς τους ΦΟΔΣΑ, που προορίζεται για την εξυπηρέτηση των οικονομικών υποχρεώσεων της σύμβασης σύμπραξης. Τα ανωτέρω νομικά πρόσωπα υποχρεούνται να αποδίδουν το προαναφερόμενο ποσό απευθείας και κατά προτεραιότητα στους ΦΟΔΣΑ, πριν την απόδοση στον οικείο δήμο οποιουδήποτε ποσού έναντι εισπραχθέντων ανταποδοτικών τελών. Το ανωτέρω ποσό κατατίθεται σε ειδικό λογαριασμό του ΦΟΔΣΑ, ο οποίος εξυπηρετεί αποκλειστικά τις οικονομικές υποχρεώσεις του ΦΟΔΣΑ από τη σύμβαση σύμπραξης.

γ. Επιπλέον, επιτρέπεται οι ΦΟΔΣΑ να συστήσουν εξασφάλιση επί του προαναφερόμενου ειδικού λογαριασμού, υπέρ των δανειστών της εταιρίας ειδικού σκοπού της σύμβασης σύμπραξης και να εκχωρούν τα έσοδα από τις εισφορές των μελών τους ή τα τέλη παροχής των υπηρεσιών τους, για την ασφάλεια των εν λόγω συμβάσεων.

Τα ανωτέρω ισχύουν και για τους ΦΟΔΣΑ που συνάπτουν ή έχουν συνάψει προγραμματικές συμβάσεις για έργα διαχείρισης αποβλήτων που υλοποιούνται μέσω συμβάσεων σύμπραξης. *(άρθρο 239)*

7. Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με: α. την εποπτεία και συγκεκριμένα την εφαρμογή ελέγχου νομιμότητας επί των αποφάσεων των μονομελών και συλλογικών οργάνων διοίκησης των ΦΟΔΣΑ, ανεξαρτήτου νομικής μορφής,

β. την οργανωτική διάρθρωση και τον κανονισμό προσωπικού των ΦΟΔΣΑ κατά περίπτωση, ανάλογα με τη νομική μορφή λειτουργίας αυτών,

γ. την ενημέρωση των Δημοτικών Συμβουλίων και των Ο.Τ.Α. σχετικά με το σχέδιο καθορισμού της τιμολογιακής πολιτικής και το σχέδιο τεχνικού προγράμματος του ΦΟΔΣΑ, καθώς και με τον ετήσιο απολογισμό και προγραμματισμό της επόμενης χρονιάς με βάση το οικείο ΠΕ.Σ.Δ.Α.. *(άρθρα 240-242)*

8. Ρυθμίζονται εκ νέου θέματα σχετικά με το αντισταθμιστικό όφελος που καταβάλλουν οι ΦΟΔΣΑ στους Δήμους που φιλοξενούν, ή επιβαρύνονται από τη λειτουργία εγκαταστάσεων μηχανικής – βιολογικής επεξεργασίας αποβλήτων και χώρων υγειονομικής ταφής, των οριζόμενων κατηγοριών. Το ετήσιο αντισταθμιστικό όφελος, ύψους ένα τοις εκατό (1%), κατ' ελάχιστο όριο, επί των εσόδων του ετήσιου προϋπολογισμού των ΦΟΔΣΑ, επιμερίζεται ανά εγκατάσταση διαχείρισης και καταβάλλεται σύμφωνα με τα οριζόμενα. Τα εισπραττόμενα εκ της ανωτέρω αιτίας ποσά διατίθενται από τους Δήμους αποκλειστικά για περιβαλλοντικά έργα και δράσεις κατά εξήντα τοις εκατό (60%) εντός της κοινότητας όπου βρίσκεται η εγκατάσταση και κατά σαράντα τοις εκατό (40%) εντός των όμορων με αυτή κοινοτήτων. Στην περίπτωση που η όμορη κοινότητα ανήκει σε άλλο Δήμο, το αντισταθμιστικό όφελος καταβάλλεται στον οικείο Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού.

Με κ.υ.α. μπορεί να ρυθμίζονται λεπτομέρειες εφαρμογής των ανωτέρω. *(άρθρο 243)*

9. Ορίζεται ότι, αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα (άρθρο 233 ν. 3852/2010), η από δόλο ή βαριά αμέλεια, άρνηση, παράλειψη έκδοσης ή ελέγχου νομιμότητας, μη εκτέλεση ή παρακώλυση εκτέλεσης, τροποποίηση ή κατάργησή παρά το νόμο υποχρεωτικών διοικητικών πρά-

ξεων και η εν γένει παρεμπόδιση εφαρμογής των ανωτέρω διατάξεων από αιρετούς της τοπικής αυτοδιοίκησης, που ενεργούν με οποιαδήποτε από τις μνημονευόμενες ιδιότητες. *(άρθρο 244)*

10. Εισάγονται διατάξεις μεταβατικού χαρακτήρα σχετικά με τις διαδικασίες που ακολουθούνται, κατά περίπτωση για την προσαρμογή των υφιστάμενων Δήμων-μελών ΦΟΔΣΑ και Περιφερειακών ΦΟΔΣΑ στο προτεινόμενο με τον υπό ψήφιση νόμο, νέο πλαίσιο για τους εν λόγω Φορείς. Μεταξύ άλλων, προβλέπεται ημερήσιο πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ για όσους Δήμους – μέλη ΦΟΔΣΑ δεν προβαίνουν στις απαραίτητες ενέργειες προσαρμογής στο νέο πλαίσιο για τους ΦΟΔΣΑ. Το εν λόγω πρόστιμο επιβάλλεται με απόφαση του οικείου Συντονιστή και εισπράττεται υπέρ του Δημοσίου, σύμφωνα με τις διαδικασίες του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων, ενώ με κ.υ.α. καθορίζονται θέματα σχετικά με την επιβολή και την είσπραξη αυτού.

(άρθρο 245)

11.α. Προβλέπονται ρυθμίσεις σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων για θέματα λειτουργίας των ΦΟΔΣΑ και ΦΟ.Σ.ΠΕ.Σ.Δ.Α., κατά τα ειδικότερα οριζόμενα.

β. Παρατίθενται οι καταργούμενες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας. *(άρθρα 246 και 247)*

III. ΜΕΡΗ ΤΡΙΤΟ και ΤΕΤΑΡΤΟ

Ρυθμίζονται θέματα άσκησης των αρμοδιοτήτων αναφορικά με την απονομή ιθαγένειας και την πολιτογράφηση καθώς και λοιπά θέματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Εσωτερικών. Ειδικότερα:

1.α. Από 1.1.2019, οι μνημονευόμενες δεκατρείς (13) Διευθύνσεις Αστικής Κατάστασης των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων της χώρας εντάσσονται στην οργανική δομή του Υπουργείου Εσωτερικών, ως περιφερειακές διευθύνσεις αυτού, υπαγόμενες στην Ειδική Γραμματεία Ιθαγένειας. Οι μεταφερόμενες Διευθύνσεις διατηρούν τη διάρθρωση και τις αρμοδιότητες όπως αυτές προβλέπονται στους ισχύοντες Οργανισμούς της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Από την ίδια ημερομηνία, μεταφέρονται στις ανωτέρω περιφερειακές Διευθύνσεις, οι αρμοδιότητες και οι οργανικές θέσεις, όπως ορίζονται στους Οργανισμούς των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, μαζί με το προσωπικό που υπηρετούσε στις μονάδες αυτές την 1.1.2018 και εξακολουθεί να υπηρετεί στην οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση.

β. Το Τμήμα Κοινωνικών Υποθέσεων και το Τμήμα Υγείας και Πρόνοιας των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων (πλην εκείνων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής) συγχωνεύονται σε Τμήμα Κοινωνικών Υποθέσεων, Υγείας και Πρόνοιας και εντάσσονται στην αντίστοιχη Διεύθυνση Διοίκησης με το σύνολο των υπαλλήλων που υπηρετούν σε αυτά.

γ. Συνιστάται Διεύθυνση Αστικής Κατάστασης και Κοινωνικών Υποθέσεων στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής, η οποία απαρτίζεται από τέσσερα (4) Τμήματα και έχει τις οριζόμενες αρμοδιότητες.

Ομοίως, συνιστώνται δύο (2) Διευθύνσεις Αστικής Κατάστασης, Μετανάστευσης και Κοινωνικών Υποθέσεων (Βορείου Αιγαίου και Νοτίου Αιγαίου) και ρυθμίζονται θέματα αρμοδιοτήτων και στελέχωσης αυτών (ένταξη υφιστάμενων Τμημάτων, μεταφορά προσωπικού και αρμοδιοτήτων). Στις εν λόγω Διευθύνσεις συνιστώνται και Τμήματα Γραμματείας.

δ. Ρυθμίζονται επιμέρους ζητήματα που ανακύπτουν από τη μεταφορά οργανικών μονάδων και προσωπικού σύμφωνα με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις. Μεταξύ άλλων, ορίζεται ότι:

- Το Υπουργείο Εσωτερικών από την έναρξη άσκησης των μεταφερόμενων σε αυτό αρμοδιοτήτων υπεισέρχεται αυτοδικαίως στις συμβάσεις μίσθωσης ακινήτων που είχαν συναφθεί για τη στέγαση των υπηρεσιών που συνδέονται με τις αρμοδιότητες αυτές, εφόσον οι οικείες υπηρεσίες εξακολουθούν να στεγάζονται στα μισθωμένα ακίνητα. Σε περίπτωση που στο ακίνητο στεγάζονται από κοινού και υπηρεσίες άλλων φορέων, η υπεισέλευση πραγματοποιείται κατ' αναλογία των χρησιμοποιούμενων ανά φορέα τετραγωνικών μέτρων. Ομοίως, αναλογικά επιμερίζονται και οι λοιπές λειτουργικές δαπάνες.

- Οι δαπάνες λειτουργίας των υπηρεσιών που εντάσσονται στο Υπουργείο Εσωτερικών εξακολουθούν να βαρύνουν έως τις 31.12.2018 τον προϋπολογισμό που έχει εγκριθεί για τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις. Οι ως άνω πιστώσεις από 1.1.2019 προβλέπονται στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών κατά το μέρος που αφορούν τις υπηρεσίες που εντάσσονται σε αυτό.

- Το τακτικό προσωπικό των μεταφερόμενων οργανικών μονάδων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, που υπηρετούσε στις μονάδες αυτές την 1.1.2018 και εξακολουθεί να υπηρετεί στην οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση, καθίσταται αυτοδίκαια από 1.1.2019 προσωπικό του Υπουργείου Εσωτερικών και κατατάσσεται σε θέσεις με διαπιστωτική πράξη του αρμόδιου Υπουργού. Οι υφιστάμενες θέσεις προσωπικού των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων μεταφέρονται και αυξάνουν ισάριθμα τις οργανικές θέσεις προσωπικού του Οργανισμό του Υπουργείου Εσωτερικών.

- Οι πάσης φύσεως, επιπλέον μισθολογικές διαφορές και επιδόματα, που ελάμβανε το μεταφερόμενο προσωπικό εξακολουθούν να διατηρούνται, ως προσωπική διαφορά. Ο χρόνος προϋπηρεσίας του αναγνωρίζεται για όλες τις υπηρεσιακές και μισθολογικές συνέπειες.

- Με κοινή υπουργική απόφαση ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν την εκτέλεση του προϋπολογισμού, τη μισθοδοσία, τη μεταφορά πιστώσεων, τη στέγαση υπηρεσιών και κάθε άλλο θέμα εφαρμογής των προτεινόμενων διατάξεων. *(άρθρο 248)*

2.α. Συμπληρώνονται οι διατάξεις του ν. 344/1976, περί ληξιαρχικών πράξεων και της συναφούς νομοθεσίας και ρυθμίζονται επιμέρους ζητήματα (καταχώριση πράξεων αποτέφρωσης νεκρών, για την οποία εφεξής δεν απαιτείται άδεια αλλά αρκεί η ληξιαρχική πράξη θανάτου, ληξιαρχική και δημοτολογική καταχώριση προσώπων ως τέκνων από έναν μόνο γονέα, προσαρμογή του Μητρώου Πολιτών κ.λπ.).

β. Επιτρέπεται η εγκατάσταση και λειτουργία Κέντρων Αποτέφρωσης Οστών Νεκρών (Κ.Α.Ο.Ν.) από ιδιώτες σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία.

γ. Επιλύονται ζητήματα ανταλλαγής πληροφοριών με τα λοιπά κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) σχετικά με την άσκηση του δικαιώματος του εκλέγεσθαι κατά τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου από Έλληνες πολίτες στο κράτος μέλος της κατοικίας τους.

(άρθρα 249 – 252)

3.α. Καταργείται η Υπηρεσία Αποκατάστασης Σεισμοπλήκτων Βορείου Ελλάδας (Υ.Α.Σ.Β.Ε.) η οποία έχει υπαχθεί διοικητικά στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακε-

δονίας – Θράκης (άρθρο 129 παρ. 2 ν. 4199/2013).

Οι ανατεθείσες και ασκούμενες από την Υ.Α.Σ.Β.Ε. αρμοδιότητες εφεξής μεταφέρονται και ασκούνται από την Διεύθυνση Αποκατάστασης Επιπτώσεων Φυσικών Καταστροφών – Βορείου Ελλάδος (Δ.Α.Ε.Φ.Κ. – Β.Ε.) του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών (άρθρο 50 του π.δ. 123/2017).

β. Το προσωπικό της Υ.Α.Σ.Β.Ε. που μετατάχθηκε – μεταφέρθηκε στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας – Θράκης με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 129 του ν. 4199/2013 και του άρθρου 91, παρ. 1 του ν.4172/2013 (υποχρεωτικές μετατάξεις), μετατάσσεται – μεταφέρεται με αίτησή του στη Γενική Γραμματεία Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, για τη στελέχωση της Δ.Α.Ε.Φ.Κ.-Β.Ε.

Η μετάταξη/μεταφορά διενεργείται με υπουργική απόφαση κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης, με μεταφορά της θέσης που κατέχει ο υπάλληλος, με την ίδια σχέση εργασίας, το βαθμό και το μισθολογικό κλιμάκιο που κατέχει, διατηρουμένης τυχόν προσωπικής διαφοράς (άρθρο 2 παρ. 5 ν. 4440/2016).

γ. Σε περίπτωση εκτάκτων αναγκών για την αντιμετώπιση επιπτώσεων από φυσικές καταστροφές, επιτρέπεται η σύσταση, με υπουργική απόφαση, Τομέων Αποκατάστασης Επιπτώσεων Φυσικών Καταστροφών (Τ.Α.Ε.Φ.Κ.), οι οποίοι λειτουργούν σε επίπεδο αυτοτελών τμημάτων, υπάγονται στη Γενική Διεύθυνση Αποκατάστασης Επιπτώσεων Φυσικών Καταστροφών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών και διέπονται από τις μνημονευόμενες διατάξεις. Με όμοια απόφαση καθορίζονται ειδικότερα θέματα σχετικά με τη σύσταση, τη διαχείριση και την εν γένει λειτουργία των εν λόγω υπηρεσιών.

Παράλληλα, καταργούνται με κ.υ.α. οι υφιστάμενοι Τομείς Αποκατάστασης Σεισμοπλήκτων (ΤΑΣ) και Τομείς Αποκατάστασης Πυροπλήκτων (ΤΑΠ) που έχουν υπαχθεί διοικητικά στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις στην περιφέρεια των οποίων εδρεύουν (άρθρο 129 παρ. 1 ν. 4199/2013).

δ. Με υπουργική απόφαση καθορίζονται ειδικότερα θέματα σχετικά με τη σύσταση, τη διαχείριση και την εν γένει λειτουργία των εν λόγω υπηρεσιών. *(άρθρο 253)*

4. Ιδρύεται Γραφείο Οικονομικής Διαχείρισης Τακτικού Προϋπολογισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης στη Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών και καθορίζονται οι αρμοδιότητες του. *(άρθρο 254)*

Β. Από τις προτεινόμενες διατάξεις, σύμφωνα και με το αρμόδιο Υπουργείο, επέρχονται τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

Ι. Επί του Κρατικού Προϋπολογισμού

1. Ετήσια δαπάνη από την κάλυψη του κόστους λειτουργίας της συνιστώμενης Διεύθυνσης και των τεσσάρων Τμημάτων αυτής στο Υπουργείο Εσωτερικών. *(άρθρο 111 παρ. 4)* Το ύψος της προκαλούμενης δαπάνης όσον αφορά στην καταβολή επιδομάτων θέσης ευθύνης εκτιμάται στο ποσό των 23,5 χιλ. ευρώ περίπου.

2. Ετήσια δαπάνη, ύψους 513,6 χιλ. ευρώ περίπου, από τη σύσταση 34 οργανικών θέσεων προσωπικού (διαφόρων κατηγοριών) στο Υπουργείο Εσωτερικών, η οποία θα υλοποιείται στο βαθμό πλήρωσης των θέσεων αυτών με πρόσληψη. *(άρθρο 112 παρ. 8 και 9)* Αντίστοιχα, η εν λόγω δαπάνη θα περιορίζεται στο βαθμό πλήρωσης των θέσεων με απόσπαση ή μετάταξη από φορείς εντός Γενικής Κυβέρνησης.

3. Ετήσια δαπάνη, από: α) τη σύσταση έως 40 θέσεων δικηγόρων στις Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α., η οποία εξαρτάται από την έκδοση προεδρικού διατάγματος και εκτιμάται στο ποσό του 1 εκατ. ευρώ περίπου, *(άρθρο 111 παρ. 1)*

β) τη σύσταση προσωποπαγών θέσεων στις Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. για την αυτοδίκαιη μετάταξη προσωπικού των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις του άρθρου 131 παρ. 3. Το ύψος τη δαπάνης αυτής εξαρτάται από πραγματικά περιστατικά (αριθμός μετατασσόμενων υπαλλήλων, κατηγορία κ.λπ.).

Πέραν των προαναφερόμενων δαπανών, το κόστος λειτουργίας των Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. όπως αυτές αναδιοργανώνονται με τις προτεινόμενες διατάξεις ως περιφερειακές υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών και με δεδομένο ότι δεν έχει γίνει έναρξη λειτουργίας της υφιστάμενης οργανωτικής δομής αυτών ως μονάδων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, θα εξειδικευθεί περαιτέρω με την έκδοση προεδρικού διατάγματος που θα θεσπίσει τον Οργανισμό καθεμιάς εκ των επτά Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. *(άρθρο 112 παρ. 3)*

4. Ετήσια δαπάνη από την καταβολή αποζημίωσης στα μέλη της συνιστώμενης Επιτροπής για την εκπόνηση ολοκληρωμένου θεσμικού πλαισίου για την ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων σε δημοτικές εκτάσεις, το ύψος της οποίας εξαρτάται από την έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης *(άρθρο 195 παρ. 1)*

5. Ετήσια πρόσθετη δαπάνη από την καταβολή της προβλεπόμενης αποζημίωσης στα επιπλέον τέσσερα μέλη και τον έναν επιπλέον γραμματέα του Παρατηρητηρίου *(άρθρο 197 παρ. 3 και 8)*. Η εν λόγω πρόσθετη δαπάνη εκτιμάται στο ποσό των 11,4 χιλ. ευρώ περίπου.

6. Ετήσια δαπάνη από την κάλυψη του κόστους λειτουργίας των τριών συνολικά Διευθύνσεων, με την οριζόμενη διάρθρωση, που συνιστώνται στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις Αττικής και Αιγαίου. *(άρθρο 248 παρ. 5 και 6)* Η δαπάνη αυτή, όσον αφορά στην καταβολή επιδομάτων θέσης ευθύνης, εκτιμάται στο ποσό των 32,4 χιλ. ευρώ περίπου.

7. Δαπάνη από τη διεξαγωγή δημοτικών και περιφερειακών εκλογών κάθε 4 αντί κάθε 5 έτη, η οποία σε βάθος 20ετίας ανέρχεται στο ποσό των 50 εκατ. ευρώ. *(άρθρο 46 παρ. 1,6)*

8. Δαπάνη ύψους 25 εκατ. ευρώ για το έτος 2019 από τη μη ταυτόχρονη διεξαγωγή των Διοικητικών Περιφερειακών εκλογών και των εκλογών για την ανάδειξη των Ελλήνων μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. *(άρθρο 6 παρ. 4)*

9. Ενδεχόμενη δαπάνη, από την αναγνώριση του χρόνου υπηρεσίας του Δημοτικού και Περιφερειακού Διαμεσολαβητή, σε περίπτωση επιλογής δημοσίου υπαλλήλου για τις εν λόγω θέσεις, μετά τη λήξη της θητείας του και την επιστροφή του στην οργανική του θέση. *(άρθρο 155 παρ. 2)*

10. Ενδεχόμενη πρόσθετη μισθολογική δαπάνη από τη διατήρηση τυχόν προσωπικής διαφοράς για το προσωπικό: α) των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων που καθίσταται αυτοδίκαια από 1.1.2019 προσωπικό του Υπουργείου Εσωτερικών *(άρθρο 248 παρ. 11),* β) της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης που μετατάσσεται / με-

ταφέρεται στη Δ.Α.Ε.Φ.Κ. –Β.Ε. *(άρθρο 253 παρ. 2)*

11. Ενδεχόμενη δαπάνη από τη σύσταση, με υπουργική απόφαση, Τ.Α.Ε.Φ.Κ. στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, σε περίπτωση εκτάκτων αναγκών για την αντιμετώπιση επιπτώσεων από φυσικές καταστροφές. *(άρθρο 253 παρ. 3)*

12. Απώλεια δημοσίων εσόδων από την απαλλαγή που χορηγείται: α) από το φόρο εισοδήματος που αντιστοιχεί στο εισόδημα που αποκτούν οι Δήμοι - μέλη ΦΟΔΣΑ από το κεφάλαιο ή υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου από την άνευ ανταλλάγματος περιέλευση των μετοχών του ΦΟΔΣΑ στους οικείους Δήμους, *(άρθρο 236 παρ. 4)*

β) από κάθε φόρο και τέλος, στα ειδικά αποθεματικά ποσά του ΦΟΔΣΑ, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 5 του άρθρου 237.

13. Αύξηση των δημοσίων εσόδων, από τη αύξηση των υφιστάμενων παραβόλων και την θέσπιση νέων, κατά περίπτωση, για την υποβολή υποψηφιοτήτων αιρετών Δημάρχων, συμβούλων των κοινοτήτων και υποψηφίων Περιφερειαρχών. *(άρθρα 14 παρ. 5γ, 16 παρ. 6γ, 17 παρ. 2γ, 51 παρ. 6γ)*

14. Ενδεχόμενη αύξηση δημοσίων εσόδων από την είσπραξη του ημερήσιου πρόστιμου, ύψους 5.000 ευρώ, που επιβάλλεται σε όσους Δήμους – μέλη ΦΟΔΣΑ τυχόν δεν προβαίνουν στις απαραίτητες ενέργειες προσαρμογής στο νέο πλαίσιο για τους ΦΟΔΣΑ. *(άρθρο 245)*

II. Επί του Κρατικού Προϋπολογισμού και των προϋπολογισμών των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού

Δαπάνη για το έτος 2019 και κάθε πέντε έτη εφεξής, του Κρατικού Προϋπολογισμού και των προϋπολογισμών των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού, κατά περίπτωση, από την ανάληψη του κόστους των επαναληπτικών εκλογών από τις κοινότητες που θα προχωρήσουν σε επανάληψη εκλογής λόγω μη υποβολής δήλωσης συνδυασμού υποψηφίων, η οποία εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (πλήθος κοινοτήτων που θα προχωρήσουν σε επανάληψη εκλογής). *(άρθρο 18)*

III. Επί των προϋπολογισμών των Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού (Ν.Π.Δ.Δ. επιχορηγούμενα από τον κρατικό προϋπολογισμό / φορείς της Γενικής Κυβέρνησης)

1. Ετήσια δαπάνη των Δήμων και των Περιφερειών, από την καταβολή αντιμισθίας στο Δημοτικό και τον Περιφερειακό Διαμεσολαβητή. *(άρθρα 154 και 158)* Το ύψος της εν λόγω δαπάνης εκτιμάται στο ποσό των 43,2 χιλ. ευρώ περίπου, ετησίως, για κάθε Περιφερειακό Διαμεσολαβητή και για κάθε Δημοτικό Διαμεσολαβητή με αρμοδιότητα είτε σε νομό με πληθυσμό άνω των 100.000 κατοίκων είτε σε μία από τις Περιφερειακές Ενότητες του νομού Αττικής και στο ποσό των 32,4 χιλ. ευρώ περίπου, ετησίως, για κάθε Δημοτικό Διαμεσολαβητή με αρμοδιότητα σε νομό με πληθυσμό κάτω των 100.000 κατοίκων.

2. Ετήσια δαπάνη των Δήμων και των Περιφερειών, από την αντιμετώπιση των λειτουργικών εξόδων (εξοπλισμός, τήρηση σχετικής ιστοσελίδας, μετακινήσεις του Διαμεσολαβητή κ.λπ.) των συνιστώμενων σε κάθε Δήμο και Περιφέρεια, Αυτοτελών Γραφείων Δημοτικού και Περιφερειακού Διαμεσολαβητή, η οποία εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα. *(άρθρα 167 και 168)*

3. Δαπάνη, από: i) την ανάληψη από τους οικείους Δήμους των οφειλών των ανώνυμων και αναπτυξιακών εταιρειών, εφόσον τελούν υπό εκκαθάριση ή λυθούν και τεθούν υπό εκκαθάριση μέχρι τις 31.10.2018 (αντί μέχρι τις 31.10.2017, που ισχύει), ii) την ανάληψη από τις οικείες Περιφέρειες, του συνόλου των οφειλών που αναλογούν στις αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες των Περιφερειών που λύονται και τίθενται υπό εκκαθάριση, iii) τη σύσταση προσωποπαγών θέσεων, για την ένταξη του μεταφερόμενου σε αυτές προσωπικού, από τις προαναφερόμενες εταιρείες και iv) τη δυνατότητα ανάληψης από τους οικείους Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού, κατά περίπτωση, των οφειλών που αναλογούν στους αγροτικούς συνεταιρισμούς, που είναι μέτοχοι της λυθείσας επιχείρησης. *(άρθρο 220)* Το ύψος της εν λόγω δαπάνης εκτιμάται στο ποσό των 6,1 εκατ. ευρώ περίπου.

4. Ενδεχόμενη δαπάνη των Δήμων, από τυχόν αύξηση του αριθμού των αντιδημάρχων (από 1498 στο μέγιστο 1609 στο σύνολο της επικράτειας) και την ως εκ τούτου κάλυψη του πρόσθετου μισθοδοτικού κόστους. *(άρθρο 68)* Το ύψος της δαπάνης αυτής εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (πληθυσμός Δήμων κ.λπ.).

5. Ενδεχόμενη δαπάνη των Περιφερειών, από τη δυνατότητα καταβολής εξόδων κίνησης και ημερήσιας αποζημίωσης σε ιδιώτες μέλη των επιτροπών Περιφερειακού Συμβουλίου, που συγκροτούνται για μετακινήσεις στο εσωτερικό και στο εξωτερικό, οι οποίες γίνονται για εκτέλεση υπηρεσίας, σχετικά με το έργο τους. *(άρθρο 97 παρ. 3)*

6. Ενδεχόμενη δαπάνη των Δήμων και των Περιφερειών, από την αντιμετώπιση των εξόδων διενέργειας του δημοτικού/περιφερειακού δημοψηφίσματος (αποζημίωση της Επιτροπής Ελέγχου Δαπανών και Εκλογικών Παραβάσεων, καταβολή αμοιβής των αντιπροσώπων και εφόρων της δικαστικής αρχής, κατασκευή ψηφοδελτίων και φακέλων κ.λπ.). *(άρθρο 136 παρ. 1 σε συνδυασμό με τα άρθρα 143, 144 παρ. 2 και 146 παρ. 1, 3)* Το ύψος της εν λόγω δαπάνης, η οποία εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα καθώς και από την έκδοση σχετικής απόφασης του οικείου Δημοτικού/Περιφερειακού Συμβουλίου, εκτιμάται μεσοσταθμικά, στο ποσό των 155 χιλ. ευρώ περίπου, για τη διενέργεια δημοψηφίσματος σε ένα Δήμο.

7. Ενδεχόμενη πρόσθετη δαπάνη των οικείων Ο.Τ.Α. κατά περίπτωση από την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 178 (συμβουλευτική υποστήριξη των δήμων από τη Μ.Ο.Δ. Α.Ε.), 179 (σύναψη προγραμματικών συμβάσεων με Μ.Ο.Δ. Α.Ε. και Εγνατία Οδό Α.Ε.), 180 (σύσταση διαδημοτικών συνδέσμων τεχνικής υπηρεσίας, διατήρηση προσωπικής διαφοράς μετατασσόμενου προσωπικού), 182 (συμμετοχή σε νομικά πρόσωπα αναπτυξιακού χαρακτήρα), 183 (συμμετοχή σε νομικά πρόσωπα με αντικείμενο υπηρεσιών κοινής ωφελείας ή την αξιοποίηση δημοσίων αγαθών) και 184 (σύσταση δημοτικών μονομετοχικών Α.Ε. λειτουργίας πρατηρίου καυσίμων).

8. Ενδεχόμενη δαπάνη των Δήμων και των Περιφερειών, από τυχόν αύξηση του αριθμού των θέσεων Ειδικών Συμβούλων ή Ειδικών Συνεργατών ή Επιστημονικών Συνεργατών στους Δήμους και τις Περιφέρειες και την ως εκ τούτου, διεύρυνση του μισθολογικού κόστους. *(άρθρα 213 και 214/άρθρο 243 παρ. 6 του ν.3852/2010)* Το ύψος της εν λόγω δαπάνης εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (αριθμός προσλαμβανόμενων, ύψος αποδοχών κ.λπ.).

9. Απώλεια εσόδων των Δήμων, από τη διαγραφή ή παράλειψη της βεβαίωσης των οφειλών από τέλη καθαριό-

τητας και φωτισμού, το ύψος της οποίας εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα. *(άρθρο 222 παρ. 2)*

10. Αύξηση περιουσίας/εσόδων των οικείων Ο.Τ.Α., από τη μεταβίβαση σε αυτούς, των παγίων περιουσιακών στοιχείων των εταιρειών που λύονται ή τίθενται σε εκκαθάριση και από την εκμετάλλευση αυτών. *(άρθρο 220)* Η αύξηση των παγίων περιουσιακών στοιχείων εκτιμάται, σύμφωνα με το αρμόδιο Υπουργείο, στο ποσό των 1,2 εκατ. ευρώ περίπου, ενώ η αύξηση των εν λόγω εσόδων εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα.

ΙV. Επί του Κρατικού Προϋπολογισμού, των προϋπολογισμών του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ., του Ε.Φ.Κ.Α. και του Μετοχικού Ταμείου Στρατού (Ν.Π.Δ.Δ. / φορείς της Γενικής Κυβέρνησης)

Ενδεχόμενη αύξηση των δημοσίων εσόδων και των εσόδων των ανωτέρω φορέων, από την είσπραξη των τυχόν επιβαλλόμενων προστίμων και τη μετατροπή σε χρηματικές των ποινών φυλάκισης, σε περίπτωση που διαπιστωθούν παραβάσεις στις ρητά οριζόμενες περιπτώσεις (χρηματοδότηση προς τους συμμετέχοντες στο δημοψήφισμα). *(άρθρο 140 παρ. 6, 7 και 9)* Το ύψος των εν λόγω εσόδων εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (αριθμός παραβάσεων, ύψος προστίμου κ.λπ.).

V. Επί του Κρατικού Προϋπολογισμού και των προϋπολογισμών λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης

1. Ετήσια δαπάνη, από την καταβολή προσωπικής διαφοράς, με αναδρομική ισχύ από το χρόνο περικοπής αυτής και στους υπαλλήλους, που ήταν αποσπασμένοι στις 27.10.2011 (ημερομηνία δημοσίευσης του ν. 4024/2011) σε άλλες υπηρεσίες του δημοσίου τομέα και μετατάσσονται, με αίτησή τους, στην υπηρεσία που είναι αποσπασμένοι. *(άρθρο 223)* Η εν λόγω δαπάνη εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (αριθμός υπαλλήλων, ύψος προσωπικής διαφοράς κ.λπ.).

2. Δαπάνη, από τη διοργάνωση, από το Συνήγορο του Πολίτη, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εσωτερικών, την Κ.Ε.Δ.Ε., την ΕΝ.ΠΕ. και το Ε.Κ.Δ.Δ.Α., κύκλου υποχρεωτικής εντατικής εκπαίδευσης του Δημοτικού και του Περιφερειακού Διαμεσολαβητή. *(άρθρα 160 παρ. 9 και 161 παρ. 9)* Το ύψος της εν λόγω δαπάνης εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (αριθμός σεμιναρίων, διδασκόντων κ.λπ.) και από την έκδοση σχετικής υπουργικής απόφασης.

VI. Από τις διατάξεις των άρθρων 225 - 228, 235 και 245 σχετικά με τους ΦΟΔΣΑ και ΦΟ.Σ.ΠΕ.Σ.Δ.Α. (σύσταση νέων φορέων από τη λύση ή κατάργηση ή συγχώνευση υφιστάμενων, σύσταση θέσεων για τη μεταφορά προσωπικού των καταργούμενων Φορέων, καταβολή αντιμισθίας στον Πρόεδρο και τον αντιπρόεδρο των ΦΟΔΣΑ, αμοιβή ορκωτού ελεγκτή-λογιστή για την αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων των καταργούμενων Φορέων, υλοποίηση από τους ΦΟΔΣΑ και τους οικείους Δήμους, έργων διαχείρισης στερεών αποβλήτων και λειτουργία σχετικών εγκαταστάσεων, κατασκευή και λειτουργία Πράσινων Σημείων, Μονάδων Επεξεργασίας Βιοαποβλήτων κ.λπ.), προκαλούνται οικονομικά αποτελέσματα επί των προϋπολογισμών των ανωτέρω Φορέων ή και των οικείων Ο.Τ.Α. (δαπάνη ή εξοικονόμηση δαπάνης, απώλεια ή αύξηση κατά περίπτωση των εσόδων κ.λπ.), τα οποία επηρεάζουν το δημοσιονομικό αποτέλεσμα, στο βαθμό που οι προαναφερόμενοι Φορείς είναι ενταγμένοι στο Μητρώο Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης.

Αθήνα, 4 Ιουλίου 2018

Η Γενική Διευθύντρια

Ιουλία Γ. Αρμάγου

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

(άρθρο 75 παρ. 3 του Συντάγματος)

στο σχέδιο νόμου «Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης - Εμβάθυνση της Δημοκρατίας - Ενίσχυση της Συμμετοχής - Βελτίωση της οικονομικής και αναπτυξιακής λειτουργίας των Ο.Τ.Α. [Πρόγραμμα «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι»] - «Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των ΦΟΔΣΑ - Ρυθμίσεις για την αποτελεσματικότερη, ταχύτερη και ενιαία άσκηση των αρμοδιοτήτων σχετικά με την απονομή ιθαγένειας και την πολιτογράφηση - Λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών»

Από τις προτεινόμενες διατάξεις προκαλούνται τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

Ι. Επί του Κρατικού Προϋπολογισμού

1. Ετήσια δαπάνη από την κάλυψη του κόστους λειτουργίας της συνιστώμενης Διεύθυνσης και των τεσσάρων Τμημάτων αυτής στο Υπουργείο Εσωτερικών. *(άρθρο 111 παρ. 4)* Το ύψος της προκαλούμενης δαπάνης όσον αφορά στην καταβολή επιδομάτων θέσης ευθύνης εκτιμάται στο ποσό των 23,5 χιλ. ευρώ περίπου.

2. Ετήσια δαπάνη, ύψους 513,6 χιλ. ευρώ περίπου, από τη σύσταση 34 οργανικών θέσεων προσωπικού (διαφόρων κατηγοριών) στο Υπουργείο Εσωτερικών, η οποία θα υλοποιείται στο βαθμό πλήρωσης των θέσεων αυτών με πρόσληψη. *(άρθρο 112 παρ. 8 και 9)* Αντίστοιχα, η εν λόγω δαπάνη θα περιορίζεται στο βαθμό πλήρωσης των θέσεων με απόσπαση ή μετάταξη από φορείς εντός Γενικής Κυβέρνησης.

3. Ετήσια δαπάνη, από: α) τη σύσταση έως 40 θέσεων δικηγόρων στις Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α., η οποία εξαρτάται από την έκδοση προεδρικού διατάγματος και εκτιμάται στο ποσό του 1 εκατ. ευρώ περίπου, *(άρθρο 111 παρ. 1)*

β) τη σύσταση προσωποπαγών θέσεων στις Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. για την αυτοδίκαιη μετάταξη προσωπικού των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις του άρθρου 131 παράγραφος 3. Το ύψος τη δαπάνης αυτής εξαρτάται από πραγματικά περιστατικά (αριθμός μετατασσόμενων υπαλλήλων, κατηγορία κ.λπ.).

Πέραν των προαναφερόμενων δαπανών, το κόστος λειτουργίας των Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. όπως αυτές αναδιοργανώνονται με τις προτεινόμενες διατάξεις ως περιφερειακές υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών και με δεδομένο ότι δεν έχει γίνει έναρξη λειτουργίας της υφιστά-

μενης οργανωτικής δομής αυτών ως μονάδων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, θα εξειδικευθεί περαιτέρω με την έκδοση προεδρικού διατάγματος που θα θεσπίσει τον Οργανισμό καθεμιάς εκ των επτά Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.

(άρθρο 112 παρ. 3)

4. Ετήσια δαπάνη από την καταβολή αποζημίωσης στα μέλη της συνιστώμενης Επιτροπής για την εκπόνηση ολοκληρωμένου θεσμικού πλαισίου για την ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων σε δημοτικές εκτάσεις, το ύψος της οποίας εξαρτάται από την έκδοση κ.υ.α..

(άρθρο 195 παρ. 1)

5. Ετήσια πρόσθετη δαπάνη από την καταβολή της προβλεπόμενης αποζημίωσης στα επιπλέον τέσσερα μέλη και τον έναν επιπλέον γραμματέα του Παρατηρητηρίου *(άρθρο 197 παρ. 3 και 8)*. Η εν λόγω πρόσθετη δαπάνη εκτιμάται στο ποσό των 11,4 χιλ. ευρώ περίπου.

6. Ετήσια δαπάνη από την κάλυψη του κόστους λειτουργίας των τριών συνολικά Διευθύνσεων, με την οριζόμενη διάρθρωση, που συνιστώνται στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις Αττικής και Αιγαίου. *(άρθρο 248 παρ. 5 και 6)* Η δαπάνη αυτή, όσον αφορά στην καταβολή επιδομάτων θέσης ευθύνης, εκτιμάται στο ποσό των 32,4 χιλ. ευρώ περίπου.

7. Δαπάνη από τη διεξαγωγή δημοτικών και περιφερειακών εκλογών κάθε 4 αντί κάθε 5 έτη, η οποία σε βάθος 20ετίας ανέρχεται στο ποσό των 50 εκατ. ευρώ.

(άρθρο 46 παρ. 1,6)

8. Δαπάνη ύψους 25 εκατ. ευρώ για το έτος 2019 από τη μη ταυτόχρονη διεξαγωγή των Διοικητικών Περιφερειακών εκλογών και των εκλογών για την ανάδειξη των Ελλήνων μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

(άρθρο 6 παρ. 4)

9. Ενδεχόμενη δαπάνη, από την αναγνώριση του χρόνου υπηρεσίας του Δημοτικού και Περιφερειακού Διαμεσολαβητή, σε περίπτωση επιλογής δημοσίου υπαλλήλου για τις εν λόγω θέσεις, μετά τη λήξη της θητείας του και την επιστροφή του στην οργανική του θέση.

(άρθρο 155 παρ. 2)

10. Ενδεχόμενη πρόσθετη μισθολογική δαπάνη από τη διατήρηση τυχόν προσωπικής διαφοράς για το προσωπικό: α) των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων που καθίσταται αυτοδίκαια από 1.1.2019 προσωπικό του Υπουργείου Εσωτερικών *(άρθρο 248 παρ. 11)*, β) της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης που μετατάσσεται / μεταφέρεται στη Δ.Α.Ε.Φ.Κ. – Β.Ε. *(άρθρο 253 παρ. 2)*

11. Ενδεχόμενη δαπάνη από τη σύσταση, με υπουργική απόφαση, Τ.Α.Ε.Φ.Κ. στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, σε περίπτωση εκτάκτων αναγκών για την αντιμετώπιση επιπτώσεων από φυσικές καταστροφές.

(άρθρο 253 παρ. 3)

Οι ανωτέρω δαπάνες θα αντιμετωπίζονται από τις πιστώσεις του Κρατικού Προϋπολογισμού.

12. Απώλεια δημοσίων εσόδων από την απαλλαγή που χορηγείται: α) από το φόρο εισοδήματος που αντιστοιχεί στο εισόδημα που αποκτούν οι Δήμοι - μέλη ΦΟΔΣΑ από το κεφάλαιο ή υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου από την άνευ ανταλλάγματος περιέλευση των μετοχών του ΦΟΔΣΑ στους οικείους Δήμους, *(άρθρο 236 παρ. 4)*

β) από κάθε φόρο και τέλος, στα ειδικά αποθεματικά ποσά του ΦΟΔΣΑ, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 5 του άρθρου 237.

Η ανωτέρω απώλεια θα αναπληρώνεται από άλλες πηγές εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού.

II. Επί του Κρατικού Προϋπολογισμού και των προϋπολογισμών των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού

Δαπάνη για το έτος 2019 και κάθε πέντε έτη εφεξής, του Κρατικού Προϋπολογισμού και των προϋπολογισμών των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού, κατά περίπτωση, από την ανάληψη του κόστους των επαναληπτικών εκλογών από τις κοινότητες που θα προχωρήσουν σε επανάληψη εκλογής λόγω μη υποβολής δήλωσης συνδυασμού υποψηφίων, η οποία εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (πλήθος κοινοτήτων που θα προχωρήσουν σε επανάληψη εκλογής). *(άρθρο 18)*

Η ανωτέρω δαπάνη θα αντιμετωπισθεί από τις πιστώσεις του Κρατικού Προϋπολογισμού και των προϋπολογισμών των οικείων Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού.

III. Επί των προϋπολογισμών των Ο.Τ.Α. α΄ και α΄ βαθμού (Ν.Π.Δ.Δ. επιχορηγούμενα από τον Κρατικό Προϋπολογισμό / φορείς της Γενικής Κυβέρνησης)

1. Ετήσια δαπάνη των Δήμων και των Περιφερειών, από την καταβολή αντιμισθίας στο Δημοτικό και τον Περιφερειακό Διαμεσολαβητή. *(άρθρα 154 και 158)* Το ύψος της εν λόγω δαπάνης εκτιμάται στο ποσό των 43,2 χιλ. ευρώ περίπου, ετησίως, για κάθε Περιφερειακό Διαμεσολαβητή και για κάθε Δημοτικό Διαμεσολαβητή με αρμοδιότητα είτε σε νομό με πληθυσμό άνω των 100.000 κατοίκων είτε σε μία από τις Περιφερειακές Ενότητες του νομού Αττικής και στο ποσό των 32,4 χιλ. ευρώ περίπου, ετησίως, για κάθε Δημοτικό Διαμεσολαβητή με αρμοδιότητα σε νομό με πληθυσμό κάτω των 100.000 κατοίκων.

2. Ετήσια δαπάνη των Δήμων και των Περιφερειών, από την αντιμετώπιση των λειτουργικών εξόδων (εξοπλισμός, τήρηση σχετικής ιστοσελίδας, μετακινήσεις του Διαμεσολαβητή κ.λπ.) των συνιστώμενων σε κάθε Δήμο και Περιφέρεια, Αυτοτελών Γραφείων Δημοτικού και Περιφερειακού Διαμεσολαβητή, η οποία εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα. *(άρθρα 167 και 168)*

3. Δαπάνη, από: i) την ανάληψη από τους οικείους Δήμους των οφειλών των ανώνυμων και αναπτυξιακών εταιρειών, εφόσον τελούν υπό εκκαθάριση ή λυθούν και τεθούν υπό εκκαθάριση μέχρι τις 31.10.2018 (αντί μέχρι τις 31.10.2017, που ισχύει), ii) την ανάληψη από τις οικείες Περιφέρειες, του συνόλου των οφειλών που αναλογούν στις αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες των Περιφερειών που λύονται και τίθενται υπό εκκαθάριση, iii) τη σύσταση προσωποπαγών θέσεων, για την ένταξη του μεταφερόμενου σε αυτές προσωπικού, από τις προαναφερόμενες εταιρείες και iv) τη δυνατότητα ανάληψης από τους οικείους Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού, κατά περίπτωση, των οφειλών που αναλογούν στους αγροτικούς συνεταιρισμούς, που είναι μέτοχοι της λυθείσας επιχείρησης. *(άρθρο 220)* Το ύψος της εν λόγω δαπάνης εκτιμάται στο ποσό των 6,1 εκατ. ευρώ περίπου.

4. Ενδεχόμενη δαπάνη των Δήμων, από τυχόν αύξηση του αριθμού των αντιδημάρχων (από 1498 στο μέγιστο 1609 στο σύνολο της επικράτειας) και την ως εκ τούτου κάλυψη του πρόσθετου μισθοδοτικού κόστους. *(άρθρο 68)* Το ύψος της δαπάνης αυτής εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (πληθυσμός Δήμων κ.λπ.).

5. Ενδεχόμενη δαπάνη των Περιφερειών, από τη δυνατότητα καταβολής εξόδων κίνησης και ημερήσιας αποζημίωσης σε ιδιώτες μέλη των επιτροπών Περιφερειακού Συμβουλίου, που συγκροτούνται για μετακινήσεις

στο εσωτερικό και στο εξωτερικό, οι οποίες γίνονται για εκτέλεση υπηρεσίας, σχετικά με το έργο τους. *(άρθρο 97 παρ. 3)*

6. Ενδεχόμενη δαπάνη των Δήμων και των Περιφερειών, από την αντιμετώπιση των εξόδων διενέργειας του δημοτικού/περιφερειακού δημοψηφίσματος (αποζημίωση της Επιτροπής Ελέγχου Δαπανών και Εκλογικών Παραβάσεων, καταβολή αμοιβής των αντιπροσώπων και εφόρων της δικαστικής αρχής, κατασκευή ψηφοδελτίων και φακέλων κ.λπ.). *(άρθρο 136 παρ. 1 σε συνδυασμό με τα άρθρα 143, 144 παρ. 2 και 146 παρ. 1, 3)* Το ύψος της εν λόγω δαπάνης, η οποία εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα καθώς και από την έκδοση σχετικής απόφασης του οικείου Δημοτικού/Περιφερειακού Συμβουλίου, εκτιμάται μεσοσταθμικά, στο ποσό των 155 χιλ. ευρώ περίπου, για τη διενέργεια δημοψηφίσματος σε ένα Δήμο.

7. Ενδεχόμενη πρόσθετη δαπάνη των οικείων Ο.Τ.Α. κατά περίπτωση από την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 178 (συμβουλευτική υποστήριξη των δήμων από τη Μ.Ο.Δ. Α.Ε.), 179 (σύναψη προγραμματικών συμβάσεων με Μ.Ο.Δ. Α.Ε. και Εγνατία Οδό Α.Ε.), 180 (σύσταση διαδημοτικών συνδέσμων τεχνικής υπηρεσίας, διατήρηση προσωπικής διαφοράς μετατασσόμενου προσωπικού), 182 (συμμετοχή σε νομικά πρόσωπα αναπτυξιακού χαρακτήρα), 183 (συμμετοχή σε νομικά πρόσωπα με αντικείμενο υπηρεσιών κοινής ωφελείας ή την αξιοποίηση δημοσίων αγαθών) και 184 (σύσταση δημοτικών μονομετοχικών Α.Ε. λειτουργίας πρατηρίου καυσίμων).

8. Ενδεχόμενη δαπάνη των Δήμων και των Περιφερειών, από τυχόν αύξηση του αριθμού των θέσεων Ειδικών Συμβούλων ή Ειδικών Συνεργατών ή Επιστημονικών Συνεργατών στους Δήμους και τις Περιφέρειες και την ως εκ τούτου, διεύρυνση του μισθολογικού κόστους. *(άρθρα 213 και 214/άρθρο 243 παρ. 6 του ν. 3852/2010)* Το ύψος της εν λόγω δαπάνης εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (αριθμός προσλαμβανόμενων, ύψος αποδοχών κ.λπ.).

Οι ανωτέρω δαπάνες θα αντιμετωπίζονται από τις πιστώσεις των προϋπολογισμών των οικείων Δήμων και Περιφερειών.

9. Απώλεια εσόδων των Δήμων, από τη διαγραφή ή παράλειψη της βεβαίωσης των οφειλών από τέλη καθαριότητας και φωτισμού, το ύψος της οποίας εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα και θα αναπληρώνεται από άλλες πηγές εσόδων των Δήμων. *(άρθρο 222 παρ. 2)*

<u>IV. Επί του Κρατικού Προϋπολογισμού και των προϋπολογισμών λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης</u>

1. Ετήσια δαπάνη, από την καταβολή προσωπικής διαφοράς, με αναδρομική ισχύ από το χρόνο περικοπής αυτής και στους υπαλλήλους, που ήταν αποσπασμένοι στις 27.10.2011 (ημερομηνία δημοσίευσης του ν. 4024/2011) σε άλλες υπηρεσίες του δημοσίου τομέα και μετατάσσονται, με αίτησή τους, στην υπηρεσία που είναι αποσπασμένοι. *(άρθρο 223)* Η εν λόγω δαπάνη εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (αριθμός υπαλλήλων, ύψος προσωπικής διαφοράς κ.λπ.).

2. Δαπάνη, από τη διοργάνωση, από το Συνήγορο του Πολίτη, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εσωτερικών, την Κ.Ε.Δ.Ε., την Ε ΠΕ. και το Ε.Κ.Δ.Δ.Α., κύκλου υποχρεωτικής εντατικής εκπαίδευσης του Δημοτικού και του Περιφερειακού Διαμεσολαβητή. *(άρθρα 160 παρ. 9 και 161 παρ. 9)* Το ύψος της εν λόγω δαπάνης εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (αριθμός σεμιναρίων, διδασκόντων κ.λπ.) και από την έκδοση σχετικής υπουργικής απόφασης.

Οι ανωτέρω δαπάνες θα αντιμετωπίζονται από τις πιστώσεις του Κρατικού Προϋπολογισμού και των προϋπολογισμών των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης.

V. Από τις διατάξεις των άρθρων 225 - 228, 235 και 245 σχετικά με τους ΦΟΔΣΑ και ΦΟ.Σ.ΠΕ.Σ.Δ.Α. (σύσταση νέων φορέων από τη λύση ή κατάργηση ή συγχώνευση υφιστάμενων, σύσταση θέσεων για τη μεταφορά προσωπικού των καταργούμενων Φορέων, καταβολή αντιμισθίας στον Πρόεδρο και τον αντιπρόεδρο των ΦΟΔΣΑ, αμοιβή ορκωτού ελεγκτή-λογιστή για την αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων των καταργούμενων Φορέων, υλοποίηση από τους ΦΟΔΣΑ και τους οικείους Δήμους, έργων διαχείρισης στερεών αποβλήτων και λειτουργία σχετικών εγκαταστάσεων, κατασκευή και λειτουργία Πράσινων Σημείων, Μονάδων Επεξεργασίας Βιοαποβλήτων κ.λπ.), προκαλούνται οικονομικά αποτελέσματα επί των προϋπολογισμών των ανωτέρω Φορέων ή και των οικείων Ο.Τ.Α. (δαπάνη ή εξοικονόμηση δαπάνης, απώλεια ή αύξηση κατά περίπτωση των εσόδων κ.λπ.), τα οποία επηρεάζουν το δημοσιονομικό αποτέλεσμα, στο βαθμό που οι προαναφερόμενοι Φορείς είναι ενταγμένοι στο Μητρώο Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης.

Αθήνα, 4 Ιουλίου 2018

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
Ευκλ.Τσακαλώτος	Π. Σκουρλέτης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ: ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ

«Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης – Εμβάθυνση της Δημοκρατίας – Ενίσχυση της Συμμετοχής – Βελτίωση της οικονομικής και αναπτυξιακής λειτουργίας των ΟΤΑ

[Πρόγραμμα «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι»]

Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των ΦΟ.ΔΣ.Α. - Ρυθμίσεις για την αποτελεσματικότερη, ταχύτερη και ενιαία άσκηση των αρμοδιοτήτων σχετικά με την απονομή ιθαγένειας και την πολιτογράφηση – Λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας ΥΠΕΣ»

ΥΠΗΡΕΣΙΑ: ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΑΘΗΝΑ 2018

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ
ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Άρθρο 1
Επέκταση του πεδίου εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας στους ΟΤΑ β' βαθμού

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΗΜΩΝ΄

Άρθρο 2
Κατηγορίες Δήμων

Άρθρο 3
Ορεινοί δήμοι

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'
ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ- ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ – ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

ΤΜΗΜΑ Α'
ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Άρθρο 4
Συγκρότηση δήμων - Αντικατάσταση άρθρου 2 του ν. 3852/2010

Άρθρο 5
Κοινότητες – Όργανα διοίκησης κοινοτήτων – Αντικατάσταση άρθρου 8 του ν. 3852/2010

ΤΜΗΜΑ Β'
ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ – ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Άρθρο 6
Διάρκεια δημοτικής περιόδου – Αντικατάσταση άρθρου 9 του ν. 3852/2010

Άρθρο 7
Τροποποίηση άρθρου 10 του ν. 3852/2010

Άρθρο 8
Τροποποίηση άρθρου 11 του ν. 3852/2010

Άρθρο 9
Εκλογικοί κατάλογοι – Αντικατάσταση άρθρου 12 του ν. 3852/2010

Άρθρο 10
Προσόντα εκλογιμότητας για την ανάδειξη των δημοτικών αρχών – Αντικατάσταση άρθρου 13 του ν. 3852/2010

Άρθρο 11
Κωλύματα εκλογιμότητας και ασυμβίβαστα – Αντικατάσταση άρθρου 14 του ν. 3852/2010

Άρθρο 12
Ασυμβίβαστο εξαιτίας οφειλών – Αντικατάσταση άρθρου 15 του ν. 3852/2010

Άρθρο 13
Αντιπρόσωποι Δικαστικής Αρχής και έφοροι των αντιπροσώπων – Αντικατάσταση του άρθρου 17 του ν. 3852/2010

Άρθρο 14
Υποψηφιότητες – κατάρτιση συνδυασμών – Αντικατάσταση άρθρου 18 του ν. 3852/2010

Άρθρο 15
Κατάργηση άρθρου 19 του ν. 3852/2010

Άρθρο 16
Εκλογές κοινοτήτων άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων

Άρθρο 17
Εκλογές κοινοτήτων έως τριακοσίων (300) κατοίκων

Άρθρο 18
‘Ενωση κοινότητας σε περίπτωση μη υποβολής υποψηφιοτήτων

Άρθρο 19
Ανακήρυξη – κοινοποίηση υποψηφιοτήτων – Αντικατάσταση άρθρου 20 του ν. 3852/2010

Άρθρο 20
Αντικατάσταση υποψηφίων – Αντικατάσταση άρθρου 21 του ν. 3852/2010

Άρθρο 21
Δικαιώματα συνδυασμών και υποψηφίων – Αντικατάσταση άρθρου 22 του ν. 3852/2010

Άρθρο 22
Πρόγραμμα εκλογής – Αντικατάσταση άρθρου 23 του ν. 3852/2010

Άρθρο 23
Εκτύπωση και διανομή ψηφοδελτίων

Άρθρο 24
Περιεχόμενο ψηφοδελτίων – Αντικατάσταση άρθρου 26 του ν. 3852/2010

Άρθρο 25
Σταυροί προτίμησης – Αντικατάσταση άρθρου 27 του ν. 3852/2010

Άρθρο 26
Άκυρα ψηφοδέλτια – Αντικατάσταση άρθρου 28 του ν. 3852/2010

Άρθρο 27
Διατάξεις εκλογικής νομοθεσίας – Αντικατάσταση άρθρου 29 του ν. 3852/2010

Άρθρο 28
Εκλογικό σύστημα – κατανομή εδρών δημοτικού συμβουλίου – Αντικατάσταση άρθρου 32 του ν. 3852/2010

Άρθρο 29
Επανάληψη ψηφοφορίας – Αντικατάσταση άρθρου 33 του ν. 3852/2010

Άρθρο 30
Κατανομή εδρών δημοτικού συμβουλίου ανά εκλογική περιφέρεια – Αντικατάσταση άρθρου 34 του ν. 3852/2010

Άρθρο 31
Παραίτηση ή θάνατος υποψηφίου δημάρχου σε περίπτωση επαναληπτικής ψηφοφορίας - Τροποποίηση άρθρου 35 του ν. 3852/2010

Άρθρο 32
Κατάργηση άρθρου 36 του ν. 3852/2010

Άρθρο 33
Κατανομή εδρών συμβούλων κοινότητας – Αντικατάσταση άρθρου 37 του ν. 3852/2010

Άρθρο 34
Εκλογή προέδρου κοινότητας κάτω των τριακοσίων (300) κατοίκων

Άρθρο 35
Τροποποίηση άρθρου 38 του ν. 3852/2010

Άρθρο 36
Κατάργηση άρθρου 39 του ν. 852/2010

Άρθρο 37
Τακτικοί και αναπληρωματικοί σύμβουλοι κοινότητας – Αντικατάσταση άρθρου 40 του ν. 3852/2010

Άρθρο 38
Κατάργηση άρθρου 41 του ν. 3852/2010

Άρθρο 39
Επικύρωση εκλογής – Αντικατάσταση άρθρου 44 του ν 3852/2010

Άρθρο 40
Τροποποίηση άρθρου 52 του ν. 3852/2010

Άρθρο 41
Παραίτηση αιρετών – Αντικατάσταση άρθρου 54 του ν. 3852/2010

Άρθρο 42
Αντικατάσταση – αναπλήρωση μελών – Αντικατάσταση άρθρου 55 του ν. 3852/2010

Άρθρο 43
Εκλογή εξαιτίας διάλυσης συμβουλίων – Αντικατάσταση άρθρου 56 του ν. 3852/2010

ΤΜΗΜΑ Γ'

Άρθρο 44
Τελικές – Μεταβατικές διατάξεις Κεφαλαίου Γ'

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΑΡΧΕΣ- ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ – ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

ΤΜΗΜΑ Α'
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Άρθρο 45
Τροποποίηση άρθρου 113 του ν. 3852/2010

ΤΜΗΜΑ Β'
ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ – ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Άρθρο 46
Διάρκεια περιφερειακής περιόδου – Αντικατάσταση άρθρου 114 του ν. 3852/2010

Άρθρο 47
Κατάργηση άρθρου 115 του ν. 3852/2010

Άρθρο 48
Εκλογικό δικαίωμα – Αντικατάσταση άρθρου 116 του ν. 3852/2010

Άρθρο 49
Εκλογικοί κατάλογοι

Άρθρο 50
Κωλύματα εκλογιμότητας και ασυμβίβαστα – Αντικατάσταση άρθρου 117 του ν. 3852/2010

Άρθρο 51
Υποψηφιότητες – Συνδυασμοί – Αντικατάσταση άρθρου 120 του ν. 3852/2010

Άρθρο 52
Κατάργηση άρθρου 121 του ν. 3852/2010

Άρθρο 53
Περιεχόμενο ψηφοδελτίων στις περιφερειακές εκλογές – Αντικατάσταση άρθρου 129 του ν. 3852/2010

Άρθρο 54
Σταυροί προτίμησης

Άρθρο 55
Άκυρα ψηφοδέλτια – Αντικατάσταση άρθρου 130 του ν. 3852/2010

Άρθρο 56
Εκλογικό σύστημα – Κατανομή εδρών περιφερειακού συμβουλίου – Αντικατάσταση άρθρου 138 του ν. 3852/2010

Άρθρο 57
Επανάληψη της ψηφοφορίας – Αντικατάσταση άρθρου 139 του ν. 3852/2010

Άρθρο 58
Κατανομή εδρών ανά εκλογική περιφέρεια – Αντικατάσταση άρθρου 140 του ν. 3852/2010

Άρθρο 59
Τροποποίηση άρθρου 141 του ν. 3852/2010

Άρθρο 60
Τροποποίηση άρθρου 142 του ν. 3852/2010

Άρθρο 61
Κατάργηση του άρθρου 143 του ν. 3852/2010

Άρθρο 62
Τροποποίηση άρθρου 146 του ν. 3852/2010

Άρθρο 63
Τροποποίηση άρθρου 154 του ν. 3852/2010

Άρθρο 64
Τροποποίηση άρθρου 155 του ν. 3852/2010

Άρθρο 65
Παραίτηση αιρετών – Αντικατάσταση άρθρου 156 του ν. 3852/2010

Άρθρο 66
Τροποποίηση του άρθρου 158 του ν. 3852/2010

ΤΜΗΜΑ Γ'

Άρθρο 67
Τελικές – Μεταβατικές διατάξεις Κεφαλαίου Δ'

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε’
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΔΗΜΩΝ - ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

ΤΜΗΜΑ Α’
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΔΗΜΩΝ

Άρθρο 68
Αντιδήμαρχοι – Αντικατάσταση άρθρου 59 και τροποποίηση του άρθρου 207 του ν. 3852/2010

Άρθρο 69
Εκλογή νέου δημάρχου – Αντικατάσταση άρθρου 60 του ν. 3852/2010

Άρθρο 70
Τροποποίηση του άρθρου 62 του ν. 3852/2010

Άρθρο 71
Εκλογή προεδρείου δημοτικού συμβουλίου – Αντικατάσταση άρθρου 64 του ν. 3852/2010

Άρθρο 72
Αρμοδιότητες δημοτικού συμβουλίου – Τροποποίηση άρθρου 65 του ν. 3852/2010

Άρθρο 73
Δημοτικές παρατάξεις – Αντικατάσταση άρθρου 66 του ν. 3852/2010

Άρθρο 74
Σύγκληση δημοτικού συμβουλίου – Αντικατάσταση άρθρου 67 του ν. 3852/2010

Άρθρο 75
Επιτροπές του δημοτικού συμβουλίου – Αντικατάσταση άρθρου 70 του ν. 3852/2010

Άρθρο 76
Συγκρότηση – Εκλογή Οικονομικής Επιτροπής και Επιτροπής Ποιότητας Ζωής – Αντικατάσταση άρθρου 74 του ν 3852/2010

Άρθρο 77
Λειτουργία Οικονομικής Επιτροπής – Επιτροπής Ποιότητας Ζωής – Αντικατάσταση άρθρου 75 του ν. 3852/2010

Άρθρο 78
Δημοτική Επιτροπής Διαβούλευσης – Αντικατάσταση άρθρου 76 του ν. 3852/2010

Άρθρο 79
Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων – Αντικατάσταση άρθρου 78 του ν. 3852/2010

ΤΜΗΜΑ Β’
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Άρθρο 80
Πρόεδρος συμβουλίου κοινότητας άνω των 300 κατοίκων – Αντικατάσταση άρθρου 79 του ν. 3852/2010

Άρθρο 81
Πρόεδρος κοινότητας με πληθυσμό έως και 300 κατοίκων – Αντικατάσταση άρθρου 80 του ν. 3852/2010

Άρθρο 82
Αρμοδιότητες προέδρου συμβουλίου κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων– Αντικατάσταση άρθρου 81 του ν 3852/2010

Άρθρο 83
Αρμοδιότητες προέδρου κοινότητας έως και 300 κατοίκων – Αντικατάσταση άρθρου 82 του ν. 3852/2010

Άρθρο 84
Αρμοδιότητες συμβουλίου κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων – Αντικατάσταση άρθρου 83 του ν. 3852/2010

Άρθρο 85
Δημοσίευση – εκτελεστότητα αποφάσεων οργάνων διοίκησης κοινοτήτων

Άρθρο 86
Γενικές διατάξεις για τη λειτουργία των κοινοτήτων – Αντικατάσταση άρθρου 84 του ν. 3852/2010

Άρθρο 87
Συνέλευση κατοίκων κοινότητας – Αντικατάσταση άρθρου 85 του ν. 3852/2010

Άρθρο 88
Υλοποίηση αποφάσεων προέδρου ή συμβουλίου κοινότητας – Αντικατάσταση άρθρου 87 του ν. 3852/2010

Άρθρο 89
Σύγκληση του συμβουλίου κοινότητας – Αντικατάσταση άρθρου 88 του ν. 3852/2010

Άρθρο 90
Λειτουργία συμβουλίου κοινότητας – Αντικατάσταση άρθρου 89 του ν. 3852/2010

ΤΜΗΜΑ Γ’
Διατάξεις για τη συγκρότηση διοικήσεων νομικών προσώπων των δήμων

Άρθρο 91
Συγκρότηση διοικήσεων νομικών προσώπων των δήμων

ΤΜΗΜΑ Δ’

Άρθρο 92
Έναρξη ισχύος Κεφαλαίου Ε’

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ’
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Άρθρο 93
Αντιπεριφερειάρχες – Αντικατάσταση άρθρου 160 του ν. 3852/2010

Άρθρο 94
Αναπλήρωση – αντικατάσταση περιφερειάρχη – Αντικατάσταση άρθρου 161 του ν. 3852/2010

Άρθρο 95
Εκλογή νέου περιφερειάρχη σε περίπτωση κένωσης της θέσης– Αντικατάσταση άρθρου 162 του ν. 3852/2010

Άρθρο 96
Αποφασιστικού χαρακτήρα επιτροπές περιφερειακού συμβουλίου – Αντικατάσταση άρθρου 164 του ν. 3852/2010

Άρθρο 97
Γνωμοδοτικού χαρακτήρα επιτροπές περιφερειακού συμβουλίου

Άρθρο 98
Συγκρότηση – εκλογή προεδρείου περιφερειακού συμβουλίου – Αντικατάσταση άρθρου 165 του ν. 3852/2010

Άρθρο 99
Παραίτηση μελών του προεδρείου του περιφερειακού συμβουλίου – Αντικατάσταση άρθρου 166 του ν. 3852/2010

Άρθρο 100
Σύγκληση περιφερειακού συμβουλίου – Αντικατάσταση άρθρου 167 του ν. 3852/2010

Άρθρο 101
Λειτουργία – παρατάξεις περιφερειακού συμβουλίου – Αντικατάσταση άρθρου 168 του ν. 3852/2010

Άρθρο 102
Τροποποίηση άρθρου 169 του ν. 3852/2010

Άρθρο 103
Οικονομική Επιτροπή – Αντικατάσταση άρθρου 175 του ν. 3852/2010

Άρθρο 104
Λειτουργία Οικονομικής Επιτροπής – Αντικατάσταση άρθρου 177 του ν. 3852/2010

Άρθρο 105
Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης – Αντικατάσταση άρθρου 178 του ν. 3852/2010

ΤΜΗΜΑ Γ’
Διατάξεις για τη συγκρότηση της διοίκησης νομικών προσώπων των περιφερειών

Άρθρο 106
Ρυθμίσεις για τη συγκρότηση της διοίκησης των νομικών προσώπων των περιφερειών
Άρθρο 107
Έναρξη ισχύος Κεφαλαίου ΣΤ’

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'
ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΤΜΗΜΑ Α'
ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΤΑ

Άρθρο 108
Αρχές – έκταση – περιεχόμενο κρατικής εποπτείας – Αντικατάσταση άρθρου 214 του ν. 3852/2010

Άρθρο 109
Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ – Αντικατάσταση άρθρου 215 του ν. 3852/2010

Άρθρο 110
Επόπτης ΟΤΑ – Αντικατάσταση άρθρου 216 του ν. 3852/210

Άρθρο 111
Προσωπικό Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ

Άρθρο 112
Διάρθρωση – οργάνωση Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ – Αντικατάσταση άρθρου 218 του ν. 3852/2010

Άρθρο 113
Υπηρεσιακές μεταβολές – πειθαρχικός έλεγχος – Αντικατάσταση άρθρου 220 του ν. 3852/2010

Άρθρο 114
Συμβούλιο Εποπτών ΟΤΑ

Άρθρο 115
Επιτροπή Συντονισμού και Ελέγχου Εποπτείας ΟΤΑ

ΤΜΗΜΑ Β'
ΕΛΕΓΧΟΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΤΩΝ ΟΤΑ

Άρθρο 116
Υποχρεωτικός Έλεγχος Νομιμότητας – Αντικατάσταση άρθρου 225 του ν. 3852/2010

Άρθρο 117
Αυτεπάγγελτος έλεγχος νομιμότητας – Αντικατάσταση άρθρου 226 του ν. 3852/2010

Άρθρο 118
Ειδική διοικητική προσφυγή - Αντικατάσταση άρθρου 227 του ν. 3852/2010

Άρθρο 119
Αναστολή εκτέλεσης – Αντικατάσταση άρθρου 228 του ν. .3852/2010

Άρθρο 120
Επιτόπιοι έλεγχοι – Αντικατάσταση άρθρου 229 του ν. 3852/2010

Άρθρο 121
Δημοσίευση αποφάσεων Επόπτη ΟΤΑ – Αντικατάσταση άρθρου 230 του ν. 3852/2010

Άρθρο 122
Ετήσια Έκθεση

Άρθρο 123
Υποχρέωση συμμόρφωσης – Αντικατάσταση άρθρου 231 του ν. 3852/2010

ΤΜΗΜΑ Γ'

ΕΥΘΥΝΗ – ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΩΝ ΟΤΑ

Άρθρο 124
Αστική ευθύνη – Αντικατάσταση άρθρου 232 του ν. 3852/2010

Άρθρο 125
Πειθαρχική ευθύνη – Αντικατάσταση άρθρου 233 του ν 3852/2010

Άρθρο 126
Πειθαρχική διαδικασία – Αντικατάσταση άρθρου 234 του ν. 3852/2010

Άρθρο 127
Ιδιάζουσα δωσιδικία – Εξαίρεση από συνοπτική διαδικασία

Άρθρο 128
Έκπτωση εξαιτίας καταδίκης – Αντικατάσταση άρθρου 236 του ν. 3852/2010

Άρθρο 129
Διοικητικά μέτρα - Αργία

Άρθρο 130
Παύση – Αντικατάσταση άρθρου 237 του ν. 3852/2010

Άρθρο 131
Αντικατάσταση άρθρου 238 του ν.3852/2010

Άρθρο 132
Τελικές – Μεταβατικές διατάξεις Κεφαλαίου Ζ'

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΘΕΣΜΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ –
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ

Άρθρο 133
Αντικείμενο του δημοτικού και περιφερειακού δημοψηφίσματος

Άρθρο 134
Πρωτοβουλία για τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος

Άρθρο 135
Περιορισμοί στη διεξαγωγή δημοτικού και περιφερειακού δημοψηφίσματος

Άρθρο 136
Διαδικασία προκήρυξης του δημοτικού ή περιφερειακού δημοψηφίσματος – Ερώτημα

Άρθρο 137
Υποχρεωτικός έλεγχος νομιμότητας απόφασης περί διενέργειας δημοτικού ή περιφερειακού δημοψηφίσματος

Άρθρο 138
Ψηφοφορία – Δικαίωμα εκλέγειν

Άρθρο 139
Δημόσιος διάλογος

Άρθρο 140
Προεκλογική περίοδος – Χρηματοδότηση και δαπάνες των μετεχόντων στο δημοψήφισμα

Άρθρο 141
Κανόνες οικονομικής διαχείρισης και διαφάνειας εκλογικών δαπανών

Άρθρο 142
Δημόσια προβολή - Απαγορεύσεις κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου –Δημοσκοπήσεις

Άρθρο 143
Επιτροπή Ελέγχου Δαπανών και Εκλογικών Παραβάσεων

Άρθρο 144
Αντιπρόσωποι και έφοροι δικαστικής αρχής – Εφορευτικές επιτροπές

Άρθρο 145
Εκλογικά τμήματα – Καταστήματα ψηφοφορίας

Άρθρο 146
Ψηφοδέλτια

Άρθρο 147
Τρόπος ψηφοφορίας

Άρθρο 148
Διαλογή των ψήφων – Επικρατούσα απάντηση

Άρθρο 149
Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας

Άρθρο 150
Έλεγχος του κύρους του δημοψηφίσματος
και του αποτελέσματος της ψηφοφορίας

Άρθρο 151
Τελικές – Μεταβατικές διατάξεις Κεφαλαίου Η’

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ’
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ

ΤΜΗΜΑ Α’
ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ & ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ – ΟΡΓΑΝΑ

Άρθρο 152
Σκοπός της δημοτικής και περιφερειακής διαμεσολάβησης

Άρθρο 153
Όργανα δημοτικής και περιφερειακής διαμεσολάβησης

Άρθρο 154
Γενικές αρχές που διέπουν την τοπική και περιφερειακή διαμεσολάβηση

ΤΜΗΜΑ Β’
ΠΡΟΣΟΝΤΑ – ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΩΝ

Άρθρο 155
Προσόντα του Δημοτικού και Περιφερειακού Διαμεσολαβητή

Άρθρο 156
Επαγγελματική δραστηριότητα – Κωλύματα και ασυμβίβαστα

Άρθρο 157
Ευθύνη του Δημοτικού και Περιφερειακού Διαμεσολαβητή

Άρθρο 158
Αντιμισθία

ΤΜΗΜΑ Γ’
ΕΠΙΛΟΓΗ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ & ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗ – ΘΗΤΕΙΑ

Άρθρο 159
Θητεία του Δημοτικού και Περιφερειακού Διαμεσολαβητή

Άρθρο 160
Διαδικασία επιλογής του Δημοτικού Διαμεσολαβητή

Άρθρο 161
Διαδικασία επιλογής του Περιφερειακού Διαμεσολαβητή

Άρθρο 162
Παύση Διαμεσολαβητή

ΤΜΗΜΑ Δ'
ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ & ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗ

Άρθρο 163
Καθ' ύλην αρμοδιότητα

Άρθρο 164
Επιμέρους αρμοδιότητες – Τρόπος επίλυσης υποθέσεων

Άρθρο 165
Σχέσεις του Διαμεσολαβητή με τους πολίτες
Άρθρο 166
Σχέσεις του Διαμεσολαβητή με τις αυτοδιοικητικές υπηρεσίες

ΤΜΗΜΑ Ε'
ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ – ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ
ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ & ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗ

Άρθρο 167
Αυτοτελές Γραφείο Δημοτικού Διαμεσολαβητή

Άρθρο 168
Αυτοτελές Γραφείο Περιφερειακού Διαμεσολαβητή

ΤΜΗΜΑ ΣΤ'
ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΠΙΚΩΝ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΩΝ

Άρθρο 169
Σύσταση Εθνικού Συμβουλίου Διαμεσολαβητών

Άρθρο 170
Αρμοδιότητες

Άρθρο 171
Συγκρότηση και λειτουργία

ΤΜΗΜΑ Ζ'
ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ & ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗ
ΜΕ ΑΛΛΑ ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΦΟΡΕΙΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ

Άρθρο 172
Γενικές αρχές

Άρθρο 173
Σχέσεις με το Συνήγορο του Πολίτη

Άρθρο 174
Τελικές – μεταβατικές διατάξεις Κεφαλαίου Θ’

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι’
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΟΤΑ

ΤΜΗΜΑ Α’
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Άρθρο 175
Τετραετή Επιχειρησιακά Προγράμματα – Ετήσια Προγράμματα Δράσης δήμων – Τροποποίηση άρθρου 266 του ν. 3852/2010

Άρθρο 176
Τετραετή Επιχειρησιακά Προγράμματα – Ετήσια Προγράμματα Δράσης περιφερειών – Τροποποίηση άρθρου 268 του ν. 3852/2010

Άρθρο 177
«Επιτροπή Παρακολούθησης & Υλοποίησης Χωρικού και Αναπτυξιακού Σχεδιασμού Τοπικού και Περιφερειακού Επιπέδου

ΤΜΗΜΑ Β’
ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΕΡΓΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ - ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΤΗΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑΣ ΣΥΝΑΨΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΟΤΑ –
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΟΜΗΣΗΣ ΔΗΜΩΝ

Άρθρο 178
Υποστήριξη των Δήμων από τη Μ.Ο.Δ Α.Ε για τη μελέτη και εκτέλεση έργων

Άρθρο 179
Προγραμματικές συμβάσεις - Τροποποίηση του άρθρου 100 του ν. 3852/2010

Άρθρο 180
Διαδημοτικός σύνδεσμος τεχνικής υπηρεσίας

Άρθρο 181
Υπηρεσία Δόμησης

ΤΜΗΜΑ Γ’
ΝΕΑ ΠΕΔΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ – ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΟΤΑ

Άρθρο 182
Επέκταση της δυνατότητας συμμετοχής ΟΤΑ α’ και β’ βαθμού σε νομικά πρόσωπα αναπτυξιακού χαρακτήρα

Άρθρο 183
Συμμετοχή ΟΤΑ α’ και β’ βαθμού σε νομικά πρόσωπα με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών κοινής ωφέλειας ή την αξιοποίηση δημόσιων αγαθών

Άρθρο 184
Σύσταση δημοτικών μονομετοχικών Α.Ε. λειτουργίας πρατηρίου καυσίμων, για την κάλυψη των αναγκών μικρών νησιωτικών δήμων

ΤΜΗΜΑ Δ’

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΟΤΑ – ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΑ ΤΕΛΗ – ΚΕΝΤΡΙΚΟΙ ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΠΟΡΟΙ - ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ – ΔΑΝΕΙΑΚΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ –ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΤΟΥΣ ΟΤΑ Α’ ΒΑΘΜΟΥ

Άρθρο 185
Έννοια, περιεχόμενο και τρόπος καθορισμού ανταποδοτικών τελών

Άρθρο 186
Κριτήρια κατανομής Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (Κ.Α.Π.)

Άρθρο 187
Τροποποίηση άρθρου 259 του ν. 3852/2010

Άρθρο 188
Τροποποίηση άρθρου 260 του ν 3852/2010

Άρθρο 189
Συζήτηση και ψήφιση προϋπολογισμού δήμων

Άρθρο 190
Συζήτηση και ψήφιση προϋπολογισμού Περιφερειών

Άρθρο 191
Συζήτηση και ψήφιση Τεχνικού Προγράμματος δήμων – Τροποποίηση άρθρου 208 του ν. 3463/2006

Άρθρο 192
Συζήτηση και ψήφιση Τεχνικού Προγράμματος Περιφερειών

Άρθρο 193
Διευκόλυνση της είσπραξης ιδίων εσόδων των Ο.Τ.Α.

Άρθρο 194
Ηλεκτρονική Βάση Καταγραφής Ακίνητης Περιουσίας

Άρθρο 195
Σύσταση Επιτροπής για την εκπόνηση ολοκληρωμένου θεσμικού πλαισίου για την ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων του πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα παραγωγής σε δημοτικές εκτάσεις

Άρθρο 196
Εκμίσθωση ακινήτων των Δήμων – Αντικατάσταση άρθρου 192 του ν. 3463/2006

Άρθρο 197
Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης – Τροποποίηση άρθρου 4 του ν. 4111/2013.

Άρθρο 198
Παρακολούθηση κατάρτισης και εκτέλεσης προϋπολογισμών Ο.Τ.Α.

Άρθρο 199
Λογαριασμός Οικονομικής Ενίσχυσης Ο.Τ.Α.

Άρθρο 200
Προγραμματική Συμφωνία Οικονομικής Υποστήριξης

Άρθρο 201
Εκθέσεις του Παρατηρητηρίου

Άρθρο 202
Ολοκληρωμένο Πλαίσιο Δράσης

Άρθρο 203
Διατάκτης στους ΟΤΑ α΄ βαθμού

Άρθρο 204
Ρυθμίσεις σχετικές με την εκκαθάριση δαπανών – εντολή πληρωμών στους δήμους

Άρθρο 205
Προϊστάμενος οικονομικών υπηρεσιών στους ΟΤΑ α΄ βαθμού

Άρθρο 206
Διαδικαστικού χαρακτήρα ρυθμίσεις σχετικές με την οικονομική λειτουργία των δήμων

Άρθρο 207
Πάγια προκαταβολή δήμων

Άρθρο 208
Δανεισμός των ΟΤΑ για δράσεις βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας

Άρθρο 209
Καταργούμενες διατάξεις

ΤΜΗΜΑ Ε’
Άρθρο 210
Μεταβατικές - Τελικές διατάξεις Κεφαλαίου Ι’

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ’
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ & ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΚΑΣΙΑΣ ΑΝΑΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ & ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ – ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΝ – ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Άρθρο 211
Διαδικασία και χρονοδιάγραμμα ανακαθορισμού της κατανομής αρμοδιοτήτων και διαδικασιών κεντρικής διοίκησης – αποκεντρωμένων διοικήσεων - τοπικής αυτοδιοίκησης

Άρθρο 212
Μόνιμη Επιτροπή Ελέγχου Αρμοδιοτήτων Τοπικής Αυτοδιοίκησης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ’
ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

ΤΜΗΜΑ Α’
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Άρθρο 213
Ειδικοί Σύμβουλοι – Επιστημονικοί Συνεργάτες – Ειδικοί Συνεργάτες στους δήμους

Άρθρο 214
Ειδικοί Σύμβουλοι – Επιστημονικοί Συνεργάτες – Ειδικοί Συνεργάτες στις περιφέρειες

Άρθρο 215
(Το άρθρο 241 του ν.3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:…)

Άρθρο 216
Αναπλήρωση Εκτελεστικού Γραμματέα – Τροποποίηση του άρθρου 242 ν. 3852/2010

Άρθρο 217
Διαδικασία πρόσληψης προσωπικού Περιφερειών – Αντικατάσταση άρθρου 244 του ν. 3852/2010

Άρθρο 218
Δικηγόροι Περιφερειών

Άρθρο 219
Προϊστάμενοι – τοποθετήσεις – μετακινήσεις υπαλλήλων των Περιφερειών – Αντικατάσταση άρθρου 245 του ν. 3852/2010

ΤΜΗΜΑ Β'
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ Τ.Α.

Άρθρο 220
Ρυθμίσεις ειδικών θεμάτων σχετικών με τη λύση επιχειρήσεων Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού

Άρθρο 221
Τροποποίηση του άρθρου 1 παρ. 2 περ. 7 του Ν. 3852/2010 (Α' 87)

Άρθρο 222
Τροποποίηση του άρθρου 3 παρ. 1 του Ν. 25/1975 (Α' 74)

Άρθρο 223
Τροποποίηση του άρθρου 99 του Ν. 4483/2017 (Α' 107)

Άρθρο 224
Αστυνόμευση και καθαρισμός ρεμάτων και απαλλοτριώσεων χώρων παρά τα ρέματα

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟ ΤΟΥ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ (ΦΟΔΣΑ) ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Άρθρο 225
Διαχείριση των στερεών αποβλήτων στους δήμους της ηπειρωτικής χώρας

Άρθρο 226
Διαχείριση των στερεών αποβλήτων στα νησιά

Άρθρο 227
Αρμοδιότητες ΦΟΔΣΑ

Άρθρο 228
Αρμοδιότητες των Δήμων επί ΑΣΑ

Άρθρο 229
Όργανα Διοίκησης ΦΟΔΣΑ με τη νομική μορφή του Συνδέσμου των ΟΤΑ

Άρθρο 230
Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου ΦΟΔΣΑ με τη νομική μορφή του Συνδέσμου των ΟΤΑ

Άρθρο 231
Αρμοδιότητες Διοικητικού Συμβουλίου ΦΟΔΣΑ με τη νομική μορφή του Συνδέσμου των ΟΤΑ

Άρθρο 232
Λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου ΦΟΔΣΑ με τη νομική μορφή του Συνδέσμου των ΟΤΑ

Άρθρο 233
Αρμοδιότητες της Εκτελεστικής Επιτροπής ΦΟΔΣΑ με τη νομική μορφή του Συνδέσμου των ΟΤΑ

Άρθρο 234
Λειτουργία εκτελεστικής επιτροπής ΦΟΔΣΑ με τη νομική μορφή του Συνδέσμου των ΟΤΑ

Άρθρο 235
Αρμοδιότητες του Προέδρου ΦΟΔΣΑ με τη νομική μορφή του Συνδέσμου των ΟΤΑ και λοιπά θέματα διοίκησης

Άρθρο 236
Όργανα Διοίκησης, Διοίκηση και Λειτουργία των ΦοΔΣΑ με τη νομική μορφή ανώνυμης εταιρείας

Άρθρο 237
Τιμολογιακή Πολιτική –Πόροι

Άρθρο 238
Οικονομική διοίκηση και διαχείριση

Άρθρο 239
Εισφορές ΟΤΑ α’ βαθμού υπέρ ΦΟΔΣΑ και διαδικασίες είσπραξης

Άρθρο 240
Εποπτεία επί των αποφάσεων των ΦΟΔΣΑ

Άρθρο 241
Οργανωτική διάρθρωση και κανονισμός προσωπικού των ΦΟΔΣΑ

Άρθρο 242
Ενημέρωση Δημοτικών Συμβουλίων και ΟΤΑ

Άρθρο 243
Αντισταθμιστικό όφελος

Άρθρο 244
Πειθαρχικό αδίκημα

Άρθρο 245
Μεταβατικές διατάξεις

Άρθρο 246
Τελικές διατάξεις

Άρθρο 247
Καταργούμενες διατάξεις

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΕΡΗ, ΤΑΧΥΤΕΡΗ ΚΑΙ ΕΝΙΑΙΑ ΑΣΚΗΣΗ ΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΟΝΟΜΗ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΟΓΡΑΦΗΣΗ

Άρθρο 248

Μεταφορά Διευθύνσεων και Τμημάτων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων σε συνιστώμενες περιφερειακές υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών - Διατάξεις για την αποτελεσματικότερη, ταχύτερη και ενιαία άσκηση των αρμοδιοτήτων σχετικών με την απονομή ιθαγένειας και την πολιτογράφηση.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Άρθρο 249
Θέματα ληξιαρχικών πράξεων

Άρθρο 250
Εγκυρότητα και στοιχεία ληξιαρχικών πράξεων που έχουν καταχωριστεί μετά τη μετάπτωση στο Μητρώο Πολιτών

Άρθρο 251

Τροποποίηση του άρθρου 3 της κοινής υπουργικής απόφασης αρ. οικ. 4932/2017 «Ρύθμιση θεμάτων τεχνικού και λεπτομερειακού χαρακτήρα για την ίδρυση και λειτουργία κέντρων αποτέφρωσης οστών νεκρών» (Β' 441)

Άρθρο 252
Τροποποίηση του άρθρου 6 του ν. 2196/1994

Άρθρο 253
Κατάργηση Υ.Α.Σ.Β.Ε.

Άρθρο 254
Ρυθμίσεις αρμοδιότητας της Διεύθυνσης Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών

Άρθρο 255
Έναρξη ισχύος

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ

ΣΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ

Με το παρόν σχέδιο νόμου επιχειρείται μια σημαντική μεταρρυθμιστική τομή στο χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με στόχευση την ουσιαστική ενίσχυση της λειτουργίας της, τη βελτίωση της αποτελεσματικότητάς της και την ταυτόχρονη ενθάρρυνση της συμμετοχής των πολιτών στα κοινά.

Η πλειονότητα των ρυθμίσεων του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, επιχειρεί να καλύψει ένα σοβαρό έλλειμμα που χαρακτήρισε την εκτεταμένη διοικητική και οργανωτική ανασυγκρότηση της προηγούμενης μεταρρύθμισης του προγράμματος «Καλλικράτης», διαμορφώνοντας όρους δημοκρατικότερης συγκρότησης και λειτουργίας των αυτοδιοικητικών θεσμών, αναλογικότερης εκπροσώπησης του εκλογικού σώματος, των αυτοδιοικητικών δυνάμεων και των τοπικών κοινωνιών που συνθέτουν τους ΟΤΑ α’ και β’ βαθμού και διευρύνοντας τη συμμετοχή και τον κοινωνικό έλεγχο σε όλα τα επίπεδα της οργάνωσης και της λειτουργίας τους. Επίσης, επιχειρούνται τομές σε καίρια πεδία που περιορίζουν ή αναστέλλουν τη διοικητική, οικονομική και λειτουργική αυτοτέλεια των ΟΤΑ, με στόχο την προστασία δημόσιων αγαθών και την αξιοποίηση τοπικών πόρων, προς όφελος των τοπικών κοινωνιών.

Με το Μέρος Δεύτερο επιχειρείται η ενίσχυση των Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Φ.Ο.Δ.Σ.Α.) με τη θέσπιση νέων κανόνων λειτουργίας σε πλήρη εναρμόνιση με το κοινοτικό και συνταγματικό περιβαλλοντικό κεκτημένο και στοχεύοντας στην πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων, στη μείωση της παραγωγής και σε μία, εν γένει, περιβαλλοντικά ενδεδειγμένη διαχείριση που θα καλύπτει το σύνολο της χώρας και θα συμβάλει στην εξοικονόμηση φυσικών πόρων και στην προστασία της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος.

Με το Μέρος Τρίτο προτείνονται ρυθμίσεις για την αποτελεσματικότερη και ταχύτερη άσκηση των αρμοδιοτήτων που σχετίζονται με την απονομή της ιθαγένειας και την πολιτογράφηση, ενώ στο Μέρος Τέταρτο θεσπίζονται λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Εσωτερικών.

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΚΑΤΑ ΜΕΡΗ

Το παρόν σχέδιο νόμου διαρθρώνεται σε τέσσερα Μέρη.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Στο **ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ** συμπεριλαμβάνονται, πρόταση κατηγοριοποίησης των Δήμων με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, διατάξεις σχετικές με τα όργανα διοίκησης της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης, καθώς και το νέο εκλογικό σύστημα της απλής αναλογικής για την ανάδειξη των δημοτικών και περιφερειακών αρχών.

Με την παρούσα νομοθετική πρόταση αποσυνδέεται η εποπτεία των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης από τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, διασφαλίζεται το υψηλό επίπεδο και η επιστημονική επάρκεια των Εποπτών ΟΤΑ και αναπροσδιορίζεται το εύρος του ελέγχου νομιμότητας. Ενισχύονται επίσης οι θεσμοί συμμετοχής και δημοσίου διαλόγου στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και θεσπίζεται το πλαίσιο για τη διεξαγωγή δημοτικού και περιφερειακού δημοψηφίσματος. Επιπλέον περιλαμβάνονται ρυθμίσεις για την ενίσχυση της αναπτυξιακής δράσης και τη βελτίωση της οικονομικής λειτουργίας των ΟΤΑ, θεσπίζονται όργανα και διαδικασία καταγραφής, αξιολόγησης και ανακαθορισμού των αρμοδιοτήτων σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης, αποκεντρωμένων διοικήσεων και κεντρικής διοίκησης και ενισχύεται ο λόγος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στο νομοθετικό έργο, καθώς εκπρόσωποί της θα συμμετέχουν σε όργανο το οποίο θα γνωμοδοτεί για διατάξεις σχεδίων νόμων που αφορούν την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Ειδικότερα, το **ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ**, διαρθρώνεται στα Κεφάλαια:

Κεφάλαιο Πρώτο (Α): Επέκταση του πεδίου εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας στους ΟΤΑ β’ βαθμού.

Κεφάλαιο Δεύτερο (Β): Κατηγορίες Δήμων.

Κεφάλαιο Τρίτο (Γ): Δημοτικές αρχές - εκλογική διαδικασία- εκλογικό σύστημα.

Κεφάλαιο Τέταρτο (Δ): Περιφερειακές αρχές – εκλογική διαδικασία – εκλογικό σύστημα.

Κεφάλαιο Πέμπτο (Ε): Σύστημα διακυβέρνησης δήμων – κοινοτήτων.

Κεφάλαιο Έκτο (ΣΤ): Σύστημα διακυβέρνησης Περιφερειών.

Κεφάλαιο Έβδομο (Ζ): Εποπτεία Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Κεφάλαιο Όγδοο (Η): Ρυθμίσεις για την ενίσχυση των θεσμών συμμετοχής στην Τ.Α: Δημοτικό και Περιφερειακό δημοψήφισμα.

Κεφάλαιο Ένατο (Θ): Δημοτική και Περιφερειακή διαμεσολάβηση.

Κεφάλαιο Δέκατο (Ι): Ρυθμίσεις για την ενίσχυση της αναπτυξιακής δράσης και τη βελτίωση της οικονομικής λειτουργίας των ΟΤΑ.

Κεφάλαιο Ενδέκατο (ΙΑ): Σχεδιασμός και Οργάνωση της διαδικασίας ανακαθορισμού αρμοδιοτήτων και διαδικασιών Τοπικής Αυτοδιοίκησης – Αποκεντρωμένων Διοικήσεων – Κεντρικής Διοίκησης.

Κεφάλαιο Δωδέκατο (ΙΒ): Λοιπές διατάξεις σχετικές με την Τοπική Αυτοδιοίκηση: Διατάξεις σχετικές με το προσωπικό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και ρυθμίσεις ειδικότερων θεμάτων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦΟΔΣΑ) της χώρας.

Με το **ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ** επιχειρείται η ενίσχυση των Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Φ.Ο.Δ.Σ.Α.), με τη θέσπιση νέων κανόνων λειτουργίας, σε πλήρη εναρμόνιση με το κοινοτικό και συνταγματικό περιβαλλοντικό κεκτημένο και στοχεύοντας στην πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων, στη μείωση της παραγωγής και σε περιβαλλοντικά ενδεδειγμένη διαχείριση που θα καλύπτει το σύνολο της χώρας και θα συμβάλει στην εξοικονόμηση φυσικών πόρων και στην προστασία της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Διατάξεις για την αποτελεσματικότερη, ταχύτερη και ενιαία άσκηση των αρμοδιοτήτων σχετικών με την απονομή ιθαγένειας και την πολιτογράφηση.

Με το **ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ** γίνεται μεταφορά Διευθύνσεων και Τμημάτων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων σε συνιστώμενες περιφερειακές υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών και θεσπίζονται διατάξεις για την αποτελεσματικότερη, ταχύτερη και ενιαία άσκηση των αρμοδιοτήτων για την απονομή ιθαγένειας και την πολιτογράφηση.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

Λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών

Στο **ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ,** θεσπίζονται λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Εσωτερικών: θέματα ληξιαρχικών πράξεων, εγκυρότητα και στοιχεία ληξιαρχικών πράξεων που έχουν καταχωριστεί μετά τη μετάπτωση στο Μητρώο Πολιτών, τροποποίηση του άρθρου 3 της ΚΥΑ 4932/2017, τροποποίηση του άρθρου 6 του ν.2196/1994, κατάργηση Υ.Α.Σ.Β.Ε., ρυθμίσεις αρμοδιότητας της Διεύθυνσης Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών.

Α: ΚΥΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗ ΡΥΘΜΙΣΗ

1. Αναγκαιότητα

1.1. Περιγράψτε το πρόβλημα (οικονομικό, κοινωνικό ή άλλο), το οποίο καθιστά αναγκαία την προώθηση και ψήφιση της αξιολογούμενης ρύθμισης και

1.2. Αναφέρατε τους στόχους που επιδιώκει η αξιολογούμενη ρύθμιση, συμπεριλαμβάνοντας επιπλέον τυχόν ποσοτικοποιημένα και ποιοτικά στοιχεία των επιδιωκόμενων στόχων και αποτελεσμάτων.

Με το **Μέρος Πρώτο** του προτεινόμενου σχεδίου νόμου (άρθρα 1-224), υπό τον τίτλο «Μεταρρύθμιση του Θεσμικού Πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης», επιδιώκεται, η επαναξιολόγηση βασικών παραδοχών του προγράμματος «Καλλικράτης»,

αξιοποιώντας την εμπειρία μιας δεκαετούς σχεδόν εφαρμογής του και, χωρίς να αναιρείται η «νέα αρχιτεκτονική» της αυτοδιοίκησης, επιχειρείται η κάλυψη του σοβαρότατου ελλείμματος που χαρακτήρισε την εκτεταμένη διοικητική και οργανωτική ανασυγκρότηση της προηγούμενης μεταρρύθμισης, διαμορφώνοντας όρους δημοκρατικότερης συγκρότησης και λειτουργίας των αυτοδιοικητικών θεσμών, αναλογικότερης εκπροσώπησης του εκλογικού σώματος, των αυτοδιοικητικών δυνάμεων και των τοπικών κοινωνιών, και διευρύνοντας τη συμμετοχή και τον κοινωνικό έλεγχο στα επίπεδα οργάνωσης και λειτουργίας τους. Ο όρος «μεταρρύθμιση» δεν προσδιορίζεται μόνο από κριτήρια ποσοτικά ή εκτατικά, ως προς το μέγεθος ή το εύρος επιχειρούμενων θεσμικών τομών, αλλά μπορεί να αποτυπώσει και σοβαρές ποιοτικές μεταβολές στη φιλοσοφία ή στη φυσιογνωμία θεσμικών συστημάτων, στην αντιμετώπιση σοβαρών ελλειμμάτων αντιπροσώπευσης, στην εμβάθυνση της δημοκρατίας και της συμμετοχής στους αυτοδιοικητικούς θεσμούς και στην πρόβλεψη νέων δυνατοτήτων -ή ακόμα και νέων προσανατολισμών- στην αναπτυξιακή τους δράση.

Υπό αυτό το πρίσμα, το προτεινόμενο σχέδιο νόμου, επεκτείνει την ισχύ του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας και στους ΟΤΑ β’ βαθμού, επιφέρει σημαντικές τομές στην κατηγοριοποίηση των δήμων, στο εκλογικό σύστημα ανάδειξης των δημοτικών και περιφερειακών αυτοδιοικητικών αρχών, στο σύστημα διοίκησης των ΟΤΑ, στην εποπτεία των ΟΤΑ, στην εισαγωγή θεσμών άμεσης συμμετοχής και δημοκρατικής έκφρασης των πολιτών μέσα από δημοτικά και περιφερειακά δημοψηφίσματα, αλλά και θεσμών δημοτικής και περιφερειακής διαμεσολάβησης, στην αναπτυξιακή δράση και την οικονομική λειτουργία των ΟΤΑ, στην οργάνωση και το σχεδιασμό της κατανομής αρμοδιοτήτων και διαδικασιών ανάμεσα στην κρατική διοίκηση (κεντρική και αποκεντρωμένη) και την αυτοδιοίκηση.

Οι ρυθμίσεις του **Κεφαλαίου Δεύτερου** του **Μέρους Πρώτου** «Κατηγορίες Δήμων» (**άρθρα 2-3**) έρχονται να θεραπεύσουν την έως τώρα τακτική όμοιας οργανωτικής, διοικητικής και δημοσιονομικής αντιμετώπισης περιοχών της χώρας, με ουσιωδώς ανόμοια χαρακτηριστικά, διακριτές ανάγκες και διαφορετικές οργανωτικές και οικονομικές δυνατότητες, που αναπαράγει ανισότητες μεταξύ των γεωγραφικών

περιοχών και των τοπικών διοικητικών μονάδων και δημιουργεί το έδαφος για ένα ετεροβαρές, ασύμμετρο και αναποτελεσματικό αναπτυξιακό πρότυπο. Προσδιορίζονται έτσι, έξι κατηγορίες δήμων, με βάση τον πληθυσμό, το βαθμό αστικοποίησης και τα γεωοικονομικά χαρακτηριστικά τους, τη γεωμορφολογική τους ιδιαιτερότητα και τη θέση τους στο διοικητικό χάρτη της χώρας, με στόχο μια πιο δίκαιη διοικητική και δημοσιονομική μεταχείριση των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ, η οποία θα λαμβάνει υπόψη τις ιδιαίτερες δυνατότητες και κυρίως, τις ιδιαίτερες ανάγκες των δήμων, με βάση τα διακριτά χαρακτηριστικά τους.

Με το **Κεφάλαιο Τρίτο** του **Μέρους Πρώτου** «Δημοτικές αρχές-εκλογική διαδικασία-εκλογικό σύστημα» (**άρθρα 4-44**) και το **Κεφάλαιο Τέταρτο** του **Μέρους Πρώτου** «Περιφερειακές αρχές-εκλογική διαδικασία- εκλογικό σύστημα» (**άρθρα 45-67**), αποσυνδέεται ο χρόνος διεξαγωγής των αυτοδιοικητικών εκλογών από τις ευρωεκλογές, καθιερώνεται το σύστημα της απλής αναλογικής και διατηρείται η άμεση εκλογή του δημάρχου και του Περιφερειάρχη ως επικεφαλής του επιτυχόντος συνδυασμού σε δύο γύρους.

Η διεξαγωγή των αυτοδιοικητικών εκλογών σε χρόνο ανεξάρτητο από τις ευρωεκλογές, κρίθηκε απαραίτητη, τόσο για τεχνικούς διοικητικούς λόγους, που σχετίζονται με τη δυσκολία διαχείρισης ταυτόχρονης διεξαγωγής τριών εκλογικών διαδικασιών (δημοτικές - περιφερειακές εκλογές - ευρωεκλογές), όσο και για πολιτικούς λόγους, που κατά την ταυτόχρονη διεξαγωγή τους, σχετίζονται με την υποβάθμιση της σημασίας τόσο των αυτοδιοικητικών εκλογών, όσο και των ευρωεκλογών, δύο εξίσου σημαντικών, αλλά ασύμπτωτων πολιτικών διακυβευμάτων. Άλλωστε, το επιδιωκόμενο οικονομικό όφελος, αφ’ ενός δεν επιτρέπεται να υπερτερεί άλλων εξίσου σημαντικών ή σημαντικότερων δικαιοπολιτικών επιδιώξεων και να ανάγεται σε μοναδικό κριτήριο της όποιας επιλογής, αφ’ ετέρου, από τα μέχρι σήμερα διαθέσιμα στοιχεία, δεν ήταν τόσο μεγάλο, ώστε να δικαιολογεί τη διατήρηση της ταυτόχρονης διεξαγωγής ευρωεκλογών και αυτοδιοικητικών εκλογών, με όλα τα αρνητικά στοιχεία που προαναφέρθηκαν. Ως εκ τούτου, κρίθηκε απαραίτητη η αποσύνδεση του χρόνου διεξαγωγής των αυτοδιοικητικών εκλογών με τις ευρωεκλογές και η επάνοδος στο προϊσχύον καθεστώς της τετραετούς θητείας των αυτοδιοικητικών οργάνων.

Η υιοθέτηση του συστήματος της απλής αναλογικής, στοχεύει στην ενίσχυση της ισότητας της ψήφου, την αναλογικότητα και την απλότητα του εκλογικού συστήματος και θα λειτουργήσει με σεβασμό στα τοπικά εκλογικά αποτελέσματα, ενισχύοντας το δημοκρατικό διάλογο, το αίσθημα ευθύνης και την ενεργοποίηση των τοπικών κοινωνιών.

Η διατήρηση της άμεσης εκλογής του Δημάρχου και του Περιφερειάρχη ως επικεφαλής του επιτυχόντος συνδυασμού σε δύο γύρους, στοχεύει στην αποφυγή φαινομένων παραταξιακής ή προσωπικής συναλλαγής, που καταλήγουν στην ανάδειξη προσώπων που δεν έχουν νομιμοποιηθεί για την κατάληψη ενός τόσο σοβαρού δημόσιου αξιώματος από το εκλογικό σώμα. Έτσι, κρίθηκε ότι η μεσολάβηση της επιλογής των εκλογέων, οι οποίοι μάλιστα κατά το δεύτερο γύρο θα γνωρίζουν τη δυναμική που θα έχει ήδη διαμορφωθεί εντός του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, θα αποτρέψει τέτοια φαινόμενα και θα λειτουργήσει προωθητικά για την αποτελεσματική εφαρμογή της απλής αναλογικής.

Με το **Κεφάλαιο Πέμπτο** του **Μέρους Πρώτου** «Σύστημα διακυβέρνησης Δήμων-Κοινοτήτων» (**άρθρα 68-92**) και το **Κεφάλαιο Έκτο** του **Μέρους Πρώτου** «Σύστημα διακυβέρνησης Περιφερειών» (**άρθρα 93-107**), το σύστημα διακυβέρνησης των Δήμων και των Περιφερειών, προσαρμόζεται θεσμικά και πολιτικά στην υιοθέτηση της απλής αναλογικής και, επομένως, κατατείνει, μέσω ρυθμίσεων για την ενίσχυση της συλλογικής λειτουργίας των αυτοδιοικητικών οργάνων και της αυξημένης δημοσιότητας των συνεδριάσεων, στη δημοκρατικότερη και πιο συμμετοχική λειτουργία τους. Ταυτόχρονα, εισάγονται δικλείδες, οι οποίες διευκολύνουν τη συζήτηση και τη σύνθεση των απόψεων, αποτρέπουν τον κατακερματισμό των αυτοδιοικητικών δυνάμεων και επιτρέπουν τη διαμόρφωση των αναγκαίων πλειοψηφιών, τουλάχιστον για τα πιο κρίσιμα για την ομαλή λειτουργία των Δήμων και των Περιφερειών, θέματα.

Προϋπόθεση, επομένως, για τη διαφύλαξη της ενότητας των νέων πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων ΟΤΑ και την σταδιακή καλλιέργεια ενιαίας δημοτικής και περιφερειακής ταυτότητας, είναι η ταυτόχρονη αποκατάσταση του αισθήματος εγγύτητας των πολιτών προς τις αυτοδιοικητικές δομές, μέσω της αναβάθμισης του

ρόλου κυρίως των κοινοτήτων, ως θεσμού ενδοδημοτικής αποκέντρωσης, και δευτερευόντως των περιφερειακών ενοτήτων, στο πλαίσιο της ενδοπεριφερειακής αποκέντρωσης.

Η θέσπιση δημοτικών και περιφερειακών επιτροπών διαβούλευσης υπήρξε μία από τις σημαντικές θεσμικές επιλογές του «Καλλικράτη», η οποία ωστόσο έτυχε περιορισμένης αξιοποίησης και εφαρμογής, καθώς η λειτουργία των εν λόγω επιτροπών περιορίστηκε μόνο στην υποχρεωτικότητα της σύγκλησής τους, ενώ το περιεχόμενο των συνεδριάσεών τους παρέμεινε σε μεγάλο βαθμό τυπικό. Με το παρόν σχέδιο νόμου, στο πλαίσιο της ενίσχυσης της δημοκρατίας και της συμμετοχής στους αυτοδιοικητικούς οργανισμούς, αναβαθμίζεται ο θεσμός των δημοτικών και περιφερειακών επιτροπών διαβούλευσης.

Με το **Κεφάλαιο Έβδομο** του **Μέρους Πρώτου** «Εποπτεία ΟΤΑ» (**άρθρα 108-132**), και τις διατάξεις που ρυθμίζουν τη συγκρότηση και τη λειτουργία των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας ΟΤΑ, μεταρρυθμίζονται βασικές πτυχές του συστήματος οργάνωσης και διεξαγωγής της κρατικής εποπτείας επί των ΟΤΑ και των νομικών τους προσώπων.

Το σχέδιο νόμου «Κλεισθένης Ι» λαμβάνει υπόψη τη σημαντική μεταρρύθμιση που πραγματοποίησε ο «Καλλικράτης». Δεδομένης όμως της ελλιπούς και μη αποτελεσματικής λειτουργίας του Ελεγκτή Νομιμότητας, όπως προβλεπόταν στο άρθρο 216 του «Καλλικράτη», το παρόν σχέδιο νόμου στοχεύει στην απεμπλοκή των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων από την εποπτεία επί των ΟΤΑ, έργου που δεν εντάσσεται αρμονικά στη φύση και στο λόγο ίδρυσής τους, και στη σύσταση Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας ΟΤΑ, ως αποκεντρωμένων υπηρεσιών του Υπουργείου Εσωτερικών, με βασική αποστολή την άσκηση του ελέγχου νομιμότητας των πράξεων των δήμων, των περιφερειών και των νομικών προσώπων αυτών, καθώς και του πειθαρχικού ελέγχου των αιρετών.

Σημαντική καινοτομία του παρόντος σχεδίου νόμου είναι ο συντονισμός των ελεγκτικών μηχανισμών του κράτους μέσω της Επιτροπής Συντονισμού και Ελέγχου Εποπτείας ΟΤΑ, προκειμένου να αναβαθμιστεί η ασκούμενη εποπτεία και να

αποφευχθούν ομοειδείς έλεγχοι που μειώνουν την αποτελεσματικότητα της δράσης. Στο πλαίσιο της αύξησης της αποτελεσματικότητας και της παραγωγικότητας του έργου των ελεγκτικών μηχανισμών, το πρόγραμμα «Κλεισθένης Ι», στοχεύει στη μείωση των πράξεων και αποφάσεων που ελέγχονται υποχρεωτικά ως προς τη νομιμότητά τους από τον Επόπτη ΟΤΑ, στο πνεύμα της «επιλογής εμπιστοσύνης» προς την Τοπική Αυτοδιοίκηση και του γενικότερου πλαισίου ελάφρυνσης των υποχρεωτικών προληπτικών ελέγχων των διοικητικών οργάνων από άλλα διοικητικά όργανα, χωρίς όμως εκπτώσεις στην από το Σύνταγμα επιβαλλόμενη κρατική εποπτεία επί των Ο.Τ.Α.

Το **Κεφάλαιο Όγδοο** του **Μέρους Πρώτου** «Ρυθμίσεις για την ενίσχυση των θεσμών συμμετοχής στην Τοπική Αυτοδιοίκηση – Δημοτικό και Περιφερειακό Δημοψήφισμα» (**άρθρα 133-151**) ρυθμίζει ευθέως τη δυνατότητα, το πλαίσιο και τους κανόνες διεξαγωγής, σε δημοτικό και περιφερειακό επίπεδο, δημοψηφισμάτων, που αποτελούν τον κατ’ εξοχήν θεσμό της άμεσης δημοκρατίας. Η πρόβλεψη της δυνατότητας δημοψηφισμάτων, τόσο με απόφαση των αυτοδιοικητικών θεσμών όσο και κατόπιν λαϊκής πρωτοβουλίας, αποτελεί τομή και αναγκαιότητα ταυτόχρονα για το πεδίο της αυτοδιοίκησης, ενός θεσμικού πεδίου, όπου, λόγω της φύσης, των αρμοδιοτήτων και της εγγύτητας προς τον πολίτη, η συμμετοχή και ο κοινωνικός έλεγχος αποτελούν βασικά ζητούμενα. Ενισχύεται έτσι η λαϊκή πρωτοβουλία και κυριαρχία, με στόχο την ενεργή και ουσιώδη συμμετοχή των πολιτών στις τοπικές υποθέσεις και την καλλιέργεια της κοινωνικής και πολιτικής τους συνείδησης, αποσυνδέεται η διενέργεια του δημοψηφίσματος από την έκδοση π.δ. – ρύθμιση η οποία είχε καταστήσει την υφιστάμενη διάταξη ανενεργή - θεσμοθετείται τοπικό δημοψήφισμα, επεκτείνεται ο θεσμός και σε επίπεδο περιφέρειας, διευρύνονται οι περιπτώσεις διεξαγωγής του και καθιερώνονται θεσμικά εχέγγυα ώστε αυτό να αποτελεί μέσο έκφρασης της λαϊκής κυριαρχίας.

Το **Κεφάλαιο Ένατο** του **Μέρους Πρώτου** «Δημοτική και Περιφερειακή Διαμεσολάβηση» (**άρθρα 152-174**) στοχεύει στην αναμόρφωση και μετεξέλιξη του θεσμού του Συμπαραστάτη του Δήμου και της Επιχείρησης και του Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης, ως σημαντικού θεσμού

διαμεσολάβησης, ο οποίος δεν έτυχε της προσδοκώμενης ανταπόκρισης με το προϊσχύον θεσμικό πλαίσιο, σε Δημοτικό και Περιφερειακό Διαμεσολαβητή αντίστοιχα, με βασικές κατευθύνσεις τη θέσπιση ελάχιστων τυπικών προσόντων του Διαμεσολαβητή, την πρόβλεψη περαιτέρω κωλυμάτων και ασυμβίβαστων, τη βελτιστοποίηση της διαδικασίας επιλογής του και την πρόβλεψη μικρότερης πλειοψηφίας για την εκλογή του, την αποτελεσματικότερη οργανωτική δομή του θεσμού, την ενίσχυση της λειτουργικής ανεξαρτησίας του Διαμεσολαβητή, μέσω της σύστασης Αυτοτελούς Γραφείου Δημοτικού/Περιφερειακού Διαμεσολαβητή, και τη σύσταση Εθνικού Συμβουλίου Διαμεσολαβητών.

Με το **Κεφάλαιο Δέκατο** του **Μέρους Πρώτου** «Ρυθμίσεις για την ενίσχυση της αναπτυξιακής δράσης και τη βελτίωση της οικονομικής λειτουργίας των ΟΤΑ» (**άρθρα 175-210**) επιδιώκεται η ενίσχυση της αναπτυξιακής δράσης και η βελτίωση της οικονομικής λειτουργίας των ΟΤΑ α’ και β’ βαθμού, προϋποθέσεις αναγκαίες για τη διαμόρφωση ενός σύγχρονου αποκεντρωτικού αναπτυξιακού μοντέλου.

Με σκοπό την αποκατάσταση του ενιαίου πολιτικού χαρακτήρα του προγραμματισμού και της υλοποίησης έργων, αναπροσαρμόζεται η χρονική διάρκεια των επιχειρησιακών προγραμμάτων σε τέσσερα έτη, ώστε να συμπίπτει με την τετραετή θητεία, ενώ το Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης που καταρτίζεται για το πρώτο έτος, οριστικοποιείται με την κατάρτιση και έγκριση του τετραετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Για την παρακολούθηση του βαθμού υλοποίησης του χωρικού και αναπτυξιακού σχεδιασμού σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο και τη διαμόρφωση συνεκτικών πολιτικών χωρικού και αναπτυξιακού σχεδιασμού σε εθνικό επίπεδο, προτείνεται η συγκρότηση Επιτροπής Παρακολούθησης και Υλοποίησης Χωρικού και Αναπτυξιακού Σχεδιασμού Περιφερειακού και Τοπικού Επιπέδου.

Μέσα από την πρόβλεψη της δυνατότητας συμπράξεων των αυτοδιοικητικών οργανισμών με φορείς όπως η ΜΟΔ και η ΕΕΤΑΑ, με σκοπό την κάλυψη της τεχνικής ανεπάρκειας πολλών ΟΤΑ (ιδίως μικρών δήμων, με ανεπαρκείς τεχνικές υπηρεσίες), τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου σύναψης και εκτέλεσης προγραμματικών συμβάσεων, την πρόβλεψη της δυνατότητας δημιουργίας κοινής Τεχνικής Υπηρεσίας, με συνένωση των δυνάμεων μικρών δήμων της ίδιας περιφερειακής

ενότητας, ακόμα και την αποσαφήνιση του πλαισίου συγκρότησης, στελέχωσης και λειτουργίας των Υπηρεσιών Δόμησης των δήμων, διαμορφώνονται οι προϋποθέσεις αντιμετώπισης αδυναμιών στην εκπλήρωση του αναπτυξιακού ρόλου των αυτοδιοικητικών οργανισμών και στην παροχή υπηρεσιών στους πολίτες. Η επέκταση της δυνατότητας συμμετοχής των ΟΤΑ σε νομικά πρόσωπα αναπτυξιακού χαρακτήρα και η σύσταση νομικών προσώπων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, με αντικείμενο δραστηριότητες του τομέα της ενέργειας, η δυνατότητα απόκτησης πλειοψηφικού ή μειοψηφικού μετοχικού κεφαλαίου εταιρειών κοινής ωφέλειας ή εταιρειών αξιοποίησης και διαχείρισης υποδομών ή εταιρειών εκτέλεσης μεταφορικού έργου, αποτελεί αναγκαία καινοτομία στο πεδίο των νέων αρμοδιοτήτων των ΟΤΑ.

Με τη δυνατότητα αξιοποίησης τοπικών φυσικών πόρων, περιοχών ή εγκαταστάσεων τουριστικής ή αναπτυξιακής αξίας, οι ΟΤΑ α’ και β’ βαθμού, αποκτούν για πρώτη φορά τη δυνατότητα να αναβαθμιστούν σε σημαντικούς τοπικούς και περιφερειακούς αναπτυξιακούς παράγοντες, προς όφελος των τοπικών κοινωνιών και των πολιτών τους.

Για την οικονομική λειτουργία των ΟΤΑ, προωθείται ένα πλέγμα ρυθμίσεων που απλοποιούν, εκσυγχρονίζουν και καθιστούν πιο αποτελεσματικό το πλαίσιο λειτουργίας τους, ελαφρύνουν τα συλλογικά αιρετά όργανα της αυτοδιοίκησης από διαδικαστικού χαρακτήρα τυπικές αρμοδιότητες και δημιουργούν τις προϋποθέσεις ενίσχυσης του πολιτικού και προγραμματικού διαλόγου στα ουσιώδη, ύστερα από αναζήτηση του μέγιστου βαθμού συναινέσεων, ενώ ρυθμίζονται με τρόπο συνεκτικό και αποτελεσματικό τα ζητήματα που σχετίζονται με το ενιαίο ανταποδοτικό τέλος καθαριότητας και φωτισμού, τους προϋπολογισμούς και τα ετήσια τεχνικά προγράμματα των ΟΤΑ.

Η λειτουργία δε βάσης δεδομένων στο Υπουργείο Εσωτερικών με τίτλο «Καταγραφή Ακίνητης Περιουσίας Ο.Τ.Α.», στην οποία οι Περιφέρειες, οι Δήμοι και τα νομικά τους πρόσωπα δημοσίου δικαίου υποχρεούνται να καταχωρούν όλα τα στοιχεία των ακινήτων τους, καθώς και τις μεταβολές αυτών, αποτελεί σημαντικό βήμα και κρίνεται αναγκαία, προκειμένου να αξιοποιηθεί με το βέλτιστο τρόπο η ακίνητη περιουσία των ΟΤΑ, ενώ παρέχεται η δυνατότητα στην κεντρική διοίκηση, έχοντας

γνώση, να συνδράμει την τοπική αυτοδιοίκηση στο σχεδιασμό της πολιτικής και των δράσεών της.

Σε κάθε περίπτωση, μέριμνα του προγράμματος «Κλεισθένης Ι» είναι η ουσιαστική αναμόρφωση του περιεχομένου και των διαδικασιών άσκησης οικονομικής πολιτικής των ΟΤΑ, με παράλληλη διαμόρφωση θεσμικών εγγυήσεων για την ανάπτυξη της συλλογικής ευθύνης και την αποτύπωση του εκάστοτε βαθμού πολιτικής ωριμότητας στις σχετικές αποφάσεις.

Στο **Κεφάλαιο Ενδέκατο** του **Μέρους Πρώτου** «Σχεδιασμός και Οργάνωση της διαδικασίας ανακαθορισμού αρμοδιοτήτων και διαδικασιών Τοπικής Αυτοδιοίκησης – Αποκεντρωμένων Διοικήσεων – Κεντρικής Διοίκησης» (**άρθρα 211-212**) οργανώνεται νομοθετικά ο προγραμματισμός της διαδικασίας ουσιαστικού ανακαθορισμού αρμοδιοτήτων και διαδικασιών μεταξύ των τριών επιπέδων διοίκησης, λαμβάνοντας υπόψη το εύρος του κατακερματισμού αρμοδιοτήτων και τις οριζόντιες αλληλεπικαλύψεις σε όλα τα επίπεδα της διοίκησης και υπό το πρίσμα ότι μία απλή ανακατανομή δημόσιας εξουσίας, δεν μπορεί να σηματοδοτήσει ουσιώδεις μεταβολές στην ασκούμενη διοίκηση, εάν δεν συνοδεύεται από πλήρως οριοθετημένες κατατάξεις, αποσαφήνιση του ρόλου κάθε επιπέδου της διοίκησης και παραχώρηση σε καθένα από αυτά ενός πλήρους και καθαρού πεδίου οργάνωσης και χειρισμού των αντίστοιχων τομέων δημόσιας πολιτικής. Η διαδικασία αυτή εναρμονίζεται με την πορεία υλοποίησης της προγραμματικής συμφωνίας μεταξύ Υπουργείου Εσωτερικών – ΚΕΔΕ – ΕΝΠΕ για την «Αναδιοργάνωση και διοικητική μεταρρύθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ και Β΄ Βαθμού – Απλούστευση και προτυποποίηση διαδικασιών λειτουργίας ΟΤΑ Α΄ και Β΄ βαθμού – Πιλοτική λειτουργία» και θα ολοκληρωθεί με την προτυποποίηση και την ψηφιοποίηση εγγράφων και διαδικασιών.

Τέλος, με τις διατάξεις του ίδιου κεφαλαίου, προβλέπεται η σύσταση Μόνιμης Επιτροπής Ελέγχου Αρμοδιοτήτων Τοπικής Αυτοδιοίκησης στο Υπουργείο Εσωτερικών, με τη συμμετοχή εκπροσώπων και των δύο βαθμών τοπικής αυτοδιοίκησης, που θα διατυπώνει γνώμη για κάθε σχετικό νομοθέτημα, με επιδίωξη ύπαρξης ενός διαρκούς πεδίου διαβούλευσης κράτους - τοπικής αυτοδιοίκησης για

όλα τα θέματα που άπτονται της κατανομής και προσδιορισμού των θεσμικών τους ρόλων.

Στο **Κεφάλαιο Δωδέκατο** του **Μέρους Πρώτου** «Λοιπές διατάξεις σχετικές με την Τοπική Αυτοδιοίκηση» (**άρθρα 213-224**) επιδιώκεται επικαιροποίηση, τροποποίηση ή εισαγωγή ρυθμίσεων για επιμέρους θέματα που αφορούν στο προσωπικό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, και ειδικότερα στους προϊστάμενους, τις τοποθετήσεις και μετακινήσεις υπαλλήλων, τους ειδικούς σύμβουλους, τους επιστημονικούς-ειδικούς συνεργάτες, τους δικηγόρους. Ρυθμίζονται επίσης ειδικότερα θέματα των ΟΤΑ σχετικά με τη λύση επιχειρήσεων, την απαλλαγή από καταβολή δημοτικών τελών για μη χρησιμοποιούμενα και μη ηλεκτροδοτούμενα ακίνητα, επεκτείνεται η εφαρμογή των ρυθμίσεων του άρθρου 99 του ν. 4483/2017.

Με το **Μέρος Δεύτερο** του προτεινόμενου σχεδίου νόμου (**άρθρα 225 - 247**), υπό τον τίτλο «Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας και λειτουργίας των Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦΟΣΔΑ) της χώρας», αντιμετωπίζεται το πρόβλημα της διαχείρισης των στερεών αποβλήτων, με τη διαμόρφωση ενός θεσμικού πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων, πλήρως εναρμονισμένου με το κοινοτικό και συνταγματικό περιβαλλοντικό κεκτημένο, που αποβλέπει στην πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων, στη μείωση της παραγωγής, στην εκ νέου εισαγωγή τους στον κύκλο των προϊόντων και σε μία περιβαλλοντικά ενδεδειγμένη διαχείριση, που αφενός θα καλύπτει το σύνολο της χώρας, βασιζόμενη σε ένα συνολικό σχεδιασμό, και αφετέρου θα συμβάλλει στην εξοικονόμηση φυσικών πόρων και στην προστασία της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος.

Ενισχύεται η πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση μέσα από την αναδιοργάνωση των φορέων της, δηλαδή των ΦΟΔΣΑ, και αποσαφηνίζονται και κωδικοποιούνται οι αρμοδιότητες τόσο των ΦΟΣΔΑ όσο και των ίδιων των Δήμων, προκειμένου να αντιμετωπισθούν οι πολύπλευρες νομικές και πρακτικές δυσχέρειες, ως αποτέλεσμα της πολυδιάσπασης της ισχύουσας, σήμερα, νομοθεσίας.

Καταργείται η υποχρέωση συγχώνευσης των ΦΟΔΣΑ σε ένα και μόνον περιφερειακό φορέα ανά Περιφέρεια και δίνεται η δυνατότητα στους ΟΤΑ α’ βαθμού να συστήνουν από έναν έως τρεις ΦΟΔΣΑ, με τη μορφή συνδέσμου ή με τη μορφή επιχείρησης των ΟΤΑ, στη βάση συγκεκριμένων πλέον τεχνικών κριτηρίων, τα οποία εγγυώνται την ολοκλήρωση της διαχείρισης εντός των διοικητικών ορίων ευθύνης καθενός ΦΟΔΣΑ, σύμφωνα με τα εγκεκριμένα Περιφερειακά Σχέδια Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ).

Επιδιώκεται μία περιβαλλοντικά ενδεδειγμένη διαχείριση των στερεών αποβλήτων, τόσο στους ηπειρωτικούς δήμους, όσο και στα νησιά, που θα καλύπτει δηλαδή το σύνολο της χώρας.

Ενισχύεται η ανακύκλωση, η εξοικονόμηση φυσικών πόρων και η προστασία της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος.

Επιχειρείται η αποσαφήνιση και κωδικοποίηση των αρμοδιοτήτων τόσο των ΦΟΣΔΑ όσο και των ίδιων των Δήμων, προκειμένου να αντιμετωπισθούν οι πολύπλευρες νομικές και πρακτικές δυσχέρειες, ως αποτέλεσμα της πολυδιάσπασης της ισχύουσας, σήμερα, νομοθεσίας, τελούν δε σε πλήρη εναρμόνιση με την κοινοτική αρχή της εγγύτητας και το κοινοτικό περιβαλλοντικό κεκτημένο.

Ενισχύονται τα περιβαλλοντικά έργα και οι συναφείς δράσεις, μέσω της θέσπισης καταβολής αντισταθμιστικού τέλους από τους ΦΟΔΣΑ υπέρ των Δήμων που φιλοξενούν, ή επιβαρύνονται από τη λειτουργία εγκαταστάσεων μηχανικής - βιολογικής επεξεργασίας αποβλήτων και χώρων υγειονομικής ταφής, με σκοπό να διατίθεται από αυτούς αποκλειστικά σε περιβαλλοντικά έργα και δράσεις.

Λαμβάνονται μέτρα ώστε να ενισχυθεί η μέριμνα των δήμων για θέματα που αφορούν στην καθαριότητα όλων των κοινόχρηστων χώρων, στην αποκομιδή και διαχείριση των αποβλήτων, στην κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση συστημάτων αποχέτευσης και βιολογικού καθαρισμού, καθώς και στην ανάληψη προληπτικών και κατασταλτικών μέτρων για την προστασία των κοινόχρηστων χώρων και ιδιαίτερα των χώρων διάθεσης απορριμμάτων από εκδήλωση πυρκαγιάς, σύμφωνα με την κείμενη σχετική νομοθεσία. Επίσης, θεσμοθετείται η υποχρέωση των δήμων να εκπονούν και να υλοποιούν Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΤΣΔΑ), το οποίο θα υποδεικνύει τις ενδεδειγμένες λύσεις για την διαχείριση των αποβλήτων.

Με το **Μέρος Τρίτο** του προτεινόμενου σχεδίου νόμου (**άρθρο 248**), υπό τον τίτλο «Διατάξεις για την αποτελεσματικότερη, ταχύτερη και ενιαία άσκηση των αρμοδιοτήτων σχετικών με την απονομή ιθαγένειας και την πολιτογράφηση» επαναφέρονται οι σχετικές με την ιθαγένεια αρμοδιότητες στην κεντρική διοίκηση, για λόγους γενικότερου δημοσίου συμφέροντος.

Αντιμετωπίζεται έτσι το πρόβλημα της συμφόρησης των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων με υποθέσεις ιθαγένειας. Επίσης, αποφεύγεται η έκδοση αντιφατικών

αποφάσεων με ελλιπή ή και εσφαλμένη αιτιολογία ή και εσφαλμένη ερμηνεία των κανόνων δικαίου από τα μέχρι στιγμής αρμόδια όργανα της Διοίκησης και η κατ' επέκταση προσφυγή κατά αυτών στη δικαιοσύνη και εξαλείφονται περιστατικά ανισότιμης μεταχείρισης των ενδιαφερόμενων.

Επιπροσθέτως, γίνεται προσπάθεια εξάλειψης της σύγχυσης που δημιουργείται στους επιθυμούντες να αποκτήσουν ή να διαπιστώσουν την ελληνική τους ιθαγένεια, η οποία μέχρι σήμερα προκαλείται από το πλήθος των υπηρεσιών στις οποίες πρέπει να απευθύνονται για την απόκτησή της, ώστε να επέλθει μείωση διοικητικού κόστους, επιτάχυνση χρονοβόρων διαδικασιών και αποτελεσματικότερη άσκηση εποπτείας.

Με το **Μέρος Τρίτο** του προτεινόμενου σχεδίου νόμου επιδιώκεται η μεταφορά αρμοδιοτήτων ιθαγένειας από τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις στην κεντρική διοίκηση, ώστε αυτές να μπορούν να ασκηθούν αποτελεσματικότερα από την Ειδική Γραμματεία Ιθαγένειας του Υπουργείου Εσωτερικών.

Επιδιώκεται η εναρμόνιση των διαδικασιών μεταξύ τους μέσω της τυποποίησής τους, της πλήρους διασαφήνισης του θεσμικού πλαισίου και η άσκηση των αρμοδιοτήτων με ενιαία σε όλη την Επικράτεια κριτήρια.

Επιχειρείται η αναβάθμιση, ο εκσυγχρονισμός και ο εξορθολογισμός των υπηρεσιών απονομής ιθαγένειας της Δημόσιας Διοίκησης της χώρας μας μέσω της απλοποίησης των σχετικών διαδικασιών.

Επιταχύνονται οι διαδικασίες, δεδομένου ότι πλέον θα αποτελούν Περιφερειακές Διευθύνσεις υπαγόμενες απευθείας στην Ειδική Γραμματεία Ιθαγένειας του Υπουργείου Εσωτερικών, γεγονός το οποίο εξυπηρετεί αφενός τη δυνατότητα καλύτερου συντονισμού μεταξύ των υπηρεσιών αφετέρου την άσκηση αποτελεσματικότερης εποπτείας.

1.3. Αναφέρατε αναλυτικά τις κοινωνικές και οικονομικές ομάδες που επηρεάζει άμεσα και αυτές που επηρεάζει έμμεσα η αξιολογούμενη ρύθμιση και προσδιορίστε τον λόγο της επιρροής.

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις επιφέρουν άμεσες και έμμεσες συνέπειες στο σύνολο των πολιτών που διαβιούν και δραστηριοποιούνται στις τοπικές κοινωνίες. Κυρίως οι ρυθμίσεις που αφορούν το σύστημα διακυβέρνησης Δήμων και Περιφερειών, την ενίσχυση των θεσμών συμμετοχής στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, τη Δημοτική και Περιφερειακή διαμεσολάβηση και την ενίσχυση της αναπτυξιακής δράσης και της οικονομικής λειτουργίας των ΟΤΑ, επιφέρουν αξιόλογες βελτιώσεις στη σχέση του πολίτη με τους τοπικούς φορείς έκφρασης της δημόσιας εξουσίας, μέσω της διασφάλισης της άσκησης αρμοδιοτήτων των φορέων τοπικής αυτοδιοίκησης προς όφελος των πολιτών τους, με όρους εγγύτητας, διαφάνειας, δημοκρατίας, συμμετοχικότητας, πλήρους αντιπροσώπευσης, ταχύτερης και αποτελεσματικότερης διενέργειας διαδικασιών και συλλογικών ενεργειών.

Η κατάταξη των δήμων σε έξι κατηγορίες, συγκεκριμένα, σε α) Δήμους Μητροπολιτικών Κέντρων, β) Μεγάλους Ηπειρωτικούς Δήμους και Πρωτεύουσες Νομών, γ) Μεσαίους Ηπειρωτικούς Δήμους, δ) Μικρούς Ηπειρωτικούς και Μικρούς Ορεινούς Δήμους, ε) Μεγάλους και Μεσαίους Νησιωτικούς Δήμους και στ) Μικρούς Νησιωτικούς Δήμους σε καμία περίπτωση δεν εισάγει διαφορετικές «ταχύτητες» δήμων, αλλά θέτει τις βάσεις για μια πιο δίκαιη διοικητική και δημοσιονομική μεταχείριση των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ, η οποία θα λαμβάνει υπόψη τις ιδιαίτερες δυνατότητες και, κυρίως, τις ιδιαίτερες ανάγκες των δήμων, με βάση τα ανωτέρω διακριτά χαρακτηριστικά τους προκειμένου να εξυπηρετηθούν ειδικότερες λειτουργικές, οικονομικές και αναπτυξιακές ανάγκες των δήμων, ως φορέων εξυπηρέτησης των αναγκών των πολιτών .

Ωφελείται επίσης το σύνολο των πολιτών, με την αναλογικότερη και ισότιμη εκπροσώπηση μέσω της θέσπισης της απλής αναλογικής, ενώ παράλληλα διευρύνεται η συμμετοχή στον κοινωνικό διάλογο, μέσω του δημοψηφίσματος και αναβαθμίζεται η σχέση με την τοπική αυτοδιοίκηση και τις υπηρεσίες της, μέσω της

δημοτικής και περιφερειακής διαμεσολάβησης. Οι πολίτες αποκτούν αίσθημα εγγύτητας προς τις αυτοδιοικητικές δομές, μέσω της αναβάθμισης του ρόλου των κοινοτήτων και του θεσμού δημοτικών και περιφερειακών επιτροπών διαβούλευσης και της ενίσχυσης της συμμετοχή στους αυτοδιοικητικούς οργανισμούς, ενώ ενισχύεται η κοινωνική και πολιτική τους συνείδηση και η λαϊκή πρωτοβουλία, μέσω των δημοψηφισμάτων.

Η ενίσχυση της αναπτυξιακής δράσης των ΟΤΑ και η συμμετοχή τους σε νομικά πρόσωπα αναπτυξιακού χαρακτήρα, επηρεάζει μια πληθώρα οικονομικών φορέων που δραστηριοποιούνται στην τοπική κοινωνία και κατ' επέκταση σχετιζόμενων με αυτές ομάδων. Το εισαγόμενο πλέγμα διατάξεων δημιουργεί τον θεσμικό χώρο για την συμβολή της Αυτοδιοίκησης στην συγκρότηση των όρων για τον συσχετισμό της ενδογενούς τοπικής ανάπτυξης με την ικανοποίηση των κοινωνικών αναγκών στην τοπική κλίμακα, την ενίσχυση και διεύρυνση τοπικών παραγωγικών και εργασιακών εξειδικεύσεων την χωρική συνοχή, τη περιβαλλοντική βιωσιμότητα, τη προστασία δικαιωμάτων.
Οι νέες δε δυνατότητες μορφών και πεδίων συνεργασίας μεταξύ διαφορετικών αυτοδιοικητικών και δημόσιων φορέων ανταποκρίνονται στην πολύμορφη και δυναμική εναλλακτική Ευρωπαϊκή εμπειρία.

Οι διατάξεις του σχεδίου νόμου, διαμορφώνουν ένα πλέγμα συνεπειών που επηρεάζει την κοινωνία στο σύνολό της, δεδομένου ότι οι ρυθμιστικές, διανεμητικές, αναδιανεμητικές και αναπτυξιακές αρμοδιότητες των ΟΤΑ, σχετίζονται με τη γενικότερη οικονομική, κοινωνική και πολιτική ζωή των πολιτών ως μονάδων και ως συνόλου τοπικής δράσης.

Επομένως, οι ρυθμίσεις του Πρώτου Μέρους επιφέρουν σημαντικές άμεσες και έμμεσες συνέπειες στο σύνολο της κοινωνίας καθώς τίθενται οι βάσεις για μία γενικευμένη αναγνώριση της διαφορετικότητας και διακριτότητας των δήμων της χώρας, με βάση, όχι μόνο τα γεωμορφολογικά τους χαρακτηριστικά, αλλά μία σειρά επί μέρους κριτηρίων, ενώ προσδιορίζονται οι τομείς και τα πεδία στα οποία θα πρέπει να εντοπιστεί το κανονιστικό αντίκρισμα μιας τέτοιας διαφοροποίησης,

θέτοντας τις βάσεις για μια πιο δίκαιη διοικητική και δημοσιονομική μεταχείριση των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ.

Με τις διατάξεις του Δευτέρου Μέρους, επιχειρείται να διαμορφωθεί ένα θεσμικό πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας των Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων, πλήρως εναρμονισμένο με το κοινοτικό και συνταγματικό περιβαλλοντικό κεκτημένο, το οποίο αποβλέπει σαφώς στην πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων, στη μείωση της παραγωγής, στην εκ νέου εισαγωγή τους στον κύκλο των προϊόντων και σε μία, εν γένει, περιβαλλοντικά ενδεδειγμένη, διαχείριση που αφενός θα καλύπτει το σύνολο της χώρας, στηριζόμενη σε ένα συνολικό σχεδιασμό, και αφετέρου θα συμβάλλει στην εξοικονόμηση φυσικών πόρων και στην προστασία της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος. Ειδικότερα, οι Δήμοι δύνανται να επιλέξουν μεταξύ της νομικής μορφής του συνδέσμου και της νομικής μορφής της επιχείρησης των ΟΤΑ με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας. Ανεξαρτήτως δε της νομικής μορφής που επιλέγεται από την πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση, οι ΦΟΔΣΑ έχουν κοινωφελή και μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα και λειτουργούν χάριν του δημοσίου συμφέροντος.

Με το Μέρος Τρίτο του προτεινόμενου σχεδίου νόμου υλοποιείται η αποστολή του Υπουργείου Εσωτερικών για σχεδιασμό και πραγμάτωση δημόσιων πολιτικών εθνικής εμβέλειας, στις οποίες περιλαμβάνεται η κτήση ή μη της ελληνικής ιθαγένειας, τομέας κατεξοχήν σημαντικός για το δημόσιο συμφέρον, με σοβαρές επιπτώσεις για το κράτος και τη λειτουργία του πολιτεύματος, αφού σχετίζεται με το εκλογικό σώμα αλλά και με μια σειρά μείζονος σημασίας δικαιώματα όπως αυτά του εκλέγειν και εκλέγεσθαι, του διορισμού στο δημόσιο, της διπλωματικής προστασίας κλπ.

1.4. Ποιες είναι οι ενδεχόμενες συνέπειες εάν δεν πραγματοποιηθεί η προτεινόμενη ρύθμιση;

Πρέπει να αναγνωριστεί ότι το πρόγραμμα «Καλλικράτης» έθεσε, σε μεγάλο βαθμό, τις βάσεις και διαμόρφωσε εν μέρει τις διοικητικές και οργανωτικές προϋποθέσεις, προκειμένου να καταστεί, όντως, δυνατή η συγκρότηση ισχυρότερων τοπικών και περιφερειακών επιχειρησιακών μονάδων και, όπως ο ίδιος ο νομοθέτης του ν.3852/2010 προδιαγράφει, να προετοιμαστούν οι «θεσμικές υποδοχές» ενός τοπικού και περιφερειακού διοικητικού μοντέλου, που θα μπορεί να αποτελέσει αντίβαρο ή αντιπαράδειγμα απέναντι σε ένα συγκεντρωτικό κεντρικό κράτος. Παρ' όλα αυτά, δεν μπορεί να παραγνωριστεί ή να υποτιμηθεί το γεγονός ότι το πρόγραμμα «Καλλικράτης» επρόκειτο να δοκιμαστεί υπό συνθήκες πρωτοφανούς, για τα δεδομένα της μεταπολίτευσης, οικονομικής κρίσης, που προκάλεσε -και συνάμα ανατροφοδοτήθηκε από- μια άνευ προηγουμένου δημοσιονομική προσαρμογή. Αξιοποιώντας την εμπειρία μίας δεκαετούς σχεδόν εφαρμογής του ν.3852/2010 και προϊόν μακράς και εκτεταμένης διαβούλευσης, το παρόν σχέδιο νόμου επαναξιολογεί βασικές παραδοχές του προγράμματος «Καλλικράτης» και, χωρίς να αποδομεί σημαντικές και ώριμες πλέον, μεταρρυθμιστικές παρεμβάσεις του (χωρίς, με άλλες λέξεις, να αναιρεί τη «νέα αρχιτεκτονική» της αυτοδιοίκησης), επιχειρεί να καλύψει ένα σοβαρό έλλειμμα που χαρακτήρισε την εκτεταμένη διοικητική και οργανωτική ανασυγκρότηση της προηγούμενης μεταρρύθμισης, διαμορφώνοντας όρους δημοκρατικότερης συγκρότησης και λειτουργίας των αυτοδιοικητικών θεσμών, αναλογικότερης εκπροσώπησης, τόσο του εκλογικού σώματος και των αυτοδιοικητικών δυνάμεων όσο και των τοπικών κοινωνιών που συνθέτουν τους οργανισμούς και των δύο βαθμών αυτοδιοίκησης, αλλά και διευρύνοντας τη συμμετοχή και τον κοινωνικό έλεγχο σε όλα τα επίπεδα της οργάνωσης και της λειτουργίας τους. Παράλληλα, το προτεινόμενο νομοσχέδιο επιχειρεί συγκεκριμένες τομές σε καίρια πεδία εντοπισμού παραγόντων περιοριστικών ή ανασταλτικών της διοικητικής, οικονομικής και λειτουργικής αυτοτέλειας των ΟΤΑ, αναμετράται με καταγεγραμμένες και υπαρκτές λειτουργικές αδυναμίες των αυτοδιοικητικών οργανισμών, που σχετίζονται είτε με την αντικειμενική υστέρηση αυτών σε οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους (ιδίως σε ό,τι αφορά μικρούς δήμους της περιφέρειας) είτε με διαπιστωμένες πια αστοχίες του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου και ανοίγει το δρόμο για την αυτοδιοίκηση σε νέα πεδία αναπτυξιακής δράσης, όχι με όρους ενός παράλληλου και ανταγωνιστικού

προς τον ιδιωτικό τομέα πεδίου «επιχειρείν», αλλά με στόχο την προστασία δημόσιων αγαθών και την αξιοποίηση τοπικών πόρων, σε όφελος και για λογαριασμό των ίδιων των τοπικών κοινωνιών.

Συνεπώς, οι προτεινόμενες ρυθμίσεις κρίνονται απαραίτητες, προκειμένου να μην επιταθεί το σοβαρό έλλειμμα που χαρακτήρισε την προηγούμενη διοικητική και οργανωτική μεταρρύθμιση .

Μη εφαρμογή των προτεινόμενων διατάξεων του **Δεύτερου Μέρους** θα έχει ως αποτέλεσμα τη μη διαμόρφωση θεσμικού πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων, πλήρως εναρμονισμένου με το κοινοτικό και συνταγματικό περιβαλλοντικό κεκτημένο και αποβλέποντος σαφώς στην πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων, στη μείωση της παραγωγής, στην εκ νέου εισαγωγή τους στον κύκλο των προϊόντων και σε μία, εν γένει, περιβαλλοντικά ενδεδειγμένη, διαχείριση που αφενός θα καλύπτει το σύνολο της χώρας, ενταγμένη σε ένα συνολικό σχεδιασμό, και αφετέρου θα συμβάλλει στην εξοικονόμηση φυσικών πόρων και στην προστασία της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος.

Η εφαρμογή των προτεινόμενων διατάξεων του **Τρίτου Μέρους, που** θα έχει ως αποτέλεσμα τη μεταφορά των αρμοδιοτήτων της ιθαγένειας από τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις στο Υπουργείο Εσωτερικών, θεωρείται αναγκαία, για λόγους δημοσίου συμφέροντος, συνδεόμενους ιδίως με την μεταβολή κρίσιμων για τον καθορισμό του αρμόδιου οργάνου δεδομένων.

2. Καταλληλότητα

2.1. Αναφέρατε, εάν υπάρχουν, προηγούμενες προσπάθειες αντιμετώπισης του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος στην Ελλάδα και περιγράψτε αναλυτικά τα επιτυχή και τα προβληματικά σημεία των προσπαθειών αυτών.

Προηγούμενη μεταρρυθμιστική προσπάθεια αποτελεί ο ν.3852/2010 (Πρόγραμμα «Καλλικράτης»). Κεντρική προγραμματική του στόχευση, που διατρέχει οριζόντια τις βασικές δικαιοπολιτικές του επιλογές και νοηματοδοτεί τις περισσότερες από τις διοικητικές και οργανωτικές του τομές, ήταν αναμφίβολα η δημιουργία νέων,

λιγότερων σε αριθμό και μεγαλύτερων σε μέγεθος Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με στόχο τη συγκρότηση ισχυρότερων τοπικών διοικητικών, επιχειρησιακών και διαχειριστικών μονάδων, ικανών να αναλάβουν την τοπική διεκπεραίωση αρμοδιοτήτων που συνιστούν αποστολή του κράτους. Με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου, επιχειρείται η μετάβαση από την οργανωτική ανασυγκρότηση, στην εμβάθυνση της δημοκρατίας, την ενίσχυση της αντιπροσωπευτικότητας και τη διεύρυνση της συμμετοχής .

Αναφορικά με το Μέρος Δεύτερο, για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων, ήδη από το 1986, έχει εισαχθεί σειρά νομοθετημάτων στην ελληνική έννομη τάξη, με κύριο θεσμικό εργαλείο τον ν.1650/1986 για την προστασία του περιβάλλοντος και με πιο πρόσφατο τον ν.4042/2012, που ενσωμάτωσε την Κοινοτική Οδηγία 2008/98/ΕΚ και αποσαφήνισε τις «απαιτήσεις» περί του κύκλου διαχείρισης των αποβλήτων. Στο πλαίσιο, μάλιστα, του τελευταίου, θεσμοθετήθηκε το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ), ήτοι το πλήρες κανονιστικό πλαίσιο για την προώθηση ενός εναλλακτικού μοντέλου διαχείρισης των αποβλήτων, με βασικό, μεταξύ άλλων, άξονα την αποκέντρωση των δράσεων στο επίπεδο της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης, την ενθάρρυνση και των μικρής κλίμακας μονάδων επεξεργασίας και την ποιοτική και ποσοτική ενίσχυση της ανακύκλωσης.

2.3.Απαριθμήστε αναλυτικά τα διατάγματα και τις κανονιστικές πράξεις που πρέπει να εκδοθούν, προκειμένου να εφαρμοστεί πλήρως η αξιολογούμενη ρύθμιση και περιγράψτε για κάθε μία από αυτές τυχόν θέματα που πρέπει να προσεχθούν κατά την εφαρμογή της.

Προκειμένου να εφαρμοστεί πλήρως η αξιολογούμενη ρύθμιση πρέπει να εκδοθούν τα Προεδρικά Διατάγματα που αναφέροντα στα άρθρα 18 και 112 του νομοσχεδίου.

Επιπλέον, πρέπει να εκδοθούν οι Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις που αναφέρονται στα άρθρα:14, 16, 17, 51, 131, 151, 175, 176, 177, 178, 181, 184, 186, 187, 188, 189, 190, 193, 195, 197, 198, 199, 202, 211, 214, 225, 243, 245 & 248.

Επίσης, πρέπει να εκδοθούν οι Υπουργικές Αποφάσεις που αναφέρονται στα άρθρα:2, 48, 74, 80, 81, 100, 110, 112, 114, 115, 117, 119, 120, 124, 130, 132, 160, 161, 162, 183, 208, 212, 239, 249 & 253.

3. Συνέπειες στην Οικονομία

3.1. Αναφέρατε αναλυτικά ποιες κατηγορίες επιχειρήσεων αφορά η αξιολογούμενη ρύθμιση.

Η πρόβλεψη της θεσμικής δυνατότητας και η παροχή των απαραίτητων εργαλείων στην αυτοδιοίκηση να δραστηριοποιηθεί, όχι ως επιχειρηματίας ούτε -πολύ λιγότερο- ως συμπράττων με την επιχειρηματικότητα παράγοντας, αλλά ως δημοκρατικά νομιμοποιημένος φορέας και ως πόλος τοπικής ανάπτυξης σε όφελος της κοινωνίας, θα αποτελέσει, υπό προϋποθέσεις, παράγοντα προστασίας δημόσιων αγαθών και ανάσχεσης της προϊούσας συρρίκνωσης του δημόσιου χώρου έναντι μιας απορρυθμισμένης και μη ωφέλιμης κοινωνικά επιχειρηματικότητας. Εξαλείφεται ο λειτουργικός αποκλεισμός της αυτοδιοίκησης από πεδία δραστηριότητας στα οποία θα έπρεπε να μπορεί να δραστηριοποιηθεί, προς όφελος του δημοσίου συμφέροντος και της προστασίας και της ανάπτυξης ωφέλιμης κοινωνικά επιχειρηματικότητας.

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις, αφορούν το σύνολο των ΟΤΑ α’ και β’ βαθμού της χώρας, αναβαθμίζοντας το έργο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και της συνεργασίας της με τις τοπικές αγορές, συμβάλλοντας στην επιτάχυνση των σχετικών διοικητικών διαδικασιών προς όφελος των τοπικών οικονομικών φορέων και των τοπικών κοινωνιών.

Παράλληλα, το προτεινόμενο νομοσχέδιο επιχειρεί συγκεκριμένες τομές σε καίρια πεδία εντοπισμού παραγόντων περιοριστικών ή ανασταλτικών της οικονομικής αυτοτέλειας των ΟΤΑ και ανοίγει το δρόμο για την αυτοδιοίκηση σε νέα πεδία αναπτυξιακής δράσης, όχι με όρους ενός παράλληλου και ανταγωνιστικού προς τον ιδιωτικό τομέα πεδίου «επιχειρείν», αλλά με στόχο την προστασία δημόσιων αγαθών και την αξιοποίηση τοπικών πόρων, σε όφελος και για λογαριασμό των ίδιων των τοπικών κοινωνιών.

Αφορά επομένως, ενδεικτικά, σε νομικά πρόσωπα αναπτυξιακού χαρακτήρα, νομικά πρόσωπα με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών κοινής ωφέλειας ή την αξιοποίηση δημόσιων αγαθών, καθώς και δημοτικές μονομετοχικές Α.Ε.

Οι προτεινόμενες διατάξεις του Δεύτερου Μέρους αφορούν στους Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦΟΔΣΑ), οι οποίοι, είτε ως νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου με τη μορφή συνδέσμου, είτε ως επιχειρήσεις ΟΤΑ με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας, έχουν κοινωφελή και μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα, ανεξαρτήτως νομικής μορφής και λειτουργούν χάριν του δημοσίου συμφέροντος.

3.2. Αναφέρατε αναλυτικά την επίδραση της αξιολογούμενης ρύθμισης στη δομή της αγοράς.

Οι ρυθμίσεις του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, επιδρούν ειδικότερα στη δομή των παρεχόμενων δημοτικών και περιφερειακών υπηρεσιών, αλλά και γενικότερα στη δομή της τοπικής οικονομίας και αγοράς, με προσπάθεια στρατηγικής διασύνδεσης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με τους φορείς της συμβατικής επιχειρηματικότητας και της κοινωνικής οικονομίας.

3.3. Μετρήστε το κόστος εγκατάστασης για νέες επιχειρήσεις πριν και μετά την αξιολογούμενη ρύθμιση, με την χρήση του «τυποποιημένου μοντέλου κόστους».

-

3.4. Αναφέρατε αναλυτικά την επίδραση της προτεινόμενης ρύθμισης στις λειτουργίες της παραγωγής και του μάρκετινγκ των επιχειρήσεων.

-

3.5. Αναφέρατε αναλυτικά και αιτιολογήστε την επίδραση της αξιολογούμενης ρύθμισης στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων.

Η αξιολογούμενη ρύθμιση συμβάλει στην ενίσχυση και διεύρυνση τοπικών παραγωγικών δυνάμεων και στην περιβαλλοντική βιωσιμότητα.

Οι νέες δυνατότητες μορφών και πεδίων συνεργασίας μεταξύ ΟΤΑ και παραγωγικών επιχειρήσεων, προσδίδει μια δυναμική στην επιχειρησιακή εξέλιξη των τοπικών κοινωνιών και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας.

Οι προβλεπόμενες δυνατότητες στο πεδίο της ενέργειας και ειδικότερα σε δραστηριότητες παραγωγής, αποθήκευσης, ιδιοκατανάλωσης ή πώλησης - προμήθειας και διανομής ενεργειακών προϊόντων και υπηρεσιών καθώς και παρεμβάσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης, συμβάλλει στην ανάπτυξη ενεργειακών κοινοτήτων και στην ανάπτυξη ανταγωνιστικού προφίλ στις επιχειρήσεις ενέργειας.

Η αξιοποίηση των νέων δυνατοτήτων από τους ΟΤΑ, διαμορφώνει νέους όρους συμμετοχής εταιρειών με κοινωνικό πρόσημο στο υπό μετασχηματισμό τοπίο της αγοράς ενέργειας.

Η ενίσχυση της αποκεντρωμένης παραγωγής και της αυτοπαραγωγής, δεν δημιουργεί μόνον άμεσα οφέλη για τις τοπικές κοινωνίες, αλλά, αποκλιμακώνοντας τις απαιτήσεις μεγέθους των ενεργειακών επενδύσεων, περιορίζει τις εντάσεις από ιδιοτελείς κερδοσκοπικούς ανταγωνισμούς στην εξέλιξη του μετασχηματισμού της αγοράς ενέργειας.

Η προβλεπόμενη δυνατότητα απόκτησης μετοχικού κεφαλαίου εταιρειών κοινής ωφέλειας ή εταιρειών αξιοποίησης και διαχείρισης υποδομών ή εταιρειών εκτέλεσης μεταφορικού έργου, συμβάλλει στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στις τοπικές κοινωνίες, παρέχοντας μεγαλύτερες ευκαιρίες για την οικονομική και επαγγελματική δραστηριοποίηση των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε αυτές.

Με την προβλεπόμενη δυνατότητα αξιοποίησης τοπικών φυσικών πόρων, περιοχών και εγκαταστάσεων σημαντικής τουριστικής ή αναπτυξιακής αξίας, οι ΟΤΑ α’ και β’ βαθμού αποκτούν για πρώτη φορά τη δυνατότητα να αναβαθμιστούν σε κομβικούς

παράγοντες τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης, προς όφελος των τοπικών κοινωνιών, και των τοπικών επιχειρήσεων.

3.6. Προσδιορίστε το διοικητικό βάρος των επιχειρήσεων που προκαλεί ή αφαιρεί η προτεινόμενη ρύθμιση, εφαρμόζοντας το «τυποποιημένο μοντέλο κόστους».

-

3.7. Προσδιορίστε ειδικότερα και μετρήστε αναλυτικά και ξεχωριστά το κόστος και τα οφέλη που θα προκύψουν από την προτεινόμενη ρύθμιση για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Συνολικά, οι ρυθμίσεις του νόμου, αναμένεται να επιφέρουν δημοσιονομικό όφελος για τις τοπικές κοινωνίες, τους Ο.Τ.Α. και την εθνική οικονομία.

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις θα δημιουργήσουν πολλαπλασιαστικά οφέλη στο Δημόσιο Τομέα και, κατ' επέκταση, στην εθνική οικονομία, με τη μείωση του διοικητικού κόστους, την εξοικονόμηση ανθρώπινων και υλικών πόρων, την ανάπτυξη συνεργειών, την καταπολέμηση της γραφειοκρατίας και την προώθηση της διαλειτουργικότητας και θα συμβάλλουν καθοριστικά στην αναπτυξιακή στροφή των Ο.Τ.Α. της χώρας με αξιοποίηση των θεσμικών εργαλείων του σχεδίου νόμου. Ενισχύεται η τοπική οικονομία, με την ανάπτυξη επιχειρηματικής δράσης, γεγονός που αντανακλά και στην εθνική οικονομία, με την ενίσχυση του Α.Ε.Π.

Παράλληλα, το προτεινόμενο νομοσχέδιο επιχειρεί συγκεκριμένες τομές σε παράγοντες περιοριστικούς ή ανασταλτικούς της διοικητικής, οικονομικής και λειτουργικής αυτοτέλειας των ΟΤΑ, αναμετράται με καταγεγραμμένες και υπαρκτές λειτουργικές αδυναμίες των αυτοδιοικητικών οργανισμών, που σχετίζονται είτε με την αντικειμενική υστέρηση αυτών σε οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους, είτε με διαπιστωμένες αστοχίες του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου. Ανοίγει έτσι το δρόμο για την αυτοδιοίκηση σε νέα πεδία αναπτυξιακής δράσης, με στόχο την προστασία δημόσιων αγαθών και την αξιοποίηση τοπικών πόρων, σε όφελος και για

λογαριασμό των ίδιων των τοπικών κοινωνιών και κατ' επέκταση της εθνικής οικονομίας.

Επισημαίνεται ότι τα μέτρα που προβλέπονται και αφορούν κανόνες διαφάνειας, οικονομικής διαχείρισης και λιγότερους αλλά πιο ουσιαστικούς ελέγχους, αναμένεται να προκαλέσουν θετικά αποτελέσματα όχι μόνο στη λειτουργία αλλά και στο οικονομικό αποτέλεσμα των ΟΤΑ. Με βάση τις διατάξεις του νομοσχεδίου, εξυγιαίνεται το οικονομικό και δημοσιονομικό σύστημα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, που ως γνωστόν αποτελεί μέρος της γενικής κυβέρνησης και του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Η νέα κατηγοριοποίηση των Δήμων με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, τις ανάγκες και τις δυνατότητές τους, παρέχει τη δυνατότητα μεγαλύτερης αξιοποίησης των τοπικών δυνάμεων, ανάπτυξης της παραγωγικότητας των ΟΤΑ και βελτίωσης της ανταγωνιστικότητάς τους, γεγονός που θα βοηθήσει στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας της χώρας και θα επιφέρει θετικές συνέπειες στην εθνική οικονομία.

4. Συνέπειες στην κοινωνία και στους πολίτες

4.1. Αναφέρατε τις προσδοκώμενες συνέπειες της προτεινόμενης ρύθμισης στην κοινωνία γενικά και στις επηρεαζόμενες κοινωνικές ομάδες ειδικά.

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις επιφέρουν σημαντικές συνέπειες στο σύνολο της κοινωνίας, καθώς κεντρική στόχευσή τους αποτελεί ένα δημοκρατικά οργανωμένο, αντιπροσωπευτικό και πραγματικά συμμετοχικό αυτοδιοικητικό σύστημα.

Με την κατηγοριοποίηση των δήμων, θέτονται οι βάσεις για μια πιο δίκαιη διοικητική και δημοσιονομική μεταχείριση τους, ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, τις ανάγκες και τις δυνατότητές τους, οδηγώντας στη διοικητική, οικονομική και λειτουργική αυτοτέλεια αυτών προς όφελος των τοπικών κοινωνιών και παραγωγικών δυνάμεων.

Με την καθιέρωση του συστήματος της απλής αναλογικής στην ανάδειξη των δημοτικών και περιφερειακών αυτοδιοικητικών αρχών, ενισχύεται η ισότητα της ψήφου, η αναλογικότητα και η απλότητα του εκλογικού συστήματος, λειτουργώντας με σεβασμό στα τοπικά εκλογικά αποτελέσματα, με αναλογικότερη εκπροσώπηση του εκλογικού σώματος, ευρύνοντας το δημοκρατικό διάλογο, το αίσθημα ευθύνης και την ενεργοποίηση των τοπικών κοινωνιών. Η σύνθεση των δημοτικών και περιφερειακών αρχών, θα αποτυπώνουν με ακρίβεια και αντιπροσωπευτικότητα τη βούληση, τις επιλογές και την εντολή του εκλογικού σώματος, προασπίζοντας έτσι τα συμφέροντα του.

Η αναλογική συγκρότηση των δημοτικών και περιφερειακών συμβουλίων, θα οδηγήσει σε δημοκρατικό διάλογο, στοιχείο που κατά τεκμήριο βελτιώνει την ποιότητα των λαμβανόμενων αποφάσεων, ενώ θα αυξηθεί συνολικά το αίσθημα ευθύνης και η άσκηση ουσιαστικής και εποικοδομητικής κριτικής από το σύνολο των δημοτικών και περιφερειακών συμβούλων.

Το σύστημα διακυβέρνησης των Δήμων και των Περιφερειών, προσαρμοσμένο στην υιοθέτηση της απλής αναλογικής, κατατείνει στην ενίσχυση της συλλογικής λειτουργίας των αυτοδιοικητικών οργάνων και στη δημοκρατικότερη και πιο συμμετοχική λειτουργία τους.

Η δε αναβάθμιση του ρόλου κυρίως των κοινοτήτων, ως θεσμού ενδοδημοτικής αποκέντρωσης και δευτερευόντως των περιφερειακών ενοτήτων, στο πλαίσιο της ενδοπεριφερειακής αποκέντρωσης, οδηγεί στην αποκατάσταση του αισθήματος εγγύτητας των πολιτών προς τις αυτοδιοικητικές δομές.

Αποσυνδέοντας την ανάδειξη των οργάνων διοίκησης των κοινοτήτων από τους συνδυασμούς που μετέχουν στις δημοτικές εκλογές, αναβαθμίζεται το περιθώριο αυτόνομης δράσης τους και ενεργοποίησης των τοπικών κοινωνιών, καθώς αυτές θα επιλέξουν ως αντιπροσώπους τους τα πλέον δραστήρια και ικανά μέλη για να προγραμματίσουν και να υλοποιήσουν τοπικά ζητήματα με τον πιο πρόσφορο και αποτελεσματικό τρόπο.

Σε περιφερειακό επίπεδο, η κατάργηση της αυτοδίκαιης εκλογής των χωρικών Αντιπεριφερειαρχών, ως μέρος του ψηφοδελτίου του αντίστοιχου Περιφερειάρχη

και η πρόβλεψη του υποχρεωτικού ορισμού τους μεταξύ των Περιφερειακών Συμβούλων που εκλέγονται στην αντίστοιχη Περιφερειακή Ενότητα, έχει ως αποτέλεσμα η αντίστοιχη τοπική κοινωνία να έχει βασικό λόγο επί των προσώπων που θα αναλάβουν τη διοίκηση της περιοχής.

Στο πλαίσιο ενίσχυσης της δημοκρατίας και της συμμετοχής στους αυτοδιοικητικούς οργανισμούς, αναβαθμίζεται ο θεσμός των δημοτικών και περιφερειακών επιτροπών διαβούλευσης, οι οποίες αποτελούνται από εκπροσώπους φορέων της τοπικής κοινωνίας. Διευρύνεται έτσι η συμμετοχή και ο κοινωνικός έλεγχος σε όλα τα επίπεδα της οργάνωσης και της λειτουργίας της τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς παρέχεται η δυνατότητα στους τοπικούς φορείς και τους πολίτες να λάβουν ενεργό δράση στα θέματα που απασχολούν τον τόπο τους.

Η σύσταση ανεξάρτητων από τις αποκεντρωμένες διοικήσεις Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας ΟΤΑ, ως αποκεντρωμένες υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών με βασική αποστολή την άσκηση του ελέγχου νομιμότητας των πράξεων των δήμων, των περιφερειών και των νομικών προσώπων αυτών, καθώς και του πειθαρχικού ελέγχου των αιρετών, η επιστημονική υποστήριξη του έργου τους και η παράλληλη δημοκρατική άσκηση κρατικής – διοικητικής εποπτείας, εξασφαλίζουν τη συνοχή της έννομης τάξης, την ενότητα της δημόσιας διοίκησης ως απόρροια της αρχής της λαϊκής κυριαρχίας και εν τέλει την αποτελεσματική προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών.

Μέσα από τα δημοτικά και περιφερειακά δημοψηφίσματα, ενισχύεται η άμεση συμμετοχή και δημοκρατική έκφραση των πολιτών. Πιο συγκεκριμένα, η δυνατότητα δημοψηφισμάτων, τόσο με απόφαση των αυτοδιοικητικών θεσμών όσο και κατόπιν λαϊκής πρωτοβουλίας, κρίνεται αναγκαία για το πεδίο της αυτοδιοίκησης, ενός θεσμικού πεδίου, όπου, λόγω της φύσης, των αρμοδιοτήτων και της εγγύτητας προς τον πολίτη, η συμμετοχή και ο κοινωνικός έλεγχος αποτελούν βασικά ζητούμενα. Ενισχύεται έτσι η λαϊκή πρωτοβουλία και κυριαρχία, με στόχο την ενεργή και ουσιώδη συμμετοχή των πολιτών στις τοπικές υποθέσεις και την καλλιέργεια της κοινωνικής και πολιτικής τους συνείδησης.

Οι θεσμοί δημοτικής και περιφερειακής διαμεσολάβησης μεταξύ του πολίτη και των αυτοδιοικητικών αρχών και υπηρεσιών, στοχεύουν στον έγκαιρο εντοπισμό και την

αποτελεσματική αντιμετώπιση φαινομένων κακοδιοίκησης, στη διασφάλιση της αμεροληψίας των δημοτικών και περιφερειακών αρχών, στην αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών της τοπικής αυτοδιοίκησης προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις και στην αποτελεσματική προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών σε όλα τα επίπεδα διοίκησης, σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής και διαφανούς διοίκησης.

Επιδιώκεται η ενδυνάμωση της αναπτυξιακής δράσης των ΟΤΑ α’ και β’ βαθμού, με στόχο τη βελτίωση της οικονομικής λειτουργίας της τοπικής αυτοδιοίκησης, την ενίσχυση των πόρων και της οικονομικής ανάπτυξης των τοπικών κοινωνιών, προϋποθέσεις απαραίτητες για τη διαμόρφωση ενός σύγχρονου αποκεντρωτικού αναπτυξιακού μοντέλου. Επίσης δίνεται η δυνατότητα συμπράξεων των αυτοδιοικητικών οργανισμών με φορείς όπως η ΜΟΔ και η ΕΕΤΑΑ, με σκοπό την κάλυψη της τεχνικής ανεπάρκειας πολλών ΟΤΑ, τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου σύναψης και εκτέλεσης προγραμματικών συμβάσεων, την πρόβλεψη της δυνατότητας δημιουργίας κοινής τεχνικής υπηρεσίας, με συνένωση των δυνάμεων μικρών δήμων της ίδιας περιφερειακής ενότητας, ώστε να αντιμετωπιστούν οι αδυναμίες εκπλήρωσης του αναπτυξιακού ρόλου των αυτοδιοικητικών οργανισμών και στην παροχή στους πολίτες, βασικών και απολύτως αναγκαίων υπηρεσιών.

Η επέκταση της δυνατότητας συμμετοχής των ΟΤΑ σε νομικά πρόσωπα αναπτυξιακού χαρακτήρα, η δυνατότητα απόκτησης πλειοψηφικού ή μειοψηφικού μετοχικού κεφαλαίου εταιρειών κοινής ωφέλειας ή εταιρειών αξιοποίησης και διαχείρισης υποδομών ή εταιρειών εκτέλεσης μεταφορικού έργου, αποτελεί αναγκαία καινοτομία στο πεδίο των νέων αρμοδιοτήτων των ΟΤΑ. Ανοίγει δε το δρόμο σε νέα πεδία αναπτυξιακής δράσης της αυτοδιοίκησης, με στόχο την προστασία δημόσιων αγαθών και την αξιοποίηση τοπικών πόρων, σε όφελος και για λογαριασμό των ίδιων των τοπικών κοινωνιών.

Με τη δυνατότητα αξιοποίησης τοπικών φυσικών πόρων ή περιοχών ή εγκαταστάσεων σημαντικής τουριστικής ή αναπτυξιακής αξίας, οι ΟΤΑ α’ και β’ βαθμού, αποκτούν για πρώτη φορά τη δυνατότητα να αναβαθμιστούν σε κομβικούς παράγοντες τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης, προς όφελος των τοπικών κοινωνιών, δεδομένου ότι έτσι παραμένει ο ευρύτερος δημόσιος και δημοκρατικός

έλεγχος επί των σημαντικών αυτών πόρων και υποδομών. Ταυτοχρόνως δε ενισχύεται η οικονομική θέση των ΟΤΑ, με αποτέλεσμα την αντίστοιχη βελτίωση των παρεχόμενων προς τους πολίτες υπηρεσιών και της ποιότητας ζωής των τοπικών κοινωνιών.

Η λειτουργία βάσης δεδομένων στο Υπουργείο Εσωτερικών με τίτλο «Καταγραφή Ακίνητης Περιουσίας Ο.Τ.Α.», στην οποία οι περιφέρειες, οι δήμοι και τα νομικά τους πρόσωπα δημοσίου δικαίου υποχρεούνται να καταχωρούν όλα τα στοιχεία των ακινήτων τους και τις μεταβολές τους, παρέχει τη δυνατότητα βέλτιστης αξιοποίησης της ακίνητης περιουσίας των ΟΤΑ και ουσιαστικής συνδρομής της κεντρικής διοίκησης στο σχεδιασμό της πολιτικής και των δράσεων της αυτοδιοίκησης.

Από τις προτεινόμενες διατάξεις του Δεύτερου Μέρους αναμένεται θετική επίδραση στο σύνολο της κοινωνίας, καθότι συμβάλλουν στην αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών διαχείρισης των στερεών αποβλήτων, στην προστασία της δημόσιας υγείας και του περιβάλλοντος, καθώς και στην εξοικονόμηση φυσικών πόρων.

Με το Μέρος Τρίτο του προτεινόμενου σχεδίου νόμου αναμένεται θετική επίδραση στο σύνολο των πολιτών οι οποίοι επιθυμούν την κτήση ή διαπίστωση της ελληνικής ιθαγένειας, καθότι συμβάλλει στην αναβάθμιση τον εκσυγχρονισμό και εξορθολογισμό των υπηρεσιών της Δημόσιας Διοίκησης με αντικείμενο την απονομή ιθαγένειας, μέσω τυποποιημένων και απλοποιημένων διαδικασιών, με ενιαία σε όλη την Επικράτεια κριτήρια, με αποτέλεσμα την ορθότερη και ταχύτερη έκδοση σχετικών αποφάσεων και την ισότιμη μεταχείριση των ενδιαφερόμενων.

4.2. Αναφέρατε τα σημερινά δεδομένα για κάθε ένα τομέα και κάθε μία κοινωνική ομάδα που επηρεάζονται από την αξιολογούμενη ρύθμιση, όπως αυτά προκύπτουν από την Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία.

-

4.3. Περιγράψτε ξεχωριστά και αναλυτικά τα οφέλη που αναμένεται να προκύψουν για τον πολίτη από την προτεινόμενη ρύθμιση.

Από την προτεινόμενη ρύθμιση θα προκύψουν ποιοτικές μεταβολές στη φιλοσοφία ή στη φυσιογνωμία θεσμικών συστημάτων, στην αντιμετώπιση σοβαρών ελλειμμάτων αντιπροσώπευσης, στην εμβάθυνση της δημοκρατίας και της συμμετοχής στους αυτοδιοικητικούς θεσμούς και στην πρόβλεψη νέων δυνατοτήτων -ή ακόμα και νέων προσανατολισμών- στην αναπτυξιακή τους δράση.

Ως προς τους πολίτες, οι προσδοκώμενες συνέπειες των ρυθμίσεων μπορούν να εντοπισθούν τόσο στο επίπεδο της παροχής υπηρεσιών σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, όσο και στο επίπεδο της εμβάθυνσης των δομών και διαδικασιών άμεσης συμμετοχής τους στη διαχείριση των τοπικών και περιφερειακών υποθέσεων, λογοδοσίας και ελέγχου.

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις συμβάλλουν στην ενίσχυση της αντιπροσωπευτικότητας στην έκφραση τόσο των ίδιων των πολιτών, όσο και των τοπικών κοινωνιών. Με τις διατάξεις που προτείνονται τόσο σε επίπεδο Δήμων όσο και σε επίπεδο Περιφερειών, ενδυναμώνονται οι θεσμοί δημοκρατικού προγραμματισμού και ελέγχου.

Επιπλέον, δυνάμει των σχετικών ρυθμίσεων του Κεφαλαίου Η', αποσυνδέεται η διενέργεια δημοτικού ή περιφερειακού δημοψηφίσματος από την έκδοση προεδρικού διατάγματος και επομένως από τη βούληση της κεντρικής εξουσίας. Η πρόβλεψη της δυνατότητας δημοψηφισμάτων, τόσο με απόφαση των αυτοδιοικητικών θεσμών όσο και κατόπιν λαϊκής πρωτοβουλίας, αποτελεί τομή για το πεδίο της αυτοδιοίκησης, ώστε το δημοτικό ή περιφερειακό δημοψήφισμα να αποτελεί γνήσιο μέσο έκφρασης της ανόθευτης λαϊκής εντολής, άρρηκτα συνδεδεμένο και λειτουργικά συμπληρωματικό του θεσμού της αντιπροσώπευσης.

Η λειτουργία του θεσμού των δημοτικών και περιφερειακών επιτροπών διαβούλευσης, και του θεσμού δημοτικής και περιφερειακής διαμεσολάβησης για τον έλεγχο της κακοδιαχείρισης σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, θα αναβαθμίσουν τη λειτουργία των ΟΤΑ και θα βελτιώσουν τις σχέσεις με τους

πολίτες, καθώς γνώμονας των οργανωτικών επιλογών που προωθούν οι ρυθμίσεις του σχεδίου, είναι ο πολίτης και η εξυπηρέτηση των αναγκών του.

Οι προτεινόμενες διατάξεις του Δεύτερου Μέρους συμβάλλουν στην αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών διαχείρισης των στερεών αποβλήτων, με αποτέλεσμα τη βελτίωση των υπηρεσιών του Κράτους προς τον πολίτη.

Οι προτεινόμενες διατάξεις του Τρίτου Μέρους συμβάλλουν στην αναβάθμιση, τον εκσυγχρονισμό και εξορθολογισμό των υπηρεσιών της Δημόσιας Διοίκησης με αντικείμενο την απονομή ιθαγένειας, μέσω τυποποιημένων και απλοποιημένων διαδικασιών, με ενιαία σε όλη την Επικράτεια κριτήρια, με αποτέλεσμα την ορθότερη και ταχύτερη έκδοση σχετικών αποφάσεων και την ισότιμη μεταχείριση των ενδιαφερόμενων και τελικά τη βελτίωση των υπηρεσιών του Κράτους προς τον πολίτη.

4.4. Αναφέρατε τα σημεία της προτεινόμενης ρύθμισης, τα οποία επιφέρουν βελτίωση των υπηρεσιών του Κράτους προς τον πολίτη.

Ισχύουν τα προπαρατεθέντα στο σημείο 4.3.

4.5. Αναφέρατε τα σημεία της προτεινόμενης ρύθμισης, που απλουστεύουν τις διοικητικές διαδικασίες.

Σημαντική καινοτομία του προγράμματος «Κλεισθένης Ι» είναι ο συντονισμός των ελεγκτικών μηχανισμών του κράτους μέσω της Επιτροπής Συντονισμού και Ελέγχου Εποπτείας ΟΤΑ, προκειμένου να αναβαθμιστεί η ασκούμενη εποπτεία και να αποφευχθούν ομοειδείς έλεγχοι που μειώνουν την αποτελεσματικότητα της διοικητικής δράσης.

Στο πλαίσιο της αύξησης της αποτελεσματικότητας και της παραγωγικότητας του έργου των ελεγκτικών μηχανισμών, το εν λόγω πρόγραμμα στοχεύει στη μείωση των

πράξεων και αποφάσεων που ελέγχονται υποχρεωτικά ως προς τη νομιμότητά τους από τον Επόπτη ΟΤΑ, στο πνεύμα της «επιλογής εμπιστοσύνης» προς την Τοπική Αυτοδιοίκηση και του γενικότερου πλαισίου ελάφρυνσης των υποχρεωτικών προληπτικών ελέγχων των διοικητικών οργάνων από άλλα διοικητικά όργανα. Άλλωστε, για πληθώρα πράξεων των ΟΤΑ η έγκρισή τους από το αρμόδιο όργανο ήταν, μέχρι σήμερα, ούτως ή άλλως, τεκμαιρόμενη, λόγω της παρόδου άπρακτης της σχετικής προθεσμίας που έτασσε ο νόμος.

Κάποιες πράξεις βέβαια, λόγω της βαρύτητάς τους, οικονομικής ή άλλης, κρίθηκε αναγκαίο να παραμείνουν ενταγμένες σε ένα σύστημα υποχρεωτικού ελέγχου. Σε κάθε περίπτωση, διατηρείται ο αυτεπάγγελτος έλεγχος και ο έλεγχος που μπορεί να προκληθεί από οιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον δια της ειδικής διοικητικής προσφυγής. Επομένως το σύνολο της δράσης των ΟΤΑ, μπορεί να ελεγχθεί ως προς τη νομιμότητά του, όπως επιτάσσει το κράτος δικαίου και η αρχή της λαϊκής κυριαρχίας. Η διενέργεια δειγματοληπτικών ελέγχων με τη χρήση μεθόδων εκτίμησης κινδύνου (risk analysis), θα αναβαθμίσει την ποιότητα της ασκούμενης εποπτείας και θα αναδείξει δομικά ή συχνά εμφανιζόμενα προβλήματα στη δράση των ΟΤΑ, τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπιστούν από το νομοθέτη, τη διοίκηση και τους ίδιους τους ΟΤΑ στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους.

Οι θεσμοί δημοτικής και περιφερειακής διαμεσολάβησης μεταξύ του πολίτη και των αυτοδιοικητικών αρχών και υπηρεσιών, θα συντελέσουν στον έγκαιρο εντοπισμό και την αποτελεσματική αντιμετώπιση φαινομένων κακοδιοίκησης, στην ορθή εφαρμογή των νόμων, τη διασφάλιση της αμεροληψίας των δημοτικών και περιφερειακών αρχών και στην αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών της τοπικής αυτοδιοίκησης προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής και διαφανούς διοίκησης. Μέσω του εν λόγω θεσμού, ο νομοθέτης αποσκοπεί στην αποσυμφόρηση των ελεγκτικών μηχανισμών, στην εξοικονόμηση διαδικασιών, πόρων, χρόνου και χρήματος, μέσω της επίλυσης προβλημάτων κακοδιοίκησης στο πλαίσιο του ίδιου του Δήμου ή της Περιφέρειας.

Η νομοθετική οργάνωση της διαδικασίας ουσιαστικού ανακαθορισμού αρμοδιοτήτων και διαδικασιών μεταξύ των τριών επιπέδων διοίκησης,

συνοδευόμενη από πλήρως οριοθετημένες κατατάξεις, αποσαφήνιση του ρόλου κάθε επιπέδου και παραχώρηση σε καθένα από αυτά ενός πλήρους και καθαρού πεδίου οργάνωσης και χειρισμού των αντίστοιχων τομέων δημόσιας πολιτικής, θα συμβάλλει στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της διοικητικής δράσης και της απλούστευσης των διοικητικών διαδικασιών.

5. Συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

5.1. Περιγράψτε ξεχωριστά και αναλυτικά τις αναμενόμενες συνέπειες της αξιολογούμενης ρύθμισης για τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος και τη μείωση των περιβαλλοντικών κινδύνων.

Μέσω του προγράμματος «Κλεισθένης Ι» προωθείται ένα νέο αναπτυξιακό μοντέλο για την ενεργοποίηση του ενδογενούς αναπτυξιακού δυναμικού, που ευνοεί την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη και την περιβαλλοντική προστασία.

Με τις διατάξεις σχετικά με τα Τετραετή Επιχειρησιακά Προγράμματα και Ετήσια Προγράμματα Δράσης ΟΤΑ αποκαθίσταται ο ενιαίος πολιτικός χαρακτήρας του προγραμματισμού, σχεδιασμού και υλοποίησης έργων και υπηρεσιών, η οργανική ένταξη των ετήσιων προϋπολογισμών και τεχνικών προγραμμάτων σε μια ενιαία και συνεκτική αναπτυξιακή στρατηγική. Η αναβάθμιση και ανάπτυξη αυτοδιοικητικών υποδομών και λειτουργιών, που θα υλοποιούν στην τοπική κλίμακα συλλογικά και κοινωνικά δικαιώματα και θα διασφαλίζουν τον δημόσιο χαρακτήρα κοινωνικών αγαθών, ανήκουν στον πυρήνα των αρμοδιοτήτων των ΟΤΑ. Ο συσχετισμός έργων, υπηρεσιών και λειτουργιών σε ένα ενιαίο, συνεκτικό και δυναμικά εξελισσόμενο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα επαναφέρει τα σχετικά αντικείμενα στο πεδίο της πολιτικής, της κοινωνικής φύσης τους, σε αντίθεση με φαινόμενα τεχνικοδιοικητικών προσεγγίσεων, αποσπασματικών και αντιφατικών επιλογών.

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις για τα τετραετή επιχειρησιακά προγράμματα, ως τμήμα του γενικότερου χωρικού σχεδιασμού ανάπτυξης, με ειδικότερες μέριμνες για τις ιδιαιτερότητες κάθε περιοχής, συμβάλλουν στη βιώσιμη ανάπτυξη και την ανάδειξη των τοπικών κοινωνιών.

Με τη συμμετοχή των ΟΤΑ α’ και β’ βαθμού σε νομικά πρόσωπα με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών κοινής ωφέλειας ή την αξιοποίηση δημόσιων αγαθών, παρέχεται για πρώτη φορά η δυνατότητα στους αυτοδιοικητικούς οργανισμούς να αναβαθμιστούν σε κομβικούς παράγοντες τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης, μέσω της συμμετοχής τους σε σχήματα αξιοποίησης είτε βασικών υποδομών κοινής ωφέλειας είτε φυσικών πόρων ή περιοχών ή εγκαταστάσεων σημαντικής τουριστικής ή αναπτυξιακής αξίας, προς όφελος των τοπικών κοινωνιών για τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Η δημιουργία Επιτροπής στο Υπουργείο Εσωτερικών, η οποία θα εκπονήσει ολοκληρωμένο θεσμικό πλαίσιο για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την παραχώρηση δημοτικών εκτάσεων για βιομηχανικούς ή βιοτεχνικούς σκοπούς, κτηνοτροφικές και αγροτικές εκμεταλλεύσεις, ίδρυση και επέκταση σταυλικών εγκαταστάσεων, εγκαταστάσεων θερμοκηπίων και μονάδων στους τομείς αλιείας, θα ενισχύσει τον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα οικονομικής δραστηριότητας, συμβάλλοντας στη διαμόρφωση και την προώθηση ενός αναπτυξιακού μοντέλου που σέβεται το περιβάλλον και τους πολίτες.

Η ενίσχυση των τουριστικών και των αθλητικών δραστηριοτήτων, η ίδρυση ή επέκταση βιοτεχνικών και βιομηχανικών εγκαταστάσεων και οι επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, θα δημιουργήσουν ασφαλές πλαίσιο ανάπτυξης, με σεβασμό στο φυσικό περιβάλλον.

Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, οι αυτοδιοικητικοί οργανισμοί, σε συνεργασία με τους θεσμούς ενίσχυσης της λαϊκής πρωτοβουλίας, διαμορφώνουν και υλοποιούν προγράμματα ανάδειξης της περιοχής τους στους φυσικούς και ενεργειακούς πόρους, τις πρώτες ύλες, τη θάλασσα, τους ορεινούς όγκους και τη βιώσιμη ανάπτυξη, με έμφαση στην οικονομική ανάπτυξη και την οικολογική προστασία.

Στο πλαίσιο αυτό συμβάλει η παροχή ισχυρών θεσμικών κινήτρων και η ολοκληρωμένη προσέγγιση στον περιφερειακό και τοπικό αναπτυξιακό προγραμματισμό, που επιχειρείται μέσω του εξορθολογισμού δομών, διαδικασιών και πρακτικών δημοκρατικού προγραμματισμού.

Οι προτεινόμενες διατάξεις του Δεύτερου Μέρους κινούνται σαφώς προς την κατεύθυνση της προστασίας και της βελτίωσης της ποιότητας του περιβάλλοντος και

της μείωσης των περιβαλλοντικών κινδύνων. Ενισχύονται τα περιβαλλοντικά έργα και οι σχετικές δράσεις, η ανακύκλωση, η εξοικονόμηση φυσικών πόρων, η λήψη μέτρων αποκομιδής και διαχείρισης αποβλήτων, κατασκευής, συντήρησης και διαχείρισης συστημάτων αποχέτευσης και βιολογικού καθαρισμού, καθώς και προστασίας των κοινόχρηστων χώρων και ιδιαίτερα των χώρων διάθεσης απορριμμάτων από εκδήλωση πυρκαγιάς.

5.2. Αναφέρατε περιληπτικά τα βασικά σημεία της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων για την προτεινόμενη ρύθμιση (εφόσον υπάρχει).

-

6. Συνέπειες στη Δημόσια Διοίκηση και την απονομή της Δικαιοσύνης

6.1. Περιγράψτε ξεχωριστά και αναλυτικά τις αναμενόμενες συνέπειες της αξιολογούμενης ρύθμισης για τη βελτίωση της λειτουργίας και της αποδοτικότητας της Δημόσιας Διοίκησης.

Με το πρόγραμμα «Κλεισθένης Ι», επιχειρείται να αντιμετωπιστούν η αντικειμενική υστέρηση των ΟΤΑ σε οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους και οι αστοχίες του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου, που αποτέλεσαν τροχοπέδη στη δράση τους, με παράλληλη ανάπτυξη νέων πεδίων δράσης, που θα αξιοποιήσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τους υφιστάμενους πόρους και θα οδηγήσουν στη μείωση των διοικητικών βαρών και στην ενίσχυση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας της Δημόσιας Διοίκησης.

Το υπό αξιολόγηση σχέδιο νόμου, στοχεύει να οδηγήσει στη διαμόρφωση συνθηκών, που θα επιτρέψουν στην τοπική αυτοδιοίκηση να εξασφαλίσει τους αναγκαίους πόρους, προκειμένου να μπορέσει να επωμιστεί και να ασκήσει λυσιτελώς έναν πιο ουσιαστικό ρόλο στη διοίκηση των δημόσιων υποθέσεων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, με αποτελεσματικότητα και διαφάνεια.

Στόχο αποτελεί η συγκρότηση συνεκτικών και ολοκληρωμένων πεδίων ευθύνης από το κεντρικό κράτος στην τοπική αυτοδιοίκηση, γεγονός που θα εξασφαλίσει την

αποδοτικότερη και αποτελεσματικότερη διοικητική λειτουργία σε τοπικό επίπεδο και κατ' αντιστοιχία στη λειτουργία της Δημόσιας Διοίκησης εν γένει.

Η ουσιαστική δε ενεργοποίηση αυτοτελών θεσμών άσκησης δημόσιας διοίκησης σε τοπικό επίπεδο, θα ενισχύσει την αποκεντρωμένη δημόσια δράση στο πλαίσιο της διοικητικής, οικονομικής και λειτουργικής αυτοτέλειας των ΟΤΑ και θα τους καταστήσει αποτελεσματικότερους στο έργο που επιτελούν.

Η λειτουργική ένταξη της αυτοδιοίκησης σε νέα πεδία δραστηριότητας, προς όφελος του δημόσιου συμφέροντος και της ανάπτυξης τοπικών δημόσιων αγαθών, θα αποτελέσει παράγοντα ανάπτυξης, ωφέλιμης κοινωνικά επιχειρηματικότητας, με γενικότερη αύξηση των οικονομικών πόρων και της αποδοτικότητας της αυτοδιοικητικής δράσης.

Στις προτεινόμενες ρυθμίσεις του Δεύτερου Μέρους περιλαμβάνονται διατάξεις που αποσαφηνίζουν και κωδικοποιούν τις αρμοδιότητες τόσο των Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων και των οργάνων τους (άρθρα 227, 231, 233, 235, 236) όσο και των ίδιων των Δήμων (άρθρο 228), προκειμένου να αντιμετωπισθούν οι πολύπλευρες νομικές και πρακτικές δυσχέρειες, ως αποτέλεσμα της πολυδιάσπασης της ισχύουσας νομοθεσίας.

Οι προτεινόμενες διατάξεις του Τρίτου Μέρους συμβάλλουν στην αναβάθμιση, τον εκσυγχρονισμό και εξορθολογισμό των υπηρεσιών της Δημόσιας Διοίκησης, με αντικείμενο την απονομή ιθαγένειας, μέσω τυποποιημένων και απλοποιημένων διαδικασιών, με ενιαία σε όλη την Επικράτεια κριτήρια και με πλήρως διασαφηνισμένο το θεσμικό πλαίσιο, με αποτέλεσμα την ορθότερη και ταχύτερη έκδοση σχετικών αποφάσεων και την ισότιμη μεταχείριση των ενδιαφερόμενων και κατά συνέπεια τη βελτίωση της λειτουργίας και της αποδοτικότητας της Δημόσιας Διοίκησης.

6.2. Αναφέρατε τις αναμενόμενες συνέπειες της αξιολογούμενης ρύθμισης στον τρόπο απονομής της Δικαιοσύνης (εφόσον υπάρχουν).

-

7. Νομιμότητα

7.1. Αναφέρατε το πλαίσιο διατάξεων του Συντάγματος στο οποίο ενδεχομένως εντάσσεται η προτεινόμενη ρύθμιση.

- Αρχή της ίσης μεταχείρισης - άρθρο 4 παρ. 1 του Συντάγματος
- Δικαίωμα στην πληροφόρηση – άρθρο 5Α του Συντάγματος
- Προστασία εργασιακών δικαιωμάτων - άρθρο 22 του Συντάγματος
- Προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος - άρθρο 24 του Συντάγματος
- Αποκεντρωτική οργάνωση της Διοίκησης – άρθρο 101 του Συντάγματος
- Διοικητική αυτοτέλεια Ο.Τ.Α. - άρθρο 102 παρ. 2 του Συντάγματος
- Υπηρεσιακή κατάσταση των οργάνων της διοίκησης – άρθρο 103 του Συντάγματος
- Προστασία προσωπικών δεδομένων - άρθρο 9Α του Συντάγματος

7.2. Αναφέρατε τυχόν νομολογία των εθνικών δικαστηρίων και ιδίως του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Αρείου Πάγου ή του Ελεγκτικού Συνεδρίου που αφορά θέματα συναφή με την προτεινόμενη ρύθμιση.

Για το ζήτημα της εποπτείας του κράτους στους Ο.Τ.Α. υπάρχει νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, η οποία δέχεται ότι, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Σύνταγμα, εκτείνεται αποκλειστικά στη νομιμότητα των πράξεων τους (βλ. ενδεικτικά ΣτΕ 3169/2006, 1902/2002).

7.3. Αναφέρατε τις σχετικές διατάξεις και προβλέψεις του ευρωπαϊκού κοινοτικού δικαίου και των διεθνών συμβάσεων που έχει κυρώσει η Ελλάδα, όπως επίσης και τυχόν νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Δίκαιο δεν ρυθμίζει ευθέως ζητήματα που αφορούν την διάρθρωση της διοίκησης στα κράτη-μέλη. Ορισμένες αρχές του ευρωπαϊκού δικαίου, επηρεάζουν έμμεσα τη λειτουργία των διοικητικών αρχών στα κράτη μέλη, όμως δεν προδιαγράφουν τον τρόπο διάρθρωσής τους.

Από τις διεθνείς συμβάσεις, ιδιαίτερα σημαντικός είναι ο Ευρωπαϊκός Χάρτης Τοπικής Αυτονομίας, ο οποίος κυρώθηκε από την Ελλάδα με το ν. 1850/1989 (ΦΕΚ Α 114), με την εν λόγω κύρωση να αφορά μόνο τον πρώτο βαθμό.

Στο υπό αξιολόγηση σχέδιο νόμου, με τη διάταξη του άρθρου 1, επεκτείνεται και στις περιφέρειες η εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας και υλοποιείται ως προς το ζήτημα αυτό, η σύσταση του Συμβουλίου της Ευρώπης 372 (2015), με την οποία υιοθετήθηκε η τρίτη έκθεση του Κογκρέσου των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών, που αφορά την παρακολούθηση της τοπικής και περιφερειακής δημοκρατίας στην Ελλάδα [CG/2015 (28) 8PROV. 25.2.2015].

7.4. Αναφέρατε τυχόν σχετικές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και της νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

-

8. Αρμοδιότητα

8.1. Αναφέρατε τα υπουργεία που είναι συναρμόδια για τον σχεδιασμό και την προώθηση της αξιολογούμενης ρύθμισης, αιτιολογώντας ειδικά τους λόγους συναρμοδιότητας.

Αρμόδιο για τον επιτελικό σχεδιασμό και την προώθηση εφαρμογής των ρυθμίσεων του παρόντος σχεδίου νόμου, είναι αφενός το επισπεύδον Υπουργείο Εσωτερικών, αφετέρου οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις και οι Ο.Τ.Α. α’ και β’ βαθμού της χώρας.
Εκτός των ανωτέρω, αρμοδιότητα έχουν τα Υπουργεία: Οικονομικών, Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης & Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Υποδομών & Μεταφορών, Οικονομίας και Ανάπτυξης, Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Επίσης, συναρμόδιο για το σχεδιασμό των ρυθμίσεων του τρίτου μέρους είναι το Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής.

8.2. Αναφέρατε τις οργανικές μονάδες με τις οποίες υπήρξε συνεργασία του επισπεύδοντος υπουργείου κατά το στάδιο προετοιμασίας της εξεταζόμενης ρύθμισης.

Κατά το στάδιο της προετοιμασίας των υπό αξιολόγηση ρυθμίσεων, συμμετείχε το σύνολο των οργανικών μονάδων του Υπουργείου Εσωτερικών κατά λόγο αρμοδιότητας.

8.3.Αναφέρατε αναλυτικά τις υπηρεσίες, που θα είναι αρμόδιες για την εφαρμογή κάθε ξεχωριστής δράσης που προέρχεται από την εξεταζόμενη ρύθμιση.

Αναφορικά με την πλήρη και αποτελεσματική εφαρμογή των προτεινόμενων ρυθμίσεων, και με στόχο την παροχή των απαραίτητων κατευθύνσεων και εγκύκλιων οδηγιών προς τους ΟΤΑ αρμόδιες είναι, κατά κύριο λόγο, οι εξής οργανικές μονάδες του Υπουργείου Εσωτερικών: Διεύθυνση Οργάνωσης & Λειτουργίας Τοπικής

Αυτοδιοίκησης, Διεύθυνση Προσωπικού Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Διεύθυνση Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Διεύθυνση Οικονομικής & Αναπτυξιακής Πολιτικής, Διεύθυνση Οργάνωσης & Λειτουργίας Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, Διεύθυνση Ιθαγένειας, Διεύθυνση Αστικής & Δημοτικής Κατάστασης και Διεύθυνση Διοικητικής Υποστήριξης.

Αναφορικά με την πλήρη και αποτελεσματική εφαρμογή των προτεινόμενων διατάξεων του Δεύτερου Μέρους αρμόδιες είναι, κατά κύριο λόγο η Γενική Γραμματεία Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων, η Διεύθυνση Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών, η Διεύθυνση Οικονομικής & Αναπτυξιακής Πολιτικής και η Διεύθυνση Οργάνωσης & Λειτουργίας Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Επιπλέον, είναι απαραίτητη η συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία.

Αναφορικά με την πλήρη και αποτελεσματική εφαρμογή των προτεινόμενων διατάξεων του Τρίτου Μέρους αρμόδιες είναι, κατά κύριο λόγο η Ειδική Γραμματεία Ιθαγένειας και η Διεύθυνση Ιθαγένειας και η Διεύθυνση Διοικητικής Υποστήριξης.

Κατεξοχήν δε αρμόδιοι για την εφαρμογή των προτεινόμενων κανονιστικών ρυθμίσεων είναι οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης α’ και β’ βαθμού, καθώς και οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της χώρας.

8.4. Σε περίπτωση που η προτεινόμενη ρύθμιση προβλέπει τη σύσταση νέου φορέα, υπηρεσίας, νομικού προσώπου, επιτροπής, συμβουλίου ή άλλου συλλογικού οργάνου, αναφέρατε συνοπτικά τη γνωμοδότηση της Διυπουργικής Επιτροπής της απόφασης Πρωθυπουργού Υ189/18-7-2006 (ΦΕΚ Β΄ 953) και επισυνάψτε τη μελέτη σκοπιμότητας και την οικονομοτεχνική μελέτη.

9. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση

9.1. Αναφέρατε τους νομοτεχνικούς κανόνες, οι οποίοι εφαρμόστηκαν κατά τη σύνταξη της προτεινόμενης διάταξης, με αναφορά στο εγχειρίδιο οδηγιών της Κεντρικής Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής (ΚΕ.Ν.Ε.).

Έχουν τηρηθεί όλοι οι κανόνες καλής νομοθέτησης, σύμφωνα με τον ν. 4048/2012 και κατά τη σύνταξη του αξιολογούμενου νομοσχεδίου, έχουν υιοθετηθεί οι προτεινόμενοι από την Κεντρική Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή, νομοτεχνικοί κανόνες .

9.2. Προσδιορίστε τις διατάξεις που τροποποιεί, αντικαθιστά ή καταργεί η προτεινόμενη ρύθμιση και ιδίως αναφέρατε εάν υπάρχει ήδη κώδικας ρυθμίσεων συναφών με την προτεινόμενη.

Το σύνολο των διατάξεων που αντικαθίστανται, τροποποιούνται ή καταργούνται αποτυπώνεται αναλυτικά σε Συνοδευτική Έκθεση (Πίνακα) του αξιολογούμενου σχεδίου νόμου.

10. Διαφάνεια - Κοινωνική συμμετοχή

10.1.Αναφέρατε αναλυτικά τους κοινωνικούς εταίρους και εν γένει τα ενδιαφερόμενα μέρη που κλήθηκαν να λάβουν μέρος στην διαβούλευση για την προτεινόμενη ρύθμιση.

Με το άρθρο 5 του ν. 4368/2016 (Α' 21) προβλέφθηκε η σύσταση, στο Υπουργείο Εσωτερικών, Επιτροπής για την αναθεώρηση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Έργο της Επιτροπής ήταν ιδίως «η καταγραφή και αξιολόγηση του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου που διέπει την οργάνωση και θεσμική και οικονομική λειτουργία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης συνολικά και τις σχέσεις της με την Κεντρική και την Αποκεντρωμένη Δημόσια Διοίκηση, καθώς και η επεξεργασία και εισήγηση προς τον αρμόδιο Υπουργό πρότασης για την αναμόρφωσή του». Σύμφωνα με τη συστατική της διάταξη, η Επιτροπή συγκροτήθηκε με την υπ' αριθ. πρωτ. 19976/9.6.2016 (ΥΟΔΔ 318/17.6.2016) Απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών & Διοικητικής Ανασυγκρότησης και στελεχώθηκε από εγνωσμένου κύρους επιστήμονες και εμπειρογνώμονες σε θέματα συναφή με το αντικείμενο και το έργο της, εκπροσώπους της πολιτικής ηγεσίας και στελέχη όλων των οργανικών μονάδων του Υπουργείου Εσωτερικών που είναι αρμόδιες επί θεμάτων οργάνωσης, λειτουργίας, προσωπικού, οικονομικών και αναπτυξιακών λειτουργιών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, από εκπροσώπους της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ), της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας (ΕΝΠΕ), καθώς και από εκπροσώπους των αντιπροσωπευτικότερων φορέων συνδικαλιστικής εκπροσώπησης των εργαζομένων και στους δύο βαθμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Η Επιτροπή [ύστερα από επιμέρους τροποποιήσεις στη σύνθεσή της, σύμφωνα με τις υπ' αριθ. πρωτ. 24218/25.7.2016 (ΥΟΔΔ 422/2.8.2016), 27720/8.9.2016 (ΥΟΔΔ 496/20.9.2016) και 41032/20.12.2016 (ΥΟΔΔ 712/23.12.2016) Αποφάσεις] παρέδωσε στον Υπουργό Εσωτερικών, το Φεβρουάριο του 2017, την υπ' αριθ. πρωτ. 5/28-02-2017 «Πρόταση Αναθεώρησης του Θεσμικού Πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης». Το κείμενο της πρότασης της Επιτροπής, δομημένο σε 3 βασικά μέρη (Αρμοδιότητες και Διαφορετικά «μοντέλα» ΟΤΑ / Θεσμική Συγκρότηση και Λειτουργία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης / Οικονομικά και Αναπτυξιακή Προοπτική της Τοπικής Αυτοδιοίκησης)

και σε επί μέρους γενικές και ειδικές θεματικές ενότητες, αποτύπωσε μία ενδελεχή και εμπεριστατωμένη ανάλυση του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, κατέγραψε προβλήματα, δυσλειτουργίες και εγγενείς οργανωτικές και λειτουργικές αδυναμίες και προχώρησε στην επεξεργασία και τη διατύπωση σειράς προτάσεων για την αναμόρφωσή του. Χωρίς να παραγνωρίζει την παρούσα συνταγματική, οικονομική, πολιτική, διοικητική και κοινωνική συνθήκη και με συνείδηση των ορίων που αυτή συνεπάγεται, έναντι κάθε μεταρρυθμιστικού εγχειρήματος που θα μπορούσε σήμερα να αναληφθεί με αξιώσεις ριζικής αναμόρφωσης των θεσμών και των υποκειμένων που συγκροτούν το «αυτοδιοικητικό κεκτημένο», η πρόταση της Επιτροπής αποτέλεσε τη βάση και την αφετηρία για μία εκτεταμένη και πολυεπίπεδη διαβούλευση, αναφορικά με την παρούσα κατάσταση και τις δυνατότητες υπέρβασής της.

Το προτεινόμενο σχέδιο νόμου αποτέλεσε αντικείμενο ευρύτατης και πολύμηνης δημόσιας διαβούλευσης τόσο με τους κοινωνικούς εταίρους και τα εν γένει ενδιαφερόμενα μέρη, όσο και με τους εμπλεκόμενους υπηρεσιακούς παράγοντες, για τη διαμόρφωση όρων αφενός της ευρύτερης δυνατής κοινωνικής συναίνεσης και αποδοχής των ρυθμίσεών του όσο και διασφάλισης της επιχειρησιακής τους λειτουργικότητας κατά το στάδιο της εφαρμογής τους από τα καθ’ ύλην συναρμόδια Υπουργεία και τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Ιδίως, επισημαίνεται η συνεργασία του Υπουργείου Εσωτερικών αλλά και η συνδιαμόρφωση του σχεδίου νόμου με τους θεσμικούς εκπροσώπους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης α’ και β’ βαθμού, ήτοι την Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Ε.) και την Ένωση Περιφερειών Ελλάδας (ΕΝ.Π.Ε.), με στόχο την αποτίμηση των ρυθμίσεων ως προς την αποτελεσματικότητά τους και την αναμενόμενη προστιθέμενη αξία αυτών για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, με έμφαση στην προώθηση διατάξεων που θα συμβάλλουν στην οικονομική βιωσιμότητα και την αναπτυξιακή αναζωογόνηση των τοπικών κοινωνιών.

Η διαβούλευση που ακολούθησε, είχε διάρκεια και εύρος και έγινε με ισότιμη και ανοιχτή συμμετοχή θεσμών και φορέων της αυτοδιοίκησης, τόσο σε κεντρικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο.

Τόσο η πρόταση της Επιτροπής όσο και οι σκέψεις, οι προτάσεις και οι προβληματισμοί που αναπτύχθηκαν κατά τη διαβούλευση, διατυπώθηκαν με βάση

τη γνώση και τη συνείδηση ότι κάθε μεταρρυθμιστική προσπάθεια αναπτύσσεται στο έδαφος της δεδομένης θεσμικής πραγματικότητας, η υπέρβαση της οποίας προϋποθέτει θεσμική μνήμη, αξιολόγηση του βαθμού ωρίμασης και των αδυναμιών προηγούμενων μεταρρυθμίσεων, γνώση των διαθέσιμων μέσων, πόρων, συνταγματικών προδιαγραφών και διοικητικών εργαλείων, μέριμνα για τη διασφάλιση της θεσμικής συνέχειας και συνείδηση της παρούσας οικονομικής, πολιτικής και κοινωνικής συγκυρίας.

10.2. Περιγράψτε αναλυτικά τον τόπο, τον χρόνο και τη διάρκεια της διαβούλευσης, τους συμμετέχοντες σε αυτήν, και τη διαδικασία διαβούλευσης που επελέγη.

Στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης, η ηλεκτρονική διαβούλευση έλαβε χώρα από τις 27 Απριλίου έως και τις 14 Μαΐου 2018 και κατατέθηκαν συνολικά 504 σχόλια από ενδιαφερόμενους. Οι απόψεις, οι προτάσεις και τα σχόλια που κατατέθηκαν ελήφθησαν υπόψη για τη βελτίωση των προτεινόμενων ρυθμίσεων.

Σημειώνεται ότι οι διατάξεις του Δεύτερου Μέρους του νομοσχεδίου είχαν ήδη υποβληθεί σε δημόσια διαβούλευση από τις 25 Ιανουαρίου 2018 και για επαρκές χρονικό διάστημα και ως εκ τούτου δεν αποτέλεσαν μέρος της εν λόγω διαβούλευσης.

Σχόλια στη Διαβούλευση

ΑΡΘΡΟ	ΤΙΤΛΟΣ	ΣΧΟΛΙΑ
01	Κατηγορίες Δήμων	11
03	Συγκρότηση δήμων – Αντικατάσταση άρθρου 2 του ν. 3852/2010	6
04	Κοινότητες – Όργανα διοίκησης κοινοτήτων – Αντικατάσταση άρθρου 8 του ν. 3852/2010	10
05	Διάρκεια δημοτικής περιόδου – Αντικατάσταση άρθρου 9 του ν. 3852/2010	14
06	Τροποποίηση άρθρου 10 του ν. 3852/2010	3
08	Εκλογικοί κατάλογοι – Αντικατάσταση άρθρου 12 του ν. 3852/2010	2
09	Προσόντα εκλογιμότητας για την ανάδειξη των δημοτικών αρχών – Αντικατάσταση άρθρου 13 του ν. 3852/2010	6

10	Κωλύματα εκλογιμότητας και ασυμβίβαστα – Αντικατάσταση άρθρου 14 του ν. 3852/2010	31
11	Ασυμβίβαστο εξαιτίας οφειλών – Αντικατάσταση άρθρου 15 του ν. 3852/2010	6
12	Αντιπρόσωποι Δικαστικής Αρχής και έφοροι των αντιπροσώπων – Αντικατάσταση του άρθρου 17 του ν. 3852/2010	4
13	Υποψηφιότητες – κατάρτιση συνδυασμών – Αντικατάσταση άρθρου 18 του ν. 3852/2010	15
15	Εκλογές κοινοτήτων άνω των 500 κατοίκων	7
16	Εκλογές κοινοτήτων έως 500 κατοίκων	3
18	Ανακήρυξη – κοινοποίηση υποψηφιοτήτων – Αντικατάσταση άρθρου 20 του ν. 3852/2010	1
22	Εκτύπωση και διανομή ψηφοδελτίων	2
24	Σταυροί προτίμησης – Αντικατάσταση άρθρου 27 του ν. 3852/2010	5
27	Εκλογικό σύστημα – κατανομή εδρών δημοτικού συμβουλίου – Αντικατάσταση άρθρου 32 του ν. 3852/2010	12
28	Επανάληψη ψηφοφορίας – Αντικατάσταση άρθρου 33 του ν. 3852/2010	4
29	Κατανομή εδρών δημοτικού συμβουλίου ανά εκλογική περιφέρεια – Αντικατάσταση άρθρου 34 του ν. 3852/2010	2
30	Τροποποίηση άρθρου 35 του ν. 3852/2010	2
31	Κατάργηση άρθρου 36 του ν. 3852/2010	1
32	Κατανομή εδρών συμβούλων κοινότητας – Αντικατάσταση άρθρου 37 του ν. 3852/2010	2
33	Εκλογή προέδρου κοινότητας	1
34	Τροποποίηση άρθρου 38 του ν. 3852/2010	1
40	Παραίτηση αιρετών – Αντικατάσταση άρθρου 54 του ν. 3852/2010	1
44	Τροποποίηση άρθρου 113 του ν. 3852/2010	2
45	Διάρκεια περιφερειακής περιόδου – Αντικατάσταση άρθρου 114 του ν. 3852/2010	1
47	Εκλογικό δικαίωμα – Αντικατάσταση άρθρου 116 του ν. 3852/2010	2
49	Κωλύματα εκλογιμότητας και ασυμβίβαστα – Αντικατάσταση άρθρου 117 του ν. 3852/2010	7
50	Υποψηφιότητες – Συνδυασμοί – Αντικατάσταση άρθρου 120 του ν. 3852/2010	1
55	Άρθρο – Εκλογικό σύστημα – Κατανομή εδρών περιφερειακού συμβουλίου – Αντικατάσταση άρθρου 138 του ν. 3852/2010	2
56	Επανάληψη της ψηφοφορίας – Αντικατάσταση άρθρου 139 του ν. 3852/2010	1
68	Αντιδήμαρχοι – Αντικατάσταση άρθρου 59 του ν. 3852/2010	3
69	Εκλογή νέου δημάρχου – Αντικατάσταση άρθρου 60 του ν. 3852/2010	3
71	Εκλογή προεδρείου δημοτικού συμβουλίου – Αντικατάσταση άρθρου 64 του ν. 3852/2010	3
72	Αρμοδιότητες δημοτικού συμβουλίου – Τροποποίηση άρθρου 65 του ν. 3852/201	1
73	Δημοτικές παρατάξεις – Αντικατάσταση άρθρου 66 του ν. 3852/2010	5
74	Σύγκληση δημοτικού συμβουλίου – Αντικατάσταση άρθρου 67 του ν. 3852/2010	2

75	Επιτροπές του δημοτικού συμβουλίου – Αντικατάσταση άρθρου 70 του ν. 3852/2010	1
76	Συγκρότηση – Εκλογή Οικονομικής Επιτροπής και Επιτροπής Ποιότητας Ζωής – Αντικατάσταση άρθρου 74 του ν 3852/2010	4
77	Λειτουργία Οικονομικής Επιτροπής – Επιτροπής Ποιότητας Ζωής – Αντικατάσταση άρθρου 75 του ν. 3852/2010	3
78	Δημοτική Επιτροπής Διαβούλευσης – Αντικατάσταση άρθρου 76 του ν. 3852/2010	2
79	Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων – Αντικατάσταση άρθρου 78 του ν. 3852/2010	3
80	Πρόεδρος συμβουλίου κοινότητας άνω των 500 κατοίκων – Αντικατάσταση άρθρου 79 του ν. 3852/2010	15
81	Πρόεδρος κοινότητας έως και 500 κατοίκων – Αντικατάσταση άρθρου 80 του ν. 3852/2010	1
83	Αρμοδιότητες προέδρου κοινότητας έως και 500 κατοίκων – Αντικατάσταση άρθρου 82 του ν. 3852/2010	4
84	Αρμοδιότητες συμβουλίου κοινότητας – Αντικατάσταση άρθρου 83 του ν. 3852/2010	4
85	Γενικές διατάξεις για τη λειτουργία των κοινοτήτων – Αντικατάσταση άρθρου 84 του ν. 3852/2010	1
86	Συνέλευση κατοίκων κοινότητας – Αντικατάσταση άρθρου 85 του ν. 3852/2010	2
88	Σύγκληση του συμβουλίου κοινότητας – Αντικατάσταση άρθρου 88 του ν. 3852/2010	1
89	Λειτουργία συμβουλίου κοινότητας – Αντικατάσταση άρθρου 89 του ν. 3852/2010	2
91	Αντιπεριφερειάρχες – Αντικατάσταση άρθρου 160 του ν. 3852/2010	2
96	Συγκρότηση – εκλογή προεδρείου περιφερειακού συμβουλίου – Αντικατάσταση άρθρου 165 του ν. 3852/2010	1
101	Οικονομική Επιτροπή – Αντικατάσταση άρθρου 175 του ν. 3852/2010	1
103	Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης – Αντικατάσταση άρθρου 178 του ν. 3852/2010	1
105	Αρχές – έκταση – περιεχόμενο κρατικής εποπτείας – Αντικατάσταση άρθρου 214 του ν. 3852/2010	3
106	Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ – Αντικατάσταση άρθρου 215 του ν. 3852/2010	3
107	Επόπτης ΟΤΑ – Αντικατάσταση άρθρου 216 του ν. 3852/210	13
108	Προσωπικό Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ	8
109	Διάρθρωση – οργάνωση Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ – Αντικατάσταση άρθρου 218 του ν. 3852/2010	9
110	Υπηρεσιακές μεταβολές – πειθαρχικός έλεγχος – Αντικατάσταση άρθρου 220 του ν. 3852/2010	1
111	Συμβούλιο Εποπτών ΟΤΑ	1
113	Υποχρεωτικός Έλεγχος Νομιμότητας	8
114	Αυτεπάγγελτος έλεγχος νομιμότητας – Αντικατάσταση άρθρου 226 του ν. 3852/2010	1
115	Ειδική διοικητική προσφυγή – Αντικατάσταση άρθρου 227 του ν. 3852/2010	3
117	Επιτόπιοι έλεγχοι – Αντικατάσταση άρθρου 229 του ν. 3852/2010	1
118	Δημοσίευση αποφάσεων Επόπτη ΟΤΑ – Αντικατάσταση	1

	άρθρου 230 του ν. 3852/2010	
123	Πειθαρχική διαδικασία – Αντικατάσταση άρθρου 234 του ν. 3852/2010	1
127	Παύση – Αντικατάσταση άρθρου 237 του ν. 3852/2010	1
128	Αντικατάσταση άρθρου 238 του ν.3852/2010	17
129	Τελικές – Μεταβατικές διατάξεις Κεφαλαίου ΣΤ’	1
130	Αντικείμενο του δημοτικού και περιφερειακού δημοψηφίσματος	7
131	Πρωτοβουλία για τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος	5
132	Περιορισμοί στη διεξαγωγή δημοτικού και περιφερειακού δημοψηφίσματος	4
133	Διαδικασία προκήρυξης του δημοτικού ή περιφερειακού δημοψηφίσματος – Ερώτημα	4
135	Ψηφοφορία – Δικαίωμα εκλέγειν	3
136	Δημόσιος διάλογος	2
142	Εκλογικά τμήματα – Καταστήματα ψηφοφορίας	1
143	Ψηφοδέλτια	1
146	Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας	2
149	Σκοπός της δημοτικής και περιφερειακής διαμεσολάβησης	2
150	Όργανα δημοτικής και περιφερειακής διαμεσολάβησης	2
151	Γενικές αρχές που διέπουν την τοπική και περιφερειακή διαμεσολάβηση	1
152	Προσόντα του Δημοτικού και Περιφερειακού Διαμεσολαβητή	13
155	Αντιμισθία	2
164	Αυτοτελές Γραφείο Δημοτικού Διαμεσολαβητή	4
170	Σχέσεις με το Συνήγορο του Πολίτη	3
172	Τετραετή Επιχειρησιακά Προγράμματα – Ετήσια Προγράμματα Δράσης δήμων – Τροποποίηση άρθρου 266 του ν. 3852/2010	3
173	Τετραετή Επιχειρησιακά Προγράμματα – Ετήσια Προγράμματα Δράσης περιφερειών – Τροποποίηση άρθρου 268 του ν. 3852/2010	1
174	Επιτροπή Παρακολούθησης & Υλοποίησης Χωρικού και Αναπτυξιακού Σχεδιασμού Τοπικού και Περιφερειακού Επιπέδου	2
175	Υποστήριξη των Δήμων από τη Μ.Ο.Δ Α.Ε για τη μελέτη και εκτέλεση έργων	6
176	Προγραμματικές συμβάσεις – Τροποποίηση του άρθρου 100 του ν. 3852/2010	6
177	Διαδημοτικός σύνδεσμος τεχνικής υπηρεσίας	10
178	Υπηρεσία Δόμησης	16
179	Επέκταση της δυνατότητας συμμετοχής ΟΤΑ α’ και β’ βαθμού σε νομικά πρόσωπα αναπτυξιακού χαρακτήρα	4
182	Έννοια, περιεχόμενο και τρόπος καθορισμού ανταποδοτικών τελών	11
183	Κριτήρια κατανομής Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (Κ.Α.Π.)	3
184	Τροποποίηση άρθρου 259 του ν. 3852/2010	2
186	Συζήτηση και ψήφιση προϋπολογισμού δήμων	3
187	Συζήτηση και ψήφιση προϋπολογισμού Περιφερειών	1
188	Συζήτηση και ψήφιση Τεχνικού Προγράμματος δήμων – Τροποποίηση άρθρου 208 του ν. 3463/2006	2
189	Συζήτηση και ψήφιση Τεχνικού Προγράμματος Περιφερειών	1
190	Διευκόλυνση της είσπραξης ιδίων εσόδων των Ο.Τ.Α.	4
191	Ηλεκτρονική Βάση Καταγραφής Ακίνητης Περιουσίας	1
192	Σύσταση Επιτροπής για την εκπόνηση ολοκληρωμένου	3

	θεσμικού πλαισίου για την ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων του πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα παραγωγής σε δημοτικές εκτάσεις	
193	Εκμίσθωση ακινήτων των Δήμων – Αντικατάσταση άρθρου 192 του ν. 3463/2006	4
196	Λογαριασμός Οικονομικής Ενίσχυσης Ο.Τ.Α.	2
201	Καταργούμενες διατάξεις	1
203	Διαδικασία και χρονοδιάγραμμα ανακαθορισμού της κατανομής αρμοδιοτήτων και διαδικασιών κεντρικής διοίκησης – αποκεντρωμένων διοικήσεων – τοπικής αυτοδιοίκησης	5
204	Μόνιμη Επιτροπή Ελέγχου Αρμοδιοτήτων Τοπικής Αυτοδιοίκησης	3
205	Ίδρυση Μουσείου Ολοκαυτώματος στη Θεσσαλονίκη	1
206	Τροποποίηση του άρθρου 1 παρ. 2 του Ν. 3852/2010 (Α' 87)	3
207	Τροποποίηση του άρθρου 3 παρ. 1 του Ν. 25/1975 (Α' 74)	25
208	Τροποποίηση του άρθρου 99 του Ν. 4483/2017 (Α' 107)	6
209	Αστυνόμευση και καθαρισμός ρεμάτων και απαλλοτριώσεων χώρων παρά τα ρέματα	1
233	Μεταφορά Διευθύνσεων και Τμημάτων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων σε συνιστώμενες περιφερειακές υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών – Διατάξεις για την αποτελεσματικότερη, ταχύτερη και ενιαία άσκηση των αρμοδιοτήτων σχετικών με την απονομή ιθαγένειας και την πολιτογράφηση.	6
237	Έναρξη ισχύος	7

10.3. Αναφερθείτε στα αποτελέσματα της διαβούλευσης, αναφέροντας επιγραμματικά τις κυριότερες απόψεις που εκφράστηκαν υπέρ και κατά της προτεινόμενης ρύθμισης ή επιμέρους θεμάτων της.

Το σύνολο των απόψεων που εκφράστηκαν στο πλαίσιο της ευρύτατης δημόσιας διαβούλευσης που μεσολάβησε πριν την υποβολή του προτεινόμενου σχεδίου νόμου έχουν ενσωματωθεί σε αυτό, με γνώμονα την ενίσχυση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, λαμβανομένων πάντοτε υπόψη των δημοσιονομικών συγκυριών που αντιμετωπίζει η Χώρα.

10.4. Αναφέρατε τον σχεδιασμό που έχει γίνει για τον κοινωνικό διάλογο και τη διαβούλευση και στο στάδιο της εφαρμογής της προτεινόμενης ρύθμισης.

Το Υπουργείο Εσωτερικών είναι πάντοτε ανοικτό σε κοινωνικό διάλογο με το σύνολο των εμπλεκομένων φορέων αλλά και των πολιτών, αφού πάντοτε μελετώνται οι θέσεις και προτάσεις που αποστέλλονται προς αυτό, για τυχόν μελλοντικές θεσμικές βελτιώσεις.

Β: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΛΛΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

11. Γενική Αξιολόγηση

11.1 Περιγράψτε χωριστά και αναλυτικά το πρόβλημα που καλείται να αντιμετωπίσει κάθε μία «άλλη διάταξη» που περιλαμβάνεται στο προτεινόμενο σχέδιο νόμου.

Άρθρο 249:

Οι ρυθμίσεις των παραγράφων 1 έως 7 του άρθρου 249 αποσκοπούν στην επέκταση της εφαρμογής των διατάξεων του ν. 344/1976 «Περί ληξιαρχικών πράξεων» (Α' 143) στο υπάρχων θεσμικό εθνικό πλαίσιο για την αποτέφρωση νεκρών.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 8 του άρθρου 249 αποσαφηνίζονται οι προϋποθέσεις και ο τρόπος ληξιαρχικής και δημοτολογικής καταχώρισης των τέκνων με έναν μόνο γονέα, ανεξάρτητα από το φύλο του γονέα. Στις περιπτώσεις αυτές, έχουν ανακύψει αμφισβητήσεις και προβλήματα, ως προς τη δυνατότητα ληξιαρχικής και δημοτολογικής καταχώρισής τους. Συνεπώς, η αντιμετώπιση του ζητήματος αυτού αποβαίνει επιτακτική, με γνώμονα την προστασία των δικαιωμάτων του τέκνου.

Άρθρο 250:

Με την προτεινόμενη ρύθμιση αντιμετωπίζεται το ζήτημα της έλλειψης ή της ασυμφωνίας κάποιων από τα καταχωρημένα στοιχεία των μεταπτωμένων ληξιαρχικών πράξεων στο Μητρώο Πολιτών με την οικεία πρωτότυπη έγχαρτη πράξη και ανατίθεται στον αρμόδιο Ληξίαρχο η οίκοθεν διόρθωση ή συμπλήρωση των στοιχείων αυτών.

Άρθρο 251:

Με την προτεινόμενη ρύθμιση επεκτείνεται η δυνατότητα της ίδρυσης και λειτουργίας των Κέντρων Αποτέφρωσης Νεκρών και στην ιδιωτική πρωτοβουλία, δεδομένου ότι η ενεργοποίηση των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης προς την κατεύθυνση αυτή έχει υπάρξει, έως σήμερα, εξαιρετικά περιορισμένη. Με τη ρύθμιση αυτή ενσαρκώνεται η μέριμνα της Πολιτείας προκειμένου η δυνατότητα αυτή να παρέχεται πράγματι στους πολίτες μέσα από ένα πλαίσιο πλήρες και οργανωμένο.

Άρθρο 252:

Με το άρθρο αυτό, επιχειρείται βελτιωτική μεταβολή στο ν. 2196/1994 (Α΄ 41) ως προς το ζήτημα της ανταλλαγής πληροφοριών με τα λοιπά κράτη – μέλη της Ε.Ε. σύμφωνα προς το άρθρο 1 της Οδηγίας 2013/1/ΕΕ του Συμβουλίου της 20ής Δεκεμβρίου 2012, για την τροποποίηση της Οδηγίας 93/109/ΕΚ, σχετικά με τις λεπτομέρειες άσκησης του δικαιώματος του εκλέγεσθαι κατά τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου από τους πολίτες της Ένωσης που κατοικούν σε ένα κράτος – μέλος, του οποίου δεν είναι υπήκοοι.

Άρθρο 253:

Με την προτεινόμενη ρύθμιση αντιμετωπίζεται το πρόβλημα ύπαρξης δύο υπηρεσιών, της Υπηρεσίας Αποκατάστασης Σεισμοπλήκτων Βορείου Ελλάδος (Υ.Α.Σ.Β.Ε.) και της Διεύθυνσης Αποκατάστασης Επιπτώσεων Φυσικών Καταστροφών - Βορείου Ελλάδος (Δ.Α.Ε.Φ.Κ. - Β.Ε.) με το αυτό αντικείμενο, ώστε και να αποφευχθούν επικαλύψεις ή συγκρούσεις αρμοδιοτήτων, όρος εκ των ων ουκ άνευ, για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των επιπτώσεων από τις φυσικές καταστροφές. Επίσης, σε περιπτώσεις εκτάκτων αναγκών, για την αντιμετώπιση επιπτώσεων από φυσικές καταστροφές, παρέχεται η δυνατότητα να συστήνονται με Απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών Τομείς Αποκατάστασης Επιπτώσεων Φυσικών Καταστροφών (Τ.Α.Ε.Φ.Κ.). Έτσι, με τη ρύθμιση αυτή δημιουργείται ένα «εργαλείο» ευελιξίας και προσαρμοστικότητας όσον αφορά στις

διοικητικές δομές, με αντικείμενο την αποκατάσταση των επιπτώσεων από τις φυσικές καταστροφές, η οποία εξ ορισμού προϋποθέτει ταχεία και κατάλληλη - σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση- αντιμετώπιση.

Άρθρο 254:

Με τις διατάξεις του άρθρου 57, παρ. 2, του ν. 4472/2017 (74 Α΄), μεταφέρθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών η αρμοδιότητα που μέχρι τότε ασκούσε το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, όπως προβλέπεται στην περίπτωση γ', της παρ. 1, του άρθρου 1, του ν.δ. 57/1973 (Α' 149), ως προς το σκέλος της χορήγησης οικονομικής ενίσχυσης σε όσους περιέρχονται σε κατάσταση ανάγκης συνεπεία θεομηνίας και λοιπών φυσικών καταστροφών, ενώ με την αριθμ. 5808/02.03.2018 (772 Β΄) κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εργασίας καθορίσθηκε ότι η εν λόγω αρμοδιότητα ασκείται συγκεκριμένα από το Τμήμα Επιχορηγήσεων Τοπικής Αυτοδιοίκησης, της Διεύθυνσης Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών.
Λαμβάνοντας επιπλέον υπόψη, τις διατάξεις του ν.4270/2014 (143 Α’) όπως ισχύουν και προκειμένου να εξασφαλισθεί η αποτελεσματική λειτουργία των οργανικών μονάδων της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Αναπτυξιακής Πολιτικής, στην οποία υπάγεται η Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής και το Τμήμα Επιχορηγήσεων Τοπικής Αυτοδιοίκησης, κρίνεται απαραίτητη η σύσταση Γραφείου Οικονομικής Διαχείρισης Τακτικού Προϋπολογισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κύριες αρμοδιότητες του υπό σύσταση γραφείου θα είναι ο έλεγχος τήρησης των περί ανάληψης υποχρεώσεων διατάξεων και η εκκαθάριση και πληρωμή δαπανών κατά το μέρος που αφορούν στον τομέα Τοπικής Αυτοδιοίκησης, έτσι ώστε να διαχωριστούν, λόγω ασυμβιβάστου, καθήκοντα και ενέργειες του διατάκτη, με καθήκοντα του προϊσταμένου οικονομικών υπηρεσιών.

11.2 Περιγράψτε χωριστά και αναλυτικά τους λόγους για τους οποίους κάθε «άλλη διάταξη» είναι αναγκαία και κατάλληλη να αντιμετωπίσει το αντίστοιχο πρόβλημα.

-

11.3 Αναφέρατε χωριστά για κάθε μία «άλλη διάταξη» τους λόγους για τους οποίους έχει συμπεριληφθεί στο συγκεκριμένο σχέδιο νόμου.

11.4. Αναφέρατε χωριστά και αναλυτικά τις αναμενόμενες συνέπειες κάθε μίας «άλλης διάταξης», συμπεριλαμβανομένων των συνεπειών στην

οικονομία, την κοινωνία και τους πολίτες και στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον.

Άρθρο 251:

Με το άρθρο αυτό διευρύνεται η δυνατότητα ίδρυσης Κ.Α.Ο.Ν και σε ιδιώτες πέρα των ΟΤΑ α' βαθμού ή ΝΠΔΔ αυτών. Καθώς η επιλογή της μετά θάνατον διάθεσης των οστών αποτελεί ενάσκηση ατομικού δικαιώματος, συνάδουσα με το άρθρο 5 παρ.1 του Συντάγματος, ήτοι της κατοχύρωσης της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας, η Πολιτεία δεν μπορεί παρά να μεριμνά, προκειμένου η δυνατότητα αυτή να παρέχεται πράγματι στους πολίτες μέσα από ένα πλαίσιο πλήρες και οργανωμένο.

Άρθρο 252:

Με το άρθρο αυτό, επιχειρείται βελτιωτική μεταβολή στο ν. 2196/1994 (Α΄ 41) ως προς το ζήτημα της ανταλλαγής πληροφοριών με τα λοιπά κράτη – μέλη της Ε.Ε. σύμφωνα προς το άρθρο 1 της Οδηγίας 2013/1/ΕΕ του Συμβουλίου της 20ής Δεκεμβρίου 2012, για την τροποποίηση της Οδηγίας 93/109/ΕΚ, σχετικά με τις λεπτομέρειες άσκησης του δικαιώματος του εκλέγεσθαι κατά τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου από τους πολίτες της Ένωσης που κατοικούν σε ένα κράτος – μέλος, του οποίου δεν είναι υπήκοοι.

Άρθρο 253:

Η ρύθμιση του άρθρου 253 επιφέρει θετικές συνέπειες στην κοινωνία, το περιβάλλον και την οικονομία, καθώς αντιμετωπίζονται δυσχέρειες, λόγω διοικητικών δυσλειτουργιών, ασύμβατων με την επιταγή της ενιαίας, έγκαιρης και αποτελεσματικής αντιμετώπισης των φυσικών καταστροφών.

Άρθρο 254:

Με την προτεινόμενη ρύθμιση αντιμετωπίζεται το πρόβλημα ύπαρξης δύο υπηρεσιών, της Υπηρεσίας Αποκατάστασης Σεισμοπλήκτων Βορείου Ελλάδος (Υ.Α.Σ.Β.Ε.) και της Διεύθυνσης Αποκατάστασης Επιπτώσεων Φυσικών Καταστροφών - Βορείου Ελλάδος (Δ.Α.Ε.Φ.Κ. - Β.Ε.) με το αυτό αντικείμενο, ώστε και να αποφευχθούν επικαλύψεις ή συγκρούσεις αρμοδιοτήτων, όρος εκ των ων ουκ άνευ, για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των επιπτώσεων από τις φυσικές καταστροφές. Επίσης, σε περιπτώσεις εκτάκτων αναγκών, για την αντιμετώπιση

επιπτώσεων από φυσικές καταστροφές, παρέχεται η δυνατότητα να συστήνονται με Απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών Τομείς Αποκατάστασης Επιπτώσεων Φυσικών Καταστροφών (Τ.Α.Ε.Φ.Κ.) Με την προτεινόμενη ρύθμιση δημιουργείται ένα «εργαλείο» ευελιξίας και προσαρμοστικότητας όσον αφορά στις διοικητικές δομές, με αντικείμενο την αποκατάσταση των επιπτώσεων από τις φυσικές καταστροφές, η οποία εξ ορισμού προϋποθέτει ταχεία και κατάλληλη - σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση- αντιμετώπιση.

11.5. Αναφέρατε αναλυτικά τις υπηρεσίες που θα είναι αρμόδιες για την εφαρμογή κάθε «άλλης διάταξης».

Άρθρο 249:
Αρμοδιότητα έχουν η Διεύθυνση Αστικής και Δημοτικής Κατάστασης του Υπουργείου Εσωτερικών, καθώς και οι Δήμοι και τα Τμήματα Ληξιαρχείων αυτών.

Άρθρο 250:
Η Διεύθυνση Αστικής και Δημοτικής Κατάστασης του Υπουργείου Εσωτερικών, καθώς και οι Δήμοι και τα Τμήματα Ληξιαρχείων αυτών.

Άρθρο 251:
Αρμοδιότητα έχουν οι Ο.Τ.Α. α’ βαθμού.

Άρθρο 252:
Η Διεύθυνση Εκλογών των Υπουργείου Εσωτερικών.

Άρθρο 253:
Η Υπηρεσία Αποκατάστασης Σεισμοπλήκτων Βορείου Ελλάδος (Υ.Α.Σ.Β.Ε.), η Διεύθυνση Αποκατάστασης Επιπτώσεων Φυσικών Καταστροφών – Βορείου Ελλάδος (Δ.Α.Ε.Φ.Κ. - Β.Ε.) και το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών.

Άρθρο 254:
Η Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών.